

BIBLIOTHECA INDICA.

WORK No. 169.

SAMARĀICCA KAHĀ.

BIBLIA INDICA

HAṚIBHADRA

SAMARĀICCA KAHĀ

A JAINA PRĀKṚTA WORK.

EDITED BY

DR. HERMANN JACOBI

Professor of Sanskrit in the University of Bonn.

VOLUME I.

TEXT AND INTRODUCTION

W. B. S.

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

PUBLISHED BY THE ASIATIC SOCIETY OF BENGAL

CALCUTTA

1926.

B.I 169

TO
THE MEMORY
OF
ŚRI VIJAYA DHARMA SŪRI.

SL. no. 1939d.
6040.

CONTENTS.

	<i>Page</i>
INTRODUCTION	i-xxix
Haribhadra's age	i
Haribhadra's life	iv
Haribhadra's works	x
Samarāicca kahā	xviii
NOTE ON NIDĀNA	xxx
NOTE ON SUVARṆADVĪPA AND KAṬĀHA	xxx
CONTENTS OF THE SAMARĀICCA KAHĀ	xxxi-cxix
Bhūmiṭṭā	xxxii
First bhava	xxxii
Vijayasena's tale	xxxv
Second bhava	xxxvii
Amaragūpta's tale	xxxix
Apologue of the man in the well	xliv
Third bhava	xlvii
Vijayaśimha's story	xlviii
Ajita's tale	xlviii
Fourth bhava	liv
The robber's tale	lviii
Yaśodhara's tale	lx
Fifth bhava	lxvi
Sanatkumāra's tale	lxvii
Story of a married couple	lxxii
Apologue of the two roads	lxxv
Sixth bhava	lxxvii
Arhaddatta's tale	lxxxiv
Seventh bhava	lxxxviii
Story of the lost necklace	lxxxix
Story of Candrā and Sarga	xcvii
Eighth bhava	c
Vijayadharmā's history	ciii
History of the nun Susaṅgata	cvi

Ninth bhava	cix
Apologue of the lover in the sink-hole .. .	cxix
Apologue of the four men .. .	cxliii
Apologue of the merchant's six sons .. .	cxv
Apologue of the robber and the four queens .. .	cxvii
Apologue of the savage in the royal palace .. .	cxviii
INDEX	cxxi-cxxvii
CORRIGENDA .. .	cxxix-cxxx
TEXT .. .	1-54
Bhūmikā .. .	1
Bhava I .. .	1
Bhava II .. .	1
Bhava III .. .	1
Bhava IV .. .	1
Bhava V .. .	1
Bhava VI .. .	1
Bhava VII .. .	1
Bhava VIII .. .	1
Bhava IX .. .	1

INTRODUCTION.

HARIBHADRA'S AGE.

THE death of Haribhadra, the author of the *Samarāṅgīka-Kathā*, is placed by Jaina tradition, which in this particular can be traced to the beginning of the 13th century A.D., in Vikrama samvat 585 or Vira samvat 1055,¹ corresponding to 529 A.D.¹ This date, however, was recognised to be wrong,² since Haribhadra was acquainted with the philosophy of Dharmakīrti who flourished about 650 A.D. The discussion at that time turned on the following point. Siddharṣi who finished the *Upamitibhava-prapañcā Kathā* on the 1st May, 906 A.D., calls, in the *Prāsaṅgi* of that work, Haribhadra his *dharmabodhakaro guruḥ*. Now the question arose whether Haribhadra was actually Siddharṣi's teacher of the Sacred Law, or his *paramparāguru*; in this investigation I took what eventually turned out the wrong side of the question.³ Meanwhile the Jainas had been publishing a number of Haribhadra's works which were found to contain many interesting details.⁴ But the evidence that finally settled the question of Haribhadra's age, was not fur-

¹ At the end of an old MS. in Jesulmer, of Haribhadra's *Laghukṣetra-samāsavṛtti* the date of the completion of this work is given, in two verses, as Vikrama 585, Jyēṣṭha su-di. 5, Friday, Pūṣya nakṣatra; this corresponds to either Tuesday, 9th May 528 A.D., or Saturday, 28th April 529 A.D. In the first case the nakṣatra was Pūṣya, in the second Punarvasu. As the week-day comes out wrong in both cases, the date must be considered spurious. The nakṣatra carries less weight, because for every day of the Jaina year the choice generally lies between three nakṣatras only which may be ascertained beforehand.

² See my edition of the *Upamitibhava-prapañcā Kathā* (Bibl. Ind.) Preface p. viii f.

³ L.c. p. vi.

⁴ A full statement of all particulars about Haribhadra's works, their commentators, and the letters' dates is furnished by Muni Kalyāṇavijaya in the preface (*granthaḥāraparicaya*) to his edition of Haribhadra's *Dharmasamgrahaṇī*, Devendra Lalabhai's Jainapustakodhāra No. 42, Bombay, 1918.

INTRODUCTION.

nished by any of his own works, but by the Kuvalayamālā, a Prākṛit poem by Uddyotana, which he finished on the last day but one of the Śaka-year 700,¹ equal to the 21st March, 779 A.D. In the Prāsaṣi of this work Uddyōtana mentions Haribhadra as his teacher in philosophy, praising him as the author of a great many books; the latter statement puts it beyond doubt that the great Haribhadra is the person intended.² The first who rightly understood the passage in question and recognised its chronological bearing, was Munirāj Shri Jinavijaya. In his article "The date of Haribhadrasūri," read at the First Oriental Conference, November 1919, Poona, and published under the title "Śrī Haribhadrācāryasya Samayanirṇayaḥ" in the Jainsāhityasamśodhaka Granthamālā, Poona, he discusses the whole question, examines the evidence, and puts his case in the clearest light. The following remarks are chiefly based on his paper.

१ चोरसौर चित्रसू विषयपञ्चमि i.e. Caitra ba-di. 14. This date is interesting from the point of view of the calendar. As the Caitrādi-year invariably begins with the śuklapakṣa of Caitra, the date in question would seem to be recorded according to the *pūrṇimānta* scheme in which the dark fortnight precedes the bright one. But as Kielhorn (Ind. Ant. 1896 p. 271 f.) has shown from dates in inscriptions that in connexion with Śaka-years almost always *amānta* months are used, the *pūrṇimā* facie interpretation of our date becomes extremely doubtful. In the year under consideration, however, there was an *adhika* Caitra which precedes the *nija* month; therefore in this case *adhika* Caitra ba. di. 14 is the last day but one of the preceding year, if the year began with *nija* Caitra, as it ought to do, since the new moon initiating true Caitra immediately preceded *Māgasaṃkrānti*. I, therefore, believe that Swamikannu Pillai's assertion (Indian Ephemeris vol. I, part J, p. 65), "when there is an *adhika* Caitra, that begins the year," applies only to modern usage.

२ The passage in which Haribhadra is referred to, is corrupt as is shown by the metre. In the MS. of the Deccan College, the only one that seems to be available, it runs thus: श्री विब्रह्मनुव पमाचनार व जसू वरिमदो । वञ्जनवचनविलरपचवचन । Munirāj Jinavijaya has satisfactorily emended the text and supplied the missing syllables as follows: श्री विब्रह्मनुव नुक; पमाचनार व जसू वरिमदो । वञ्जनवचनविलरपचवचननुवचनो । The first pāda is connected with the preceding verse which eulogises Uddyōtana's teacher Virabhadra; and the following vācā names his father Vācāvara who was a Kṣatriya and became a Kṣamāśraman.

INTRODUCTION.

We cannot make out from Uddyotana's remark whether Haribhadra was still alive or not, when it was written; some twenty or thirty years before that date, however, he must have been actually teaching Uddyotana. We may, therefore, take that epoch, say 750 A.D. or later, as the time of his literary activity, which considering the extraordinary number of *pratyakṣas* he wrote must have extended over twenty years at least. He quotes many authors, Brahmanical, Buddhist, and Jaina; a list of them containing thirty names has been drawn up by Jinavijaya, l.c., p. 11. From among them the following may be mentioned as interesting from a chronological point of view: Dignāga, Dharmakīrti, Bhartṛhari (author of the *Vākyapadīya*, about 650 A.D.), and Kumāṛila. Haribhadra quotes, in his *Vivaraṇa* of the *Nandsūtra*, several passages from the *Cūrṇi* of that *sūtra* by Jinadāsagaṇi-mahattara without mentioning his name. The *Cūrṇi* was finished in the Śaka-year 598 = 677 A.D. To about the same time belongs Siddhasenadivākara, whom Haribhadra quotes; for he uses, no doubt, Dharmakīrti,¹ though he does not name him. We thus see that Haribhadra quoted many of the celebrities who flourished in the century preceding his own. On the other hand he does not quote Śaṅkara who rose so high above all his contemporaries that Haribhadra could not have ignored him if he had lived at or after his time. We, therefore, conclude that the tradition of Śaṅkara's school is right, or at least not far wrong, in placing his life in 788—820 A.D. Nor does

¹ Dharmakīrti qualifies *pratyakṣa* only as *abhrānta* (and Dharmottara expressly says *bhrāntam hy anumānam*), while Siddhasenadivākara in *Nyāyavatāra* 5ff claims *abhrānta* for *pratyakṣa* as well as *anumāna*; similarly he extends the distinction of *svārthā* and *parārtha*, which properly applies to *anumāna* only, to *pratyakṣa* also, ibidem 12f. Apparently he thought to improve on Dharmakīrti by a wholesale generalisation of nice distinctions! He is different from Siddhasenagaṇi, the author of the *Tattvārtha-vṛtti*, because the latter quotes ad. II 25 from Haribhadra's commentary on the *Nandsūtra*, see Kalyāṇavijaya, l.c., p. 29; Haribhadra, therefore, intervenes between both Siddhasenas. It may be mentioned that the younger one quotes ad. I, 10 a verse by Ārya-Siddhasena, who may or may not be Siddhasenadivākara.

Haribhadra, as Vinayavijaya states (l.c., p. 13), discuss the Māyāvāda. He knows the Advaitavāda, and refutes two or three different branches of it in his Śāstravārtīsamuccaya VIII, 1 ff,¹ but none of them can be identified with the Māyāvāda. This fact is of considerable interest, since it proves that before Śankara the Māyāvāda was practically unknown outside of the circles of Aupāṅśadas; for it had already been established by Gauḍapāda, the guru of Śankara's guru. It is not the intrinsic value of a system, or the originality of its teachings, that secured it notoriety throughout India, unless a great author and debater takes it up, systematically develops it in every detail, and successfully upholds it against all opponents. His fame then outshines that of the original thinker whose merit was apt to be overlooked.²

2. HARIBHADRA'S LIFE.

We know very little about Haribhadra from himself; all that he chooses to tell us is contained in the subscriptions to his numerous works. From them we collect the following information: (1) he obeyed the command of Jinabhaṭa, an ācārya of the Sitāmbaras (Śvetāmbaras); (2) he was the pupil of ācārya Jinadatta, an ornament of the Vidyādhara kula (gaccha); (3) he was the spiritual son of the nun Yākinmahattārā.³

¹ We should like to know more details about these early Vedānta schools than Haribhadra gives in the work quoted in the text; perhaps he may have given them in his svopājna-vṛtti to the passage in question. But this Vṛtti is not available to me.

² Thus the Dhani-theory also seems to have been ignored until Ānandavardhana composed the Dhvanīlōka, the commentary on the original treatise in Kārikās by an unknown author, and thereby brought this theory to such prominence, that nearly all later writers on Alankāra have adopted it. I am, therefore, also persuaded that nihilistic and idealistic teachings which did exist in early Buddhism, passed unnoticed by, and did not provoke the opposition, of Brahmanical philosophers, until Nāgārjuna did for the Śūnyavāda, and Vasubandha for the Vijñānavāda, what long after them Śankara has done for the Māyāvāda.

³ All the details stated above are given in the subscription of the Śūnyahitā, his Tīkā of the Avśyakasūtra; in other places only one or other detail is mentioned.

INTRODUCTION.

Some more facts are directly manifested by the works of Haribhadra : (4) the use, in the last verse of most of his works, of the word *viraha*, which may have reference to some event in his life ; (5) his intimate knowledge not only of Jainism, but also of the teachings of heterodox systems, evinced in his *Anekāntajayapatākā* and his *Tīkā* of this work, as well as by his writing a commentary on Dignāga's *Nyāyapraveśa* ; (6) his writing a great number of works.

It goes without saying that the contemporaries of Haribhadra knew a great deal more about his life than is contained in the above six items, but it is equally true that in oral tradition sober history is apt to be gradually changed into legend, a strange mixture of facts and fiction, which we can separate from each other with some degree of plausibility only in the simplest cases. Occasionally, however, tradition has stories of an entirely fictitious kind and originally unconnected with its hero. Thus, in the case in hand, curiosity was naturally excited, by point (4), to satisfy which a tale full of miraculous and wholly incredible incidents is added in the legendary life of Haribhadra ; it exceeds in length all remaining parts of the legend taken together ; but no reference to it is made in the oldest accounts.

Before analysing the traditions about Haribhadra's life, I enumerate the sources from which it is known.

- (a) A short paragraph at the end of Mūnicandra's *Tīkā* of Haribhadra's *Upadeśapadāni* ; this *Tīkā* was finished
 - Vikrama samvat 1174 = 1118 A.D. ; the passage in question has been printed by Kalyāṇavijaya l.c. p. 5a, and Jinavijaya l.c. p. 4, note 14.
- (b) Eight gāthās (52-59) in Jinadatta's *Gaṇadharasārdhaśataka*, written between samvat 1169 and 1211 = 1112-1154 A.D. The text is edited in A. Weber, *Verzeichniss der Sanskrit- und Prākṛit-Handschriften*, II, p. 982 f.
- (c) The ninth Śṛīṅga of Prabhācandra's *Prabhāvākācarita*, finished samvat 1334 = 1278 A.D. (the name of the author is wrongly given as Candaprabha on the title of the N.S. edition, 1909).

- (d) Rājasekhara's Prabandhakosa, written in saṃvat 1405 = 1340 A.D. I know only some extracts of this work given by Kalyāṇavijaya l.c. p. 8a, 24a.
- (e) Sumatigaṇi's Vṛtti of the Gaṇadharasārdha-śataka (see b.), finished saṃvat 1295 = 1230 A.D., occasionally referred to by Kalyāṇavijaya. An abridgement of Sumatigaṇi's narrative is given in the Laghuvṛtti of Sarvarājagaṇi, see A. Weber, l.c. p. 988.
- (f) Kathāvall of Bhadrēśvara, date unknown; mentioned by Jinavijaya and not otherwise known to me.

I shall now discuss some traditions about particulars of Haribhadra's life which may be regarded as substantially true.

The birth place of Haribhadra was, according to a, c, d, e, Citrakūṭa, the modern Chitor. The ancient fort on the crest of the hill¹ was the capital of Mewar from about the 7th century till 1569 when the seat of government was moved to Udaipur. Haribhadra probably lived in Chitor up to his initiation. But the scene of his later life, as a monk seems to have been chiefly the neighbouring parts of Rājputana and the kingdom of Guzerat. In that country, he became the teacher of Uddyotana.² Another indication of Haribhadra's activity in Guzerat is furnished by the annals of Jaina families; for according to Kalyāṇavijaya (l.c., p. 7b), they assert that Haribhadra organized the clan of the Porevals (Poruvāḍa, Prāgvāṭa) and converted them to Jainism. Now we learn from the Nemināthacarī³ that the Poreval clan originated in Śrīmālā,⁴ that a war-

¹ The phrase in c: *Śricitrakūṭacalacūlānivāsino* clearly refers to the ancient town on the hill.

² The verses 4 and 6 in the passage quoted from the Kuvalayamālā by Jinavijaya (l.c. p. 15), prove that Uddyotana belonged to a line of yatis that flourished in Guzerat.

³ See my edition of the 'Sanatkunṭhācaritam' in the *Abhandlungen der Bayerischen Akademie der Wissenschaften*, München, 1921, p. 152, VIII-V, and the additional note on p. VI. ib.

⁴ The modern Bhīmāl in the extreme south of Marvāḍ. Uddyotana-sūri, l.c., names the town Siribhīlāmālā. It was the capital of Guzerat before the foundation of Anahillapāṭaka by Vanarāja, the first of the Cāpotaka or Cāvāḍa kings.

like member of this clan Nimaya, was induced by Vanarāja (746-806 A.D.) to settle in his new capital Anahillapataka, and that he there erected a temple of Rābha for the Vidyādhara-gaccha. Since Haribhadra, the organizer of the Poreval clan, belonged to the Vidyādhara-gaccha¹, it is likely that that clan owed some sort of allegiance to that *gaccha*, whereof the statement in the Neminācariu seems to furnish a proof.—Although Haribhadra may have lived for the greater part of his life in Guzerat and the adjoining States of Rājputana, yet his wanderings as a yati probably extended to far distant parts of India. Some hints about his knowledge of India may be gathered from the *Śamarāiccakahā*. In this regard it is significant, that he does not lay the scene of any of his tales in one of the renowned towns of the Deccan or Southern India², but all towns that can be identified³, are situated in Northern India, from Hastināpura to Tāmralipt. He evinces a more intimate acquaintance with Eastern India between Ayodhyā and Campā; in these countries Buddhism was still flourishing, and it is, therefore, possible that Haribhadra there acquired his accurate knowledge of Buddhist philosophy, especially as taught by Dignāga and Dharmakīrti.

That Haribhadra was a *Brahman* by caste is stated in *e*⁴ and implied in *c*, where he is said to have been the purohita of king Jitāri.⁵ Though there is no such statement in *a* and *b*, I have no doubt that it is true. For the learning peculiar to Hari-

¹ For he calls his teacher Jinadatta an ornament of the Vidyādhara-gaccha. According to Harshanandanaganāni (4616 A.D.) he was a member of vṛddha-gaccha, see Kalyāṇavijaya l.c., p. 11b.

² The cause of his want of acquaintance with Peninsular India was probably the circumstance that in his time there were few, if any, Śvetāmbara communities south of the Tapti.

³ Those in the fabulous country of Aparavidhā, of course, do not concern us.

⁴ Kalyāṇavijaya l.c., p. 5a, note.

⁵ Apparently a fictitious name standing for Jitasātru, the usual name of the king in countless legends and stories of the Jains, but never met with, as far I know, in any historical document, inscription, etc. The name is absent in the list of the Guhila kings of Mewār, see Mabel Duff, *Chronology of India*, p. 282.

bhadra, apart from his comprehensive knowledge of Jaina Lore, is of such a kind as was natural with a *Brahman*, but quite exceptional in any other case, before Jain literature had received a new impulse from brahmanical science. Muncandra (e) truly describes Haribhadra as one 'who had studied the eight grammarians, and was the leader of those whose understanding is hardened by the discussions connected with all philosophical systems.' It is chiefly due to Haribhadra, as will be explained in the next paragraph, that Sanskrit became the learned language of the Śvetāmbaras and replaced Prakrit in several departments of their literature; he would, however, not have had this influence unless he was a perfect master of Sanskrit, an accomplishment which required the customary training of the *Brahman*. And as regards his mastery in philosophical discussion conducted in Sanskrit, it is such that his *Anekāntajayapatākā* with *Tīkā* favourably compares with any philosophical work of the same age.¹ It may be added that the story of Haribhadra's conversion, the main features of which are already contained in our oldest source (a), points also to the same conclusion, that he was a *Brahman* by caste.

Haribhadra by acknowledging the nun *Yākinī* as his spiritual mother (*dharmato Yākinimahattarāsūnu*) unmistakably ascribes to her his conversion to the 'true faith,' which may be regarded as a second birth. How his conversion was brought about, has been recorded by tradition which, in this regard, is probably substantially trustworthy. I shall first give an abstract of the narrative about this part of Haribhadra's life in the *Prabhāvākācarita* (IX, V. 4-47), and discuss it afterwards.

Haribhadra was purohita of King *Jitāri* in the town of *Citrakūṭa*. He was so proud of his knowledge, that he proclaimed that he would become the pupil of anyone whose proposition he could not understand, and this vow was engraved on a golden plate he wore on his belly, (11). Once a mast elephant having got loose and causing great havoc in the streets, Haribhadra fled

¹ It is true that the Buddhists possessed many older works of a similar description, but the Buddhists had come into contact with brahmanical schools of philosophy at a much earlier time, and many of their great writers have notoriously been *Brahmans* by caste.

before him and made his escape by climbing on a Jain temple. Thence he perceived the image of a Tirthakara whom he derided in a sloka (*vapur eva tavā 'caṣṭe*, etc.) (18) On the next day when he went home about midnight, he heard an old nun reciting a gāthā¹ (*cakkiḍugam Haripañagam*, etc.), which utterly baffled his understanding. He asked her to explain its meaning, but she referred him to her *guru* (27). So he went to see him on the next morning. Passing on his way by the same temple he pronounced the same sloka (*vapur eva tavā 'caṣṭe*), changing one word so that it redounded to a praise of Jina. There he saw Jinabhaṭasūri who promised to teach him after he had been initiated. Haribhadra consented, and acknowledged *mahattarā Jāḥiṇī* as his spiritual mother (42). He became so well versed in the sacred Lore of the Jainas, and his conduct was such, that the *guru* appointed him his successor. Thus Haribhadra became a *yugapradhāna* (47).

Now all essential points in this account are confirmed by Mūnicandra in the short passage² referred to above, with the exception of the incident of the *mast* elephant (v. 12-18) and, as said before, of his being the purohita of King Jitāri. There the same gāthā and the sloka are mentioned and the name of the *guru* is given as Jinabhadra³ apparently by mistake for Jinabhaṭa; some minor details which may be regarded as embellishments, are omitted. It is, therefore, clear that the tradition, on the whole, is old, and as there is nothing extravagant or incredible in it, we may regard it as coming very near the truth.

It remains to mention a curious notice in the Gaṇadhara-sārdhaśataka v. 5f: 'Some, misled by the similarity of the name, have erroneously asserted that Haribhadra was initiated and instructed by the Caityavāsins.' The Caityavāsins were those monks who abode in temples, while their opponents advocated the

¹ This gāthā occurs in the *Āvaśyakaniryukti*.

² With it agrees the very short notice in the *Laghuvṛtti* of the Gaṇadhara-sārdhaśataka v. 56 p. vi. It mentions besides the golden plate worn by H. on his belly.

³ The same form of the name is given in the *Laghuvṛtti* mentioned in the last note.

vasatinivāsa, i.e. the dwelling in the houses of laymen. (*paragṛha*). Both sections seem to have coexisted for some time and no separation to have taken place; Śīlānka¹ is said to have been a Caityavāsīn. But in the end the *caityavāsa* seems to have become discredited, and Jineśvarasūri, the founder of the Kharataragaḥa in Samvat 1080 = 1024 A.D., established the *vasatinivāsa*, at least for his sect.

It is just what might be expected that at a time when the enmity between those two sections, or rather sects, was at its height, the *Caityavāsīns* should have claimed the famous Haribhadra for one of their own, and their opponents should have repudiated their claim as null and void; but it is equally certain that if at Haribhadra's time the mode of the monks' lodging had already become an important point of controversy, there would have been no occasion to doubt which side of the question he espoused. The descriptions of monastic life in the Samaraticca Kahā illustrate the practice of monks in his days, or at least one he would approve of; according to it monks put up to stay in a park near the town, where they are visited by the faithful and the curious. It is not said explicitly that they lodged there in a temple, but it seems to be excluded that Haribhadra supposed them to lodge in houses belonging to, or furnished by, laymen.

3. HARIBHADRA'S WORKS.

Haribhadra's fame as a *yugapradhāna* chiefly rests on his literary activity for the sake of Jainism; he is one of the most

¹ In the *Laghuvṛtti* v. 60. According to that source and to the *Pattavali* of the Kharataragaḥa Śīlānka was the successor of Haribhadra; but that is impossible, since the date of his *Ācārāṅgaṭīkā* is said to be Śaka 798 = 872 A.D., or more than a century later than Haribhadra. According to the same source Śīlānka's successor was Uddyotanasūri, whose successor was Vardhamānasūri, the teacher and predecessor of Jineśvarasūri. These statements are, no doubt, arbitrary and entirely wrong, for Uddyotanasūri, who wrote his great poem in 779 A.D., cannot have been removed by one teacher only from Jinendrasūri, who flourished mere than two centuries later. Apparently there was no solid, if any, tradition concerning the period which preceded the foundation of the Kharataragaḥa.

fertile authors in Jaina Literature as regards not only the number of the works² he wrote, but also the diversity of the subjects he treated. Jinavijaya (l.c. p. 3) enumerates 26 works of H. as the most renowned ones, of which 20 have been edited; and Kalyāṇavijaya (l.c. p. 13a-19a) has drawn up a list of all his works, actually preserved or known from quotations only; his list contains 88 entries. Great as this number is, still it would be but a small fraction of the total of his writings if tradition might be credited, which ascribes to him the composition of 1,400 *prakaraṇas*.¹ This tradition is found already in our oldest sources of H.'s life (a and b), and it can be traced further back to 1068 A.D., being contained in Abhayadeva's *Tīkā* on H.'s *Pancāśaka* finished in that year. Now it is altogether incredible that the Jainas should have been so extremely careless in handing down the works of their famous author that a few centuries after his death even the titles of the great majority of them should have been forgotten, seeing that two works which he left unfinished, viz., *Tattvārtha-laghuvṛtti* and *Piṇḍaniryukti*, have nevertheless been preserved. Unless, therefore, the number 1,400 be a mere hyperbole without any special meaning, we must assume that in this connexion *prakaraṇa* does not denote as usually a separate systematic treatise, but is used in a more restricted sense so that the *Pancāśaka* contains 50 *prakaraṇas*, *Aṣṭāśaka* 32, *Ṣoḍāśaka* 16, etc., but on what principle in other cases his books were split into a great number of *prakaraṇas* it is impossible to say.

Haribhadra wrote in Sanskrit and Prakrit both in verse and in prose, mostly of course in illustration of Jaina doctrines. Two sides of his literary activity deserve special notice, his commenting on canonical works in Sanskrit, and his discussing, with an intimate knowledge, the doctrines of Brahmans and Buddhists.

The old commentaries on the canonical books, the *Niryuktis*, *Cūrṇis*, and old *Bhāṣyas*, were written in Prakrit through-

¹ Rājasekhara (1349 A.D.) assigns him 1440 pr. and four writers (between the 16th and 18th century) 1444 pr., see Kalyāṇavijaya l.c. p. 11 & 12a.

out.¹ As already mentioned (above p. iii) Jinādāsagani's Cūrṇi on the Nandisūtra was finished in 677 A.D., it is, of course, written in Prakrit. Haribhadra composed a commentary on the same Sūtra, making use of the work of his predecessor; but he wrote it in Sanskrit, as well as his remaining commentaries on Sūtras. As we know of no older Sanskrit commentary on any Sūtra in Śvetāmbara Literature, it is very probable that the innovation was due to Haribhadra; at least the new practice was firmly established by him, though it was further developed in the sequel. For according to Prof. Leumann (l.c. p. 582) Haribhadra commented on the text in Sanskrit, but retained the kathānakas and certain other parts of the Cūrṇi in the original Prakrit; while Śīlānka who flourished more than a century later, translates such passages also into Sanskrit.

Haribhadra is emphatically the author of *prakaraṇas* in the technical meaning of the word; a *prakaraṇa* is a systematic treatise in which the subject is exposed in a scientific form, unlike the unsystematic, either diffuse or episodal, treatment of subjects in canonical books; it may be in Prakrit, but as a rule it is in Sanskrit. This way of writing originated, of course, with the brahmans in whose Literature the models of it are to be found. The first instance of it in Jaina Literature is Umāsvāti's (or Umāsvāmin's) Tattvārthādhigamaśūtra, which is claimed as their own by both Śvetāmbaras and Digambaras. The early Literature of the latter, who do not recognise the existent Siddhānta, consists largely in *prakaraṇas*, both in Prakrit and Sanskrit. But the first undoubtedly Śvetāmbara author of *prakaraṇas*, some of whose works have come down to us, is Siddhasena-divākara. Haribhadra, who is removed from him, as shown above p.x., by two or three generations at the utmost, raised this branch of Śvetāmbara Literature to a high degree of perfection. Though a few of these books of his are in Prakrit, the majority of them are in Sanskrit; they contain besides an exposition of the Jaina tenets, concise information about, and discussions or refutations of, the doctrines of opposite

¹ See Professor Leumann's learned paper on Dāśavaikālikasūtra and Niryuktī; Z.D.M.G., vol. 46, p. 581ff.

schools, brahmanical and buddhist. In this connexion one of Haribhadra's works, though not a *prakaraṇa*, has a peculiar interest, viz., his commentary on Dignāga's *Nyāyapraveśa*. Siddhasena-divākara had written a *Nyāyāvatāra*, which unmistakably presupposes Dharmakīrti's *Nyāyabindu*¹ apparently intending to provide the Jainas with a manual of Logics. But it is decidedly inferior to the masterly work of Dharmakīrti, which it was designed to supersede; nor had it any lasting success. Haribhadra, however, instead of attempting to found a logical school of the Jainas, induced them, by commenting on Dignāga, to study the original works of Buddhist Logicians. He apparently appreciated their paramount importance, though he controverted, at great length, some logical propositions of Dharmakīrti in his *Anekāntajayapataka*. The interest of the Jainas in Buddhist Logics continued long after his time; we owe to it the preservation of Dharmakīrti's *Nyāyabindu* and Dharmottara's *Nyāyabinduṭīkā* in the original Sanskrit; for the oldest manuscripts of these works and of a fragment of a commentary on the latter come from Jain bhandars.

The endeavours of great teachers like Siddhasena-divākara and Haribhadra to raise the Śvetāmbaras to the high level of Indian mental culture were brought to their conclusion by Hemacandra, who provided them with admirable text books of the principal Indian sciences besides such standard works as more directly concerned their own creed. Thus the Śvetāmbaras, who for many centuries seem to have remained in a comparative obscurity as an exclusive sect, emerged to notoriety, probably about the seventh century, till at last they became, in Guzerat and the adjoining countries, the most influential religious community, and could even, under Kumārapāla, be called the established church of the kingdom.

But to return to the works of Haribhadra, it remains to be noticed that he usually employs, in the last verse of them, the word *viraḥa* which is known as his "mark." Kalyāṇavijaya (l.c. p. 20a. ff.) quotes in full the passages where this mark

¹ See above p. III note 1.

occurs. As exceptions he mentions (p. 12b.) the commentaries on the *Dśevaikālika*, *Āvaśyaka*, *Prajñāpanā-sūtras*, 'etc.' and *Samarādityakathā*, *Śaddarśanasamuccaya*, *Lokatattvanirṇaya*, 'etc.'. It is, however, doubtful, whether the *Samarādityakathā* is an exception to the rule, since three Mss. read the word *viraha* in the last verse. (See the footnote to the passage in question.) According to the legend the 'mark' *viraha* refers to *Haribhadra's* loss of his nephews and pupils *Haṃsa* and *Paramahaṃsa*, whom, however, he does not mention anywhere in his writings as far as I know. There may be some truth in this report; but out of the simple fact, if fact it was, there grew a long story full of miraculous incidents, which, as I have already said above, forms the greater part of the legendary life of *Haribhadra*. I subjoin an abstract of it as given in the *Prabhāvaka-carita* (IX 48-206).

His sister's sons *Haṃsa* and *Paramahaṃsa*, who had left their father's house in disgust, became his pupils and were instructed by him in logic. They desired to go to a Buddhist town in order to learn their *Śāstra*, but *Haribhadra* foreseeing some disaster entreated them not to go; nevertheless they insisted on it and went, in disguise, to the Buddhist town, where they were instructed by a Buddhist muni. Having learnt the objections raised by the Buddhists against Jainism, they wrote a clever refutation of them on some leaves. A blast of wind carried the leaves away, and they were brought to the Buddhist muni, who thus became aware of the presence of some *Jaina yati* amongst his pupils. In order to find him out he had the image of a *Jina* placed in the gateway so that all must trample on it on entering. But the two brothers painted with chalk the sacred thread on the breast of the image, and then they were not afraid to put their feet on it. Now the Buddhist muni employed another trick. All pupils were confined in an upper room and watches were placed with them; and when they were asleep, he caused a number of jars to be rolled down from the upper story. The sleepers started up in terror and invoked their *isṭadevatā*. The two brothers invoking the *Jina*, were thus found out; but they took a couple of umbrellas and spreading them jumped out of the window. They reached the ground without hurt or injury and fled at great speed. Buddhist soldiers pursued them. When they were approaching

them, Hama advised his brother to take refuge with Sūrapāla, king of a near town, who would give him protection; he then fought his enemies of whom he killed a great many, but at last he fell and died. (94.) Paramahansa went to Sūrapāla who granted him his protection. Soon after, the host of pursuers arrived and demanded the delivery of their enemy. The king, however, did not give up his protégé, but proposed that a disputation should be held, and if their speaker should vanquish him, he might do with him as is proper in such cases. The Buddhists agreed under the condition that their opponent should remain behind a curtain, because they would not look at the face of one so infamous. The ensuing disputation was conducted, on the side of the Buddhists, by their Śāsanadevatā, who was invisible and spoke from the mouth of a pitcher. When the disputation had gone on for some days, Paramahansa despaired and invoked Ambā, the Śāsanadevatā of his gaṇa. She told him who had, all the time, spoken against him, and advised him how to act in the disputation. He was thus enabled to reduce his opponents to silence; then lifting the curtain he smashed the pitcher and charged the opponent with fraudulent behaviour. The king, conscious of the sinister intention of the Buddhists, said to them, 'he who after vanquishing me in battle will take hold of him, may do so without fault.' Then he gave Paramahansa a wink, who guessing his meaning fled as quick as possible; he was, however, closely pursued by horsemen whom he eluded by the following trick. Seeing a washerman at work he persuaded him to get away as a sudden attack was coming,¹ and he himself resumed his work. When a horseman enquired of him whether he had seen someone on that road, he pointed out the washerman at a great distance. The soldiers made the washerman prisoner and then returned. Paramahansa having thus put off his pursuers proceeded in his journey and after a few days reached Citrakūṭa where he met Haribhadra. He told him what he and Hama had done; but when he had related his brother's death, he was so overcome with grief that his heart burst and he died. (122.) Haribhadra was deeply afflicted by the loss of his nephews and pupils. He conceived an intense hatred of the Buddhists and

¹ The text is corrupt in this place. A similar situation is described in Parīkṣit Parvan, viii, 275ff.

resolved to destroy them. (133.) He went to Sūrapāla and told him his intention. Confident that Haribhadra would vanquish his opponents, the king sent a messenger to the town of the Buddhists and persuaded their leader to sign a contract making it binding on him who should be vanquished in disputation, to plunge into a cauldron filled with boiling oil. (157.) The ensuing disputation turned on the Buddhist proposition of the impermanence of everything existent. Not being able to answer Haribhadra's arguments, the Buddhist had to undergo the punishment agreed upon. Some more Buddhist disputants suffered the same death. (168.) The Buddhists reviled the goddess Tārā for having caused their defeat by deserting them; but the goddess explained that it was the just punishment for their having killed Haṃsa and Paramahaṃsa. (179.)

Jinabhaṭa, who had heard of Haribhadra's cruel revenge, sent him, through two bhikṣus, the three gāthās which contain the argument of the Samarādityakathā (see p. 6, l. 2 ff.). Haribhadra guessed his meaning; just as Agniśarma's hatred had lasted through nine births, so his enmity towards the Buddhists would have the most disastrous consequences for him. He, therefore, took leave of the king and went to his *guru*; full of contrition he asked his forgiveness and did severe penance as ordered by him. (196.) The goddess Ambā rebuked him for still grieving at his bereavement; it was due to his karma that he left no successors in his line of teachers; his books would stand in their stead. (203.) He composed the Samarādityakathā according to the three gāthās sent him by his *guru*, and wrote 1,400 *prakaraṇas*; they all exhibit the mark *viraha* in remembrance of his two nephews. (206.)

The narrative in the *Prabhāvakacarita* is written, to say the least, in a most unconventional style of poetry, rendered frequently unintelligible by the bad preservation of the text. It seems to be based on a popular story, perhaps on a kind of Rās. We are acquainted with another version of the same subject, similar on the whole but differing in many details, from an abstract, or rather skeleton of an abstract, in Rājasekhara's *Kathākośa* (1350 A.D.), the greater part of which has been given by Kalyāṇavijaya (l.c. p. 8b.). According to this account :

Hama and Paramahansa made three strokes on the throat of the image of Jina, thereby changing it into one of Buddha. But remarking that the Buddhist guru regarded them with suspicion, they pretended to be ill and escaped, taking with them a Buddhist relic (*kapilika* or *karparika*). To recover the relic the king sent a troop of soldiers after them; but as H. and P. were *sahasroyodhina*¹, they defeated them. Now the king despatched a large army, with which H. fought, while P. fled with the relic. H. was at last overcome by the great number of his enemies, who cut off his head and brought it to the king. But the guru insisted on recovering the relic. Therefore soldiers went in search of Paramahansa; they discovered him sleeping before the walls of Citrakūṭa the gates of which were closed, and cut off his head. Haribhadra finding the corpse of his pupil and nephew, fell into a tremendous rage. He filled cauldrons with boiling oil and attracted by charm 1,440 Buddhas through the air to be made a sacrifice of.² His guru sent him the three gāthās. Haribhadra's wrath was appeased, and he composed 1,440 granthas in atonement for his passion and sins.

A comparison of this version of the story with the preceding one is of interest for those who investigate the growth of popular tales; but a critical inquirer will, no doubt, reject both alike as sources for the history of Haribhadra's life. Even that he had two nephews and pupils named Hama and Paramahansa who perished in an attempt at learning by stealth the doctrines of the Buddhists, statements which form the foundation of the legend and are by no means incredible in themselves, must be accepted with the utmost reserve. The legendary account of the circumstances which led to Haribhadra's composing the Samarāiccakāhā will be discussed in the next paragraph.

The rest of the account in the *Pfabhāvākācarita* contains some details not unworthy of remark. I, therefore, add an abstract of the concluding part of the 9th śṅga of that work (v., 206-221).

¹ There is an allusion to their *śṛṅgimālpaka* preceding the combat, the meaning of which is not clear.

² This particular is apparently an adaptation of Janamejaya's snake-sacrifice in *Mahābhārata*, I, adhy. 51 ff.

Haribhadra diverted the layman Kārpāsika from his partiality for the Bhārata and Itihāsas by telling him the five stories of rogues¹ (211), and won him over to the Jaina faith. He ordered him to make an edition of his works and to distribute them among the yatis, (217). He caused other people to construct 84 temples on one platform (*skapiṣṭe*), 218. He also produced the Mahānīśithasūtra from a decaying manuscript, (219). Ending his life by *anāśana* he ascended to heaven, (221).

2. SAMARĀICCA KAHĀ.

The Jainas always regarded Haribhadra as one of their great poets, on a par with Pādalīpta, Bappabhatti, and others.² His fame as a poet rests almost entirely³ on his Samarāicca Kahā. This work is mentioned by Hemacandra (*Kāvyaṅuśāsana*, p. 340) as a model of the Sakalakathā.⁴

Haribhadra does not use the technical term *sakalakathā*, but he mentions the division of the subject-matter of kathās in *divya*, *divyamānuṣa*, and *mānuṣa* (p. 2, l 11 f., p. 4, l. 13) according to ancient teachers.⁵ He further divides kathās in *artha*, *kāma*, *saṃkīrṇa*, and *dharma-kathās*. His is, of course, a *dharma-kathā*, as almost all kathās by Jaina authors may be ranged in the same category: whatever be the adventures of the hero or heroine, the end is always their renouncement of the world and entering the Order, and the narrative is usually interspersed with a great deal of religious instruction which, however, in our work rarely degenerates into sermons.

The character as a *dharma-kathā* of the Samarāicca Kahā is manifested also through the idea of retribution which underlies the main story and most of the tales inserted in it. In the

¹ This apparently refers to his Prakrit kāvya Dhūrtākhyānam.

² Compare Kalyāṇavijaya l.c. p. 23 b.

³ Besides the Samarāiccekahā his Prakrit kāvya Dhūrtākhyānam is preserved, in manuscript. A Kathākośa is mentioned by Sumatigani.

⁴ Hemacandra's definition of sakalakathā: *saṃcetaphaldnīśīrṭta-sarṇaṃ* is taken verbatim from Abhinavaguptā's *Locana* on Dhvanyāloka, p. 141.

⁵ Rājasekhara, *Kāvyaśilpī* IX, p. 42, ascribes this division to Drauhiti, who is quoted in Bhāvaprakāśa (11th or 12th century) as an authority on dramatics, see J.R.A.S. 1924, p. 668.

main story it assumes a peculiar form which may be designated as *nidāna*. This word is originally a medical term¹ which Haribhadra (p. 481, l. 3) explains as the disorder of the *dhātus* caused by unsalutary régime; metaphorically it means 'bad karma,' especially such as effects the moral constitution of the *jīva*, causing as it were a disease of it, which may last for a great number of births and has the most serious consequences for the individual thus infected. In the main story Agniśarman acquires the *nidāna* by his intense hatred of Guṇasena and his ardent desire of revenge (*ārtadhyāna*); this hate reappears unabated and without other cause in his later births whenever he comes into connexion with the person in whom the soul of Guṇasena is for the time incorporated. Here the hereditary vice is anger (*krodha*), in Amaragupta's tale of the 2nd Bhava it is deceit (*māyā*), in Ajita's tale of the 3rd Bhava avarice (*lobha*), and in the robber's tale of the 4th Bhava untrue speech (*anṛta*). *Nidāna* is occasionally synonymous with karma acquired by sins; if they are not properly repented of, they produce karma which will not be effaced, though the person in question afterwards leads a most meritorious life even as a monk or a nun. The severity of the punishment induced by such karma may appear quite out of proportion to the nature of the sin which occasioned it; e.g., when for angry words which passed between a mother and her son, he is impaled in a later birth, and she has her hands cut off by a robber (7th Bhava, story of Candrā and Sarga); or when a prince who had beheaded and eaten a cock made of paste is, for this transgression, several times reborn, and severely suffers, as an animal (4th Bhava, Yaśodhara's tale). Haribhadra maintains that heavier sins or crimes are punished by birth as an animal or by suffering in hell which may last many oceans of years, and compared to which the worst sufferings of human beings are a mere trifle; on the other hand the reward for good deeds is meted out with an equal liberality by oceans of years in heaven. The *Samarāṅgana Kāhā* is evidently intended to illustrate the evil consequences of vices, sins,

¹ Compare *nidānasthāna*, a part of the *Carakasamhitā*. For the dogmatical meaning of *nidāna* see the note on p. xxx.

and all transgressions of the Jaina code of morals, and to warn the reader or hearer of it against carelessness in conduct; and in this sense it is eminently a dharmakathā.

Apart from their moralising and didactic character Hari-
bhadrā's stories are interesting for more than one reason. They
give a picture of Indian life in the 8th century which the anti-
quary may study with profit; the descriptions of marriage
ceremonies, of court life, of journeys and sea voyages, of the
Śabarās and Cāṇḍīās, etc., contain many details of interest.
The Samarāicca Kathā is also of great literary interest as a
specimen, and reflex, as it were, of the more popular literature
of fiction current in the 8th century, which must have been
a very extensive one, both in Sanskrit and Prakrit¹ though very
few works belonging to it have come down to us. Among the
works which probably served Hari-
bhadrā as a model, may be
mentioned the Tarangavatī by Pādaliptasūri, the most ancient
and famous of Jaina romances. The original text has been lost,
but a later recasting of it, Tarangalolā, has been preserved (in a
very faulty manuscript), of which Professor Leumann has given
an abbreviated German translation. The reader of it will be
struck by the similarity of ideas in it and in Hari-
bhadrā's work. But there is this difference that while in Tarangalolā karma,
remembrance of a previous birth and its consequences, etc.,
serve to motivate the story, in the Samarāicca Kathā the story
serves to illustrate those ideas and to impress the hearer with
certain moral principles. The latter work is a didactic novel,
the first of its kind known to us. This literary genus reached
the highest degree of perfection in Siddharṣi's Upamitibhavapra-
pancā Kathā.

Hari-
bhadrā is quite explicit about the source from which
the main story or series of stories is derived. In his introduc-
tion (on p. 6 of the present edition) he gives eight gāthās in

¹ The great extent of the literature of fiction in old times may be
inferred from the division in parikathā, sakalākathā, khaṣṭakathā, kathā,
and śkhyāśyikā, already given in the Dhvanyāloka p. 141. Only works
written in a highflown or the most artificial style of Subandhu or Bāṇa
seem to have won the lasting admiration of the learned; which accounts for
the preservation of a greater number of them and the loss of others.

which the argument of the main story is contained (*cariyasam-
gahanigāhā*).¹ He introduced them by the words *bhāṣiyam ca
puruṣāriehim*, 'old masters have said.' According to the
legend (above p. xvi) it was his guru who sent him three (not
eight) gīthās from which he developed the Samarśioca Kahā.
The legendary account clashes with Haribhadra's own state-
ment, since he apparently distinguishes between the *puruṣāri-
gaḍ* and the *guru*. For (ib. l 18) he says, 'now I shall at length
narrate what is indicated by those (*samgahanigāhās*) according to
the instruction of my guru.' And at the end of his work
he says, referring to the third gīthā, he has explained what
is stated in it 'having heard it from the mouth of my guru.'
There can, therefore, be no doubt that the subject-matter of the
Samarśioca Kahā was known before Haribhadra's time and was
already fixed in *samgahanigāhās*. But I cannot trace them or
the stories referred to in them to an older source.¹

The great number of independent tales inserted in the
main story, are, of course, of a different origin. Most of the
apologues like the one about 'the man in the well,' are most
probably old Indian tales adopted by the Jainas and adapted
to their religious views. But besides them there are many
other tales, some of considerable length. The greater part of
them may be assumed to have been invented by Haribhadra,
who avows his fondness for stories (*kaḥāṇaḥṣṇurāya*); for they
have a similar tendency to the main story and serve to illustrate
the idea underlying the whole work.

It is not necessary to go here into details about the
language of the Samarśioca Kahā, as that subject will be
treated in the second volume, which is to contain also a full
glossary of the text. But this much may be remarked in this
place that the language is Jainā Māhārāṣṭrī, of which there are

¹ In the *Abhidhānarsjendrakosa* by Vijayarājendrasūri, Vol. I, p. 177
s.v. *Aggīdhamma*, there is a reference to Ācārāṅga, 1st Śrutakāṇḍha, 3rd
adhyāya, 2nd pūcchakā. But Agnīśarman is not mentioned there nor, as
Professor Schubring informs me, in the comment of the Cūṣpi and Tīkās on
the passage in question. The above reference, therefore, is probably taken
from some later commentary and may be assumed to be based on the
Samarśioca Kahā itself and not on a source of it.

two kinds, one used in verses, the other in prose. The poetical language is the same as that employed by all Śvetāmbara authors in Prakrit poems and does not much differ from classical Māhārāṣṭrī. The language of the prose is also a kind of Māhārāṣṭrī, but it admits a number of Śauraseni idioms which are never used in poetry and sparingly admitted by later prose writers; see my paper 'über das Prakrit in der Erzählungs literatur der Jainas in *Revista degli studi orientali* II, p. 234 ff.

The style of the Samarāṅga Kahā is, on the whole, simple and fluent; the sentences, especially in the purely narrative parts, are easy and not too long, but in descriptions they are occasionally of considerable size, abounding in long compounds and ornamented with alamkāras. In the metrical parts the style is, of course, more elevated though rarely intricate. On the whole the style is well adapted to the understanding of an audience of some culture rather than of great learning.

Though Haribhadra does not affect the highly ornamented classical style of Bāṇa or Subandhu, yet he shows his proficiency in some popular artifices which were the delight of the *sabhā*. Such artificial verses are the three *praśnottaras* p. 610 f. and the three *gūḍhacaturthas* p. 617 f. There is another verbal artifice which he employs both in verse (79, 1-10; 449, 9-19; 498, 19-499, 6) and in prose passages (137, 6-9, 94, 10-13; 213, 8-11; 423, 19-424, 8); it consists in this that each line or phrase (compound) opens with a word repeated from the end of the preceding one, e.g. p. 498, 1, 19-20: *kancanattambham thambhoviya*, or 499, 1 3-4: *hāranīurumbam hāranīurumba*. This artifice, which I will call *śṛṅkhālā*, resembles a kind of *yamaka*¹; but it is not a *yamaka* proper. For in a *yamaka* the repeated syllables must be identical without, however, containing the same word, while in *śṛṅkhālā* the same word is repeated and the syllables are not necessarily exactly the same, (see the first of the above examples). The *śṛṅkhālā* is an old artifice; the oldest instance of it is the 15th adhyāyana of the 1st śrutaskandha of the Sūtrakṛāṅga, named from its opening words *jāmaīyam (yad aśikam)*, which also means 'consisting of *yamakas*' (*yamābhyam*).

¹ *Samdasya yamaka*, see *Kāvyaśārda* III 61 f.

It is worthy of remark that the later yamaka, the predecessor of rhyme, originally denoted the repetition of words whereby a series of verses are also interconnected.

There is scarcely any variety of metres in the Samarājica Kahā. Besides the common āryā of which there are several hundreds, there are a very few verses in different metres. Four stanzas in Pramāṇī which consists of four iambics, occurs on p. 372, l 1-8.—On p. 72, l 1-4 is a stanza which the author calls *dvivāikhandaṃ*; it is the *dvivāḍī* of Hemacandra (Chandonaśāna IV, Khanjakas 14), and consists of one gaṇa of 6 mātrās, five of 4 mātrās, and one long syllable; the second and sixth gaṇas are either an Amphibrachys (◡ - ◡) or Proceleusmaticus with caesura after the first syllable (◡ | ◡ ◡ ◡), while these metres are excluded from the remaining gaṇas¹. On p. 611, l. 6-8 and 612, 1-3 are two unknown gaṇacchandās, the second of which appears to be hopelessly corrupt.—A few stray ślokas are probably quotations.

I enter into details about the āryā, because that metre exhibits in Prakrit some peculiarities which Indian writers on metrics have not taught, and which have usually been disregarded in Sanskrit poems. The āryā (or gāhā in Prakrit) seems to have been originally a Prakrit metre; the earliest specimens occur in the buddhist canon; some pieces of the Therīgāthā are composed in that metre. But it received its greatest refinement in Māhārāṣṭri Literature, known to us through the collection of 700 āryās ascribed to Hāla; and this āryā has served as a model for all later Prakrit poets.* It will suffice here to notice only those nicer metrical laws of the Prakrit āryā which were ignored by Indian writers on metrics.

1. The well-known rule that the 6th gaṇa of the first line of the āryā is either an Amphibrachys (◡ - ◡) or a Proceleusmaticus with a caesura after the first syllable (◡ | ◡ ◡ ◡), is but a particular case of a fundamental rule of Prakrit gaṇacchandās, which is based on the equivalence of these two metres and may be stated thus: if in Prakrit—or Apabhramśa—gaṇacchandās particular gaṇas must be an Amphibrachys or Proceleusmaticus,

*1. Read *vi* for *vici* in the second line.

the latter invariably has a cæsura after the first syllable; and this form of the Proceleusmaticus is not admitted in all remaining gāṇas from which the Amphibrachys is excluded, though the Proceleusmaticus without a cæsura after the first syllable may be freely admitted. In the śryā, accordingly, each of the seven gāṇas may consist of four short syllables, but in the odd gāṇas there may not be a cæsura after the first of the four short syllables. This rule which is not given by Indian writers on metrics is strictly followed by Prakrit and Sanskrit poets.

2. If the regular cæsura after the third gāṇa is omitted, the śryā is called *vipulā*; I shall use this term not of the whole verse, but to denote the line only in which the cæsura is wanting. Now in all *vipulās* the fourth gāṇa must be, like the sixth, either $\cup - \cup$ or $\cup | \cup \cup \cup$; e.g. *kamalāḥi kōḷam* 7, 5. *śiruttanāṇam* ca 7, 8. *sura-siddhā-maṇḍya* 1, 9. If the end of the third gāṇa coincides with the end of a word, which is followed by a monosyllabic enclitical word, the verse is also *vipulā*, e.g. *kīyayamiva* 58 76, 9. *Maccharaevva othayam* 77, 5. *paraloeyya saṇṭi* 246, 6.¹ *Vipulās* are very frequent with most Prakrit poets, and they strictly obey the law explained above. The practice of Sanskrit poets, however, is not the same throughout. Vāṛhamihira has many *vipulās*, with few exceptions correct ones;

¹ Z.D.M.G. vol. X p. 338. Another case of a different character seems to constitute a *vipulā*. The initial consonant of a Prakrit word, reduced from a conjunct consonant in Sanskrit, may optionally be doubled if the word is the second, i.e. not the first, member of a compound; e.g. *canda-paha* or *canda-ppaha* (= *candra-prabha*). Now if the word with the initial consonant doubled forms the fourth gāṇa, it is always an Amphibrachys in the rare cases where this occurs. I have found only 5 cases in Hāla and 7 in the first seven cantos of the Sūrasundarī (1018 A.D.) e.g. *jahaṇṇaḥhalāḥi* Hāla 236., *kesakkhalanta* ib. 446., *paṇṇaḥphalekka* ib. 576. By the doubling of the initial consonant the second member of the compound the first seems to have coalesced with the second member into one word, which thus comes under the law of the Amphibrachys. It may be mentioned, that if the last vowel of the first member is long by nature (and not by position), the second member happens to be no Amphibrachys in the few instances, I have noticed, e.g. *laocki-ṇāṇṇāṇṇam*, Sūrasundarī III, 20, other cases *ibidem* IV 230, VI 73, VII 192.

but most Sanskrit poets have lost the nicer metrical feeling with regard to the 'arya; they generally avoid use of a *vipulā*.

In conclusion it may be remarked that the Samarāicoa *Kaṭhā* like most old Jaina works in prose or verse of a similar character was to be read aloud before an assembly of hearers; for such seems to have been the general practice at the time when a considerable moiety of the Jaina-community were still able to understand Prakrit and easy Sanskrit. This practice has left an unmistakable trace in our text. In several places (133, Pa. 233, 19. 300, 13. 585, 9) some particular story is referred to, or advertised by the word *kaṭhāyā-viseseṇa*. The stories themselves, however, are not given in the text, but were most probably supplied by Haribhadra from memory, or extemporized by him, when he read the work to his hearers. The remark or reminder *kaṭhāyā-viseseṇa* in his manuscript was duly copied when the first edition of the work was issued (by the layman *Kārpāsika* according to the legendary account, see above p. xviii). In two places (233, 15. 585, 9) the context seems to require or presuppose such a particular story though none of our MSS. inserts one at the proper place. The later yatis who read the work to their hearers seem, therefore, not to have supplied them. But in some places traces of their meddling with the text may be found; for there are in one or other MSS. omissions or alterations of passages which cannot be ascribed to a common copyist, but are most probably due to a yati who emended the manuscript which he used for his lecture. There are, however, some later additions, some of which have been noticed in the abstract of contents, which were already contained in the codex archetypus, from which all our MSS. are derived.

The present edition is based on the following MSS.¹ :—

- A. A good, not modern MS. 275 leaves; no colophon.
- B. Neither old nor good MS. incomplete; breaks off on p. 584, l. 10.
- C. Modern MS. fairly written, 700 leaves; contains the Text and Tippanf. Colophon at the end:

¹ My original notes having been lost in the war, my account is not so detailed as might be desired.

यंघो वं चंखलोपि यंघायं० । ११००० । इति श्रीसमरादिकापरिच
संपूर्णम् । त्रिपिण्डतं परशरामन्त्राति पुष्करभद्राक्षय्य बोधप्रदमथे ।
संवत् १८७३ रामिति पाण्डुपुत्रि । १४ । भोमवासरे । (= 1887 A.D.
Tuesday, 26th March).

E. Apparently another transcript from the same MS. as
C.; 479 leaves. Colophon at the end :

सं० १८६१ ना जे० सु० २ लि० चैया काजनि कल्यण—

The colophon of the chapters in C. E. runs thus :

इति श्रीमद्भृत्स्वरतरंगशाघीश्वरश्रीजिज्ञासौख्यस्वरितप्रश्निश्च श्री-
श्रीतिवर्धनगण्डिशिष्य पण्डितप्रवर श्रीमद्विद्याधर्मगण्डिशिष्य श्रीमद्भृत्-
स्वरंगण्डिशिष्य संविभ्रमच्छोय । पं । सुरमतिवर्धनगण्डिविनिर्मिते
(or विरचिते) संस्कृतमन्त्रार्थे (द्वीपयार्थं)

D. Incorrect, not modern, 287 leaves. End :

श्रीमद्विद्यमतो नवाग्निशरभूषंस्त्राणसंवत्सरे
माघे मासि विद्युत्तय (sic) तटवरे मंधारसंज्ञे पुरे ।
पूज्यश्रीविजयादिरत्नगुडराट्श्रेयोर्धर्माणि (sic) खितो ।
यंघः श्रीसमराक्षभूपतिवर्तिः श्रीधर्मरत्नाभिधैः ।

F. Modern and incorrect. I have used F. only towards
the end of the edition. At the end of F. by another
hand : च च प्रतीकः ।

श्रीगुरुदेवावधितप्रविभूषणं श्रीमन्विनागारऋद्वंकाचितं ।
कच्छीविकावाह्यदर्मांसेवितं श्रीवीरकाण्डं पुरमसि विष्णुतं । १ ।
प्राग्वाटान्धयभूषणोऽर्जुनि पुरां तस्मिन्पुरे विष्णुतो
धर्मांरोधनतत्परो गुडिरतः श्रीपुण्यचन्द्राभिः ।
तत्पुत्रो विनवाभितो मतिपुतोऽप्यनेदरामोऽभवत्
पुत्रो दोलतरामिकः समभूवत्तस्यापि वाञ्छिञ्चिर्त्तु । २ ।
श्रीकुलध्वानामापि तस्मिन् पुत्रो गुडाम्बितः ।
धर्मधर्मरते भार्गवस्त्योमे भवतोऽनर्धे । ३ ।

[चसुवनस्य पुत्राद्या नाम्ना कर्णोर्जवद्भुजा ।
 तस्याः पुत्री गुणैर्बुद्ध्या चन्द्या चन्दनोपमा । ४ ।
 पुत्री तदपरा भार्या, वसन्तचंद्रपुत्रिका ।
 तस्याः पुत्री गुणैः श्रेया विद्यते च वसन्तोमती । ५ ।
 कर्णोपुत्रीतिबान्धौ ते क्षपणः पुण्यहेतवे ।
 प्रतिमिमां पवित्रां हि ज्ञेयवामसतुसुंदा । ६ ।
 तयोत्रच्छनभोमार्गप्रकाशनविक्रमतां ।
 विजयानंदसूरीणां सिद्धस्य गुणप्राप्तिनः । ७ ।
 प्रवर्तकपदस्यस्य श्रीकालिविनयस्य हि ।
 प्रतिरियं सुदा ताभ्यां पठनाय समर्पिता । ८ ।
 भूरसमंदचंद्राब्दे नभोमासे सिते दशे रभ्ये ।
 विजयकमलसूरीणां राज्ये प्राच्ये लिखितेचं । ९ । आर्या ।
 शुभं भूवात्

MSS. C. and E. belong to the Deccan College Library, see Peterson, 5th Report, No. 888, and 6th Report, No. 82. MSS. A, B, and D were lent me by the late Vijayadharmasūri, and F. by Kāntīvijaya.

It will be seen that none of these MSS. is really old. Even the *Ṭippaṇī* of Mativardhana ¹ is quite modern; for the author, according to the above colophon, is fourth in descent from Jinasaukhya. Sūri who was head of the Kharatara Gaccha, Samvat 1739-1780 = 1683-1724 A.D., and, therefore, must have lived in the later part of the 18th century A.D. The verse (Śārdūlavikrīḍita) at the end of D states that the Manuscript (*grantha*) was caused to be written by Dharmaratna in Samvat 1639 = 1583 A.D. But this verse is apparently copied from the original of D, and not composed by the scribe of D; for the author of the verse would no doubt have written it correctly and without the senseless corruption in the second line. I am almost sure that the verse does not refer to the MS. of the Samarāṅga Kaha; for *grantha* usually denotes a work and not a manuscript. Dharmaratna composed a Samarādityaocar-

¹ This is the form of the name given in the Jainagrathāvall; Peterson has Sumativardhana; Suramati as given above is apparently wrong

tra (Jainagranthāvatī p. 236), and the above verse may have been taken from that work. At any rate D is later than the date given in the verse; and the same remark probably holds good also with regard to the original of D.—Such being the condition of the materials I had to work upon, I considered it hopeless to attempt a critical edition of the text in the strict sense of the word. It will be seen from the notes that, roughly speaking, C E F represent one class and D another, A siding more frequently with the former and B with the latter; occasionally, however, all MSS. have an original reading of their own, not found in any other. In this state of things a clear division into redactions is impossible. If more good MSS. of the D class had been at my disposal, I should have based my edition on them. For some readings of D are decidedly preferable to those of the remaining MSS.; being unsupported by the latter I have relegated them to the footnotes. Under the circumstances described I have aimed at giving a readable text which, by the nature of the case, is an eclectic one. In selecting the readings to be received into the text I have generally been guided by the agreement of two or more MSS.; but I admit that in many cases the better reading may be found in the footnotes.

• I must mention a particular case where the printed text is misleading with regard to the true form of a word, viz., the Instrumental cases of the pronominal stem *ana*: वेव, वार, वेविं वाविं instead of अवेव, etc. As it was assumed that the former forms were optional for the latter, I have written e.g. अविंको वेव 582, 1; अविं व वेव 73, 1; अविंको व वेव 33, 5; but, of course, अवेव अविं and अविंअवेव. In the first case अविंकोवेव might, and I now think ought to, have been written, since after a long final vowel the initial व of the following word may be elided, e.g. अविंकोको वा 651, 15. But in the remaining cases also the true form of the pronoun is अवेव, as I found when a great part of the text had been printed off. For I then discovered a new Sandhi rule prevailing in Pali and ancient Prakrit, which I have demonstrated in *Indogermanische Forschungen* (1912), vol. 31, p. 211 ff. The rule is as follows. If the penultimate syllable of a word is long by nature or position, the short final vowel (espe-

cially च) may be elided if the following word or member of a compound begins with a vowel; e.g. वरुं चकारं, may become वरुचकारं (677, 12) i.e. *aru' ucyam*. The principle underlying this rule operates also when after a long final syllable in a word comes a monosyllabic enclitic word like च. For in this case the word *plus* enclitic having but one accent (on the long syllable) form one whole of which the short vowel of the enclitic is regarded as the final vowel which according to the above law may be elided before an initial vowel, e.g. रोचिचं च वरुं may become रोचिचं चिचं (635, 11).¹ If the following word begins with an च, it is not this च which is elided, but the च inherent in च (च) e.g. *nicoḍnicce y' anegadhamme* 650, 10. This case is extremely frequent when the second word is *añeṇa*, *añāe*, *añehiṇ*. The above examples भविचं च वेच, भविचो च वेच stand for *bhaviyam c' añeṇa*, *bhaviyo y' añeṇa*, which cannot be correctly written in Devanāgarī; for if an avagraha is inserted, the elision of the च of *añeṇa* would be indicated. The reader is, therefore, requested to supply, mentally, the right separation of the words, as that given in the text is necessarily wrong. An additional proof for the correctness of my interpretation of the above cases is the lingual ऋ in वेच etc., for if it were initial in the word, it ought to have been written as dental न ऋ. I first thought वेच, etc., to be enclitic forms of चवेच; but that is apparently wrong because if such were the case, then one enclitic word of two or three syllables would follow on the enclitic च, which is against grammar.

In conclusion, I draw attention to a syntactical irregularity by which a passage of some length, containing a speech or reflection of somebody and ending in नि (नि), syntactically depends on the preceding sentence which ends with भविचं, चिचिचं, etc., as well as on the following sentence which begins with भविच 72, 16, भवचाचो 558, 19, चिचिच 509, 3, चिचिचि 504, 14. In such cases I have put a stop (।) after नि, though the passage ending in नि is also syntactically connected with the following sentence.

¹ In few cases I have put in an avagraha in order to facilitate the understanding.

NOTE ON *nidāna*.

In *Tattvārthādhigamasūtra* IX 34 *nidāna* is the fourth kind of *ārtadhyāna*; the *Bhāṣya* explains it thus : कामोपपत्तयित्तानां पुनर्भवविषयसुखदुःखानां निदानमार्तदधानं भवति । Pūjyapāda in the *Sarvārthasiddhi* : भोगाकाङ्क्षातुरस्मान्नतविषयप्राप्तिं प्रति मनःप्रविधानं संकल्पयित्वा प्रवन्त्यसुरीचमार्तं निदानमित्युच्यते । Siddhasena commenting on VII 13 mentions *nidāna* as one of the three *śalyas*, and explains it as an अथवसावविषेय ; when somebody does penance in order to get, in another life, what had caused his envy in this. And at VII 32 he says : निदानमनवच्छन्नं तपसश्चरिष्य वा । यत्यस्य तपसो ममास्मि क्लृप्तं ततो जन्मान्तरे अन्नवर्ती स्थाप्यर्धमरताधिपतिर्नृपामच्छक्तिः सुभगो रूपवानित्यादि । यत्तथात्यन्ताधनमनन्तसंचारानुभवन्निजात् परित्याज्यं । Pūjyapāda in commenting on the same sūtra explains *nidānam* (etymologically भोगाकाङ्क्षा नियतं दीयते चित्तं तस्मिन्नेति वा ।

The dogmatical meaning of *nidāna* illustrated in the above extracts is the idea underlying the Samarāṅgīca Kāhā.

NOTE ON SUVARṆADVĪPA AND KATĀHA.

Suvarṇadvīpa is Sumatra. It is mentioned in an inscription of the Śāka year 700, see *Epigraphia Indica* XVII p. 311. The editor of this inscription mentions an other inscription preserved in the Leyden Museum which belongs to the Chola King Rājārāja Rāja Kṣesarivarman (985-1013 A.D.). In this grant is stated that Mājavijayatungavarman was the overlord (adhipati) of Śrīvijaya (Palembang in Sumatra) who while extending the kingdom of Katāha caused some monastery to be built.—Katāha accordingly is either Sumatra or a kingdom in that island.

CONTENTS OF THE SAMARĀICCA KATHĀ.

BHŪMIKĀ.

After the mangala and an admonition to his hearers the author states that according to ancient śācāryas the subject of Kathās is of three kinds, being concerned with gods, with gods and men, or with men only. 2, 15. There are four kinds of Kathās: *artha*-, *kāma*-, *dharma*-, and *samkīrṇa-kathās* 3, 10. And there are three kinds of hearers: the low, middle, and highest; or *tāmasa*, *rājasa*, and *sāttvika*. The first delight in *arthak*., the second in *kāmak*., and the third in *dharmak*.; but if the second kind are in some degree *sāttvika*, they prefer the *sambīrṇakathā*.¹ The present story is a *dharmakathā* and treats of gods and men. 4, 14. Praise of *dharma* and *dharmakathā*. 5, 8. Here will be narrated nine births (*bhava*) of the hero and the antagonist, in which they were connected with each other. In eight *samgrahanigāthās*, ascribed to early śācāryas, are stated the names and the mutual relation of these two persons in those nine births, the towns where they lived, the heavens and hells which were the reward of one and the punishment of the other. 6, 17. .

FIRST BHAVA.

(Gūṇaseṇa and Agnisārman.)

In the town Kṣitipratīṣṭhita of Aparavideha² there lived king Pūrṇacandra; his wife was Kumyanti; and their son Gūṇaseṇa. The king's purohita was Yajnadatta, his wife Somadevā. Their son Agnisārman was a misshaped urochin of extreme ugliness. 8, 5. Prince Gūṇaseṇa used to make fun of Agnisār-

¹ The numbers in the text refer to the pages and lines of the edition.

² The same subject is treated by Siddhanta in the introduction to the *Upamitibhava-prāsaṅga Kathā* v 25-50.

³ Aparavideha is the fabulous country to the west of mount Meru. Kṣitipratīṣṭhita is not mentioned among the cities of Aparavideha, but is usually spoken of as situated in Bharatavāra, so by Haribhadra himself, p. 796 f.

man, seating him on a donkey and leading him in mock parade through the streets. The constant ill-usage caused A. great despair. Pondering on his wrongs he resolved to acquire religious merit in order that in his next life his lot should be happier. 9, 2. He left home and wandering about he happened to come to the pleasant hermitage Suparitosa of the Tāpasas.¹ Their superior Ārjava Kaundinya received him kindly and on learning the cause of his despair agreed to admit him to the order of Tāpasas. 14, 20. On the day of his consecration he vowed to take food only once a month during his life and never to enter more than one house for getting his meal whether he got one or not. This vow he kept many lakhs of 'former years'² and thereby acquired the reputation of being a saint with the inhabitants of the neighbouring town Vasantapura. 11, 14.

Meanwhile Guṇasena had succeeded his father on the throne. Once he went, together with his wife Vasantasenā, to Vasantapura where he took up his abode in the palace Vimānacchandaka. 12, 15. The next morning he rode many horses and resting himself from this exercise in a large mango park he was met by two Tāpasa novices who had been sent by their superior to inquire after his health. He paid the latter a visit in his hermitage and conversed with him on religious matters. At last he invited the superior and his disciples to take their meals regularly in his palace. The superior accepted the invitation for all except one Tāpasa—Agnīsarman—who was unable to come by reason of his vow³ which he explained to the king. 14, 2. Guṇasena, desirous to make the acquaintance of so great an ascetic—for he had forgotten all about Agnīsarman,—visited him without recognising him and inquired of him why he had taken so severe a vow. A. mentioned as his motives his poverty, his ugliness, his disgrace, and prince Guṇasena his *kalyāṇamitra*,

¹ The Tāpasas are here described as brahmanical ascetics living in woods.

² One former year (pārva) consists of 7,500 common years. In the duṣṣama-suṣamā period in which the events of our story are supposed to have occurred, men lived 84 lakhs of former years. Practically, however, no account is further taken by our author of the enormous length of the life of men, nor of their height, viz. 500 dhanus or about 3,000 feet.

i.e. he who is the cause of one's embracing the Law. G. who now recognised A., felt greatly ashamed and admired the saint who not only bore him no malice for his cruel behaviour but regarded him even as his benefactor. 15, 18. Asking his forgiveness he invited A. to come for his meal to the palace on breaking his fast which, as he learnt from him, would happen after five days. A. accepted the invitation, and G. went home greatly pleased. 16, 6.

At the end of his month of fasting A. went to the palace to get his food from the king. But on that day G. suffered from a severe headache. All people in the palace were too much preoccupied by the king's illness to take any notice of the ascetic. A., therefore, waited a while in vain and at last he returned to the hermitage. In conformity with his vow he continued fasting for another month. 18, 9. When the king had recovered from his illness, he made inquiries about A. and was much dejected on learning what had happened. On the next morning he, therefore, went to see the superior of the Tāpasas and after much hesitation told him the cause of his dejection; he would not be at ease again before A. had received food in his house. The superior sent for A. and explained the matter to him upon which the latter promised next time to take his food in the king's palace. 21, 9.

When that day came round, the king received news that his troops had been surprised and routed by king Mānabhanga. He drew together his army and was on the point of starting against the enemy, when A. arrived. But in the bustle and general confusion nobody heeded him; he, therefore, after a while left the palace. 22, 16. When the astrologers announced the auspicious moment for marching, the king remembered A.'s expected visit and resolved to wait for him; but being told that he had already been there and gone away, he mounted his carriage and overtook him on the point of leaving the town. He implored him to return, which A. declined to do on account of his vow. Seeing, however, the genuine contrition of the king, he promised to come again after the lapse of a month. G. took leave of him with a grateful heart and in this mood he gave up the expedition against Mānabhanga. 25, 1.

It so happened that, on the day when the king expected A's visit, a boy was born to him. By his order this happy event was celebrated by a general festival throughout the town. 26, 10. At this juncture A. entered the palace, but seeing all people occupied with merry-making and having no regard for him, he went away in wrath. He imagined that G. had, out of sheer malice, prevented him thrice from breaking his fast, and this thought inflamed his hatred towards the king to such a degree that he uttered an awful resolve (*nidāna*): "If I have acquired merit by keeping my vow, may I then be born again and again to kill him in every one of his births." In such angry thoughts he returned to the hermitage, and pursuing his reflections he vowed to abstain from food altogether. 28, 7. His fellow Tāpasas learnt from him what had happened, and told it to their superior who would not cancel A.'s new vow. 30, 4.

Great was the king's consternation when he learnt that he had again missed keeping his promise to A. He, therefore, sent Somadeva, the purohita, to him to find out how he was disposed. S. met him, in the midst of the Tāpasas, seated on a layer of kuśa grass and talking wildly about the king; he, therefore, left him and inquired of some other Tāpasa what had happened. The information, the king thus got, induced him to walk to the hermitage together with his wives and his courtiers. 32, 13. A., however, declined to see the king; upon which the superior of the Tāpasas went to meet the king on the road and persuaded him to return, for the present, to the town. 34, 6. On his way home G. met a young Tāpasa, who told him the whole truth. He, therefore, left Vasantapura and proceeded to Kṣitipratisthita, where he arrived after a month, and took up his abode in the palace Sarvatobhadra. 35, 3.

About the same time the ścārya Vijayasena arrived there, and was lodged by the merchant Aśokadatta in his park Aśokavana. 36, 3. G. while sitting in the audience hall inquired whether anything of interest had occurred, and was informed by Kalyāna of the arrival of Vijayasena, who, though a grandson of Samarasena, king of Gāndhāra, and son of Lakṣmīsenā had become a Jainā monk. The king then visited the saint and asked him why he had exchanged the state of a prince for that

of an ascetic. 37, 10. *Vijaya* enlarged on the miseries of worldly life, and history. 38, 15.

35-45, 13.

Vijayasena my friend was *Vibhā-*

I lived, he said, in *Gāṁ*. Once when we were together, he died suddenly. *na* saints had arrived and stayed in a cave where the last night before instruction I obtained *ś*. On I went to see them, their departure at the *unders* such as occur when a monk reaches *kevala* were then preaching and answered just become *men*. I, too, put a question to the *ing* questions, the lot of my friend, and why I could not over *Kevalin*: what occasioned by his loss. 40, 19. My friend, *thea*; he was now famished, chained close to wash *me* and afraid of the washerman's donkey. And I the *was* previous birth, *Śrikāntā*, wife of the merchant *Kuś* *Kusumapura* in *Puṣkarārdhabharata*; I had acute disposition of grief at a separation from a person *me*, by having been over-fond of my husband. 41, 8.

despatched men to fetch that dog; he was, indeed, in a pitiable condition, yet he seemed to rejoice at my sight. *resent* lot, the *Kevalin* said, was caused by his pride of in his last existence. 42, 13. Once on *Madana's* festival, parties of men and women were making merry, a party of *men* was walking close to his own. Feeling disgust for low people, he caused their leader, *Uśadatta* to be put in whence, however, he was released after the festival of the people of the town. But when he himself died, he was *n* as that washerman's dog. 43, 3. I then enquired what *be* the effect of this sin (*nijāna*) of my friend (which had *ood* *nīcagotra karma*), and what was his chance of final *tion*. The *Kevalin* in reply narrated his next births in all *ich* he will die a miserable death, as a donkey of *Uśadatta*,

a eunuch Cāndāla, in the service of Uśā of the same, twice in a similar position, then as a daughter of Uśā, and at last as his son who will be drowned in a tank by an enemy of his father, when his *nidāna* will come to an end. But he is a *bhavya*, i.e. destined to be saved, and when he will have adopted the true faith, he will, after many more births, reach *mokṣa*.—This tale of the Kevaḥin, Vijayasena concluded, has induced me to renounce the world and to become a monk. 45, 13.

On G.'s request, he describes the abode of the liberated souls at the top of the universe; the only one means to reach it: the Law of the laity (*gṛhidharma*) and the Law of ascetics (*sādhudharma*). He then enters on a lengthy discussion of some relevant topics of Jainism: *samyak* and *karma* the twelve vows of laymen and their transgressions which must be avoided, and the *sādhu*-or *yati-dharma*. 52, 1. G. pledged himself to follow the *gṛhidharma*. He repeated his visits to the *ścārya* till the latter went away at the end of the month. 53, 3.

Once the king watched, from the top of his palace, a funeral procession; realising the futility of human life he eulogised the life of monks which is regulated by the prescription of Rājanā on a and ended according to the rules laid down by the Jinas; he, therefore, resolved to take the vows under Vijayasena to what plan his ministers Subuddhi, etc., readily gave their consent. Distributing presents and observing the customs sanctioned and his such occasions, he nominated his son Candrasena his successor; upon The night before his intended departure to join Vijayasena on the persevered in a motionless posture. 55, 13. town.

Agnisarman, who had abstained from food till he died, and him become a Vidyutkumāra god. By dint of his supernatural knowledge he became cognizant of his previous life, and discovered where his enemy lived. Finding him in a lonely spot, caused a shower of fiery dust to rain upon G. in order to burn him. However G. heeded not the pains, but persevered in contemplation till he expired, when he ascended to the Candrasena's Vimāna in Saudharmakalpa heaven. 56, 10. The rest of the chapter is taken up by describing the way in which gods come into existence (for gods are not born) and what are their delights in heaven. 59, 11.

SECOND BHAVA.
(Śiṃha and Ānanda.)

In Jayapura of Aparavideha there reigned king Puruṣadatta; his wife was Śrikāntā. Now when the soul of Guṇasena after an ocean of years descended from heaven, he was born as the son of the king. He was named Śiṃha because his mother in her pregnancy had dreamt that a lion was entering her womb. Śiṃha grew up a model of a prince. 62, 11. Once in spring-time, he met, in the park Kṛīḍāsundara, a beautiful girl, Kusumāvalī, daughter of his maternal uncle Lakṣmikānta. Her maid Piyāmkarā urged her to bid welcome to her cousin; but as she was too bashful, she bade Śiṃha sit by their side and offered a garland and betel. 64, 18. Kusumāvalī fell at once in love with the prince. This circumstance was immediately perceived by the guardian of the girls' zenana, Sambharāyaṇa, who had been sent by Kusumāvalī's mother to bid her come home. 65, 10. When the love-sick girl had entered her house, she dismissed her companions and betook herself to an upper chamber, where she stayed by herself in the torment of love till her old nurse had brought her daughter Madanalekhā to comfort her. 66, 11. Kusumāvalī, alleging that the heat in the park had caused her a fever, begged her friend to prepare her a couch in the plantain-bower garden. There she lay down fanned by Madanalekhā who noticed her sighs and guessing their cause questioned her whether anything remarkable had occurred in the park. 68, 2. Kusumāvalī answered that she had met prince Śiṃha and gave a description of his person. 69, 2. Her maid approved of her narration of the prince; she said she had overheard a conversation between Subuddhi and Kusumāvalī's father, in which the latter had stated that the king was anxious for a match between the prince and Kusumāvalī, and had bidden him to bring it about; her father had consented to the proposal. 70, 4. While the girls were thus talking together a servant announced to Kusumāvalī that her mother commanded her to leave the garden and betake herself to her room; for the garden was to be put in order because the prince was expected to come there presently. 70, 10. The prince anxious to see his beloved

cousin came and was hospitably entertained ; after having been shown over the garden he sat down in a jasmine bower. 71, 3. Kusumāvali by the advice of her maid sent the prince a garland, flowers, fruit, and some painting of her own, viz. the picture of a white duck (*rājahamsikā*) mourning over the separation from her mate, to which Madanalekhā added a *dvipadī* stanza descriptive of the scene. 72, 4. After receiving these presents the prince cut the figure of a *rājahamsa* out of a leaf, pasted it on a board, and added a verse with a tender meaning. With this present the maid returned to her mistress. 74, 4. The prince and Kusumāvali kept up this exchange of presents for some days, till her father betrothed her on Simha. 74, 16. On the day chosen for the wedding, young women dressed and adorned the bride. 77, 5. At the moment fixed by the astrologers for the marriage ceremony, the bridegroom went, in great state, towards the maṇḍapa where he was received by the matrons with customary ceremonies. The bride sat there and was unveiled by her companions after the usual pleasantries. Then the hands of the couple were joined, presents were distributed to the people, and while bride and bridegroom were circumambulating the fire the dowry of the bride was delivered by her father. 80, 16.

* The prince and his wife lived together in happiness some lakhs of former years.—Once while taking a ride in the park Nāgadeva, he met a young *ācārya* Dharmaghoṣa and his disciples. Dismounting he paid his reverence to the saint and asked him why, in the prime of life, he had become a monk. Dharmaghoṣa related that while living in Rājapūra of Aparāvideha there arrived the *ācārya* Amaragupta who had just obtained the supernatural knowledge *avadhī*. King Arimardaṇa and the inhabitants of the town came to listen to his religious instruction. The king desired to know the history of the saint in this as well as in his former births. Amaragupta complied with his wish and narrated as follows.

Amara Gupta's tale. 83, 8—109, 18.

In the remote past, he said, I was born, in Campāvāsa as Somā, daughter of the merchant Sudhanu¹ and his wife Dhanaśrī; I was married to Rudradeva, son of the merchant Nanda. Once I, made the acquaintance of the pravartini Bālacandrā. Her religious instruction made such an impression on me, that I became averse to worldly pleasures. My husband was much displeas'd at my disposition and order'd me to give up my religion, nor could I win him over to my opinion. He now began to hate me, and even courted Nāgaśrī, but met with a refusal from her father Nāgadeva. 85, 1. Despairing of winning her during my life he resolv'd to take it. He ask'd me to fetch a garland out of a certain jar in which he had previously plac'd a poisonous snake. Of course, I was stung by the snake and soon die'd. After my death I became a god in Līlāvataṃsaka Vimāna of Saudharma Kalpa. Rudradeva married Nāgaśrī; after his death he descend'd to the hell Ratnaprabhā. 86, 6. After a *palyopama*² we both were reborn, I as an elephant on mount Sumsumāra, and he as a parrot. His desir'd to deceiv'e me which he had conceiv'd in our former birth, reappear'd when he saw me, and made him desirous of doing me harm. 86, 16. To the place where we were, there came Līlārati, a Vidyādhara, and Candrakāhā, sister of Mrgānkasena, with whom he had elop'd, and hid from their pursuer among the shrubs. He entreat'd the parrot not to betray him and to tell him when his pursuer had gone. 87, 5. The parrot thought this an excellent opportunity to carry out his sinister design. He told his wife in my hearing that, as he had learnt from the Rāj Vasīṣṭha, on the next hill there was a spot, call'd Sarvakāmika-

¹ Sudhanū in Prakrit. The Sarakṣepa has Sukhajna which presupposes in Prakrit Suhannū.

² If from a pit measuring a yojana in depth and breadth, and fill'd with the finest hair-ends, one hair is taken out every hundred years, the pit will be empty after a *palyopama*. T. L. Jaini (Jaina Gem Dictionary p. 155) has calculated the number of years contained in a *palyopama*; this number consists of 47 figures. A *aṣṭaropama* (ocean of years) contains a *koṣākoṣi* of *palyopama*s; the number of years in it consists of 87 figures.

which he pointed out to her—and that those who precipitate themselves from it, would be turned into whatever they desired. Therefore, he said, let us fix our thoughts on the state of a Vidyādhara and precipitate ourselves from that place. They feigned to do so and disappeared in those shrubs; shortly afterwards I saw the Vidyādhara and his bride to whom the parrot gave warning, fly away from the place through the air. Completely duped I decided to repeat, with my females, the experiment in the hope of our becoming gods. All my limbs were broken by the fall, and I expired in the severest agony; however I became a Vyantara god. On his death, my enemy was again relegated to the hell Ratnaprabhā. 88, 13.—After a *polyopama* we were reborn in Cakravālapura of Aparavideha, I as Cakradeva, son of Apratihatacakra, a merchant, and Suman-galā; the other as Yajnadatta, son of Somaśarman, the king's purohita, and Nandivardhanā. I loved him sincerely, but he had inherited from his last birth his inveterate hatred; while he feigned friendship for me, he cast about for a means of bringing about my destruction. Having secretly plundered the house of Candana, a rich merchant, he bade me conceal the goods; he appeased my suspicion saying that the goods were his and he was afraid of his father. 90, 1. Now Candana gave information of the burglary to the king and drew up a list of the stolen goods. On his instance, the King issued a proclamation that everybody to whom any of the goods named in the list were offered for sale, should give information on pain of capital punishment. After five days had elapsed without any information coming in, Yajnadeva told the king that he had learnt from the servants of Cakradeva that I had stolen Candana's goods and kept them concealed in my house. Though the king was incredulous, he at last ordered my house to be searched by the examiners and the most renowned citizens. I was, accordingly, examined, but unwilling to betray my friend I denied knowing anything about the matter. However a box with Candana's name on it was found and recognised by his storekeeper; by and by the other pieces were discovered and identified by the list. I was then brought before the king; I wept copiously, but returned no answer to his questions. The king was very much

embarrassed ; as he did not believe me guilty of the crime, he only banished me ; his men conducted me out of the town and released me near a grove sacred to the goddess of the town. 93, 16.

Unable to bear my disgrace I resolved to hang myself on a banyan tree. But the goddess of the town had compassion for me ; she revealed the whole truth to the king through the mouth of his mother. The king thereupon ordered Yajnadatta to be taken prisoner, and hastened towards the grove where he arrived just in time to prevent me from hanging myself. He explained how he had come to know the truth and implored my forgiveness for the wrong he had done me. 95, 12. At that juncture Yajnadeva was brought before the king, who ordered his tongue to be cut off and his eyes to be put out. I pleaded in his favour and prevailed at last on the king to release him. The recollection of the perfidy of one whom I had considered as a true friend brought home to me the vanity of all worldly things. 96, 11. Once I listened to the gaṇadhara Agnihūti's preaching of the Law and was so moved thereby, that I became a monk. 97, 8. On my decease I became a Vaimānika god in Brahmaloḳa, the other, on his death, became a denizen of hell in Śaṅkaraprabhā, then a hound, then again a denizen of the same hell, and afterwards he went through a long series of animal births.¹ After nine oceans of years I was born in Ratnapura of Gandhilāvati² in Aparavideha as Candrasāra, son of the merchant Ratnasāgara and Śrīmati ; the other as Anahaka, son of Narmadā, a slave-girl in my father's house. I married Candrakāntā. My relation to Anahaka and his dis-

¹ Cakradeva's stay in Brahmaloḳa is 9 sāgaropama's; the longest stay in Śaṅkaraprabhā is 3 sāg., hence the necessity of accounting for the remaining 6 sāg. at the end of which Yajnadatta and Cakradeva are again brought together in human birth. Haribhadra's account is always in keeping with the rules of the Tattvārthadhigama III 1, 6. IV 30 ff. There are some more instances of this kind. In the sequel I omit to mention, as void of interest, the length of stay in heaven or hell ; the curious are referred to the original for these details.

² All MSS except D read Gandhilāvati. The Saṅkṣepa has Gandhilāvati, the Lokaprakāśa Gandhilāvati, see W. Kirfel, die Kosmographie des Indes, p. 242.

position towards me was the same as in our last human birth. Once while I and Anahaka had gone to some other place and the king also was absent, the Śābara chief Vindhyaketu ransacked the town and abducted a number of people among whom was also my wife. On my return an old brahman advised me to ransom my wife; the Śābaras, he averred, used to treat their captives well as their only object was to extort money. Accordingly I and Anahaka proceeded towards the stronghold of the Śābaras. 98, 20.

Meanwhile those Śābara had marched on and rested in the night at an old well near a deserted village. My wife, afraid of being ravished, jumped in this well; she scrambled out of the water into a recess where she could sit. Shortly after the Śābaras had left, we came to the same place, I carrying the victuals; and Anahaka the ransom. The latter desirous to deceive me, asked me to look into the well to see if it contained water, and pushed me in the well as I was leaning over its margin. I fell into the water and then got to the same spot where my wife was sitting. We recognised each other by the sound of our voices. The victuals I had still with me served to sustain our life for some days, but at last they were consumed. 101, 14. The next day, however, a caravan on its way to Ratnapura came to the same place, discovered and saved us. We travelled with that caravan. One day we found, by the side of the road, the skeleton of a man killed by a lion, and close by it the jewels, etc., which we had taken with us for the ransom of my wife; there could be no doubt that we had come on the remains of Anahaka. My sad experience concerning him induced me to take the vows. After my death, I became a god in Mahāśukra, and Anahaka a denizen of hell in Bālukaprabhā. 102, 14. We were reborn in Rathavirapura of Bharatavarṣa, I as the merchant Anangadeva; and the other as the merchant Dhanadeva. He hated me secretly, though he pretended to be my friend, just as in our last birth. Once we had gained great wealth in Ratnadvipa and were on our way home when Dhanadeva resolved to poison me. He prepared some cakes and put a strong poison in one of them; but by mistake, he ate the poisoned cake, and died. Thus I got

all we had gained; but I became averse to worldly life and took the vows. After my death, I became a god in Prānata heaven, and Dhanadeva a denizen of hell in Pankaprabhā. 104, 15. The scene of our next human birth was Hastināpura; we were both Jaina merchants, my name was Viradeva, his Droṇaka; our mutual relation was the same as in our previous birth. Droṇaka became very rich by trading on a capital lent him by me, and built a fine villa. In the uppermost story of the house a jutting was so constructed, that it should give way when somebody was on it; his device was that I should enter it and meet with my death. However, he got into such a confusion when he showed me over the new house, that he was the first to mount the jutting; so he fell down and was smashed. I was so affected by this accident, that I entered the Order. After my death I became a god in one of the Graiveyaka heavens; Droṇaka became a denizen of hell in Dhūmaprabhā. 107, 2.

On descending from heaven I was born in Campāvāsa as the son of Māṇibhadra and his wife Hārīṇī. My parents gave me the name of Pūrṇabhadra; but I was also called Amara-gupta, because the first word I ever uttered had been *amara*. Droṇaka was reborn as Nandayantī, daughter of a merchant. She became my wife, but retained the same deceitful disposition towards me as in her former births. Once she pretended to have lost a most valuable pair of earrings. To console her for the loss I presented her with new earrings. After a few days when I was going to anoint myself, I gave her my signet-ring which she put in her jewel box. After my bath and dinner, I opened the box to take back my ring, when to my utter amazement I discovered, in it the lost earrings. At that moment Nandayantī entered the room and seeing the ring in my hand was confounded with shame. In order to avoid disgrace she prepared a poisonous charm; but before she could administer it to me, she was stung by a snake, and died notwithstanding my endeavours to save her. Grief and despair, Amara-gupta concluded, induced me to enter the Order. 109, 18.

(Main story continued.)

Dharmaghosa was ordained by Amātagupta, as he told the prince. The latter asked him to explain the nature of the Saṃsāra. In the course of his homily, the saint related :

The apologue of the man in the well,¹ 110, 17-114, 10.

A man, stricken with poverty, left his country and wandered about. Once he entered a dreadful forest, where he soon was pursued by a furious elephant while in front he was opposed by a hideous Rākṣasi. He fled towards a huge banyan tree, but he was not able to climb on it. Near it there was an old well; to save himself from the elephant the man jumped in it, and got hold of a tuft of reed which grew out of its wall. Looking round he perceived, on all four sides of the well, hissing snakes; and at the bottom of it, a huge serpent; at the root of the reed to which he clung, there were gnawing in turn a white and a black mouse. The elephant at the mouth of the well could not reach the man; however, he gave violent shocks to the tree, whereby a bee-hive on a branch just above the well was so shaken, that the bees issued from it and stung the man, while drops of honey trickled down from the honey-comb and fell on his face. He licked them up and was so pleased with their sweet taste, that he eagerly looked out for more and forgot the dangerous position in which he was placed. 113, 16. The man is likened to the soul (jīva); the forest to Saṃsāra; the Rākṣasi to old age; the elephant to death; the banyan tree to mokṣa; the well to human life; the four snakes to the four cardinal passions; the tuft of reed to the length of human life; the white and black mice to the bright and dark fortnights; the bees to the diseases; the huge serpent to hell, the drops of honey to the pleasures. 114, 18.

Dharmaghosa then gave a short description of the *yati-dharma*; those who cannot follow it, should become Śrāvakas.

¹ See E. Kuhn's learned paper on this famous apologue in *Festgruss an Otto "Von Böttingk"* Stuttgart 1888, p. 68-76.

116, 5. Sirṅha adopted the Law of laymen and persuaded Kusumāvalī to do the same. They regularly waited upon Dharmaghosa by whose instruction they became staunch believers. About this time king Puruṣadatta took the vows after having installed his son on the throne. 116, 18.

Now the soul of Agniśarman was incorporated in the womb of Kusumāvalī. At that moment she dreamt that a snake had entered her body and issuing from it, had stung the king who thereupon fell from his throne. As this dream appeared to her very inauspicious, she did not tell it to her husband whom she began to dislike. Once during her pregnancy she had a longing to eat the bowels of the king. This horrible desire made her hate her unborn child. She, therefore, tried to procure abortion, but in vain: she only grew worse every day. Greatly alarmed at her condition the king questioned her about the cause, but she would not speak out. At last the queen's maid Madanalekhā told him the whole truth. He discussed the matter with his minister Matisāgara, who proposed to deceive the queen by a trick so that she should fancy her longing satisfied. The minister succeeded perfectly, and afterwards he showed the queen that no injury had been done to the king. But he advised her, when the child should be born, to give notice to himself, not to the king. Accordingly, when she gave birth to a boy, she sent for Matisāgara who advised her to have the child brought up somewhere else without knowledge of the father. She consented to his advice and gave the baby to one of her maids to carry him away. But the king met the maid, discovered the child, and when he had learnt all about it, he gave it to other nurses. The boy was named Ānanda, and when he was grown up, Sirṅha declared him heir to his throne; nevertheless he was possessed of the hatred towards his father which in his previous birth as Agniśarman he had conceived against Gṛhasena. 121, 3.

Once the king was informed that one of his vassals, Durmati, had revolted. He sent an expedition against him, but it was routed. Now the king himself, at the head of his army, marched against the rebel. After three marches he reached the

bank of the Indus,¹ where he witnessed a very curious scene : a snake devouring a frog, was being devoured by an osprey, which itself was devoured by an huge serpent. To the king this occurrence appeared symbolical of the baseness of the world, and reflecting on it during the following night he made up his mind to become an ascetic. Next morning Durmati came and implored the king's forgiveness which was readily granted. . 124, 5.

On his return to Jayapura the king informed his ministers of his resolution to enter the Order and got their assent to it. The astrologers fixed the fifth day thence as an auspicious time for the anointment of prince Ānanda. Everything was made ready for the coronation, after which Simha intended to join his guru Dharmaghoṣa. 125, 5.

Ānanda conspired with Durmati to kill the king. He regarded the coronation as a ruse to take his life; anyhow, he resolved to kill his father. When the latter sent for him, he refused to come. The king, therefore, went himself to meet him. Ānanda now had an opportunity for executing his plan; he suddenly drew his sword and wounded his father severely. But the troops came to his help; they surrounded and attacked Ānanda. The king, however, restrained them: as he was to die very soon, they ought to spare his son and anoint him king. As soon as Ānanda was recognized as king, he ordered Durmati to put the old king in a most horrid dungeon. There the queens visited him and bewailed his cruel lot. The king, however, blamed them for their grief, and discoursing on the vanity of all things he admonished them to renounce the world. They followed his advice and became nuns. 128, 5.

The king resolved to starve himself; when Ānanda heard that his father refused all food, he sent one of his noblemen, Devaśarman, to persuade him to take food; but his arguments could not change the king's resolve. 129, 10. Now Ānanda

¹ Apparently Haribhadra has forgotten that he had laid the scene of the second Bhava in Aparavidēha; the Indus is not a river of that country, but of Bharatavārṣa.

rushed in and threatened his father to cut off his head unless he would take food. But Simha remained firm to his purpose, and he declared, in many fine sentences, that it is foolish to be afraid of death. Thereupon Ānanda wounded him with his sword and despatched him at last. Simha became a god in Saṅatkuṃāra heaven, and Ānanda a denizen of hell in Ratna-prabhā. 132, 6. ✓

Third Bhavaḥ.

(Śikhin and Jālini.)

In the town Kośa of Aparavideha there reigned king Ajitasena. His minister was Indrasarman whose wife was Śubhankarā; they had a daughter, named Jālini, in whom the soul of Ānanda had been incorporated. Jālini was married to Brahmādatta, son of the minister Buddhisāgara. 134, 2.

In the womb of Jālini the soul of Simha was incorporated when he descended from heaven. In that night she had a dream: a golden pitcher entered her body and somehow broke as it issued from it. As her pregnancy progressed she suffered in body and mind; she, accordingly, hated the unborn child and tried many means to procure abortion, but with no success. Her husband hearing of her doings, bade her servants inform him of all that happened. Now when Jālini gave birth to a boy, her friend Bāndhujivā persuaded her to expose him; she delivered him, however, to Brahmādatta who caused his son whom he named Śikhin, to be brought up secretly in some other place. When Śikhin was of mature age, his father acknowledged him openly as his son. But Jālini, on hearing an account of her son whom she had thought dead, flew out into a passion; she told her husband to choose between her and him; she would touch no food if he did not disown his son. When Śikhin came to know of this occurrence, he was greatly distressed and left the town without taking leave even of his father. 136, 12.

Going to the park Aśokavāna, he there met the śācīya Vijayasimha, a man of beautiful person and still in the prime of life. Śikhin enquired of him what had induced him to give up all his advantages in order to become a monk.

Vijayasīṃha's story. 138, 5—153, 18.

I am, the saint related, the son of the merchant Sāgara datta in Lakṣmīnilaya and of his wife Śrīmatī. Once I went to Lakṣmīparvata near our town. There I saw a coco-nut tree with an enormous root, and I wondered why the root had grown to such an extraordinary length. 138, 13. Meanwhile the *dharmacakra* of Ajitadeva¹ appeared; then came the Tirthakara himself, surrounded by many monks. Gods prepared the *sama-sarāṇa*, which was entered by the Tirthakara. When he had ceased preaching, I asked him about that coco-nut tree and its long root. The Lord related that at that place I and he who now was that tree, had, in a former birth, hidden a treasure of seven lakhs of dīnāras in the ground; and he then narrated our history in detail.

Ajita's tale. 140, 12—153, 18.

We had been born, he said, in Amarapura as Guṇacandra and Bālacandra. We had amassed enormous riches by trade and were living in Lakṣmīnilaya. Once the town was attacked by an enemy. We fled to Lakṣmīparvata, where we buried our treasure in the ground. In order to get undivided possession of the treasure, Bālacandra poisoned me; but afterwards he was stung by a snake and died. 141, 8. In our next human birth² I became Devadatta, and the other a snake which lived near the place of the hidden treasure. When on some occasion I went there, the snake stung me lest I should get the treasure, but my people killed the snake. We were then reborn, I as Indradeva, and the other as a lion. When I came to the same spot, the lion, for the same reason as before, attacked me, and we killed each other. In our next existence we were Kālasena and Caṇḍasena, Caṇḍāla twins. Once when hunting on Lakṣmīparvata, we camped on the spot where the treasure was hidden. By chance Caṇḍasena discovered it, and desiring to have

¹ The second Tirthakara.

² Here and in the sequel our text notices the intermediate births as an animal, god, or denizen of hell, as the case may be. I omit these details.

it all for himself, he killed me. He did not leave that place for several years and kept watch over the treasure without making any use of it. At last he was killed by an other Cāṇḍāla.—In my next birth I was Bālasundāra and became, for the first time, a Jaina. I lived and died according to the prescripts of the true faith. 143, 16.

In our next birth we were born in Hastināpura, I as Samudradatta, the son of the merchant Suhastin by his wife Kāntimā, he as Mangalaka, a natural son of my father by one of his slave girls. I was a Jaina under the guidance of Anangadeva, and married Jinamati, daughter of a merchant in Lakṣminilaya. Once on a journey to that town, I and Mangalaka rested on Lakṣmīparvata. From some indication I inferred that there must be a treasure hidden in the ground. Mangalaka to whom I spoke about it, was anxious to test the matter and actually laid bare the treasure, of which he resolved to cheat me. I told him to cover it up again and not to say a word about it to anybody. When we had come near the town, we rested in a grove, and I sent Mangalaka on to get news of Jinamati. He left me and returning after some time pretended to have seen Jinamati's people; my wife, he said, had run away after having disgraced herself by her scandalous conduct. Of course, I did not visit her relations under such circumstances. In my despair I resolved to enter the Order and to go in quest of my *guru* Anangadeva, while Mangalaka should go home. He, however, persisted in accompanying me. Once we were wandering in a deep wood, when he struck me from behind with a knife, and fled. At that moment Anangadeva with his monks happened to come in sight. They did their best to comfort me and took me along with them to Sthāneśvara where their *guru* was to remain a month. Meanwhile I got news from my wife which proved that Mangalaka had basely deceived me. However I thought that a meeting with her would prejudice my plan of taking the vows. But she had already learnt all that had happened, and loathing the world had become a nun. She came to see me and confirmed me in my intention, which I put into practice. After leading the life of an ascetic I ascended to the Grajvayaka heaven. 150, 1.

Mangalaka stayed near the hidden treasure and died there from starvation. After a long stay in hell he was reborn as a he-goat belonging to the Cāṇḍāla Vellīyaka. Once this man drove his herd over the place where the treasure was hidden. The goat, suddenly recollecting his former births, would not let himself be driven away from that place. His resistance put Vellīyaka into such a rage that he killed the goat, who was reborn as a mouse in the same place. There it was killed by a gambler, and was reborn as the latter's son Rudraśṇḍa. He became a robber and was impaled for an act of burglary. After a long stay in hell he was reborn as Śrīdevī, daughter of a merchant in Lakṣmīnilaya; she was married to Samudradatta. 151, 18. I was reborn as her son Sāgaradatta; my religious guide was Devāśarman. I married Nandini who bore me a son. To celebrate his birth, I made an excursion in the course of which I came to the place of the hidden treasure, and by chance I selected that spot to erect the flag in honour of my son. In digging a hole in the ground for the flag, I discovered the treasure; but I quickly covered it up and made the hole in some other place. After the feast I went home and consulted my mother as how to act. She made me show her the spot, but advised me not to remove the hoard for the present lest the king should come to know of it. Her intention was to reserve the treasure for herself and to put me out of the way. Accordingly she administered a strong poison to me, and when it took effect she raised a loud cry. Among the crowd which drew round us, happened to be a magician, who restored me to life. These events induced me to be ordained by Devāśarman. On my death I became a god in the Graiveyaka heaven. My mother died before having removed the treasure. She had to endure punishment in hell and afterwards, to go through a long series of animal births. At last her soul was lodged in the coco-nut tree, which still retaining its avarice sent a long root towards the treasure. 153, 18.

This account of my former births which the Tirthakara told me, made such an impression on me, that I entered the Order under Gaṇadhara Vijayadharmā.—When Vijayasimha

had finished the account of his life, Śikhin¹ requested him to explain the *dharma* of gifts, etc. The śācārya said that the *dharma* is of four kinds, viz., (1) gifts (*dāna*), (2) good conduct (*śīla*), (3) ascetic practices (*tīkṣas*), and (4) religious reflections (*bhāvanā*). Gifts are of three kinds: the gift of knowledge, of security (*abhaya*), and of things needful for religious life (*dharma-pagraha*); the latter should be free from faults regarding the donor, the donee, the time of the gift, and the mental disposition of the donor.—Good conduct comprises the five vows, and the subduing of the four cardinal vices by the realization of the virtues.—Ascetic practices are divided into external and internal ones. At last the religious reflections are enumerated. 160, 10.

On further inquiry Vijayasimha described those who are worthy to become Śramanas, and since Śikhin thought himself qualified, he further explained how difficult it is fully to realize Śramana-hood. After some more discussion on this subject, the śācārya promised to ordain Śikhin after a proper instruction in the duties of monks. 163, 20.

While they were thus conversing the minister Brahmadata arrived with some followers. Śikhin asked his permission to enter the Order; but his father who was greatly moved, objected because Śikhin was too young to renounce the world. 164, 17.

Among the minister's followers was a *nāstikavādin* named Pingakeśa;² he tried to dissuade the prince from his purpose by expounding the principles of the Ārvāka philosophy and showing, on its strength, the futility of Śikhin's motives. 166, 15. Vijayasimha refuted his arguments one by one. 168, 16.—Pingakeśa defends the doctrine that the soul is the product of the elements which by their combination constitute the body; he is refuted by Vijayasimha. 170, 12—Pingakeśa says that his grandfather had been a very wicked man; his soul ought to be in hell, if the opponent's views were right; as he had loved him,

¹ Here and in the sequel he is called Sihkumāra. Apparently the title Kumāra, i.e. prince, was given by courtesy to the sons of the prime minister and other high functionaries.

² Or Pingaka, see p. 165, note 1, of the text. He is called Pingala in the Saṃskṛta.

his grand-son, tenderly, he certainly, would have warned him ; but he had not done it. Therefore, P. concluded, his soul was no more existent. Vijayasimha replied that a soul cannot get out of hell, just as a criminal shut up in a prison cannot get out of it and communicate even with his best friends. 171, 10. P. said that his father had been a very good man and had become a Śramana ; accordingly he should be in heaven now ; why did he not come to teach him as he might have done, being a god ? V. replied : as a very poor man of low origin, who emigrates to a distant country and acquires there riches and honours, forgets his former relations and friends ; so a god, enjoying the delights of heaven, ceases to care for those with whom he had lived on earth. 172, 13.—P. related that a robber who had been sentenced to death, was placed in an iron vessel which was hermetically closed. The man died, but no soul was observed to issue from the vessel. V. replied by relating an analogous case : a famous conch-blower had been put in a big iron vessel ; he then blew his conch, and the sound was heard outside, though there was no opening whatever by which it could have escaped. 173, 17.—P. said that a robber was once strangled, but his weight was found to be the same, before and after his death. V. replied that a bladder, filled with air and without it, was ascertained not to differ in weight.—P. said that a robber who had been sentenced to death, had been dissected into minute particles, but among them no soul had been found. V. replied that a man had cut up a piece of araṇi wood into the smallest particles without finding the fire which inheres in the wood and comes forth from it by churning. 174, 19. Vijayasimha having thus reduced Pingakeśa to silence and finally established the permanent existence of a soul different from the body, proceeded to show that, on that premise, all the arguments were invalid which Pingakeśa had brought forward to dissuade Śikhin from his resolve to renounce the world and its pleasures. The happiness of a perfect ascetic is infinitely greater than that of an universal monarch. 179, 12. By this discussion both Brahma-datta and Pingakeśa were awakened. The latter then asked Vijayasimha to explain the difference of merit and demerit and their causes. The śākyas put the matter in a clear light, upon

which P. and Sr. normally adopted the Law of laymen. The minister now readily consented to the ordination of Śikhin. 181, 15.

On his return to the town the minister caused presents to be distributed and a festival to be celebrated in the Jina temples in honour of the forthcoming ordination of his son. When the day fixed for it came round, Śikhin in a palanking was carried with great pomp to the place outside the town where Vijayasimha resided. The ācārya conducted the ceremony of Śikhin's initiation, which is described in detail. After a few days the monks together with Śikhin broke up and went elsewhere. Thus Śikhin led the life of a monk for several lakhs of 'former years.'¹ 183, 16.

Jālini regretted that she had allowed her son to depart without killing him. She, therefore, despatched Somadeva, with a valuable present, to find out where he lived, and to invite him to visit her. Śikhin referred the messenger to his *guru* who in consideration of his pupil accepted the present, and promised to give him leave on the completion of his course of study. 185, 13. After some time the minister died. On receiving this news Vijayasimha allowed Śikhin to depart in company of some monks. They proceeded to Kośa and took up their abode in a park near the town. Next day Śikhin went to see his mother. She was so much reduced in appearance since the death of her husband that he did not recognize her at first, and she acted the despairing widow to perfection. He tried to console her and spoke on the inevitability of death. She feigned a desire to become a nun; but he thought her not fit for the great vows, and gave her only the small ones of the laity (*anuvrata*). He visited her daily and gave her religious instruction. 187, 13. Now the monks were to depart at the end of the fortnight. Jālini, therefore, resolved to poison her son on the preceding day. She prepared a rice dish for the monks and a poisoned sweetmeat intended for her son. With these things she repaired to the residence of the monks and

¹ The last sentence seems to be a later addition, for it is not in keeping with what follows.

somehow contrived to administer the food to them though this is against the strict rules. She fed the monks and put the poison in Śikhin's portion. The poison soon took effect, and Śikhin died still feeling compassion for his mother. He became a god in Brahmaloḳa, but when Jālini died, she had to suffer in the hell Śarkaraprahā. 190, 17.

FOURTH BHAVA.

(Dhana and Dhanaśrī.)

In the town Suśarman of Bharatavarsa, in which reigned king Sudhanu, there lived the rich merchant Vaiśramaṇa and his wife Śrīdevī. They worshipped the Yakṣa Dhanadeva, and vowed that if they should get a son, they would name him after him and celebrate a festival in his honour. 192, 3. The soul of Śikhin on descending from heaven entered the womb of Śrīdevī; who dreamt at that time that an elephant had entered her body through her mouth. In due time a boy was born, whom after a month his father carried to the temple of the Yakṣa and named him Dhana after the Yakṣa. 193, 6.

Jālini was reborn in the town Suśarman as the daughter of the merchant Pūrṇabhadra by Gomati; she was named Dhanaśrī and grew up a very fine girl. Dhana once saw her on her return from the park and immediately fell in love with her; she, however, felt an aversion for him. When Vaiśramaṇa heard of his son's love for Dhanaśrī, he asked her in marriage for him. They were married with great pomp. 194, 3. Dhanaśrī, however, had a paramour in the person of her servant Nandaka, who in a former birth had been a follower of Ārjaya Kauṇḍinya and an intimate friend of Agniśarman. 194, 7.

Once during the delightful season of autumn, Dhana saw in the park a young merchant who, having acquired great riches abroad, was making liberal presents to the needy. He felt ashamed that all he possessed he had inherited from his ancestors, and had himself made no money. Nandaka with whom he had discussed the matter, spoke to his father and got his consent to Dhana's trading abroad. It was, therefore, proclaimed throughout the town that Dhana was to go to Tām-

ralipti, and that he would provide for all who would join his caravan. 196, 14. Dhanaśri rejoiced that her husband should go abroad; but on hearing that Nandaka was to accompany him, she swore to kill herself if Dhana left her at home. The mother of Dhana gave him her advice how to conduct himself on his journey; she also obtained for Dhanaśri leave to accompany her husband. 197, 15.

The caravan started and reached Tāmralipti in two months. Dhana sold the goods he had brought there for sale; but since his profit was less than he had expected he resolved to go beyond the sea. 198, 5. Once when he was about to take his bath, a gambler in a bad plight came to him and implored his protection from some other gamblers who were pursuing him. He said that he was Mahēśvaradatta, a merchant from Kusumapura, and had fallen into evil courses; but he would not for shame, confess why he was pursued. Dhana, therefore, sent Nandaka to enquire into the grievance of his pursuers; he told him that M. owed them sixty gold coins which he had lost at play and had run away without paying them. Dhana paid them that sum. He treated M. with great kindness giving him new clothes and exhorting him to begin a new life. Mahēśvaradatta being dismissed by him left the town and in his contrition entered the order of the Kāpālikas. 201, 10.

Dhana purchased goods for oversea trade. While he was on the lookout for a ship, Dhanaśri tried to persuade Nandaka to kill Dhana before they should set sail; but he strongly dissuaded her from this course. She, therefore, resolved to act by herself, and prepared a slow poison. 202, 5. The ship took Dhana's goods, and sailed with a favourable wind. After a few days Dhanaśri administered the poison to her husband who soon fell seriously ill. Considering that he might not recover, she appointed Nandaka leader of the enterprise, and made him promise, in case he should die, to conduct his wife and her people. They soon landed in Kaṭāhadvīpa where the doctor could not cure Dhana. Nandaka, therefore, after having sold the goods and bought new ones, hurried on to bring his sick master home. 205, 7. They had been a few days in sea when

Dhanasī found an opportunity to get rid of her husband. In the last part of the night, when he had come on deck and stood near the edge of it, she pushed him overboard. After a while she gave the alarm; Nandaka stopped the ship and searched for Dhana in the morning, but he was, of course, not found. 206, 14.

By good luck, Dhana had found a plank of a foundered ship and had drifted on it towards the shore. His disease had been dispelled by the sea water. He rested under a tree in sad thoughts about the wickedness of his wife. Proceeding further on the beach he came on the corpse of a girl which had stranded there. (She had been, as he came to know long afterwards, the maid of a royal princess of Śrāvastī whom she accompanied on her voyage to Ceylon, and had perished in the shipwreck.) On her body he discovered a priceless necklace (called Trailokasārā), and took possession of it. 208, 1. Walking along the beach, he met a Kāpālika monk, Maheśvaradatta, who recognized Dhana, though not recognized by him. The monk exhorted him to take heart, his ill-luck would not last long; he offered him a most powerful snake-charm. Dhana accepted it only after Maheśvaradatta had made himself known to him. When they had parted, Dhana proceeded in the direction of his country; living on oranges and other fruits, he reached at last Śrāvastī. 210, 13.

On the same night the treasury of king Viradhavala had been robbed by burglars; and all suspected persons in Śrāvastī were brought before the minister and closely examined by him. The police got hold of Dhana when he issued from his lodging and led him before the minister to be examined. Dhana declared that he had just arrived and possessed nothing of value. He was, therefore, dismissed; but when he crossed the courtyard, a monkey who had escaped from his cage, rushed on him and tore his clothes, upon which the necklace he carried on his body fell on the ground. It was taken up and recognized by the minister as the Trailokasārā; whence he concluded that the princess must have met with some disaster. He, therefore, questioned Dhana how he had come by that necklace. Dhana replied that he had bought it in Kāśhadvīpa; it was all that

he had saved in a shipwreck; he further stated that this had happened a year before. But as the princess had left Śrāvastī only two months ago, the minister became suspicious and reported the matter to the king, who got no satisfactory answer from Dhana and, therefore, sentenced him to death. He was led towards the place of execution, and the necklace was carried before him, in proof of his guilt. But a kite, mistaking the rubies for flesh, snatched off the necklace and deposited it in its aerie. 213, 10. Dhana was then made over to a Cāṇḍāla for execution. The Cāṇḍāla who had been struck by his noble appearance, told him that, by favour of the king, they were allowed to satisfy the last wish of their victims before executing them. But Dhana declined his offer and bade him do his duty. The Cāṇḍāla drew his sword, but declared himself unable to strike. 215, 14. Now the king's son Sumanāgala had been stung by a snake, and the doctors were unable to restore him to life. The king, therefore, caused it to be proclaimed throughout the town that anyone who should cure his son, would be granted whatever he would ask for. This proclamation being heard by Dhana, he announced that he was in possession of a powerful charm against snake-bite. Accordingly his fetters were taken off, and he was led before the king, whose son came back to life on the recitation of the charm. As the reward due to him he begged that the Cāṇḍāla (his name was Khangilaka) should be granted what he desired. Khangilaka named his desire: that his people should no more be employed as executioners. The king not only agreed to his request, but presented him also, through Dhana, with a lakh of dīnāras, and assigned to his people land for a new settlement. 219, 8.

The king was now convinced of Dhana's innocence; he inquired of him who he was, and how he had come by the necklace. At this juncture the king was told that Manoramā, the keeper of the park, had brought a message from the princess Vināyavati to the effect that the ship in which she sailed had foundered, that she had been saved and was now staying in the park. The king fetched her in person and questioned her about the necklace. She stated that she had given it in charge of her

maid Cūḍalātikā, but did not know what had become of her in the shipwreck. Then the king made Dhana relate what he knew about the matter. Thus the truth came out, and Dhana's innocence was proved. The king loaded him with presents and dismissed him on his journey home with an escort of his men. 221, 14.

After a few days Dhana and his escort reached Giristhala, the king of which town was Caṇḍasena. About that time the treasury of the king had been robbed, and great exertions were made to get hold of the thief. Our travellers being examined stated whence they came and where they were going, and said that the valuable things they had with them had been given them by the king of Śrāvastī. But the jewels and ornaments in their possession were recognized as part of a lot which had been stolen some time ago. Dhana and his men were, therefore, put into prison. 222, 20.

At that time the police apprehended an ascetic (*parivrājaka*) with stolen goods. He was condemned to death and led to the place of execution. However, he repented of his sins and confessed that all thefts committed in the town were of his doing; he pointed out the places where he had hid the stolen goods, and named the persons to whom they severally belonged. The minister ascertained that he had spoken the truth; and taking an interest in the man asked him to explain why he had taken to stealing.

The robber's tale. 225, 7—233, 8.

I was born, he said, in Puṇḍravardhana as the son of a brahman; my name is Nārāyaṇa. Once I saw some men who were believed to be thieves, being led to the place of execution, and I cried, 'kill those rascals'! A monk who had just reached *avadhi* knowledge, overheard my words and exclaimed: 'oh his ignorance.' I implored him to explain his meaning; whereupon he said that it was slander to call innocent men thieves; and that a brahman's assertion that heaven could be gained by killing was wrong teaching; that I had suffered for slandering in previous births, and should suffer for it in the present one. He then gave the following account of my former births. 227, 7.

In my fifth birth before the present one, he said, I had been the brahman Caṇḍadeva, learned in the Veda and Śāstras, and stood high in the opinion of Virasena, lord of Garjanaka. Once the daughter of a Sheth, the young widow Viramati who was a devotee of the *parivrājakas*, eloped with Siṃhala, a garland-maker; and on the same day the *parivrājaka* Yogātman happened to leave the town without previous notice to anybody. I imagined that she had eloped with him, and asserted it as a fact in the presence of the king. Thereby I gave offence to many persons and was the cause of Yogātman's being excommunicated by his fellow ascetics. This sin I had to atone in my next births. For in my second and third births I was a ram and a jaokal respectively, and died both times of a wound or cut in my tongue. In my last birth I was a companion of the king of Sāketa. Once, being drunk, I insulted the queen, and when the prince interfered, I reviled him too. For this affront my tongue was put out. I repented and starved myself to death.—In my present life, the saint concluded. I would meet with mortification and disgrace. 230, 7.

This discourse made such an impression on me, that I became an ascetic. When my *guru* was about to die, he gave me two charms; I was enabled by the one to open all doors, and by the second to fly through the air; these charms, however, were not to be used for selfish purposes; nor was I ever to tell a falsehood, and if I did it inadvertently, I was to perform certain penances. My perverseness induced me to commit all those robberies. Yesterday evening I was sitting under a tree, when some girls rallied me upon my youth; I retorted for fun that I had become an ascetic, because I had lost my sweetheart. Though said in jest, this was a falsehood, for which, however, I omitted to perform the prescribed penance. Accordingly my charms had lost their power. Now in the night I entered a house by a door which was ajar, and committed theft; but when I was again in the street the policemen caught me because I could not escape through the air. 232, 6. Those jewels of the king, however, which I had stolen and which have not been recovered, have been given to the king of Śrāvastī for a special purpose. A friend of mine in that town named

Gandharvadatta who was desperately in love with Vāsavadattā, an eminent Sheṭh's daughter, had abducted and married her on the very day on which she was to be wedded to her fiancé. The king grew very angry, he took away Vāsavadattā and banished Gandharvadatta. In order to pacify the king, I presented him (through my friend Jivika,) with the jewels in question. He was very much pleased with them and gave permission for the return of Gandharvadatta who was again united with his bride. 233,8.

(Main story continued)

The minister pardoned the robber and released Dhana, who sent his escort back to Śrāvastī and proceeded in his journey home. Once in a forest an elephant attacked him and tossed him up into the air, where he caught the branch of a banyan tree. Climbing higher up he came on an aerie of a kite and discovered in it the necklace Trailokasārā. He, therefore, resolved first to restore it to the king of Śrāvastī and then to return home. 234, 14.

When Dhana's escort returned to Śrāvastī without him, the king grew very angry with them for having let him travel by himself and sent them in search of Dhana. They met him and returned with him to Śrāvastī. The king wondered at the recovery of the necklace, which he presented to him. After a few days he dismissed him at the head of a very large caravan. 235,7.

In course of time Dhana arrived at Suśarman where his relations went to meet him. His parents were indignant at the treachery of his wife. They celebrated a festival in honour of the Yakṣa Dhanadeva.—After visiting his temple Dhana met in an adjacent park an eminent monk, Yaśodhara, son of Vinayandhara, king of Kōśala. He enquired of him why he had renounced the world.

Yaśodhara's tale. 237, 17—285,16

In the ninth birth before the present one, the monk said, I was Surendradatta; my parents were Amaradatta, king of Viśālī, and queen Yaśodharā; my wife was Nayanāvalī. After my father's entering the Order I succeeded him on the throne.

When the first white hair was discovered on my head, I reflected on the transitoriness of all worldly things and made up my mind to take the vows; to which Nayanāvali made no objection asserting that she would do all I did. Next night we were together in our luxurious bedchamber. Nayanāvali soon fell asleep, but after a while she got up and fancying me asleep left the room without shutting the door. Wondering at her strange behaviour, I followed her sword in hand. She roused a hunch-backed watchman who reviled her for being late; then they embraced each other and went to sleep together. Furious with rage I first intended to kill the couple, but on reflection I thought the base woman below my consideration. I returned to my couch; and when she after some time joined me, I did not shew that I knew her secret. 242,15.

In the following night I had a strange dream: I was sitting, on the top of the palace, on a throne from which my mother pushed me; I rolled down to the seventh floor, and so did my mother after me; I got up and somehow ascended again to the top of the palace. This dream apparently foreboded some disaster in the beginning and success in the end. 243,19.

Next morning when I was sitting in the audience hall, my mother joined me. In order to make her well disposed to my plan of becoming a monk, I gave her a somewhat altered version of my dream, viz. that after having made over the government to prince Guṇadhara, I had become a monk and tumbled from the top of the palace. My mother who was skilled in interpreting dreams, said, I should, after placing the prince on the throne, assume for a short period the guise of a monk and immolate a number of animals to the Kuladevatī for the prevention of evil consequences. Of course I refused to sacrifice animals; I would rather have killed myself. At last I agreed to the following compromise. The cook prepared a cock of paste which I beheaded before the image of the goddess; then I ate the flesh of this artificial cock after, it had been properly roasted. Thereby I acquired bad karma of long endurance. Prince Guṇadhara was anointed next day, and on the instance of my mother my initiation was postponed for a day. 251,5. Nayanāvali was afraid that she would lose her influence as queen

after I had become a monk ; but if I died, she thought, she might retain it as guardian of the young king. She, therefore, conceived the plan of poisoning me, and promptly put it into execution. I fell from my seat, and before the physicians arrived, she throttled me while pretending to massage me. 252,16.

I was reborn as a peacock ; while still young I was caught and sold to the headman of a village who trained me to dance, and presented me to Guṇadhara, my former son. Yaśodharā, my mother, was reborn as a dog whom his owner also presented to the king. Once when I was executing a dance in a bow-window, I observed Nayanāvali on her bed embracing the hunchback. The recollection of my former life suddenly coming upon me, I belaboured her with my beak and talons ; but she dealt me such a blow, that I rolled down the stairs into the king's apartment. The dog rushed forward and got me by the throat, upon which the king hit him so severe a blow with the draught board that he let me go. But both of us soon died ; we were, by the order of the king who was very fond of us, buried with the same pomp as his parents. 255,15.—I was then born as a spotted antelope in a deep forest ; and the dog as a huge serpent. Once while I was very hungry, I saw the serpent which was devouring a frog, and began to eat it up by the tail, whereupon the serpent bit me in the face. A hyæna fell on me and finished me. 257,8. In my next birth I became a big fish in a lake near Viśālā ; and the other a porpoise. The latter once caught me by the tail ; at that moment a girl jumped into the water, whereupon it let me go and got hold of her. But somebody rescued the girl and killed the porpoise. Sometime afterwards fishermen caught and presented me to the King, who gave order in my hearing, that the lower part of my body should be served up to brahmans, and the upper part should be well prepared to be eaten by him and Nayanāvali. His order being executed I died a most painful death. 259,2. In our next existence the porpoise became a sheep, which gave birth to me. When grown up I covered my mother, in which act I was killed by the jealous head of the herd. My soul was incorporated in the fetus which I had just then generated in my mother. In

the last stage of pregnancy she was shot by Guṇadhara who was returning from an unsuccessful chase ; ripping up her belly he got me out, and had me brought up. Once he worshipped the Kuladevatā in order to procure luck in hunting. Fifteen buffaloes were slaughtered in her honour and a great number of brahmins were feasted. I was fastened near the kitchen-door. When I saw Guṇadhara coming with his seraglio, I suddenly remembered my former births. Now I overheard a conversation of two maids as to why Nayanāvalī spread such an infernal stench. Her miserable condition—she had become a leper—greatly moved me. The king was dining, and tired of buffalo-meat, he called for some other ; the cook, for want of other meat, cut some out of my side, roasted and served it up to the king. 262,14. Now my mother had been reborn as a buffalo, who once killed the best horse of the royal stud. The king, in a great passion, ordered this buffalo to be roasted alive. Pieces of his flesh when ready were served up to the king, and when he wanted another kind of meat, the cook cut a piece of flesh out of my other side and roasted it. Thus I and my mother were slowly tortured to death. 264, 9.

We were then born in a Cāṇḍāla settlement near Viśālā, I as a cock, and she as a hen. We were seized by a policeman and brought to the king who became so fond of us, that he ordered our keeper always to bring us along with him wherever he went. Once in spring the king went to a park ; amongst his followers was our keeper who when not wanted by the king, strolled about in the park. There he met the ācārya Śāsiṃrabha with his monks and asked him to teach him his Law. He was inclined to adopt the Jaina creed, but he would not, he said, give up the killing of animals as taught in the Veda. Śāsiṃrabha rejoined that if he continued killing animals, his lot would be like that of his cock and hen ; and then he told him our whole history. He was induced by hearing this story to take the vows of a layman ; and we too recollecting our former births did the same, and raised a loud crowing in our ecstasy. The king who was in a bower close by dallying with Jayāvalī, wanted to show her his proficiency in hitting an invisible aim by the sound ; he shot an arrow by which he killed both of us. 267,14.

Our souls were at once incorporated in the womb of Jayāvali whom the king had just embraced.⁶ In due time we were born as twins ; I was named Abhayaruci, and she Abhayamati. Once the king went hunting and saw in the park the monk Sudatta ; thinking that the sight of a monk foreboded ill luck in hunting, he set his dogs upon him. The dogs, however, circumambulated the monk and prostrated themselves before him. The King was now ashamed of his rudeness especially when his companion Arhaddatta gave him an account of this monk Sudatta : he was the son of Amaradatta, king of Kalinga, who had resigned the throne and become a monk when he was called upon to confirm a sentence of mutilation and death of a criminal. 270,5. The king now paid homage to Sudatta ; but his remorse was so keen that he contemplated putting an end to his life, as the only means of atoning for his guilt. But Sudatta who possessed the *manahparyāya* knowledge, i. e., reading of other men's thoughts, proved to him that all the thoughts that had just been passing through his mind were wrong, and that a monk was a most auspicious sight. He further told Guṇadhara how severely his father and grandmother had suffered, in many births, for their transgression ; but he comforted him in his despair and asserted that all guilt might be counteracted by pious conduct. The king, thereupon, enquired if he deserved to become a Śramaṇa ; and being answered in the affirmative, he apprised the ministers of his resolve by a messenger, at the same time appointing me his successor. 277, 2. This news becoming known in the seraglio, I and Abhayamati together with the king's wives went to see him. We found him sitting before Sudatta, and learnt from him all that the latter had related to him. Thus the recollection of our former births came upon us ; we fainted and when we recovered we declared that we too would enter the Order. The king then placed his sister son Vijayavarman on the throne, and was initiated together with myself and Abhayamati. Nayanāvali could not be saved from perdition, as I had hoped. At the end of our lives we became gods in the heaven Śahasrāra. 279, 6.

I was reborn in Sāketa as Yaśodhara, son of king Vinayamdhara and queen Lakṣmivati ; Vinayamati, in Pāṭaliputra as

daughter of king *Isānasena* and queen *Vijayā*. *Isānasena* sent his daughter as a *Svayamvara* bride to me. On our wedding-day I went, with the bridal procession, towards her residence and on my way saw a monk collecting alms. This sight produced in me the recollection of my former births which made me faint. When I came to myself, I told my father that the knowledge of the misery of human life had caused the accident, and narrated him my former births; in conclusion I asked his permission to enter the Order. He objected to it with regard to *Vinayamati*. On my suggestion the family priest was sent to her to know her opinion. When the latter began to relate to her the history of our former births, she suddenly remembered them, and not only approved of my decision, but also declared that she would take the vows herself. At last the king arrived at the same resolution, and accordingly we all together entered the Order. 285, 16.

(Main story continued.)

Dhana was greatly moved by *Yasodhara's* tale and asked him his advice. The saññit then described at some length the extreme difficulty of a *Jiva* to rise from the lowest stage of existence to human birth, and finally to reach *mokṣa*. *Dhana* announced that he would take the vows after he had obtained the permission of his parents. 287, 18. He told them all that had happened. Though they themselves were inclined to enter the Order, still the father tried to dissuade him from it. But *Dhana* refuted all his arguments, and at last he and his parents were initiated by *Yasodhara*. 290, 15.

When *Dhana* had led the monastic life for sometime, he took to wandering about single and thus he once arrived in *Kauśāmbi*.

Nandaka and *Dhanaśrī* had, after *Dhana's* disappearance, continued their voyage together and had at last settled in *Kauśāmbi*, where *Nandaka* adopted the name *Samudradatta*. Now *Dhana* happened to enter their house on his begging tour, and soon left it. *Dhanaśrī* who had recognized him, sent a servant after him and learnt that he had put up in a park. She told *Nandaka* that she had vowed to stay the night in the temple of the *Nagaradevatā*, and under this pretence she

went to the park where Dhana was standing in deep meditation. A car laden with wood was just passing that place when its axle broke; the driver left the car there and went home with the draught-oxen. Dhanaśrī was, with a servant girl, in the temple of Candikā; in the middle of night she left the temple. Taking the wood from the car and piling it up round the saint, she set it on fire. Dhana perished in the flames, persevering to the last in pious reflections. He ascended to the heaven Śukrakalpa. 293, 16.

The servant girl had seen her mistress leaving the temple and had afterwards remarked the light of the fire. These occurrences had roused her suspicion. 294, 11. When the driver came in the morning to fetch his car, he saw the remnants of the burnt ascetic and gave notice of the crime to the king, who commissioned a policeman to find out the murderer. As nobody had, during the night, been near that place but Dhanaśrī and her maid, the policeman examined the latter who told him what she knew about the matter. Dhanaśrī was arrested and brought before the king for trial, during which she remained silent throughout. But the king wrote to her father in Suśarman and learnt from him how she had disgraced her family. He banished her from his country. Dhanaśrī now wandered about and was stung by a snake. 298, 15. She died and descended to the hell Vālukaprabhā.

FIFTH BHAVA.

(Jaya and Vijayā)

Sūratojas was king of Kākandī. His wife Līlāvati once saw in a dream the moon entering her belly; it was then that the soul of Dhana was incorporated in her womb. In due time she gave birth to a boy who was named Prince Jaya.¹ He received the usual education of princes, and was of a religious turn of mind. 300, 15. Once he met in the park the monk Sanatkumāra and inquired of him why he had renounced the world. The monk then narrated his life. 302, 2.

¹ Jayakumāra; the 'Kumāra' is dropped when he becomes a monk.

Sanatkumāra's tale. 302, 4—391, 6.

I am, he said, the son of Yaśovarman, king of Śvetavi. Once some robbers on the way to the place of execution implored my protection. I released them; but on the complaint of the citizens to the king, he ordered them to be put to death secretly. Their execution made me so angry with the king that I left the town and went to Tāmraliptī. Isānacandra, the king of that town, came to see me. He invited me to stay and gave me a suitable lodging. 303, 2.

Once in spring when I was going towards the park with my friend Vasubhūti, I passed under the window of Vilāsavati, daughter of the king. She looked at me, and instantly falling in love with me she threw down upon me a garland of Bakula-flowers which I put round my neck. I had a glimpse of her face which was so beautiful that I too fell at once desperately in love with her. Vasubhūti promised me to bring us together; for that purpose he would enter into intimacy with her foster-sister Anangasundari. 305, 12. After a few days he reported to me what he had learnt from that girl. Her mistress had been in a torment of love ever since the affair of the Bakula-garland and the unknown youth. In order to comfort her by some means or other, she had pretended that she had obtained information about him. Just then the queen had joined them and told her daughter that the king desired to hear her perform on the vinā; she had been dismissed, but was at a loss what to tell her mistress. Then Vasubhūti told her all about the prince and his passionate love of Vilāsavati; he promised to bring about a meeting of the lovers which they arranged to take place in the garden of the palace. 310, 16. There we met, and I was struck with the exquisite beauty of Vilāsavati, (which is described at great length.) While we were sitting together, Vilāsavati was sent for by the king, who had been angry because on the previous day she had forgotten to perform on the vinā to him. When she had gone, we also went home. 315, 3.

Once queen Anangavati invited me, through her maid, to visit her. I found her very low spirited; she implored my help and made love to me. But I resisted her entreaties and admonished her to combat all sinful inclinations of her heart. She

replied that I was quite right and she had only wanted to put me to the proof. 318, 3.

Some time afterwards Vinayaṃdhara, superintendent of the town and friend of the king, paid me a visit, and when we were alone he gave me the following account. 'In Svastimati, a town in your father's kingdom, there lived a gallant knight named Virasena. When his wife was big with child, he went with her on a journey to her father's place Jayasthala, and on the way he pitched his camp outside Śvetavi. There he granted his protection to a thief who had fled to his camp, and refused to deliver him to the policemen who came in search of him; and when the king sent a troop of soldiers who surrounded the camp, he gave them battle. At that juncture, you, prince Sanatkumāra, returning from a tour, supported Virasena. The king forbade further fighting and Virasena proceeded to Jayasthala, where I was born by his wife. Your father, therefore, is the benefactor of my parents and of myself. 321, 10. Now hear why I have come to you. To-day the king entered Anangavati's apartment and found her with her face scratched and sullied. She said that Sanatkumāra had made her tenders of love, and when she had repulsed him, had used her ill. The enraged king commanded me to put you secretly to death. I hesitated whether I should kill you, the son of my benefactor, or disobey the king. Several omens clearly indicated your innocence. Tell me, how to act!' I insisted on his executing the king's command, but as he obstinately refused to do it, I proposed to run away from Tāmralipti. Accordingly I and Vasubhūti embarked on a ship bound for Suvarṇadvīpa and took leave from Vinayaṃdhara. 327, 17.

After two months we landed in Suvarṇabhūmi and proceeded to Śrīpura. There I met a merchant whom I recognized to be my early friend Manoharadatta. He made us welcome in his house. I told him that I had fallen out with my father and was going to visit my uncle, the king of Ceylon. When we were to leave, he presented me with a magic shawl by which the wearer could render himself invisible. On my inquiry he told me how he had come by it. Once, he said, he had asked his friend the magician Siddhasena to show him a proof of his art, and the

latter had, in the night, conjured a Yakṣa girl who had presented him with that shawl. Having accepted it, I went to the shore where we found a big boat. I and Vasubhūti went on board the ship which soon got under weigh. On the 13th day a violent storm overtook us and wrecked the ship. I got on a plank and in three days was landed on the shore, whence I marched inland. Wandering through woods and along the bank of a river, I discovered in the sand a track of footprints which, I had no doubt, were of a woman. 333, 18. Following the track, I descended a Tāpasa girl of exquisite beauty who was culling flowers. From behind a shrub I observed her closely and was struck by her resemblance to Vilāsavati, which kindled the flame of my love. Concealing my emotion and greeting her respectfully, I told her who I was and whence I came, and asked her the name of the land. But she only looked at me in apparent confusion and silently went away. I watched her on her way back to the hermitage and perceived unmistakable signs of her being in love, but thinking my curiosity improper I returned to the river. In the night I had the following dream: a divine girl gave me a garland of heavenly flowers prepared for me, and I put it round my neck. Cries of cranes awakened me. From my dream and some omens I conjectured that I should soon be united with Vilāsavati. I, therefore, went in quest of the Tāpasa girl and searched the woods all over for some days, but in vain. Once while I rested under a banyan tree, an old Tāpasa woman came towards me; greeting me as prince, she sat down by my side and bade me listen to her. 338, 10, 'I am, she said, Madanamajari, daughter of Sahasrabala, king of the Vidyādhara in Gandhasamṛddha on mount Vaitāḍhya, and was married to the Vidyādhara prince Pavanagati. Once we had gone, through the air, to Nandanavana and were enjoying ourselves there, when my husband, all of a sudden, fell dead from his chair. I then became aware that I had lost the power of flying. In my helpless condition I was found and comforted by a friend of my father, Devānanda, who had become the head of the Tāpasas. He brought me to this island and admitted me to his order with the assent of my father. 340, 7. Once walking on the beach, I found a most beautiful maiden lying senseless by the

side of a plank. She soon recovered under my treatment and let me lead her to our hermitage, but remained silent all the time. As our senior is endowed with superhuman knowledge, I applied to him for information about her. "She is, he told me, princess Vilāsavati and had fallen in love with Sanatkumāra. Upon hearing that her lover had been put to death, she left the palace during the night in search of his corpse to have one more look at him and die afterwards. But she was captured by robbers; they stripped her of her jewels and sold her to a merchant who was about to sail for Varvarakūla. The ship, however, foundered in a storm, but she got on a plank and was saved. She will soon be united with her lover." This prediction of our senior which I related to her, apparently comforted her. But once, when she had been out to gather flowers and fuel, she returned greatly changed, and grew worse every day. No doubt she was desperately in love. I watched her the next day¹ going out with her basket to cull flowers, and followed her to the place where the flowers grow. Standing behind a group of plaintains I heard her invoking, in tears, the sylvain gods. "This is the spot where I met my lover to whose questions I returned no answer; for I was unable to speak from bashfulness and from doubt whether he was the real Sanatkumāra, or produced by my imagination, or some uncanny being who mocked me in his guise. At any rate I cannot endure life any longer." She then proceeded to hang herself from a tree. I was just in time to save her, and expostulating with her upon her want of confidence in me, returned with her to the hermitage. In vain I made the Tāpasas² search for you; at last I went myself, and now I have met you. 347, 17.

We then went together to the hermitage. There I saw Vilāsavati lying on a couch which she left to abscond in the interior. But afterwards she came to wash my feet. I was made welcome by the Tāpasas, and the old nun delivered to me my bride. After the marriage ceremony was gone through, we went

¹ This is apparently in contradiction with the preceding part, (p. 344 l 11-345 l 2, from *jāva tao* down to *sayā noi*) which is probably a later addition by a sentimental reader.

to a beautiful part of the wood where we passed the night. The next morning we went out to cull flowers and collect fruits. For fun I put on the magic shawl and became invisible to Vilāsavati who was greatly frightened and fainted. When she recovered I told her all about the shawl and gave it her in charge. 350, 15.

Having resolved to return to my country, I put up a flag as signal of shipwreck. It was sighted by a ship sailing from Mahākataha to Malaya. Sailors were put on shore who brought us on board their ship. The ship-owner received us with kindness, but being infatuated with the beauty of my wife, he resolved to put me out of the way. Accordingly, when he and I happened, to go on deck one night, he pushed me overboard. But I found a plank on which I drifted, in five days, to the coast of Malaya. Still I was in great distress, and should have put an end to my life, had not the hope of again meeting my wife sustained me. While in this condition I walked along the beach, I saw a plank being tossed by the surge, and proceeding further I came upon Vilāsavati, all but lifeless. She related that the ship-owner had wanted to make her his wife, but during the night the ship had foundered in a whirlpool; she had got on a plank and had thus been saved. 355, 18. As my wife was very thirsty, I wanted to lead her to a lake near by, but she was so exhausted that after a short while she could not walk further. I, therefore, made her rest under a banyan tree until I could bring her water, and I bade her put on the magic shawl. When I returned with water and some oranges, she was gone altogether. But in the sand there was the track of a huge serpent following which I came upon the monster in the act of swallowing the shawl. I went near it hoping in my despair that it would swallow me too as I fancied it had swallowed Vilāsavati, but it writhed in fear. To rouse its anger I hit it a blow on the head, upon which it disgorged the shawl and danced about without attacking me. I put the shawl upon my breast and returning to the banyan tree I hanged myself on a branch of it, but some R̥ṣi rescued me and made me relate all my adventures. In conclusion I gave expiation to my desire of joining my wife in my next birth. Her of vised me, to go to the rock Manorathapūraka which; they

wonderful power that those who precipitate themselves from it, get whatever they had been meditating upon before. According to his direction, I started for that rock and reached it on the third day. I ascended it and jumped down from it, but a Vidyādhara intercepted me in the air. In order to dissuade me from my design, he related the

Story of a married couple.

An extremely ugly woman loved her husband tenderly, but he could not endure her. Hearing of this wonderful rock, he precipitated himself from it in order never to meet his wife again. She followed his example desiring to be united with him in her next birth. It is evident that neither could meet with his or her desire. 362, 16.

He then inquired when and where my wife had met with that accident, and on learning that it had occurred three days ago at a distance of ten yojanas, he assured me that she certainly was still alive. For their king, Cakrasena, had been exerting himself for twelve months to acquire a powerful spell; he had promised security to all living beings within 48 yojanas for seven days, and had given strict order to his Vidyādharas to prevent the killing of any creature. They had, no doubt, saved Vilāsavatī and would give him information about her. 364, 8.

The next morning we visited Cakrasena who had just acquired the spell he had worked for so long. While we were talking together, two young Vidyādharas reported that they had rescued a beautiful woman whom a huge serpent was on the point of swallowing. I had no doubt that she must be Vilāsavatī, and, indeed, I recognized my wife in the woman saved by the Vidyādharas. We took leave of Cakrasena who taught me the spell Ajitabalā and the way how to practise it. 366, 12. For that purpose I needed an assistant. At that juncture a man dressed as a Tāpasa came and embraced me. I recognized him as my lost friend Vasubhūti. He told me that when our ship foundered, he had got upon a plank which reached the coast of Malaya; there he had met a Tāpasa who brought him to their hermitage. After a few days through

the senior of the Tāpasas he had obtained news about me and had started on a search for me. Thus we had met at last. 368, 15. I was confident that I now could acquire the spell. The preparatory operations required six months. The last night brought on the crisis, as is usually the case in sorcery of this kind. While I repeated 100000 times the mantra, frightful apparitions came towards me; but I was not terrified. And when the goddess Ajitabalā herself came forth, I did not leave off reciting the mantra, nor did I salute her before the recitation was complete. 371, 19. Then the army of the Vidyādharas arrived, and the goddess said that I should be anointed their king. I agreed on the condition that the anointing should take place in the presence of Vilāsavati and Vasubhūti. But they were nowhere to be found. Being now able to fly through the air, I went in quest of them, and discovered Vasubhūti in a grove. But mistaking me for a hostile Vidyādhara who had carried off Vilāsavati, he attacked me till he found out his mistake. I questioned him about my wife, and he related that in the last night a host of Vidyādharas had arrived which he had believed to be an apparition to frighten him and Vilāsavati. But he had then heard the queen crying for help, and he had long followed the Vimāna in which she was carried away through the air till he had lost sight of it.—At that moment the goddess of my spell arrived and sent Pavanagati with his Vidyādharas in search of my wife. We remained where we were. 374, 5. After three days Pavanagati returned and reported that in Rathanūpura-cakravālapura on mount Vaitādhya he had learnt from the discontented Vidyādharas of that town that their king Anangarati had carried off Vilāsavati and intended to take possession of her even by violence, notwithstanding the warning of the deity of his spell which Mahākālī had given him. He had seen Vilāsavati who was kept prisoner in a garden. 376, 3. I proposed to send a messenger to Anangarati who should demand the delivery of Vilāsavati, and though the principal Vidyādharas were against my plan, I entrusted Pavanagati with the task of persuading Anangarati. But that king spurned my advice, calling me contemptuously a 'walker of the earth.' His answer put the Vidyādharas in a great rage; they

gathered their troops and proceeded, through the air, to mount Vaitāḍhya at the foot of which they pitched their camp. The general of the enemy, Durmukha, challenged my general Caṇḍasiṃha, but was killed by the latter in single combat, upon which his troops ran away. 380, 9. Both armies got ready for fight and a general battle ensued. 383, 17. First the two generals met in single combat; but this time Caṇḍasiṃha was killed by his adversary Kāncanadamstra. Thereupon both armies engaged in close fight. At last I espied Ananagarati and challenged him. After a long combat he was defeated. He ceded me his kingdom and retired to an hermitage for the rest of his life. My wife and I being now reunited, we visited her parents and were reconciled to king Isānacandra. 386, 18.

My wife gave birth to a boy who was predestined to become an universal king of the Vidyādhara^s as shown by her dreaming, in her pregnancy, of an elephant entering her body through her mouth; I named my son Ajitabala. When he had grown up, I bethought myself of visiting my parents, and went in a Vimāna to Śvetavi together with my wife and son. My parents dying after some time, I placed my younger brother Kirtinilaya on the throne and returned to Rathanūpura-cakravālapura. 389, 2.

Once I met Citrāṅgada, & Śramaṇa of the Vidyādhara^s, who converted me to the Jaina faith. I asked him to explain by reason of what deed in our former birth I and my wife had to endure separation in the present one. According to his account, I had been prince Rāmagupta of Kāmpīlya; and Vilāsavati, princess Hāraprabhā from Uttarāpaṭha, who had become my wife. Once we had bathed in a pond of the palace and were anointing ourselves, when we caught a couple of ducks and, for fun, daubed them with saffron. I had done this to the drake and my wife to the duck. The birds did not recognize each other and in great despair wanted to put an end to their life by diving and remaining under water. But somehow, they came again to the surface, and recognized each other, as the paint had been washed off. For our wanton cruelty, the saint concluded, we had been punished in our present life by a temporary separation.—

I was so much moved by learning how insignificant a cause (nidāna) may have very grave consequences, that I resolved to become a monk. After making over the government of the kingdom to Ajitabala, I entered the Order together with Vilāsavati and Vasubhūti.—These events, Sanatkumāra concluded, have induced me to renounce the world. 391, 6.

(Main story continued.)

Prince Jaya then inquired how a man might get through the wilderness of worldly existence. In reply Sanatkumāra related the

Apologue of the two roads. 391, 10—395, 6.

A caravan had to cross a wild country before it could reach the town for which it was bound. The leader of it explained to his men that there were two roads to that town (Mokṣa). The one, he said, is a straight road, but narrow and hard to travel, though in all other respects quite safe (=monkhood). The other road (=laity) which at the end runs into the direct road is not quite straight; it is much easier to travel, but abounds in dangers. A tiger and a lion (=love and hate) block up the way; they may be driven away, but they will follow the travellers and seize them if they stray from the right path. On the way there are beautiful trees casting a deep shade (=objectionable lodgings), and trees with sparse leaves giving scarcely any shade (=unobjectionable lodgings). It is dangerous to rest under the trees of the first kind, but one may rest a while under the other trees. You meet on that way, some men (=heretic teachers) who promise to show you a better way, but they will lead you astray. A very small part of the wood will be on fire (=anger); you must extinguish it lest it burns you. There is also a steep hill (=pride) which you must pass over, and a bamboo thicket (=deceit) which you must go across quickly, otherwise the consequences will be dreadful. Then there is a small ditch (=greed) which the brahman (desire) asks you to fill up; but it will only grow larger thereby. There are fruits of five kinds of Kimpākas (=pleasure of the senses) which should not be looked at nor eaten. And twenty two Piśācas

(= *pariṣaha*) will continually assail you, but they must be disregarded. Food and drink must be scarce and tasteless. You must walk on continually even during two watches of the night (= *svādhyāya*). If all this has been strictly observed, you will get on the direct road and finally reach the town.

After this discourse Prince Jaya adopted the Jaina faith. His father had him anointed *yuvārāja*. 395, 10.

Meanwhile Dhanaśrī was reborn as prince Jaya's younger brother Vijaya who disliked Jaya. 395, 17. After the king's decease Jaya ascended the throne, upon which Vijaya fled; but he was taken prisoner by the councillors. The queen-mother came to see Jaya who was seated in the audience hall and went to meet her. She implored him to spare his brother's life; he had been imprisoned with her consent, for according to the policy of kings their adversaries must be kept in custody. Jaya returned with his mother to the audience hall, sent for Vijaya, and anointed him king. Thereupon his mother declared that she was now apprehensive about his safety as before she had feared for Vijaya's life. For his brother would now regard him as his enemy and seek his life according to the established policy of kings. Jaya then resolved to become a monk and prevailed on his mother to grant him her permission; she too decided to enter the Order together with him. 400, 10.

At that time Sanatkumāra arrived. The day of Jaya's initiation having been fixed and the festivities usual on such an emergency having been celebrated, Jaya and his mother left the town and took the vows under Sanatkumāra. The latter departed after a month together with his disciples. 401, 14.

Vijaya regretted that his brother had escaped him alive, and sent assassins in quest of him. However they had compassion on him and returned, pretending to have killed him. Some time afterwards Jaya with a few monks went to Kākandī in the hope of converting one or the other of his relations. On hearing of his arrival Vijaya fell into a passion and called the assassins to account for not having carried out his order. They averred that they had been at Jaya's place, but as they could not recognise him in his altered appearance, they had enquired where he was, and going there as directed had killed a monk, apparently

the wrong man. The king then resolved to kill his brother. He visited him in the morning and listened to his homily. Returning in the dark of the night he struck off the head of Jaya with his sword. The other monks who witnessed his death, fled to Sanatkumāra and told him what had happened. Jaya's soul ascended to the heaven Ānata; while Vijaya, on his death, descended to the hell Pankaprabhā. 405, 3.

SIXTH BHAVA.

(Dharaṇa and Lakṣmī)

In the town of Mākandī where Kālamegha was king, there lived the merchant Bandhudatta; his wife was Hārāprabhā. The soul of Jaya descended to her womb on the expiration of his divine existence. That night she had a dream which foretold the future prosperity of her child: she saw the goddess Śrī entering her body. In due time she gave birth to a boy who was named Dharaṇa after his grandfather. He grew up and became very learned, being a *padānusārin*. 407, 20.

The soul of Vijaya was reborn as Lakṣmī, daughter of the merchant Kārttika in Mākandī. She was married to Dharaṇa whom she regarded with the hatred inherited from her former birth. 408, 11.

Once in the spring Dharaṇa was driving towards the park, when Devanandin a young merchant, was returning from it. Their carriages met in the narrow city-gate, and as neither would withdraw his carriage, the whole traffic was blocked up. The authorities of the town, being informed of the quarrel of the young men, commissioned four proper persons to rebuke them for their vain pride; as neither of them had acquired wealth by his own exertions, not done anything worthy of praise, both should withdraw their carriages. Devanandin acquiesced in their command, but Dharaṇa made the following proposal. He and Devanandin should, with an equal capital each, trade abroad for a whole year, and the one who acquired the greater riches, should have precedence of the other at the city-gate. This proposal being accepted, a detailed document was drawn up, signed by both parties, sealed, and deposited in the store-house of the town. Both of them were furnished

with goods valuing five lakhs of dināras, and started on their expeditions accompanied by their wives. 411, 12.

On his march Dharāṇa observed a young Vidyādhara trying in vain to fly up into the air, and enquired what had happened to him. The Vidyādhara related that he was Hemakuṇḍala, a native Amaraṇa. Once his father had been visited by his friend Vidyunmālin who stated that he had witnessed an occurrence in Ujjayini, which much distressed him. Jayaśrī, daughter of king Śrīprabha, had been asked for in marriage by Śiśupāla, a prince of Konkāṇa, but she had been given to the Vatsa prince Śrīvijaya. When the wedding was being held, the princess was carried off by Śiśupāla. Śrīvijaya pursued him, and killed him in battle, but was himself severely wounded. Jayaśrī had then vowed to abstain from food as long as Śrīvijaya would take none. Vidyunmālin, therefore, feared for both their lives. On hearing his account Hemakuṇḍala remembered having heard from a friend of a miraculous herb growing on the Himālaya which cured all wounds; and he hoped to cure Śrīvijaya with this herb. He, therefore, flew to the Himālaya and had rested a while as he came back with the herb; but when he wanted to resume his flight, he had forgotten one word of his spell and thus lost the faculty of flying. Dharāṇa made him recite the spell, and being a *padmīnī* found out for him the missing word. Grateful for his help Hemakuṇḍala presented Dharāṇa with a bracelet made of the miraculous herb and went his way. 415, 2.

Once Dharāṇa saw a troop of wailing young Śābaras pass his camp and asked them the cause of their distress. They related that Kālasena, the headman of their village, had had an encounter with a lion in which he killed the lion, but had himself received a fracture of the skull. Deeming himself past help he resolved to drown himself. His wife, though big with child, decided to do the same. To comfort her, the Śābaras concluded, they had been sent to fetch her father.—Dharāṇa went with them to their village, and by means of the miraculous herb he healed the wound of Kālasena. As a reward for his help, Dharāṇa made him promise to give up hunting. 417, 12.

After some days Dharāṇa, while encamped at Āyāsmuhi,

saw a young Candāla being led to the place of execution, who on seeing so many men assembled implored their protection; he stated that his name was Maurika, and that though innocent he had been arrested as a thief. Dharāṇa was convinced that he spoke the truth; he, therefore, went to see the king and made him a present of a magnificent string of pearls. Maurika was released and took leave of his benefactor hoping that Dharāṇa should never stand in need of him. 419, 4.

The caravan at last reached Acalāpura in Uttarāpatha, where Dharāṇa sold his goods at a great profit and bought other merchandise to be sold in Mākandī. On their way home they came to a great forest named Kādambarī and pitched their camp on the bank of a lake. In the night a host of Śabarās assaulted the camp, defeated the men who gallantly defended it, and returned with all goods and some prisoners to their chief Kālasena. 421, 2. The latter recognized among the prisoners a certain Saṅgama who had been with Dharāṇa when he had healed Kālasena's fractured skull. On examining Saṅgama he learnt from him that the leader of the caravan was Dharāṇa whom for the last time he had seen going to meet the enemies; what had become of him, he did not know. Kālasena then sent his men in search of Dharāṇa, and when they returned without him, he swore to enter the fire if Dharāṇa should not be found within five days; but if he recovered him alive, he would sacrifice ten men to his Kuladevatā.¹ 423, 14.

After the defeat of his men Dharāṇa had escaped with Lakṣmī and had wandered about in the wood. His wife became so exhausted that she could not move, and suffered terribly from thirst. Dharāṇa searched for water in vain, but at last he hit upon the following device. He drew blood from his arm and cut a piece of flesh from his thigh; the wounds he healed with the miraculous herb of his bracelet. By this means he saved the life of Lakṣmī. 426, 4.

Going in a northerly direction they reached, about sunset, the town Mahāstara and remained, outside it, in a temple of a Yakṣa. Dharāṇa fetched in a pitcher water for Lakṣmī who

¹ As appears from the sequel she is Kādambarī or Candikā.

was very thirsty; then they went to sleep. Waking up in the last watch of the night Lakṣmi reflected upon a means of getting rid of her husband. Just then a robber, named Caṇḍarudra, entered the temple, being pursued by policemen who kept watch at the door in order to prevent his escape.¹ He told Lakṣmi that he had stolen a lot of jewels in the royal palace, but on leaving it had been seen and pursued by the police. In the hope of making him serve her purpose, she proposed to him that when they were arrested in the morning and brought before the king, she would swear him to be her husband; then Dharāṇa whom she disliked would be put to death. But he objected to her device because all people knew his real wife; however they could be saved if she could procure him some water. For he had a magical pill which, when moistened with water, rendered invisible any person who rubbed his eyes with it. By means of this pill Caṇḍarudra and Lakṣmi became invisible; they retired into a corner of the temple. 429, 4.

In the morning the policemen found Dharāṇa and, by his side, the stolen jewels. They brought him before the king who sentenced him to death. He was led to the settlement of the Cāṇḍālas for execution. It was then the turn of Maurika to put the criminals to death. He recognized his former benefactor and, of course, would not execute him although Dharāṇa bade him do his duty; at last he prevailed upon him to make his escape. So Dharāṇa went his way longing to find his wife. He came to the river Ṛjupālīka and bathed in it. 432, 17.

Now Caṇḍarudra and Lakṣmi had arrived at the same river. But the robber was already tired of the woman who had plunged her husband in misery and attached herself to an utter stranger. He, therefore, took all the gold she had about her and left her. 433, 15. She was, however, not afflicted at her situation because she imagined her husband to be dead. But proceeding along the bank of the river she was met by the delighted Dharāṇa; she told him, all in tears, that she had been

¹ Compare with what follows a similar story in Hemacandra's *Parīśiṣṭaparvan* II 595 ff.

carried off by a robber when she had gone outside the temple during the night; finding her reluctant to do his desire he had robbed her gold and left her.—They stayed the night in some village¹; in the morning he proposed to conduct her to Dantapura, where an uncle of his would take care of her, while he would go on his business. She agreed and they proceeded together to Dantapura. 434, 20.

When the Śabara scouts had not found Dharāṇa within the fixed time, Kālasena ordered his funeral pile to be prepared, and decided to offer the sacrifice which he had vowed to the Kuladevatā, though she had not granted him his desire. His servants were sent out by him to capture travellers as victims for the sacrifice. They met Dharāṇa who had started from Dantapura, took him prisoner, and led him towards the temple of Caṇḍikā, which as well as its precincts presented a most gloomy sight. 437, 4. Kālasena who had been praying to Caṇḍikā, ordered Kurangaka to sacrifice the victims. First one Durgilaka was brought forward, and Kurangaka bade him make his last request; but the poor man was in such a fright that he was unable to utter a word. Thereupon Dharāṇa proposed that he should now make his own last request, viz. that Kurangaka should kill him and spare Durgilaka. This trait of unselfishness reminded Kālasena of his noble benefactor who had saved his life, and scanning his person he actually recognized Dharāṇa, and was at last recognized also by him. Dharāṇa persuaded him not to immolate living beings, but flowers, incense, etc. Kālasena promised to spare living beings in the forest Kādambari as far as possible in his situation. He entertained Dharāṇa and the other prisoners in his house, restored to them their goods, and dismissed Dharāṇa loaded with presents. 441, 11.

Dharāṇa now returned to Mākandī. It was ascertained by the umpires that he had gained, in the same time, more than twice as much as Devanandin, but he declined to take precedence of him on the Madana-trayodaśī. 442, 5.

Dharāṇa intent on gaining still greater wealth started again

¹ Vīyārauram nāma sannivesam; the Saṃkṣepa renders the name: Vijnātapura. •

on an expedition together with his wife. They arrived at *Vaijayanti* on the eastern coast, but making little profit there *Dharaṇa* took a ship bound for China.¹ After a few days' sailing a storm broke out and shattered the ship. *Dharaṇa* clung to a plank and drifted in a day to *Suvarṇadvīpa*. He went on shore and kindled a fire to protect him from the cold of the night. In the morning he found the ground, where the fire had been, changed into gold, whence he inferred that the soil consisted of gold-ore. He, therefore, formed bricks of the clay, signed them with his name, folded them up, and by burning them in a fire changed them into gold. After having, in this way, prepared 10000 ingots of gold, he put up a flag as sign of shipwreck. 444, 15. The flag was sighted by a merchant named *Suvadana*, who was sailing from China to *Devapura*, and had on board *Lakṣmī* whom he had picked up at some island where she had been stranded. He sent his sailors to fetch the shipwrecked man and met him on shore. *Dharaṇa* asked him about the cargo of the ship, and when he learnt that his goods were of small value, he persuaded² him to land them and take the gold-ingots on board promising to pay³ him a lakh on reaching the coast. Going on board he rejoiced at meeting his wife. 446, 4. They had sailed but five *Yojanas*, when a female demon,⁴ the ruler of *Suvarṇadvīpa*, appeared in the air. She cried that all the gold on board was her property; if they did not deliver it or sacrifice to her one man, she would kill them all. *Dharaṇa* offered himself as a victim and leapt overboard. She pierced him with her trident and carried him off to *Suvarṇadvīpa*.—

In the mean time *Hemakuṇḍala* had succoured *Śrīvijaya* and was now on his way from *Suvela* to *Ratnadvīpa*. Seeing *Dharaṇa* in the clutches of the female demon, with whom he was acquainted, he released him and healed his wounds. He then went with him to *Ratnadvīpa*. 448, 13. Taking a rest there in a mango grove, *Dharaṇa* told his friend his adventures and implored him to reunite him with *Lakṣmī*. *Hemakuṇḍala* promised to bring him to *Devapura*; but he must first visit his

¹ *Cīnadvīpa*.

² *Vyantari, prakrit vāṇamantari*.

friend Sulocana, a young Kinnara, who lived on mount Ratnagiri in the same island.⁶ So they went there and stayed with Sulocana in his palace for some days. On parting Hemakundala obtained from his friend some precious stones which he intended to present to Dharana. He then brought the latter to Devapura, and after having given him the precious stones bade him stay outside the town until Lakṣmi should arrive.—Dharana once entered the town and became acquainted with an old merchant, named Toppa; he narrated him his whole life and requested him to take care of his precious stones. 452, 3.—Now when Suvadana had seen Dharana carried off by the demon, he thought that he had been killed, and desiring to get possession of all his gold, he made love to Lakṣmi, who readily yielded to his entreaties; they passed for husband and wife. When they had landed at Devapura, Suvadana went to see the king and won his favour by a magnificent present. 453, 4.

On hearing that a ship from China had arrived, Dharana went to see it and was delighted to meet Lakṣmi and Suvadana. They invited him to stay with them for the night and entertained him with a meal and liquor. When he was fast asleep, they strangled him and left him for dead on the beach. But the sea-breeze revived him. He now became aware that Lakṣmi had done the deed. While he was merged in reflections on her treachery, he was seen by the apprentices of Toppa who having waited for him in vain had sent them in quest of him. They conducted him to the merchant's house. Toppa, remarking his dejection, insisted on learning its cause, and when Dharana had, at last, related Lakṣmi's and Suvadana's attempt at strangling him, he informed the king of it. Suvadana was summoned and examined by the king, but resolutely denied the charge. Then Dharana and Lakṣmi were sent for. She as well as Suvadana denied ever having seen Dharana, who reluctantly admitted that Lakṣmi had been his wife. Suvadana was then examined about the gold-ingots, and his statements about their number and weight proved correct. The king, therefore, was at a loss how to decide the case. Then Dharana declared that he would cede all the gold to Suvadana, upon which Toppa offered to undergo an ordeal

in proof of the truth of his deposition. Now Dharāṇa stated that all ingots were stamped, on the^e inside, with his name. Accordingly a goldsmith was ordered to open one, which indeed had Dharāṇa's name inside. The guilt of the defendants being thus proved, the king, in great anger, condemned Suvadana to death, banished Lakṣmi from his kingdom, and returned the gold to its owner. But Dharāṇa prevailed on the king to pardon Suvadana, to whom besides he made a present of eight lakhs. Then he returned with Toppa to his house and made him accept, much against his will, the precious stones he had deposited with him. 462, 19.

Dharāṇa now returned to his native town, where he was welcomed by his parents and honoured by the king. The latter desired to give him the command of some towns, but Dharāṇa declined this favour, instead of which he asked the king to release all prisoners in his kingdom. 464, 14.

Dharāṇa whom the experience of his wife's treachery had imbued with a dislike of the life of a householder, once met, in a park, the monk Arhaddatta, and declared to him his desire of taking the vows. In order to test the sincerity^c of his intention, the saint first enlarged on the hardships of monastic life, and at last yielded to his entreaties. In illustration of what^c he had said, he related his own history. 467, 13.

Arhaddatta's tale. 467. 14—489, 15.

The king of Acalapura, he said, had two sons, Aparājita, the Yuvarāja, and Samaraketu, viceroy of Ujjayini. Aparājita after a successful campaign, met the ācārya Rāha¹ and was initiated by him. Once, in Tagarā, he learnt from his brethren that, in Ujjayini, the prince and the son of the Purohita gave trouble to the monks; in order to teach them manners, he went to Ujjayini. On his begging tour he entered the mansion of the prince and shouted the *dharmalābha*, upon hearing which the prince and his friend came down at once, locked up the door, and bade the monk dance. Aparājita replied he couldⁿ only dance to somebody's singing, and when the two

¹ Probably Rāḍha; Rāhu in the Saṃkṣepa is apparently a mistake.

young men began to sing, he scolded them for singing out of time. They rushed upon him in a rage, but Aparājita who was a consummate wrestler, gave them such a thrashing, that all their limbs were dislocated.* Then unlocking the door he went away. On hearing a report how the young men had fared at the hands of the monk, the king, in dismay, looked him up and implored him to pardon the evildoers, and to set their limbs. Aparājita consented on condition that they should enter the Order. Thus both of them were initiated; but the son of the Purohita, hated Aparājita for having caused him to become a monk. On his death, he became a god in the heaven *Īśāna-kalpa*. 473, 6.

When this god remarked the symptoms of the imminent termination of his life as a god, he repaired to *Pūrva-vidēha* and consulted the *Tirthakara Padmanābha* as to where he should be reborn, and whether he would readily be enlightened or not. *Padmanābha* replied that he would be reborn in *Kauśāmbi*, and that, because he had, in his last birth, hated his guru, his enlightenment should be effected tardily through his brother *Aśokadatta*, alias *Mūka* (the Mute), who had been given the second name for the following reason. 475, 5.

Nāgadatta, son of the merchant *Tāpasa* of *Kauśāmbi*, was married to *Bandhumatī*. *Tāpasa*, on his death, was reborn as a pig in his own house. When *Nāgadatta* once celebrated a festival in honour of his deceased father, the meat prepared for the feast was snatched away by a cat; upon which the cook, in want of other meat, killed the pig. It was reborn, in the same house, as a snake which once, on seeing the cook recollected its former birth without growing angry; the cook crying for help, the servants killed the snake, which then was reborn as *Aśokadatta*, son of *Nāgadatta* by *Bandhumatī*. When he was one year old, he recollected his former births. Being aware that his daughter-in-law was now his mother, and his son had become his father, he did not know how to address them. He, therefore, feigned to be mute, whence he got the name *Mūka*. But when he was twelve years of age, a monk of superhuman knowledge,¹

¹ *Caturjñānin*, i.e. one who possesses the four first kinds of knowledge, but not *Kevala*, the last one.

named Meghanāda, coming to Kauśāmbi despatched a monk, who recited to him a gāthā to the following effect: “*Tāpasa*, what is the use of this vow of silence ? exert yourself to learn the Law. You who after dying as a pig and as a snake, are born as the son of your son !” He replied that he would follow the advice of the saint and went to see him. The people were astonished at his suddenly being able to speak, but they continued to call him the Muṣe. 477, 13.

Padmanābha further told the god that he would be awakened on mount Vaitāḍhya by the sight of his own earrings. Thereupon the god went to Kauśāmbi and told Aśokadatta what he had learnt from the Tirthakara, and made him promise to exert himself for his enlightenment. He led him to mount Vaitāḍhya and deposited his earrings in a hole among the rocks. Then he gave him a miraculous stone which would fulfil only one wish of its possessor. By means of this stone, the god said, Aśokadatta might again, if need be, come to mount Vaitāḍhya ; and having brought him back to Kauśāmbi he returned to his heaven. After some time his soul was embodied in the womb of Bandhumati. While the latter was big with child, she had a longing for mangoes. As it happened to be autumn when no mangoes were to be had, Aśokadatta procured her some by means of his miraculous stone, for he feared that she might die unless her longing were gratified. In due course of time she gave birth to a boy who was named Arhaddatta. When he was grown up, Aśokadatta tried hard to awaken him, but in vain. After some time Aśokadatta died and became a god in Brahmaloḳa. By his supernatural knowledge he became aware of Arhaddatta's state of mind, and in order to awaken him he made him fall into a mortal disease which the physicians were unable to cure. Now the god in the guise of a Śābara doctor proclaimed in Kauśāmbi that he cured all sorts of diseases. Being sent for to attend Arhaddatta, he announced to him that in order to be saved, he must avoid the *nidāna* i.e. the cause of the disease ; in his case it was *mithyātvā*, to get rid of which he must observe the precepts of the Jaina creed ; either he must follow and obey him, or enter the Order. Arhaddatta choosing to be initiated, was cured by the divine doctor : but after a

while he relapsed into his old ways, and he grew very ill again. The doctor was sent for and all that had been done before was again gone through. And the same happened a third time. But after a renewed relapse the god made him suffer most excruciating pains and cured him only on condition that he would follow and obey him throughout. 486, 2. Accordingly they wandered about together. Once the god produced, by magic, a village on fire and ran to extinguish it by loads of dry grass. When Arhaddatta uttered his surprise at his method of extinguishing fire, the god replied that it was no more foolish than to tender to secular life by feeding the body. Then the god left the road and entered a narrow path over-grown with briars; equally foolish, he said, are those who leaving the road to emancipation re-enter the Samsāra.—They came to a shrine where the people worshipped the image of a demon, which would always tumble down whenever they had put it upright. Like the behaviour of this demon is that of a man who having attained to a higher form of existence, will, by committing sins, descend to hell or be born as animal.—They then saw a pig which abandoned its trough in order to feed on filth; similar to this pig, the god explained, is a man who leaves the pure life of a monk for sensual pleasures.—The god pointed out to Arhaddatta a bull, who, instead of feeding in a pasture-ground nearby, browsed the *duvā*-grass that grew out of the wall of an old well, and falling into it broke his limbs. 'You are like this bull' he said, 'you might go to heaven, but by reason of your desire for worldly enjoyment you run to perdition.—Arhaddatta being awakened at last, asked his mentor who he was. The god replied that he had been, in his last birth, *Asokadatta*, in proof of which he led him to mount *Vaitādhya* and showed him the earrings he had once hidden there in his presence. Arhaddatta then recollected his former births and entered the Order. 489, 5.

Dharaṇa asked his parents' permission to become a monk and was initiated together with them by Arhaddatta. After some time he was allowed to wander about by himself; once he came to *Tīmrālipti*. 490, 6.—*Suvadāna*, who had joined *Lakṣmi* after her expulsion from *Devapura*, had returned with her to

his country (China). After some time they went together to Tāmralipti, where Lakṣmī happened to see Dharaṇa in a park. In order to ruin him, she placed, somewhere near him, her necklace with the string broken, and uttered cries that she had been robbed. The policemen came to her help and discovered the necklace near the monk; as he gave no answer to their questions, he was brought before the king. He was sentenced to death and was forthwith led to the place of execution. A stake was fastened in the ground and the saint was put on it; but the stake went down into the ground without hurting him. Now the king came to see the saint who gave no answer to his questions. He, therefore, sent the policemen to fetch Lakṣmī; however she had fled. Suvadana was made prisoner by them, when he was on the point of escaping, and was led into the presence of the king. He avowed his connexion with Lakṣmī of which he was ashamed, and after recognizing Dharaṇa, he related his history. The king pardoned and released him. He repented of his sins and being taught the Law by Ārya Mangu became a Śramaṇa. 494, 4.

Lakṣmī fell in with robbers who deprived her of everything, even of her clothes. In the night she came near Kuśasthala. Now the Purohita of that town had kindled a fire in order to obtain a charm for the queen. Lakṣmī thought it was a fire in the camp of a caravan, and went towards it; but being stark naked, she was mistaken for a Rākṣasi by the frightened people. They took courage, however, caught and bound her, and after subjecting her to insults and tortures drove her away. She wandered about, shunned by all, till at last a lion devoured her; her soul departed to the hell Dhūmaprabhā.—Dharaṇa in due time ended his life by *saṃlekhanā*; he became a god in the heaven Āraṇa. 495, 11.

SEVENTH BRAVA.

(Sena and Viṣeṇa)

Amarasena was king of Campā, his wife was Jayasundarī. In her womb the soul of Dharaṇa was embodied, when he had to descend from heaven. In the same night the queen dreamt that a beautiful banner entered her body. In due time she gave

birth to a boy who was named Sena. And in the following year Lakṣmī was reborn as Viṣṇu, son of the king's brother Hariṣeṇa by his wife Tārāprabhā. 498, 4.

Once sounds of jubilation resounded in the town, gods appeared in the sky, and a rain of flowers came down. For a nun had just then reached omniscience (*kevala*). The king went to see her; he paid her homage and listened to her preaching. They were joined by two merchants Bandhudeva and Śāgara. The latter remarked that he had witnessed something very strange. His wife had some time ago lost a necklace; to-day when he was in his picture gallery¹ he had seen a peacock stepping bodily out of the painting; after depositing the lost necklace, the bird had returned to its original place and form in the picture. The king, in great amazement, asked the nun to explain that strange occurrence. She told the

Story of the lost necklace. 501, 15—514, 6.

In a former birth, she said, I was Guṇasrī, sister of Dhanapati and Dhanāvaha, merchants in Śankhavardhana, and I was wedded to Somādeva, who died before the marriage was consummated. Having been instructed in the Jaina creed by the nun Candrakāntā, I desired, after the decease of my parents, to become a nun; but my brothers would not consent to it. However they permitted me to spend large sums for building a temple, etc., while my sisters-in-law grumbled at it. In order to know my brother's mind, I had recourse to deceit. When Dhanapati was already in his bedroom, I gave, within his hearing, moral instruction to his wife, and concluded with advising her to take care of her *śrīrī*, after which she entered the bedroom. Her husband inferred from my words, that she was guilty of unfaithfulness; he, therefore, did not admit her to his bed, but bade her leave his house. She was in great distress and told me next morning what had happened. I reconciled her to Dhanapati, but I was satisfied that he could be made to believe that white is black. In the same way and with the same result I put

¹ *Ūrasāṅgā*; probably a room with frescoes on the wall; for later on it is called an inner apartment, *vāsabhavana* or *vāsangha*. 512, 11.

Dhanāvaha to the test. 505, 20. For the deceit I had practised, I had to suffer in my next birth. I had at last entered the Order, with both my brothers and their wives, and on our death we had ascended to heaven, from which my brothers were the first to descend. They were born in Campā as Bandhudeva and Sāgara; I was born as Sarvāngasundarī, daughter of a merchant in Gayapura. Bandhudeva coming to that town fell in love with me and proposed for me. My father, however, would marry me to none but a Jaina. Accordingly Bandhudeva allowed himself to be converted and feigned great zeal for his new faith, upon which my father and the whole family consented to our marriage. The wedding having been celebrated, Bandhudeva returned to his country. When after some time he came to fetch me, he was decorously welcomed. 508, 10. Our bedroom was prepared for us, and my husband entered it. Now my bad karma took effect. The genius of the house,¹ on seeing us, determined to play my husband such a trick that we should not come together. Assuming the form of a man, he put his head into the window and asked, 'where is Sarvāngasundarī now?' Bandhudeva thought he was my paramour; his affection for me was gone in an instant, and he would not lie with me on the same bed. Without taking leave of my parents he departed for Campā, and our connexion with him ceased entirely. My misfortune having rendered me indifferent to the world, I asked and got the permission of my parents to enter the Order. 511, 2.

Bandhudeva now married Śrīmatī, daughter of Nandana in Kosalāpura, and Sāgara her sister Kāntimatī. Once I came to Campā, and going on my begging-tour I entered Bandhudeva's house, where I met Śrīmatī and Kāntimatī. They conceived a liking for me and invited me to visit them regularly for giving religious instruction. Now the karma acquired by my second deceit took effect. The genius of the house,² wondering at their friendship for me, resolved to put it to the test. Once in the inner apartment of their house, I observed Kāntimatī threading³ a necklace in a basket. After I had delivered the religious

¹ *Kṣetrapsūta*.

² *Bhavanavyantara*.

³ *Poyamāñi*, *Samkṣepa*: *Proyamāñi* (?). The word may be derived from *prota*.

instruction and all had left the room except myself, a peacock stepped out of a picture, seized the necklace, hid it on its breast, and returned to its place in the picture. Greatly surprised by this miracle I consulted the *pravartini*, who advised me to go no more to Bandhudeva's house. But those ladies were convinced of my innocence with regard to the loss of the necklace, and began visiting me. Some days afterwards, when all my sins were expiated by penance and contemplation, I attained Kevaliship. The genius of the house repented of his foolish trick and made the peacock deliver up the necklace. 514, 6.

(Main story continued.)

The king and Bandhudeva were so moved by the nun's tale, that they entered the Order. Hariṣeṇa, who had been Yuvarāja, then became king. Viṣeṇa who hated Sena, employed some men to kill him, but they could not take him by surprise. 515, 18.

Once the park-trees came out in flower all at once and out of season; while the minister looked with wonder at them, they suddenly returned to their previous condition. A soothsayer whom he consulted about the miracle, said that it foreboded a short change of the government. The minister, being sent for by the king at that moment, asked the soothsayer to explain why he was sent for. The latter said that a messenger had arrived to offer a girl in marriage to one of the princes; he who should marry her, would get possession of the kingdom. All turned out as the soothsayer had said. King Śankha of Rājapura offered the hand of his daughter Śāntimatī to one of the princes. She was accepted for Sena. 518, 9. The good luck of Sena increased the hatred of his brother. Sena went to Rājapura where the wedding was celebrated with great pomp. Soon after he returned with his bride to Campā, 520, 14.

Once in the season of spring prince Sena proceeded to the park on a white elephant together with Śāntimatī in a palankin. Viṣeṇa, from the top of his palace, observed him with feeling of bitter hatred, and resolved to kill him. Sena and his wife amused themselves in the park till sunset. In this way they passed some days. 524, 5.

One day four assassins in Viṣeṇa's service, disguised as monks, visited Sena in his house and pretended to have something to tell him privately by order of their guru, upon which the prince led them to some secluded spot in the garden. There they snatched his dagger from him, brought forth their hidden swords, and wounded him on his shoulder ; but he overcame them in wrestling and wrenched their swords from them. The alarm being given, the guards succoured the prince and arrested his assailants. After a flogging they confessed to have been employed by Viṣeṇa. The king fell into a passion and would have had them executed and Viṣeṇa driven from the kingdom, if Sena had not interfered in their favour ; Viṣeṇa was pardoned and the bravadoes being but his tools, were released. Sena's wound was dressed and healed. 527, 14. In celebration of his recovery a festival was held, in which, however, Viṣeṇa took no part, staying sullenly at home. In vain Sena implored the king to send for Viṣeṇa ; at last he was permitted to go to him in person. He found him in a low condition, and somehow succeeded in persuading him to meet his father and implore his forgiveness. 530, 3.

Once the court and the citizens were sporting in the park, when a *must* elephant, breaking its chains, caused a panic in the town and the park. Sena boldly encountered the furious beast which no sooner saw him than it became quite tame and suffered itself to be secured and fettered by him. This feat of his cousin increased Viṣeṇa's hatred of him to such a degree, that he decided to kill him with his own hand. 531, 6. He went to the garden where Sena and Śāntimatī were sitting in a bower, and sword in hand rushed upon the prince, who taking hold of his arm and distorting it caused him to drop the weapon. He called him to account for his attack, but Viṣeṇa went away without giving any answer. Sena who was still fond of his cousin, considered that Viṣeṇa would be punished by his father, and his mother would become miserable, if his misdeed became known, and concerted with Śāntimatī to leave Campā. Without giving notice to anybody they departed in the night and went to Campāvāsa. 534, 2. They hid in some grove. Now Sānudeva, a merchant of Rājapura, who was on his way to Tāmralipti, discovered and recognized prince Sena. After learning what had

occurred in Campā, and that they too intended to go to Tāmra-
 lipti, he invited them to come to his camp. But Sena preferred
 to remain where they were, because in the camp they would be
 found out by those whom the king was sure to dispatch in
 search of them. And, indeed, some men on horseback soon
 arrived and inquired after the fugitives; but they were put off
 by the men in the camp. After they had gone in another direc-
 tion, the prince and his wife joined Sānudeva's caravan. 537, 3.
 After a few marches the caravan encamped for the night in the
 forest Dantaraktika. Early in the morning they were attacked
 by a gang of Śābaras. In the combat which ensued, Sena took
 part and put the enemies before him to flight, but in another
 part they were victorious and took the camp. The prince, there-
 fore, turned round and meeting the leader of the Śābaras in
 single combat, vanquished him, upon which he acknowledged
 Sena as his lord and restored the captured goods to their owner.
 540, 15. At that moment Sānudeva's cook came and related, in
 great consternation, that during the skirmish the princess had
 issued from her tent and gone into the wood in search of her
 husband. He had followed her, but had been stunned by a
 heavy blow from a young Śābara. When he recovered his sense,
 the princess had disappeared and he had searched for her in
 vain.—The chief sent men in every direction and [leaving Sena in
 the care of Sānudeva] † went himself together with Sena in search
 of Śāntimatī. 542, 8.—The latter having searched in vain all
 over the woods for her husband, fell into despair and hanged her-
 self on a tree; but the sling broke and she fell down. A young
 ascetic returning from the *sandhyāvandana* found her lying sense-
 less on the ground and restored her to life by sprinkling her with
 water. Having compassion on her, and learning the cause of her
 affliction, he comforted her by explaining the signs from which
 he concluded that she would not become a widow. They
 went together to his hermitage which happened to be not far off.
 There Śāntimatī was taken care of by the Tāpasī. 546, 4.

† The words in brackets are in the original as follows. 'He said to
 Sānudeva, Sir, it is too late to go to our village; do you, sir, comfort his
 Highness; but I shall go in search for her Highness. He assented.' This
 passage is probably a later addition, because it is at variance with the
 following; for the prince and the chief go together in search of Śāntimatī.

After an ineffectual search for Śāntimatī all met again in the evening. Sena and the Śābara chief were sleeping in the same place, when late in the night the scouts reported that a troop of soldiers sent by king Samaraketu of Viśvapura to punish the Śābaras was advancing. Sena and the chief went to meet the enemy and gave them battle, in which they performed wonders of valour; but as the enemies far outnumbered the Śābaras, the latter were at last surrounded, and Sena and the chief were made prisoners. They were brought before the king, who hearing of the prince's gallant behaviour and admiring his noble appearance gave orders to release him, but to kill the robber. Sena, however, declined this favour. At this juncture arrived Śānudeva, who had been left in the camp, and offered the king most valuable presents; seeing Sena covered with wounds, he fainted. When he recovered his senses, he said that he had come in search of Sena, and told the king all about him. The king gave orders that Sena and the chief should be attended by physicians. As the rainy season was at hand, Śānudeva was prevailed upon to proceed with the caravan to Tāmraliptī. Sena remained with the king waiting for news about Śāntimatī. 551, 11.—One Somasūra told the king that he knew how the prince could be joined to his wife, and related the

Story of Priyamelaka Tīrtha. . 551, 15—560, 6.

In the Kādambari forest is situated the town Viśākhavardhana; there lived in it a merchant Vasumdhara, whose son Priyamitra was engaged to Nilukā. Before their wedding, however, Vasumdhara lost his fortune and died; his son being reduced to abject poverty left the town and wandered about. Somewhere in the north he met a friend of his, the white friar Nāgadeva, who persuaded him to enter the order of his sect. After some time he went to his native place where Nilukā came to see him. His affection for her was at once renewed. But as he could not give up his vow and would not re-

¹ *Pāṇḍura-bhikṣu*; they have to abstain from *gorasa*, milk and curds; 553, 17. See Haṭibhadra's Śāstravārttāsamuccaya 7, 3: *payovrato na dadhī, aṭi na payo 'ti dadhivrataḥ agorasevurato nōbhe tasmāi tattvaṃ trayātmakam*.

nounce Nilukā, he resolved to starve himself to death in the hope of being united with her in their next birth. And as Nilukā decided on dying together with him, they remained under an Aśoka-tree. Nāgadeva happened to come and learnt from Nilukā's friends the intention of Priyamitra and his bride; but thinking him inaccessible to advice he uttered some common place remarks and departed. The couple died after two months and became a pair of Kinnaras. 558, 3. They went to the Aśoka-tree under which they had died, and erected, near it, a shrine dedicated to the god Ānanda and his wife Nirvṛti. Then they went to Nandanavana, where they met a Vidyādhari in great distress who related her misfortunes. Once being engrossed by thoughts of her lover she had committed a fault in the service of the Vidyādevatā and had been cursed by her to be separated from him for six months; but on being appeased the goddess had advised her to go to Nandanavana where in a certain place grew the tree Priyamelaka; when she stood under it, she would be united with her lover. She had searched for that tree, but though the goddess had described it to her, she was unable to make it out. The Kinnaras promised to help her and, indeed, found out the tree. When they stood under it, the Vidyādhara appeared all of a sudden, and joined his wife.—The Kinnari persuaded her husband to uproot that tree and plant it near the temple they had erected. The tree acquired the fame as a Tirtha, which was named Priyamelaka. 560, 6.

(Main story continued.)

The king and prince Sena rejoiced at the thought that Śāntimatī might be recovered by means of the miraculous tree, and the chief of the Śābaras stated that he knew the place where it grew. Thereupon the king dismissed Sena and the chief with many followers, making Sena promise to return after the recovery of his wife. After a few marches the travellers reached the hermitage of the Tāpasas, and the chief led Sena to the place where, according to the description, the miraculous tree grew; but he could not tell which it was among the numerous trees that were growing there.

Now Śāntimatī who had been gathering flowers and fuel,

rested near the wishing-tree; she suddenly beheld Sena and fainted at the unlooked for sight. On hearing the cries of her companions Sena came to her help and learnt from them all about Śāntimatī. He then carefully examined the tree under which they stood, and being satisfied that it was the wishing-tree worshipped it in due form. Pleased with his piety, the goddess of that place¹ appeared and presented him with a miraculous stone by which all diseases could be cured. After she had gone, they all together went to the hermitage, where Sena and his wife took leave of the Tāpasas. 566, 10. They reached Viśvapura in a few days and were, with great joy, welcomed by king Samaraketu. While they were staying there, the king fell seriously ill, nor were his physicians able to cure him. At last Sena made use of the healing-stone, by means of which the king completely recovered. He made Sena promise not to leave him, and gave strict order that, in case anybody should arrive to see the prince, notice of it should be first given to himself, before the stranger was admitted to Sena. 569, 3

Once there arrived, from Campā, Amaraguru, a minister's son, who had somehow come to know the events related above. He was first introduced to the king, who bade him manage the matter in such a way, that prince Sena should remain with him. Admitted to the prince, Amaraguru related that Hariṣeṇa, the old king, having made over the reign to Viṣeṇa had entered the Order; but that the subjects were disaffected towards Viṣeṇa. At this moment some omens occurred which foreboded ill. Amaraguru remained in Viśvapura and dispatched spies into the kingdom of Viṣeṇa. 571, 8.

Now Śāntimatī having dreamt that the wishing-tree was entering her body, became big with child, and in due time gave birth to a boy, who was called Amarasena after his grandfather. 572, 4.

Once one of the spies who had been sent to Campā, reported that Muktapīḍa, king of Acalapura, had conquered the kingdom of Viṣeṇa, who had fled. Sena resolved to punish the usurper of his father's kingdom and went to meet him at the head of

¹ Kṣetradevatī.

troops which Samaraketu had given him. 573, 10.—Poetical description of Sena's departure from Viśvapura, of both armies, and of the battle.—At last Sena vanquished Muktāpiṭa in single combat. He spoke kindly to his gallant enemy and dismissed him into his kingdom. 579, 11.

Sena then returned to Campā, where the people welcomed him with transports of joy; but he declined their homage emphasizing that Viṣeṇa was their king. Messengers were dispatched to Viṣeṇa to make him return to his capital; but he sent them home with no courtesy and stayed away. 581, 9.

When Hariṣeṇa, now a monk, heard the good news of Sena, whose sudden departure from Campā had been the principal cause of his renouncing the world, he thought it likely that he might awaken him, and, therefore, went to Viśvapura, where Sena came to see him. He spoke to him about the inconstancy of fortune, and in order to prove that men even for small faults are visited with grave affliction, he told him the

Story of Candrā and Sarga. 583, 3—595, 4.

In Vardhanāpura there lived a very poor man named Saddha¹ with his wife Candrā and his son Sarga. On Saddha's death the widow earned a livelihood by doing jobs in other houses; and Sarga by collecting fuel, etc. in the woods. Once Candrā was called upon to carry water to the house of some merchant; before going there she put the meal for her son in a bag. When Sarga came home, hungry and thirsty after his day's work, and found nothing to eat, he waxed wroth and reviled his mother on her return with these words: 'have you been impaled there, since you have forgotten the time of my meal?' She replied: 'are your hands cut off, since you did not take it out of the bag and eat it?' Their rancorous speech produced bad karma for both of them.—They were, however, converted to the Jaina creed and afterwards entered the Order. After having died, by *samlekhanī* they ascended to heaven. 584, 15.—Sarga was reborn in Tāmraliptī as Aruṇadeva, son of a merchant, and

¹ Apparently the Apabhrāṃśa of Śrāddha. Saddha in the Samikṣopa is a misprint for Saddhaḍa. The name Deṇī also is probably Apabhrāṃśa.

Candrā in Pātālāpatha as Deīnī, daughter of the merchant Jasāditya.¹ They were engaged to one another; but before they were wedded, Aruṇadeva sailed for Mahākātāha. The ship foundered; Aruṇadeva together with one Maheśvara saved themselves by a plank, and after more adventures, not specified reached Pātālāpatha. Ashamed of his present condition he did, not go to his father-in-law's house, but allowing Maheśvara to buy victuals in the market, he entered a temple and soon fell asleep. 585, 16.

Now Deīnī's karma took effect. She was attacked in her garden by a robber, who tried to wrench off her bracelets; but as they did not get loose he cut off her hands with a knife and ran away. But a hue and cry being raised after him, he ran till he was exhausted and took refuge in the temple where Aruṇadeva was sleeping. The karma of the latter now took effect. The robber put the bracelets and his knife near the sleeping Aruṇadeva and absconded up the spire. On awaking Aruṇadeva picked them up and left the temple with the knife in his hand. He was caught by the policemen who had pursued the robber; they discovered the bracelets which in the scuffle dropped from his clothes and led him before the king. Aruṇadeva was condemned to death and was forthwith impaled. 587, 12.

On his return to the temple Maheśvara not finding Aruṇadeva in it enquired of the garland-makers in the neighbourhood whether they had seen him. They replied that they had seen but a robber who was caught by the policemen; his friend had probably gone with them to see him impaled. He, therefore, went to the place of execution and saw Aruṇadeva writhing on the pale. The lookers-on asked him the cause of his distress, and he related all that had occurred before. His desperation was such that he would have broken his skull on a rock, if the people had not prevented him. The report of these events spreading fast, Jasāditya and Deīnī hastened to see Aruṇadeva. They resolved to die on the pyre, but were prevented by the king who had also come there. 589, 16.

¹ This form of the name is given in the Saṃkṣepa; the proper Sanskrit equivalent would be Yaśāditya.

At this juncture there arrived the gaṇadhara Amareśvara, whose sanctity was such that the grief of all the people assembled there ceased at once. He held forth on the severe retribution for even small sins and related the fatal accident in Aruṇadeva's and Deīṇī's former birth. They were greatly moved by the sage's account concerning themselves and obtained his permission to starve themselves to death. 591, 15. Amareśvara then explained to the king that for grave sins the evildoers would be reborn not as men, but as animals or be punished in hell. There was but one means of avoiding such consequences, viz. carefulness (*apramāda*); only absolute carefulness combined with repentance, etc. is able to completely destroy the seed of karma, which otherwise will bear bitter fruits.—This discourse of the saint induced the king to take the vows.

Then the robber confessed his deed and declared that he would put an end to his life. Amareśvara taught him how to starve himself to death. Aruṇadeva, Deīṇī, and the robber died soon after and ascended to heaven. 595, 4.

(Main story continued.)

When Hariṣeṇa had finished his discourse, Sena declared his intention to become a monk, for which he obtained the minister's assent. After having installed his son Amarasena on the throne he was initiated by Hariṣeṇa together with Śāntimati, Amaragupta, and other persons of rank. 596, 9.

In the course of his career as a monk Sena took upon himself the *jinakalpa*, and wandering about by himself he came to Kollāga. Viṣeṇa, the ex-king, saw him there and resolved to take his life. During the day he hid himself in a temple near to the place where Sena stood in deep meditation. Issuing in the night, with his sword drawn, he announced to the saint that he would put him to death with his own hand. But the deity of the place lamed his arm and reviled him for his wickedness. When able to move again, he made a second attack on Sena; this time the deity dealt him such a blow, that he dropped bleeding on the ground. For fear that the place occupied by the

aint should be polluted, the deity carried Viṣṇu away and deposited him in a grove. Thence he went forth and wandering about was killed by some Śabarās. He descended to the hell Tamaḥ.

Sena on his death ascended to the ninth Graiveyaka heaven. 599, 9.

EIGHTH BHAVA.

(Guṇacandra and Vānamantara.)

When Sena's life as a god terminated, his soul descended into the womb of Padmāvati, wife of king Maitribala of Ayodhyā. The queen dreamt in that night that a beautiful lake was entering her body. In due time she gave birth to a boy who was named, after his grandfather, Guṇacandra. 602, 13. He was instructed in all *kalās*¹ and grew up a virtuous youth who was not addicted to sensual pleasures. 604, 2.

The soul of Viṣṇu, after having stayed the allotted time in hell and having then gone through a great number of births, was at last embodied as the Vidyādhara Vānamantara² in Rathanūpura-cakravālapura on mount Vaitādhya. Once he went to Ayodhyā and saw the prince in the park amusing himself with painting. He felt at once so strong an aversion to Guṇacandra that he would have killed him, if he had been able to come near him.³ He, therefore, rendered himself invisible and produced a most frightful noise which he imagined would kill him; but the prince was not frightened in the least. Then the Vidyādhara threw a golden tree at the prince; it would have crushed him, if it had not been averted by his merit. Now the guardian Vyantara of the place happened to come there; as he was more powerful than the Vidyādhara, the latter went away. The prince returned to the town. 605, 10.

¹ The Saṃkṣepa mentions the usual number, viz. seventy two, but the enumeration in the original far exceeds that number.

² The correct Sanskrit equivalent would be Vyantara, but the Saṃkṣepa retains the Prakrit form of the name, only changing ṛ into n.—The Vyantaras are a class of lower deities to which the Vidyādharas do not belong. Tattvārth. S. IV 12.

³ Literally: Trespass upon the *accruals* of the prince, i.e. the space around him which is considered to belong to him of right.

In Śāṅkhapura there lived King Śāṅkhāyana and his wife Kāntimati. Their daughter Ratnavati was so beautiful and accomplished, that her mother doubted if any man could match her. She, therefore, sent out clever men everywhere to take the likeness of any prince whom they might think worthy of Ratnavati, and secure a proof of his proficiency in arts. Two of these men, Citramati and Bhūṣaṇa, beheld Guṇacandra in a park practising with the bow. They made no doubt that he ought to become Ratnavati's husband; but they were not able to take his portrait after seeing him only once and for a short time only. They, therefore, requested the honour of waiting on him under the pretence of being painters. Admitted to his presence they produced a portrait of Ratnavati, which the prince greatly admired as a piece of fine painting. However they said, there was not much art in the picture; it was the beauty of the original which gave it its value; and then they told him whom the picture represented. The prince instantly fell in love with one whose likeness only he had seen; but dissembling his commotion he changed the subject of the conversation and asked his friend Vistṛtabuddhi to propose a Praśnottara (a kind of riddle); which the prince solved at once. Now Bhūṣaṇa proposed a Praśnottara of his own, and after him Citramati another, both of which had to be repeated before the prince was able to solve them. 612, 8. To reward them for their clever compositions, the prince ordered his treasurer Dhanadeva to pay them a lakh of dināras. Dhanadeva thought that the cause of the prince's lavishness was his ignorance of the enormous greatness of a lakh. In order to make him more considerate for the future, he counted the dināras down in the presence of the prince, and told him that this was the lakh of dināras which he was pleased to present to the painters. But the prince guessed the treasurer's meaning; in order to make him understand that the right-minded regard money but as dross, he said that one lakh was not enough for both men and ordered him to pay them another lakh. 614, 7.

¹ A similar story is told about Nero by Johannes Zonaras, epitome historiarum XI 12. Nero had ordered 2,500,000 silver coins to be paid to

In the afternoon the prince amused himself with painting. He had just finished a picture of a couple of Vidyādharas, when Bhūṣaṇa and Citramatī joined the party. They admired the picture and praised it for the faithful rendering of the lover's deportment. 616, 3. Next morning *gūḍhacaturthas*, another kind of riddles, were proposed, and they were solved by the prince. Afterwards he had a ride with the king. In this way the prince passed a few days, usually in the company of Bhūṣaṇa and Citramatī. 618, 19. Once the prince painted a portrait of Ratnavatī and wrote under it a stanza in which he gave expression to his passion for her. Bhūṣaṇa and Citramatī admired the picture and considered Ratnavatī fortunate in having won the love of so excellent a prince. They made a portrait of the prince, and taking both his pictures they returned to Śankhapura, without taking leave from anybody. 621, 6. The queen was greatly pleased by their account of the person and accomplishments of the prince; she admired his pictures, and bade her maid Madanamanjukā bring her daughter the portrait of prince Guṇacandra to copy it. Ratnavatī was in a transport of joy when she beheld the portrait of the handsome youth, and wondered who he might be. Her maid said, he certainly would become the princess' husband, a conjecture which was confirmed by an omen (*upāśruti*). Ratnavatī copied the picture and sent it to her mother, who placing it side by side with the prince's portrait of Ratnavatī thought the two well matched. Then she sent Ratnavatī her portrait by Guṇacandra, which astonished her very much as he had never seen her. In this way she passed her days always thinking of, or talking about Guṇacandra. 627, 6. The latter consoled himself with regarding the portrait of his sweetheart. Maitribhāṇa who approved of his son's choice, sent some persons of rank to ask Ratnavatī in marriage for him. Great was her joy when she heard that her father had bestowed her hand on Guṇacandra. She was conducted to Ayodhya where the marriage was performed with great pomp. 631, 7.

one of his companions. Agrippina, for the same reason as in our text, caused the money to be counted down in the presence of Nero, upon which he doubled the sum.

In the morning the prince was roused from sleep by the chant of the bards. 633, 16. He went to the park and after having amused himself there he returned to the town. In this way he passed his days together with the charming Ratnavati. 634, 4.

Once Vighraha, a vassal of Maitribala, revolted and put to flight the troops which were sent against him. The King now consented that the prince at the head of the Rājputs should lead a large army against the rebel and punish him. But Vighraha took refuge in one of his strongholds, where he was besieged. He once made a sally and engaged the hostile army in a general combat. When Guṇacandra became aware of it, he withdrew the troops and reprimanded the Rājputs for their wanton bravery against an enemy who might be reduced to obedience by a less violent means. 635, 21.

Now Vānamantara coming there by chance recognized Guṇacandra; being himself unable to kill him, he proposed to Vighraha to bring about a fight between him and the prince. About midnight he conducted him with four men to Guṇacandra's tent. Vighraha roused him from sleep and challenged him; but he was easily overcome by the prince. Vānamantara whose plan had miscarried, went to Ayodhyā, and in order to give vent to his spite he spread the rumour that the prince had been killed.—Guṇacandra who had magnanimously condoned Vighraha, proceeded together with him to Ayodhyā. 639, 18.

At that time a monk of superhuman knowledge,¹ Vijayadharmā, walking towards Ayodhyā with the purpose of awakening Guṇacandra, was visited by the latter together with Vighraha and some noblemen.² While they were conversing together, a Vidyādharā appeared and requested the saint to relate his history, of which he had heard but an imperfect account.

Vijayadharmā's history. 642, 3—665, 10.

I was, Vijayadharmā said, King of Mithilā. My wife Candravarmā was once carried away by a magician who wanted

¹ Caturjñānin, see above p. lxxx note.

² The following, 631, 9 down to 664, 10, is in verse

to make use of her for the attainment of some charm. I was in utter despair at her loss ; in order to console me the magician averred that the queen would suffer no harm and would return to me after six months. Still, I was desponding all that time ; but before the six months were over, I experienced all of a sudden, an extreme gladness, the cause of which proved to be the arrival of the Tirthakara. The gods having prepared the *samavasaraṇa*, the Lord entered it, and the different classes of deities occupied their proper places in it. I went there on a white elephant, but entered the *samavasaraṇa* on foot. Prostrating myself before the Lord, I praised him in a hymn, bowed to the monks and gods, and sat down. 647, 19. Now the Tirthakara preached the Law, explaining how it should be purified like gold by rubbing, cutting, and calcination.¹ 653, 10. When he ceased speaking, I espied my wife among the people assembled, and I inquired of the Lord what fault of mine in a former birth had caused my separation from her. The following is what I learnt from him. 654, 4. In the Vindhya I had been a chief of the Śabaras, called Śikharasena ; my wife was Śrīmatī, who is now Candravarmā. Once we saw some monks who had lost their way, and felt compassion for them. After having fed them with fruits, etc., I put them on the right way again. They delivered us the *namaskāra* and taught us right conduct, especially enjoining us, one day in every fortnight, not to commit any forbidden action, even though in danger of our lives. We carefully kept this rule. But once on a Poṣadha-day we were on a peak of the Vindhya, when a fierce lion came towards us. I grasped my bow and would have shot the beast, if my wife had not reminded me of our vow. We, accordingly, allowed the lion to devour us, upon which we ascended to heaven. 658, 4.

I was reborn as prince Samaramrgānka of Cakrapura in Aparavideha, and my wife as Aṣokadevī, a cousin of mine, whom I married ; after my father's death I ascended the throne. I was just as passionate a hunter as I had been in my last birth as a Śabara. Once I was attacked by king Śrībala, to whom all

¹ The first nine gāthās on p. 648 occur also in the beginning of the *Kālakṣārya-Kathānaka*, see ZDMG vol. 34. p. 258 l 16—259 l 24.

my warriors deserted ; being killed by him in battle and having died in vindictive reflections, I had to descend to hell. My wife mounted the funeral pyre in order to be united with me in her next existence ; accordingly she too had to descend to the same hell. 660, 8. We were reborn as very poor people and became husband and wife. Once a nun collected alms in our house ; we asked her where her *upāsraya* was, and went there regularly in the evening. The *gaṇiṇī* instructed us in the Law, and we worshipped the images of the Tirthakaras. Thus we became pious Śrāvakas and on our death we ascended to the Brahmaloḥa. Most of my sins had been atoned for in hell ; for the rest of them we had to suffer in our human birth.—

This account of my former births, Vijayadharmā concluded, made such an impression on me, that I became a monk. 665, 10.

(Main story continued.)

All hearers were greatly moved by the saint's tale. Guṇacandra begged to be given the vows of laymen, and Vighraha also became a Śrāvaka. Vijayadharmā then disappeared, after promising to see the prince again in Ayodhyā. 665, 7.

Meanwhile Vānamantara had spread in Ayodhyā a rumour of Guṇacandra's death. Ratnavatī upon hearing this report desired to enter the fire ; but the king comforted her in some degree by denouncing this rumour as an intentional lie set on foot by an enemy of the prince ; he would send a swift messenger to the army who would, within five days, bring back news about Guṇacandra. In the interval Ratnavatī abstained from food and performed expiatory rites. She asked the *gaṇiṇī* Susaṃgata to come to her house and made her deliver religious instruction to her and her people. The nun explained that all creatures in the world continually undergo suffering in one way or other ; but as some sick persons following the advice of a clever physician get over their pains and do not feel ill, so those who keenly feeling the misery of worldly existence conduct themselves according to the advice of a saintly master, are greatly relieved, though they are still exposed to the ills of human existence.—She then assured Ratnavatī that her husband was still alive ; for her voice was not that of a widow. Her present grief, she said,

had been caused by some trifling fault; as had been the case with herself. This remark induced her to tell her own history.

History of the nun Sūsaṅgatā. 671, 8-685, 9.

I was, she said, the wife of Narasundara, king of Kośāla. Once my husband took a ride; the horse ran away with him and set him down in a great forest. In a grove he discovered a woman, who told him that she was the yakṣiṇī Manoharā and had been, without cause, deserted by her husband; she made proposals to my husband, which he firmly rejected, and then threatened to kill him; but he drove her away and she became invisible. He had not gone far, when a golden tree fell down near him; looking upwards he descried her in the sky reviling him; and at last she disappeared. He soon was joined by his soldiers who had followed the track of his horse, and returned to the town. I suspected that he had had an adventure and did not leave off questioning him till he told me all about Manoharā. 'If I get hold of her,' he concluded, 'I shall treat her so badly, that she will give up her infatuation.' 674, 6. Once going to the bedroom I saw my husband lying on the bed together with a woman exactly my counterpart. I withdrew in distraction but was perceived by my husband, who pursued me and got hold of my hair; 'look,' he said to that woman, 'it is as you have fortold me; the sorceress has assumed your form.' She replied, "I won't look at her; drive the bad person from your country." Thereupon my husband, delivered me to the guards who maltreated me grossly and left me outside the town near a wood. In my distress I resolved to put an end to my life by throwing myself down from a hill; when I began to ascend it, some monks perceived me and led me to their guru. He comforted me, and in order to account for my present misfortune, he related the history of my previous births. 676, 11.

In the ninth birth before the present one, he told me, I had been Candrayasā, daughter of a brahman in Brahmapura of Uttarāpatha. My friend was Bandhusundari, wife of the merchant Yaśodāsa, a worldly-minded woman. Once I found her very low-spirited; her husband, she said, neglected her as she had no children, and was in love with Madirāvati. There was

however, a nun named *Utpalā* who was very clever in managing such matters. I introduced her in *Bandhusundarī*'s house ; and she prepared a charm, by means of which *Yaśodāsa* ceased to love *Madirāvati* and left her. By this deed of mine I acquired bad karma. 678, 8.

In my next births I became, in turn, a female elephant, then a monkey, a bitch, a cat, and a *Cāṇḍāla* girl ; in all these births I was hated by those of my kind, and died a miserable death. In my last birth I was a *Śabara* girl, whom the *Śabaras* detested and drove from their village. Once I met, in a forest, some monks who had lost their way ; I set them on the right way, and was so kindly treated by those holy men, that I conceived a sincere veneration for them. The good karma I acquired thereby, brought about my birth as daughter of the king of *Śvetavī*, and my subsequent marriage with the king of *Kosala* ; by the rest of the bad karma I was made to suffer my present misfortune. 680, 8.

This tale of the guru greatly moved me and brought about the recollection of my former births. He further told me that in this very night my husband would find out the deceit of *Manoharā* and drive her away without injuring her, and that we should meet next morning. I wanted to take the vows at once, but the guru delivered me only the *namaskāra* and bade me repeat it while I remained in a cave of the hill waiting for my husband. 682, 14.

Some of his horsemen found me in the next morning, and then he himself came to me. I told him how I had fared in the interval, and what the guru had told me about my former births. He was greatly moved on learning that even slight faults are most severely punished by fate, and going with me to see the guru he was further instructed in the Law. After placing his eldest son, *Surasundara*, on the throne and making the usual preparations, he took the vows together with myself and all his wives. • 685, 9.

(Main story continued.)

The nun assured *Ratnavati* that *Guṇacandra* also had embraced the Law, and she was visited by her, till on the fifth

day her husband arrived. The couple was very happy, and rejoiced to have been set on the way of perfection by the best of teachers. In the course of time Ratnavati gave birth to a boy; Maitribala then entered the Order, and Guṇacandra became king. 689, 5.

Once during the monsoon king Guṇacandra saw the river carrying an enormous volume of water, destroying the banks and causing ruin everywhere. Again in autumn he beheld the same river now returned to its old bed and filled with pure water. This river struck him as a simile of man first in a worldly state of mind and again in that of renunciation. He resolved to enter the Order, and went, together with Ratnavati, to Benares, where Vijayadharmā initiated him, his wife, and many persons of rank. Guṇacandra passed some time as an ordinary monk; at last he was allowed to wander about by himself. 692, 16.

Once in Kollāga he was standing motionless in deep meditation. Vānamantara, his old enemy, perceived him from the sky and threw a huge rock on him, which, however, did him very little harm; twice the Vidyādhara repeated the assault with no more success. He then thought of bringing about his ruin by the following design. After having stolen something valuable and placed it near the saint, he pointed him out to the policemen as the robber. Although they did not at first believe him guilty, still when he returned no answer to their questions, they grew angry and informed king Viśvasena. The latter on recognizing Guṇacandra was desolate that so holy a man should have been injured, and he would have apprehended Vānamantara if the Vidyādhara had not made himself invisible. The king paid homage to the saint and made the queens to the same. A wood-cutter who had witnessed the falling of the rock, informed the king of the details; but the enormous noise produced by it, he said, had made him faint with fright. The king was overcome by grief at the malignity of the Vidyādhara, and at the injuries inflicted by him on Guṇacandra. The latter on the completion of his meditation comforted the king: the pain caused him by Vānamantara was a mere trifle; the Saṃsāra was but continual suffering, wherefore the wise took refuge under the tree of the

Law; his suffering on earth was not to be compared to what he had undergone many times in hell.

The king was awakened by his sermon, and entered the Order under Vijayadharmā. 700, 13.

Vānamantara at the end of his life fell ill and died a most miserable death; he descended to the hell Mahātama. Guṇacandra died by *pādāpopagama* and ascended to the heaven Sarvārthasiddha.¹ 701, 14.

NINTH BHAVA.

(Samarāditya and Girisena.)

In Ujjayini reigned king Puruṣasiṃha, his wife was Sundarī. When the soul of Guṇacandra was to enter on his last birth, he was embodied in the womb of queen Sundarī, who on her conception dreamt that the sun was entering her body. In due time she was delivered of a boy, who was named, after his grandfather, Samarāditya. And the soul of Vānamantara after leaving hell and going through a great number of animal births was born as the Cāṇḍāla Girisena; he was ugly and miserable. 705, 15.

In consequence of his good karma Samarāditya grew up a most virtuous, intelligent, and accomplished young man; he recollected his former births, of which fact, however, nobody else was aware. Since the prince was averse to all pleasures and worldly interests, and delighted only in pure meditation, his father desired to bring him back to habits of life more conformable to his exalted state. He, therefore, surrounded him with clever and gay companions, Aśoka, Kāmānkura, Lalitāṅga, and others. They did their best to amuse the prince, who humoured them hoping to bring about their enlightenment. 706, 8.

Once they engaged him in a discussion about the import of the Kāmasāstra, asserting that it was necessary for attaining the highest good. The prince refuted their arguments one by one and proved that the precepts of the Kāmasāstra did but lead people to sin. 715, 9.

¹ This is the name of the highest heaven. Our author calls it here Śarvasiddha and 703, 1 Mahāsiddha. The gods in Sarvārthasiddha are born only once more. Tattvārth, 8. IV 27.

A few days later they extolled the value of friendship ; the prince assented to their proposition in a general way. But, he said, there are three kinds of friends : the inferior, the middle, and the excellent ; only the last one is of real value. He explained that the Body is the inferior friend, the middle one are the Relations who leave one on death, and Religious Merit only is an excellent friend who accompanies one even after death.¹ And he instructed his companions how to exert themselves in order to reach the *summum bonum*. 719, 3.

Once in spring during Madana's festival when the townspeople were amusing themselves in the park with songs and all sorts of shows, the most respected citizens invited the king to grace their holiday by his presence. The king replied that he would send the prince as his deputy ; for he was anxious that he should have some diversion. Accordingly Samariditya, in a richly decorated carriage and accompanied by a train of elegant persons, went to the park where he witnessed the shows and sports of the people ; he humoured their frolic though he deplored their folly. 723, 9.

Proceeding further he saw² a man in a deplorable condition lying on the plinth of a temple. With a design of awakening the people he inquired of the charioteer what kind of show that was ; and when the latter replied it was no show, but a man overcome by disease, he drew his sword and called upon the Disease either to release her victim or to get ready for fight. All singing and playing ceased instantly, and the people drew round the carriage. The charioteer explained to the prince the nature of disease ; against it there was only one remedy, which is administered by the Law. The spectators confirming this statement, the prince asked them why they did not exert themselves to get rid of their common enemy, Disease. They entreated him, however, not to disturb their holiday, but to look at their sports. 725, 12. Next the prince beheld a helpless couple in ex-

¹ Compare *Parisiṣṭa Parvan* III, 149, ff.

² The following story appears to be an adaptation from the Legend of Buddha, viz. his four sights in the park which led him to abandon his home. In Haribhadra's account, however, the fourth sight, an ascetic, is wanting.

treme old age, and a similar scene was enacted. 727, 12. Then the prince saw a corpse being carried to the burning ground. Again he feigned ignorance of death, and made use of the charioteer's information to awaken the people, wherein he succeeded at last. They left off merrymaking and went about their business. 730, 6.

On hearing an account of the prince's strange conduct in the park, the king's anxiety concerning him increased. He, therefore, made him promise to do what he should ask him. After some days he told him that Vibhramavati and Kāmalatā, two daughters of king Khadgasona, who had selected the prince for their husband, had arrived; he requested him to marry the sisters in conformity with the promise he had given him. The prince gave his assent, and several auspicious signs foreboded a happy result. 733, 20. Samarāditya's betrothal was celebrated by the people in due form; all preparations for the wedding were carefully made, and the prince married his two brides in great state. 737, 16.

In the evening the prince together with his friends Aśoka, etc. went to the bedchamber where his two brides and their friends were assembled. When they all were seated, Kundalata and Māñinī offered the prince garlands prepared by their mistresses, and Māñinī gave utterance to their hope that the prince would requite the affection of his brides, on which he remarked, 'we must examine if they love me.' In order to prove their mistresses' love for him, Kundalata related that both sisters were desperately in love with him ever since they had heard his name, and that they had been in a transport of joy when their father had sent them hither; their love, therefore, was beyond doubt. The prince who intended to set them on the way of salvation, questioned whether a person really loved one whom he would prompt to do wrong, and in illustration of the problem he related the

Apologue of the lover in the sink-hole! 740, 12-

743, 11.

In Madanapura of Kāmarūpa lived king Pradyumna. One day when he was out riding, his wife Rati was looking down

¹ For a similar, but less gross apologue see *Parīkṣita Parvan* III 248 ff.

from a window of the palace, when she perceived a fine young merchant called Śubhāṃkara walking in the street, and was observed by him. Both fell in love with each other, and Rati invited him through her maid to come to her. They had been together for a short while, when the voices of heralds were heard, announcing the approach of the king. There being no chance of escaping, the queen sent her lover to hide in the privy. Now the king arrived and sat together with Rati on the couch; but after a while he felt a call of nature and sending for the sweeper bade him inspect the privy. Śubhāṃkara who overheard his words, jumped into the sink-hole to save himself from being killed, but he was almost suffocated in the filth. The king did his want and stayed with the queen the whole day. When he had gone, Rati looked for Śubhāṃkara; but not seeing him, thought he was dead. After some time the sink being opened to be emptied, Śubhāṃkara who was still alive, escaped; he cleaned himself as well as he could; but his hair and nails had gone and he was so reduced that his father did not recognize him. Under proper medical treatment, however, he was restored to health and beauty. He was again seen^o by Rati, she made him visit her, and everything happened just as on the first occasion; and all this occurred several times. 743, 11.

Samarāḍitya asked his hearers whether Rati's affection for Śubhāṃkara was really true love. Māṅḍī denied it, and gave reasons for her opinion. But the prince demonstrated that her arguments adduced against the reality of Rati's love held good also in the case of his brides.* The latter acknowledged the truth of his words and approved his advice to renounce sensual pleasures and to strive after beatitude. He himself, he said, had forsworn all worldly desires and had chosen chastity. When he ceased speaking, a rain of flowers fell from heaven; for Samarāḍitya had just then reached the supernatural knowledge called *avadhijnāna*. 746, 8.

The prince's parents were disconsolate on hearing his renunciation of the world. While they were lamenting his lot, a splendidly attired goddess, sword in hand, appeared and comforting them declared herself to be Sudarśanā; attracted by the prince's virtues she had taken up her abode in his house. The

king and the queen instead of sending for their son visited him in his house and praised his conduct; for he had performed a most difficult task. In order to correct this opinion of the king, Samarāditya told the

Apologue of the four men. 748, 10—749, 15.

There were once four men, two of them greedy of wealth, and the other two intent on sensual pleasures. Travelling together they came to some place where they beheld two very rich treasures and two beautiful women; they rushed forward to seize the objects of their desires. But a voice warned them that a huge mountain was falling on them. They were in a terrible fright when they saw the mountain coming down rapidly, and were at a loss what to do. The same voice told them that there was now no escape; but those who retained their desire for wealth or pleasure, would be crushed again and again; while those who had resigned their desire, would be crushed only this time and would be safe for the future. And so it came to pass with these four men, two of whom proceeded towards the objects of their desire, while the other two abstained from them. 749, 15.

Samarāditya explained the meaning of this apologue to the satisfaction and enlightenment of the king.—The brides declared that their lot was better than they ever could have desired. 752, 14.

While they were thus conversing, loud lamentation was heard in bhāṭṭa Purandara's house near by. Purandara, the prince said, was all but dead, for Narmadā, his wife, had poisoned him; the king should send physicians who would restore him and his dog to life. Samarāditya was, by his supernatural knowledge, aware of all that had happened, and, therefore, was able to tell the history of Purandara. 754, 7.

Narmadā was in love with her servant Arjuna, but Purandara would not believe it. When, however, his mother warned him, his suspicion was aroused. He, therefore, pretended to go to Māheśvara on an errand of the king; but he returned in the night and surprised his wife sleeping in the embrace of Arjuna. Piercing him with his sword, he left the house and hid in some

place. Narmadā was in great despair, when awakened by the blood of her lover she found him dead. She buried the corpse near the wall, placed an image there, and worshipped it. Purandara returned after a few days to his house, and lived with his wife just as before. Twelve years had passed since; five days ago Narmadā had invited brahmans for the *Śrāddha*. While the ceremony was being performed, Purandara said smiling to his wife, 'Why mind him still.' From these words Narmadā had concluded that her husband had murdered Arjuna, and therefore she had poisoned him. She gave poison to the dog, because he always came to the tomb. This dog was no other than Arjuna who after his death had been reborn seven times as an animal and the last time as a dog.

Meanwhile the physicians had arrived; they cured Purandara and his dog by an emetic. 758,15.

All of a sudden a brilliant light illuminated the whole city. For just then, as the prince explained, Jinadharmā had become a god; he had come to enlighten his wife and his friend, and afterwards he had again ascended to heaven. Samarāditya related his history. 759,19.

Jinadharmā was a pious Jaina; his wife Bandhulā was in love with his friend Dhanadatta. Once, during the night, Jinadharmā went to an empty house near his own, and stood there motionless meditating. The same house had been appointed by Bandhulā for a rendezvous with her lover; she brought there in the night a bed the feet of which ended in sharp nails, and unwittingly placed one of these nails on the foot of Jinadharmā, of whose presence she had not become aware in the dark room. When she and her lover lay on the bed dallying with each other, the nail pierced Jinadharmā's foot. He bore the terrible pains without uttering a sound and persevered in pure meditation till he expired. Having ascended to Brahmāloka, he at once returned to the same house with the intention of awakening his wife and his friend. For this purpose he made her first and the friend soon after feel the pangs of cholera. In their helpless condition they began to repent sincerely of their infamous conduct. Now the god became visible and told them that he had come to pay homage to the pious Jinadharmā.

They now perceived the corpse of Jinadharmā, and unable to bear the weight of their guilt were about to put an end to their life ; but the god comforted them and taught them the orthodox way of starving themselves to death. Having thus gained his end, the god ascended again to heaven. 765.16.

Samarāditya declared that on dying Bāndhulā and Dhana-datta would ascend to the Saudharma heaven ; for their sins, however great, had been atoned by their repenting and by their aversion to worldly life.—Samarāditya then asked his father's permission to renounce the world ; the king declared that he intended to do the same and to be guided by him. 768.4.

Meanwhile it had become morning. The ministers entered and were told by the king that he and the prince had resolved to enter the Order. This event was celebrated in the usual way, and the king's nephew Mūnicandra was placed on the throne. On the day fixed by the astrologers the prince accompanied by the royal family, the court, and many persons of rank went to the park, where he took the vows under acārya Prabhāsa. 769.17.

Samarāditya was in course of time promoted to the rank of a *vīcaka* ; surrounded by his pupils he went to Ayodhya and worshipped Rṣabha in his magnificent temple Cakravatāra. 771.12.

The king of Ayodhya, Prasamacandra, came to pay homage to Samarāditya and proposed to him the following question : " as Rṣabha was the first *dharmacakravartin*, was the Law not in existence before him ? and if it was, how can he be called the first *dharmacakravartin* ? " Samarāditya replied that the Law is eternal, but in this Avasarpinī it had first been taught by Rṣabha ; and he illustrated his statement by giving a detailed description of the different periods which make up the Avasarpinīs and Utsarpinīs. 775.15.

Then the brahman Indrajarman asked him several questions ; by what conduct the soul acquires the eight kinds of karma ; what is the first cause or seed (*bija*) of Mokṣa ; how it is possible that the highest bliss is brought about by a conduct causing but pain. Samarāditya answered these questions, and then expounded how the *tejolekhyā* of a perfect Śramaṇa surpasses,

in twelve months, that of all divine beings from the lowest to the highest, and then changes into *sukla-lesyā*. 779, 8.

Finally Citrāṅgada questioned him about some difficult points in the Karma-theory, especially regarding the higher spiritual stages. 780, 8.

On the next day the brahman Agnibhūti enquired, who is the god of the Jainas (answer : the vitarāga) ; how he is to be worshipped (answer : by right conduct) ; and what merit is thereby acquired. He further asked, what benefit accrues to the vitarāga by being worshipped ; and if there is no such benefit to the vitarāga, why his worshipper is rewarded. Samarāditya solved this question by the analogy of the wishing-stone, *mantras*, etc., which are worshipped, and without deriving any benefit from being worshipped still award the worshipper. 782, 2.

Dhanavṛddhi, a new Śrāvaka, argued as follows : ' If a monk makes a layman keep the five small vows which permit some acts excluded by the great vows of the monks, than he tacitly agrees with such acts being done. Samarāditya removed his doubt by relating the

Apologue of the merchant's six sons.

782, 20—784, 10.

Jitasātru, king of Vasantapura, was so pleased with the dramatic talent of his wife Dhāriṇī, that he permitted that on the day of full-moon she and the seraglio might go about as they pleased ; he had it proclaimed throughout the town that on that day all inhabitants should leave the town on pain of capital punishment. His command was obeyed by all except six sons of a merchant ; they were discovered by the police in the morning, and forthwith sentenced to death by the king. Their father implored him to pardon his sons, and with great difficulty at last obtained the reprieve of the eldest son ; the remaining five sons were executed. It is not to be assumed that the father approved of their being killed ; in the same way a monk does not approve of certain transgressions of the great vows, when he delivers to laymen the small vows. 784, 10.

Aśokacandra interrogated Samarāditya why bad men and

great sinners frequently have all their desires fulfilled, while the good and pious are poor and miserable. He replied that this was so ordained in order that men of a wicked disposition might give full play to their passions and be punished according to their desert. 785, 5.

Trilocana asked, whether it was better to give support or the promise of safety (*abhayadāna*). Ś. gave the preference to promise of safety and in proof thereof related the

Apologue of the robber and the four queens.

785,9—787,15.

Kuśadhvaṅga, king of Brahmapura, had four wives, Kamalukā, etc. Once he was playing at dice with them, when a robber was brought before him, whom he sentenced to death. The robber lamented his lot, saying that he had never committed theft before and no desire of his had ever been fulfilled. The queens had compassion on him, and the king consented that each of them should give him a treat before he was executed. Three of them vied with each other in spending enormous sums for this purpose. Kamalukā, however, said, she could spend no more than they had done, wherefore she was not in a position to make him a proper present. The king whose favorite she was, vouchsafed her any gift she should like to make. So she gave him the promise of safety, which the robber declared that he valued more than all that had been bestowed on him by the other queens. 787,15.

Samarāditya left Ayodhya and in the course of his wanderings came to the kingdom of Avanti. Staying in an Aśoka-grove he was perceived by Girisena, who had been long on the look out for the object of his hatred. While the Saint was engaged in contemplation, Girisena surrounded him with old clothes, sprinkled them with linseed oil, and set fire to them. Samarāditya, however, did not allow himself to be disturbed in his meditation, but endured all pains patiently. At that moment he attained omniscience (*kevala*). 788,18.

The god Velamdhara hastening to his assistance extinguished the fire and reviled Girisena. Now king Mucicandra with his wives arrived. He was amazed at the atrocious deed

of Girisena, for an explanation of which the god referred him to the Saint. 790, 3.

Indra and the Gods came to celebrate Samarāditya's Kevala. They paid him homage, and so did the king and his retinue.—When Girisena saw that Samarāditya was held in great honour even by the Gods, he felt some compunction at having done him an injury, and thereby he acquired the first seed of righteousness. 790, 21.

The new Kevalin preached a sermon as is the custom on such occasions; after which Indra departed. 791, 17.

Samarāditya now told the king the stories of Guṇasena and Agnisarman. etc., and declared that Girisena would first suffer in hell and then go through endless births. 792, 6.

Being questioned by Queen Narmadā, he described to her the hells, the denizens of hell, and the suffering in hell. 793, 16. And to Queen Sulasamanjarī he described the Vimānas, the gods, and their pleasures. 795, 13. He further explained that the state of *siddhas* infinitely surpasses that of the gods, in illustration whereof he related the

Apologue of the Savage in the Royal Palace.
796, 18.

Jitaśatru, king of Kṣitipratīṣṭhita, once went hunting. His horse ran away with him and landed him in a glen of the Vindhya. There a Śabara chief found him and treated him with the greatest respect; he fed the king, tended his horse, and kept watch during the night. Next morning the soldiers who had followed the track of the horse, arrived, and the king together with the Sabara rode to the capital. He entertained his humble guest magnificently and gave him in charge of the courtesan Rājasundarī who attended to all his wants. After some time the Śabara returned to his village. His people enquired of him where he had been all the time, and what he had seen. He told them that he had met the king and had been with him in his capital; but he was unable to describe to them what he had seen; for he could compare it only to the primitive things which his hearers were acquainted with, and that was altogether insufficient to give them an idea of the splendour of royal

life.—And thus, Samarāditya concluded, neither men nor gods can realise the bliss of Mokṣa. Velamdhara now asked Samarāditya, what the liberated are like. He described them as possessing no known attribute whatever, being essentially Pure Being, the abode of infinite delight. 801, 15.

The hearers were greatly moved by Samarāditya's teaching. The king having resolved to renounce the world, returned to the town, placed his son Candrayaśas on the throne, and entered the Order together with the queens and many persons of rank. 802, 11.

Velamdhara inquired of the Kevalin whether Girisena was a *bhavya*, i.e., destined to reach Mokṣa. He replied that Girisena was a *bhavya*; he would be liberated after having gone through countless births during countless *pudgala parivartas*. 804, 7.

Girisena was caught as a robber in Ujjayini; he was roasted alive and went to the lowermost hell. 804, 12.

Samarāditya in due time entered Mokṣa and ascended the abode of the liberated souls. The gods celebrated a festival in his honour, took the principal parts of his body with them, and worshipped these relics. 805, 3.

Four concluding verses.

INDEX

(The Roman numbers refer to the bhavas, ciphers to the pages of the abstract of contents. Abbreviations: Br=brahman. C=country. G=god, goddess, or demon. H=heaven. K=king. M=merchant. Mi=minister. Pr=prince or princess. Q=queen. S=any person of menial rank. T=town. W=woman or girl. Y=mogk or nun. Technical terms are italicised.)

A

Abhayalāna III 51. IX 107.
Abhayamatī Pr. IV 64.
Abhayaruci Pr. IV 64.
Acalapura T. VI 79, 84. VII 96.
Agnibhūti Y. II 41. br. IX 116.
Agnisarman I 31ff. IX 118.
Ajitalāla Pr. V 75.
Ajitalāla spell V 72.—G. V 93.
Ajitadeva, 2nd Tīrthakara III 48f.
Ajitasena K. III 47.
Amaradatta K. of Viśālā IV 60.
 K. of Kalinga IV 64.
Amaragupta Y. II 38ff.
Amaraguru VII 96.
Amarapura T. III 48. VI 78.
Amarasena Pr. K. VII 88, Pr. 96.
Amarāvara Y. VII 99.
Anahaka II 41f.
Ānanda Pr. II 37ff.
 " G. VII 95.
Anangadeva III 49.
 " M. II 42.
Anangarati K. V 73f.
Anangasundarī W. V 67.
Anangavatī Q. V 67.
Ānata H. V 77.
anurata III 33.
Aparājita Pr. VI 84f.
Aparāvideha I 31, II 37f., 40. III 47.
 VIII 104.
apramāda VII 99.
Aprasthatacakra M. II 40.
Āraṇa H. VI 88.

Araṇi-wood III 52.
Arhaddatta M. IV 64.
 " Y. VI 84ff.
Arimardana K. II 38.
Ārjaya Kauṇḍinya I 32. IV 54.
Arjuna S. IX 113f.
Aruṇadeva VII 97.
Asoka IX 109.
Asokacandra IX 116.
Asokadatta M. I 34.
 Y. VI 85f.
Asokadevī Pr. VIII 104.
Asokavana I 34. III 47.
avadhī (jñana) II 38. IX 112.
Avanti C. IX 117.
Avasarpiṇī IX 115.
Āyāmuhi VI 78.
Avodhyā T. VIII 100, 102. IX 115.

B

Bālacandra Y. II 39.
 " M. III 48.
Bālasundarā III 49.
Bālukaprabhā hell. II 42.
Bandhudatta M. VI 77.
Bandhudeva M. VII 89ff.
Bandhujīva W. III 47.
Bāndhujā W. IX 114.
Bandhumatī W. VI 85f.
Bandhusundarī W. VIII 106f.
Benares T. VIII 108.
Bharatavara II 42. IV 54.
bhāṣṇa-dharma III 51.
Bhavana vyantara G. VII 100 note 2, 3.
bhavya I 36. IX 119.

- Bhūṣaṇa VIII 101f.
 Brahmadatta III 47, 51.
 Brahmaloaka H. II 41. III 54. VI 86.
 IX 114.
 Brahmapura T. VIII 106. IX 117.
 Buddha IX 110 note
 Buddhisaṅgāra Mī. III 47.
- C
- Cakradeva II 40.
 Cakrapura T. VIII 104.
 Cakrasena K. V 72.
 Cakravālapura T. II 40.
 Cakrāvātāra IX 115.
 Campā T. VII 88, 90ff.
 Campāvāsa T. II 39, 43.
 Caṇḍadeva Br. IV 59.
 Caṇḍāla I 36. III 48. IV 57, 63. VII
 79f. VIII 107. IX 109.
 Candana M. II 40.
 Caṇḍarudra VI 80.
 Caṇḍasena III 48.
 " K. IV 58.
 Caṇḍasipha V 74.
 Caṇḍikā G. IV 68. VI 81.
 Caṇḍrā W. VII 97f.
 Caṇḍrakāntā W. II 41.
 " Y. VII 89.
 Candralekhā II 39.
 Caṇḍrānana-Vināna I 30.
 Caṇḍrasāra M. II 41.
 Caṇḍrasena Pr. I 36.
 Caṇḍravarmā G. VIII 103.
 Caṇḍrayasā W. VIII 106.
 Caṇḍrayasā Pr. IX 119.
 Cārvāka Philosophy III 51
 Ceylon IV 56. V 68.
 China VI 82.
 Citramatī VIII 101f.
 Citraṅgada V 74.
 " IX 116.
 Conch-blower III 52.
 Cūḍalatikā S. IV 68.
- D
- Dāśadharma III 51.
 Dantapura T. VI 81.
 Dantaraktika VII 93.
 Death IX 110.
 Deīṇī W. VII 98.
 Devadatta III 48.
 Devānanda Y. V 69.
 Devanandin M. VI 78, 81.
 Devapura T. VI 54ff.
 Devasarmān II 44.
 " Y. III 50.
 Dhana IV 54ff.
 Dhanadatta IX 114.
 Dhanadeva M. II 42.
 " G. IV 54, 60.
 " VIII 101.
 Dhanapati M. VII 89.
 Dhanasrī W. II 39.
 " W. IV 54ff.
 Dhanāvaha M. VII 89.
 Dhanavṛddhi IX 116.
 Dharapa VI 77ff.
 Dharipī Q. IX 116
 Dharmaghoṣa Y. II 38, 44f.
 Dharmacakra III 48.
 Dharmacakravartin IX 115.
 dharmalābha VI 84.
 dharmopagraha-dāna III 51.
 Dhūmaprabhā hell V 51.
 Diṅāra III 48. IV 57. VI 78. VIII
 101.
 Disease IX 110.
 Droṇaka M. II 43.
 Durgilaka VI 81.
 Durmatī K. II 45f.
 Durmukha V 74.
 Dūrvā grass VI 87.
 Dvipadī II 38.
- F
- Former Years I 32. II 38. III 53.
 Friar, white VI 94.
 Flag, sign of shipwreck V 71. VI 82.
- G
- Gapadhara II 41. III 50. VII 99.
 Gāndhāra C. I 34.

- Gāndhārapura T. I 34.
 Gandharvadatta IV 60.
 Gandhasamprādhī T. V 69.
 Gandhīlāvātī C. II 41.
 Garjanaka T. IV 59.
 Gayapura T. VII 90.
 Girisena IX 109ff.
 Gīrīsthala T. IV 58.
 Goddess of the town II 41.
 Gomatī W. IV 54.
 Graiveyaka H. II 43. III 40f. VII 100.
gūḍhacaturtha VIII 102.
 Guṇacandra M. III 48.
 „ Pr. VIII 100ff.
 Guṇadhara Pr. IV 61f.
 Guṇasena Pr. I 31ff.
 Guṇadri W. VII 89.
- H
- Hārāprabhā Pr. V 74.
 „ W. VI 77.
 Hārīpī W. II 43.
 Hārīṣeṇa K. VII 89, 91, 96, 99.
 Hastīnāpura T. II 43. III 49.
 Heṇakunḍala G. VI 78, 82f.
 Himālaya VI 78.
- I
- Indra G. IX 108.
 Indradārman M. III 47.
 „ Br. IX 115.
 Indus II 46.
 Iśānacandra K. V 67, 74.
 Iśānakalpa H. VI 85.
 Iśānasena K. IV 65.
- J
- Jālinī W. III 47ff.
 Jasaditya M. VII 98.
 Jaya Pr. V 66ff.
 Jayapura T. II 37, 46.
 Jayadrī Pr. VI 78.
 Jayasthala T. V 88.
 Jayasundarī Q. VII 88.
 Jayavālī Q. IV 63f.
 Jinadharmā Y. IX 114
jīnakalpa VII 99.
- Jinamatī W. III 49.
 Jīvika IV 60.
 Jitasastra K. IX 116.
 „ K. IX 118.
 Johannes Zonaras VIII 101 note.
- K
- Kādambarī forest VI 79. VII 49.
 Kākandī T. V 66, 76.
kaṇḍā VII 100.
 Kālamegha K. VI 77.
 Kālasena III 48.
 „ VI 78f., 81.
 Kalinga C. IV 64.
 Kalyāṇa I 34.
Kalyāṇamitra I 32.
 Kāmalatā Pr. IX 111.
 Kamalukā Q. IX 117.
 Kāmānkura IX 109.
 Kāmarūpa C. IX 111.
 Kāmaśāstra IX 109.
 Kāmpilya T. V 74.
 Kancanadaṃṣṭra V 74.
 Kāntimatī W. II 49. VII 90.
 Q. VIII 101.
 Kāpālika monks. IV 56.
karma I 35. VII 90, 98. VIII 107.
 Kārttika M. VI 77.
kaśāhadvipa C. IV 56f.
 Kausāmbī T. IV 65. VI 86f.
Kevala I 35. VII 80. IX 118.
 Kovalin I 35. IX 118
 Khadgasena K. IX 111.
 Khaugilaka IV 57.
 Kimnara G. VI 83. VII 95.
 Kinnarī G. VII 95.
 Kīrtinilaya K. V 74.
 Kōllāga T. VII 99. VIII 108.
 Konkāṇa C. VI 78.
 Kōśa T. III 47, 53.
 Kosala G. IV 60. VIII 101.
 Kosāṣpura T. VII 90.
 Kriṣṇasundara II 37
 Kṣetradevatā G. VII 96 note
 Kṣetrapāla G. VII 90.

Kṣītipratīṣṭhita T. I 31, 34. IX 118.
 Kuladevatā G. IV 61, 63. VI 79.
 Kumudini Q. I 31.
 Kundalata S. IX 111.
 Kurangaka VI 81.
 Kuśadhvaṅga K. IX 117.
 Kuśasthala T. VI 88.
 Kusumapura T. I 35. IV 55.
 Kusumasāra M. I 35.
 Kusumāvālī II 37f.

L

Lakṣmī W. VI 77f
 Lakṣmīkanta II 37.
 Lakṣmīnilaya T. III 48ff.
 Lakṣmīparvata III 48ff.
 Lakṣmīsena K. I 34.
 Lakṣmīvati Q. IV 64.
 Lalitānga IX 109.
ladyā (tejo° sukla°) IX 115.
 Līlāvataṃsaka vimāna II 39.
 • Līlāvati W. II 39.
 Līlāvati Q. V 66.

M

Madana's festival I 35. IX 110.
 Madanalekhā S. II 37f., 44f.
 Madanamanjarī Pr. V 69.
 Madanamanjukā S. VIII 102.
 Madanapura T. IX 111.
 Madanatrayaśaṅgi VI 81.
 Madirāvati W. VIII 106f.
 Mahākālī V 73.
 Mahākāśha C. V 71. VII 98, cf.
 Kaṭāhadvīpa.
 Mahāsaras T. VI 79.
 Mahāśakra H. II 42.
 Mahāśvara VII 98.
 Mahāśvara T. IX 113.
 Mahāśvaradatta M. IV 5f.
 Maitrībala K. VIII 100, 102f.
 Makandī T. VI 77, 79, 81.
 Malaya C. V 71f.
 Mānabhāṅga K. I 33.
 manāparyāya IV 64.

Mangalaja III 49f.
 Mangu Y. VI 88.
 Mātibhadra M. II 43.
 Mānini S. IX 111.
 Manoharā VIII 106.
 Manoharadatta M. V 68.
 Manoramā S. IV 57.
 Manorathapūra V 71.
 Mantra V 73. IX 106.
 Matisāgara Mi. II 45.
 Maurika VI 79f.
 Meghanāda G. VI 86.
 Mithilā T. VIII 103.
mīthyūva VI 86.
 Mokṣa IX 115.
 Mṛgāṅkasena G. II 39.
 Mūka Y. VI 85.
 Muktapīḍa K. VII 96.
 Muncandra Pr. IX 115. K 117.

N

Nāgadatta M. VI 85.
 Nāgadeva M. II 39.
 „ Y. VII 94f.
 Nāgaradevatā G. IV 65.
 Nāgāśrī W. II 39.
 • *namaskāra* VIII 104, 107.
 Nanda M. II 39.
 Nandaka S. IV 54f., 65
 Nandana VII 90.
 Nandanavāṇa V 69. VII 95.
 Nandayanti W. II 43.
 Nandini W. III 50.
 Nandivardhanā W. II 40.
 Naraśundara K. VIII 106.
 Nārāyaṇa Br. IV 58.
 Narmadā S. II 41.
 „ W. IX 113f.
 Nāstikavādin III 51.
 Nayanāvālī Q. IV 60ff.
 Nero VIII 101 note.
 Nirvṛti G. VII 95.
nīcagotrakarma I 35.
nīdāna I 34f. V 75. VI 86
 Nīlukā VII 94f.

O
Old age IX 111.

P

Paḍḍanusārin VI 77f.
pāḍapopagamana VIII 109.
Padmanābha VI 85f.
Padmāvati Q. VIII 100.
palyopama II 39.
Pankaprabhā hell II 43. V 77.
pariṣaha V^o 76.
Pāṭalāpatha T. VII 98.
Pāṭaliputra T. IV 64.
Pavanagati V 69, 73.
Pingakeśa III 51f.
Piśāca G. V 75.
Posadhā VIII 104.
Prabhāsa Y. IX 115.
Pradyumna K. IX 111.
Prāṇata H. II 43.
Prasannacandra K. IX 115.
praśnottara VIII 101.
pravartinī II 39, VII 91.
Priyamelaka tīrtha VII 94f.
Priyamitra M. VII 94f.
Priyamkara S. II 37.
pudgalaparivarta IX 119.
Puṇḍravardhana T. I 58.
Purandara-Bhaṭṭa IX 113f.
Pūrṇabhadra M. IV 54.
.. = Amaragupta II 43.
Pūrṇacandra K. I 31.
Puruṣadatta K. II 37, 44.
Puruṣasiṃha K. IX 109.
Pūrvavidoha C. VI 85.
Puṣkarārdhabharata C. I 35.

R

Rāha Y. VI 84.
Rājahansa °sikā I 38.
Rājapura T. II 38, 40. VII 97f.
Rājāsundari W. IX 118.
Rajput VIII 103
Rākṣasī G. II 44. VI 88.
Rāmagupta V 74.

Rathanūpura cakravālapura T. V
74. VIII 100.
Rathavīrapura T. II 42.
Rati Q IX 111f.
Ratnadvīpa C. II 42. VI 82.
Ratnagiri VI 83.
Ratnapura T. II 41f.
Ratnaprabhā hell II 39, 47.
Ratnasāgara M. II 41.
Ratnāvati Pr. VIII 101f.
Rudradeva M. II 39.
Rudracandra III 50.
Rjupālikā river VI 80.
Rṣabha Tīrthakara IX 115.

S

Śabara tribe II 42. VI 78. VII 93f.
VIII 104. IX 118.
Śabara doctor VI 8d.
Saddhaḍa VII 97.
sādhudharma I 36.
Sāgara M. VII 89f.
Sāgaradatta M. II 48, 50.
Sahasrabala K. V 69.
Sahasrāra H. IV 64.
Saketa T. IV 64.
Samarāditya Pr. IX 109f.
Samaraketu Pr. VI 84.
.. K. VII 96f.
Samaranṅānka Pr. VIII 104.
Samarasena K. I 34.
samavasaraṇa III 48. VIII 104.
Sambharāyana S. II 37.
saṃlekhaṇā VI 88. VII 97.
Sagundradatta M. III 49f.
.. IV 65.
saṃyaktā I 35f.
Sānatkumara H. II 47.
.. Y. V 69f.
Śankha K. VII 91.
Śankhapura T. VIII 101f.
Śankhavardhana T. VII 89.
Śānkhayana K. VIII 101.
Śāntimatī Pr. VII 91f.
Śānudeva M. VII 92f.

- Sarga VII 97.
 śrī VII 98.
 Śarkaraprabhā hell II 41, 54.
 Sarvakāmika II 39.
 Sarvāngasundarī W. VII 90.
 Sarvārthasiddha H. VIII 109.
 Sarvatobhadra I 34.
 Śaśiprabha Y. IV 63.
 Sautharma-(kalpa) H. I 36, II 39.
 IX 115.
 Sena Pr. VII 80ff.
 Sūdhā IX 118.
 Siddhasena V 68.
 Śikharasona VIII 104.
 Śikhin III 74ff.
 Śūdharma III 51.
 Siṅha pr. II 37ff.
 Siṅhala S. IV 59.
 Śitupāla K. VI 78.
 Somā W. II 39.
 Somadeva VII 89.
 Somadevā J 31.
 Somaśarman Br. II 40.
 Somasūtra VII 94.
 Somavasū Br. I 35.
 Śrāddha IX 114.
 Śramaṇa III 52, IX 115.
 Śravastī T. IV 56f.
 Śrī G. VI 77.
 Śribala K. VIII 104.
 Śrīdevī W. III 50.
 „ W. IV 54.
 Śrīkāntā W. I 35.
 „ Q. II 37.
 Śrīmatī W. II 41.
 „ W. III 48.
 „ W. VII 90.
 „ W. VIII 104.
 Śrīprabha K. VI 78.
 Śrīpura T. V 68.
 Śrīvijaya K. VI 78, 82.
 Śthānesvara T. III 49.
 Subhāṅkara M. IX 112.
 Subhāṅkarā W. III 47.
 Subuddhi Mi. I 36.
 Subuddhi Mi. II 37
 Sudarśanā G. IX 112.
 Sudatta Y. IV 64.
 Sudhanu K. IV 54.
 Sudhanu M. II 39.
 Suhastin M. III 49.
 Śukrakalpa H. IV 66.
 Sulasamanjarī Q. IX 118.
 Sulocana VI 83.
 Sumangala Pr. IV 57.
 Sumangalā W. II 40.
 Sūmsumārā hill II 39.
 Sundarī Q. IX 109.
 Suparitoṣa I 32.
 Surasundara Pr. VIII 107.
 Sūrtejas K. V 66.
 Surendradatta Pr. IV 66.
 Susangatā Y. VIII 105ff.
 Suśarman T. IV 54, 60.
 Suvadana M. VI 82f., 87.
 Suvarṇabhūmi C. V 68.
 Suvarṇadvīpa C. V 68, VI 82.
 Suvela VI 82.
 svādhyāya V 76.
 Svastimatī T. V 68.
 Svayamvarā IV 65.
 Śvetavī T. V 87, 74, VIII 107.

 T
 Tagarā T. VI 84.
 Tāmraliptī T. IV 55, V 67f, VI 87
 VII 92ff.
 Tāpasa monks I 32, V 68ff, VII 95
 Tāpasa M. VI 85f.
 Tāpasī VII 93.
 Tapodharma III 51.
 Tāraprabhā W. VII 89.
 Tīrthakara III 48, VI 85, VIII 10
 Toppa M. VI 83f.
 Trailokasārā IX, 56ff.
 Trilocana IX 117.

 U
 Ujjayinī T. VI 78, 84, IX 109
 upāśraya VIII 105

- Uṣadatta I 35.
 Utpalā Y. VIII 107.
 Utsarpiṇī IX 115.
 Uttarāpātha C. V 74. VI 79. VIII 106.
 V
 Vācaka IX 115.
 Vaijayantī T. VI 82.
 Vaitādhya mountain V 69, 93. VI 86f. VIII 100.
 Vaimanika god II 41.
 Vaiśramaṇa M. IV 54.
 Vālukaprabhā hell IV 66, cf. BAI^o.
 Vānamantara G. VIII 100ff.
 Vardhanāpura T. VII 97.
 Varvarakūla C. V 70.
 Vasantapura T. I 32, 34. IX 116.
 Vasantasenā Q. I 32.
 Vāsavadattā W. IV 60.
 Vasiṣṭha rsi II 39.
 Vasubhāṭī V 67, 72f.
 Vasuṇḍhara M. VII 94.
 Vatsa C. VI 78.
 Velamḍhara G. IX 117.
 Vellhyaka III 50.
 Vibhāvasu I 35.
 Vibhramavatī Pr. IX 111, 119.
 Vicārasdhavala K. IV 56.
 Vidyādevatā G. VII 90.
 Vidyādhara G. V 69, 72ff. VI 78. VIII 100, 103, 108.
 Vidyunmālīn G. VI 78.
 Vidyutkumāra G. I 36.
 Vighraha VIII 103.
 Vijaya Pr. V 76ff.
 Vijayā G. IV 65.
 Vijayadharmā Y. III 50.
 " Y. VIII 103ff.
 Vijayasena Y. I 34ff.
 Vijayasimha Y. III 47ff.
 Vijayavarman Pr. IV 64.
 Vilāsavatī Pr. V 67ff.
 Vimāna V 74. IX 118.
 Vimānacchandaka I 32.
 Vinayamati Pr. IV 64.
 Vinayamḍhara K. IV 60, 64.
 " V 68.
 Vinayavatī Pr. IV 57.
 Vinḍhya VIII 104. IX 118.
 Vinḍhyaketu II 42.
 Viradeva M. II 43.
 Viramatī W. IV 59.
 Virasena K. V 68.
 Viśākhavardhana T. VII 94.
 Viśālā T. IV 60, 62f.
 Viśeṣa Pr. VII 89ff.
 Viśṭṭabuddhi VIII 101.
 Viśvapura T. VII 96f.
 Viśvasena K. VIII 108.
 Vitarāṅgi IX 116.
 Vyantara G. II 40. VIII 100.
 Vyantarī G. VI 82 note 2.
 Y
 Yajnadatta I 31. II 40.
 Yajnadeva II 40.
 Yaksa G. temple VI 79.
 Yaksipī G. VIII 108.
 Yaśodasa M. VIII 106f.
 Yaśodhara Y. IV 60, 65.
 Yaśodharā Q. V 60.
 Yaśovarman K. V 67.
 yatīdharmā I 36. II 44.
 Yuvarāja V 90.
 Yuvantman V. IV 70

॥
CORRIGENDA.

- p 1, 18 for निघण्टु read निघण्टु
- 5.17 " सुविद्यमानं " सुविद्यमानं
- 6.7 " नौधस्य अथवासंघारो read (with D) स ऽवनी नौधस्य संघारो
cf. 899, x.
- 6.8 " कौर्षवि read (with A,D) कौर्ष
- 8.17 " रश्मिं " रश्मिं
- 23,20 " अलिप्यत् read अलिप्यत् य
- 56,9 " पभावेच " पभावेचं
- 72,2 " विघट " विघट
- 75,9 " वत्सादि " वत्सादि
- 78,12 " " अज्ञोन्न
- 103,6 " परहाविषारं " परहाविषारं
- 124.3 divide विराट्वा ग्ना
- 138.5 for अज्ञोन्निकयं read अज्ञिकयं
- 187.3 " इचलो " इचलो
- 187.13 dele | after आक्षिपौ
- 226.6 for अच read अचो
- 230.12 " णि " णि
- 234.4 dele inverted comma before परिच्छिन्नं and place it before
इत्तमुत्तरेदि
- 255 10 for मेघ read मेघ
- 258,17 after इच वि insert य
- 314.9 for विच read वि च
- 321 note : compare Samkṣepa V 127 regarding the passage added
in B.
- 332.3 for वि च read विच
- 348,17 " = " इ
- 351,e " भावदेव " भावदेव
- 361,14 for अमत्स्य read अमत्स्य
- 362,4 " " इ
- 396,8 " च " च
- 416,12 " अन्वीदिय " अन्वीदियं
- 438.3 dele | after नौधस्य and place it after अन्वीदियं
- 475,5 for नाम read नाम

569,12	dele comma after	विष		
591,19	for	अन्वारिषा	read	अन्वारिषा
598,10	„	वन्नो	„	वन्नो
629,10	„	अक्षय०	„	अक्षय०
638,2	„	०अक्षरं	„	०अक्षरं
647,16	„	०अक्ष	„	०अक्ष
672,15	„	अक्षियं	„	अक्षियं
672,18	„	अक्षियं	„	अक्षियं
680,9	„	अक्षयं	„	अक्षयं
688,12	„	अक्षयो	„	अक्षयो
689,1	„	अक्षयो	„	अक्षयो
738,6	dele			
751,10	for	वेदियं	read	वेदियं
lvi	„	Viradhavala	„	Vicāradhavala

IV. B. 15

समराद्रचकहा ।

भूमिया ।

पथमह विजियसुदुब्जयनिष्जियसुरमणुयविसमसरपसरं ।

तिष्ठयणमङ्गलनिसयं वसहगरगयं जिषं उर्वहं ॥

परमभिरिवहूमाणं पण्डुमाणं विसुहूवरनाणं ।

गयजोधं जोरिसं सयंभुवं वहूमाणं च ॥

सेधे चिय वावीधे आरजरामरणवन्धणविसुद्धे ।

तेसोद्धमत्वयत्ये तित्ययरे भावधो नमह ॥

उवषेष्ठ मङ्गलं वो जिणाय सुहलाजिजासवसिया^१ ।

तित्यपवत्तणसमए तिसयविसुद्धा सुसुमपुट्टी ॥

देष्ठ सुधं वो सुरसिहमणुयवन्नेहि सायरं नमिया ।

तित्यधरवथणपङ्कयविधिग्गयां मणहरा वाणो ॥

† पवित्वरेण । सुणह सोयव्वादं,^२ पसंसह^३ पसंसधिज्वादं,

रेहरह परिहरियव्वादं,^४ आधरह^५ आधरियव्वादं । तत्त्व

सोयव्वादं नरामरसिवसुहजकयाद अत्थेवारारं ।

यव्यकुभाधियादं भुवणंमि परडियजंवारं ॥

† D वाक्यदीया ।

† AC have here and in the next line.

† C om.

तादं चिय विबुधाणं पसेषणिञ्जाद् 'तह य जादं च ।
 तेहिं चिय भणियादं सम्मत्तन्नाणचरणादं ॥
 परिहरियव्वाद तहा कुगईवासस्स हेउभूयादं ।
 मिच्छत्तमाइयादं लोगविरुद्धाद् य तहेव ॥
 आयरियव्वाद अणिसिएण सम्मत्तनाणचरणादं ।
 दोगच्चविउडणादं चिन्तामणिरयणभूयादं ॥
 एत्थं पुण अहिगारो ता सोयव्वेहि पत्युयपवन्धे ।
 सुव्वज्जुभासियादं सोयव्वादं ति भणियमिणं ॥
 वोच्छं तप्पडिबद्धं भवियजणाणन्दथारिणिं परमं ।
 संखेवओ महत्थं चरियकहं तं निसामेह ॥

१०

तस्य 'य 'तिविहं कहावत्यु' ति पुव्वायत्तियपवाओ ।
 तं जहा । दिव्वं दिव्वमाणुमं माणुमं च । तस्य दिव्वं नाम,
 जस्य केवलमेव ३देवचरियं वल्लिज्जद् ; दिव्वमाणुमं पुण, जस्य
 दोणहं ४पि दिव्वमाणुमाणं ; माणुमं तु, जस्य केवलं माणुम-
 चरियं ति ॥ एत्थं समिज्जओ, चत्तारि कहाओ हवन्ति । ६
 जहा । अत्यकहं कामकहा धम्मकहा मंकिण्णकहा य । तस्य
 अत्यकहा नाम ; जा अत्योवायाणपडिबद्धा ५असिमसि'कसि-
 वाणिज्जसिप्पमंगया विचित्तधाउवायाइपमुह'महोनायसंपउत्ता ।
 सामभेयउवप्पयाणदण्डादपयत्यविरइया, मा अत्यकहा १० भण्णद् ।

१ C वीचचिण्णारं च ।

१ D om.

२ B om.

५ B चास ।

० B सुहोरकहोवा. ० ।

भूमिषा ।

जा उण कामोवायाणविषया ^१विन्नबहुवथकलादक्खिणपरि-
 गथा अणुरायपुल्लइयपडिवन्निजोयमारा दूईवावार^२रमिथ-
 भावाणवत्तणाइयत्यसंगया, मा कामकह त्ति भवइ । जा
 उण धम्मोवायाणगोथरा खमामइवज्जवसुत्तितवमंजमसससोधा-
 ५ किंअबंभचेरपहाणा अणुव्वयदिमिदेमाणत्यदणउविरईसामा-
 इयपोसहोववासोवभोगपरिभोगातिहिंसंविभागकलिया अणु-
 कम्पाकामनिज्जराइयत्यसंपउत्ता, मा धम्मकह त्ति । जा उण
 तिवग्गोवायाणमंबद्धा ^३कव्वकहागन्थत्यवित्थरविरइया ^४लोइय-
 वेयममयपसिद्धा ^५उयाहरणहेउकारणोववेया, मा मंकिणकह
 • त्ति ^६बुच्चइ ॥ एयाणं च कहाणं तिविहा सोयारो हवन्ति । तं
 जहा । ^७अहमा मज्झिमा उत्तम त्ति । तत्य जे कोइमाण-
 मायालोह^८मसुच्छाइयमई परलोयदंमणपरंमुहा इहलोगपर-
 मत्यदंमिणो. निरणकम्पा ^९जीवेस, ते तहाविहा तामभा
 अहमपुरिमा दुग्गइगमणकन्दुज्जयाए सुगइपडिवक्खभूयाए
 ५ परमत्यओ अणत्तबहुलाए अत्येकहाए अणुमज्जन्ति । जे उण
 महाइविमयविममोहियमणा भावरिउईन्दियाणकुलवत्तिणो
 अभावियपरमत्यमग्गा 'इमं सुन्दरं, इमं सुन्दरथरं' ति सुन्दरा-
 सुन्दरेसु अविणिच्छिद्यमई, ते ^{१०}रायसो मज्झिमपुरिमा बुध-
 जणोवहसणिक्खःए विहमणमेत्तपडिवंद्धाए इह परभवे थ

१ AC चित्तं, B वित्तवपुञ्जं, D चित्तमञ्जरयं । २ C चविष ।

३ ACD सव्वं, om. विह्वर । ४ C लोच ।

५ D चाहरण, C चाहारण । ६ D भवइ ।

७ CD समान्धारयं । ८ D मारिषा मज्झिमा

दुःखसंबन्धुयाए कामकहाए अणुसञ्जन्ति । जे उण १मणं
 सुन्दरयरा सावेक्खा उभयलोएसु कुसला व्यवहारनयमएणं
 परमत्यश्रो सारविज्ञाणरहिथा खुद्भोएसु १ अबद्धमाणिणो
 अविद्यणहा उदारभोगाणं, ते किञ्चि-सन्तिया मज्झिमपुरिसा सेव
 आसद्यविशेषश्रो सुगददुग्गदवत्तिणीए जीवलोगसभावविम्भमाए ५
 सद्यसरसनीसन्दसंगथाए विविहभावपसूदनिबन्धणाए संकिल्-
 कहाए अणुसञ्जन्ति । जे उण १जाइजराभरणजणियवेरग्गा
 जकन्तरंमि वि कुसलभाविद्यमई निम्बिखा ५ कामभोगाण
 सुक्कपाथा पावलेवेण विस्वायपरमपथसह्वा आसन्ना सिद्धि-
 संपत्तीए, ते सन्तिया उत्तिमपुरिसा सग्गनिष्वाणसमारुहण- १०
 वत्तिणीए बुहजणपसंसणिक्काए सद्यस ५कहासुन्दराए महा-
 पुरिससेवियाए धम्मकहाए सेव अणुसञ्जन्ति ॥

तश्रो अहं पि इशाणिं दिव्वमाणुसवत्युगयं धम्मकहं सेव
 १ किन्तइस्सामि । भणियं च अकयपरोवयारनिरएहिं उव-
 लहुपरमपयमग्गेहिं समतिणमणिंकुत्तलेट्टुकच्चणेहिं सासद्यसिव- १५
 मोक्खवद्धराएहिं धम्मसत्ययारेहिं

धम्मो कुलपसूदं धम्मो य दिव्वहवसंपत्ती ।

धम्मो धणसमिद्धी धम्मो सुवित्यडा किन्ती ॥

धम्मो मङ्गलमउलं श्रोसहमउलं च सव्वदुक्काणं ।

धम्मो बलमवि विउलं धम्मो ताणं च सरणं च ॥ १०

१ CD सदासं । २ D बद्ध • A adda उ । ३ ACD जका • ।

४ ABC निम्बिखकासभोवा । ५ AB कहाए । ६ B सरोरस्सामि ।

किं जंपिएण बज्जणा जं जं दौसद्द समत्यजियलोए ।
 इन्द्रियमणाभिरामं तं तं धक्कप्फलं सव्वं ॥
 भीमंमि मरणकाले मोक्षूणं दुक्खसंविठत्तं पि ।
 अत्थं देहं सयणं धक्को खिय होद्द सुसहाओ ॥
 पावेद्द थ सुरलोयं तत्तो वि सुमाणुसत्तणं धक्को ।
 तत्तो दुक्खविमोक्खं सासयमोक्खं लळं मोक्खं ॥
 तं कुणद्द जाणमाणो 'जाणद्द थ सुणेद्द जो उ मण्णत्थो ।
 कुमलो थ धक्कियाओ कहाउ सव्वक्कुभणियाओ ॥
 ता पढमं धक्कगुणं पडुच्च चरियं अहं पवक्खामि ।
 आराहगेयराणं गुणदोसविभावनं परमं ॥
 नवपुव्वभवनिबद्धं संवेगकरं थ 'भव्वसत्ताणं ।
 चरियं समराद्दच्चस्स ज्वन्निरओ सुणह वोच्छं ॥
 'एत्थं बज्जथा उ भवा दौणह वि उवञ्चोगिणो न ते सव्वे ।
 नवसु परोप्परजोगो जत्तो संखा इमा भणिया ॥
 जह तेणेव भगवथा गिरिसिणुवमग्गमहणपज्जन्ते ।
 संजाथकेवलेणं सिट्ठं वेसंधरसुरस्स ॥ •
 सुणिवन्दस्स थ रओ देवीण थ नक्कयापहाणाणं ।
 संखेवेण फुट्ठत्थं अहमवि तं संपवक्खामि ॥

१ जाणेद्द MSS ; AC om थ ।

१ AB सव्व• ।

२ C यत्त थ ।

भणितं च पुष्पायरिणं

गुणसेण-अग्निसेना सौहाणन्दा य तह पिया-उत्ता ।

बिहि-जालिणि माह-सुया धण-धणसिरिमो य पद्-भञ्जा ॥

जय-विजया य सहोयर धरणो लच्छी य तह पर-भञ्जा ।

सेण-विसेणा पित्तिय-उत्ता जम्भमि सत्तमए ॥

गुणसेन्द-वाणमंतर समराहञ्च गिरिसेणपाणो उ ।

एकस्स तत्रो मीक्खो ^१वीयस्स अणन्तसंसारो ॥

नगराह ^२खिहपददुं जयउर-^३कोसंबि-सुसम्भनयरं च ।

कायन्दी मायन्दी चम्पाओज्जा य उज्जेणी ॥

गुणसेणस्सुववाओ सोहम्भ-सणकुमार-वम्भेसु ।

सुक्काणयारणेसुं गेवेज्जाणत्तरेसुं च ॥

इयरस्स उ उववाओ विञ्जुकुमारेसु होइ नायव्वो ।

सेसो अणन्तरो उण रयणार्हेसुं अहक्कमसो ॥

सागरमेगं पञ्च य नव-पखरसेव तह य अट्टारा ।

वीसं तीसं तेत्तीसमेव पंढमस्स देवेसु ॥

देवेसु ^४सङ्कुपल्लिधं सागरतिय सत्त दस य सत्तरस ।

वावीसं तेत्तीसं ^५वीयस्स ठिई उ नरएसु ॥

एवमेयाओ चरियसंगहण्णिगाहाओ । संपयं एयासिं सेव

गुरूवएसाणसारेणं वित्तियरेणं भावत्यो कहिञ्जइ ॥

१ B वित्तियस्स D संतो वीयस्स संसारो ।

२ B खियहदुद्धं ।

३ AD कोसंबु । ४ BD पञ्च । ५ C ववीयस्स, D वीयस्स वि होइ नरएसु ।

पठमो भवो ।

अत्यि इहेव जम्बुद्वीपे दीपे .श्वरविदेहे वासे उत्तुङ्ग-
धवलपागारमण्डितं 'नलिणिवणसंस्कृत्परिहामणाहं सुविभक्त-
तियचउक्कचच्चरं भवणेहिं जियसुरिन्दभवणसोहं खिरपरद्विडिं
नाम नयरं ।

अत्य विलयाउ कमलाइ कोइलं कुवलयाइ कलइसे ।

वयणेहिं जंपिएण थ नयणेहिं गइहिं थ जिणन्ति ॥

अत्य थ नराण वमणं विक्खासु जसंमि निक्खले लोहो ।

पावेसु मया भूीरुत्तणं च धमंमि धणबुद्धी ॥

तत्य थ राथा मंपुल्लमण्डलो मयकलइपरिहौणो ।

१० जणमणनयणाणन्दो नाम्णेणं पुल्लचन्दो ति ॥

अन्नेउरप्यहाणा देवी नामेण कुमुदणी तस्स ।

सइ वड्डियविमयसुहा इट्ठा थ रइ अ मयणस्स ॥

ताण थ सुओ कुमारो गुणसेणो नाम गुणगणाइलो ।

बालत्तणओ वंतरसुरो अ ज्जेल्लिप्यओ णवरं ॥

११ तंमि थ नयरे अतीव मयलजणबज्जमओ धम्ममत्यसंघाय-

पाठओ लोगववहारनौइकुमसो अप्पारम्भपरिग्गहो जल्लदत्तो

नाम पुरोहिओ ति । तस्स थ मीमदेवागद्धमंभुओ मह-

त्ततिकोणुत्तिमज्जो आपिङ्गलवट्टलोयणो ठाणमेत्तोवलक्खिय-

चिविडनासो विलमेत्तकणसम्भो विजियदन्तच्छयमहस्यदसणो
 वंकसुदीहरसिरोहरो विसमपरिहस्यमाज्जुयलो^१ अदमउह-
 वच्छत्यलो वंकविसमलम्भोयरो एकपासुअय^२महस्यवियउकडि-
 यडो विसमपरिहस्यमाज्जुयलो परिथूल^३कठिण^४हस्यज्जो विसम-
^५वित्थिलचलणो ज्जयवह^६सिहाजालपिङ्गकेशो अग्गिसम्भो नाम
 पुत्तो त्ति । तं च कोउहस्येण कुमारगुणसेणो पद्यपदुपड-
 हसुदङ्गवंसकंमालयप्पहाणेण महया तूरेण नयरजणमज्जे
 सहयतालं हसन्तो नच्चावेद, रासहंमि आरोवियं पद्य-
 वज्जिअविन्दपरिवारियं छित्तर^७मयधरियपोणउरीयं मणहस-
 त्तालवज्जन्तडिण्डिमं आरोवियमहारायसहं वज्जसो रायमग्गे १०
 सुत्तुरियत्तुरियं ह्णिण्डावेद । एवं च पददिणं कयम्भेणो^८ तिण
 कयत्थिअन्तस्स^९ तस्स वेरग्गभावणा आया । चिन्तियं च णेण ।

वज्जणधिक्कारहया ओहसणिका य सव्वलोयस्स ।

पुव्विं अकयसुपुष्ठा सहन्ति परपरिभवं पुरिसा ॥

अइ ता न कअो धम्मो-सप्परिसनिसेविअो अहन्नेणं । १५

अकन्तरंमि यणियं सुहावहो मूढहियणं ॥

एणिसं पि फलविवायं उग्गं दट्टूणमकयपुष्ठाणं ।

परलोयवन्धुभूयं करेमि सुणिसेवियं धम्मं ॥

१ AC • प्रहस्यमाज्ज ।

२ BC • ०२० ।

३ AB विच्छिद्य, C वज्जिद्य ।

४ AB • मह ।

५ BCD om. महस्य, C om. विच्छद्य ।

६ A प्रहस्य, BCD कस्य ।

७ B om. all down to सो रायसग्गे ।

८ D om.

जम्बन्तरे वि जेषं पावेमि न 'एरिसं मराभौमं ।

सयसजणोहमणिज्जं विइम्भणं दुक्खणजणाओ' ॥

एवं च चिन्तित पवक्खवेरग्गमग्गो निग्गओ मथराओ,
पत्तो थ मासमेत्तेण कालेण 'तव्विसयमन्धिसंठिथं बउल-
१ चन्धगासोगुपुआगनागाउल्लं पमन्त'मयमयाहिवपमुहविहदुसा-
वयगणं सुरह्विहविगन्धगन्धिणुहामधूमपउल्लं विमल्लमल्लि-
गिरिनईपमाह्वियविथउपेरन्तं तावमज्जणजणियह्वियथपरिओमं
'सुपरिओमं नाम तवोवणं ति ।

संपाविज्जण थ तओ दौहदुआणपरिखेइयमरीरो ।

१० वीमभिज्जण सुज्जत्तं तवोवणं अह पविट्ठो 'सो ॥

दिट्ठो थ तेण वल्ललविद्यउज्जआजिणतिदणउधारी थ ।

भुइरयकयतिपुण्डो आमसकमण्डलू मोमो ॥

भिमियाए सुहनिमसो कयलीहरयन्तरंमि झाणगओ ।

परिवत्तेन्तो दासिणकरेण सुहकउमालं ति ॥

११ मन्तकुर'जवणेण थ ई'मिं वियसन्तकण्ठउट्टउडो ।

मासाए निमित्तदिट्ठी विणिवारिथसेमवावारो ॥

अयसिमयजोगपट्टयपमाणसंगयकयासणविसेसो ।

तावसकुलप्यहाणो अज्जवकोडिसनानो ति ॥

पेष्णिकण थ' हरिसवसुत्तसिगरोमस्येणं धरणिनिमित्त-

१ AC ईरिसं ।

२ D अजावा ।

३ C तव्विस ।

४ B om. मथ, A adds एव after it.

५ B अवरिउत्तं C परि० ।

६ B om., C अ ।

७ B जावे ।

८ D adds मं ।

जाणुकरयलेणं उन्तिमङ्गेण पुणो पुणो पइयखिदतलेणं
 'अहो धम्मो अहो धम्मो' त्ति भणमाणेणं पणमिओ तेणं ।
 तेण वि थ तं तद्वा पेच्छिज्जण अतिहिबज्जमाणकरणलालसेण
 म्माणजोगं पमोत्तूणं सागय्यवयणपुरस्सरं 'अहो आसणं आसणं'
 ति भणमाणेणं बज्जमन्निओ । तओ उउय्यङ्गणनिसेवितावस-
 कुमारोवणीए इमिणा य 'उवविससुं' एत्थ' त्ति भणिओ
 सविणयं उवविट्ठो ^१विट्ठरे त्ति । पुच्छिओ इमिणा 'कुओ
 भवं आगओ' त्ति । तओ तेण सवित्थरो निवेदओ से
 अत्तणो वुत्तन्तो । भणिओ य इमिणा । वच्छ, पुव्वकय-
 कम्मपरिणहवसेणं एवं परिकिलेसभाइणो जीवा हवन्ति । १०
 ता नरिन्दावमाणपौडियाणं दारिद्दुक्कत्तपरिभूयाणं दोहग्ग-
 कल्लदूभियाणं इट्ठजणविओगं^२दहणतत्ताण य एयं परं इह-
 परलोथसुहावहं परमनिव्वुदट्ठाणं^३ ति । एत्थ , ,

पेच्छन्ति न सङ्गकयं दुक्कं अवमाणं च लोगाओ ।

दोग्गहपडणं च तद्वा वरुवासी मव्वहा धम्मा ॥ १५

एवमणुसासिएण भणियं अग्गिसक्खेणं । भगवं एवमेयं,
 न संदेहो त्ति । ता जइ भयवओ ममोवरि ^४अणुकम्पा
 उच्चिओ वा अहं एयस्स वयविसेसस्स, ता करेहि मे एय-
 वयप्पयाणेणणुग्गहं ति । इमिणा भणियं । वच्छ, वेरग्ग-
 मग्गाणुओ तुमं ति करेमि अणुग्गहं; को अओ एयस्स उच्चिओ १०

१ BD वेच । २ B adds सं । ३ CD कुसविट्ठरे । ४ B अहव ।

५ C चावं । ६ A om. all down to अणुग्गहं ।

न्ति । तत्रो अरुक्लान्तोसु कदवयदिणेषु संसिञ्जण १थ सवित्यरं
 नियथमाधारं पसत्ये तिष्ठिकरणमुञ्जन्त^१जोगलगे दिक्षा से
 तावसदिक्ता । महापरिभवजणियवेरग्गाइसयभाविणण १थाणेण
 तंमि चेव दिक्तादिवसे मयलतात्रसलोयपरियरियगुइसमकळं
 ५ कथा महापदखा । जहा । जावज्जौवं मए मासाओ १मासाओ
 चेव भोत्तब्बं, पारणगदिवसे य पढमपविट्ठेणं पढमगेहाओ
 चेव लाभे वा अलाभे वा नियत्तियब्बं, न गेहन्तर^२मभिमन्तब्बं
 ति । एवं च कथपइअस्स तस्स जहाकयं पइअमणुपासिन्तस्स
 अरुक्लान्ता बहवे पुब्बलक्ता । तवोवणासअवसन्तउरनिवासिणो
 १० य लोयस्स १गुणराइणो जाओ तं पइ अइव भत्तिवज्जमाणो ।
 अहो १अयं महातवस्सौ इहलोयनिष्पिवाभो सरीरे वि दढ-
 मप्यडिवद्धो, एयस्स मफलं जीविथं ति । भणियं च

जणपकूत्तवायवज्जमाणिणा वि जत्तो गुणेसु कायव्वो ।

आवज्जन्ति गुणा खलु अवुहं पि जणं अमच्छरियं ॥

१५ इओ य पुल्लचन्दो राय्त्त कुमारगुणसेणं कयटारपरिगहं
 रक्खे १अभिमिस्सिज्जण मह कुमुदणोए देवीए तवोवणवाभौ
 जाओ । सो य कुमारगुणमेणो अणोयमामन्तपणिवइयचलण-
 जुयलो निज्जियनियमण्डलाहि १याणेगमण्डलो दमदिमि
 १विसइनिस्सलविस्सुयजमो धमत्थकामलक्खणत्तिवग्गमंपायणरओ

१ ACD om. १ AC जोमायसमो । ३ B om, D य चयेसं ।

४ A om. second मासाओ. BD om. चेव । ५ B मइमंतब्बं, D मन्ति ।

६ B मुचराओ जातो कं पइ य भत्तिवज्जमाओ जओ । ७ BD म्पिचय ।

८ BD म्पिवा । ९ C विधिइ विद्धत, D विधिअय for विस्सय ।

महाराया संवृत्तो न्ति । अथवा य^१ कालकालेणेव^२ जहासुहं
 सयसजणमलाहणिकं सह वसन्तसेणाए महादेवीए रञ्जसोक्त्वं
 अणुहवन्तो आगन्तो वसन्तउरं, पविट्ठो य महामङ्गलोवयारेणं;
 पूजिन्तो य^३ पउरेहिं, गन्तो, समं तेहिं पाउसलीलावसन्ति-
 सोहिं विमाणञ्चन्दयं नाम पासायं । जत्य मेहदुहिण- ५
 ष्छायाणयारिणीओ^४ बहल^५ कालागरुधूमसंतईओ, 'सोयाम-
 लीओ विव विहायन्ति रयणावलौओ, 'जलधाराओ विव
 दीमन्ति मुत्तावलौओ, 'बलायापन्तियाओ विव विहायन्ति
 चमरपन्तियाओ, 'इन्दाउहष्छायावहारिणीओ पलन्तियाओ
 पटंसुयमालाओ, 'गन्धोयगावसेयसुरभिगन्धा भूमिभागा, १०
 'इण्णमज्जयरकुल्लाउलावरखा० पुप्फोवयारा^६ । किं बज्जणा
 जंपिएणं ।

पुरिसाण मोहनिहासुत्ताण एदि सिमिणयं पिव कहेइ ।

पुब्बिं कथाण वियडं फलं च ओ भागधेयाणं^७ ॥

तत्य य जहाणुक्त्वं पउरजणं मन्नाणेऊण विमज्जिएसु १५
 तेसु विविहणाउयञ्चन्द^८ नद्वियाइणा मणहरेण विणोएण
 ११ विगमिऊण तं अहोरत्तं विइयदिवसंमि य संपाइयसयस-
 गोसकिन्तो उचियवेलाए सेव निग्गओ वाहियासिं । परि-

१ BD om.

२ D कालकालेव च ।

३ B पररजणवरहिं ।

४ AC • सारिणी ।

५ B कालावर ।

६ D adds तथा ।

७ D • साउ • B उवह ।

८ B • वररा ।

९ B व सुविचयं च कहर ।

१० B • वेळाव ।

११ A इद्विया •, B महच ।

१२ B om. वि

वाहिया य तेषं बहवे वक्षीयतुवक्षवक्षराहया आसा ।
 'तक्षणियखेयावणयणनिमित्तं च उवविद्वो वाहियालीतडनिविद्धे
 सहस्रान्ववणुष्वाणे । एत्यन्तरंमि गहियनारङ्गकडिणया' आगया
 दुवे तावसकुमारया । दिद्वो य षेहि राया, अभिनन्दिन्त्रो य
 ५ ससमथपसिद्धाए आसीवाए । 'अभुद्धाणासणपयाणाहणा उव-
 यारेण बङ्गमशिया य राहणा । भणियं च षेहिं । महाराय,
 सुगिह्नीयनामधेएण अन्ने कुलवरणा भवन्त्रो चउराममगुहसु
 सुकयधक्षाधक्षववत्यसु सरौरपउत्तिपरियाणणनिमित्तं पेसिया ।
 एवं' सोऊण संपथं तुमं पमाणं ति । 'राहणा भणियं । कडिं
 १० सो भयवं कुलवरं ति । तेहिं भणियं । इन्त्रो नाहदूरे "सुपरि-
 त्तोसनामे तवोवणे ति । तन्त्रो य सो राया भन्तिकोउगेहिं"
 गन्त्रो तं तवोवणं ति । दिद्वो य तेषं तत्य बहवे तावसा
 कुलवरं य । तन्त्रो संजायभेवेगेणं जहारिहमभिवन्दिथा । उव-
 विद्वो कुलवरसमौवे, ठिन्त्रो य तेष सह धक्कहावावारेण
 १५ कंचि कालं । तन्त्रो भणित्तो'य षेण सविणयं पणमिऊण भयवं
 कुलवरं । जहा करेहि मे पसायं मयलपरिवार'परिगन्त्रो
 मम गेहे आहारगहणेणं । कुलवरणा भणियं । वक्ख, एवं ।
 किं तु एगो अग्गिसन्त्रो नाम महातावसो, सो' य न पइदियहं
 भुञ्जइ किं तु मासात्तो मासात्तो । तत्य वि य पारणगदिवसे

१ D adds ततो । १ B के.सुधा । १ BC put एवं सोऊण after ति ।

४ ABC परि० । ५ D ०नेह B कोऊणसेह नउ तवोवणं AB add य

after तन्त्रो । ६ C परिपरिवा D परिपरिवाच । ७ B om सो स ।

पढमपविट्टो पढमगेहाओ सेव लाभे वा अलाभे वा नियत्तइ,
 न गेहन्तरसुवगच्छइ । ता तं महातवस्सिं मोत्तूण पडिवञ्जा
 ते पत्थणा । राहणा भणियं । भगवं, अणुगिहीओ^१ णि ।
 अह कहिं पुण भो महातावसो । पेच्छामि णं ताव, ^२करेमि
 तस्स दरिसणेण अप्पाणं ^३विगयपावं । कुलवदणा भणियं । ५
 वच्छ, एथाए महयारवीहिघाए हेट्ठा झाणवरगओ षिट्ठइ ।
 तओ भो राया ससंभन्तो गओ सहयारवीहियं । दिट्ठो य
 तेण पउमामणोवविट्ठो थिरधरियनयणजुयलो पसन्तविचित्त-
 चित्तवावारो किंपि तहाविहं झाणं झायन्तो अगिससतावसो
 त्ति । तओ राहणा हरिसवम^४पयट्टन्तपुल्लएण पणमिओ । तेण १०
 विथ आसीसाए सबड्डमाणमेवाहिणन्दिओ, 'मागयं ते' भणिऊण
 'उवविसाहि' त्ति संलत्तो । उवविमिऊण सुहामणत्थेण भणियं
 राहणा । भयवं, किं ते इमस्स महादुक्करस्स तवचरणववसायस्स
 कारणं । अगिससतावसेण भणियं । भो महासत्त, दारिह-
 दुक्खं परपरिहवो विह्वया तहां महारायपुत्तो य गुणसेणो १५
 नाम कक्काणमित्तो त्ति । तओ संजायनियनामासङ्केण भणियं
 राहणा । भयवं, षिट्ठउ ताव धारिहदुक्खादयं ववसायकारणं;
 अह कहं पुण महारायपुत्तो गुणसेणो नाम कक्काणमित्तो त्ति ।
 अगिससतावसेण भणियं । महासत्त, एवं कक्काणमित्तो । सुण
 वे होन्ति उत्तमगरा धम्मं सयमेव ते पव्वज्जन्ति । २०
 मज्झिमपयर्हं मंचोदथा उ न कथाइ वि जहञ्जा ॥

चोद ह य जो धमे जीवं विविहेण केणद नएण ।

संसारसारयगयं सो नणु कल्लणमित्तो त्ति ॥

- तत्रो रादणा कुमारवुत्तन्तं^१ सुमरिऊण भणियं लज्जाव-
णयवयणेण । भयवं, कहं पुण तुमं^२ तेण तेलोक्कबन्धुभुए धमे
चोदत्रो । अग्गिसक्कतावसेण भणियं । भो महाधत्त, नाना-
विहाओ चोयणाओ । ता कहंच्चिं^३ निमित्तमेत्तेणं चव
चोदत्रो ण्हि । तत्रो रादणा चिन्तियं । अओ से महाणु-
भावया । परिभवो वि याणेणोवयारचोयण त्ति गह्मिओ ।
परपरिवायं च परिहरन्तो सुद्धमहावत्तणओ न तं पि मखेद ।
- १० अओ दाहणं अकज्जं मए पावकस्सेणणचिट्ठियं । ता कहेमि से-
अकज्जांथरणकल्लङ्कूमियं अप्पाणं । एवं चिन्तिऊण अंपियम-
णेण । भयवं, अहं सो महापावकस्सयारो तुह हिययमंतावयारो
अगुणसेणो त्ति । अग्गिसक्कतावसेण भणियं । भो महाराय,
सागयं ते । कहं तुमं अगुणसेणो, जेण तए परपिण्डजीविद्य-
- ११ मेत्तविहवो अहं ईदसिं तवीवभुदं^४ पाविओ त्ति । रादणा
भणियं । अओ ते महाणुभावया । किं वा तवस्सिजणो पिथ
वक्खिय अन्नं भणित्तं जाणद । न^५ थ मियङ्कविम्बाओ अङ्गार-
बुद्धीओ पडन्ति । ता अलं एदणा । भयवं, कथा ते पारणं
भविस्सद । अग्गिसक्केण भणियं । महाराय, पच्चहिं दिणेहिं ।
- १२ रादणा भणियं । भयवं, अह ते नाईव उवरोहो, ता

१ D adds तं च ।

२ BD संपाविच ।

३ C कचिपि ।

४ CD चि ।

कायव्यो मम गेहे पारणएणं पसाओ । विन्नाओ य मए
कुलवहणो सयासाओ तुण्ण पइसाविसेसो, ओओ अणागयं
पत्येमि त्ति । अग्गिसणेण भणियं । महाराय, आगच्छउ ताव
सो १दियहो, को जाणइ अन्तरे किंपि भविस्सुइ । अवि य

एयं करेमि एण्हं एयं काऊण पुण इमं कसं । ५

काहामि को णु मअइ सुविणयतुसंमि जियलोए ॥

असं च । महाराय,

धी जियलोयसहावो अहियं नेहाणरायकलिया वि ।

जे पुव्वण्णे दिट्ठा ते अवरण्णे न दीसन्ति ॥

ता महाराय आगच्छउ ताव सो १दियहो त्ति । राइणा १०

भणियं । भयवं, विग्घं मोत्तूण संगच्छह । अग्गिसम्पत्तावसेण
भणियं । अइ १एवं ते निम्बन्धो, ता एवं पडिवसा ते पत्यणा ।
तओ राया पणमिऊण हरिसवसपुलहयङ्गो कंचि वेसं
गमेऊण पविट्ठो नयरं । कया कुलवहणो सपरिवारस्स भत्ति-
विभवाणुक्खा पूया ॥ १५

अइत्तलोसु य ५असु दिणेषु पारणगदिवसे पठमं सेव
पविट्ठो अग्गिसम्पत्तावसो पारणगनिमित्तं रायगेहं ति । तंमि
य दियहे १कहंचि राइणो गुणसेणस्स अतीव सीसवेयणा
समुप्यसा । तओ आउल्लोहयं सम्भं सेव रायउलं । पविट्ठा

१ BD दिवसो ।

१ AC दिवसो B दिवसो ।

१ BC om.

५ B adds उ ।

५ ABC कंचिचि ।

य तस्य वेज्जसत्यविशारया वेज्जा, उग्गाहेन्ति नाणाविहाओ
 चिगिष्सासंघियाओ, पौसिज्जन्ति बज्जविहाइं ओसहाइं,
 दिज्जन्ति १सिरोखेयावहारिणो विशिन्नरयणलेवा । किंकायम्भ-
 मूढा उवहसियसुक्कविहस्सइवुद्धिविहवा वि मन्तिणो । पत्त्युधं
 १५ पुरोहिण्हिं मन्तगम्भिणाउडइप्पयाणमारं सन्निकम्भं । तथा
 मिल्लाणसुरहिमल्लदामसोहं सुवल्लगं^१कुवियल्लियङ्गरायं वाह-
 जलधोयकवोलपत्तलेहं करयल^१पणामियपम्मायवयणपक्कं
 उव्विग्गमन्नेउरं । तथा विरत्तकन्दुयकीलं परिचत्तचित्तयक-
 वावारं विरयगीयनचणारम्भं अवहत्थियभूमणकल्लावं दुक्कण-
 १० विमणं कल्लयन्नेउरं । वेत्तजट्टि^१निमित्तविष्कायसुहसोहा य
 पडिहम्भा, रओ वेयणाइसयसूयगा दुक्कणा मउहकसुइया,
 परिचत्तनिययवावारा विशिन्ता सूयगारप्पसुहा निओग-
 कारिणो त्ति ॥ तओ मो.अग्गिसम्भतावमो एवंविहे रायकुल्ले
 कंचि वेलं गमेऊण वयणमेत्तेणावि केणवि अकयपडिवत्ती
 १५ निग्गओ रायगेहाओ त्ति^१ । निग्गन्तूण गओ तवोवणं, दिट्ठो
 य तावसेहं, भणिओ य तेहं । भयवं, अकयपारणगो विव
 परिमिल्लाणदेहो^१ लक्खिज्जसि । ता किं न कयं पारणयं, न
 पविट्ठो इयाणि तस्य रओ गुणसेणस्स गेहं ति । अग्गिसम्भ-
 तावसेण भणियं । पविट्ठो^१ अहं नरिन्दगेहं । किं तु सो

१ ACD om. चितो

७०५०

१ AC मभेकुवियं, B नहवियं ।

१ B पविचामि ।

१ A •जेट्टि. C वेत्तिजेट्टि ।

१ BD om.

१ B सरीरो, C adds व ।

१ AC add ति ।

नूणं अपडुसरीरो राया । अत्रो उव्विग्गपरियणं सव्वं चेव तं
मए गेहमवल्लोदयं, तत्रो अहं तं तहाविहं^१ ददुमसंहतो लळं
चेव निग्गत्रो त्ति । तावसेहिं भणियं । को संदेहो, दढमपडु-
सरीरो राया । अन्नहा क्हं तारिभीए तवस्सिजणभत्तीए भय-
वत्रो पारणं सुणेऊण सयं चेव दत्तावहाणो न होइ । अन्नं ५
च । अईव भगवत्रो उवरि भत्तिवज्जमाणो तस्स नरवइस्स,
जेण कुलवइममकळं बज्जयं सव्वयुगुणकित्तणं तेण कयं आमि ।
अग्गिसक्कतावसेण भणियं । आरोग्यं मे हवउ गुरुयणपूयगस्स,
किं मम आहारेणं ति । पडिवन्नो मामोववामनयं ॥

इत्रो य राइणा गुणसेणेणं उवसन्नमीसवेयणेणं पुच्छिन्नो १०
परियणो । अज्ज तस्स महातवस्सिस्स पारणगदियहो ; तो सो
आगत्रो पूइत्रो वा केणइ न व त्ति । तेहिं संलत्तं । महाराय,
आगत्रो आमि ; किं तु तुह मीसवेयणाजणयहियथसंताव-
परिचत्तनिथयकज्जवावारे^२ परियणे^३ न केणइ संपूइत्रो पुच्छिन्नो
वा । अमुणियवुत्तन्तो य किञ्चित्तं ते परियणमवल्लोइऊण कंचि ५
कालं गमेऊण उव्विग्गो विद्य निग्गत्रो रायगेहोत्रो त्ति ।
राइणा भणियं । अहो मे अइअया ; चुक्को मि महालाभस्स,
संपत्तो य तवस्सिजणदेहपीडाकरणेण महन्तं अनत्तं ति ।
एवं विलविऊणं विइयदियहे^४ पहायसमए चेव गत्रो तवोवणं ।
दिइडा य तेण कुलवइधमुहा बहवे तावसा, लब्धा^५ विण्णोण- १०

१ B इइच विण्णो ति ।

२ D * च ।

३ A विचउच, B विचउच, C बहवे, D विचउच ।

- उत्तिमङ्गेण पणमिया 'थ णेणं विहिण्ण । अहिणन्दिओ थ
 आसीमाए कुलवदप्पमुहेहिं मव्वतावसेहिं । 'उवविचसु
 महाराय, मागयं ते' भणिओ थ कुलवदणा । तओ राधा
 अवणउत्तिमङ्गो सविसेसल्लज्जामन्थरो विमुक्कदीहनीसांसं
 उवविट्ठो कुलवदस्स पुरओ । तं थ तहा विचिन्तं राधाणं
 दट्ठुणं भणियमणेणं । वक्क, उव्विग्गो विय लक्खीयसि । ता
 "कहेहि मे उव्वेयकारणं, जइ अकहणीयं न होइ । राइणा
 भणियं । अत्थि भगवओ वि नाम अकहणीयं । अञ्चं थ ।
 अकहणीयवत्थुविसउव्विग्गस्स न जुत्तं तवोवणा^१गमणं । कुल-
- १० वदणा भणियं । माइ वक्क माइ, उचिओ ते विवेगो ;
 . ता किं उव्वेयकारणं ति । राइणा भणियं । भगवओ आण
 त्ति करिय कहीयइ ; अञ्चहा कइ ईइमं निमंमचरियं कहिउं
 पारीयइ । कुलवदणा भणियं । वक्क, मव्वस्स जणणौभूओ रत्तु
 होइ तवस्सिजणो । ^२तओ का तं पइ लज्ज त्ति । ता कहेउ
- ११ भवं, जेण सुणियवुत्तन्तो भन्थि केणइ उवाएण ^३उव्वेणमि तं
 उव्वेयं ति । राइणा भणियं । भयवं, अइ एवं, ता सुणसु ।
 एस अग्गिमन्तावसो पठमं सेव सस मन्दपुणस्स अभमिक्खिय-
 कारिणो अमरिसजणसरिमाथरणनिरयस्स संबन्धिणा निव्वेएण
 तावसो संबुत्तो । एयस्स पवञ्चुत्तमवयस्स वि तं मए अमरि-
- १२ सजणाथरणं न परिचत्तं ति दट्ठसुव्विग्गो हि । कुलवदण

१ BD om., D तावसविहिवा ।

२ B कचादि ।

३ C ०जे चारमचं ।

४ B om., D ता कचं ।

५ CD मव० ।

भणियं । वच्छ, अद एवं, ता अलं संतप्पिएणं । किं कारणं ।
 अद तुह संबन्धिणा कारणेण तावसो संबुत्तो, ता तुमं चेव
 १ इमस्स धम्मपवत्तगो कल्लणमित्तो त्ति; किमुव्विग्गो सि । न
 यावि एण्हं तुह परलोथभौरुणो अद्दिगयधम्मसत्यस्स किंपि
 असञ्जणाथरणं संभावेमि । किं वा से कयमियाणिं निवेएहि ।
 ने । राइणा भणियं । भयवं, इयाणिं ताव एयं उवणिमन्ति-
 ऊण मामपारणयपविट्ठस्स सीसवेयणाभिभूएण पमायओ
 अणित्तपरियणेणं आहारन्तरायकरणेणं कथं से धम्मन्तरायं
 ति । कुलवइणा भणियं । वच्छ, जं किंचि एयं, न तुमं एत्य
 अवरण्णसि । न तिब्बवेयणाभिभूया पुरिसा कच्चमकच्चं वा २१
 वियाणन्ति । न य तस्स आहारन्तरायकरणेणं धम्मन्तरायं
 हवइ, अवि य तवसंपया । ता अल्लसुब्बेणेणं ति । राइणा
 भणियं । भयवं, जाव तेण महाणुभावेण ममं गेहे आहार-
 गहणं न कथं, ताव कइसुब्बेवो अवेइ । कुलवइणा भणियं ।
 वच्छ, इयाणिं से अविग्घेणं जं पारणगं भविस्सइ, तहिं ते २५
 गेहे १ आहारगहणं कैरिस्सइ त्ति । तओ कुलवइणा सदाविओ
 अग्गिसम्मतावसो, सबड्डमाणं हत्ये गिप्पिऊण भणिओ य
 णेण । वच्छ, जं तुमं अंकयपारणगो निग्गओ मरिन्दगेहाओ,
 एएण दढं संतप्पइ राया । कलं च एयस्स अरैव सीसवेयणा
 आसि, अओ वेयणापरब्बसेण न तुमं १ पडियग्गिओ त्ति ; न २०

एष अवरण्णद । भणियं च णेण 'जाव मम गेहे अग्गिसम्प-
तावसेण आहारगण्णं न कथं, न ताव मे उब्भेवो अवेह' ।
अओ इपिहं संपत्तपारणगकालेण भवया अविग्घेण मम
वयणाओ नरिन्दबद्धमाणओ य एयस्स गेहे पारणगं
४ करियब्बं ति । अग्गिसम्पतावसेण भणियं । भयवं, जं तुम्भे
आणवेह । अकारणे संतप्पद् राया, जओ न किंश्च मे
पदलोयविरुद्धमणुचिट्ठियमणेण । तओ राया 'अहो मे
महाणुभावय' ति कल्लिज्जण 'पणमिज्जण तवस्सिज्जणं च कंचि
वेत्तं पञ्जुवासिय पविट्ठो नयरं ॥

- १० पुणो य कामकमेण राइणो विमयसुहमणुहवन्तस्स-
अग्गिसम्पस्स य 'दुक्करं तवचरणविहिं करेन्तस्स' ममइक्कन्तो
मामो ति । एत्यन्तरंमि य संपत्ते पारणगदिवसे निवेइयं मे
रओ विक्खेवागएहि निययंपुरिसेहिं । जहा; महाराय, अइ-
विममपरक्कम'गळियं विममदोणीमुहप्यविट्ठं अकयपरिरक्खणो-
१५ वाथं अप्पमत्तेण माणहङ्गनरवंइणा इहरहा विमयविणासमव-
लोइज्जण वीरचरियमवलम्बिय वीमत्यसुत्तेसु नरिन्दपाइक्केसु
जाए अबुरत्तममए अत्यमिए रयणिवक्कपिययमे तेलोक्कमङ्गल-
पईवे मियहे सयलवलमहिएण'मवक्खन्दं दाज्जण अइपमत्तं ते
विणिज्जियं खेत्तं । संपद् देवो पमाणं ति ॥ तओ राइणा
१० एयं सुदूसहं वयणमायथिज्जण कोवाणलजल्लिधरत्तलोयपोणं

१ C om. D पचचिच । २ BD add मचा० । ३ ACD चामचो ।

४ AC •संचन० ।

५ BD •चाव० ।

विसमफुरियाहरेणं निह्यकराभिह्यधरणिवट्टेणं अमरिसवस-
 परिकल्लन्नवयणेणं समाणत्तो परियणो । जहा ; देह तुरियं
 पयाणयपडहं, सज्जेह 'दुक्खयं करिबलं, पहाणेह दप्पुडुरं
 आससाहणं, 'संजत्तेह धयमालोवसोहिंयं सन्दणनिवहं, पयट्टावेह
 नाणापहरणसालिणं पादक्कसेअं ति । तन्नो नरवदसमाएसा- ५
 णन्नरमेवायखिय पयाणयपडहसद् करिवरविरायन्तमेहजालं
 ऊमियधयचमरक्कत्तसंघायबलायपरियथं निमियकरवालकोन्-
 सोथामणिसणाहं सङ्गकाहलात्तरनिग्घोसगञ्जियरवपूरियदिसं
 अयाल्लदुहिणं पिव समन्तन्नो वियम्भियं नरिन्दसाहणं ति ।
 एत्यन्तरंमि य रह्वरारूढे नरिन्दगुणसेणे, ठाविए पुरन्नो १०
 सलिलपुखे कणयकलसे, पहर जयभिरिसमुप्फालए^३ मङ्गल-
 त्तरे,पठन्तेसु विविहमङ्गलाहं बन्दिवन्हेसु^४, अग्गिसम्भतावसो
 पारणगनिमित्तं पविट्टो नरिन्दगेहं ति । तन्नो तंमि महा-
 जणसमुदए आउल्लौहए^५ नरिन्दनिग्गमणनिमित्तं पहाणपरि-
 थणे न केणइ समुवसक्खिन्नो त्ति । तन्नो कंसि वेलं गमेऊण १५
 दरियकरितुरयसंघाय^६चमठणभौन्नो निग्गन्नो नरवदगेहाओ ।
 एत्यन्तरंमि य गहियसङ्कुष्ठाएहिं सुणियजोरससत्यपरमत्येहिं
 भणियं जोइसिएहिं । देव, पसत्थं सुउत्तं, निग्गच्छसु त्ति ।
 राइणा भणियं । अज्ज तस्स अग्गिसम्भतावसस्स पारणगदिवसो,

१ B दुक्खय ।

२ C सज्जेह ।

३ C सपुपालर ।

४ B विहेह, C बंहेह ।

५ AC add य ।

६ C चमठह ।

- पञ्चिवशं च तेण कुलवदवयणाञ्चो मम गेहे आहारगृहणं
 कायव्वं ति । ता आगच्छउ ताव सो महाणुभावो । तञ्चो तं
 कयभोयणविहाणं पणमिऊण १गमिस्सामो । तञ्चो आमन्न-
 वत्तिणा भणियं कुलपुत्तएण । देव, सो खु महाणुभावो
 ५ संपयं चेव पविमिऊण दरियकरितुरयमंघायसमठणभौञ्चो
 निग्गञ्चो रायगेहाञ्चो । अञ्ज वि य न नयराञ्चो निग्गच्छद
 त्ति त्थेमि । तञ्चो एयमायण्णिऊण ममभन्तो राया पयट्ठो
 तस्स १मग्गे, दिट्ठो य णेणं नयराञ्चो निग्गच्छन्तो अग्गिमन्न-
 तावसो । तञ्चो १ओयरिऊण रह्वराञ्चो भत्तिनिम्भरं
 १० निवडिऊण चसणेसु विस्सन्तो सबड्डमाणं । भयवं, करेह-
 पमायं, विणियत्तसु त्ति । अहमभिष्सेण वि गमणे तुह
 चेवागमणमणुवालेन्तो एत्तियं वेसं ठिञ्चो न्हि, जाव तुमं
 पविमिऊण मम गेहं अल्लंक्खिञ्चो चेव मे पहाणपरियणेण
 निग्गञ्चो मि । ता नियत्तसु त्ति । अग्गिससतावसेण भणियं ।
 १५ महाराय, विदयवुत्तन्तो चेव मे तुमं परस्माविसेसस्सः ता
 अल्लं ते १इमिणा ववसाएणं । मच्चपइस्सा खुं तवस्सिणो हवन्ति,
 निव्विसेसा य ल्लाभास्साभेसु । १रादणा भणियं । भयवं,
 लल्लिञ्चो न्हि इमिणा पमायचरिणं, तुह तिव्वतवजणिय-
 सरौरपीडाञ्चो वि मे अहिया सरौरपीडा । दढं दहइ मं
 १० संतावाणलो, पणस्सुइ विय मे हिययं, अक्खिप्पइय मे वाणी,

१ C गच्छि० ।

१ CD मय्यतो ।

१ A रसं, B चरि० ।

५ B चरसा ।

महापावककारिणं^१ च मन्त्रेभिः अप्पाणं; ता सयस्रदुहित्य-
 'सन्तवन्भूओ अकारणवच्छो य भयवं तुमं सेव मे इमस्स
 दुक्खस्स उवसमोवायं चिन्नेहि । अग्गिसम्भतावसेण चिन्तियं ।
 अहो से महारायस्स महाणुभावया । अकयपारणगेण मए
 एत्तियं खिच्चइ त्ति । अहो से गुह्यणसुसूमाणुराओ । ता ५
 न जाव मए एयस्स गेहे पारणयं कयं, न ताव एस सत्यो
 होइ त्ति । चिन्तिऊण भणियं च तेण । महाराय, अनिमित्तं
 ते दुक्खं । तद्दावि एयस्स इमो उवसमोवाओ । अविग्घेण
 संपत्ते पारणगदिवसे पुणो वि तुह सेव गेहे आहारगहणं
 करिस्सामि त्ति पडिवन्नं मए । ता मा संतप्पसु त्ति । तओ १०
 धरणिनिहित्तजाणुकरयलेणं भणियं राइणा । भयवं, सुट्टु
 सुण्णिओ इमस्स दुक्खस्स उवसमोवाओ । अइवा विमल्लनाण-
 नयणो सेव तवस्सिजणो होइ, किं वा न-त्याणइ त्ति । ता
 अप्पुगिहोओ न्हि । सरिमं इमं तुह अकारणवच्छकथाए । ता
 गच्छ तुमं तवोवणं । अहं पुण न सक्कुणोमि^२ पञ्चगपमाय- ५
 कल्लइदूसिओ भगवन्तं कुल्लवइमवसोइउं ति । एवं भणिय
 पणमिऊण य अग्गिसम्भतावसं नियत्तो राथा । 'न मए इयाधिं
 गन्तव्वं' ति कल्लिऊण विसक्किओ 'य तेणं माणभक्कस्स उवरि
 विक्खेवो । अग्गिसम्भो वि य गन्तूण तवोवणं निवेइऊण
 कुल्लवइणो जहाविन्नं वुत्तन्तं 'वच्छ, साउ कथं' ति अहि- १०

१ B भारिकं, C भासिकं ।

१ C adds चदिय ।

२ AD वाचकक० ।

३ BD om.

एन्द्रिन्द्रो 'य कुलवद्वणा पवन्नो वयत्रिसेमं ति ॥ अणुदियहं
 च पवड्डुमाणसंवेगेण राइणा वेविज्जन्तस्स तस्स ममइच्छिन्नो
 मासो, पत्तो य रन्नो मणोरहमएहिं पारणयदियहो । तंमि
 य पारणयदियहे राइणो गुणसेणस्स देवी वमन्तसेणा दारयं
 ६ पसूय त्ति । निवेइयं च राइणो हरिसवसेण पफुल्लवयण-
 पङ्कयाए 'मपरितोसं पडिहारोए । महाराय, देवी वमन्तसेणा
 तुहाण'मन्नुदयनिमित्तं 'पयाणं भागधेएहिं सुहं-सुहेणं दारयं
 पसूय त्ति । तन्नो राइणा पुत्तजन्मन्नुदयमंजायरोमस्सेणं
 दाऊण पडिहारोए कडयकेऊरकलालङ्काराइयं' अङ्गाभरणं
 १० दिग्गा समानत्तो । वसुंधरे, ममाइमसु णं मम वयणाओ-
 जहामंनिहिए पडिहारे । जहाः मोयावेह कालघण्टापओएण
 मम रन्नो मव्वबन्धनाणि, दवावेह घोमणापुव्वयं अणवेक्खि-
 याणुक्खं महाद्वाणं, विमञ्जावेह जियमत्तुप्पमुहाणं मरवईणं
 मम पुत्तजन्मपवत्ति, निवेणह देवीपुत्त'जन्मन्नुदयं पडुराणं.
 १५ कारावेह अयालच्छणभूयं 'नयरंमङ्गमवं ति । ममाइइटा य
 तोए जहाइइं पडिहारा । अणुचिद्वियं च रायसामणं पडि-
 हारेहिं । अवि य ।

काराविद्यं च तेहिं 'त्तरवुप्पुत्तदंमदिमाभोयं ।

उक्खामिएक्ककरयत्तनचन्तविलासिणिसमूहं ॥

१ BD om.

२ B om अपरितोसं ।

३ CD चन्नु० ।

४ B दया ।

५ B •इयमाभरणं ।

६ B om. उक्ख ।

० B पडुरवपवत्ति, A •पुत्तं, C पुत्तुत्तं ।

अन्नेउरियाश्रीरन्तपुष्वन्तुत्तरीयवरपोत्तं ।
 सविसेसपसाह्वियसंमिलन्नरामायणादृषं ॥
 पिट्ठागयमुट्टिपहारभीररामाविसुक्कसिक्कारं ।
 मयवस^१विलासिणीजणनच्चाविष्णन्तकसुद्धयं ॥
 सुच्चन्तकरप्फालियतालायरसुरयमङ्गरनिग्घोसं ।
 दाणपरितुट्टुबज्जबन्दिवन्द्रउग्घुट्टुजयसहं ॥
 नच्चन्तमड्डहवामणचेडौष्मिज्जमाणनरनाहं ।
 बद्धावाणयनिवहं वद्धावणयं मणभिरामं ॥

पवत्तो य वसन्तउरे नथरे^२ महामहम्मवो । एवंविष्टे य
 देवौपुत्तजअभुदयाणन्दिण महापमत्ते सह राइणा रायपरि- १०
 यणे अग्गिममतावसो पारणगनिमित्तं रायउल्लं पविसिजण
 वयणसेत्तेणावि केणइ अकयपडिवत्ती असुहकसोदएणं अट्ट-
 ञ्णाणदूमियमणो लज्जं चेव निग्गओ । चिन्तियं च णेणं ।
 अहो से राइणो आ बालभावाओ सेव असरिमो ममोवरि
 वेराणुबन्धो त्ति । पेच्छह से अइणिगुढायारमाकरियं, जेण ११
 तं तहा मम समक्खं मणाणुकूलं जंपिय करणेण विवरीयमा-
 यरइ त्ति । चिन्तयन्तो सो निग्गओ नयराओ । एत्यन्तरंमि
 थ अस्साणदोसेणं अभांविथपरमत्यमग्गत्तणेण य गहिओ
 कसाएहं, अवगया से परलोयवासणा, पणट्टा धम्मसद्धा,
 समागया सयसदुक्कतइवीयभूया अनेत्ती, जाया य देह- १
 पीजाकरौ अतीव बुभुक्खा । "आकरिसिओ "बुभुक्खाए । तओ

- पठमपरोमहवद्दएण तेण चक्षाणकोहवसएणं ।
 घोरं नियाणमेयं पडिवच्चं मूढहियएणं ॥
 जइ होज्ज इमस्स फलं मए 'सुच्चिणस्स वयविसेमस्स ।
 ता एयस्स वहाए पइजअं होज्ज मे जअो ॥
 ५ न कुणइ पणईण पियं ओ पुरिषो विप्पियं च मन्सूणं ।
 किं तस्स जणणिओव्वणविउडणं मेत्तेण जअेणं ॥
 ६ मन्सू य एम राया मम मिसुभावाउ चेव पावो त्ति ।
 'अवराहमन्तरेण वि करेमि तो विप्पियमिमस्स ॥
 इय काऊण नियाणं अप्पडिकन्तेण तस्स ठाणंस्स ।
 १० अइ भावियं सुवज्जमो कोहाणलजलियच्चित्तेण ॥
 एत्यन्तरंमि पत्तो 'एमो तवोवणं, अणेयविद्यप्पजणिय-
 कुचिन्तामंधुक्कियपवड्डमाणकोहाणसो य कुलवदं मेमतावसे य
 परिहरिज्जा अलक्खिओ सेव गओ महधारवीरियं, उवविट्ठो
 य विमल्लमिल्लाविणस्मिए चाउरन्तपौठे 'त्ति । अणुमयवसेण
 ५ पुणो वि चिन्निउमारद्धो । अहो मे राइणो ममोवरि
 पडिणीयभावो । कइं मव्यतावममज्जे अहं मे ओहमणिज्जो
 त्ति, जेण मे पइआविसेमं जाऊण नियड्डिवज्जलो तइ
 'तहोवणिमन्तिय 'असंपाउणेण पारणीयस्स किल्ल मं 'खल्लो-
 करेइ त्ति । तं मूढो खु मो राया किं मे एयावत्यगयस्स

१ AD कृचि० । २ A मोसूव । ३ AC अवधारमंतरेव । ४ AC om. ।

५ BD om. । ६ C तचेव । ७ BD असंपयाजेव । ८ D खल्लोवारिइ ।

खलीकरीयद् । १तद्वा अणाहाणं दुम्बलाणं परपरिहृयाणं च
सन्नाणं कथन्नेषेव विण्णिवाइयाणं जा खलियारणा, न मा
माणिणो माणमापूरेद् त्ति विसेसञ्चो समसत्तुमित्ताणं पर-
लोयवावारनिरयाणं तवस्सुीणं ति । अह्वा अपरिचत्ताहार-
मेत्तसङ्गस्स मे एत्तहमेत्ता कयत्यण १त्ति । ता अलं मे जाव- ५
ज्जीवं चैव परिह्वमेत्तेणं आहारेणं ति । गह्मियं जावज्जीवियं
महोववामत्रयं ॥ एत्यन्तरंमि य परिचत्तनिययवावारो असुह-
ण्णाणदूसियमणो तवपरिक्खीणदेहो दिट्ठो तत्थ तावसेहिं ।
भणियं च तेहिं । भयवं, अदपरिक्खीणदेहो अमंपात्रिय-
कुसुमविलेवणोवयारो लक्खिञ्जसि । ता किं इयाणिं पि ते १०
न संजायं पारणयं ति । अग्गिसम्भतावसेण भणियं 'न संजायं'
ति । तावसेहिं भणियं । कहं न संजायं, किं न पविट्ठो
१तस्स राइणो गुणसेणस्स गेहं । अग्गिसम्भतावसेण भणियं
'पविट्ठो' । तावसेहिं भणियं 'ता कहं ते न संजायं' ति । तेण
भणियं । वालभावाञ्चो चैव मे सो राथा अणवरद्धवेरिञ्चो, ११
खलियारिञ्चो अहं तेण । पुब्बिं मए पुण न जाणिञ्चो,
अवगञ्चो से इयाणिं वेराणुबन्धो । विणीञ्चो विव लक्खिञ्जद्
जाव मिच्छाविणीयस्स न से वेराणुबन्धो अवेद् ; जेणोवहास-
बुद्धीए मं उवणिमन्निज्जणं अणञ्जविलसिएणं चैव तेहिं तेहिं
माथापघारेहिं चैव किल मं परिह्वद् त्ति । अज्जं च तेण १०
विद्याण्णिज्जण मम पारणगदिवसं सइसा चैव ५ काराविञ्चो

पमोश्चो । तश्चो अहं पविषिजणं राथगेहं अबुद्धमाणिचो सेव
 सुणियनरिन्दपरिवाराभिष्याश्चो लुङ्गं सेव निग्गश्चो त्ति ।
 तश्चो तावसेहिं भणियं । भयवं, न 'एवं तवस्सिजणवच्छले
 नरिन्दगुणसेणे सभाविद्यद् । अहवा 'विचित्तसन्धिणो' हि
 ५ पुरिषा हवन्ति । किं वा न संभाविद्यद् । नत्थि अविषश्चो
 कसायाणं ति । भणिजण निवेदयं^१ तेहिं 'अच्चुम्भिग्गेहिं
 'कुलवदणो । जहा : न तस्स अग्गिसम्मतावसस्स इमिणा
 वुत्तन्नेण संपयं पि पारणयं संबुत्तं ति । तश्चो समंभन्तो
 तुरियमागश्चो अग्गिसम्मसमीवं कुलवद्, संपूहशी य तेण
 १० अग्गिसम्मेण जहाणकवेणोवयारेणं । तश्चो तेण भणियं । वच्छ,
 कहमियाणिं पि ते न संजायं पारणयं ति । अहो से
 असरिससमायरणं रादणो गुणसेणस्स । अग्गिसम्मतावसेण
 भणियं । भयवं, पुमादणो सेव रायाणो हवन्ति । को वा तस्स
 दोसो । मम सेवापरिचत्ताहारमेत्तसङ्गस्स एम दोसो, जेण तस्स
 १५ वि गेहं पविस्सामि त्ति । परिचत्तो य मए संपयं जावज्जीवाए
 सेव मयलपरिहववीयभूश्चो एहहमेत्तो • वि मङ्गो । अश्चो
 विस्सवेमि भयवन्तं एयंमि अत्थे ; नाहमस्सहा आणवेयज्जो त्ति ।
 कुलवदणा भणियं । वच्छ, जह परिचत्तो आहारो, गश्चो
 दयाणिं कालो आणाए । मस्यपदस्सा खु तवस्सणो हवन्ति ।
 २० किं तु तुमए नरिन्दस्स उवरिं कोवो न कायज्जो । अश्चो

१ B दय ।

२ AC विचित्तस्स ।

३ AC add च :

* B transposes these words.

सर्वं पुष्पकयाणं कम्पाणं पावए फलविवागं ।

अवराहेसु गुणेषु य निमित्तमेत्तं परो होइ ॥

एवमणुसासिजणं ^१पडियारगे तावसे निरुविय गओ
कुलवई ॥

इओ य राइणा गुणसेणेणं ^१तहा अयालच्छणसोक्खमणु- ५
हवन्ते परियणे अइक्खन्ताए पारणगवेलाए सुमरियं, जहा
पारणयदिवसो खु अज्ज तस्स महातवस्सिस्सु । अहो मे
अहस्रया, न संपन्नं चेव महातवस्सिस्सु पारणयं ति तक्केमि ।
पुच्छिओ य णेण जहामस्सिहिओ परियणो । किं सो
महाणुभावो तावसो अज्ज इहागओ न व त्ति । तओ तेण १०
निउणं गवेसिजणं निवेदयं । देव, आगओ आसि, किं तु
देवोपुत्तजम्भुययाहिणन्दिए अइपमत्ते परियणे न केणइ
उवचरिओ त्ति; तओ लल्लं चेव नेग्गओ । राइणा भणियं ।
अहो मे पावपरिणई । तस्स महातवस्सिस्सु धम्मन्तरायकरणेणं
देवोपुत्तजम्भुययं पि आवयं ^१चेव समत्येमि । मव्वहा न १५
अन्दपुष्पाणं गेहेसु वसुहारा पडन्ति । न य पमायदोसदूसिओ
अहं उदन्तनिमित्तं पि से पाप्पेमि मुहमवसोइउं । ता गच्छ,
ओ ओमदेवपुरोहिंय, ममाविन्नायपरियणभावो चेव, गवेसिजण
तस्स महातवस्सिस्सु वुत्तन्नं 'किं तेण ववसियं' ति लल्लं
निवेएहि; आसइइ ^२विय मे हिययं । एवं च समाणत्तो २०

सोमदेवपुरोहित्रो गन्धो तवोवणं । दिङ्गो तेण वज्रतवस्मि-
 जणपरिवारिओ गिरिमईतडासन्ननिविट्टमण्डवगन्धो दौहर-
 कुसरइयसत्यरोवविट्टो अमरिमवभाढत्तरायकहावावडो अग्गि-
 मस्यतावमो त्ति । पणमिओ^१ विणओणयउत्तिमङ्गेणं सोम-
 ५ देवेणं । तेणं चिय आसीसापुब्बयं 'मागयं' ति भणिऊण
 'उवविससु' त्ति आइट्टो । उवविट्टो सोमदेवपुरोहित्रो ।
 भणियं च णेण । भयवं, अइपरिकलीणदेहो लकित्ठज्जमि, ता
 किमेयं ति । अग्गिमस्यतावसेण भणियं । निरीहाणं अन्नओ
 समामादयवित्तीणं अङ्गं सेव किमत्तं^२ तवस्सौणं ति । सोमदेवेण
 १० भणियं । एवं एयं, निरीहा सेव तवस्सिणो ह्वन्ति ; किं तु
 धणधम्महिरसुवणमणिमोत्तियप्पवालदुप्पयसउप्पएसु न उण
 धम्मकाओवयारगे आहारमेत्ते वि । न य ईदमा एत्य लोथा,
 जे तुमए^३ वि मरिमाणं सुत्तिमग्गपवन्नाणं अविसेमसत्तुमित्ताणं
 समतणमणिमुत्तकञ्चणणं संमारजलहिपोयाणं आहारमेत्तं पि
 १५ न देन्ति त्ति । अग्गिमस्यतावसेण भणियं । मच्चमेयं, न
 एयारिमा एत्य लोथा मोत्तूण नरिन्दगुणसेणं ति । सोमदेवेण
 भणियं । भयवं, किं कथं नरिन्दगुणसेणेण । धम्मपरो खु मो
 राथा सुणौयइ त्ति । अग्गिमस्यतावसेण भणियं । को अओ
 धम्मपरो, ओ विणिञ्चियनियमण्डसो वि तवस्सिजणं पमञ्चं
 २० वावाएइ त्ति । सोमदेवेण चिन्तियं ।^४ परिकुविओ खु एओ

१ C add: थ ।

२ D किमंतं ।

३ BDविचारियाच ।

तावसो । अथा य दीहरकुसरदयसत्यरोवविद्धो लक्ष्मिञ्जर,
 तथा नरिन्दनिव्वेएणं चेवाणेण पडिवन्नमणसणं भवे । पुष्कि-
 ञ्जन्तो य एमो असोयव्वं सामिपरिवायं गेणहर । ता अन्नओ
 चेव उवन्नहिय वुत्तन्तं समिणो निवेएमि ति । पणमिऊण
 तं निग्गओ सोमदेवो । पुष्किओ १य णेणं कुसकुसुमवावड- ५
 ग्गहृत्यो अभिसेयकामो गिरिनहं समोयरन्तो तावसो । भयवं,
 किं पडिवन्नं अग्गिसम्मतावसेण । तेण वि य बाहजलभरिय-
 मन्धरनयणेणं सवित्थरमाइक्खियं तथणुट्टाणं । गओ सोमदेवो,
 निवेइयं च णेणं जहोवल्लद्धं राइणो । तओ राया अहिय-
 यरजायनिव्वेओ चिन्ताभार^१निस्सहं अज्जं धरमाणो सयलन्ते- १०
 उरप्पहाणपरियणपरि^२वारिओ पाइक्को चेव अग्गिसम्मपच्चा-
 यणनिमित्तं पयट्ठो तवोवणं । मंपत्तो रायहंसो व्व कल्लहं-
 सियपरिवारिओ तवोवणासन्नं ^३दित्थिष्णं गिरिनइपुलिणं ॥

एत्थन्तरंमि य सुणियनरिन्दागमणेणं पफुल्लवयणपङ्कएणं
 राइणो आगमणमग्गिसम्मतावसंस्स निवेइयं सुणिकुमारएणं ।
 तओ अग्गिसम्मतावसेण कोहजलणपञ्जलियसरीरेणं सद्दाविओ
 कुलवई, ^४लङ्घिऊण जहोचियसुत्रथारं निट्ठुरं भणिओ । भो
 भो न पारेमि एयस्स अकारणवेरिणो नरिन्दाहमस्स सुह-
 मवल्लोइउं । ता जं किंचि भणिय बाहिरओ चेव विसज्जेहि
 एयं । कुलवइणा चिन्तियं । अवहरिओ खु एसो कसाएहिं ।

१ B वेच, D चवेच । २ A बासच, C बीसच । ३ B मण ।

४ B om.

५ D अणिकच ।

- तश्चो जुप्तं चैव ताव पद्मगकषायदुषिषचित्तस्य नरिन्दंसणं परि-
हरिष्ठं ति गभो नराहिवसम्पुष्टं चैवं भूमिं कुलवर्द । दिट्टो
य णेण परिमिस्साणदेहो सपरिवारो राधा । पणमिञ्चो य
सविषयं सपरिवारेणं राहणा । अहिनन्दिञ्चो य आवीसाए
कुलवहणा, भणिञ्चो य णेण । महाराय, एहि ; एथाए सन्मग-
वीहियाए उवविसन्ध । राहणा भणियं 'जं भयवं आणवेह' ।
गया सन्मगवीहियं । उवविट्टो विमलसिलानिविट्टे 'कुसासणे
कुलवर्द, पुरञ्चो से धरिणीए चैव सपरिवारो राधा । तञ्चो
कुलवहणा भणियं । महाराय, कीम इयाणिं सकलसपरि-
१० वारेणमणुचियमेहहमेत्तं भूमिं शरणागमणमणुचिट्ठियं । राहणा
भणियं । भयवं, अणुचियकारिणो चैव अन्हे । अहवा मए-
जारिमाणं पुरिसाहमाणं इमं चैवोचियं, जं महातवस्सिजणस्य
पमायञ्चो वावायुणेण धम्मन्तरायकरणं ति । ता किं एहणा
अणुचियदियहियसम्भावेण १ निचड्डीमन्निएण । भयवं, कष्टं
११ पुण मो महाणुभावो अग्गिसम्पत्तावसो । पणमामि तं, सोहेमि
तस्स दंसणेण पावकककारिणं अघ्याणं ति । कुलवहणा भणियं ।
महाराय, मा एहहमेत्तं मंतप्यसु ण्ति । न २ एएण तुह निम्बे-
एणमणसणं कयं ति ; किं तु कप्पो चैवायं तवस्सिजणस्य, जं
शरिमकालमि अणसणविहिणा देहपरिचयणं ति । राहणा
१० भणियं । भयवं, किं बड्डहा मन्निएण, पेक्कामि ताव तं

१ D कुसमवाचये ।

२ CE अविष्ण०, B ० चक्कावी ।

३ B विचर० ।

४ BD वेह ।

महाणुभावं । कुलवदणा भणियं । महाराय, अलमियाणि
ताव तस्स दंसणेणं । झाणवावडो खु सो, ता किं से अहिप्पेय-
कज्जन्तराणं । गच्छ तुमं 'नयरिं', पुणो कश्चिं चि पेस्केज्जसु
त्ति । तन्नो 'जं भयवं आणवेद, पुणो आगच्छिस्सामि' त्ति
भणिकण अचन्तदुष्णो उट्टिन्नो राया । पणमिज्जण कुलवदं
पयड्डो 'नयरिं' ॥

तन्नो एक्केणं साणुक्कोसेणं च बालतावमकुमारेणं अणु-
गच्छिज्जण येवभूमिभायं निवेदन्नो से अगिमस्साभिप्पान्नो
त्ति । तन्नो रादणा चिन्तियं । किमिह 'पुणागमणेणं; जइ
परं कुलवदं आयासे 'पाडिज्जइ । ता न जुत्तं ममेह नयरे वि
चिट्ठिउं, मा से महाणुभावस्स तस्स असोयब्बं पि अवरं सुणिसं
ति । एवं चिन्तयन्तो पत्तो वसन्तउरं । पुच्छिया णंणं संवच्छ-
रिया 'कया अन्हाण खिइपइट्टियगमणदिथहो परिसुज्जइ'
त्ति । तेहिं च 'निच्चं तकस्सावावडत्तणेणोवलद्धमोहणदिपोहिं
विक्कत्तं 'महाराय, कम्मं सेव परिसुज्जइ' त्ति । तन्नो रादणा
समाणत्तो परियणो 'पयड्डइ लउं कम्मं'ति । तन्नो बिदथदिथहे
महया उडयरेण निग्गन्नो राया । अणवरयपयाणएहिं च
पत्तो मासमेत्तेण कास्सेण खिइपइट्टिय' । तन्नो ऊत्थियवि-
चिन्तकेउनिवहं 'विविहकयड्डमोहं मोहियसपुप्फोवयाररायमम

१ BD नवरं ।

२ BD पुचावरं ।

३ B पडिपज्जइ

४ B चिन्तियं ।

५ D adds नवरं ।

६ C कचचइ ।

‘ध्वलिद्यपासायमासोवषोहितं महाविभूर्दृष्टे पविट्टो नयनं,
तस्य विद्ये तोरणनिश्चिद्यवन्दनमालं सविसेसमंपादयमहोव-
यारं सव्यञ्चोभदं नाम पासायं ॥

- तस्य य तंमि चेव दियहे आगञ्चो मामकप्यविहारेण
 १. आसायंजमं विहरन्तो सौसगणसंपरिवृजो संपुष्टदवालसङ्गी
 चोद्धिमणनाणादसद्यजुत्तो सव्यङ्गसुन्दराहिरामो पठमजोव्यक-
 त्तिद्वौसमद्वास्त्रियमरौरो मण्डणमिव वसुमर्द्वे आणन्दो व्य
 सव्यसज्जणल्लोयणानं पञ्चाएभो व्य धम्मनिरयाणं निल्लञ्चो व्य परम-
 धम्मथाए ठाणमिव आदेयभावस्स कुल्लहरं पिव सन्नीए आगरो
 २. इव गुणरयणानं विवागसव्यस्समिव कुमल्लककस्स महामहल्ल-
 जिववंसमभृञ्चो विजयसेणो नामं आचरिञ्चो त्ति । सो य
 असोयदत्तसेट्टिपडिबद्धे जिणाययणमण्डणं अणुस्रविय ओग्गहं
 ठिञ्चो असोयवणुञ्जाणे । *जत्य नौदवलिथा तिव नरवई
 दुल्लहविवरा महयारा, परकल्लत्तदंसणभीया तिव सप्परिसा
 ३. अहोमुहट्टिया वावीतडपायत्ता, विण्णिवडियमप्पुरिमच्चिन्नाञ्चो
 तिव *अडाल्लविडाल्लाञ्चो अरुमुत्तयजयाञ्चो, दरिइकामिहिय-
 याहं पिव समन्ताञ्चो आउल्लारं लयाहराहं, तिसयपसन्ता तिव
 पासण्डणो न सोहन्ति *लिम्बपायवा, नववरगा तिव कुसुम्भ-
 रत्तनिवसणा विरायन्ति रत्तासोया—किं बह्वणा—जत्य मणो-
 ४. रहा तिव जीवल्लोयस्स बह्वुत्तन्ता उञ्जाणपायवा । तथा

१ B धवस ।

२ A डाल ।

३ D *कामिदि ।

४ CDE पासण्डिया ।

५ BCE तिव ।

हिमगिरिसिहराहं पिव उक्तुधवलाहं जिणाययणाहं । तस्य
य बज्रपासुए भूमिभाए अहासंजमं सो भयवं चरणकरण-
निरञ्चो परिवसह ॥

इञ्चो य राहणा तुणसेणेणं अत्याहयागएणं पुच्छियं ।
केण भे अञ्ज इह अञ्चैरयभूयं किञ्चि वत्यु दिट्टं ति । तञ्चो
उवलङ्कविजयसेणायरिएण पणमिज्जण रायाणं भणियं कल्ला-
णएणं । महाराय, दिट्टं मए अञ्चैरयं । राहणा भणियं ।
कहेहि किं तयं ति । कल्लाणएण भणियं । इह अमोगद-
त्तसेट्टिपडिबद्धे अमोयवणुज्जाणे सयलदट्टव्वदंमणमद्धसवो लाय-
लजोण्हापवाह'पन्धलियसउद्धिमाभोञ्चो सयलकल्लासंगञ्चो विय १०
मयलञ्जणो पढमजोव्वणत्थो वि वियाररहिञ्चो विणिज्जि-
यकुसुमबाणो वि तवसिरिनिरञ्चो परिचत्तसव्वसङ्को वि
मयलजणोवयारी सुत्तिमन्तो विव भयवं धञ्चो दिट्टो मए
गन्धारजणवथाहिवस्स समरसेणस्स मत्तञ्चो लच्छिसेणस्स पुत्तो
पडिवअसमणलिङ्को विजयसेणो'न्मम आयरिञ्चो ति । तञ्चो १५
राहणा भणियं । अहो तुमं कयपुत्तो, पावियं तए फलं लोच-
णाणं । अहं पि णं भयवन्तं मोत्तणमन्तरायं सुए वन्दिस्सामि
न्ति ॥ अहकन्ताए रयणौए कयसयल्लगोसकिञ्चो राया गञ्चो
तमुज्जाणं । दिट्टो य णेण अण्णेषमणपरिचरिञ्चो संपुल्लवार-
यससि व्व तारयणपरिवुडो विजयसेणायरिञ्चो । तञ्चो हरि- १

सुखिप्रपुलाएण आणन्दबाहजलभरियलोयणेणं धरणिनिहित्त-
 जाणकरयलेणं सविणयं पणमिअो अणेण, दिअो य से गुरुणा वि
 सारौरमाणसाणेगदुक्खविउउणो सासयसिवसोक्ततहवीयभूअो
 धम्मल्लभो त्ति । तअो अट्टारससील्लसहस्स'भरवहे मिद्धि-
 ५ वङ्गनिभराणुरायसमागमचिन्ना'दुब्बले सेससाज्जो वन्दिऊण
 उवविट्ठो गुरुसमौवे । विण्णिअो य तस्स ऊवसरिएहिं । भणिथं
 च णेण । भयवं किं ते सयल्ल'संपुणमणोहरस्सावि ईइसं निब्बे-
 यकारणं, जेण इअो तअो ससम्ममनिवउत्तनरिन्दमउत्तिमणि-
 प्पभाविस्स'विच्छुरियपायवौढं रायल्लच्छं उज्जिय इमं ईइसं
 १० इहल्लोयनिप्पिवासं वयविसेसं पडिवअो मि त्ति । विजयसे-
 णेण भणिथं । महाराय, संसारंमि वि निब्बेयकारणं पुच्छमि ।
 नण सुल्लहसेत्य निब्बेयकारणं । सुण ।

नारयतिरियनरामरभवेसुं ह्णिण्डकथाण जीवाणं ।

अण्णजरामरणभए मोत्तूण क्तिमत्थि किंचि सुहं ॥

किं अत्थि नारगो वा तिरिअो मणुअो सुरो ५ व संसारे ।

सो कोइ जस्स अण्णमरणार न होन्निं पावाहं ॥

तेहि गहियाण थ कहं होइ रई हरिणतणयाणं व ।

कूडयपडियाण दढं वाहेहि विलुप्पमाणाणं ॥

सब्बेमिं सत्ताणं खणियं पि ऊ दस्समेत्तपडियारं ।

[AC भार० ।

१ CDE परिदुब्बले च ।

२ B संपाडिय ।

D संपाडिय ।

३ B विचरिय ।

४ ABCDE न्ण ।

जा न करेद नथु सुहं शष्ठी को तीए पडिवन्धो ॥

केण ममेत्युप्यत्ती कहिं इओ तह पुणो वि गन्तव्वं ।

ओ एत्तियं पि चिन्हेए एत्य सो को न निव्विणो ॥

अन्नं च । एत्य, महाराय, महासमुद्गमच्छगयं रयणमिव
चिन्तामणिमंनिभं दल्लभं माणसत्तणं । तथा खरपवणचालिय-
कुसग्गजलविन्दुचञ्चलं औवियं, कुवियभुयङ्गभोसणकणाजाल-
सन्निहा य कामभोगा, सरयजलहरकामिणीकडखगयकणवि-
ष्णुचञ्चला य रिद्धौ, अकयसुहृत्तवचरणणं च दाहणो तिरिय-
नारएसु विवागो त्ति । अवि य

भयरोगभोगपियविष्णो गवज्जुदुखजलणपञ्जलिए ।

नडपेष्कणयसमाणे संसारे को धिदं कुणद ॥

सद सासयंमि ठाणं तस्सोवाए य परममुणिभणिए ।

एगन्तसाहगे सुपुरिसाण जत्तो तहिं जुत्तो ॥

एवं च, महाराय, संसारो चेव मे निव्वेयकारणं । तह्वि
पुण निमित्तमेत्तमेयं संजायं ति । सुण ।

अत्थि इहेव विजए गन्धारो नाम जणवओ, तत्थ गन्धार-
पुरं नाम नयरं । तन्निवासी अहं तत्थेव चिट्ठामि । मित्तो
थ मे वीयहिययभूओ सोमवत्तपुरोच्चियपुत्तो विहावसू नाम ।
सो य कहंचि आयइपौडियदेहो विणिक्खियसुरासुरेण मच्चुणा
मम समक्खमेव पच्चत्तसुवणीओ । तओ अहं तव्विओयाणल-
जल्लियमाणसो चिट्ठामि; जाव आगया अहासंजमविहारेणं
विहरमाणो वासावासनिमित्तं चत्तारि बाज्जणो, ठिया थ

नयरात्रो नाददूरे महामहन्नाए १गिरिगुहाए । सिद्धा य मे
 अइपिय त्ति करिय निययपुरिसेहिं । गत्रो अहं सिग्घमेव
 ते वन्दिउं । दिट्ठा य तत्थ भयवन्तो सन्धाथवावडा, वन्दिथा
 पइट्ठवयणपङ्कएण । अचिणन्दिओ भयवन्तेहिं धम्मसासेण ।
 ५ पुच्छिया मए अहाविहारं । अणुसासिओ भयवन्तेहिं । तत्रो
 ते सुणौ कंचि वेलं पज्जुवासिय पविट्ठो नयरं । ते १य
 भयवन्तो सव्वकालमेव वासावासे मासोववासेणं जयन्ति त्ति ।
 उवल्लङ्गं मए सक्कत्तं ॥

पवहुमाणसङ्कम्भ १ य पइदिणं सेवमाणस्स ते १अइकन्ता
 १० चत्तारि मासा । चरिमरयणौए जाया महं चिन्ता । कक्कं खु
 ते महातवस्सो गच्छिस्सन्ति । १तत्रो १अहं अट्ठजामावसेमाए
 १रयणौए निग्गओ भयवन्तदंसणनिमित्तं नयरात्रो । गत्रो य थेवं
 भूमिभागं ; जाव, पयलिया वसुमई, गच्छियं गन्धारगिरिणा,
 पवाइओ सुरहिमाइओ, उक्कोविचं नइङ्गणं, वित्थरिओ
 जयजयारवो । तत्रो अहं अहंरिहयंजायहरिमो तुरियं तुरियं
 पत्थिओ जाव पेक्कामि गन्धारगिरिगुहासमोवे अवहरियं
 तणाइयं, समीकथं धरणिवट्ठं, पवुट्ठं गन्धोदयं । उवइया
 पुप्फोवयारा । १निवड्डिया देवसंघाथा थुणन्ति भयवन्ते
 षाउणो । अहो भे रुक्कट्ठं माणुसत्तणं, खविथा रागाइओ,
 धराजियं कम्मसेसं, तिओ भवसमुट्ठो, पाविथा सामयमिवसुह-

१ CD add बंधार० ।

१ B om.

१ D संवेगस्य ।

५ BD जानिबोर ।

५ ACD चिवइया ।

सिद्धिं चिन्तितं । तत्रो मए चिन्तितं । आविभूयं नूणमेएषिं
 केवसं, सुक्का जाइजरामरणदुक्कवासस्स ॥ एत्थन्तरंमि दिट्ठा
 मए केवलपहावओ च्चिय रयणमयसौहासणोवविट्ठा विणियङ्ग-
 भवपवञ्जा^१ पसन्तचिन्तव्वारा केवलसिरौसमट्ठासियसरौरा
 सुत्तिमन्ता विव गुणगणा भयवन्तो साङ्गणो च्चि । तत्रो मए ५
 चिन्तितं । न एत्थ संदेहो, ^२संपुसमेव एएमिं केवलनाणं
 ति । तत्रो आणन्दबाहजलभरियलोयणेणं रोमञ्जपुल्लइयङ्गेणं
^३विन्दयवसुप्फुल्ललोयणेणं धरणि^४निमित्तजाणकरयलेणं तहाविहं
 अञ्जन्तसोत्तणं अणाचिक्खणीयं अवत्थन्तरमणुहवन्तेण वन्दिया
 मए, वन्दिजण ^५य उवविट्ठो तेमिं पुरओ । पत्थुया केवलिणा ९
 कहा । पयत्ता पुच्छिउं हियइच्छियं देवनरगणा । तत्रो मए
 चिन्तितं । किं पुणो अहमेए भयवन्तो पुच्छामि । जाव
 आवडिओ हिययसत्तभूओ च्चित्तंमि मे विहावस्सु । तत्रो मए
 चिन्तितं 'अह कहिं पुण मे मित्तो त्तिहावस्सु उप्पओ, होउ,
 'एयं पुच्छामि' च्चि च्चिन्तिक्कण^६पुच्छि प्रो मए भगवं केवलौ । १५
 भयवं, अत्थि इओ०कोइ कासो पञ्चत्तसुवगयस्स मे मित्तस्स ।
 ता कहिं सो उववओ, किं वा संपयमवत्थन्तरमणुहवइ, वि
 वा मम सुणियपरमत्थमग्गस्सु वि तम्मिओयाणलजणियसंतावो
 च्चित्तंमि गोवसमं जाइ च्चि । केवलिणा भणियं । सुण ।

१ D ०पर्वथा ।

२ D सनुपसं दयसिं ।

३ B विन्दयवसुप्फुल्ललोयणपरिचयेथ, A विन्दयवसुप्फुल्ललोयणपरिचयेथ ।

४ B निदिध ।

५ ACDE om. ।

६ B यथं ।

- अत्यि इहेव गन्धारपुरे नद्यरे जसदन्नो नाम वत्यसोहगो ।
 तस्म मज्जपिक्का नाम गेहसुणिया । तीसे गन्धमि सुणओ उववन्नो
 त्ति । सो थ अरकडिण^१रज्जुसंदामिओ बुभुक्कापरिमिलाणदेहो
 सोहणियाकुण्डनियउवत्ती रासहसुरप्पहारभौओ इहेव संपथं
 १ दाहणमवत्यन्तरमणुहवइ । जम्भन्तरंमि थ पुस्करद्वभरइकुसुम-
 पुरनिवासिणो ते कुसुममारसन्नियस्स खेट्टिपुत्तस्स सिरिकन्ता-
 भिहाणा अचन्तवज्जहा पत्ती आसि त्ति । तयव्यासओ^२अच्चयं
 तव्विओथाणलजणियसंतावो चित्तंमि णोवसमं आइसाणमेथं
 मए एथं सोऊणं संजायनिव्वेएणं तन्नेहमोहियमणे
- १० पञ्चिमोक्खणनिमित्तं पेसिया जसदिसवत्यसोहगगिण उव्वट्ठो
 पुंरंमा, भणिया थ 'तं लज्जं मोथाविय विइलपाडुगाभि-
 गिणियह इहेवागच्छह^३' त्ति । त्थो गया ते पुरिमा, । तन्नो
 च संपाडिअं मण्णु सासणं^४मणेहिं, आगया थ तं गेणिविथ-
 दिट्ठो थ सो मए^५पिसुया^६अयगहियतणुहो कौडाधिसमथं^७
- १५ पाइयखयडिओ अइखीण^१सरीरं ससन्तचखिरजीइन्नसन्नि-
 धवलविहाविज्जमाणदंसणावली मन्दमन्दं परिसक्खंसि
 जाइदूरओ चव सुणओ त्ति । जाओ थ मे तं तहाविहं दण्णे
 महन्तो संवेगो । चिन्तियं च मए । अहो दाहणो संसारवासो ।
 एवंविहावर्णाणि एत्य जीवाणं पेक्खविज्जसिथाइं । एत्यन्तरंमि

CE add पञ्चि । १ B • डुणि । २ B • निनेहिं ।

B पिणुवं । ३ B सथावचीच । ४ CDE add त्ठु ।

य पत्ता मम समीवं सह तेण ते पुरिखा । निवेदश्चो फेहिं
 'देव एस सो सुणश्चो' ति । तश्चो सो मं दडूण पयलंतदीहलज्जुलो
 बाहज्जसभरियल्लोयणो उग्गोवम'वयाल्लियाणणो किंपि तद्वा-
 विहं अणाचिखलीयं अवत्यन्तरं पाविज्जणमारसिउमाठत्तो ।
 तश्चो मए पुच्छिश्चो^१ केवल्ली । भयवं, किमेयं ति । तेण भणियं ।

ता तश्चो आणन्दशाहज्ज^२सुणो पणश्चो ति । मए भणियं । भयवं,
 'विन्दयवसुप्फुल्लोयणो धरणि'ण^३णद । भयवया भणियं । न विसेसश्चो,
 असन्नसोहणं अणाचिखलीयं अ^४इदमो वेद ए^५संसारसहावो ति,
 मए, वन्दिज्जण^६य ज्वत्तियां भावणा अणाभोगश्चो वि कंचि काळं
 कहा । पयत्ता पुच्छि ति । तश्चो मए भणियं । भयवं, अह कस्स कम्मस्स
 चिन्तियं । किं पुगो । भयवया भणियं । जादमयमाणजणियस्स । मए
 आवडिश्चो हिययस । भयवं, को वियाणेण माणो कश्चो ति । भयवया
 चिन्तियं 'अह कयं । सुण ।

'एयं पुच्छामि' ति । चेवाणन्तरज्जो पवत्ते मयणमद्दसवे निग्गयासु
 भयवं, अत्थि इश्चो०कांसासु नयरचचरीसुं तरुणजणवन्द्रपरिगएण वज्जणप-
 ता कहिं सो उववज्जं वसन्तकील्लभणुहवन्तेण दिट्ठा समासन्नचारिणी वत्य-
 वा मय^७अणियपद्दगचचरि ति । दडूण य अज्जाणदोसेणं जाह^८कुत्ताहगव्विएणं
 चिन्तं । 'कहं नीयचचरी अन्हाण चचरीए समासन्नं परिव्वयह'
 ति कयत्थिया वत्यसोहगा । पहाणो ति करिय दडुथरं
 कयत्थिज्जण संजमियसव्वगत्तो नेयाविश्चो चारयं जसदिश्चो ।

१ BC ०ववाहि०, DE ०ववाहि० । २ CDE add धयवं ।

३ CDE कुत्तवचार० ।

एत्यन्तरंमि गद्यमाणपरिणामवन्तिणा बद्धं परभवाउच्यं ।
 'वन्ते य मयणमङ्गसवे नगरक्षोएण मोथाविभो जसदिक्षो ।
 एषो य तक्षकपरिणामवसन्तो मरिज्जण एत्य उववन्तो न्ति ॥

तन्तो मए चिन्तिथं । अहो अप्यसुहं नियाणं बद्धुत्कफलं,
 धिरत्यु संसारवासस्सु । ता पुच्छामि भयवन्तं 'किंपञ्जवसाणमेथं
 नियाणं, किं वा एस भविन्तो अभविन्तो वा सिद्धिगामौ
 अन्विद्धिगामौ संपन्नबीन्तो वा न वन्ति चिन्तिज्जण पुच्छियं
 मए । तन्तो भयवया भणियं । सुण, जंपञ्जवसाणमेथं
 नियाणं ।

- १० इतो सुणयभवात्तो एस अहाउच्यं पाणिज्जण उव्वट्ठो
 समाणो इमस्सु चैव जसदिक्खस्सु गेहपसूथाए घोडघडिगाभि-
 हाणाए रासहीए गभंमि रासहत्ताए उववक्खिहि न्ति^१ । तन्तो
 य निग्गन्तो समाणो जसदिक्खस्सु अमणोरमो किलेससंपाविद्य-
 सरौरवित्तो गद्य^२भाह्व्वणपरिखेइयसरौरो जीविद्यसमथं^३
- १५ चिट्ठिज्जण मन्तो समाणो जसदिक्खसंगथस्सु चैव माइदिक्खसन्नि-
 यस्सु चण्डालस्सु अण्हिगाभिहाणाए भारियाए कुच्छिंसि
 नपुंसगत्ताए उववक्खिहि न्ति ।^४ तन्तो य निखन्तो समाणो
 कुव्वदोहग्गककल्लूसिन्तो अपरिआथंविमथसङ्गो कंचि काणं
 नपुंसगत्ताए जीविज्जण सीहविण्णिवारयसरौरो देहं^५ पमोत्तूण

१ C निवत्त ।

२ D has everywhere •क्खिही ।

३ ACDE भारवत्त ।

४ B •समिथं ।

५ D मीगूण ।

तीसे चैव चण्डालमहिष्ठियाए कुष्किंसि इत्यिगन्ताए उव-
 वञ्जिहि ण्ति । तन्नो विणिग्गयमेत्तो चैव पढमवात्तभाववत्ती
 भुयङ्गुत्तको मरिजण ऊसदिक्खस्स चैव 'गम्भदासीए दत्तिथा-
 भिहाणाए कुष्किंसि नपुंसगन्ताए उववञ्जिहि ण्ति । तन्नो
 विणिग्गन्नो समाणो जञ्चन्व^१मउहखुत्तो मव्वल्लोयपरिभूत्तो
 कंवि काळं नपुंसगन्तं परिवाल्लिज्जण पयत्ते नयरडाहे
 किमाणुणा 'कारौकयसरौरो पञ्चत्तमुवगच्छिज्जण तीसे चैव
 गम्भदासीए कुष्किंसि इत्यियन्ताए उववञ्जिहि ण्ति । समुप्पन्नो
 य पौढसणी भविस्सइ ण्ति । तन्नो एत्येव नयरे रायमग्गे
 गच्छन्ती, विथरिण मत्तइत्थिणा वावाइया समाणो इमस्स
 चैव ऊसदिक्खस्स काळञ्चणियाभिहाणाए भारियाए कुष्किंसि
 इत्यिगन्ताए उववञ्जिहि ण्ति । जाया समाणो कमेण संपत्त-
 जोव्वणा । दिन्ना य ऊसदिक्खेण ऊसरत्थियाभिहाणस्स
 अञ्चन्तदारिद्राभिभूयस्स । इत्थिया कथपाणिग्गहणा आवज्ज-
 यन्ता होजण पसूरसमए^२ चैव. महावेदणाहिभूया काळं
 काज्जण सजणणीए चैव पुत्तन्ताए उववञ्जिहि ण्ति । उववन्नो
 य सो वात्तभावे चैव गन्धारनिक्खगातीरंमि खेत्तमाणो ऊसदिक्ख-
 यत्तुणा सिक्खायनामेण 'रिउपुत्तो' ण्ति गिण्हिज्जण सिरोह-
 रानिबद्धगइयसिक्खायत्तो दहंमि परिक्खिप्पिहिइ ॥ एयपञ्ज-
 वसाणमेयं निथाणं । भविन्नो य एसो सिद्धिगामीं य, केवसम-
 संपत्तवीत्तो ण्ति ॥

१ B निच०, AC गणे० ।

२ B चरि ।

३ D इपुसरीते

तत्रो मए भणियं । भयवं, कच्चिं पुणो सो जल्लमरणान्तरं
उववच्छिद्दिह त्ति, कथा वा बीयसंपत्ती^१ सुत्तिसंपत्ती य
१ भविस्सइ । भगवथा भणियं । सुण ।

जल्लमरणान्तरं वाणमन्तरेसु . उववच्छिद्दि त्ति । तत्रो
५ तस्मिं चैव जस्से आणन्दतित्यथरसमीवे सासथसुहकप्पपायवेक्क-
बीयं ससत्तं पाविद्दिह । तत्रो १ उउगइसमावओ संखेज्जेसु
समइत्थिएसु भवग्गइणेसु इहेव गन्धारजणवए पाविज्जण
नरवइत्तणं अमरतेयविज्जाहरसमणणिसमीवे पवच्छिज्जण
पव्वक्खं संपत्तकेवसो सुत्तिं पाविस्सइ त्ति ।

१० तत्रो ममेथं सोज्जण जाओ संवेओ, नियन्ता भवचारगाओ
मई । तत्रो अणुअविय जणणिजणए काज्जण जहोसियं
करणिज्जं निखन्तो सुगहीयनामधेयस्स भगवओ इन्ददत्तगण-
हरस्स समीवे । ता एथं मे निज्जेयकारणं ति ॥

• गुणसेणेण भणियं । भयवं, कथत्थो सि, सोहणं निज्जेय-
१५ कारणं । अं पुण इमं भणियमासिं । जहा ।

इइ सासथंमि १ ठाणे तस्सोवाए य परअसुणिभणिए ।

एगन्तसाइए सुपुरिसाण जत्तो तच्चिं जुत्तो ॥ त्ति

अइ किं पुण तं सासथं १ ठाणं, को वा तस्स साइओ
उवाओ त्ति ॥

१ A om.

२ ACE भविस्सिद्दिह ।

३ B अहर ।

४ E चानि ।

५ DE चानि ।

विजयसेणेण भणियं । महाराय, सामयं थामं नाम, जत्य
पाणिणो अट्टविहकम्ममलकलङ्कविष्णुमुक्का जम्भज्रामरणरोय-
सोयाद्दरहिया निरुवमनाणदंसणसुहभादणो^१ आयामिदी-
हमद्धं कालं चिट्ठन्ति । तं पुण सयलादसयरयणाथरेहिं तेलो-
क्कबन्धवेहिं सुरासुरपूइएहिं सव्वसूहिं भणियं इमस्सु चव^५
चोइस^२रञ्जूसियस्सु खेत्तलोगस्सु चूडामणीभूयं परमपयं थामं
ति । साहओ उण उवाओ इमस्सु सक्कत्तनाणचरणलक्खणो पडिवा-
इओ त्ति । एसो य गिह्धिधम्मसाज्जधम्मोहिं ववत्थिओ । तत्य
गिह्धिधम्मो दुवालसविहो । तं जहा । पच्च अणुव्वयादं तिखि
गुणव्वयादं चत्तारि सिक्खावयादं ति । साज्जधम्मो उण^{१०}
दसविहो । तं जहा ।

खन्ती य मद्दवज्जवमुत्ती तवसंजमे य बोधव्वे ।

सच्चं सोयं आकिञ्चणं च^३ बभं च जडुधम्मो ॥

एयस्सु उण दुविहस्सु वि धम्मस्सु मूलवत्थु सक्कत्तं । तं
पुणो^४ अणादकम्मसंताणवेडियस्सु जन्तुणो दुल्लहं हवदं ति ।^५
तं च कम्मं अट्टहा^१ तं जहा । नाणावरणिज्जं^६ दरिमणावर-
णिज्जं वेयणिज्जं मोहणिज्जं आउयं नामं गोत्तं अन्नरायं
च । एयस्सु उण निमित्तं मिच्छत्तं अस्साणं अविरदं पमाओ
कसाया जोगा य त्ति । एगपरिणामसंचियस्सु एयस्सु दुविहा

१ CDE add चवद्व । २ CDE add चवंतं । ३ AD अरुणपक्ष

४ CDE सावावरचारं । ५ BD इंसवां ।

- ठिई समस्ताया । तं जहा । उक्कोसिया य जहन्निया यं ।
तत्य णं जा सा उक्कोसिया, सा तिब्वासुहपरिणामजणियाणं
नाणावरणदरिसणावरणवेयणीयन्नरारायाणं तीसं सागरोव-
मकोडाकोडीओ, मोहणिव्वस्स सत्तरिं, नामगोयाणं वीसं,
५ तेत्तीसं च सागरोवमाहं आउयस्स त्ति । जहन्ना उण तहा-
विहपरिणामसंचियस्स वेयणीयस्स बारस मुज्जन्ता, नामगोयाणं
अट्ट, सेमाणं भिन्नमुज्जन्तं ति । एवंठियस्स य इमस्स कम्मस्स
अज्ञापवत्तकरणेण जया घंसणघोलणाए कहवि एगं सागरो-
वमकोडाकोडिं मोत्तूण सेसाओ खवियाओ हवन्ति तीसे वि
१० य णं येवमेत्ते खविए, तथा घणरायदोसपरिणामल्लक्षणो
नाणावरणदरिसणावरणन्तरायपडिवन्नसहायभावो मोहणीय-
कम्मनिव्वत्तिओ अच्चन्तदुग्घेओ कम्मगण्ठी हवद् । भणियं च ।
गण्ठि त्ति सुदुग्घेओ क्कखडघणरूढगूढगण्ठि व्व ।
जीवस्स कम्मजणिओ घणरायदोसपरिणामो ॥
- १५ तं च पत्ते समाणे अत्थि एगे जीवे जे तं भिन्दद्, अत्थि
एगे जीवे जे नो भिन्दद् । तत्य णं जे से भिन्दद्, से
अपुव्वकरणेणं भिन्दद् । तओ तंमि भिन्ने समाणे अणियत्तौ-
करणेणं कम्मवणस्स दावाणल्लेगदेमं सिवसुहपायवस्स निरुव-
हयवीयं संसारचारयस्स मोयार्वणसमत्थं चिन्तामणिरयणस्स य
१० सज्जयभावज्जयं अणादंमि संसारसायरे अपत्तपुव्वं पसत्यमम्म-

त्तमोहणीयकम्पाणुवेथणोवधमखायसमुत्थं पसमसंवेयनिव्वेथाणु-
 कम्पादलिङ्गं सुहायपरिणामरूवं सम्भत्तं पाउणह, तल्लाहसमकालं
 च दुवे नाणाणि । तं जहा । मदानाणं च सुयनाणं च । तन्नो
 तंमि पत्ते समाणे से जीवे बड्ढयकम्ममल्लसुक्के आसन्नित्तिसह-
 वभावे पसन्ने संविग्गे निव्विस्से अणुकम्पापरे जिणवथणरुई ५
 आविह्वद । भणियं च ।

सम्भत्तं उवसममाइएहि लक्किअए उवाएहिं ।

आयपरिणामरूवं बण्णेहि पसत्तजोगेहि ॥

एत्थ य परिणामो खल जीवस्स सुहो उ होइ विस्सेओ ।

किं मल्लकलङ्कसुक्कं कणयं भुवि मामलं होइ ॥ १०

पथईइ य कम्पाणं विद्याणिउं वा विवागमसुहं ति ।

अवरुद्धे वि ण कुप्पद उवममन्नो सब्बकालं पि ॥

नरविषुहेसरसोखं दुखं विचय भावन्नो उ मज्जन्तो ।

संवेगन्नो न मोखं मोत्तणं किंचि पत्थेइ ॥

नारयतिरियनरामरभवेसु निव्वेयन्नो वसइ दुखं । १५

अकथपरलोथमग्गो ममत्तविसवेगरहिओ वि ॥

दड्ढूण पाणिमिवहं भौमे भवसागरंमि दुखत्तं ।

अविसेसन्नो ऽणुकम्पं दुहा वि मामत्थन्नो कुणह ॥

मज्जइ तमेव सच्चं नीसङ्कं अं जिणेहि पन्नत्तं ।

सुहपरिणामो सच्चं कङ्काइविषोत्तियारहिओ ॥ १६

एवंविहपरिणामो सम्बद्धिद्वी जिणेहि पञ्चत्तो ।

एषो य भवसमुद्दं लङ्घ्ये येवेण कालेणं ॥

तत्रो य तीसे वि य णं ठिईए पलिओवमपुञ्जत्तमेत्ते खीणे
परमत्यओ सुहयरपरिणामगथं 'देमविरहं पडिवज्जद । तं
५ जहा । थूलगपाणाइवायविरमणं वा थूलगमुसावायविरमणं वा
थूलयादत्तादाणविरमणं वा परदारगमणविरमणं वा सदार-
मंतोसं वा अपरिमियपरिगहविरमणं वा । से थ एवं देमविरह-
परिणामजुत्ते पडिवंझाणव्वए भावओ अपरिवडियपरिणामे
नो खलु ममायरह इमे अइयारे । तं जहा । वन्धं वा वहं
६ वा ह्विच्छेयं वा अइभारारोवणं वा भत्तपाणवोच्छेयं वा,
तह महसभ्भखाणं वा रहससभ्भखाणं वा सदारमन्तभेयं वा
मोसोवएसं वा कूडलेहकरणं वा, तहा तेणाहडं वा तक्करपभोगं
वा विहद्धरज्जाइकमं वा कूडंतुलकूडमाणे वा तप्पडिह्वगववहारं
वा, तहा इत्तिरियपरिगहियागमणं वा अपरिगहिया-
५ गमणं वा अणङ्गकौडं वा परविवाहकरणं वा कामभोग-
तिव्वाहिस्सासं वा, तहा खेत्तवत्युपमाणाइकमं वा हिरह-
सुवणपमाणाइकमं वा धणधन्नपमाणाइकमं वा दुपयत्तउप्पय-
पमाणाइकमं वा कुविचपमाणाइकमं वा ; तहा अत्ते थ एवंजा-
इए संसारसागरहिण्डणनिमित्तभूए सुहपरिणामभावओ चेव
० ओ आयरइ ति । तहा इमे एयाह्वे उत्तरगुणे थ पडिव-

क्कर । तं जहा । उद्धुदिसिगुणव्यथं वा अहोदिसिगुणव्यथं वा
 तिरिथदिसिगुणव्यथं वा, तथा भोगोवभोगपरिमाणसखणगु-
 णव्यथं वा उवभोगपरिभोगहेउखरकम्मादपरिवक्कणं वा, तथा
 अवज्जाणायरिथपमाथाथरिथहिंस'प्यथाणपावकम्भोवएसलख-
 णाणत्यदण्डविरदगुणव्यथं वा, तथा सावक्कजोगपरिवक्कणानर-
 वक्कजोगपडिसेवणालखणसिखावथं वा, तथा दिसिवयगहि-
 यस्सु दिसापरिमाणस्सु पददिणपमाणकरणदेसावगासिथसि'का-
 वथं वा, तथा आहारसररीरमक्कारवम्भचेर'अव्वावारलखणपोस-
 हसिखावथं वा, तथा नायागयाणं कप्पणिज्जाणं अन्नपाणा-
 ईणं दव्वाणं देसकालमद्दासक्कारकमजुथं पराए भत्तीए आया-
 णगुहट्टाए संजयाणं दाणं ति, इदलखणातिहिसंविभागसि-
 खावथं वा । से थ एवं कुमलपरिणामजुत्ते पडिवक्कगुणव्यथ-
 सिखावए भावओ अपरिवडियंपरिणामे नो हल्लु समाथरद
 इसे अदयारे । तं जहा । उद्धुदिसिपमाणाइक्कमं वा अहो-
 दिसिपमाणाइक्कमं वा तिरिथदिसिपमाणाइक्कमं वा खेत्तवुद्धिं १५
 वा सदअन्तरद्धं वा, तथा सचित्ताहारं वा सचित्तपडिवद्धाहारं
 वा १अप्यउल्लिओसहिभक्कणं वा दुप्यउल्लिओसहिभक्कणं वा
 तुक्कोसहिभक्कणं वा, तद्दा इद्दालकम्भं वा वणकम्भं वा
 २सागडिकम्भं वा भाडियकम्भं वा फोडियकम्भं वा दन्तवाणिज्जं
 वा केसवाणिज्जं वा रमवाणिज्जं वा ३ विमवाणिज्जं वा जन्तपी- २०

१ C प्यहाड ।

१ C अप्यओरलि०, = अपकोरिथि ।

२ B साडिथ ।

३ CDE add लक्कावाणिज्जं वा ।

- लणकम् वा ^१निलङ्कणकम् वा द्वग्गिदावण्यं वा असदपोसण
 वा सरदहतलायसोसण्यं वा, तथा कन्दप्यं वा कक्कुदयं वा
 मोहरियं वा संजुत्ताहिगरणं वा उवभोगपरिभोगादरेगं वा,
 तथा मणदुप्पणिहाणं वा ^२वददुप्पणिहाणं वा कायदुप्पणिहाण
 ५ वा सामादयस्स सदभकरणं वा सामादयस्स अणवट्ठियस्स करण
 वा, तथा आणवणपभोगं वा पेसवणपभोगं वा सद्दाणुवाइत्त
 वा, रूवाणुवाइत्तं वा बहियापोगलपरक्खेवणं वा, तथा अप्प-
 डिलेहियदुप्पडिलेहियसेज्जासंथारदुरूहणं वा अप्पमज्जियदुप्प-
 मज्जियसेज्जासंथारदुरूहणं वा अप्पडिलेहियदुप्पडिलेहियउच्चा-
 १० रपासवणविगिञ्चण्यं वा ^३ अप्पमज्जियदुप्पमज्जियउच्चारपाम
 वणविगिञ्चण्यं वा पोसहोववासस्स सक्कं अणणुपालण्यं वा
 तथा सच्चित्तनिखिवण्यं वा सच्चित्तपिहण्यं वा कालाइक्कम्
 वा परववण्णं वा, मच्छरियं वा अन्ने य एवंजादए गुणव्वय-
 सिक्खावयाइयारे नायरइ । तन्नो णं से ^४इसेयाणुरूवण
 १५ कप्पेणं विहरिऊण तीसे कम्मट्ठिइए परिणामविसेसेणं तंमि
 वा जम्मे अण्णेसु वा जम्मेसु संखेज्जेसु सागीरोवमेसु खविएसु
 सम्भविरइल्लक्षणं खमामइवज्जवसुत्तीतवसंजमसससोयाकिञ्चण-
 बन्धचेररूवं अइधम्मं पाउणइ । तन्नो एवं चेव उवसमसेठी
 एवं चेव खवगसेठि त्ति । भणियं च ।

१ AD निष्०, CE लेख० ।

२ C वच० ।

३ B instead of •दयं वा everywhere च वा । ४ B इमेतारू?इ.

सम्पत्तमि उ लङ्गे पलियपुङ्गत्तेण सावओ होव्वा ।

चरणोवसमखयाणं सागरसंखन्तरा होन्ति ॥

एवं अप्पड्विडिए सम्पत्ते देवमणुयज्जोसु ।

अस्यरसेडिवज्जं एगभवेणं च सव्वादं ॥

तओ खवगसेडिपरिमत्तौए मामयं अणन्तं केवलवरनाण- ५
दंमणं पाउणइ । तओ कमेणं खविद्यसेमभवोवग्गाहिकसंसे
सव्वकम्मविप्पमुक्के पाउणइ सामयं यामं ति ॥

एत्यन्तरंमि य गुरुवयणायलणजणियसुहपरिणामाणलद-
डुवज्जकस्सेन्भणेणं भावओ पवस्ससम्पत्ताणुव्वयगुणव्वयमिरक्तावथ-
गुणट्टाणेण भणियं गुणसेणेणं । भयवं, धम्मो ऽहं, जेण मए १०
पावमलपरकालणं रागादविम'घायणं पसमाद्गुणकारणं भव-
चारयनिस्मारणं सुयं ते वयणं ति । ता आइसह संपयं, जं
मए कायव्वं ति । अहवा आइदुं च्चेव भयवुया । ता देहि मे
ताव गिहिधम्मसारभूए अणुव्वयाइए गुणट्टाणे । गुरुणा
भणियं 'किच्चमेयं तएयारिषणं भव्वसत्ताणं' ति; विहि- १५
पुव्वयं दिक्काणि^० से अणुव्वयाणि, अणुमासिओ य वज्जविहं ।
तओ वन्दिऊण परमभत्तौए सपरिवारं गुरुं पविट्ठो नयरं ॥
कथभोयणोवधारो य परिणयप्पाए दिद्यहे पुणो वि निग्गओ
न्ति । वन्धिया य णेण देवगुरवो । कास्सोइयमणुमासिओ
य गुरुणा । तओ य कंसि वेलं पज्जुवाखिज्जणं विद्धिणा पुणो १०

नयरं पविट्टो न्ति । एवं उभयकालं गुहदंसणतव्वयणसुण-
सोखमणुहवन्तस्स अईओ मासो, परिणओ से धम्मो । कप्प-
समत्तौए य गओ अस्सत्थ भयवं विजयसेणायरिओ न्ति ॥

तओ अद्दक्कन्नेसु कइवयदिणेषु राइणो गुणसेणस्स पासा-
५ यतल्लसंठियस्स कहवि सोऊण हाहारवगग्धिणं मरणनरवइणो
'विव पयाणढक्कं संसाररत्तसस्स 'विव अट्टट्टहासं जीवलोयस्स
विव, पमायचरियं मयगग्धिण्डिमसइं, पेच्छिऊण तं कथन्तवस-
वन्तिणं सउपुरिसधरियकायं कन्दन्त'बन्धुजणपरिवारियं सवं
परमसंवेगभावियमइस्स इन्दयालसरिसजीवलोयमवगच्छिऊण
१० धम्मज्जाणजल्लपक्खालियपावलेवस्स समुप्यन्ना चिन्ता । अन्हे वि
एवं चेव मरणधम्माणो न्ति । अहो णु खलु एवं विरसावसाणे
जीवलोए ते धम्मा, जे तेलोक्कबन्धुभूए अचिन्तचिन्तामणिस-
न्निहे परमरिसिसिद्धवुदेसिए धम्मे कयाणुराया अगारवासाओ
अणगारियं पव्वयन्ति । तओ य पाणवइसुसावायअदत्ता-
१५ दाणसेऊणपरिग्गहविरया बायालीसेसणादोसपरिसुद्धपिण्डग्ग-
हिणो संजोयणाइपच्चदोसरहियमियकालभौइणो पच्चसमिया
तिगुत्ता निरइथारवथपरिपाणत्थमेव इरियासमियाइपणु-
वीसभावणोववेया अणसण'भूणोयुरियाइपायच्छिक्तविणयाइ-
सबाहिरग्धिन्तरतवोगुणप्यहाणा मासाइयाणेगपडिमाधारिणो

१ BD विच ।

१ A बंधु, D ०परिचरिचं ।

२ OE ०सुवी, BD वीवी, A छवी० ।

विचिन्तद्व्याभिगहरया अपह्णालोयल्लद्धावल्लद्धवित्तिणो नि-
 प्पडिककसरीरा समतणमणि^१मुत्तलेट्टुकञ्चणा, किं वज्जणा,
 अट्टारससौलङ्गसहस्सुधारिणो उवमारियविवुहजणपसंसिधपसम-
 सुहसमेया अण्णेगगामायरनगरपट्टणमउत्तदोणमुहसंनिवेसस-
 यसंकुलं विहरिजण मेद्वणिं, मिच्छत्त^२पङ्कमग्गपडिवट्ठे थ ५
 सद्धम्मकहणदिवायरोदणं बोद्धिजण भव्वकमल्लायरे, महा-
 तवच्चरणपरिकस्मियभरौरा जिणोवद्वट्ठेण मग्गेण कालमासे
 कालं^३काजण पाञ्चोवगमणेण देहं परिचयन्ति । तत्रो अहं
 पि इयाणिं इमेण चेव विद्धिणा देहं परिचदस्सं ति ।
 पत्तो य मए भवसयसहस्सुदुल्लहो सयल्लोयाल्लोयदिवायरो १०
 सामयसुहृष्ययाणेक्ककप्पपायवो सयल्लतेल्लोक्कनिरुवमचिन्तामणी
 वियडसंमारजल्लहिपोथभूओ धम्मसारही भयवं विजयसेणा-
 यरिओ त्ति । अओ पवञ्जामो धीरपुरिससेविथं कम्मवण-
^४दावाणल्लं एयस्स समीवे महापव्वञ्जं ति । चिन्तिजण सहा-
 विथा णेण सुवुद्धिपमुहा मन्तिथो । कहिओ य तेसिं निय- १५
 याहिप्पाओ । तओ तप्पसङ्गओ चेतोवल्लद्धजिणवथणसारेहिं
 भणिथं च तेहिं । अओ महापुरिससहावाणुह्वं देवेण मन्तिथं ।
 खरपवणसालियनल्लिणजल्लमग्गुगयचन्दबिम्बचञ्चल्लंमि जीवल्लोए
 किञ्चनेयं भविथाणं, अहासुहं मा करेह पडिवन्धं ति । अञ्जं

१ AC om. मुत्त, D has नीत्ति ।

२ CDE add व्व ।

३ B. किञ्च

४ AC add मव्व ।

४ । देव, को नाम कस्तुद सुहित्तणं पवञ्जिऊणं तं पल्लित्त-
 जालावल्लीपरिगयाञ्चो गेहाञ्चो नीसरन्तं वारेद्द । पल्लित्तं च
 'सव्वदुक्खजलणेण संसारगेहं' १ति । ता वड्डमयं नाम अन्हा-
 णमेयं देवस्सु ववसियं । असमत्या य अन्हे बुद्धिविहवेण
 ५ भवञ्चो मरणं निवारेत्तं ति । तञ्चो राद्दणा एयमायल्लिऊण
 'एवमेयं' ति, 'को तुञ्चे मोत्तूण मम 'अञ्चो हिञ्चो' अहि-
 णन्दिऊण सबड्डमाणं पद्दट्टमुक्कमलेणं द्वावियं आघोसणा-
 पुब्बयं महादानं; काराविया भत्तिविहवाणरूवा जिणायय-
 णाद्दिसु अट्टाहिया महिमा; सम्पाणिञ्चो य पणद्दवगो, वड्ड-
 १० माणिया पडरजणवया, दिञ्चं चन्दसेणाभिहाणस्स जेट्टपुत्तस्स
 रक्कं, पडिवञ्चा भावञ्चो पव्वञ्चा । 'सुए य इञ्चो गमिस्सामि,
 जत्थ भयवं विजयसेणायरिञ्चो' त्ति चिन्तिऊण ठिञ्चो विवि-
 त्तदेसंमि सव्वरादयं पडिमं ॥

इञ्चो य सो अगिसम्भतावसो अपडिक्कन्तो चेव तल्लिया-
 १५ णाञ्चो कालं काऊण विञ्जुकुमारैसु दिवड्डुपल्लिञ्चोवमट्ठिद्द
 देवो जाञ्चो त्ति । दिञ्चो य तेण उवञ्चेगो 'किं मए उयं
 वा जट्टं वा दाणं वा दिञ्चं, जेण मए एसा दिव्वा देवञ्चो
 पत्त' त्ति । आभोद्दञ्चो णेण पुब्बजम्भवुत्तन्तो, कुविञ्चो य
 उवरिं गुणसेणस्स । विहङ्गेणाद्दोद्दऊण आगञ्चो तस्स समौवं ।
 २० दिट्ठो य णेण पडिमं ठिञ्चो गुणसेणो । तञ्चो य

पडिमं ठियस्स तेणं विउब्बिया कोइमूढहियएण ।
 निरयाणलजलियसिहा^१ अदघोरा पंसुवुद्धिं त्ति ॥
 तीए य उज्जमाणो अणाउलं गरुथसत्तसंपन्नो ।
^१चिन्नेद भावियमणो धम्मंमि जिणप्पणीयंमि ॥
 सारौरमाणसेहिं दुक्खेहि अभिदुयंमि संसारे । ५
 सुल्लहमिणं जं दुक्खं दुल्लहा सद्धम्मपडिवत्ती ॥
 धम्मो ऽहं जेण मए अणोरपारंमि भवसमुद्धंमि ।
 भवसयसहस्सदुल्लहं लद्धं सद्धम्मरथणमिणं ॥
 एयस्स पभावेण पालिञ्जन्तस्स सइ पयत्तेणं ।
 जम्भन्तरंमि जौवा पावन्ति न दुक्खदोगच्चं ॥ १०
 ता एसो च्चिय सफलो मज्झमणाथरणदोसपरिहौणो ।
 सद्धम्मलाभगरुत्तो जम्भो नादंमि संसारे ॥
 विल्लिहद य मज्झ हिययंमि जे कम्मो तस्स अग्गिसम्मस्स ।
 परिभवकोवुप्पाओ तवद अकच्चं कथं पच्छा ॥
 एण्हं पुण पडिवन्नो मेत्तिं बब्बेसु चेव जीवेसु । १५
 जिणवयणाओ अहयं विसेसओ अग्गिसम्मंमि ॥
 इय सो सुहपरिणामो तेणं विणिवाद्दओ उ पावेणं ।
 मरिज्जणं उववन्नो देवो सोहम्मकप्पंमि ॥
 अह सागरोवमाज्ज जाओ चन्दाणणे विमाणंमि ।
 देवाणुप्पत्तिविहिं समासओ एत्थ बुच्छामि ॥ २०

१ D •विद्या, •ऽ विव ।

१ B चिंतंमि, D चिंतिह ।

ओहेणं चिय जह ते हवन्ति जं च ऽच्छरादश्रो तेषिं ।
 निव्वत्तन्तिऽथरे जह परमं देवस्स करणिञ्जं ॥
 जह मेहासणितियसिन्द्यावविज्जुण संभवो होइ ।
 गयणंमि खण्णेण तद्वा देवाण वि होइ उप्पत्ती ॥
 सो पुण मोत्तूण दमं देहं विमलंमि देवसयणिञ्जे ।
 निव्वत्तेद सररीरं दिव्वं अन्नोमुज्जत्तेणं ॥
 तुंमि समयंमि तत्थ य गायन्ति मणोहराद् गेयाइं ।
 कुसुमपयरं सुयन्ति य 'सभमरयं तियसविल्लयाश्रो ॥
 नच्चन्ति दिव्वविभ्रमसंपादयतियसकोउहल्लाश्रो ।
 १० वज्जन्तविविहमणहरतिमरौवीणासणाहाश्रो ॥
 देवा य हरिसियमणा करेन्ति 'उक्किट्ठसीहणायं च ।
 सुणिऊण तस्स जसं सुदुल्लहं सयल्लभुवणंमि' ॥
 इयरौ वि य कामगुणे सइप्फासरमकूवगन्धे य ।
 दिव्वे समणह्वन्तो हित्ठो उट्ठेइ सयरहं ॥
 १५ सुरथणनयणाणन्दो दिव्वं देवंसुयं अहिस्खिन्तो ।
 भासुरवरसोन्धिधरो संपुसो सारयससि'व्व ॥
 तियसविल्लयाउ तत्थ य 'तहियंलडहाउ मज्जरवयणेहिं ।
 जयजयजय त्ति नन्दा थुणन्ति हित्ठाउ एएहिं ॥
 तियमा वि परमहित्ठा गण्डयल्लावडियकुण्डलुज्जोया ।

१ CE सविभ्रमरयं B ससंभमं ।

१ ACE उक्किट्ठि B उक्किट्ठ ।

२ ACE जसंमि ।

३ ABD वेदिच ।

सुरतरुकुसमाहरणा नमन्ति जयसहस्रबोक्षं ॥
 अह तं दिव्यपरिचयं दद्रुणं लोचणेण संभक्तो ।
 दिशं ऊचं व किं मे इमं फलं जस्स दिव्यं ति ॥
 काऊण थ खवन्नोगं दिव्यं ओहिणा विसुद्धेणं ।
 सुणिऊण सुचरियं तो करेइ अह देवकरणिञ्जं ॥ ५
 सासथजिणपडिमाणं पूथं पूथारुहो महारम्मं ।
 १पोत्ययरयणं च तथा वाएइ सुऊत्तमेत्तं तु ॥
 अह तियससुन्दरीओ निञ्जियमुहयन्दचन्दविम्बाओ ।
 पीणुन्नयसुपसाहियवरथणहरबन्धुरङ्गीओ ॥
 तिवल्लीतरङ्गभङ्गुरमञ्जविरायन्तहाररम्माओ । १०
 सुहस्सरसणाश्चिणन्दियवित्थियल्लमिथम्मविम्बाओ ॥
 तत्ततवणिञ्जसञ्जिहमणहरथोरोरुजुयल्लकल्लियाओ ।
 नहयन्दसमुज्जीवियकुम्भयचल्लणसोहाओ ॥
 गाढपरिओसपसरियविस्वाससिङ्गारभावरम्माओ ।
 पेच्छइ समूसियाओ वध्वहस्सरसल्लियमणाओ ॥ १५
 किंकरगणे थ भणियं अणुरत्ते दिव्यविहवसंपत्ते ।
 तियसभवणाइ पेच्छइ ममिय इय अपिरे णडहे ॥
 तियसविस्वयाहि समथं जयसहूपणामियप्पभावाहिं ।
 मोहणवियस्सणाहिं पेच्छइ तो तियसभवणाइं ॥
 वित्थियमरगयसिस्सासंचयसंजणियवियउपोढाइं । २०

मणिरयणखड्गयमणहरफलिहामणिभित्तिजुत्ताहं ।
 वेदखियखभविरदयविशित्तवर^१सालिभञ्जियसयाहं ।
 तह दिव्व^२खग्गचामरपञ्जुत्त^३कुडन्तरासाहं ॥
 वरविविहदेवकन्दयविरदयपल्लकसनाहाहं ।
 परिलम्बियपट्टंसुयसुत्तावल्लिजणियसोहाहं ॥
 तियसतहकुसुममण्डियकुट्टिमसंकन्तभमरवन्दाहं ।
 धूवघटियाउल्लाहं परिलम्बियरयणदामाहं ॥
 अह तेसु तियससुन्दरिनिवहेण समं पुरासुकयपुष्पो ।
 चिट्ठइ परित्तुट्टमणो भुञ्जन्तो दिव्ववरभोए ॥
 १० ^४भुञ्जिंसु सो वि दिव्वे भोए चन्दाणणे विमाणंमि ।
 सुरसुन्दरीहि सद्धिं जहिच्छिए सागरमणूणं ॥
 × × × × ×
 गुणसेण्णग्गिसम्भा जं भणियमिहासि तं गयमियाणिं ।
 सीहाणन्दा य तहा जं भणियं तं निसामेह ॥

१ B साक्षरंजिय ।

३ CE • सुसंतरासाहं ।

२ B खंभवारव ।

४ ACE सुंजित्तु, B सुंजियय ।

॥ बीओ भवो ॥

अत्यि दहेव जम्बुद्वीवे दीवे अवरविदेहे खेत्ते अपरिमिय-
गुणमिहाणं तियसपुरवराणुगारि उज्जाणारामभूसियं समत्य-
मेइणितिलयभूयं जयउरं नाम नयरं ति । जत्य सुहूवो
उज्जलनेवत्यो कलाविथरुणो लज्जालुओ महिलायणो, जत्य
थ परदारपरिभोर्यमि किलीवो, परच्छिद्दावलोथणंमि अन्धो, ५
पराववायभासणंमि मूओ, परदव्वावहरणंमि संकुचियहृत्यो,
परोवथारकरणेकतल्लिच्छो पुरिसवग्गो । तत्य थ निसियनि-
क्कड्डियसिनिह्लियदरियरिउहत्थिमत्यउच्छलियवहलरुहिरा-
रत्तमुत्ताहककुसुम^१पयरच्चियममरभूमिभाओ राथा नामेण
पुरिसदत्तो त्ति । देवी थ मे मयलन्तेउरप्पहाणा सिरिकन्ता १०
नाम । सो इमाए सह निरुक्के भूए भुज्जिंसु । इओ थ सो
चन्दाणणविमाणाहिवई देवो अहाउयं पालिज्जण तओ सुओ
सिरिकन्ताए गम्मे उववओ त्ति । दिट्ठो थ णाए सुविणयंमि
तौए चेव रयणीए निट्ठूमसिहिसिहाजालसरिसकेसरसडाभार-
भासुरो विमलफलिहमणिमिलांनिहसहंसहारधवलो आपि- १५
पुञ्जसुपसन्तालोयणो मिथइल्लेहासरिसनिग्गयदादो पिञ्जल-
मणहरवच्छत्यलो अरतणयमग्गभाओ सुवन्नियकठिणकठि-

यडो आवल्लियदीहलङ्गुलो 'सुपदद्विओरमंठाणो, किं बङ्गणा,
 सब्वङ्गसुन्दराहिरामो मीहकिमोरणो वयणेणसुयरं पविसमाणो
 न्ति । पासिज्जण य तं सुहविउद्धाए जहाविहिण्ण सिट्ठो
 दइयस्सु । तेण भणियं । अण्येयमामन्तपणिवइयचल्लणजुयलो
 महारायमइस्स निवासट्ठाणं पुत्तो ते भविस्सइ । तो मा तं
 पडिसुणेज्जण जहासुहं चिट्ठइ । पत्ते य उच्चियकाले महा-
 पुरिसगम्भाणुभावेण जाओ से दोहलो । जहा देमि सब्वसत्ता-
 णमभयदाणं दीणाणाहकिवणाणं च इस्सरियसंपथं जइजणाणं
 च उवट्ठम्भदाणं सब्वाययणाणं च करेमि पूयं ति । निवेइओ
 १० य इमो तीए भत्तारस्सु । अब्भहियजायहरिसेणं संपाडिओ
 तेणं । तस्स संपायणेण जाओ महापमोओ जणवथाणं ।
 अवि य

सब्ब च्चिय धम्माणं होइ अवत्या परोवयाराए ।

बाल्लससिस्सु व उदओ जणस्स भुवणं पयासेइ ॥

१५ तओ जहासुहेण धम्मजिरयाएं परोवयारसंपायणेणं सुल्लङ्ग-
 जम्भाए अइकन्ता नव मासा 'अड्डुट्टमराइन्दिया । तओ पसत्ये
 तिहिकरणसुज्जत्तजौए सुकुमाल्लपाणिपायं सयलजणमणोरहेहिं
 देवी मिरिकन्ता दारयं पसूय न्ति । निवेइओ रओ सुहंकरि-
 याभिहाणाए दासियाए पुत्तजओ । परितुट्ठो राया, दिअं
 २०० च तीए पारिओसियं । कारावियं च बन्धणमोयणाइयं

करणिञ्च', पवन्तो य नयरे महाणन्दो, सोहाविद्या 'नयरि-
मगा, पसमाविभ्रो रभ्रो कुङ्कुमजलेणं, विष्पदृषाद् रण्टन्त-
मङ्गयरमणाहाद् विचिन्तकुसुमाद्, कयाभ्रो हृद्भवणसोहाभ्रो,
पहभवणेसु समाहयाद् 'मङ्गलदूराद्, सहरिसं च नक्षिथं
रायजणनागरेहिं ति^१ । एवं च पद्दिणं महामहन्तमाणन्द- ५
सोखमणुहवन्ताणं अदकन्तो पढममासो । परट्टाविथं च से
नामं बालस्स सुविणयदंभणनिमित्तेणं सीहो त्ति । सो य
विसिट्ठं पुष्पफलमणुहवन्तो अभग्गमाणपसरं पणईणं मणो-
रहेहिं पथाण ^२पुखेण

जोव्वणमणुवमसोहं कलाकलावपरि^३वड्ढियच्छायं । १०

जणमणनयणाणन्दं चन्दो व्व कमेण संपत्तो ॥

अन्नया य संपत्तजोव्वणस्स कुसुमचावस्स वि हियथाणुकूलो
तरणजणहियथाणन्दयारी आगभ्रो वसन्तसमभ्रो । जत्य
सविसेसं कुसुममयकोदण्डमण्डलीसंधियसिखीसुहो रदं दंसि-
ज्जण जणहियथाद् विधिउं पर्यत्ते मयणो । अणन्तरं च तस्स १५
चेव जयजयसद्दो व्वी कोदलाहिं कभ्रो कोलाहलो, विरहग्गि-
उज्ज्वन्तपहियसंघायधूमपडलं^४व विथम्भियं सहयारेसु भमर-
जासं, गयवदयामसाणजलणेहि विव पल्लितं दिसामण्डलं
किंसुयकुसुमेहिं ति । तभ्रो एवंविहे वसन्तसमए सो सीह-

१ B • रामगा ।

२ A om.

३ B-om.

४ ACE • षडि० ।

कुमारो अण्यतरुणजणवेडिओ महाविभूर्ईए केखिनिमित्तं
 गन्धो^१ १पमुद्दयपरङ्गयासद्दणधतरुणीजणचित्तविषमसुल्लोखं
 सुरहिमल्लयपवणपणञ्जावियकुसुमभरभञ्जमाणल्लयाविडविजालं
 मयमुद्दयसुहल्लमङ्गयरकुलोवगीयमाणगसोहं वासहरं पिव
 वमन्तल्लच्छीए कीलासुन्दरं नाम उज्जाणं, पवत्तो य कीलिउं
 विचित्तकीलाहिं ति । दिट्ठा य तेण तत्थ उज्जाणे नाददूर-
 देसुसंठिया कुसुमपरिमलसुयन्धवेणिमङ्गयरवल्ली विद्दुम-
 ल्लयायन्धत्थपल्लवा उव्वेत्तन्तकोमलतणुवाङ्गल्लया रम्मखम्भमण-
 हरोद्दजुयल्ला थलकमलारत्तकोमलचलणजुयल्ला उज्जाणदेवय
 • व्व उउल्लच्छिपरियरिया^२ नियमाउल्लगस्सु चेव महासामन्तस्स
 ल्लच्छिरुन्ताभिहाणस्स धूया सहियणसहिया^३ वमन्तकील्लमणु
 हवन्ती कुसुमावल्ली नाम कञ्जगा । तओ तं दद्वुणमणन्त-
 भवत्थयरागदोसेण साहिल्लासं पुल्लोदया । दिट्ठा य एसो
 वि तीए तओ ^४विभागाओ तस्स भसेण चेव तुरियतुरिय-
 ५ मोसरन्तीए कुसुमावल्लीए । चिन्तियंमिमीए । कहं कोलासुन्ध-
 रज्जाणस्स रम्मयाए भयवं मयरद्दुओ वि एत्थिव कीलासुहमणु-
 हवद्द ति । एत्थन्तरंमि भणिया पिथंकराभिहाणाए चेडीए ।
 सामिणि, अल्लं अल्लमोसक्कणेण ; एसो खु राद्वणो पुरिसदत्तस्स
 पुत्तो तुह्ध चेव पिउष्कागम्भसंभवो सीहो नाम कुमारो ति ।

१ CE add ववज्जाणं ।

२ CE समस = मत्त ।

३ B परिवया ।

४ CE समेया ।

५ B adds वि ।

पढमागमणकयपरिगहं च सामिणिं 'एवमोसक्कमाणिं पेष्किथ
 मा अदक्खिणं ति संभाविस्सुइ । ता चिट्ठियउ इहं, कीरउ
 इमस्स महाणुभावस्स रायकळोचिओ उवयारो । तओ हरि-
 मवमपुलइयङ्गीए सविभमं माहिलामं च अवलोइऊण कुमारं
 भणियं इमीए । हला पियंकरिए, तुमं चेवइत्य कुमला; ता ५
 निवेएहि, किं मए एयस्स कायव्वं ति । तीए भणियं । सामिणि,
 पढमागथाओ अण्हे; ता अलंकरावीयउ आसणपरिगहेणं
 इमं पएमं एमो, कीरउ से मज्जणजणाण संबन्धपायववीयभूयं
 सागथं, दिज्जउ मे सहत्येण काळोचियं वमन्तकुसुमाभरण-
 मणाहं तम्बोळं ति । कुसुमावलीए भणियं । हला, न १०
 मक्कुणोमि अइसज्जसेण इमं एयस्स काउं; ता तुमं चेव एत्य
 काळोचियं करेहि ति । एत्यन्तरंमि य पत्तो तमुइसं
 कुमारो । तओ सज्जिऊणामणं भणिओ पियंकरीए^१ । सागथं
 रइविरहियस्स कुसुमचावस्स, इह उवविसउ महाणुभावो ।
 तओ सो सपरिओसं ईसि 'विहसिऊण 'आमि य^२ अहं १५
 एत्तियं काळं रइविरहिओ, न उण संपथं' ति भणिऊणसुव-
 विट्ठो । उवणीयं च पियंकरियाए माहवीकुसुममालासणाहं
 कलधोयमयतल्लियाए तम्बोळं, गहियं च तेण । एत्यन्तरंमि
 य आगओ कुसुमावलीऊणणीए आहवणमिभित्तं पेसिओ
 संभरायणो नाम कअन्नेउरमहल्लगो । दिट्ठा 'य तेण साणु- १

रायं अपेक्षन्तमङ्गुलिपेक्षिणं कुमारमवसोएन्ती कुसुमा-
वली । चिन्तियं च षेण । समागन्तो मयणो रईए, जइ
विही अणुवन्तिस्सइ । तन्नो पञ्चासन्नमागन्तूण कुमारमहि-
णन्दिअ भणियं संभरायणेणं । वञ्जे, कुसुमावलि', देवी
मुत्तावली आणवेइ 'अइचिरं कौत्तियं, मा सरीरखेदो ते
भविस्सइ ; ता लज्जं आगन्तव्वं' ति । तन्नो सा 'जं 'अप्पा
आणवेइ' ति भणिज्जण ससंभमं कुमारमवसोएन्ती निग्गया
उज्जाणाओ, पत्ता य कुमारं चैव चिन्तयन्ती निययगेहं ।
तन्नो देविं पणमिज्जणमाहूढा दन्तवल्हियं । तन्नो कुमारं
चैव अणुसरन्ती विमुक्कदीहनीसासा ससुवविट्ठा पत्तकसयणिज्जे,
विसव्विओ य तीए संमाणिउं सहीसत्यो ।

अह वेविउं पयन्ता सेज्जं अणवरयमुक्कनीसासा ।
मयणसस्सस्सिअमणा निअकव्वनिअत्तवावारा ॥
नालिहर चिन्तयव्वं न यऽङ्गरायं करेइ करणिज्जं ।
नाहिससइ आहारं अहिणंन्दइ ने य निअभवणं ॥
चिरपरिचियं पि पाढेइ ने य सुअसारियाणं संघायं ।
कौलावेइ मणहरे चउले न थ भवणकलहसे ॥
विहरइ न हन्धिअतले मज्जाइ न य गेहदीहिथाए उ ।
'सारेइ ने य वीणं पत्तच्छेज्जं पि न करेइ ॥
न थ कण्डुएण कौलइ वज्जमअइ ने य भूअणकलावं ।

हरिणि च्च ऊहभट्टा अणुपरमाणी तथं चेव ॥

खणहट्टमयणपसरा अवसा खणधरियदीहनीसासा ।

खणहट्टदेहचेट्टा खणजंपिरवायसुहकमसा ॥

एत्यन्तरंमि तीसे धावीए नियसुथा समाणत्ता ।

नामेण मयणलेहा बीयं हियथं व जा तीए ॥

जहा । कीलासुन्दरकाणगमणकीसाए दढं परिस्सुन्ता कुसुमावली, लज्जं च तीए अक्ख विसञ्जियाओ सहीओ; ता गिण्हज्जण पविरलज्जसिन्तं तालियण्टं बन्धेज्जण कदवथ-कप्परवौडगाणि उवसप्पाहि एयं ति । समाएसाणन्तरं च संपादयजणणिवयणा रसन्तमणिनेउरा पत्ता कुसुमावलीसमीवं^१ सह्रिसा मयणलेहा । दिट्ठा य तीए वरसयणीयमज्जगथा गुहसिन्ताभरनीसहं अङ्गं वहन्ती कुसुमावलि ति । तओ अणालवणसुणियसुअभावाए विअत्ता मयणलेहाए । सामिणि, किमेवसुअ्विग्गा विय^२ लखीयसि, किअ संपन्ना ते गुह-देवथाणं पूया, किअ सञ्जाणियाओ सहीओ, किअ कथा^३ अत्थियजणपडिवत्ती, किअ गहिओ कलाकलावो, किअ परि-तुट्ठो ते^४ गुहयणो, किअ त्रिणीओ ते^५ परिवारो, किअणु-रत्तो सहीसत्तो, किअ संजायद ते समीहियं ति । आणवेड सामिणी, जइ अकहणीयं न होइ । तओ कुसुमावलीए संभमं^६ सत्थेण^७ अलए संजेज्जण भणियं । अत्थि^८

१ D लखिअसि ।

२ A संपवत्त ।

३ A स रस ।

४ AD om.

५ AD add वे ।

पिथसहीए वि नाम अकहणीयं । ता सुण । कुसुमावचय-
 परिस्सुमेण मे जरकळा विद्य संवुत्ता । तस्सणिओ य १ परि-
 पीडेह मं परिचावाणलो । तस्सिमिन्ता २ य विद्यभद्र अङ्गेषु
 अरई । न उण किंचि अस्सं उब्बेयकारणं लस्सेमि ति ।
 मयणलेहाए भणियं । जइ एवं, ता गेएह ताव कप्पूरवीड-
 गाणि, परिवीएमि ते कीलाखेयनीसहं अङ्गं । कुसुमावलीए
 भणियं । किं मे एयावत्थं गयाए कप्पूरवीडएहिं, अस्सं च
 परिवीइएण । एहि गच्छामो बालकयस्सीहरयं । तत्य
 सञ्जीकरेहि मे ३ अत्युरणं, जेण तहिं गयाए अवेइ एओ
 १० परिचावाणलो ति । तस्रो मयणलेहाए भणियं । जं मामिणी
 आणवेइ । गयाओ य सभवणुक्खाणतिलयभूयं बालकयस्सी-
 हरयं । सञ्जीकयं च से मयणलेहाए सुन्दरमत्युरणं । निवस्सा
 य तत्य कुसुमावली । समप्पियाणि ४ से कप्पूरवीडयाणि ।
 वीसम्भकहास्सावजणियपरिओसं च तालियए ५ वीइउमारड्डा
 १५ मयणलेहा । कुसुमावली पुणं अयण्डदिस्ससुअङ्गंकारा निज-
 यमुक्कनीसासं तं चेव हिद्ययसल्लभूयं पुणो पुणो अणुसरन्ती
 चिइइ । तस्रो मयणलेहाए चिन्तियं । किं पुण इमौए इमस्स
 अन्नहाविद्यारभावस्सु कारणं ति । पुच्छिया य तीए । सामिणि,
 पत्ते इमंमि तरुणजणविस्वसुक्कोलसागरे वसन्तसमए किं तुमए

१ D मे परिपीडेह इतावाणलो ।

१ D om.

२ B अस्सं ।

४ C समप्पियाणि ।

अथ कौशासुन्दरं गच्छन्तीए गथाए वा तत्त्व अस्सरिथं
दिष्टं ति । तत्रो मयणावत्यासहावत्रो चैव वामनणेणं मयणस्सु
अणभिष्येथं पि भणियं कुसमावलीए । सच्चि, दिष्टो मए
कौशासुन्दरस्साणंमि ररविरहिस्रो विव कुसमाउहो रोज्झिणी-
विश्रोहस्रो विव मयणस्सणो परिचत्तमहरो विव कामपासो ५
सचीविउत्तो विव पुरन्दरो तविद्यतवणिक्खसरिसवसो
गहमऊह'मस्सरियसल्लणकुञ्जिविभास्रो सुनिगूढसिरासंधाणो'
अणुबद्धपिण्डियाभास्रो मणहरमऊरज्जो अन्तोनिगूढजाणसं-
धाणो' मयरवयणागारजाणुमत्यस्रो अहसुन्दरसुसंगस्रोसुजुयसो
विउल्लकजियडाभोस्रो मणहरतणुमण्णभास्रो पौणवित्थिसव- १०
स्सत्यसो उन्नयसिहर'परिवहुल्लवाउजुयसो 'अणुवणकोप्पर-
विभास्रो पौणपकोट्टुदेसो आजाणुल्लमियपसत्यलेहाविभूमिय-
करयसो आयत्तल्लिणकरहसो सुसमाउत्ताहरपुडो मम-
सुसंगयधवसदसणो आरत्ततिभाग'दीहविहाल्लोयणो उन्न-
नासियावंसो विउल्लनिडालवडो' धुसमाउत्तकसपासो कसिण- १५
सुसिणिट्टुसुल्लकुन्तल्लभारो' चन्दणकयङ्गरास्रो विमलसुगुल्ल-
मियंसणो महल्लसुत्ताहल्लमासांविह्लसियसिरोहरो विमलसुडा-
रयणपसाहियउत्तिमङ्गो—किं वज्जणा जंपिण्ण—ह्वं पिव ह्वस्स
लावसं पिव सायणस्सु ०सुन्देरं पिव ०सुन्देरस्सु जोव्वणं पिव

१ B पिण्डिय । २ D ०संधासो । ३ CED add वाचान ।

४ CE अणुवण = अणुवणपण ।

५ D दीहर ।

६ D सुन्दरारो, B सहासो ।

७ CED सुंद० ।

जोष्यस्य मणोरहो विद्य मणोरहाणं महारायस्य पुक्तो
 वीष्णुकुमारो ति । तन्नो सुषिथअसहा^१विचारभावनिबन्धणाए
 चिन्तियं मयण्छेहाए । ठाणे खु सामिणीए अणुरात्रो ।
 अण्णवा न कमलायरं वज्जिय सञ्जी अण्णत्य अचिरमह ।
 तस्य वि थ भगवन्नो अण्णस्य विद्य रई न एयं वज्जिय अण्णा
 उचिय ति । चिन्तियण जंपियमिमौए । सामिणि, सुन्दरो
 सो कुमारो निद्यगुणेहिं । जहा उण अण्णसुवुद्धो मए
 दे^२ षण्णयाए राहणा सह मन्तयन्तो सुन्नो, जह तं तथा
 भविसुद्ध, तन्नो ररसणाहो विद्य पञ्चबाणो मयण्णसुन्दरो
 १० भविसुद्ध ति । कुसुमावलीए भणियं 'किं 'सुन्नो' ति । तीए
 भणियं । एवं 'सुन्नो । अण्णसुवुद्धिणा भणियं । देव, महा-
 रायपुरिसदत्तस्य वीष्णुकुमारस्य कए कुसुमावलिं मग्गमाणस्य
 गहन्नो अण्णवन्तो । दढं च तेण एत्थ वुत्तन्ते अण्णं भणियो णि^३
 'तथा तुमए काथण्णं, जहा एसा कुसुमावली सरिसगुणेणं
 कुमारसौहेणं 'संजुञ्जर' ति । 'अण्णं च, देव, न तं वज्जिय
 कुसुमावलीए अण्णो उचियो ति ॥ एत्थण्णरंमि सञ्जाहरिस-
 मिभराए किंपि अमण्णणीयं अवत्थन्तरं पाविज्जण अस्सियकोव-
 कसण्णसंपायणेण चन्दसरिसवयणाए भणियं कुसुमावलीए ।
 हसा अण्णसंभूतपणाविधि, किमेयमेवं पञ्चवधि । मयण्ण्छेहाए

१ A om. विचार ।

१ D सुवं ।

२ OE ति ।

३ D अण्णर ।

भणियं । सामिणि, किं वा एत्य असंबद्धं ति । किं अणुचिया
 माणससरनिवासिणो रायहंभी 'वरहंसस्तु । तन्नो देवेण
 भणियं । भो सुबुद्धि, पद्मवद महारात्रो मम पाणाणं पि ।
 तन्नो सुबुद्धिणा भणियं । देव, जुत्तमेयं ति ॥ एवं च जाव
 वीसत्यमन्तिणं चिट्ठन्ति, ताव आगया उज्जाणवाली पल्लविद्या
 नाम चेडी । विअत्ता च तीए कुसुमावली । सामिणि, देवी
 आणवेद । गच्छ तुमं दन्तवलहियं, जन्नो आणत्तं देवेण 'अज्ज
 सविसेससोहासंपायणाभिरामं सज्जेयव्वं भवणुज्जाणं, एत्य किल
 महारायपुत्तेण मीहकुमारेण आगन्तव्वं' ति । तन्नो एयमा-
 यल्लिय 'जं देवी आणवेद' त्ति महुरिसं गया दन्तवलहियं ॥
 इन्नो य सज्जियं भवणुज्जाणं । तन्नो य सायरं उवणिमन्ति-
 ज्जण कुसुमावलीदंसणसुयथाए अभिप्पेयागमणो चेव 'आणीओ
 मीहकुमारो । कन्नो से भोयणसंपायणाइन्नो उवयारो । पच्छा
 पविट्ठो भवणुज्जाणं । दिट्ठो य तेण गिहसरियारावसुहलो
 दक्खाणायामण्डवो नववरो विव आरत्तपल्लवनिवसणोवसोहिओ
 असोयनिवहो, चडुक्ककलहंसचालियकमलो^१ य भवणदीहिया-
 नल्लिणिवणसण्डो, 'मज्जयरपरज्जयारावसुहलो य सहयारनि-
 कुदम्भो, कुसुममज्जपाणसुहयभमिर'^२ भमराणिपरिचरिओ य
 माहवील्लयामण्डवो^३, नागवलीनिवहसमासिक्किओ य पूग-

१ D • वसयस्त, B कलहंसगच्छ ।

२ CE चालिणो ।

३ D कमलोयरभ० । ४ BD मज्जर०, ABCE • सुवतो, D • सुवथा

५ A भमरोल्लिरियतो, D भमरोल्लिपरिचरिओ ।

६ B नावतो ।

१कलीपयरो, सुयन्धपरिमलावासिद्यदिसामण्डको य कुकुम-
गोष्कनियरो, मञ्जरमाद्यन्दोलिरो य लोयणसुहस्रो कयली-
हरस्रो त्ति । ठिस्रो य माह्वीलयामण्डवमि ॥

पृत्यन्तरंमि य मयणलेहाए भणिया कुसुमावली ।
सामिणि, महाणुभावाणं सुयणभावास्रो पुव्वनिव्वत्तिस्रो चेव
संबन्धो होइ । सो चेव उचियमंभासण^१फुल्ल^२तम्बोलप्ययाणादणा
पयसिञ्जद त्ति । ता पेसेहि से सरोरपडत्तिपुच्छणापुव्वयं
एयंमि काले असंभावणिस्यंभावं ससृत्यारोविद्यपियज्जुमञ्जरी-
कलावयंसं^३ कोमलनागवलीदलसणाहं च तम्बोलं अहिणवुप्य-
साणि य कल्लोलयफलादं नियकलाकोमलपिसुणगं च किंचि
तहाह्वं अष्केरयभूयं ति । तस्रो कुसुमावलीए भणियं । जं
पियसहि ते^४ पडिहायद, तं मयं चेव अणुचिट्ठउ पियसही ।
तस्रो मयणलेहाए ^५वल्लियासमुग्गयं चत्तवट्ठियं च उवणेज्जण
भणिया कुसुमावली । मामिणि, चित्ताणराई रहु सो जणो;
ता आलिहउ एत्थ सामिणी ^६समाणवरहंसयविउत्तं तहंसणुसुयं
च रायहंसियं ति । तस्रो सुणियमयणलेहाभिप्यायाए ईसि
विहसिज्जण आलिहिया तीए जहोवदडा रायहंसिया ।
मयणलेहाए वि य अवत्यासुयगं से लिहियं इमं उवरि
कुवईखण्डं । जहा

१ BD चलिषा । २ B निवची । ३ A adds चासय ।

४ D adds गंध । ५ D संसर्ध । ६ D पियसहीए पडिहार ।

७ DE वत्तिषा । ८ D दुपति, B दुरसं ।

अहिणवनेहनिभदकृष्टिथ^१निदप^२आयवषणिया ।
 सरसमुणाल^३वल्लथगायसि विषर मन्दाहिष्ठासिया ।
 दाहिष्णपवणविज्जथकमत्ताथरए^४ वि अदिअदिट्टिया ।
 पियसंगमकए न. उक्तत्तर कह वररायहंसिया ॥

‘तत्रो चेत्तूण एयं चित्तवट्ठिं पुप्पवणियं च पाज्जुं गथा
 माहवील्लथामण्डवं मयणल्लेहा । ‘कुसुमावल्लीपियसहि’ ति
 परिणयात्रो सुण्णिज्जण साथरमभिणन्दिया कुमारेणं । तत्रो
 ससंभमं तस्स चत्तणजुयसं पणमिज्जण भणियं मयणल्लेहाए ।
 महारायपुत्त, ‘चित्ताणुराई तुमं’ ति तत्रो चित्ताणुराहणौए
 अहं तुह पउत्तिनिमित्तं पेसिया रायधूथाए कुसुमावल्लीए,
 तहा सहत्यारोविधाणुराएण य एसा अहिणवुप्पत्ता पियङ्गु-
 मच्चरी मिथनागवल्लीसमुप्पन्नदत्तमहग्घं च तन्नोसं अहिण-
 वुप्पत्ताणि च कल्लोत्तयफत्ताहं ‘एथाहं च किञ्च दुट्ठविधिट्ठाणं
 दिप्पन्ति, ता तुमं चेवं जोग्गो’ ति कलिज्जण पेसिघाहं
 सामिणीए, एसा वि चित्तगया रयहंसिया पावउ ते दंसण- १५
 ‘सुहेसिं ति । भण्णिसुवणीघाहं च तौए । तत्रो कुमारेण
 सहरियसं मिषिज्जण कथ कथे पियङ्गुमच्चरी आवीसं
 मोत्तुथ, समासियं च तन्नोसं, अन्नसियजायहरियेण पत्तोदथा
 रायवंसिया, वादयं च से अतयासूयगं उवरिसिहियं दुवई-
 ज्जसं । तत्रो तन्नोससमाणपपत्ताउत्तवसयाए^५ मयणविधा- १०

१ D अरपन्नाय, CE निरपन्नाय । २ AC दत्तय० । ३ AB ०२ ।

४ D तथा ।

५ BD सुहेसिं ।

६ ACD वयसेय.

रश्मो १ च परिस्फलन्मविषयमञ्जरस्कारं भणियं च षेण । अहो
 ये चित्तकोषज्ञं । अह किं पुण दंसणाश्चो २ चैव सुषिञ्जमाणा
 वि अवत्या इमेण पुणरुक्तोवन्नासमेनेण दुवईच्छणेण सूदया ।
 मयणल्लेहाए भणियं । महारायउत्त, न एसा सामिणीए
 ५ सूदया, किं तु एयमासिद्धिं पैच्छिऊण मए कयं इमं
 दुवईच्छणं ति । सुमारेण भणियं । जुञ्जर पढमसिद्धिं
 ददूष सद्धिधाणं अवत्याणुवायकरणं ति । मग्गिया ३ षेण
 पत्तञ्जेकत्तरी । कप्पिओ य नागवत्तीदस्से रायहंसियाव-
 त्याणुक्खो वररायहंसओ, फुउत्तरा य एसा हियव ४ संवायण-

१० निमित्तं गाहं ति । जहा

मरिजण न संपत्ती पिघाए कस्सिऊण एस वरहंसो ।

भारेह कहवि प्राणे अणुक्खलनिमित्तजोएण ॥

तश्मो निधसिरोहराश्मो ५ ओसारिऊण दिक्का इमीए
 तिससुहसारभूया पारिओसिधं सुत्तावत्ती, समप्पियं च
 १५ नागवत्तीदस्सं । ईसि विहसिऊण भणिया य एसा । वत्तव्वा
 तुमए सुसुमावत्ती । जहा । अत्थि अन्हाणं ६ द्दं चित्ताणुराओ,
 सुषियं तुमए इमं, विजायं च अन्हेसिं पि ते चित्तकोषज्ञं ;
 ता पुषो पुषो एवं चैव चित्ताणुरादयो जहस्स निवचित्त-
 कोषज्ञादसणं चाएण्दं ७ करिऊयासि ति । तश्मो 'जं महा
 रायउत्तो आहवेह' ति भणिऊण पत्तामपुब्बयं जिग्गया

१ D om.

२ ACE add च ।

३ A संवावच ।

४ D उचारिऊच ।

५ BD करेऊयासि ।

मथणल्लेहा, पत्ता य कुसुमावलीसमीवं । आरखिओ तीए
 'जहावत्तो वुत्तन्तो, समण्णियं नागवलीदलं । दिट्ठो य
 कुसुमावलीए वरहंसओ, वाइया य गाहा, परितुट्ठा
 चियणं ॥

एवं च पददिणं मथणसरगोयरावडियजणमणाणन्दयारेहिं
 विज्जाइरीचक्कवायमज्जधरं^१पमुइचित्तपओय^२पेसणेहिं पवडु-
 माणाणुरायाणं जाव वोल्लेन्ति थेवदियहा, ताव रइरणो
 पुरिसदत्तस्स पत्थणामहग्घं दिस्सा लक्खिकन्तनरवइणा कुमार-
 सीइस्स कुसुमावलिं ति । निवेइयं च एयं पियंकरियाए
 कुसुमावलीए । जहा

दिस्सा सोइकुमारस्स सुयणुं भिट्ठे य बहलपुल्लयाए ।

अज्जेसुं^३ परिओओ मथणो व्व विचम्भिओ तिस्सा ॥

एत्यन्तरंमि य अत्थिनिवहसमीइयक्कहिंयादन्नदविण-
 जायं वज्जन्तमङ्गलत्तररवापूरियदिसामण्डलं नसन्तवेसविल्लथा-
 यणुं^४प्यंकवडुओहं सयल्लजणंमणाणन्दयारयं दोहिं च नरिन्देहिं
 कयं वड्ढावणयं ति ।

काऊण य तेहि तओ वारेज्जसहो गणाविओ दियहो ।

घोसाविंयं पुणो वि य जइच्छियादाणमसत्तयं ॥

पत्तंमि य तंमि दिणे तत्तो कुसुमावली पसत्तंमि ।

बन्धुजुवईहिं सइया पमक्खणकए सुज्जत्तंमि ॥

१ A वुणी । २ D adds मिड्ढ । ३ CE पत्तोच, D adds र

४ ACE चवेइ य ।

५ CE चिंङ्क, B om.

नवहरकालवियसियसुवलयदक्षकनिरायसोदितं ।
 कथमुज्ज्वलं पि कञ्जसहरश्चिद्यं लोयसाथ जुथं ॥
 मञ्जमासकश्चिद्या इव उच्चित्तो से सुचंमि वरतिलभो ।
 उवरिररथासथावलिचक्षित्तसवसएहि परिधरिभो ॥
 अह कलसहायद्वियसभवणवाविरधराथसंधारं ।
 चक्षणेसु पिण्डुहं मणहरमणिनेउरारं से ॥
 नहसधिमञ्जसंधवसियरथणसंजशियविउणसोहादिं ।
 पडिवन्नाभो मणिविंठियादि तह चण्णुलीभो मि^१ ॥
 वडुं च दहसदियथं व तौष्ठ वियडे निधन्वविन्ममि ।
 सुरजसववरदरं^२ निधन्मणिनेहसादामं ॥
 वाञ्जसयामूलेसुं ररथाभो जणमणेक्कयाभो उ^३ ।
 वाञ्जसरियाउ तीसे मधरद्वयवागुराभो व्व ॥
 वडुो थ यणहरोवरि^४ मणहरवरपडमगाथदक्षसत्तिभो ।
 पवरो पवंगवन्धो निधन्वसंघत्तभो^५ तह थ ॥
 सुत्ताहारो यणवडुसंघसंजाथकामराभो व्व ।
 कण्ठमवसाम्मिऊणं नीविं से फुसिउमाठत्तो ॥
 कण्ठंमि विमलमणहरमोत्तिय^६ दुसुदत्तयं पिण्डुं से ।
 कुङ्कुमकयराएसु थ सवणेसुं रथणचक्कयाभो ॥
 उच्चोदयं च धणियं तिसुा वयणं मिधरुलेहाए ।

१ D च । १ D • सधिनूरं । २ D • नविह्वारंउ CE नविष्वाकसतोउ ।

३ D यचचयत्तं ।

५ D संमयत्त ।

६ D दुसुदत्तयं निधन्वे ।

० A उच्चोविध ।

धवलकुडिसा^१ पवरं पञ्चोसल^२ व सुहाए ॥

षणकषिणकुडिसमणहरशिरोरुडुग्वायकक्षियसोहिल्ले ।

विमलं बुडारयणं निमित्तं से उन्तिमङ्गंमि ॥

पदमं दीषिहिर इमा मोत्तुण ममं ति रथणहाथाए ।

५ पडिवन्नम^३हराए व्य ^४ओत्तयं ती^५ सव्वङ्गं ॥

एवं च जाव कुसुमावली पसाहिव्वद, ताव पसाहणनि-

उणवत्तविलयाहिं^६ पसाहियंमि षीहकुमारो निवेदयं राहणो

पुरिसदत्तस्स गहियसकुष्काएहिं सुणियओदससत्यसारेहिं

ओदसिएहिं 'आसन्नं पसत्तं हत्थग्गहणमुज्जत्तं' ति । तञ्चो ^७थ

१० षीहकुमारो नरवहसमाणत्तपरियणपवन्तिञ्चो वज्जन्तमङ्गल-

त्तररवावूरियसयसदिमामण्डलो पवणपणसन्नधयवडुग्वाय-

सुन्दररहवराहूठरायलोथपरियरिञ्चो मणहरमहोवथारकुसला-

वरोहसुन्दरीवन्नेण^८सन्नहड्डरायमग्गो धवलपसाहियकरिवरा-

हूठो मिथहूसेणामरसेणकुमारपरियरिञ्चो मज्जसरथसंगञ्चो व्य

१५ कुसुमाउहो साहिल्लाममवलोइउज्जमाणो पासायमासात्तसगयाहिं

पुरसुन्दरौहिं पत्तो सलीलं विवाहमण्डवं ति । धरिञ्चो थ

तस्स दारे विसेसुउज्ज^९नेवन्नेणं गहियग्गसक्कारेणं अणयाजणेणं

मग्गिञ्चो 'आथारिमथं' ति । तञ्चो हरिसवसुप्फुल्लोथणो

आरथयसहियं दाऊण ओदसो करिवराञ्चो^{१०} । भग्गा थ से

१ E ० नार ।

१ DCE सव्वयं ।

२ D ० विमलयापथ ।

३ D om.

५ D adds गहिय ।

६ D adds मि ।

रयणकञ्चीसणाहेणं सोवणसुसलेणं 'भिउडि त्ति । तन्नो
मण्डवतलंमि अणनिवहं निहम्मिय नीओ समागमसुन्दरीहिं^१ वरो ।

चिट्ठइ य अत्य सियवरदुगुल्लपक्काइयाणणां वड्डया ।

'सरयव्वचन्दमण्डक'^२संकाइयकोमुइनिमि व्व ॥

काराविओ 'सलीलं' अविसव्वन्नाइ कोउथाइं च । ५

ता आइओ सुहक्कविफेडावणिं च सहियाहिं ॥

तन्नो ईसि विहसिऊण 'ममं चेव एयं सकज्जं' ति भणिय
दिअमायारिमं । फेडिया सुहक्कवी । दिट्ठा य तेण
असोयपल्लवकथावयंमा ईभिवियमन्तवयणकमला सज्जसहरिस-
निव्वरा मणोहरस्सु^३ वि मणहारिणं^४ किंपि तत्ताविहं
दिस्सं विलासविअममणुइवन्ती कुसुमावलि त्ति । १०

पाणिग्गहणं च तन्नो पारड्डं गौयमङ्गलुगवायं ।

बन्धवहिययाणन्दं अओअवड्डरायाणं ॥ . .

इत्या पढमं चिय कालवित्थरं विसहिउं अचाएन्ता ।

तौण्ड वरस्सु य घडियां भिअलनइयन्दकिरणेहिं ॥ १५

धेत्तूण तेण षडमं मण्डए हियथंमि साणुरायंमि ।

गहिया तन्नो करंमि इय पवियम्मियसेयसलिलंमि ॥

धेत्तूण य तेण करे मणहरकण्णनराउ आणीया ।

पवरमहचाउरन्तं तियमवड्ड सुरविमाणं व ॥

१ D भउडि त्ति ।

२ CE समावसं CDE सुंदरीय ।

३ AB वर ।

४ D उडार ।

५ A वलीलं, B वलीरं

६ C

७ C = वारिणी ।

८ ABCE om.

कण्ठमउज्ज्वलवरपउमरायपञ्जत्तदण्डियारइयं ।

रइयदुगुल्लवियाणयपरिलम्बियमोत्तिओऊलं ॥

ओऊलल्लग्गमरगयमऊइहरियायमाणसियचमरं ।

सियचमरदण्डचामीयरप्पहापिञ्जरहायं ॥

५ अहायगद्यविरायन्नरस्मवर^१पत्तसुन्दरीवयणं ।

^२वर^३पत्तसुन्दरीवयणजणियवज्जपत्तपरिओसं ॥

प्ररिओसपयउरोमच्चवन्दिंसघायकलियपेरन्तं ।

पेरन्तविरइयामल्लविचिन्तमणितारथानिवहं ॥

^४तारथनिवहपसाहियतोरणमुहनिमियसुद्धससिलेहं ।

१० ससिलेहाविओइय^५वित्थरसियमण्डवनहं तु ॥

अवल्लग्गो य महरिसं ^६मणिभूमणकिरणभासुरसरौरो ।

उदयगिरिं पिव सो चाउरन्तयं दियमनाहो व्व ॥

कुसुमावल्ली^७ रायन्तविमल्लमियवरदुगुल्लवयणाए ।

पवियसियवयणकमल्ला^८ दिवसल्लच्छी^९ व समेषो ॥

१५ ^{१०}वज्जया^{११} तत्थ धूमेण वरमुहं^{१२}पेक्कसु त्ति व भणन्ता ।

वाहत्थेवा ओणयमुहो^{१३} पाएसु से पडिया ॥

एत्तन्तरंमि य पारद्धो जणाणमुवथारो । दिज्जन्ति

महमहेत्तगन्धाहं विलेवणाहं, ^{१४}रूण्णन्तमज्जयरसणावाहं कुसुम-

१. D ऊउ० ।

१. CE पण्डि ।

२. D वयववरल्लुवारं जाविय० ।

४. BD तारा ।

५. BD विल्लय ।

६. BD पुष्पपल्लसमिद्धयं मण्डिरामं ।

७. D वज्जया तत्थ तत्थ ।

८. D भंडंत० ।

दामारं, अहसुरदिग्गन्धिणी पडवासा, कप्पूरवीडवंपहा-
णारं तम्बोत्तारं, दुगुत्तदेवकूपेष्टचीणहूचीणारं पवरवत्याहं,
केऊरहारकुण्डलकुडियप्पमुहा आहरणविसेसा, तुवक्कवण्डी-
यकम्बोयवञ्ज'राहआसकलियारं घोडयवन्नाहं "भइमन्दवंसप्प-
मुहा य गयविसेसा ॥

एत्थन्तरंमि जलणे घयमक्कलायाहि अह ऊण्णिज्जन्ते ।

पारहं च "वक्कवरं भमिउं तो मण्डलारं तु ॥

पडमंमि वक्कपिउणा दिअं हिट्ठेण मण्डलवरंमि ।

भाराण यथसहसुं अघडियरुवं सुवण्णसु ॥

बीयंमि हारकुण्डलकडिसुत्तयतुडियसारमाहरणं ।

तरयंमि थासकञ्जोलमाइयं रुप्पभण्डं तु ॥

दिअं च षउत्थंमौ "वक्कउ परिओसपयडपुलएणं ।

पिउणा "सुट्टु महग्गं चेअं नाणापयारं ति ॥

पुरिसदत्तेण वि य रक्खा सविहवाणुहूवो अचन्त'पसाय-

महग्गो कओ जणाणमुवयारो, दिअं च विमलमणिरयण- १५

सुत्ताहलसणाहं "वक्कयाए अणग्गेयमाहरणं ॥

एवं वित्ते "विवाहमहग्गवे कासकमेण पवकुमाणाणुराथं
ययलजणसलाहणिकं विसयसुहमणुह्वन्ताणं अहक्कन्ता अणेगे

१ D सवाचारं ।

२ BD "रवासा", CE रायास, A चारसक ।

३ D वक्कवरं । ४ A वक्कए, CE वक्कए ।

५ ACE "वक्कयमसामसम्बो, B om पसाय ।

६ ACE वक्कए, D वक्कए ।

१ D देवंसुवसुयपह० ।

४ D भरसंत ।

० A सुड ।

१० A बीवाह ।

वरिसत्त्वका । अथवा य आसपरिवाहणनिमित्तं गण
 कुमारसीधेण दिट्ठो नागदेवुञ्जाणे बङ्गफासुए पएसे अप्पेय-
 समणपरिवारिओ^१ खमामहवञ्जवसुत्तितवसंजमसत्त्वसोथा-
 किञ्चणवभ्भेरेगुणनिही पढमजोव्वणत्थो^२ रुवादगुणजुत्तो
 ५ संपुण्डुवाक्खसङ्गी ससिस्साणं सुत्तस्स अत्थं कहेमाणो धम्मघोसो
 नाम आयरिओ त्ति । ^३तओ तं दट्ठूण तं पद्द अईव बङ्गमाणो
 जाओ । चिन्तियं च षेण । धओ खु एसो, जो संसारविरत्त-
 भावो सयलसङ्गचारै परमपरोवधारनिरओ एवं वट्ठद त्ति ।
 ता गन्तूण एयस्स समीवं पुच्छामि एयं किं पुण इमस्स
 १० ^४मणोहवल्लिखिसमयवत्तिणो निव्वेयकारणं जहट्ठियं च दुक्ख-
 संकुलं च संसारं ति । तओ ^५दूराओ चेव ओयरिज्जण
 जञ्जवोक्खाहकिसोराओ गओ तस्स समीवं । ^६पणमिओ च
 धम्मघोसो । ^७अहिणन्दिओ च भगवया धम्मक्खारेण । तओ
 वन्दिज्जण सेसमाज्जणो भत्तिनिक्खर^८सुवविट्ठो सहावसुन्दरे
 ५ गुरुणो पायमूले । निव्वड्ढियसवेगमारं पुच्छिओ च षेण
 भयवं धम्मघोसो । भयवं, किं ते सयलगुणसंपयाकुलहरस्स वि
 ईदसो^९ निव्वेओ, जेण इमं अयाले चेव समणत्तणं पडिवओ
 सि । तओ भयवया भणियं । ^{१०}भो महासावय, ^{११}नत्थि

१ DF परिषत् । २ D डी । ३ BDF तं च दट्ठूण संविष्मो चित्तेह
 and omit the rest of the sentence. ४ D मधोहर ।

५ A दूरतो । ६ ACE add सविष्मो च and om. the next च ।

७ BF मधो उव । D मरं उव । ८ BF हरिषी ।

९ BF महासाव । १० BF वत्ति सवालो वासमस्स ।

इदाणिमगालो 'सामसस्तु । 'किं न पदवद अयाले' निव्विय-
सुरासुरो सयलमणोरहसेलवज्जासणी पियजणविओएकपरम-
हेऊ विवुहजणसंवेगवडुणो मसु त्ति । अन्नं च । महासावय,
सोहणभावाओ चरमकाले वि अइ सेविज्जइ धम्मो, सो च्चिय
'पढमं' किमजुत्तो । राहणा भणियं । भयवं, 'नो अजुत्तो, ५
किं तु नानिमित्तो निव्वेओ त्ति निव्वेयकारणं पुष्कामि ।
भयवया भणियं । संसारो चेव निव्वेयकारणं, तहवि पुणो
विसेसओ ओहिनाणिनियचरियकहणं ति । राहणा भणियं ।
भयवं, केरिसं ओहिनाणिनियचरियकहणं । भयवया भणियं ।
सुण १०

अत्थि इहेव विजए रायउरं नाम नयरं । तन्निवाओ
अहं भवसह्वओ चेव तव्विरत्तमणो चिट्ठामि जाव,° आगओ
अण्येसमणसामी थेवदियउप्पओहिनाणोवल्लड्डुपुणपावो अमर-
गुत्तो नाम आयरिओ त्ति । जाओ य लोए लोथवाओ
'अओ अयं महातवस्सो खीणासवंदारो समुप्पअओहिनाणन- १५
थणो अहद्वियधम्मदेसणासद्धिसंपओ' ति । तओ तअयरसामी
अरिमहणो नाम राया अओ य नयरजणवओ निग्गओ
तस्स "दंसणवडियए, संपत्तो से पाथमूळं । वन्दिओ भयवं
नरवदणा नयरजणवएण थ । अहिणन्दिओ थ धम्मसाहेण

१ CE सासवस्तु ।

२ AD किय ।

३ D adds वि ।

४ CE पढममपि ।

५ D अिमपिजुत्तं ।

६ D नाजुत्तो ।

७ BF add ता ।

८ BF वदत्त० ।

भयवया नरवई नयरजणवओ थ । उवविट्ठो थ गुरुवयण-
 बड्डमाणमहग्घो अहाफासुए धरणिवट्ठे राया नयरजणवओ
 थ । पुच्छिओ थ भयवं अहाविहारं राइणा । अणुसामिओ
 थ तेणं । राइणा भणियं । भयवं, 'संपन्नं' ते भूयभविस्स-
 ५. १वत्तमाणत्यगाहगं ओहिनाणं । ता करेहि मे अनुग्गहं ।
 आइस्क १निययचरियं, कथा कहं वा भयवया संपन्नं
 सासथं सिवसोक्तपायवेक्खवीयं सन्नत्तं देसविरई वा इह अन्न-
 भवेसु वा सामन्नं ति । भयवया भणियं । सुण

अत्थि इहेव विजए सन्धावासं नाम नयरं । १तत्याईथ-

१०. समयंमि सुधणू नाम गाहावई होत्या, तस्स घरिणी धणसिरी
 नाम, ताए १य सोमाभिहाणा अहं सुया आसि । संपत्त-
 जोव्वणा १य दिक्खा तन्नयरनिवासिणो नन्दसत्त्ववाहपुत्तस्स
 इइदेवस्स । कओ थ णेण १विवाहो । जहाणरूवं विसयसुह-
 मणुहवामो त्ति । जाव तत्थ अहाकप्पविहारेण विहरमाण.
 १५. विविहतवखवियदेहा सुयरथंणपसाहिया रूवि व्व सासण-
 देवथा समागया १वाक्खचन्दा नाम गणिणि त्ति । दिट्ठा थ
 सा मए ससुरकुल्लाओ १नारकुल्लंमहिगच्छन्तीए विहार-
 निग्गमपएसे । तं थ मे द्दुण ससुप्पओ पमोओ, विवसियं
 खीयणेहिं, पण्डं पावेणं, जससियमज्जेहिं, वियसियं धक्ख-

१ D उच्यते ।

१ BF बहमाव ।

१ BF विष ।

५ DF तन्न य चतीस० ।

५ DF om.

६ ACE बीषाही

० A वाच्यंदा ।

८ C ०वाह० ।

८ BF ०माव०, D ०नद० ।

चित्तेणं । तन्नो मए नाददूरन्नो खेव विणघरइयकरयल्लञ्जलीए
 खवज्जमाणमभिवन्दिया भयवई । तीए वि थ दिन्नो सयल-
 सुहसस्सवीथभून्नो धम्मलाभो न्ति । जायान्नो^१ थ ने तं पइ
 अईव भत्तिपौरिन्नो । पुच्छिन्नो थ मए भयवईए पडिस्सन्नो,
 साहिन्नो साज्जणीहिं । तन्नो अहं जहोचिएण विहिणा ^५
 पक्खुवासिउं पवत्ता^२ । साहिन्नो ने भयवईए कम्मवणदावाणलो
 दुक्खसेलवज्जासणी सिवसुहफलकप्पपाथवो वीथरागदेसिन्नो
 धम्मो । तन्नो कम्मखन्नोवसमभावन्नो पत्तं सप्पत्तं, भाविन्नो
 जिणदेसिन्नो धम्मो, ^३विरत्तं च ने भवसारथान्नो चित्तं ।
 तन्नो थ सो रुइदेवो कम्मदोसेण पन्नोसं काउमारइवो । ^{१०}
 भणियं च तेण । परिच्चय एयं विसयसुहविंग्वकारिणं धम्मं ।
 तन्नो मए भणियं । अलं विसयसुहेहिं । अइचच्चला जीव-
 लीयठिई, दाइणो थ विवान्नो विसयपमायस्सु । तेण भणियं ।
 विधारिया तुमं, मा दिट्ठं परिच्चइय अदिट्ठे रइं करेहिं ।
 मए भणियं । किमेत्थ दिट्ठं नाम; पसुगणसाइरणा इमे ^{१५}
 विसया, पत्तखोवच्चैभमाणसुहफलो थ कइं अदिट्ठो धम्मो
 न्ति । तन्नो सो एवमहिंलप्पमाणो अहिथयरं पन्नो-
 सभावन्नो । परिच्चत्तो ^४थ तेण मए सइ संभोगो । वरिया
 थ नागदेवाभिहाणस्सु, सत्यवाहस्सु धूया नागसिरी नाम

१ ACE जाया ।

३ BDE विरत्ता ... नई ।

१ ACE पक्खुत्ता, D पवत्ता ।

४ D मए वेइ सइ ।

कक्षगा, न संपादया^१ ताद्यवज्जमाणेणं नागदेवसत्यवाहेण ।
 रुद्देवेण चिन्तियं । न एषाए जीवमाणीए अहं दारियं
 लहामि । ता वावाएमि एयं । तन्नो मायाचरिएणं कहिंशिं^२
 घडगयमासीविसं काऊण संठविन्नो एगंदेसे^३ 'घडन्नो । अइकन्ते
 ५ पन्नोससमए संपत्ते य कामिण्णिजणसमागमकाले भणियाहं^४
 तेण । उवणेहि मे इमाओ नवघडाओ कुसुममालं ति । तन्नो
 अहं तस्स मायाचरियमणववुञ्जमाणा गथा घडसमीवं ।
 अवणीथं तस्स^५ 'दुवारघट्टणं^६ 'धरणिमाडलिङ्गं । 'तन्नो हत्थं
 ङोठूण गहिओ भुयङ्गो । उक्का अहं तेण । तन्नो तं संभंभं
 १० उण्णिजण सञ्जसभयवेविरङ्गी समलीणा 'तस्स समीवं ।
 'उक्का भुयङ्गमेणं' ति सिट्ठं रुद्देवस्स । नियडीपहाणओ
 'य आउलीइओ रुद्देवो । पारडो तेण निरत्यओ 'चेव
 कोसाहलो । एत्यन्तरंमि य सीदयं^७ मे अङ्गेहिं, विद्यल्लियं
 सन्वीहिं, उव्वत्तियं^८ 'पिव द्वियएणं, भमियं पिव पासायन्त-
 १५ रेण^९, परिवत्तियं पिव पुहंवीए । अवसा^{१०} 'अहं निवडिया
 धरणिवट्ठे । अन्नो^{११} 'परमणाचिक्खणीयमवत्यन्तरं पाविजण
 पुव्वसक्खणाभावओ सइजण देहं सोहक्खकप्पे लीलावयंसए

१ BF add ये, AD वेच य । २ CE कहिधि, BF om., D कहं वि ।

३ BCEF om. ४ DF अचमसेच । ५ D दुवाकडवणं ।

६ BF धरणिमडकुर्णं, ७ BF om. ८ BF तचत्तिय (read तचत्तिये)

९ DF om. १० A सारवं । ११ ACDE have everywhere चिच ।

१२ ACDE ०रेचिं । १३ D चन्दि । १४ ACE ०विक्खं, B ०व० ।

वरविमाणे पलिश्रोवमट्टिर् देवत्ताए उववन्नो णि । तत्थ थ
 पवरक्करापरिगन्नो दिव्वे भोए उवभुञ्जामि जाव रुद्धेवो
 वि तं नागदत्तसत्यवाहधूयं परिणीय तीए सट्ठिं १अहाणुक्खे
 भोए १उवभुञ्जिऊण १कालमासे कालं काऊण रथणप्पभाए
 पुठवीए खट्ठकडाभिहाणे नरए पलिश्रोवमाऊ १चेव १नारगो ५
 उववन्नो णि । तन्नो अहं अहाउयं अणुपालिऊण चुन्नो
 समाणो इहेव विजए सुंसुमारे रणे सुंसुमारगिरिंमि हत्थि-
 त्ताए उववन्नो ५ संपत्तो १य कल्लभगावत्थं । एत्थन्तरंमि १य
 इथरो वि नरयान्नो उव्वट्ठिऊण तंमि चेव गिरिवरे सुग-
 पत्तिन्ताए उववन्नो णि । १अरुक्खन्नो १य सिंसुभावं दिट्ठो १०
 अहं तेण तंमि चेव गिरिवरे महावरमणीएसु नल्लवणेसु
 करेणुसंघायपरिगन्नो सल्लीलं परिभमन्नो णि । तन्नो मं
 दट्ठूण पुव्वभवव्वासात्तो १उक्कडकम्मोदयात्तो य समुप्पन्नो
 ममोवरि १वेरपरिणामो । चिन्तियं च तेणं । कहं पुण एस
 कुञ्जरो इमात्तो भोगसुहात्तो १वञ्चियव्वो णि । उवाए १५
 गवेसिउमारट्ठो । अन्नया लीलारई नाम विज्जाहरो, सो
 मियरुक्खेणस्स विज्जाहरस्स भद्राणि चन्दलेहाभिहाणि १अव-
 हरिऊण तम्मएणेवागन्नो तसुहेसं । भणिन्नो य तेण सो सुगो ।

१ D कथादक्षिण ।

२ BF उवभुञ्जिय, D सुञ्जिय ।

३ DF om.

४ DF उव० नारनत्ताए ।

५ D adds णि ।

६ B अरुक्खंवे सिंसुभावे ।

७ AC add य ।

८ D तत्तार ।

९ BF ताया० ।

१० BDF अवहरिय ।

- अहं एत्य गिरिनिगुञ्जे चिद्दामि; आगमिस्सुद य एत्य एगो
 विज्जाहरो; तन्नो न तुमए तस्स अहं साहियव्वो; गन्नो य
 सो ममं साहियव्वो '[तन्नो ते किंचि पडिह्वसुवयारं
 करिस्सामि] एवं कए सुट्टु मे उवकथं ति । अंपिऊणमोदसो
 ५ विद्यत्तत्ताभोगसंठियं गिरिनिगुञ्जं । इयरो वि तंमि सेवुद्देसे
 नारङ्गपायवसाहागए नौडे चिद्दइ, जाव आगन्तूण गन्नो
 मिथंक्कसेणो । एत्यन्नरंमि य करेणुपरिगन्नो अहं आगन्नो
 तसुद्देसं । तन्नो मं दट्टूणं चिन्तियं सुगेण । अत्यि इयाणिं
 अवसरो 'मे समीहियस्सु । तन्नो नियडिबड्डलेण सजायाए
 १० सहाभिमन्तिऊण मम सवणगोयरे भणियं । सुन्दरि, सुयं
 मए भयवन्नो वसिट्टमहरिभिस्सु समीवे । जहा इहं सुंसु-
 मारपव्वए सव्वकामियं नाम पडणमत्थि; ओ जं अभिलसि-
 ऊण पडइ, सो तक्खणेण चैव तं पावद त्ति । तन्नो मए
 पुच्छियं । भयवं, कहिं पुण तसुद्देसं । तेण साहियं । जहा
 १५ इमस्स सासतह्वरस्स वामंपासेणं ति । ता अलं इमिणा
 तिरियभावेण^१; एहि, विज्जाहरपणिहाणं काऊणं तहिं
 निवडामो । पडिस्सुयं^२ च से इमं जायाए । गयाइं तसुद्देसं,
 कन्नो पणिही, निवडियाइं गिरिनिगुञ्जे । साहियं लौला-
 रइणो । समुप्पइन्नो य सह चन्दलेहाए गयणयत्तमसंकरेन्नो

१ DF om. the passage in parentheses.

१ DF om.

१ D • चं ति ।

२ D om., F इमो सजायाए ।

लीकार्द । दिङ्गो य अन्वेहिं । समुप्यन्ना मे चिन्ता । अहो
 सव्यकामियपडणाणुभावो, जमेयं सुगमिङ्गणयं कयविक्काहर-
 पणिहाणमिह निवडिजण तक्कणा चेव विक्काहरमिङ्गणयं
 जायं । ता अलं अन्हाणं पि इमिणा तिरियभावेण । तन्नो
 देवपणिहिं काजण निवडामो एत्य अन्हे वि त्ति । एवं च
 संपहारिजण ^१पणिहिं काजण निवडिया तत्य अन्हे ।
^२एत्यन्तरंमि ^३य उप्पदयं सुयमिङ्गणयं, न सखियमन्वेहिं ।
 तन्नो ^४संचुखियङ्गोवङ्गो अहं किलेसमणुहविज्जणं अकामनिज्ज-
 राए ^५कसं खविज्जण उववन्नो कुसुमसेहराभिहाणे वंतरभोस-
 नयरे देसूणपलिअोवमाज्ज वंतरो त्ति । तत्य य उदारे भोए १।
 भुञ्जामि जाव, इयरो वि सुयत्ताए मरिज्जण रथणप्यभाए
^६चेव पुठवीए ^७लोचियामुहाभिहाणे नरए समुप्यन्नो देसूण-
 पलिअोवमट्ठिई नारगो त्ति । तन्नो अहं अहाउयमणुपालि-
 ज्जण चुन्नो समाणो एत्य चेव विदेहे अन्नंमि विजए चक्क-
 वासउरे नयरे अप्पडिहयचक्कस्स सत्यवाहस्स सुमङ्गलाए १५
 भारियाए कुण्डींअि पुत्तत्ताए उववन्नो त्ति । जाअो य
 उचियसमएण, परट्ठाविथं च मे नामं चक्कदेवो ; ^८पत्तो यं
 वासभावं । एत्यन्तरंमि ^९य सो सुयनारगो नरगाअो उव्वट्ठि-
 ज्जण तत्य चेव नयरे सोमसक्कस्स निवपुरोचियस्स ^{१०}नन्दि-

१ DF transpose का० प० ।

२ DF om.

३ ACE संचुरियंनंभी ।

४ DF कयाअर्थं काजय ।

५ D om.

६ DF लोचिय० ।

७ D संचो ।

८ DF नंदियसत्तार ।

वद्धणाभिहाणाए भारियाए कुर्षिंसि पुत्तत्ताए उववन्नो त्ति,
 जाञ्च 'य कालकमेणं । पद्दुदाविधं च से नामं जञ्जदेवो ।
 पत्तो य कुमारभावं । एत्यन्तरंमि 'य जाया मम तेण सच्च
 पीई 'सम्भावन्नो, तस्स उण कइयवेणं । तन्नो पुच्चभवत्थ-
 कम्मदोसेणं उज्जयस्स वि अणुज्जुन्नो मम संपयामच्चरी
 वद्धणाकखेणं छिद्दाहं गवेसिउमारद्धो । अल्लहमाणेण 'य
 परिचिन्तयमणेण । न एसो एवं कखिउं पारियद्द । ता 'एस
 एत्य उवाञ्चो । चन्दणसत्यवाहगेहं सुखिज्जण एयस्स गेहे रित्तं
 सुयामिं, पच्छा य केणद्द उवाएणं निवेद्दज्जण राइणो संप-
 याञ्चो भंसइस्सं ति' । 'अणुचिद्धियं 'च णेण जहाचिन्तियं ।
 उवणेज्जण य ने गेहे रित्तं भणियमणेण । वयंस, एयं
 पथत्तेण संगोवावेसु त्ति । मए वि य अकालाणयणजायसङ्केण
 अणिच्छमाणेणाविं 'एयस्स दक्खिस्सवज्जलयाए संगोविधं ति ।
 पवत्तो य नयरे जणरवो, जहा सुद्धं चन्दणसत्यवाह'गेहं ।
 तन्नो आसक्कियं ने हियएणं । नूणमेयं एवं भविस्सद्द त्ति ।
 गन्नो जञ्जदेवसमीवं, पुच्छिन्नो य सो मए । कइमेयं ववत्थियं
 ति । तेण भणियं । मा अञ्जहा समत्थेहि । तावभएण मए
 एयं भवन्नो समप्पियं, न पुण अञ्जह त्ति । तन्नो अजगथा ने

१ DF om.

१ D adds मम ।

१ BD om. च ।

४ D यत्त इहवात् ।

५ D •स्सामि ।

१ DF add तन्नो ।

७ DF चेववा ।

८ D •वाचस्स ।

९ A ममर ।

१सङ्गा । एत्यन्तरमि १य आणावियं चन्दणमत्यवाहेण राहणो,
 जहा 'देव गेहं मे सुट्टं' ति । 'किमवहरियं' ति पुच्छियं
 राहणा । निवेदयं चन्दणेणं, लिहावियं १च राहणा । भणियं
 च णेण । अरे आघोसेहं डिण्डमेणं । जहा । सुट्टं चन्दण-
 मत्यवाहगेहं, अवहरियमेयं रित्यजायं । ता जस्स १गेहे ५
 केणइ ववहारजोएण तं रित्यं रित्यदेसो वा समागमो, सो
 निवेएउ राहणो चण्डसामणस्स । अणिवेइओवल्लभे १य राया
 मव्वधणावहारेण सरौरदण्डेण य नो खमिस्सइ त्ति । तओ
 पयइमाघोमणं । अइक्कन्ते य १तंमि गएसु पच्चसु दिणेषु
 जाणावियं जञ्जदेवेण राहणो । जहा । देव, न जुत्तं १चेव १०
 मित्तदोसपयामणं, किं तु परल्लोय^४इल्लोयविहइड्डमेविणा
 अहियायरणेण अत्तणो वि य अमित्तेण अत्तं मे मित्तेणं ।
 न उवेत्तिकयव्वं जाणन्तेणं रायजणाहियं । १अग्गी ईइसं पि
 देवस्स निवेईयइ । राहणा भणियं । भणउ अज्जो । जञ्ज-
 देवेण भणियं । देव, सुण । १सुयं मए चक्कदेवामञ्जपरिय- १५
 णाओ, १जहा इमं चन्दणमत्यवाहगेहं चक्कदेवेण सुट्टं, संगो-
 वियं रित्यं निययगेहे । एवं सोऊण देवो पमाणं ति ।
 राहणा भणियं । अज्ज, असंभावणिव्वमेयं, १कुलप्यसुओ खु
 १सो, १ता कइ इमं अज्जन्तविहइड्डं करिस्सइ । जञ्जदेवेण भणियं ।

१ DF आसंका ।

१ DF om.

१ ACE बोचसे ।

२ BD om रचल्लोय ।

५ ACE ततो ।

१ D •इ जकार ।

३ D adds सुयं ।

४ DF कुलप्यसुओ ।

देव, नत्थि अज्ञाणसोभवसगाणमसंभावणिव्वं । को य दोसो
 कुलस्स, 'किं न हवन्ति सुरभिक्षुसुमेसु किमिच्छो । ता
 निरूवावेहि' ताव केणह पघारेण तस्स गेहं ति । तन्नो
 'जुत्तमेय' ति चिन्तिऊण समाणत्तं चण्डसासणेण करणं ।
 ५ भणिया १य कारणिया । नयर^१महन्तगेहिं मह घेत्तूण
 चन्दणसत्यवाहभण्डारियं पलोएह चक्कदेवस्स ५गेहे तं पणट्टं
 रित्यं ति । तन्नो 'किमेइणा असंभावणिव्वेणं, अहवा आम-
 गारिणो अन्हे' त्ति मन्तिऊण मेलाविय नयरमहन्तगे घेत्तूण
 चन्दणसत्यवाहभण्डारियं आममेत्ते वामरे समागया मे गेहं
 ० पहाणनयरजणाहिट्टिया कारणिय त्ति । पुष्किओ य तेहिं
 १अहं । सत्यवाहपुत्त, न ते किंचि केणह एवंआइयं रित्यं
 संववहारवडियाए उवणीयं ति । तन्नो मए अमंजायमक्केण
 भणियं 'नहि नहि' त्ति । तेहिं भणियं । न तए कुप्पियव्वं;
 रायसासणमिणं, अं ते गेहमवल्लोइयव्वं ति । मए भणियं ।
 ५ न एत्थ अवसरो कोवस्स, पयापरिरक्कणनिमित्तं समारओ
 देवस्स । तन्नो पविट्ठा मे गेहं मह नयरबुद्धेहिं रायपुरिमा ।
 'अवल्लोइयं च तेहिं माणापयारं दविणजायं, दिट्टं च पय-
 त्तावियं चन्दणनामद्धियं हिरखवामणं, नीणिणयं वाहिं,
 दंसियं चन्दणभण्डारियस्स । अवलोइऊण सदुक्कमिव भणियं

१ A किच, CDE किह. B has कति for चवन्ति. D हेति ।

१ DE ०वेह । १ DE om. ५ B महनेहिं, D महतरहिं ।

५ D नेहं F नेहन्ति । १ B अवलोइच नाह० and om. च after दिह ।

१ च तेण । अणुहरर ताव एयं, न उण निस्संसयं वियाणामि
 न्ति । कारणिएहिं भणियं । वाएहि ताव अवरहरियनिवेयणा-
 २ पत्तगं, किं तत्य इमं ईइसं ३ अभिखिहियं न व न्ति । वाइयं
 पत्तगं, दिट्टमभिखिहियं । सण्णसीभूया नायरकारणिया ।
 भणियं च तेहिं । सत्यवाएपुत्त, कुओ तुए इमं । तओ मए ५
 ४ वि चिन्तियं । कहं सभावठावियं मिन्ननासं पयासेमि । ५ मा
 नाम तेणावि कहिवि एसो एवं सेव समासाइओ भवे । ता
 कहं नियपाणवड्ढमाणओ मिन्नपाणे परिच्चयामि न्ति ।
 चिन्तिकाण भणियं मए 'नियगं सेव एयं' ति । ६ तेहिं
 भणियं । कहं चन्दणनामकियं । मए भणियं । न-याणामो, १०
 कहिं चि वासणपरावत्तो भविस्सइ । तेहिं भणियं । किंसंखियं
 किं वा हिरणजायमेत्यं ति । मए भणियं । न सुट्टु सुम-
 रामि, ११ सहं सेव ओएइ । कारणिएहिं १० भणियं । वाएइ
 पत्तगं, किंदविणजुत्तं किंसंखियं वा तं चन्दणसत्यवाएवासणं
 ति । वाइयं पत्तगं जाव दीणारदविणजुत्तं दससइस्समंखियं १५
 च । तओ लोडाविद्यमणेहिं ११ मिन्निओ पत्तगत्यो । विन्धिया
 नागरकारणिया । परिचिन्तियं च तेहिं । कहं अप्पजिइय-
 चकसत्यवाएपुत्ते चकदेवे एवं भविस्सइ न्ति । पुओ वि
 सुन्निओ । सत्यवाएपुत्त, नरिन्दसासणमियं; ता कहेहि

१ D चंदसेव ।

२ BF पत्तयं ।

३ ACE खिहियं ।

४ DF om.

५ DF अवरहरिय देवापि कचं चि ।

६ D वेहि च ।

७ D ययं ।

८ CE add वासयं ।

फुल्ल्यं, 'कुञ्चो तुह इमं'ति । तञ्चो मए तं चेवाणुचिन्निज्जण
 तं चेव सिद्धं ति । तेहिं चिय 'धिरत्यु देव्वस्स' न्ति भण्णिज्जण
 मन्निथं । अञ्चं पि ते न किञ्चि परमन्निथं गेहे सिद्धइ ।
 मए भण्णिथं । न किञ्चि । तञ्चो तेहिं पत्तगं वाइज्जण सवि-
 ५ सेसमवल्लोइयं मे गेहं, दिद्धं च जहावाइयं निरवसेसमेव
 रित्थं । एत्यन्तरंमि 'य कुविथा ममोवरि आरखिणा । नीचो
 तेहिं • नरवइसमीवं । साहिञ्चो वुत्तन्तो चण्डसासणस्सु ।
 भण्णिञ्चो 'न्दि राइणा । सत्यवाइपुत्त, विञ्चाञ्चोभयल्लोयमग्गो
 तुमं, ता न तुह एथमेरिसमसाज्जचरियमसंभावणिज्जं संभावेमि
 १० 'न्ति । ता कहेहि ताव, को एत्य परमत्यो न्ति । तञ्चो मए
 तं चेव चिन्निज्जण वाइज्जलभरियल्लोयणेणं न किंपि जंपिथं
 नरवइपुरञ्चो न्ति । तञ्चो राइणा समुप्पन्नासक्केणावि ताथ-
 वज्जमाणञ्चो असइसं वयणमभामिज्जण कयत्थणं चाक्काज्जण
 निम्बिसञ्चो समाणत्तो न्हि, नीणिञ्चो य रायपुरिसेहिं
 १५ नयराञ्चो, सुक्को 'य नयरदेवयावणसमीवे । 'पड्डिनिचत्ता
 रायपुरिसा । समुप्पन्ना 'य मे चिन्ता । किमेइइमेत्तपरि-
 भवभायणेणं अज्ज वि जीविएणं । ता एथंमि नयरदेवयावण-
 समासन्ने नग्गोइपायवे उल्लसन्नेमि अप्पाणं ति । चिन्निज्जण
 पयट्ठो नग्गोइसमीवं । एत्यन्तरंमि 'य कश्चिञ्चि आभोइज्जण
 २० इमं वइयरमोहिणा समुप्पन्ना ममोवरि नयरदेवयाए अणु-

कथा । 'आवेसिऊण रायजणणिं साहित्यं जहट्टियमेव 'एवं
 तौए राहणो । भणिओ य राथा । इमाए 'मइल्लणए'
 अशुगंमि नयहज्जाणासणे नग्गोहपायवे उब्बन्धणेण अत्ताणयं
 परिच्चइउं ववसिओ चंऊदेवो । ता लउं निवारेहि तं
 संमाणिऊण य पवेसेहि नयरं ति । तओ कोहनेहाउलयाए ५
 संकिणं रसमणुहवन्तो राथा 'अरे गेण्हह दुरायारं जअदेवं'
 ति आइसिऊण पहाणवाह्यारूढो समं अहासस्सिहित्यपरि-
 यणेणं 'तुरियतुरियं निग्गओ नयराओ', पत्तो 'य नयह-
 ज्जाणं । दिट्ठो 'य अहं राहणा नग्गोहपायवसाहागओ उत्त-
 रीयनिवड्डुपासंमि ढोइयाए सिरोहराए अत्ताणयं पवाहिउ- १०
 कामो ति । तओ भो 'दूरओ चेव संभमाइसथनिव्वड्ढिय-
 सारं 'भो चऊदेव, मा साहसं मा साहसं' ति भणमाणो
 सिग्गयतरतप्पिययाए वाह्याए 'समल्लोणो पायवसमौवं । सध-
 नेव अणोओ पासओ, गेण्हऊण 'य करंमि ठाविओ अहं
 तेण वाह्यापट्टियाए', भणिओ 'थ सबऊमाणं । भो सत्यवाह- १५
 पुत्त, जुत्तं नाम भवओ मए वि पुच्छियस्सु सभावासाहणं ।
 तओ मए चिन्तियं । हन्तं किमेयं ति, पयासियं भविस्सुह
 केणह मिज्जगुण्णं । एत्यन्तरंमि 'थ भणियं राहणा । भो

१ BDF आदि० ।

२ DE रथं ।

३ BF मरु० ।

४ DF तुरियं ।

५ D adds राथा ।

६ DE om.

७ BDF om.

८ BF दुराओ ।

९ BF लोओ पायवस्सु स० ।

१० CE पट्टियाए, DF पट्टियाए ।

सत्यवाहपुत्र, साहिष्मो मम एष वदयरो अन्नं पवित्रिज्जण
 'भयवर्हए नयरदेवयाए, जहा निहोषो तुमं दोसयारी य एत्य
 दुरायारो जन्नदेवो । ता छमित्यन्नं तुमए, 'जं मए अमु-
 णियपरमत्येणं कयत्थिअो सि त्ति । तंओ मए 'हन्त 'मंपत्तो
 ५ वसणं जन्नदेवो' त्ति चिन्तिज्जण भणिओ राथा । देव,
 'रायधम्मोऽयं, पयापरिरत्क^१णसमुज्जयस्स नत्थि दोभो देवस्स ।
 जन्न^२देवमूत्तसुद्धिं पि गवेसेउ देवो, न तंमि महानुभावे
 अणायरणं संभावीयइ । राइणा भणियं । गविट्ठा मूत्तसुद्धी,
 साहियं भयवर्हए 'सव्वमिणं तेण पावेण ववसियं' ति ।
 १० साहियं देवयाकहियं राइणा^३ । °ठियं च ने चित्ते तुह
 दोसपयासणेणं ति भणिज्जण साहिष्मो जन्नदेवकहियवुत्तन्नो ।
 तंओ मए चिन्तियं । हन्त किमेयं असंभावणिज्जं । एत्यन्तरंमि
 ५ य चाणिओ रायपुरिसेहिं वन्नेज्जण जन्नदेवो, निवेइओ
 राइणो । भणियं च तेण । अरे एयस्स जिअं विन्निज्जण
 १५ उप्पाडेइ लोयणाहं । विसणो जन्नदेवो । तंओ मए चलणेसु
 निवड्जिज्जण विअत्तो राथा । देव, मम एष^४ अवरारो 'खमौ-
 यउ, सुच्चउ जन्नदेवो । राइणा भणियं । सत्यवाहपुत्र, न
 जुत्तमेयं; दुरायारो खु एषो, त्म अन्नं विअवेहि त्ति । मए

१ ACE जन्नए BF om.

२ BF वत्तो ।

३ A •धम्मो, BF धम्मोवरं, D •धम्मो रस ।

४ D •सुच्चयस्स ।

५ B देवस्स and om. चि ।

६ CEF add अहरेवस्स ।

७ A डिवावइ राइवा भयं च ने चित्ते ।

८ DF om.

९ D चमिज्जण ।

भणियं । देव, अलमक्षेणं ति; अह ममोवरि वज्रमाणो
 देवस्स, ता इमं चेव संपाउछे देवो । राहणा भणियं ।
 अल्लण्णीयवयणो तुमं ति ; तुमं चेव जाणासि । तन्नो मए
 'देवपसाओ' त्ति भणिज्जणं 'निवडिओ' 'चलणसु । मोघा-
 विओ अन्नदेवो, पेसिओ य अहं राहणा निययभवणं ।
 तन्नो सम्भाणिकण मइया विभूर्हए 'गओ' सभवणं ति । जाओ
 य सोयवाओ, अहो अन्नदेवस्स अन्नत्तं । समुपओ थ मे
 निज्जेओ । पेच्छ, ईदसाणं पि मित्ताणं 'ईदमो परिणामो
 त्ति । अओ असारया संसारस्स, विचित्तया कम्मपरिणईए,
 दुक्कत्ताणि^१ पाणिचित्ताणि । ता न-याणामो किमेत्थ १०
 जुत्तं ति ॥

एत्यन्तरंमि 'य समागओ तत्थ सुगिहियनामो अग्निभूर्ह
 नाम गणहरो । ठिओ य नयइज्जाणे । दिट्ठो मए बाहिरि-
 यागएणं । जाओ य मे तं पइ 'वज्रमाणो, पणमिओ य सो
 मए, धम्मत्ताभिओ 'य तेणं, 'उवविट्ठो तस्स पायमूले । १५
 पुच्छिओ भयवं सम्बदुक्खविउडणसमत्तं धम्मं । साहिओ भग-
 वथा खमाहगो 'साउधओ । तं च सुणमाणस्स समुपजा
 देवविरहपरिणई, पवडुमाणसंवेगस्स जाओ भवविरागो ।
 चिन्तियं च मए । इत्थं संसारपवडुणामेत्तफलेणं इमिणा
 परिकिल्लेसेणं, पवज्जामो पम्मज्जं ति ॥ १०

१ DF om.

२ D वैश्व ।

३ DF 'नचं ।

४ DF ईदिवी परिचर

५ DF 'वज्रपाणि ।

६ DF add भणि ।

७ D om. वाड ।

एत्यन्तरंमि १य गच्छिञ्चो कक्षसंघाञ्चो, पद्यस्त्रिया बन्ध-
 द्विर्, विहावियं अन्त १विरिएणं, ससुप्यञ्चा सम्भविरहपरिणहन्ति ।
 कक्षावसाये थ विज्ञन्तो मए भयवं गुरु । अणुगिहीञ्चो अहं
 भयवया, विरन्तं च मे चित्तं भवपवञ्चाञ्चो, ता अहसउ भयवं
 १ किं मए कायव्यं ति । १तञ्चो तेण १सुयस्यनाणिणा मम
 भावं विद्याणिज्जण भणियं । जुञ्जर भवञ्चो महापुरिससेवियं
 समणत्तणं १काउं ति । तञ्चो मए तस्स समीवंमि चैव पवणं
 समणत्तणं परिवालियं च विहिणा । तञ्चो अक्षाउथं १पालि-
 ज्जण काक्षमासे काक्षं किष्वा देहं चरुज्जण नवसागरोवमाज्ज
 १० वेमाणियत्ताए उववञ्चो णि बन्धञ्चोए, इयरो वि थ जक्ष-
 देवो १तिसागरोवमठिर् सक्करप्पभाए नारगो णि । तञ्चो
 अहमहाउथं पालिज्जण देवलोगाञ्चो चुञ्चो १समाणो इहेव
 विदेहे १गन्धलावर्दविजए रथणपुरे नयरे रयणसागरस्स
 सत्यवाहस्स चिरिमईए भारियाए कुक्किंषि पुत्तत्ताए
 १५ उववञ्चो णि । इयरो वि थ ० तञ्चो नरगाञ्चो उव्वट्टिज्जण
 आक्केउगमुक्काञ्चो भविद्य मरिज्जण तिसागद्दोवमाज्ज तत्येव
 उववञ्जिज्जण तञ्चो थ उव्वट्टो नाण्णातिरिएसु आहिण्णिज्जण
 तत्येव रथणपुरे ताथसरदासीए नक्खाभिहाणाए सुयत्ताए
 उववञ्चो णि । उच्चियसमथंमि जाथा थ अण्णे, पत्ता थ
 १० वाक्खभावं । पइट्ठावियाहं नामाहं मण्णं चन्धसरो इयरोस्स

१ BD om. १ D adds संघात् । १ BD om. all down to भणियं ।

४ BD om. ५ B परिवालियत्त । ६ D om. ७ D अहि० ।

अणुगो न्ति । पत्ता १य ओष्णं । कश्चो मए दारसंगश्चो ।
 एवं च विषयासन्ता १चिद्धामो । पुष्पभवभासश्चो य न इमस्स
 ममोवरि वञ्जणापरिणामो चवेद । अज्ञया य आगञ्चो तत्त्व
 मासकप्पविहारो भयवं । विजयवद्धणायरिञ्चो । पवञ्चो य मए
 इमस्स पायमूले सावगधञ्चो । अज्ञया य तं पुरं दौहदण्ड- ४
 जप्तागए नरवहंमि गामन्तरगएसु अण्णेषु विञ्जणेउनामेष
 सवरसेणावरणा हयविहयं काऊण अवणीञ्चो कोद लोञ्चो ।
 सुयं च अण्णेषिं । समागया तं पुरं । दिट्ठं १च मसाणागार-
 मणुगरिन्तं गवेसाविधं माणुसं जाव सव्वमेव धरद्द नवरं
 चन्दकन्ता मे भारिया अवहउ न्ति । तञ्चो ससुप्पन्ना मे १०
 अरई, जाया य चिन्ता । हा कहं सा तवस्सिणी ममादिट्ठ-
 विञ्चोगा पाणं धारिस्सद्द न्ति । एत्यन्तरंमि १य भण्णिञ्चो
 देवसन्नाभिहाणेण बुद्धुमाहणेणं । सत्यवाहपुत्त, मा संतप्प ।
 पुणो वि एयंमि चेव विषए सिरित्त्याभिहाणाञ्चो सच्चिवे-
 साञ्चो एवं चेव सवरेहिं अवणीञ्चो जणो आसि । मो १४
 निरवसेसो अण्णण्डयचरित्तसव्वस्सो महया दविणजाएण
 सुञ्चो न्ति । तञ्चो अहं एयमायखिऊण अरक्कन्तेसु करवथ-
 दिणेषु मभूमिसुवगएसु सवरेसु अण्णहगदुहञ्चो घेत्तूण सव्व-
 सारं दन्निणजायं सुमण्हूसंभिदं १ च पाण्णेषं पयहो चन्द-
 कन्ताविमोक्खणमिन्तं १ति ॥

१०

१ D om.

२ D विषावो ।

३ D om.

४ D adds च ।

५ AB ०६चिधं ।

'इत्थो 'य तीए मम विभोगविञ्जराए चारिणस्यस्य-
 वरिणोए' य 'कहिंषि 'सुखगामासकूवणवावाविवाए सवर-
 वाहिणोए निवाचरमसमयंमि पवत्ते 'य पथाणगकोलाहले
 घेरन्तरखण्णावावसेसु सवरसंचाएसु जीविचनिरवेखाए तंमि
 * चेव जिणकूवंमि पवाहिणो अप्पा । पडिथा 'य जलमण्णे
 न मया 'य जलप्यभावेणं । तथो तग्गयं चेव पडिकूवण-
 महिड्डिऊण षिट्टिउमारड्डा । किण्णपाणा य जीविचसेसेणं
 चेव जाव पाणे धारेइ, ताव पत्ता अण्णे तसुहेसं । अण्हणसु
 वि य पुम्बभवनिमित्तथो तथत्यसंदरिसणथो य मसुप्यको
 • ममोवरि वञ्जणापरिणामो । चिन्तियं च षेणं 'कण्णमेसो
 वञ्जियन्वो' त्ति । तथो सो अप्पेयविद्यप्य'समाउलियहिद्यथो
 अणं च सुद्धसहावो त्ति एवं वच्चामो । पाहेयडविणजायाणि
 य पत्तेयं इत्यगोयुराणि इवन्ति । अण्णथा य मम इत्थे
 पाहेयं तस्सु दविणजायं ति । एवमणुगण्णमाणा पत्ता तसुहेसं,
 * जत्थ सा चन्दकन्ता 'षिट्टर.' दिट्ठो य सो कूवो । एत्थ-
 न्तरंमि 'य अत्यमिथो सहसुरस्सो, सुलिया' सञ्जया । तथो
 चिन्तियमण्हगेणं । इत्यगयं मे 'दविणजायं, विज्जणं च
 कन्तारं, समासको य पायाणगभीरो कूवो, पवत्तो य
 सवर'इ'विवरसमञ्जायगो अन्धारो । ता एवमि एवं

१ D om.

२ D 'रीय ।

३ B कुरंषि, D कुरंषि ।

४ D जलसुव ।

५ CD पञ्चासुव ।

६ D विवराचयनीजवमाथी ।

'पक्विविज्जण नियत्तामो 'इमस्स थाणस्स त्ति, चिन्ति-
 ज्जणं भणियं च तेण । मत्थवाहपुत्त, धणियं पिवासाभिभूषो
 ण्णि । ता निहाल्लेहि एयं जिणकुवं, किमेत्थ उदगं अत्थि'^१
 गत्थि त्ति । तन्नो मए गहियपाण्येयपोट्टलेणं चेव निहा-
 ल्लिओ 'कूवो । एत्थत्तरंमि 'य सुविद्यत्थहिययस्स सोयस्स ५
 विद्य मसू आगओ मम समीवमणहगो । सहा पक्विन्तो
 तंमि अहमणहगेण, पक्विओ 'य उदगमन्त्ते । तियत्तो
 'य सो तन्नो विभागाओ' । अहमवि 'य ससंभन्तो लग्गो
 पक्विक्खवेक्खदेसे । परासुट्ठा 'य भयविहल्लह्हा चन्दकन्ता,
 चीमहावओ भयकायरा । 'भणियं च तीए 'नमो अरि- १०
 हन्ताणं' ति । तन्नो पच्चभिन्नाओ सहो । ऊससियं मे हिय-
 एणं । भणिया य सा 'अभयमभयं जिणसावणरयाणं' ति ।
 तीए वि य पच्चभिन्नाओ मे सहो । रोविउं पयत्ता, समा-
 साभिया 'मा मए, पुच्छिद्या य वुत्तत्तं । साहिओ य तीए,
 मए वि य नियगो त्ति । भणियं च तीए । हा दुट्ठु कयं १५
 अणहगेण । मए'भणियं । सुन्दरि, न दुट्ठु कयं, परमोव-
 धारी रडु सो महाणुभावो, जं 'तुमं मंजोरथ त्ति । अण्य-
 निहाण 'य अरहन्ता रणणी, उग्गओ असुमाळी । तन्नो

१ D पक्विविज्ज ।

१ B दुवावाह इमस्स, D इमस्स थाणस्स ।

२ B adds त्ति ।

३ B adds चेव ।

५ Dom.

६ D adds थाणह्ही ।

७ D पक्विपक्विओ ।

८ D व ।

९ D हुमायसंजोर ति ।

मए दिभं चन्दकन्नाए 'पाहेयं । भणियं च तीए 'कहमहं'
 तुमए अगहियंमि गेषहामि, ति' । तन्नो मए नेहकाअरं
 से हियं कञ्जिऊणमकाले सेव गहियं 'पाहेयं, भुत्तं च
 चन्हेहिं । 'तन्नो चिन्तियं' मए । केण पुण उवाएण चन्हे
 ५ इमाअो भवसमुदाअो विव कूवगाअो उत्तरिस्सामो ति ।
 एवं च चिन्तयन्ताणं कइवयदिषेसु^५ खीणं पाहेयं, पण्डा
 जौविथासा । जाया य मे चिन्ता । कहं पाविऊण जिणमअं
 अकाऊण पम्पञ्चं चकयत्यो मरिस्सामि ति । एत्यन्तरंमि
 फुरियं से वामल्लोयणेणं ममावि 'दाहिणेणं । अपिअं च
 १० तीए 'अज्जउत्त, वामं मे ल्लोयणं 'फुरियं' ति । तन्नो
 साहिअो से मए हिययसंकप्पो इयरचत्तुफुरणं च । समा-
 सासिया य एसा । सुन्दरि, इमेहिं निमित्तविसेसेहिं 'अवसु
 अन्हाणं न चिरकासाणसारी एस किल्लेधो, ता न तुमए
 संतप्पियव्वं ति । पडिस्सुयमिमौए । एवं च जाव अहोरत्तं
 १५ निवसामो, ताव समागअो सवरंरायहाणीअो रयणपुरनिवा-
 सिणो नन्दिवड्डणाभिहाणस्य सत्यवाइस्सु^६ धिन्निअो रयण-
 पुरगामौ सेव सत्यो ति । उद्यंगनिमित्तं^७ च समागथा
 'पुरिसा । 'गहिऊण कम्मणा द्विडाइं चन्हे इमेहिं । निवे-

१ D पाहेयं ।

२ D •चयं ।

३ D om.

४ D adds च ।

५ B •दिववेत्तु ।

६ D इच्छिसेकं । साहियं ।

७ D फुरर ।

८ B चवसुं, D चवसुव ।

९ D •गम ।

१० CD om

दत्तं सत्यवाचस्तु । कथमस्त्रियापन्नोएणं समुत्तारावियारं तेषं,
 पञ्चभिन्नायाणि य । पुष्कियारं वुत्तन्तं, साहिन्तो वित्व-
 रेणं । तन्नो पत्तियारं रथणत्तरं जाव अरुत्तन्तेसु पञ्चसु
 'पञ्चाणसु परिवहन्ते सत्ये रायवत्तणीन्तो नाददूरद्वैसभाए
 दिट्ठो कङ्कालमेत्तसेसो वामपासावड्डियदविणजात्तो केमरिणा ५
 दीहनिहावससुवणीन्तो अण्हगो १त्ति । दविणोवत्तन्तेण पञ्च-
 भिन्नात्तो अण्हेहिं । तन्नो तं तहाविहविवागं पेष्किउण
 ससुवणी मे विवेगो । अत्तोवसमसुवगथं चारित्तमोहणीयं ।
 संजात्तो सवत्तजौवत्तोयदुत्तहो चरणपरिणामो । तन्नो अहं
 तहाविहपवकुमाणपरिणामो १० सेव आगत्तो सनयरं । पवत्तो १०
 य जहाविहोए विजयवड्डुणाथरियसमीवे पव्वज्जं ॥ अहा-
 उचमणुवासिउण विहिणा १५ य मोत्तूण देहं उववत्तो सोत्तव-
 चागरोवमाज्ज वेमाणियत्ताए महासुत्तकप्पमि, अत्तरो वि य
 अण्हगो सोहवावाहसरीरो सत्तसागरोवमट्ठिई १ वात्तुगप्प-
 हाए नारगो ति । तन्नो अहंमहाउथं १ पासिउण देवत्तो- १५
 गात्तो चुत्तो सत्तात्तो इहेव जम्मुहीवे दौवे भारहे वासे
 रत्तवीरत्तरे नयरे नम्भिशुत्तणसु गाहावरसु सुरसन्दरीए
 भारिणाए सुष्किंथि पुत्तत्ताए उववत्तो १५ । इयरो वि
 तन्नो मरगात्तो उव्वड्डिउण विव्वान्गिरिपव्वए अणेगसत्तवा-

१ CD add विहिन्तो इतो । २ AC एवासेह । ३ D om.

४ D ० संवेतो ।

५ ABD य ।

६ D ० इरत्तो ।

७ BD ० एववत्ता० ।

८ D ति ।

९ D य ।

- वाववपरो 'सौहृताए उववओ' । 'तओ सौहृताए 'सवव-
 व्जिऊण पुणो वि 'मरिऊण सत्तसागरोवमाऊ तत्येव उवव-
 व्जिय तओ य उव्वहो नाणातिरिएसु आहिण्डिय तत्येव
 नथरे सोमसत्यवाहसु नन्दिमईए 'भारियाए पुत्ताए
 ५ उववओ णि । उच्चियसमयंमि जाया अणे, पत्ता बाल्लभावं ।
 परह्णविथाइं नामाइं मण्ण अणङ्गदेवो, इयरसु धणदेवो
 णि । आ बाल्लभावओ जाया पिई मम सभावओ',
 इयरसु करवएणं । कुमारभावंमि' य' पत्तो मए
 देवसेणगुहसमीवे 'सव्वकभासिओ धओ । पत्ता य जोव्वणं ।
 १० वन्ते वि पुव्वपुरिसव्विए दविणजाए अभिमाणओ'
 'किमणेण पुव्वपुरिसव्विएणं' ति दव्वसंगहनिमित्तं गथा
 रयणदीवं । विडत्ताइं रयणाइं । कया संजुणी । पण्हा
 निधदेसमागत्तं । एत्यन्तरंमि 'य पुव्वकथकअदोसेण
 चिन्तियं धणदेवेण । कइं पुणो वसियओ एस अणङ्गदेवो ।
 १५ विथप्पिया य तेणं अणेगे' मिच्छावियप्पा । ठाविओ
 सिद्धन्तो । अवावाहओ एस न तीरेए वसिउं ति, ता
 वावाएमि एयं । परिचिन्तिओ 'उवाओ 'भोधणे से विधं
 हेमि' णि । अजया य सत्थिमईसन्निवेशमणुपत्ताणं भोषण-
 निमित्तं गओ धणदेवो इहमग्गं । कारावियं य तेण भोयणं,
 २० पक्खित्तं च एगंमि उहुगे विधं । चिन्तियं य तेणं 'एयं से

१ D सौही । २ D णि । ३ D om. ४ B उववव्जिऊण, D उववव्जिऊण ।

५ AC ०५ओ । ६ D ०भावाए । ७ D ०सेव । ८ B om.

दाहामि' त्ति । आगच्छन्तस्सु^१ अण्णवियप्पावहरियच्चित्तस्स
संजाओ विवज्जओ । भोयणवेष्साए^२ गह्मिओ तेण विवसल्लुगो,
दिओ ममं च इयरो^३ त्ति । पभुत्ता अण्णे जाव थेववेलाए
चेव 'चारिओ धणदेवो । तओ 'किनेयं ति' आउल्लौह्मओ
'अहं जाव किंकायव्वमूढो थेवकालं सिट्ठामि, ताव असुग्ग-^४
थाए विवसस्स विचिन्त्याए कम्मपरिणामस्स उवरओ धणदेवो ।
जाया मे चिन्ता 'हा केण उण एयं ववमियं' ति । *तओ
असुणियवुत्तन्तो महासोथाभिभूयमाणसो आगओ सनयरं ।
सिट्ठो वुत्तन्तो तस्स माणसाणं ।^५ विदसं च तेमिं अभाहिययरं
रथणजायं । सेसरथणजायं पि^६ य जहाणरूवं कुसलपक्के^७
निउञ्जिऊण तस्सिम्बेएण चेव 'तथप्पभिइमन्नायविसयसङ्गो
पवओ देवसेणाथरियसमोवे पव्वज्जं ति । परिवाल्लिऊण
अहाउयं विहिणा य मोत्तूण देहं पाणयंमि कप्पे^८ उववओ
एगूणवौससागरोवमाऊ देवो त्ति, इयरो वि विवसरणाणन्तरं
पह्प्यभाए पुढवीए नवसागरोवमाऊ नारगो त्ति ॥ तओ^९
अहमहाउयं^{१०} अणुवाल्लिऊण वुओ समणो इहेव जम्मुहीवे
हीवे एरवए खेत्ते हत्थिणाउरे नयरे हरिनन्दिस्स गाहावइस्स
अप्पिर्मइए भारियाए कुप्पिंसि पुत्तत्ताए उववओ^{११} ।
इयरो वि^{१२} तओ नरगाओ उव्वड्डिय उरगत्तणं पाविऊण-

१ D adds च ।

२ D om.

३ चारिओ ?

४ D अउयं ।

५ D दिष्सा ।

६ B तथ०, D ०यहरनेव असा० ।

७ D उयुयसो ।

८ D ०अवुपा० ।

९ D adds चि ।

'अणेगसत्तवावायणपरो' दावाणल्लदुद्देशो मरिज्जण तीए
 चेव पक्कप्पभाए पुठवीए किंशूणदससागरोवमाज्ज नारगो
 होज्जण तन्नो उव्वहो तिरिएसु आहिण्डिय तंमि चेव
 इत्थिणाउरे इन्दनामस्स बुद्धुषेट्टिस्स नन्दिमईए भारियाए
 १ कुच्छिंसि पुत्तत्ताए उववन्नो न्ति । उषियसमथंमि जाथा
 अन्हे । पइद्दावियारं नामारं मज्झं वीरदेवो, इथरस्स दोणगो
 न्ति † पत्ता १य कुमारभावं समप्पिया य लेहाथरियस्स ।
 जाथा १य अन्हाणं पुव्ववल्हिया चेव पिई । तन्नो गहिय-
 कलाकलावेणं मए पण्डित्तो माणभङ्गुगुहसमौवे जिणदेसिन्नो
 १० धम्मो, ममोवथारवच्चणकुसलेण दव्वन्नो दांणएणावि । तन्नो
 य मे धम्माणुराएण १तप्पभिइं तं पइ समुप्पन्ना थिरथरा
 पिई । समप्पियं से पभूयं दविणजायं । भणिन्नो य एमो,
 'ववहरह अणिन्दिएण मग्गेण' । तन्नो सो ववहरउमारद्धो ।
 विठन्नं च तेण पभूयं दविणजायं । एत्यन्तरंमि पुव्वकथकथ-
 १५ वासणादोसेण जाथो से ममोव्वांरि १अहिगो वच्चणापरिणामो ।
 चिन्तियं च तेणं । अप्पियं पभूयं दविणजायं, भागिन्नो य
 वीरदेवो एयस्स । ता केण उण उवाएण वस्सियव्वो एमो: न
 य सुणह जहट्टियं पे कोइ ववह्वारं । ता किं अवलम्भामि ।
 अहवा एथंमि परिपन्थगे न मे अस्सियवयणं निव्वहइ । ता

१ BD असेव० ।

२ D •हरमो, AC •धिरमो० ।

३ D om.

४ D om.

५ AC नधिय ।

६ D adds वि ।

वावाएमि^१ एयं । तन्नो 'जमहं भणिसुमि, तं सेव अग्घिसुइ'
 ति संपहारिज्जण पारडुो तेण 'समुवयारो । काराविन्नो
 महत्तो पासाओ, उवरिभूमिभाए^२ य तस्स अणियमिय^३ खील-
 जालो निज्जुहगो । चिन्तियं च तेणं । वीरदेवं पासाय^४ पवेस-
 निमित्तं निमित्तज्जण दंसेमि से निज्जुहगं । तन्नो सो रक्ख- ५
 दसणीयथाए निज्जुहगस्स सससा आरोहसुइ । तन्नो य
 तन्निवडणेण निवडिन्नो समाणो न भविसुइ ति । एवं च
 कए समाणे लोयवाओ वि परिहरिन्नो होइ^६ । 'संपादयं
 तेण जहाममीदियं । भुत्तुत्तरकासंमि 'य आरुढा दुवे वि
 अण्णे सपरिवारा पासायं । एत्थन्तरंमि 'य पण्डा से मई । १०
 मम दंसणनिमित्तं केवलो सेवारुढो निज्जुहगं । जाव 'य
 नारोहामि अहयं, ताव निवडिन्नो^७ । हाहारवं करेमाणो
 समोइहो अहयं जाव दिट्ठो पञ्चसुवगओ ढोणगो ति ।
 समुप्पन्नो मे निज्जेओ । चिन्तियं मए । धिरत्तु जीवलोयस्स,
 एवमवसाणं संसारचेट्ठियं । तन्नो अहं तस्स मयकिच्चं काज्जण १५
 तन्निवेएण सेव पंडिवन्नो माण^८ 'भङ्गगुहसमीवे समणसिङ्गं ।
 परिवालज्जण अहाउयं 'उववओ 'हेट्ठिमोवरिमगेवेज्जए
 किंषुणपणवीससागरोवमाज्ज , देवो ; इधरो वि^९ दोणओ

१ D adds ताव ।

२ BD समुवाओ ।

३ D •धूमिवाए ।

४ B खील ।

५ D पवेस ।

६ D adds ति ।

७ B संपादियं ।

८ D om.

९ D adds ततो ।

१० ACD •मई ।

११ D हेट्ठु ।

१२ B adds च ।

तद्वाविह्वहृन्नाषोवगन्धो धूमप्यभाए पुठवोए इवाकसवागरो-
वमाऊ नारगो णि ॥ तन्नो अहं सुराउचमपुभुञ्चिऊण सुन्नो
समाणो इहेव जम्बुहीवे दीवे 'एत्थ सेव विजए चन्नाभासे
नघरे, माणिभइस्स चेट्टिस्स 'चारिणीए भारियाए कुञ्चिंवि
१ पुत्तन्नाए उववन्नो, जान्नो 'य उच्चियसमएणं । परट्टाविद्यं मे
नामं पुत्तभइो णि । 'पठमं च किल मए घोससुञ्चारयन्नेण'
'अमर' णि संलत्तं । अन्नो इइयं पि मे नामं अमरगुत्तो
णि । सावयगिऊप्यत्तीए य आ बालभावात्तो सेव पवन्नो मए
जिणदेशिन्नो धम्मो । एत्थन्नरंमि 'य इयरो वि तन्नो नरगात्तो
१० 'उव्वट्टिऊण मयंभुरमणे समुद्दे महामत्तो भविद्य अचल-
पावट्टिद्वी मन्नो समाणो तीए सेव धूमप्यभाए इवाकसवा-
गरोवमाऊ सेव नारगो होऊण उव्वट्टो समाणो नाणाति-
रिएसु अमहिच्छिय तंमि सेव नघरे नन्दावत्तस्स चेट्टिस्स
विरिनन्दाए भारियाए कुञ्चिंवि धूमप्यभाए उववन्नो, जाया
१५ य उच्चियसमएणं । परट्टाविद्यं च से नामं नन्दयन्ति णि ।
पत्ता य जोव्वणं 'विदइणा य मण्णं । गीव्वन्तिथं पाणिग्ग-
हणं । समुप्यन्नो य मे तं पर म्मिणेहो, तीए वि य तथेव ।
एवं च विषयसुहमणुहवन्नाणं गन्धो कोद कात्तो । पुक्कक-
केण्णदोसेण 'य 'से ममोवरि वस्सणा'परिणामो नावेद, जेऊ

= D यत्तेच ।

१ D चारिणीय ।

२ D om

३ AC रत्तेच ।

४ BD om.

५ B चम्बहो

० A विदिवा, C विदिवा, D दिवा ।

= D ०भायो चवेद ।

समप्यियसम्बद्धरथारा वि माथाए ववहरद । साहित्यं च मे
परिचक्षेणं, न उण पत्तियामि त्ति । अन्नया 'थ साहित्यं
मे तीए । जहा । पण्डुं सम्बसारं कुण्डलजुयलं । तं पुण सयं
वेव अवरुत्तण समाउलीभूया । भणिया य तन्नो मए ।
सुन्दरि, येवमेयं ति, किमेहृत्तेणं संरभेण । अन्नं ते १
कुण्डलजुयलं कारावेमि । कारावियं कुण्डलजुयलं । अद-
क्कणोसु करवयदिणेसु अन्नङ्गणवेलाए समप्यियं से नामक्किय-
सुहारयणं, संगोवियं च तीए नियथाभरणकरण्डए । वत्ते
'थ ण्हाणभोयणसमए काऊणमङ्गरायं परिगेण्हऊण तन्नोलं
असंजायासङ्केण चेव तन्नो करण्डगात्रो 'सदं' चेव गहित्यं १०
मए सुहारयणं । दिट्ठं च पुब्बनट्ठं सम्बसारं कुण्डलजुयलं ।
आया य मे चिन्ता 'किमेयं पुणो लट्ठं' ति । एत्यन्तरंमि^१
ससण्णमा विथ आगया नन्दयन्तौ । 'दिट्ठं' च तीए
मण्ण हत्थंमि सुहारयणं । विलिथा मा । क्खिन्नो मे
भावो । तन्नो अहं सिग्घमेव निग्गन्नो गेहात्तो । चिन्तियं १५
च तीए । दिट्ठं इमिण कुण्डलजुयलं । ता किमेत्थ कायव्वं ।
आयं मे 'लज्जन्तं, पण्डो एसो 'वि । ता आव सयणवग्गे वि
मे ल्लाघवं न उप्पन्नद, ताव. वावाएमि एथं ति । एसो य
एत्थ उवात्तो, सम्बघायणं से कक्कणजोगं पउञ्चामि । कन्नो^२
तीए केवलाए चेव अण्येयमरणावहदम्बसंजोएणं जोगो । १०

१ D om.

२ D चयं ।

३ D adds च ।

४ D लज्जन्तं ।

५ BD om.

६ D adds च

- संठवन्तो य तमेगद्दे उक्त्वा भुयङ्गमेणं । साक्षिं च मे
 पुरोहिणं हृद्देवेषं । गन्धो अहं समभन्तो गिहं । दिट्टा
 य कश्चिन्मण्डला'वाविद्यसरौरा जीविद्यमेतसेसा नन्दयन्ती ।
 तं च तद्वाविहं दद्रूण समुप्यन्ना मे चिन्ता । धिरत्यु
 ५ मादन्दजालसरिषस्स जीवलोयस्स । बाह'अलभरियलोयणेसं
 च समग्गयस्करं भणिया मए । सुन्दरि, किं ते बाहइ ।
 जाव, न जंपइ त्ति, तन्नो विसल्लो अहं, पणट्टा जीवियासा ।
 तद्वावि 'गारुडिया एत्य पमाणं, अचिन्ता मन्तसत्ति' त्ति
 सद्वाविद्या गारुडिया । दिट्टा य तेहिं । विसला य ते ।
 १० भणिन्नो य षेहिं । सत्यवाइपुत्त, कालदट्टा खु एसा न
 गोथरा मन्तस्स । ता न कुप्पियव्वं तुमए त्ति, भणिज्जण
 निग्गया गारुडिया । तन्नो अल्लन्दणविक्षवणवाइस्स मे
 परिषणस्स विमुक्त्वा जीविणं, कयं से उट्टुदेहियं । तन्नो
 अहं तच्चिन्नेणं सेव पवकुमाणसंवेगो 'धिरत्यु जीवलोयस्स'
 १५ त्ति परिचिन्निज्जण 'य असारयं चरज्जण किलेसाथासका-
 रिणं सङ्गं पवन्नो पव्वणं ति । सा उण तवस्सिणी तद्वा
 मरिज्जण समुप्यन्ना तमप्यहाभिहण्णाए नरथपुठवीए । आउं
 च से 'इगवौसं 'सागराहं । एयं मे चरियं ति ॥ एयं च
 सोज्जण संजान्नो राथनाथराणं निव्वेन्नो । पुच्छियं च राहणा ।
 २० भयवं, को उण तौए भवन्नो य परिणामो भविस्सइ ।

१ B भा०, D ० कश्चिन्मण्डला० ।

२ D om कल ।

३ D om.

४ D इव ।

५ D सावरीपमार ।

।यवथा भणियं । तीक्ष्णे अण्णसंसारवसाणे सुत्तो, मम उण
हेव जप्पे त्ति ॥

तच्चो अण्णमेयमाद्यत्तिऊण^१ तस्सु चेव भयवच्चो समीवे
।ण्णेयमायरजणपरिगच्चो.पवच्चो पव्वच्चं । एयं मे विषेस-
।ारणं ति ॥

सीहकुमारेण भणियं । सोहणं ते निव्वेयकारणं । अह
।रगदसमावन्नरूवो उण एस संसारो, किंविचिद्वाणि वा.इह
।रीरमाणसाणि सुहदुस्काणि अणुहवन्नि पाणिणो, को वा
।त्य संसारचारगविमोयणसमत्यो भयवं धम्मो त्ति । धम्म-
।ोक्षेण भणियं । वच्च, सुण, जं तए पुच्छियं ।

एत्य ताव चउगदसमावन्नरूवो संसारो । गईच्चो पुण
।माच्चो । तं जहा । नरयगई तिरियगई मणुयगई
।ेवगई । सुहदुस्काणिनाए पुण, कुच्चो संसारसमावन्नाणं
।।हजरामरणपीडियाणं रागाददोसगहियाणं विसयविसाव-
।ेयचेयणाणं च सत्ताणं सुहं ति । न किंचि सुहं, वड्डं च
।ुत्तं । एत्य मे सुण नाथं ।

अह नाम कोइ पुरिषो.धणियं दासिइदुस्कासंतत्तो ।

मोत्तूणं मिथं देसं परदेसं गम्भुमारद्वो ॥

कह्णिऊण थ देसं गामाथरनथरपट्टणसणाहं ।

वेवदियहेहि नवरं कहंचि पन्नाउ पव्वद्वो ॥

सन्निहं निरुद्धसिद्धगन्धमिच्छण^१गयणपथारमगं महन्तं
नगोहपायवं श्रवणोदकण परिचिन्तितं पयत्तो । कहं

अह^२ नाम कश्चि एयं रवितुरयत्तुरग्गकिञ्चणपत्तं ।

नगोहमाहहेज्जा कुहेज्ज तन्नो गइन्दत्स ॥

इय चिन्तिऊण भौओ कुससूईभिन्नपायतल्लमग्गो । ५

वेगेण धाविऊणं वियडं वडपायवं पत्तो ॥

तं पेच्छिडं विसणो नगोहं गयणगोथराणं पि ।

दुल्लण्णिज्जमुत्तङ्गखन्धमारुहिउमसमत्थो ॥

ताव वणदुद्धत्थिं मन्थरगण्डालिजाल्लपासुक्कं ।

ऊल्लियं^३ भमल्लियन्तं दट्टुं वडपायवुहेसं^४ ॥ १०

अभ्यहियभयपवेविरसल्लङ्को सुखवयणतरल्लं ।

एत्तो इत्थो नियन्तो पेच्छइ कूवं^५ तणोक्कसं ॥

अह मरणभौरुएणं नगोहामन्नजिणकूवंमि ।

अप्पा निरावल्लवं सुक्को खणजौवल्लोहेण ॥

उत्तङ्गभिन्तिजाओ सरयन्तो तंमि तत्थ य विसग्गो । १५

पडणाभिघायक्खविए पेच्छइ थ भुयङ्गमे भीमे ॥

अउसु वि^६ तज्जैसु दरिय^७ विसल्लवसंवल्लियनयणसिद्धिजाल्ले ।

उत्थउफडाकराल्ले पवेत्तिरङ्गे उच्चिकामे ॥

१ B नमह ।

२ D कवर ।

३ A अमु० ।

४ D •वेत्ति ।

५ A वपाएरवं, C तपाएरवं, D तपोएरवं ।

६ D दिशाहं ।

७ B alters this in विरंभल्लिय० ।

- १ कुंकारपवणपिसुखियमवयच्छिय वयणमवग्रमहो^१य ।
 दिग्गयकरोरकाथं कसिणं रत्तच्छिवीभच्छं ॥
 जावेसो सरयसो ताव महं जीविथं ति चिन्तानो ।
 २ अवयच्छर उदुमुहो पेच्छर य सुतिखदाडिणे ॥
 ३ धवसकसिणे य तुरियं दुवे तहं मूसए महाकाए ।
 निधं वावउवयणे किन्हेत्ते तस्स मूसाइं ॥
 तत्रव वणवारणेस य ४ विन्हाइ नरं अपावमाणेणं ।
 कुविएण ५ विरहाइं धणियं नगोइरत्तांमि ॥
 संसासियंमि तंमि य ६ अवसोवरि विथउसाइसंभूयं ।
 १० खुडिऊण तंमि पडियं मऊजासं जिहकुवंमि ॥
 तो कुवियदुमऊचरिनिघरउसिञ्जलसव्वगनसु ।
 वीसंमि निवडिया कइवि नवर जोएण मऊविन्दू ॥
 ओयसिऊण य वथणं कइवि पविट्ठो य उत्तिमङ्गाओ ।
 सणमासाइउमिच्छर पुणो वि अणे निवउमाणे ॥
 अगणेउमयगरोरगकरिमूसयविक्खयमऊचरिभवाइं ।
 मऊविन्दुरसायायण^१नेहिवसा हरिसिओ^२जाओ ॥
 भवियजलमोइविउउणपव्वसमसंत्वमियसुदाहरणं ।
 परिगण्णियमेयसु ३ य उवसंहरं निवाभेइ ॥

१ BCD कुंकार० ।

२ AC ०ओ ।

३ D ववरच्छर ।

४ BD ३० ।

५ BD निदिघारं, C विट्टुमारं ।

६ D वव० ।

७ B निवि, D ०वभोवेसं व ।

८ D व ।

जो पुरिसो सो जीवो चण्डगदभमणं^१ च रक्षपरिचक्षणं ।
 वणवारणो य मच्चू निमायरिं जाण तद् जरं ॥
 वडरुको उण मोखो मरणगदह्दभयवज्जिओ नवरं ।
 आहहिउं विमयाउरनरेहि न य सक्कणिको^२ ण्ति ॥
 मणयत्तं पुण कूवो भुयङ्गमा तद् य होन्ति उ कयाथा ।
 खड्दओ जेहि मणुस्सो कप्पाकप्पाद न सुणेद ॥
 जो वि य पुण सरथओ सो जीयं जेण जीवद् जीवो ।
 तं किण्हधवसपस्सा^३ खण्णि दडमुन्दुरसमाणा ॥
 जाओ य मज्जयरीओ डसन्ति तं ते उ वाहिणो विविहा ।
 अमिभूओ जेहि नरो खणं पि सोखं न पावेद ॥ १०
 घोरो य अयगरो जो सो नरओ विमयमोहियमणो ण्ति ।
 पडिओ उ जंमि जीवो दुक्कसहस्साद पावेद ॥
 मज्जविन्दुसमे भोए तुष्के परिणामदारुणे धणियं ।
 इय वसणसंकडगओ विनुहो कह महद् भोत्तुं जे ॥
 तो भे भणामि सावय विमयसुहं दारुणं सुणेज्जणं । १५
 अवसतडिविणसियं पिव मणयत्तं भज्जुरं तद् य ॥
 सुयणसमागमसोखं सवसं जोखणं पि य असारं ।
 सोखनिहारणमि सया धम्मंमि मरं दडं सुणसु ॥
 सौहकुमारेण भणियं । भयवं, केरिसो धम्मो ण्ति ।
 भगवत्ता भणियं । सुण, खमाद्दगो । भणियं च । २०

खन्ती य महवञ्जवमोत्तीतवसंजने य बोद्धव्ये ।

सञ्चं शोचं आकिञ्चणं च बभं च जइधमो ॥

तस्य खन्ती नाम सक्कञ्जाणपुब्बगं वत्तुसहावालोयणेषु
कोहस्स अणुदञ्चो उदयपत्तस्स वा विक्कलीकरणं । एवं महव-
५ वा वि माणस्स अणुदञ्चो उदयपत्तस्स वा विक्कलीकरणं ।
एवमञ्जवथा वि मायाए अणुदञ्चो उदयपत्ताए वा विक्कली-
करणं । एवं सुत्ती वि खोहस्स अणुदञ्चो उदयपत्तस्स वा
विक्कलीकरणं ति ॥ तत्रो पुण दुविहो बाह्तिरो अग्धिन्नरो
१ य । बाह्तिरञ्चो चणसणारगो^१ । भणियं च ।

१० अणमण^१मूणोवरिया वित्तीसंखेवञ्चो रमसाञ्चो ।

कायक्खिसेसो संलीणथा य बण्णो तत्रो होइ ॥

अग्धिन्नरञ्चो पुण पायक्किन्तारञ्चो । तं जहा ।

पायक्किणं त्तिणञ्चो वेयावञ्चं तस्सेव मण्णोञ्चो ।

झाणं उस्सुग्गो वि य अग्धिन्नरञ्चो तत्रो होइ ॥

१५ संजमो य सत्तरसविहो । भणियं च ।

पञ्चासववेरमणं पच्चिन्दियनिग्गहो कसथिजञ्चो ।

दण्डन्तिगविरई संजमो उ इयं सत्तरसभेञ्चो ॥

सञ्चं पुण निरवञ्जभासणं ॥ शोचं च संजमं पइ निहवखेव-

खा ॥ आकिञ्चणं च धक्कोवगरणाहरेणेषुपरिग्गहथा ॥ बभं च

१० अट्टारसविहावभवञ्जण त्ति^१ ॥ एसो एवंभूञ्चो जइधमो त्ति ॥

१ C om.. A वा ।

१ D •वयाहो ।

१ D •शोची • ।

१ MSS •त्ति ।

एयं च भोजन आविष्कृतसम्पत्तपरिणामेण भावश्रो
पवकसावयधक्षणे भणियं मौहकुमारेणं । भगवं, सोहणो
जदधक्षो । एयं कालमसमत्येण ताव किं कायव्वं ति ।
धक्षघोसेण भणियं 'सावधत्तण' ति । केरिसं तयं ति । कृष्टियं
सम्पत्तमादर्यं । पवको दव्वश्रो वि ॥

तशो अप्पाणं कयकिच्चं मन्त्रमाणो कंचि वेळं पव्जुवाशि-
ज्जण धक्षघोसं वन्दिज्जण य सविणयं पविट्ठो नयरं । साक्षिभो
तेण^१ वुत्तन्तो कुसुमावल्लोए । पवसा च एसा वि कइंषि
कयस्सत्तोवसमश्रो सावयधक्षं । अपुदियहं च धक्षघोसगुह-
पव्जुवासणपराणं अदक्कन्तो मासो । भावियाणि जिणधक्षे ॥ १०

अकथा य पुरिमदत्तो राया अमिद्यतेयगुरुसमौवे सोज्जण
धक्षं अइंषिच्चिज्जण रक्खे मौहकुमारं संजायसंवेगो सइ
महादेवोए सिरिकन्ताए पवको सुत्तिमग्गं । मौहकुमारो वि
धक्षधक्षववत्यपरिपालणरश्रो सयसज्जणमणणन्दयारो अपु
रत्तसामन्तमण्डलो टीणाणांइकिविणजणोवचारसंपाथणरई ११
अहोदयगुणजुत्तो रायरिसो ससुवजाश्रो त्ति । एवं च
अकन्ताणुरत्तं च पिद्यपणइणिं पिव मेदणिं भुज्जन्तसु अदक्कन्तो
कोइ कासो ॥

एत्थन्तरंमि सो, अग्गिसम्पत्तावधदेवो तशो विष्णुकुमार-
काथाश्रो चविज्जणं संधारमाइंषिउथ अणन्तरभवे य किंपि १०

बाह्यतवविहाणं काज्जण मोत्तण तं देहं पुम्ब'कस्यवाषणा-
 विवागदोषेण समुप्यन्नो कुसुमावलीए कुच्छिंषि । दिट्ठो तीए
 सुमिणन्नो । जहा । पविट्ठो मे उच्चरं भुयङ्गमो, तेसं च
 निग्गच्छिज्जण उल्लो राया निवडिच्चो सिग्गावणाच्चो । तं च
 दट्ठूण ससन्नस्य विद्य विउट्ठ्हा कुसुमावली । अमङ्गलं ति
 कल्लिज्जण न चाहिच्चो तीए दरयस्सु । पक्कमाणगम्भा य
 तद्दोषच्चो^१ चेव न वड्ढमन्नए नरवरं । राया य चाहिंयं
 सिण्णेहपरवसो^२ । भणिया य परिचणेणं 'मामिणि, न जुत्त-
 नेयं' ति । तीए भणियं 'किमहं करेमि' । चाहिंयं परिचणेणं,
 १० जहा देवं न वड्ढमन्नसि ति । तीए भणियं । गूढं एष
 गम्भदोषो भविस्सर । अन्नहा कम्महं अज्जउत्तं न वड्ढमन्नेमि ।
 अन्नया समुप्यन्नो से दोहसो, जहा इमस्सु चेव राहणो
 अन्तापि^३ 'स्साहण्य ति । चिन्तियं च तीए । पावयारी मे एष
 गम्भो, ता अलं इमिणा । 'इत्थीसहावच्चो 'य भत्तारनेहच्चो
 १५ य समुप्यन्नो से ववसाच्चो, जहा पाडेमि एवं ति । तच्चो
 आलोच्छिज्जण पहाणपरिचणं कज्जगहयवाए अणुक्काया तेण
 गम्भपरिषाडणं काउमारड्ढा । न च सो 'निकाइयकम्मदोषेण
 पड्डर ति । तच्चो वा अणेगेसहपाणेणं 'डोहस्यवाषणतीए
 य परिकुम्बसा जाया । पुच्छिया 'य राहणा । सुन्दरि, किं

१ D adds चय ।

२ D दोषेच ।

३ B चीचिचो ।

४ D चारचामि ।

५ ACD चो० ।

६ D om.

७ D निहा० ।

८ AD दोह० ।

ते न संपञ्जर, केच वा ते खच्छिया आणा, किं वा मए
 पञ्जिज्जमासेविधं, 'अं निव्वेएण तुमं अप्पोयगा विव 'कुसुदरणी
 एवं सिज्जमि ति । तन्नो पञ्जिहिययल्लुनेह' भणियं कुसुमा-
 वलीए । अज्जउत्त, ईदिषी मे निव्वेओ, जेण चिन्तोमि 'अत्ता-
 णथं वावाएमि' ति । राइणा भणियं 'सुन्दरि, किंमिन्तो' १
 ति । कुसुमावलीए भणियं । अज्जउत्त, भागधेयाणि मे पुञ्जसु
 ति । भणिकण वाहजल्लभरियल्लोयणा सगग्गया संबुत्ता । तन्नो
 राइणा 'महन्तो से निव्वेओ, ता अत्तं ताव इमिणा कहाए
 सेव, अहं एत्थं अत्तिप्पामि' ति चिन्तिज्जण अत्तिन्ता कहा,
 कन्नो अन्नो पसङ्गो । पुणो य से समाह्मन्नो मयणल्लेहापसुहो १०
 परिदणो, सब्बज्जमाणं च भणियो राइणा । किं जुत्तं तुम्हाणं
 सुणियनिवन्धणाणं 'पि एवं कसिणपक्खचन्दलेहं 'व परि-
 च्छिज्जमाणिं देविं उवेत्तिउं ति । न य असण्णवत्तुविसन्नो
 एव निव्वेओ, अन्नो जीवन्तोयसारभूया मे देवी । किं च तं
 वत्तुं, अं मे पाणेसु 'धरन्तोसु' सेव देवीए न संपञ्जर ति । १५
 मयणल्लेहाए भणियं । महाराय, एवमेयं; नवरमित्थौचण-
 सुल्लहो अविवेगो सेव केवलं एत्थ अवरण्णर । ता सुण्ण
 महाराओ । महाराय, न एत्तमिवाणिं पि कहिउं पारीचर ।
 तद्दा वि 'न अन्नो सुवाओ' ति काज्ज कहीचर । राइणा

१ A अवि०, B अहि ।

२ B अज्जिषी ।

३ D ०जेहिं ।

४ D भणियं विच ।

५ D विच ।

६ D adds वि

७ D चारन्तोह ।

भणितं । अणुवमेयं संभमस्स ; अं उवाचसन्नां तं मयमेव कीरर,
 इयरं निवेदयइ णि । ता कहेउ भोई, को एत्थ परमत्थो
 णि । तन्नो मयणलेहाए मसण्णमाए विथ आचिक्खिओ
 गम्भसंभवाओ^१ दोहसयदोसेण गम्भसाडणावसाणो ववहारो
 ५ णि । राइणा चिन्तियं । अणो से देवीए ममोवरि असाहारणो
 नेहो, जेणावसज्जमं पि न वज्जमसइ णि । असंपाथणेणं च
 दोहसयसु मा गम्भविवत्ती^२ से भविस्सइ णि उवाचं चिन्तेमि ।
 विवस्विओ य तेण 'जमहं कालोचियं भणित्तामि, तं तथा
 कायम्भं' ति भणिज्जण देवीपरियणो । सहाविओ मरुसागरो
 १० नाम महामन्ती । सिट्ठो इमस्स एस वुत्तन्तो । चिन्तियं च
 तेणं । जुत्तं देवीए ववसियं । अइवा मा से इमिणा उवाएण
 तीसे वि देहपीडा भविस्सइ । ता एम ताव एत्थ उवाओ ।
 बुद्धुत्थियस्सु । राइणो कारिमा अन्ना पोहवाकिं दाज्जण
 नेत्तपडाइणा सुसिद्धिडा च करिय पेक्कमाणीए सेव देवीए
 १५ कड्ढिज्जण दिक्कन्ति । पक्खा^३ य पसूयाए सेव गम्भमन्तरेण^४
 चिन्तिस्सामो णि । चिन्तिज्जण निवेदओ नैरवरस्सु निथया-
 हिय्याओ^५ । वज्जमन्निओ राइणः । भणिया^६ य महसायरेण
 देवी । सामिणि, तथा कड्ढेमि देवस्सु अन्ते, जहा एसो वि न
 विवसइ णि । गम्भसहावकुरणणेण पडिसुयं तीए । कओ सो
 २० उवाओ, संपओ दोहओ । पक्खा विसाथमुवगयाए दरिसिओ

१३ राधा । तन्नो समासत्या एषा, भणिया य मन्त्रिणा ।
 सामिणि, पढमपसूयाए न ताव देवस्स निवेद्यन्तीन्नो गम्भजन्तो,
 अवि य ममं ति; पप्प्सा जहोच्चियं करिस्सामि ति । पडि-
 सुयं तीए । अन्नया उच्चियसमए परिणयप्पाए दिष्ठे पसूया
 देवी । महाविन्नो तीए महसाधरो । भणिया य तेण ।
 सामिणि, अल्लुसलो विद्य देवस्स एस गम्भो लस्कीयद् । ता
 अल्लं इमिणा, अन्नत्थ संवकुड, मन्नो देवस्स निवेदयद् इति ।
 तीए भणियं । जुत्तमेयं ति । ममं १३चिय हियएण मन्त्रियं
 अमत्तेणं ति । तन्नो पयडाविन्नो माहवीयाभिहाणाए दास-
 सेडीए दारन्नो । गथा येवं भूमिभागं । एत्थन्नरंमि दिट्ठा १०
 राहणा । पुच्छिया य 'किमेयं' ति । तन्नो ससण्णवाए वेव-
 माणीए भणियं माहवियाए^१ 'देव न किंचि' ति । एत्थन्नरंमि
 हरयं साल्लेण । तन्नो दारयं दट्ठूण कुविएणव् भणियं राहणा ।
 आ पावे, किमेयं ववसियं ति । तन्नो चौसहावकाधरयाए
 साहिन्नो मयल्लवुत्तन्नो माहवीयाए । तन्नो राहणा गहिन्नो १५
 दारन्नो । चिन्तियं य षेणं । न एस एद्याण हत्थे पुणो
 भविस्सद् इति । समप्पिन्नो अन्नधावीणं^२ । सावियान्नो^३ तान्नो ।
 अद् कव्वि दारयस्स पमान्नो भविस्सद्, ता विण्ण्डा मम
 हत्थात्तो तुम्हे । निम्भच्छिया देवी महसाधरो य काराविणं
 य देवीमन्त्रिण्णारोहिणा १६चि 'पप्प्साअभूयं तदाविणं १०

१ D om.

१ D adds ति ।

१ D • चौर ।

२ B • धावीर ।

१ D adds य ।

१ BD om.

वद्भाषणं । एवं च अरुहन्तो कोरु कालो । परद्भाविथं^१ नामं
दारथस्य आणन्दो त्ति । वक्षिओ एसो, गाहिओ कक्षाकक्षावं ।
पुम्बकस्यदोसेण नरवरं पर विषमचित्तो । दिक्षं से जुवरज्जं ॥

अथवा पक्षन्तवाषी आडविओ दुम्हई नाम सामन्तराथा

- १ 'दुग्गभूमिबलगम्भिओ वित्तुल्लो मौहराथस्य । निवेदथं रादणो ।
विषम्विओ तेण 'तस्सुवरि वित्तेनो । मभूमिबल्लगुणेणं च सो
पराजिओ तेण । निवेदए च कुविओ राथा पयदो मयमेव
अमरिसेणं । गओ पयाणयतिथं । एत्थन्नरंमि भिन्नुईपुत्तिणे
'परिवहणे पयाणण करिवरोवरिट्ठिएणं जसाओ नाददूरंमि
१० 'अहो कट्टं'ति जंपिरं दिट्ठं मणयवत्तं । गओ तं सेव भूमिभावं
राथा जाव दिट्ठो तेण महाकाओ अइकसिणदेवस्सवो
'विणिन्ननयणविषभासुरो गहियरसन्तमण्डुल्लगामो 'भयाणय-
दुप्पेष्साणको-दयसरपवेत्तिरत्तो मसथा कुररेण गमिज्जमाणो
जुषभुयत्तमो, कुररो वि दिग्गयकरोवकाएण रत्तस्सवोभस्स-
११ एणं अयगरेण । जहा जहा थं अयगरो कुररं गमइ, तथा
तथा सो वि जुषभुयत्तमं, जुषभुयत्तमो वि 'थ रसन्तमण्डुल्लयं

१ B adds च से । १ D adds षी । १ ACD तस्य उवरि ।

२ D परिवर्तनीय पयाणयथ ।

३ BD adds सेव, CD have अहो कट्टं अहो कट्टं ।

४ A विधिंथ, C विधितथ, BD विधित्त ।

५ B has भयाणयविपरिवाचयदुप्पेष्साणोकोदूरवरं. D had विपरिवाचयो,
but corrects it in दुप्पेष्साणयो । ६ D om.

ति । तं चेव एवंविहं जौवलोयमहावविभमं मूढद्विद्ययाणन्द-
कारयं मप्पुरिसनिम्बेयहेउं वदयरमवल्लोहज्जण विसणो राया ।
चिन्तियं च षेणं । हन्त एवं ववत्थिए को उण इह उवाओ ।
गसिद्यप्पाओ कुररो अयगरेणं, कुररेण वि भुयङ्गमो,
भुयङ्गमेण वि मण्डुक्को न्ति । कण्ठगयपाणा वि एते न अन्नोअं ५
विरमन्ति, अवि य अद्विद्ययरं पवत्तन्ति, न य अन्नयर-
विणासणाए मोयाविया एए संपयं जीवन्ति । ता किं 'इमिणा
अपडियारगोयरेण वत्थणा पुलोइएणं । तज्जाविओ मत्त-
वारणो, गओ आवासणियाभूमिं, आवासिओ सह कडएणं,
कयं उचियकरणिज्जं । तओ अट्ठखीणाए आमिणीए ११
सुत्तविडड्ढो राया । अयगराइवदयरं सरिज्जण चिन्तिउं
पयत्तो । कहं ।

आवायमेत्तमज्जरा विवागविरसा विसोवमा विसया ।
अवुहज्जणाए वज्जमया विवुहज्जणविवज्जिया^१ पावा ॥
एवाणमेष लोओ कएण मोत्तूण सासयं धमं । ११
सेवेइ जौवियत्थी विमं व पावं सुहाभिरओ ॥
दुक्कं पावस्स फलं नासओ पावस्स दुक्किओ निचं ।
सुद्विओ वि कुणउ धमं धमस्स फलं विद्याणत्तो ॥
मण्डुक्को इत लोओ तुक्को इयरेण पक्कएणं व^२ ।
एत्थ गसिक्काइ ओ वि उ कुररसमाणेण अणेण ॥ १

सो वि ऊ न एत्य सवसो जन्वा अद्यगरकथनवसगो णि ।

एवंविहे वि सोए विषयपसङ्गो महामोहो ॥

- ता अक्षं मे अपेयदुःकतस्वीथभूएण 'अहोपुरिसिगा-
विकारप्राएणं रक्खेणं ति । रक्खं हि नाम पायासं पिव
१ दुष्पूरं, जिहभवनं पिव सुल्लहविवरं, खल्लसंगयं पिव विर-
सावसाणं, वेसित्थियाहियथं पिव अत्यवल्लहं, वस्योथं पिव
वज्जभुथङ्गं, जीवसोयं पिव अणिट्ठियकञ्जं, सप्पकरण्ठयं पिव
जन्तपरिवाकणिज्जं, अणभिसं विमम्भसुहाणं, वेसाजोम्भणं पिव
वज्जजणाभिससणीयं, अकारणं च सुद्धपरसोद्यमग्गस्सु णि ।
१० ता एथं परिच्चदथ पम्बळामो धीरपुरिससेविथं उभयसोथ-
सुहावहं समणत्तणं ति । अह कहं पुण पत्युयवत्युविसए^१
साधवं भविसुह । अहवा येवमेथं एगजम्भपत्तिवद्धं ति । एवं
थिन्नायन्तस्सु अहक्कन्ता रथणी, कथं गोमकिञ्चं, पविट्ठं मन्नि-
मण्डसं ॥

- ११ एत्यन्तरंमि निवेहयं से विजयवहनामाए पञ्चिहारीए ।
महाराथ, एसो खु दुष्परि देवं मयमेव पत्थियं विथाणिय
चण्डं च देवसासणमवगच्छिय सिरोहरावद्धपरसु देवसासणा-
हक्कमणजायपच्छायावो करवथपुरिसपरिवारिओ हरेवागओ
देवदंसणसुहाभिसावी पञ्चिहारभूमिण चिट्ठइ । एथं सोज्ज
• देवो पमाणं ति । तओ पुत्तोइओ राहणा महसाथरो ।

१ B •पुरिसमारकारवापाचेथ, C •पुरिथिमीपिआरपासं, D पुत्तिमा-
आरपासथ ।
१ D •विचथ ।

भणितं च तेण इज्जिथागारकुसलेण । पविस्स, को एत्थ
दोषो । सरणागयत्रच्छा चेव राहणो ह्वन्ति । 'तन्नो
'राहणा 'अणुत्ताओ पविट्ठो दम्मई' देव 'एसा खिरोहराएवो
य कुहाओ' ति भणिकण पडिओ चलणेसु । तन्नो अमह
दाऊण बज्जमाणिओ. राहणा, कन्नो' से अहिचयरसङ्कारो । ५

नियन्तिऊण य 'राया गन्नो जयउरं । निवेहओ राहण
निवथाभिप्याओ मन्निमण्डकस्स । तेण वि य 'किस्समेवेथ-
निह वंसमंभवाणं "रायाणं सेसयाणं पि, किं पुण तुम्हाणं
जिणवयणभाविथमईणं," उभयसोयसाहारणं च सफलं जीविथं
देवस्स, वणदत्रमज्जिहा य कामभोगा इन्धणाओ चेव जलन्ति १०
किंपागफलसमाणा य विवागे, अयण्डमणोरहभङ्गकारी य
पहवह विणिज्जिचसुरासुरो मच्चु' ति कलिकण बज्जमणिओ ।
तन्नो महाविद्या संवच्छरिया, भणिया न्य तेण । निक्खेह
आणन्दकुमारस्स रज्जाभिसेचदिवसं । तेहिं भणितं । जं देवो
आणवेह । निक्खिऊण साहिओ केहिं पच्चमो^१ दिवसो ॥ ११
तन्नो उवणीयांरं अहिसेयमङ्गलाइं । तं जहा मच्छजुयलं
पुवकलसो धवलकुसुमाइं महापउमा सिद्धत्वया पुठविपिण्डो
वसहो महत्तायं 'दहियपुसं च भण्ठयं महारयणाइं गोरोयणा
'कीहचणं धवत्तायत्तं महासणं चामराओ दुहन्वा अण्डसुरा

१ D om. १ D om. all down to दाऊण । १ D adds च ।

५ D राइं । ५ D मरहो ति । १ B दिवसो

० D दधिपंचयं ।

८ D चिं० ।

महाधनो गद्यमनो धनारं दुगुणाणि अन्नाणि च एवमारथां
 पयस्वदम्बां ति ॥ एत्यन्तरमि' परिचिन्तित रादणा ।
 काञ्चनमाणन्दकुमारस्स रज्याहियेयं तन्नो गमिस्सामि धन-
 चोद्यगुद्यमीवं ति । एवं चिन्तयन्तो 'अहियेयदिणं पडिच्छ-
 ५ माणो चिद्दह ॥

'इत्थो य पुम्बकयकस्यदोसन्नो अस्सुणिचनरिन्दाहिय्यान्नो
 चडिन्नो दुम्भरणा सए आणन्दकुमारो । मन्तियं च तेहिं 'कच्चि
 वस्सणापन्नोएण वावाएमो महारायं' ति । सुन्नो अहियेय-
 दुत्तन्तो । मिच्छादिनिवेसेण सचिन्तदुद्दयाए 'य विपरीत्तो
 १० परिणत्तो आणन्दस्स । चिन्तियं च सेणं । नूत्तमहमसेह
 रमिणा ववएसेण मारिउं ववसिन्नो । "ता कसम्महमेवं
 हसिज्जामि । "अहवा सए वि एयंमि दुत्तन्ते अन्नं मे
 रज्जेण, 'अं मे एयण दिअं संपज्जह । तं पुण सत्ताहसिज्जं,
 अनेयं वावाहज्जण वसा घेय्यह ति ॥ एत्यन्तरमि सद्दविन्नो
 १५ रादणा आणन्दो । जाव नेच्छह आगन्तुं, तन्नो पडिहारदुदन्नो
 गन्नो कुमारभवणं राया । तेण वि य 'न इत्थो सुन्दरतरो
 पत्तावो' ति कसिज्जण पुम्बानुसयदोसेण सएथा 'हए हए'
 ति भण्डिज्जण उक्तायासिणा अरुचपरिरक्कणोवात्तो सुवि-
 थत्तचिन्तो पडिहारं वावाहज्जण गाढप्यहारीकन्नो राया ।
 २० एत्यन्तरमि ससुद्धाहन्नो कस्यन्नो, संजात्तो नवरसेन्नसंकोत्तो,

१ D adds च । १ D आ च । १ D om च and transposed चा० व० ।

३ AC om. ५ D om. ६ AC कनेहच ।

परिवेदिभ्यो वमन्तभ्यो रायसाहणेन आणन्दो, पारङ्गो संगामो ।
 तभ्यो राहणा नियसरीरदोहसवसेण साविधं सेभं । भण्डिं
 च खेण । किं 'भे इयाणिं जुम्भिएणं, अहं ताव वावाहभ्यो
 सेव ददुम्भो, मा एयं पिय वावाएह, ता कारेह रायाभिसेषं
 एषस्य, एष भे राय ति । एत्यन्तरंमि समाणन्तो दसई ५
 'बन्धेहि णं निविडवन्धेहि' । तभ्यो 'अं कुमारो आणावेह' ति
 भण्डिऊण आसणीभूचो य मे दसई । पाडिया कुलपुत्तया,
 निष्पच्छभ्यो नायरजणो । तभ्यो बन्धाविऊण पचइयपुरिसेहि'
 सुकथपरिरक्खणोवाभ्यो 'कभ्यो राया । अहिड्डियं रक्खं, ठावि-
 याभ्यो ववत्याभ्यो, वसीकथं मामन्तमणउल्लं । तभ्यो अणुसयवसेण १०
 नेवाह्विभ्यो नयरचारयं नरवई । तं च अचन्तनिष्पहमाण-
 पुरीस'कल्लमल्लगन्धं ऋडियभित्तिपसुनमिरीसिवं भिणभिणा-
 यमाफममथमस्किद्याजासं दरिन्निवरसुहृविण्णजण'मल्लउल्लेरं
 उवरिविस्सम्ममाणोरथजिण्णोयं लूयातन्नुविरइयविषाकथं,
 वासहरं पिव दुल्लमाए, लीलाभूमिं पिव अथस्यस्य, सप्तोचरं १५
 पिव सीमन्तयस्य, 'सहं पिव सव्वदुक्खसमुट्ठयाणं, कुलहरं पिव
 सव्वजावकासं, विस्सासभूमिं पिव मच्चुषो, सिद्धिखेपं पिव
 कचन्तस्य ति । तभ्यो 'महाचारयं जीभो देवो' ति खोऊण
 सव्वसा विस्सुल्लसन्धभेरवं अणवरचनिवडमाणेहिं महल्लसुत्ता-

१ C डै, D नह ।

२ AC डुरिच ।

३ AC om.

४ B कडिणक, C कडकोणक । ५ D सुयव । ६ B कथा विच, D क...

- हस्तपरिवेष्टिं^१ अकम्बलवाहविन्दूहिं^२ संपादयहारसोहं देव-
 सोएणं चैव परिमिक्षाणदेहं निरुन्ममाणं पि निउत्तपुरिवेष्टिं
 मङ्गलमणिवलयमणमणारबुद्धामं मभूयाहिं वलाभो पेक्किऊष
 ते^३ उरघोहकुट्टणुज्जयं तन्नो य अणुदयधरणिपरिसङ्गणेणं
 ५ वासं^४ ममाऊरियाणणं परिउत्तकुडिलभावत्तणेण वि य^५ "अदं
 सणीया देवावत्थ' न्ति सुधगेहिं पिव लम्बासएहिं निरुद्धम-
 यणपसरं चारयमेव पत्तं कुसुमावलीपमुहमन्नेउरं ति । दिट्ठो
 य तेण काललोहमयनियलसमाऊरिओ^६ मरवई । तन्नो
 असोयपन्नवागारेहिं हत्थेहिं 'अणुचियासेवणवज्जलो संसारो' न्ति
 १० दंमयन्नं पिव हारलया^७ वहणजणियत्थेयं पिव वच्छत्तसं ताउयन्नं
 अहिययरमङ्गलन्दुं पवत्तं ति । तन्नो राहणा चारस्त्रिगेहिं
 च कएकइति निवारियं । भणियं च राहणा । किमणेणावास^८-
 मेत्तफलेण अणुआणुवन्धिणा य सोएणं । अहवज्जविचित्तकवो
 रहु एम मंसारो, खेत्तणयभूया इमस्स मय्ये मरौरिणो,
 १५ दुक्खिवारो य पमरो पुब्बकयककस्सु, जलउरत्तरविणिग्गयमो-
 यामणीवल्लथचसुखा लच्छी, सुविणयसमो संगमो । एवमवसा-
 णाणि एत्थ रागविलसियाणि । ता किमेहणा अविचेयजणु-
 सरिवेण पक्कविएण । पत्तमेव तुक्खेहि जीवत्तोयचारभूयं

१ D अकम्बलवाह० ।

२ D संपादिय, B संपादयार० ।

३ B om. C सोधयोहकुट्टणुज्जयं तन्नो य, = वसःसोहोदरकुट्टणुज्जयं कुवर्णं,

D om., in marg. उरघोहकुट्टणुज्जयं तन्न य । ४ ACD समादूरिओ ।

५ C अदंमणीया ।

६ A अणुदयधर०. B अणुध, D अणुध ।

७ B वासपूरय विच्छत्तिय ।

विश्ववषणं । ता तं चैव अणुचिद्रेह । न तं मोक्षुष अणो
दुक्तास्तत्रोवाचो न्ति । तत्रो तमेद्यमायचिय 'एवमेयं न
अन्नह' न्ति कञ्जकण 'य अणुजाणाविज्जण नरवरं जीवि-
धनिरवेत्तयाए वसा चेवाणन्दसु गन्धदत्ताए विज्जाहर-
समधिधाए सयासे पवन्नं पव्वय्यं ति ॥

इत्थो य परदिणकयत्तयाए वि कोसुवसमगच्छमाणेण
'एहमेतं मे जीविधं, कासोदयं मंपयमणमणं' ति एत्थिवसं
राइणा । निवेदयं आणन्दसु । कुविणो एसो । पेत्तिणो तेण
देवसणो नाम नियमएत्तत्रो 'गच्छ भुज्जावेदि' न्ति । वत्तयो
य एसो 'अभुञ्जमाणं नियमा वावाएमि' न्ति । मत्तो देव- १०
सणो; दिट्ठो तेण राथा भणित्तो' य । देव, देव्ववसयाणं
पाणिणं विसमा कञ्जगर न्ति । एसो य देवो नाम अणा-
राइणीओ विज्जएण, अणुणगाही 'गुणीणं, अकाकणू समी-
दिधसु, केवसमदत्तो अणाणं, मत्तइत्ति अ सण्णन्दयारी,
गङ्गापवाहो अ उज्जकुत्तिसो,' महारहो अ 'निवायदत्तो, ॥
विज्जगच्छि अ नाणुसो रयाणं, पत्तिकुत्तो य समीदिधाणं,
अणुसुत्तो अणुसुत्तिसु । ता अर वि एस एवंभूत्तो, 'तहावि
पुरिसेस अणुमवि न पुरिधमारो मोत्तयो न्ति । जेस महाराण
पुत्तोवप्पियाणं कप्पाणं चैव एणं नामं देवो, तं च पुरिधवा-
रकेणमेव वट्टर न्ति । ता अणुसुत्तेण देवो पुरिधवारं, करेण १०

१ BD om. १ D om. १ D अर्थः । ४ ABC add य ।

५ BD अर्थः । ६ D विधिः । ७ D अर्थः ।

- आहारगृहणं । जीवमाणो हि पुरिषो कृत्स्नजावयं अवसुमेव
 संपयं पावेद न्ति । राहणा भणियं । भो देवस्य, न सुद्धो
 चेव मए अहाकासाणुद्धो पुरिसयारो । पडिवक्का य भावचो
 पव्यक्का । अचो न संपयाभिसावपरं मे चित्तं । उचियकाळं
 ५ च 'नाऊण पडिवक्कं अणसणं । अचो न आहारगृहणं करेमि
 न्ति । तेण भणियं, अकौरमाणंमि आहारगृहणे सुचो ते
 कुप्पिस्सुद । राहणा भणियं । अकारणो से कोवो; ससप-
 द्दका खु तवस्सिणो इवन्ति । तेण भणियं । देव विद्वज्जु-
 न्तनो चेव तुमं कुमारचरियस्सु; ता मा ते पमायं करिस्सुद ॥
- १० एत्थनरंमि 'चिरायद् देवस्यो' न्ति संजायामरिसवेणो
 'सेत्तूणं ज्जग्गं आगचो आणन्दो । भणियं च तेण । जइ न
 आहारगृहणं करेचि, ता इमिणा कयन्तजीहाणुगारिणा
 करवाल्लेण सीसं ते हिन्दामि । राहणा भणियं ।
 जाणन्तो मरणन्तं देहावासं असासयमसारं ।
- १५ को उच्चिएव्व मरवर मरणस्सु^१ अवस्सु गन्ताम्बे ॥
 'गअपभिदमावीरे सच्चिक्खेण सरं व सूसंतां ।
 अणुसमथं मरमायं जियद् न्ति जणो कहं भयद् ॥
 संपत्थियाण परल्लोगमेगसत्थेण सत्थियायं व ।
 जइ तत्थ कोद्द पुरणो वचद्द भयकारणं किमिद्द ॥

१ D आऊण । २ D transposed च० वे० ।

३ D addn चे । ४ D अणुसमथमिणियोत्तो, B ० अवीरे ।

जीयमणिश्चमवस्त्रं मरणं ति मणंमि ^१निष्कथं जस्य ।
^२सूनाधारपसुस्त व का आषा जीविण तस्य ॥
 इदि जराधनुहत्यो वाहिसयविदुषसायगो एह ।
 माणसमयजूहवहं विहाणवाहो करेमाणो ॥
 न गणेह पञ्चत्रायं न य पञ्चियारं चिराणुवत्तिं वा । ४
 मच्छन्दसुहं विहरह हरि व्व मधू मयकुलेसु ॥
 एके ^३श्चिय निव्विष्ठा पुणो पुणो जाइउं च मरिउं च ।
 जे भवमञ्जुव्विग्गा भवरोगहरं अणुचरन्ति ॥
 जरमरणरोगसमणं जिणवयणरसायणं अमवसारं ।
 पाउं परिणामसुहं नाहं मरणस्तु बीहेमि ॥ १०
^४स्योसियपावमस्त्राणं परिसाड्ढियमन्धुलोहनियस्त्राणं ।
 किं कुणह कालमरणं कथपञ्चियारं मणुस्त्राणं ॥
 अस्त्रियतवोधणाणं कलेवरहरे वि निष्पिवास्त्राणं ।
 संलिहियसरौराणं मरणं पि वरं सुविह्चिद्याणं ॥
 सुगहियतवपत्ययणा निव्विसिक्कण नियमेण अप्पाणं । १५
 मरणं अग्गन्ति मणोरहेहि धीरा धिहसहाया ५ ॥
 जस्य मथस्त्रेगयरो सग्गो मोक्खो व होइ नियमेण ।
 मरणं पि तस्य मरवर उंसवभृथं मणुसस्य ॥
 अणवरयरोगभासुर^६वसणविषाणुगयदीहदाढस्य ।

१ D विष्किथं ।

२ C सूनाया० ।

३ B वय ।

४ D सोसिय० ।

५ B०-वहाया ।

६ D०-विषयस्यविषाणु० ।

कत्व गन्धो वा सुन्दर कथन्तकण्ठाक्षिपीयस्तु ॥
 न विणुङ्कं न पलायं कथन्तवृत्तिमि^१ अग्वर भयं वा ।
 न य से दीवर इत्यो गेपहर य^२ दठं^३ अमोक्तो य ॥
 अह वा सुणाद सासाद कासभो परिणयाद कालेण ।
 इय भ्रयाद कथन्तो सुणाद जायाद जायादं ॥
 अह ताव मसुपासा सञ्चन्दसुहं सुरेसु विघरन्ति^४ ।
 अचन्तमणोयारो अत्य जरारोगवाक्षीणं ॥
 किं पुण वाहिरारोगसोगनिस्तुदुयमि माणस्ते ।
 मस्तुस्तु सो पमाभो अं जिघर नरो निसेधं पि ॥
 १० ता मा अधीरजणसेविद्यस्तु अयसस्तु देहि उवयासं^५ ।
 न उ मस्तुदाठस्तीठं इन्दो वि पङ्ग नियसेठं ॥
 इय मयमारणसेनेण वञ्च मा नियस्तुसं कस्तुदेहि ।
 गेपहामि कहं सत्तं इन्त मवायाप्र आहारं ॥
 सोऊण इमं वद्यणं कोवाणसज्जलियरत्तनयणेण ।
 ११ 'अपह अज्जावि कहं' पदभो खीसंमि खग्गोणं ॥
 परिचिन्तियं य तेणं 'नमो जिण्णाणं' नि सुणियतत्तेणं ।
 'पुम्बकथकण्ठादोसो एसो' नि विस्तुह्मभावेणं ॥
 यम्भो पुम्बकथाणं कम्भाणं पावए फलविवागं ।
 अवराहेसु गुप्पेसु य निमित्तसेत्तं परो होइ ॥

१ D इत्तिमि corrected into इत्तिस्तु ।

२ BD जयं ।

३ D यमोक्ताय, C यमोक्ते य ।

४ D विघरन्ति ।

५ A •वायं, C सोवायं ।

एवं च चिन्मयग्नो पुणो वि ह्नूण पावकम्नेषं ।
 विषिवाह्नो महप्या अकक्षुषचित्तो सकक्षुषेणं ॥
 मरिऊण य उववन्नो यणंक्षुमारंमि सुरवरो जुहमं ।
 अह पञ्चसागराज लीलारामे विमाणंमि ॥
 इधरो वि य काऊणं रक्कं मरिऊण रथणपुढवीए । ५
 उववन्नो नेरहन्नो उक्कोसाऊ महाघोरो ॥

वक्तायं अं भणियं सीहाणन्दा य तह पिथापुत्ता ।
 चिह्निनालिणिमाहसुथा एत्तो एयं पवक्तामि ॥

तद्वञ्चो भवो ।

- अत्यि इहेव जन्वहीवे अवरविदेहे खेत्ते अपरिमिथजल-
मिवासं अणुणुयवाहिवेयणं अदिडुपरचक्कविभमं 'सुन्दरपुर-
नाद्यगभूयं' 'कोसं नाम नद्यरं' । जत्य सरलसच्चावो पिरसि-
येहाणुबन्धो अणुकरायाहाणी धम्मकलकण्यो इत्यियाजणो ।
- ५ जत्य^१ पियंवभो ससवयणो पठमाभिभासो धम्मभिरभो^२
मणुस्सुवग्गो । तत्य थ अण्येयसरसंघट्ट^३विणिज्जियदरि-
यनरिन्दावणथ^४पल्लत्यविद्यसमवडकोडिरयण्यधारश्चियपरल-
जुयसो राधा नामेण अजियसेणो न्ति । तस्स थ सयसरर-
चिन्तभो अत्ताणनिम्बिसेसो इन्दससो नाम माहणसचिवो ।
- १० सुहंकरा से भारिया ॥ इभो थ सो आपन्दनारभो^१ सागरो-
वमन्मि नरए खविज्जण ^२असे वि किंपूणे चत्तारि सागरो-
वने संघारे समासिण्डिय इन्दसससु माहंणसु सुहंकराए
भारियाए कुञ्चिसि इत्यियाणाए सववसो न्ति । आधा
उच्चियसमएणं । कथं से नामं आसिणि न्ति कदाणयविसेसेण ।
- १५ पत्ता जोम्भणं ! दिक्का तस्स सेव राहणो बुद्धिसागराभिहास-

१ B सुन्दरपुरावसुधं, D दुन्दरपुरावसुधं । २ C कोसे, B कोसं ।

३ D adds च । ४ CD विज्जिच । ५ D चवत्त ।

६ B ... D ... these words in the next line

वश्विपुत्रस्तु बभूवदत्तस्तु । कथं पाणिगृहणं । भुञ्जमाणाश्च
भोए गन्धो कोइ काखो ॥

इत्थो य सो वीहदेवो तन्धो देवलोगान्धो वविज्जण
अशिनमाहप्ययाए कसस्तु तीसे सेव जालिणीए कुण्डिंशि
पुत्तनाए उववन्धो न्ति । दिट्ठो य^१ तीए तीए सेव रयणीए ।
सुमिणन्धो । जहा^२ किर^३ सुवण्णमयपुण्णकल्लसो मे उथरं पविट्ठो,
सो य अशंगायपरिन्धोसाए विणिग्गन्धो समाणो कइकइवि
भग्गो न्ति । तं च दडूण ससण्णसा विय विउट्ठा एसा ।
जान्धो से संकिणो सुहरसो । न साहिन्धो^४ य तीए सुमिणन्धो
दइयस्तु । तन्धो^५ से वड्डिउं पयत्तो गम्भो । जाया^६ से देह- १०
मणपीडा । चिन्तियं च तीए, 'वावाएमि^७ ताव एयं पावगण्ण'
ति । पउत्ताइं गम्भसाउणारं । कस्यविवागन्धो^८ न विवन्धो
गम्भो । सुणिन्धो य पुत्तन्तो बभूवदत्तेण । निउत्तो तेण परि-
यणो पसूरसमए । जहा गम्भविवत्ती न हवइ, तहा तुण्णेहिं
जइयत्तं ; अवि य^९ भट्ठिणीपरिन्धोसनिमित्तं कइंशि चिन्तं से १५
वड्डिउण मम निव्वेइयत्तो न्ति । तन्धो जान्धो से दोहल्लसो ।
करेमि सम्बसत्ताणमाणन्दं, 'संपाडेमि देवयाययणाणं महा-
पूषाण्णो, पूएमि भयवन्ते धंअनिरए महातवस्सी, सुणिन्धो
किंशि परत्तोयमगं^{१०} ति । संपाडिन्धो से भत्तारेण डोइसो ।

१ D om.

२ B चिह्न ।

३ A सुवण्णकल्लो ।

४ CE add च ।

५ D adds च ।

६ B भट्ठिणा, D भट्ठिणीए ।

७ B संपादधि ।

८ D च ।

- गन्धपभावेण^१ जाया मणोरमा लोचस्म । पत्तो^२ 'घ' सूद-
 यमन्त्रो । पसूया एसा । चिन्तियं च तीए । कहं पुण एष
 एहृत्तेत्तपरियणसमस्कं वावाइयव्वो त्ति । एत्यन्तरंमि सुणि-
 यतथमिप्यायाए बन्धदत्तवयणं सरिऊण भणियं बन्धुजीवाभि-
 ५ हाणाए वासवहीए । भड्डिणि, पावो खु एस गन्धो । ता
 अल्लमिणिणा किलेसायासकारएण, वरं^३ 'विद्विञ्चिओ एषो
 त्ति । तन्त्रो कसायपरव्वमाए वावायणंमि महियणल्लज्जासुयाए
 भणियं जासिणीए 'तुम्हे जाणह' त्ति । तन्त्रो अण्वणीओ
 दारन्धो, निवेदन्धो^४ बन्धदत्तस्म । कयं से तेण सयसं सुत्यं ।
 १० नौणिओ 'सोगवाओ 'वावन्नगन्धा भड्डिणि' त्ति । एवं च
 अरुक्कन्तो कोइ कालो । पइट्टाविथं नामं वासवस्सु मिहि
 त्ति । वड्डिओ सो कल्लाकल्लावेण देहोवचएण च । संपादयं
 से निरवसेसं कालोच्चियं बन्धदत्तेणं । गहिओ पक्का 'उदग-
 पुत्तओ' त्ति । विन्नाओ वुत्तन्तो इमिणा सुमिणयदंसणगन्ध-
 १५ साडणाइओ जणणीए । वेरगिओ एसो ॥

एत्यन्तरंमि सुणियवुत्तन्ता पुत्तस्स कमाइया से जणणी ।

चिन्तियं च तेण । किह

एवंविहा कसाया पावा भवविडविमुल्लज्जलोधा ।

भोक्कत्यमुज्जएहिं वज्जियव्वा पयत्तेणं ॥

- १० एत्तो कन्धविवुड्डी तन्त्रो भवो तत्त्व दुक्कसंघाओ ।

१ D adds च । २ CE om. ३ D विद्विञ्चि, B विद्विञ्चि ।

४ CE om. ५ CE om. ६ D विद्विञ्चि, B विद्विञ्चि ।

तन्तो उभियमाणो 'पयसेज्ज तए मद्दापावे ॥

'अणियं च ।

कलसफलेण न जुज्जर किं चित्तं तत्तयं अं विगयरागो ।

सन्ते वि जो कमाए निगिणहई सो वि तन्तुको ॥

तल्लसाओदएणं च सा कुविद्या बभ्भदत्तस्सु । परिचत्तं^१ ५
 सयसकरणियं । अणियो^२ बभ्भदत्तो । एयं वा पिणं करेहि
 ममं व त्ति, एयंमि अपरिचत्ते माहं पाणसाहारणं उदयं पि
 गेयहामि त्ति । निवामिओ एस दुत्तन्तो मिहिक्कुमारोण ।
 अणुअणुओ निग्गओ गेहाओ । चिन्तियं च तेण । पेण्ण मे
 पावपरिणहं, जेण अणणो वि एवं^३ वट्टइ त्ति । एयवदयरेणं^४ १०
 च ताओ वि मे^५ दुहिओ^६ । ता न जुत्तं मे इह अत्थिउं^७ ।
 एवं चिन्तिज्जमणापुच्छिज्जण तायं निग्गओ नयराओ ॥

गओ असोयवणुज्जाणं । दिट्ठो य तत्तय असोयपायवतल्लगओ
 ससिक्खपरिवारिओ एगविहमंजमरओ 'दोअसण्णाणविरचिओ
 तिदुखरचिओ चउल्लसायमहणो पसिन्दिअनिग्गहपरो ज्जणी-^८ १५
 वनिकायवणुओ सत्तभयविप्यसुओ अट्टमयट्टाकरचिओ नव-
 वक्कपेरगुओ दसविहधम्मसुट्ठियमणो एक्कारसज्जनाओ वारस-
 तवचरककम्मिरओ य विजयंसिहो^९ नामाचरिओ त्ति । तओ
 तं दट्ठुण ससुअया तस्स पीती । चिन्तियं च तेण । धओ

१ ACE चवरेण्ण । १ D om । २ D adds च तोच । ३ CDE add च ।

४ D चिहुर । ५ Do m. ६ D adds ति । ७ A तिउं, CE इहाचिउं ।

८ OE चादिहोणा० expl. विविधदुर्भावविरचिक । ९ B ०धिं ।

स्तु एषो, जो अणवद्विचयिणेहविद्यमे संघारे एवं धम्मे निरचो
 णि । ता पुच्छामि ताव एधं, किं पुण एवस्सु निम्बेयकारणं,
 जेष एषो एवं धम्मे निरचो णि । गणो तस्स समीवं ।
 सविषणं पणमिचो भयवं । 'कचो वे' गुहणा वि धम्मजाहो ।
 ५ उवविट्ठो तस्स पायमूजे । पुच्छिचो 'ध' भयवं । किं ते
 निम्बेयकारणं, जेष तुमं एवं पि सम्मङ्गसुन्दराधिरामो
 सुन्दराधिरामयाचो' चेव पिसुण्णिष'नियविभववित्तारो
 विभववित्तारासंघियसयणवगो सयणवग्गनिरवेस्समिमं ईहसं
 निक्कण्णं पवचो णि । गुहणा भणियं । सुण । किमिह'
 • अट्टिमंसदधिरसंगण मरीरे वि सुन्दरं । को वा चाघास-
 सेतपले विहववित्तारे पडिबन्धो, को वा सुमिकसमागम-
 चसुत्ते' सयणे णि । अवि य ।

सयणस्सु वि मङ्गगचो रोगाभिहचो किलिस्सुह इहेगो ।
 सयणो वि य वे रोगं न 'विरिस्सुह ने य नासेह ।'
 मङ्गमि बन्धवाणं एहो मरह करुणं सयणाणं ।
 न य णं 'धारेह तचो बन्धुजणो नेव दाराहं ॥
 एहो करेह कउमं फलमवि तस्सेहचो समणुहोह ।
 एहो आयह मरह य परसोयं एहचो जाह ॥
 पत्तेयं पत्तेयं नियगं कथपसमणुहवन्नाणं ।

१ D विद्या ने भववचा । २ CED om. ३ A •मचो, B •मो, C •मचा,
 •मचो । ४ D om विच । ५ A adda चण । ६ B संघसय ।
 • B विरिस्सुह CE om. in विहववित्तारे । ७ C मरीरे ।

को कस्तु जए सयणो को कस्तु व होइ अन्नजणो ॥

मरिऊण वेरिओ विऊ जायद 'जणगो सुओ वि'ऊ रिबु त्ति ।

ता अणवत्थियभावे सयणो मज्जो त्ति मोहफलं ॥

अणं च । सुण, अन्हाणमेव जं वत्तं ।

अत्थि इहेव विजए लक्खीतिल्लयं नाम नयरं । तत्थ ५
सागरदत्तो नाम सत्यवाहो, सिरिमई से भारिया, ताणं
अहं सुओ त्ति । कुमारभावे वट्टमाणो गओ तन्नयरासन्नमेव
लक्खिपव्वयं । दिट्ठो य तत्थ एगंमि विभागे सिण्हूपत्त-
संखओ 'धराविट्ठदीहपायगो नालिएरिपायवो त्ति । तं च
दट्ठुण समुप्पन्नं मे कोउयं । चिन्तियं च मए । अहो १०
अच्छरियं । एहमेत्तस्स पायवस्स एहमेत्ताओ विभागाओ
ओथरिऊण पायओ धरणिं पविट्ठो त्ति । ता नुणमेत्थ
कारणेण 'होयव्वं ॥

एत्थन्तरंमि य अयण्डंमि सेव मंजाओ मे पमोओ,
वियभिओ सुरहिमादओ, विमुक्को सहजो वि वेराणुबन्धो १५
पसुणणेहिं, 'भुवणंसिरीए वि' समद्धासिओ लक्खिपव्वओ,
सब्बोउयकुसुमेहिं वि० पुप्फियाइं काणणुज्जाणाइं, पसुदया
विहंगसंघायां, मणहत्ताल्लरम्मं च गुच्चियं हप्पयावलीहिं,
विसुद्धपयासमतावं० च तसुहेसमुज्जोरुं पयत्तो रवी । तओ
मए चिन्तियं 'अह पुण किं इमं भुवणच्छेरथं' ति ॥

१ E लक्ष्मी ।	१ D च ।	१ E धरापविट्ठ ।	४ D भविष्यं ।
१ E वच० ।	१ E विच ।	७ D च, CE om.	८ ACE संघा.
D sec. manu.	१ D om.	१० D ० संघावं ।	

एत्यन्तरंमि तद्वचरविमण्डलानिहं सुविमुद्गुजसकस्यणं अणेय-
 रयणमण्डियं जयजयरवावूरियनहङ्गणं ^१गिज्जन्तितियसमङ्गणं
 निवडन्तकुसुमबुद्धिं अणेयतियसपरियरियं^२ विजियसंसारचङ्क-
 पिसुण्णं अवरदिसाओ समोवयनं भयवओ अजियदेवतित्य
 ५ थरसु दिडं मए धस्यचङ्कं ति, तद्यणन्तरं च महग्गुणरयण-
 भूसिया सियन्तरधारिणो अणेगे साहवो, तओ सुरधरिय-
 कुन्दधवसायवन्तो दुन्दुहिणिणायवहरियनहङ्गणो विरायन्त-
 दिव्वभामण्डलो ^३सुरवदसमुत्तिक्तवाहचामरो सुरासुरमणुच-
 यन्संयुओ कासायवपरतुसङ्कधूमसहमेत्तगन्धो गन्धवडि-
 ० भूओ अश्वन्तसोमो कस्यणमयदिव्वकमसावलीए परिमङ्कमाणो
 भयवं तिसोयमाहो गित्तियसभवसमुहो अजियदेवतित्यथरो
 त्ति । तं च द्दुण ससुप्पओ मे पमोओ, पणटं मिण्णत्त-
 तिमिरेणं, वियंभियं धस्यववसाएणं । चिन्तियं च मए । धओ
 अहं, जेण मए तिसोयचिन्तामणी भयवं उवसङ्को त्ति ।

५ एत्यन्तरंमि ^४य कयं तियसेहिं भयवओ मणिकणयकस्य
 होयमयनिम्भियं पाथारतियं^५ सुविज्जन्तदिव्वतोरेणं रयणमय-
 विशिक्तविषीसयं ऊसियमहाकेउनिवहं गुञ्जन्तमऊयारामोथ-
 सोहियं ऊसियसियायवत्तमणहरं वैहसियदिव्वसीहासणं मह-
 ण्णवीहधयचङ्कमण्डियं समोसरणं ति । पविट्ठो भयवं । पत्तुथा

१ BD यन्तितियसमङ्गणं । २ D परियरियं, E परियरियं । ३ D सुरधरियं ।

४ BD om. ५ ACED वाचरं । ६ D adda वचनं ।

धम्यकथा । कश्चिन्नो भयवया असासन्नो जीवल्लोको । अत्रगन्नो
अन्धाणं । तन्नो तं पुव्वकोउयं समणस्सरत्तेण पुच्छिन्नो भयव-
मए तिलोचनाहो । भयवं, किं पुण तस्स नास्मिणरिपायवस्स
पायन्नो 'ओइस्सो, किं अत्थि तत्थ दविणजायं किं वा 'गहि,
किंपरिमाणं वा, केण वा तं ठविथं, 'कौइस्सो वा तस्स
विवागो न्ति । भयवया भणियं । सुण । लोहदोषेण पायन्नो
'ओइस्सो । अत्थि तत्थ दविणजायं । तं च दीणारसत्तंल्लख-
परिमाणं । तुमए तेणं च नास्मिणरिजीवेण ठाविथं । धम-
याहन्नो य विवागो एयस्स । मए भणियं । भयवं, कइं पुण
मए इमिणा य ठविथं, कइं च मम 'ईदिस्सो विवागो इमस्स १
वि ईदिस्सो न्ति । भगवया भणियं । सुण ।

अत्थि इहेव विजए अमरउरं नाम नयरं । तत्थ अमर-
देवो नाम गाहावई होत्या । सुन्दरा ये भारिथा । ताणं च
तुम्हे दुवे वि 'उप्परोप्परजायका गुणचन्दवाल्लचन्दाभिहाणा
'य पुत्तय न्ति । संपत्तजोव्वणा य महत्तं चेलाइभण्डं चेतूण १
वाणिल्लवडिद्याए आगया इमं देसं । विणिन्नोइयं भण्डं,
यमावाइन्नो इट्टकाहो । एत्थन्नरंमि° विजयवक्कन्नरवइणा
आठत्तो क्खिन्निलयसामी सूरतेन्नो नाम नरवई । सो य
नयरे गण्डं लोठूण गहिण्यसारनयरल्लोन्नो आठत्तो इमं पव्वयं ।

१ B अवरत्तो । २ ACE नवणि । ३ B जीरवेच. D किंदिवा ।

४ D हरिचो ।

५ A उया . B उज्जु°, CE °परि and explain

उपरुपरि ।

६ DCE om.

७ D adda च ।

- तुभ्ये वि तेष्वेव नरवरणा सह चेतूण दविणजायं परवत्तभएण
 चाकूडा कच्छिपव्वयं । ठिया 'ध एयंमि पएसे निहाणी-
 कयमाळोच्छिजण 'इमं दविणजायं । अइकूणो कोइ काळो ।
 तन्नो कोइदोसेण 'भागिन्नो' न्ति करिय विसपन्नोकरणेणं
 १ वावाविन्नो तुमं गुणचन्देण । सुद्धसहावत्तणेणं च उववन्नो
 वंतरसुरेसु । गुणचन्दो वि य चपरिभुञ्जिजण तं दव्वं एत्थ
 चेव पुव्वए महाभुयंगवक्को मरिजण 'उप्यन्नो रथकप्पहाए
 नरयपुठवीए नारन्नो' । तन्नो तुमं देसूणपत्तिन्नोवममहाउयं
 पात्तिजण तन्नो सुन्नो एत्थेव विजए टह्णणाउरे मधरे
 १० इरिणन्दिस्स सत्यवाइस्स वसुमईए भारियाए कुच्छिंवि
 पुत्तत्ताए उववन्नो वि । जान्नो कालकमेणं । परइद्वियं च
 ते नामं देवदत्तो न्ति । पत्तो कुमारभावं । एत्थन्नरंमि
 'तन्नो वि गुणचन्दो नरगान्नो उव्वञ्जिजण कोइदोसेणमेत्थेव
 कच्छिपव्वए एयस्स चेव निहाणस्स पचासन्नपएसे उप्यन्नो
 ११ भुयङ्गमो न्ति । परिग्गच्छियं च णेण तं दव्वं । एत्थन्नरंमि
 कच्छिनिवासिणीदेवयामच्चंमि समागन्नो तुमं कच्छिपव्वयं ।
 कथा देवयाए पूया । दिअं दीणाकाहाए दविणजायं ।
 संपाइन्नो भोयणोवचारो । तन्नो तुमं पुव्वभवविणोसेणं रत्तथाए
 पव्वयस्स परिचमन्नो आगन्नो इमं उइयं । दिट्ठो भुयङ्गमेणं ।
 १० तन्नो कोइदोसेण 'एस एयं दविणजायं गेण्हिसुइ' न्ति उळो

१ D इवयंमि ।

२ D कुवेरिं विचरं ।

३ D उववन्नो ।

४ D adds वि ।

५ B को वु० ।

चरणदेमंमि । अक्षुग्गयाए विसस्स ^१तस्सणा चेव निवडिओ
 धरणिवट्ठे । पासवत्तिणा य ते परिचणेण वावाविओ
 भुयङ्गमो । उप्पन्नो एत्येव पब्बए सौहन्ताए त्ति । तुमं पि
 मरिक्कण एत्येव विज्जए कयङ्गसाए नयरीए सिवदेवस्स
 कुल्लउत्तयस्स जसोहराए भारियाए कुष्किंसि पुत्तनाए ^१
 उववओ मि । जाओ कासकमेण । परट्टाविथं च ते नामं
 इन्देवो त्ति । पत्तो जोव्वणं । इओ य तेण सौहज्जीवेण
 पुव्वभवत्तयभावणाओ ओइससाए परिग्गहिथं तं दव्वं । एवं
 च गओ कोइ कासो । अक्षया य वीरदेववरवहणा निय-
 यामिएण^१ पेसिओ तुमं सत्किंसिययामिणो माणहत्तस्स ^१
 समीवं । आगच्छमाणो य कइवथपुरिसपरिवारिओ कासकमेण
 पत्तो इमं उइसं । उवविट्ठो ^२नीवपायवस्स ^३हेट्ठे । एत्यन्तरंमि
 गिरिगुहामुहगएणं दिट्ठो ^४सि सीहेणं । तओ सोइससावि-
 व्वासियत्तिणेणं वावाविओ सि इमिणा, इमो वि ^५य तुमए
 त्ति । उववओ य तुओ एत्येव विजयंमि धिरित्तयसगे पट्ठे ^१
 जक्कदाससन्धियस्स च्छासत्त माइज्जाए भारियाए जम-
 क्कभाउगत्ताए त्ति । जाया कासकमेणं । परट्टाविथाइं
 नामाइं तुज्जं काससेणो इयरस्स च्छसेणो त्ति । पत्ता
 य जोव्वणं । अक्षया आहेउयनिमित्तं गया सत्किप-
 व्वयं । वावाइओ कोसो । ओ य एयंमि चेव जिहासपएये ^१

१ C अक्षयं ।

१ D •सामिनाः ।

१ D निव० ।

२ B इवे ।

३ D om.

- विसृष्टिश्चो । पञ्चालिश्चो जलणो । जलणपङ्क^१ तं खारुं
 पवन्ता । एत्यन्तरंमि कङ्गारथं निसाणिकण कश्चि अणत्व-
 दृष्टश्चो चैव^२ धरणिं खणमाणेण उवक्कड्डो निहाणयककससु
 एगदेषो चण्डसेणेण । पवन्तो गोविर्ड, खस्किश्चो य तुमए ।
 ५ तश्चो दम्बलोत्तेणं वीसत्यो तुमं वावाइश्चो तेण । उवक्कड्डो
 वाक्कड्डप्यहाए नरगपुठवीए पञ्चमागरोवमाज्ज नारगो । इमो
 वि तद्वलोभेण तं चैव देमं अमुच्चमाणो अदक्कन्नेसु कइव-
 यवरिसेसु अभुञ्चिऊण तं दम्बं अक्कवेरियक्कण्डालविनिवाइश्चो
 समाणो उप्पञ्चो तमाभिहाणाए नरथपुठवीए अट्टारसमागरो-
 १० वमाज्ज नारगो त्ति । तश्चो तुमं पडिपुत्ते अहाउए नरगश्चो
 उव्वट्टिऊण एत्येव विजए सिरिमईए मक्खिवेसंमि सक्खिभइसस
 गाहावइससु नन्दिणीए भारियाए कुण्डिचि पुत्तन्ताए^३
 उवक्कड्डो^४ त्ति । ञश्चो ५ कालक्कमेण । पइट्टाविथ^५ ते नामं
 बालसुन्दरो त्ति । पन्तो ओव्वणं । एत्यन्तरंमि सीलदेवा-
 १५ ञगारसमीवे पन्तो तए अपत्तपुब्बो जिणवरपणीश्चो धक्को ।
 परिपाक्खियं सावयत्तणं । कश्चो य जहावीर्इं देइक्काश्चो ।
 उवक्कड्डो कन्नाथाभिहाणे देवक्कोए किञ्चूणतेरसमागरोवमाज्ज
 वेमाणिश्चो त्ति । तस्य परिभुञ्चिऊण दिम्बभोए अहाउय-
 परिक्खएण च्चुश्चो समाणो एत्येव विजए इत्थिणाउरे नथरे
 २० सुइत्थिस्सु नगरसेट्ठिस्सु कन्निमईए भारियाए कुण्डिचि

१ E adda च । २ D धरदिक्काचया । ३ E उवक्कड्डो कुक्कणार ।

४ DE om.

५ E adda च ।

पुनस्ताए उववञ्चो सि, इथरो वि तञ्चो नरगाञ्चो उव्वट्टिउण
 तत्थेव नचरे तुण्ण चेव पिउणो सोमिक्खाभिहाणाए चरदासीए
 कुण्डिंसि पुनस्ताए ति । जाया कासकमेण । परट्टाविषाहं
 गामाहं तुण्ण समुहदफो, इथरस्स मज्जसगो ति । पत्ता थ
 तुण्णे अहाकमेणेव कुमारभावं । एत्यन्तरंमि पवञ्चो तए ५
 अण्णदेवगणिसमीवे जिणदेशिञ्चो धञ्चो । कथा देशविररं ।
 परिणीया थ कण्डिनिसववासिणो सावयस्स अचससत्यवाहस्स
 धूया जिणमई । अजया थ मज्जसदुरञ्चो जिणमईनिमित्तमेव
 पथहो कण्डिनिसयं । आगञ्चो थ करवचपयाणगेहिं । पत्तो
 तसुहेसं, जत्व निहाणं ति । 'तञ्चो वज्जसपत्तसयाए पएसस्स १०
 वीथभिञ्चो सुज्जसयं । दिट्ठो थ तए पोमाउण्णाययस्स इमंमि
 पएथे विण्णिमञ्चो पाणञ्चो । भण्णियं कोउगेण । भो मज्जसग,
 एत्व पएथे केएर दविण्णआएण होयव्वं । तेण भण्णियं 'निहा-
 खेमो' ति । तए भण्णियं । अलं इमिया । कोउगमेसमेव मे
 कइजनिमित्तं, न उण 'दविण्णसोहो । तेण भण्णियं । १५
 अण्णियथरं मे कीउयं; ता निहाखेमो, को एत्व परमत्तो
 ति । तञ्चो अण्णभिण्णियं पि भवञ्चो पथहो तं तहाविहेण
 तिक्खसारकट्टेस' कण्डिउं ति । दिट्ठो थे तेण चेवभूमिभाए
 कण्णकण्णञ्चो' । तञ्चो पुव्वकथकण्णञ्चोइदोसेण चिन्णियं
 मज्जसगेसं । अञ्चो मइत्तो एस निही । जइ कइंथि भट्टिदारयं १०

'वञ्चिय गिपिहउं पारीयद न्ति । एत्यन्तरंमि दिङ्गो
 तुमए वि कस्सकण्ठगो । भण्णो य एसो । भह मङ्गल्लग,
 अलं इमिणा; एहि, नयरं गच्छामो न्ति । तन्नो पूरिज्जण
 तसुहेसं हिङ्गो विथ पयट्ठो मङ्गल्लगो १ भण्णो य तुमए ।
 भह, न तए कस्सए पुरणो एस वदयरो अहिगरणहेउभूणो
 जंपियव्वो २ न्ति । तेण भण्णियं । भट्ठिदारथ, न जंपामो ।
 चिन्धियं षेण, मए विणा वि ३एस एयं गेपिहस्सए न्ति ।
 अन्नो ये एस ४पयासो । ता कहं अहं इमिणा वञ्चिज्जामि ।
 ता जाव सेव न गेपहए एस एयं, ताव सेव अहं उवाएण
 वावाहस्सं ति । एत्यन्तरंमि पत्ता नयरं । आराम'समीवे
 ठिएणं भण्णो तुमए मङ्गल्लगो । भह मङ्गल्लग, गच्छ वसुर-
 कुल्लपउत्तिं मे कुणो वि उवस्सहिय संवाएहि, जेण पवि-
 सामो नयरं ति । पयट्ठो मङ्गल्लगो । चिन्धियं च षेणं ।
 पविट्ठो खु एमो कउं सेव एयं गेपिहस्सए ५ । ता तहाकु-
 चिट्ठामि, जहा न एम एत्य पविसद । गच्छन्तो थ मे
 सुहवावायणिज्जो भविस्सए । ता एयं से निवेएमि । जहा,
 इत्थिसहावन्नो कुल्लविहद्धमाचरिज्जण ६पवमिया ते घरिणो ।
 अन्नो अच्चन्तसुन्विग्गं ते ससुरकुल्लं । सुयं च अन्नासमागमण-
 मेएहिं । अन्नो अहिययरं लक्खियाणि । ता न जुत्तमेत्थ

१ D वञ्चिउं : २ DE om. ३ AOE अचवासो । ४ adds ति ।

५ CE पविचिवा, D explain* प्रविहा कसंविदमउवपस गये ।

पविषिञ्चं ति । संपहारिय तन्नो नयरं पविषिञ्चण कथकाञ्च
 खेवो मायाचरिएण विवसमुहक्काञ्चो आगञ्चो १ते समीवं ।
 निवेदयं जहा चिन्तियं । तन्नो विससो तुमं । चिन्तियं च
 तुमए । धिरत्यु इत्यिभावस्स, जमेवंविहा वि सावयकुलुप्पञ्जा
 त्ति सुविष्णायजिणवयणमारु वि १ उभयसोयविहद्वमायरइ । ५
 अहवा नत्ति दुक्करं मोहभावस्स । ता अस्स मे इयाणिं १पि
 गिहवासेण । पवञ्जामो तित्ययरभासियं साञ्जधम्मं । एवमव-
 चासो रतु एस सिणेहवन्धो । ता अस्स मे से गिहगमणेणं
 पि । इत्तो चेव गक्कामि, जत्य भगवं अणङ्गदेवो । एसो
 वि मङ्गल्लगो इत्तो चेव वसउ घरं, किमिमिणा किल्लिसिएणं । १०
 ति । संपहारिञ्चण भणिञ्चो जहाचिन्तियमेव मङ्गल्लगो ।
 चिन्तियं च णेणं । अहो एस मायाचरिएणं मं वञ्चिउं
 १उप्पञ्चो । ता कहमहमिमिणा १ वञ्चिप्पामि त्ति । ता
 भणामि ताव एयं । जाव तुमं न चिन्तियदेसं पत्तो सि,
 ताव कहमहं भवन्तं परिचयामि । एवं १कइवयदिणाणि १५
 इमिणा सह वञ्चिञ्चण वावाइस्सं इमं ति । चिन्तिञ्चण
 भणिञ्चो तुमं इमिणा । पडिभणियं च तुमए । भइ मङ्ग-
 ल्लग, जइ १ते निम्बन्धो, ता एवं इवउ त्ति । तन्नो पुञ्चि-
 ष्णामो कंचि साञ्जं, कच्चिं भयवं अणङ्गदेवो त्ति । मन्ति-

१ D इव तुष ।

१ E om.

१ D om.

३ D उप्पञ्चो ।

१ E adds चि ।

१ D adds च ।

३ D इवं तुष ।

- ऊच पत्न्या तुभे पडिपहेण । अरुक्कना करवि वासरा ।
 अरुक्कथा अरुक्किसम'रुक्कमण्णवत्ती नहयल्लसरन्तरमभिगण
 दिणयरंमि 'महासाहसं' ति कल्लिऊण अरुक्कन्तरुहृदिसएणं
 लोहदोषओ तद्दा वि अणियत्तमाणेणं सुवीसत्यहियओ सेव
 पएओ तुमं पिड्ढिदेसंमि कुरिगाए मङ्गलगेणं ति ॥ एत्यन्त-
 रंमि अरुक्कणपडिवत्तो अणोयसमणपरियरिओ^१ तत्येव पएसे
 ससस्य समागओ अणङ्गदेवो । दिट्ठो तुमं अग्गगामिगेहिं
 चाह्हिं । एत्यन्तरंमि सण्णसेण कुरियमववाय मट्ठो मङ्गलगो ।
 चिन्तियं च तुमए । हा किमेयं ति । किं तद्धारा समा-
 १० गया भवे । जोवियं पिड्ढओ, जाव दिट्ठं ससंभमाउल्लं पल्ला-
 यमाणो मङ्गलगो । चिन्तियं च तुमए । न एत्य अक्के
 ओरा दीसन्ति, पल्लायइ य एसो । ^२ता किमेयं ति ।
 एत्यन्तरंमि दिट्ठा सोणियाणुरञ्जिया कुरिया । गहिया थ
 था तए पल्लभिन्नाया थ । तओ संजाओ ते वियप्पो ।
 ११ किमेयं मङ्गलगेण ववसियं भवे । अहवा न एथस्स किंपि
 एवंववसायकारणं उप्पेस्सामि । ता सहेमि^३ताव एयं ति ।
 एसेव मे एत्य परमत्यं ^४साहदस्सर । सहिओ मङ्गलगो,
 जाव अहिययरं पल्लाउउमारुद्धो । तओ अवगओ ते
 वियप्पो । हन्त एएण सेव एयं ववसियं ति । ता किं पुल्ल

१ B •रुक्कवत्ती, A om. •वत्ती नच ।

१ D •परिवत्ती ।

२ D om. all down to वियप्पो ।

३ D काहिस्सर ।

ये इमस्म्यु ववसायस्म्यु कारणं । आभोदश्रो निहाणयवुत्तन्तो ।
 चिन्तियं च तुमए । नत्वि अकरणिस्रं नाम सौहवसगाणं
 ति । अश्रो चेव निमित्तश्रो जिणमईवुत्तन्तो वि इमिणा
 विगण्यश्रो भवे । अश्रहा कहं 'तारिसौ 'महाकुलपसूया
 सुविस्वायजिणवयणमारा य तारिसं उभयलोगविहद्धं 'कर-
 इस्सुइ । एत्यन्तरंमि पत्ता ते साहवो तमुद्देसं । पञ्चभिन्नाश्रो
 च तेहिं । वन्दिषा 'य तुमए । धम्मलाहिश्रो साङ्गहिं ।
 पुच्छिश्रो य तेहिं । सावय, किमेयं ति । साहिश्रो तुमए
 तेमिं अहावत्तो वुत्तन्तो । समासाभिश्रो साङ्गहिं । एत्यन्तरंमि
 दिट्ठो अणङ्गदेवेणं । वन्दिश्रो सो तए । अभिणन्दिश्रो तुमं १०
 इमिणा धम्मलाहेण । पुच्छिश्रो पउत्तिं । साहिया तुमए ।
 समासाभिश्रो गुहणा । निघत्तो तुमं समं साङ्गण्ण्णेण । पत्तो
 'घाणेसरं नाम सन्नियेसं । ठिश्रो तत्य गुह्, मामकयं ।
 पउणो ते पहारो । उवल्लद्धा जहट्टिया जिणमईपउत्ती ।
 चिन्तियं च तुमए । अश्रो मङ्गलस्सु वसुणापगारो । अश्रो १५
 विचिन्तया मोक्षस्सु, अश्रो अणुवाएयया संमारस्सु । ता जह
 वि 'अस्सण्डयमौला जिणमई, तहावि अलं गिहासमेण ।
 संपाडेमि उभयलोगसुहावहं, समीहियं । सुविस्वायजिणवयण-
 मारा य वा तुक्कचित्ता य मे पाएण । ता सोऊण इमं

१ D तारिच ।

२ BD om. नचा ।

३ DE करिस्सुइ ।

४ D om.

५ D हावेसरं ।

वदयं सा वि १य पञ्चदशति । एवं च कए सा वि ३
 तवस्त्रिणी इमाश्चो दुःखवज्रसाश्चो भवसमुदाश्चो समुत्तारिया
 इव । अलं च १ अपञ्चदशति तीए दंसणेणं । वज्रविग्या
 चरणपञ्चिपत्तौ, सुहावहा य एसा १ चेव ति । चिन्मिऊण
 १ पञ्चदशो अणङ्गदेवगुहसमीवे ॥

अदकन्तो कोइ कालो । सुओ एस वदयरो कुओवि
 जिणम्मरेए । संविग्गा एसा । चिन्मियं च तीए । सोहणमणु-
 चिट्ठियं अञ्जउत्तेण । किलेसायासवज्रको १ एस संसारो,
 विओगावसाणो य संगमो, दारुणो य विवागो विसथपरि-
 १० भोगस्स १, दल्लहं च मणुयभावंमि जिणमथं १, उभयओथसुहा-
 वहं च एयं १चेव ति । तओ सा एवं विचिन्मिऊण अणुस-
 विय अणपिअणए अणुसाया तेहिं । आगया १ तं अओस-
 माणो, अत्थ तुमं । दिट्ठो य १अणाए । पेक्खऊण निब्बुह-
 पुरपट्ठियं तुमं भणियं च अणाए । अञ्जउत्त, सोहणमणु-
 ११ चिट्ठियं तुमए । किन्ना मोहवली । अवसन्मियं सप्पुरिस-
 चरियं । समुत्तारिया अहं अया य १इमाश्चो भवसमुदाश्चो
 ति । अहिणन्दिऊण पवसा पञ्चञ्जं अणङ्गदेवगुहसमीवे ।
 अदकन्तो कोइ काओ । निरदय्यरं समथमणुवालिऊण तुमं
 कालकमेण मओ समाणो उववओ पणुवीससागरोवमाऊ

१ E om. १ D om. ३ D adds चेव । ४ D पमापस्स ।
 ५ D ०वचं । ६ D om. चेव ... वचं वि, E om. तओ च वचं वि ।
 ७ E adds च । ८ D चार । ९ D om.

गेवेक्कगसुरो ण्ति । इथरो वि मङ्गल्लगो तमत्थं परिग्गहिच्च
 महासिक्खामंचओच्छादयं च काऊण तम्ममत्तेण तत्थेव १देसे
 कुणिमाहारेण किल्लेससंपादयत्तिओ अहाउयं पाल्लिऊण मओ
 समाणो उववओ तमाभिहाणाए नरयपुठवीए बावीमसागरो- ५
 वमाऊ नारगो ण्ति । तओ थ महया परिकिल्लेसेण तमहा-
 उयं पाल्लिऊण उव्वट्ठो समाणो एत्थेव विजए २रट्टवट्टुणाए
 गामे वेत्थियगस्स सण्डालस्स गेहे केलगत्ताए उववओ ण्ति ।
 पत्तो थ ओव्वणं । अस्सया थ बट्टकेल्लगमज्झगओ तओ
 ३रट्टवट्टुणाओ जयत्थले १ निक्खमाणो पत्तो इमं निहाणगुहेमं ।
 ससुप्पञ्चं च से तसुहेसमवसोइऊण पुव्वभवभासओ जाइ- १०
 स्सुरणं । तओ लोहदोसेण विथड्डो वेत्थियगस्स नेच्छइ ५तओ
 उहेसाओ अस्सत्यमभिगम्तुं, सोइक्खन्तो वि पुणो पुणो निथ-
 लइ ण्ति । कोहाभिभूएणं वावाइओ वेत्थियगेण । सप्पओ
 तत्थेव निहाणगुहेसे मूसओ । परिग्गहियं च णेण ओइसकाए
 तं दव्वं । अणुवाल्लियं ५ कंसि काळं । अस्सया सोमसण्डो १ नाम १५
 अथारिओ कहंथि परिभमन्तो आगओ तसुहेसं । उवविट्ठो
 साल्लपायव ५समीवे । तओ अस्साणल्लोहदोसेण तस्स पुरओ
 सामरिषमिव परिभमिउमाडत्तो । वावाइओ थ तेणं । ससु-
 प्पओ थ तस्सेव पण्डुसवणमासिगाए ५दुग्गिल्लिगाभिहाणाए

१ D इहेसि ।

२ A र७० ।

३ D ०चसं ।

४ AC ताओ ।

५ BD add च ।

६ CE ०चंदो ।

७ D पायवक्ख ।

८ D दुग्गिक्का० ।

- भारियाए कुच्छिसि पुत्तत्ताए त्ति । जाओ कालक्कमेण ।
 पदट्टावियं च से नामं रुद्धचण्डो त्ति । पत्तो अणेग'जलसंताव-
 गारयं विसपायवो व्व ओव्वणं । असमञ्जमं च ववहरिउमा-
 रद्धो । अन्नया गहिओ 'खत्तमुहे ।' उवणीओ राहणो समर-
 १५ भासुरस्स । समाणत्तो वण्हो । भिओ सूत्तिथाए चारक्खियण-
 रेहिं । मओ^३ समाणो समुप्यसो मक्कराभिहाणाए नरथपुठवौए
 किंणुणतिसागरोवमाऊ नारगो त्ति । तओ अहाउयमकु-
 वात्तिऊण उव्वट्ठो समाणो समुप्यसो एत्येव विअए एत्थेव
 लच्छिनिए अयोगदत्तस्स सेट्ठिस्स सुभंकराए भारि-
 १० थाए कुच्छिसि इत्थिगत्ताए त्ति । जाया उच्चियसमएणं ।
 पदट्टावियं च से नामं सिरियादेवि त्ति । पत्ता ओव्वणं ।
 दिस्सा सागरदत्त^४सत्यवाइपुत्तस्स समुद्दत्तस्स । वत्तो
 विवाहो । भुञ्जन्ति भोए त्ति^५ । एत्यन्तरंमि तुमं मेवेज्जे-
 हितो चविऊण इमाए सेव कुच्छिसि समुप्यसो पुत्तत्ताए ।
 १५ जाओ कालक्कमेण । पदट्टावियं च ते नामं सागरदत्तो त्ति ।
 पत्तो ओव्वणं । पड्डिवुद्धो च देवसम्माचरियसंभोवे । परिखीसा
 ईसर'खान्दसावगस्स धूया नन्दिनि त्ति । भोगसुइमणुइवन्ताणं
 कालक्कमेणं जाओ ते पुत्तो । अन्नया^६ पुत्तजक्कमुदयनिमि-
 सेणं सेव सपरिवारो आगओ उज्जाणिगाए इमं सेव निहाव-

१ ACDE •सनायनाराय ।

१ BD संधिमुहे ।

२ E adds च ।

३ ABC दत्तस्स ।

४ E om.

५ BE संध० ।

६ D नन्दिनिसेव ।

गृहेषु । दिदौ च तुमए 'पुत्तण्णयनिवेशणमिमित्तं खड्डं खण-
 माषेणं निहाणगकससकण्ठगदेशो ित्ति । तन्नो तमन्नत्थ
 िनिवेशिज्जण तं च पएसं पुणरवि तथेव करिज्जण भुत्तुत्तर-
 कात्ते पविट्ठो नयरं । चिन्तियं तुमए । किमेत्थ जुत्तं ति
 अम्मं ताव पुञ्चामि । साहिन्नो इमीए एस वदन्नरो । ५
 पुञ्चिया एसा 'किमेत्थ जुत्तं' ति । तीए भणियं । मम ताव
 तं पएसं दंसेहि; तन्नो जं जुत्तं, तं भणिस्सामि ित्ति ।
 'दाविन्नो से पएसो । अण्णाणलोचदोसेण चिन्तियं च तीए ।
 वावाएमि एयं, तन्नो एगादणो गेण्हिस्सामि' । एयं चिन्ति-
 ज्जण भणिन्नो तुमं । पुत्तय, पभूयमेयं दम्मं । एयंमि धेप्प- १०
 माषे कयाद नरवई अन्नगच्छे' । तन्नो 'य सो सेसदब्बावहारं
 पि मा करिस्सुद । ता अलं ताव एदणा, अन्नसरेण गेण्हि-
 स्सामो ित्ति । तए भणियं । अम्म, जं तुमं आण्वेसि । पवि-
 ट्ठारं नयरं । अदहन्ता कदवि दियहा, तुण्णं सुहेणं, इमीए
 पुत्थ पुम्भभवत्थत्थलोचदोसेण तुत्थ मरणचिन्तोवायपञ्जाउत्ताए १५
 बुक्खेणं ति । परिचिन्तिन्नो उवात्तो । देमि से पोसहोववास-
 'पारणवभोथणे विसं ति । तन्नो उववासत्तत्तसरीरो विसय्यन्नो-
 एत्थ खड्डं चेव न भविस्सुद ित्ति । चिन्तिज्जण 'पउत्तं विसं ।
 खड्डो तुमं तेणं । एत्थन्नारंमि दिदौ नन्दिणोए । कन्नो

१ D पुत्तण्णयनिवेशणमिमित्तं खड्डं । २ D दाकड, and om. all down to भुत्तुत्तर० ।

३ B दंसिच षी ।

४ D विन्नरस्सामि ।

५ D चयमच्छेज्ज ।

६ D om.

७ D पारसंमि ।

८ AC add च ।

अण्णा कोसाहलो । तन्नो अहिययरं ते कूजिउं पयन्ता
 अण्णी । संमिलिन्नो खोयनिवहो । तन्नो एक्केण सिद्धुपुत्तेण
 विखावहारं^१मन्तसामत्यन्नो 'साहसिन्नो' त्ति कल्लिऊण जौवा-
 विन्नो । समुप्यन्ना य ते चिन्ता । एवमणेगोवह्वभायणं मणु-
 ५ थाण जीविद्यं । ता अलं^२ 'गिह्वासेणं । मा पुणो वि मे
 पमत्तस्सु एवमेव पाणावगमो भविस्सुह । अन्नो पवज्जामि
 पव्वज्जं ति । चिन्तिऊण अहोचिएण विचिणा पवन्नो देव-
 सन्नगुहसमीवे पव्वज्जं ति । परिवाल्लिऊण निरदयारं^३ 'काऊण
 य कालमासे कालं उववन्नो तौमसागरोवमाऊ गेव्वज्जगसुरो
 १० त्ति । एसा च ते अण्णी तद्वल्लोभेण तत्य चेव सस्य-
 सिप्यनिश्चिद्यं महापेढं^४ काऊण पुत्तवहपरिणामअण्णियं^५ नर-
 चाउया अमुञ्जिऊण तं दव्वं मया समाणी धूमप्यभाए नरय-
 पुढवीए उववन्ना पन्नरससागरोवमड्डिई नारगो त्ति । तन्नो
 उव्वहा समाणी नाणातिरिएसु अहिण्डिय पुव्वभवत्त-
 १५ लोभदोसन्नो एत्य नाणिएरिपायवत्ताए उववन्न त्ति । तुमं
 पि य तन्नो चविऊण सागरदत्तसेट्ठिगेहे सिद्धिमईए कुण्डिंथि
 पुत्तत्ताए उववन्नो सि । 'दोणहं पि तुण्हाणं मंपयं इमा
 अवत्था । एष एत्य वदयरो त्ति ॥

तन्नो ममेयं षोऊण समुप्यन्नो संवेगो; विरत्तो भवचार-

१ E •चारि ।

० D विद्यामस्य (read विद्यामस्य) ।

२ D काळ • काळं काळव ।

३ B •पेढं ।

४ AC चिन्ता •, D विरत्ता • ।

५ D adds मा ।

गाश्रो मणो । अणुस्रविश्रो भयवन्तसन्निहाणे तद्द्ववद्वयं
नरवर्द । अणुस्राश्रो य तेण तश्रो तं गेण्हाविय सयलदुहिय-
सत्ताणं दाऊण पवस्रा मए विजयधम्मगणहरस्स समीवे
पव्वस्य त्ति ॥

सिद्धिकुमारेण भणियं । भयवं, एवमेयं^१, ईदमो चैव एम ५
संसारो । धम्मो तुमं, जो एवमभिपव्वदश्रो त्ति । अह कद-
विहो पुण दाणादभेयं पडुच्च पणीश्रो भयवया धम्मो ।^{१०}

भयवया भणियं । सुण ।

धम्मो चउव्विहो^२ दाणभीसतव^३ विविहभावणामदश्रो ।

सावय जिणेहि भणिश्रो तियसिन्दनरिन्दनमिएहिं ॥ १०

दाणं च होद तिविहं नाणाभयधम्मवग्गहकरं च ।

अं तत्य नाणदाणं तमहं वोच्चं समासेणं ॥

दिस्रेण जेण जीवो विस्साया होद बन्धमोक्ताणं ।

तं होद नाणदाणं सिवसुहसंपत्तिबीयं तु ॥

दिस्रेण तेण जीवो पुसं पावं च वज्जविहमसेसं । १५

समं विथारणमाणो कुणद पवित्तिं^४ निवित्तिं च ॥

पुसंमि पवत्तन्तो^५ पावेद सज्जं नरामरसुहादं ।

नारयतिरियदुहाण थ सुसद पावाउ सुणियत्तो ॥

तिरियाण व मणुयाण व असुरसुराणं च होद अं सुखं ।

तं सव्वपयत्तेसं पावेद नाणप्ययाणेणं ॥ १०

१ D adds त्ति ।

२ B adds चउ ।

३ B om. विविह ।

४ ACE निवित्तिं ।

५ AC पावर च ।

६ BD om. this verse.

- पावेद य सुविसालं मोरकसुहं सुहपरंपरेणेव ।
 तस्मेव पहावेणं सुन्दर विमलस्य नाणस्य ॥
 एवं इहलोयंमि वि^१ परलोयंमि य सुहाद नाणेणं ।
 पावेद जेण जीवो तन्हा तं दाण पवरं तु ॥
- ५ इहलोयपारलोइयसुहाद मवाइ तेण दिआइ ।
 जीवाण फुडं सव्वसुभासियं देइ जो नाणं ॥
 गयरागदोसमोहो सव्वसू होइ नाणदाणेणं ।
 मणुयासुरसुरमहिओ कमेण मिद्धिं च पावेइ ॥
 एयं ^१रतु नाणदाणं सुन्दर संखेवओ ममक्कायं ।
- १० ^१देमसु गाहगसु य हियमेगन्तेण विखेयं ॥
 पुठवि^२दगअगणिमाइयवणसुईकाइयाण जीवाणं ।
 वेइन्दियतेइन्दियचउरोपच्चिन्दियाणं च ॥
 जा एयाणमहिंसा सम्मं मणवयणकायओएहिं ।
 तं होइ चभयदाणं सुसाज्जणसेवियं पवरं ॥
- १५ इच्छन्ति सव्वजौवा निभरदुहिया वि जीविउं जन्हा ।
 तन्हा तं सेव पिद्यं तेमिं कुसलेण विखेथं ॥
 जन्हा य नरवरिन्दो मरणंमि उवट्ठियंमि रक्खं पि ।
 देइ सजीवियहेउं तन्हा तं सेव इट्ठयरं ॥
 दासव्वं च महमया जं इट्ठं होइ गाहगाणं तु ।
- १० तं दाणं परलोए सुहमिच्छन्तेण सुविसालं ॥

१ D च, CE om.

१ D तु ।

२ ABC इंससु

३ D) जसजसस ।

दीहाऊ च सुरूवो नीरोगो होइ अभयदाणेणं ।
 जस्यन्तरे वि जीवो मयस्रजणसलाहणिज्जो य ॥
 एयं तु अभयदाणं तियसिन्दनरिन्दनमियसलणेहिं ।
 सावय जिणेहि भणियं दुक्खयकसद्दलणेहिं^१ ॥ १ ॥
 धम्मोवग्गहदाणं भण्णद मयमेव दक्खमविहद्धं ।
 नवकोड्डीपरिसुद्धं दिक्खद जं धम्मियजणस्स ॥
 तं पुण अणणं पाणं वत्थं पत्तं च भेषयं जोग्गं ।
 दायव्वं तु मदमथा तप्पेव सयणासणं पवरं ॥
 दायव्वं पुण सञ्जायझाणनिरयस्स निहवगारिस्स ।
 जो संजमतवभारं वद्धद सथा तेणुवग्गहिज्जो ॥ १० ॥
 कसल्लज्जयत्तणेण य सो अप्पाणं परं च तारेद ।
 कसस्युक्क अतरन्तो मयं पि कह तारए अक्षं ॥
 दायव्वं पुण तं कारणेहि एएहि^२ चच्चहि परिसुद्धं ।
 जिणभणिएहिं दायगगाहगतहकासभावेहिं ॥
 दायगसुद्धं भण्णद जो दाया देद नाणसंपन्नो ।
 अट्टमथठाणरहिज्जो मद्धारोमच्चियसररीरो ॥ १५ ॥
 नाओवगयं दव्वं फासुगमविहद्धगं च जोग्गमि ।
 रहपरसोघासं मीत्तूणं निज्जरट्ठी^३ ॥
 सुखीत्तमि^४ व वीयं विक्खित्तं तस्स वज्जफळं होइ ।
 तं दाणं मणुसामरचित्तुहसंपत्तिजणयं तु ॥ २० ॥

१ DE मरुणेहिं ।

२ B corrects this in चेष ।

३ D जी ।

४ D व ।

- जो उष सङ्कारहिसो दाणं देह असकिन्तिरेसंमि^१ ।
 अहिमाणेण व एसो देह अहं^२ किं न देमि मि ॥
 तं सङ्काजलरहियं बीयं व न होह बज्जसं तस्स ।
 दाणं बज्जं पि पवरं दूषियच्चित्तस्स मोहेण ॥
 ५ काऊण व पाणिवहं^३ जो दाणं देह धम्मसङ्काए ।
 दहिऊण चन्दणं सो करेह अङ्गारवाणिज्जं ॥
 मूढो लोयविद्वुं धम्मविद्वुं च देह जो दाणं ।
 सो अप्पाणं तह माहगं च पाठेह संसारे ॥
 जाणह माहगसुद्धं पसमहव्वयधरो उ जो नियमा ।
 १० गुहसुसूसानिरञ्चो ओगंमि समाहियप्पा य ॥
 तह खन्निमहव्वज्जवज्जुत्तो धणियं च विगयल्लोहो^४ ॥
 मणवयणकायगुत्तो पस्सिन्दियनिग्गहपरो य ॥
 सङ्गायघ्णानिरञ्चो सुद्धप्पा सुद्धसाङ्गचरिञ्चो य ।
 इह परल्लोए य तहा सव्वत्य दढं अपडिबद्धो ॥
 १५ नेह व्व जो न तौरह उवमग्गममीरणेहि चाल्लेउं ।
 एयारिसंमि दाणं माहगसुद्धं तु विप्पेयं ॥
 बीलव्वयरहियाणं दिप्पह अं पुग्ग धणं कुपत्ताणं ।
 तं खल्लु धोवह वत्थं हहिरकथं सोणिएणेव ॥
 दिअं सुहं पि दाणं होह कुपत्तंमि असुहफलमेव ।
 २० सप्पस्स जह^५ व दिअं खीरं पि विमत्तणमुवेह ॥

१ D रसकि ।

२ A किच, BC किह, DE किच ।

३ D सार्व/की ।

४ B लोचं च ।

५ D विरसं ।

तुच्छं पि सुपत्तंमि उ दाणं नियमेण 'सुहफलं' होर ।
 जह गावौष्ठ विरक्षं तणं पि खीरत्तणमुवेर ॥
 होर सुहासुहफलयं पत्तविसेषेणमेगं पि ।
 गावौभुयङ्गपीयं जह उदगं होर खीरविसं ॥
 भखर य कालसुद्धं दाणं कालोववक्षयं अं तु । ६
 दिप्पर 'तवस्मि' देहोवथारकालंमि सुविसुद्धं ॥
 कालंमि कौरमाणं किसिकणं बडुफलं जहा होर ।
 इय कालंमि वि दिक्षं दाणं बडुफलं 'नेयं' ॥
 होर अथासंमि जहा अवथारपरं परक्षयं बीयं ।
 देन्नासु गाहगसु य एवं दाणं पि विक्षेयं ॥ १०
 जाणह य भावसुद्धं सद्धामवेगपयउपुल्लभो य^१ ।
 कयकिसं मन्नेन्तो अप्पाणं देइ जो दाणं ॥
 नवकोडीपरिसुद्धं दसदोसविविज्जियं च देयं पि ।
 एयं पि भावसुद्धं पत्तत्तं वीयरगेहिं ॥
 अट्टवसहोवगसो अवि सुद्धं देइ कलुसियमणो उ । १५
 सग्निदाणं च न एयं भावविसुद्धं हवर दाणं ॥
 मोक्खत्यं अं दाणं तं पर एमो विहो सुण्णेष्वो ।
 अणुगम्यादाणं पुण जिणेहि न कसिंसि पडिसिद्धं ॥ २ ॥
 एसो उ दाणमहसो धसो संखेवसो समस्कासो ।
 एत्तो य खीलमरयं तु भखमाणं निसामेह ॥ १०

जाणह थ बीलमदयं पाणवहालियअदिअदाणां ।

मेऊणपरिग्गहाण थ विरई जा मव्वहा सयं ॥

तह कोहमाणमायालोहस्स थ निग्गहो दढं ओ उ ।

खन्तीय मह्वज्जवसंतोसविचित्तपत्त्रेहिं ।

- ५ खणसवपडिबुज्जणया^१ सद्धासंवेगपासणा तह थ ।
चित्तेण निरौहेणं मेत्ती वि थ मव्वजीवेसु ॥
एयं च सेविज्जणं धम्मं जिणदेमियं सुसीलमयं ।
सुगहं पावन्ति नरा^२ ठएन्ति सह दुग्गदुवारं ॥
एसो उ बीलमदअओ भणिअओ धम्मो जिणेहि मव्वेहिं ।
- १० सावथ परमगुह्मिं दुज्जयजियरागदोसेहिं ॥ ६ ॥
भण्ह तवोमदअओ च बाहिरअन्तरस्स थ तवस्स ।
जमणुट्ठाणं कीरद असेसकम्मस्सकथनिमित्तं ॥
अणसण^३मूणोयरिया वित्तीमंखेवणं^४ रसञ्जाओ ।
काथकिलेसो संलीणया थ बज्जो तवो होइ ॥
- १५ पाथच्छिक्तं विणअओ वेयावच्चं तहेव सञ्जाओ ।
झाणं उस्सग्गो वि थ अन्धिनरअओ तवो होइ ॥
एवं चरिज्जण तवं जीवा इहपारलोदयसुद्धादं ।
पावेन्ति विमालाहं करेन्ति दुस्सककथं तह थ ॥ ७ ॥
एसो उ तवोमदअओ धम्मो संखेवअओ समस्काओ ।
- १० निसुणह एत्तो सुन्दर धम्मं पुण भावणामदयं ॥

१ B • पुण्यवेया ।

२ B तिरनि ।

३ D • नीवी० ।

४ D • वच, E संखेव ।

समं सक्कदंसणनाणचरित्ताण भावणा जाओ ।

वेरगभावणा वि य परमा तित्ययरभत्तौ थ ॥

संसारजुगुक्कणया कामविरागो सुसाङ्गिणसेवा ।

तित्ययरभासियस्सु थ धम्मस्स पभावणा तह थ ॥

मोक्खसुहंमि य राओ अणाययणवक्खणा य सुपसत्था । ५

सह अप्पणो थ निन्दा गरहा थ कहिंचि खलियस्सु ॥

एओ जिणेहि भणिओ अणन्तनाणीहि भावणामदत्तो ।

धम्मो 'उ भीमभववण'सुजलियदावाणलब्धुओ' ॥

एयं चउत्थिहं फासिऊण धम्मं जिणेहि पसत्तं ।

सुन्दर अणन्तजौवा पत्ता मोक्खं सदाओरुक्कं ॥ ६ ॥ १०

तओ एयमायणिऊण आविद्धुओ सिद्धिकुमारस्स जिण-
धम्मओहो । भणिओ थ णेण भयवं विजयसिद्धो । भयवं,

एवमेयं, ईदिओ-सेव एस धम्मो, न एत्थ संदेहो त्ति । किं

तु दाणमदत्तं मोत्तूण न सेसभेया इमस्स 'ममं अवियत्ता

तौरन्ति गिहत्थेण काउं । ता आचिक्ख भयवं, केरिसो पुण १॥

इमस्स ममापुत्थिसेवियस्स मयलदुक्खाणलजलस्स सिद्धिवड-

संगमेक्कहेउणो ममणत्तणस्स जोगो त्ति । भयवया भणियं ।

सुण । ममणत्तणारिहो' आरियदेसुप्पओ विमिडुणाइरुक्क-

समजिओ खीणप्यायकम्ममओ तओ सेव विमलबुद्धी 'दुक्कं

माज्जत्तणं, जओ मरणनिमित्तं, चलाओ संपयाओ, दुक्कहेथवो १

१ B थ । २ D पक्कहिथ । ३ E ओओ ।

४ DE om. ५ E adds थि ।

विस्रथा, संजोगे^१ विश्रोगो, अणुसमयमेव मरणं, दाहणो विवागो^२
 त्ति अहिगयसंभारसकृवो तत्रो चैव तस्मिन्तो पयणकृषात्रो घेष-
 हासो अकोउगो कयञ्चू विणोत्रो पुष्यं पि रायामसपुत्रकण-
 वञ्जमत्रो अदोसगारी कलाणङ्गो सङ्गावन्तो^३ पिरसङ्गो समुव-
 ४ मंपत्रो य । सिद्धिकुमारेण भणियं । भयवं, सोहणो समणत्त-
 णारिहो भयवया पवेदत्रो । अहं पुण समुवमंपत्रो । ता एवं
 निवेदए भयवं पमाणं ति । तत्रो परिचिन्तियं भयवथा ।
 जहा खु एसो महाभागवन्तो सुञ्जमपणोसु वियस्सणो
 अस्सन्तपमन्तकृवो अदणउणभणिरकुसलो^५ वि य सत्तिकर,
 ६ तदा भवियव्वमणेणं महाकुलपसूएणं भवविरत्तचित्तेण^७ थ ।
 ता इमं ताव एत्थ पत्तकालं, अं एसो उवसंगहिकर ति ।
 चिन्तिऊण भणियं च णेणं । महासावथ, न सेसगुणविप्यङ्गणो
 इहं उवसंपक्खइ । जत्तं च पयइमिगुणे मसारवासे जमिणं
 समणत्तणं । किं तु दुक्करमिदं । एत्थ खलु मव्वकालमेव सम-
 सत्तमित्तभावेण पाणादवायविरई, अप्पमत्तयाए अणल्लिच-
 भासं, दन्तसोहणमेत्तस्स^८ वि^९ अट्टिसस्स क्खणा,^{१०} मण-
 वयणक. एहि^{११} अस्सकषेरनिरोहो, एत्थपत्तोवगरणेहिं पि
 निस्समत्तया, चउव्विहरादभत्तविरई, उग्गसुप्पायणेसणाविसुङ्ग-
 पिण्डगहणं संजोयणाइपसुदोसरहियमियकालभोयणं^{१२}, पस-

१ D adds द्वि ।

२ D क्वाचोरो ।

३ E om.

४ B om.

५ ACE om

६ C adds क्खणं ।

७ D •काचजोत्रेहिं ।

८ B •भीवी ।

धर्मियत्तं तिगन्तया, हरियासमियाद्भावणाश्चो अणसण-
 पायच्छित्तविणयाद्सबाहिरभिन्नरतवोविद्यां^१, मासादया य
^२अणेगाश्चो पडिमाश्चो, विचिन्ता य ^३द्व्यादश्चो अभिग्गाहा
 अण्णाणं भूमिसयसिण्णं, केसलोश्चो^४ निष्पडिकम्मसरौरया सव्व-
 कासमेव गुरुणं ^५निदेसकरणं खुहापिवासादपरीसहाहियासणं
 दिव्वाहउवसग्गविजश्चो लद्धावलद्धवित्तिया— किं वज्जणा—
 अच्चन्तदुव्वहमहापुरिसवूढअट्टारसमीलङ्गसहस्सभरवहणमविस्सा-
 मं ति । ता तरियव्वो खलु अयं बाहाहिं मचा^६समुद्दो,
 भक्खियव्वो निरामाय एव वालुगाकवलो, परिस्सक्खियव्वं
 निसियकरवालधाराए, पायव्वा सुज्जयज्जयवहजासावली, भरि-
 यव्वो सुज्जमपवणकोत्थलो, गन्तव्वं गङ्गापवाहपडिओएण^७,
 तोल्लियव्वा तुलाए मन्दरगरी, जेयव्वमेगाणिणा चाउरङ्ग-
 वल्लं, विधेयव्वा विवरीयभमन्तद्धसक्कोवरि^८थिउत्तिथा, गहि-
 यव्वा अगहियपुव्वा तिज्जयणजयपडागा । एणोवमं दुक्करं
 समणत्तणं ति ॥

१५

तश्चो एहमायसिज्जण पण्डवयणकमल्लेण भणियं सिहि-
 लुमारेण । भयवं, एउमेयं, जहा तुझे आणवेह । किं तु
 विहयसंसारसहवस्सु^{१०} पाण्डियो तव्विओगव्वयस्स तस्सु^{११}येय^{११}—

१ D adds i. marg. मि । २ ACE •वहावं । ३ B केत. D वसेव ।

४ CDE दव्वार. B दव्वाभिण्णया । ५ D •सोपाधि• । ६ BD विहय•

७ D inserts संवार । ८ B •सोनेव । ९ BD थोउ•. CE विह• ।

१० D •वहावस्सु ।

११ D •वारवं ।

- कारणं न किञ्चि दुष्करं ति । भयवथा भणियं । एवमेध,
 किं तु तं चेव संभारसकृवं पञ्चस्त्रोवस्तुमाणासुन्दरं^१ पि
 अण्येयभवभावणाञ्चो मोहेद् पाणिणं, मूढो य मो न चित्तेद्
 तत्सकृवं, न गणेद् आयदं, न मङ्गए उवएमं, नाभिणन्दद्
 १५ गृहं, न पेच्छद् कुलं, न सेवद् धम्। न ^२वीहेद् अयसस्तु,
 न रक्तद् वयसिञ्जं । मञ्जहा तं तमाचरद्, जेण जेण सो
 इहसोए परसोए य किलेसभायणं होद् । ता निहणियस्यो
 खलु एस मोहो त्ति । सिहिकुमारेण भणियं । भयवं, तस्स
 वि य निहणणे ^३एसेव उवाञ्चो, न य अणाढत्तकञ्चो पुरिषो
 १० फलं साहेद्, ^४आढत्ते य संमञ्चो । अह्वा उवायपवत्तो
 अमंसयं चेव साहेद् । उवाञ्चो य एम, जं भयवञ्चो समौवे
 समणत्तणपवञ्चणं । नित्यरन्ति खलु कायरा वि पोथमिञ्चा-
 मयगुणेण महसुवं । न य अप्पपुञ्चणं कुसल्लवुद्धी हवद् । न स
 समुप्पन्नाए वि इमोए एवंविहसयणगुणसंपञ्चोववेयगहसाहो ।
 १५ ता करेहि मे भयवं अणग्गहं ति । भयवथा भणिय । वक्क, कञ्चो
 चेव तुह मए अणग्गहो । किं तु एमा समयट्ठिई अण्णाणं,
 जं संसिञ्जण ^५चेवमागमत्तं भिक्खाविज्जणावत्तयं अरत्तमोसु
 कइवयट्ठिणोसु तञ्चो टिस्सिञ्जद् त्ति । सिहिकुमारेण
 भणियं । भयवं, अण्णगिहीञ्चो ण्हि । अण्णं च । निक्कमोस
 २० वि मए समयट्ठिई चेव पास्सियन्वा । ता एवं हवउ त्ति ॥

१ B •नाह• ।

२ ACE वीचद् ।

३ D रथा ।

४ D आढत्तेव ।

५ E चेव ।

एवं च जाव मन्त्रयन्ता षिट्ठन्ति, ताव आगञ्चो कर्हिञ्चि
तण्यउत्तिं सोऊण अणयत्तोयपरिगञ्चो करेणयाऊठो इमस्स
चेव जणञ्चो बन्धयत्तो त्ति । पणमिञ्चो तेण भयवं विजय-
^१मिंहायरिञ्चो । अहिणन्दिञ्चो भयवया धम्मलाहेण । उवविट्ठो
गुरुपायमूले । पणमिऊण भणिञ्चो मिहिकुमारेण । ताय, ^५
संपाएहि अभग्गपणदपत्यणो ^२मे एगं पत्यणं ति । बन्धयत्तेण
भणियं । वक्क, भणसु । तुहायत्तमेव मे जीवियं । मिहि
कुमारेण भणियं । ताय, विदयवुत्तन्तो चेव तुमं ममार-
सहावस्स । दक्कहं स्वणु^१ माणुमत्तणं, अणिञ्चा पियजणममा-
गमा, चच्चलाञ्चो रिड्ढोञ्चो, कुसुममारं जोव्वणं, परलोथ- ^{१०}
पच्चत्थिञ्चो अणङ्को, दाहणो विमथविवागो, पद्दवद् ^५मथा
अणिवारियपमरो मच्चू । ता करेहि मे पसायं । एवमव-
माणे इह जीवलोण अणञ्चाञ्चो तुमण त्रैयरायण्णीयजद-
धम्मसेवणेण करेमि सफणं मणुयत्तणं^५ । तञ्चो सुयमिणेहेण
वाहजलभरियल्लोयणेणं मगगयं भणियं बन्धयत्तेण । पुत्त, ^{१५}
अथालो एस जदधम्मस्स । मिहिकुमारेण भणियं । ताय,
मच्चणो विथ नत्थि अथालो जदधम्मस्स त्ति ॥

एत्यन्तरस्मि^१ बन्धयत्तपरिचारणेण नाहिथवादिणा भणियं

१ B चिंवा० ।

१ E मनेउं ।

२ DE add इहं ।

३ D add= च ।

५ D adds ति ।

१ B ०२ ।

- पिङ्गकेशेण^१ । भो कुमार, केष तुमं^२ विष्यधारिभ्यो । न
 खलु एत्य पञ्चभूयवररिक्तो परलोगगामी जीवो^३ समत्यीयद् ।
 अवि य एयाणि चैव भूयाणि सहावभ्यो चैव एष्यगार-
 परिणामपरिणयाणि 'जीवो' त्ति भवन्ति । जया य एयाणि
 १ चरुजण समुदयं पञ्चत्तसुवगच्छन्ति, तथा 'मभ्यो पुरियो' त्ति
 अहिहाणं पवत्तए । न उण एत्य कोद् देहं चरुजण चउ-
 चिउभ्यो^४ विव परभवं गच्छद् । ता मा तुमं असन्ते वि
 परलोगे मिष्काहिणिवेसभावियमई सहावसुन्दरं विसयसुहं
 परिचयसु । दंसेहि वा देहवररिक्तं देहिणं । अभ्यो ज तए
 १० भणियं, जहा^५ दल्लह^६ मणयत्तणं, तममंबद्धमेव । जभ्यो न^७ तं
 सुकयदल्लयाणभावेण^८ लल्लहद्, अवि य भूयपरिणईभ्यो । अभ्यो
 ११ किमियमाउलत्तणं । तहा जं च भणियं 'अणिञ्जा पिथजण-
 समागमा', एय पि अकारणं । जभ्यो न ते निस्कन्ताणं पि
 अल्लहा होन्ति । तहा जं च भणियं 'ससल्लभ्यो रिद्धीभ्यो',
 १२ एयस्स वि न निस्कमणमेव पडिवस्को, अवि य उवाएण
 परिरक्कणं ति । तहा^{१३} जं च भणियं 'कुसुमसारं जोव्वणं',
 एत्य वि य रसायणं जुत्तं, न उण निस्कमणं ति । तहा जं च

१ This name is usually spelt पिङ्गक in ABCDE against the
 rules of grammar : I have, therefore, adopted throughout the form
 पिङ्गकेश, though it is found in D only. २ ACE पधारिभ्यो ।

३ B समति । ४ D तल्ल । ५ E om. चिउभ्यो । ६ D om.

७ E adds चउ, इह । ८ D तर्ह च । ९ AC कुल्लहद् ।

१० D किमियं । ११ D adds वि ।

भणियं 'परलोच्यपक्षत्यशो अणङ्गो' न्ति, एयं पि न लोहणं,
 जशो परलोचो चैव नत्थि, न य कोर तशो आगन्तूण-
 मप्पाण्णं दंसेर एवमवि य परिगण्णे अरप्पणङ्गो न्ति ।
 तथा ज च भणियं 'दाहणो विसयविवागो' न्ति, एयं पि
 न जुत्तिमंगयं; जशो आहारस्स वि विवागो दाहणो चैव, १
 एवं च भोयणमवि परिसुदब्बं । न य 'हरिणा विज्जन्ति'
 न्ति जवा न वुप्पन्ति । '[जयड्ढिरे य एस न्ति] न य
 उवायण्णो पुरिमस्स दाहणत्तं पि संभवद । तथा जं च
 भणियं 'पसवद य मया अणिवारियपमरो मसु' न्ति, एयं
 पि बाणवथणमेत्तं; जेण निक्कन्तस्स वि एस अणिवारियप्प- १०
 सरो चैव, तेण वि य ममणेण पक्खन्ते मरियब्बं ति । न य
 'पक्खन्ते मरियब्बं' ति ममाणे चेवावत्याणसुववणं । न य सन्ने
 वि परलोए दक्खेवणाशो सुहं, अवि य सुह्खेवणाशो चैव ।
 जशो जं चैव अणभिसिज्जर, तस्सेव १पगरिणो लोए दिट्ठो, न
 उक्क १विवज्जशो न्ति । ता विरम एयाशो ववसायाशो न्ति । ११
 सिद्धिकुमारेश भणियं । सव्वमिणममंगयं । सुण । अहवा
 न जुत्तं भयवशो समत्तं मम जंपिउं । ता भयवं चैव एत्थ
 भणिसुद न्ति । तशो भयवथा भणियं । भो महामाहण,
 सुह । जं तए भणियं, जहा 'केण तुमं पयारिणो' न्ति, एस

१ B om the passage in brackets; it is omitted by all MSS. on p. 176, where the same words recur. १ CD add सुह ।

१ D adds च ।

१ BD विपक्खर ।

जन्मकारणस्यैव सत्त्वभावणाभाविद्यमर्त्तु अप्यावरणसंज्ञो वीर्य-
 रागवदेषाविभूयस्त्वोवसमभावेण समुप्यक्ततन्नाणो जहद्विद्यं
 भवमहावमववुण्णोक्तं तन्नो विरत्तो, न चण केणर 'विष्य-
 यारिन्नो त्ति । तद्वा अं च भणियं 'न खलु एत्य पञ्चभूयव-
 ५ हरिन्नो परलोगगामी जीवो 'समत्वीयर, अवि य एयाधि
 सेव भूयाणि महावन्नो सेव एय्यगारपरिणामपरिणयाणि
 जीवो त्ति 'भवन्ति', एवं पि न जुत्तिसंगयं । अन्नो सम्महा
 अशेयणाणि भूयाणि । ता कहं इमाणं एय्यगारपरिणाम-
 परिणयाण वि एसा पञ्चकपमाणाणुभूयमाणा गमणारवेत्ता-
 १० निबन्धणा सेयणा जुत्तर त्ति । न हि अं जेसु पत्तेयं न
 विक्खए, तं तेसिं समुदए वि हवर, जहा वल्लुगायाए तेणं ।
 अह 'पत्तेयं पि इमाणि सेयणाणि' त्ति, तन्नो 'मिद्धमके-
 गसेयन्नसमुदन्नो पुरिसो एगिन्दिया य जीवा चडादीणं 'च
 सेयणत्तणं ति । न य चडादीणं सेयणं त्ति । अन्नो अत्ति
 १५ खलु पञ्चभूयवरिन्नो सेयणाण्वो परलोगगामी जीवो त्ति ।
 तन्नो य अं भणियं 'जहा एयाधि चरुत्तए, समुदयं पञ्चत-
 तुवगच्छन्ति, तथा "मन्नो पुरिसो" त्ति । अभिहाणं पवत्तर',
 एवं पि वल्लमेत्तं सेव । 'सेयणसु तददरेणभाववित्तीन्नो ।

१ ACE पवारिन्नो ।

१ B वल्लन्ति, D वल्लन्तो and adds चर i. marg.

२ DE भवत्तः

२ A om. the whole passage down to

विद्यमवेत्तवेत्तवद्वयोः

३ MSS. om. ४ CE सेवया चरुत्तमातो

D सेवया ।

५ B सेवयवदरेणभाववित्तीन्नो ।

१ साणभूयमाणसकृवा सेव सेयणा १निसेहिउं पारोयइ । तथा
 मं च भणियं 'न लण एत्य कोइ देहं चइऊण घडचिउओ'
 वेव परभवं गच्छइ' ति, एयं पि अओ सेव पडिसिद्धं
 वेइयव्वं सेयणस्स असेयणभेयाओ ति । तथा जं च भणियं
 ता मा तुमं असन्ते वि परलोए मिच्छाभिणिवेसभाविथमई ।
 २हावसुन्दरं विषयसुहं परिञ्चयसु, टंसेहि वा मे देहवरित्तं
 देहिणं', एत्य वि य सुण । सेयणभेयसिद्धीए कइं नत्थि
 परलोगो, विव्वमाणे य तंमि कइं एयस्स मिच्छाभिणिवेसो ।
 कइं च पसुगणसाहारणा विउम्भणासेत्तकृवा चिन्तायामवञ्जुत्ता
 मणमिब्बाणवेरिणो अविस्सायवीमभसुहसकृवा सहावसुन्दरा १०
 विषय ति, किं च तेहिंतो सुहं । ज पुण 'मो देहभिओ
 न दीसइ', एत्य कारणं सुण । सुज्जमो अणिन्दिओ य सो
 इत्तए, अओ न दीसइ ति । पेच्छन्ति पुण सव्वस्सु । भणियं
 च वीथरागेहिं ।

अणिन्दिउणं औवं अदिस्स ममचकुणो । ११

सिद्धा पस्सन्ति सव्वस्सु नाणसिद्धा य साज्जणो ॥

एयं च परंपिरंमि विजयमिंहायरिए^१ ईमि विहसिऊण
 मणियं पिज्जुकेसेण । भयवं, सव्वममं वड्डमेव भणियं भयवथा ।
 'कइं? सुण! । जं ताव भणियं 'सव्वहा असेयणाणि भूयाणि,

१ CE विसेविणं, B विविच, D विविचिउं । १ MSS. •विउत्ता ।

२ B •सिंहा• ।

३ CE add भणियं, D om कइं ।

ता क्वं इमाणं एयप्पगारपरिणामपरिणयाण वि एसा
 पञ्चत्तप्पमाणाणुभूयमाणा गमणाइसेट्टानिबन्धणा सेयणा जुज्जइ
 त्ति; न हि जं जेसु पत्तेयं न विज्जए, तं तेसि समुदए वि
 हवइ, जहा वाक्कुगायाणगे तेसं, एयं क्वं जुज्जइ त्ति । न
 १ हि कारणाणुक्कवमेव कक्कं भवइ । किं होइ सिङ्गाओ सरो,
 किं वा 'अदेस्सपरमाणुनिप्पसं घडाइ 'देस्सं ति । एवं सेयणा
 वि तक्कज्जा थ^१ भविस्सइ भूयच्चित्तस्सका थ^२ त्ति को विरोधो ।
 जं च भणियं 'अह पत्तेयंमि इमाणि सेयणाणि त्ति, तओ
 सिद्धमण्येयचयममुदओ पुरिसो. एगिन्दिया थ औवा
 १० घडादीणं च सेयण त्ति' इत्थेवमादि, तं पि न सोहणं ।
 तेसिं सेव तहाविहपरिणामभावओ, तद्भावओ सेव न घडा-
 दीणं सेयण त्ति ॥

भवयथा भणियं । सुण । ज भणियं 'किं होइ सिङ्गाओ
 सरो' त्ति, सो होइ, न उण 'कारणाणुक्कवो, इथरमर-
 १५ वित्तस्सकां मसिणघणलणहाइतद्धम्मकमाओ त्ति । अह मज्जे,
 न सो विसेओ 'वहारिज्जइ त्ति । अत्थि, ताव सो इथर-
 सरहेउमिङ्गाणमभेयप्पसङ्गओ, विसेवावहारणे 'उज्जमो कायओ

१ D अदेस always. २ A दासति. D हेमंति ३ ACB om.

४ A adds भविस्सइ । ५ AB कारणाणुक्कवो ।

६ B विधारिज्जइ The commentary of CE says अथ पुनरपि उक्ति-
 प्रत्युक्तौ विद्योते ते च इत्यत्रवन्नात्र लिखिते कः. and does not comment on
 the rest of the paragraph ७ B adds पुवो ।

ति । न हि अयं चाणुस्तु अवराहो; जमन्धो न पस्तुद ति ।
 जं च भणियं 'अदेस्तुपरमाणुनिष्पन्नं घडाद देस्तु' ति, एयं
 पि न कुत्तियकमं । जम्भो न एगन्तेण अहेसा परमाणवो,
 ओगिदंसणाओ 'कम्पदंसणाओ य । न 'य एवं भूयधस-
 संकमो चेषणाए ति, एयं पि अओ चेव पडिसिद्धं वेदयस्यं, ५
 चेषणस्तु अचेषणभेयाओ ति । अह मस्यसे, सन्तासस्यणधस-
 संकमाओ न दोसो ति । एयं पि न सोहणं ति^१ । तस्तु
 सयसलभावसाहारणत्तेण^२ मणियामगन्ताओ ति । तओ संगयं चेव
 मए भणियं ति । तथा जं च भणियं 'तद्वाविहपरिणामा-
 भावाओ चेव न घडादौणं चेषण' ति, एत्य नत्य पमाणं; १०
 भूयससुदयवदरिणपरिणामसुवगमे य असाभिहाणो जीव-
 सुवगमो ति ॥

तओ ^३सविसियं भणियं ^४पिङ्गकेसेण । भयवं, जइ एवं
 सजिन्दिचगणो औवो । ता सरौराओ वि भिओ । एवं स
 होकमे मम पिद्यामहो मङ्गपिङ्गो नाम, सो अणेयसत्तसंघा- १५
 सकरओ आसि 'ति । तइ दरिसणंण नियमेण 'नरए ससु-
 प्पकी । ममोवरि अहमिणेहसंगओ य आसि इहलोघाकारसिञ्ज-
 निवारसकीलो य । ता कसं सो तओ नरयाओ चागच्छिउस
 दिङ्गुविवागो वि मं न निवारेइ । भयवया भणियं । सुह ।

१ BE om.

२ D om.

३ B सवि, D •सजासवि ।

४ B सविचयं ।

५ B पिंसकसेव ।

६ D नेरइ ।

जहा महावराहयारी तिस्कनरवदसमाएषगहिचो रोहेहिं
 'चारयपुरिसेहिं लोहसङ्गलानिवद्धदेहो घोरन्धयारचारय-
 निवासी परतन्तो सुषियं पि^१ सयणं ददुं पि न लहए,
 किमङ्ग, पुष्पाणसासिउं, 'एवमेव ते' नारगा पमाथावराह-
 ५ कारिणो तिव्वथरकक्षपरिणामगहिषा चण्डेहिं निरयपालेहिं
 वज्रसङ्गलानिवद्धदेहा तिव्वन्धयारदुरुत्तरनरयनिवासिणो कक्ष-
 परतन्ता कसं निस्कमिउं लहन्ति, जेण देवाणुषियं^२ अणु-
 सासेन्ति । भणियं च ।

निरयाउए^३ 'अङ्गौणे निस्कमिउं नो लहन्ति' नरगाओ ।

१० कक्षेण पावयारी नेरदया ते निहन्नन्ति ॥

^४पिङ्गकेशेण भणियं । भयवं, जइ एवं, ता ममं सेव
 पिथा सोमपिङ्गो नाम; 'सो अन्नपरलोयभीरु पाणवहाद-
 विरओ अकसायसीलो अणेगजागयारी' पच्छा य समणवधं
 जेत्तूण कंचि काळं परिवालिय मओ । सो थ तुह दसणेण
 १५ निथमेण देवेसु उववओ । अन्नवज्रहो य अहं तस्स चासिं ।
 'धम्मं च मे देसियम्मं ति' 'भणियमासी । ता कसं सो
 अपरतन्तो वि समाणो इहागच्छिज्जण मं न पडिबोहेद ।
 भयवथा भणियं । सुण । जहा, नाम कोइ दरिइपुरिओ

१ M चारिय०. B चार० ।

२ D om. ।

३ B दसैव ।

४ ACE अनुवाचर वि । ५ A चसीवे, E चरसीवे, B चसीवे, C om.

६ DE निरवाच ।

७ B पिङ्गकेशे ।

८ A om. this whole

sentence.

९ CE लोहवारी explain जीवोपकारी ।

१० B om. this sentence.

११ D भविष्य च वा नर चासि ।

हीणगारकुलरुवो ववसायं काऊण गहियकलाकलावा
 देवन्नरसुवगन्तूण तप्पसायन्तो^१ कहिंश्चि पत्तरब्बो कयविविह-
 सुन्दरीपरिग्गहो महानरिन्दपूइत्तो^२ संजायाणेगसुन्दरावत्तो
 महासोक्कसागरावगाढो न सुमरेण लब्बावण्णिज्जस्सु^३ कुकल्ल-
 पुत्तभण्डगस्सु, एवं चेव ते देवा मणुयत्तणमभारं मन्नमाणा
 धम्मववमायं काऊण ^४गहियपरल्लोगकलाकलावा सुरालयं
 पाविऊण पुब्बसुकयपमायन्तो देविड्डुं ^५पाविऊण तिथस-
 सुन्दरीपरियरिया^६ महाणेगदेवणपूइया समुप्पन्नाणेरर-
 निवन्धणा^७ अन्नररइमागरावगाढा न सुमरन्ति वि मणुय-
 भावस्स, किमङ्ग पुण आगच्छन्ति । ता कइं ममणुमामइन्ति^८ । १
 भणियं च ।

संकन्तदिव्वपेष्सा विमयपमत्ता समत्तकत्तव्वा ।

अणहीणमणयकज्जा नरभवमसुहं न एत्ति सुरा ॥

पिङ्गकेशेण भणियं । भयव, जइ एएण उउणा नागच्छन्ति
 देहभिन्नो य जौवो, ता इमं इह नयरवत्तं चेव सव्वल्लोय- १।
 पत्तरत्तं विरज्जुत्तुं । भयवया भणियं । कहेहि, किं त नयरवत्तं
 ति । पिङ्गकेशेण भणियं । सुण । एत्थ नयरे एणेण तक्करेण
 नरवइभएडाधार^९ सुट्टमात्ती । सो य कइंश्चि निग्गच्छमाणो

१ B •भावसा ।

२ AC पूजिउ, D चितो

३ B •वचवच्च

कल्लतस्स कुं, AC om. कल्लत्त. D •भंडस्स ।

४ AC om. •कला°, B om

परल्लोय° ।

५ D पाविष ।

६ ACE परिषियाः

७ B विवत्तयो ।

८ B •दामंति ।

९ D •भंडारं ।

गहिभो निउत्तपुरिसेहिं । गेण्हज्जण 'सलोत्तगो चेव उवणीओ
 नरवइस्स । राइणा भणियं । वावाएह एथं । तओ सो वइज्जि-
 उत्तेण लोहकुम्भीए पस्सित्तो : पस्सिविज्जण य 'ठइया
 लोहकुम्भी । मथं ठइयाइं' छिइइइं तत्तमौसएणं । तओ दिक्का
 १० रक्खवालयया । तहिं च सो उवगओ पञ्चत्तं । न दिट्ठो सुज्जमो
 वि से जिग्गमणमग्गो त्ति । चओ अरवगच्छामो, न चओ
 जीवो त्ति ॥ भयवया भणियं । भइ, जं किंचि एथं ति ।
 सुण । इहेगंमि नयरे एगो सङ्खिगो विष्ठाणपगरिमं संपत्तो
 मीहटारे वि मङ्गं धमेन्नो मव्वनयरजणस्स कल्ले विथ
 १० धमेइ । सो य राइणा पुष्किओ । 'कियडूरे धमेमि । तेण
 भणियं । देव' मीहटारंमि । राइणा भणियं । कइं मम
 ठइयद्वारे वि वामहरए पविसइ त्ति । तेण भणियं । नत्थि
 से पडिघाओ त्ति । तओ राइणा असइहन्तेण सो पुरिमो
 मसङ्खग्गो चेव उड्डियाए पस्सित्तो, वुत्तो य 'वाएज्जसि मङ्गं' ।
 ११ ठइया उड्डिया जउसारीकया य । वाइओ तेण मङ्गो ।
 विनिग्गओ से सहो, उवसड्डो 'राइणा नायरेहिं । न य तस्स
 जिग्गमणहिइ' सुवसड्डं ति । एवं इहावि भवे, को विरोहो त्ति ॥
 पिक्कसेण भणियं । भयवं, न एवमेयं ति । सुण ।
 इहेवेगो तक्करजुवाणओ मित्तेण मे काल्लटपडवाणिण मम

१ D सलोदी, E सलोदीवो ।

२ E इइया० ।

३ D adds च ।

४ BD केडूरे, E किंडूर ।

५ E adds मीहटारं ।

६ B नायरजवेहि ।

७ D •वेइवि ।

वयणाञ्चो तुष्णाए तोल्लिऊण गल्लकरमोडएण वावाइञ्चो । सो
 च पुणो वि तोल्लिञ्चो । जाव जत्तिञ्चो सजीवो, तत्तिञ्चो
 सजीवो वि । अञ्चो अणवण्णामो, न अञ्चो जीवो; अण्णहा
 'ऊणगळ्ळो' होमो ति ॥ भगवया भणियं । भइ, जं किंश्चि
 एयं । सुण । इहेगेणं गोवालेण वायभरिञ्चो वत्थिपुडुगो १
 तुष्णाए तोल्लाविञ्चो, रिद्धो पुणो वि तोल्लाविञ्चो जाव
 जत्तिञ्चो भरिञ्चो, तत्तिञ्चो रिद्धो वि । अइ य अञ्चो तञ्चो
 वाञ्चो ति । अइ मण्णसे, सो मण्णगं ऊणगो ति । एवं च
 होमणे इयंरंमि वि 'समो पसङ्को ॥ पिङ्गकेसेण भणियं ।
 भयवं, न एवमेयं ति । सुण । इहेव नयरे मिन्नेण मे कास- १०
 दण्डवासिएण मम वयणाञ्चो एगस्स तङ्करस्स सरीरयं 'संवत्तु-
 व्वत्तयं करेन्नेण वि मग्गिञ्चो जीवो, न च दिट्ठो । तञ्चो से
 सरीरयं 'व्वत्तव्वत्तारं करेन्नेण पुणो वि मग्गिञ्चो, न य दिट्ठो
 ति । अञ्चो अणवण्णामो न अञ्चो जीवो । भगवया भणियं ।
 भइ, जं किंश्चि एयं । सुण । इहेगेण मण्णस्सेण अरिणं 'संवत्तु- ११
 व्वत्तयं करेन्नेण वि मग्गिञ्चो अग्गी, न य दिट्ठो । तञ्चो
 तेण अरिणं व्वत्तव्वत्तारं करेन्नेण पुणो वि मग्गिञ्चो, न य
 दिट्ठो ति । ता किं सो न तंमि चत्थि ति । अइ मण्णसे
 नत्थि ति । एवं तञ्चो अणुप्पायपसङ्को ॥

१ BD कचरो । १ BCE जोमो । १ D सभाचो ।

२ CD • वत्तयं, B वत्तव्वत्तयं, D संवत्तुवत्तयं । ३ AC व्वत्तारं, E व्वत्तारंत्तः ।

४ AC om. • A संत्तु• DE वत्तव्वत्तयं, B वत्तव्वत्तयं, D संवत्तवत्तयं ।

एवं च भणिए लन्तरप्ययाणाभावेण विलिखितव पिङ्गवेसं
पेच्छिज्जण भणियं भयवथा । ता एवं दक्खसाहापयसस-
निमित्तपवणो व्य अदिस्समाणो वि च्खुणा सरौरवेडा-
निमित्तभूओ जीवो अत्थि त्ति सङ्केधं । अह मक्कसे, पवणो
फासिन्दिएण घेप्पइ । हन्त जीवो वि चित्तसेयणादधक्काणुहवेण
घेप्पइ त्ति । भणियं च ।

चित्तं सेयण सज्जा विक्काणं धारणा य बुद्धी य ।

ईहा मई वियक्का जीवस्स उ सत्तणा एए ॥

ता अत्थि जीवो त्ति । एवं च होन्तए जं तुमए भणिए-

- १० मासि जहा 'दुक्खं खलु एधं माणुसत्तणं ति, एयमसंबुद्धं
चेव; जओ न तं सुकयदुक्खयाणुभावेण 'लक्खर अवि य
भूयपरिणईए' त्ति, अओ 'किमित्तमाउत्तणं' ति, एयम-
जुत्तं । न हि परलोगगामुए जीवे विज्जमाणे चेव एधं
समत्यधक्कारअसाहणं माणुसत्तणं भूयपरिणइसेत्तससं ति ।
- ११ तहा जं भणियं 'अणिसा पिधजणममामम त्ति, एधं पि
अकारणं, जओ न ते निक्कन्नाणं पि अकहा होन्ति', एधं
पि न सोहणं; जओ निक्कन्नाणमिहे मुत्तीणं पिवापियविषयो
चेव नत्थि 'त्ति । तहा जं च भणियं 'ससुत्ताओ रिद्धीओ
त्ति, एयस्स वि न निक्कमणं पडिवत्तो, अत्रि य उवाएअ
१० परिरत्तणं' ति, एधं पि 'आसवयणपरिसं चेव । 'जओ न

१ ACE लक्खर ।

१ D •वनीउ, E •वनी ।

१ D विनिव ।

१ AC om.

१ B वाउत्तण ।

१ A ऊप ।

धस्यमेव मोक्षणं अश्वो परिरक्खणोवाश्वो, अश्वाराश्वो च इमाश्वो
 दप्परिद्धोश्वो अश्वेषमन्तावयारिणीश्वो य । तद्वा अं च भणियं
 'कुसुमसारं जोव्वणं ति, एत्थ वि य रसायणं जुत्तं, न उण
 निक्कमणं' ति, एयं पि. न संगयं । अश्वो न निक्कमणधम्म-
 साहणरसायणाश्वो परमत्यच्चिन्ताए अश्वं रसायणं ति । तद्वा ५
 अं च भणियं 'परलोयपत्तित्यश्वो अणङ्गो त्ति, एयं पि न
 सोहणं; अश्वो परलोश्वो चत्र नत्थि, न य कोद तश्वो
 आगन्तुणमप्पाणयं दंसेद, एवमवि य परियप्पणे अहप्पमङ्गो'
 त्ति, एयं पि उ अमारं । विचिन्तकिरियाणुहवजाहस्सरणो-
 वल्लभन्तत्तद्धियपत्तया विज्जमाणुप्पायादसिद्धो कहं परलोश्वो १०
 चैव नत्थि । अप्पाणयादंमणे य भणियं कारणं । तद्वा अं च
 भणियं 'दाहणो तिमयत्तिवागो त्ति, एयं पि न जुत्तिसंगयं;
 अश्वो आहारस्स त्तिवागो दाहणो चैव, भोद्यणमवि परिच्चद-
 थप्पं; न य 'हरिणा तिक्कन्ति' त्ति जवा चैव न बुप्पन्ति त्ति,
 न य उवायकुणो पुरिसस्स दाहणत्तं पि संभवद्' त्ति, एयं १५
 पि अणालोदयवदणं । अश्वो मच्चं चैव मंसारियं वत्थुं त्तिवाग-
 दाहणं ति । तं च कमेण वज्जिज्जए, अहियेश्वो य पच्चज्जाफलं
 मंसारत्तश्वो चैव त्ति । न य 'बन्धुपरिवक्कणेण विस्सयापरि-
 भोगो तौरद्' त्ति । अश्वो च्चिय न' तेसु दाहणत्तं पि' संभवद्
 त्ति । तद्वा अं च भणियं 'पहवद् मया अणिवारियपसरो मच्चु २०
 त्ति, एयं पि वासवथणमेत्त ति; जेष निक्कन्तस्स वि एष

अनिवारियपसरो चेवः न च पञ्चान्ते मरिच्यम् ति मसाके
 चेवावत्याणसुववक्षं, न च सन्ते वि परसोए दुस्तसेवसाओ
 सुचं, अवि च सुहसेवसाओ चेव, जसो अं चेव अथसिञ्जद
 तस्सेव पगरिसो सोए दिट्ठो न उण विवज्जए ति, ता
 ५ विरमं एसाओ ववसाओ' ति, एषं 'पि सुट्ठजणमोक्षणं ।
 जसो न निखमणसाहिचफलसु एष अनिवारियपसरो ति ।
 निखमणसु हि फलं 'जन्हा जन्हाभावजं निव्वाणं, निव्वाण-
 पणसु च इमसु जीवसु न जसो न जरा न वाही न मरणं
 न इट्ठविओगो न अणिट्ठसंपओगो न बुभुक्ता न पिवासा न
 १० रागो न दोषो न कोहो न माणो न माया न सोहो न
 भयं न च असो वि उवहवो ति, किं तु सम्भू सम्भदरिषी
 निरुवमसुहसंपसो तिसोयसूडामणीभूओ मोक्षपए चिट्ठ ।
 असो कहं तत्य मच्चणो पसरो । न च अपयइकज्जारओ
 पुरिसो फलं साहेद । कहं च परसमथमेव मरणाभिभूसाणं
 १५ कापुरिसाणं तसु पडिघारमचिन्तयन्ताणं अवत्याणं पसं-
 सिञ्जद । असो 'न च पञ्चान्ते मरिच्यम् ति मसाके चेवावत्याण-
 सुववक्षं' ति पहसणप्यायं । न च सयसमज्जसाईण वीघराग-
 वयणेण कस्यसुकुञ्जाणं परिणयपरिणतभावणाणं समणाणं अं
 सुचं, तं सक्कवट्ठिणो वि 'न जुञ्जद ति । भणियं च भववचा' ।
 २० "इह खलु संसारे न सम्भवा सुहमत्वि, अकभिसायसुहमव्हा

१ E om.

१ D om.

२ CDE om.

४ E adds असावीरेव ।

य न एत्य पाणिणो, कश्चसंजोए दुखं तन्नविन्ती सुधं,
 'आजार् दुखं तन्नविन्ती सुधं, जरा दुखं तन्नविन्ती सुधं,
 दग्धा दुखं तन्नविन्ती सुधं, पियं दुखं तन्नविन्ती सुधं,
 संकिलेसे दुखं तन्नविन्ती सुधं, मरणं दुखं तन्नविन्ती सुधं,
 अणादकश्चसंजोमो य णं इमे पाणिणो अणभिन्ना य सुहस- ४
 क्वस्स त्ति वेमि । एवं आजार्जरादग्धापियसंकिलेसमरणेषु
 वि विभासा^१ । से जहा नाम केद पुरिसा आजार्दरोगखेत्तुप्पन्ना
 आजार्दरोगगहिया अदिद्वारोगपुरिसादया आमरणं तन्भावा
 अणभिन्ना आरोग्गसुहसक्खुवे, एवं चेव समणउसो अणाद-
 अप्पवसाणावट्ठखेत्तवासो इमे पाणिणो त्ति । जेण दट्ठण वि १०
 य णं जहा ते अरोगपुरिसं तेसु तेसु रोगपुरिसाणुकूलेसु
 समायारेसु अवट्ठमाणं सब्बरोगनिग्घायणिं किरियमणुसामयन्तं
 अत्येगे^२ पुरिसे पउस्सन्ति, अत्येगे उवहसन्ति, अत्येगे अवहो-
 रन्ति, ^३अत्येगे^३ सुणन्ति, अत्येगे न परिणामेन्ति, ^४अत्येगे
^५परिणामेन्ति, अत्येगे नाणुचिट्ठन्ति^५, अत्येगे सज्जं विराहेन्ति, १५
 अत्येगे किक्कमज्जं विराहेन्ति, अत्येगे न विराहेन्ति ;
 अविराहणाए य णं अत्ये केद मव्वदुक्कविमोक्कं करेन्ति
 करेत्ता ^६तन्भावं विउट्ठन्ति तन्मो अइक्कन्ततन्भावे खलु अयं
 पुरिसे विथट्ठं अभिन्नायारोग्गसुहसक्खुवे 'भवे त्ति समणपरि-

१ DE आर्, B आर् ।

२ E विभासा

३ B om.

४ DE add अत्येगे अणविद्धन्ति ।

५ D तं भावं विउत्तुट्ठन्ति, E तन्भा-

वथो उव्वट्ठन्ति ।

६ D इवद ।

आमर्गं विं अविद्यहमभिज्ञाचारोग्गसुहस्रवा भवन्ति,
 १ एवमेव समखास्यो आवहृष्टेत्तवासी इमे पाणिषो दूहूण
 वि य षं भावारोग्गपुरिसं तेसु तेसु कक्षसंजोगारदुक्तागह्य-
 पुरिसाणुकुलेसु समाचारेसु अवहृमाणं, तदुक्तागिग्वार्थिणं च
 ५ किरियमणुसासयन्तं अत्येगे^१ ... (जाव) ... अविद्यहमभिज्ञा-
 चारोग्गसुहस्रवा भवन्ति, न पुण अज्ञहा” ॥

अत्रो न दुक्तासेवणं खाडकिरिया, अवि य सुहं सेव ।
 भणियं च

१ तिणसंधारनिवञ्चो वि सुणिवरो भट्टरागमथमोहो ।

१० जं पावइ सुत्तिसुहं कत्तो तं चक्खवट्ठी वि ॥

अत्रो सुहसेवणात्रो सेव सुहपयरिमो त्ति मव्वं सेवो-
 ववञ्चं ति ।

एत्यन्तरंमि आणन्दवाहजलभरियल्लोयणेणं निव्वडियहिय-
 यसत्थावं “पवहृमाणमक्षत्तपरिणामेण भणियं बभयत्तेण ‘भयवं,
 १५ एवमेयं, न अज्ञह’ त्ति । भाविञ्चो तेण जिणदेसिञ्चो धक्को,
 पवञ्च^२ मक्षत्तं, चिन्तियं च त्रिगयसंमोहं ‘अहो मे सुयत्स
 मोहणो ववसाञ्चो’ त्ति । पिङ्गकेसेण वि य पवञ्चसुहपरिणामेणं
 सेव भणियं । भयवं, एवमेयं ति । अह कहं पुण पुणपावाणं
 विसेषो ल्लखिञ्चद । भयवया भणियं । सुण । पञ्चत्तं सेव ।

१ D om. the whole repeated passage down to न उव चक्ख ति ।

२ The whole passage from above is repeated here.

३ BD तव०, B० निवट्ठी । ४ E पवट्ठी० । ५ D adds च ।

अविरेखलव्यन्तागदविषङ्गस्तुत्यस्त्रियधूमपडहत्वे ।
 एके वसन्ति भवणे निबद्धमणिनिष्ककुलोए ॥
 अस्मे वि रदयकुंफुयविणिन्तधूमोलिपूरिउच्छङ्गे ।
 जुषनिहेक्षणविवरन्तग्रासपरिसंठियभुयङ्गे ॥
 एके धवसहरोवरि मियङ्ककरदन्तरे सह पियाहिं । ५
 लीक्षाप्र गमिन्ति निसिं पेसलरयचाडुयस्येहिं ॥
 अस्मे वि भिसिरमाहयसौयपवेविरसमुद्धुसियदेहा ।
 कश्कश्चवि पियारहिया वाएन्ता दन्तवौणाश्रो ॥
 एगं कश्चणपडिवद्धयोरमुन्ताहसुभाडाहरणा ।
 विलसन्ति बङ्गलकुङ्कुम'भसलियवच्छत्यलाभोया ॥ १०
 अस्मे वि 'सदं-महियलनिभौयणुप्यस्रकिणियपोगिन्ता' ।
 मन्मिणजरकप्यडोच्छदयविग्गहा कश्चि हिपडन्ति ॥
 एके पूरेन्ति मणोरहाद अंमगिराण पणतीणं ।
 अस्मे पुण परघरहिणउणेण कुष्किं पि न भरेन्ति ॥
 इय पुन्तापुन्तफलं पञ्चत्वं चैव 'दीसई लोए । १५
 'तह वि जणो रागन्धो धम्मंमि अणायरं कुणह ।
 एत्तो य तन्विसेसो सस्त्रिज्जइ अगमवलेण ॥ अस्मं च ।
 पुणेण महासोक्ता चक्की देवा य सिद्धिगामी य ।
 पावेण कुमाणुसतिरियनारया होन्ति जीवा च ॥

१ D चह० ।

१ D चवा ।

२ B रोविडा, E वेनिडा ।

३ D दोचए ।

४ D om. this line.

- १पिङ्गलोत्थेण भणियं । भयवं, एवमेथं; अह किं पुण
पुणकारणं पावकारणं वा अणुद्वाणं ति । भयवथा भणियं ।
सुण । पुणकारणं ताव सयसपाणिवहसुसावाथादनादानेज्जण-
परिग्गहाण विररिं मिसिभन्नवज्जणं रागदोसादिनिग्गहो थ ।
- ५ पावकारणं पुण इणमेव विवरीयं ति । तन्नो एयमायसिज्जण
पवन्नो सावयधम्मं समं बभ्भदत्तेण पिङ्गलोत्थो । भणियं च
बभ्भदत्तेण । भयवं, एस मे सिद्धिकुमारो सुत्थो होइ;
ववसिन्नो य एसो महापुरिसोचिए अणुद्वाणे । अणुमयं च मे
संपयमिमं एयस्सु ववसियं । ता किं एयस्स अणुद्वाणस्स
- १० उचिन्नो अणुचिन्नो न्ति^१ । भयवथा भणियं । न रयकायर-
प्पसूयं रयणं^२ पडिबन्धस्स अणुचियं । तन्नो^३ हरिसवसुप्पलह-
यज्जेण 'करेउ एस इमं ममं पि^४मणोरहगोधरं' ति चिन्नि-
ज्जण भणियं, बभ्भयत्तेण । वप्प, अणुत्तान्नो मए तुमं करेहि
तवसंजमुज्जोयं ति । तन्नो सहरिमं पणमिज्जण भणियं सिद्धि-
- १५ कुमारेण । ताय, अणुग्गिहीन्नो न्ति ॥

- तन्नो वन्दिज्जण गृहं पविट्ठा नयरं । बभ्भयत्तेण वि य
दवाविद्यमाघोसणापुब्बयं महादाणं, कराविथा जिजाययणारिसु^५
अट्टाहिया महिमा । तन्नो पसत्थे तिद्धिकरणमुज्जत्तजोगं
महया पमोएण दिम्भाए विभूर्हेण परिचरिन्नो रायनायरएहिं
- १० दिष्मं सिद्धियमारूढो वज्जन्तेहिं मज्जसत्तूरसंघाएहिं पसंसिज्ज-

१ D spells the name here and hereafter विवव । १ B adds वा ।

२ E रयव ।

३ D च हरिसवसु ।

४ D •वेह ।

माणो विवृहलोएणं^१सदुस्कमालोएज्जमाणो पुरसुन्दरीहिं देनो
 जहासमीहियं अत्थिजणण दाणं निग्गओ नयराओ सिहि-
 कुमारो । गओ अत्थ भयवं^२विजयसिह्वायरिओ ति । ओइओ
 भिन्धियाओ । वन्दिओ^३ गुरू । गुरूणा वि कए आवस्सए तं
 वामपासे^४ ठविऊण वन्धिया परमगुरवो । तओ विहिवन्दणं ५
 दाऊण भणियं सिहिकुमारेण । इच्छाकारेण पव्वावेह । तओ
 गुरूणा 'इच्छामो'त्ति भणिऊण नमोक्कारपाठेण विहियुव्वयं
 अप्पियं से रयहरणं 'साऊल्लिङ्गं' ति । वऊमाणओ गहियं
 सिहिकुमारेणं ।^६वन्दिऊण गुरूं पुणो भणियमणेण । इच्छा-
 कारेण सुण्डावेह । तओ 'इच्छामो' ति भणिऊण नमोक्कार- १०
 पुव्वयं अत्तुहाओ गुरूणा गहियाओ तिलि अट्टाओ । तओ
 वन्दिऊण गुरूं भणियं सिहिकुमारेण । इच्छाकारेण मामाहयं
 से आरोवेह । 'इच्छामो' ति भणिऊण तदारोवणनिमित्तं
 समं सिहिकुमारेण कओ णेण काउस्सुग्गो, चिन्धिओ^७थओ,
 पारिओ नमोक्कारेण । तओ नमोक्कारपुव्वयं तिलि वाराओ १५
 कड्डियं^८ मामाहयं, महामवेगमारं अणकड्डियं^९ सिहिकुमारेण ।
 तओ गहिया गुरूणा वासा दिशा परमगुरूपाएसु तथा
 भञ्जिहियाणं साऊमादीण थ ॥ एत्थन्तरंमि वन्दिऊण गुरूं
 भणियं सिहिकुमारेण । मंदिमह, किं भणामि । गुरूणा

१ D • जलोच । २ E • सिंहा • । ३ D डा • । ४ A om. the whole
 passage about the वपुसं । ५ D वचनोचवओ । ६ D • हियं ।

भणियं । १ वन्दित्तु पवेऐह । तन्नो वन्दिऊण जंपियमणेण ।
 तुभ्भेहिं मे सामादयमारोविधं, इच्छामि अणुमड्डं ति ।
 वासप्ययाणपुव्वयं भणियं गुरुणा । नित्यारगपारगो गुरुगुणेहिं
 वड्डाहि । तन्नो वन्दिऊण भणियं सिद्धिक्कुमारेणं । २ तुभं पवेइयं
 १ संदिसह माङ्गणं पवेएमि । गुरुणा भणियं, पवेऐह । तन्नो
 वन्दिऊण नमोक्कारपाठेण कयं पयाहिणमणेण । नित्यारगपारगो
 गुरुगुणेहि वड्डाहि न्ति भणमाणेहिं दिस्सा गुरुमादोहिं
 वासा ३ । ठिन्नो मणागमग्गन्नो । एवं तिखि वारे । तन्नो
 पडिन्नो परमगुरुपाएसु आयरियस्स ४ निमलस्स कयं निदड्डं
 १० अणुसामिन्नो गुरुणा । एवं पवन्नो इमस्स पायमूले विसुण्ण-
 माणेणं परिणामेणं जिणोवदिट्ठेणं विहिणा मयसदुक्कपरमो-
 सहिं महापव्वज्जं ति ॥

अहिणन्दिन्नो आणन्दवाहजलभरियसोयणेणं राइणा
 वस्यत्तेणं नयरजणवएण थ । तन्नो कहवयदियहे तत्यामिऊण
 १५ समत्ते मासकप्पे गन्नो भगवया सह छेत्तन्नारंमि एवं च
 निरइयारं सामसमणुवालेनस्स अइक्कन्ता अग्गे वरिसल्लत्ता ॥
 इन्नो थ ममुप्यन्नो जाल्लिणीए ५ अणुथावो । हा दुट्ठु मए
 ववसियं, जेण एमो अवावाविन्नो सेव जिग्गन्नो न्ति । ता
 पेसेमि से पेसल्लवयणसारं संदेसथपुव्वयं किंचि उवाचयणं,
 २० जेण एमो पुणो वि कहंचि इहागच्छइ । तन्नो वावाइस्सं ति ।

१ B वदित्तं । २ ACE वन्देहि; C translates नुत्ते । ३ AC तुभं ।

४ D adds वेसल्लय । ५ D adds च । ६ B अणुसंतावा ।

अक्षुचिद्विद्यं च तीए जहासमीधियं । पेसिओ वडविहसंदेस-
 गधिणं कम्मसरयणमादाय सोमदेवो । गओ य सो देसवि-
 खायायरिचपउत्तिपुष्कणेणं 'तमासवन्नियेससंठियस्सु सिद्धि-
 कुमारस्सु [समीवं] । दिट्ठो य तेण पसुञ्जारएण साङ्गण सुप्तत्व-
 मणुभासयन्तो' सिद्धिकुमारो । वन्दिओ पसुट्टवचणपङ्कणं । ५
 धम्मसाधिसो तेणं । पसुभिन्नाओ य पष्ठा । पुष्किओ च
 'कओ भवं' ति । तेण भणियं । देव, कोसमयराओ असन्त-
 मणुतावाणस्स'उज्जमानदेहाए अणणीए भवओ सेव पउत्ति-
 निमित्तं पेसिओ ण्ह । सिद्धिकुमारेणं भणियं । को विव
 अणुयावो अम्माए । सोमदेवेण भणियं । जं तुमं पव्वइओ ति । १०
 तओ सिद्धिकुमारेण चिणियं । अओ णु खलु नेइकाथराणि
 अपरमत्वपेष्कीणि अणण्हिययाइं होन्ति, दुष्पडियाराणि य
 मायापित्तीणि ति । चिन्निउणं भणियं । भो सोमदेव, न
 खलु अइं अम्मानिव्वेणं पव्वइओ, अवि य भवनिव्वेणं ति ।
 ता अकारणं अणुतप्पइ अम्मा । सोमदेवेण भणियं । देव, १५
 भणियं ते अणणीए, जहा 'जाय, येवहियओ अविदेगभायणं
 'अविमिस्सुथारी अञ्जलसहावो पभवन्तमच्छरी असग्गाह्निरओ
 'पष्ठाणुयावी मच्चिणायणो होइ । पुरिसो उण गम्भीरहियओ
 विवचभायणं सुविमिस्सुथारी अञ्जलसहावो कथसू डढाणुराओ

१ A तमासवच, E तमासि ।

२ CE add पसुभिन्नाओ ।

३ D इट्ठो ।

४ E adds सिद्धिकुमारेव ।

५ B •सिद्धिकुमारी, D अविमिस्सुथारी व ।

६ E पष्ठाणुयावी ।

वज्रधावेस्कगो णि । ता किं तए मम 'हियं अथाणिकण
 एयं ववचियं ति । अणं च । पवणपरलोचमग्गेण वि भयवचा
 अवस्सुमहं 'पेखियञ्च णि । उवणीयं च ते' कम्मसरथणं ।
 एयं च भयवचा अवस्सुं चेत्तव्वं ति । सिद्धिकुमारेण भणियं ।
 ५ भो सोमदेव, भणियं मए 'अकारणे अणुतप्पद अत्ता' । अं च
 भणियं 'अवस्सुमहं 'पेखियञ्च णि', एत्थ वि गुरू पमाणं ।
 अणहियारो मम अण्ववधयत्तणस्सु । एयं पि कम्मसरथणं
 अणुचियं सेव साङ्गणं । तथा वि भयवचो निवेएहि णि ।
 तन्नो दंसिन्नो से एगेण साङ्गणा गुरू । निवेदन्नो तेण एम
 १० वुत्तन्तो भयवचो । उवणीयं च कम्मसरथणं । कुमारवज्रमाणचो
 महियं गुरुणा, भणियं च । मोत्तूणमन्तरायं पेखिस्सुं अहिगघ-
 सुयसमत्तीए कुमारं । सोमदेवेण भणियं । भगवं, अणुग्गिहीया
 से जणणी ॥ .

एवं च कदवयदिद्यहे चिद्धिकण गन्नो सोमदेवो । अदकन्तो
 १५ कोइ कालो कुमारस्सु तवमंजमं करेत्तस्सु । अजथा य
 "कोसलयरासन्नविषयविहारेण कुन्नोइ पुरिमाचो 'उवरचो
 वन्नयत्तो' णि समुवसद्धुपउत्तिणा मयणात्तोयणनिमित्तं सेव
 साणिकण एत्थस्स वुत्तन्तं कदवयसुप्पाङ्गपरिवारिचो पेखिचो
 सिद्धिकुमारो भयवचा विजयसिंहायरिण "कोसलयरं ति ।
 २० पत्तो य सो तयं । आवासिचो मेहवणाभिहाणे उव्वाणे ।
 आचो य जणवाचो, अहो आगचो भयवं सिद्धिकुमारो ।

'पूहन्नो राथनाथरेहिं । कथा य तेणमस्त्रोवणी धम्मकथा ।
 आवञ्जिया य नाथरथा । विइयदिअहंमि गन्नो जणणिसयासं ।
 दिट्ठा य तेणं पावोदएण विथ सम्भयत्तमरणेण अच्चन्तं^१झीण-
 विइवा^२असंभाविज्जमाणावत्या^३मज्जणी । न पच्चभिन्नाया य ।
 पच्चभिन्नाओ य एमो तीए । तन्नो सहजमायासहावेण बाह- ५
 जल्लभरियल्लोयणं मदुक्कमिव भेरवधरं^४पहइया एसा । समा-
 मामिया सिद्धिक्कुमारेणं । कथा य से धम्मदेमणा । अम्म, ईइमो
 सेव एस संघारवामो । ता किं एत्थ कौरउ त्ति । अवि य ।

अत्येण विक्कमेण य मयणेण बल्लेण चाउरङ्गेण ।

नो तौरइ धरिउं जे मच्चू देवासुरेहिं पि ॥ १०

वाह्जिराखरदाढो वमणमयनिवायतिस्कनहजालो ।

जीवमयघायणरओ मरणमइन्दो जगे भमइ ॥

जेणं च्चिय उद्दामो ह्तिण्डइ एमो जयंमि अत्तस्सिओ^५ ।

तेणं च्चिय मप्पुरिमा लग्गा परल्लोगमग्गंमि ॥

कालेण कूढपेस्से परोप्परं ह्चिययनिव्वडियभावे । १४

अकल्लुणह्चियओ एमो^६विच्छोवइ मत्तमंघाए ॥

न गणेइ कयानकयं नावेस्सइ भावगधिणं पेसां ।

न य^७जोएइ अणज्जो आयइभावं पि मत्तो व्व ॥

ता नत्थि किंश्चि मरणं एतेण अभिहुयाण जीवाण ।

१ ACE प्जिओ. E •वा.वररुचि ।

२ E •सोच• ।

३ ACED

असंभाविज्ज• ।

४ D ग ज•

५ D मरेच ।

६ D •सिधं ।

७ D विओयर

८ D जालेइ ।

सद्यस्मि वि तेषोक्ते मोक्षुणं जिणमयं परमं ॥

एवं च अम्ब जुत्तं तुण्ण वि चरुज्जण मोहविषयरसं ।

पाउं अस्सत्तसुहं दण्णो धम्मामयं चेव ॥

एवं च भणिए समाणे समायं चेव भणियं जालिणीए ।

- ५ जाय, देहि मे अवत्योचियादं वयादं । तन्नो आलोचिज्जण
संपुण्णचरणास्समं तीए परिणामं संसिज्जण सवित्थरं गिह्धिधम्मं
दिस्साणि से अणुव्वयाणि, तस्सावायणवीमम्भसमुप्पायणनिमित्तं
सम्भावेण विथ गहियादं च तौए ॥ तन्नो कंचि वेत्तं गमेज्जण
पयद्दो कुमारो । भणिन्नो थ जालिणीए । जाय, अस्स तए
१० इहेव भोत्तव्वं ति । मिह्धिकुमारेण भणियं । अम्ब, अणाचारो
रु एवो समणाणं, जं मोत्तूण मज्जयरवित्तिं एगपिण्डभोयणं
ति । जालिणीए भणियं । जाय, तुमं जाणसि त्ति । एवं च
भो परदिणं, से करेइ धम्मदेमणं । चिन्नेइ थ जालिणी ।
एयस्स मारणोवाए न-यावडइ कोइ ^५सुज्जमो उवात्तो त्ति ॥
- १५ अक्कया आगया चउहमी । ठिया साज्जणो उववासेणं
भित्ताणह्णिण्डणेणं । सुणिया थ तीए । तन्नो चिन्निउं पयत्ता ।
जइ कहंचि कम्मं न एम वावाइज्जइ, तन्नो गमिस्सइ पक्क-
सन्धीए । न एत्थ अन्नो कोइ उवात्तोः ता करेज्जण ^६कम्मरं
तास्सपुडमंजुयं सेगं विममोयगं गोसे उवणेमि एयाणं,
२० निव्वम्भन्नो ^७थ भुञ्जाविस्सामि एते । तन्नो सत्तयपरिवेसणेणं

१ ACE • विषयेसं ।

२ D कालं ।

३ B पाददो

४ D सुज्जममुत्तति ।

५ E कासारं ।

६ D om.

तस्योद्यगप्यवाषेणं वावारस्यं इमं ति । संपादयं जहा
 वमीद्वियमिमीए । गया गोसे चैव भोद्यणं घेत्तूण तसुज्जाणं
 जासिणी । दिद्वा सिद्धिकुमारेण, भणिया च तेषं । अन्व,
 किमेगामिणी 'किंपि श्चणुचियं घेत्तूण आगथा सि । जासि-
 णीए भणियं । आय, अत्तणो चैव पुत्ताहिस्सासिणी तुम्हाण ५
 भोद्यणं ति । सिद्धिकुमारेण भणियं । अन्व, एसो वि खु
 अणायारो चैव समणणं, जमाहाकडं आहडं च भुज्जाए त्ति ।
 कहिओ से विहो । तस्यो तीए भणियं । आय, न अज्जाहा
 'ने द्विययनिवुई होइ, अफलं च मज्जेमि असंपादए इमंमि
 आयस्स आगमणं । ता अवस्सं तए इमं कायव्वं ति । भणिकण १०
 निवत्तिया चलणोसु । तस्यो य उज्जयसहावस्यो 'पेच्छह, से
 धम्मसङ्गा आयमिणेहो च, ता मा से विपरिणामो भविस्सह'
 त्ति 'तस्यो गुरुत्ताचवमालोचिकण भणियं सिद्धिकुमारेण ।
 अन्व, चं तुमं भणसि त्ति । किं तु न तुमए पुणो वि साज्ज-
 निमित्तमारम्भो कायव्वो । जासिणीए भणियं । आय, एवं १५
 जं तुमं भणसि०त्ति । सिद्धिकुमारेण भणियं । जइ एवं, तो
 देहि एयस्स साज्जणो भोद्यणजायं, तस्यो भुञ्चिस्सामि० त्ति ।
 जासिणीए भणियं । आय, दंसियं चैव तुमए माहवच्छ-
 लत्तणं । ता किं इमिणा । मम इत्यास्यो भोत्तव्वं ति ।
 सिद्धिकुमारेण भणियं । अन्व, एवं ; आगच्छउ पारकगवेत्त

१ D om. the whole passage down to च विवरेत्ता on p. 187, l. 9 ;
 it is supplied on the margin by some other hand.

२ B has ने before होइ । ३ B om. तस्यो । ४ B ०मी ।

न्ति । तन्त्रो आगया पारणगवेला । कुमारवयणवज्रमाण्णो
 उवविद्धा वाङ्गणो । दिन्नाणि तीए जसोचिएण विहिणा
 'भायणाहं । परिविद्धो य सुसंभिन्नो काषारो । पभुत्ता य
 वाङ्गणो । दिन्त्रो य भुत्तसेसकासारसंगणो चेव कुमारस्स
 ५ तासपुडसङ्गुणो, भुत्तो य तेणं । आयन्ता य वाङ्गणो ।
 अवणीघाहं भायणाहं । एत्यन्तरंमि आडत्तो चारिष्णिउं
 चिहिस्सुमारो । चिन्निथं तेण 'किमेथं' ति । पलोइया य
 वाङ्गणो, आव सत्या चिट्ठन्ति । तन्त्रो गूहियमणेण । एवं य
 आव^१ येवा वेला अइक्कमइ, ताव पणट्ठा से वाया । चिन्निथं
 १० य षेणं । नूणं न भविस्सामि ति । निवडिन्त्रो धरणिवट्ठे ।
 आडलीइया साइवो जालिणी य । चिन्निथं य तेहिं ।
 किमेथं अकळं जणणीए से ववसियं भविस्सइ ।

चारिष्णन्तो य तन्त्रो विसेण काङ्गणमणसणं विहिणा ।

परिचिन्निउं पयत्तो इन्ना^२ अपुव्वं किमेथं ति ॥

१५ धी संसारसहावो अन्ना किण धम्मचरणजोएण ।

संसारकिलेसात्तो मोचविस्सामि अचिरेण ॥

आव न संपन्नमिणं समीहिथं अविगलं अपुसस्सु ।

^३तइ पाडिया य एसा पमायन्त्रो अयसपङ्गमि ॥

चडिस्सइ य अणव्वो लोत्तो एत्थं असइत्तिज्जं पि ।

१० अन्नाए पुव्ववुत्तन्तभाविन्त्रो मोइदोसेण ॥

१ B prefixes भोचच. also D.

२ see note 1 on p. 188, l. 4.

३ D transposes चिं च० ।

४ BD संपाडिया ।

धी इमिणा ज्ञेयं अन्नाए संकिलेसजणएणं ।
अइवा एवंविह एव एस पावो त्ति संसारो ॥

१ भणियं च ।

पावेन्ति अयमपङ्कं केवि ऊ अकए वि एत्थ दोसंमि ।
परभवणियाणओ च्चिय केइ न पावेन्ति ऊ^१ कए वि ॥ १
जं चित्ता कस्सगई ता एयं चिय इमीए पच्छित्तं ।
पुब्बिं दुच्चिखाणं फलमसुहं चेव कस्साणं ॥
अइवा न मोयणिज्जा संपयमेसा वि जीवसोयंमि ।
मिवसुहफलकप्पतरुं जिणधम्मं पाविथा जेण ॥
ता सुमरामो परमं परमपचयसाहगं जिणस्काथं । १०
अह पच्चनमोक्कारं संपइ किं सेसच्चिन्ताए ॥
तो सो सुहपरिणामो पच्चनमोक्कारभावणाजुत्तो ।
मरिऊणं उववसो तियसवरो बम्भल्लोगंमि ॥
नवमागरावमाऊ रइलच्छिसमागमे विमाणंमि ।
सामाणिओ महप्पा बम्भसुरेमस्स^१ दिव्वजुई ॥ १५
इथरो वि कालसेमं गमिउं मरिऊण सक्करप्पहाए ।
उववसा नेरइओ तिमागराऊ महाघोरो ॥

+ + + + +

सिह्जालिणिमाइसुया जं भणियमिहासि तं गयमियाणिं ।
वोक्कामि समासेणं धणधणमिरिमो य परभज्जा ॥ १०

॥ तइयं भवग्गहणं म मत्तं ॥

॥ चउत्थो भवो ॥

अत्रिय इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे^१ वासे सोहसुरसोद्य-
 पडिच्छन्द्यभूय^२ निञ्जुस्तुवाणन्दपसुहयमहाजणं^३ अवरियपवत्त-
 पेच्छणयसोहियं सुरसरियामल्लिनिद्धोयपेरत्तं सुसम्भनयरं
 नाम^४ १पुरवरं तुलियसुरसुन्दरीयणल्लडहत्तणरूववेसविहवाहिं
 ५ पडरङ्गणाहिं कलियं मयरद्वयपडायाहिं । मोत्तूण सम्भनं
 परत्यसंपायणेत्तल्लच्छो^६ अत्य पुरिसाण वग्गो वडइ जहत्थं
 नियं नामं । तत्य १पडिवत्तकरणाहदोघट्टकेसरी सुधणू नाम
 राया । तस्स बड्ढमभो मम्भनयरेत्तसेट्ठी दीणाणाहकविणजण-
 वच्छलो बन्धवकुमुयायरसमी १ल्लडइयवेसमणविहवो तिवग्ग-
 १० संपायणरई वेसमणो नाम मत्यवाहो त्ति । तस्स समाण-
 कुलरूवविहवमौल्लसिरिया १सिरिदेवो नाम भारिया ।
 ताणं च परोप्परं सिणेहमारं विमथसुहमणुहवन्ताण अइत्तन्तो
 कोइ कासो ॥

१ अत्रियावच्चिन्ता ममुप्यज्जइ । २ तत्रो तस्यथरमसिहियस्स
 ३ धणदेवाभिजाणं ४ जस्स महापूयं काऊण कथं उवाइयमणेहिं ।

१ D पडिच्छन्द्यभूयं ।

२ D om. महा

३ D मयरं ।

४ A तल्लिच्छो. CD ० च, D ० ज्जा ।

५ D adds य ।

६ A लडरकय० B prima manu.

७ Mss om. सिरि ।

८ D व य चवत्तवमुपर्यज्जइ ।

९ D om.

१० BD सावस्स जणस्स

भयवं, जद गो तुह पभावन्नो सुउप्यत्ती भविस्सुद, तन्नो भगवन्नो सम्मणघरजणाहिद्विद्यं मरामहं करिस्सामो, सुयस्स य भयवन्नो सेव नामं 'उत्किविस्सामो त्ति ॥

तन्नो ताणं 'मल्लिमवयमि वडुमाणाणं सो वम्मलोव-
कप्पवासी देवो अहाउथमणुवास्सिज्जण तन्नो तुन्नो मिरिदेवीए ।
गग्गे उववन्नो त्ति । दिट्ठो य तीए सुमिणयंमि तीए सेव
रत्तणीए पभायसमयंमि उत्तुग्गधवल्लकात्तो अत्तन्तलील्लगामी
अणवरत्तपयडुदाणो 'गण्डयल्लावडियह्णय्यावल्ली वउदसणभा-
सुरो आरत्तताळू लुल्लन्तलीलाकरो कण्ठयसङ्कत्ता'वडुवण्टा-
जुयल्लो रत्तत्तमरभूसियाणणो अकुसो'अदयकुम्भभात्तो घुम्भन्त-
'चाहल्लोयणमिरौ सम्मङ्गसुन्दराहिरामो मत्तहत्थी वयणेणसुययं
पविसमाणो त्ति । पास्सिज्जण 'य सुहविनुद्धा एसा । सिट्ठो
य तीए 'अहाविहिं दइयस्स । हरिसवसुम्भिसुपुल्लएणं भणिया
य तेणं । सुन्दरि, मयल्लसयणमणनायगो ते पुत्तो भविस्सुद ।
तन्नो मा एवं ति भन्तारवयणमहिणन्दिज्जण पडुडुमुहपङ्कथा ।
जाथा । तन्नो. विसेसत्तो तिवग्गमंपायणरयाए 'संपूरियसयल-
मणोरहाए अमग्गमाणपसरं पुल्लफल्लमणुहवन्तीए पत्तो पसू-
दसमत्तो । तन्नो 'पसत्ये तिहिकरणसुत्तजोए सुहं सुहेण'
पसूया एसा । जात्तो' से दारत्तो । निवेदत्तो परिचोसया-

१ B उच्चि० ।

२ E मल्लिम्भे ।

३ AC नंदकाळा० ।

४ B ० पठिचवडामाळो, D विवव० ।

५ D तं ।

६ B ० पित्तं

७ D नंदविच०, E नंदविच० ।

८ D adds च ।

रिणीए गेहदाचीए वेसमणस्य । परितुडो सेट्टी । दिशं १तौए
 पारिचोसिधं । द्वाविधं १च तेण महादाणं, काराविधं
 वड्ढावण्यं । तञ्चो अरुक्कणे मासे महाविभूर्देए सवसणसर-
 लणपरिगञ्चो सेणूण दारयं गञ्चो धणदेवाणस्य २ सेट्टी । संपा-
 १ इया तस्स महिमा, पाडिञ्चो सल्लोसु दारेञ्चो । कयं से
 नामं धणो त्ति । तञ्चो कासल्लमेण पत्तो कुमारभावं ॥

एत्यन्तरंमि सो जासिणीजीवनारञ्चो तञ्चो नरथाञ्चो
 उव्वट्टिज्जण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तद्दाऽकाम-
 निञ्जराए मरिज्जण तंमि सेव नयरे पुणभइस्य सत्यवाइस्य
 १० गोमईए भारियाए कुञ्चिंसि धूयत्ताए उववञ्चो ३ । जाया
 उसियसमएणं । कयं से नामं धणसिरि त्ति । पत्ता जोव्वणं ।
 दिट्ठा य तेणं अट्टमीचन्दमइसवं मयणलौलाइवज्जाणाञ्चो
 रइरुवधारिणी महियणसमेया सभवणसुवगञ्जन्ती धणसिरि
 त्ति । तञ्चो पुव्वभवत्थमेत्तीगुणाञ्चो साहिल्लासं ४पुल्लइया
 ११ धणेणं । तीए वि य तद्दत्थ ५मञ्जराञ्चो सुदरमवलोइञ्चो
 धणो त्ति । क्खिञ्चो से भावो पासवत्तिणा सेमेदेवाभिहाणेणं
 पुरोहिंसुयएणं ६ । सवणपरंपराए समागञ्चो संवणगोसरं एस
 बुत्तन्तो वेसमणस्य । तञ्चो वरिया तेणं धणमिमां धणसिरी ।
 दिक्खा सबड्डमांणं पुणभदेण । सुणिञ्चो एस बुत्तन्तो परोप्पर-

१ 17 च वेव से ।

२ ACE om.

३ BD •देवजन्माससं ।

४ D adds त्ति ।

५ B सञ्जोइया ।

६ B adds नच ।

७ E •सुदरच ।

मिमेहि । परितुद्धो धणो नियहियएणं, दूमिया धणसिरौ ।
कथादं वेसमणपुष्पभेहिं महावद्धावणयादं । वत्तो महाविभूर्देए
मयल'नयरच्छेरयभूषो विवाहो ॥

तथा अदक्कन्तो कोइ कालो । १ घडिया एसा तस्स चेव
घरपसूएणं नन्दयाभिहाणेणं चेडेणं^१ । सो य किल अग्गिसम्मस्स ५
तावमपरियाए वट्टमाणस्स अञ्जवकोडिलपरियारओ मंगमओ
नाम परममित्तो आमि त्ति । तथो तौए सद्धिं विसेसओ
त्रिडम्बणापायं विमयसुहमणहवन्तस्स अदक्कन्तो कोइ कालो
धणस्स । पत्तो य मे कालक्कमेणं नवजलभरियमरोवरविरा-
यन्तकमलाथरो कमलाथरपमत्तउत्तमकरगुञ्जन्तभमिरभमर- १०
उलो भमरउलुक्काहियसुरयस्सिमहरिमकलालाविहंसउल-
सुहलो^२ मुहल्लगोयालजुवदपारदुमरमगेयरवोक्खदयक्खेत्तमगो^३
सरयसमओ त्ति । अवि य

निभरकुसुमभरोणयरमाउमुहलेहि असणवाणेहिं ।
कामकुडएहि य दढं जत्य हसन्ति व्व रणादं ॥ १५
'निस्सेमं लवणोयहिसल्लिहं मोत्तूण जत्य सोहन्ति ।
धवला घणा पुणो^४ पीयसरसदुद्धोयहिजल व्व ॥
दौसन्ति जत्य मत्तक्कयाण मयवारणेहि भग्गादं ।
गन्धायद्धियगण्डास्सिजालहसिएहि व वणादं ॥

१ D inserts अथ । २ ACE घडिया । ३ D adds सव ।

४ CE • वावाल्लुयल • । ५ D • त्वयक्खेत्त •, E त्वरयक्खेत्त • ।

६ BE जो • ।

७ B • कुरस • ।

चिरसंचियं च विउणं सुक्को घणवन्धणस्स व मियक्को ।

सरउयान्तो व्व जहिं जणस्स जोणहं पविक्किरइ ॥

एवंगुणाहिरामे सरयसमए दिट्ठो धणेण तत्तययवत्यम्भओ

चेव समिद्धिदत्तो नाम सत्यवाहपुत्तो त्ति । देसन्तराओ

५ १वज्जयं दविणजायं विठविक्रण महाकत्तिगौए टीणणाहा-

णमणिवारियं महादाणं देत्तो त्ति । तओ तं दट्टूण

चिन्तियं धणेण । धओ खु एमो, जो १एवं नियभुयक्खिएणं

दविणजाएणं परोवयारं करेइ । जाओ विमणो । २भणियो

य पासपरिवत्तिणा नन्दएणं । सत्यवाहपुत्त, किमुक्खिगो विथ

१० तुमं जाओ त्ति । माहियो ३य तेणं निययाहियाओ ।

नन्दएणं भणियं । सत्यवाहपुत्त, येवमियं ; अत्थि भवओ

वि महापुणोवक्खियं दविणजायं । ता देउ इमाओ वि

विसेमिययरं, भवं पि । धणेण भणियं । किमणेण पुव्वपुरि-

मक्खिएणं । ४भणियं च ।

१५ खोए मक्काहणिको मो १उ नरो टीणपप,इवग्गस्स ।

जो देइ नियभुयक्खियमपत्थिओ दम्भसंघायं ॥

न य मे २किंथि नियभुयक्खियं अत्थि । ता विक्खेहि

तायं । करेमि अहं पुव्वपुरिममेत्थियं वाणिज्जं, गच्छामि

दिशायत्ताए । काओचियमकुव्वमाणो पुरिमो औवियं

१ D पभूयं ।

१ D एवंविद्विचियभुयक्खिएणं ।

२ D भवियं पासः ।

३ E om. ४ ACE om.

५ D अ ।

० D transposes वि० विंथि ।

विहलीकरेद । कासो च मे तिवग्गसाहणमूखं अत्यमुवज्जिउं^१ ।
 ता करेहि मे पसायं समीहियसंपायणेणं ति । विञ्जत्तो तेणं
 'सेट्ठी' भणियं च णेण । नन्दय, एवं भणाहि मे जायं । जहा ।
 अस्स, अत्यि सेव 'तुह सयलनयरसेट्ठिहिंती' वि अस्सहियं
 तिवग्गसाहणमूखं अत्यजायं । ता करेहि इमिणा सेव जहा- ५
 समीहियं ति । नन्दएण भणियं । ताय, अत्यि एयं ; तस्सवि
 पुण न एयस्स अस्सहा धिई हवद । सेट्ठिणा भणियं । जहा
 एयस्स धिई हवद, तस्सा करेउ न्ति । निवेइयमिणं नन्दएण
 अणस्स । परितुट्ठो खु एसो । कया संजत्तो । पयट्ठियं
 णाणापयारं भणुजायं । काराविचयमाघोमणं । जहा । धणो १०
 अत्यवाहपुत्तो इमाओ नयरओ तामलित्तिं^२ गच्छिस्सद ।
 ता तेण समं जो 'कोद तस्सयरगामी, सो पयट्ठउ । जस्स जं
 न संपज्जद पाहेयमुवगरणं वा, तस्स तं एस संपाउेद न्ति ।
 पयट्ठो जणो ॥

एत्यन्तरंमि चिन्तियं धणसिरीए । सोहणं मे भविस्सद १५
 एयस्स पवसणेणं^३ । आद्यत्थियं च पसासजे गमणदियहे, जहा
 नन्दओ वि इमिणा सह गमिस्सद न्ति । तओ मायावईए^४
 भणिओ सत्यवाहपुत्तो । अज्जउत्त, पत्थिओ तुमं ; मए उण
 किं कायम्भं ति । तेण भणियं । सुन्दरि, 'गुरुणं सुसूसा ।

१ D • छिपिउ ।

२ B inserts सो ।

३ D तुह ।

४ D • सेट्ठीहिंती ।

५ ACE • लत्ति, B • लित्तं ।

६ B कोवि ।

७ E • वणिर ।

८ B तुहवच • ।

- तश्चो भियडिपहाणश्चो वाहजसभरियलोयणाए सदुत्कमिव
भणियं धणसिरीए । अज्जउत्त, हिययसञ्चिहिया गुरु । जर
पुण तुमं मं उण्णिज्जण 'गच्छिहिसि, ता सिट्ठं तुए इमं,
'अवस्सुमहमप्पाणयं वावाइस्सं' ति । 'अज्जत्तसहं रोविउं
५ १पवत्ता । एत्यन्तरंमि समागया धणस्स जणणी । अद्भुत्विया
तेण । निग्गया ५य धणसिरी । छत्तिश्चो से भावो इमीए ।
अणुसासिश्चो ५य ५तीए ५वज्जविहं सुश्चो । जहा । जाय,
दीहाणि रहु देसन्तराणि, सुज्जहो विश्चोगो, दुज्जहो पुणो
वि संगमो, किल्लेसायासपत्तरं च अत्योवज्जणं, अविशाश्चो
१० य मूखं इमस्स । ता जर वि तुमं मयल्लगुणसंजुश्चो, तहा वि
विसेसश्चो खमाइगुणेषु जत्तो कायस्सो । अणवरयं च ने
पउत्ती दायस्स ति । धणेण भणियं । अन्न, अं तुमं आण-
वेसि । तश्चो गथा से जणणी । विसज्जाविया य तीए वज्ज
[पेइयराश्चो अणुजाणह तुभे धणेण सह धणसिरीं गच्छ-
१५ माणिं ति । गता सहरिसं अणुजाया तेहिं]५ ।

पयडो सत्थो, अणवरयपयाणएहिं च पत्तो द्दमासमेत्तेण
कालेण तामलित्तिं । दिट्ठो गरवई । वज्जमञ्चिश्चो तेणं ।
निश्चोइयं भण्डं । न समासाइश्चो, 'जच्चिक्खियाहो । तश्चो
चिन्तियमणेणं । कइमहं असंपाडियमणोरहो गेहं गच्छामि ।

१ ACE गच्छिहिसि । १ A चउत्त. CE चउत्त, B उचत्त ।

२ B ववत्ता । ३ D om. ४ The passage in brackets is

wanting in ACE. B adds it on the margin. ५ D जच्चिक्खिती ।

ता पञ्चासन्न एव भयवं रयणाथरो, एयमवगाहामि त्ति ।
न 'य संशयमणारूढो पुरिमो एगन्तावायभौरू सयलवणा-
णन्द्यारिणिं संपयं पावेद्' । किं वा तीए रहित्यस्स पुरिस-
संखामेत्तफलसाहएणं जीविएणं । ता अणुचिद्दामि समुद्तरणं ।
संपहारिऊण नन्दएण धणमिरीए य मह ठाविश्रो सिद्धन्तो । ५

एत्यन्तरंमि 'य उवट्टियाए मञ्जणवेलाए दहृत्यमेत्तजर-
चौरनिवमणो उद्दामनहरविल्लिहियङ्गो सेडियाघसणधवलपाणी
तम्बोलराथरअयाहरो परिमिलाणकुसुमसुण्डमालौ 'जूय-
यरवम्भपेत्तिश्रो भयकायर' मग्गश्रो 'पलोएमाणो आगश्रो
जूयथरो त्ति । भणियं च णेण । अञ्ज, सरणागश्रो ण्दि, ता १०
ररकुड अञ्जो एएमिं अणञ्जजूयथराणं । धणेणं भणियं । भद्द,
वौमत्यो होहि ; अह किंनिमित्तं पुण एए भद्दं अहिहवन्ति ।
तेण भणियं । अञ्ज, 'भागधेयाणि मे पुच्छ', न सक्कुणोमि
आचिस्सिकुं । तश्रो धणेण 'अहो से भावगरुश्रो आलावो'
त्ति चिन्निऊण भणियं । भद्द, अलं विषाएण ; कस्स विमम- १५
दसाविभाश्रो नं होद ; ता कहेउ भद्दो एत्य कारणं ।
तश्रो पञ्चागयसंवेगेण 'बाहुरुद्धनयणेणं मगगयत्तरं माहियं
तेणं । अञ्ज, वाणिययकुलफंसणो उभयलोयविहद्धसेवी विवुह-
जणनिन्दिश्रो विषपायवो म्भ अवयारनिमित्तं चैव पाणिणं

१ D om २ D पावद् ति । ३ D spells always ऊरुथर ।

४ D वरो । ५ D पु०, E पर० । ६ B भागधेयाणि, D वेयाणि ।

७ D पुच्छु ।

८ E बाहुरुद्धनयणं ।

- समुष्पन्नो णि कुसुमउरनिवासौ महेश्वरदत्तो नाम अहयं
 ति । ^१सपुष्पजणवस्त्रिणं सथलदोमनिहाणभूएणं जूएणं ^२ईदसं
 अवत्थं ^३पत्तो णि । तन्नो धणेण चिन्तियं । अहो से विवेगो,
 एथावत्यागयं पि अप्पाणयं जाणइ अकक्कायरणं च
 ५ परिचेएइ^४ ; ता गहभो खु कोइ एसो त्ति । चिन्तज्जण
 भणियं । भइ, ता किं ते करौयउ । तन्नो तेण अणुचिय-
 विषमं मिलायन्तलोयणं सुस्सन्तवयणं वल्लन्तत्करं ^५दरं जंपिउं^६
 न जंपियं चेव । तन्नो धणेण ^७‘हारिय किंपि भविस्सइ, “तं
 न चएइ पत्तियउं’ ति अत्यन्नो ऽवगच्छिज्जण भणिन्नो नन्दन्नो ।
 १० भइ नन्दय, पुच्छाहि एए वाहिं परिषमन्ते जूययरे,
 जहा ‘भहाणं किमवरद्धमिमिणा भहेणं’ ति । ^८निग्गन्नो
 नन्दन्नो । पुच्छिथा तेण जूययरा । सिद्धं चिमेहिं । एसो खु
 वायामयगन्धेणं सोलस सुवसे ^९‘हारिज्जण अक्खसहिणणं^{११}
 निहद्धो ^{१२}‘वि किइं लहिज्जण कोइवावडाण अन्नाण अदाज्जण
 १५ सुवसयं पलाइज्जण इह पविट्ठो त्ति । तन्नो साहियमिणं
 नन्दएणं धणस्स । भणिन्नो य तेण । देहि एथाण सोलस
 सुवसे । ^{१३}दिस्सा नन्दएण । गया जूययरा । भणिन्नो य सो

१ D कुलसमुपपन्नव ।

२ D गरिं ।

३ B पाविचो ।

४ CE •वेएइ, and translate परिचेइएति ।

५ C दर, D वाहरं ।

६ CE जंपिउं, D जंपियं ।

७ ABD add चिन्तियं ।

८ D नं तु ।

९ D adds वउ ।

१० B हारविज्जण ।

११ A •सिद्धएणं ।

१२ CE विचिंथं, D विचिंतरे ।

१३ D adds जं वज्जा वाचवेइ भविज्जण ।

धरणे । भद्र, उद्वेष्टि, मुञ्च विसाथं । कञ्जपहाणा खु पुरिसा
 इवन्ति, विभायवञ्जको य इत्यियाजणो । ता मञ्जेउ भद्दो
 त्ति । 'तन्नो 'विस्सिन्नो 'विद्य उद्विन्नो महेसरदत्तो, मञ्जिन्नो
 मद्द धरणेणं । दिस्सं वे- खोमज्जयस्सं, परिच्छियं च तेणं ।
 भुत्तुत्तरकालंमि य भणित्तो धरणेणं । भद्द, एगजादन्नो मञ्जण- १
 भावन्नो य साहारणं ते इमं दविणजायं । ता इन्नो किंपि
 गिण्हज्जण मयं चेव निन्नोयमणुच्छिट्टउ भद्दो । किं इमिणा
 भद्दस्स वि 'अणभिमएणं विवुहज्जणनिन्दिएणं उभयलोय-
 अद्दिवस्सुच्छिएणं अद्दमज्जणत्तुद्विज्जणएणं^१ जूययारचेद्विएणं ति ।
 महेसरदत्तेण चिन्तियं । अन्नो मे अद्दस्यया तायद्ददेवकुल- १०
 सरिसं इमस्सु चेट्टियं, मम उण इमं ईदसं ति । अवि य

न वि तद्द परोवयारं अकरेत्तो लाघवं नरो लद्द ।

जद्द^२ किञ्जन्तवयारो परेण करुणापवञ्जेणं ॥

ता किं इमिणा, अवल्लम्भेमि^३ पोरिसं, करेमि संपयं पि
 सक्कुलसरिसं ति । चिन्तिज्जण भणियं महेसरदत्तेणं । अञ्ज, १५
 धन्नो खु अहं, अस्स मे तुमए मद्द दंसणं 'समुप्पन्नं । अन्नो
 परिचत्तं चेव मए संपयं वञ्जज्जणणहिमयं चेट्टियं, पडवन्नो
 'अहं पुरिमणुणेहिं, विमुक्को अल्लच्छौए । ता किं वञ्जणा
 र्जपिएणं । अवस्सुमहं अञ्जप्पभावेणेव अञ्जस्सु उवएसपरिस्सुमं
 सप्पसं करेज्जण अञ्जं पेत्तामि त्ति । भणिज्जण निग्गन्नो १०

१ E om.

१ D om.

१ D adds अणभिमएणं ।

४ D कीरत्तुं ।

५ D पोवत्तं, C पोवत्तं ।

६ D जायं ७ D च ।

गेहाश्रो नथरौश्रो य । तश्रो य 'किं करेमि, किं लङ्गेमि
 द्विणजाद्यनिमित्तं भगवन्तं जलनिहिं । अत्यरहिश्रो खु
 पुरिखो अपुरिखो खेव । दरिद्रस्स हि न 'वित्तिरद जमो, न
 विथक्षए किन्ती, न सञ्जणेण 'संगमो न परोवधारसंपाथकं
 ५ ति । अहवा । अथण्डमणोरहभङ्गुरेसु विजियसुरासुरेसु 'थ
 महरसुहामभमिरेसु कालदण्डेसु किमणेणालोदएणं' । अङ्गी-
 करोमि भयवन्तं उभयलोयसुहावहं धम्मं । एवं च कए
 समाणे इमस्स वि सत्यवाहपुत्तस्स परमत्यश्रो उवगयं खेव
 हवइ' ति चिन्निज्जण पवश्रो पिउवयंसयस्स जोगौमराभि-
 १० हाणस्स कावालियस्स समीवे पव्वञ्जं ति ॥

इश्रो य निवेइश्रो नियथाहिप्पाश्रो धणेणं नन्दधण-
 विरीणं । भणिश्रो य तेहिं । के अन्हे भवश्रो समीहि-
 यन्तरायकरणस्स । जं वो रोयद, '[तमेव अणुचिट्ठ अण्णो]
 ति । तश्रो गहियं धणेण परतीरगामियं भण्डं, गवेसाविथं
 १५ पवहणं ॥

एत्यन्तरंमि भणिश्रो धणविरीए नन्दश्रो ? अहा । वावा-
 एमो एथं, गच्छामो अज्जत्य, किं जे मसुहतरणेणं । नन्दएण
 भणियं । 'हा न जुत्तमेथं, सामी खु एमो मभाविश्रो य ।

१ D विन्नरद ।

२ D adds वच ।

३ D सरपसु ।

४ D adds दुल्लससंभसावुल्लस्सेजं ता, B i marg.; E adds ता ।

५ ACDE omit the words in brackets.

६ B अच ।

ता न तुमए 'एयं सुविणे वि चिन्तियव्वं ति । तन्नो चिन्तियं
धणमिरीए । न एस एयं ववमइ ; ता अहं चेव केणइ उवा-
एण एयं करिस्सामि न्ति । कन्नो तीए नागदत्तापरिव्वाह-
याओ निषामिऊण आयङ्ककारओ कालन्तरनिवाई कक्षण-
ओगो न्ति ॥

एत्यन्तरंमि मंजत्तियं पवहणं, निमित्तं गह्यभण्डं ।
तन्नो पमत्तदियहंमि निग्गओ धणो, गन्नो वेलाउलं । दिअं
दौणाणाहाण दविणजायं । संपूहओ जल्लनिही । अग्घियं
जाणवत्तं । आरूढो खु एमो मह परिचणेण । उक्कित्ता
मङ्गरा, आऊरिओ सङ्खकुन्दधवलो मियवडो ।

तो लल्लिउं पवत्तं कच्छहकरिमयरनिचरतिमिकलियं ।

मङ्खउल्लालदेमं पायाल्लतलं व गम्भीरं ॥

जल्लगयजल्लहरपडिमापडिवारणदंसणेण अत्तयं ।

दप्पुद्धरकरिमयरुक्कलन्तमखोहियतरङ्गं ॥

वेलाउल्लवल्लौहरनिमल्लगन्धव्वमिऊणरमणिज्जं ।

हौरिन्दगौलमरगयमऊहपरिरञ्जियजलोहं ॥

मल्लयाल्लदरिमन्दिरनिमल्लमिद्धवज्जपुल्लहयसुवेल्लं ।

कप्पूरसण्डमण्डियमहिन्दकरिदल्लियविचउतउं ॥

पवणधुयजल्लसवाहयसरसरसन्ततौरताल्लवणं ।

विहुमल्लयाहिरामं सिन्धुवहं पवणवेणेण ॥

एवं च जाव कइवयद्विसे^१ गच्छन्ति, ताव दिशो धण-
 सिरीए जोओ पुञ्जवसिओ धणस्स । गहिओ य एसो थेव-
 दियहेहिं सेव अकयपडियारो महावाहिणा । जाय से
 महोथरं, परिसुद्धाओ भूयाओ, उस्सुणं वयण, ^१गण्डियाओ
 १० जहाओ फुडिया करचरणा, न रोयद से भोयणं, वाहिज्जद
 तिसाए, न चिट्ठद पीयमुदयमुदरंमि । तओ विससो धणो ।
 चिन्तियं च तेण । किमेवमयण्डे सेव पावविल्लमिय । अह्वा
 नत्थि अयासो पावविल्लमियस्स । ता कि करेमि । उच्चत्तद
 मे परिणणो, विससा धणसिरी, पञ्चायवयणो य नन्दओ ।
 १० ता कि इमंमि सेव रयणायरे वावाएमि अप्पाणय ति ।
 अह्वा न एवमेएमि सुह होद, अवि य अहियथरं दुहं
 ति । न य अकयपडियारस्स इमं कापुरिमचेट्ठिय जुज्जद^२ ।
 भणियं च अन्नाए 'अविमादणा होयव्व' ति । पञ्चामसं च
 जहासमौहियं अवरकूल । ता इमं ताव एत्थ पत्तकाल,
 ११ नन्दयं सेव भण्डसामिन्तणे मिउञ्चामि । ^३विचिन्ताणि खु
 विहिणो विल्लसियाणि । को जाणद, कि भविस्सदं त्ति ।
 एसो य ताव तायसुकथं मम य ^४भाइणेहं वज्जमसमाणो
 एय धणसिरिं ^५बन्धवत्थयगय करिस्सदं त्ति । चिन्तिऊण
 भणिओ य तेणं नन्दओ धणसिरी य । वयस नन्दय, कस-
 १० परिणद्वयेण एसा मे अवत्था, पञ्चामसं च अहिण्डियं

१ D •पयाचर ।

२ D बडियाच ।

३ E adds ति ।

४ B चिन्तादि ।

५ CE •वेदिं, D मयकेदिं ।

६ D adds साचावित्त० ।

अवरकूक्षं, अणेगावायपीडियं च जीविद्यं सव्यसन्ताणं १चेव
 विशेषञ्चो वाहिपीडियसरीराणं अन्धारिषाणं ति । ता अहि-
 ड्हेहि इमं रित्यं, तुमं चेव एत्य नायगो, समुत्तिखत्तु य मे
 भयवन्तं जलनिहिं पञ्चअस्सेव जहोषियं उवक्कमं १करेज्जामि ।
 तञ्चो १ अइ मे रोगावगमो भविस्सइ, तञ्चो सुन्दरं चेव ; ५
 अन्नहा उ तायसुकथं वज्जमन्नमाणेण ममं च भाउयसिणेहं ४
 पावियज्जा तए बन्धवाणं एसा भन्तारवज्जला धणसिरी ।
 सुन्दरि, तए वि ५य इमो मोत्तूण पावं अहं विय दट्ठम्भो,
 न अण्डियम्भं इमस्स वयणं ॥ एत्यन्तरंमि सदुरत्तं चेव पइञ्चो
 गन्दञ्चो धमसिरी य कइयवेणं १ । धणेण भणियं । वयंस १०
 गन्दय, न एस कालो विषायस्सु ; ता अवलम्भेहि पोरुसं,
 उज्जेहि काउरिसवज्जमथं किलीवत्तणं, नियमेहि नियय-
 हियथंमि काञ्चोषियं कक्खं । सुन्दरि, तुमं पि परिच्चय
 इत्थीयणहिययरायहाणिमोथं ०, विमुमरेहि चिन्तायासका-
 रिण मिणेह, अवलम्भेहि कक्खं । एत्य खलु १० सो पुरिसो १५
 इत्थिया वा पंमंसिज्जइ, जो काळसू । काळसू य मन्तो
 उज्जाहवन्तो अवस्सुमावयं लहेइ ति । तञ्चो १ पडिवज्जमणेहि
 धममासणं ॥ पत्ताणि महाकडाहं नाम दीवं । गञ्चो गन्दञ्चो

१ D . नेव । १ BD कारवेज्जामि । १ D adds च ।

४ D adds मन्नमासवेणं ।

५ D om.

६ D adds .मन्नसियं रोषिउमारदी ।

० A . वाचिं, D . वाचौ ।

८ D om

९ B adds च ।

घेत्तूण पाञ्जुं नरवरमवलोदुं । नञ्मन्निश्चो रादणा ।
 दिक्कमावास्त्यामं । श्रौचारियं भण्डं । उवणैया धणस्स
 वेक्खा । पारद्वो उवक्कमो । तज्जोगदाणश्चो न 'य से वाही
 श्रवेद । तश्चो चिन्तियं नन्दएणं । न निथदेसमपत्तस्सिमस्स
 ४ एस वाही श्रवेद त्ति, तश्चो न जुत्तमिद्द कालमस्सिक्खिं ।
 तश्चो निश्चोदयं भण्डं, गहियं च पडिभण्डं, मज्जियं जाण-
 वत्तं । दिट्ठो नरवर्द, संपूहश्चो तेण । पयद्वो निथदेसमागन्तुं ॥

अदक्कन्तेसु कइवयपयाणएसु चिन्तियं धणमिरीए । कइं
 न विवश्चो एसो । मदेसमुवगयाए 'य दक्कणे एयस्स वावा-
 ५ यणोवाश्चो, जीवमाणो य एसो 'निषं मे हिययसक्कभूश्चो त्ति ।
 ता इमं एत्थ पत्तकालं । 'ठाद चेव एसो 'पाउत्तकालयमि
 रयणीए, तश्चो इमंमि चेव जल्लयरमत्तभासुरे सायरे
 पस्सिक्खामि' । पस्सिक्खो य एसो चवल्लभावश्चो जाणवत्तस्स
 अन्धयारयाए रयणीए 'तद्वक्कद्वो चेव निस्संभयं न भविस्सुद ।
 १५ एवं च कए ममाणे एभो वि नन्दश्चो 'मे सामश्चो भवि-
 स्सुद त्ति । चिन्तियं संपादयं धणमिरीए अहासमीदियं ।
 पस्सिक्खो जामावसेभाए रयणीए 'पाउत्तकालयनिमित्तमुट्ठिश्चो
 पायाल्लगळीरे 'समुदमि मत्थवाहपुत्तो । ठिया कंचि काल ।

१ D om च, E च से ।

२ D om.

३ BD निचनेव ।

४ CE चाद, D चोद ।

५ MSS पाव० ।

६ D adds त्ति ।

७ D तद्वक्कद्वो ।

८ BD transpose मे and सामश्चो ।

९ D पाव० ।

१० D समुदममि ।

कश्चो तीए हाहारवो । उट्टिश्चो नन्दश्चो । पुष्किय्या एषा
 'मामिणि, किमेयं' किमेयं' ति । तश्चो मा अत्ताणमणुताड-
 यन्नी मदुक्कमिव अहिययरं रोविउं पवत्ता । 'हा अज्जउत्त
 हा अज्जउत्त' त्ति भणन्तौ निवडिया^१ धरणिवट्ठे । तश्चो
 नन्दएण संजायामङ्केण मत्त्यवाहपुत्तसेज्जं निरुविय तमपेस्क- ५
 माणेण मग्गयत्करं पुणो वि वाहित्ता 'मामिणि, किमेयं
 किमेयं' ति । धणमिरीए भणियं । एषो खु अज्जउत्तो
 आयमणनिमित्तमुट्टिश्चो पमायश्चो ममुट्ठे निवडिश्चो त्ति ।
 तश्चो एयमायण्णज्जण वाहज्जलभरियलोयणो तफ्फेहमोहिय-
 मई तंमि सेव अत्ताणयं पस्किविउमाठत्तो नन्दश्चो, धरिश्चो १०
 परियणेण । तश्चो अञ्जन्तमेयाणलज्जलियमाणमो 'न एत्थ
 उवाचन्तरं कमइ' त्ति विमण्णो । धराविश्चो तेण बोहिय्त्यो ।
 अण्णेमिज्जण गोमे उच्चाइया नङ्गरा,^२ पयट्ठो^३ मदुक्कं अहि-
 प्पेयदेमाभिसुहे ॥

इश्चो य मो मत्त्यवाहपुत्तो पडणममणन्तरमेव ममासा- १५
 इयपुब्बभिन्नबोहियत्तफल्लगो मन्तरत्तेण ममुत्तरिज्जण मायरं
 लवणजलासेवणविगयवाहो संपत्तो तौरभायं । उत्तिलो माय-
 राश्चो पुणोजायमिव अत्ताणयं मज्जमाणो उवविट्ठो तिमिर-
 पायवसमीवे । चिन्तियं च तेणं । अहे मायावज्जलया
 १ इत्थियावग्गस्सु, अहो निंसंभया धणमिरीए, अहे अमरिसे १०

१ ACE have only once किमेयं

२ D पोयमउक्के .

३ D adds च .

४ D इत्थियग्गस्सु

ममोवरि वेराणुबन्धो, अष्टो लङ्कदयं उभयकुलमिमीए ।
 ता किं पुण से इमस्स ववमायस्स कारणं । अह्वा अविवेच-
 वङ्गले इत्यियायणे को कारणं पुच्छेइ त्ति । इत्यिया हि
 नाम निवासो दोमाणं, निमित्तं भाइयाणं, उप्पत्ती कवड्डाणं,
 ५ खेत्तं सुभावायस्स, द्वारं अमेयमग्गस्स, आययणमावयाणं,
 शेवाणं नरयाणं, अगल्ला कुसलपुरपवेमस्स । ता कि इमिणा
 चिन्तिएणं, कच्चं चिन्तेमि । न एम कालो एयस्स 'आलो-
 चियव्वस्स, अवि य उच्छाहस्स । 'उच्छाहममुच्चमाणो पुरिमो
 अवस्स चेव ववसायाणकवं फलं पावेइ, न य अतीयवत्युत्तिन्ता
 १० दढं कायव्व' त्ति 'वुड्डुवाओ । थेवं चिम पञ्चायणं पुरिमस्स,
 गहयं च जणजणयाः ते य से सुन्दरा चेव त्ति ।
 चिन्तिऊण उट्ठिओ पायवममौवाओ । गओ थेवं भूमिभागं ।
 दिट्ठा य तेणं वहणभङ्गविवक्षाए मावत्थीनरवइस्स 'मीहल-
 दौवगामिणौए धूयाचेडियाए । तीसे चेव पिउमन्निगा चेडिया
 १५ तीसे ममप्पिया भण्डारिणौए विवस्समि य तमि वहणए
 ममुह्वीईहिं घत्तिया कूले पञ्चत्तमुवगया मा चेडौ तमु-
 हेमागएण दिट्ठा य तेणं तीसे]॥ उत्तरौयदेममि तमुहेम-
 मुच्चोवयन्तौ तेकोल्लसारा नाम रयणावलि त्ति । अबुण्ण-
 मालेण य इमं वुत्तन्त 'परकेरिगाए वि इमीए ववहरिऊण

१ B 'चिचस्स ।

२ D बुड्डुपरिच ।

३ B भिच ।

४ CE omit the passage in brackets, B has it, but strikes it out, D supplies it on the margin.

पुणो पुणो इणमेव उद्दिषिथ कुसलपरकं^१ करेत्तामि' ति
 चिन्निऊण गहिया य तेणं । पणट्ठो विषयसंमुहं^२ । दिट्ठो य
 तेणं जूययरवइयरविभोइओ पवञ्जकावास्सियवओ सुधिङ्क-
 गारुडमन्नो मन्नघाहणत्थं चेव समुहूतडमहिवसन्नो महेसर-
 दत्तो । तेण^३ वि एसो ति पञ्चभिन्नाओ । तेणं भणिओ य ।^४
 मत्थवाहपुत्त, कुओ तुमं, कहं वा ते^५ ईदसी अत्थया । तओ
 'न गेहदच्चरियमन्नस्स पयाभिंठं ज्जइ' ति चिन्निऊण
 भणियं धणेणं । जस्सनिहीओ अणं, वहणविओगओ ममेयं^६
 ईदिसी अत्थय ति । महेसरदत्तेण भणियं ।^७ 'अवहिसो
 विहो उअयाणं भङ्गेषु, सुचस्सत्ता सिरि' ति सच्चो लोयवाओ ।^८
 किल्लेमायामवङ्गले। गिहवासो, जेण भवओ वि कप्पपायवस्स
 विय परहियभंपायणामेत्तफलजस्स ईदिसी अत्थय ति ।
 अहवा येवमेयं । पणट्ठो वि समी कालजोगओ अचिरेणं चेव
 संपुण्यं पावइ, विममदसाविभाए^९ य वट्टमाणा देवा वि
 परिकिस्सेसभाइणो हवन्ति, किमङ्ग पुण मच्चलोयवासौ^{१०}
 जणो । ता न ङए संतप्पिययम्भं । आवयाए वक्खकठिणाहयया
 चेव महापुरिसा हवन्ति । उवयारिणी य आवया ; जओ
 मक्खइ इमोए सक्खणा^{११} सक्खणविसेसो, 'सक्खिअए अणु-

१ D - पक्खे विहोइयं ।

२ DE - समुहं ।

३ D वि य थवो ति ।

४ D हरिसी ।

५ D - विउरयस्स मे ।

६ D adds एव ।

७ D विभाइइ ।

८ B दुक्खए, D दुक्खएअं विसेसो ति ।

९ D सक्खिअइइ ।

- रत्नेयरपरियणो,^१ गम्यन्ति अत्तणो भागधेयाणि, निव्वडर
 निच्चपच्छन्नो पुरिसयारो । नाऽणसममंपत्तस्स कालागदस्स
 सब्बहा गन्धोवसङ्की हवद । 'न चिरकालठारणी य एसा
 आवय' त्ति सस्सणाओ अवगच्छामि त्ति । अन्नं च । भवन्नो
 १५ विह्वो व्व साहारणो चेव मे एस खणमेत्तपीडागरो परि-
 किल्लेसो । परिच्चत्तसव्वमङ्गो य मंपयमहं । ता किं ते उव-
 गरेमि । तद्दा वि गेपहाहि एयं पढियमेत्तसिद्धं तस्सयाहि-
 ददस्स वि पाणधारयं^२ भयवया विणयाणन्दणेण पणीयं
 गारुडमन्नं ति । भविस्सइ य इमिणा वि भवन्नो मविह्वेण
 १० विय परत्यमंपायणं ति । धणेण चिन्तियं । अहो मे अका-
 रणवच्छलत्तणं । अहवा दुहियमत्तवच्छलो चेव सुणिज्जणो
 होइ । ^३उवियाकओवयारो य कइमहमिमस्स मन्तियं
 गेपहामि त्ति । चिन्तिज्जण भणियं च तेणं । भयवं, अणु-
 ग्गिहीओ ण्हिः मम कुमलचिन्तणं चेव भयवओ उवयारो ।
 १५ न तवस्सिज्जणाणुग्गिहीओ अकम्भाणं पावद । पमादणो य
 गिहत्त्या हवन्ति, उग्गाओ य मन्तदेवयाओ । ता अन्नं मे
 मन्तेण । महेसरदत्तेण भणियं । ^४सोमदेवओ निष्पञ्चवाओ
 खु एसो । धणेण भणियं । तद्दा वि अल्लमिणेणं ति ।
 महेसरदत्तेण चिन्तियं । अहो महाणुभावया मत्यवाहपुत्तस्स ।

१ E रो ।

२ D •भारतमत्तं ।

३ B उववा, CE उविय translate चपिच. D उचिवा ?

४ D सोम न एव पर उव्वउ देववाउ ।

नूणमहमणेण न पञ्चभिन्नाओ, तओो अकओोवयारिन्तणेण
 उवरोहवील्लयाए न एयं गेणहइ । ता पयासेमि से अया-
 णयं' । चिन्निऊणं भणियं च तेण । सत्यवाहपुत्त, सुमरेहि
 मं तामल्लिन्तीए जूयथरवइथरविमोइयं महेसरदत्तं । ता
 अल्लमत्तहावियप्पिएणं । गेणहाहि एयं, अल्लहा महरं मे ४
 पीडा ममुप्पव्वइ त्ति । तओो सुमरिऊण वुत्तन्तं १ से 'कयत्थो
 एसो' चिन्निऊण 'हवइ महरं एयस्स पीड' त्ति अवयच्छिय
 तदुवरोहभौरुणा भणियं धणेणं । भयवं, जं तुओे आणवेह ।
 तओो दिओो महेसरदत्तेण मन्तो, गहिओो धणेणं । गया
 तवोवणं । २ फणमादौएहिं कया पाणवित्ती । ठिओो एग- १'
 दिवमं । अहिवन्दिऊण महेसरदत्तं पेमिओो य तेणं पयट्ठो
 विस्सयमंसुहं' । नारङ्गाइमंपादयाहारो य पयत्तगोवियरयणा-
 वल्लो काल्लक्कमेण पत्तो सावत्थिं ति ॥

तीए य नयरीए तीए चेव रयणीए राइणो ५ विथार-
 धवल्लस्स तक्करेहिं सुट्ठं ६ भण्डायारं । तन्निमित्तं घेप्पन्ति १'
 भुयङ्गप्पाया भयरवासिणो अल्ले य कप्पडियादओो त्ति ।
 निज्जन्ति मन्तिपुरओो सुच्चन्ति य परिक्खिउं । तओो सो
 धणो एयमायस्सिऊण दुवारओो चेव अल्लओो गच्छमाणो
 गहिओो निउत्तपुरिसेहिं, भणिओो य 'भइ, कओो तुमं'
 ति । तेण भणियं 'सुसम्भनयराओो' । तेहिं भणियं । कहिं १

१ E •चं, D •चं ति ।

२ BD om.

३ D पयसपोररहिं ;

४ D •समुचं ।

५ D adds च ।

६ D भंजारं ।

'वक्षिहिसि । तेण भणियं । अग्गच्छो गच्छो आसि, संपयं तं
 चेव 'वक्षिहामि त्ति । तेहिं भणियं । भइ, न तए कुप्पियव्वं
 ति ; अण्व खु रादणो विथारधवल्लसु केहिंचि सुट्टं भण्डा-
 थारं । तन्निमित्तं च 'कप्पडिया तुभेहिं आणियव्व' त्ति
 १ निउत्ता अण्हे । ता एहि, वक्षामो मन्निगेहं ति । धणेण
 भणियं । भइ, अहमियाणिं सेवेहागच्छो, २ नाहं एयकक्का-
 यारी । ता किं तहिं गएणं । तेहिं भणियं । निहेसगारिणो
 अण्हे, ता अवरसुं गन्तव्वं ति । अण्णिक्कमाणो वि हियएण
 नीओ मन्निगेहं, ढंमिओ मन्तिस्स, भणिओ य तेणं 'भइ,
 कओ तुमं' । तेणं तं चेव मिट्टं ति । मन्निणा भणियं ।
 ३ किं ते पाहेयमइं वा । तओ तेण लोहअञ्जाणमोहिय
 मणेण अविथारिऊणं आथइं भणियं निव्वियप्पेणं 'न किं चि
 मंसण्णिज्जं, ति । मन्निणा भणियं 'फुड मन्नेज्जामि' । तेण
 भणिय । किं भवओ वि अक्कहा निवेइयइ त्ति । मन्निणा
 ४ भणियं । जइ एवं, ता गच्छ । तओ गच्छमाणो तत्येव
 भवणक्कणे कहिंचि पमायकुडिएणं गहिओ. 'वन्दुरापवङ्ग-
 मेण । फालियं से निवमणं । एत्यन्नरमि तमुहेमसुक्कोवयन्तो
 सत्तरिमिमाला विथ निवडिया 'ओड्डिगाओ तेत्तोक्कमारा

१ B वक्षि ।

२ ACE वक्षोहामि ।

३ B कप्पडियादं ।

४ ABCE सेवावओ, D सेववावउ ।

५ D adds ऊर एव ।

६ D adds हविषजाय ।

७ B इहेणं ।

८ A वन्दुरा ।

९ CE ओवड्डिगाओ, A उव०, D उड्डियाउ ।

रयणावलिं चि । दिडा मन्तिणा, मोयाविया पवङ्गमाओ,
 गहिया रयणावली पञ्चभिन्नाया य । भिन्नं ^१मन्तिहियं ।
 नूनं अकुसलं रायधूयाए, अञ्जहा कुओ इयं एयस्स । पुष्किओ
 खु एओ । भइ, कुओ तुह एमा । तओ मलज्जं भणियं
 धणेण । कथावि^२ अहं खु जाणवत्तेण महाकडाहं गओ ५
 आमि । तय मए एमा कीया । विवञ्जं च मे आगच्छमाणस्स
^३त जाणवत्तं । तओ एहमेत्तरित्यमामी भयवया देव्वेण
 मपाइओ ण्दि । मन्तिणा भणियं । कथा कीय चि । धणेण
 भणिय । अत्यि वामसेत्तं । मन्तिणा चिन्तियं । तिमामसेत्तो
 कालो एयाए विदन्नाए, दमामसेत्तो य कालो रायधूयाए १०
 इओ गयाए, एओ य एवं जंपद चि । ता कहमेयं । अव-
 सन्ता य एमा एणामि^४ । अमवद्धपलावी खु एओ, देवस्स
 निवेएमि । निवेदयं मन्तिणा । आउलीइओ राया । निरु-
 विया रयणावली । हक्कारिज्जण टंमिया ^५भण्डगारिगण,
 पञ्चभिन्नाया य तेहिं । तओ रादणा चिन्तिय । वावाइया १५
 मुट्टा वाणेण^६ मे धूया ; अञ्जहा कहमेवमेयं जुज्जद चि ।
 कोहाभिभ्रएणानि अचन्तनयाणुमारिणा पुणो वि पुष्काविओ
 चि । धणेण पुणो वि तं चेव माहियं । तओ रादणा पुणो
 वि रयणावलिं निएज्जण^७ पञ्चभिन्ना णेण । अहिययरं कुवि-

१ D मन्तिओ ।

२ ACE om.

३ D om.

४ D adds चन्नाए, CE एतेचन्नाए ।

५ D भण्डारिवाए ।

६ D मे चलेव ।

७ D adds इविदेव ।

एण 'म एयमसहा हवह' णि वण्णो समाणत्तो । तन्नो य
तणमसिविखित्तगत्तो वण्णन्तविरसडिण्डिमो अवराहयावणत्थं
च पडस्सिगानिमिथरयणावली पयट्ठाविण्णो वण्णयामं^१ । तन्नो
नीयमाणस्सु^२ हट्ठमग्गावसेसे मंसाहिसासिणा ओसावएण
५ 'मंसमेयं' ति कस्सिऊण अवहरिया रयणावली, नीया
सनीडं । धणो वि य अहिययरं कुविण्हि रायपुरिसेहिं^३
नीओ मसाणं ति । तं च केरिसं^४ ।

सुक्कपायवसाहानिसीणवायमं वायसरसन्नकरयररवं^५ रव-
न्तसिवानायभीसणं भीसणदरदड्डुमडयदुरहिगन्धं गन्धवसा-
१० लुद्धं हवेत्तसाणं साणं कड्ढासनिवहभासुरं भासुरं कव्वाय-
पीरजणय ति ॥ अवि य

पुरओ पत्थियदण्डो उग्गाहियकालचक्कद्वारो ।

कस्सिकालं वण्णिसरिसो कालो वि जहि क्खल्लिक्खेज्जा ॥

तत्थ बोलाविण्णो लोहियासुहाभिहाण पाणवाडयामस-
१५ खण्ड । तन्नो वहगणण्डासस्सु आदेस दाऊण गया राय-
पुरिसा । नीओ^६ येव भूमिभायं चण्डालेण, ^७ पुसहओ पक्खा,
चिन्नियं च तेणं । अहो दमाए आगितीए कइमकज्जयारी
भविस्सद । अहवा निहेसयारी अहं । ता किं ^८ मम एहणा ।

१ D •भूमिं. २ A •सम्पा, CE •सम्प. ३ D adds चकामासो ।

४ ACE om. ५ D करयरवं ६ D चकवन्तं ।

७ D adds अहियः. ८ A कवारपी, B कव्वादरयपी, D क्खयायपी ।

९ A •चहिं, CED •चहिं ।

१० E adds च ।

११ B पुलोरपी ।

१२ ACE मनेरवा ।

सयं निश्चोयमणुचिद्गामि । निवेशाविश्वो जमगण्डीए भणिश्वो
 य । अञ्ज सुदिदं जीवलोयं करेहि, एवमवसाणो य 'ते
 एष लोश्वो । अश्वं य । वयंसगा ने सावगा, तस्सुसग्गिश्वो य
 षेगन्तकूरदिद्विणो अन्हे । रायसासणं चिमं अवस्सुं संपाडेयव्वं ।
 विअत्तो य अन्हेहिं नरवर्द । जहा वावाइअमाणस्सु 'सुइ-
 परिणामो मरउ' ति सुउत्तमेत्तं अन्हेहिं समीहिइयत्यसंपाउणं
 कायव्वं ति । कश्चो य ने पसाश्वो राइणा । ता आणवेउ अञ्जो,
 किं ते संपाडीयइ । धणेण चिन्निचं । अश्वो विअिट्ठया
 चण्डालस्सु । अइवा दीणसत्तवच्छलो परोवयारनिरश्वो अणु-
 यन्पारई न एम कअचण्डालो, 'किं तु जाइचण्डालो । सञ्जणो
 खु एसो । अकाले य मे दंसणं एतेण सह 'जायं' ति ।
 अइवा किं एइणा, गश्वो मे कालो पुरिसचेट्ठियस्सु; न
 संपव्वइ समीहिंयं अप्पपुष्ठाणं ति । 'दीहं नौससिऊण भणिथं
 सविस्सिएणं । भइ, संपाडेहि रायसासणं, किमन्नेणं ति । तश्वो
 'अदीणभावपिसुणियमहापुरिसभावो अश्वो चेव अणवराहो वि
 एसो मए वावाइयव्वो' ति विअणेन वाइअलभरियलोयणेण'
 सगग्गय'^१ भणिश्वो चण्डालेण । अञ्ज, जइ एवं, ता सुमरेहि
 इइदेवयं, परिअय 'विअयरायं, अङ्गीकरेहि धसं, तहा ठाहि
 सग्गाहिमुइ'^२ ति । तश्वो 'धिरत्यु जीवलोयस्सु, न संपाडिअो

१ B इसो ते जीवलोय । २ ACE om. ३ ACE om.

४ E •लोचर्थ । ५ D •सवकरं ६ ACE विअयं । ७ BD •सो ।

- परत्यो, न्ति चिन्मिज्जण ठिओ सग्गाहिमुहं । गहिं
 चण्डालेण कचन्तजीहाकरासभासुरं करवाणं, निज्जिज्जुयं
 पडियाराओ, वाहियं ईसि निचसुयासिहरे । भणियं च तेणं ।
 अहो जणा, इमिणा किण कसंषि रायधूयं वसिज्जण अवहटा
 तेसोक्कसारा रयणावसो । इमिणा अवराहेण एस वावाइस्सइ ।
 ता जइ अओ वि कोइ रायविहइमामेवइस्सइ, तं पि राया
 सुतिस्केण दण्डेण एवं सेव सासइस्सइ न्ति भणिज्जण
 वाहियं करवाणं । काइसं^१सुअभावयाए थ अदाज्जण पहारं
 विमुक्कखग्गो निवडिओ धरणीए चण्डालो । भणिओ धणेण ।
 १० भइ, मा मे इमिणा अइसंभमेण हियं पीडेहि । अणुचिड्ढाहि
 रायसासणं, निओगकारो तुमं ति । चण्डालेण भणियं । अज्ज,
 न सक्कुपोमि असंपाडिओवधारन्तरस्सु^२ पहरिउं । ता किं ते
 पियघरं संपाडेमि न्ति ; आणवेउ अज्जो ॥

- एत्यन्तरंमि राइणो पठमपुत्तो सुमज्जओ नाम, सो
 १५ उज्जाणसुवगओ अहिणा दइओ । उग्गयाए विमस्सु सेववेस्साए
 सेव पणइसओ जाओ । आणीओ नरवइससीवं । ^३सहाविओ
 गाइडिओ, आगओ थ तुरियतुरियं । दिइओ ^४तेण । 'अहो
 पणइडा से सज्ज' न्ति ^५विसेओ खु एओ । पउत्ताइं मनोसहाइं,
 न जाओ से विसेओ । विसेओ राया । चिन्मियं च तेणं ।

१ D परमज्जो ।

२ B सत्ते ।

३ E • वधारंमस्सु ।

४ CE put these words in the plural.

५ ACE डेहिं ।

६ ACE विसेवा च इय ।

अचिन्ताश्रो पुरिससत्तीश्रो । कथाद^१ अश्रो वि कोद^१
 सुषिद्धगारुडमन्तो नरिन्दो जीवावेद त्ति । तो घोषावेमि
 ताव समन्तश्रो पडहगेहिं । जहा । अहो अश्रं चेव एत्थ
 रायपुत्तो ^१[सुमङ्गलो नामं सो उक्काणसुवगश्रो] अहिणा
 दट्ठो । जो तं जीवावेद, सो अं चेव पत्थए तं चेव दिक्खइ ^४
 त्ति । चिन्तिऊण आदिट्ठा पाडहिगा पयट्ठा नयराराम-
 देउल्लसहारमगेहिं ॥

एत्थन्तरंमि आगश्रो एगो पाडहिगो तसुद्वेसं । आस-
 खिअो वे सट्ठो धणेण । जहा । ^१अहिणा दट्ठो रायपुत्तो ;
 जो तं जीवावेद, ^२सो अं चेव पत्थए तं चेव दिक्खइ त्ति । ^{१०}
 तश्रो सहुरिसेण भणिअो चण्डालो । भइ, जइ^३ ते निब्बन्धो,
 ता एयं संपाडेहि । जीवावेमि ताव एयं मुयङ्गदट्ठं, पच्छा
 मारेज्जामि त्ति । हरिमिअो चण्डालो । चिन्तियं च तेण ।
 जो मे मामिसुयं सयल्लनरिन्दपञ्चकायं पि जीवावइस्सइ, तं
 कइं दक्खिअमहोयहो गुणेगन्तपरकवाइं महाराश्रो वावइस्सइ । ^{१५}
 ता जीविअो खु एसो. कइं वा एम एवं विवक्खइस्सइ^४ त्ति ।
 चिन्तिऊण ^५तेण सट्ठिअो पाडहिअो । माहिअो ^६य बुत्तन्तो
 रायपुरिसस्स । तेण भणियं । भइ, किमेत्थ सस्यं, अं एय

१ B ० वि ।

२ D adds चण्ड चेव ।

३ D adds एवं ।

४ D transposes च० वीच ।

१ B om. the passage in brackets.

२ B om. all down to दिक्खइ ।

३ ACE विपक्खइ ।

४ DE om.

- अंपर । धणेण भणियं । अत्थि ताव मम पञ्जगविषावहारी
 मन्तो । कञ्चसिद्धीए उ देवो पमाणं । अविषओ खु एषो
 पुरिसयारस्सु । तद्दवि पेष्कामि ताव त्ति । रायपुरिसेण
 चिन्तियं । अहो से अवत्याणगहओ.आस्सावो अणुद्धओ य ।
 ५ ता अवस्सं औवावेद एस रायपुत्तं ति । मोयाविज्जण नीओ
 नरवदसमीवं, दंसिओ राइणो, साहिओ वुत्तन्तो । तओ तं
 दट्ठूण चिन्तियमणेण । मह्हाणुभावागिई खु एषो । ता कथं
 परदब्बावहारं करिस्सइ । अहवा पुणो विगप्पिस्सामि, न एस
 विधारणाए ममओ; विसमा गतौ विसस्सु, मा 'अस्साहिंयं
 १० मे भविस्सइ पुत्तयस्सु त्ति । चिन्तिज्जण 'वाहजलभरिय-
 नयणेणं ईसिपरिकलन्तवथणेण' भणिओ खु तेषं 'राइणा ।
 भइ; औवावेहि मे सुयं ति । तओ धणेण भणियं । देव,
 सुच्च विमायं; पेष्क भयवओ मन्तस्सु सामत्यं ति । भणिज्जण
 सुमरिओ मन्तो । अचिन्तिसामत्यओ य तस्सु 'वियभन्त-
 ५ वथणकमलो पसुत्तो व्व सुहनिहासए उट्ठिओ कुमारो ।

एत्यन्तरंमि 'मसुद्धादओ माउवायकलवलो । परितुट्ठो
 राया, हरिसविसेसओ अणुचियं पि गेवघाए खित्तं धणस्सु
 कडिसुत्तयं । वरिमियं च देवीहिं आहरणवरिमं । धणेण
 भणियं । महाराय, किमणेणं ति । राइणा भणियं । भइ,
 १० भण, किं ते अवरं मंपाड्डीयउ । धणेण भणियं । देव,

१ B •चिया । २ DE वाहजलभरियणेण । ३ D •नययो, E •नययं ।

४ DE om । ५ CE वियसंतं । ६ B सवुट्ठिउ, D सुहुट्ठोरउ ।

असमयेण । इमं पुण संपाडेत्त देवो तस्स वह्निभोगकारिणो
 अचच्छालभावस्स चण्डाणाभिष्टाणस्स समीहितं मणोरहं ति ।
 राहणा चिन्तियं । अहो से गहयथा । न ईदसो^१ विसुद्ध-
 वत्तजुत्तो अकळं समायरह । ता को उण एसो । पुच्छामि
 एयं । अहवा संपाडेमि ताव एयस्स समीहितं, पुणो पुच्छिस्सं^५
 ति । चिन्तिऊण भणियं राहणा । सहावेह चण्डाणं, पुच्छह
 थ, को से मणोरहो । तन्नो गन्नो पडिहारो, पुच्छिन्नो^४ थ
 तेण । अरे खङ्गिलथ, परितुट्ठो ते राया, अहवा रायपुत्त-
 जीविथदायगो नरिन्दचूडामणी ; ता भण, किं ते करीयत्त
 न्ति । तन्नो खङ्गिलेण चिन्तियं ।^२ नत्थि अग्वो सज्जणचरियस्स^{१०}
 न याऽविसन्नो महाणभावयाए न्ति । चिन्तिऊण भणियं ।
 भह, अवि सुक्को^३ सो देवेणं नरिन्दचूडामणी । तेण भणियं ।
 अरे खङ्गिलथ, को एत्थ संदेहो । कयस्सुसेहरयभून्नो देवो ।
 ता भण समीहितं । तेण भणियं । जइ एवं, ता करेत्त
 देवो पसायं ; अलं अन्नाणं इमीए बुहजणगरहणिव्वाए^{१५}
 उभयलोयविहद्धाए जीविगाए न्ति । पडिहारेण भणियं ।
 अरे दम्बजायं पत्थेहि, किं इमेणं । खङ्गिलेण भणियं । अन्नो वि
 अवरं दम्बजायं ति । तन्नो पडिसोऊण निवेदयं पडिहारेण
 राहणो । भणियं च राहणा । अहो से विवेगो अलोभया थ ।

१ E ईदस ।

२ A वस्सुत्तजुत्तियेच ।

३ D adds चणो ।

४ D tranposes ई० णो ।

५ D नरिहारा ।

धनेण भणियं । देव, आदमेत्तच्छासो तु 'एषो महाजु-
भावो; ता करेण एयस्सु ववसियं देवो' ति । रादणा
भणियं । भइ, कथं चेव एयं; इमं पुण से अवरं, देह भइो
सहत्वेण एयस्सु दीणारसत्तं चण्णसकुदुम्भसहस्सुवासिणिं
१ विष्णुवाशिणिं च^१ पट्टणस्सु अवरवाहिरियं ति । तन्नो धनेण
भणियं 'जं देवो भणइ' ति । पञ्चिक्खिज्जण संपाडियं
रायसामणं ति । तुट्ठो खण्डिअगो न तथा विन्तसाहेण जहा
धणजीविणण ॥

तन्नो धणमुवचरिज्जण^२ भणियं रादणा । भइ, ववसायान्नो
१० सेव अवरगन्नो ते सुकुलजन्नो । ता किञ्चिवासिणं किञ्चामधेयं
वा भवन्तमवगच्छामि । तन्नो 'परसन्निया रथणावल्ली, तद्दवि
गहिया, अहो मे सुकुलजन्नो' ति सरिज्जण विमुक्कदीहनीसासं
३ खज्जावणयवयणेण भणियं धनेणं । देव, कौदमो अकज्जयारिणो
ववसान्नो, को वा एत्य दोषो सुकुलस्सु । किं न संभवन्ति
१५ खण्डिनिलएसु कमलेसु किमन्नो । वाणियन्नो अहयं
आदमेत्तेण, न उण सीलेणं, सुसन्ननघरवासी धणाभिहाणो
य । तन्नो रादणा 'अहो मे धमया, जं न एयं पुरिसरयणं
विणासियं' ति चिन्निज्जण भणियं । कइं तएजारिसा
अकज्जयारिणो इवन्ति । ता कहेहि परमत्तं, कइं तुमए
२० एसा रथणावल्ली पाविद्य ति ॥

१ E सो ।

२ D om.

३ D •वी नाम ।

४ A •मुहिसिज्जण ।

५ B खण्डोच ।

एत्यन्तरंमि १थ ससंभमसुवसपिऊण विन्नन्तं महापडि-
 हारीए । देव, एसा खु मणोरमाभिहाणा उज्जाणवालिथा
 रायधूयावयणाओ^१ वहुणभङ्गेण विउत्तपरिचणा देवं विन्नवेद्द ।
 जहा । देव, इओ मच्छन्ताणं अन्हाणं समुद्दमण्णंमि तस्सणा
 चेव चण्डमाहयपणोक्कियं इत्यिद्याहियए व्य गुण्णं फुट्टं ५
 जाणवत्तं ति । तओ य देवस्स पहावेणं तहाविहफल्लगलाभ-
 संपादयपाणवित्ती जीविथा रायधूया विणथवई । मंपत्ता य
 कर्हंवि नियभायधेएहि नयरिसमीवं । मेह्वणसंठियाए
 पेमिया अहं, जहा विन्नवेहि एयं वुत्तन्तं तायस्स । १०एयं
 सुणिऊण देवो पमाणं ति । तओ ससंभन्तो 'इमीए चेव १०
 रथणावलीवुत्तन्तसुवलभिस्स' ति उट्टिओ राया, पयट्टो य
 मेह्वणं, पत्तो १थ महया १चडगरेणं । दिट्ठा १थ रायधूया ।
 अन्नकारेऊण य पवेमिया मावत्थियं । पुच्छिया य रथणावली-
 वुत्तन्तं । माहिओ य तीए । जहा । तंमि वहुणभङ्गदियहे
 चयलदयाए^२ समप्पिया मंगोत्रिया य तीए उत्तरीयवभ्यणेण । १५
 तओ १थ विवस्से जाणवत्ते कथन्तवसविउत्ते १थ परिचणे
 न-याणामि कौइओ से विपरिणामो त्ति । तओ राहणा
 धणमवल्लोदऊण भणियं । भद्द. कहं तुह एसा इत्यगोयरं
 गय त्ति । धणेण भणियं । देव. समुद्दतीरे सयंगहणेणं ति ।

१ D om

२ D धूयदारियाववच० ।

३ D थवं ।

४ BD om.

५ B चडवारवत्तं ति ।

६ E भूव., AC चडवार ।

७ BD om.

८ D om.

रादणा चिन्तितं । विवक्षा 'बुधसदद्या, कदमज्जहा' मयंगहणं
ति । भणियं च । भद्, अवि दिङ्ं तए तत्य किंचि कङ्कालपाद्यं
ति । धणेण भणियं । देव, दिङ्ं ; अत्रो चैव परदम्बावहारेण
अकञ्जकारिणमप्याणं मञ्जेमि । रादणा. भणियं । न एरिमं
परदम्बावहरणं गिह्णो ; ता अलमईयवत्युचिन्तणेणं । भण,
किं ते करेमि न्ति । धणेण भणियं । कथं देवेण करणिञ्जं,
जं तस्म निञ्जोगकारिणो समीहिय^१अहियमणोरहपूरणं ति ।
रादणा भणियं । भद्, किं तेण ; येवं खु तं तस्म वि
^२समिस्त्रियकारिणो चेद्वियस्म, किमङ्ग पुण भवञ्चो जौविय-
अहियसुयजौवियदायगस्म । धणेण भणियं । देवदंमणाञ्चो वि
अवरं करणिञ्जं ति । देव, मंपुत्ता मे मणोरहा देवदंमणेणं
ति । तञ्चो रादणा टाऊणमणग्घेयं निययमाहरणं विदल्पस-
दयनरमहाञ्चो पेमिञ्चो सुमञ्चनयरं । ^३तञ्चो आपुष्किऊण
नरवहं निग्गञ्चो सह रायपुरिसेहिं धणो ॥

पत्तो य कदवयदियहेहिं गिरिचलयं नाम पट्टणं । तत्य
वि य तंमि चैव दियहे रादणो चण्डसेणस्म मुट्ट मव्वमारं
नाम भण्डागारभवनं । तञ्चो आउलीङ्गया 'नायरया नगरा-
रखिया 'य । गवेसिञ्जन्ति^४ चोरा मुहिञ्जन्ति भवणवीहीञ्चो
परिस्तिञ्जन्ति आगन्तुगा । एत्यन्तरंमि 'य मंपत्तमेत्ता देव

१ E भूय । २ B •दद्या । ३ A om. •अणियं ; E •वापूरणं ।

४ A ससं, B समकियं । ५ ACE om. this sentence.

६ D om. ७ E अवेवाविञ्जंति । ८ BD om.

गच्छिष्या इमे राघपुरिवेहिं, भण्णिया च तेहिं । भद्दा, न
तुभेहिं कुप्पियव्वं । घाहिओ वुत्तन्तो^१ । तेहिं भण्णियं । को
^१एस अवसरो कोवस्सु; ^२एह, वच्चामो जत्थ तुभे नेह ति ।
नीया पच्चउल्लसमीवं, पुच्छिया पच्चउल्लिएहिं 'कओ तुभे'
त्ति । तेहिं भण्णियं 'भावतीओ' । कारणिएहिं भण्णियं 'कहिं^५
गमिस्सुह' ति । तेहिं भण्णियं 'सुसक्कनचरं' । कारणिएहिं
भण्णियं 'किंनिमित्तं' ति । तेहिं भण्णियं । नरवइसमाएसाओ
एयं सत्थवाहपुत्तं गेण्हउं ति । कारणिएहिं भण्णियं । अत्थि
तुन्हाणं किंषि दविणजायं । तेहिं भण्णियं 'अत्थि' । कारणि-
एहिं भण्णियं 'किं तथं' ति । तेहिं भण्णियं । इमस्सु सत्थ- १०
वाहपुत्तस्सु नरवइविइणं रायालंकरणयं ति । कारणिएहिं
भण्णियं । पेक्कामो ताव केरिसं । तओ विस्सुद्धचित्तयाए
दंसियं । पच्चभिञ्जायं ^३भण्डारिएण । भण्णियं च तेण^५ । एयं
पि देवमन्नियं चेव कालन्नरावहुरियं रायालंकरणयं^६ ति ।
तओ संखुद्धा ते पुरिमा पुच्छिया च पच्चउल्लेण । भद्दा, ^{१५}
अवितहं कहेह; ^७कओ तुन्हाणमेयं । तेहिं भण्णियं । किमसहा
तुन्हाणं निवेइयइ । तओ कारणिएहिं निवेइओ एस वुत्तन्तो
चण्डसेणस्सु । 'सो चेव मे राया सव्वमेयं "कारवेह' ति
कुविओ एसो । नेयाविद्या इमे चारयं; 'पाविथव्वो एएहिं
सथासाओ सव्वो अत्थो' ति धराविद्या पथत्तेण ॥ १०

१ D adds राघपुरिवेहिं ।

५ D transposes च० एसो ।

२ D एह ।

३ DE भञ्जामारेहिं ।

५ DE तेहिं ।

६ D चारयं ।

७ D कुच ।

८ AC कारावर, D कारावेह ।

तहिं च परमदुस्त्रिया जाव कदवयदियहे परिवसन्ति,
 ताव तत्येव रायपुरिसेहिं परिब्बायगरुवधारी रघणीए
 परिष्मन्तो सरित्यो सेव गहिओ महाभुयङ्गो ति । नीओ
 मन्तिसमौवं । तेण वि य 'सिङ्गधारी चोरियं करेद ति,
 ४ नत्थि से अन्नं पि अकरणिव्वं' ति कल्लिऊण वण्णो समाणणो ।

रायपुरिसेहि तणमसिगेइयभूर्द्विस्सित्तसव्वङ्गो ।

कोसियमालाभूसियसिरोइरो विगयवसणो य ॥

निश्चित्तमङ्गकणवीरदामसम्मन्तभासुरालोओ ।

द्वित्तरकथायवत्तो उब्भउमियरामहाइठो ॥

१० डिण्डिमयसद्दमेस्सियवज्जणपरिवारिओ य 'ओ नवरं ।
 दरिक्कणदिसाए नीओ भौमं अह वण्णयाणं ति ॥
 नौममिऊण सुदीहं सविलियमह पेक्खिऊण य जणोहं ।
 परिचिन्तियं च तेणं कइमलियं होइ सुणिवयणं ॥
 एपिहं पि मण्ण जुत्तं गहिंयं अं जस्स मन्तियं रित्यं ।

११ साहेमि तयं सव्वं धरणिगयं तस्स किं तेणं ॥
 इय चिन्तिऊण भणिया तेणं नरणाहसन्तिया पुरिषा ।
 मोत्तूण मं न सुट्ठं थाणमिणं केणइ 'निहत्तं ॥
 सव्वं च तयं दव्वं चिट्ठइ एत्येव नवर 'थाणमि ।
 आरामसुअदेउल्लगिरिनदितीरेसु धरणिगयं ॥

१ B सोधचियं, C सोचियं, E सोवचोय explained सोचनीयं ।

२ E चवत्तं ।

३ B डार्त्तनि, E चार्त्तनि ।

धेनुण य तं तुभे अप्येह जणस्स जस्स अं १तण्यं ।
 सिट्ठं मए १सच्चिहं पच्छा मारेव्वह ममं ति ॥
 सिट्ठं च तन्नो २सव्वं सपच्चयं अं जन्नो जया गहिधं ।
 चिट्ठइ य जत्थ देउल्लगिरिनदितीराइस्स तहेव ॥
 गन्तूण तेहि वि तन्नो सिट्ठममच्चस्स सव्वमेयं तु । ५
 जोयावियं च तेण वि पच्चइयनरेहि तं दव्वं ॥
 दिट्ठं च निरवसेमं मिट्ठं अं जंमि जंमि ३थाणंमि ।
 पुव्वगहिण्ण रच्चियं रायालंकारदव्वेणं ॥
 दट्ठूण य तं दव्वं चिन्ता मन्तिस्स नवरमुप्पन्ना ।
 पुव्वगहिण्णि पत्तं तं दव्वं अन्नहा कइवि ॥ १०
 एवं च चिन्तिऊणं ४ परिवायगरूव ५ धारणभुयङ्गो ।
 कइणापवक्खच्चिन्तेण ६ मन्तिणा ७ मविणयं भणिन्नो ॥
 वेममहावविरुद्धेण तुज्झ चरिण्ण विव्हंशं मज्झ ।
 माहेहि ता फुडत्थं किमेयमवरोप्परविरुद्धं ॥
 एवं च भणियमेत्तेण भणियं परिव्वायएण । ८नत्थि खल्ल १५
 विषयलुद्धाणमवरोप्परविरुद्धं ति । अवि य
 जणणिजणयाण सुकयं न गणेन्ति न बन्धुमित्तसामीणं ।
 विषयविषमोच्चियमणा पुरिसा परलोगमगं च ॥

१ CE जण्यं ।

२ B सच्चिं (read सच्चिं) D सच्चिं ।

३ E दव्वं ।

४ See note 3 on last page.

५ ACE add सो ।

६ A भारो, DE करो ।

७ ACE ०पवत्तेव ।

८ ACE add सहायिण्यव ।

९ D न खल्ल ।

एवं च सिद्धमेते भणियममद्येण जुञ्जए एवं ।
 विजासदरिहासं न उणो तुमए सरिञ्जासं ॥
 ता चाहेहि अविताहं परधणमहणस्स^१ कारणं मण्ण ।
 'अयसाणवासाणस्स' य हिरियं मोणूण किं वज्जणा ॥

^५ एवं च भणिए भणियं परिब्बायएण ।

निसुणसु अवहितमणसो बुत्तन्तं मण्ण पुण्डिओ^२ 'जो ते ।
 तह चाहेमि कुडत्तं जह कहितं ओहिनाणेण'^३ ॥

अत्थि इहेव 'भरहंमि पुण्डो नाम जणवओ । तंमि
 अमरावह'सरिसं पुण्डवड्डणं नाम मयरं । तत्थ अग्गिवेसायण-
 १० 'सगोत्तो सोमदेवो नाम माहणो । तस्स सुओ नारायणा-
 भिहाणो अहं ति । तंमि मयरे 'जौवणाएण सगो' ति
 कुसत्तं 'पहूवेत्तो चिट्ठामि जाव केह पुरिसा समन्तओ
 पुणवयण'तरल'हं 'पणोएमाणा ओर ति कल्लिजण वण्णा
 निज्जन्ति । ते य दडूण भणियं मए 'घाएह एए महाभुण्णो'
 ११ ति । तओ तं मम वयणं सोजण एक्केण साज्जणा समुप्यओ-
 दिनाणेण नाहदूरट्टिएणेव जंपियमहो कड्डमजाणं ति । तं च
 मे साज्जवयणं सोजण समुप्यजा चिन्ता । किमेएण मं
 उहिसिजण पयन्तहूवेणावि एयं, जंपियं ति । तओ सो मए

१ D 'वरव'स' ।

२ CE 'साह वा भ० ।

३ D जं ।

४ D 'माओहिं. and adds जह यवं ता कुव ।

५ D अं'व'होहि भरहे नाहि ।

६ B adds पुर ।

७ E 'मोत्तो ।

८ D वकरेनाओ ।

९ D वणवा ।

१० D पु० ।

वक्षणेसु निवडिजस्य पुच्छिन्नो 'भयं, किमक्षाणं ति ।
 तेष कश्चिं । सम्बन्धाणमसन्नाहिन्नोयदानं^१ विहङ्गोवणो
 'य । मए भणियं । को असन्नाहिन्नोको को वा विहङ्गोव-
 णो न्ति । साञ्जण भणियं । जमेए पुम्बकयकसपरिणहव-
 सेण वसणपत्ते निरवराहे वि महाभुयङ्गे न्ति अहिस्सवसि, ५
 एस असन्नाहिन्नोको; जस्य सच्चं पि परपीडाकरं न वक्तव्यं
 ति । एसा य वो 'सुती परयपरयाभिहाणे चोरचोरभणणे
 य तत्तुद्धोसया 'सईभूया वि मयासुद्धमहावा वि । असइ
 पयाभिहाणे अचोरचोरभणणेण य मिष्काभिहाणाओ^६
 दुग्गणो^९ दोसो न्ति । जं पुणं 'जीवघाएण^{१०} सग्गो' न्ति १०
 परुवेसि, एस विहङ्गोवणो ; जसो न जीवघाओ परसोए
 सुहसलओ होइ । 'भणियं च सयलेहिं तित्यनायगेहिं । न
 'हिंसियव्वाणि सम्बभूयाणि । अइवा

^१ जो कोहेण ऽभिभूओ घायइ जीवे सया निरणकण्यो ।

१ D adds ति ।

२ D om.

३ D सुयं B सई असईवा० ।

४ BD om. all down to मिष्काभिहाणाय ।

५ ACE ०वालेड ।

६ B सुम्भुय ।

७ वाचयेड ।

८ Instead of these words BD read : सत्तचोयवाओ वि सम्मारउत्तुहेस-
 वाभिवाचओ । ९ BD हिंसओयावि ।

१० Instead of this verse B has the following corrupt passage :
 परंवावळा भावैरं उल्लभावे वि [added in the margin : वाविधि] वा सहावि
 चोचवादाचभवचय तुहातेवेवंति । D परंवावळाभावैरं उल्लभावे विवाविवा-
 वदाचोचवादाचभवचतुल्लहेवं ति । and adds on the margin the text
 from भणियं च down to चविच ।

दो भवचारगवांशं पुणो पुणो पावए ब्रह्मो ॥

अवि म

जन्मन्तरदिग्गस्स य फलसेसमिहेव पाविहिदि जिग्गे ।

येवदिग्गेहि बाल्लथ नवरमथग्गाहिग्गोसस्स ॥

- ४ मए भण्णियं । भयवं, केरिसो जन्मन्तरविद्वो^१ असन्ता-
हिग्गो, केरिसं वा तस्स फलमणुद्दयं मए,^२ केरिसं वा
फलसेसं ति । साज्जणा भण्णियं । वच्छ सुण ।

- अत्यि इहेव भारहे वासे उन्नरावहे विअए गज्जणथं
नाम पट्टणं । तत्थ आसाढो नाम माइणो । ^१रञ्जुया से
१० भारिया । ताणं इग्गो अतीथपच्चमभवंमि "सण्डदेवाभिहाणो
पुत्तो तुमं आसि । काराविग्गो वेयज्जयणं, सुणाविग्गो
संत्याइं आसाडेण । समुप्पणो ते विज्जाहिमाणो । ठिग्गो
गज्जणथसांमिणो वीरसेणस्स समीवे, संपूइग्गो तेण, विद्वं
जीवणं, ब्रह्ममए राथा । अइक्कन्तो कोइ कात्तो । अज्जया
११ य तंमि सेव नथरे परिव्याथगभन्ता विणीयसेट्ठिस्स धूया
बाल्लविहवा वीरमई नाम; सा य अविवेयब्रह्मलयाए
इत्थियाणं दुक्कयथाए मोइस्स अहिस्ससणौयथाए विअयाणं
विधारकुल्लहरयाए जोज्जणस्स, अणवेक्खिज्जण नियकुल्लं
अणालोसिज्जण आथइं तज्जवरिवत्थव्यगधीइत्ताभिहाणेण^३

१ B •विहो ।

२ B om. these words.

३ CE रज्जुया ।

४ C चंद • ।

५ B •वीरलया • ।

माहागारेण समं पवसियंति । इन्द्रो च तंमिं चैव दिव्ये
 तीक्ष्णे चैव पूयणिव्यो ससमवायारपरिवाकणरई जोगप्या
 नाम परिव्यायगो, सो 'निस्सुत्थाए पव्वदयगणं कम्माभावेण
 य संसियव्वस्स अणाइस्सिज्जण कस्सइ चाणेसरं' गच्छोति ।
 जाओ च जोयवाओ 'अहो वीरमई पवसियं'ति । विन्नायं ५
 च तुमए परिव्याययगमणं । तओ असुत्थाए आसयस्स
 विविन्नचरिययाए सत्ताणं समुप्यन्ना ते चिन्ता । नूनं सा
 जोयप्यणा 'सइ पवसिया भविस्सइ ॥ अजया पवत्ता रायकुले
 कथा, अहा विणीयसेट्ठिस्स धूया न-याणिव्वइ कहिं पवसिय
 ति । तओ तए उण्णिज्जण सत्यायारं अवल्लमिज्जण १०
 इत्थरपुरिसमगं अणवेस्सिज्जण अत्तणो 'सज्जययं अयाणिव्वण
 सेट्ठिउक्काइयं एवं जंपियंति । किमेत्य जाणियव्वं', अहं
 जाणामि । राइणा भणियं 'कहं'ति । तए भणियं । जोयप्यणा
 वट्ठिं पवसियंति । राइणा भणियं । परिचत्तनियकलत्तारओ
 खु सो भगवं । तए भणियं । अओ चैव परकलत्ताइं पत्येइ । १५
 महाराय, एवंविहा चैव एए पासण्डिणो । न एत्व परमत्यनुद्धो
 कायव्वंति । एयं च सोज्जण विपरिणया धम्मंमि केइ
 पाणिव्वो । सवणपरंपराए च आयणियमिणं सेसपरिव्यायएहिं ;
 ५०ओ कओ जोयप्या, जाया से सपक्कपरपक्केहिं पायं

१ B विन्नायार ।

२ DE वट्ठि ।

३ ABCE वसुपयं ।

४ B adds ति ।

५ B वज्जो ।

विदम्बणा । एवंविहमिच्छापारिणामवन्निष्ठा बहून् तए तिब्बं
 कथं । अरुक्कन्तो कोर कात्तो । परिक्कीणमहाउद्यं ॥ तन्नो
 अपरिचत्तयाए आरभस्सु मायाबड्डल्लयाए सेवकात्तं अणा-
 सेवणाए धम्मस्स विचिन्तयाए कम्मपरिणरूपं मन्नो समाणो
 ५ कोत्तागसन्निवेशे समुप्यन्नो एल्लगन्ताए ण्ति । अरुक्कन्तो कोर
 कात्तो । तल्लम्मदोसेण १ थ सड्डिया ते जीहा । गह्मिन्नो
 महावेथणाए । येवकालेणं सेव झीयं थ ते आउद्यं ॥ तन्नो
 मरिक्कण तल्लम्मसेसयाए^१ कोत्तागसन्निवेशाउवीए सेव समुप्यन्नो
 गोमाउगन्ताए ण्ति । तत्थ वि थ तल्लम्मपेरिचत्तहाविह^२कल्ल-
 १० भस्सणेण सड्डिया ते जीहा । ^३अरुक्कन्तो कोर कात्तो ॥ तन्नो
 मरिक्कण तल्लम्मसेसयाए सेव समुप्यन्नो साएथनरवदवित्ताविणीए
 मयणलेह्माभिहाणाए सुयन्ताए ण्ति । पत्तो जीम्बं, वल्लहो
 नरवदस्स । अन्नया तल्लम्मदोसन्नो सेव सुरापाणमत्तेणं विणा
 वि कम्मेणं दढमल्लोसियां रायजणणी । सुत्तो रायउत्तेण,
 १५ वाराविन्नो तेणं । तन्नो तं पि अल्लोसिउं पयत्तो । कुविएण
 छिन्दाविया ते जीहा । ववगन्नो^४ मन्नो । लज्जिन्नो रहु
 अत्तणो बुत्तत्तेणं । पड्डिवन्नो थ अणसणं । माधमेत्तेण कालेण

१ B •का. CE •कल्ल । २ B अरुक्किया, CE अरुक्किया in the margin.

३ D •दोसयाए ।

४ D adds सज्ज ।

५ D supplies the following passage down to ते जीहा on the margin; in the text it has the following words: ववववववव सड्डिया रायजणणी सुत्त रायउत्तेण वाराविन्नि सेव etc. १ D •वव ।

विमुक्तो पासेहि । समुप्यञ्चो य एत्य पुच्छवद्धणंमि माहणसु-
यत्ताए न्ति । एयमणुद्धयं तए ॥

तञ्चो मनेयं योज्जण समुप्यञ्चो संवेगो, जाञ्चो भवविराञ्चो ।
चिन्तियं मए । अहो दुक्खेउत्तणं पमायचरियस्सु । पुच्छिञ्चो
बाह् । केरिमं फल्लसेसं ति । तञ्चो तेण अरुसयनाणिणा ५
विसेसेणं इमं अवसोदरुज्जण भणियं सकरुणेणं । वच्छ,
अविवेगिजणाणुक्खा सयल्लोए विडम्बणा सेसं ति । तञ्चो
मए समुप्यञ्चवेरग्गेण सुणिवयणभीएण सुगच्छियनामगुहसमीवे
पवञ्चा पव्वञ्चा । अरुद्धन्तो कोइ कालो । लद्धाञ्चो य
गुहसुरलोयगमणकाले 'मए 'गुहसुसूसापरेण गुहसयासाञ्चो १०
तासुग्घाउण्णिगयणगामिणीञ्चो दुवे महाविञ्चाञ्चो । भणिञ्चो
धि गुहणा । वच्छ, एयाञ्चो धम्मकायपरिवाकणत्वं कच्चिपि
महावसणकालंमि चेव तए पउच्चियञ्चाञ्चो, न उण सया
असारविसयसुहसाहणत्वं ति । अच्चं च, एयाञ्चो धारयन्तेणं
परिहासेणावि अच्चियं न अपियच्चं; पमायञ्चो अपिए समाणे १५
तत्तणं चेव नाहिप्पमाणविमल्लज्जगएण उद्धुवाउणा अण्णिमिष-
लोषणेणं एयांमिं चेव अट्टसहस्सेणं जावो दायच्चो न्ति । तञ्चो
मए पावमोहियमणेषं साउ(नि)सिद्धनियइवसवत्तिणा अवि-
ञ्चाणुरायनडिएणं गुहवयणपडिकूलं इहपरल्लोगमग्गविद्धं
वच्चमियमणुचिद्धयं । अपियं च मए कत्तं असंपत्ताए भयवईए १०

- सञ्ज्ञाए आवसहासञ्जाराभवउत्तसगएणं पमायचो 'तद्व-
 रामायणपुष्पिण अपरिहासबीलेण वि परिहासेणं सभय-
 क्षोयविरुद्धं अस्त्रियवयणं ति । मन्निणा भणियं 'किं अपियं'
 ति । परिम्यायएण भणियं । पुष्पिचो न्दि कसं तत्तणकय-
 ५ जसावगाहणाहिं आवसहदेवया'दंसणत्यमागयाहिं मञ्जरपरि-
 खलन्तवयणाहिं सविष्ममुष्मन्तपेष्पिरीहिं तदणरामाहिं ।
 भयवं, कीध तुमं तदणगो सेव जीवलोयसारभूयं जसन्तरंमि
 वि तत्रस्मिजणपत्यणिज्जं हरिहरपियामहप्पमुहन्तियसवरसेवियं
 सयसलोयससाहणिज्जं विषयसोत्तं' उणिज्जण इमं ईदसं दुक्करं
 १० वयविसेमं पवचो ति । तचो मए तासिं हिययगयं परिहास-
 गक्षिणं भावं वियाणिज्जण विमुक्कदीहनीसासं कासाणुहव-
 मस्त्रियं सेव अपियं । जहा । हिययाणुकूलपिययमाविरस-
 संतावपौडिणं इमं ईदसं दुक्करं वयमभुवगयं ति । अपिज्जण
 य इमं वयणं पमायचो सेव न कचो गुरुजणोवहदो जावो ।
 १५ अकथजावो य वमणवसगो वि य' जाए अजुरत्तसमए अत्य-
 मिए भुवणपदीवे सन्ने पसुत्ते नायरलोयनिवहे तिमिरदुस्सं-
 चरेसु' रायमग्गेसु कसकहवि गन्तूण पुच्चभण्डियं पिव
 अकथपडिदुवारपिहाणं पविट्टो सागरसेट्टिगेहं ति । तचो
 गहियसुवसदप्पभण्डो जिग्गहन्तो सेव सागरसेट्टिगेहाचो
 २० आयस्त्रियपुरिषपयसंसारो विज्जाणसरणदिआवहाणो अस्त्रिय-

विष्णानहङ्गणगमणो सुमरिथविष्णाविहङ्गदीणभावो विशमभ-
 यशषपलायमाणो कुन्तकरवास्तवावडग्गहत्थेहिं गह्मसदूरवा-
 वूरियदिषायल्लेहिं हन्तो तन्तो तुरियमवधावन्नेहिं गह्मिन्तो
 राथपुरिसेहिं । अन्तो परमवगन्तो सेव ते मदीन्तो बुक्तन्तो ।
 संपद तुमं पमाणं ति । भणित्तण तुपिहत्तो ठिन्तो परिष्वा- ५
 यगो न्ति^१ ॥

मन्निषा भणियं । भयवं, कहें पुण एत्थ एगद्विषाव-
 षीन्तो राथासंकारो नत्थि । तेण भणियं । दिन्तो रतु एषो
 मए वावत्थीनरवरस्सु । मन्निषा भणियं 'किं निमित्तं' ति ।
 तेण भणियं । सुण । १०

अत्थि मे वावत्थीनिवासी गन्धब्बदत्तो नाम वयंसन्तो
 जीवियान्तो य अन्धहिन्तो । तेण तन्नयरनिवासिणो इन्द-
 दत्ताभिहाणस्सु सेट्टिमहम्मगस्स धूया वासवदत्ता नाम कन्न-
 गानेहाणुराथवसन्तो^१ अन्नदिन्ना वि पत्त्युए विवाहमङ्गसवे^२
^३जोम्बणाभिमाणिणा इहरहा वि अन्तणो विणासमात्तोचिय ॥
 अन्नन्निज्जण पुरिसयारं^४ अन्नहरिज्जण परिणीय न्ति ।
 एथवदयरंमि इट्ठो से^५ राया । अन्नहरिया वासवदत्ता ।
^६निष्कूटो मथरीन्तो । आगन्तो मे समीवं जीवियाभिहाण-
 वयंसगसहान्तो । पुच्छिन्तो य आगमणपन्नोयणं । साहिं

१ E om. २ D • वसवदत्तः । ३ D • सवद्विषे ।

४ D जोम्बणमयाभिपूरय अन्निपरिज्जण च । ५ D adds सोत्तुसं न्धब्बदत्तेसं ।

६ E om. ७ D निष्कूटो, E adds च ।

च तेवं । तन्नो मए 'तमसुपुच्छिऊण रायासंकारकोसल्लिय-
 सहाओ पेसिओ नरिन्दपञ्चायणनिमित्तं जीविओ' । मन्नो च
 ओ सावत्तिं । असंकारदरिसणपुब्बयं विअत्तो तेण राया
 एयवरदरेण^१ । कन्नो से राइणा पहाओ । पेसिआ गन्धब्बद-
 ५ त्तस्स सावत्तिपवेसणनिमित्तं महन्तया । नीओ महन्तएहिं,
 पवेसिओ राइणा मंहाविभुईए, दिहो 'थ जणणिजणयपसु-
 षेण 'स्यसवग्गेण । 'पाविआ 'तेण कळगयपाणा वासव-
 दत्ता । ता एयं निमित्तं ॥

मन्तिणा भणियं । साञ्ज ववसियं, मित्तकज्जवच्छसा
 १० 'सेव सप्पुरिसा इवन्ति । 'निहोसा तु ते पुब्बगहिथ'
 ति मन्तिऊण मोयाविया धणारं । 'अथवं, तुमए वि
 सविवेगाणुइवमायरियब्बं' ति भणिऊण विसज्जिओ परि-
 व्यायओ ॥.

धणो वि य ते रायपुरिसे पेसिऊण सावत्तिं पयहो
 १५ जल्लनिहितौरसंठियं 'वथराउं नाम नथरं । 'कहाणयविसे-
 सेण पत्तो पउमावहं 'नाम अउविं । तीए विथ कहवथक-
 प्पडियपरिवारियस्स एगंमि विभागे 'उट्ठियं वणगरन्दपीठं ।

१ D हाकव तयंसवग्गे राया० । २ D adds जीवाविअतिभणिय ।

३ D नथरपविअवदरेण । ४ D om. ५ ACE om.

६ D adds वासवदत्तापिअसहिअकेसं समसियण च पुरसुंदरौज्जेव असाविअ सेव
 दं दत्ता । अणियं सेहिआ । ७ D om. ८ BD वहराउरं ।

९ B कववव० । १० ACE om. ११ E अणियं ।

पशुदा दिशो दिशो कण्डिया । धादशो गयकलहगो
 'धणमग्नेषं । गहिओ खु एषो, पाडिओ धरणिवट्टे । परि-
 षओ गयकलहगो । देव्वओएणं न वावाइओ धणो । तओ
 उवरिं चत्तिजण दम्मसुखलेहिं 'पंडिच्छिस्सुं' ति गहिओ
 करेणं, 'विक्किओ य उवरिं विसग्गो समासज्जवत्तिणीए ५
 नग्गोइसासाए' । इओ य तयज्जकलहगपौडियाए रसियं
 करेणुयाए । तओ' तं मोत्तूण वल्लिओ गयकलहगो । आरूढो
 धणो नग्गोइसिहरं । दिट्ठा य तेष तत्य नीडंमि ओसावग-
 विसुक्का तेज्जोक्कवारार रथणावली । पञ्चभिन्नाया गहिया
 य । चिन्तियं च तेषं । 'बुद्धामि जइ 'गओवइवस्स, ता १०
 पराणेमि एयं परमोवधारिणो सावत्थीनरवइस्स; पच्छा
 जहासमीच्चियमणुचिट्ठिस्सं ति । ठिओ कंचि वेणं, अइक्कनं
 गयपौठं, ओइसो तइवराओ, पयट्ठो सावत्थिं, संपत्तो
 वसिमं ॥

इओ य गथा ते पुरिसा सावत्थिं । निवेइओ बुत्तन्तो १५
 नरवइस्स । कुविओ तेषिं राथा । अओ अणुद्धिया तुप्पे, जं
 तहाविहं पुरिसरथणं तहा एगागिणं मोत्तूणमागय ति । ता
 एस भे दड्ढो; तं चेव अगिणिएज्जण न तुप्पेहिं सावत्थिं
 'परसियव्वं ति । भणिएज्जण 'निष्कूढा नयरीओ । खग्गा

१ B अणुक्क ।

१ D वरणेत्तो ।

१ BD •वावाइ ।

२ D adds च ।

५ A बु०, BD •इत्त०. CE बुद्धामि ।

६ D adds इणक्क ।

७ B एवि०, D puts न here. ८ D निष्कूढा ।

धर्मं गवेषितं । दिद्वो य तेहिं पियमेसगाभिहासे सचिवेसे
 सत्ववाहपुत्तो । साहिषो जेहि बुत्तन्तो इमस्सु, इमेण वि थ
 तेहिं^१ । तन्नो करवद्यदियहेहिं^२ 'पत्तो वावत्विं । दिद्वो
 नरवई, परितुद्वो हियएण । साहिषो बुत्तन्तो नरवरस्सु ।
 १ देव, इमिणा^३ 'पयारेण सद्धा रयणावसो । दंसिया थ ।
 विश्विओ राधा । 'अहो विचित्तया "कञ्जपरिणईणं" ति
 चिन्निजण भणियं थ तेण । भइ, तुइ सेव मए एसा संपा-
 डिथ ति, न काथव्वो जे पणयभङ्गो । अइवा साहारणं सेव
 ते एयं रज्जं पि, किं संपाडोयइ ति । तन्नो अरक्कन्तेसु
 १० करवद्यदियेसु काज्जण महामहन्तं सत्यं भरिज्जण विचित्तभ-
 ष्ठस्सु दाज्जण नाणामणिरयणसारमणग्घेयमाहरणं सचिव-
 वाणियगवेषेणोव पेसिओ सुसकनयरं धणो ति^४ ।

पत्तो कालक्कमेणं, विजाओ जणेण । परितुद्वो से गुइ-
 जणो, निग्गओ पओणिं । दिद्वो य जणणिजणएहिं, निव-
 १५ डिओ ससणेसु तेहिं, अभिणन्दिओ 'जणणिजणएहिं । 'कथा
 सव्वायथणेसु पूया, दिक्कं महादाणं, 'पवेसिओ नरिन्देक
 सव्वाण्जण महया विभूरैए । कथं थ गुइहिं महोअव-
 भूयं वड्ढावणयं ति । 'पररिक्के . 'पुक्किओ धणसिरिबुत्तन्तं

१ D adds ति । २ D संपत्तो । ३ D बुत्तवेष । ४ B कक्क० ।

५ ABCD om. ६ D तेहिं । ७ BD add नओ ।

८ AC om. the rest of this sentence except महाविभूरैए ।

९ D adds नच अरक्कवेसु करवद्यदियेसु । १० B वडि०, D वरि० ।

अण्णिअण्णहिं । साहिओ तेण । विग्गिया अण्णिअण्णथा ।
 भण्णियो च तेहिं । वच्च, अन्नं तीए । अण्णिया खु सा
 पावकस्सा भवओ । न रेहर कप्पपायवे कवियच्चुवत्ति त्ति ।
 ता अन्नं ते समाण्हवकुच्चविहवसहावं दारियं गवेसामो । न
 तए एत्थ संतप्पियथ्वं । न सुसर ससी ओण्णए त्ति । तेण
 भण्णियं । को एत्थ अवसरो संतावस्सु; ईरसो खल्लु संसारस-
 हावो त्ति । तेहिं भण्णियं । साज्ज साज्ज, महापुरिसो खु
 तुमं । ता किं एत्थ अवरं भण्णियए त्ति ॥

तओ कथा से गुरुहिं धण्णदेवमहिमा । निग्गओ धणो
 सव्व निद्धमिन्नेहिं । पूजिओ जत्तो, कथा अत्थिअणपडिवत्ती । १०
 गओ य भुत्तुत्तरसमए^१ तथासन्नं चैव सिद्धत्यं नाम उज्जाणं ।
 दिट्ठो य तत्थ असोयपायवतल्लगओ हरियाएपच्चसमिहओ^२
 मण्णवायकायगुत्तो गुत्तिन्दिओ गुत्तबन्धधारौ अम्मो अक्कि-
 च्चणो छिन्नगन्धो^३ निहवत्तेवो, किं बज्जणा, अट्टारससील्लङ्गस-
 ससुधारौ अण्णेयसाज्जपरियओ^४ असोहरो नाम कोसल्लाहि- १५
 वस्स विण्णयंधरस्स पुत्तो समण्णोहो त्ति । तं च द्दुण्ण
 समुत्तओ से पमोओ, विद्यन्निओ धम्मववसाओ; चिन्तिथं
 च लेणं । अहो से ह्वं, अहो चरियं; अहो से दित्ती,
 अहो सोमथा; अहो से पुरिसयारो, अहो मह्वं; अहो से

१ BD भण्णोहर, and om. त्ति ।

२ D adds अज्जसु ।

३ D adds चपरिवारो ।

४ ADE समिज्ज, C चलीओ, B समिज्ज ।

५ B •बंधो, E •बंधो ।

६ B •परिवारिओ ।

आद्यत्वं, अहो विषयनिष्पिवाद्यथा; अहो से जीव्यत्वं, अहो
 अणुविजयो णि । ता धनो तु एषो दृष्टव्यो पञ्चवाच-
 णिव्यो च । गन्धो तस्मै समीवं । वन्दिष्यो षेण भयवं जसो-
 हरो सेससाङ्गो य । दिशो से गुह्या धन्यत्वाहो सेस-
 १ साङ्गश्च य । उवविद्वो गुहपाद्यमूले । भणियं च तेषां ।
 भयवं, किं पुण ते निव्येयकारणं, जेण तुमं हवि व्य पञ्च-
 वाणो विषयसुहृमवहृत्यज्जण पव्वञ्जं पवओ षि । जसोहरेण^१
 भणियं । एगन्तनिव्येयकुलहराओ संसाराओ वि अवरं
 निव्येयकारणं ति । धणेण भणियं । भयवं अयत्तजणसाहारणो
 १० तु एष संसारो; अओ विशेषकारणं पुण्णामि । जसोहरेण^१
 णियं । विशेषो वि सामन्नमण्णगओ सेव, तथा वि निघय-
 नेव चरियं ने निव्येयकारणं ति । धणेण भणियं । करेण
 भयवं अणुगमहं, ^१करेण अन्हाणं पि निव्येयकारणं निघयच-
 रियं ति । तओ जसोहरेण 'कल्लाणागिई पयन्नह्वो च
 ११ एषो, कथाह निव्येयसुवगण्ह' णि चिन्तिज्जण भणियं ।
 सोम जह एवं, ता सुण ।

अत्थि इहेव वासे विद्याला नाम नयरी । तत्थ अमर-
 दत्तो^१ नाम नरवई होत्या । इओ च अतीयनवमभवंमि
 तस्मै पुत्तो सुरिन्दत्तो नाम अण्णमाणि णि । जणणी च ने
 १० जसोहरा, भव्वा च नयणावसि णि । ताओ च ने रव्वं

१ D जसोहरावरिच ।

१ DE शारेण ।

१ D नवो ।

दाऊण पवन्नो समणत्तणं । अहमवि संपत्तसम्पत्तो नयणाव-
 लीनेहमोद्धियमणो रक्खसणाहं विषयसुहमणुहवन्तो चिट्ठामि,
 जाव आगन्नो मे पत्तियच्छलेण धम्मदूओ । निवेदन्नो 'य मे
 सारसियाभिहाणाए नयणावलीचेडियाए । तन्नो ससुप्पन्नो
 मे निम्भेओ । चिन्तियं मए । अहो चससया जीवलोयस्स
 अहो परिणामो योग्गलाणं, अहो असारं मणुयत्तणं, अहो
 यएवद महामोहो । अवि य

अणुदियं वञ्जन्ताणि ऽमाह 'कह किं जणो न लक्खेइ ।

जीयस्स ओव्वणस्स य 'दियहनिखाखण्डखण्डारं ॥

'दियहनिखाघडिमालं आउयसल्लिलं जणस्स घेत्तूण । १०

चन्दाहचवरत्ता कासरहट्टं भमाडेत्ति ॥

'झीणे आउयसल्लिले परिसुत्तन्तंमि देहससंमि' ।

गतिय उ कोवि उवाओ तह वि जणो पावमायरइ ॥

असं ता मे पमाएणं । पवज्जामो पुव्वपुरिससेवियं समण-
 त्तणं । साहिओ निययाहिप्पाओ नयणावलीए । भणियं च ११
 तीए । अज्जउत्त, जं वो रोयइ त्ति । न खलु अहं अज्जउ-
 त्तस्स पडिकूलधारिणी; अवि य 'जं तुमं 'पवज्जिहिदि, अहं
 पि तं सेव' त्ति निवेदहं' सेव अज्जउत्तस्स' । तन्नो मए
 चिन्तियं । अहो निम्भाराणुरायथा ममोवरि देवीए, अहो

१ E om. च मे ।

२ ACE हिं अच, B अच ।

३ BD दिवस० ।

४ E जीसे ।

५ D सावणि ।

६ D पडि० ।

७ D निवेदच

८ D adds अतावच ।

महत्त्वत्तत्त्वं, अहो विवेगो, अहो चिन्तणुषया^१, अहो इन्द्रा-
कुवत्तत्त्वं, अहो समसुहदुक्ताया, अहो एगसारत्तत्त्वं ति ॥

एत्यन्तरंमि निवेदन्मो मे कासो मङ्गलपाठएहिं । पठियं
च तेहिं ।

आसाहज्जण उचयं कमेण परियङ्गिज्जण च पयावं ।

उज्जोविज्जण भुवणं अत्यमर दिवायरो एपिहं ॥

तन्मो मए चिन्तियं । धिरत्यु जीवत्तोयस्स; एयस्स वि
दिण्णयरस्स एगदिवसंमि चेव एत्तिया अवत्य ति । तन्मो
अहं अत्यादयामण्डवंमि कंसि कासं गमेज्जण मियङ्गजोण्णा-
१० पसाहियभुवणभवणे उहामकामिणीयणवियन्धियमथणपसरे
यं पन्मोसे गन्मो विरस्समणिरयणमङ्गलपदैवसणाहं कुट्टि-
मविसुक्कवरसुरहिकुसुमपथरं बहसकत्थूरियाविसिन्तविमसंम-
णिभित्तिं पवरदेवंग^२वत्यवोक्कारियकणयस्सम्भं उज्जलविचिन्त-
वत्यविरदयवियाण्णं जरठविदुमायन्मघडियपल्लङ्गसणाहं अत्यु-
११ रियपवरत्तलीविरस्सगण्डोवहाण्णं विमसकसधोयम^३ओवणीय-
हरपडिग्गहं उज्जन्धियसुरहिकुसुमदामनियरं कणयमथमहम-
हेन्नाधूवघडिषाउसं पज्जलिय^४विरत्तधूमवन्तिनिवहं चरुसक-
कहंसपारावथमिज्जणसोहियं विरदयकप्पूरवीउचयसणाहत्तन्मो-
कपडकथं वडियविशेवणपुण^५विदिहायथणनिमिथमणिवडुथं^६

१ CE • कुवया = कुवता । २ D om.

३ B om, वत्त, D i: marg.

४ B • उचयणीय ।

५ CDE मचचर ।

६ B विचिन्त, D चिन्त ।

७ E विचिन्तयावाचय = अवाच ।

८ D • वडियं ।

सुरहिपत्न्यासभरिथमणोहरोवणीचकण्यकक्षोक्षं^१ तप्पियवरवा-
 हणीसुरश्चिस्तुसुमसंपादयमथणपूर्यं रईए विव सपरिवाराए
 नथणावलीए समड्ढाभियं वासगेहं ति । उवविट्ठो पत्तक्के ।
 कंश्चि काक्षं गमेज्जण निग्गञ्चो देवीपरिचणो । धेववेच्चाए
 पसुत्ता देवी । अहं च विषयसुचविमुहियचिन्तो वि नेहाणु- ५
 रागञ्चो 'देवी परिचरयव्वा, एहमेत्तं एत्थ दुक्करं' ति
 चिन्तयन्तो चिट्ठामि, जाव सा देवी 'पसुत्तो नरवद' ति
 मन्ममाणा मोत्तूण पत्तद्धमोदसा कोट्टिमत्तं । ससद्धा थ
 उग्घाडिज्जण दुवारं निग्गथा वासगेहाञ्चो । तञ्चो मए
 चिन्तियं । किं पुण एसा अवेच्चाए 'अरत्तदुवारं निग्गथ १०
 ति । गूणं मम भाविविञ्चोगकाथरा देहसायं ववसिस्सुद
 ति । तञ्चो अहं धेत्तूण अशिवरं निग्गञ्चो तीए पिट्ठञ्चो ।
 गथा थ सा पासाधवात्तस्स 'खुब्बयस्स समीवं', उट्ठविञ्चो
 तीए खुब्बञ्चो । तञ्चो मए चिन्तियं । 'हद्धी एयस्स साहि-
 ज्जण जहासमीहियं 'करिस्सुद ति । एत्थन्तरंमि च्चुम्भालो- १५
 थणेणं भणियं खुब्बएणं । कौथ तुमं अज्ज एत्तियाञ्चो
 वेत्ताञ्चो ति । तञ्चो मए चिन्तियं । हा किमेयं अज्ज ति
 संसवद । अत्तवा अणुत्तियागमणा इमाए वेत्ताए देवी । अञ्चो
 एवं मन्तियं ति । होत्थ, पडिवथणं सुत्थेमि । तञ्चो देवीए

१ B • कक्षोक्षं । १ B चदिचे, C explains उट्ठाया, D चरत्तोरवा
 कोट्टिमत्तं चर्चंथा च एत्थाडिज्जण दुवारं ।

१ E खुब्बयवीवं ।

४ E चंदी ।

५ AC करद० ।

भक्षियं । अज्ज खु विषमधाउत्थो^१ चिरात्थो पसुत्तो राया,
 अत्थो एष कासख्खेवो णि । तत्थो मए चिन्तियं ।^२ 'हा
 किमेयं । एत्यन्तरंमि कडिणत्थेण तेण गहिया अगद-
 धूमामोयगग्धिणे केसत्थे^३ देवो । तत्थो^४ 'अडिया तेण समथं
 ५ देवो । चिक्कारमणहरं च तस्स थ ममं च मथणकोवाणससं-
 धुक्कणं विथम्भियं तीए सइ मोहसेट्ठियं । आञ्जिक्किया तेण
 चुम्भियं च से अज्जन्ततारयं वयणं । एयं च वायायणपविट्ठवन्दा-
 लोथभासियं वरय्यरमवथञ्जिज्जण^५ अविवेयपवणसंधुक्कियो
 पज्जसिन्धो मे मणंमि कोवाणसो । कच्चियं च^६ तमासदसनीसं
 १० मण्डसग्गं । चिन्तियं च 'वावाएमि एए हुवे वि पावे' णि ।
 तत्थो तं सेव किरणावसोभासुरं जसन्तमिव पेञ्जिज्जण इत्थिं
 पणट्टमविवेयन्धयारेण । जाया थ मे चिन्ता । जेणं मए
 परचक्कगयघडाविथारणसाससा गरिन्दकेसरिणो विणिवाइया,
 सो कइं इमं पुरिससारमेयं देविं च अकज्जाथरण^७ वावज्जसो-
 १५ लोवीवियं वावाएमि णि । अज्जं च । वोसत्थं अंपियमिमीए
 कीलियं च^८ आ वासभावात्थो, धुत्ता सिसेइसारं, जणित्थो
 अप्पासयत्तुत्तो पुत्तो । ता किं एइया । अवि थ । अविवेय-
 वज्जसा सेव इत्थिया होइ । उज्जत्थो थ अइं सामथपडिव-

१ A • धोत्ता, B • दावयो, C • धाउत्थो explained लभाव; D धावयो ।

२ D हा भिक्षुदेवमकळं णि । ३ B • इहावे । ACE वा • ।

४ D adds तत्थ तदाविचमददुम्भ पाणिकथ उज्जत्थो मनीय वचससंभावकारी
 संसारमयोचिचित्थेवसेज्जण ।

५ D om.

६ B • वचइवो ।

७ D om.

तीए । एवं च गुणहरकुमारस्तु वि लाघवभावेण १पत्युद्यवि-
 षाओ ति । अहो मे असरिसववषाओ ति । विस्त्रिएण
 तत्कणं चेव समाणियं मण्डलम्, विरत्तं च मे चित्तं
 देवीओ १ । उवट्टिओ . धम्मववषाओ । गओ वासहरं पुवओ
 स्यणिक्खे, पवत्तो चित्तिउं । अहो मच्चिलिया नाम अमूमो ५
 विषल्लया, अणग्गी चुडुली, २अभोयणा विसूइया, अणामिया
 वाही, ३अवेयणा सुक्खा, अणुवसग्गा मारी, अणियला गोत्ती,
 अरकुओ पाओ, अहेउओ महु ति । अहवा किं इमीए
 चित्ताए । ईइओ एष संसारो । अओ चेव पवज्जामो समणत्तणं
 ति । एवं आव सुहपरिणामो कंचि कालं चिट्ठामि, ताव १०
 आगया देवी । कयं मए सुत्तवेज्जयं १ । पुवन्ना च मम
 समीवे । ठिया कंचि कालं । २पवत्ता चाउथक्ककरणे । अहमवि
 तमेव सुत्तवेज्जयं अवल्लम्बिऊण ठिओ कंचि कालं । समा-
 ल्लिङ्गिओ अहं तीए । मए वि अत्तणो चित्तविद्यारमदंसयन्तेण
 पुब्बिं व बड्डमच्चिया । एत्यन्तरंमि पहयारं पाहाउयत्तरारं । १५
 पड्डियं कालनिवेयएण ।

एसा वस्सर रयणी विमुक्कतमकेसिया विवणसुही ।

पाणीयं पिव दाउं परलोयगयस्तु सुरस्तु ॥

१ A पत्युद्यवि । २ B ओओ, C ओओ । ३ D देवीइ उवरि, B sec. m.

४ D अमोरया । ५ ACE सचे, D corrects सचे into सचे ।

६ A चेउठं, B चेउठं, E चेउठं ; cf. Guz. चेउठं sorcery, cunning.

७ ACE om. the passage: पवत्ता down to वाही ।

पशाथा रथणी, कथं गोसकिञ्चं । ठिओ णि अत्यादया-
मण्डवे । कथा वविसेसं सामन्तप्यमुहाणमणुजीवीणं पसाथा^१ ।
पविट्ठो मन्निचरथं । आगथा विमलमरप्यमुहा महा-
मन्निणो । बाहिओ मए एतेमिं नियथाहिप्याओ, न^१
५ बज्जमओ तेसिं । भणियं च णेहिं । देव, अपरिणओ ताव
कुमारगुणहरो, पयापरिरक्खणं पि धम्मो चेव ति । तओ
मए भणियं । किं न-याणह तुभे, कुल्लट्ठिर् एसा अण्णाणं,
जमागए धम्मदूए न चिट्ठियव्वं ति । तेहिं भणियं । देवो
जाणह ति ॥ अरक्खन्तो सो दियहो, समागथा रथणी ।
१० ठिओ अत्यादयामण्डवे । कंचि वेसं गमेज्जण गओ वास-
भवं । नियत्तदेवीधिणेहभावओ^१ समागथा मे निहा । रथ-
णीचरिमजामंमि दिट्ठो मए सुविणओ । किलाहं धवस-
हरोवरि ^२भिंहासणोवविट्ठो पडिक्कभासिणीए पाडिओ
कहवि अन्नाए जसोहराए, पओट्टमाणो गओ सत्तमभूमि-
१५ थाए, अणुपलोट्टमाणा अन्ना वि तह चेव ति; उट्ठिज्जण
कहवि आरुठो मन्दरगिरिं । एत्यन्तरंमि विण्डुओ ।
चिन्तियं च मए । दाहणारओ विवागसुन्दरो च एव
सुमिणओ । ता न-याणामो, किं भविस्सह ति । अहवा
पत्युथं मए परसोयसाहणं । जं होह, तं होउ ति ॥

१ A •च, B •ओ, CE •थं ।

१ D नेव ।

२ MSS •देव, D •भावाच ।

२ D बोधा • ।

तत्रो धम्मज्जाणमणसरत्तस्स चेव अदक्कन्ता रयणी । कथं
 पभाओचियं । ठिओ णि १अत्याहयामण्डवे । आगथा मे
 महत्तुज्जणपरियणपरिवारिया १ अम्मा । अम्भुद्धिओ सविण्णं ।
 पुच्छिओ अहं तीए सरीरकुग्रलं । निवेहयं मए ईसिं
 ब्रवणउत्तिमङ्गेण । निमसा य सा धवलदुगुत्तोत्ययाए १ महां- ५
 तीठियाए । तत्रो मए चिन्तियं । अहो लट्ठयं जायं, जं
 अम्मा वि एत्य आगथ त्ति । निवेएमि इमीए निवयाहि-
 पायं । विअवेमि एयं पम्बज्जमन्तरेणं । असवा अन्नन्तेहा-
 षुया अम्मा दुक्कं मे समीहियं संपाउहस्सद त्ति । दिट्ठो य
 षकुसलसुमिणओ; ५तत्रो आसङ्गेमि अम्माओ एत्य अन्न- १०
 ार्यं । न जुत्तं च इमीए पडिकूलमावेविउं, जओ दुप्प-
 डेयाराणि अम्मापिईणि हवन्ति । विरत्तं च मे चित्तं भव-
 वच्चाओ । न सङ्कुणोमि इह चिट्ठिउं । ता उवाएण विअ-
 मि, जेण निम्भंसयं चेव एसा अणुजाणद त्ति । एसो य
 त्त्युवाओ होउ । तं चेव सुमिणयं तद्दा साहेमि, जद्दा तस्स १५
 डिआणणमिमित्तं ५वेचमेत्तं पडुच अणुजाणिहिद १इत्तर-
 तासियं पम्बज्जमम्मा । तत्रो अहं तद्दा पम्बहओ चेव
 तोहामि त्ति । चिन्तिउण सव्यत्याहयासमत्तं विअन्ता अम्मा

१ D अम्माचिया० ।

१ D •परिवरिया ।

२ A •पुद्गलो० ।

५ D अउवासकिमि ।

५ CDE चेव०, C translates वेचमात्तं, D had originally वेचमेत्तं ।

१ B उत्तर० ।

मए । 'अन्व, अन्व मए रयणोए चरमजामंमि दिड्ढो 'सुमि-
 षन्धो । तं सुषेष्ठ अन्वा । अन्वाए भणियं । कणेहि पुत्त
 केरियो^१ ति । तन्धो मए भणियं । अरं खु किल गुणहर-
 कुमारस्स रक्खं दाऊण कयधिरतुखुमुण्णो सयलसङ्गचाई
 ५ सभणगो^२ संवुत्तो, धवलहरोवरिसंठिन्धो य पडिन्धो । तन्धो
 विड्ढो सयण्णधो ति । तन्धो अप्पसत्यसुमिण्णं सोऊण
 सुविणसत्यकोवियाए भयसंभन्तयरहरेत्तहिथयं वामपाएण
 मच्चिमण्डलं अक्कमिऊण घुघुक्कयसणाहं जंपियं अन्वाए । पुत्त
 पडिहयं ते अमङ्गलं, चिरं जीव, गिरवसग्ग^३ च मच्चिं
 १० पालेहि । एयस्स वि य पडिघायणनिमित्तं कौरुड इमं,
 कुमारस्स रक्खं दाऊण गिच्चंमि सेव इत्तिरियकासं सभण-
 षिङ्गपडिवप्पणं ति । मए भणियं । अन्व, जं तुमं चाण-
 वेमि । अन्वाए भणियं । निवड्ढणनिमित्तं च^४ निवारऊण
 वेयविहिणा जल्लयल्लखइयरे^५ जीवे^६ करेहि सुलदेवय-
 १५ षण्णेणं सन्निकमं ति । तन्धो मए ठइया कथा भणियं च ।
 अन्व, कौरुसं जीवघाएणं सन्निकमं ति । अहिंमाल्लकाणो
 खु धक्को । सुण

मणमेत्तेण वि इहरं परस्स एकां पि मरणभीइस्स ।

मरणं भूयाण कथं वज्जभवमरणभावं होइ ॥

१ E om. चंय चक्कमर ।

२ ACE छवि० ।

३ AC कौरुयो ।

४ B adds ति ।

५ A •जि ।

६ D adds वट्ट ।

७ D •रेधिं जीवेहि ।

जो इह परस्म्य दुरात् करेद् सो अप्यसौ विशेषेण ।
 न पमायकयं कस्यं अं विहसं होह जीवाणं ॥
 अं पि आइडं 'करेहि सन्निगमं' ति ।
 तं सुणसु सन्निगमं नरस्स सब्बत्यसाहणसमत्थं ।
 अं पयणुयं पि निच्चं परस्स पावं न चिन्नेद् ॥ ५
 इहसोए परलोए य सन्नियमं अणुत्तरं तस्स ।
 जह पेक्खद् अप्पाणं तह जो सब्बे सथा जीवे ॥
 अन्नाए भणियं । पुत्त, परिणामविशेषञ्चो पुत्तपावे,^१
 एसा य धम्मसुद्धं । सुण ।
 जस्स न सिप्पद् बुद्धी हन्तूण इमं जगं निरवसेसं । १०
 पावेण सो न सिप्पद् पक्कयकोषो व्य सल्लिखेणं ॥
 अएवा जह वि पावं हवद्, तह वि देहारोग्गनिमित्तं
 कीरड इमं ।
 पावं पि उ कायव्वं बुद्धिमथा कारणं गणेक्केणं ।
 तह होह किंपि कम्मं विसं पि जह ओससं होह ॥ १५
 मए भणियं । अन्न, अं तए आणत्तं 'परिणामविशेषञ्चो
 पुत्तपावे' ति, एत्थ अकम्मपवत्तणे कीरडो परिणामो ति ।
 अत्तं च । सुण ।
 पुत्तमित्तं पावं थिय सेवन्तो 'तप्फसं न पावेद् ।
 हासाहसविमभोर्द् न थ जीवद् अमयबुद्धी वि ॥ २०

न च तिष्ठत्यस्ये वि पावं अन्नं पाणाद्वाथस्यो अत्वि ।

जं सव्ये वि च जीवा सुहृत्सवतण्डाक्षुष्या इहदं ॥

एवं च द्विए समाणे कष्टं द्विंशवर्षं धन्यसुहृत्ति । जं च
आणत्तं 'जहृ वि पावं इवद, तद्वि देहारोगनिमित्तं

५ कौरुष इमं ति, एत्य सुण ।

दीहाडस्यो सुहृवो नीरोगो होह अभयदाणेणं ।

जन्मन्तरे वि जीवो सयसजणसलाहण्णो य ॥

देहारोगनिमित्तं पि एयवयपालणं चिय सन्नं मे ।

पावाच्चिवच्चिण्ण य देहेण वि अन्न किं कम्मं ॥

१० अन्नाए भणियं । पुत्त, अलं रिसिवयणवियारणाए,
कौरुष इमं सेव मह वयणं ति । जंपमाणी निवडिया मे
चलणेसु । तस्यो मए चिन्तियं । अहो दाहणं; एगत्तो गुरु-
वयणभङ्गो, अन्नत्तो य^१ वयभङ्गो ति । ता किं एत्य काथयं ।
अहवा गुरुवयणभङ्गास्यो वि वयभङ्गो सेव विवागदाहणो ति ।

१५ चिन्तियण विज्जन्ता अन्ना । जहा । अन्न, जहृ ते अहं पिओ,
ता अलं इमिणा दोग्गइनिवायहेउणा^२ समारहेण । अहवा
वावाएमि अन्ताणयं, करेउ अन्ना मम मंसोशिणं कुसदेव-
यणं ति । तस्यो मए कच्चियं मच्छलमं । एत्यन्तरंमि 'हाहा
^३मा साहसं' ति बसुह्कारस्यो अत्याइयामच्छवंमि कसयत्तो ।

२० बसन्नुवा वि च उट्टिया अन्ना, धरिस्यो तीए दाहियभुयादथे

१ ACE चङ्गो ।

२ BD •निवाड• ।

३ B twice ना वाच्यं ।

भणितो य । पुत्त, अहो ते मादवच्छसत्तणं; किं विवझे
 तुमंमि अहं जीवामि । ता पयारत्तरकत्तो मादवहो सेव
 तए एसो ववसिओ न्ति एवं निरूवेहि । एत्यन्तरंमि क्रूरयं
 कुक्कुडेणं । सुओ अन्नाए सहो, भणियं च तीए । पुत्त,
 'सूएर अप्पाणं एस कुक्कुडो । अत्थि य इमो^१ कप्पो, अं
 ईरसे पत्युयंमि जस्स सेव सहो सुणीयइ, तस्स तप्पडि-
 विम्बस्स वा वावायणेण समीहिथसंपायणं ति । ता चिट्ठन्तु
 अत्ते जीवा, एयं सेव कुक्कुडं वावाएहि न्ति । मए भणियं ।
 अन्न, न 'खल्लु अहं अन्नाएसेणावि अत्ताणयं मोत्तूण अन्नं
 वावाएमि । अन्नाए भणियं । पुत्त, जइ एवं, ता किं^{१०}
 एइणा; पिट्टमयकुक्कुडवसेणावि ताव संपाडेहि मे वयणं
 ति । अपमाणी अवहरिक्कण मण्डल्लग्गं पुणो वि निवडिथा
 मे चल्लोसु । एत्यन्तरंमि तस्सेहमोच्चियमणेण पण्डुनाणाव-
 लोएण भणियं मए पावकसेण । अन्न, एवं अं तुमं आणा-
 वेहि न्ति । अवि य

१५

बद्धं पि विक्काणं नादसहं होइ निचयकम्मंमि ।

सुट्टु वि दूरात्तोयं न पेच्छए अप्पयं 'अच्छि ॥

एत्यन्तरंमि दिक्का समाणत्ती खेप्पयाराणं । 'जिम्भत्तेह
 अकासहीणं पिट्टमयं कुक्कुडं ति । जिम्भत्तिओ च तेहिं,
 खवणीओ मे समीव । तओ 'सा अन्ना तं च कुक्कुडं ममं १०

१ CDE सुइइ ।

२ AC इने ।

३ D ड ।

४ CE अच्छि ।

५ E adds अत्ता ।

६ D adds च ।

च वेत्तूण गवा देवथापायमूक्षं । ठाविन्नो से अग्गणो । भण्णिन्नो
 अहं तीए । पुत्त, कड्ढेहि मण्डलमं । तन्नो मए ईधि
 विहसमाणेण १कड्ढियं । अग्गाए थ भण्णिंयं । भयवर कुल-
 देवए, एस सव्वजीवाण वावायणवारुए पुत्तदिट्ठदुस्सुमिण-
 ५ पडिघायणत्थसुवणीओ ते १ कुल्लुओ । वावाएर थ इमं
 एसो । ता एथस्स सरौरे कुसलं करिष्सासि न्ति । भण्णिज्जण
 सन्निओ अहं जहा 'वावाएहि एथं' ति । तन्नो मए घारओ
 कुल्लुओ । कथं देवथसणं । भण्णिओ ५ अग्गाए सिट्ठकओ नाम
 सूवथारो । इमं मंससेसं सज्जं रत्थेहि, जेण ने पुत्तो १अहं
 १० च देवथासेसं पासामो न्ति । मए भण्णिंयं । अन्न, अलं मंस-
 भक्कणेण । सुण १ ।

सुट्ठु वि गुणप्पसिट्ठा तवनिथमा दाणघ्णाणविणिओगा ।
 मन्तोसहाणि विहसा नरस्स मंसासिणो होन्ति ॥
 खरुयं वरं विसं पि उ खणेण मारेर एक्कसिं १० सेव ।
 १५ मंसं पुणो वि खरुयं भवमरणपरंपरं नेर ॥
 मंसासिणो नरस्स उ पारत्तं आउयं च परिहाइ ।
 परिवसुइ दोहमं दूसइदुत्तं च गिरएसु ॥
 भेसज्जं पि थ मंसं देरि अणमज्जरं थ जो जस्स ।
 सो तस्स मग्गसग्गो वचइ नरुयं न संदेहो ॥

१ D कड्ढियो चलो भविता जघदीर कुलदेवता भयवर etc.

१ D om. त्व ।

१ D वे ।

५ D adds च ।

५ D अहं ।

१ D adds मंसभक्कणरोवा ।

० D • रं ।

दुग्गन्धं वीभक्तं इन्द्रियमलसंभवं असुदयं १४ ।

खरएण नरयपडणं विवज्जणिज्जं अशो मंसं ॥

एए य मंसाशिणो दोसा । इमे पुण अमंसाशिणो गुणा ।

सव्वज्जसमज्जणादं सव्वपयाणाद सव्वदिखाओ ।

एयाद अमंसासिन्तणस्स तण्णयं पि न समारं ॥ १५

जे चोरसुमिणसडणा वण्हपिसाया य भूयगहदोसा १ ।

एकेण अमंसासिन्तणेण ते तणसमीहोन्ति ॥

मंसस्स वज्जणगुणा दो सेव असं नरस्स जियसोए ।

जं जियद निहवसगं जं च मओ सोग्गदं २ लाहद ॥

अन्नाए भणियं । पुत्त, असं विथारणाए । कयं सेव मे १०

वयसं तुमए त्ति । ता किं एहणा । न य इमं सव्वयं मंसं

ति । परियप्पणा खु एसा । तओ मए एयं पि पडिवज्ज-

मणुचिट्ठियं च ॥

एत्यन्तरंमि वड्डं माणवन्धमसुहकसं ति । विरयदि-

यहंमि य कओ कुमारस्स रज्जाभिसेओ । पवत्तो अहं १५

पव्वरडं । भणियो य देवीए । अज्जउत्त, अज्जेकं पुत्त-

रज्जसुहमणुभवामो, सुए पव्वरह्णामो त्ति । तओ मए

चिन्धियं १० किनेयमवरोप्परविहड्डं देवीए ववधियं । अहवा

एहं पि अत्थि सेव ।

१ A डि, CDE ति ।

१ B •ज्जा, adds in the margin दोपू(?)ओ, D ज्जा दोपो ।

१ A दोव्वयं, B कुनर जाद ।

४ AD add here पावामो ।

कडुद्विजयन्तं पि ऊ मथं^१ पि अणुमरर काद भनारं ।

विषहरगथं व चरिचं वरुविवरुं महिलिषाणं ॥

ता किं मम एरणा^२; अं एषा भणर ति । चिन्तिऊण
भण्णिं । सुन्दरि, पद्वसि तुमं मम जीविषाणो^३ वि । किं

५ मए कथाद तुह पणयभङ्गो कणो ति । तणो चिन्तिं
देवीए । पण्यन्ते नरवदंमि अपण्यन्तीए मए महन्तो
कणङ्गो, वावणे उण मन्तिवयणणो अणणुमरन्तीए वि वास-
रुणपरिवाणणमिन्तिं न तद्वाविणो ति । ता वावाएमि
अण्ण केणर पयारेण महारायं ति । चिन्तिणो उवाणो ।

१० देमि से भोयणगथं चैव "कहंषि चणोरदिट्ठिं वसिऊण
अकालखेवघायणं विषं ति । अरुण्णा काद वेसा । तणो
संपन्ताए भोयणवेसाए "उवविट्ठो अहं" । वित्थरिचं महसा
विण्णुएण भोयणं । मुहनाचियं "संहरऊण दुक्का भुण्णावणा ।
सहाविषा देवी, आगथा थ एसा । "अक्खिण्णमाणास-

१५ उउविषसंजोरएण किलाहारपरिणामणसमत्थेणं अस्सियपउ-
त्थेण जोगवडएण सह आगण्ण उवविट्ठो । एसा थ "भुण्णा

१ D मथं । २ D adds विषारेव । ३ D पावाचं । ४ MSS कहंषि ।

५ D has these words after भोयणं ।

६ D वाररुव ।

७ B reads this passage as follows: अमिहक्खिण्णमाणेव संजोवै विष-
भरिषार इवमरुण्णो उव मर भुण्णाय सररिच दाकव निण्णतकासंजुक्तिविषमवयोथं
मे पण्णतवक्खिण्णं, D: अक्खिण्णमावसंजोवविषभरिषार इवमरुण्णोए पुक्कना उव
मर । तउ भुण्णाय सरररं दाकव विषकासंजुक्तिविषं उवयोथं न पण्णतवक्खिण्णं ।

८ A om. the following three words.

सह मए । भुक्तावसाणे य आयमणवेसाए अवणीएसु चओ-
 रेसु पव्वन्तभक्खण्णिक्कं^१ आहारपरिणामणसमत्तं^२ अण्णेगद्व-
 संजुयं^३ उवणीयं^४ ने जोयवड्ढं, भक्खियं मए निम्बियप्पेणं ।
 भुक्तावसाणे य कथसोयाधारो गओ वासभवणं^५ । एत्यन्तरंमि
 विषन्निओ विषविचारो, सिमिदिमियं ने अण्णेहि, अजुधं^६
 गया जीहा, यामलीह्णया करह्णया, पव्वायं वयणकमणं,
 निह्णो लोचणपसरु । तओ अहं तहाविहमणाविक्खणीय-
 मवत्यन्तरमणुवन्नो निवड्ढिओ सीहासणाओ । 'हा हा
 किमेयं' ति विषयो मे समीवमागओ^७ पडिहारो । भण्णिओ
 य तेष 'देव, किमेयं' ति । तओ जडा^८ जीह त्ति न^९
 अंपियं मए । निह्णविओ तेष, उवल्लह्णो ने विषविचारो ।
 भण्णियं च णेण । अरे वाहरह सिग्घं विषय्यओथनिग्घायण-
 समत्ते वेज्जे । तओ 'न सोहणं वेज्जवाहरणं' ति चिन्तयन्ती
 ससंभमससुक्खिणुत्तरयीया हाहारवं करेमाणी निवड्ढिया
 ममोवरि देवी । अवणीयं च तीए निरंसुगं^{१०} सेव कन्द-^{११}
 माणीए मसं अजुट्ठयज्जुलीहिं^{१२} कण्ठगयं मम पीडाए जीवियं ।

तओ अहं, देवाणुप्पिया, पियाए वावारओ समाणो
 अट्ठण्णाणदोसेण चिमवन्नदाहिणदिशासग्गे^{१३} सिस्सिन्धपव्वए
 ससुप्पओ वरिहिणीए लुक्किंदि । आओ कासकमेण । तओ

१ CE om. २ BD om. ३ D adds उवणिहो सीहासणे, B i. marg.

४ D लणीववच ।

५ D लज्जा ।

६ B विरभीयं ।

७ D adds संवाहसववसेव ।

८ D •सावकणे ।

- वाङ्मो सेव जण्णिं वावाइजण गहिओ वाइजुवाणेण,
 दिओ सत्तुयपत्यएणं मन्दावाउयवाणिओ गामतणवरस्स ।
 तत्थ थ' अजायपत्तो सीउपहातणहावेयणाओ अणुइवणो
 चिट्ठामि । तिव्वथरीए कुहावेयणाए' पडिपेत्तिओ किमिए
 ५ खाइउं पयत्तो णि । तेहि थ मे पावकम्मोहिं संधुक्खिज्जमानं
 वित्त्यारमुवगथं वरीरं । जाओ मे विविहरयणामेलसक्खो
 पिच्छयभारो । तओ अहं गाहिओ मइकसं, पेसिओ थ
 तेण 'सुन्दरो' त्ति कल्लिजण निथपुत्तस्स सेव पाज्जं राइणो
 गुणहरस्स ॥ इओ थ जसोहरा वि मे पुम्बज्जजणणी मम
 १० मरणदिवसंमि सेव अइवसइ मरिजण पावकम्मवत्तिययाए'
 करहाउयविमए धम्मजरयसन्निवेसंमि कुक्कुरीगंमि कुक्कुर-
 ताए उववन्ना । जाओ थ कुक्कुरो' । सो थ 'मणपवणवेथ-
 दत्तो' त्ति धम्मपूरयसामिणा गुणधरस्स सेव' पेसिओ
 कोसल्लियं ति । पत्ता अन्हे दुवे वि समथं सेव विसासं,
 १५ पेसिया थ अत्थाइयामण्डवगयस्स रओ, दिइा थ तेण ।
 जाया एयस्स अन्हेसु पीई, पसंसिया दुवे वि । समप्पिओ
 सुणओ अयण्डमच्चुस्स 'सोणहियमयहरस्स, अहं च राथ-
 सणपरिवाणयस्स नीलकण्ठस्स' । भणिओ थ सोसहिओ ।
 अरे जाणासि सेव तुमं, जहा अहं दोसु दडं पवणो पया-

१ D om. २ D अडिवाइ । ३ D adds कट्टुच काउसरेव ।

४ B adds राइओ मम पुत्तस्स । ५ B सोसहियस्स, D prima manu.

६ D वीउकम्मविवावस्स ।

वाक्ये पारङ्गीए थ । सुणएसु जीवघायणं सुहं १ति, ता
महन्तं जन्तं करेष्वाधि न्ति । तेण भण्णियं 'जं देवो आण-
वेह' न्ति । दुवे वि थ अण्णे जहाविहिंं खालेह नरवरं ।
एवं च अहङ्कान्तो कोहः कासो ॥

अथवा थ अहं गयणयणपासायसंठियं आहूतो इन्द- १
नीकनिष्पूषयं । तत्थ अन्नेउराणं रसणनेउरनिणाधगभिणं
नवजसहरसहं पिव १गुणणियासुरयनिग्घोसमायल्लिज्जल
नद्धिजं पयन्तो । तयवसाणे १थ वाथायणविवरेगदेशेण दिट्ठा
मए चित्तसास्त्रियाए सह खुक्खएण सधणुक्कङ्गे ररसुहमणु-
हवन्ती नयणावल्ली । तं च मे दट्टूणं समुप्यजं जाहस्सरणं १ । १०
तथो कण्णवसयत्तणेण अमरिमाणलपलित्तेणं चञ्चुनहग्गेहि
१वि ल्लिखितमारहूो । तीए वि तस्स मन्निधं खुक्खस्स
गेप्पिज्जणं कोहमयल्लउउयं कोहाभिभूयाए पएओ अहं पण-
हणीए । पणारविहसो० निवडिओ सोवाणवत्तणीए, कुड-
माणो पत्तो तमुहेसं, जत्य नरवरं जूयं खेत्तह न्ति । १५
मग्गओ थ मे 'गेपह गेपह' न्ति संसवन्तो समागओ देवी-

१ E वसुजे ।

२ CE म्हु० ।

३ D थ ।

४ D adds चित्तं समुप्यजा अथा विट्ठुप्पारत्ति । पन्ना च ईवारवापत्ति-
शाकानह तउ, B i. marg.

५ B जारसरणं ।

६ BD read this passage thus: विक्कवार मर तेहि वि च ररसंमवि-
सिहहि म्हुवेहि पचओ चसं । पणारविह० etc.

० D विहसंजो ।

= B वीहच ।

- परियसो । तं च तद्वाविहं संहं सोऊण तद्देसवन्तिणा तेण
 पुम्भभवज्जण्णीसुणएण धाविऊण गहिओ अहं । सेप्पमाणं च
 मं पेष्किऊण राइणा हाहारवं करेमाणेण पइओ सो
 सुणओ 'अक्कपाउएणं ति । पहारविहसंघलेण वमन-
 ४ इरिं सुओ अहं तेण । कण्ठगयपाणा निवज्जिया हुवे वि
 अन्हे धरणिवट्ठे । सोगसुवगओ राथा । आणन्ता तेण पुरो-
 द्वियप्पसुहा मणुत्ता । जहा ताथस्स उवरयस्स अज्जियाए च
 कासायससवप्पचन्दणकट्टेहिं महन्तो सक्कारो कओ सोग्गह-
 निवन्धणाइं 'दिआइं महादाणाइं, तद्वा एयाण वि उवर-
 १० याण कायम्भं ति । एयमायखिऊण चिन्तियं मेए । अहो ए
 खणु पुत्तएणं सम्भसक्कारो पाविओ दिआइं षे सोग्गह-
 निवन्धणाइं दाणाइं, अहं पुण तिरिक्कजोणीए वि अओ-
 ष्किआए हुहाइ किमिए खायन्तो सुणएहि य खज्जमाणो
 चिट्ठामि । अहो 'गइयथा कआणं । एवं चिन्तयन्तस्स
 १५ विमुक्कं सरीरयं जीविणं ॥

तओ अहं, देवाणुप्पिया", सुवेसपम्भधावरदिआभाए
 अत्थि दुप्पवेसं नाम वणं, तंमि य

उवभोगजोग्गपत्तवपुप्फफसक्खाहिउदगपभट्टे ।

१ AD अकुच, B अक्कपाउणं ति ।

२ A विरिआइं, B om, E inserts च ।

३ D has instead of this: विचित्तया ककपपरिओर ।

४ D adds: महानसंनदुक्खोचिचिओ नत्त मओ वमाओ; B i. marg.

शौचस्त्रि-घोडि-^१वसूक्त-कथर-खरारासंक्रिषे ॥

ताड-वड-खण्ण-खण्ण-सुखथरगहीरदुखसंचारे ।

विविह^२विसविडविनिगयवकुडतिखग्गकष्टइए ॥

एथारिसंमि थ वणे नौसेसं चिय निराभिरामंमि ।

काणपसतीए गम्भे जण्णोऽहं^३ क्लुष्टपसएणं ॥

तस्य ^४गम्भे नरथकुम्भीपागाहरेगवेथणं विसहमाणो
असंपडिए चेव पसवकाले जाणो णि दुप्पवेसे वणे । अण्णो-
खिअकुहापीडियाए थ पण्डं मे जण्णीए थणएसु खीरं ।
तण्णो अहं बुभुक्खापरिमिणाणदेशे तस्य परिभमन्तो गोखु-
रयकष्टए खारउमाठत्तो । तण्णो समं पावेण वित्थारसुवगयं १०
मे सदीरं । इण्णो थ षो पुम्भयरजण्णमादसुणण्णो अहण्णाय-
सुवगण्णो मरिजण्ण समुप्पण्णो इमंमि चेव दुप्पवेसे वणे
भुथण्णमत्ताए णि । दिट्ठो थ षो मए कालपाषो ष्व विदुम-
मणिरत्तनयणो घण्णयारण्णवी ससिकसाकोडिधवसदाडो
ससन्तजमसजोहा जसासयसमीवे दडुरं खाथमाणो णि । १५
तण्णो बुभुक्खापरिगएणं अविचारिजण्ण परिणहं गहिण्णो मए
पुण्णदेशे । तेण वि थ नयण्णसिधिसिहाजालाभासुरमवसोह-
जण्ण उल्लो अहं^५ वथणदेशे । एवं च अण्णणकोहवसया दुवे
वि अण्णे परोप्परं खारउमारुहा^६ । एत्यन्तरंमि अदिट्ठपुम्भेण

१ A व०, B ०डू०, D शोडितवत् ।

२ B कुड, D कुड ।

३ D prefixes विवह ।

४ D विवहविमवचंनुड ।

५ ACDE नगभावाण्डु० ।

६ B ०डको ।

गहिओ अहं तरच्छेण, पाडिओ^१ महियले । तओ सो ममं
खाइउं पयत्तो । किह । चसं चरचराए फालयन्तो, छिराओ
तडतडाए तोडयन्तो, ^२सोपियं डग्गढग्गाए ^३घोड्डयन्तो,
अट्टियाहं कडकडाए मोडयन्तो त्ति । अवि थ

५ तह खाइउं पवत्तो जह मज्झं खज्जमाणसहेण^४ ।

भीएण व नीसेमं जौवेण कलेवरं मुक्कं ॥

तओ अहं, देवाणप्पिया, एवं सकस्यविण्णियाओ समाणो^५
तत्येव विसालाए नथरीए दुट्ठोदयाभिहाणाए निजयाए
महाइहंमि तत्य मीणीए गभपुडए रोहियमच्छन्ताए समुप्पओ
१० ण्हि । सो वि थ कण्हमप्पो तहा मरिज्जण इमाए सेव सरि-
याए सुंसुमारत्ताए त्ति । जाया कालक्कमेणं । अजया अहं
तत्य सेव परिबभन्तो दिट्ठो सुंसुमारेण, गहिओ पुक्कभाए ।
एत्यन्तरंमि मज्जणनिमित्तं समागयाओ अन्तेउरचेडियाओ ।
दिस्सा चिसादयाभिहाणाए चेडियाए झप्पा । तओ मं मोत्तूण
१५ सा गहिया अणेण । मयराहं च पलाणो अहं । तौए वि थ 'हा
कहं गहिया गहिय' त्ति महन्तमारडियं । धरिया लोएण ।
कलथल्लरवेण समागया मच्छवन्धा । ओयरिज्जण मुथाविया
चेडी गहिओ 'थ सुंसुमारो, मारिओ दुक्कमारेणं ॥

१. B adds पडिउ ।

२ B सोपियं उयउयाए. D सोपियं उडउयाए ।

३ ACE पियंतो ।

४ D चइहस

५ BD read this passage as follows चत्ति उक्कं विमयरिसमावहे निज्जं
माव सरिया तत्व मीचोइ (D om.

अदकनो कोद कालो । एत्यन्तरंमि अहं केवट्टपुरिसेहिं
 समासासिओ आलेणं, गहिओ जीवन्तओ, 'महामच्छो'
 त्ति कलिऊण समुप्पन्नकज्जेहिं पाड्डनिमित्तमुवणीओ
 गुणहरस्सु । परितुट्ठो राया । 'मंपाडियं पओयणं तेसिं ।
 नीओ तेण नयणावलीए समौवं । भणिया य एसा । 'अम्भ, ४
 एयस्स रोहियमच्छस्स पुच्छभायं तायं अज्जियं च उद्विसिऊण
 माहणाणं रन्धावेहि, उवरिमभायं च पक्कतलियं काऊण
 मण्णमत्तणो य 'विहकं करेज्जासि' । एवं च मे सुण-
 माणस्स देविं च पेच्छिऊण समुप्पन्नं 'जादस्सरणं । एवं च
 रथा समाणत्ते किन्दिऊण पुच्छखण्डं पेसियं 'माहणाणं १०
 नयणावलीए । सेसदेहमि निच्छल्लियादं 'ध्ववत्तादं, दिअं
 "तिगडुक्कडं चिङ्गुलोणं परिसित्तो हलिहापाणिणण । तओ
 उच्चत्तन्मत्तणभरियाए पत्तिको महकवलीए, संवत्तुच्चत्तएण
 तल्लिज्जिडं पयत्तो ।

तो क्खिअभिअं पक्कं खाहिद पुत्तो ममं ति जाणामि । १५

तिव्ववियणाहिभूओ न धम्मज्ञाणं झियाएमि ॥

इय वि कयत्थिओ मे निरयगरसमाणएहि दुक्केहिं ।

दडकअनियलवट्ठो न सुयद औवो सरौरं ति ॥

१ D om. this sentence.

१ D adds अहा

२ B विसेसं ।

४ BD adds ति ।

५ B जादस्सु. D adds मे ।

६ AC महाचलं

७ D अत्तादं, B अवितादं i marg.

८ D निवत्तुच्चत्तुडं.

१एवं च तस्य तिव्ववेयणाभिभूओ चिद्धामि । एयं च ताव एयं ॥

इओ य विमालानयरीए पाणवाडए जा १मा पुव्वभवजणी सुसुमारभवे वट्टमाणौ वावादया, सा तस्य केलियत्ताए ५ समुप्पन्ना । तओ तौए गभंमि एल्यत्ताए पक्खित्तो णि । आओ कालक्कमेणं पत्तो जोव्वणं । महामोहमोहियमणो मेहणनिमित्तं आरूढो ३अण्यं । दिट्ठो य नियजूहवइणा ; ५कषायजोएणं तथा इओ मण्णदेसे, जहा पाणे परिचरज्जण निययवोएण चैव समुप्पन्नो तौए गभंमि । अवि य

१० कणमस्रविणडिएणं तस्य मरन्तेण मन्दभगोणं ।

अप्या ५उ अप्पण च्चिय जणिओ जणणीए गभंमि ॥

१सा य पञ्चामसे पसवकाले गुणहरेण रक्षा पारड्ढीओ नियत्तमाणेण अणसाइयस्रपाणिणा ० तथाविहच्छेत्तभायंमि कायजइयाए मन्दं मन्दं परिमक्कमाणौ आयसमायड्ढुज्जण १५ १कोइण्डं विट्ठा १कखियमरेण । पहारगइययाए निवडिया धरणिवट्ठे । कट्ठसखो परितुट्ठो राया, समागओ तमुहेमं । दिट्ठा फुरफुरेत्तपाणा, 'आवसत्ता एम' ति सखिया तेणं ।

१ BD read एवं च तिव्ववेयवउ पाविक्कव इम पि ताव पावउ ति । उव्वोवी पाववाने जा सा पुव्वभव• etc. १ E ने ।

१ D संवयं । ३ BD कषायीइयणं च । ५ D हि ।

१ D चरुत्तौ कीर काळी समसत्तं पसवकाले मम पुतेच चैव ।

७ B •दाधि चिच । ८ B कोदं । ९ A कविं, CE कविं ।

तश्च य से उयरं विचारिऊणं^१ नौणिओ अहं । समप्पिओ
अथापालम्भं^२ । अन्नयणपाणेणं जीविओ पत्तो कुमारभावं ।
एत्यन्तरंमि पारद्वौफलनिमित्तं^३ गुणहरेण कुलदेवयापूया-
विहाणं कयं । ५ भोयणत्थं वावाइया पस्सरस महिसया ।
बन्धणजणभोयणत्थं च सुसंभियं कयं महिसमंसं । इओ ५
य 'किर पविन्नमुहो मेसो हवद' त्ति^४ [लोयवाओ]
आणाविओ अहयं कायसुणउच्चिट्टरद्वपक्कपरिभोइणनिमित्तं
सूवयारेणं, 'ठाविओ महाणसदुवारे । तश्चो मए उस्सिङ्गियं
तं मंसं, भुत्त बन्धणेहिं, विइणं आयमणं । उट्टिया दिचवरा
ठिया ९य पन्निया-पन्नियाहिं । एत्यन्तरंमि विसेसुञ्जलनेवच्छं^{१०}
अन्नेउरं घेत्तूण आगओ गुणहरो । तं च मे दड्डूणं^६ समुप्पकं
आइस्सरणं । विक्खाओ मे^७ मव्ववुत्तन्तो । १० चलणेसु निवडिऊणं
वाइया बन्धणा । भणियं च तेण । एसा पन्निया तायस्स
उवणमउ, एसा य अप्पियाए, एयाओ य कुलदेवयाए त्ति ।
११ तं पडिस्सुयं बन्धणेहिं । चिन्नियं च मए । अहो एवं पि नाम १५
पुत्तए जयन्ते अहं दुक्खिओ त्ति । एत्यन्तरंमि भोयणनिमित्तं

१ D नौषौउ ।

१ E =पालयस्स, D adds ते च ।

२ ACE =फलभं ।

३ D भोयणं ।

५ In B the preceding passage is in the margin, and the word
लायवाओ is omitted, also in D. ६ D डविउ ।

७ DE om., E om. पन्निया

८ D adds पयडा ईचारेया

चिन्ता नयसंतरं च ।

९ D जयदा ।

१० D adds यसंतरस्स ।

११ D adds तउ ।

चेव सयलमादक्षोयपरियञ्चो^१ उवविट्ठो राथा । दिट्ठाओ
 देवोओ, न दिट्ठा नयणावल्लो । तओ मए षिन्तियं । अह
 कहिं पुण मा^२ भविस्सइ । एत्यन्तरंमि अञ्चं उहिसिऊण भणियं
 एगाए चेडौए । हला सुन्दरिए, इह अञ्जं चेव इमे महिसया
 १ वावाइया, ता किं पुण एस एवंविहो पूइगन्धो त्ति । तीए
 भणियं । हला पेम्मञ्चूमिए, न एस महिसगन्धो ; एसो खु
 देवोण नयणावल्लोण तहाऽजिणे रसलोलुयत्तणेण ^३मच्छयं
 खाइऊण कोढगहियाए वणन्तइग्गिणो देहनिस्सुन्दवाओ ।
 इयतीए भणियं । हला सुन्दरिए, न एस मच्छयाहारमेत्त-
 १० समुप्पन्नो कोढो, किं तु तहासञ्जावियमहारायविष-
 प्पञ्चोयवावायणजणियपावममुत्थो त्ति । ता अलमन्धाणमि-
 मौए । एहि अञ्जओ गच्छन्त ^४ता मा किंपि अणत्तियं
 देइस्सइ त्ति । गयाओ चेडियाओ । तओ मविसेसं पत्तोइया
 मए दिट्ठा य एकूपामोवविट्ठा ^५मत्थियासहस्ससंपायदूसिया
 ११ विण्णिग्गयातम्भनयणा नयणावल्लि त्ति । तओ तं पेच्छिऊण
 तिब्बयरदुक्कसंतत्तो सोइउं पवत्तो । कइं ।

हा किह^६ मा पच्चसं कम्ममल्लोच्छादया पणइणी मे ।

जम्भन्तरं ^७व पत्ता ह्वविविक्कासभेएण ॥

१ B परिचरिष्ठा ।

२ ACE om

३ D मच्छसंघ ।

४ D तास corrected from मा थ ।

५ B मत्थिया० ।

६ D कइ ।

७ D पवत्ता ।

वयणेण यणहरेण^१ चरणेहि थ जीप्र निक्किया आसि ।
 सब्वविलयाणमहिद्यं सोहा मभिवल्लमकमलाणं ॥
 तीए चिय पेष्क कहं अङ्गुलिविगमखयसंगमेहि^२ च ।
 ते चेव हन्दि देसा धणियं उब्बेवया^३ जाया ॥
 कोसाहरनयणेहि^४ सविष्णुसुभन्तपेष्किएहिं च । ५
 तिस्सतवाण सुणीण वि जा चित्तहरा दढमासि ॥
 स^५ स्येय कइ णु एण्हं तेहिं चिय पावपरिणइवसेण ।
 चिन्तिस्सन्ती वि पिया कामीण वि कुणइ^६ निब्बेयं ॥
 एवं च चिन्तयन्तो जाव कांसि कासं चिट्ठामि, ताव
 सहाविश्रो राइणा सूवयारो, भणिस्रो य । अरे न इहइ मे १०
 महिमयमंसं, ता अन्नं किंपि लज्जं आणेहिं त्ति । तश्रो
 सूवयारेण^७ कलिज्जण 'चण्डमामणो देवो, मा कालखेवो
 चविस्सइ' त्ति^८ ममं चेव एक्कं सत्थियं^९ केत्तुणं कयं भडित्तयं,
 पेसियं च रओ । तेण वि य 'तायस्स उवणमउ' त्ति
 भणज्जण^{१०} 'दब्बावियं थेवमग्गासणियवम्भणाणं, पेसियं^{११} च १५
 किंपि नयणावसोए, भुत्तं^{१२} च सेसम्पणा ॥ पत्यन्तरंमि^{१३} थ
 जा मा महं जणणी गुणहरेण वावादया आसि^{१४}, सा
 कलिज्जविसए^{१५} महिसोए^{१६} कुस्सिंमि महिसश्रो मरुप्पओ ;

१ D नयणेण ।

२ B ०२२रहि ।

३ BI उब्बेवया ।

४ E चिय

५ B संय ।

६ D उब्बेयं ।

७ BD चिंतियं om. कलिज्जण ।

८ BD add तत्त ।

९ B पारसं, D चंमं ।

१० B देवा०

११ D om.

१२ AC om.

'वद्धिश्चो ^१कालकृमेणं । सो य भण्डभारयं^२ वहन्तो ममागश्चो
^३विशासं नयरिं । वावाद्भो य तेण जलपियण्णहाणमिभित्तं
^४सिप्पानदं समोयरन्तो आसवन्दुरापहाणो^५ वोलाहकिसोरो ।
^६निवेदयं रश्चो । भणियं च णेण । अरे आपेह तं
^७दुट्टमहिमयं । नरवडसमाएमाणत्तरं च ^८आणोश्चो एभो^९ ।
तश्चो तं दट्टूण रोसफुरियाहरेण सूवयारं सदाविज्जण
भणियं राइणा । अरे एयं दुरायारं दुट्टमहिमयं सजीवं
चेव लज्जं भडित्तयं करेहि त्ति । ^{१०}निहया मयलदिसासु
लोहखोण्टया,^{११} लोहमङ्गलाहिं च नियामिश्चो ^{१२}लोहखोण्ट-
^{१३}एसु । कयं च से तिगडुगहिङ्गुलवणजलभरियं पुरश्चो
महाकडाहं । पञ्जालिश्चो ^{१४}य चउसु त्ति दिसासु नाददूरंमि
चेव खडरवरमारकट्टेहिं ऊयामणो । तश्चो ^{१५}य सो महामहन्तेण
अग्गिणा पच्चमाणो सुक्कोट्टकण्ठतालू तिव्वतिसापरिगश्चो^{१६}
अहिययरं दुखं जणयन्तं खारपाणियं पिविउमारड्डो ।
^{१७}पल्लोविश्चो तेण सो देहमञ्जे । निग्गयं ^{१८}च से बीयपासेणं
^{१९}किव्विसं । एत्यन्तरंमि ममाणत्तं राइणा । पेसेहि लज्जं
महिमयभडित्तयं ति । तश्चो जत्य जत्य ^{२०}पक्कमंमं, तश्चो

१ D om.

२ D भारयं ।

३ BD लज्जेचो ।

४ AC सिप्यं नरं ।

५ A मडुरा ।

६ AC निवेदश्चो च ।

७ B समाचोउ ।

८ B om.

९ E adds तेव वि च ।

१० BCE चोडया

११ B चउसु E चोउसु ।

१२ D om.

१३ B मियाह ।

१४ in D before से ।

१५ D पक्कं ।

तत्रो क्तिन्दिऊण पेसियं सूवयारेण । सित्तो य एषो
 'घयउत्तेडएहिं । पत्कित्तं च 'सहिणवट्टियं' लोणं । विशेषेण
 पञ्जालिओ जलणो । एत्यन्तरंमि आगओ रायपरिवेसओ ।
 भणियं च णेण । अरे अहं पि विजार्इयं भडित्तयं लळं
 देहि त्ति । तत्रो 'पुल्लइओ अहं सूवयारेण' । 'भडित्तयं ५
 'कञ्जिहामि' त्ति संमूढो हियएण, 'उल्लकं मिराजालं,
 विहडिओ अट्टिवन्धो, 'गल्लियादं सव्विन्दियवक्कादं । तत्रो
 कण्ठगयपाणो चेव गहिओ सूवयारेण, क्खिं मे
 "विदयपासयं । तिसुक्को य मे देहो जौविएण ॥

तत्रो, देवाणप्पिया, एगसमयंमि चेव सो महिसयजौवो १०
 अहं च मरिऊण उप्पन्ना विमानापाणवाडए^१ कुक्कुडौए
 गम्भंमि । अइक्कनो कोइ कालो । उवत्तिए पसवकाले
 वावाइया णे जणणी मञ्जारपोयएण । कयवरोवरिं च तं
 खायमाणस्स गलियं अप्पडयदुगं । गत्रो मञ्जारो । पत्कित्तो
 य णे उवरि 'काएवि चण्डालीए सुप्पकोणेण कञ्जो । १५
 'तदन्हापहावेण जौविया अन्हे । फुडियादं अप्पडयादं ।
 निग्गया अन्हे । गहियाद 'अणुहत्ताभिहाणेण चण्डालदारएणं,

१ D लिउत्ते० । २ B मचय०, D सहिणवट्टियं । ३ B पसोईउ ।

४ BD add भडित्तयनिमित्तं चार्इव रोहाय दिहोय । ५ D चण्डीहामि ।

६ ACE उल्लकं । ७ CE विरालियादं । ८ B जौय० । ९ B पत्किपास० ।

१० A om., BCD चह० । ११ A तउन्हा०, C तओउन्हा०, B तदुपहा० ।

१२ ACE चण्डया० ; B, and C in the Chāyā have चण्डय० ।

जीवाविथा तेण । जायाओ णे चन्दचन्दिमामच्छहाओ
 पिच्छावलीओ, समुभूया मे सुयसुहगुञ्जद्वारायसरिसा चूला
 'गह्वरचक्रुसरिसा य मे चसू । एत्यन्तरंमि दिट्ठाइं अन्हे
 कालदण्डवासिएण । 'अहो इमाइं राइणो खेक्षणजोगाइं'
 ५ ति गह्वियाइं^१ तेण उवणीयाइं^२ च गुणहरस्स । परितुट्ठो
 राया । समप्पियाइं च णे एयस्स चैव कालदण्डवासियस्स ।
 भणिओ य एसो । अरे जत्य जत्य वचामि, तत्य तत्य
 एयाइं आणेरयाइं । पडिक्खयमणेण । अन्नया मयल्लकेउर-
 परियरिओ^३ वमन्तकीलानिमित्तं^४ गओ सुसुमायस्सजाणं
 १० राया । नौयाइं अन्हे तहिं कालदण्डवासिएणं । ठिओ
 उज्जाणतिल्लयभृए बालकयलीहरयपरिक्खित्ते माह्वील्लया-
 मण्डवे राया । इयरो वि मइ अन्हेहिं गओ असोयवीहयं^५ ।
 दिट्ठो य तत्य भयवं^६ ममिस्सगणपरिवुडो समप्पियाभिहाणो
 आयरिओ त्ति । तओ अल्लियवन्दणं^७ करेन्तो उवगओ
 १५ साउमूलं, धम्मकाहिओ तेणं । तओ तं तवमिरिविरायन्तदेहं
 दट्ठुणं आयल्लिज्जण पयइसुन्दरं^८ तस्स वयणं^९ उवमन्तो वि य
 एसो । भणियं च णेण । भयवं, कौइसो तुम्हाण धम्मो ।
 भयवया भणियं ।^{१०} सुण ।

१ ACE om. all down to एत्तरंमि । २ D adds च दोषार् दाणव ।

३ D om. ४ L. परियओ मओ । ५ E om.

६ D adds इहवासि । ७ D adds साउ ८ B करेता ।

९ D चरवचनुविचयं । १० D adds ईचि । ११ BD सुच भवो ।

सयलसत्तसाहारणो एगो चैव धम्भो । मृढो य एत्य
 अणह्मिगयसत्यपरमत्यो जणो भेए ^१कप्पेइ । सो उण समासेण
 इमो । मणवयणकायजोगेहिं परपौडाए अकरणं, तथा
 सुपरिसुद्धस्स अणलियस्स भासणं, तणमेत्तस्स वि अदत्ता-
 दाणस्स अग्गहणं, मणवयणकायजोगेहिं अबभचेरपरिवक्खणं, ^१
 गोसुवह्वहिरखाइएसुं च अपरिग्गहो; तथा निसिभक्तवक्खणं,
 वायाल्लोसेसणादोससुद्धपिण्डपरिभोओ ॥

एत्यन्तरंमि भणियं दण्डवामिणं । भयवं, अस्सं एइणा;
 कहेहि गिह्मिधम्मं । कहिओ से भयवया पञ्चाणुव्वयाइओ
 सावयधम्मो । भणियं च णेण । भयवं, करेमि अह्मनेयं धम्मं । ^{१०}
 नवरं पुव्वपुरिसक्कमागयं^१ वेयविह्मिणं विह्मिणा न परि-
 स्रएमि पसुवहं ति । भयवया भणियं । जइ न परिचयसि,
 तओ इमं कुक्कुडमिऊणं जहा ^२तहा पाविह्मि संसारमायरे
 अणत्थं ति । दण्डवामिणं भणियं । भयवं, किं पुण न
 परिचत्तमिमेहिं, को वा पाविओ अणत्थो । तओ भयवया^३ ^{१५}
 जहा अन्हे जणणितणया आमि, जहा य पिट्ठमयकुक्कुडवहो
 कओ, जहा य

सिहिसाणसप्पपसया मीणोहारा य^४ अइयमेसा य ।

महिसयकुक्कुडपत्ती जाया ममारजलह्मि ॥

१ D विक्कपे । २ D adds चैव । ३ B i marg., Com.

४ BD add भयियं । सुवाहि भइ इमं । तथा पाविउमारओ ।

५ D adds सुहमारव ।

जाहं च णे पत्ताहं 'तिव्वदुरकाहं, मव्वमेय' सुयाह-
 सयनाणिणा साहियं ति । एयं च भोजण परं मवेगमावन्नो
 दण्डवासिन्नो । भणियं च णेण । भयवं, अलं मे इयपरिणाम-
 दाहणेणं वेयविहिण्णवि 'पसुवहेणं:' देहि मे गिह्धिधम्मो-
 ५ चियाहं वयाहं । तन्नो भयवथा तित्ययरभासिएणं विहिण्ण
 से दिन्नो संसारजलहिवोहित्यभुन्नो पच्चनमोक्कारो, तद्दा
 धूल्लयपाणादवायविरमंणादयाहं' च वयाहं । गहियाहं च
 णेण नियचरियसवणममुप्पन्नजादसूरणेहिं परमद्वेगागएहि
 'य अन्हेहिं । तन्नो परिअःसविसेमन्नो 'मंपत्तभुवणगुरुधम्म-
 १० वोहेहिं' ० निट्टवियसाणुवन्नासुहकम्मोहिं कूजियं अन्हेहिं । सुयं
 च तं राइणा दूमहरन्तरगएणं जयावलीए मइ सुरयसोक्क-
 मणुह्वन्नेणं ति । गहियमणेण पामत्तं धणुवरं, मन्धिन्नो
 तौरियासरो,^५ 'देवि, पेच्छ मे मइवेहित्तणं' ति भणिकण
 मुक्को, 'तन्नो णेण वावादयाहं अन्हे ॥

१५ समुप्पन्नाणि तरकणं देव भुत्तमुत्ताए'^{१०} जयावलीए '१'चेव
 कुष्किंमि । आविम्मूयजिणधम्मवोहिगम्भपहावेण समुप्पन्नो
 तीए दडं अभयदाणपरिणामो । दिच्चं मत्तेसु अभयदाणं ।
 आयाहं काकक्कमेणं अहं दारन्नो जणणी मे दारय त्ति ।

१ D adds सारौरमाचसाहं ।

१ D adds ० मन्धानं ।

२ D om पसु and adds ति ।

३ D ० वेरम० ।

५ DE चन्हेहि च ।

६ ABCE ० भयव० ।

७ B निचविहङ्गाण० ।

८ D तौरिया ।

९ ACDE च ।

१० DE ० मुक्कार ।

११ E om.

गन्धत्येहिं च अन्धेहिं जण्णो अभयटाणपरा आसि; अत्रो
पद्दुवाविघाहं नामाहं मञ्जं अभयहई इयरीए अभयमइ ति ।
वड्डुयाहं च अन्धे देहोवचएण कलाकलावेण य । चिन्तियं
च राएणा । करेमिं अभयमईए विवाहं अभयहरणो य
जुयरज्जाभिसेयं ति ॥

एत्यन्तरंमि पयट्टो पारट्टिं राया, निग्गञ्जो विसालात्रो,
पत्तो उज्जाणन्तरं । द्विद्धो कुसुमामोयसुरहिणा मारुएणं ।
अवकोइयं च १णेण तमुज्जाणं । दिट्टो य तत्य तिल्लयपायवा-
सञ्जे झ्जाणमुवगञ्जो २सुदत्तो नाम मुणिवरो । 'अत्रमउणो रत्तु
एणो पारट्टीपयट्टस्स ता एयस्स कयत्यणाए चेव माणेमि १०
एयं' ति चिन्तिज्जण ३कुञ्जुक्कारमारं सुयाविया सुणया ।
अथाकमच्चू तिव मिग्घवेएण पत्ता मुणिवरममौवं । सुज्जयज्जाया-
सणो विव तवप्पहाए जल्लन्तदेहो दिट्टो तेहिं मुणिवरो ।

तो तं समुज्जल्लन्तं माणा दट्टुण निप्पहा जाया ।

ओसहिगन्धामोडियपभाट्टविमा भुयङ्ग व्व ॥

तवकक्षपहावेणं काज्जण पयाहिणं सुणथवण्डं ।

४धरणिगयमत्यएहिं पडियं पाए मुणिवरस्स ॥

तत्रो तं दट्टुण विल्लिओ राया । चिन्तियं च णेण ।

अहो वरं एए ५सुणहपुरिसा न उण अहं पुरिमसुणहो,

१ B तेव. om. तमुज्जाणं २ occasionally spelled सुयत्त in AC.

३ AB कुञ्जु. ४ D शल्लन्तमत्तरहिं. ५ A सुवपु., B सुवपु.० ।

- जेण एवं तवचरणनिरयस्स भयवञ्चो वि अकुसलं चिन्तियं
 ति । एत्यन्तरंमि समागञ्चो 'मथलाए विसालानघरीए
 पहाणो साहुवन्दणनिमित्तं राहणो चेव बालमिन्नो जिण-
 वयणभावियमई अरहदत्तो नाम सेड्डिपुत्तो त्ति । विष्णाञ्चो
 १५ थ तेण राहणो परलोयनिरवेरुयाए सुणिवरोवसग्गो ।
 तञ्चो पणमिज्जण भणिञ्चो तेण नरवई 'देव, किमेथं' ति ।
 राहणा भणियं । जमुचियं पुरिससारमेयस्स । अरहयत्तेण
 भणियं । देव, पुरिसभीहो खु तुमं, ता किं एहणा ।
 ओयरह तुरङ्गमाञ्चो, वन्दह भयवन्तं सुदत्तमुणिवरं । एसो
 १० खु कलिङ्गाहिवस्स अमरदत्तस्स पुत्तो सुदत्तो नाम
 नरवई' । एयस्स पढमजोव्वणे वट्टमाणस्स उवणीञ्चो आरखि-
 एण तक्करो । भणियं १६ च तेण । देव, एएण परघरं
 पविमिज्जण एगं महत्तगं वावादय सुट्टं घरं, नीसरन्तो
 गहिञ्चो अन्हेहिं; संपथं देवो पमाणं ति । १७ एथं च सोज्जण
 १५ सहाविया णेण धम्ममत्तपपाठया, भणिया य । एयस्स इमिणा
 आरखिएण एम दोसो कहिञ्चो, ता कीरसो इमस्स दण्डो
 त्ति । तेहिं भणियं । देव, पुरिसघायञ्चो परदम्भावहारो थ
 एसो; ता १८ तियचउल्लससरेहिं निवेदज्जण जणवयाणं तञ्चो
 नेत्तुप्पाडणकखनासुक्कत्तणकरचरणक्येणेहिं १९ जीवियमासो चेव

१ D उवकुळीचिमवरोपहाणो ।

२ B adds चोत्था ।

३ B इहवाचिरच ।

४ B इमं ।

५ D om तिच ।

६ BD insert दिहो चत्तंमि ।

इमस्स दण्डो न्ति रिसिवयणं । एवं चायसिऊण चिन्तिय-
मणेण । अहो 'जहन्ना रायकुलजीविया, जं ईदिसं पि अणु-
मसौयइ न्ति । ता अलं मे अणेगोवद्दवभायणेणं' रक्खसुहेणं
ति । आणन्दमसियस्स भादणेयस्स दाऊण रक्खं सुहस-
गुहसमीवे पवसो पव्वज्जं ति । ता वन्दणौओ खु एमो ॥ ५

एयं सोऊण मसंभन्तो गओ राया सुणिवरसमीवं ।
वन्दिओ णेण भयवं सुदत्तसुणिवरो । एत्यन्तरंमि 'समत्तो
झाणजोगे । तओ धम्मसाहिओ णेणं भणिओ य 'महाराय,
उवविमसु' न्ति । तओ 'अहो मए अकक्खं ववसियं' ति
अहियजायपक्खायावो लज्जावणयवयणकमसो उवविट्ठो १०
राया । चिन्तियं च णेणं । 'इमस्स रिसिस्सु घायओ अहं
ति । एवं ११ च पयासिऊण अत्तणो मिरक्खेयमन्तरेण न
पायच्छिन्तं पेक्कामि । ता किं वड्डणा ; न मक्खणोमि
अकक्खायरणकलङ्कदूमियं अत्ताणं मुक्कत्तयं पि धारेउं ।
अओ अलं मे 'इइत्थिएणं ; संपाडेमि जहा समीहियं ति । १५
एत्यन्तरंमि समुप्पन्नमणपञ्चवनाणादमण भणियं सुदत्त-
सुणिवरेण । महाराय, अलं ते इमिणा चिन्तिएण । न
ल्लु एयं एत्य पच्छिन्तं, जं तए परियप्पियं । जओ आय-
आओ वि पड्डिकुट्ठो चेव धम्मपयत्यजाणएहिं । भणियं च ।

१ B अहियया । २ D inserts चयेयपार्सवरेव । ३ ABCE लल्लतो ।

४ D न इमस्स उरए डारउं वड्डणोमि रिसिस्सु etc. ५ BD om.

६ B इह जीवियं ।

भाविद्यजिणवयणाणं ममन्तरहियाण गत्यि ङ्ग विसेसो ।
अप्याणंमि परंमि य तो वक्खे पौडमुभन्नो^१ वि ॥

जं च अकञ्जायरणकलङ्कदूसियं अत्ताणं मन्नसि न्ति,
एयस्स वि जिणवयणाणुद्दाणजसं चेव पक्खालणं, न उण
१ अन्नं ति । जं पि चिन्तियं 'संपाडेमि जहा समीहियं' ति,
एत्थं पि अन्नं 'तेण भवाणुवन्धिणा संपाडिएण । संपाडेहि
असंपाडियपुब्बं तेलोक्खवन्धवाणं जाइजरामरणवन्धविमुक्खाणं'^२
तित्यथराणं सासणं ॥ एत्थन्तरंमि मणगयाहिप्याथपयडणेणं
'अहो भगवन्नो माणं' ति मन्नमाणो 'इमाणो चेव पच्छि-
१० न्तमवथच्छिस्सं' ति आणन्दवाइजलभरियसोयणो पडिअो
सुणिवरस्स चलणेसु राथा । विस्सन्तो तेण भयवं सुणिवरो
'भयवं, कहेहि किसेत्य पायच्छिन्तं' ति । सुणिवरेण
भणियं । महाराय, पडिवक्खासेवणं । तं पुण ^३न निथाण
वक्खणमन्तरेणं ति, निथाणं परिहरियब्बं । निथाणं च एत्थ
१५ मिच्छन्तमोहणीयमंगयं अन्नाणं । तं च अन्नहा ठिएसु
भावेसु अन्नहा पवक्खणं ति । चिन्तियं च तुमए 'अवसउणो
खु एसो, अन्नो कयत्यणाए माणेमि' न्ति । अवसउणत्ते^४ य
इमं ते निमित्तं पडिहाइ, जहा किल एम अपहाणसेवो
कयखिरतुण्डसुण्डणो विइडुपासणउवेसधारी भिक्खोवजीवगो

१ A ०भवे, CE ०भवो ।

२ D ते अणुभवा० ।

३ E ०संघ० ।

४ D विवाचमंवरंथं ।

५ D ०सवे ।

न्ति । ता एत्य, महाराय, मञ्जत्यो भविज्जण निषामेहि
कारणं, के पहाणसेवणासेवणाए गुणदोष न्ति । तत्य
पहाणसेवणगुणा ।

देशो खणमेत्तसुई तंमि य राओ तहाहिमाणो य ।

विलयाण पत्यणिज्जो सुइ न्ति ।^१दप्पो य अक्काणं ॥

इमे य दोमा ।

अन्नगयजौवविघाओ^२ उप्पोल्लणओ य अन्नमत्ताणं ।

अङ्गारखौरधुवणे अक्काणपयासणं चेव ॥

एए सेव विवञ्जएणं अपहाणगुणा ।

दोसा उण विवुहजणं पडुच्च न उ कोइ एत्य विञ्जन्ति । १०

अं मञ्जसत्यमारो पाणिदया तिगरणविसुद्धा ॥

एयं गणमाणेहिं^३ सुलोवणयंमिं^४ अन्नदिक्काए ।

सव्वायरेण गहियं अपहाणवयं दिएहिं पि ॥

अओ य

अस्सण्डियवयनियमा गुत्ता दन्तिन्दिया जियकसाया । १५

सञ्जायसाणनिरया निच्चसुई सुणिवरा होन्ति ॥

सिरतुण्डमुण्डणं पि उ अइस्स सव्वामवा नियत्तस्स ।

पढमवयरखण्डा गुणावहं होइ नियमेणं ।

पासण्डं पि य एयं सुमङ्गलं वीयरायदोसेहिं ।

अन्धा जिणेहि भणियं अओ विवहं ति वामोहो ॥ २०

१ C इत्थं य अक्कायं ।

२ A • चिवाउ. CE औवातिवाओ ।

३ D सुद्धा • ।

४ B • वणयंमि ।

सम्भारभनियन्तो अप्यडिबद्धो च सभयसोऽसु ।

भिस्त्रोवजीवगो द्विय पसंशितो सम्बसत्येसु ॥

एवं च, महारंथं, परमगुणजननणेषु तिथशाण वि
महामङ्गलं^१ समणह्वं कश्चं ते अवसउणो णि ॥

- ५ एयमाषणिकुण पण्डुं रादणो मिच्छन्तं । अहो^२
'नाणाइसचो' णि जंपमाणो निवडिचो चणणेसु । भणियं
च णेण । भयवं, एवमेयं, जमारुडं भयवया । वज्जियं मए
जियाणं । ता खमसु मे एयमवराहं ति । भयवया भणियं ।
उट्टेहि देवाणुप्यिया उट्टेहि, अलं ते संभमेणं । खमापहाणा
१० चैव सुणिणो हवन्ति । खमियं मए सम्बसन्ताणं । निषामेहि
तित्यथरभासियं खमाए परंपराभावणं । विणा वि वदथरं
बालेण ऽक्कोमिण्णावि साज्जणा खमा भावेयव्या 'सुन्दरो
रु एणो जमेवमवि^३ अहिणिविडो न मं तालेह' । तासिए-
णावि साज्जणा खमा भावेयव्या 'सुन्दरो रु एणो, जमेवमवि
१५ अहिणिविडो न मं जीविद्याचो ववरोवेह' णि । ववरोइज्ज-
माणेणावि साज्जणा खमा भावेयव्या 'सुन्दरो रु एणो,
जमेवमवि अहिणिविडो न मं संजमाचो^४ 'अवेह, किं तु
ममं चैव 'पुम्बकणपरिणहं एष' णि । एयं^५ च खोज्जण

१ D संभनं, adds च i. marg. before न ।

२ D adds the following verse: एहा च जवपसिवा वेचहरे विववरेणि
जा भणिया । णिमहुंउच कंमनि च जलाभियेय पुंभजिनि (sic) ।

३ B has always अमिणिविडो ।

४ D has always ममं ।

५ B वचर ।

६ D adds कच ।

७ D om.

परितुष्टो राया । 'चिन्तियमणेणं । नत्वि अविशत्रो नाम
 भयवत्रो नाणस्स । अत्रो पुच्छामि भयवन्तं तायस्स अज्जि-
 याए य गइविसेसं ति । पुच्छिअो भयवं । साहिअो य
 भयवथा 'पिट्ठकुडुडवइनिमित्तो मज्जराइल्लखणो जयावत्तो-
 गभससुप्पत्तिपञ्जवसाणो त्ति । राइणा चिन्तियं । अहो
 जुगुच्छणीयथा संसारस्स, अहो अणवत्तियसिणेइया इत्तिय-
 याणं, अहो गह्यथा मोहस्स, अहो दाइणविवागया अक-
 ञ्जायरणाणं, अमिइ देवयानिमित्तं पिट्ठमयकुडुडवहो वि
 एवं परिणअो त्ति ।

हा अइयं किं काइं निरत्तयं जेण जियसथा वज्जया । १०

वावाइया फुरन्ता अजाणमत्तावत्तित्तेण ॥

ता नूणं गन्तव्वं निरयं 'कन्दुक्कुएण पन्नेण ।

नत्ति उ एत्थ उवाअो अइवा पुच्छामि भयवन्तं ॥

एत्थत्तरंमि सुणियनरिन्दाहिप्पाएणं भणियं सुदत्तमुणि-
 वरेइ । मइाराय, अत्ति उवाअो । सो उण तिगरणविसुद्धा १५
 'जिणधक्कापडिवत्ती । सा पुण पुब्बदुक्कडेसु अच्चन्तमणयावो,
 जिणवयणजत्तेण चित्तरयणसोइणं, सम्भारअसाएण चारित्त-
 पडिवत्ती, मेत्तीपमोयकाइणमज्जत्तयाणं च जीवगुणाहिच-
 किस्सिस्सुमाणाविणीएसु भावणा । पडिवत्तचरणभावणा य

१ D • वं चावेवं ।

२ D • कुडुडव ।

३ B कुडुडवत्तं मयेवं, E कुडुडु explained वाजेमेव च्छुत्तेन मार्जिव ।

४ D adds दोइ ।

पाणिणो 'तप्यभूदमेव अप्यमायादसएण 'पवहुमाणसंबेगा
निरदयारषीसयाए खवेन्ति पुष्यदुक्कादरं पावककारं, अभा-
वश्चो निमित्तस्स न वन्थेन्ति नवारं । तश्चो ते, देवानु-
प्पिधा, परमसुहसमेया सुहपरंपराए'चेव खविज्जण ककजासं
५ पावेन्ति जादजरामरणरोयसोयरद्वियं परमपयं ति ॥

- रादणा भणियं । भयवं, जइ ताव तायअज्जिघाणं एह-
हमेत्तस्स वि दुक्कउस्स ईदसो विवाओ^१, ता कइमहं 'महा-
पावककयारी विवागश्चो निरयादएसु अशुञ्जण 'तं कक-
विवागं 'सोग्गहं सहामि त्ति । भयवया भणियं । महाराय,
१० सुण । नत्थि असज्जं नाम चरणपरिणामस्स । एसो जल्लु
परमामयं पावविसपरिणईए, वज्जं ककपम्ययस्स, चिन्तामणी
समीहियाणं, कप्पपायवो सिद्धिसुहफलस्स । 'जहेव, महा-
राय, विसल्लेसभोदणो वि पाणिणो अकयपडियारा पावेन्ति
आवहं, मुज्जन्ति हियाहिएसु, न सेवन्ति माणस्सयसुहाहं,
१५ परिस्सयन्ति जीवियं; तहेव एए पमादणो जीवा काज्जण
पावककारं अकाज्जण पडियारं पावन्ति तप्फसं जादजरा-
मरणरोयसोयं ति । कयपडियारा उण परमामथसामत्याश्चो
निज्जिणन्ति कासकूडं पि महाविसं, किमज्ज पुण विसल्लेसं
ति; एवं च अणादभवभावणाश्चो जीवो काज्जण पावकसं
२० सेविज्जण तस्स पडिवक्कभूयं महाचरणपरिणामं निज्जिणन्ति

१ B तप्यभूद, DE तप्य० ।

२ D 'मायाय ।

३ D addn ति ।

४ D तपं ।

५ D सोमतिं ।

६ D जहेव, E जहावं ।

अशेषभवजण्यं पि पावककं, किमङ्ग पुण एगभवियं ति ॥
 एयं खोजण हरिषिणो राया, भणियं च षेण । भयवं, अह
 कीदयो पुण एस चरणपरिणामो ति बुद्धर । भयवथा
 भणियं । सक्कणपुब्बयं तिब्बहरैए दोसनिवत्तणं ति ।
 भणियं च ।

जाणर उप्पन्नहरै जर ता दोसा नियत्तरे सक्कं ।

• हररा अपविन्ती य वि अणियन्ती चेव भावेणं ॥

एसो अणुद्वसिद्धो कक्कविगमहेज ॥ राहणा चिन्तियं ।
 भयवत्तमणुसेवन्नाणं न दुत्तहं सक्कण्णं, समुप्पन्नसक्कण्णण
 य संभवर तिब्बहरै, तन्नो य सायत्तं दोसनिवत्तणं । ता १०
 धन्नो अहं, जस्स मे भयवथा दंसणं 'जायं ति । न अण्य-
 पुणा महानिहिं पेच्चन्ति । ता अत्तमन्नेण, भयवन्नो चेव
 णाणमणुचिद्धामि ति । चिन्तिज्जण भणियं च षेण । भयवं,
 उच्चिन्नो अहं 'मामणपण्डित्तिणै । भयवथा भणियं । महा-
 राय, को अन्नो उच्चिन्नो ति ॥

तन्नो संजायहरिषेण भणियं राहणा । अरे निवेएह
 मरसाधरप्पमुत्ताणं अण्व मन्नीणं । जहा । कायब्बो देवा-
 पुप्पिएहिं अभयहरणो रायाभिसेन्नो, न कायब्बो 'य मम
 वन्तिन्नो खेन्नो; पवञ्जामि अहं भयवथा सुरासुरनमिण्ण
 भुवणगुहणा पणीयं समणसिङ्गं । जं देवो आणवेद ति १०

अपिऊच गया निओगकारिणो । निवेदयं तेहिं मन्निजण-
 वणाणं । सुओ एस बुत्तन्तो अओउरेण । तओ नेहभयसंभ-
 नेणं ^१परिचदय असमाणिणं आलेखगन्धव्वाह हाशारवस-
 णाहं पयइमओउरं, अहं पि तेहिंतो सेव एयं वदयरमाथ-
 ५ षिऊण ^२अभयमईए खनेओ न्ति । अलणपरिसङ्गणेणेव पत्ता
 य णे नरवइसमौवं । दिट्ठो सुणिन्दपायमूले संवेगसुवगओ
 राथा रायपत्तीहिं, किह

नेदणितत्तासणत्थो विष्कड्डियत्तत्तामराडोवो ।

किं होज्ज न होज्ज न्ति व सवियङ्गं नरवई एसो ॥

१० तो ताहि सप्यणामं समयं पक्खुभियभूसणरवेणं ।

अणिकुविथत्तरत्थो जथसहो से समुग्घुट्ठो ॥

तेण वि वेरग्गवसा अणायरविद्वेषमन्वरक्खेण ।

उल्लोक्कन्तसिणेहं ईसि समोणामियं वयणं ॥

एवं च संभासिएण सव्यन्नेउरजणेण पाथवडिएण विक्कन्तो

१५ नरवई ।

^१अथदाढो अ भुयङ्गो किं एयं वारिनिधत्थियगओ अ ।

सौहो अ पक्करत्थो ज्ञायसि पक्कट्टरज्जो अ ॥

तओ एवं विक्कन्तेण राइणा माहियं निरवसेमं सुणि-

वणणाइयं ति । तं च णे सोऊण समुप्यमं जाइत्तरणं ।

१ D परिचत्तापचत्तिवाचमाणिणं ।

२ D •मति ।

३ B somewhat different: अथदाढो अ सौही नननइन्दो अ वारिमत्तमि ।

सौहो अ पक्करत्तओ कं विमत्तमओसि नरजाच ।

तत्रो 'तस्मभमेणं निवडियाद् धरणिवट्टे । हा किमेयमवरं
 ति मन्ममाणीहिं^१ विरुदयं रायपनीहिं । बाहजससिक्तगन्तं
 च षे उवरिं मुक्कसुवगया अन्ना । तत्रो 'लड्डाओ चेषणाओ,
 विउड्डा अन्ने, समासासिया अन्ना, विअन्तो राया । ताय,
 अन्तं षे संसारकिलेसायासकारएहिं विअएहिं ; अणुजाणाहि
 ५
 'ताव अन्नाणं पि सयलदुरक्कविरेयणं समणन्तणं ति । राइणा
 भणियं । अहासुहं^२ देवाणुप्पियाद्, मा पडिबन्धं करेह ।
 तत्रो विजयवम्मणो^३ नियभाइण्यस्स दाऊण रज्जं काऊण
 अट्टाहिद्यामसामहिमं सयलन्नेउरपहाणजणसमेओ घेत्तूण
 अन्ने अभिणिरकन्तो राया । विअन्तो मए भयवं सुदत्त- १०
 सुणिवरो । भयवं, करेह अणुगहं नयणावलीए धम्मकहाए ;
 पावेउ भयवओ पभावेण एसा वि सयलदुरक्कविगिक्कयं
 जिणपणीयं धम्मं । भयवया भणियं । सोम, अविअओ खु
 एसा धम्मकहाए । संतप्पिओ इमीए^४ अकज्जायरणापक्खा-
 सेवणाए कम्मवाही, बद्धं^५ च तच्चपुठवीए परभवाउचं, अत्रो १५
 पाविअम्मवस्सं तीए नारथत्तणं, न पवज्जइ य एसा महा-
 मोहओ जिणधम्मरयणं ति । तत्रो मए चिन्तियं । अहो
 दाइणविवागया अकज्जायरणस्स, ईइसो एस^६ संसारमहावो ;

१ B corrects तस्म सं., D pr. m.

१ D 'बौहिं विरुदियं ।

२ ACE om. लडाउ चेषणाउ, B has उड्डिया ।

४ ACE om.

३ B 'प्पिया, D blots out the letter इ ।

५ ACE 'धम्मवो ।

४ ACE om. 'वरवा', B i. marg.

६ E om.

६ ACE लड्डावो ।

ता किं करेमि न्ति । तन्नो अइसयणाणावसोयसूरेण भय-
वया भणियं । अलं ते १इमिणा संभारविवद्वणेण तीए
उवरिं अणुबन्धेण । एयं २सेव ३सयससोयदुल्लहं कइंवि उदुं
पव्वळं करेहि न्ति । तन्नो गुरुगुणाणुभावेणं पाणियं
४ समणत्तणं, कालमासे य सिद्धन्तविहिणा करेऊण काल-
सुववत्ताइं सहस्राराभिहाणे देवसोए ।

तत्थ वि उवभुञ्जिऊण सुराउयं चविऊण देवसोयाओ
कोसलाए विसयंमि साएए नयरे विणयंधरस्स रत्तो लच्छि-
मईए महादेवीए सुयत्ताए उववओ न्हि । जाओ काल-
१० क्कमेणं । कयं च मे नामं असोहरो न्ति । अभयमईजीव-
देवो वि चविऊण देवसोगाओ पाउळिपुत्ते नयरे इमाण-
सेणस्स राइणो विअयाए महादेवीए कुच्छिंमि धूयत्ताए
ससुववओ न्ति । जाया कालक्कमेणं । पइट्टावियं च मे नामं
विणयमइ न्ति । वड्डियाइं च अन्हे देहोवचएणं कलाकला-
१५ वेण य ॥ पेसिया य मे सयंवरा ईसाणसेणेण विणयमई ।
सुयं च मए एयं । परितुट्टो हियएणं । पत्ता य सा महथा
चउयरेणं, बड्डमन्निथा ताएणं, आवाभिया नयरवाहिं ।
कयं वड्डावणधं । गणाविओ ५वारेच्चदियहो, समागओ मे
मणोरहेहिं । मिव्वत्तं पइवणयं । पयट्टो अहं महाविभुईए
२० विणयमइं परिणोउं । वज्जन्तेहिं विविहमज्जत्तुरेहिं नच्चन्तेणं

१ D adds कपिचयेहिं ।

० B om.

३ ACE •तिचसोय• ।

४ E वारेच्च• ।

विज्ञासिस्त्रिज्येणं पठन्नेहिं मङ्गलपाठएहिं गद्यन्ने १ अक्षया-
 खोएणं धवत्तगद्यवराहडो समेओ रायवन्नेहिं पुसोद्व्यमाणो
 पासायमासातल्लगयाहिं पुरसुन्दरीहिं पत्तो रायमगं ।
 एत्यन्तरंमि फुरिषं मे दाहिणसोयणेणं, समुप्यसो हरिस-
 विषेसो । चिन्तियं मए । भविष्यं अओ वि अवरें महा- ५
 पमोएणं ति ॥

एत्यन्तरंमि दिट्ठो मए गोधरपविट्ठो कल्लाणसेट्ठिभवणफुणो
 साङ्ग । तं च मे दडूण समुप्यसो संभमो । तओ अक्षत्ययाए
 साङ्गधम्मसु विचिन्तयाए कम्मपरिणए अमोहदंसणयाए
 भयवओ समुप्यसं जाइस्सरणं । सुच्छिओ गइन्दसन्ने, १०
 निवत्तमाणो धारिओ पासवत्तिणा रामभइाभिहाणेण सयल-
 हत्तारोहपहाणमयहरें । 'हा किमेयं' ति १ विसणो राम-
 भइो । 'मा वयह' ति २ वारिया ठरियादी, उवसन्ता थ
 खिप्यं । 'हा किमेयं' ति ३ विसादौ वि दठं विसखचिन्तो
 समागओ ताओ । 'पूगफलाइमयमइओ' ४ विसाइ ति ५
 सिद्धाविओ वन्दणपाणिएणं । लड्ढा मए वेयणा, उक्किन्तियं
 सोयणजुयं, ६ कओ आसणपरिग्गहो, विरत्तं संसारसायराओ
 चिन्तं । भणियं च ताएण 'पुत्त, किमेयं' ति । मए भणियं ।
 ताथ, दाहणं संसारविलसियं । ताएण भणियं । पुत्त, को एत्य

१ D अक्षया० । २ B वरेव, D वक्षयवरेव instead of मयहरें ।

३ A विहाओ, CE विहाओ । ४ B वारियार । ५ B om. मय० ।

६ B वरेयं ।

७ D जुयसं ।

- अवसरो संसारस्म । मए भणियं । ताच, महत्तो खु एसा कहा,
 न संखेवन्नो कश्चिं पारीचर । ता एगंमि देसे उवविण्ण
 ताओ, सहावेण मे माहलोयं पहाणजणवयं च, जेण साहेमि
 ताचस्स संसारावसरकारणं ति । तओ राथमग्गासन्नाए महा
 ५ सहाए उवविट्ठो राथा 'सह मए । सहाविओ 'अस्सयाजणो
 पहाणजणवओ थ, ठिओ उच्चियठाणेसु । भणियं च ताएण ।
 'पुत्त, किमेयं ; साहेहि तं संसारविल्लसियं । मए भणियं ।
 आयस्सु ताओ, जहा मए अणुप्लयं ति । तओ पारट्ठो कहेणं ।
 ताथ, निग्गणो एस संसारो । मोहाभिभूया खु पाणिणो न
 १० 'नियन्ति एयस्स मरुवं, आलोचेन्ति अणाओच्चियन्नाइं,
 पयट्ठन्ति अहिण, न 'पेक्कन्ति आयसं । एत्थ खलु सुरासुर-
 साहारणा ताव एए आइजराभरणरोयसोयपियविप्पओया-
 हया विथारा । दाहणो थ विवाओ थेवस्स वि पमायचेट्ठि-
 यस्स, जेण पिट्ठमयकुल्लुववहो वि, पेक्क, कसं परिणओ त्ति ।
 १५ भणिक्खण साहिओ सुरिन्दत्तजन्नाइओ आइस्सरणपक्खव-
 साणो नियथवुत्तन्तो । तं च मोक्खण 'अहो दाहणविवागया
 अकज्जायरणस्स' त्ति जंपमाणो संवेगसुवगओ राथा अन्नाओ
 वेसजणवओ थ । तओ मए भणियं । 'ता ईट्ठिमं अकज्जा-
 यरणपरिणामं पेक्किक्खण विरत्तं मे भवचारगाओ चित्तं,

१ ACDE om. सह मए ।

२ ACDE add सहं माहलोयो ।

३ ACE read this passage as follows : पुत्त किमेयं ति मए भणियं ताथ etc.

४ A चिसेत्ति, CE विरत्ति । ५ D अक्कन्ति । ६ E ताच, D माहवररत्त ।

विद्यन्मिभो जिणवद्यणपडिबोहो । ता अणुजाणउ ताओ,
 जेण तायप्यहावेणेव करेमि सफलं मणुयत्तणं ति । तओ
 अणाइभवद्यमोहदोसेण अवियारिज्जणाद्यइं अपियं ताएण ।
 पुत्त, को पुत्तयस्स पणयभङ्गं करेइ, सफलं चेव भवउ
 मणुयत्तणं; ता परिणेहि ताव एयं ईसाणसेणधूयं । तओ ५
 करेज्जासि मसंपयापरिवाज्जणेण महन्तं पुषखन्धं ति । मए
 भणियं । ताय, विज्जत्तं मए तायस्स, विरत्तं मे चित्तं
 भवचारगाओ । ता अलं मे दारपरिग्गहेण । ताएण
 भणियं । पुत्त, को विद्य दोसो दारपरिग्गहस्स । मए
 भणियं । ताय, दारपरिग्गहो हि नाम निरोसहो वाहो, १०
 जेण आययणं मोहस्स, अवचओ धिईए, १सुहा विस्केवस्स,
 पडिवत्को १मन्तीए, भवणं मयस्स, वेरिओ सुद्धन्नाणाणं,
 पइवो दक्खसुदयस्स, निचणं सुहाणं, आवासो महापावस्स ।
 पडिवज्जिज्जण एयं पञ्जरगया विद्य सीहा समत्या वि
 परलोयसाहणे माणसभावल्लभे १ वि सीदन्ति पाणिणो । अज्जं १५
 च । ताय, न जुत्तं १रयणचिन्तेणं कच्चणयालेण पुरीससोहणं ।
 पुरीससोहणमेत्ता य एत्य विमया, अचिन्तचिन्तामणिसच्चिहं
 च जिणवद्यणबोहसंगयं माणुसत्तणं कम्मभूमि य एसा,
 परमपदसाहणं च चरणाणुट्टाणं । ता अल्लमज्जहावियप्येण १ ।
 अणुजाणाहि मे मयल्लदुक्कविउडणिं १ पव्वज्जं ति । तओ २०

१ BD छहो, D बल्लेवस्स ।

१ B संतीर ।

१ BD • संभेव ।

४ CE • चचिन्तेहं ।

५ B • विचप्पियच ।

१ DCE विउडणि ।

वाहोसलोयणेणं अंपियं ताएण । पुत्त, एवमेयं, किं तु
परमत्थं पि अंपमाणो नेहकायरं पीडेसि मे हियं ति ।
मए भणियं । ताय, अलं मे अपरमत्थपेच्छिणा नेहेस ।
एसो चेव इत्य पहाणं संसारकारणं, ज्ञेण

५ द्दीवो व्य सम्बलोगो खणे खणे जायए विणस्सर य ।

संसरइ य नेहवसा १निहवायाणो उ उल्लाइ ॥

ताएण भणियं । एवमेयं, किं तु खिञ्जिह्विइ मा
तवस्सिणी १ईमाणसेणधूय त्ति । मए भणियं । ताय,
येवमेयं^२ कारणं । अलं च । निवेयावेउ ताओ तौए वि थ
१० एयं बुत्तत्तं । कयाइ ५मा वि एयं सोऊण पडिबोहं पावइ
त्ति । तओ ताएण 'अत्तमेयं' ति भणिऊण पेसिओ
मङ्गवड्डणाभिहाणो पुरोहिओ, भणिओ य ताएण । जहा
सुयं निवेएहि रायदुहियाण ; भणाहि य तं 'एवंठिण किं
अहेहिं कायव्वं' ति ॥ गओ मङ्गवड्डणो । आगओ येववे-
१५ लाए, भणियं च णेण । महाराय, संसिद्धा मणोरहा
कुमारस्स ; सुणेउ महाराओ । गओ अहं इओ रायधूय-
समीवं, पवेसिओ सबड्डमाणं पडिहारेण ; 'महारायपुरोहिओ'
त्ति अहिणन्दिओ रायधूयाए, द्वावियं आमणं, उवविट्ठो
२० वत्तव्वं ति । तौए भणियं, भणाउ अज्जो । मए भणियं ।

१ ACE विहवाओओ, D निरवउवाउ ।

२ B •येवसु ।

३ D •सिहं ।

४ D इहाइ ।

५ ACE अलं, B च अलियं ।

राघपुत्ति, देवसायणमिणं अविद्याए सोयम्भं ति । तन्नो
 तीए काञ्जण अङ्गुट्टिं ओयरिजण आसणाओ 'जं 'गुरु
 आणवेद'त्ति बद्धो अञ्जली । तन्नो मए भणियं । राघ-
 पुत्ति, इह आगच्छमाणस्स कुमारस्स साङ्गदंसणेणं समुत्पन्नं
 जादस्सरणं, संभरिया य नव भवा, सिट्ठा य तेणं । ते
 सुणाउ भोई । अत्थि इहेव वासे विद्यालानामा नद्यरी, तत्थ
 अमरदत्तो नाम नरवई होत्या, इन्नो य अतीयनवमभवमि
 तस्स पुत्तो सुरिन्ददत्तो नाम अहमासि त्ति, जणणी मे
 जसोहरा, भञ्जा य नयणावलि त्ति । जाव एत्तिधं जंपामि;
 ताव मोहं गथा राघधूया । आउल्लोहन्नो परियणो; 'हा
 किमेधं' ति विषणो 'य अहयं । परिचित्ता चन्दणपाणि-
 एणं, लद्धा तीए चेषणा । मए भणियं 'राघपुत्ति, किमेधं'
 ति । तीए भणियं 'विचित्तया संसारस्स' । मए भणियं 'कहं
 विचित्तया' । तीए भणियं । जन्नो स ज्ञेव अहं जसोहरा
 तस्स 'माया अईयपरियाए त्ति । साहिज्जण सिट्ठं कुमारसा-
 हियं निधयचरियं । तन्नो मए भणियं । राघपुत्ति, इमिणा
 वरुधरेण विरत्तं चित्तं भवचारगाओ कुमारस्स, इच्छद खु
 सो पव्वदउं । तन्नो महाराएण भणियं 'ता एवंठिए किं
 अन्धेहिं कायम्भं' ति । तीए भणियं । विज्जवेहि महारायं ।
 जहा । ताय, ईदसो जेव एस संसारसहावो, कस्स वा सयण- १०
 विजाणस्स न विरागं करेद । ता अलमेत्थ सुमिणसमेत्त-

१ E गुरुव आचरेति ।

२ ACE अहं ।

३ D मायादपरिचारात्ति ति ।

- विभन्ने^१ पडिबन्धेण, संपाडेहि कुमारस्स समीहिंयं; अणुजा-
णाहि च ममं पि पब्बज्जं, जन्तो ममं पि विरत्तं चेव चित्तं
भवचारगाओ न्ति ॥ एथं च सोऊण 'अहो माहन्दजास-
रिसया जीवलोयस्स' त्ति भणिएण परं संवेगसुवगओ
५ राया । भणियं च तेण । पुत्त, न तुमं मम पुत्तो, अवि
य 'धम्मनिउत्तणाओ गुरु । ता अत्तं अन्धाणं पि इमिणा
परिकिस्सेणेण ; अहं पि पवज्जामि तुमए चेव सह पब्बज्जं ।
अम्माहिं भणियं । अज्जउत्त, जत्तमेथं ; किमेत्थ नउपेडगो-
वमे असासथंमि जीवलोए पडिबन्धेण । तओ मए भणियं ।
- १० अहासुहं देवाणुप्पिया, मा पडिबन्धं करेह ॥ तओ ताएण
द्वावियं महादाणं, काराविया मव्वाययणेसु पृथा, संमा-
णिओ रायसत्थो, ठाविओ रज्जंमि खुत्तुभाया मे 'जसवडु-
णाभिहाणो । पब्बइओ ताओ धमं मए 'अम्माए विणयमईए
पहाणजणवएण य सुगिहीयनामधेयस्स भगवओ इन्दभूरत्त
१५ समीवे । ता एवं निचयमेव मे चरियं निम्बेयकारणं ति ॥
धप्पेण भणियं । भयवं, खोइणं ते निम्बेयकारणं । कस्स
वा सइययस्स अजस्स वि इमं न निम्बेयकारणं । ईइओ एस
संसारो । ता आइसउ भयवं, जं मए कायस्यं ति । 'जसो-
इरेण भणियं । 'सोम, सुण । दुक्कहा चरणधम्मसामग्गी ;
२० जओ भणियं भयवथा । दुविहा खलु जीवा इवन्ति, यावरा

१ MSN विभन्नेव । २ BC निउत्तणाओ । ३ D adda मओचरो ।

४ ACD खंवाहि । ५ BD जओइराचरियव । ६ CDE खोअ ।

जङ्गमा य । तस्य यावरा^१ पुढविजलजलणमाद्यवणस्तरका^२-
 यभेयभिष्ठा, जङ्गमा उण किमिकौडपयङ्गगोमहिससरह-
 वसहपसयमादणो । तस्य यावरत्तमुवगञ्चो पुढवाइएसु असं-
 खेष्वाञ्चो ^३वणस्तरंमि अणत्ताञ्चो ^४उसप्पिणिअवसप्पिणौञ्चो
 परिवसर जीवो णि । अञ्चो यावरत्ताञ्चो जङ्गमत्तं दुल्लहं । ^५
 जङ्गमत्तं पि पत्तो समाणो किमिकौडपयङ्गोसु अप्पेयभेय-
 भिष्सेसु ^६आहिण्डिऊण तञ्चो पच्चिन्दियत्तं पाउणइ ; तस्य
 वि ^७खरकरहगोणमहिसुडाइएसु ^८परिभमिऊण माणुसत्तणं ;
 तस्य वि य सगजवणसवरव्वरकायमुसण्डोडुगोडाइएसु^९
 आहिण्डिऊण आरियदेसज्जं; तस्य वि य सण्डालडोमिल्लय- ^{१०}
 रययसकयरसाउणियमक्कवन्हाइएसु आहिण्डिऊण ^{११}इरका-
 गाइसु कुल्लज्जं, तस्य वि य ^{१२}काणकुण्डरवुज्जपङ्गुल्लयमूंयन्ध-
 वच्चिरवाच्चिविगल्लिन्दियसरौरगेसु^{१३} परिभमिऊण ^{१४}निह-

१ D adds भविषा । तं जञ्चा ।

२ D • ह्याय० ।

३ D adds उल्लप्पिणियवसप्पिणौड विचरइ ववक्कप्पिणौड विचरइ ववक्कति-
 कारंवाचं ।

४ B • चो० ।

५ B has here and in the sequel instead of the absolute participle
 a full phrase like this आहिण्डितस्स पच्चिन्दियत्तं दुल्लहं चवर । पच्चिन्दियत्तं
 पि पत्तो समाञ्चो तस्य वि etc. ^६ B म० मोमच्चिसरु । D • जोइ० ।७ B परिभमंतस्स माणुसत्तणं दुल्लहं चवर माणुसत्तणं पि पत्तो समाञ्चो तस्य वि .
 and similarly in the sequel.८ B मुवडोडोवाइएसु । A • नेंवाइएसु । D • वंवाइएसु ^९ B • चकार० ।

१० B इरकावाइरुजेसु उयत्तो कुल्लया सेवा । इरकावाइरुजे पत्तो समाञ्चो तस्य विच ।

११ B काचकोड० । १२ B • ल्हिदियसुवरी० । १३ B विचवत्तव, E विचवत्तं ।

वहुधं शरीरनिष्कन्ति, तस्य वि च उष्णकससत्यरज्जुमादएहिं
 जीविशोवक्षमेहिं अहाउयाणुहवणं,^१ तस्य वि च कोहमाण-
 मायाकोहरागदोसन्धचारमोहिशो^२ धस्यवुद्धिं, तस्य वि च
 बज्जविहेसु इन्दियाणुकूलजणमणोरमेसु^३ अक्काणिपवन्तिएसु
 ५ कुहस्येसु परिभमन्तो जहद्वियं मव्वसुभासियं सिद्धिसुहेककु-
 लहरं धमं,^४ तस्य वि च अणाइभवपरंपरव्यत्यअसुहभावणाशो
 असंपत्तपुव्वं सिद्धिवज्जपढमपाज्जुं सज्जं,^५ तस्य वि च सपरो-
 वधारयं महापरिससेवियं एगन्तपसंसणोयं चरणधमं । संपत्तो
 य इमं, देवाणुप्पिघा, अशिरेणेव पावेइ जाइजरामरणरो-
 १० यसोयविरुद्धियं परमपयं ति । ता एयसंपायणे करेहि
 उज्जमं,^६ किमणेण संपाइएण । असासया सव्वसंजोया, पइवइ
 विणिज्जियसुरासुरो मच्चू, एगइरक्कनिवासिसउणतुक्का बन्धवा,
 विवायदारुणो य विसयपमाशो ति ॥

तस्यो एयमायखिज्जण संजायचरणपरिणामेण भणियं
 १५ धणेण । भयवं, अणुग्गिहीशो न्हि इमिणा आप्पेण । ता
 संपाडेमि एयं । करेउ भयवं अणुग्गहं, जाव निवेइज्जण
 भयवशो वुत्तन्तं अक्कापिईणं पवव्जामो पव्वज्जं ति । भयवथा
 भणियं ।^७ जहासुहं, देवाणुप्पिया, मा पडिबन्धं करेहि ति ॥

१ B adds इवइ । असासयं परिवालेताच ।

२ B धस्यवुद्धौ कुहवा इवइ । समुच्चयार वि भमवुद्धौइ ।

३ B has कोमाच य पवन्तिएहु कुचत्तहु संसचरै परिभसंगो ।

४ B reads न पाउचइ । तंमि च एने सनाचे तत्त वि च वनीव दुहचं उवाइ etc.

५ B adds न पाउचइ । (D adds ति । ७ D अवाउचं ।

तन्मो गन्धो अन्नापिदसगासं धन्वो । परमसर्वैगसुवगएष
य तेण वाहिन्मो एष युत्तन्मो अन्नापिदं । पडिबुद्धा एए ।
चिन्तियं च तेहिं । अणं षे एवमसुहपरिणामे भवे पडिब-
न्नेणं, जोम्भो य षे पुत्तो ; ता निखिविज्जण इमस्स भारं
पवज्जामो पव्वज्जं ति । भणिन्मो धणो । वच्च, पडियग्गेहि ५
मणिमोत्तियादयं सारदव्वं ; पवज्जामो अण्णे महापुरिससेविधं
'पव्वज्जं' ति । धण्णेण भणियं । तासु; जुत्तमेयं ; संपत्तमणुष-
भावेण पाणिणा इमं सेव कायव्वं ति । जं पुण समादट्ठं
ताएण, जहा पडियग्गेहि मणिमोत्तियादयं सारदव्वं ति ;
एत्य का उण सारथा मणिमोत्तियादव्वस्स । किं समत्य १०
मिणं मच्चुणो रक्केउं । किं वा न होन्ति एयप्पहावन्मो
जक्खजरादया विथारा । किं तीरइ इमिणा समत्यस्स
अत्थिवग्गस्स मणोरइपूरणं काउं । किं वा न परिस्सयइ
इमं पयत्तरस्सिक्खं पि खीणभागधेयं पुरिमं । किं वा होइ
कोइ दव्वजुचमयस्स परकोए गुणो ति । सेट्ठिणा भणियं । १५
वच्च, नत्थि एयं । धण्णेण भणियं । ता किमिमिणा 'अणो-
पुरिसिवावप्कारपाएणं ; अणुमन्नउ ताओ मच्चं पि अत्तओ
सरिसमकचिट्ठियं ति । सेट्ठिणा भणियं । वच्च, अणुमचं
मए । किं पुण विसमा गई जोव्वणस्स ; एत्य अणु दुइमारं
इन्दिधारं, पइवइ संसारतइवीचभूओ अणुओ, आयकुन्ति १०

१ B समसुधन्वो ।

२ AC •मियं ।

३ B अणोपुरिसिवावप्कारपाएणं । D अणोपुरिसिवावप्कारपाएणं :

- मणोहरा विषयं न्ति । धरणेण भवन्ति । ताद्य, न खलु
 अविवेगश्चो अक्षं जीव्यं न्ति । अणारमन्ता इमे जीवा, न
 एत्य परमत्यश्चो कोर जीव्यन्त्वो न वा बुद्धो न्ति ।
 दीवन्ति अविवेगसामत्यश्चो बुद्धा वि. एत्य जम्मे अणियत्त-
 ५ विषयविषादिसासा^१ अगणेऊण लोचवथणिव्वं अवियारिऊण
 परमत्यं अप्पाण्यं विउम्मेमाण न्ति ; द्विययाद्वियमल्लेण वि य
 दम्भन्तरओण कालपरिणामसुद्धिल्ले वि करेन्ति कालए
 केसे, अङ्गकडिल्लयाहेउं च सेवन्ति पारथमहणं, 'बुद्धभावदो-
 सभोरु वाहेन्ति इत्तरं जम्भकालं, वियारखील्लयाए परिस-
 १० क्खेन्ति विद्यत्तयादं, पयइन्ति अपयट्ठियम्मे, न पेक्खन्ति झीण-
 माउं, न चिन्तेन्ति जम्भन्तरं न्ति । 'अवरे सण सुयमत्त्वपर-
 लोचमग्गा तरणया वि एत्य जम्मे विवेकसामत्येण नाऊण
 विव्वुल्लयाडोवचसुत्तं 'जीयं असारयं विषयसुद्धानं विवाय-
 दाहणयं^२ च पमायसेट्ठियस्स 'मच्चुभयभौया विद्य हरिणया
 १५ उत्तत्या पावणेऊणं सेवन्ति परलोचवन्भवं चरणधम्मं न्ति ।
 ता अकारणं एत्य जीव्यं न्ति । न य विवेगिणो विद्वस-
 मंसारसक्खस्स दुहमादं इम्भियारं । अदम्भेहिं एएहिं दमियम्भो
 अप्पा दोम्भेए ; दमिएहिं य एत्य पयमसुहं^३ परलोए च
 भवपरंपराए मोक्खसुहं न्ति जाणमाणो को इमे न दमेइ ।

१ D विषयादिसाससा च । २ AC •भोच, B •भाविउसेव, D •भावउसेव ।

३ B चउत्थे ।

४ CE जीवियं ।

५ D •चत्तं ।

६ AC मच्चुभयं, D मचू • । ७ AB इत्तमसं, C इत्तवचमं, D परमसुहं ।

असुहो वि य अण्वसंकष्यमूलो १परिचत्तेहिं अण्वसंक-
 प्पेहिं भाविए वीधरागतयणे उवकाङ्के पसमसुहसकृते असुध-
 नाण गुहपायमूक्षं चिन्तयन्ताण पखिवस्ताभावणं कर्हं पद्वद
 न्ति । किं वा मणोहरत्तं विमयाणं । पोग्गलपरिणामा हि
 एए फरिमरसकृत्वगन्धसहा ; विचिन्तपरिणामा पोग्गला सुहा ५
 वि होज्जण असुहा इवन्ति, असुहा वि य सुहा ; किं वा
 एएहिं अत्तणो अत्यन्तरभूएहिं ; न एएहिं मंजोओ परम-
 त्यओ सुहहेज्ज, अवि य द्दस्सहेज्ज ; 'असंजोए य निवय-
 मकृत्वपञ्चासकथाए पाणिणो परमत्यओ सुहं' ति १मकमाणं
 कर्हं ति आयकुन्ति विमय न्ति । ता किं एरणा । ताथप- १०
 चावओ चैव मे अविग्घं भविस्सुद १न्ति ॥

तओ पडिसुयं तेण, द्वाविथं च चोमणापुब्बयं महा-
 दाणं, कराविथा अट्टाहिया मच्चिमा । तओ महापुरिमनिसक-
 मणविहीए अन्नापिईममेओ अस्सेणं च पद्दाणपरियणेण
 पवक्को धणो जसोहरायरियसमीवे पव्वज्जं ति ॥ १५

अरक्कन्तो कोद कासो । अहिज्जियं १सुत्तं, अबत्थो
 किरियाकसावो, भाविथाओ भावणाओ, वेरग्गाइसथओ
 पवक्को एगलविहारपडिभं । विहरमाणो य गामे एगराथं
 नगरे पद्दराथविहारेणं समागओ कोसम्भिं ॥

१ A परचि०, B परिचि०, C परिचहेचि । १ AB ०माया, C ०माया ।

२ AC om.

३ B सुथे, D सुत्तं ।

इत्थो य सो नन्दन्तो गोसे^१ तमपेच्छिज्जण धणसिदि-
 ससेत्तो^२ सत्तिज्जण अत्तनिहिं तीए वयणेणं^३ १थीदम्भोत्तेण
 य अगच्छिज्जण वेद्धिधणकथारं सुकथारं कोसमिं आगत्तो
 त्ति । समुद्दत्तनामपरिवत्तेणं^४ च ठित्तो तीए सेव नच-
 ५ रीए ॥ उच्चियसमएणं च पविट्ठो भयवं गोथरे, तत्थ वि य
 नन्दयगिहं । दिट्ठो धणसिरीए पच्चभिन्नात्तो य । चिन्तिथं
 च तीए । कइं न विवत्तो सेव सो समुद्दमत्ते वि । अत्तो ने
 अहस्यथा, जं पुणो वि एसो दिट्ठो त्ति । अहवा तथा करेमि
 संपथं, जहा न पुणो जीवर त्ति । एत्थन्तरंमि अरुक्कत्तो
 १० जायणासमत्तो त्ति । निग्गत्तो भयवं । अहिययरं से पत्तो-
 समावत्ता । 'पच्चभिन्नाया अहं, अत्तहा कइं सिग्गमेव
 निग्गत्तो^५' त्ति चिन्तिज्जण पेसिया 'सेत्ती । इत्ता, कइं पुण
 एस समणत्तो ठित्तो त्ति सत्तं विथाणिज्जण सत्तं मे संवाएहि ।
 तीए भणित्थं 'जं १क्षामिणो आणवेद' त्ति १भणिज्जण निग्गथा
 १५ सेत्ती, सग्गा १एयस्स मग्गत्तो । निचयसमएणं च निग्गत्तो
 भयवं । न पडुप्पत्तो य से अत्तोत्तित्तो आहारो, गत्तो
 नयरिदेवथापडिबद्धं उक्खाणन्तरं । एत्थन्तरंमि अत्तोगाडा
 चरिमा, ठित्तो भयवं काउत्तस्सग्गेणं । तत्तो कंश्च काणं

१ E adds वि । २ B १चत्तित्तो । ३ B इत्ति, D इत्तोत्त ।

४ B १रिवत्तं काउत्त, D १परिवत्तत्तं च काउत्तं ।

५ ACE om. all from भयवं down to निग्गत्तो । ६ D दावसेत्ती ।

७ ACDE देत्ती । ८ ACE om. ९ BD भयत्त ।

चिद्विज्ञान 'न एष इन्द्रो गच्छद्' त्ति 'सुण्डिज्ञान आगथा
 वेडी, निवेदयं धणसिरीए । भणिस्रो तीए नन्दस्रो ।
 अपडुसरीरे तुमंमि उवाहयं भयवईए नयरिदेवयाए, अथा
 किण्णपक्कड्ढमीए गहिणोववासवयाए आययणवासो कायव्यो
 त्ति । अदक्कन्ता य मे पमायस्रो अड्ढमी । तस्रो सुमिणयंमि ५
 सोरथा अहं भयवईए, पसुत्ताए चेव य तुमं गोसे 'किञ्च-
 करणे निग्गस्रो त्ति, अस्रो न साहिस्रो पसाए सुविणस्रो ।
 कस्रो अज्ज उववासो । अस्रो अहं तत्थ गच्छामि त्ति ।
 संपाडेहि मे भयवईए पूणोवयरणं ति । संपाडियं नन्दएणं ।
 तस्रो कस्ययर'दुगाहिड्डिया सह पुव्वचेडियाए गया धण- १०
 सिरी तसुज्जाणं । दिड्ढो तीए तवस्सी ॥ एत्यन्तरंमि
 आगस्रो सारकड्ढभरिएण पवहणेण तसुद्देसं 'सागडिस्रो,
 भग्गो य से अखो । तस्रो अत्यसुवगयप्पास्रो दिणयरो ।
 न कोइ कट्ठे गेपहद् त्ति चेत्तूण गोके गस्रो निधयगेहं ।
 तस्रो चिन्मियं धणसिरीए । 'लड्ढयं जायं, एएहिं चेव १५
 सारकट्ठेहिं उदिस्सांमि एयं ति । गथा 'चण्डियाययणं,
 कथा देवयाए पूया, दिक्कं कस्ययराणं पाणभोयणं, पसुत्ता
 एए । तस्रो एयाहणी चेव गथा सुणिवरसथायं । अजाण-
 कोहमुडाए विरहयाहं भयवस्रो समीवंमि कड्ढाहं, न
 कखियाहं च झाणजोयसुवगएणं भयवथा । पज्जासिस्रो १०

१ AC सुविणः ।

२ ACE om.

३ E adds पुरिच. ACE दुव० ।

४ D सोरिचः ।

५ A अहवैः ।

६ CDE चण्डियाययं ।

जलस्यो, क्षिप्तो भयं जलपजासावलीए । संजाभो से
कहणपहाणनणेष झाणनोयसंकमो । किह ?

चिन्नेह य सो भगवं काउसुग्गंमि अचल्लिथसहावो ।

असुअग्गमयचिन्तो जल्लिए जल्लणंमि उण्णन्तो ॥

४ 'इह धम्मा सप्पुरिसा जे नवरमणुत्तरं गथा मोखं ।

जन्हा ते जीवाणं न कारणं कम्मबन्धस्स ॥

एसो उ मोहवसओ कोरिं मं पाविऊण कुगईए ।

वच्चिहिर अहो कट्टं कट्टं बज्जदुक्खपडराए ॥

अहमेयस्स निमित्तं दोग्गहगमणे निमित्तविरहेण ।

१० न उ होह कम्मचिद्धी भणियमिणं सोयमाहेण ॥

सोएमि न नियदेहं एयं सोएमि मोहपरतन्नां ।

जिणवयणवाहिरमहं दुक्खसमुहंमि निवउत्तं ॥

मोहवसयाण अहवा केत्तियमेयं^१ किल्लिट्टसन्ताण ।

एसो मोहसहावो धिरत्यु संसारवासस्स ॥

१५ इय सो सुहपरिणामो तीए विणिवाहओ उ पावाए ।

पक्करसवागराज उववओ सुक्ककप्पंमि ॥

इओ य सा धणमिरी ससण्णवा विथ गथा^२ चण्डिया-

ययणं, पविषमाणी य वेह्या चेडियाए । भणिया य तीए ।

सामिणि, कच्चिं गथा आसि । तीए भणियं । न कच्चिंदि,

२० परं^३ अट्टरत्तसंझाए^४ भयवईए पयाच्चिणं कथं ति । एत्य-

१ B ने ।

२ BD नेने ।

३ CD चण्डियाचर्थ ।

४ B चड० ।

५ D भयवती ।

नारंमि अवलङ्को चेडियाए उद्यासणुज्जोओ । किमेयं ति
 वियण्णज्जण पसुत्ता य एसा । पद्दाया रयणी । तन्नो
 काज्जण देवयाए पृथं संमाण्णज्जण कम्मयरे पत्थिया धणसिरी
 सगिहं । दिट्ठो य पन्थे वावन्नो रिस्सी धणसिरीए कम्मय-
 रेहि चेडियाए य । 'भणियं च णेहिं । 'अहो केण एयं
 ववसियं ति । जंपियं 'धणसिरीए 'न-याणामि' त्ति ।
 'समुत्पन्नो चेडियाए वियण्णो । पेसिया अहं भयवन्नो अक्के-
 सणनिमित्तं, निग्गया य एसा 'अट्टरत्तमए, अवलङ्को
 य मए तीए चेव वेत्ताए उज्जोवो । ता न-याणामो क्क-
 मेयं; मक्केमि, जोदया अहं एयाए महापावदेसंमि । 'एवं १०
 चिन्तयन्तो पविट्ठा सह धणसिरीए गेहं ति ॥

एत्यनारंमि आगन्नो सागडिन्नो । दिट्ठो य णेणं 'पि
 अट्टिमेत्तसेसो सुणिवरो । चिन्तियं च णेण । अहो मे
 अधन्नया । पडिवन्नो अहं कस्सए किलिट्ठसत्तस्स भगवन्नो
 अवसग्गकरणेण सहायभावं । पाडिन्नो मए अण्णा दोग्गईए । १५
 ता निवेणमि एयं नरवहस्स । अट्टजामनेत्ते य वासरे
 'गन्नो नरवहसमीवं । निवेदयमणेण । कुविन्नो राया ।
 निडत्तो णेण दण्डवासिन्नो 'अरे लज्ज रिस्सिचायगं लहेहि'

१ AC om. this clause.

१ ACE कम्मयरेहि ।

२ ACE add भणियं धणसिरीए ।

२ D अट्ट० ।

३ ACE om. this clause.

३ ACDE om.

४ ACE om. अहो नरवहसमीवं ।

- न्ति । निम्नो दृष्टवाशिष्ठो, गन्धो चण्डियाद्ययणं । पुष्किया
 जेण भोरया । को छण अज्ज एत्थं वसिष्ठो ण्ति । तीए
 भण्णियं । न कोइ भुयङ्गप्याओ, जइ परं समुद्दत्तस्स
 चरिणो धणसिरि ण्ति । दृष्टवासिएण भण्णियं । किं पुण
 १ से निवासकण्ठं । भोरयाए भण्णियं । न-याणामो ण्ति ।
 दृष्टवासिएण चिन्तियं । न अज्ज अट्टमी न नवमी न
 चउहसी । ता किं पुण से १निवासकारणं । पवसणं
 निमित्तं होव्वा ; तं पि अघउमाण्णं, अओ कल्लमि अङ्गा-
 रयट्ठिणो, चरमपोरिणीए थ १विट्ठी आसि विणियाथ-
 १० ओगो ण्ति । १न खलु दुट्टमित्तियायणं मोत्तणमेवविहं कसं
 पि पाएण १कस्सुइ १अज्जसु संभवइ । ता गच्छामि ताव
 समुद्दत्तगेहं^१ ; तओ सेव मे उवज्जह्ठी इविस्सुइ १न्ति ।
 गओ एसो, दिट्ठा थ तेण १दुवारदेसभार्थमि सेव सेज्जी ।
 पुष्किया एसा । अत्थि इह सत्थवाहचरिणो न व ण्ति ।
 १५ तओ समंखोहं भण्णियं सेट्ठियाए । किं पुण तीए पओथणं ।
 तओ दृष्टवासिएण अहिप्पायभणिरकुसलेण^२ सासुथमिव
 जंणियं । आ पावे विसुभरिओ रिशिवुत्तणो ण्ति । तओ
 सकस्यदुट्टणणेण नियज्जिबन्धियथाए थ भण्णियं सेट्ठियाए ।

१ A पओथणं तओ दृष्टवासिएण चण्डिया से निवासकारणं ।

२ A चिट्ठो, B दिट्ठो. C चिट्ठो = इट्ठि, D चिट्ठियासि ।

३ D व व अहमित्तियायणं ।

४ ACE om.

५ D नेचण्णि ।

६ B दुवारस्स ।

७ D •चौर•. B •चरकुसलेण ।

अञ्ज, गवेसणनिमित्तं चैव भगवन्नो अहं सामिणीए पेसिया,
 न उण अञ्जं विथाणामि । तन्नो दण्डवासिणए 'न एत्थ
 संदेहो, अञ्जहा किं गवेसणनिमित्तं' ति चिन्तित्तण
 पुच्छिया एसा । सुन्दरि, अलं भयसङ्गाए; किं पुण्हिसिय
 तुमं भयवन्नो गवेसणनिमित्तं पेसिया । चेडियाए भणियं । ४
 अञ्ज, सो खु भयवं कल्ले तद्वयपोरिणीए^१ भिक्खानिमित्तं
 इहं पविट्ठो त्ति, अग्गेण्हित्तण भिक्खं लज्जं चैव निग्गन्नो ।
 तन्नो निग्गच्छमाणं पेच्छित्तण भणिया अहं सामिणीए,
 जहा 'मञ्जरिए, गच्छ, कहिं पुण एस समणन्नो ठिन्नो त्ति
 जाणित्तण लज्जं संवाएहि' । तन्नो संवादयं मए, न उण १०
 कञ्जं विथाणामि । 'दण्डवासिणए भणियं । तन्नो तत्थ
 गम्भूण किं कयं तस्स तीए । चेडियाए भणियं । अञ्ज, न
 किञ्चि, न वन्दिन्नो वि एसो सामिणीए, अत्ति चण्डियाए
 कथा पूय त्ति । 'दण्डवासिणए चिन्तियं । अन्नो चैव क्रूर-
 देवथाविहाणनिमित्तं पयारित्तण परिचणं एयाए^२ वावाइन्नो १५
 इविस्सइ । ता पेच्छामि ताव सत्यवाइघरिणिं, तन्नो सुहवि-
 यारन्नो चैव लल्लिस्सामि^३ त्ति । गन्नो तीए पासं; संखुट्ठा
 धणसिरी, लल्लिन्नो^४ से भावो 'दण्डवासिणए, भणिया थ
 णेण । पेसिन्नो अहं महाराएण, [^५वावाइन्नो रिणी]

१ BD •पो६• ।

२ D सं६• ।

३ इयार only in D ।

४ B •को ।

५ D सं० ।

६ BD om. the words

in brackets, while ACE om. the following words down to लल्ल ।

- रिद्धिवावायगन्धसेषणमिमिन्तं, पवन्तो य तस्म चायय-
विद्याणणत्यं ति । पसुन्ता य तुमं चण्डियाययणे, विद्या-
ण्णो य एस बुत्तन्तो मए । ता एहि, नरवरसमीवं
गच्छन् । एयं च सोऊण ससण्णमा 'भयपवेविरङ्गी निव-
१५ ङ्गिया धरणिवट्टे धणसिरी । दण्डवासिएण चिन्तियं ।
कयमिणमिमीए, कइमण्णहा एवंविहं भयं ति । निष्प-
ण्णिया एसा । मिस्सिणो जणवणो । एयं च वरयरमायण्ण-
ऊण जणसयासाओ 'मा अहं 'च एवं सेव सेप्पिस्सामि'
न्ति चिन्तियण 'अप्पविसिऊण निद्यगेहं दुवारओ सेव
१६ पलाणो गन्दओ । नौया य एसा नरवरसमीवं । साहिणो
बुत्तन्तो नरवरस्स । 'पुल्लइया णेणं, चिन्तियं च । इत्त
कइमेयाए 'आगिईए इमं ईदिसं निंसककणं भविसुइ ।
पुष्किया य णेणं । 'अह किंमिमिन्तं तुमं चण्डियाययणं
गया आसि । तओ 'य तं वयणं सोऊण संखुट्टण्णेणं न
१७ जंपियमिमीए । समुप्पन्ना सक्का राइणो । थेववेलाए पुणो
'वि पुष्किया । कओ तुमं कस्स वा धूय न्ति । तओ
साहियमिमीए । सुसण्णनयराओ, अहं पुमभइस्स धूया,
समुइदन्तस्स चरिणी धणसिरी नाम । गवेमाविओ से भन्ता,
नोवसङ्को य । तओ अस्सन्तसुइसत्तावयाए 'ज्जाठियं पया-

१ BD भयवेवि० ।

२ D वि ।

३ D चपविचिय मेवं ।

४ B सुलोइया ।

५ C चावनीय ।

६ AC कइ, E कचि, D चयिय ।

७ ACE om. य तं वयणं सोऊण ।

८ ACE om. ९ D जचण्डियं ।

परिवाकणसहसुम्बहनेणं 'कयाद् न तरद् रायपुरञ्चो
 साहिं पञ्चोयणं, ता वीसत्या साहिस्सुद्' ति कुलप्यवाह-
 परियाणनिमित्तं पेचिञ्चो रादणा पुषभद्मन्तरेण एथव-
 द्दधरपडिभद्दुलेहसणाहो- लेहवाहञ्चो । रक्ताविथा एसा,
 परदियहं पुष्कावए नरवई, न य किञ्चि जंपद् ति । ५
 आगञ्चो लेहवाहञ्चो, समप्यञ्चो तेण पडिलेहो, वाद्दञ्चो
 रादणा । लिहियं च तत्य । अत्यि मे धूया धणसिरी^१
 कुलदूषणा य । तञ्चो रादणा चिन्तियं । असंसथं कथमि-
 णमिमीए; अकञ्जाथरणमीला सेव एसा महापावा । अहो से
 मूढथा अहो महापावकम्माणुडाणं अहो कूरहिययया अहो १०
 अणालोदयत्तणं । तहा वि 'अवन्ना इत्यिय' ति धाडिया
 णेण ^२सरञ्जाञ्चो । गच्छमाणी य वासरन्ते तणहाकुहाभिभूया
 पसुत्ता गामदेउलसमीवे । उक्का भुयङ्गनेणं । महापरिकि-
 लेसेण विमुक्का जीविणं । उववन्ना य एसा मरिक्खण
 वाक्कुथप्यभाए पुठवीए सत्तमागरोवमट्ठिई ^३नारगो ति ॥ १५

वक्काथं अं भणिथं धणधणसिरीमो^४ एत्य परभञ्जा ।

अयविजया य सद्योर एत्तो एथं पवक्कामि ॥

चउत्तं भवग्गहणं समत्तं ॥

१ B adds नाम ।

२ D om.

३ D मारचत्ताए ति ।

४ D ०थो ।

॥ पञ्चमो भवो ॥

अत्रिय इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वाषे काथन्दी
 नाम गथरी; जीए समुद्रदेसा विय पङ्कथगाहाडलाओ
 फरिहाओ, पद्मथयाजणमणो विय परपुरिसालङ्गणिल्लो
 पागारो, धरिणहरकन्दराहं विय शीहवालयसमड्ढासियाहं
 १ दुवारतोरणाहं, सरयजलहस्केरा^१ विय धवक्काभोयसुन्दरा
 पासाया । अवि य

दियहपियविरहखिल्लो जीए पओसंमि कुलवङ्गसथ्यो ।

दूमिक्कइ जालन्नरपडिणहि मियइक्किरणोहं ॥

गुह्यणंविणउज्जुत्तो पणईयणवक्कलो सुहाभिगमो ।

१० धम्मत्यसाहणरई जीए जणो गुणनिही वसइ ॥

तीए अक्खण्डियनियभुयपरक्कमो सूरतेओ नाम राथा ।

अंमि रणवासरेसुं विमालवंसंमि वियउकडयंमि ।

अत्यधराहरसिहरे म्व सूरतेओ पडिप्फलिओ ॥

तस्स य मयसन्नेउरप्पहाणा रुवि म्व कुसुमचावघरिणौ

११ लौलावई नाम भारिया । तस्स राइणो इमीए सह विसय-
 सुहमणुहवन्तस्स अइक्कमो कोइ काओ ॥

इन्द्रो य सो महासुक्तकप्पवासी देवो अहाउषमणु-
 वासिजण तश्चो बुभ्रो समाणो समुप्यञ्चो लीलावईए
 कुञ्चिंसि । दिट्टो य तीए सुमिण्यंमि तीए सेव रयणीए
 पहायसमर्थमि संपुल्लमण्डलो सयल्लजणमणाणन्दयारी चन्दि-
 मापसाहियभुवणभवणो मयल्लञ्कणो वयणेणमुयरं पविस्समाणो ५
 न्ति । पासिजण य तं सुहविवुद्धाए सिट्टो तीए अहाविहिं
 दइयस्स । हरिसवसुम्भिल्लपुल्लएणं भणिया य तेणं । सुन्दरि,
 सल्लसामन्तमियङ्को पुत्तो ते भविस्सइ । पडिस्सुयमिमीए ।
 परितुट्ठा एसा । तिवग्गसंपायणसुहमणुहवन्तीए पत्तो पसू-
 इसमञ्चो । सुहजोएणं च पसूया एसा । जाञ्चो से दारञ्चो । १०
 निवेइञ्चो निव्वुदनामाए रायदारियाए नरवरस्स । कथं
 जहोचियमणेणं । अइक्कन्तो मासो । पइट्ठाविथं च से नामं
 दारयस्स जयकुमारो न्ति कहाणयविसेसेण । पत्तो कुमार-
 भावं । गहिञ्चो तेण रायकुमारोचियकलाकलावो, पुव्वभ-
 वभावणाञ्चो य अत्थि से धक्कचरणंमि अणुराञ्चो ॥ १५

अजया य निग्गञ्चो आसवाहणियाए । दिट्टो य तेण
 चन्दोदयउज्जाणे अहाफासुए पएसे १दिणाथरो विथ २दिक्त-
 थाए चन्दो विथ सोमथाए समुद्धो विथ गम्भीरथाए रयण-
 राषी विथ महज्जथाए कुसुमानेसो विथ ३सायल्लथाए

१ D • पिचट्टा सिट्टा य ।

२ B काककमेव च ।

३ E • पिचो • ।

४ D adds वल्लमावन्तमियणवसूचो ।

५ D दिमोचय ।

६ B सायल्लथाए ।

- सम्भो विद्य रक्षयाए मोस्को विद्य निम्नयणिक्ययाए शेषवि-
 द्याद्विस्सु जसवक्षणे पुत्तो पण्डितसमणस्सिद्धो ससमयपर-
 समयगद्विद्यसारो अणेषसमणपरियन्तो सणकुमारो नामाद्य-
 रिन्तो ति । तं च द्दुण समुप्यन्तो कुमारस्स संवेगो ।
- १ विन्निथं च णेणं । अहो णु खलु ईदसो एस संसारो, जेण
 एवंविहेहिं पि सुरलोथद्दहेहिं अज्जसंपज्जन्तसयत्तमणो-
 रहेहिं महापुरिसेहिं परिचत्तो । ता को पुण एसो, किं
 वा से परिञ्चायविसेसकारणं ति पुञ्चामि एयं । गम्भो
 तस्स समीवं । वन्दिन्तो तेण भयवं सणकुमाराद्यरिन्तो
- २ सेससाज्जणो य । धम्मसाहिन्तो भयवया सेसमाद्दहि य ।
 उवविट्ठो गुरुपायमूखे । विणयरदयकरयत्तस्सिद्धो^१ भणियं
 च णेणं । भयवं, असारो सेव एस संसारो. कस्स वा सयत्त-
 विञ्जाणस्स न निम्बेयकारणं । तद्वा वि पाएणं न वण्णनिमि-
 त्तमन्तरेण एस संजायद ति । ता आसिस्त भयवं, किं ते
- ३ विसेसनिम्बेयकारणं, कं व भयवन्तमवगञ्चामि ति । तन्तो
 भयवया^२ 'अहो से विवेगो, अहो वयणविञ्जासो, अकस्सिज्ज
 माणे 'मा अलोदयं संभावदस्सुद' ति चिन्तिज्जण भणियं ।
 खोम, सुण । विसेसकारणं पि न संसारविचारमन्तरेण,
 तद्वावि विदयसंसारसहावस्सु^३ भवन्तो कोउथं ति 'कस्सिज्जण
- ४ 'साहिज्जद ति^४ ।

१ AC •सिद्धो ।

२ D adds चिन्निथं ।

३ D om.

४ E adds वि ।

५ E कस्सिजा ।

६ ACE साहिज्जणि ।

सुखिज्जण ऽप्यनिघाणं महाविवागं च कम्मपरिणामं ।

चित्तप्लव्यविज्जाहरसमणसमीवंमि निक्खन्तो ॥

१ किह ?

अत्थि इहेव भारहे वासे सेयविद्या नाम नयरी, तस्य जसवन्तो राया, तस्स पुत्तो मणकुमाराभिहाणो अहं । ५
जायसेत्तस्स आदुट्ठं च मे संवच्छरिएणं विज्जाहरनरि-
न्दत्तणं ति । अइवत्तहो तायस्स कुमारभावे तस्य चिट्ठामि
जाव गहिया नेह तत्तारा वण्णा निज्जम्भि । दिट्ठा १५ ते
मए वाहियासिं गएणं । भणियं च तेहिं । देव, सरणा-
गया अन्ने, परिन्तायउ देवो । तन्तो १० सुयाविद्या मए, १०
रुट्ठा नायरया, निवेइयमारस्किएहि महारायस्स । भणियं
च तेणं । जहा कुमारो न-याणइ, तहा गेपिहज्जण ते
निवेइज्जण नायरयाणं वावाएइ ति । वावाइया य १५ तत्तारा,
विज्जाओ मए एस बुत्तन्तो । रुट्ठो महारायस्स जिग्गओ
नयरीओ वल्ला १ पहाणपरियणस्स, आगओ तामस्सिन्तिं । १५
सुणिओ एस बुत्तन्तो तअयरियामिणा ईसाणचन्देण ।
जिग्गओ पच्चोणिं । वज्जमज्जिओ अहं तेण भणिओ य ।
वच्छ, इमं पि ते निययं सेव रज्जं; ना सुन्दरमणुचिट्ठिअं,
अमिहागओ सि ति । पविट्ठो नयरिं, दिओ मे कुमारा-

१ D जसकुमारिच भणियं किह । भयवया भणियं सुव ।

१ B ०रहि ।

१ D om.

१ ABCE जोषा० ।

५ ACE om. ; BD om. च ।

६ perhaps वल्ला ?

वासो । अरुक्कन्तोसु करवचदिणेषु भणाविभो अहं तेण ।
गेवहादि जहिच्छियं जीवणं ति । न पञ्चिवसं च तं मए ॥

- तन्तो तत्येव चिट्टमाणस्स आगन्तो अविवेचग्वविद्यजण-
मणाणन्दधारी वसन्तसमन्तो, विद्यन्निभो मल्लयमारुत्तो,
१ क्कुत्तियाहं काणणज्जाणारं, 'उच्छस्सिन्तो परउत्तारवो, पय-
न्ताभो नयरिचसरीभो । एवंविहे य वसन्तसमए नियगेशाभो
चेव विसेसुज्जलनेवच्छो वयंसयसमेभो, पयट्ठो कौलानिमित्तं
तामस्सित्तौत्तिल्लयभूयं अणज्जनन्दणं नाम उज्जाणं । अइयन्तो
रायमगं, दिट्ठो य वायायणनिविट्ठाए' नयरिसामिणो
१० ईसाणचन्दस्स भूयाए विलामवईए । भवन्तरुभामन्तो समुप्पन्नो
से ममोवरि अणुराभो, विमुक्का वायायणामसं वसमाणस्स
तौए ममोवरि सत्तयगुत्था वज्जलमास्सिया', सत्थिया' य मे
विदयसिययभूएण वसुभूदणा, निवडिया मे कण्ठदेसभाए ।
'पुल्लइयं मए उवरिउत्तं, दिट्ठं से वायायणविणिग्गयं वयण-
१५ कमसं, समुप्पन्नो मे हिययंमि परिन्तोसो, पेच्छमाणीए य
निमिथा सा मए सिण्णवज्जमाणं कण्ठदेसे । एत्यन्तरंमि
परिन्तोसविद्ययगन्धिणं ईसिविहसियसणाहं नीसमियमिमीए ।
अरुक्कन्तो अइयं तमुद्देसं. देहमेत्तेणं न पुण चित्तेण, पत्तो
अणज्जनन्दणं उज्जाणं । तत्य वि य वयंसयाणुरोहेण विच्छित्त-
१० कौलापवत्तो' वि देहचेट्ठाए तं सेव पयइसुन्दरं तीए

१ CDE ०. ७० ।

१ E ० चिट्ठार ।

१ D वज्जलज्जुहम ० ।

४ E om.

४ B पुत्तो ० ।

१ A ० पविभो ।

वयसकमसं चिन्तयन्तो ठिचो कंचि कासं । उचिद्यसमएणं च
 पविट्टो तामसिन्तिं । कथं उचिद्यकरणिज्जं । अरहन्तो
 वासरो, समागया रथणी । संमाणज्जण 'सिरं' मे
 दुक्खे' ति सज्जं सेव विसक्खिया वयंसया । गच्छो वासभवणं,
 ठिचो सयणिज्जे । तत्थ य अणाचिक्खणौयं असंभावणौयं १
 अणणुत्तयपुम्भं तद्वाविहं दुक्खादसयमणुत्तयन्तस्स खणमेत्तसज्ज-
 निहस्सु' अरहन्ता रथणी । कथं गोसकिञ्चं । समागया
 वसुभूरप्पसुहा वयंसया । विरसाहं तम्मोसाहं । गया अणे
 कौल्लानिमित्तमेव' भवणुज्जाणं, पवत्ता कौलिउं 'विचित्त-
 कौल्लाहिं । 'सुअत्थियत्तणाओ य सत्थिचो मे चित्तंमि १
 मयणविचारो वसुभूरणा । 'चित्ते य कौल्लावदयरे माह्वी-
 ल्लयामण्डवंमि चिट्ठमाणो भणिचो अहं तेण । भो
 'वयस्स, अहं किं पुण तुमं अज्ज वासरंमि व ससी
 विच्छाओ दौससि, खणं च झ्जाणगओ विद्य सुणी सयससहेट्टं
 निहससि, तओ य सज्जसाहो विद्य 'जुयारो परिओससुम्भ- १
 वसि ति । तओ मए असमिक्खियकारियाए मयणस्स
 वीयच्चियभयस्स वि गूहमाणेण निययमायारं जंपियं 'न
 किंचि सत्थोमि' ति । वसुभूरणा भणियं 'अहं सत्थोमि' ।

१ ACDE निहं ।

२ A •चित्तं, D निमित्तमेव ।

३ B चित्तं ।

४ B अणचिक्खणौयं, D also had originally अणुत्तयपुम्भं ।

५ D वने ।

६ BD वयंस ।

७ B कचि ।

८ ACDE कूरवरो ।

मए भणियं 'किं तयं' । वसुभूदणा भणियं । आरोविश्रो ते
 वउल्लमासियानिहेण रायदारियाए गवयसिन्नाभारो. विड्डो
 थ तीए 'दिट्ठिपायच्छलेण मयणसरधोरणीहिं । तज्जणिस्रो
 एस वियारो । अज्जहा कइमयण्डंमि चेव परिपण्डुरं ते
 १ वयणं अज्जइनिहासुहादं च तारतम्मादं सोवणादं, हिंसया-
 यासकारिणो दीइदीसा भौयास त्ति । ता मा संतण्ण ; इच्छइ
 मा तए सइ समागमं, पेसिया 'थ तीए सिणेइवउल्लमाणं
 वउल्लमासिया दूई । अजं च । अवसिन्ना विहो अवस्सभवि-
 यल्लेसुं, घउेइ एस अइसुहीइस्रो नियमेण अजदीवगयं पि
 १० पाणिणं । करेमि अहं एत्य कंचि उवायं ति । 'पडिसुथं
 मए । कस्रो तेण विसासवइधाविधूयाए अणज्जसुन्दरौए सइ
 पसज्जो । अइगमणोथपुरिसगुणजोगस्रो' जग्गा य सा तस्स ।
 अइज्जन्ता कइवि दियइहा । तस्रो 'न कयमिइ किंचि
 वसुभूदणा, न पइवइ वा से मइगोथरो' त्ति चिन्तयन्तो
 १५ मयणपरायत्तयाए गस्रो सर्याणज्जं । तत्थ पुण सुच्छिस्रो 'इव
 'मूडो इव मूस्रो इव भौस्रो इव गइगइस्रो इव वेवमाणइस्यस्रो
 अप्पइवन्तो इन्दियाणं चिट्ठामि जाव येववेसाए चेव पइइ-
 वयणपइस्रो आगस्रो वसुभूई । वयणवियारेण सत्थिकयं मए,
 जहा कयमणेण पसोयणं भविस्सुइ त्ति' । भणियं च तेण ।

१ E दिट्ठिप. १ D om. ० BD पडिसुथं, D ने for मए ।

४ D adds च कलिकच ।

५ D विस here and afterwards

६ D adds जन्तो विच ।

० D adds चिंतियंता मयणपरायत्तयाए ।

भो 'वयस्स, परिचय विद्यायं, अङ्गीकरेहि पमोयं, संपन्नं ते
समोद्धियं । मए भणियं । 'कहं विय' । तेण भणियं । सुण ।

गम्भो अहमिम्भो अज्ज अणङ्गसुन्दरीगेहं । दिट्ठा मए
पम्मायवयणपक्कया अणङ्गसुन्दरी, भणिया थ' । सुन्दरि, किं
पुण ते 'उब्बेवकारणं ; आचिस्त, जइ अकहणीयं न होइ । ६
तीए भणियं ।

कह तंमि 'निम्बरिज्जर दख्कं 'कण्डुज्जुएण चियणण ।
अहाए पड्डिविम्भं व जंमि दख्कं न संकमइ ॥

मए भणियं । सुन्दरि ।

विरला जाणन्ति 'गुणे विरला 'अंपन्ति सल्लिधकम्माइं । १०
सामज्जधणा विरला परदुखे दुस्सिया विरला ॥

तहावि अत्थि मे तुइ मणोरहसंपायणेच्छा । तौए
भणियं । जइ एवं, ता सुण । अत्थि महारायधूया विस्वासवई
नाम कक्कया । मा मे भिज्जदेहा वि अत्ताणनिम्बिसेसा
'सामिवाली वि असामिमासिषीला । तीए अपच्छिमा १५
अवत्था 'वट्टइ । तम्भो मए भणियं । किं पुण एत्थ कारणं ।
तीए भणियं 'मयणविचारो' । तम्भो मए भणियं । केण

१ B वर्यस । २ D adds मय । ३ B निम्बेय, D उब्बेय० ।

४ A 'विज्जइ । ५ ACE दुग्गदुएण, D कंदुज्जएण by second hand दुग्ग
is added in marg., and कं of कंदुज्जएण blotted out with *geru*. Cp.
p. 317, n. 4. ६ MSS वृषाः ७ CD विरयंति, B चांति विरया मेहा ।

८ A सामिवाली, CE do not translate this passage. ९ A वट्टइ ।

- पुन भयवया वीयरगेण विद्य खण्डयं विणिक्खियसुरासुरस्स
 रदमणाणन्धयारिणो पञ्चबाणस्स घासणं । तीए भणियं ।
 न-याणामि खण्डयं न खण्डयं ति । एत्तिओ उण मे
 संतावो, जं से मणोरह्विमओ न. नज्जइ । मए भणियं
 ५ 'कहं विद्य' । तीए भणियं । सुण । 'पयत्ते मयणमङ्गसवे निज्ज-
 यासु नयरचच्चरीसु 'चच्चरियामेत्तसंगयाए दिट्ठो इमौए-
 ञ्णमाणओ वियाणामि—मुत्तिमन्तो विद्य कुसुमाउहो 'कोवि
 जुवाणो । अज्जहा कहं ईदसस्स कञ्जारयणस्स 'अणोइसे वरे
 अहिज्जासो त्ति । न 'पेक्कइ पङ्कयसिरी इठवणाइं । मुज्जा
 १० य तीए 'तस्सुवरि महत्थयत्था वउलमासिया, निवडिया से
 इमौ विद्य कण्ठदेसे मणोरहेहिं । तओ उवरिउत्तमवज्जो-
 इज्जण निमिया य तेण' अज्जणसंपायभीरुययाए घेत्तुण तीए
 हिययं पिव कण्ठमि' । अइज्जन्तो य सो' । विलामवई वि
 य तयप्पभूइसेव' परिचत्तनिययवावारा तथा कया वक्कहेण,
 ११ जहा 'अविक्खितं पि न पारीयइ त्ति । विज्जाओ य एम
 वुत्तन्तो मए चच्चरियासयासाओ, पुणो रायधूयाओ त्ति ।
 समासासिया मा मए । मामिणि, अज्जं विमाएणं, 'संवाएणि
 मामिणिं हिययवक्कहेण' । न खण्डयज्जइ कोमुई मयलज्जणेणं

१ BD पयत्ते ।

२ B चच्चरीया० ।

३ B कोइ ।

४ B चच्चरिये. om वरे ।

५ D पत्तेइ ।

६ ACE तस्सोवरि ।

७ B adds कंठे ।

८ D adds माणं ।

९ adds तसुहेसाउ ।

१० B •पिइ० ।

११ E आविक्खितं ।

१२ B संपा० ।

१३ E adds लज्ज ।

ति । भणिक्रण पण्हिलोयणेहिं निरुविचो सो, न उण
 उवलद्धो न्ति । तन्नो य सा अज्ज मयणवियारन्नो चेव असंपा-
 दयपन्नोयणं मं अवगच्छिज्जण निव्वरक्कण्ठा^१ पराहीणहियथा
 संकमदूसहमरीरमंतावं परिच्चइय मयणीयं^२ अवलन्निध सहीयणं
 उवरितलमाकूठा । दस्किणाणिलेण य सविसेसपज्जलिज्जन्त- ४
 मयणाणसा उणहं च दौहं च नीसमिय तं चेव रायमग्गुदेसं
 पुत्तोइउं पवत्ता । पच्चालिया य से अहियथरं बाहसलिलेण
 दिट्ठी । तन्नो सहमा चेव झणझणारवमुहसमणिवलयं^३ विज्ज-
 णिय करपन्नवं अवहत्तिय अङ्गमधारयं^४ सहियायणं मोह-
 सुवगयं^५ न्ति ॥ तन्नो ससंभन्नो उट्ठिन्नो अहं, भणिन्नो य १०
 वसुभूइ ।^१ वयस्स, कहिं मा हिययाणन्दयारिणी, दंसेहि मे,
 अलं तीए अच्चाहिण जौविणण । वसुभूइणा भणियं । देव,
 वत्तं खु एयं, कहावमाणं पि ताव हियथाणन्दकारयं चेव,
 तं सुणउ देवो । तन्नो लज्जावणयवयणकमलं ईसि विहसिज्जण
 णवन्नो अहं । वसुभूइणा भणियं । तन्नो, देव, निमिया १५
 सहियाहिं उच्छङ्गमयणिज्जे वोजिया मए बाहसलिल^६सिन्नेण
 तालियष्टेण, दिस्सं च से महावमौयलवच्छत्यलमि चन्दणं,
 उवणीन्नो सुणालियावलयहारो, लद्धा कहवि तीए चेषणा,
 उष्णियं अलद्धनिहाखेयपाउलं लोयणजुयं । मए भणियं ।
 सामिणि, किं ते बाहइ न्ति । तन्नो उक्कउयाए मयणविचारस्स १०

१ D • कूठ । २ B • विज्ज । ३ D • विज्ज । ४ D • रिचं E • संकरयं ।

५ D • मयमय ।

६ BD • वसं ।

७ D • सिंधू ।

- अणवेत्किञ्जल महियणं अस्वत्तं चेव जंपियं तीए 'तस्स
 'चेवादंसणं' ति । तन्नो मए तीए माहारणत्थं अलियं चेव
 जंपियं । मामिणि, धीरा होहि, उवकद्धा तस्स मए पउत्तो,
 विस्सविस्सं, मामिणि, तमन्तरेण । तन्नो विस्समियं तीए, दिस्सं
 १ च मे कडिसुत्तयं ॥ एत्यन्तरंमि ममागया से अणणौ, भणिया
 य तीए । जाय विस्सासवद, सारेहि वीणं, जन्नो आणत्तं
 महाराएण 'अस्सं तए वीणाविणोन्नो कायव्वो' ण्ति । तन्नो
 गुरुयणलज्जासुयाए जंपियं तीए । जइ एवं, ता कक्कुं वीणा-
 यरिणिं महेहि । महिया वीणायरिणी । एत्यन्तरंमि
 २० किंकायव्वमढा अविमज्जिया चेव रायधृयाए निग्गया
 रायगेहात्तो, आगया^१ मभवणं, निरुविन्नो विसेसण, न कद्धा
 पउत्ती । ता किं पुण अहं मामिणीए विस्सविस्सं ति
 ममद्धामिया चिन्नापिमादयाए । ता एयं मे उव्वेयकारणं ति ॥
 मए भणियं । परिस्सय चिन्नापिमादयं, जाणामि अहयं
 २१ तं जुवाणयं । ता तद्दा करिस्सं, जद्दा ते मामिणी निव्वया
 भविस्सइ ण्ति । अणङ्गसुन्दरीए भणियं । माहेहि ताव, कक्कुं
 तुमं जाणामि, को वा सो जुवाणत्तो । मए भणियं ।
 अण्णाणनिव्विसेसो वयंमत्तो, अहवा मामिमात्तो, अत्तो विया-
 णामि । सो पुणो मेयविद्याहिवस्स महारायजमवक्खणो पुत्तो
 २० मणंकुमारो नाम । तस्स कीलानिमित्तं अणङ्गनन्दणं पत्थियस्स

पेसिया तौए बडलमासिया, बडमसिया थ तेणं । अणङ्ग-
सुन्दरीए 'भणियं' । जइ एवं, ता अलं ते सामिसालेण, जो
एवं पि सामिणौहियं वियाणिय निहक्कमो सिट्टइ ।
मए भणियं । न निहक्कमो, किं तु उवायं विचिन्नेइ 'कहं
पुण अण्णिन्दिएण विहिणा एसा पावियव्व' ति । अणङ्ग- ५
सुन्दरीए भणियं । समाणकूवाणुरायकुल्लकस्रयाहरणं पि
अण्णिन्दिओ सेव विही । मए भणियं । अत्यि एयं, किं तु
अञ्जन्तसिणेहवन्तो महाराओ मणकुमारस्सु, जओ अण्णिन्दिओ
सव्वत्यामेसु गरपसरो, उवसत्थं च तस्सु सबडमाणं महाराएण
जीवणं । ता कयाइ पत्थिओ सेव देइस्सइ ति । ता किं १०
एइणा । निवेणहि ताव एयं वुत्तन्तं सामिणीए, चिन्नेहि थ
उवायं, कहं पुण एयाणं दंसणं 'संजाइस्सइ ति । अणङ्ग-
सुन्दरीए भणियं । निवेणमि एयं । दंसणोवाओ-पुण, नेइस्सं
अहं सामिणिं मन्दिइक्काणं, तुमं पि थ कुमारं धेत्तूण तहिं
सेव सञ्जिहिओ हवेक्कामि ति । पडिस्सथं च तं मए । मंपयं १५
तुमं पमाणं ति ॥

तओ एयं सोऊण मोहदोसेणाहं सव्वधोक्काणं पिव गओ
पारं, पौरिए वि पाविओ पौरं, धिएए 'वल्लिओ धिएं,
ऊसवेण विथ कओ मे ऊसवो । दिअ वसुभूइणो कउयजुयलं ।
भणिओ थ एसो । 'वयस्सु, न 'रु अहं भवन्तमप्यमाणीकरेमि १०

१ D adds सबडमाणं ।

१ D संजासयति ।

२ ACE अण्णिन्दि. D सं. ।

५ B वरंम ।

१ B अण्णु.

- न्ति । गद्या अन्धे तसुष्माणं । दिट्टा य तत्य इत्थसत्त्वविकोवि-
 यपुरिषं संपादयागालङ्कोहलपसूयवियारोवसत्तिक्खमाणसहवा
 सव्वे उज्ज ; पढमं चेव कुसुमियतिलयामोयसिन्दुवारमञ्जरी-
 मलहरौ^१ वसन्तो, तन्धो^२ वि य विथसियसुरहिमसिध्या-
 १ कुसुमसोहिन्धो गिन्धो, तन्धो कयन्नुसुमगन्धाणवासिन्धो
 घणममन्धो, तन्धो गहन्दमयगन्धाणवामियसत्तत्थकुसुमसमु-
 ग्गमो सरयकालो. तन्धो परिपिञ्जरपियकुमञ्जरीकयावथंसो
 हेमन्तो, तन्धो विथम्भिउहामकुन्दकुसुमहरहासधवलो^३ विधि-
 समन्धो न्ति । तन्धो तं दट्टण चिन्तियं मए । अणो मणुसु-
 २ सोयदुल्लहा इयं उज्जाणरिद्धी । तहिं च जाव येवकालं
 चिट्टामि, ताव सा आगया अणङ्गसुन्दरौ । भणियं च तौए ।
 कुमार, आसणपरिग्गहेण अक्कंकरेहि एयं चन्दणजयाहरयं ।
 तन्धो मए पुसोइयं वसुभूदवयणं । भणियं च तेण 'जं एसा
 भणइ' न्ति । तन्धो अन्धे गया चन्दणजयाहरयं । दिट्टा य
 ३ तत्य जलहरोयरविणिग्गयरयणियरपणइणि अ तारायण-
 परिवुडा. रायहंसि अ कलहंसिपरिवारा, मसुहवेस अ
 'यूत्तमुत्ताहल्लकसियमलायसपन्धोहरा, अणङ्गधरिणि अ उउ-
 ल्लिपरिगया चित्ताणुकुलाणरत्तनिउणमहिथणमण्णुगया
 लउइयरत्तकमसोहेहिं कुम्भएहिं घणसरत्तकोमल्लकुत्ति-
 ४ विट्ठमिएहिं अत्तत्तिक्खमाणमिराजालमणहरेहिं निव्वाणमण-

१ D संपादिय ।

२ B मसोपरा ।

३ E om वि य ।

४ D om.

५ D अण्डध ।

६ E om कुल ।

'मऊहोहपडिबडू'परिएसमण्डलेहिं अलडूहिययपवेसेणं पिव
 पुब्बसेवासंपायणोवायचउरेणं जावयराएणं पडिवन्नएहिं^१ चस-
 णेहिं, चसणाणकूवाहिं चैव पमन्नसुकुमासाहिं अकयकुसुमरा-
 यपिञ्जराहिं जड्ढियाहिं; मयणजमलतोणौरकरणिज्जेणं पथा-
 मघोरेणं च निरन्तरेणं^२ च ऊरुजुयलेणं, उन्नत्तकणथमय- १
 'निष्पिण्णे व्य पौवरेणं घडियविमलमणिमेहसाहरणेणं अणु-
 भवणेणं पिव वित्थिणेणं नियम्बिम्बेणं, सयसतेसोक्कसायस-
 मल्लिन्ननिवाणेणं पिव महावगम्भौरेणं नाहिमण्डलेणं, कुसुमा-
 उहवावलेहाविष्ममाए तणुमण्णपसाहणाए रोमराईए, ओब्बणा-
 हहणमोवाणभूयतिवन्निमणाहेणं मण्णेणं, ईमानडिएण साय- १०
 लाइसयसण्डेणं पिव मयणेणं मइ समालिङ्गिएहिं परिणाऊ-
 भिक्खन्नाएहि अयओहरेहिं पओहरेहिं, सुपइडियाहिं बाउल-
 याहिं, अमोथपन्नवविष्ममेहिं सुपमत्यलेहासंकिएहिं माणिक्क-
 'पम्मुत्तकणयकडयमणाहेहिं अणुचियकन्नाकरेहिं करेहिं,
 परिमण्डलाए महकमुत्ताहलमालापरिगयाए तिलेहासंकियाए १५
 सिरोहराए, बन्धुयकरणिज्जेणं महावाइणेण अहरेण, विणिक्खि-
 यकुन्दकुसुममोहेहिं विणिन्तमऊहजालमोहमेहिं दमणेहिं,
 उन्नत्तेणं महावरमणिज्जेणं नामावंमएण, कन्निपडिपूरिएहिं

१ D मऊहेहिं ।

२ C परिरेम ।

३ CE add. चवणेचरहिं.

D had चससहरहिं but smears it over with *geru*; and goes on :

चसहरहिं ।

४ D om

५ AC विक्खिजेव्व ।

६ A पक्कणं B पक्कणं ।

विणिञ्जिद्यच्चन्दविम्बभोहेहिं असोद्यपल्लवावयंम'पडियपडिभेहिं
 गण्डपाथेहिं, विउड्ढगवकुवलयदलकमिसुकुमालेहिं सुपन्-
 लेहिं दंशणगोयरावडियजणमणाणन्दणेहिं^१ नयणेहिं,
 गहककोलदरगहियमियङ्गमण्डलनिहेण सुमिणिङ्गालयाल्लेणं
 ५ निडालवट्टेणं, वयणाणुकेहिं जञ्जतवणिञ्जतलवत्तियामणाहेहिं
 अय्यियवयणामवणेहिं मवणेहिं, जिणझाणाकलउण्णममयण-
 धूसुग्गारेणं पिव कसिणकुडिलेणं मासईकुसुम^२दामसुरहि-
 गन्धायडियुयभमन्तसुहलभमरोलिपरियएणं केषकलावेणं,
 तिज्जयणेकसुन्दरपरमाणुविणिञ्जिद्यं^३ पिव अपडिकवं कवभोहं
 १० वडन्ती, ईमिविहसियारङ्गमहियणकहापबन्धा विमलमाणिञ्ज-
 ४ पञ्जुत्तकणयामणोवविट्ठा विसामवड त्ति । तन्नो 'तं दडूण
 २ मोहतिमिरदोसेण अणिकुविज्जण परमत्तं अरिक्कप्यन्तहिययं
 फुरन्तवाज्जुयलो परिचिन्निउं पयत्तो । किह

ओहामियसुरसुन्दरिक्कवाइमयं विणिञ्जियं दडुं ।

१५ विहिणो वि मूणमेयं बज्जमाणो आसि अप्पाणे ॥
 एमा चावायकुणवियल्लं सुणिज्जण वक्कहं विहिणा ।
 जणहिययभेयणमहा विणिञ्जिया हत्यभमि म्म ॥

एत्यन्तरंमि समागन्नो से अहं दंशणगोयरं, पुल्लहओ य
 तीए मसिणेहमारत्तकणधवल्लेहिं चकन्ततारएहिं नयणेहिं ।

१ D ०धंसच . B ०पडिमावर्हचडणचवालोच ।

२ D ०महाचयधेहिं ।

३ D om इत्त ।

४ D विविक्कयिं ।

५ B पञ्जण० ।

६ D ममचं ।

७ BD अज्ञाचभोचदीवेच ।

ससङ्गमा विद्य अणाचिस्सणीयं अवत्यन्तरमणुहवन्ती समुद्धिया
 एसा । १तन्त्रो मए भणियं । मागयं वसन्तलक्ष्मीए । सुन्दरि,
 अलं संभमेण । एत्यन्तरंमि तं चेवामणमुदंसिऊण भणियं
 अणकुसुन्दरीए । उवविमउ कुमारो । विसामवदआमणं१ त्ति
 बडुमाणेण उवविट्ठो अहं । उवणोयं च मे कलधोयमयतलि- ५
 याए तम्बोखं । तं च घेत्तूण भणियं मए । उवविमउ रायधुष
 त्ति । उवविट्ठा एसा । १ठियाणि कंसि वेसं ॥

एत्यन्तरंमि ममागन्त्रो मित्तभूई नाम कम्मणेउरमहसन्त्रो ।
 पणमिन्त्रो अहं तेण, मए विद्य अहिवादन्त्रो । भणियं च तेण ।
 विसामवद, महारात्रो आणवेद । विमुमरिया ते वीणाप- १०
 ओगा । कुविन्त्रो अहं कम्मं । ता लहुं सुमरेहि 'अज्ज पुष
 तए वीणा वादयव्व' त्ति । तन्त्रो 'जं महारात्रो आणवेद'
 त्ति भणिऊण निग्गया लहुं ।

अहं कम्मदयममेया मणेहमारत्तकमणधवलेहिं ।

नयणेहि अरेच्छम्मं पेच्छन्तो वलियतारेहिं ॥ ११

मन्यरगईए वियलन्तइत्यमंइडुमुहसमणिरमणा ।

मयणमरघायभीय व्व वेवमाणौ गया भवणं ॥

तन्त्रो वसुभूरण भणियं । १वयस्स, एहि गच्छामो ;
 १विणा विसामवईए किमिहचिद्धिएणं ति । निग्गया अण्णे,

१ BD add तन्त्रो भविथं अवंतसुंदरीए सुषात्रयं मचरवयस्स ।

२ B आणवे ।

३ CE द्वियारं चे. B द्विया च ।

४ B वयं ।

५ D adds आणवेच बोधाकोसं ।

दिष्टा च उक्त्वाणद्वारदेमभाए अणङ्गवदनामाए रायपत्नीए ।
 अकक्कायरणकुलहरत्तणेण मयणस्स समुप्पन्नो तीए वि
 ममोवरि अहिलामो । 'गया अन्हे मगिहं ॥ वामरत्तमि च
 घेत्तूण विक्काहरबन्धगुत्याइं मिन्दुवारकुसुमाइं विलेवणसक्काहं
 १ च तम्बोसमागया अणङ्गसुन्दरी' । भणियं च तीए । कुमार,
 विक्कत्तं मामिणीए 'एयाइं महत्तगुत्याइं मिन्दुवारकुसुमाइं
 अवस्सुं अक्खउत्तेणं परिहियव्वाइं' ति । तन्नो 'भंवाइयं चेव
 इमिणा उवन्नासेण मे ममोहियं' ति चिन्तिऊण, 'जं देवी
 आणवेइ' ति भणिऊण गहियं कुसुमटाइं, विरइयं उप्पिमङ्गे ;
 १० 'विलित्तो वि' पियथमावज्जमाणेण' पुणो विलित्तो अप्पा :
 मोत्तूणमावीसं ममाणियं तम्बोसं । एत्थन्तरमि भणियं
 वसुभूरणा । अणङ्गसुन्दरि, दिट्ठं तए पियवयंमस्स विणीयत्तणं ।
 तीए भणियं । न एवंविहेसु विणन्नो अक्खेरयं ति । तन्नो
 कंचि वेसं गमेऊण पयट्ठा अणङ्गसुन्दरी । दिट्ठो य मे मए
 ११ भुवणमारो कण्ठन्नो । 'तन्नो पट्टवयणकमला 'मंपप्पा मामि-
 णीए मणोरह' ति चिन्तयन्ती भणिया य एसा । सुन्दरि,
 मयं ते गेहमेयं, ता इह्वागमणेण खेन्नो कायव्वो ति । तन्नो
 'जं कुमारो आणवेइ' ति भणिऊण गया अणङ्गसुन्दरी ।
 पवकुमाणाणुरायाण अइक्कन्ता कइवि टियहा ॥

१ D adds in the text, B.E. marg तत्र न वीण वार्यमोमये (अऊण) ।

२ B adds नाम विलामवदमंतिया दामच्छिया चअसंभु निवदिऊच ।

३ B संघा० ।

४ B adds पुण

५ B adds मंसा ।

६ B ० काचो ।

७ तच्चा...चिन्तयन्ती only in A, D.E. marg

अथवा य रायकुलाश्रो निगच्छमाणो भणिश्रो अहं
 चेडिद्याए । कुमार, महारायपत्नी अणङ्गवई^१ भणाइ 'अर
 नाईव उवरोहो, ता इहागच्छउ कुमारो' न्ति । तश्रो
 वीसत्ययाए महारायस्स 'अन्वाए वि आणासंपायणे 'न उव-
 रोहो' न्ति भणिऊण पयट्ठो अणङ्गवईममीवं^२ । द्वारपवेसे ५
 य फुरियं मे वामलोयणेणं, उवरोहमीलयाए तहवि य
 पविट्ठो 'अहयं । दिट्ठा य मा मए वामकरयलपणामिथं
 परिमल्लियकवोलपत्तनेहं वयणकमलमुव्वहन्ती । पणामिया
 सायरं । अपरिफुड्यकरं च 'कुमार मरणागथा, 'परित्तायाहि'
 न्ति अंपियं तीए । मए भणियं । अन्, कुश्रो भयं । तश्रो १०
 मथणविथारनिभ्रराए दिट्ठीए मं 'पुलोइऊण भणियं तीए ।
 कुमार, अणङ्गाश्रो । जयप्पभिइ^३ दिट्ठो मए मन्दिहज्जाणाश्रो
 निगच्छमाणो तुमं, तयप्पभिइ^३ पञ्चबाणो 'वि 'मयणो मम
 चित्तलस्के दमबाणकोडो मंभुत्तो । ता हिद्यएण ममप्पियं
 नियगुणेहिं मंदाभियं अणराएण धारियं मयणबाणेहिं मल्लियं १५
 निव्ववेहि मे मरीरं अत्तणोवश्रोणेण । ते य सत्तिमन्ता
 पुरिमा, जे अथत्तयावच्छला, समावडियकज्जा^४ न गणेन्ति
 'आयदं, अम्भुदुरेन्ति दौणयं, पुरेन्ति परमणोरहे, रक्खन्ति
 मरणागथं । ता रक्खेहि मं इमाश्रो अणङ्गाश्रो न्ति । तश्रो

१ D •मती । २ ACE om ; D has उवरोहो । ३ D •मति ।

४ ACE चं ५ C •यहि B •यह, A परिताहि । ६ B च० ।

७ D •दूर । ८ B om ९ D adds य । १० BD चावरं ।

- एयमाद्यच्छिञ्जण ताडिञ्चो विद्य अग्निविरिसेण भिञ्चो विद्य
 सूलेणं समाहञ्चो विद्य मन्नेसु सुञ्चमाणो विद्य जीविएणं
 महन्तं दुस्समणुपत्तो ण्दि । तञ्चो 'नत्थि अकरणिञ्जं विद्यया-
 उराणं' ति चिन्तिञ्जण जंपियं मए । अन्न, परिञ्चय इमं
 १ उभयलोचविद्वं अणञ्जसंकप्पं, आलोएहि अत्तणो महाकुञ्ज,
 अवेत्ताहि महारायसन्निए गुणे । सकप्पजोणी य निरय-
 गमणेक्कदेसिञ्चो अणङ्गो, न यापरिचत्तेहिं इमेहिं एस
 उवरमइ । न य विहाय चलणवन्दणं तुह सरौरेण मे
 उवञ्चोगो । सत्तिमन्ता वि य पुरिसा, जे न परिञ्चयन्नि
 १० धम्मं, न खण्डेन्नि सौत्तं, न लोहेन्नि 'आयारं, न करेन्नि
 वयणिञ्जं, न मुण्णन्नि उच्चिएसुं । अणङ्गपरिरत्तणं पि य न
 विवेयसञ्जाहमन्तरेण । अञ्चं च । वञ्चो अहं ते । ता कहं
 खणियसुहं त्रैव वञ्जमस्सिञ्जण न पाडेहि मं अविण्णायञ्जय-
 वञ्जालावल्लीभौसणे 'नरए । अञ्चो परिञ्चय इमं अविवेदजण-
 १५ वञ्जमयं कामाहिस्सासं । मामिसाली य तुमं ति । अञ्चो एवं
 भक्कामि । भणियं च ।

जो पावं कुणमाणं 'अणयत्तइ सामियं व मित्तं वा ।

सो निरयपत्तियस्सा कहेइ 'कणउञ्जयं मगं ॥

एत्यन्तरंमि सञ्जावणयवयणाए भणियं अणङ्गवईए^१ ।

- १० बाञ्ज कुमार बाञ्ज, उच्चिञ्चो ते विवेगो । मए वि व्वसौत्ताहं

१ L चाचरं । २ D विरर । ३ B चचुमत्तर । ४ BD कंठञ्जयं, E अकञ्जयं
 explained in D. i. marg. कडवत् वाचवत् अञ्जं सरसं । ५ D अमोय ।

विहङ्गाइं ति लोगवायविन्नासणत्थं १इममणुचिद्धियं, न उण
परमत्यञ्चो त्ति । ता गच्छउ कुमारो । तञ्चो अहं पणमिऊण
तीए चक्षणजुयसं निग्गञ्चो, तञ्चो गञ्चो निद्यगेहं ॥

अदक्कन्ना काइ वेला । समागञ्चो नरवइबौयहियथभूञ्चो
विणयंधरो नाम नयरारखिञ्चो । भणियं च तेण । कुमार, १
वन्नुकामो अहं ; ता विवित्तमप्पाणयं आणवेउ कुमारो
त्ति । तञ्चो पुल्लइया वसुभूइपसुहा वयंसया, अगया थ ।
भणियं च तेण । कुमार, अविञ्चो सुण ।

अत्थि भवञ्चो पिइरञ्जंमि सत्थिमई नाम सञ्चिवेसो ।
तत्थि वौरसेणो २नाम कुलउत्तञ्चो । सो थ १०

असन्नदाणवसणो अहिमाणधणो दयालुञ्चो सुरो ।

गभीरो सरणागयपरिरक्खणवद्धकच्छिञ्चो ॥

तस्स थ कप्पपायवस्स विद्य परत्थमंपायणेण सफलं जम्भ-
मणुहवन्तस्स अदक्कन्तो कोइ कालो । जाया थ से आवक्क-
मत्ता अरिणो । तञ्चो सो तं गणहऊण महया सउथरेण १५
पयइो तीए कुलहरं जयत्यसं नाम नयरं । ४पत्तो सेयविधं, ५
आवासिञ्चो बाहिरियाए । एत्यन्तरंमि समागञ्चो साससमा-
वूरियाणणो भयकायरचक्खू खीणगमणसत्तो कण्डगघपाणो
तुरियंतुरियं कोइ कुलउत्तञ्चो । भणियं च तेण । अण्ण,

१ CDE इय० ।

२ D पिइर० ।

३ AC om.

४ D adds अण्णवयययाअरि थ । ५ B adds भवउ पिउवां जसोथर, थो
राचचारिं ।

- परित्तायाहि परित्तायाहि,^१ मरणागत्रो अज्जस्स । कुलउत्तएण भणियं । भइ, अलं भएण, को मम पाणेषु धरन्तेसु भइस्स केसं पि उप्पाडेइ । घरिणोए भणियं । अज्जउत्त, मा एवं करेहि; कयाइ दोसयारौ भवे । कुलउत्तएण भणियं । सुन्दरि,
- ४ 'अदोसयारौ किं सरणं पवक्खइ । ता किं एइणा । जो होउ, सो होउ; पडिवओ मए । भणिओ य 'भइ, उवविआहि' ति । तेण भणियं । अज्ज, कयन्तइत्यलङ्घियाणि विद्य मयकुलाणि शौथन्ति ने अङ्गाणि, भयाभिभूयइत्ययाहिद्ययं विद्य थरहरन्ति^२ ने ऊऊ, परनिन्दाए विद्य मज्जणभारही^३
- ५ न पसरइ मे गई, अत्यिजणुक्कावा विद्य पउ पए खलन्ति चणणया, पेयनाइस्स विद्य देवस्स विजयवक्खणो^४ आसक्खी-इवन्ति निइसयारिणो ति । कुलउत्तएण भणियं । भइ, अलं ते^५ भएण । को मम पाणेषु धरन्तेसु 'भइस्स केसं पि उप्पाडेइ ति । ता परिसस्य विमायं, उवविमसु आवासनरे^६ ॥
- ६ एत्यन्तरंमि समागया रायपुरिमा । भणियं च तेहिं । 'अरे रे पावकस्य, अण्डदेवमामणमइह्मिऊण अज्ज वि पाणे^७ धरेसि ।

१ B adds ति २ D has instead of this sentence, 'सदोसयारो मरचं पवक्खइ न उच निदोसयारो मरचं पवक्खइ ति ॥ ३ E = अराधंति ।
 ४ ACE भारई । ५ AC = चणणयो । ६ D om.
 ७ D भइ' चंनुसोय वि दंसिक्खइ ति । ८ D adds उवविह्मा च कुवहरंभंतइ ।
 ९ D अरे अरे । १० D धरेसि ।

अह वक्षसि पाथासं सरणं वा सुरवहं पयन्तेणं ।

सङ्घेसि जलनिहिं वा तहावि 'जौवं न पावेसि ॥

कुलउत्तएण भणियं । भइ, किं कथमणेणं । तेहिं भणियं ।
 परद्व्यावहारेणं देवमासणादकमो न्ति । कुलउत्तएण भणियं ।
 भइ, सरणागथपरिवञ्जनं चोररखणं^१ च दुवे वि उ विदुहा ;
 तहावि असुणिज्जण परमत्यं पडिवन्नं मए इमस्स सरणं ।
 एवं च ठिए समाणे भइ पमाणं ति । तेहिं भणियं । भो
 कुलउत्तय, अह अन्हे पमाणं, ता समप्येहि एयं पावकसं, मा
 पवप्पेहि देवकोवाणसज्जावावलीए पयत्तणं । कुलउत्तएण
 भणियं । ^२न ईदसो सप्पुरिषाण मग्गो, अं सरणागन्तो
 समप्यिक्खइ । तेहिं भणियं । अह एवं, परिरखेहि एयं ;
 बस्रा गेष्वामो न्ति । तेण भणियं । को मम पाणेषु धरन्तेसु
 एयं 'गेष्वाइ न्ति । भणिज्जण मग्गियं मण्डलमं कुलउत्तएण,
 सज्जो य से परिवारो । तन्नो रायपुरिसेहिं 'मा णे^३ अव-
 राद्धियं भविस्सइ' न्ति चिन्तिज्जण निग्गया रायपुरिमा ।^४
 निवेदयं महारायस्स । भणियं च तेण । सासणादकमं पि मे
 सरणागथं ति रक्खइ ; 'ता सङ्घं वावाएइ न्ति । तन्नो समागथं
 अहिचयरं नरिन्दसाहणं, वेडिया ^५कुलउत्तयस्सावावभूमौ,
 पयइमाओइणं ॥ एत्थन्नरंमि समागथो 'वाहियालीओ

१ A आथं, D जोयं ।

२ D = परिरखणं ।

३ E adds भइ ।

४ E गेष्वाति ।

५ A नो, D sec. m.

६ D adds ता ।

७ B कुलउत्तयस्सावावभूमौ ।

८ = BD - लीए ।

'महथा आससाहणेण जसोवक्खदेवो । पुष्पाविधं^१ तेण 'अरे किंमेयं' ति । साहित्यं च से रायपुरिवेहिं । भणियं च तेण । अरे मए अवावाहयंमि को सरणागयवच्छलं वावाएह ति निवेएह तायस्सु । तन्नो उवखल्लमाओहणं, निवेहयं ५ राहणो, 'अवहीरियं च तेण । भइ, वीमत्थो गच्छाहि ति बद्धमाणिऊण^२ कुलउत्तयं गन्नो कुमारो । "तद्धरं पूरऊण अणुसाभिऊण य 'तं पत्तो दुमासमेत्तेण कालेण कुलउत्तओ जयत्थलं । पसूया से घरिणौ । आओ से दारओ : सो उण, कुमार, अहं सेव । ता एवं मयसमत्तोवगारगो वि विसेसओ उवयारौ ते पिया तायस्य अम्माए ममं च ति । निवेहयं^३ कुमारस्सु. कारणं पुण इमं । अक्ख खल्लु ममागयमेत्तो सेव ईसाणचन्दो महाराओ वाहियालीओ पविट्ठो अणङ्गवदगेहं । दिट्ठो य तेण कररूहविल्लिहियाणणा वाहजअधोयकवोल-पत्तलेहा अणङ्गवई^४, भणिया य 'सुन्दरि, किमेयं' ति । १५ तीए भणियं । मौलपरिरक्खणविवाओ । राहणा भणियं । साहेउ सुन्दरौ, कस्स सुमरियं कयन्तेण । तीए भणियं ।

१ D adds महारागपुत्तो ।

२ D adds च ।

३ D वाराविधं महाराखेव नमो भइ. etc

४ D -मत्तिऊण ।

५ D adds कुलउत्तया य नं ।

६ E om. नं पत्तो ।

७ B has the following passage: सुथं मे जवविउवयाव मयासाओ जया विजयधक्खओ पुण जओधक्खंतिथंओ मे जियकंओ थंओजस्सु नामं पि सुमरिक्खव हरिसवम् पल्लोयओ वासं पि मयसं तस्सु सम्भयग्गुवकिणं करंताव न तिप्पइ मेत्ता थंय ईसाणचन्दो, etc ; ACE have देवो instead of ईसाण. म. ०. ८ D -मत्तो ।

न विभक्तं चैव मए महारावस्सु; 'किमणेण अशंसदुपलावेणं'
ति अशहा । अइकन्ता करवि वासरा सणकुमारस्सु मं
पत्येमाणस्सु । न पडिवसं च तं मए । अज्ज उण मयमेवा-
गण्डिऊण अपडिवज्जमाणी से हियइच्छियं एवं कयत्थिय
न्दि । तन्नो कुविन्नो राया । भणियं च तेण । अरे विणयं- १
धर, सहुं तं दुराथारं कुलफंसणं वावाएहि त्ति । मए
भणियं । अं देवो आणवेद । राइणा भणियं । तहा तए
वावाइयव्वो, जहा न कोइ णं सखेइ त्ति । तन्नो मए
चिन्तियं । अहो दाहणे निउत्तो न्दि । एवंफला नरिन्द-
पचासकथा । धसा खु ते जणा, सेवन्ति जे निहुज्जणारं १
तत्रोवणारं । हा किमेत्थ कायव्वं ति । सोहणं होइ, जइ सो
दौहाऊ न वावाइज्जइ । समद्धामिन्नो चिन्तापिसाइयाए
'तहावि य अलङ्कणीन्नो देवाएसो' त्ति पयट्ठो 'एथवइयरेण ।
एत्थनरंमि ह्यीयं केणावि तोरणपएसे । तमायण्डऊण
विसम्भमाणो भणिन्नो मिद्धाएसनेमित्तिणण । भइ विणयंधर, ११
मा विसम्भेहि; जन्नो सोसा नाम 'सत्तमी एसा किक्षा
आरोगफला अणन्तरा अपुव्वअत्यलाभोत्तरा या । तहा य
भणियमिणमिसीहिं

पडिसेहमजत्तं वा हाणिं वुड्ढिं सयं अशिद्धिं वा ।

आरोगमत्यलाभं ह्यीयंमि पयाहिणदिमासु ॥ १०

तं एष इमीए विवागो । निमित्तन्तरजोगश्चो य अ-
 गच्छामि, निहोसवत्युविसश्चो विरुणो ते रक्षा विरुद्धाएषो,
 नाहिप्पेश्चो य भवश्चो । ता मा संतप्प । जहा तुमं चिन्नेसि,
 तहा एषो परिणमिस्सुइ । किं तु सिग्घं पयड्ढेहि, अक्कहा
 चसोहणं परिणमइ ॥ तश्चो मए चिन्तियं । अणेषसंणमिय-
 पसश्चो सिद्धाएषो खु^१ एषो, एयं च एवंविहं पश्चोयणं,
 * विस्सवणागोथरो य कोवो देवस्स, सव्वहा विमममेयं ति
 चिन्धयन्तो गश्चो मिययगेहं । हा को उण इहोवाश्चो त्ति
 चिन्तयन्तो गहिश्चो उव्वेएण । पुच्छिश्चो य जणणीए । पुत्तय,
 किमेवमुव्विग्गो विथ लक्कीयमि । तश्चो मए^२ 'नत्थि
 जणणीश्चो वि अवरं वीमामयामं' ति माहिंयं तौए । भणियं
 १० पाए । पुत्तय, न तए इममण्णचिट्ठियव्वं, कुलोवयारिपुत्तो
 खु एषो पुत्तयस्स त्ति । *माहिश्चो कहियवुत्तन्तो । ता एवं
 वत्थिए कुमारो पमाणं ति^३ ॥

ठिश्चो तुण्हक्को विणयंधरो । तश्चो मए चिन्तियं ।
 अहो मायासीलया इत्थिवग्गस्स । अहवा मडिन्निया नाम
 ११ भुयङ्गमगई विथ कुडिल्लिहियया, विक्कु विथ टिट्ठमट्टपेष्सा,
 मरिया विथ उभयकुलुष्कायणी^४, ममङ्गपव्वक्का विथ
 अपुट्ठधक्का, हिंसा विथ जीवल्लोयगरह्थ त्ति । अहवा किं

१ E om. २ D adds चिन्तियं ३ D adds कुमारो ।

४ D adds भविस्सुइ । ५ B • कुल्लयायणी. D • कुल्लयायणी ।

इमीए चिन्ताए । अविवेकबुद्ध्या विषयविषयानुसारा ईदसौ
 चेव महिलिया होइ । अह कहं पुण महाराएण तीए
 वयणओ एयमेवं चेव पडिवन्नं ति । अहवा ईदसौ^१ मे
 अवत्या. जेण संभवइ एयं पि^२ । अविमिस्सुगारीणि किल
 जीवणाणि हवन्ति । इट्ठा य मा महारायस्स । ता किमेत्य
 जुत्तं ति । किं साहेमि जइट्ठियं महारायस्स । अहवा
 वावाइअइ मा तवस्सिणी अवस्सं महाराएण । न कथं च
 मे^३ ममौहियं । ता कहमन्नं पि अणत्थं से मंपाडेमि ।
 अमाहिज्जमाणे य मइलणा मे कुलहरस्स । तहावि वरं
 मइलणा, न उण परपीडं ति । चिन्तयन्तो भण्णिओ विणयं- १०
 धरेण । ता आइमउ कुमारो, किं मण एत्थ काथव्वं ति ।
 मण भणियं । भइ, आणमयारी तुमं, ता मंपाडेहि राय
 मामणं ; किं वा मण दरायारेण कुलफंसणेण जीवमाणेणं
 ति । अट्ठभण्णि किल्लियं मिरिहराभिहाणेण रायमग्गचारिणा
 नरेणं ति । नियकहापडिवट्ठं च रायमग्गगामिएहिं महया १४
 मट्ठेणं मंपियं वम्भणेहिं^४ 'भो किं वज्जणा, न एम दोमयारी,
 एत्थ अण्णे 'कोसविमण्णिं पसाणमो' । एयमायल्लिज्जण
 भणियं विणयंधरेण । कुमार, न तुम दरायारो, जओ
 जपियं सिद्धाएसेण 'निहोमवत्युविमओ विदसो ते १२'रत्ता

१ D इदसौ ।

२ D ति ।

३ CD मे ।

४ D चंदनेहि ।

५ AE कोसव*, C कोसव* ।

६ ABCE विदिहो, D दिहो ।

० E inserts इह ।

- विहङ्गाण्यो' ति । अतित्वांण्यो य सो भयवं, न सच्चिन्नो
 य भवन्नो दुराधारादसदो अतितहसूयगेहिं क्लिक्कादिनिमि-
 न्नेहिं । ता किं एदणा 'पक्कावप्पाएण । साहेहि, कहं पुण
 दमं ववत्थियं; जेण विक्खवेमि महारायस्स । मए भणियं ।
 १ भइ, किमहं साहेमि; अन्ना एत्थ पमाणं । तेण भणियं ।
 कुमार, न तुण्ण एत्थ दोषो, दुट्ठा य सा पाव ति मामक्खन्नो
 निच्छियमिणं, 'विसेमं नावगच्छामि । ता किं ममेदणा ।
 एवं चेव एयं विक्खवेमि महारायस्स; तन्नो सो चेव एत्थ अण्णं
 सच्चिस्सइ ति । भणिकुण उट्ठिन्नो विणयंधरो, धरिन्नो मए
 १० भुयादण्डे, भणिन्नो य । भइ, अण्णं अन्नाए उवरि संरक्षेण ।
 चच्चलं जीवियं । न खलु एयं वज्जमक्खिकुण गृहयणमंक्खेस-
 करणं जुञ्जइ । विणयंधरेण भणियं । कुमार, पुत्तो तुमं
 महारायजसवक्खणो, किमेत्थ अवरं भणीयइ । अन्नो चेव मे
 तीण पावाए उवरि कोवो । ता करेहि पसायं; सुच्च मं, जेण
 ११ विक्खवेमि एयं वइयरं देवस्स । मए भणियं । अल्लामिणा
 निब्बन्धेण । तेण भणियं । कुमार, अवस्समिणं मए देवस्स
 विक्खविच्चन्वं ति । मए भणियं । भइ, जइ एवं, ता अवस्सं मए
 वि अण्णा वावाइयव्वो ति । एयमायसिक्खण वाज्जणकोयणो
 विसणो विणयंधरो । भणियं च णेण । अहो देवस्स अममि-
 १२ खियकारिया, जं ईइमं पुरिसरयणमेवं संभावीयइ । धिरत्थ

एयस्स देवसद्धो । मए भणियं । भइ, मा तायं अहिक्खिवाहि^१ ;
 को एत्य दोषो तायस्स, मम चेव पुब्बकम्मपरिणई एस त्ति ।
 तन्नो महासोचाभिभूएण भणियं विणयंधरेण । कुमार, जइ
 एवं, ता आइमउ कुमारो, किं मए पावकम्मोण कायव्वं ति ।
 मए भणियं । भइ, आएसयारो तुमं, ^२पावकम्मो अहं ; ता
 मंपाडेहि रायसासणं । ^३किं मए दडुसीलेण जीवन्तएण ।
 तेण भणियं । ^४मा एवमाइसउ कुमारो, किं इमिणा
 अमंबडूपक्खावेण ^५वयणविल्लामेण, अह्माहं दडुसीलो पावकम्मो ;
 धम्मो तुमं, भायणं मयल्लकक्काणाणं, ^६आल्लओ मयल्लगुणरथ-
 णाणं, कप्पतइभूओ मयल्लमत्ताणं, किं वड्डणा, निव्वुरदाणकप्पो १०
^७तेल्लोक्कम्म वि । ता जइ न विणवेयव्वमेयं देवस्स, रक्खियव्वा
 मा रायदडुपत्ती, ता चिन्नेहि ^८एत्युवायं, जइ भवओ
 पाणधारणाणणन्दियमणो देवस्स अणवराहो हवामि त्ति ।
 तन्नो मए चिन्तियं । न वावाएइ एभो ; अवावाएम्मो थ
 एवमवराहियं न पावेइ, जइ अल्लखिओ परियणेणं वसुभू- १५
 इविइओ विप्पगिट्टेइसन्नरमुवगक्कामि त्ति । चिन्तिऊण इमं
 चेव भणिओ विणयंधरो । भणियं च तेण । कुमार, को अओ

१ ACDE अहिव, in D the words down to कुमारो i marg. see m.

२ ACE om. the next two words. ३ ACE om. this sentence,

B the last word only. ४ ACE कुमार किं. etc. ५ AC om. व०,

and continue अहं पावकम्मो धम्मो तुमं, etc. ६ D om. all down to

ता जइ । ७ ACE तिव०. B विय । ८ A एत्त उ०

सुवाचक्षु न्ति; ता अणुचिद्रुड हणमेव कुमारो । अक्षं च ।
पथहं चैव वरणं सुवक्षभूमिं, अज्जेव 'रथणोए' सुचिक्खर
न्ति । तेखेव सुवक्षभूमिगमणेण अणुग्गहेउ मं कुमारो । मए
भणियं । अं वो रोयइ न्ति ॥

- ५ एत्यन्तरंमि समागन्तो संज्ञासमन्तो । निग्गन्तो अक्षं
वसुभूरविणयंधरसमेत्तो °तामसिन्तीन्तो, गन्तो वेत्ताउत्तं ।
समप्पिया अन्हे विणयंधरेण सबद्धमाणं वरणसामिणो
समुद्दत्तस्सु, पडिच्छिया तेण । अरकन्ता येववेत्ता । समुग्गन्तो
कामिणीगणपण्डुरो चन्दो, समागथा संसुद्धजस्यरनिनाय-
१० गभिणा समुद्दवेत्ता । ममात्थो य अहयं वसुभूरदईन्तो
जाणवत्तं । चक्षणेसु निवडिऊण 'कुमार, न मे कुप्पियम्भ'
ति भणिऊण माहोत्तसोयणो °नियन्तो विणयंधरो । कथाइं
मङ्गलाइं, उवउत्तो कव्वहारो, आपूरियं जाणवत्तं, पथहं
पवणवेगेण । °एत्यन्तरंमि वसुभूरणा भणियं । भो वयंम^१,
१५ किमेयं ति । तन्तो मए साहिन्तो अणुक्खवहवुत्तन्तो । तेन
भणियं । अइ किं पुण जहडिथं चैव न निवेइयं महारायस्सु ।
मए भणियं । वयंम, °अणुक्खवहपीडाभएणं ति ।

पत्ता^२ अन्हे दमासमेत्तेण कालेण सुवक्षभूमिं, ओइत्ता
पवण्णात्तो, गया चिरिउरं नाम नयरं । दिट्ठो य तत्थ

१ ACE add नं । २ D सुचिक्खरस्सु B सुचिक्खरस्सु ।

३ B om. ४ ACE विचियन्तो । ५ DE om

६ ACE वचस्सु । ७ BD °मइ० । ८ B add च ।

वेद्यविद्यावत्यव्यञ्चो समिद्धिदत्तयेद्विपुत्तो वाणिव्यसमागञ्चो
 मणोरहदत्तो नाम वासवयंसञ्चो षि, तेच वि य अन्हे । तञ्चो
 अक्षभावणीयागमणसङ्केण^१ निरुविया कंसि कालं^२, विहसिचं
 च अन्हेहिं । ^३तञ्चो पञ्चभिन्नाया अन्हे । पणमिऊण हरिस-
 विमायगभिणं जंपियं तेण । कुमार, अवि कुसलं महारायस्स । ५
 मए भणियं 'कुसलं' । नीया तेण सगिहं । कञ्चो षे^४ विभव-
 पौदसरिसो उवयारो । भुत्तत्तरकालंमि पुष्किञ्चो आगमण-
 पञ्चोयणं । 'तायनिव्वेएण विणिग्गञ्चो, सौहलेसरनियमाउल-
 समौवं^५ गमिस्सामि' त्ति साहिऊण सवज्जमाणं भणिञ्चो च
 एसो 'सौहलदौवगामिवहणोवल्लभे अवहिएण होयव्वं' ति । १०
 मणोरहदत्तेण भणियं । जं कुमारो आणवेह ॥ अहकन्तो
 कोद कालो । पौदलहिञ्चो विञ्चोयभीरत्तणेण न साहेह णे
 उवल्लं पि सौहलदौवगामियं वहणं । अक्षया य सुणिऊण
 अन्हाणमूसुयत्तणं भणियमणेण । कुमार, किमवस्समासकमेव
 गन्तव्वं कुमारेण । मए भणियं । वयंस, पञ्चोयणं मे अत्ति १५
 त्ति । तेण भणियं । जइ एवं, ता समियव्वं कुमारेण, जं मए
 विञ्चोयभीरत्तणेण एहमेत्तं कालं कञ्चो पञ्चोयणविचाञ्चो
 त्ति; जञ्चो पाएणमिञ्चो पददिक्कमेव वहणाइं सौहलदौवं
 गच्छन्ति । मए भणियं । 'वयंस, जइ एवं, ता अज्जेव गच्छन्ह ।

१ ACE संक्षिप्य । २ B वेलं । ३ B om. this sentence, A reads
 पञ्चभिन्ना च, CE पञ्चभिन्ना । ४ D सो, B जेवं ।
 ५ B त्ति० । ६ A ववस्स

तेषु भणियं, 'अविग्धं कुमारस्य' । उवसद्गुं आणवत्तं,
 पसाहियं कारणियं । उवणीओ य मे फुरन्तभासुरच्छाओ
 महापमाओ अन्नन्तसहिण्णवो पडओ । भणियं च तेषु ।
 कुमार, सकोउयं ति करिऊण गेषहाहि एयं नयणमोह-
 १ आभिहाणं पडरयणं 'ति । मए भणियं 'कीदमं कोउयं'
 ति । तेषु भणियं । इमेण पच्छादयसरौरो न दीमद नयणेहिं
 पुरिसो त्ति । मए विश्वासियं आव तहेव त्ति । मसुप्पन्नं च
 मे कोउयं । भणियो मणोरहदत्तो । वयंस, कइं पुण तए
 एस पावियो त्ति । तेषु भणियं । सुण ।

- १० इहेवागयस्स मसुप्पन्ना मे पौई आणन्दउरवामिणा
 सिद्धुविज्जापओणण सिद्धुसेणाभिहाणणं सिद्धुउत्तेण । भणियो
 य मो मए । वयंस^१, को उण इह विज्जासाहणंमि परमत्तो ;
 किं इवइ मच्चमेवेह दिव्वसंवाओ न व त्ति । तेषु भणियं ।
 जडत्तयारिणो इवइ त्ति । मए भणियं । वयंस^२, महन्तं मे
 १५ कोउयं ; ता दंसेहि मे दिव्वविल्लमियं ति । तेषु भणियं ।
 शेवमियं^३ किं तु कायव्वं मण्डलं । मए भणियं 'करेउ
 वयंसो' । तेषु भणियं । जइ एवं, ता मंजत्तौकरेह सिद्धुत्थ-
 मादयं मण्डलोवगरणं । मंपादयं मए । तओ अत्यमिण
 दिणयरे वियस्मिण अन्धयारे रउन्तसु निमायरेसु धेत्तुण
 २० मण्डलोवगरणं विणिग्गया अन्धे इवे वि नयराओ त्ति ।

पन्ना य पेयवणं^१ । आलिहियमणेण तत्येगदेसंमि मण्डलं,
ममपियं च मे मण्डलगं, जालिओ जलणो । भणियं च
तेण । वयंसं,^२ अप्यमत्तेण होयसं ति । पडिस्सुयं^३ मए ।
पारडो तेण मन्तजावो । तओ येववेलाए चेव दिट्ठा मए
गइयनियम्बवइणायास^४ ष्ठीणमज्झा अहिणवुभिन्नकटिणयण- ५
विरायन्तवत्तत्या संपुल्लमयल्लज्जणमुहो वियसियकन्दोइ^५-
नयणमोहा सुरतइकुसुममात्ताविहमिं धयोस्सुम्बहन्ती परि-
णयमज्जयकुसुमवत्ता^६ पवणधुयवसणपयडं ऊइजुयसं ठएत्तो
गइणयत्ताओ^७ समोवयमाणा जत्तकअय त्ति । तओ मए
चिन्तियं । अहो महापहावया मन्तस्स । तीए पणमिओ १०
सिद्धसेणो, भणिओ य सबज्जमाणं । भयवं, किं पुण मे
सुमरणपओयणं ति । तेण भणियं । न किंचि अन्नं, अवि य
दिव्वदंसणाणुराई मे पियवयंमो । तओ तीए मं पुत्तोइज्जण
भणियं । भइ, परितुट्ठा ते अहं इमेण दिव्वदंसणाणुराएण ;
ता किं ते पियं करेमि त्ति । मए भणियं । तुए दंसणाओ १५
वि अवरं पियं ति । तीए भणियं । तहावि अमोइदंसणाओ
देवयाओ ; गेपहाइ एयं नयणमोहणं पडरयणं ति । तओ मए
संसंभमसंभासणजणिओवरोहेण पणमिज्जण तीसे चलणजुयसं
सबज्जमाणं चेव गइयं इमं । गया जत्तकअया । पविट्ठा
अन्ने पभायाए रत्तणौए नयरं । ता एवं पाविओ त्ति । २०

१ BE पिउवणं । २ ACE वयसं । ३ ACE add तं । ४ E ओइ ।

५ AC कंदोइ, D कंदोइ B कंदोइ । ६ BE पवणधुयव । ७ B मनोरमाया ।

मए भणियं । सुन्दरा संपत्ती । गहिओ पडो । तओ
 आउच्छिऊण मणोरहदत्तपरियणं अहिणन्दिया तेण, मह
 मणोरहदत्तेण गथा वेलाउत्तं । दिडुं च सुरविमाणगारमणु-
 गरेणं विचिन्तधयमात्तोवसोहियं जाणवत्तं । अम्भुट्टिया
 १ जाणवत्तसामिणा ईसरदत्तेण । कओ 'णेण पणामो । उवणीयाहं
 आसणाहं । समप्पिया मणोरहदत्तेण । भणियं च तेण ।
 मत्यवाहपुत्त, एए खु मम सामिणो वयंसया बन्धवा जीविणं,
 न केह ते अ न हवन्ति त्ति; ता सुन्दरं दट्टम्मा । तेण
 भणियं । वयंसं, किंमणेणं पुणरुत्तविखासेण : मण्णु वि इमे
 २ ईदसा सेव त्ति । तओ उवाकूठा जाणवत्तं, खिन्तो बली
 मसुहस्स. ऊसिओ मियवडो, दिअं दिमिंसुहं निज्जामएण
 पवहणं ति । पणमिऊण अन्हे ठिओ मणोरहदत्तो । पयडुं
 जाणवत्तं । गणए सीहलदीवाहिसुहं ति । एवं गण्णमाणाण
 तेरसमे ३दियहे उअओ अन्हाणसुवरि कालो अ कालसेहो,
 ४ जीवियासा विथ फुरिया विज्जुलेहा, उअूलियगिरिकाणणो य
 आगम्ययन्तो जलनिहिं उखिवन्तो महन्तकाले विथभिओ
 विसममारओ, निवडियं अमणिवरिभं, उअेष्टमत्तहत्थी विथ
 अणियमियगमणेणं अवभील्लयं जाणवत्तं, निअणा निज्जामया ।
 तओ मए अवट्टुअं काऊण छिआओ ५मियवडनिबन्धणाअं
 ६ रज्जुओ, मउल्लिओ मियवडो, विअुआ मङ्गरा । तहावि य

महयाए भण्डस्स संखुद्धयाए जलनिच्छिणो उक्कडयाए असण्णि-
 वरिसस्स विसण्णयाए निज्जामयाणं विच्छित्तयाए कम्मपरिणामस्स
 विवसं जाणवत्तं । बन्धवा वि य कालपरियाएणं विउत्ता
 सव्वपाणिणो । समासादयं मए फलथं^१ । तन्नो अहं आउथ-
 सेसयाए गमिऊण तिण्णि अहोरत्ते^२ फलयदुद्धन्नो पत्तो ।
 तद्धसमौवं । अन्धधारल्लेहा विथ दिट्ठा वणरार्हं । समूससियं
 मे हियएण । उत्तिणो जलनिहीणो निष्पील्लियादं^३ पोत्तादं ।
 न^४ तित्तं च निवसणगण्ठिसंठियं पडरथणं । अहो एयस्स
 सामत्तं ति जाओ^५ मे विण्णओ । तन्नो गन्तूण थेवं भूमि-
 भागं उवविट्ठो जम्बुपायवसमौवे । चित्तियं च मए । एयाणि १०
 ताणि विह्णिणो जह्णिकियाविल्लिसियाणि, एसा य मा कम्पणो
 अस्सिन्तणीया मत्तो, जमेवमवि असद्धणिज्जं अवत्थन्तरमण्ह-
 विऊण पाणे धारेमि । किं वा एगुदरनिवासिणो विथ
 वसुभूदणा विउत्तस्स पाणेहिं । अहवा विच्छित्ता कम्मपरिणर्हं,
 न विमादणा होयव्वं ति । दिवमनिमिसमा मंजोयविओयाः १५
 कथाइ सो वि एवं सेव कहंषि पाणे धारेइ त्ति । तन्नो
 खुहापिवाभाभिभूओ उयथफलनिमित्तं पयट्ठो उत्तराहिसुहं ।
 गओ थेवं भूमिं । दिट्ठा य फणम^६ कयसयमहयारसंक्कन्नकूला
 तीरतहकुसुमरथरस्त्रियजला गिरिमर्हं । कथा पाणवित्ती ।

१ ABCE फलथं ।

२ ACE फलयदुद्ध ।

३ AC पोत्तारहं ।

४ B भिसियं

५ D adds च

६ ACE एको, D sec. m.

७ ACE कथसिय, B कथल ।

- चिद्विमाणेण 'य सद्यारपाथवसमीवे गिरिनईपुलिणंमि दिट्ठो
 पिथाए चाडुधं करेमाणो सारसजुवाणओ । सुमरियं
 विस्सासवईए । जाथा मे चिन्ता । अहो ँणु खलु एए
 अदिट्ठमन्धुविरहदरुक्ता माहौणाहारपथारा अविस्सायजायफा-
 १ दीणभावा पासट्टिय^१पणइणीपसङ्गदल्लक्षिया अमंजायमहा-
 वसणभया सुहं जीवन्ति मियपस्किणो । एवं चिन्तयन्तस्स
 अत्यगिरिसिहरमुवगओ महस्सरस्सी, रयणुज्जोवो विथ
 मीयल्लील्लओ आयवो । कथं मए विमल्लसिस्सायल्लंमि
 पल्लवमयणिज्जं । मंपाडियं मंझावस्सयं । उच्चियममए कओ^२
- १० देवयागुरुपणामो । णुवओ वामपासेणं । अहिणन्दिओ
 कुसुमसुरहिणा मारुणं । वज्जदिवमखेयओ ममागथा मे
 निहा । अदक्कन्ता रयणौ । विउट्ठो नाणाविह्विहंगमविहय-
 ३ पाहाउएण । कओ देवयागुरुपणामो । पयट्ठो काणणन्तराहं
 ४ पुलोइउं । पेक्कमाणो य विचित्ते काणणभाए पत्तो
- ११ सुकुमारवालयं अञ्जन्तओमदंमणं^३ गिरिमरियापुलिणं । दिट्ठा
 य तत्थ सुपट्टियङ्गुलितल्ला पमत्यन्तेहाल्लंकिया तस्सणुट्टिया चेव
 पयपन्तौ । निरुत्तिया हरिमियमणेणं, विस्साया व लज्जथसु-
 कुमारभावओ इत्थियाए इयं न उएण पुरिमस्स । लग्गो
 पयमग्गओ । दिट्ठा य नाहदूरंमि चेव महिणवक्कल्लनिवमणा

१ ACE om

२ D corrects क in व ।

३ D inserts पिथ ।

४ D adds य ।

५ AB पत्ता ।

६ A पत्तो ।

७ ACE 'कोव' ।

८ MSS बुव ।

तवियकणयावदायदेहा हिययनिभच्छिएण विय चक्षणतल-
 लजेणं राएण अविभावियभिरागुप्फसंवाहेण मयणभवणतोरणेण
 विय जाणुजुयलेण रमणाकलावजोगेण विउलेणं नियम्मभाएणं
 वडुदिवमोववासखिस्सेण विय किसयरेणं मज्जेणं सच्चए-
 चित्तगभीराए विय मयणरमकूवियाए नाहीए तवविणिव्जिएण ।
 विय मोहन्धयारेण पुणो हिययण्वेसकामेणं रोमलथामगेण
 सुक्कप्परिणामेहि विय समुन्नएहिं पन्नोहरेहिं अहिणवुगय-
 रत्तासोयलयाविन्नमाहिं ^१वाहाहिं कम्पपरिमण्डलाए मिरोह-
 राए पाउलकुसुममन्निहेणं अहरेणं अन्नमच्छविमलाहिं
 कवोलवालीहिं हरिणवह्कयमंविभाएहि विय लोयणेहिं ।
 पमाणजुत्तेणं नामियावसेणं दीहपण्णलाहिं आयद्धियकोडण-
 मन्निभाहिं भमुहाहिं सुमिणिदुटंमणेणं ^२चन्दमन्निभेण निडाल-
 वहेणं पट्टिदेममंठिएणं नियम्मसुकयरक्खणेण विय ^३चक्षुस्सुवाणु-
 यारिणा कुडिलकेमकलावेण वामहत्त्यगहियकृच्चिया दाहिण-
 चत्येण कुसुमावचयं करेणौ तावमकस्य त्ति । तं च दट्टुण ।
 चिन्तियं मए । अहो वणवामदुक्खमणुववन्तीए वि ^४सायलं ।
 उवगन्तूणं च येवभूमिभागं मविसेमं पुलहथा लयाजाक-
 यन्तरेणं^५ जाव मोत्तूण वणवासवेमं सच्चं चेव विलासवईए
 अणगरेह त्ति । तन्नो सुमरणपवणमंधुक्किन्नो पच्चलिनो मे
 मणंमि मयणाणलो । भरिया य तौए कुसुमाण कृच्चिया । १०

१ B वाहिवाहिं, D pr. m. १ B adds इरण १ AC om.

२ D om ; D adds चउरवा. B i. marg ४ E^२ जासंतरेह ।

- पयद्वा ताव वणाहिसुहं । तन्नो अहं ^१निगूहिकण मयण-
 विचारं निग्नन्नो ^२लयाजालयान्नो. गन्नो तीए समौवं ।
 पणमिऊण भणिया एसा । भयवद, वड्डुउ ते तवोकसं ।
 अहं खु पुरिमो सेयविद्याए वत्यव्वन्नो तामलित्तौन्नो
 १५ भीहलदीवं पयद्दो । अन्नराले विवसं मे जाणवत्तं । अन्नो
 एगागी संवुत्तो । ता कहेउ भयवई, को पुण इमो पणो,
 किं ताव जल्लनिहितं, किं वा कोइ दीवो. कहिं वा
 तुन्हाणमासमपयं ति । तन्नो मा मं द्दुण निउसियदिट्ठि-
 पथरा दिषामण्डलं पुलोएमाणौ मन्दवलि^३यवितिरिक्खलो-
 १६ यणायामं समञ्जसा विथ खणमेत्तं अहोमुहौ ठिया अदिअ-
 पडिवयणा पयद्दा तवोवणाहिसुहं । तन्नो 'जुवई तावसो
 एगागिणी य, ता किं ^४इह इमोएः अस्सं कंचि पुक्खि-
 स्सामिं ति चिन्तिऊण नियत्तो अहं । ^५पविट्ठो तं सेव
 महावसुन्दरं लयागहणं । चिन्तियं च मए । पेक्कामि ताव,
 १७ कहिं पुण एसा वसद ति । पुलोइउ पयत्तो । दिट्ठा य
 सविसेसमन्थरीए गर्हए वसमाणी । गथा य थेवं भूमिभायं ।
 मग्गन्नो पुलोइयं तीए । न दिट्ठो कोइ मत्तो । तन्नो मोत्तूण
 कुसुमकव्वियं परिहियं पि पुणो परिहियं वक्कलं. परामुट्ठो
 केमकलावो, मोडियारं अङ्गाइ, उल्लेखियान्नो बाउल्लयान्नो.

१ D निउ० ।

२ A जयाचो तामजिम ।

३ D •याचि•,

B •वितिरि• ।

४ AE om.

५ D परट्ठो ।

पयद्वं वियक्षणं १ति । तत्रो मए चिन्तियं । अह किं पुण
 इमं; अहवा किमणेण विरुद्धवत्युविसएणं आलोसिएणं । गत्रो
 गिरिनदं । कथा पाणवित्ती । परिभ्रमन्तस्स काणणन्तरे
 अरुक्कन्तो वामरो । पसुत्तो य पुब्बविहिणा । दिट्ठो य जाम-
 मेत्तावसेमाए विहावरौए सुमिणत्रो । उवणीया मे कच्चण- ५
 पायवामन्नमंठियस्स दिव्वदित्थियाए सव्विन्दियमणोहरा
 कुसुममाला । भणियं च तौए । कुमार, एसा खु दिव्व-
 कुसुममाला पुब्बनिव्वत्तिया चेन मए कुमारस्स उवणीया; ता
 गेणहउ कुमारो । गहिया य मा मए, विद्वसा कण्ठदेसे ।
 एत्थन्तरंमि वियम्भित्रो मारमरवो, विउड्डो अहयं परितुट्ठो १०
 चित्तेण । चिन्तियं मए । आमन्नकन्नया^१लाहफलसूयएणं ति
 होयव्वमणेणं, अणुकुलो खु सउणमंघात्रो, अचिरफलदायगो खु
 एस सुमिणत्रो, अरुक्कं च पयं; ता न याणामो कहं भविस्सुह
 त्ति । एत्थन्तरंमि फुरियं मे दाहिणभुयाए लोयणेण य ।
 तत्रो मए चिन्तियं । न अन्नहा रिभिनयणं ति होयव्वमणेण । १५
 अणुकुलो सउणमंघात्रो । न य मे विलासरायहाणिं विलासवदं
 वज्जिय अन्नकन्नान्नाहे वि वज्जमाणो । भणियं च सुमिणय-
 देवथाए 'कुमार, एसा खु दिव्वकुसुममाला पुब्बनिव्वत्तिया
 चेव' । तो न अत्रा दिव्वकुसुममालाए उवमाणमंगया, न अत्राए
 पुब्बपरिचत्रो त्ति विलासवदन्नाहेच चेव होयव्वं ति । अणुहरद २०

१ BCE om

२ ACE अरेव ।

३ ACE have only 'लाहफलसूयो',

च पय सुमिणत्रो. etc.; B has the words from ति down to दाववो i marg.

य मा तावसौ विलासवर्दे ।^१ विचिन्ताणि य विहिणो
विलसियादं । कथाद् 'स जेव होज्ज ति । अज्जा कं
तावसौ, कं मयणवियारो । किं च । जद् वि मा
विलासवर्दे, तद्वावि पडिवअवथाए विरुद्धो विसयसङ्को ।

- ५ अहवा संपत्तदंसणसुहस्स पिययमा^२मग्गमणुगण्णमाणस्स
वयधारणं पि मे सुन्दरं जेव । एवं च चिन्तयन्तस्स अदक्कन्ता
रथणी, उग्गओ अंसुमाली, घडियादं रथणिविरहपीडियादं
चक्कवायादं । तओ अहं उक्कडथाए राथस्स रक्कयाए
काण्णणं विलोहणिज्जयाए^३ सुमिणयस्स गहिओ कामअरण
१० पयत्तो तं तावमिं गवंमिउं । वग्गभट्टस्स विय हरिणयस्स
जूहभट्टस्स विय गदन्दस्स तंमि जेव काण्णन्तरे भमन्तस्स
महया परिकिल्लेसेणं अदक्कन्ता कदवि दियहा । दिट्ठो
माहवौलयाल्लिङ्गओ महयारो । उवविट्ठो तस्स ममौवे । तं जेव
मुद्धहरिणलोयणं चिन्तयन्तो चिट्ठामि जाव^४, सुओ मए
१५ सुक्कपत्ताणं मरमरारवो । वालिया भिरोहरा, विथारिया
दिट्ठौ । दिट्ठा य भूइनिस्सिएणं निडाल्लपुण्डएणं^५ उडुवट्ठेण
जडाकक्कावेण पुत्तंजीवयमालाल्लंकिएणं दाहिणकरेण
वामअत्यगहियकमण्डलू महन्तवक्कलनिवसणा वड्ढदिवस-
संघियतवायासेण अट्ठिअस्सावसेसेणं सरौरणं अदक्कन्त-

१ ACE सा जेव ।

१ ACE insert पयत्तं च ।

२ ACBE सुमिणयस्स ।

३ D adds ताव, B i. marg.

४ ACE उववदेव ।

५ E संघिय • B सोपिचमसोवसावंच ।

मण्डिमवद्यथा तावसि न्ति । तन्नो तं दद्रूण गूह्मिन्त्रो 'मए
मयण'विधारो । पणमिया य सा । तन्नो विसेसेण मं
पुलोइऊण ईभिवाहोत्तयोयणाए भणियं तीए 'रायपुत्त,
सिरं जीवसु' न्ति । तन्नो मए चिन्तियं । कइं पुण 'एसा मं
विद्याणइ न्ति । अहवा विमलनाणनयणो चेव तवस्सियणो ५
होइ ; ता किं न-याणइ न्ति । एत्यन्तरंमि पुणा भणिय-
मिमौए । कुमार, 'उवविमन्ह ; अत्यि किंचि भणियव्वं तए
मह । तन्नो मए 'जं भयवई आणवेइ' न्ति भणिऊण पम-
स्सियं धरणिवट्टं । उवविट्टा तावमी अहयं च । भणियं च
तीए । कुमार, सुण ।

अत्यि इहेव भारहे वासे वंयडुो नाम पव्वन्नो । तत्य
गन्धममिद्धं नाम विज्जाहरपुरं । 'तत्य सहस्सवलाभिहाणो राया
होत्या, सुण्णभा से भारिया, ताणं सुया अहं मयणमच्चरी
नाम । संपत्तज्जोव्वणा परिणोया विलासउरनयरसामिणो
विज्जाहरनरिन्दस्स पुत्तेणं पवणगरणा । अइस्सन्तो य कोइ १५
कालो विसयसुइमणुइवन्ताण । अक्कहा य आगामजाणेणं
गथाइं नन्दणवणं, पवत्ताइं कौल्लिउं विचित्तकौल्लाहिं, जाव
अयणंमि 'चेव निवडिच्चो कणयमिलासणाओ पवणगई,
अणाचिक्खियपओयणं च संमिस्सियं तेण विणिज्जियकन्दोइ-
दस्सओइं ज्ञोयणजुयं पयभिधा सिरोहरा पव्वायं वल्लणकमसं । १०

१ ACE om.

२ D inserts विद्यया ।

३ D सं रथा ।

४ AC उवविमन्ह ।

५ ACDE have only सहस्सवलो राया ।

- तन्मो अमारयाए जीवलोयस्स पेक्कमाणीए चेव मो पञ्चत्त-
 सुवगमो त्ति । तन्मो अहं अणाहा विय गहिया महासोएण,
 सोगाहरेयमो य सारसो विय अणिवारियं परिभमन्तो
 सहसा चेव निवडिया धरणिवट्ठे । लद्धुचेयणा य उप्पर-
- ५ उमारद्धा जाव, न पसरद मे गई । तन्मो सुमरिया नहङ्गण-
 गामिणी विज्जा, तहावि न पसरद त्ति । तन्मो मए
 चिन्तियं 'हा किमेयमवरं' ति जाव थेववेलाए समागमो
 तायविइयहिययभूओ पडिवत्ततावसवमो देवाणन्दो नाम
 विज्जाहरो । भणियं च तेण । वण्के मयणमच्चरि, किमेयं
- १० तिं । मए भणियं । भयवं, कथन्तविल्लमियं । तेण भणियं
 'कहं विय' । मए भणियं । त्रिवसो मे अज्जउत्तो, न पहवद
 य नहगामिणी विज्जा । तन्मो वाहोत्तलोयणेण भणियं
 भयवया । वण्के, अस्सं परिदेविणं, ईदसो चेव एम संसारो ।
 एयं च अमारयं संमारस्स अट्ठुवयं जीवलोयस्स खणभङ्गुरयं
- १५ संगमाणं चञ्चल्यं इन्दियाणं परिचिन्तिऊण पवक्कन्ति
 पाणिणो मयत्ततेल्लोक्कपरमत्यबन्धवं धम्मं । तन्मो मए 'एवमेयं'
 ति चिन्तिऊण भणिओ भयवं । करेहि मे अणुग्गहं वय-
 पयाणेण । भयवया भणियं । वण्के, जुत्तमेयं, अह किं पुण ते
 नहगमणविद्याभंस्कारणं । मए भणियं । भयवं, न-याणामिं ।
- २० तन्मो नाणावलोएण निरुवियं भयवया, भणियं च तेण ।

वष्के, सोयाभिभूषाए लक्ष्मियं १मिद्धाययणकूडं, निवडियं च
 ते० एयस्सु चैव सिहरभाए कुसुमदामं, तस्मिन्नि ते
 विष्वाभंसो न्ति । मए भणियं । भयवं, अस्मिन्हीयमेत्तो-
 वयारिणौहिं विष्वाहिं, करेहि मे अणुग्गहं वयपयाणेणं ति ।
 तन्नो भयवया पुष्कळण तायं मसिऊण निययमाथारं तवप्प- ५
 भावेण आणुऊण २तावमौणमुच्चियमुवगरणं एत्थ चैव दीवमि
 दिक्किय न्हि भयवया । अरुक्कन्तो कोद कालो । अस्सया य
 कुसुममामिहेयनिमित्तं गया मसुद्धतौरं । दिट्ठा य तत्थ
 जल्लिजलकल्लोलनोप्पिया मियङ्गलेहा विय देहप्पहाए
 मसुक्खोवयन्ती तसुद्धेसं ३कल्लहयद्दया कस्सथ न्ति ॥ एयं मोज्जण, १०
 ४भो कुमार, वियस्मिन्नो मे पमोन्नो । चिन्तियं च मए ।
 दीमद्द मणोरहपायवस्स कुसुमुग्गमो ॥ तावसौए ५भणियं ।
 तन्नो अहं गया तसुद्धेसं, दिट्ठा य स्सायल्लसभावाओ 'जौवद्द'
 न्ति गक्कमाणा कस्सथ न्ति । अणुक्किया कमण्डलुपाणिएणं,
 उप्पिस्सियं तीए लोयणजुयं, भणिया य सा मए । वष्के, १५
 धीरा होहि । तावसौ खु अहं । तन्नो बाहजल्लभरियलोयणं
 पणमिण तीए । समंभमं च २उवविस्सिऊण खिप्पियं चिन्तेणं,
 लक्खिओ वे भावो । तन्नो मए चिन्तियं । अहो वे महाणु-
 भावया ; भवियम्भिमौए महाकुल्लपसूषाए न्ति । उवणीयाहं

१ DE सिद्धायणकूडं । २ ABCE om. ३ AC एवं वेवदीवोपसं
 दिक्किय न्ति । ४ B वस्सव०, D वस्सव० । ५ ACE om.
 (D inserts पुणो) ६ ACE उवविस्सव, D corrects उवविस्सव ।

च से फलार्हं । अणिष्कमाणी वि य कराविद्या पाणवित्तिं ।
 नौया आसमपदं, दंसिया कुलवदणो, पणमिओ तौए भयवं,
 अहिणन्दिया य भगवया । कयं आवम्मयं, पुष्किया य सा
 मए । वष्के, कुओ तुमं' । तीए भणियं । भयवद, तामलि-
 ५ न्तीओ । मए भणियं । का उण तुमं, कइं वा १पट्टिय ति ।
 तओ दीहदीहं नौमसिय न जंपियमिमीण । तओ मए
 चिन्तियं । महाकुलपसूया खु एसा : ता कहमेवमत्ताणं
 पयासेद : ता किं एदणा, कुलवदं पुष्किस्यामि ति ।
 अदक्कन्तो वासरो । कयं मंझाममओत्तियमणुदाणं । २गथाहं
 १० कुलवदमयामं । पणमिऊण पुष्किओ भयवं कुलवई । भयवं,
 का उण एसा कन्नया, कइं वा इमं ईदममनत्यन्तरं पत्ता,
 कौदमो वा ३से विवाओ भविस्सइ ति । तओ टाऊणमुव-
 ओगं विद्याण्णुण तवप्पहावेणं भणियं भपवया । सुण ।
 तामलित्तीमामिणो ईसाणणन्दस्स धूया खु एसा भचारसि-
 १५ णेहपराहीणयाए ४ इमं ईदमं अवत्यन्तरं पत्त ति । मए
 भणियं । भयवं, किञ्च एसा कन्नय ति । भयवया भणियं ।
 कन्नया दम्भओ, न ५उण भावओ ति । मए भणियं 'कइं
 विद्य' भयवया भणियं । सुण । दिट्ठो इमीए मयणमङ्गस-
 वंमि तीए चेव नथरीए सेयवियाहिवस्स जसवक्खणो पुत्तो

१ BE add ति । २ BDE पवट्टिय । ३ ACE om. this sentence.
 D om. च । ४ B एवाए । ५ B परापसवार । ६ D पुच, ABC तुच ।

सर्णकुमारो नाम । १ [मोधाविया णेण तक्करा । ते थ कइंछि
दिट्ठिं वञ्चाविऊण वावादया से ताएणमायखिं वयणमणेण ।
तन्त्रो निग्गच्छिऊण तायव्जाओ कोवेणमागओ तामखिंत्तिं ।
पडिच्छिओ मवड्डमाणं ईमाणचन्देण । तन्त्रो वमन्नममए]
कीलामिन्त्तिं अणङ्गणन्दणं उज्जाणं^१ गच्छमाणो दिट्ठो इमीए, ४
समुप्यन्नो थ से तंमि अणुराओ । पडिवन्नो तीए एम भत्ता
मणोरहेहिं न उण परिणीय त्ति । अदक्कन्नेसु कइवथदिणेसु
अणरवाओ वियाणियमिमीए, जहा मो वावादओ त्ति । तन्त्रो
तन्नेहमोहियमणा 'अहं पिं खु तंमि चैव पिउवणे पच्चत्तसुवगयं
^२पिं तं पेच्छिऊण पाणे परिच्चयामि' त्ति चिन्तिऊण अड्डुरत्त- १०
ममए पसुत्ते परियणे एगागिणो चैव निग्गया रायगेहओ ।
ओइणा रायमग्गं, गहिया तक्करेहिं, गेण्हिऊण आहरणथं
^३विक्खीया व्वरकूलगामिणो अयलमत्यवाहस्सु इत्ये । पयट्ठा-
विया तेण निययकूलं । विवन्नं च तं जाणवत्तं, ममाधामिथं
च इमीए फलइय^४ । तन्त्रो तिरत्तेण पत्ता इमं कूलं 'अवत्यं १५
च । विवाओ उण ; पाविऊण भत्तारं भुञ्चिऊण भोए
परलोयसाहणेणं सफलं चैव माणुमत्तणं करिस्सुइ त्ति । मए
भणियं । भयवं, किञ्च वावादओ से हिययवत्तहो । भयवथा

^१ ACE om. passage in brackets, B. i. marg. see. manu.

^२ ACE insert चाल । ^३ read perhaps पियं instead of पित्तं ?

^४ BD विद्धिवा । ^५ D फलथं । ^६ B adds ईदहं ।

- भणियं ^१आमं ति । मए चिन्तियं 'मोहनं संजायं' ति ।
 अदकन्ता मा रयणी । विदयदियहंमि थ भणिया मए ^२सा ।
 रायपुत्ति, परिचय विमायं, अवलमेहि धिदं, ईदसो एस
 मंसारो । एत्य खलु सुमिणयसंपत्तितुजाओ रिद्धीओ,
 ५ अमिलाणकुसुममिव खणनेत्तरमणीयं जोव्वणं, विज्जुविल्लसियं
 पिव दिट्ठनट्ठादं सुट्ठादं, अणिच्चा पियजणममागम ति ।
 तौए भणियं । भयवद, एवमेयं; ता करेहि मे पमायं
 वयप्पयाणेणं । मए भणियं । रायपुत्ति, ^३अलं ^४तव वयगहणेणं ।
 दक्खिवारणीओ पढमजोव्वणत्यस्स पाणिणो मयणवाणपमरो ।
 १० पुच्छिओ य^५ मए दिव्वनाणसूरो तुज्ज वुत्तन्तं सव्वं सेव
 भयवं कुलवई । माहिओ य तेण सेयवियाहिनसुयदंमणादओ ।
 ता मा मंतप्प, भविस्सइ तुह तेण 'ममागमोः जीवद खु
 सो टीहाउओ ति । तओ परिओमविन्ध्यमणाहं अच्चल-
 मोहनमणाच्चिकणीय' अवत्यन्तरमुवगच्छिऊण मंकप्पओ
 १५ अमन्तं पि ओयारिऊण दिअं मम कळयजयलं, पणामिओ
 य हारलयाजिमित्तं भिरोहराए हत्यो, अमंपत्तौए य तस्स
 ममागयं मे चित्तं, विल्लिया य एसा । तओ मए भणियं ।
 रायपुत्ति, अलं संभसेणं, उच्चिया खु तुमं 'ईदसस्स तुट्ठि-
 दाणस्स । ता अलं तव वयगहणेणं ति । तओ 'जं तुमं

१ D corrects this in मामं. AC' भविचमामं । ० D उचसा, BE रमा ।

२ Com. all down to लक्षविनिष्पिनंसाए, p. 316, l. 9 । ३ BE माए.

D pr. m. ४ E om. ५ B adds वद । ० D •वाभि० । ८ D इवस्स ।

आणवेसि' ति पडिस्सुयं तीए । तावसककञ्जओसिएण' च
विहिणा अरुक्कन्तो कोद कालो । अञ्जया गञ्जो य णे भयवं
कुलवई धक्कभाउथटंमणत्थं मिट्ठुपव्वयं ति । जाव हओ
अईयकइवयटिणमिं^१ गन्तूण एमा कुसुमसामिहेयस्स अर-
क्कन्ताण उच्चियवेक्काए मग्गओ पुओएमाणी अणफुसियकवे'ल- ५
तलग्गवाहजलल्लरा सेयमल्लिधोयगत्ता^२ खीरोयमहणतरक-
णट्टिया विथ मिरौ अरदपरिगथा आगया आममपयं ।
तओ मए पुच्छिया 'रायपुत्ति, किमेयं' ति । तीए भणियं ।
अञ्ज मए बन्धवाणं सुमरियं । मए भणियं । परिच्चय विमायं,
जाव कुलवई आगच्छदः तओ मो बन्धवाणं^३ नेइस्सुद ति । १०
पडिस्सुयं तीए । जाव तओ चैव दिवमाओ आरब्ध मन्दा-
यरा देवयाप्रयाए अणुक्कत्ता अतिहिवज्जमाणे न^४ करेद^५
कुसुमोज्जयं, न पणमद उथामणं, आलिहद विक्काएरमिज्जणादं,
पुलोएद मारमज्जयलादं,^६ करेद मणोहवस्स वि मणोरहे
जोव्वणवियारे, नियभत्तारगयइत्थियाणुरायपहाणपोराणिय- १५
कहासं च उव्वहद परिओमं । तओ मए चिन्तियं । अहो मे
वयविसेसेण उवागयं^७ जोव्वणं, जोव्वणेणं मओ, मएण
मयणो, मयणेणं विलामा, विलामेहिं^८ मव्वहा न सुल्लहं
निव्वियारं जोव्वणं ति । अत्रि य

१ A •कचो । २ A दिणे, E दिणेदु । ३ A •गंहा । ४ B न • ।

५ B •वेव । ६ D adds चः । ७ AE •जुव्वणं । ८ BD उव्वगयं ।

९ what follows stands in C, by mistake, after अणोव्वयचओ च,
p. 347, l. 6.

न य अत्यि न १ इव होहौ पाएणं तिऊयणंमि सो जौवो ।
जो ओव्वणमणपत्तो विचाररहिओ सया होइ ॥

विइयदियहंमि य नागवल्लीलयाल्लिङ्गियं १ पूयपायवमव-
ल्लोइऊण तयामन्नं च मह्यरिचडुयक्काकारयं २ रायहंसं
५ विऊणियकरपल्लवं बाहोसल्लोयणा ३ नीसमिय दीइदीहं
निग्गया तवोवणाओ । तओ मए चिन्तियं । न सोइणो से
आगारो । ता पेष्कामि ताव कहिं एसा वद्ध ति । जाव
य गेण्हिऊण ङ्खियं गया कुसुमोच्चयभूमिं, तरल्लतारयं च
पयत्ता पुलोइउं । तओ मए चिन्तियं । किं पुण एसा
१० पुलोइइ ति । जाव पुलोइमाणौ य गया अमोयवीहियं ।
कथल्लिवणन्नरिया य ठिया से अहं मग्गओ । परुळा य
सा । भणियं च तीए । भयवईओ वणटंनयाओ, एमो रहु
सो पएमो, जहिं अज्जउत्तेण तावसि ति कलिऊण मविणयं
पणमिय ण्हि, भणिया य । भयवद, उड्डुउ ते तवोकथां : अहं रहु
१५ पुरिमो सेयविधावत्यव्वओ तामल्लित्तौओ मौहल्लदीवं पयडो ।
अन्नराले ४ त्रिवन्नं जाणवत्तं, अओ एगाई संवुत्तो । ता कहेउ
भयवई, को पुण इमो पएमो ; किं ताव जल्लनिहितउं ५,
किं वा कोइ दीवो ; कहिं वा तुण्हाणमाममवयं ति । मए
पुण समज्जमहिइययाए न टिहं पडिवयणं ६ वामयाए महावेण

१ A चिच, E चिय ।

२ D पूया, A चूच, B चओच ।

३ B •चाइकथां, D •काररं ।

४ ACE नीसमिक्कव, B नीसिचदोहं ।

५ AE add च ।

६ B •तडो ।

७ D वामया ।

उक्त्वयाए मयणस्तु न तिष्ठं मए जंपिउं । गथा थेवं
भूमिभायं । काऊण धीरयं पुणोएमाणीए न उवणद्धो य
पिट्ठो । ता न-याणामि, १ किं उप्पेक्खेमि तं दीहाउयं, आउं
हिययाओ मे विणिग्गओ, आउ पलोहेइ मं अज्जउत्तवेणेण
कोइ अमाणओ, आउ मच्चं चैव अज्जउत्तो त्ति । सव्वहा ५
अं होउ, तं होउ । न मक्खणोमि पुणो १पक्खलियमयणाणला
अज्जउत्तविरहदुक्कं विमहिउं । ता एयाए अदमुत्तयलयाए
उप्पन्निऊण वावाएमि अत्ताणयं । अप्पमत्ता होक्खह मरीरे
अज्जउत्तस्तु, माहेज्जह य एयं वुत्तन्तं जणणिनिव्विसेसाए
अयारणवक्कलाए भयवईए । अहं पुण लज्जापराहीणयाए न १०
मक्खणोमि १अचिक्खिउं ति । भणुअमाऊढा वक्खोयमीहर १
निवद्धो १ लयापामओ । तओ मए चिन्तिय । नत्थि दक्करं
मयणस्तु । कओ तीए गरुदेवयाणं पणामो, दिओ १पासओ
सिरोहराए, पवत्ता मेक्खिउं अप्पाणयं । एत्थन्तरंमि १पि-
त्तायह त्ति भणन्तो गया अहं तीए पासं । अवणोओ मे १५
पासओ । भणिया य मा । रायउत्ति, १जुत्तं णु इमं
लोयन्तरपयट्ठाए ति अणापुक्कणं जणणित्तुक्काए य १० मे
पक्खोयणाकहणं ति । तओ ११इद्धो मच्चं चैव एयाए आयलियं

१ AE किं मए उप्पेक्खेमि, D वेक्खेमि ० E om, and hereafter
writes आओ २ AE add ति । ४ ABE आचिक्खिउं ।
५ AE ०रंमि ६ D ०इउ ७ D पासो । ८ E twice.
९ B कुत्तं रं, ACE जणणित्तुक्क । १० D वि । ११ BD चचवो ।

मुणास्त्रिधावलयहारमुव्वहन्ती नल्लिण्डलसत्यरगया विला-
 सवई । सा १य मं दद्रूण २विलिया मोत्तूण सत्यरं अभन्तरं
 गया । उवविट्टो य अहयं, मंपादन्नो अग्घो तीए वयंसियाहिं
 तावमकुमारियाहिं । तावसौममाएसेणं च घेत्तूण चलणसोयं
 संठवेन्ति उत्तरिक्खं । ३पुलोएमाणी वलियकन्धरं दिमामुहादं ४
 ममागया विलासवई । मोच्चिया चलणा ॥ एत्यन्तरंमि ठिओ
 गगणमन्नुयारौ दिणयरो, जाओ य मनिओयतप्परो मुणि-
 जणो, उवणौयाइ फणममाइयादं फलादं, कया पाणविन्ती ।
 आगया य तावमी । भणियं च तीए । रायपुत्त, ५तएजारिमाणं
 ६आसमपयमागयाणं कन्दफलमेत्ताहाराणं ७ पाणविन्ती । १०
 वक्कलनिवमणो य तावमजणो । ता किं करेउ अतिहिमक्कारं ।
 तं एसा विलासवई मम जीवियाओ वि वल्लहयरा पुव्व-
 मंपाडिया चेव विह्दिणा पुणो मे मंपाडिय न्ति । भणिक्रण
 वक्कलन्तपिहियाणणा रोविउं पयन्ता ८ । तओ मए भणियं ।
 भयवइ, विदयसंमारमहावा चेव तुमं: ता किमेयं ति ९ । १५
 उवणौयं च से तावमकुमारियाए मविणयं वयणमोयणसल्लिलं ।
 मोच्चियं तीए वयणं, वक्कलन्तेणमवमक्खिज्जणं उट्टिया
 आसणाओ । मयमेव होममण्डवे होमकुण्डंमि चेव मङ्गलं ति

१ ACDE च ।

२ BE विलियविलिया ।

३ ABCE च ।

४ B तहरिसाणं ।

५ D आसमपय ममागयाणं ।

६ ACD • हारया • ।

७ ACE पयन्ता ।

८ D adds उवणौयं, B i marg.

९ B adds सुचं, AC वयणं ।

- कलिय^१ पञ्चाशिञ्चो ऋयवहो । नियया हरणभूसिया समप्पिया
 मे विलाभवई । गहिया थ मा मए पढमं^२ हियएणं पञ्चा
 करयलेणं । भमियाइं मण्डलाइं । पणमिया भयवई ।
 तस्सुमाएसेणं च गयाइं अणे तवोवणासञ्चं चैव सुन्दरवणं^३
 ५ उज्जाणं । तं पुण समावाञ्चो विथ उज्जणं निवाभो विथ
 गन्धरिद्धीए कुलहरं विथ वणस्सईणं आययणं विथ मयरद्ध-
 यस्स । तत्थ वि य कप्पूररमसिञ्चमाणमालाईगुम्भवेडिथं^४
 पविट्ठाइं एलालयापिण्डं हरिचन्दणगहणं । तत्थ य मज्जयर-
 द्दयगीयसणाइं मन्दमलयाणिजवमनच्चिरीञ्चो पियङ्गुमञ्चरीञ्चो
 १० अण्येयञ्चउव्वविषममे लोयणसुहए तरुगणे पेञ्चमाणणमइक्कन्तो
 वामरो । विरइयं पक्कवमयणिज्जं । पसुत्ताइं च अणे ।
 मसुप्पञ्चो वीसञ्चो । अइक्कन्ता रयणी । एवमण्णदियहं
 चिट्ठन्ताणं अइक्कन्तेसु य कइवयदिणेसु उवगयाइं अणे
 कुसुमसामिहेयस्स । गहियाइं मए फलाइं । विलाभवई पुण
 १५ पवणवमपकम्पियाहिं सोउमललोहेण विथ परामुसिञ्चमाणी
 वणलयाहिं उभिञ्चकलियानियरेहिं च रोमच्चिण्हि विथ
 पुलोइक्कमाणी तरुवरेहिं कुसुमगन्धलोहिकयाए य उवरि
 निवडमाणेणं भमरजालेण समत्तपञ्चोयणा वि अक्खित्तहियथा
 'एहि गञ्जामो' त्ति मए भणिया वि न विरमए कुसुमो-
 २० च्चयस्स । तञ्चो मए चिन्तियं 'नयणमोहणपडपाउरणेण

१ ACE करिय ।
 both word-

२ B हियए and करयले, D adds चं see. m. to
 ३ A adds नाम । ४ D •मं ।

विष्णुभोमि एयं' ति । समीवसंठिएणं^१ चैव अपेक्षमाणीए
 पाउओ पडो । पुसोदयं च तीए, न दिट्ठो अहं । तओ
 असंभवेण गमणवियप्पस्स 'हा अज्जउत्त'^२ ति भणमाणी
 निवडिया धरणिवट्ठे । तओ मए 'हा किमेयमणुचिट्ठियं' ति
 चिन्तिऊण मोत्तूण तं पडं कुमुद्यालयाभिहाणाओ विहंग- ॥
 'गमणकुलहराओ घेत्तूण 'भिसिणीपत्तं सीविऊण निच्छिइं
 पुडयं तं मल्लिपुलं कारिय समागओ' उल्लियं । परिमिन्ता
 य जल्लेणं ममामासिया एमा । भणियं च तीए 'अज्जउत्त,
 किमेयं' ति । मए भणियं 'किं तयं' । तीए भणियं ।
 एपिहं चैव न दिट्ठो मए तुमं ति, एपिहं चैव दिट्ठो तुमं'^३ ; ता १०
 किमेयं ति । मए भणियं 'न-याणामो' ति । तीए भणियं ।
 हा कहं न-याणामि । ममुप्पन्नं मे सज्जमं, ता माहेहि
 परमत्थं ति । तओ मए 'कायराणि इत्थियाहिययाणि, मा
 अज्जहा संभावइस्सइ' ति चिन्तिऊण माहिओ पडरयणवुत्तन्तो ।
 विजासिओ य तीए, उवल्लुपच्चयाए य गहिओ पडो ॥ १५

एवं च बहुमाणाणरायाण अइक्कन्तो कोइ कालो ।
 जाया य ने चिन्ता 'गच्छामो सएमं' । माहियं विलासवईए ।
 भणियं च तीए । अज्जउत्त, जं वो रोयइ ति । पुच्छिया
 तावओ । अणमयं तीए । कओ भिन्नपोयइओ । गया

१ D संतिरसं ।

२ CD twice.

३ BD • मच०. CE • मच० ।

४ ACE भिचो ।

५ ACE सल्लिं पुच वेत्तूणयामच ।

६ ACE चिन्ता पाचिरसं ।

७ BE सचिं दिट्ठो ।

- कहवि^१ दियहा । एत्यन्तरंमि समागया गाणवाहियाण
 निज्जामया । दिट्ठा य ते मए । भणियं च तेहिं । भो
 महापुरिस, महाकडाहवासिणा माणुदेवसत्यवाहेण मलय-
 विसयपत्थिएणं दट्ठूण भिन्नपोथद्वयं पेभिया अन्हे । ता एहि
 ५ गच्छन्हे । तन्नो मए भणियं । भद्दा, जायादुदधो^२ अहं ।
 तेहिं भणियं । न दोसो सो, मा वि पयट्ठउ त्ति । तन्नो
 आपुच्छिऊण तावसजणं अणुगम्भमाणो य तेणं गन्नो जल-
 निहितडं । पणमिऊण तावसे जायादुदधो^३ आरूढो गाल-
 वाहियं । १पत्तो य जाणवत्तं बड्ढमन्निअो य सत्यवाहपुत्तेण ।
 १० तन्नो मए 'इत्थियासहावधो घोरयाए महोयहिस्स' पढम-
 मिल्लियाए ५विअमेण मा खे पमाअो पडरयणंमि भविस्सुद'
 त्ति चिन्तिऊण गहियं पडरयणमप्पणा । अदङ्कन्ता कहवि
 वामरा । अज्जया य जामावसेसाए रथणौए पामवणनिमित्तं
 उट्ठिअो अहं सत्यवाहपुत्तो य । एत्यन्तरंमि चिन्तियं
 १५ सत्यवाहपुत्तेण । इमं ईदसं इत्थियारयणं, मव्वावराहच्छादणौ
 य मव्वरौः दल्लहो य ईदसो अवररो । ता घत्तिऊण
 महोयहिंमि एयं अज्जीकरेमि मयणमञ्जूमं इत्थीरयणं ति
 संपाडेमि जहाममोहियं । 'दियए ववत्याविय भणियं च तेण
 'ठायसु तुमं' ति । ठिअो अहं जाणवत्तनिज्जुहए, पेत्तिअो

१ ACE कहवय ।

२ ACE दुदधो ।

३ D पवतो ।

४ ACE सुदियाए ।

५ BD मा खे विअमेव न पडरयणं भविस्सुद ।

६ B संपचारिकव दियए भविर्त्तं तेणं ।

य तेण निवडिओ संसारविमाले सायरे । समासादयं च
 १पुव्वभिन्नबोहित्यसन्नियं फल्लहयं^१ । लङ्घिओ जीविथसेसयाए
 पञ्चरत्तेणं जलनिहौ । पत्तो मलयकूळं, उत्तिषो जलनिहौओ ।
 चिन्तियं मए । अह किं पुण मत्यवाहपुत्तस्स मम वावा-
 यणपञ्चोथणं । नूणं विलाभवदलोहो । ता मूढो खु सो ॥
 वाणियओ अणभिन्नो विलाभवदचित्तस्स । न खलु मा मम
 विश्रोण पाणे धारेद, विन्नायं पडसंभमेण । ३विणा य तीए
 किं कञ्जं मे निप्फलेण पाणमंधारणेणं । ता वावाएमि
 अत्ताणयं ति । चिन्तिऊण निञ्जाइयाओ दिसाओ, दिट्ठो य
 नाइदूरंमि चेव थल्लमंठिओ नौवपायवो । तओ ४निव्वावेमि १०
 ५पिययमाविरहमंतावियं अण्णाणधं ति चिन्तिऊण पवट्ठो
 नौवपायवममौवं । दिट्ठं च नाइदूरंमि चेव तीरतरुसण्ड-
 मण्डियं वियमियकमल्लमंघायमंढाइयमञ्जभायं इसन्तं विय
 कुमुयगणेहि^० पुलोपन्नं विय कमणुप्पलवियासेहिं इयन्नं विय
 चक्कवायकूइएहिं गायन्नं विय सुदयमञ्जयरुएहिं नच्चमाणं १५
 विय^८ इत्तन्नवौदहत्थेहिं कमल्लरयपिञ्जरजलं महासरं ।

दिट्ठो य तत्थ एक्को कल्लहंमो कहवि पिययमारहिओ ।

पियदरयारहिओ पुण इमेहि लिङ्गेहि विन्नाओ ॥

अवलं एइ दसदिमिं १एगागौ तरलतारयं खिओ ।

कल्लुणं च कूञ्जिऊणं खणमेत्तं निचल्लो ठाइ ॥

१०

१ D • भवियं ।

२ D फल्लयं ।

३ D add- ततो ।

४ AB वावाएमि ।

५ B om. ।

६ A inserts एव उल्लसंभमेण ।

७ BD • वदत्थेहिं ।

८ ACE विव ।

९ E पवार्त्तं ।

- पिययमसरिमं हंसिं दद्रूणं हरिसिञ्चो ममलियद् ।
 मुणिऊण य अन्नं तं नियत्तए नवर सविमायं ॥
 मरणावेसियचिन्तो पञ्जलियं ऊयवहं व कमलवणं ।
 'पद्मद् मुणालखण्डं विमं व मो पेच्छए 'पुरञ्चो ।
 ५ विऊणद् पवणायग्यिकमसरउरकुडियपिञ्जरच्छायं ।
 विरहाणलपञ्जलियं व मणहरं पेङ्गणकलावं ॥
 मिउपवणपह्लावियतल्लिणतरङ्गुच्छलन्तमिमिरेहिं ।
 मिसन्तो मुच्छिऊद् विवमो जल्लमौयरेहिं पि ॥
 वौदञ्जन्तो य पुणो नल्लिणोपत्तेहि चयणं लहद् ।
 १० दद्रूण १नियं कायं जल्लमि परिञ्चोममुव्वहद् ॥
 तं पेच्छिऊण मण्णं जाया चिन्ता कहल्लु एमो वि ।
 पियविष्णोयद्दिहञ्चो विह्विणा विणडिऊद् वराञ्चो ॥
 तेणेयपण्डिया परिहरन्ति पेसं अहिं विल्लगयं व ।
 आणन्ति जेण पियविष्णोयविमवेयमाह्वयं ॥
 १५ इय जा चिन्तोमि अहं ताव य कल्लहंसञ्चो विह्विसेण ।
 पत्तो परिव्रमन्तो मरस्सि एहं मरुद्दं ॥
 अमणिभयविष्णणद्वा वियड भमिऊण मरवरं तत्य ।
 कुवलयकायाप टिया दिद्वा कल्लमिथा तेण ॥
 विरहपरिदम्बल्लङ्गी अममत्या कुडउं पि मोएण ।
 २० दद्रूण य तं हंसो धणियं परिञ्चोममावञ्चो ॥

ददूणं पिथजायाघडियं कलहंसयं विह्विसेण ।
 मञ्जं पि सा वय तश्चो मणंमि चिन्ता समुष्पन्ना ॥
 एवं जीवन्ताणं कालेण कथाद् होद् संपत्ती ।
 जीवाण मयाणं पुण कत्तो दौहंमि संसारे ॥
 पाणेषु धरन्तेसु य नियमा उच्छाहसन्तिममुयन्तो ।
 पावेद फलं पुरिसो १नियववमायाणरूवं तु ॥

अञ्चं च । विल्लामवईए वि साहिअो कुलवदणा विवाअो,
 जहा पाविऊण भत्तारं भुञ्जऊण भोए परलोयमाहणेण
 मफलं चैव भाणुमत्तणं करइस्सइ त्ति । ता न १वावाएद् सा
 अत्ताणयं । विचिन्ताणि य विह्विणो विल्लसियाद्दं । ता इमं १०
 ताव पत्तकालं, जं तौए गवेसणं ति । चिन्तिऊण नारङ्गो-
 वओएण कथा पाणवित्तौ । पयट्ठो जल्लनिहितडेणं, गअो
 अद्दुजोयणमेत्तं भूमिभागं । दिट्ठं च १वोईपणोल्लिक्खमाणं
 ममुद्दतौरंमि १फलहयं । पयट्ठो तस्स समीवं । पत्तं च १तौरं ।
 दिट्ठा य तत्थल्लगा कण्ठगयपाणा विल्लामवई । हरिसिअो १५
 चित्तेणं, पच्चभिन्नाअो य १अहं तौए । रोविउं पयत्ता,
 ममाभासिया मए पुच्छिया य 'देवि, किमेथ' ति । तौए
 भणियं । अज्जउत्त. सुण । मम मन्दभागधेयाए अपुल्लेहिं
 निवडिए तुमंमि अज्जउत्तओएणं च अत्ताणयं समुद्दपवाह-

१ D चिन्तियव

२ B वावाश्मि अत्ताणयं ।

३ D विद् ।

४ D फल्य ।

५ D adhs तं ।

६ ACE om.

णुञ्जयाए' मममि 'सत्यवाहे 'य 'मम पत्नी होहि' त्ति
 भणन्ते तत्रो अणिच्छन्तौ अहं आउल्लीङ्गए परियणे पहायाए
 रयणौए 'अवट्ट अवट्ट' त्ति वाहरन्ते कण्हारे रक्खुपरिवत्त-
 णुञ्जएसुं निज्जामएसुं अयण्डंमि चेव गिरिमिहरनिवडियं
 १५ पिव विवसें जाणवत्तं। विहडिओ जणो। 'अञ्जउत्तअणुभावेण'
 मम पुणोयएणं च ममासाइयं मए 'फलहयं। लङ्घिओ
 जलनिहो दिट्ठो य तुमं ति ॥ तत्रो मए चिन्तियं। अहो
 मायासौलया अहो अकञ्जमकप्पपरिणामो मत्तवाहस्स।
 अहवा किमेत्थ अक्करियं। न खल्ल अणुवायओ कञ्जमिद्धौ,
 १६ अणुवायओ पावायरणं 'सुहाणं, जेण तत्थ पढमं चेव अजणो
 मंक्किलेमो पुणो य परपीडा। ता कइमेवंविहभामओ
 सुहपरिणामो'। तहावि अविइयसुहसाहओवाया पयट्टन्ति
 एत्थ पाणिणो विष्णुलद्धा मीण व्व गलमंपत्तितुक्काए विवाग-
 टाहणए सुहसंपत्तीए ॥ एत्थन्नरंमि भणियं विलामवईए।
 १७ अञ्जउत्त, तुमं पुण कइं निवडिओ, कइं वा उत्तिसो त्ति।
 तत्रो 'न जुत्तं परदोमपयडणं' ति' चिन्तित्तणं जंपियं मए।
 देवि पमायओ फेत्तुमिज्जणं' निवडिओ तद्देमममासाइय-
 पुव्वभिन्नवहणफलहएणं'० च उत्तिसो णि ॥

१ ACE ०णुञ्जए, om. मममि ।

० B मत्तव. हपुम ।

२ ACE instead of the following have तद्विवाग्बन्धे च मय मय
 आउल्लो > । ३ ACE om. अणुभावेण मम ४ CDE फलहयं

५ D om.

० B adds होउ ।

८ BD om

९ B डेह्लिमिह, D डेह्लिमिह (cf. Hem. Deś. VI. 86) ACE om

१० D फलहयं ।

अइकन्ना काइ वेखा । तीए भणियं । अज्जउत्त, तिसाभि-
 भूय ण्हि । मए भणियं । देवि, इअो नाइदूरंमि चेव महन्तं
 सरवरं । ता एहि, गच्छंइ । पयट्ठा विलासवई । समागया
 थेवं भूमिभागं । तअो गइययाए नियमस्सु १ खीणयाए
 समुहतरणेणं सोमालयाए देहस्सु वीसत्ययाए मम सक्किहाणेणं ५
 भणियं च णाए 'न सक्कुणामि चंक्कमिउं' । तअो मए
 भणियं । देवि, चिट्ठाहि २ ताव तुमं नग्गोइपायवसमीवे,
 जाव मंपाडेमि देवीए नल्लिणपत्तेणमुदयं ति । तीए भणियं ।
 न मे तुह वयणदंषणतएहाअो वाइए सल्लिलतएहा । मए
 भणियं । देवि, धौरा होइ; आगअो चेव अइयं ति । १०
 कयं च से पल्लवमयणिज्जं । समप्पिअो नयणमोहणो पडो ।
 भणिया य एसा । देवि, नइपसवयं अरणं, अअो एय-
 ३ पक्काइयसरौराए चिट्ठियब्बं, जाव अइमागच्छामि त्ति ।
 अवज्जमयं पि हियएण अपडिकूलयाए पडिस्सुयं तीए ।
 ४ अइ गअो सरवरं । गइयसुयगं नारङ्गफलाणि य । पयट्ठो १५
 पडिवहेणं, समागअो तसुहेमं । भणिया य एसा । देवि,
 सुस नयणमोहणं ६ पडयं, गेण्हाहि उदगं ति । जाव न
 वाहरइ त्ति, तअो मए भणियं । देवि अलं परिहासेणं,
 सुस नयणमोहणं पडयं ७ । तहावि न वाहरइ । तअो मए

१ (E) चिहयाए ।

२ (C) न मकइ चंक्कमिउं ।

३ E चिह

४ D पट्टाइय ।

५ ACE om.

६ B पडयं, D मज्जय ।

७ B पडं ।

चिन्तियं । नूणं नत्यि चैव इह देवी । अस्महा दद्रूणं मं
 कहं न अश्मुद्धेह, कहं वा न वाहरइ त्ति । तन्नो परामुद्धो
 मत्यरो, नोवल्लुद्धा य देवी । तन्नो आमद्धियं मे हियएणं,
 फुरियं वामलोयणेणं, निवडियं च मे हत्यान्नो 'पयत्तगहियं'
 १ पि सोययं नल्लिणिवत्तं । विसायपराहीणो विथ बुल्लवयण-
 तरल्लच्छं 'देवि देवि' त्ति जंपमाणो पवत्तो गवैसिडं ।
 वालुयायलीए य उवल्लुद्धा अयगरघसणी^२ । वेवमाणहियन्नो
 पयट्ठो तयणुसारेणं । दिट्ठो य तरुवरगहणे^३ अदकसणदेहच्छवी
 विणिन्तनयणविसमिहाजालभासुरो नयणमोहणपडगमणवावडो
 १० महाकान्नो अयगरो त्ति । तं च दद्रूणं चिन्तियं मए । इद्धी
 वावाइया देवी । तन्नो न जाणियं मए, किं दिवसो किं
 रत्ती किं उण्हं किं मीयं किं सुत्तं किं दुरत्तं किं ऊसवो
 किं वसणं किं जीवियं किं मरणं किं गन्नो किं ठिन्नो त्ति ;
 केवल्लमणाषिक्कणीयं अवत्यन्तरं पाविज्जण मुष्कानिमोत्थिय-
 ११ नयणो निवडिन्नो धरणिवट्ठे, विउत्तामवो विथ ठिन्नो कंषि
 कासं । अल्लहिमाइयममागमेणं च ल्लुद्धा सेयणा । चिन्तियं
 मए । जाव एम अयगरो न देमन्तरमुवगच्छइ, ताव सेव
 इमिणा अत्ताणयं^४ ख्खवावेमि । मयस्स वि वज्जमन्नो सेव मे
 देवीसमागमो त्ति । गन्नो अयगरममीवं । मो य मं दद्रूण

१ । पयत्ता-

२ । समरीणो, (वज्जेयो,) मज्जना

३ । अयत्तमय-

४ । विजावेमि

कथावराहो विय कुपुरिसो संकुडिओ अयगरो । चिन्तियं
 मए । मयस्स वि पिययमासमागमो दुल्लहो त्ति । तओ
 'कहं अकुविओ ममं गहेऊणं एसो गभिसुद' त्ति आहओ
 उत्तिमङ्गभाए अयगरो । भयकायरेणं च तेण १निग्गिस्सिओ
 नयणमोहणो पडो, आवद्धा मण्डली, निमामिओ फणाभोओ । ५
 तओ पिययमागत्तमङ्गबड्डमाणेण गहिओ पडो, विदुसो
 वच्छत्ते । चिन्तियं च मए । एयं चेव नयणमोहणं हियए
 दाऊण उल्ललम्भेण वावाएमि अत्ताणयं ति । गओ नगोह-
 समीवं, जत्य पिययमा पसुत्ता आमि । निबद्धो पासओ,
 माहागएणं च निमिया सिरोहरा, विमुक्को अप्पा, निहद्धो १०
 कण्ठदेसो । तओ भमियं विय काणणेहिं, निवडियं विय
 नहङ्गणेणं, विणिग्गयादं नयणादं, अवमोहयं सरौरयं । अओ
 परमणाचिक्खणीयं अणणभूयपुव्वं संमोहमणुपत्तो ण्हि । थेव-
 वेलाए य सुमिणए विय दिट्ठो मए कमण्डलुपाणिण ममं
 चेव गत्तसिञ्चणवावडो रिसो । समागया चयणा । चिन्तियं १५
 च । इत्ता, धरणिगओ अहं, न त्रिवओ चेव मन्दपुसो त्ति ।
 तओ परामुट्ठं मे अङ्गमिणिण । भणिओ य सो मए ।
 भयवं, किं तए ववसियं ति । तेण भणियं । सुण । दिट्ठो
 तुमं अत्तवावायणुञ्जओ मए दूरदेसवत्तिणा कुसुमसामिहे-

१ AC कुविएव विय कहं नामा कुविओ वसिसुद ।

२ B उम्मिस्सि, D निग्गिस्सि ।

- थागएणं । तत्रो 'शा को पुण एसो सप्पुरिषनिन्दियं मगं पवज्जइ, किं वा से ववसायकारणं पुच्छिऊण निवारेमि एथं' ति चिन्तिऊण पयट्ठो तुरियतुरियं, जाव मुक्को तए अप्पा । तत्रो 'मा साहमं मा साहमं' ति भणमाणो तुरिययरं
- ५ धावित्रो पत्तो य नग्गोहसमौवं । एत्यन्तरंमि तुट्ठो ते पासओ । निवडिओ धरणिवट्ठे । तत्रो य सित्तो मए कमण्डलुपाणिण, लद्धचेयणं^१ मुणिऊण परामुट्ठं च ते अङ्गं । एथं मे ववसियं ति । ता आविस्स धम्मसौलं,^२ किं पुण इमस्स ववसायस्स कारणं । तत्रो मविल्लिएणं जंपियं
- १० मए । भयवं, अलं मे ववसायकारणेणं । तेण भणियं । वच्छ, अलं ते लज्जाए । मव्वस्स जणणिभूओ तवस्सिजणो होइ । अमुणियवुत्तन्तो य किमहं भणामि त्ति । ता अचिस्सक भवं । तत्रो मए 'अकारणवच्छलो माणणीओ गिहिणो जइजणो' त्ति चिन्तिऊण माहिओ सेयवियानिग्गमणाइओ
- १५ उक्कलम्भणावसाणो निययवुत्तन्तो । भणियं च तेण । वच्छ, ईदमो एम संमारो । एत्य खलु सरयजलहरममं जीवियं, कुसुमियतरुममाओ रिड्ढीओ, सुमिणओवभोयमरिमा विमय-भोगा, विओयावसाणाइं पियजणममागमाइं । ता परिच्चय इमं ववसायं ति । न परिच्चत्तपाणो वि जीवो अकाऊण
- २० कुमलमंचयं समीहियं संपावेइ त्ति । मए भणियं । भयवं,

१ D om. तत्रो य ।

२ D add. च ।

३ BD -सौलया ।

एवमेयं; तद्वावि न सकृणोमि पियथमाविरहजलणजाला-
 वलीपरियरिओ^१ खणे खणे मरणादरित्तं दुःखमणुहविडं ।
 ता अवस्सं^२ मरणुक्खयस्स आच्छिक्त भयवं, केण उण उवाएण
 इयाणिं चैव ने लोयन्तरगथाए वि पियथमाए संजोगो
 हवेज्ज त्ति । तेण भणियं । जइ एवं, ता सुण । अत्थि १
 इहेव मलयपव्वए मणोरहापूरयं^३ नाम सिद्धरं । तं च किल
 ४ कामियं पडणं । ता एयमारुहिय काऊण जहोच्चियं पणिहाणं
 पाविह्मि ममौच्चियं ति । तओ मए पणमिऊण चलणजुयलं
 पुच्छिओ इसी । भयवं, कच्चिं पुण तसुहेमं^५ मणोरहापूरयं
 ति । दंसियमणेण । पयट्टो अहयं, पत्तो^६ तदयदियहे । १०
 आरूढो सप्पुरिसाहिमाणं^७ व तुङ्गं मिद्धरं । 'जयन्तरे वि
 तौए^८ समागमो हवेज्ज' त्ति भणिय कओ पणिही, विमुक्को
 अप्पा । 'अहो पमाओ' त्ति भणमाणेण गयणयलचारिणा
 धुव्वन्तचीणंसुएणं वामपासनिमियासिणा^९ संभमोवयण-
 वियल्लियमुण्डमालेण चन्दाणुगारिणा अच्चन्तसोमदंसणेण १५
 पडिच्छिओ विज्जाहरेण, नीओ महावसोयलं चन्दकन्तमणि-
 सणाहं चन्दणलयाहरयं । समासासिऊण भणिओ थ तेण ।
 भो महासत्त, किं पुण ते अणल्लसरिसागिदपिसुणियमहा-
 पुरिसभावस्स इमं ईदसं इयरपुरिमाणरूवं चेद्वियं,^{१०} किं वा

१ D परियथां । २ BD अवस्स । ३ B पूरणं । ४ D कामीयं ।

५ D हेमे । ६ D adds यः । ७ ACE समासनिबोधनं ।

८ B adds महः । ९ D निमियाः । १० D adds ति ।

- एत्य कारणं; माहेहि ताव, जह अकहणीयं न होइ । मए भणियं । किं नाम परोवथारनिरयस्स दोसवण्णिणो विइय-पाणिधम्मस्स सच्चणस्सावि अकहणीयं । ता सुणउ^१ भहो । पिययमाविओथवावायणुज्जयस्स साहियं मे रिमिणा इमं
- ५ मणोरहापूरयं^२ कामियं पडणं । तओ 'जम्मनरंमि वि पिय-यमाजोओ हवेज्ज' ति काऊण पणिहाणं विमुद्धो अप्पा । एयं मे^३ एत्य कारणं ति । तओ ईसि विहसिऊण भणियं विक्काहरेण । अहो णु खलु नत्वि दुक्करं सिण्णेइस्स । सिण्णेहो हि नाम मूलं सव्वदुक्काणं निवासो अविवेथस्स
- १० अगला निव्वुईए बन्धवो कुगइवासस्स पडिवस्सो कुमलजोयाणं देसओ संसाराडवीए वच्छलो असच्चववसायस्स । एएण अभि-भूया पाणिणो न गणन्ति आद्यदं, न जोयन्ति कालोइयं, न सेवन्ति धम्मं, न पेच्छन्ति परमत्यं, महालोइपच्चरगथा विथ केशरिणो समत्या विभूयन्ति ति । सविमओ एस एवं पावो,
- १५ किमङ्ग पुण अविमओ । ता परिच्चय इमं अविमथमिणेहं । आलोएहि विवेथदीवाओएण निष्सासिऊण मोहतिमरं, कहं विच्छित्तकम्मपरिणामवसयाणं जीवाणं पडणाणुहावओ एगा गई समागमो वा । तहा कम्मपरिणइभावे य किं इमिणा मरंभेण । अहिलसियमाइगोवाओ वि य न दाणमौलतवे
- २० मोत्तूण एत्य दिट्ठो परमत्यपेच्छएहिं ति ।

१ ACE सुप, om. भहो ।

२ BDE कामिय० ।

३ E om

अन्नं माहेमि अहं पञ्चयजणयं तु मव्वसत्ताणं ।
 जं ^१चित्तं वणिघाणं अच्चन्तविरुद्धयं मोम ॥
 नेहेण पञ्चोसेण य भिन्नं काऊण एत्य पणिहाणं ।
 जह तं ^२भञ्जुपर्दयं निहणगयं तं निमामेहि ॥

अत्यि इह मलयविमए कखियारसिवं नाम सन्निवेशो । ५
 तत्य ^३मविसओ नाम गाहावई । तस्स नामओ वि अमणुअ
 मीहा नाम भारिया । सो पुण इमौसे जौवियाओ वि
 इट्ठयरो । ताणं चं परोप्परं विओयदंसणे बज्ज मन्ननाणम-
 इहन्तो कोइ कालो । अन्नया य आयसियं तेणं मणोहरा-
 पूरयं कामियं पडणं । जायानिव्वेओ ^४आगन्तूणं ^५‘मा मम १०
 जम्भन्तरंमि वि एमा भारिया हवेज्ज’ त्ति काऊण पणिहाणं
 विमुक्को अप्पा, मओ य सो । मुणियो य एम वुत्तन्तो
 भारियाए । गहिया ^६मोएणं । आगया इमं पडणं । भत्तार-
 सिणेहओ कओ तौए पणिही ‘जम्भन्तरंमि वि सो चेव मे
 भत्ता भवेज्ज’ त्ति । विमुक्को अप्पा, मया य मा । परोप्पर- १५
 विरोहओ य तक्केमि, न मंपन्ना तेमिं मणोरहा ॥ ता किं
 एइणा ज्जुत्तिविरुद्धियविसएण अणुट्टाणेणं । कहं कया वा
 पिययमाए विओओ मंजाओ त्ति । ता आचिस्स एयं ।
 तओ मए ‘सुन्दरं भणइ’ त्ति चिन्तिऊण साहिओ अयगर-

१ AC चित्तं, BD वत्त

२ ACE भञ्जु । ३ ACE सन्निवेशो ।

४ C विवेण्व ।

५ D adds च भवियं तेच. B i. marg.

६ E adds य ।

वृत्तान्तो । तद्वद्विद्यहो य इमस्म वत्तस्म । विज्जाहरेण
 भणियं । केदूरे वत्तं ति । मए भणियं । अत्थि इत्थो दसहिं
 जोयणेहिं । विज्जाहरेण भणियं । जइ एवं, ता अलं विमाएण ;
 न विवन्ना ते पिययमा । मए भणियं । कहं विय । तेण
 ५ भणियं । सुण । अत्थि अण्येयविज्जाहरनरिन्दमउल्लिमणिय
 भाविस्वरविष्कुरियपायपीठो चक्कसेणो नाम विज्जाहरवई ।
 पारड्डं च तेण अपडिहयचक्काए महाविज्जाए माहणं ।
 दुवालसमासिया से कया पुव्वसेवा । तत्थो अडयाल्लौमं-
 जोयणं काऊण खेत्तसुड्डिं मव्वसत्ताणं दाऊणमभयदाणं
 १० 'सत्तरत्तं जाव रक्खियव्वा इह महापयत्तेणं हिंस' त्ति
 निरूविऊण १नियमरौरभूए विज्जाहरे पहाणमिद्धिनिमित्तं
 एगागौ चेव गण्हिऊण फल्लिहमणिवलयं पविट्ठो मिद्धि-
 निलयाभिद्धानं मलयगिरिगृहं ति । पारड्डो तेण सत्तलक्खिअो
 मन्तजावो । पूराणि य से ममं पणदमणोरहेहिं अज्जेव सत्त
 १५ राइंदियादं, भविस्सइ य सुए मामिणो विज्जामिद्धो । अत्थो
 अवगच्छामि, एद्वहमेत्तखेत्तमज्जगया न विवन्ना ते पिययमा ;
 जत्थो उज्जत्ता सामिकज्जे विज्जाहरा ॥ तत्थो मए चिन्तियं ।
 एवमेयं जुत्तिमंगयं २च । अस्सत्ता कहं पडरयणपाउयाए
 केवलपडरयणगमणं, कहं वा तक्कणोवभुत्ताए तद्दा मण्डलि-
 २० करणं अथगरस्सु त्ति । चिन्तिऊण भणिअो विज्जाहरो ।

भो महापुरिस, जइ एवं, ता पुञ्जनु^१ ते मणोरहा ।
 आसासिओ अहं भयवथा, नियत्तिओ अकुसलववसायाओ ।
 ता चिट्ठ तुमं, अहं पुण गच्छामि पियथमं अश्लेसिउं ।
 विज्जाहरेण भणियं । अलं किल्लेसेण । अहमेव कल्लं संपाडिय-
 देवसासणो पडिपुल्लमणोरहो सेवविज्जाहरेहिंतो उवल्लहिज्जण ५
 जइट्ठियं वुत्तनं पियथमं ते घडिस्सामि । तओ मए
 'अल्लणीयवथणो 'सुहि' ति चिन्तिज्जण 'जं तुमं भणामि'
 ति बड्ढमसिओ विज्जाहरो ।

अइक्कन्तो वासरो । अट्ठजामावसेसाए रयणीए अयण्डंमि
 चेव उज्जोवियं^२ नहङ्गणं, मंरुद्धिओ^३ जल्लनिही^४ पयम्मियं^५ ।
 महियल्लं^६ गिज्जन्तमङ्गलं च समागयं सुरविमाणागारमणुगरेन्तं
 विज्जाहरविमाणं । 'तओ संभन्तो^७ उट्ठिओ विज्जाहरो ।
 भणियं च तेण । भो भो पेरक फेरक मंसिद्धमहाविज्जस्स
 सामिणो चक्कसेणस्स रिद्धिं । पेक्कमाणेण य वोलियं चउगरेणं,
 पभाया रयणी, उग्गओ अंसुमाली । तओ थ मं घेत्तूण १५
 गओ चक्कसेणसमीवं निव्वुदकरं नाम मल्लयसिहरं । पणमिओ
 तेण विज्जाहरीसरो^८ । विदल्लादं आसणादं । उवविट्ठा अन्हे ।
 साहिओ तेण मदीयवुत्तन्तो चक्कसेणस्स । भणियं च तेण ।
 भो महापुरिस, मा संतप्प । अज्जेव ते पियथमं घडिस्सामि

१ C adds मे ।

२ A सुवहि ।

३ ACE चय gerund.

४ ACE हिं ।

५ E महिहरं. A महिययरं ।

६ ACE om.

७ BD संभंत्तो ।

८ D adds ति ।

त्ति ॥ एत्यन्तरंमि समागया दुवे विज्जाहरा । पणमिओ तेहि
 चक्कसेणो । भणियं च एगेण । महाराय, देवसमाएसेणेव
 सयल्लजीवोवघायपरिरक्षणनिमित्तं भमन्नेहिं काणणन्तराहं
 एगंमि उद्देसे दिट्ठा महाकायअयगरभएण मोत्तूण उत्तरीयं
 'हा अज्जउत्त, हा अज्जउत्त' त्ति भणमाणी [उट्ठिया
 पल्लवसयणीयाओ]^१ पलायमाणा इत्यिया । निवडिऊण
 वावत्तिभौएहिं गहिया य अन्हेहिं, उवणीया मल्लयसिहरं,
 विसुक्का य पल्लवसयणिज्जे । सुच्छिया विय ठिया कंचि
 कालं । तओ भयवेविरङ्गी 'हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त' त्ति
 १० भणमाणी उट्ठिया पल्लवसयणीयाओ । भणिया य अन्हेहिं ।
 सुन्दरि, अलं ते भएण ; माहेहि ताव, कहिं ते अज्जउत्तो ।
 तीए भणियं । उदथस्स सरवरं गओ त्ति । तओ गविट्ठो
 तत्य अन्हेहिं, न उण उवसद्धो त्ति । मा उण तओ चेव
 दिवसाओ आरब्ध अकयपाणवित्ती 'हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त'
 १५ त्ति-परायणा चिट्ठइ । एयं सोऊण देवो पमाणं ति । तओ
 मं ^२पुल्लोदऊण भणियं चक्कसेणेण । भइ, निरूवेहि ताव, किं
 मा भवओ पिययमा न व त्ति । तओ विज्जाहरदइओ गओ
 चन्दणवणाभिरामं मल्लयमाणुं । दिट्ठा य सयल्लकल्लोववया वि
^३चन्दलेहागारमणुगारेन्ती कण्ठगयजौविया विसासवई ।

१ ACE om. B i. marg

२ B adds twice कचि मउत्ति ;

A adds नाथ त्ति, D नाथ त्ति ।

३ B च० ।

४ ACE add वीच० ।

कश्चिद्यं मे हियएण । समामासिथा एसा, कारिया विज्जा-
 हरोवणीएणं मयलिन्दिओवयारिणा दिव्वाहारेण पाणवित्तिं ।
 माहितं चक्कसेणस्सु, जहा म च्चेव मे पियथम त्ति । चक्कसेणेण
 भणियं । सुन्दरं जायं । भद् भण, किं ते अवरं^१ करणिज्जं
 करेमि । मए भणियं । नत्थि अओ वि अवरं करणिज्जं ति । ५
 तेण भणियं । भद्, देहलखणेहिंतो चेवावगच्छामि, भवियव्वं
 तए विज्जाहरनरिन्देण । ता गेणहाहि एयं महापुरिम-
 ववसायसेत्तमाहणं अजियवलं नाम महाविज्जं ति । पाएण-
 मविग्घसाहणा एसा परिणामफलदा य । तओ मए सुमरिऊण
 बालभावसाहितं संवच्छरियवयणं 'माणौया महापुरिम' त्ति १०
 चिन्तिऊण जंपियं 'जं तुमं भणामि' त्ति । तओ तेण विद्वसा
 विज्जा, साहिओ साहणोवाओ । तओ गएसु विज्जाहरेसु
 समुप्पन्ना मे चिन्ता । 'मिद्धिखेत्तमेयं, एयाई य अहं' । ता
 कहं पुण विणा उत्तरसाहएण एयं पसाहेमि त्ति । सुमरियं^२
 वसुभूदणो । एत्यन्तरंमि भवियव्वयानिओएण सूययन्तो १५
 विद्य महाविज्जासिद्धिं तावमवैसधारौ समागओ वसुभूदं ।
 बाहोल्लोयणं च सगगयस्करं 'अहो देव्वपरिणामो' त्ति
 जंपमाणेण आलिङ्गिओ अहमणेण । किमेयं ति भवियक्केण
 पणमिओ सो मए देवीए य । 'वयस्स चिरं जीवसु, तुमं पि
 अविहवा होहि' त्ति जंपियमणेण । वसुभूद त्ति पच्चमिन्नाओ २०

मए सहेणं । संपत्तो अहमणाचिक्खणीयं परिञ्चोमं । आणन्द-
बाहजलभरिथलोयणं दिअं से मए पन्नवासणं । संपाजियं देवीए
चक्षणभोयं । काराविञ्चो पाणवित्तिं, पुच्छिञ्चो वुत्तन्तं ।
वयस्स, कहं पुण तुमं नित्यिणो समुद्दं ; किं वा पाविथं
४ तए ; कुञ्चो वा संपथं ति । वसुभूदण्णा भणियं । सुण ।

विवञ्चे जाणवत्ते १संपत्ते तद्वाविहे फलए तञ्चो फलहृग-
दुदञ्चो भविथव्वयानिञ्चोएण पञ्चहिं दिणेहिं क्विञ्जण
जलनिहिं लग्गो मलयकूले, दिट्ठो २य समुद्दतडावलोयणगएणं
तावसेणं । समामासिञ्चो तेण भणिञ्चो य । वच्छ, तवोवणं
१० गच्छन्ह । गञ्चो तवोवणं । दिट्ठो कुलवद्दं, वन्दिञ्चो सबडमाणं ।
काराविञ्चो य तेणहं पाणवित्तिं । पुच्छिञ्चो पच्छा 'वच्छ,
कुञ्चो भवं' ति । माहिञ्चो से सयलवुत्तन्तो । 'ईदसो
एम संमारो' त्ति अणुसामिञ्चो तेणं । तञ्चो मए चिन्तियं ।
वयस्सविउत्तस्स तवोवणं चेव रमणीयं । अलमन्नहिं ३ गएण,
१५ अलं च सुविणय ४समागमविषमने सुयणसंगमंमि ५ इमिणा
६संसारपरिकिलेसेणं ति । चिन्तिञ्जण निवेदञ्चो कुलवद्दणो
निययाहिप्पाञ्चो । भणियं च तेण । वच्छ, उच्चियमिणं ;
किं तु अहरोद्दा ७ कस्यपरिणद्दं, दुप्परिच्चया सिण्णेतन्नवो,
विषमाद्दं इन्दिद्याद्दं, अत्थत्या विषया, दुप्परिच्चञ्चो

१ E om. down to तञ्चो incl. २ E om. ३ B ० उव ।

४ BD adu सरिस ५ D न काद् परिणिब्बा (डा), B i. marg.

६ D संसारवदधं परि ।

७ AB अहरोद्द ।

संसारपरिकिलेसो, विसमं सुणिजणचरियं, अब्भुवगयापालणं
 च .अणत्थसंगथं परलोए सज्जावणिज्जयं इहसोयंमि । ता
 नाऊणमुच्चियमागमत्थं तुल्लिऊणमप्याणथं ^१जुज्जए संसार-
 परिकिलेसचाओ न उण अज्जह ति । अज्जं च । नाणओ
 अवगच्छामि, धरइ ^२ते पियवयस्सो पाणे, भविस्सइ ^३तेण ५
 सह संगमो । ता इमं ताव एत्थ पत्तकालं, तवस्सिजणं चेव
 पज्जुवासमाणो कंचि कालं चिट्ठसु ति । तओ अहं सुणि-
 वयणाओ तुह दंसणजायपच्चाओ तवस्सिजणपज्जुवासणपरो
 ठिओ एत्थियं कालं । तइयदियहे य सुओ मए तावसेण
 कुल्लवइणो निवेइज्जमाणो तुज्ज वुत्तन्तो । कहावमाणे य १०
 'सो चेव मे वयस्सओ' ति मंसिऊण कुल्लवइणो अणअविथ
 कुल्लवइं पयट्ठो मणोरहापूरयं संपत्तो य कल्लं । दिट्ठो य
 विज्जाइरो, पुष्किओ ते पवुत्तिं । पुव्वबन्धवेण विथ निरव-
 सेषा साहिद्या य तेण । तओ अहं भवन्तमज्जेसमाणो इह
 आगओ । एष मे वुत्तन्तो ति ॥ १५

तओ मए चिन्थियं । भवियव्वं विज्जासंपयाए, अज्जहा
 कहमयण्डंमि चेव वसुभूइण सह समागमो । साहिओ से
 विज्जाल्लभवुत्तन्तो । ईमि विइसिऊण भणियं च तेण । भो
 वयंस, न अज्जहा संवच्छरियवयणं । विलासवइविज्जासंपत्तीओ

१ D कञ्जर ति स्तो ।

२ D om., B transposes चि० ते ।

३ B adds च ।

- १० 'चेव वागच्छामि, भवियञ्चं तए विज्जाहरनरिन्देण । ता
 कारेहि समीहियं ॥ तन्नो तंमि, चेव मलयसिहरे पारङ्का
 पुब्बसेवा । अदक्कन्ता मोणव्वयसेवणाए परिमियफलाहारस्स
 विसुद्धवभयारिणो कम्मसा । समत्तो पुब्बसेवकप्पो । भणिया
 ११ विलासवई । देवि, धीरा होहि । संपक्कं समीहियं । कथं,
 जमिह दुक्करं । संपयं अहोरत्तसज्जं फलं ति । तीए भणियं ।
 पुज्जन्तु मणोरहा अज्जउत्तस्स । तन्नो मए मा 'कायरहियया
 इत्थिय' त्ति^१ ठविया नाददूरदेसवत्तिणीए मलयगिरि-
 गुहाए । पारङ्का पहाणसेवा । उवणीयादं दसद्ववणादं
 १२ कुसुमादं । १३ ठाविया देवया । वसुभूर्दे दिसावालो कन्नो ।
 १४ कन्नो पउमामणवन्धो । निविट्ठादं सुहामण्डलादं । पारङ्को
 मयसाहस्सिन्नो मन्तजावो । अदक्कन्ता काद वेला । जाव हसियं
 विय नहङ्गणेण, गज्जियं विय अयाकमेहेहिं, गुलुगुलियं
 १५ 'विय समुद्वेण, कम्पियं विय मेदणीए । तन्नो मए चिन्तियं ।
 १६ पाविसुद्ध भयं पियथमा । सुमरियं चक्कसेणवयणं 'न अन्नो
 विहीमियं 'मोत्तूण उवह्वो' त्ति । पयट्ठो मन्तजावो ।
 तन्नो थेववेलाए चेव दिट्ठो मए दन्तगविभिन्नलम्बमाणा-
 होरणो कलवालिलुठियकुभो अमरिसावेसकुण्डलियकरो

१ D चेवाम० ; B corrects चेव धारेवहामि in चेव वाम० ।

२ D adds कलिकव । ३ BE ठविया । ४ BE om., D see. m.

५ BD चिय ।

६ A has दावेद, B वेयद instead of the next

करविक्रित्तसिधिरभौयरासारो आसारपथदृमयवारिपरिमखो
परिमखोवयन्तमुहलमङ्गयरउलो उत्तरमेहो व्य गुलुगुलेन्तो
'हा अञ्जउत्त हा अञ्जउत्त' त्ति विलवन्तिं विलासवदमदङ्क-
मिऊण अत्तणो चेव समुवयन्तो मत्तवारणो । न खुद्धो य
चित्तेण, अवगया विहोसिया । थेववेलाए य अद्दभीसण- ४
कसणवणा सोयामणिफुलिङ्गलोयणा गल्लोलमियकरचरणमाळा
दहिरोल्लनरचम्भनिवमणा कवालचमएण दहिरासवं पियन्तो
'अद्दहासाणलेण नहङ्गणमुञ्जोवयन्ती वामदृत्येण भयसंभन्त-
लोयणं विलासवदं गेण्हिऊण 'अरे रे विञ्जाहरसङ्गदुव्वियडु
कापुरिस कहिं वच्चसि' त्ति जंपमाणी आगमणवेगाणिल- १०
निवाडियमाञ्जिआला तुरियतुरियं अभिसुहसुवागच्छमाणी
दिट्ठा मए दट्टपिसादय त्ति । न खुद्धो हियएणं, उवसन्ता
विहोसिया । थेववेलाए य अणवमेव गञ्जियं मेहेहिं,
वरिसियं दहिरधाराहिं, फेक्कारियं सिवाहिं, धाहावियं
वेयालेहिं, नच्चियं कवन्धेहिं, पञ्जलन्तनयणतारयाहिं च १५
उद्धकेसियाहिं विमुक्कनिवमणं किल्लिगल्लियं उादणीहं ।
न खुद्धो चित्तेणं, पणट्ठा विहोसिया । थेववेलाए य केणावि
अमुणियं चेव पणट्टचन्ददिवायरे निरयघोरन्धयारे पक्कित्तो
महापायालभीसणे अयडे, दिट्ठाओ य तत्थ भयस्स वि य
भयंकरौओ दाढावियरालभीसणेहिं वयणेहिं कवालमाळा- २०

परिगयाहिं सिरोहराहिं नाहिमण्डलगएहिं यणेहिं
 पल्लवमाणमहोयरीओ सूणसवविभमेहिं ऊरुएहिं तुङ्गताल-
 खन्धसंठाणाहिं जहाहिं निमित्तकप्पीहिं^१ नरकलेवने
^२विगतमाणीओ ^३जलन्तनयणतारयं च अद्भीमणमिओ तओ
 १० पुष्पोपमाणीओ दुडुरक्तसौओ 'हण हण किन्द किन्द भिन्द
 भिन्द' भणमाणीओ य धाविथाओ अभिसुहं । न खुड्ढो
 चित्तेणं, पमन्ता विह्वीमिया । तओ अद्भुजामावसेसाए
 जामिणीए समत्तपाए मन्तजावे सुरहिलुसुमामोयगभिणो
 पवादओ मङ्गरमारुओ, निवडिया कुसुमवुड्ढी, जय यज त्ति
 १० उड्ढिओ कलयलरवो, गादयं किन्नरीहिं । तओ थेववेलाए
 चेव उज्जोवयन्ती नहङ्गणं अण्येदेवथापरिगया आगया
 अजियवल त्ति । दिट्ठा य मा मए

दिक्ताणलस्स व सिहा पद्दाममिद्धि व्व मारयरविस्सु ।

ओणहा ^४हणचन्दस्स व वमन्तकमलायरमिरि व्व ॥

१४ भणियं च तीण । अहो ते ववमाओ, अहो ते पोहम,
 अहो ते निष्कओ, अहो ते उवओगो त्ति । ता सिद्धा ते
 अहं । उवरम इओ ववमायाओ त्ति । तओ मए अममत्तक-
 इवयमन्तजावेण विह्वीमियामङ्गाए अपणमिऊण भयवहं
 समणिओ मन्तजावो, पणमिया य पक्का । एत्यन्तरंमि

पहाणकायमंगया सुयन्मगन्धगन्धिया ।
 श्वायमममण्डिया पदलहारचन्दिमा ॥
 लसन्नेहेमसुत्तया फुरन्तश्चाउहृष्यहा ।
 चलन्तकसकुण्डला जलन्तभीसभूमणा ॥
 निबद्धजोव्वणुद्धरा सुकन्तकन्नमंगया ।
 मियद्धमोहियाण्ण नवारविन्दमच्छहा ॥
 समन्तलक्षणङ्किया विचित्तकामह्विणो ।
 समुद्दन्दुहिसुणा^१ पणाममंठियञ्चली ॥

समागथा विज्जाहर ति ।

भणियं च देवयाए । पुत्तय, महापुरिमववसायगुणाणु- १०
 रञ्चियं पडिवन्नभिच्चभावं पणमद सण्णमीहृष्यमुहं भवन्तमेव
 विज्जाहरवत्तं । तन्नो मए 'एम भयवतीपमाओ' ति भणिऊण
 ममारच्छिया विज्जाहरा । भणियं च देवयाए । पुत्तय,
 करेमि ते विज्जाहरनरिन्दाहिसेयं । मए भणियं । करेस
 भयवई. किंतु देवीए वसुभूरणो य पचत्तं ति । तन्नो ११
 सहाविओ वसुभूरई. जाव न जंपर ति ; तन्नो निहासिओ,
 जाव न दौमर ति । तन्नो आसङ्कियं मे हियएण । विज्जा-
 हरमनेओ य नचङ्कणगमणेणं पयट्ठो गवेमिउं । दिट्ठो^२ य एणंमि
 निगुञ्चे हओ तन्नो परिचामन्तो^३ वसुभूरई । मो य पेच्छिऊण
 च्छे उभयकरगहियहत्तसालो 'अरे रे द्दुविज्जाहरा, १०

- पियवचंशसु जीवियाशो वि अक्वद्विययं देविं विक्ववचं
 अवहरिजण कंहिं गच्छसि' न्ति भणमाणो धाविशो अहि-
 सुहं ति । तशो मए चिन्तियं । अवहरिया देवी, अक्वको मे
 परिस्सामो । पुच्छिओ वसुभूर्दे 'कहिं कहिं देवि' न्ति ।
- ५ तशो तेष विक्वाहरविप्पलद्धुद्धिणा वाहिशो मे चाशो ।
 वस्सिओ सो मए अवहरिया थ से साहा । तशो गेण्हिजण
 चत्थे 'वयस्सु, अक्कमक्कहावियप्पिएण ; साहेहि ताव, कहिं
 देवि' न्ति पुणो पुणो पुच्छिओ । तशो विसेसेण पउत्तको-
 यणवावारं मं' पुत्तोइजण भणियमणेण । भो वयस्सु, सुण ।
- १० पउत्तविक्वासाहणारम्भे तुमंमि जाए अकुरत्तसमए समागंथं
 विक्वाहरवन्त्रं, विहीमियासङ्काए थ अवमन्थियं तं मए ।
 तशो येववेलाए सेव 'हा अक्खउत्त, हा अक्खउत्त' न्ति
 आयस्सिओ देवोए सहो । आसङ्कियं मे हियएणं । दिट्ठा थ
 विक्वाहरविमाणाकूठा 'अक्ख वसुभूर्दे परित्तायाहि परित्ता-
 याहि' न्ति अक्कन्दमाणो देवी । मंभमविसेसओ संजायासङ्केण
 निह्विया गुहाए जाव गत्थि । तशो विमाणाणुसारेणं
 धाविशो मग्गओ, न पावियं च विमाणं । अशो न-याणमि,
 संपयं कहिं देवि न्ति । मए चिन्तियं । विक्वाहरेण हरिया
 देवी । अत्थि थ मे गयणगमणसत्ती । ता कहिं सो नहस्सुइ ।
- १० भणिओ थ वसुभूर्दे । परिचय विमायं । मिट्ठा मे अजियवक्का ।

ता धेवमेयं ति । एत्यन्तरंमि समागया विष्वा । भणियं च
 तीए । वष्क, किमेयं ति । साहिओ से वुत्तन्तो । को पुण
 १मं परिह्वद त्ति कुविया च एसा । पेसिया दिषो दिस्सं तीए
 अन्नेसणनिमित्तं पवणगदप्पमुहा विष्वाहरा । विष्वासमाएसेण
 य ठिया अन्ने तहिं चैव मल्लयसिहरे । तद्वयदियहंमि १य ५
 समागओ पवणगई । भणियं च तेण । देव, उवल्लुद्धा देवी ।
 मए भणियं । २कत्य उवल्लुद्ध त्ति । तेण भणियं । देव, सुण ।
 अत्थि वेयडूपव्वए रहनेउरचक्कवाल्लउरं नाम नयरं । तत्थ
 उवल्लुद्ध त्ति । मए भणियं । कइं विय । तेण भणियं । देव,
 सुण । पत्थिओ देवसमाएसेणाहं परिभमन्तो गओ रहने- १०
 उरचक्कवाल्लउरं नयरं । दिट्ठं च तं मव्वमेव उव्विग्गजणवथं
 सव्वायथणमंपादयपूओवयारं भमन्तसगडबल्लिसहस्समंकुल्लं
 चच्चरममारद्धविविहल्लखहोमं च । तओ मए तत्थ पुष्किओ
 एगो विष्वाहरो 'भइ, किमेयं' ति । तेण भणियं । सामिणो
 ३दुस्यफल्लस्स कुसुमुग्गमो त्ति । मए भणियं । कइं विय । १५
 तेण भणियं । सुण । अत्थि एत्य अणङ्गरई नाम विष्वा-
 हरनयरसामौ । तेण मथणवमवत्तिणा कस्सइ मचापुरिसस्स
 विष्वासाहणव्वयस्स अवहरिऊण पिययमा इहं आणीय त्ति ।
 अणिष्कमाणिं च त बल्ला गेणहउं^४ पवत्तो । एत्यन्तरंमि

१ ACE तुम ।

२ ACE om. ।

३ D कडा ।

४ D दुष्कण ।

५ B अहिउ ।

- ‘कहा’ एम’ त्ति अणवेक्खिज्जण अहयं पवञ्जुमाणकोवाणसो
 ‘अरे रे दुट्ठविज्जाहरा, कहं मए जीवमाणंमि मम जायं
 परिह्वसि’ त्ति ‘को एत्य चिट्ठइ; १अरे खगं खगं’ ति
 भणमाणो उट्ठिओ अमरिसेण पयट्ठो अहिमुहं । तओ
 ५ ‘पमीयउ पमीयउ’ देवो’ त्ति जंपियं पवणगरुण । भणियं
 च तेण । देव, कहाणयमिणं; न उण केसरकिसोरजायं
 “पमण्णं सारमेओ अहिहवद । ता कहावमाणं पि ताव निष्ठा-
 मेउ देवो त्ति । तओ विलिज्जण उवविट्ठो अहं ५पुणो ।
 भणियं च तेण । बला गेणहणपवत्तसु य ‘असमओ’ त्ति
 १० काज्जण उवट्ठिया महाकालिविज्जा । मंजाओ भूमिकण्णो,
 निवडियाओ उक्काओ, समुब्भूओ निग्घाओ । भणिओ य तीए
 अणङ्गरई । भो भो न जुत्तं इमं संपत्तविज्जाहरनरिन्दसहसु
 कावुरिमचेट्ठियं । तओ नियत्तो भो इमाओ ववमाथाओ
 काएण, न उण चित्तेण । पयलियाए य नयरदेवयाए पुणो
 १५ नयरविणामो आमि त्ति मंजायमङ्गेहि पत्ययं मन्निगखं
 नायरएहिं । तओ मए भणियं । कहिं पुण मा इत्थिया
 चिट्ठइ । तेण भणियं । नरिन्दभवणज्जाणे महघारपायवतले
 त्ति । तओ मए नाइदूरदेमवत्तिणा गयणयससंठिएण
 निरुविया देवो । दिट्ठा य अणेयविज्जाहरीवन्मण्णगया
 २० वामकरयलपणामियवयणकमलसुम्भहन्नि त्ति । आरक्खि-

१ B कहिं ।

२ B ।

३ A om., B see. M.

४ ACE om.

५ BD om.

विज्जाहरसंवाहभावश्चो अणएसश्चो य देवस्स न गच्छो तीए
समीवं । आगश्चो^१ इहहं । एयं च सोऊण देवो पणामं ति ॥

तश्चो मए ^१पुल्लहश्चो वसुभूर्द । भणियं च तेण । भो
वथस्स, इमं ताव एत्य पत्तकालं । नयरदेवश्चोवएसेण
लक्खिश्चो खु सो राया । ता पेसेहि से सामपुब्बगमेव ५
देवौजायणनिमित्तं कंचि दूयं ति । तश्चो वग्गयत्तेण भणियं ।
सदारणयणे वि दूयसपेसणमपुब्बो सामभेत्तो । समरसेणेण
^१उत्तं । तस्स वि दूयसपेसणं^२ ति महन्तो अणस्को । वाउ-
वेगेण भणियं । न संपन्नमहिस्सियं । वाउमित्तेण ^३भणियं ।
देवो जाणइ त्ति । विहसियं चणउसीहेण, उच्चाडियं पिङ्गल- १०
गन्धारेण, पयम्पियं मयङ्गेण, नौससियं अमथप्पहेण, ^४न
चलियं देवोसहेण । तश्चो सुभडभावेण वीरेक्करसाणं अणभि-
मश्चो वि विज्जाहराणं 'एस ट्टिइ' त्ति पड्डिवोहिऊण ते
पवणगई चेव विमज्जिश्चो दूश्चो त्ति । भणिश्चो य एषो ।
भइ, वत्तब्बो तए स विज्जाहरनरिन्दो । जं खल्लु अयसस्स १५
^५कारयं अत्तणो हारयं धिईए वारयं लोथस्स हासयं सत्तुणो
आणन्दयं उभयलोथविबद्धं च, तं कहं सप्पुरिषो समायरइ ।
विबद्धं च परदारहरणं^६ । ता परिञ्चय एयं ^७असम्भवसायं,

१ BE add च । २ BD पुल्लहश्चो । ३ D by second hand ;

B भणियं । ४ D •संसेत्तेणं । ५ CD उ instead of भणियं ।

६ A पचलियं । ७ ACE कारयं । ८ BD •असयं किं पुच हरयं ति ।

९ D अहवसायं, C अचवसायं ।

पेवेहि मे जायं ति ।^१ अपञ्चिव्यमाणे य वत्तव्या तए देवी,
 जहा 'न कायव्यो तए खेओ, उवलद्धा तुमं ति; अवसं
 घोवदिणन्नन्तरे मोघावेमि' ॥ तओ 'जं देवो आणवेद्' त्त
 भण्णिजण गओ पवणगई । विइयदिथहे य आगओ । भण्णियं
 ५ च तेण । देव, भण्णो जहाइडुं देवेण सो विज्जाहराहमो ।
 न पञ्चिव्यं च देवसासणं । भण्णियं च तेण । कहं धरणि-
 गोयरो वि मे 'परिच्चय एयं 'असम्भवसायं' आणं पेसेद् ।
 ता न पेसेमि से जायं । साहेउ जसु साहियव्वं ति^२ ।
 देवीए य विज्जत्तं । अज्जउत्तस्स घरिणिसइं वहन्तीए को
 १० महं खेओ त्ति ॥ तओ एयं सोजण खुहिया विज्जाहरभजा ।
 गहयवियम्भमाणामरिसवियेसेण चुंकारियं वम्भयत्तेण,
 रणरसुच्छाहपुसइएण अप्फालिओ भुओ समरसेणेण, रोस-
 रज्जन्तनयणतारया भिउडीवियेसभीसणा खग्गरयणंमि निवा-
 इया दिट्ठी वाउवेगेण, रिउपहारविसमं उज्जामियं वञ्चत्यसं
 १५ वाउमित्तेण, कोवाणसज्जिणणं^३ पिव^४ अन्धारियं मुहं चण्ड-
 सीहेणं, उज्जेत्तिउद्धवाउजुयसं वियम्भियं पिज्जसगन्धारेण,
 पयम्पियमहिहरं समाहयं धरणिथसं मयज्जेण, आसज्जसम-

१ A inserts भण्णिज ।

२ AD असच० ।

३ E inserts the following passage in Sanskrit 'चर्चं भाविता रच-
 संजुलमानमिच्छामि । एतच्छ्रुत्वा च द्रुतः सद्यो वसिष्ठा निस्त्रामनत्याः समीपं प्रातः ।
 उक्तवाच । भवत्या मनसि खेदो न कर्मणः तव इति संख्यात्ति च यः साकेर्दिवसेषिणो जो
 नार्थं प्राप्नुति तदा विशासयती उवाच ।

४ D 'जलियंघिरसं' ।

५ E पि ।

रपरिचोमफुरियनयणमुहेण आसमियं अमियण्णहेण, नीसेस-
भरियगिरिगुहाकन्दरं ह्मियं देवोसहेणं ॥ तन्नो मए भणियं ।
आसन्नविणिवाओ पणट्टबुद्धिविहवो य ओ 'तवस्सी । ता अलं
तंमि संरम्भेण । चिट्ठह तुब्बे । अहं पुण खग्गदुदुओ चेव इओ
गच्छिऊण दंसेमि मे भूमिगोयरपरक्कमं ति । विज्जाहरेहि ५
भणियं । देव, अममत्यो खु मो देवस्सु भिच्चपरक्कमं पि
पेच्छिउं, किं पुण देवपरक्कमं ति ।

एत्यन्तरंमि मिलियं विज्जाहरबलं । उवणीयं मे विमाणं,
अजियबलपवत्तिओ^१ उवारुढो वसुभूदममेओ विमाणे ।
समाहयादं ममरमङ्गलद्वारादं । अणुगूलमास्यन्दोलिरविमाण- १०
धयवडं चलियं विज्जाहरबलं । मसुग्घुट्टो जयजयमहो ।
निवडिया कुसुमवुट्टौ, मसुअओ आणन्दो । आगासगमणेणं
च पेच्छमाणो नाणाविहगामागरनगरमयमोहियं महिमण्डलं
अजायपरिस्समो रणरसुच्छाहेण थेववेलाए चेव पत्तो वेयडू-
पव्वयं । अजियबलाएमओ य आवामिओ हेट्टओ । कओ १५
तिरत्तोवनामो, मव्वविज्जाणं च संपाडियाओ पूयाओ ।
मेत्तिसुवगया मे मेमविज्जाहरा । सुणियं अणङ्गरइणा
अवज्जाविल्लिमाणं । पेमिओ तेण दम्भुहो नाम^२ सेणावर्दं,
समागओ महया विज्जाहरबलेणं । आगयं परबलं ति

१ B वराड ।

२ A तिथंउ० ।

३ AC'E singular.

४ E अवज्जा०

५ C adds विज्जाहरा ।

उट्टाहश्चो अन्हाण सेन्नमि कलयल्लो । आहया समरभेरी ।
 पवन्ता संनद्धिउं विज्जाहरा । गहियं मे खग्गरयणं ॥
 एत्यन्तरंमि समागश्चो दूश्चो । भणियं च तेण । भो भो
 पवन्नभूमिगोयरभिच्चभावा विज्जाहरभडा, निसामेह सेणावद-
 ५ सासणं । पेमिश्चो अहं अणङ्गरइसेणावदणा दम्मुहाभिहाणेणं ।
 भणियं च तेण । अत्यि तुन्हाणं अदभूमिगयमोहाणं अपडि-
 हयसासणेण देवेण अणङ्गरइणा सह समरमद्धा । पयट्टा य
 तुभे देवरायहाणिं । ता किं इमिणा किलेसेण । सज्जा
 होह । समाणेमि अहं देवस्स एगभिच्चो 'एत्येव तुन्हाणं
 १० विग्गहं ति । एयं च सोऊण 'नाणङ्गरई आगश्चो' त्ति मुक्कं
 मए खग्गरयणं, मउल्लियं विज्जाहरबलं । सेणावई आगश्चो त्ति,
 अहं पि ^१इहइं सेणावद त्ति उट्टिश्चो चण्डमीहो । भणियं च
 तेण । ^२देव, ^३देह आणत्तिं । पेस्सन्तु देवस्स भिच्चविल्लसियं
 विज्जाहरभडा । तश्चो मए 'उच्चियमेयं' ति चिन्तिऊण दिअं
 १५ कण्ठकुसुमदामं । पणामपुव्वयं गहियं च णेण, ठावियमुत्तिमङ्गे ।
 धाविश्चो दम्मुहवलाभिमुहं । ठिश्चो अहं विमाणे सह विज्जा-
 हरेहिं । आगया समरपेस्सगा सुरमिद्धा अच्चराश्चो य ।
 पवत्तमाश्चोहणं । सेहजालेण विय ^४ओत्थयं अन्वरथलं
 सरजालेण, निग्घाया विय पडन्ति खग्गण्हारा, आहस्सन्ति
 २० विज्जाहरभडा, ^५ मिल्लिया य नायगा । तश्चो जंपियं

१ ACE इत्थ ।

२ B इत्थ ।

३ B om.

४ A हेचि ।

५ MSS. उच्चयं ।

६ ACE विज्जाहरा

चण्डवीहेण । अरे रे दुरायार,^१ अग्नो होहि । अहं
 चण्डवीहो, तुमं दुष्महो त्ति । समाग्नो एसो । लग्गं गथा-
 जुद्धं । दिन्नो पहारो दुष्महेण, पडिष्किअो चण्डवीहेण ।
 तन्नो रोसायत्तलोयणेणं 'कौदसो तुह ^१[वि दिन्नो हवद]
 पहारो, ससु मे संपयं' ति भणमाणेण दिन्नो से उत्तिमङ्गे, ^५
 विदारियं च ^१[से उत्तिमङ्गं]^२ । जान्णो विह्वल्लो य सो
 मुक्कह्विह्वगारं निवडिअो धरणिवट्ठे । भग्गं दुष्महवल्लं ।
 उग्घट्ठो जयजयरवो । विमुक्कं सुरसिद्धेहि उवरि चण्डवीहस्स
 कुसुमवरिसं । ^५तन्नो विण्णिक्खिए सेणावदंमि चडिअो अहं
 वेयड्डुपव्वयं गन्नो रत्तनेउरचक्कवाल्लउरविसयं । पेसिया मए ^{१०}
 अणङ्गरदसमीवं दुवे विक्काहरा । भणिया य एए । भणह तं
 अणङ्गरदं, जहा किमणेण अप्पोययमीणचेट्ठिएण ; मोत्तूण
 रक्खं तवोवणं वा जाहि, ममासमकोहिन्धणुप्पअसत्याणल्लगाद्धई
 वा हवाहि त्ति । गथा ते मम चरणजुयल्लं वन्दिउं । आगथा
 थेववेलाए । भणियं च तेहिं । देव, अणुचिट्ठियं देवसासणं ^{१५}
^५अन्हेहि । भणिअो जहाइट्ठमेव देवेण अणङ्गरई । कुविअो य
 एसो । समाहयं धरणिवट्ठं । अरे धरणिगोयर, अहं तव
 सत्याणल्लगाद्धई हवामि न उण तुमं ममं ति; ता किं
 एइणा, थेवमेत्थमत्तारं ति । भणिऊण समाइट्ठं च तेण ।

१ D ०रा ।

२ ACE om. passage in parentheses.

३ ACE add वेच ।

४ CDE om..

५ B om., D i. marg.

- 'देह मन्नाहभेरिं, रएह मगडवूहं; अइभूमि^१मागन्त्रो धरणि-
 गोयरो न्ति । तन्त्रो आहथा भेरौ, निसामिन्त्रो भेरौरवो
 अणेगहा सेण्णिगेहिं । पढमं भयह्तित्यलोयणेहिं कुपुरिसेहिं,
 आमन्नविरहसुयगलन्तवाहाहिं सेणाभडौहिं, चिरकूढफुडिय-
 १ वणकन्दरेहिं ^२रणरहसुभिज्जमाणपुल्लएहिं ^३मामिसुकयपडि-
 मोयणामयपहेहिं सुहडेहिं, पढमरणदंभणसुएहिं रायकुमारेहिं,
 नियनिन्त्रोगसंपायणत्तरएहिं निन्त्रोयकारीहिं । पवत्तं संनज्जण्डं
 अणक्करदवलं । दिन्तोमहिपरिगया विय सेल्लकूडा ढोरक्कन्ति
 कञ्चणसन्नाहा, दुक्खणवाणीन्त्रो विय भेयकरौन्त्रो आणीयन्ति
 १० भल्लीन्त्रो, जमजीहासन्निगासान्त्रो सुहडजणरुहिरल्लासासान्त्रो
 सुवड्डजणजीवियहरीन्त्रो पायडिक्कन्ति अमिल्लट्टीन्त्रो, वेमि-
 त्तियान्त्रो विय गुणनिवट्टान्त्रो वि पयदकुडिल्लान्त्रो धणुहीन्त्रो,
 खल्लजणल्लावा विय मन्नाघट्टणसमत्या य नाराया, अमणि-
 ल्लयामन्निगासान्त्रो ^४य गयान्त्रो । एवं च उवणीयमाणेहिं
 १५ समरोवगरणेहिं केणावि 'पिययमापन्त्रोत्तरफंसदम्भन्त्रो' न्ति न
 कन्त्रो मन्नाहो मरीरंमि, अन्त्रेण समरसुहवट्टराएण थोरंसुयं
 अमहं हयन्ती वि न गणिया ^५पिययमा, अन्त्रेण तत्तणमिडिल्ल-
 वल्लया वियल्लियकच्चिदामा नयणनिग्गयवाहमल्लिक्का मज्जल-
 विल्लक्कहसिएहिं अवहीरयन्ती गाढमंतावं 'एमो अहं आगन्त्रो'

१ A inserts भविष्या हवे, B i. marg.

२ D adds आम ।

३ E रचरत्तु ।

४ A अहवत्तु ।

५ E om

६ ACE वडवा ।

त्ति ममामामिया पिययमा, अन्नस्तु गमणस्तुयस्तु पाणभरिथं
वडुयं पियावयणममप्ययं पीयमाणं पि तीए सुट्टयरं भरि-
यमंसुएहिं, अन्नाए य निग्गच्छमाणे पिययमे 'मुच्छाए चेव
दंसिओ अणुराओ । एवं च वट्टमाणे अणङ्गरदबले समागया
अन्हे । मंपयं देवो पमाणं ति ॥

तओ मए भणियं ताडेह समरसन्नाहभेरिं । आएम-
ममणतरं च ताडिया समरभासुरेण । मा य कुवियकयन्त-
हुंकारसन्निहा वज्जपहारपुट्टन्तगिरिमद्भीसणा पल्लयजल्लय-
धरिमं गज्जिउं पवत्ता । समरसाहसरभियाणं च ममुट्टिओ
कल्लयल्लरवो विज्जाहरभडाणं । तओ नीयमाणविल्लेवणं १०
दिज्जमाणसुरहिकुसुममालं पिज्जमाणपवरामवं ह्मिज्जमाण-
वल्लहं संमाणिज्जमाणसुहडं आलोविज्जमाणसन्निज्जं वल्लिज्ज-
माणपडिवरकं मज्जिज्जमाणविमाणं उब्धिज्जमाणभडदन्धं
१दिज्जमाणपडायं २पल्लिज्जमाणचामरं वज्जमाणकिङ्किणी-
जासं रदज्जमाण^३वूहनिसेमं मण्डिज्जमाणायवत्तं संपाडिज्जमाण- १५
गमणमङ्गलं उग्घोभिज्जमाणजयजयमद्दं सुण्णिज्जमाणपुष्पाह-
घोसं ४आवूरिज्जमाणरायङ्गणं पवट्टमाणकल्लयलं पहावमाण-
परियणं अन्हाणं पि सन्नद्धं बलं ति । उप्पदया विज्जाहरभडा,
पथल्लियाणि विमाणाणि, निवेमिया पउमवूहरयणा । ठिओ

१ D मुच्छाए ।

२ E भिज्ज० ।

३ D लवणं० ।

४ A पुप्पय, CE पुप्पय, D तुक्कय ।

५ D जयजयासहं ।

६ D पुष्पाणिग्घोसं, C पुष्पाहनिग्घो ।

७ D चापू० ।

- वूहस्स अग्गओ चण्डमौहो, वामपासे ममरसेणो दक्खिणेण देवोसहो, पच्छिमेण मयङ्गो, मज्जे पिङ्गलगन्धारो । अहं पि य विमाणाकूढो वाउवेगप्पमुहविज्जाहररायपरिगओ^१ ठिओ गयणमग्गे । तओ आमन्नीहयं अणङ्गरइवलं । पुच्छिओ मए
- ५ परवल्लराईणं नामादं अमयगई । भणियं च तेण । देव, तुण्डे ठिओ मयडवूहस्स^२ कञ्चणदाढो, वामपासे असोओ, दक्खिणे काकसीहो^३, मज्जे विरुवो, पिट्टओ अणङ्गरई तओ परवल्लदंमणपहट्टं पयलियं चण्डमौहवलं । पुरओ से ठियं जुद्धसज्जं कञ्चणदाढसेत्तं । तओ तक्खन्तममरत्तरं वग्गन्तविज्जाहरं
- १० उग्घोसिक्खन्तपुव्वपुरिमगोत्तं सुच्चन्तमौहनायं ममावडियं जुद्धं । तय खल्लममिद्धोओ विय असुहयाओ निवडन्ति भक्कीओ, कालरत्तिदिट्ठिमन्निगामा^४ अदन्ति नाराया, जममहिमसिक्ख- तुल्लओ पडन्ति गयाओ, ^५लङ्कइयअमणिमाहप्पा वियभान्ति मोगगरा, अद्धचन्दक्खिआणि उप्पायमण्डलाणि विय गलन्ति
- १५ आयवत्ताणि । तओ सोणियसित्तमहियलं विज्जाहरमौसमंकुलं वड्डपडियकवन्धमौसणं निवडमाणपहरणसहालं मन्नाहनि- वडियासिसंभूयज्जयजालाउल्लं च जायं महाममरं ति । लग्गा दो वि नायगा । असिमत्तिकुन्तचक्केहिं आवडियं पहाणजुद्धं । तओ कंचि वेलं जुज्झिऊण विमणो चण्डमौहो आहओ
- २० कञ्चणदाढेण निडालवट्टे खग्गरयणेण, निवडिओ य एसो ।

१ DE परिपरिओ ।

२ D मुहस्स ।

३ ACE ओहो ।

४ E अयति ।

५ C लङ्करायाम्, D लङ्करायाम् । read ऊयसुयम् ।

उद्विभो अणङ्गरदबले विसमद्वरनिग्धोससणाहो उद्दामकस-
थलो । भग्गं चण्डसोहसेअं । उद्वियं अणङ्गरदबलं । तन्नो
अहं समरसेणप्पसुहविज्जाहरनरिन्दमहिअो धाविअो अहिसुहं
अणङ्गरदबलस्सु ।

आवडियं तेण ममं महसमरं सुक्कतियसकुसमोहं । ४
पडिभससंघडियभडोहमकुलं तस्सणं चेव ॥
आयणायड्विय^१जीवकोडिचक्कलियचावसुक्केहिं ।
^२अप्फुलं गयणयलं मरेहि घणजसहरेहिं व ॥
अओआवडणखणत्तणन्तकरवालनिवहसंजणिअो ।
तडिनियरो अ्व समन्ता विप्फुरिअो सिचिफुलिक्कोहो ॥ १०
मट्टा थ विमाणाणं खुरुप्पनिवहेहि तस्सणं क्खिआः ।
सरघणजालन्नरिया धवलधया रायहंस अ्व ॥
कुन्तग्गभिन्ननिह्यदप्पियविज्जाहरीससंघाया ।
वरिसन्ति रुचिरवरिमं भयजणया पल्लयमेह अ्व ॥
मेहन्ति शीहणाए मत्तीअो भिण्डिमालचक्कादं । १५
अओअरणरसुग्गयपुल्लया दप्पुदूरं सुहडा ॥

एवं च बहुमाणे महासमरे दिट्ठो मए अणङ्गरई, भण्णिओ
अ एसो । भो भो विज्जाहरीसर, किसेएहिं वावाहएहिं
विज्जाहरभडेहिं, तुण्णं ममं च विवाअो ; ता हओ एहि ।
तन्नो ओ विहसिज्जण चलिअो मे अहिसुहं । भण्णिअं च १०
खेण । अरे धरणिगोथर । कीदसो तुण्ण मए सह विवाअो ।

किं सुश्रो तए केसरिसियालाण विवाश्रो त्ति । मए भणियं ।
 किं इमिणा जंपिणं । समागया 'ते 'नियाणवेला, ता
 भणिसुम्नि एए समरसहामया सुरसिद्धविज्जाहरा, जो एत्य
 सियालो जो केसरि त्ति । एत्यन्तरंमि विदणो सुरसिद्ध-
 ५ विज्जाहरेहिं माड्डवाश्रो । ओसरियाइं बलाइं । ठिया
 समरववहारमहामया विज्जाहरनरिन्दा अन्ने वि गयण-
 चारिणो । सुक्कं च णेण ममोवरि असणिवरिमं, वारियं च
 तं चकारयणेण भयवईए । ठिया चदूरे फुरत्तकरवालाभासुरा
 विज्जुसंगया विय मेहावली वामपामंमि भयवई । मए
 १० भणियं । भो भो विज्जाहरीसर, नियाणसेयं । ता किं इमिणा
 मायाजुण्णिएण, नियबलेण जुण्णामो त्ति । पडिवक्कं च तेण ।
 आहश्रो अहं सत्तीए 'उरे । पहारवियणाउरो निवडिओ
 धरणिवट्टे । उट्टाइओ कलयत्तरवो, किल्लिगिलियं अण्ण-
 रइबलेण । अमरिसवसेण उट्टिओ अहयं । रोसफुरियाहरं
 १५ च मए वि आहश्रो गयाए अण्णरईं, भिज्जिरत्ताणमत्यगो
 निवडिओ 'धराए । उट्टाइओ कलयत्तरवो, निवारिओ मो
 मए । गओ तस्स समीवं । समासासिऊण उट्टाविओ एओ ।
 लण्णो य सो ममं बाड्डजुण्णेण । तओ दप्पुट्टुरा विय वमहा
 पवणहया विय जलहरा मत्ता विय दिमागया तहा
 २० संपलग्गा दवे वि अन्ने, जहा कश्चिंधारापरिसिन्तगत्ताणं

१ AC om

२ B निहवेला ।

३ ACE om.

४ B बराउ ।

पहारसंचुषियमउडाणं च न लखिन्त्रो विसेसो अन्धाणं
 सुरसिद्धविज्जाहरेहिं । तत्रो मए विज्जावलादरेगेण विणि-
 ख्खिओ अणङ्गरई । उग्घोसिओ जयजयमहो सुरसिद्धविज्जा-
 हरेहिं, विमुक्कं च णे उवरि कुसुमवरिसं, समाहयं जयद्वरं ।
 तत्रो मए दिक्खमाणं पि रज्जं अणिष्कज्जणो गत्रो तवोवण- ५
 मणङ्गरई । अहमवि १य सयलविज्जाहरिन्दसमुदत्रो पविट्ठो
 नयरं । दिट्ठा य विरहपरिदब्बलज्जो आणन्दवाहोसोथणा
 देवी । ईसि विहसियं मए । विस्सिया य एसा ह्वविन्द-
 यस्सिन्तहिियएहिं पणमिया विज्जाहरिन्देहिं । कयाओ नय-
 रववत्याओ । अहिंसित्तो अहयं उभयवलविज्जाहरीसरेहिं १०
 तत्थ रज्जे । १ठावियाओ नोईओ ।

बोलीणा कइवयदियहा । १तत्रो ममं कइवयविज्जाहरेहिं
 विलासवईए य गत्रो गुरुजणदंसणत्थं । वन्दिया तेसिं
 चक्षणा । अण्णो विभूददंसणेण आणन्दो । विलासवईनिग्ग-
 मणदुहिओ य मिट्ठाएसमुणियसयलवुत्तन्तो तप्पभूद कुविओ १५
 अणङ्गरवईए गन्तूण सविणयं पसाइओ ईसाणचन्दो । एवं
 गमिज्जण कइवयदियहे ममागत्रो निययरज्जे । अदक्कन्तो
 कोइ कालो रज्जसुहमणुचवन्तस्सु ।

२अथया य मेह अ तुज्जयाए घणतमालभमरञ्जणसरिस-
 देहक्खवी एरावणसरिसो चउदन्तमुसलो चरिमजामावसेसाए २०

१ ACE om.

१ B om all down to चरिज्जन्तो कोइ० below l. 18.

२ ACE om.

२ CE om all down to जाओ मे पुओ ।

रथणीए दिट्ठो विलासवईए सुहपसुत्ताए सुमिणर्थमि
 १सयलसखणोववेओ २वयणेणसुयरं पविसमाणो महागदन्दो
 त्ति । सुहपडिबुद्धा एसा, साहिओ य हरिसवसुप्फुल्लोयणाए
 देवीए ममं । भणिया एसा मए । सुन्दरि, सयलविज्जा-
 ३हरनमिओ विज्जाहरचक्कवट्ठी पुत्तो ते भविस्सइ । पडिसुय-
 मिमीए । तथप्पभिदं विसेषेण तिवग्गसंपायणरयाए अइक्कन्ता
 नव मासा अइट्ठमाणि य^४ रदंदिथाणि । तओ सुपसत्य-
 तिहिमुज्जे जाओ सुओ । वट्ठाविओ अहं मञ्जरियाभिहा-
 णाए दामचेड्डीए । दिअं पारितोमियं । कारावियं वट्ठावणथं
 ५ जाव संपओ मासो त्ति । अजियवलापभावेण ६पाविथा
 रायल्लि त्ति काऊण अणाए चेव उवलाट्ठो^७ कथं च से
 नामं अजियवलो त्ति । पत्तो कुमारभावं ।

८एत्यन्तरंमि ममुप्पन्ना मे चिन्ता । को दाणि कालो
 अक्कापिरेणं ९दिट्ठाणं ति । १०दुप्पडियाराणि अक्कापियरो
 ११ लोयंमि भवन्ति । अअं च । किं ताए रिट्ठोए सेसफणा^{१२}रथण-
 लाभतुत्ताए, जा सुयणेहि न भुत्ता, जा न य दिट्ठा
 लसयणेहिं । ता मअं पुच्छिऊण विज्जाहरनरिन्दे अजियवलं

१ AD मयलसखणो । २ A मयासदुदं, D मयमेवदुदर । ३ B om.

४ AD पारिवारायल्लि त्ति । ५ A adds जाउ मे पुत्तो ; end of
 omission in CE. ६ ACE om. the whole passage down to next

रत्तंतरंमि p. 389, l. 3. ७ D om. ८ B दुप्पडियारा च मायापियरो भवन्ति
 लोचन्ति । ९ B adds जाऊ ।

भयवरं च गच्छामि वदेसं ति चिन्तित्वा संपादित्यं समी-
 दित्यं । अणुमन्त्रियं च तेहिं । निरुविज्जण कोट्टुवासां
 देवोसहं^१ निग्गञ्चो राया महया चडगरेण, अजियबलविउ-
 भिए तेलोक्कविण्णयजणए विमाणमाळ्ढो विलासवरसमेञ्चो
 कुमारअजियबलेण य^२ । कइवद्यदियहेहिं पत्तो सेयवियं, ५
 आवासिञ्चो सम्परिउसमूहसन्निहे उज्जाणे । पेसिञ्चो मए
 पवणगई, निवेइञ्चो तायस्स, पविट्ठो पडिहारसंसूइञ्चो ताय-
 सयासं । निवेइयं^३ कयञ्चलिउडेण ममागमणं । तञ्चो
 आणन्दवाइजलभरियलोयणो^४ कण्टइयसव्वङ्को उट्टिञ्चो महा-
 राञ्चो ; निग्गञ्चो^५ सयलन्नेउरअमच्चमहासामन्तनाथरेहिं^६ य १०
^७ परिहरिञ्चो । पञ्चोणिं गन्तूण निवडियाइं चल्लणेसु अस्मापि-
 ईण^८ अन्हे । परुसं च^९ पभूयसुभयवग्गेहिं ।^{१०} ममासासयाइं
^{११} कइकइवि अमच्चमहासामन्तेहिं । तञ्चो पवेमियाइं राइणा
 महाविभूइए [सेयवियं । जणणजणयाण निययदंसणेण
 आणन्दो कुमारेण कञ्चो । तञ्चो महाविभूइए]^{१२} अइक्कन्तो १५
 कोइ कालो^{१३} तायसगासे^{१४} चिट्ठन्तस्स ।^{१५} तञ्चो पञ्चत्तसुवगएसु
 जणणजणएसु काज्जण रक्खाभिसेयं नियाणजस्स^{१६} कित्ति-

१ B देवतोसहं । २ B om. ३ D om. ४ D before चल्लणेसु ।

५ B वरुस० । ६ B transposes. ७ D om. passage in brackets.

८ B adds चञ्चया गन्तूण नामकित्ति विसवइविण्णमणदुहिउ सिट्ठारसवयव-
 सुद्धियसयलसुत्ततो तथप्यभिई कुवित्ठ अणंगवईए गंतूव सविययं पसाइञ्चो रसावचंदो
 कुमारिइ एवं सो गभिकव तत्त कइवदियहे समानउ पुत्तो वि नायतत्ररिडिउ तत्त
 कइवि दिवेहिं cf. above p. 386. 1 16 ६ D कंत० ।

निलयाभिहाणस्म गभ्रो वेयडूपव्वयं । पविट्ठो रहनेउरचक्क-
वाणपुरं । अदक्कन्तो कोद कालो ।

- एत्यन्तरंमि आगभ्रो भयवं वज्जसोसपरिवारो संपुल्ल-
समणगणहरो^१ चउनाणसंगभ्रो चित्तङ्गभ्रो नाम विज्जाहर-
५ समणगो त्ति । आर्यल्लिभ्रो मए परिचणाभ्रो । निग्गभ्रो अहं
भयवन्तदंसणवडियाए । वन्दिभ्रो भयवं । धम्मलाहिभ्रो
भयवथा । भणियं च तेण । भो भो विज्जाहरीसर, पाविथं
तए फलं पुव्वभागधेयाणं ; ता इमं विद्याणिज्जण पुणो वि
कुसलपस्को 'मदं करेहि त्ति । मए भणियं । कौइसो
१० कुसलपस्को त्ति । आचिरिकभ्रो भयवथा पसमसंवेगमूलो
जिणदेसिभ्रो धम्मो । परिणभ्रो अण्हाणं, पडिवसं सक्कन्तं,
गहिथाइं अणुव्वथाइं । पुच्छिभ्रो भयवं चित्तङ्गभ्रो । भयवं,
अह किं पुण मए पुव्वमायरियं, जस्स इमो विविक्तो
पिययमाविरहजल्लणसंतावो परिणामो त्ति । भयवथा
१५ भणियं । सुण ।

- अत्यि इहेव भारहे वासे कम्मिणं नाम नथरं । तत्य
चन्दउत्तो नाम नरवई होत्या, जगसुन्दरी से भारिया ।
ताणं सुभ्रो रामगुत्तो नाम तुमं ति । एसा य ते उत्तरा-
वहनरीसरतारापीठधूया हारप्पहा नाम पिययम त्ति ।
२० कथं च तुमए इमोण मह विमयसुहमणुव्वन्तेण अणाभोगभ्रो

इमं । उवट्टिए वसन्तसमए गथादं तुन्हे कौल्लिउं उव्जाणं ।
 पवत्तादं कौल्लामञ्जियादं भवणदीहिथाए । ^१उवट्टियादं
 तौरमंठिएसु कथलीहरएसु । उवणीथं कुक्कुमविल्लेवणं । कञ्चो
 अङ्गराञ्चो । एत्यन्तरंमि समागयं हंममिङ्गणयं । तञ्चो कोउ-
 गेण सरसकुक्कुमविल्लिन्नहत्थेण गहिया तए हंसिया इयरीए ५
 हंसञ्चो त्ति । जणियं तेसिं^२ विरहदुखं । फसलियाणि
 कुक्कुमराएण । विमुक्काणि थेववेलाए । पथहाणि अञ्चोअं
 गवेसिउं । कुक्कुमरायसङ्गेण चङ्गवायासङ्गाए दंसणे वि परोप्परं
 नं पञ्चभिजाणियमणेहिं । विरहवेथणाउरादं च ववसियादं
 मरणं । पवाहिञ्चो दोहिं पि ^३तेहि गेहदीहिथाए अण्णा । १०
 निरद्धुनौवासं च निब्बुत्ताणि जलमण्णे । तञ्चो दुप्परिहथथाए
 जीवियस्स भवियञ्चथाए पियसंगमस्स अचिन्तसत्तीए कण्णो
^४अवणोयकुक्कुमरायं कण्ठगयपाणाणि उब्बुत्ताणि सहसा ।
 जायं परोप्परदंसणं । ^५पञ्चभिजायाणि अञ्चोअं ॥

एयं तए आयरियं, एयवइयरं च अं वड्डं कम्मयं, तस्स १५
 एसो परिणामो त्ति । तञ्चो मए चिन्तियं । अहो अयं
 नियाणं महन्तो विवाञ्चो त्ति । ता अल्लमणेथदुखसंवड्डुएण^६
 इमिणा पथासेण । पवज्जामि भयवञ्चो समीवे समणत्तणं
 ति । भण्णिञ्चो य भयवं चिन्तङ्गञ्चो । भयवं, विरत्तं मे चित्तं

१ read उवट्टियादं । २ E om. ३ ACE om. ४ BCE •चौध;
 ५ •चौधो, D sec. m. ६ BD पञ्चभिजाउ रक्कनेअवणा । ७ D •सपवदथ।

इमिणा नियचरियसवणेण । ता करेहि^१ मे अणुग्गहं,
 उत्तारेहि^२ इमाओ भवाडवीओ, देहि मज्झं समणत्तिज्जं ।
 पडिवसं भयवया । तओ अहं नियसुयाजियबलस्स दाऊण
 रज्जं^३ आघोसणापुब्बयं दवाविऊण य महाटाणं महया विभूर्इए
 १ वसुभूरणा देवीए य^४ पहाणपरियणेण^५ य मनेओ पवओ
 समणत्तणं । ता एयं मे विसेसकारणं ति ॥

तओ जयकुमारेण भणियं । भयवं, सोहणं विसेसकारणं ।
 धसो तुमं । अह कहं पुण भवाडवीओ उत्तरणं, उज्जिष्णाण
 वा कत्य गमणं ति । भयवया भणियं । सुण । एत्य अडवी
 १० दुविहा, दव्वाडवी भावाडवी य । तत्य दव्वाडवीए ताव
 उदाहरणं । जहा कुओ वि^६ य नयराओ कोइ सत्यवाहो
 पुरन्तरं गन्तुकामो घोसणं^७ कारेइ 'जो मए अमुगं पुरं
 गच्छइ, तमहं निद्वेषकारिणं अविग्घेण^८ पावेमि' त्ति ।
 ९ निमामिऊण^९ तमाघोसणं पयट्ठा तेण सह बहवे सत्थिया ।
 १५ तओ सो तेमिं पन्यदोसगुणे कहेइ । भो भो सत्थिया, एत्य
 खलु एगो पन्यो उज्जुओ, अवर्रो मणागमणुज्जुओ । तत्य जो
 सो अणुज्जुओ, तेण सुहयरं गम्भइ ; परं बज्जणा य कालेण
 पज्जन्ते^{१०} वि उज्जुयं ओयरिऊण इच्छियपुरं पाविज्जइ ।

१ B ०६ । २ BE ०६ । ३ E om. all down to वसुभूरणा ।

४ E om. ५ ACE om. ६ E करंइ । ७ B पराहेमि ।

८ E om. ९ E om. : D i. marg १० Bom., CE have

ओ उण उज्जुओ, तेण दसुयरेण^१ गम्भइ लहुं च पाविज्जइ,
जम्हा सो अतीव विसमो^२ मंकडो य । तत्थ खलु ओयारे
चेव असन्तभीमणा अहिलसियपुरमंपत्तिविग्घहेयवो दुवे
वग्घसिंघा^३ परिवसन्ति । ते य ओयरिउं^४ चेव न पयच्छन्ति ।
तओ ते पुरिमथारेण उद्धंसिक्खण ओयरियव्वं । ओइल्लाण ५
वि य ताव अणुवट्टन्ति जाव अहिलसियपुरसमौवं । उज्जग-
ल्लगं च पाणिणं वावाएन्ति^६; मग्गल्लगस्स य न पइवन्ति
न्ति । इस्का य एत्थ एगे मणोहरा सिण्णिद्धपत्तल्ला सुरहि-
कुसुमसोहिद्या मीयल्लक्काया, अन्ने य परिसड्डियपण्डुपत्ता
कुसुमफलविवज्जिया अमणोहरा य । तत्थ पढमाणं छाया वि १०
विणासकारणं, किं पुण परिभोगो ति । न तेसु वीसमियव्वं,
इयरेसु सुज्जत्तमेत्तं वीसमियव्वं ति । मणोहरस्सुवधारिणो
मज्जरवयणा य एत्थ मग्गतडड्डिया बहवे पुरिसा इक्कारेन्ति
‘एह^७ भो सत्थिया एह, एवं पि तं पुरं गम्भइ’ ति । तेमिं
वयणं न सोयव्वं । सुसत्थिया उण सुज्जत्तमेत्तमवि काळं १५
खणमवि न मोत्तव्वा । एयादणो नियमा भयं दुरन्तो य ।
येवो दवग्गी अप्पमत्तेहिं^८ ओल्लुहवेयव्वो, अणोल्लुहविज्जन्तो
नियमेण^९ उइइ । पुणो य दुग्गो उओो य^९ पव्वओ, सो वि
उवउत्तेहिं लङ्घियव्वो; अल्लङ्घणे य नियमा मरिज्जइ । तओ

१ B *यरे। २ BCE संकुटो। ३ B वसन्ति। ४ E *इवे।

५ C om. भो सत्थिया एह। ६ ACE वंति। ७ MSS. उ., CE =
उत्तमित्तव. cf. Hem. IV. 416. ८ D adds सो। ९ D om..

B after दुयो।

- वि य महन्ती ^१अदगुविज्ञगव्वरा वंसकुडङ्गी, सा वि य
 द्यथरं बोलेयव्वा ; संठियाणं च तीए ममीवे अणेए उवह्वा ।
^२तन्नो अणन्तरं च लङ्गओ ^३खड्डोलन्नो । ^४तस्स ममीवे
 मणोरहो नाम बभणो निस्समेव परिवसद । सो भणद ।
 ५ ^५भो भो सत्थिया, मणायं पूरेह^६ एयं, तन्नो गमिस्सह
^७त्ति । तस्स मो सोचव्वं वयणं, अवगणिल्लण गमव्वं । न खलु
 सो पूरियव्वो । सो खु पूरिक्खमाणो महत्तथरो एवद,
 पन्थाओ य पडिभंसद^८ । फलाणि य णं^९ एत्य दिव्वाणि
 पञ्चप्पयाराणि नेत्तादसुहयराणि किंपागणं, न पेक्खियव्वाणि,
 १० न वा भोत्तव्वाणि । बावीसं च णं एत्य घोरा ^{१०}महाकाया
 करात्ता पिमाया खणं खणमहिहवन्ति । ते वि य ण
 गणेयव्वा । भत्तपाणं च एत्य ^{११}विभागन्नो ^{१२}परिभुक्खमाणमईव
 विरसं दुल्लहं च ^{१३}एवद ^{१४}त्ति (विवागन्नो लणमईव सरसं
 जहा ^{१५}वासथसुयजवाभेसजं)^{१६} । तत्य न विसादणा होयव्वं ।
 १५ ^{१७}अपयाणयं न कायव्वं ति, रयणीए वि आमदुयं निचमेण
 वहित्तव्वं । एवं च गक्खमाणेहिं, देवाणुप्पिया, खिप्पमेवाउवी
 लहिक्खद, लहिन्ता य तमेगन्तदोगस्सवप्पियं निब्बुदपुरं
 पाविक्खद त्ति । तत्य न होन्ति पुणो केद किल्लेसोवह्वा ॥

१ D अग्निः । २ ACE om. ३ D खडा°, CE कुडु ।

४ B तस्समीवे । ५ E om. भो भो सत्थिया । ६ ACD °हि ।

७ ACE °वि, D °हि । ८ D पडिहंविक्खद, B पडिहंजद ।

९ E om. १० E महाकारात्ता । ११ B om., A विवागन्न । १२ ACE

om. १३ B om. १४ B वासत्त च जवा° ? १५ D अपायथयं ।

एस दिदृक्त्तो, इमो उण उवणञ्चो ॥ एत्य सत्यवाहो तिल्लोय-
 चिन्तामणौ सुरासुरपूइञ्चो अरहा । घोसणं तु अस्केवणि-
 विस्केवणिसंवेयणिनिव्वेयणिलक्खणा धम्मकहा । सत्थिया थ^१
 संसाराडविल्लङ्गणेण निव्वुइपुरपत्थिया^२ जीवा । अडवौ पुण
 नारथतिरिथमणुयदेवगइस्सत्थणो संसारो । उज्जुयपन्थो ५
^३साडधम्मो ; मणागमणुञ्जुञ्चो सावयधम्मो, सो वि थ पञ्जने
 साडधम्मफलो चेव इच्छिज्जइ । न थ भावञ्चो अपडिवस-
 साडधम्मा संसाराडविं लङ्गेत्ति^४ । इच्छियपुरं पुण जम्मजरा-
 मरणरोगमोगाइउवइवरहियं मिवपुरं । वग्घमिंघा थ मोख-
 विग्घहेयवो रागदोषा । अभिभूया थ णोहिं पाणिणो पेच्छ- १०
 माणा वि माइन्दजास्ससरिसं जीवल्लोयं न चएन्ति पडिविज्जिउं
 परमपथसाहयं समणत्तणं । पवस्सवयाणं पि थ एए असंपत्त-
 केवल्लभावाणं न सुयन्ति मगं, विमुक्कजिणवयणमग्गे अहि-
 ह्वन्ति जीवे न उण इयरे त्ति । मणोरमरुक्कप्पायाञ्चो
 सपडिवन्धाञ्चो थौपसुपण्डयसंमत्ताञ्चो वसहीञ्चो । परिसडिय- १५
 पण्डपत्ताञ्चो थ अणवज्जवसहीञ्चो । मगतउत्त्या हक्कारण-
 पुरिसा परल्लोयविरुद्धोवएसदाथगा पामत्त्याइ अकल्लाणमित्ता,
 सुसत्थिया उण अट्टारससौलङ्गसहस्सुधारिणो समणा^५ । दवग्गी
 कोहो ; पव्वञ्चो माणो, वंसकुडङ्गी माया, खड्डोल्लञ्चो खोहो ।
 मणोरहवम्भणो इच्छाविसेसो, थेवपूरणे वि इमस्सु अपज्जवसा- २०

१ ACE om.

२ D •पत्थिया ।

३ B सुसाड० ।

४ AD लुवेर ति ।

५ E समपमा ।

एगमणं । किंपागफलाणि सहादशो विषया । शीश्रोणहरलुहा-
पिवासादद्या य बावीसं परीषदा पिशाया । विरसं भोचणं
अणवज्जं मज्जयरविन्तीए^१ एसणिज्जं । अपयाणयं सया अप्प-
माश्रो । जामदुयगमणं च सज्जायकरणं । एवं च वट्टमाणेहिं,
५ देवाणुप्पिया, सिग्घमेव भवाडवी लङ्घिज्जद, लङ्घिन्ता य
तमेगमन्तमणावाहं सिवपुरं पाविज्जद त्ति ॥

तश्रो संजायसस्यन्तदेसविरदपरिणामेण भणियं जय-
कुमारेण । भयवं, एवमेयं न अज्जहा । गहियाहं अणुज्जयाहं ।
पविट्ठो नयरिं । कश्रो से पिउणा जुवरज्जाहिसेश्रो । पवत्तो
१० सेविउं भयवन्तं मणकुमारं । विन्तो मासकप्पो । गश्रो भयवं ॥

एत्यन्तरंमि सो धणसिरौजौवनारश्रो तश्रो नरयाश्रो
उज्ज्वट्टिज्जण संसारमाहिण्डय अणन्तरज्जंमि य तहाविहं
कंपि अकामनिज्जरं पाविज्जण मश्रो ममाणो समुप्पश्रो
इमस्सु चैव जयकुमारस्सु भाउयत्ताए त्ति । जश्रो काण्णमेण,
१५ पदट्ठावियं च से नामं विजश्रो त्ति । पत्तो कुमारभावं च
वज्जहो जयकुमारस्सु, अवज्जहो जयकुमारो ^१विजयस्सु । एवं
च अदक्कन्तो कोद कालो ।

अज्जया असारयाए संसारस्सु निरवेत्तयाए मसुणो
विचित्तयाए कस्यपरिणामस्सु सपज्जवसाणयाए ^२अज्जणो

१ ACE •विजिय, BD •विन्ती :

२ BD दयस्सु :

३ E अंतुषो, D first hand, B अंतुषो ।

पञ्चतमुवगश्चो राया । अक्षित्तो रज्ज्मि घामन्तमण्डलेण
 जयकुमारो । विजश्चो य पञ्चोसेण पलायमाणो रज्ज्द्विहं
 काऊण बद्धो रज्ज्चिन्तएहिं । जाश्चो य से जणणीए सोश्चो ॥
 अक्षया य अत्याइयामण्डवगयस्स राइणो आगया समुद्दवीई
 विथ सुत्तानियरवाहिणी पाडसमिरी विथ समुत्तयपञ्चोहरा ५
 मलयमेहसा विथ चन्दणगन्धवाहिणी वसन्तलक्ष्मी विथ
 इतरपत्ततिलयाहरणा पडिहारौ । तीए य दुहाविरिक्क-
 संघडियकमलसंपुडेण विथ मत्ययावत्यिएण अञ्जलिणा पणामं
 काऊण विणत्तो राया । देव, एसा खु ते जणणी केणावि
 कारणेण देवदंमणमहिलमन्ती पडिहारभूमौए चिट्ठइ । तश्चो १०
 ससंभमं 'चिट्ठइ तुभे' त्ति भणन्तो 'रायसंघायं उट्ठिश्चो
 राया । गश्चो द्वारभागं । पणमिया जणणी भणिया य ।
 अम्भ, किं न महाविश्चो अहं, किं वा आगमणपञ्चोयणं । तश्चो
 पइइया एसा । भणियं च जेण । अम्भ, १ किंनिमित्तमिमं ।
 तीए भणियं । जाय, सुयसिणेहसंवड्ढियसोयाणल्लवियारो ; ता १५
 देहि मे पुत्तजौवियं । राइणा भणियं । अम्भ, कुश्चो भयं
 कुमारस्स । तीए भणियं । जाय, ठिई एसा पयापरिवाल्लणुक्क-
 याणं नरवईणं, जं पडिवक्कभूश्चो महया जत्तेण रत्तिक्कइ ।
 तश्चो सो कुमारो 'मा अक्षसामन्तपयारिश्चो संपथं अहिइ-
 विस्सइ' त्ति गहिश्चो रज्ज्चिन्तएहिं. अणुमयं च मए एयं । १०

१ E om.

२ D किंनिमित्तो ते इ सोउ, B किंनिमित्तिय सोउं ।

- किं पुण जहा तस्म सरौरे पमाञ्चो न हवद्, तहा तए
 जदयव्वं ति । राइणा भणियं । अम्म, किं पडिवत्तभूञ्चो मे
 कुमारो ; जइ एवं, ता को उण सपस्को त्ति । ता किं
 एइणा । एहि, अभिन्नरं पविसन्ह । पविट्ठो राया । उवणौयं
 ५ से जणणीए आसणं । उवविट्ठा य एसा । भणियं च णेण ।
 भो भो महन्तया, आणेइ इह कुमारं । गया कुमाराणयण-
 निमित्तं रायपुरिमा । चिन्तियं च राइणा । अहो णु खलु
 ईदमं इमं रज्जं, जस्स कए महं अणाचिक्खियकारणन्तर-
 मवत्तम्बिऊण एयं पि ववसियं महन्तएहिं ति । ता किं एइणा
 १० बन्धुजणस्स वि अणिव्वुइकरेण विहसकिलेसायासमेत्तेण
 परमपमाएक्कहेउणा विवागढाहणेणं रज्जेणं । एतयं पि
 बज्जमाणो अविद्वयसंसारसकवाण जीवाणं । अञ्चो देमि इमं
 कुमारस्स, अवणेमि सुयमिणेहमंवड्डियमोयाणलवियारमन्वाए ।
 एत्यन्तरंमि पुव्वकथककटोमेणं राइणो उवरि वहपरिणाम-
 १५ परिणञ्चो अणिञ्चो कुमारो । दिट्ठो राइणा, मवज्जमाणं च
 ठविञ्चो मीहासणे । आणाविथा सुगन्धोदयभरिया कणथ-
 कलसा । गहिञ्चो राइणा मयमेव एक्को, गहिया य अञ्जे
 पहाणसामन्नेहिं । अहिमित्तो कुमारो । भणियं च णेण ।
 भो भो सामन्ता, भो भो महन्तया, एम भे राय त्ति ।
 २० कूडा नवञ्जा राइणा सेससामन्तएहि य । तञ्चो चलणेसु

निवडिऊण पुच्छिंथा अन्ना । अन्न, अवि अवगच्छो ते
 सोधाणल्लो । तन्नो महापुरिसचरियविन्दयस्सिक्खित्तद्विययाए
 भणियमन्नाए । जाय, कहमेवं^१ अवदेद ; न खलु इन्धणेहिंतो
 चेव अवगमो सोधाणल्लस्सु । रादणा भणियं । अन्न, किं पुण
 एत्थ कारणं ति नावगच्छामि । तीए भणियं । जाय, सुण ।
 महामिसभूयं खु^२ एयं रज्जं । एयवज्जमाणेण य कुण्णिमगिद्धा
 इव मण्डला अपरमत्यपेच्छिणो कावुरिसा न गणेन्ति सुकथं,
 स जाणन्ति उच्चियं, न पेच्छन्ति आयदं ; विमयविममोच्चियमणा
 सम्बहा तं तमायरन्ति, जेण साहीणे सग्गनिव्वाणमणमाहणे
 अचिन्तिचिन्तामणिरयणभूए मण्यत्ते निरयमेव गच्छन्ति १.
 त्ति । महापुरिसो य तुमं ति कच्चन्नो^३ अवगच्छामि । एसो
^४उण ते भाया कयाद न एवंविहो हवेज्ज त्ति । अकल्लाण-
 मित्तवं च राया हवर । तस्स खलु अणारिया विमयल्लोखु-
 यत्तणेण कइं नाम अन्धे पिया भविस्सामो । "तन्नो 'देसद
 णे' एस विमयसाहणं धणं' ति करेन्ति अकरणिज्जं, अंपन्ति ।
 अजंपियस्सं, पवत्तन्ति उभयल्लोगविरुद्धे, नियत्तन्ति धम्मववसा-
 यान्नो । तन्नो सो सयं पि पावकन्नो पावकन्नोहि य पवत्तिन्नो,
 नत्थि तं अं न सेवद । अन्नो जमासक्खियमिमस्सु, तं इमान्नो
 निधमेण ते संभावेमि । ता कइं सोधाणल्लो मे अवदेद त्ति ।

१ D ०चं ।

२ B om.

३ CE खव० ।

४ B च, A तुष, CDE पुष ।

५ B तवउ० ।

६ D खो ।

- रादृणा भणियं । अम्ब, अल्लमामङ्गाए । सत्यो खु कुमारो ।
 अहवा किमणेण । पवञ्जामि अम्बाए अणुआओ मयल्लजौव-
 निव्वुहकारथं समणत्तणं ति । तीए भणियं । जाय, अल्लं ते
 समणत्तणेणं । 'पथं परिवालेहि, एयस्स वि थ करेहि
 १ जुवरञ्जाहिसेयं ति । रादृणा भणियं । अम्ब, ताथपसाय-
 ल्हाल्लियाओ धम्माओ पयाओ । निउत्तो थ एयामिं परि-
 वालणे कुमारो । कथरञ्जाहिसेयस्स थ विबद्धो जुवरञ्जाहि-
 सेओ । जिणधम्मबोहेण विरत्तं च मे चित्तं संसारवासओ ।
 ता किं बड्डणा । करेउ पसायं अम्बा, पवञ्जामि अहं
 १ समणत्तणं ति । भणिकुण निवडिओ चल्लणेसु । तीए भणियं ।
 जाय, अं ते रोयह ; किं तु अहं पि पडिवञ्जामि त्ति ।
 रादृणा भणियं । अम्ब, पयइमिग्गुणे संसारे जुत्तमेयं । एत्थ
 खल्ल, सव्वे सपञ्जवसाणा निचथा, पडणन्ता उम्मेहा, विओय-
 पञ्जवसाणा संजोया, मरणन्तं जौविथं । अकथसुकथकम्माण
 १ थ दादृणो विवाओ, दल्लहं च मणुयत्ते जिणिन्दवयणं । ता
 किञ्चमेयमम्बाए वि । भणिओ थ कुमारो । वञ्च, ताथप-
 सायल्लियाओ पयाओ ; तं तहा चेड्ढियव्वं, जहा पयाओ
 केणह उवह्वेण न सुमरेन्ति ताथस्स । परिञ्चइयव्वं कुमार-
 चेड्ढियं, अवल्लम्बियव्वं रायरिमिचरियं, न महल्लियव्वो
 १ पुव्वपुरिसविडन्तो असो । किं बड्डणा । जहा सुल्लङ्गमिह

माणसत्तणं इवह, तथा कायव्वं ति । भणिया य रज्जुचिन्ताया
 सामन्ता य । तुभ्भेहिं पि उच्चियं नियविवेगस्स सरिं
 ताथपसायाणं अणुत्तं महाकुलस्स विद्धिकारयं कित्तौए
 हियं पयाकुमाराणं उभयसोयसुहावहं चेद्वियव्वं ति । तत्थ
 केहिंचि इहसोयसावेक्खएहिं भणियं । महाराथ, कौदमा ।
 अण्णाणं महाराथविरहियाणं दवे वि सोया । तथावि अं
 देवो आणवेह । अण्णडिहयसामणो देवो । के अण्णे समीहि-
 यन्नरायकरणस्स विसेसओ. परसोथमग्गे । तओ अहिणन्दि-
 ऊण एयं तेमिं वयणं उद्विओ राया । पयट्ठो सणंकुमारा-
 थरियसमीवं ।

१०

एत्यन्तरंमि समागओ गुरुपवत्तिकहणमित्तो सिद्धत्यो
 नाम बभणो । भणियं च तेण । देव, संसिद्धा ते मणोरहा ।
 इहेवागओ भगवं सणंकुमाराथरिओ, आवाभिओ तेन्दुगुञ्जाणे ।
 एवं च सोऊण हरिसिओ राया । सत्तट्ठ वा पथाणि गन्तूण
 तप्पएसट्टिएणेव पडिलेहिय महियलं समुल्लमियरोमह्वं ।
 धरणिनिहियजाणकरयलेणं वन्दिओ णेण, वन्दिऊण पयट्ठो
 भयवन्तदंसणवडिथाए । विअत्तो महन्तयसामन्तेहिं । देव,
 संपसं चैव समीहियं देवस्स । ता एत्थेव पसत्थतिहिकरण-
 सुऊत्तजोए पय्पइस्सइ देवो । पडिसुयं राहणा । गओ गुरु-
 समीवं । इथरेहिं पि विजयं भणिऊण द्वावियं महादाणं, १०

- ‘काराविद्या सव्याययणेषु’ पूया । अत्रथा य पसत्ये तिहि-
करणसुञ्जतजोए समारूढो रक्षरं परियरिओ रायलोएण
उग्घोसिञ्जमाणए वरवरियाए पूरेणो अत्यिजणमणोरहे^१
‘अहो अण्णरौयमहो उत्तिमपुरिसचेट्ठियं’ ति भणमाणेहि
५ पुलोइज्जमाणो नाथरेहिं ‘अणाहा काथन्दी, अयासो य
एसो पव्वज्जाए’ ति जंपमाणीहिं सदुक्कं कहकहवि
दिसुमाणो नाथरियाहिं वज्जन्तेण पुष्पाहट्ठरेण पठन्तेहिं
मङ्गल्लाहं वन्दिवन्नेहिं^२ पव्वज्जानिमित्तं निग्गओ नयरीओ
राया । पत्तो तेन्दुगुज्जाणं । पव्वइओ एसो सणकुमाराथरिय-
१० समीवे सइ जणणीए पहाणपरियणेण य । कंचि वेसं
चिट्ठिजण य वन्दिजण य भयवन्तं बाहोत्तलोथणा पविट्ठा
काथन्दिं रायनाथरया । अत्रथा य समत्ते मासकप्पे विह-
रिओ भयवं । अहिञ्जियं च सुत्तं जयाणगारेण । तओ
निरइथारं सामणमणुवालेन्तस्स अइक्कणो कोइ कासो ॥
- १५ इओ य ‘न वावाइओ पव्वइओ’ ति जाओ वे ‘मण्णरो
विजयस्सु । पेसिया य णेण ‘कुओइ काळाओ इमस्सु
‘नियपसइयपुरिसा वावायमा । तेहिं चिय ‘किंनिमित्तं
अणिमित्तं वावायणं’ ति अवावाइज्जण ‘वावाइओ’ ति निवेइयं
विजयस्सु । परितुट्ठो खु एसो ॥ अत्रथा य ‘कथाइ कस्सइ मं

१ BE करा० ।

२ E ‘वाइ’

३ BI वंदेहि य ।

४ B पञ्चासो ।

५ B कचचि ।

६ B नियय० ।

दद्रूण श्वेज्ज जिणधम्मपडिबोहो' ति 'अवस्सुभवियम्भयानि-
 ओएण अणुन्नविय गुरुं कइवयसुसाज्जपरिवारिओ सयणा-
 लोयणनिमित्तं कायन्दिं चैव गओ जयाणगारो । निवेइयं
 राइणो । कुविओ एसो वावायगपुरिसाणं । सहाविद्या षेणं
 पुच्छिया य । अरे कत्य वा कहं वा तुभेहिं सो समणग- ५
 व्वधारी वेरिओ मे वावाइओ ति । तओ तेहिं विज्जाय-
 तयागमणेहिं भणियं । देव, नन्दिवद्धणे सन्निवेशे । केसा-
 संकारविगमेण न पच्चभिन्नाओ अणेहिं । तओ पुच्छिओ तत्य
 एगो समणगो 'कहिं कयमो वा एत्य जओ' ति । तेण
 भणियं । एत्य नागदेवहरए जो एस ज्ञाणसुवगओ ति । १०
 तओ 'सुज्जेव तसुज्जाणं' ति गन्तूण वावाइओ अणेहिं ।
 राइणा भणियं । अओ कोइ तवस्सी तुभेहिं वावाइओ, सो
 उण महापावो इहागओ ति । तेहिं भणियं । देव,^१ न सक्कं
 विद्याणामो । राइणा भणियं । किं 'गयं एत्य संपयं
 वावाएस्सामो' । पडिस्सुयं च षेहिं । निग्गओ य एसो १५
 १निधमन्दिराओ भयवन्तदंसणनिमित्तं । दिट्ठो षेण भयवं
 वन्दिओ य । धम्मसाहिओ य भयवया । कहिओ से सज्जु-
 भासिओ धम्मो । न विरत्तो एसो संसारवासाओ ति
 सुणिओ से अहिप्पाओ । भणिओ य एसो । महाराच,
 अवगयं चैव तए एयं, जहा कम्मपरिणामफलं संसारियाण २०

१ D 'अवाए नि', E om.

१ E om.

१ BD विपचीर ।

सन्नाथं सुहं दुःखं च । सर्वे सन्ता सुहं अहिंसवन्ति, न
 दुःखं । मूलं पुण इमस्स धम्मो । तस्स परिणामो सुखवया
 पियसमागमसुहारं सोहग्गं आरोगया विज्जला य भोया ।
 ता अवल्लमेहि सयल्लसोखनिहाणभूयं धम्मं, आयरसु मेत्तिं,
 १० वड्ढेहि दाणं, करेहि सव्वमत्तेसु दयं ति । विजएण चिन्तियं ।
 ममुप्पसं इमस्स मरणभयं, अन्नो एवं भणाइ । ता कच्चिं
 वड्ढइ त्ति । चिन्तिज्जण भणियं च णेण । भयवं, जं तुमं
 आणवेमि । अन्नं च । जयप्पभूइमेव पड्डिवन्नो तुमं वीय-
 रागभासियं धम्मं, तयप्पभूइमेव आठत्तं मए इमं । भयवया
 १० भणियं । सोहणं कयं १तए । तन्नो कंचि वेलं पक्खुवासिज्जण
 पविट्ठो नयरिं । चिन्तियं च णेण । अज्जेव एयं दुरायारं
 वावाएमि । पसन्ते वि भयवन्ते पुव्वकयकिल्लिट्ठकम्मपरिणई
 चेवेत्थ कारणं विजयस्स । भणियं च

अइसंकिल्लिट्ठकम्माणवेयणे जो उ होइ परिणामो ।

१५ सो संकिल्लिट्ठकम्मस्स कारणं जमिह पाएण ॥

समागया रयणौ । भणिया य राइणा पुव्वपेसिष्ठा
 वावायगपुरिष्ठा । अरे अज्जं तं दुरायारं वावाएमो त्ति
 पड्डिस्सुयमणेहिं । अत्थमिन्नो मियङ्को । कहवथपुरिषपरि-
 वारिन्नो गम्भो जयाणगारसमीवं विजन्नो ; दिट्ठो य णेण
 १० निवायसरणपदीवो व्व सज्जाणमंगन्नो भयवं । तिव्वाणुहाव-
 कसाओयएणं च कड्ढियं मण्डल्लग्गं । अहिंसयारं गहिन्नो

कसाएहिं । अवगथा सुकथवासणा,^१ पवत्तो महामोहो,
 आसगच्छिओ तिव्वकसपरिणईए । पवडुमाणकोवाणलेण पइओ
 खिरोहराए, एगपहारेणेव पाड्डियं उत्तिमङ्गं । 'विजयकुमारो
 चेव एसो' ति 'अहो विचिन्तया जीवसरियाणं, अचिन्तणीया
 कम्मणो गइ' ति चिन्तिऊण अवगथा साउणो ॥

अथवं पुण गभीरयाए आसथस्स विसुद्धयाए^२ नेत्तौए
 अचलिययाए झ्माणस्स निम्ममयाए सरीरे भाविययाए जिण-
 वयणस्स खीणप्पाययाए पावकम्मणो विसुद्धयाए खेषाभावस्स
 थिरयाए संजमधिईए आसन्नयाए परमपयस्स अपरिवड्डिय-
 सुहपरिणामो चइऊण देहं समुप्पन्नो आणथाभिहाणे देव-
 लोए खिरिप्पेहे विमाणे अट्टारससागरोवमाऊ वेमाणिओ
 ति । ^३विजयओ विथ तं वावाइऊण महणुभावं कथक्खिं
 मन्नमाणो अप्पाणं पविट्ठो नथरिं । सेससाउणो वि गोसे
 गया सणकुमारायरियसमौवं । साहिओ सयल्लवुत्तन्नो आय-
 रियस्स । सुषीसो ति^४ काऊणमणन्नसरिसं कयं परिदेवणं ॥
 गुहणा । इथरो वि थ विजयनरवई तथप्पभूरत्तेव महया
 पावोदएण समुप्पन्नमहावाहिवेयणो 'जओ वावाइओ' ति

१ BD सत्रा ।

२ BD add जीवाचसुवरि ।

३ CE om. all down to इथरो वि D i. marg.

४ A सुषी D सुषी - - B सुषीसो ।

एहमेतेणमप्याणं कयत्थं मज्झमाणो अहाउयं पाणिजण
 दक्खमच्चुणा मञ्चो समाणो उप्पन्नो पक्कप्पहाए पुठवीए
 दससागरोवमाज्ज महाघोरनारञ्चो त्ति ॥

जयविजया य सहोयर जं भणियमिहासि तं गयमियाणिं ।

५ वोच्छामि पुब्बविद्धियं धरणो लच्छी य पदभञ्जा ॥

पञ्चमं भवगगहणं समत्तं ॥

॥ षट्ठो भवो ॥

अत्रिय इहेव जम्बुद्वीवे भारहे वासे परिहरिया अहक्षेणं
वज्जिया कालदोसेण रक्षिया उवइवेण निवामो नयसिरीए
माथन्दो नाम नथरी ।

जोए मज्जमत्तकामिणिलीलासंकमणणेउररवेण ।

भवणवणदोहिअोयररया वि हंसा नडिक्खन्ति ॥ १

जोए सरलसहावो पियंवओ धम्मनिश्चियनियच्चित्तो ।

पढमाभाषी नेहालुओ य पुरिसाण वग्गो ॥

तस्य दरियारिमइणो सुकथधम्माधम्मववत्यो कालमेओ
नाम नरवई । तस्स अईव वज्जमओ सयल्लनयरिसेट्टिचूडामणी
वन्धुदत्तो नाम सेट्ठि त्ति । सो य परक्खओ परकलत्ते न १०
अभत्यणाए, अलुद्धो परविभवे न धम्मोवक्खणे, असंतुट्ठो
परोवयारे न धणागमे, अहिगओ पौईए न मच्छरेणं,
दरिहो दोसेहिं न विहवेणं । तेण सा नथरी मल्लधवणं पिव
पारिजाएण वसन्तो विद्य कुसुमुग्गमेण पाणससिरी विद्य
मेहावलीए सरथकाओ विद्य चन्दमण्डलेणं अहिं विभूसिद्य ११
त्ति । तस्स कमलायरस्स विद्य विक्कुप्पइ कोसो मित्तमण्डलेण,
कप्पतइवरस्स विद्य खन्धे पायं काऊण गहियाइं फलाइं

- अत्यनिवहेण । तस्म समाणकुलरुवविश्वसहावा हारप्यहा
 नाम भारिया । स इमौण मह धमत्यश्रमगपसरं विसय-
 सुहम^१णुहविंसु त्ति ॥ इओ य सो आणयकप्यवामी देवो
 तंमि देवलोए अहाउयं पाखिऊण चुओ समाणो मसुप्यओ
 १ हारप्यहाए कुच्छिमि । दिट्ठा य णाए तीए चेर रयणीए
 हरिमजामंमि सुमिणए दिव्वपउमामणोवविट्ठा धवलदुगुल-
 निवसणा विविहरयणखचियरसणाकलावा सुकुमाहमिउफसेण
 उत्तरीएण पच्छादयपओहरा सुत्तावलीविहम्मियाए सिरो-
 हराए^२ ३रुण्टन्मऊयरफुल्लगद्धियकमला धवलकरिवरेहिं
 १० दिव्वकञ्जणकलसेहिं अहिंसिस्समाणा सिरी वयणेणसुघरं
 पविसमाणि त्ति । तओ तं दट्टूण विउट्ठा एसा । साहिओ
 तीए हरिसनिबराए दइयस्स । भणिया य णेण । सुन्दरि,
 सिरिनिवासो ते पुत्तो भविस्सइ । पडिस्सुयमिमौए । तओ
 विसेसेण तिवग्गसंपायणरयाए अइक्कन्तो कोइ कासो । पत्तो
 ११ पसूइममओ । पसूया य एसा, जाओ से दारओ, निवेइओ
 परितोसनामाए चेडियाए बन्धुदत्तस्स । परितुट्ठो एसो ।
 दिन्नं तीए पारिओसियं । कयं उचियं करणिज्जं । अइक्कन्तो
 मामो दारयस्स । पइट्ठावियं च मे नामं पियामहस्स सन्निथं
 धरणो त्ति । पत्तो कुमारभावं, गाहिओ कलाकलावं ।
 १० निष्साओ य तत्थ पयाणसारी भवुत्तो ॥

१ E ०कवतस्स अइक्कन्तो कोइ कासो इओ य etc

२ CE adds विम्भाजसावा ।

३ ACE ०मसुप्यह०

एत्यन्तरंमि सो विजयजीवनारम्भो तन्मो नरयाश्चो
 उम्भट्टिजण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तहाविह-
 मणुट्टाणं काजण तीए चेव नघरीए कन्थियस्स सेट्टिस्स अथाए
 भारियाए कुष्किंसि इत्थियत्ताए उववसं त्ति । जाया
 कासल्लसेण । परट्टावियं च से नामं लक्खि त्ति । पत्ता १थ ५
 जोम्भणं । अचिन्तणीयथाए कम्मपरिणामस्स १भविद्यम्भयाए
 १निओएण मसाविभूर्ईए परिणीया थ जेणं । अत्थि पीई
 धरणस्स लक्खीए, न उण तीए धरणंमि । चिन्नेइ एमा ।
 अस्सं मे जीवसोएण, अत्थ धरणो परदिणं दीसइ त्ति ।
 एवं च विउम्भणापाथं१ विमयसुहमणुवन्ताणं अइक्कन्तो १०
 कोइ कालो ॥

अज्जया थ पयत्ते मयणमहसवे कीलानिमित्तं पयट्टो
 रइवरे धरणो मसयसुन्दरं उज्जाणं । पत्तो नघरिदुवारदेसं ।
 एत्यन्तरंमि तन्मो चेव उज्जाणाश्चो कीलज्जण गन्धो रइवरेण
 नघरिदुवारदेसभायं पञ्चनन्दिसेट्टिपुत्तो देवगन्धि त्ति । १५
 मिक्षिया रइवरा दुवारदेसभाए । वित्थियथाए रइवराणं
 न दोणं पि जिग्मणपवेसभूमौ५ । भणियं च देवगन्धिणा ।
 भो भो धरण, ओसारेहि रइवरं ताव, जाव मे पविसइ
 रइो त्ति । धरणेण भणियं । अइगन्धो मे रइो, न तीरए
 बालेउं । ता तुमं चेव ओसारेहि, जाव मे नीसरइ त्ति । १०

- देवमन्दिषा भणियं । भो भो धरण, अह केण लण अहं
भवन्नो जणन्नो, केण रहवरं ओसारेमि । धरणेण भणियं ।
भो भो देवमन्दि, 'तुल्लमेवेयं । एवं च वित्यक्का दुवे वि
वेड्डिपुत्ता । इट्ठो निग्गमपवेसमग्गो^१ नाथरयाणं । पवित्थिषो
५ जणवाओ, विस्साओ एस वुत्तन्तो मथरिमहन्ताएहिं । आलोचियं
च षेहिं । दुवे वि खु महापुरिसपुत्ता, न खलु एत्य एगस्स
वि निरागरणं जुक्खइ त्ति । ता इमं एत्य पत्तथासं ;
निबभ्भिज्जन्ति एए । जहा । कीस तुभ्भे पुब्बपुरिसज्जिएणं
विह्वेणं गव्वसुब्बइइ । केण तुम्हाण नियमुओवज्जिएणं
१० दविणजाएणं दिस्सं मत्तादाणं । केण वा काराविओ धम्माहि-
गारो । केण वा अम्भुद्धुरिओ विह्ववग्गो । केण वा परि-
ओसिया जणणिजणथा । ता किमेइणा निरत्यएण वज्जजणो-
वह्वसिज्जेण अहोपुरिमियापाएण वेड्डिएणं । अओ उवसंह-
रइ एयं, ओसारेइ नियनियथामाओ सेव पिट्ठओ रहवरे'
१५ किमज्जेणं ति । एवमाओचिज्जण 'इणमेव तुभ्भेहिं ते वत्तव्व ।
त्ति भणिज्जण विसज्जिया^२ वयणविस्सासकुमला^३ धम्मत्य-
विशारथा परिणथा वओवत्याए निवामो^४ 'उवसमस्स इह-
परलोयावायदंसगा सुट्ठिया धम्मपत्थे सयल्लमथरिजणवज्जमथा
सत्तारि चारिया^५ । गया ते तेमिं समीवं । अम्भुट्ठिया य
२० षेहिं । अणुसासिया चारिएहिं । साहिओ पउराधिप्पाओ ।

१ E तुल्लामवेयं, B •तुल्लमेवेयं । २ A •पावेस• । ३ E inserts च ।

४ BE धम्मपत्थ• । ५ E •या । ६ C धम्मस्स । ७ वा• ।

सोहणं ति परितुट्टो देवनन्दी । असोहणं ति लख्खिओ
 धरणो । भणियं च तेण । भो भो महन्तथा, जं तुभे
 आणवेह, तमवस्स मए^१ कायव्वं । किं तु पडिबोहिओ अहं
 तुभेहिं, लख्खिओ य^२ अत्तणो चेद्विणं, महदं मे ओहावणा,
 आमगमपायं च मत्तेमि अत्ताणयं । ता एवं मे^३ अणुग्गहं ।
 करेह । ओसारिज्जन्तु एए रहवरा । गच्छामो य अन्हे इओ
 अज्वेव देसन्तरं । तओ संवच्छरेण जो चेव णे^४ पड्ढयं
 दविणजायं विठविज्जण इहागच्छिय अहियं मप्पुरिसचेद्वियं
 करेस्सइ, तस्सेव सन्तिओ रओ इमीए चेव तेरसीए पवि-
 सिस्सइ वा निक्कमिस्सइ वा । चारिएहिं भणियं । अलमेइणा^५
 अभिनिवेशेण । धरणेण भणियं । न अत्तहा मे निव्वुई होइ ।
 चारिएहिं भणियं ।^६ पउरामेत्य पमाणं । धरणेण भणियं ।
 निवेशेह पउराणं । देवनन्दिणा भणियं । जुत्तमेयं, को एत्य
 दोसो । तओ निवेशयं पउराणं । बड्ढमयं च तेसिं । सहाविद्या
 'य तेसिं जणणिजणया । साहिओ वुत्तन्तो, बड्ढमओ य तेसिं'^७
 पि । तओ काराविद्या मवहं 'न तुभेहिं एएसिं संवाहणा
 कायव्वा' । सहाविद्या धरणदेवनन्दो । ममप्पियं पत्तेयं^८ तेसिं
 पच्चदौणारल्लकपमाणं भण्डमोळं । कथं च ववत्यापत्तयं 'जो
 चेव एएसिं संवच्छरम्भन्तरे अहिययरदविणजाएण पोइसं
 पयडइस्सइ, तस्सेव सन्तिएण रहवरेण गन्तव्वं, न इयरस्स' ।^९

१ BCE च्छं, B ने ।

२ B om.

३ CE खमेव ।

४ B बड्ढयं ।

५ BCE पउर० ।

६ E दोषविज्ज० ।

७ E om.

दिक्षा य णेहिं महत्या । मुद्दियं पत्तयं । कूठं पत्तरभण्डारे^१ ।
निग्गथा नियपरिवारपरिवारिथा महथा चउयरेण धरण-
देवनन्दीः गेण्हऊण जहोचियं भण्डं पयट्ठा देसन्तरं, एगो
उत्तरावहं, अवरौ पुब्बदेमं ।

- ५ एत्यन्तरंमि चिन्तियं लच्छीए । दीहाणि देसन्तराणि,
सुहेण विओओ, दुक्केण समागमो; ता न-याणामो,
अन्तराले किमहं पाविस्सं ति^२ । अवावाविओ चैव विउत्तो
रु एसो । गया य ^३मत्यवाहपुत्ता एगं पयाणयं । पेसियाओ
य एएमिं बन्धुदत्तपञ्चनन्दीहिं मरीरद्धिमिन्तमाओचिय
१० आउच्छिऊण नयरिमहन्तए सपरिवाराओ वल्लओ, मिलि-
याओ य एएमिं । पददिणपयाणएहिं^४ च ^५गच्छमाणाणं
अइकन्ता कइवि^६ दियहा ॥

असया य परिवहन्ते मत्ये दिट्ठो^७ धरणेण एगंमि वण-
निउत्ते अञ्चन्तसोमरूवो उप्पायनिवाए करेमाणो विज्जाएर-

- १५ कुमारओ । गओ तस्स समीवं । पुच्छिओ य एसो । भो
किंनिमित्तं पुण तुमं अमंजायपक्खो विथ गइउपोयओ
सुइवियारोवल्लिक्खिमाणनइङ्गणगमणसुओ विथ उप्पाय-
निवाए करेसि । आचिक्ख, जइ अकहणिज्जं न होइ । तओ
अओ से भावसुयया, अओ आगई, अओ वयणविज्जाओ' ति

१ B अंढयारे, E अंढायारे ।

२ B किमेत्थ भविस्सर ति ।

३ E om

४ E अणं च ।

५ E om.

६ E कइवय ।

७ AD add य ।

शिनित्जण भणियं विज्जाहरेण । भो, सुण । अहं खु वेयढ-
 पव्वए अमरपुरनिवासी हेमकुण्डलो नाम विज्जाहरकुमारो
 अणभत्यविज्जो मयनिओयपरो तत्येव शिट्ठामि, जाव समा-
 गओ तायस्स परममित्तो विज्जुमाळी नाम विज्जाहरो ।
 भणिओ य ताएण । कुओ तुमं, कीस वा विमणदुक्खणो ५
 'दौसमि । तेण भणियं । विज्जुमाओ अहं । विमणदुक्खणत्ते
 पुण इमं कारणं । दिट्ठं मए विज्जुमाओ इहागच्छमाणेण
 उज्जेणीए निव्वेयकारणं । ताएण भणियं । कीइसं निव्वेय-
 कारणं । विज्जुमालिणा भणियं । सुण ।

अत्यि उज्जेणीए सिरिप्पहो नाम राया । तस्स ह्विणि व्व १०
 कुसुमावहवेजयन्ती जयसिरी नाम धूया । सा य पत्येमाणस्स
 वि न दिक्षा कोइणरायपुत्तस्स सिसुपालस्स, १ दिक्षा इमेण^२
 वक्खेसरसुयस्स परोवयारकरणेक्कलालसस्स सिरिविजयस्स ।
 कुविओ सिसुवालो । आगओ जयसिरिविवाहनिमित्तं
 सिरिविजओ । तओ पारड्ढे महाविभूर्ईए विवाहमङ्गलवे १५
 निग्गथा मयण^३वन्दणनिमित्तं समालोचिय विहाएणमवरकन्दं
 दाऊणं अवहरिया सिसुवालेण जयसिरी । उट्ठाइओ कल-
 थलो । सुणिओ वुत्तन्तो सिरिविजएणं । लग्गो मग्गओ ।
 समासाइओ सिसुवालो । आवडियमाओहणं । गाढपहारौकएणं
 च जेऊण सिसुवालं नियत्तिया जयसिरी । पहारगइयथाए १०

१ B संवुतो ।

१ BE put न दिक्षा here.

२ B adds सिरिप्पहेय

३ B पूया० ।

य सो महाणभावो पाणसंसए वट्टए । सा वि राधधूया 'न
 अहमेयंमि अकथपाणभोयणे पाणवित्तिं करेमि' त्ति
 वामकरयलपणामियवयणपङ्कया अणासिक्खणीयं अवत्यन्तर-
 मणुहवन्ती दुक्खेण चिट्ठइ ॥ एयं मे एत्य कारणं । ताएण
 ५ भणियं । ईइसो एस संसारो । खेत्तणयभूया खु एत्य
 कस्यपरिणईए पाणिणो । ता अस्सं निब्बेएण ॥ तन्नो मए
 चिन्तियं । साहियं मे कल्लं चेव हिमवन्तपव्वय^१गधस्सु
 दरिहइग्गयं महोसहिमवसोइऊण गन्धव्वरइनामेण गन्धव्व
 कुमारेण^२ मम वयंसएण । जहा भो हेमकुण्डल, सच्चो खु
 १० एस सोथवाओ, जं अचिन्तो हि मणिमन्तोसहीण पभावो
 'त्ति, जन्नो एयाए ओसहीए सो पहावो, जेण विदारियट्ठी^३
 वि खग्गाइपहारो इमौए पक्खालणोयएणं पि पणट्टवेयणं
 तखणा चेव इण्णइ त्ति^४ । दिट्ठपच्चया य मे एसा । ता
 गच्छामि अहयं हिमवन्तं गेण्हऊण 'तयं ओसहिं उवणेमि
 १५ सिरिविजयस्सु । तन्नो सुमरिऊण कहंचि गघणगामिणिं
 विज्जं गन्नो हिमवन्तपव्वयं । गहिया ओसही । 'ओइसो
 हिमवन्ताओ । 'मा सिरिविजयस्सु अच्चाहियं भविस्सुइ' त्ति
 पड्डिनियत्तो वेएण । पत्तो एयं निउअं, खीणयाए वेयागमणेण
 वीसमणनिमित्तं ओइसो इइइं, कयं चलणायोयं उवविट्ठो

१ C गुफा० । २ B ०रइए, E om मम वयंसएण ।

३ D om. all down to नीव । ४ E ०त्तो ।

५ E om. ६ E तं, B तत्त । ७ BE om.

१ कुरवपायवसमीवे, ठिओ मुडत्तमेत्तं, उच्चलिओ य उच्चिणिं ।
 सुमरिथा गयणगामिणी विक्खा, जाव अहिणवगिहीयत्तणेण
 गमणसंभमेण य विमुमरियं मे पयं । तओ सा न वद्दत्ति
 उप्पाथमिवाए करेमि । धरणेण भणियं । भो एवं ववत्थिए
 को इह उवाओ । हेमकुण्डलेण भणियं । नत्थि उवाओ । ५
 अओ चेव राथउत्तविणाससङ्काए^१ उत्तसद्द मे हियं, पणसद्द
 मे मरं । सव्वहा न अप्पपुत्ताण समीहियं संपक्खद्दत्ति दढं
 विमलो ण्हि । धरणेण भणियं । भो अत्थि एस कप्पो, अं सा
 अन्नस्स ममत्तं पढिक्खद्द । हेमकुण्डलेण भणियं 'अत्थि' ।
 धरणेण भणियं । अद्द एवं, ता पढ ; कथाद्द अहं ते पयं १०
 ल्लसामि । तओ हेमकुण्डलेण 'नत्थि अविमओ पुरिस-
 सामत्थस्स' त्ति चिन्तिय सामन्नसिद्धिं काज्जण पढिया
 विक्खा । पयाणस्यारित्तणेण ल्लद्धं पयं धरणेण । साहियं
 हेमकुण्डलस्स । परितुट्ठो एसो । भणियं च णेण । भो भो
 महापुरिस, दिस्सं तए जीवियं मम समीहियसंपायणेण १५
 राथउत्तस्स ; ता किं^२ ते करेमि । धरणेण भणियं । कथं ते^३
 करणिक्खं ; गच्छ, समीहियं संपाडेहि । तओ हेमकुण्डलेण
 'अहो वे महाणुभावय' त्ति चिन्तिय 'परत्थं^४ करेज्जासि'
 त्ति भणिज्जण दिस्सं ओसच्चिवल्लयखण्डं । पणयभङ्ग^५भीरत्तणेण

१ B कुरवस० ।

२ E ०सासंकार ।

३ B adds पिचं ।

४ E ने ।

५ E परमत्तं ।

६ B भीरत्तणेण ।

गह्विषं^१ च षेण । गम्भो विष्वाहरो, आगम्भो य धरणो
निययसत्यं । अद्रक्कन्ता कइवि दियहा ॥

अस्यया य गिरिनरतीरंमि समावासिए सत्ये गवल-
जलयवणा वेस्मिनिवद्भुद्धकेसहारा वक्कलद्धनिवसणा^१ कलिय-
५ कोडण्डवावडग्गहत्था सुणयवन्द्रसंगया सदुक्कं ह्यमाणा दिट्ठा
धरणेण नाइदूरगामिणा सवरजुवाणय त्ति । महाविद्या षेण
पुष्किया य । भो किंनिमित्तं ह्यह त्ति^२ । तेहं भणियं ।
अञ्ज, अत्यि अन्धाणं कालसेणो नाम पत्नीवई ।

अस्स इह विन्धियाओ सत्तिनियानाणि चिन्तयन्तीओ ।

१० न समल्लियन्ति दुग्गं परचक्कभए वि वाहीओ ॥

एक्कसरघायलद्धा अस्स य करिक्कुम्भदारणेक्करसा ।

न वि विहल्लन्तसरौरा गच्छन्ति पयं पि केसरिणो ॥

सो खु केसरौ आगओ त्ति आयल्लिय घेत्तूण कोटणं
कलियसरं^३ च एगागौ चैव निग्गओ पत्तीओ । न दिट्ठो^४ च
१५ षेण नग्गोहपायवन्तरिओ केसरौ । गम्भो तस्स समीवं ।
गह्विओ य षेण पट्ठिदेसे । वावाइओ तेण^५ वल्लिज्जण
'कट्टारएण केसरौ । तेण वि य से^६ तोडियं' उत्तिमङ्गलणं ।
तओ सो 'नत्यि मे जीवियं' ति मल्लमाणो जल्लणपवेस
काउमारद्धो । सुणिओ से एम वुत्तन्तो गेहिणौए । तओ
२० सा वि आवक्कसत्ता तं चैव काउं ववसिया, वारिया वि

१ E धरणं । २ C कलिय० E कलिय० । ३ E om.

४ B om. ५ E om. ६ B करिवाह । BE transpose.

पत्नीवद्गणा न विरमद् न्ति । तत्रो तेण पेक्षिया अन्हे तीए
 बंधारणत्थं पिउणो से आणयणनिमित्तं । वीररसपहाणो खु
 सो मयणवच्छलो य । ता न-याणामो, किं पडिवञ्जिस्सुद
 न्ति । महादुक्कपौडिया असमत्या य धरिउं इमं सोयाररेयं
 अविज्जमाणोवाया य पडिवञ्जिऊण इत्थियाभावं केवलं ५
 इयन् । धरणेण भणियं । भद्दा, अलं मोएण । दंसेहि^१ ने
 पत्नीवदं । कथाद् जीवावेमि अइयं । तत्रो चसणेसु निवडि-
 ऊण हरिस^२वसुप्फल्लोयणेहिं^३ जंपियं सवरेहिं । अज्ज, एवं
 तुमं देवायारो विद्य आगईए । "ता "तुमं चेव समत्यो
 सि देवं समासासेउं^४ । अन्नं च । जद् अन्हेसु अणुग्गहबुद्धी १०
 अज्जसु, ता तुरियं गच्छुअज्जो; मा तस्स महाणुभावसु
 अज्जाइयं भवे । तत्रो घेत्तूण विज्जाहरविदणं ओसहिवसयं
 आइइय वेसरं कइवयनियपुरिसपरिवारिअो तुरियतुरियं
 गअो सत्यवाइपुत्तो । दिट्ठो य तेणं नग्गोइपायवतसंमि
 चियगाससंठिअो इहिरधारापरिचित्तगत्तो सिणेइसारमसइं १५
 १६ रोवमाणीए जायाए संगअो काससेणो । निवेदअो से
 बुत्तन्तो सवरजुवाणएण । अब्भुट्ठमाणो य सुच्छानिमीलिय-
 लोयणो निवडिअो धरणिवट्ठे । धरणेण भणियं । उदयसुदयं
 ति । तत्रो आणीसमुदयं नलिपिपत्तेणं । कूडमोसहिवसयं
 दाज्जसुत्तिमङ्गखण्डं । सित्तो य णेण,^५ जाव अचिन्नायाए २०

१ E. ०. २ D om. वहु, E om सव । ३ E सं । ४ E om.

५ A देवसमासेउ । ६ CE om. ७ B adds मोसहिवसयद्वयं.

ओसहिपहावस्स पुब्बह्वाओ वि अहिययरं दंसणीओ अल-
 खिच्चमाणवणविभाओ उट्ठिओ कालसेणो । तुट्ठा य से
 घरिणी सद्द परिउणेण । चलणेसु निवडिऊण भणियं च
 णेण । अज्ज, पियथमाजीयरक्खणेण संपाडियमहापओयणा तुह
 ५ सन्निया पाणा ; किमेत्थ अवरं भणीयद्द । धरणेण भणियं ।
 सब्बसाहारणा सेव महापुरिमपाणा हवन्ति । किमेत्थ
 अहियं । कालसेणेण भणियं । १ता आदसउ अज्जो, जं मए
 कायब्बं ति । धरणेण भणियं । महापुरिमो खु तुमं ; ता
 किं अवरं भणीयद्द : तद्दा वि सत्तेसु दया^१ । कालसेणेण
 १० भणियं । परिवज्जिया जावज्जीवमेव मए अज्जवयणेण पारड्डी ।
 धरणेण भणियं । कथं मे करणज्जं । तओ गओ सत्यवाह-
 पुत्तो निघयसत्थं ॥

अद्दकन्ता कइवि टियहा अणवरथपयाणएण । दिट्ठो
 य णेण पक्खसन्धीए उववामट्ठिएण^१ आथामुहीसन्निवेसंमि
 १५ आवासिए सत्ये जरओरनिवसणो गेहयविस्सित्तमव्वगत्तो
 खन्धदेमारोविघतिक्खसूखिओ असोरो सेव चारो त्ति करिष
 गहिओ वज्जन्तविरसडिण्डमं वण्णत्थ्यामं नीयमाणो चण्डाल-
 जुवाणओ त्ति । तेण वि महन्तं सत्यमवल्लोदय सुद्धयाए
 आसथस्स वल्लहयाए जीवियस्स तस्स समीवंमि सेव महया
 २० सहेण जंपियं । भो भो सत्यिया, २सुणेह तुभे । महासर-

१ CE om. १ CE add कावणा । १ BCE संवियथ । ४ B सुवह ।

निवासी मोरिओ नाम चण्डालो अहं, कारणेण य कुपत्वलं
 पयडो, विप्लवद्वुद्वौहि य दण्डनासिएहिं अपेच्छिजण चोरे
 अदोसयारी चेव मन्दभागो गिहीओ न्हि । ता मोयावेह,
 भो मोयावेह; मरणगओ अहं अज्जाणं । अन्नं च, मरण-
 दुक्खाओ वि मे इयमअहियं, अं तहाविहनिक्कलक्कपुअपुरि- १
 सज्जियस्स^१ असस्स^२ विण वि दोसेणं महलण ति । ता
 मोयावेह, भो मोयावेह । तओ सुद्धचित्तयाए चिन्तियं
 धरणेण । न खलु दोसयारी एवं जंपह । कइणापवसेण
 भणिया णेण ^३आरखिया । भो भो कुलउत्तया, मम कएण
 विहौरह सुज्जत्तयं, जाव एयमन्तरेण विअविजण नरवई^४ १।
 दविणपयाणेणवि^५ मोयावेमि एयं । तेहिं भणियं । अह
 एवं, ता लज्जं होहि । तओ घेत्तूण नरिन्ददरिसणनिमित्तं
 दौणारसयसहस्समुलं सुत्ताहलमालं गओ नरवदसमौवं ।
 दिट्ठो य णेण राया । माहिजण वुत्तन्तं विअत्तो चण्डाल-
 न्तरेण नरवई । कओ से पमाओ । दूयसहिओ य तस्स ११
 मोक्खणनिमित्तं आगओ तमुद्देसं । मोयाविओ एसो । 'तुभे'
 इमस्स जीविद्यदायग' ति भणिजण पूरया आरखिया ।
 °देवाविजण पाहेयं भणिओ °य चण्डालो । भइ, मंपाडेहि

१ CE °विअज्जस्स । २ BCE कुलजसस्स । ३ CE आरखिया ।

४ B °नरी । ५ B °सेव य मोयावेमि । ६ CE सुजे ।

७ B adds पारिवायिअव दुवई, CE read हवा० ।

८ B om.

समीहितं । 'अप्य, मा तुह सा अवत्या हवउ, जीए मए
चिय पओयणं' ति भणिकण [कथञ्चलिउडो खिदनिमित्त-
जाणुकरयलसुत्तिमङ्गो पणमिऊण सत्यवाहपुत्तं]^१ गओ
चण्डालो^२ ॥

- १ धरणो वि^३ य कहवयपयाणएहिं पत्तो उत्तरावहतिअय-
भूयं अयलउरं नाम पट्ठणं । दिट्ठो^४ य राया । बड्डमज्जिओ
तेणं । विभागसंपत्तौए य विक्किणियमणेण भण्डं । समासादओ
अट्ठगुणो लाभो । ठिओ तत्येव कयविक्कयनिमित्तं चत्तारि
मासे । पुणोयएणं च विडत्तं^५ दविणजायं । मंखाविथं च णेण,
१० जाव अत्यि कोडिमेत्तं ति । तओ गहियं मायन्दिमं ववहारो-
चियं भण्डं । भराविओ मत्यो । पद्यट्ठो 'नियदेसागमण-
निमित्तं मद्यया चउयरेण ।

पददियहपयाणेण य सवरवङ्गगेयसुहितमयजुहं ।

थेवदियहेहि मत्तो पत्तो कायम्मरिं अउविं ॥

- १५ °वसहमयमहिंसमड्डलकोलमयसंकुलं महाभौमं ।

माहन्दविन्दचन्दणनिहड्डसमिसूरकरपसरं ॥

फलपुट्टतहवरट्टियपरपुट्टविमुक्कं विममहसबोलां ।

एतहकणहकयन्दोलणवाणरबुक्काररमणिज्जं ॥

१ AB om. the passage in brackets.

१ B adds तस्य समीवाच

कायस न बुच चित्तेव ।

२ B adds तउ ।

३ BCE om

४ B adds यद्वयं ।

५ D °देसापममिनिमित्तं ।

६ CE वसपपच०,

BD correct it in वसपमव ।

७ B मड्डरचल० ।

८ CE तहकणाकाचर ।

मयणाहदरियहस्त्रियसह^१समुत्तत्यफिडियगयजूहं ।
 वणद्वजालावेडियसलमयरायन्तगिरिनियरं ॥
 निहयवराहघोणाहिघायजञ्जरियपल्लोयन्तं ।
 दप्पुदुरकरिनिउरुम्दलियहिन्तालसंघायं ॥
 तौए वहिऊण सत्यो तिल्लि पयाणाद^२पल्लममीवे । ५
 आवासिओ य पल्लजलयरमंजणियमंखोहं ॥
 आवासिऊण तौरे^३मरस्स मण्णमि कौलिऊण सुहं ।
 तो रयणौए सत्यो सुत्तो दाऊण^४थाणादं ॥
^५रयणौष्ठ चरिमजामंमि भौमण(य)मिङ्गमह[गह]गहभा ।
 अह सवरभिन्नसेणा पडिया मत्थमि वीसत्ये ॥ १०
 हण हण हण त्ति गहभसहमंजणियजुवदमंतासा ।
 अओन्नमंभमा लग्गदीहकोदण्डमंघाया ॥
 तौसे मसहबोहियसत्यियपुरिसेहि मह महाभीमं ।
 जुञ्जमह मंपल्लगं मरोहविष्किन्नमरनियरं ॥
 मत्थियपुरिसेहि दढं मेणा दप्पुदुरेक्कवौरेहिं । १५
 आवाए स्त्रिय खित्ता दिमो दिमं हरिणजूह व्व ॥
 तो वौरसेणपमुहा सवरा सव्वे पुणो वि मिलिऊण ।
 अओसतञ्जणाजणियरोमपसरा समण्णौणा ॥
 अह निक्खिओ म सत्यो थेवत्तणओ य सवरसेणाए ।
 पयरो पिवौल्लियाणं भीमं पि भुयंगमं उमह ॥ २०

१ B समुत्तमिडिय० । २ D पल्लव०. B पल्ल० । ३ C सरयमयंकांमि,
 E सवमयंमि । ४ CE दावारं । ५ B add- रत्थंतरमि ।

निष्प्रणिऊण थ मत्यं रित्यं घेत्तूण निरवसेसं पि ।

बन्दं पि किंपि सवरा उवट्टिथा कालसेणस्स ॥

भणियं च णेहिं । एयं रित्यं मत्याओ देव आणीयं

बन्दं च किंपि थेवं । संपइ देवो पमाणं ति । तओ काल-

५ सेणेण पुच्छिया बन्दयपुरिसा । भो कुओ एस मत्यो कस्स

वा मन्तिओ त्ति । एत्यन्तरंमि सौहकयपहारसंरोहणनिमित्तं

मत्यवाहपुत्तेण १ महागओ उवलद्धो पच्चभिन्नाओ णेण

संगमो नाम मत्यवाहपुत्तपुरिसो^१ । भणियं च णेण । भइ,

कहिं तुमं मए दिट्ठो त्ति । तेण भणियं । न-याणामो,

१० तुमं चेव जाणसि त्ति । कालसेणेण भणियं । अवि आसि

तुमं इओ उत्तरावहपयट्ठस्स मम पाणपयाणहेउणो अविक्खा-

यनामधेयस्स मत्यवाहपुत्तस्स ममौवे^२ । संगसेण भणियं । को

कहं वा तुह पाणपयाणहेउ । कालसेणेण भणियं । अत्यि

इओ अइयवरिमंमि कयन्तेणेव केसरिणा कहंचि कपटगयपाणो

१५ अहं कओ आसि । तओ इओ उत्तरावहं वच्चमाणेण

केणावि मत्यवाहपुत्तेण न-याणामो कहंचि जीवाविओ^३

हि । ता एवं भो मज्झ पाणपयाणहेउ त्ति । तओ सुमरि-

ऊण वुत्तन्तं पच्चभियाणिऊण कालसेणं भणियं संगसेण ।

जइ एवं, ता आसि दिट्ठो तुमए । काससेणेण सबडमाण-

२० मवहण्डिऊण पुच्छिओ संगमओ^४ । भइ, कहिं भो मत्य-

१ B सह समानओ, CE सह चानओवलओ । २ BCE om. 'पुत्त' ।

३ E सजीवं, C समीव । ४ CE जीवाओ । ५ CE संगमो ।

वाहपुत्तो । तत्रो वाहजलभरिथलोयणेण भणियं संगमएण^१ ।
 भो महापुरिष, देवो विद्याएइ न्ति । कालसेणेण भणियं ।
 कहं विद्य । संगमएण^१ भणियं । सुण, एसो खु तस्स सन्नित्रो
 चेव सत्यो । आवडिए य सत्यघाए कोदण्डधरसहाओ दिट्ठो
 मए सवरसंसुहं धावमाणो । 'तत्रो न संपयं विद्याणामि । ५
 तत्रो एयमायखिज्जण दीहं च नौससिय 'हा कयमकज्जं' ति
 भणिज्जण मोहसुवगओ कालसेणो, वक्कसाणिलेण वीदओ
 सबरेहि, लद्धा चेयणा । भणियं च णेण । हरे, न एत्य
 कोइ वावाइओ न्ति । सबरेहिं भणियं । न वावाइओ, केवलं
 पहारौकओ न्ति । तत्रो निरुविया पडिबद्धपुरिसा, न १०
 दिट्ठो य धरणो । तत्रो एगत्य रित्यं करेज्जण समासासिज्जण
 सत्यं पडिबद्धपुरिसाण य वणकम्ममाइसिय धरणगवेसण-
 निमित्तं पयहाविया दिमो दिमं सवरपुरिसा । अण्णणा य
 'हा द्दु कयं' ति चिन्तयमाणो गओ तं गवेसिउं^२ । न
 दिट्ठो य तेण धरणो । समागओ सत्यं । मिलिया सम्भ- १५
 सवरा । निवेइयं च णेहिं । देव, न दिट्ठो न्ति । तत्रो परं
 सोगसुवगओ कालसेणो । भणियं च णेण ।

द्वज्जणजणंमि सुकयं असुहफलं होइ मज्जणजणस्स ।

अह भुयगस्स ४विदिच्चं खौरं पि विमत्तणमुवेइ ॥

१ CE संक्षेपे ।

२ BCE om

३ B adds चारचद्धमि ।

४ AD चदिच्चं, CE विद्दुः ।

दिक्षा य षेण पाणा मन्त्रं जायात् तद् य पुत्तस्स ।

एयस्स भए पुण मन्वमेव विवरौयमायरियं ॥

ता किं एदणा अयासकुसुमनिग्गमेण विथ निप्फलेणं
वायावित्थरेणं । भो भो सत्थिया, भो भो सबरा । एसा
५ महं पदस्सा ।

जद तं न घडेमि अहं इमिणा विहवेण पञ्चहि दिणेहिं ।

पदमामि सुज्जयज्जयवहजालानिवहंमि किं वज्जणा ॥

एवं च पदसं काऊण कथं कुलदेवयाए कायम्भरि-
निवासिणीए ओवाइयं ।

१० जद तं महाणभावं जीवन्तं एत्थ कहवि पेष्किस्सं ।

दमहि पुरिसेहि भयवद तो तुण्ण वल्लं करिस्सामि ॥

एवं च ओवाइयं काऊण गहियाणयदिवसपाहेया पट्ट-
विद्या धरणगवेशणनिमित्तं दिमो दिमं सबरा । अप्पणा वि थ
असन्तविमणदुक्खणो गच्छो तं गवेमिउं ॥

११ सो पुण धरणो विणिक्खिए सत्थे 'न एत्थ अन्नो उवाओ'

त्ति चिन्तिऊण ओसहिवसथमेत्तरित्यो घेत्तूण सत्थिं पसाणो
पिट्ठओसुहो^१ । जायाए भएणं च मुढदिमामण्डलं तुरिय-
तुरियं गच्छमाणो पत्तो मुज्जत्तमेत्तसेसे वामने

वज्जविहइत्तसाहासंघट्टसंभवन्तवणदवं ।

१० वणटवपलित्तकन्दरविणिन्तसोहं ।

सौहृद्यपडिह्यहृत्यकडेवर^१कथारविसमं ।
 विसमखलणदुखहिएडन्तभौथमुद्धमयं ।
 मयहृदिरपाणमुदयघोरन्तसुत्तवग्धं ।
 वग्धभयपलायन्तमहिसउलं ।
 महिसउलचलणयभग्गदयअथगर^२ ।
 अथगर^३विमुत्तनौभाससद्भूमं ।
 भौमवज्जविहभमन्त^४कव्वायलत्तसत्तं ।
 सत्तस्यकालसकथं^५पिलिन्धनिलयं नाम पव्वयं ति ।

तस्य य अणुचियचलणपरिसक्कणेण खीणगमणमत्तिं
 सेयजललवाल्लिद्धवयणकमलं च पेच्छिऊण लच्छिं चिन्तियं १०
 धरणेण । अहो मे कम्मपरिणई, जेण पियसमाए वि
 ईदमौ अवत्य न्ति । लच्छीए चिन्तियं । किलेसो वि मे
 बज्जमन्त्रो चेव एयस्स आवईए । गविट्ट^६ धरणेण लच्छीए
 पाणसंधारणनिमित्तं फलोययं, न^७ उण लद्धं ति । अदक्कन्तो
 वासरो । पसुत्ताइं पल्लवमत्थरे । अदक्कन्ता रथणी । विदय- ११
 दियहे य जामसेत्तसेसे वासरे खुहापिवासाहिभूया
 नग्गोएपायवच्छायाए निवडिया लच्छी । संमिन्धिमिमीए

१ CE ककचवरंवार० । २ CE पसुत्त० । ३ CE चलणयलणयचवरं,

A चलणयलणयचवरं, B चलणेयभयचवरं । ४ A कथायसौ, D sec. m.

५ AD चिचिंथ०, CE पिलिन्धि०, B चिल्लिथ० । ६ B adds व ।

७ CE उवसकं ति, they om. the next four words.

लोयणजुयं,^१ विमूढा से चेषणा, निवडियं तालुयं, मिलायं
 वयणकमलं । तन्नो धरणेण चिन्तियं । अहो दाहणो
 जीवल्लो गो, अचिन्ता कम्मपरिणहं, न मे जीविण्णावि एत्थ
 साहारो त्ति । तन्हावि वाहजकभरियल्लोयणेण^२ संवाहियं मे
 ॥ अङ्गं । समागया चेषणा । तन्नो अञ्जत्तसद्धं जंपियमिमौए ।
 अञ्जत्त, द्ढं तिमाभिभूय ण्हि । तन्नो सो 'सुन्दरि,
 धीरा होहि, आणेमि उदयं, तए ताव इहेव चिट्ठियञ्च'^३
 ति भण्णुण आरूढो तत्तवरं । ^४पल्लोदयं उदयं, न उण
 उवलद्धं । तन्नो 'उदयमन्तरेणं न एमा जीवइ' त्ति
 १० "तुवरिट्ठियं पेच्छिक्कण" 'तीए य किर रसेण मंगयं
 मिलाभूयमवि^५ सोणियं उदयमारिच्छं इवइ' त्ति ता एएण
 सुमरियपन्नोएणं 'देमि से तुवरिट्ठियारसेणं संपाडिअोदय-
 भावं ^६वाहजिरामोक्कणेण नियमेव रुहरिं, इमिणा य
 वणदवग्गिणा पइक्कण कुहावणोयणनिमित्तं ऊहममं ति;
 १५ अञ्जहा निस्संसयं न होइ एसा, विवञ्जाए य इमौए किं
 महं जीविणं; अत्थि य मे वणमरोहणं ओमहिवल्लयं, तेण
 रुहरिमंगएणेव अवणोयवणवेयणो इमौए वि न दुक्ककारणं
 भविस्सइ' त्ति चिन्तिक्कण नियच्छरियाए पल्लामपत्तपुडयंमि
 संपाडियं समीहियं ति । गन्नो तीसे समीवं । भणिया एथ

१ D corrects कयलं ।

२ ACE •यणं ।

३ CED पु० ।

४ CE उवरिट्ठियं ।

५ CE om. all down to सुमरिवपन्नोएण ।

६ BD •निय ।

७ CE om. वाहज D i. marg.

८ CE om.

एसा । सुन्दरि, संपन्नमुदयं, ता पियउ सुन्दरी । पियं च
णाए । समासत्या एसा । उवणीयं च से मंसं । भणियं च
णेणं । सुन्दरि, एयं खु वणदवविवन्नससयमंसं, भुक्खिया य
तुमं, ता आहारसु त्ति । आहारियमिमीए ॥

तन्त्रो कंचि वेसं गमेऊण पयट्टाणि दिणयरणुसारेण १
उत्तरामुहं । पत्ताणि य महासरं नाम नयरं । अत्यमिन्त्रो
सूरिन्त्रो त्ति न पदट्टाणि नयरं । ठियाणि जस्काएण । तन्त्रो
अइऊन्ते जाममेत्ते जंपियं लच्छीए । अज्जउत्त, तिसाभभूय
न्दि । धरणेण भणियं । सुन्दरि, चिट्ट तुमं, आणेमि उदयं
नईन्त्रो । गहिन्त्रो तत्य वारन्त्रो, आणीयमुदयं । पौयं च १०
णाए । पसुत्तो धरणो । चरिमजामंमि य विउट्टा लच्छी ।
चिन्तियं च णाए । अणुकूलो मे विही, जेण एभो ईदसं
अवत्यं पाविन्त्रो त्ति । ता केण उवाएण इन्त्रो वि अहिययरं
मे हवेज्ज त्ति । एत्यन्तरंमि य आरखियपुरिसपेक्किन्त्रो
गहियरयणभण्डो खीणगमणसत्ती पविट्टो चण्डह्हाभिहाणो १५
तज्जरो । इट्टं च से वारं । भणियं चारखियनरेट्ठिं । अरे,
अप्पमत्ता हवेज्जह । गहिन्त्रो खु एसा, कहिं वचइ त्ति ।
सुयं च एयं लच्छीए, आयसिन्त्रो चण्डह्हापयसहो । चिन्तियं
च णाए । भवियव्वं एत्य कारणेण । ता पुक्कामि एयं, किं
पुण इमं ति । कयाइ पुज्जन्ति मे मणोरहा । तन्त्रो २०

- दीहसुंकारपिसुणियं गथा चण्डहृदसमीवं । पुष्किञ्चो एषो ।
 भइ, को तुमं, किं वा एए दुवारदेसंमि इमं वाहरन्ति ।
 तेण भणियं । सुन्दरि, अक्षं मए । किं तु पुष्कामि सुन्दरिं
 'अवि अत्यि एत्य कहिंषि थेवमुदयं' ति । तीए भणियं ।
 १ अत्यि, जइ मे पञ्चोयणं साहेमि । तञ्चो चिन्तियमणेणं ।
 अहो धौरया इत्यियाए, अहो साहसं, अहो वयणविआसो ;
 ता भवियब्बमिमीए १पत्तभूयाए न्ति । चिन्तिऊण अंपियं
 चण्डहृद्रेणं । सुन्दरि, महन्ती खु एसा कहा, न मंखेवञ्चो
 कहिउं पारीयइ । तहावि सुण । संपयं ताव तक्करो अहं,
 १० नरिन्दगेहाञ्चो गहेऊण रयणभण्डं नीसरन्तो नथराञ्चो
 उवण्डुो दण्डवामिएहिं । लग्गा मे मग्गञ्चो१ बड्डया दण्ड-
 वामिया, एगो थ अइयं । खीणगमणसन्ती थ एत्य पविट्ठो
 न्ति । १एए थ १अन्धारयाए रयणीए सावेरकयाए जौविथस्स
 साहारणयाए पञ्चोयणस्स 'संपयं च णे अहिससियं' ति
 ११ मन्नमाणा दुवारदेसभायं निहम्मिऊण दण्डवामिया एवं
 वाहरन्ति । तञ्चो 'संपयं मे समीहियं, जइ विहो
 १अणुवत्तिस्सर' न्ति चिन्तिऊणं अंपियं लच्छीए । भइ, जइ
 एवं, ता अक्षं ते १उव्वएणं ; अहं तुमं जौवावेमि, जइ मे
 वयणं म्णेमि । चण्डहृद्रेण भणियं । आणवेउ सुन्दरो । लच्छीए

१ A पञ्चक्या । १ BCE add तञ्चो । ३ B एत्य ते पुष ।

४ CE अंधारयाए । ५ D अणुवत्तिस्सर, CE अणुवत्तिस्सति ।

६ A उदरथ, D pr. m. Read उव्वएणं ?

भणियं । मुण । अहं खु माघन्दीनिवाभिणो कन्थियसेट्ठिस्स
 धूया लक्खिमई नाम पुब्बवेरिएण वि य परिणीया धरणेण ।
 अणिट्ठो मे भत्तारो, पसुत्तो य सो एत्थ देवउल्ले । ता
 अङ्गौकरेहि मं, परिच्चयसु मोमं, पावेउ 'एसो सकम्मसरिसं
 गतिं' । पहायाए रथणीए गिह्ठीएहिं तुब्भेहिं नरवदसमस्कं १
 पि भणिस्सामि अहयं 'एसो 'महं भत्तारो, न उल्ल एमो'
 त्ति । तन्नो सो चेव भयवन्नो कयन्तस्स पाज्जुं भविस्सुद ।
 चण्डहद्देण भणियं । सुन्दरि, अत्थि एयं, किं तु अहमेत्थ
 वत्थवन्नो चउचरणपडिवट्ठो । अन्नो वियाणह मे तं अगि-
 षीयनामं सब्बलोन्नो चेव एत्थ महिलियं त्ति । लक्खीए १०
 भणियं । जइ एवं, ता को पुण इह उवाचो । चण्डहद्देण
 भणियं । अत्थि एत्थ उवाचो, जइ थेवमुदयं ह्वइ । तौए
 भणियं 'कहं विय' । चण्डहद्देण भणियं । मुण । अत्थि मे
 चिन्नामणिरयणभूया भयवया खन्दहद्देण विदखा दिट्ठपच्चया
 परदिट्ठिमोहणी नाम चोरगुलिया । तौए य उदयसंजोएण १५
 अच्चिएहिं नयणेहिं सहस्सलोचणो देवास्सिवो वि न पेच्छइ
 पाण्णं, किमङ्ग पुण मच्चलोचवासी जणो । लक्खीए भणियं ।
 जइ एवं, ता कहिं गुलिया । चण्डहद्देण भणियं 'उट्ठियाए' ।
 लक्खीए भणियं । जइ एवं, ता किं न अच्चेमि । चण्डहद्देण
 भणियं 'नत्थि उदयं' ति । लक्खीए भणियं 'अहं देमि' । २०

१ CE सो, B सो संपर्यं नसरिसंजइ ।

२ D संजयं ।

३ CE नच. D see m.

४ CE उचट्ठियाए ।

बण्डहृद्रेण भणियं 'जीवाविष्णो भोईए' । दिक्कसुदयं ।
दुवेहिं पि अञ्जियादं लोयणादं । भणिया य एसा । सुन्दरि,
अणीणिए सत्यवाहपुत्तंमि न तए गन्तव्वं ति । पडिस्सुय-
मिमौए । मुक्कं रयणभण्डं 'धरणसमीवे । ठियादं एगदेवे ॥

- ५ पहाया रयणौ । उट्टिओ धरणो । गह्णिओ आरस्त्रि-
एहिं । निहालियं रयणभण्डं । उवलद्धं च 'तस्स 'समीवे ।
तओ नौणिओ' देवउलाओ बद्धो खु एसो । चिन्तियं च
एण । हन्त किमेयं ति । अहवा न किंचि अस्सं; अवि य
पडिकूलस्स विह्णिओ वियम्भियं ति' । पडिकूले य एथमि
१० अमयं पि ऊ तिमं, रज्जू वि 'य किण्हमप्यो, गोपयं पि
साथरो, 'अणू वि य गिरौ, मूमयविवरं पि रमायसं,
°सुयणो वि दक्खणो, सुओ वि वडरौ, माथा वि भुयङ्गौ,
पयाभो वि अन्धथारं, खन्ती वि कोहो, मद्धवं पि माणो,
अज्जवं पि माथा, संतोषो वि लोहो, मच्चं पि अलियं,
१५ पियं पि फरुसं, 'कलत्तं पि वेरिओ त्ति' । ता किं इमिणा
वि चिन्तिएणं । एथस्स वमवत्तिणा न तोरण अस्सहा वट्टिडं ।
इमाओ वि य कयत्यणाओ इमं मे'° अहियं बाहह, जं सा
तवस्सिणौ अट्टिडबन्धुविरहा न दौमह । अहवा वरं न टिट्ठा

१ CE om.

२ BCE om.

३ D नौचिडं ।

४ B om.

५ BCE om.

६ CE अणूय ।

७ CE om. सुयणो वि दुक्खणो,

D i. marg.

८ CE मितं ।

९ B adds पिया वि मिथारौ

अथाव विग्घा ।

१० A इमेयं ।

चेव, मा मा वि मे संभग्निकलङ्कदूमिथा इमं चेव पाविस्मद्
 त्ति । शिन्तयन्तो नौत्रो रायउल्लं । अष्यत्यावो नरिन्दस्स त्ति
 धरिन्त्रो रायमग्गे । अदक्कन्तो वासरो । अत्रसरो त्ति कलिय
 निवेदन्त्रो नरिन्दस्स^१ । देव, ससोत्तन्त्रो चेव माथापन्त्रोय-
 कुसलो वाणिययवेषधारी गहिन्त्रो महाभुयङ्गो । संपयं देवो ।
 पमाणं ति । तन्त्रो राइणा भणियं । किं तेण, वावाएह त्ति ।
 नौत्रो जेहिं पाणवाउयं, समप्पिन्त्रो रायउल्लकमागथाणं
 वहनिन्त्रोगकारीणं पसइयपाणाणं । भणिया य एए । हरे,
 'देवो 'समाइसइ 'एम तक्करो वावाइयव्वो' त्ति । तेहिं
 भणियं । जं देवो आणवेइ त्ति । 'समप्पिन्त्रो 'तेसिं । गथा १०
 दण्डवासिया । भणियं चण्डालमहयरेण । हरे, कस्स वावा-
 यणमासवारन्त्रो । चण्डालेहिं भणियं 'मोरियस्स'^२ । तेण
 भणियं । लहुं सहावेह मोरियं । सहाविन्त्रो मोरिन्त्रो,
 आगन्त्रो य । भणिन्त्रो मयहरेण । हरे, मोरिय, एस तक्करो
 देवेण पेसिन्त्रो वावाइयव्वो त्ति । ता नेऊण मसाणभूमिं लहुं ।
 वावाएहि । 'जाममेत्तावसेसो य वासरो, एण्हिं अवावाइए
 मा रथणौए पमाणो भविस्मद् । 'मोरियएण भणियं । जं
 तुमं भणसि त्ति । समप्पिन्त्रो मोरिययस्स पसभिन्नान्त्रो य
 णेणं । 'कहं सो चेव एसो औविथदायन्त्रो मे सत्यवाइपुत्तो ;

१ B adds भणियनारस्सिइरहिं ।

२ CE om.

३ In CE this

name is always मोरियय ।

४ CDE om. all down to मा रथणौइ ।

५ B मोरियय ।

- अथो कट्टं, इमस्स वि ईदसी अवत्य' त्ति चिन्तिकण विसणो
 मोरियणो । चिन्तियं च जेणं । अहवा पावेन्ति चन्दट्टिवायरा
 वि मुज्जत्तमेत्तं गहकल्लोसाओ आवइ^१ । वज्जमथो य ने
 यामिसाल्लसमाएणो एथस्स दंसणेणं । ता नेमि ताव एयं
 ५ मसाणभूमिं । जाणामि य इमाओ अहट्टियं बुत्तन्तं । नीओ
 मसाणभूमिं, कोडिया वन्धा, चल्लणेसु निवड्डिकणं पुच्छिओ
 य जेणं । अज्ज, अवि सुमरेसि मं आयामुहोए विमोइयं^२ ।
 धरणेण भणियं । भइ, न सुट्टु सुमरेमि । मोरियण
 भणियं । कइ न सुमरेसि, जो भवं विद्य अचोरो चेव
 १० 'चोरो' त्ति कलिय गहिओ अइ महया दविणजाएण
 पेच्छिकण नरवइं तए विमोइओ त्ति । धरणेण भणियं । भइ,
 येवमेथं^३ । मोरियण भणियं । ता साहेउ अज्जो, कइ पुण
 अज्जस्स ईदसी अवत्य त्ति । धरणेण भणियं । भइ, देव्वं
 एत्थ पुच्छु^४ त्ति । मोरियण चिन्तियं । न एत्थ काल्लखेवेण
 १५ पओयणं, अहिमाणी य एओ कइ कइइस्सइ । किं वा
 कहिएणं । विचिन्ताणि विहिणो विल्लसियाणि । ता किं
 ममेइएणा निब्बन्धेण । अहवा कहिंयं चेवाणेण परमत्यओ
 'देव्वं पुच्छु' त्ति भणमाणेण । ता इमं ताव एत्थ
 पत्तयालं, अं एओ^५ लहुं विसज्जोयइ त्ति । चिन्तिकण
 २० भणिओ तु एओ । अज्ज, किं वज्जणा अंपिएण; मोत्तुण

१ CE add त्ति । २ CE add मोरियथं । ३ CDE •मिथं ।

४ CE पुच्छियन्तं ।

५ B adds इत्थं ।

विषायं सङ्गुं ^१अवक्कमसु । धरणेण भणियं । भद्, न ^२खलु
अहं परपाणेहिं अत्तणो पाणे रक्खेमिं^३ । ता वावाएहिं मं,
निहेमकारौ खु तुमं ति । मोरिएण भणियं । अज्ज, अलं
मज्ज पाणविणाससङ्गाए^४ । ^५सत्तपुरिसो खु एस राथा, न
अन्हाणं अवरारुसए वि य पाणवावत्तिं करेइ । अगक्कमाणे ५
य अज्जे अवस्सुमहमप्पाणं^६ वावाएमि । ता गक्खउ अज्जो ।
तन्नो 'नत्थि अविमन्नो सज्जणसिणेहस्स' त्ति चिन्तिऊण
अंपियं धरणेणं । भद्, जइ एवं, ता अवक्कमामि । मोरिएण
भणियं । ^७अणुग्गिहीओ न्हि । दंसिओ से पत्थो । पणमि-
ऊण य^८ नियत्तो मोरिओ । मित्तोवरोहेण पत्ताणो धरणो । १०
चिन्तियं च णेण । अह कहिं पुण सा सुद्धमयत्तोयणा
भविस्सुइ । नूणमुवरोहमीलयाए मं अणुट्टविय पासवण-
निमित्तमुट्टिया केणावि तक्करेणं ममामादया भवे, नौया य
णेणं, मम विणामासङ्गिणीए न अंपियमिमीए ; अन्नहा कहं
न दिट्ठ त्ति । अदंसणेणं च ^९तीमे विहसनेव पाणलाहं १५
मज्जामि त्ति । चिन्तयन्तो पयट्ठो गवेमिउं । एहाओ
^{१०}उज्जुवात्थियाए ॥

१ D खर०. B अवक्कमोहि । २ B खु ३ B रक्खामि ।

४ B विवासवा० । ५ CE om. this sentence. ६ BCE ०खंयं ।

७ B adds देव सहापसाउ । ८ A om. D blots it out with geru.

९ B नौए । १० A ०वात्थियाए B उज्जुवात्थियाए D उज्जुवात्थियाए ;
CE add नईए ।

इसो सो चण्डहो तसो देवउलाओ अवक्कमिऊण गसो
 'उक्कुवालिथं नहं । चिन्तिथं च णेणं । असो दाहणया
 इत्थिवग्गस्स, जमेसा एगपए चेव महावसणपायासंमि
 पक्खिविथ भत्तारं अणवेखिऊण नियकुलं चिन्तिथंमि वि

५ अदिट्टपुब्बेण मए सह पयइ त्ति ।

हा किह^१ दूरेण ^२जियं विमवग्घभुयङ्गमिहसरहाणं ।

^३कलिकालवण्हिरक्कमिकयन्तचरिथं महिलियाहिं ॥

असल्लिपपद्दग्गाहो होइ खणेणं अकन्दरा वग्गी ।

^४अणियत्ता जमभिउडो अणभवक्कासणी महिसा ॥

१० महिसा आलकुलघरं महिसा लोथंमि दसुरियखेत्तं ।

महिसा दग्गददारं^५ महिसा जोणी अणत्याणं ॥

विज्जुव्व^६ चञ्जलाओ महिसाउ विमं व पसुहमज्जराओ ।

मसु व्व निग्घिणाओ पावं पिव वज्जणिक्काओ ॥

ता अलं ने एयाए : मा मण्डं पि इणमेव संपाउइस्सइ त्ति

१५ चिन्तिऊण ^७चेत्तणमज्जसग्गं सुवसथं परिचत्ता खु एमा ।

चिन्तिथं च^८ तीए । तहावि मोहणं चेव एथं, जं सो

वावाइओ त्ति । ता गच्छामि अअत्थ । पयइहा नईतौराए^९ ।

दिट्ठा धरणेण हरिधवसुप्फुल्लोयणेणं । पुष्किया एसा ।

१ B उक्कामालिथं, D उक्कपालिथं CE उक्कयालिथं । २ B कइं, CE कइ ।

३ CE लज । ४ CE कलिकार्यविय रत्तसि B कलिकालवेहिरक्कसि० ।

५ CE अचिन्तिता । ६ A वारं । ७ AD इव । ८ CE चेत्तव च ।

९ A om. १० CE नौराउ ।

सुन्दरि, कुञ्चो तुमं ति । तञ्चो सा रोविउं पयन्ता । भणिया
 थ णेणं । सुन्दरि, मा रोव, ईदसो एस^१ संसारो । आव-
 चाभायणं खु एत्थ पाणिणो । ता अञ्चं विषाएण । धञ्चो थ
 अहयं, जेण तुमं संपत्तं ति । तञ्चो तीए भणियं । अञ्जउत्त,
 पासवणनिमित्तमुट्ठिया गहिया तक्कणेण, इत्थीसहावाञ्चो ५
 अञ्जउत्तसिणोहाइसएण थ^२ न^३ किंपि वाहरियं । ‘अणिष्क-
 माणौ थ इत्थिया न चेप्पइ’ ति करिय सुसिज्जण उल्लिया
 इहइं । अञ्चं च । तक्करकयत्यणाञ्चो वि मे एयं अहिययरं
 बाहइ, अं तुमं ईदसिं अवत्यमुवगञ्चो दिट्ठो ति । तञ्चो ‘न
 अञ्चहा मे “वियप्पियं” ति चिन्तिज्जण भणियं धरणेणं । १०
 सुन्दरि, थेवमियं कारणं । न मे उव्वेवकारिणी इयमवत्या
 तुह दंसणेणं । ता किं एइणा । एहि, गच्छन्ह । चिन्तियं च
 णाए । अहो मे पावपरिणई, अं कयन्तमुहाञ्चो वि एस
 आगञ्चो ति । पयइहा एसा । समागयाइं विचारउरं नाम
 सञ्चिवेसं । कया पाणवित्ती । अत्यमिञ्चो सुरिञ्चो । १५
 अइवाहिया रयणौ । चिन्तियं धरणेणं । एवं कयन्ताभिभूयस्स
 न जुत्तमिह चिट्ठिउं । ता पराणेमि ताव एयं दन्तउर-
 निवासिणो खन्ददेवमाउल्लस्स समीवं ; पक्खा अहाजुत्तं
 करेस्सामि ति । साहियं लक्खीए । वज्जमयं च तीए ।
 पयइहाणि दन्तउरं ॥

१०

१ CE खम् ।

१ ACE om.

२ B चिंवि, D चिंवि वि ।

३ D ववयवचम् ।

इन्द्रो य न लद्धो सत्यवाहपुत्तो त्ति संजायसोएण
 पञ्चदयनियथपुरिसाण समप्पिन्द्रो सत्यो कालसेणेण । भणिया
 य एए । हरे, पावियब्बो 'तुम्हेहिं एम महानुभावस्स गुरूणं ।
 चिन्तियं च णेण । जइ वि न संपन्नमोवाइयं, तद्दावि
 ५ कायम्बरौए जहा भणियमेव बल्लिविहाणं काऊण पइसं पि
 ताव सफलं करेमि त्ति । पेभिया बल्लिपुरिसनिमित्तं
 सवरपुरिसा । कराविया कायम्बरौए पूया, मञ्जिन्द्रो गिरिनईए,
 परिहियाइं वक्कलाइं, कया कणवीरमुण्डमाला, रयाविया
 महामुल्लकट्टेहिं चिया, पयट्टो चण्डियायणं ॥

- १० इन्द्रो य दन्तउरपत्थिन्द्रो विइयदियहंमि अरुणगणे
 सेव कायम्बरिं परिभमन्तंहिं ममामाइन्द्रो सत्यवाहपुत्तो
 कालसेणसवरेहिं । बद्धो वल्लिरञ्जुए । पयट्टाविन्द्रो समहिल्लिन्द्रो
 सेव चण्डियायणं । गन्द्रो येवं भूमिभागं । दिट्ठं च णेण
 चण्डियायणपासमण्डलं । कीडमं । परिभडियजिणरुक्क-
 १५ 'उद्देहियखदयकट्टमंघायसंकुलं भुयङ्गमिऊणमणाहवियउवक्कीयं
 'परत्तमुल्लसउणगणकयवमाल' विद्यउतरुखन्धबहल्लत्तिरि-
 यद्धियत्तिसूलसंघायं पायव'माहावबद्ध'महिममेसमुहपुच्छरु-
 'सिङ्ग'मिरोहराचौरनिवहं ति । अवि य

१ BCDE तुम्हेहिं । १ D om.

२ CE ० मह ०, A ० नुद्दे ० ।

४ D परंतत. CE वरंतत ।

५ A ० चकोथं ।

६ B साचोवव०, CE साचावव० ।

७ CE om. महिच ।

८ CE चिचि ।

९ D मिरोहरचौर० ।

वायससउन्न^१संवलियगिद्ववन्नेहि^२ विप्फरन्नेहिं ।
 पडिवद्वसूरकिरणं करङ्ककलियं मयाणं व ॥
 गहभूयजत्कररत्तमपिसायसंजणियहिययपरिश्रोसं ।
 हहिरवलिखित्तपसभियनिस्सेसधरारउग्घायं ॥

तं च एवंगुणाहिरामं चण्डियायणपासमण्डलं सभयं ५
 वोल्लिज्जण आययणं पेच्छिउं पयत्तो ।

^३धवलवरनरकलेवरवित्थिष्णुत्तुङ्गघडियपायारं ।
 उभडकवन्धविरहयतोरणपडिवद्वसिरमालं ॥
 मयणाहवयणभौमणविरहयपायारमिहरसंघायं ।
 उत्तुङ्गवेणुल्लम्बिथदौहरपोण्डरियकत्तिप्लयं ॥ १०
 दीणमुहपासपिण्डियबन्दयवीभच्छरुद्वश्रोवासं ।
 निभियकरवालवावडकरसवरजुवाणपरियरियं ॥
 विममसमाहयपडुपडहमह्वित्तत्यसउणसंघायं ।
^४अव्वत्तहयन्तसदुत्तसवरिविलयाजणाइलं ॥
 वियडगयदन्तनिम्भियभिन्तिसमुक्कल्लमल्लसंघायं । १५
 तत्तणमेत्तुक्कत्तियचक्षममोच्छदयगम्भहरं ॥
 पुरिसवसापरिपूरियकवालपञ्जलियमङ्गलपरिवं ।
 उज्जन्त^५विल्लगुग्गुलुपवियम्भियधूमसंघायं ॥
 सवरवह्वहहिरखयगथमोत्तियरहयसत्तियसणाहं ।
 चन्दकरधवलदौहरपरिल्लम्बियचमरसंघायं ॥ २०

१ CE घउल्लिच, translate: चिच or विच ।

२ CE •चडेहिं ।

३ CE धवलतर० । ४ CE चचंन । ५ D विच्छ• BCE गुग्गुलु ।

बहिरकमव्वास्त्रान्वयदौ हरवणकोलवधनिष्ठम् ।
 कङ्कलिपल्लवुष्पङ्कनिमित्त^१रे हन्तधरणतलं ॥
 कोदण्डखगघण्टयमहिमासुरपुष्कवावडकराए ।
 कञ्चाइणिपडिमाए विह्वसिथं घोररूवाए ॥

१ तन्त्रो तं द्रुण चिन्तियं धरणेणं

सहा सौहस्त वणे पलाइउं वारणस्स थ तहेव ।
 सुकयस्स दुक्कयस्स थ भण कत्य पलाइउं मक्का ॥
 एवं च चिन्तयन्तो कूटो मबरेहि वन्द्रमज्झंमि ।
 अह वन्धिज्जण गाढं पुव्वविबद्धेहि ^१व खलेहिं ॥

१०. एत्यन्तरंमि समागत्रो चण्डियायणं काकसेणो । पडिओ
 चण्डियाए चलणेसु । ^१भणियं च मगगयस्करं । भयवद्,
 जइ वि न कत्रो तए महं पसाओ, तहावि जयन्तरे वि जहा
 न एवं दुक्कभायणं हवामि, तहा तए कायव्वं ति । 'सत्य-
 वाहपुत्तावयारकरणेण जं महं दुक्कं, तं तुमं चैव जाणमि'
 ११ ति ^२चिन्तियण भणिओ कुरङ्गओ । हरे, निवेएहि भयवद्ए
 बलिं । ^३तेण 'जं देवो आणावेद्' ति भणियण खित्तो केण
 केसेसु^४ कड्डियण भयपरायत्तमव्वगत्तो दग्गिलओ नाम
 खेहवाहओ । ठोदयं रत्तचन्दणमणाहं ^५भायणं । विगयपाणो
 विव चसिओ दग्गिलओ । काकसेणेण कड्डियं विज्जुक्कडा-

१ B रायत । २ AD च. B चकलेहिं । ३ CE समययस्करं च ।

४ CE भणियण ।

५ CE om. down to चिणो ।

६ A केसे ।

७ CE मंडल्यं ।

ङोवभासुरं मण्डलगां, वाह्यं ईसि नियभुयासिहरे । भणिश्रो
 च दग्गिलश्रो । भद्, सुदिङ्गं जीवल्लोयं करेहि । 'सग्गं
 तए गन्तव्वं जीवियं मोत्तूण । किं वा ते संपाडियत्तं त्ति ।
 तश्रो भयाभिभूएण न जंपियं दग्गिलएणं । पुणो वि भणिश्रो,
 पुणो वि न जंपियं ति । १अणावूरियमणोरहो य न वावाह- ४
 ष्चद त्ति विमलो कालसेणो । तं च द्दुण चिन्तियं धरणेण ।
 हन्त मए वि एवं मरियव्वं ति । ता वरं अपेच्छिज्जए
 दीणसत्तघायं काऊण खणमेत्तपाणपरिरक्खणेण इमस्स उवथारं
 पढमं त्रिवज्जो त्ति । वावडो वि मे विणिवायकरणेसु कयन्तो,
 एसो वि निव्वुश्रो हवत्तं त्ति । चिन्तिज्जए भणिश्रो कुरङ्गश्रो । १०
 भद्, निवेएहि एयस्स महापुरिसस्स, जहा 'भयविमलो रतु
 एसो तवस्सौ, ता किं एदणा; अणभिज्जो अहं पत्यणाए;
 तहावि भवश्रो पश्रोयणं १पमाहणौयं सेव पत्येमि एगं पत्यणं'
 ति । निवेदयं कालसेणस्स । भणियं च णेण । जीवियं मोत्तूण
 पत्येत्तं भद्दो त्ति । धरणेण भणियं । मोत्तूण एयं मं वावाएसु १५
 त्ति । तश्रो बाहजलभरियल्लोयणं १अह को उण एसो परो-
 वथारतल्लिच्छयाए १अप्पाणयं वावायणे समप्पेद; सुमरावेद
 मे सत्यवाहपुत्तं' ति भणिज्जए सुच्छिओ कालसेणो, निवडिओ
 धरणिवट्ठे । वीजिओ किशोरएण । लद्धा सेयणा । भणियं
 च णेण । भद् किशोरय, निरूवेहि एयं, को उण एसो १५

१ A सचं. D sec. m. २ CED सचप० । ३ CE सचचचं ।

४ ABD लोचवेचं । ५ CE om. next 3 words and continue हवरेद ।

- महाणुभावो सत्यवाहपुत्तस्स चेद्वियं अणुकरेइ । निरुविज्जण
 भणियं किसोरएण । भो इमाए अणससरिसाए आगिईए सो
 चेव मे पडिहायइ त्ति । ता सथमेव निरुवेउ पक्कीवई ।
 तत्रो हरिसविसायगम्भिणं निरुविज्जो णेण पक्वभिज्जाओ थ ।
 १ कौडिया से बन्धा । खग्गं मोत्तूण निवडिओ चलणेसु ।
 भणियं च णेण । सत्यवाहपुत्त, खमियव्वो १मह एस अवर।हो ।
 धरणेण भणियं । भो महापुरिस, अहिप्पेयफलसाहणेण गुणो
 खु एमो, कइमवराहो त्ति । कालसेणेण चिन्तियं । मूणं न
 एस मं पक्वभिजाणइ त्ति, तेण एवं मन्नेइ ; ता पयासेमि से
 १० अत्ताणयं । भणियं च णेण । सत्यवाहपुत्त, किं ते अहिप्पेयं
 फलं २माहियं ति । धरणेण भणियं । भइ, पत्युए वावाथणे
 एयं उज्झिज्जण ३ममेव मरणमणोरहावूरणं ति । कालसेणेण
 भणियं । सत्यवाहपुत्त, किं ते इमस्स ४निव्वेयइमयस्स
 मरणववसायस्स कारणं । धरणेण भणियं । भो महापुरिस,
 ११ अक्कमित्थाणिं एयाए कहाए । सपाउउ भवं अत्तणो ममौहियं
 ति । तत्रो 'अहो से महाणुभावथ' त्ति चिन्तिज्जण भणियं
 कालसेणेण । सत्यवाहपुत्त, न सुमरेमि मं सीहविणवाइयं
 नागपोययं पिव अत्तणो विणासनिमित्तं अत्तणा चेव जीवा-
 विज्जण कयग्घसेहरयभूयं ५ कालसेण । जीवाविज्जो अहं तए ।

१ B मम E महं । २ D adds किं वा परिचयारो भवोयइ and om.
 माहियं ति । ३ A ममं. CE मम । ४ A •चवूरणं ।
 ५ BCE om. ६ CE •भूयसका० ।

अए पुण कञ्चो तुञ्च पञ्चुवथारो ; विञ्चोइञ्चो तुमं सत्याञ्चो,
 पाविञ्चो^१ य अण्णत्तपुञ्चं इमं ईइसं अवत्थं ति । तञ्चो
 सुमरिञ्जण पुञ्चवुत्तत्तं पञ्चहिथाणिञ्जण^२ य कालसेणं लञ्जा-
 वणथवयणं जंपियं धरणेण । भो महापुरिस, को अहं जीवा-
 वियञ्चस्स, तुइ चेव पुणपरिणई एस त्ति । कहं च तुमं^३
 कयग्घो, जो दिट्ठमेत्ते वि जणे अण्णाणञ्चो किंपि काञ्जण
 एवं खिञ्जसि त्ति । ता अलसेदणा । अहं किं पुण इमं
 पत्युयं ति । तञ्चो लञ्जापराहौणेण न जंपियं कालसेणेण ।
 साहियं च निरवसेसमेव संगमदंसणादयं नियपाणपरिञ्चाय-
 ववसायावसाणं चेद्वियं ति किमोरएणं । तञ्चो 'अहो से^४
 कयञ्चुया, अहो थिरसिणेहया, अहो महाणुभावय' त्ति
 थिन्निञ्जण जंपियं धरणेण । भो महापुरिस, जुत्तमेव
 गुह^५देवपूयणं पुण्ण^६बालिगन्धचन्दणेहि, न उण पाणिघाएणं ।
 अवि य

होञ्जा जले^१ वि जल्लणो होञ्जा खीरं^२ पि गोविसाणाञ्चो ।^३

अमयरसो^४ वि विसाञ्चो न य हिंसाञ्चो हवइ धम्मो ॥

दाऊण य अहिञ्चोयं देवयज्जाण जे खलु अभञ्जा ।

घाथन्ति जियसथाइं पावेन्ति दुहाइ ते^५ जरए ॥

ता विरम एथाञ्चो ववसायाञ्चो त्ति । कालसेणेण भणियं ।

१ A इए तुमं ईरमिं ।

२ BD om.

३ DCE इयच० ।

४ B अल० ।

५ CE व ।

६ CE विरए ।

जं तुमं भणसि त्ति । १तश्चो गामदेसलूउण^१अस्माभावे य
 भक्खणनिमित्तं च मोत्तूण कश्चो अणेण कायम्मरिअडवि-
 पविट्ठस्स मत्थस्स पाणिघायणस्स जावञ्जीविअो नियमो ।
 फुल्लवल्लिगन्धचन्दणेहिं पूइया देवया । नीअो^२ णेण सयल्ल-
 ५ बन्दसंगश्चो नियगेहमेव धरणो । कश्चो उचिअो उवयारो ।

भुत्तत्तरकालंमि य उवणीयं से ममत्थरित्यं ति ।

भवराहिवेण तुरियं गहियं जं मत्थभङ्गंमि ॥

करिक्खुअममुत्थाणि य महक्कमुत्ताहल्लाद पवरादं ।

दन्ता य गयवराणं चमराणि य जञ्चचमरीणं ॥

१० घेत्तूण य तं रित्यं दाऊण य किंचि बन्दयाणं पि ।

विहरह जहासुहेणं भणिकूण विमक्खिया तेणं ॥

धरणो वि कालसेणपौईण तत्थेव कंचि कालं गमेऊण
 विमक्खिअो^३ कालसेणेण, पयट्ठो निययपुरिं, पत्तो य काल-

क्कमेणं । [विआअो अस्मापिदेहिं नायनेहि य]^४ परितुट्ठो

१५ से गुरयणो । निग्गया नयरिमहन्तया । पच्चुवेत्तिकयं भणडं

संखियं^५ च मोल्लेण जाव सवाया कोडि त्ति । इअो

अइक्कन्तो अइइमासे आगअो देवनन्दी । तस्स वि य निग्गया

नयरिमहन्तया । पच्चुवेत्तिकयं भणडं संखियं च मोल्लेणं जाव

१ CE om. all down to पुच्छवलि० । २ B लूउणे, D pr. m.

३ CE add च । ४ D adds समाचो, B i. marg. ५ BCDE om.
 the words in brackets; D adds i. marg. sec. m. विआअ चस्मापिच
 नायनेहिं । ६ B संखीउयं ।

अद्भुकोडि न्ति । तन्नो विलिन्नो देवगन्दी । समप्यं
पडरभण्डमोक्षं । सेसेण 'य परमणोरहसंपायणेण सफलं
पुरिमभावमणुहवन्तस्स आगया मयणतेरसौ । भणिन्नो य
एसो नयरिमहन्तएहिं 'नीसरेहि रहरं' । धरणेण भणियं ।
अलं बालकौडाए । पसंसिन्नो नयरिमहन्तएहिं ॥

अदकन्तो य से कोइ कालो परत्यसंपायणसुहमणुहवन्तस्स ।
निन्नोइयपायं च णेण नियमुन्नोवज्जियं दविणजायं । समुप्यन्ना
य से चिन्ता । अस्समेव पुरिसेण उत्तमकुलपसूएण तिवग्गो
सेवियन्ना^१ । तं जहा । धम्मो अत्थो कामो य । तस्य
अपरिचत्तमव्वसङ्गेण अत्यप्यहाणेण होयव्वं ति^२ । तन्नो चेव १०
तस्स दुवं संपज्जन्ति । तं जहा । धम्मो कामो य । अलं च ।
एस अत्थो नाम महन्तं देवयाकूवं । एसो खु पुरिसस्स
बड्डमाणं वड्डावेद,^३ गोरवं जणेर, महग्घयं उप्पाएद, सोहग्गं
करेर, 'हायामावहर, कुलं पयासेद, कूवं 'पयासेद, बुद्धिं
पयासेद^४ । अत्यवन्नो हि पुरिसा अदेन्ना^५ वि लोद्याणं १५
सक्काहणिज्जा हवन्ति । जं चेव करेन्ति, तं चेव तेसिं असोहणं
पि 'सोहणं वणिज्जाए । अभग्गपणदपत्यणं च अणुहवन्ति
परत्यसंपायणसुहं । ता जइ वि एस मह पुव्वपुरिसोवज्जिन्नो
अरपभून्नो अत्थि, तहावि अल तेण गुहपणदणिममाणेण ।

१ CE उ । २ CE संविचन्तो । ३ CE om. ४ BCDE बवारीद ।

५ CE वायना० । ६ D समत्ति. CE उप्पाएद । ७ CE पसंसिद ।

८ B अदेवावा, ACE अदेतवा । ९ CE om., D i. marg.

ता अक्षं उवञ्जिणेमि^१, गच्छामि दिसावणिञ्जेणं^२ ति ।
 चिन्तिऊण विञ्जत्ता जणणिजणया । अणमसिञ्चो य णेहिं
 गञ्चो महया सत्येणं समहिंसिञ्चो पुव्वसमुद्दतडनिविट्टं
 वेजयन्तिं नाम नयरिं । दिट्ठो गरवई । बडमसिञ्चो य
 ५ णेणं । निञ्चोदयं भण्डं, न समामादञ्चो इट्टलाभो । चिन्तियं
 च णेण । समागञ्चो चैव जल्लमिहितड । ता गच्छामि ताव
 परतौरं । तत्थ मे गयस्स कयाइ अहिंसियपञ्चोयणमिड्ढो
 भविस्सुद त्ति । गहियं परतौरगामियं भण्डं । मंजन्तियं
 पवहणं । पसत्य^३तिहिक्करणजोगेण निग्गञ्चो नयरौञ्चो, गञ्चो
 १० समुद्गतौरं, पृदञ्चो अत्यिजणो, अग्घिञ्चो जल्लनिहो । तञ्चो
 वन्दिऊण गुरुदेवण उवाकूढो जाणवत्तं । आगद्धियाञ्चो
 वेगहारिणीञ्चो सिखाञ्चो, पूरिञ्चो सियवडो, विमुक्कं जाणवत्तं,
 गणए चौणदौवं ति ॥

अक्षया य अरुक्कन्तेसु करवयदिणेसु कुसलपुरिमविमुक्के
 १५ विय नाराए वसन्ते जाणवत्ते गयणयल्लमण्डमंडिए दिणथरंमि
 आगण्यन्तो विय मेरणिं धुणन्तो विय ममुद्दं उव्वसन्तो^४
 विय कुल्लसेलजालाणि पयट्ठो मादञ्चो । तञ्चो एरावणो विय
 गुणुगुल्लेन्तो पडिसोत्तवाहियसरियामुहं^५ खुचिञ्चो महसवो,
 विसखा निञ्जामगा । तञ्चो समं गमणारम्भेण ओसारिञ्चो
 २० सियवडो जीवियामा विय विमुक्का नङ्गरसिखा निञ्जामएहिं ।

१ BCE • चामि । २ A • ञ्जो । ३ A om. तिहिक्करव, B i. marg.

४ CE • जेतो, B • लयतो ।

५ A परिष्ठा० ।

तद्वावि य^१ तस्य कंचि वेत्तं गमेऽङ्गण विवन्नं जाणवन्तं ।
 औविद्यशेषयाए समासादयं फल्लग^२, अहोरत्तेण लङ्घिऽङ्गण
 जलनिहिं सुवल्दीवमि लग्गो सत्यवाहपुत्तो । चिन्तियं च
 णेणं । अहो परिणई देवस्सु । न-याणामि अन्त्यं पियथमाए
 परियणस्सु य । अहवा किं विसाएणं । एसो चेव एत्य ।
 पमाणं ति । तन्नो कयलफलेहिं संपादया पाणवित्ती ।
 अत्यमिन्नो सूरिन्नो । कन्नो णेण पल्लवसत्तरो, सीयावणयत्तं
 च अरणौपन्नोएण पाडिन्नो जलणो । वीसमिऽङ्गण 'कंचि
 कालं पणमिऽङ्गण गुरुदेवए य पसुत्तो य एसो । अरहन्ता
 रयणौ, विड्डो य । 'उग्गन्नो 'अंसुमाली । दिट्ठं च णेण ।
 तं जलणच्छिक्कं सव्वमेव सुवलीहयं धरणिखण्डं । चिन्तियं च
 णेण । अहो एयं खु धाउखेत्तं; ता पाडेमि एत्य सुवल्द्यं
 ति । कथाओ इड्डुयाओ, अद्वियाओ धरणनामएण, उल्लयाणं
 चेव संपादया संपुडा, पक्का य सुवल्मया जाया । एवं च
 कथा णेण दस इड्डुयासंपुडसहसुत्ता । निबड्डो भिन्नपोयड्डुओ ॥ १५

इओ य चीणाओ चेव सुवयणसत्यवाहपुत्तसन्तियं
 असारभण्डभरियं अन्नदीवल्लग^३संपावियकच्छिसहियं देव-
 उरगामियं समागयं तसुहेसं जाणवन्तं । दिट्ठो य भिन्नपो-
 यड्डुओ 'मत्तवाहेणं । लम्बिया य नङ्गरा सुवयणाएणेण ।

१ CE om., D adds एविपुणवाचिबोर. B i. marg.

२ D अल्लगं

B अल्लगो. CE समासादयफल्लगो ।

३ CE नुवलासं ।

४ CE om.

५ D संभाविय. D see m.

६ ACE om.

समागथा निष्कामगा । दिद्वो य णेहिं धरणो भणिओ थ ।
 भो भो महापुरिस, एसो चौणवत्यब्बगो देवउरगामी जाण-
 वत्तसंठिओ सुवयणो नाम सत्यवाहपुत्तो भणइ, जहा एहिः
 कूळं गच्छन्ह । धरणेण भणियं । भइ, किंभण्डभरियं खु
 ४ तं जाणवत्तं । निष्कामएहिं^१ भणियं । अज्ज, विह्वसेण
 ५ परिवडिओ खु एसो सत्यवाहपुत्तो विह्वसेण, न एण
 पोहसेणं । ता^२ सुट्टु न मारभण्डभरियं ति । धरणेण भणियं ।
 जइ एवं, ता अणवरोहेणं आगच्छउ एत्तियं भूमिं सत्य-
 वाहपुत्तो । निवेदयं सुवयणस्स । आगओ एसो, भणिओ
 १० धरणेण । सत्यवाहपुत्त, न तए कुप्पियब्बं, पओयणं उद्दिमि-
 ऊण किंचि पुच्छामि त्ति । सुवयणेण भणियं । भणण्ड
 अज्जो । धरणेण भणियं । केत्तियस्स ते दविणजायस्स जाण-
 वत्तंमि रित्यं । सुवयणेण भणियं । अज्ज, देव्वस्स पडिक्कल-
 थाए^३ विणट्ठो खु अहयं । तहावि 'पुरिमयारो न मोत्तव्वो'
 १५ त्ति उच्छाहमेत्तभण्डमोओ सुवण्णमहस्समेत्तस्स घेत्तूण किंपि
 भण्डं देवउरं पयट्ठो ण्हि^४ । धरणेण भणियं । जइ एवं, ता
 परिच्चय भण्डः भरेहि मे सन्तियस्स सुवण्णस्स जाणवत्तं ;
 कूळपत्तस्स य भवओ पयच्छिस्सं सुवण्णकरं ति । सुवयणेण
 भणियं । किं सुवण्णस्सोण, तुमं चेव वज्जओ त्ति । उण्णियं
 २० पुव्वभण्डं । भरियं सुवण्णस्स । ठाविथा संखा । उवाकडो

१ B ०ख ।

२ D पडि० ।

३ CE ता च सुट्टु ।

४ B नट्टो ।

५ A ति ।

धरणो । दिङ्गा य णेण लच्छी । परितुङ्गो एस ह्यियणं ।
दूमिया य एसा । 'जाया महं एस' त्ति साहित्यं सुवयणम्
'धरणेणं । आणन्दिओ एसो । पयइं जाणवत्तं । गयं
पञ्चओयणमेत्तं भूमिभागं ॥

एत्यन्तरंमि गयणयल्लचारिणी वेगागमणेणगम्यन्ती ।
समुहं अयाल्लविञ्जु विय असुहया लोयणाणं 'अरे रे दुङ्ग-
सत्यवाहपुत्त, अकओवयारो अणणजाणियं मए 'कहिं इमं
मईयं दविणजायं गेण्हकण गच्छसि' त्ति भणमाणी
सुवहदीवमामिणी समागया सुवहनामा वाणमंतरी । धरियं
जाणवत्तं भणियं च णाए । भो भो निज्जामया, अदाकण १०
पुरिसवल्लिं न एत्य अत्यो घेप्पइ ; ता पुरिसवल्लिं वा देह,
अत्यं वा सुयह, वावाएमि वा अहयं ति । [जइ एयाण
एकं पि न देह, तओ अणत्यो कए अण तुज्ज भिन्दामि
पवहणं]^१ धरणेण चिन्तियं । अहो ण खलु सुयाविओ
निययरित्यं सुवयणो, उवयारौ य एसो लच्छीसंपायणेण, १५
एसा य एवं भणाइ । ता इमं एत्य पत्तयाल्लं, अहमेव
पुरिसवल्ली हवामि त्ति । चिन्तिऊण भणिया वाणमंतरी ।
भयवइ, अयाणमाणेण मए एवं ववसियं । ता पस्यीयं ।
अहमेव एत्य बलिपुरिसो ; मं पडिच्छसु त्ति । तीए भलीयं ।
जइ एवं, ता घत्तेहि अप्पाणयं समुहे, जेण ते वावाएमि १०

१ CE om. १ A अहं । १ ACE om the passage in brackets.
B i. marg. sec. m. ३ CE add भयवइ ।

न्ति । लक्ष्मीए चिन्तियं । अणुग्गिहोया^१ भयवईए । तन्नो
 धरणेण भणियं । वयस्स सुवयण, पावियव्वा तए लक्ष्मी मए
 गुरूणं ति । भणिकुण पवाहिन्नो अण्णा । विद्धो य णाए
 सुलेण, नीन्नो सुवणदीवं^२ । उवसन्ता वाणमंतरौ । पयइं
 १ जाणवत्तं ^३देवउराहिसुहं ॥

^४एत्यन्तरंमि दिद्धो य एमो कण्ठगयपाणो सुवेत्ताओ
 रथणदीवपत्तिएणं हेमकुण्डलेणं, पञ्चभिन्नाओ य णेण ।
 पुव्वपरिचिया य मा हेमकुण्डलस्स वाणमंतरौ । तन्नो 'इ
 किमेयमकञ्जमणुचिट्ठियं' ति भणिकुण मोयाविन्नो वाण-
 १० मंतरीओ । पुव्वभणिओसहिवल्लयवदयरेण कथं से वणकमां ।
 जीवियसेसेण य पल्लतो एमो पञ्चभिन्नाओ य णेण हेम-
 कुण्डलो । पुच्छिओ ^५धरणेणं मिरिविजयवुत्तन्तो । माहिओ
 हेमकुण्डलेण, जइा जीविओ मो महाणभावो त्ति । परितुद्धो
 धरणो । हेमकुण्डलो य वेत्तूण धरणं पयइो रयणदीवं । पत्तो 'य
 १५ भुयङ्गगन्धव्वसुन्दरीजणारद्धमङ्करगेयरवायड्ढियटिस्सावहाणनि-
 च्चलट्ठियमयजूहं द्रियवणकोलघोणाहिष्वायज्जरियमहिष्क-
 ळ्लियमुत्थाकमायसुरहिगन्धवामियदिमायक्कं तौरतकरुडिय-
 कुसुममयरन्दवासियासेमविमलजलदुल्लियरायहंसासलमरस-
 हस्सुकजिस्सं महकतस्सिहरावड्ढियकुसुमजियरस्सियवित्तियस-

१ D adds ति. CE add चं ।

२ BD सुवणदीवं ।

३ CE om.

४ A om., Bi. marg. sec. m.

५ CE om.

६ ACE om.

भूमिभागं उद्दामनागवल्लीनिवहसमालिङ्गित्यासेसपूगफलीषण्डं^१
 वियडघणसुरहिमन्दारमन्दिरारद्धविष्वाहरमिऊणरइसुहं द-
 रियवणहत्थिपीवरकरायडुणभग्गसमुत्तुङ्गुलन्तचन्द्रणवणं ती-
 रासन्नट्टियघणतमालतरुवौहिश्रोहभियजलह्विजलं तरुणतह-
 वियडमणहराल^२वालयजलसुह्वियविविह्विहंगनिथररवा^३पूरि- ५
 उहैसं भिडुविष्वाहराल^४सुत्तुङ्गरयणगिरिसणाहं दीवं नामेण
 रयणमारं ति । अवि य

रयणायरेण धणियं वियडतरङ्कुच्छलन्तवाहाहिं ।
 मव्वत्तो पियकामिणिरुहरमरीरं व ^५उवगूढं ॥
 संपाविऊण फलहरनमियमहौरुहनमिऊमाणो व्व । १०
 परिणयखुडन्तवऊविह्वतरुसुमोवणियपूओ व्व ।
 कमलमऊपाणसेवणजणियकलास्वावसुहलभमरेहिं ।
 कयसागयसम्माणो व्व अरुगओ ^६चूयतरुषण्डं ॥

उवविट्ठो दीहियातीरंमि, वीममिओ मुऊत्तयं, गहियारं
 सहयारफलाहं; मच्चियं दौहियाए, कया पाणवित्ती । १५
 पुच्छिओ हेमकुण्डलेण धरणो । कहं तुमं इमीए पाविओ
 त्ति । साहिओ णेण जहट्टिओ मयलवुत्तन्नो । हेमकुण्डलेण
 भणियं । अहो से कूरहिययत्तणं; ता किं ^७एहणा, भण किं
 ते करीयडं^८ त्ति । धरणेण भणियं । कयं मयलकरणिञ्जं;

१ CE पूतसंक्षेपं । २ A •वालयजल । ३ B •करि • CE •पूरि • ।

४ B •वत्तु • CE •यत्तु • । ५ A •उव • D pr. m. ६ AB •चूय • ।

७ A om. इहणा भण किं । ८ B कोरड ।

किं तु दुत्विया मे जाया, ता तीए मंजोधं मे करेहि ।
 तत्रो 'रथणगिरौओ पहासरथणसंजुधं मंजोएमि' न्ति
 चिन्निऊण भणियं हेमकुण्डलेणं । करेमि मंजोधं, किं तु
 अत्थि इहेव दीवमि रथणगिरौ नाम पव्वओ । तत्थ
 सुक्कोयणो नाम किन्नरकुमारओ मे भित्तो परिवसह । ता
 तं पेष्किऊण नेमि तं देवउरमेव । तहिं गयस्स निचमेणेव
 तीए मह मंजोगो भविस्सह न्ति । पडिस्सुयं धरणेण । तत्रो
 घेत्तूण धरणं पव्वट्टो रथणपव्वयं ।

पत्तो य मऊरमाहयमन्दन्दोलेत्तकयस्सिसंघायं ।
 मंघायमिस्सिय^१किंपुरिमज्जकपरिउत्तवणमण्डं ॥
 वणमण्डविविह्वल्लरममंतुडुविहंग^२महगम्भीरं ।
 गम्भीरजल्लहिगप्पियहित्यपिओमत्तमिद्धयणं ॥
 मिद्धयणमिस्सियचारणमिहरवणा^३रद्धमऊरसंगीयं ।
 मंगीयमुरयघोसाणन्दियनञ्जन्मिहिनिधरं ॥
 मिहिनिधररवुक्कण्ठियपमञ्जवरमिद्धकिन्नरिनिहायं ।
 किन्नरिनिहायसेवियल्लवङ्गल्लवलीहरक्कायं ॥
 क्कायावन्तमणोहरमणियउविल्लमन्तरयणनिउत्तम्भं ।
 निउत्तम्भठिउप्पेहउ^४मिह्वहस्सिंधं च रथणगिरिं ॥
 तत्रो य तं पाविऊण महामहत्तुत्तुत्तरयणमिह्वहप्यह-
 निरुद्धरविरहमग्गं विविह्वरमिद्धविज्जाहरङ्गणास्सियगमण-

१ ABD किन्नरसः, CE किन्नरकिपुरिसः । २ CE रसंत्तमंभीरं ।

३ B हवः । ४ A •वपेयं, D •वमिंयं, B •वपिचं, OE •वमिंधं ।

चलणात्तयसरश्चियवित्येषमुत्तासिलायलं दरिविवरविणि-
गयनिष्पन्नरन्तङ्गकाररवायद्धियदरियवणहत्यनियरसमाह-
लवियडकडउद्देसं उद्दाममाहवौलयाहृच्छङ्गनिद्वयरयायास-
विष्णसुहपसुत्तविष्णाहरमिष्णं अदकोउह्लेण^१ आहृडं
पयत्तो । किह

चालियलवङ्गलवलीचन्दणगन्धुक्केण भिमिरेण ।

अवणिञ्जन्तपरिष्णमसंतावो^२ मङ्गरपवणेण ॥

पेष्कन्तो य रुदरदरिमन्दिरामलमणिभित्तिसंकन्त-
पडिमा^३वलोयणपणयकुवियपसायणसुयददयदंसणाहियकुविय-
वियङ्गुसहियणोहसियमुद्धमिद्धङ्गणामणाहं, कत्यद य^४पयार-
चलिय^५वरचमरिनियरनौहारामलचन्दमऊहनिसलुद्दामचमर-
चवलविकेववौहृष्माणं, कत्यद य नियम्बोवदयवियडघण-
गञ्जियायणुभन्तधुयमडाजालनहयल, च्छङ्गनिमित्यकमदरिय-
मयणाहृहश्चियरवावूरिउद्देसं, अक्त्य सरसघणचन्दणवणु-
च्छङ्गविविहपरिहासकौलाणन्दियभुयङ्गमिष्णरमणिञ्जं ति ।^६
तश्चो आहृडिञ्जण रयणमिहरं रयणगिरितिलयभूयं^७तत्य य
बालकयलौपरिवेडियवियडपौडं सोहाविणिञ्जियसुरिन्दभवणं
उत्तुङ्गतोरणसम्भनियवरसालिभञ्जियामणाहं मणहरालेक-
विषित्तवियडभित्तिं रुदरगवक्खवेदश्रोवसोच्चियं निष्णलमणि-

१ CE add य ।

२ A ० सं. D sec. m.

३ B ० चलयो. D ० वलीचय. CE ० चजणेड. ४ A पा०. D sec. m.

५ A om. वर. D blots it out with geru. ६ CE om. तत्य ।

कोट्टिमं सुरहिकुसुमसंपादयपूत्रोवयारं च गत्रो सुलोयण-
 मन्तियं मन्दिरं ति । दिट्टो य णेण गन्धव्वदत्ताए मह वीणं
 वायन्तो सुलोयणो । अणुट्टिओ सुलोयणेणं । संपादओ से
 उच्चिओवयारो । पुच्छिओ सुलोयणेणं हेमकुण्डलो । कुओ
 १ भवं कुओ वा एस महापुरिमो, किंनिमित्तं वा भवओ
 आगमणपओयणं ति । तओ १सुवेलाओ १नियं धरणस्स सुवल-
 भूमिसुवलभादयं चिन्तियरयणं प्पट्ठाणपञ्जवमाणं माहियमा-
 गमणपओयणं । तेण वि उप्फुल्लोयणेण पडिस्सुयं । तओ
 चिट्ठिऊण कइवथदियहे १ गहियाइं पहाणरयणाइ । नोओ य
 १० णेण धरणो देवउरं । सुक्को नयरवाहिरियाए, ममप्पियाणि से
 रयणाणि । भणिओ य एसो । इहट्टिओ चैव जायं पडि-
 वाल्लसु त्ति । पडिस्सुयं धरणेण १ । गओ हेमकुण्डलो ॥

धरणो पुण वाहिरियाए चैव कंचि वेत्तं गसेऊण पविट्टो
 नयरं । दिट्टो य टोप्पसेट्टिणा । 'अहो कक्काणागिइं अदिट्ट-
 १ पुव्वो एगागो य दौसइ, ता भवियञ्च एत्थ कारणेणं १'
 ति चिन्तिऊण अहिमयसंभासणपुरस्सरं नोओ णेण गहं ।
 कुओ उवयारो । पुच्छिओ सेट्टिणा 'कुओ तुमं' ति ।
 माहिओ णेण मायन्दिनिवामनिग्गमणाइओ देवउरसंपत्ति-

१ B reads भवियं हेमकुण्डलेण सुवेलाउ चइ आगत एसो य सुवल्लभूमोउ
 उयणं पुव्व पहावरयणेहिं ता दावि मे दिहि । वेव वि etc. २ CE निययं ।

३ CE पहाव । ४ CE दिणे । ५ D adds पवमित्त य वेव

१ A कारणं ।

पञ्चवशाणो नियचवुत्तन्तो । समप्पिवाहं रयणाहं । भणियो
य ँणेण सेट्ठी । एथाहं २संगोवावसु त्ति । संगोवाविद्याणि
सेट्ठिणा ॥

इत्थो य धरणसमुद्दपडणममणन्तरमेव समासासिया
सुवयणेण लच्छी । भणिया य णेण । सुन्दरि, ईदसो एव १
संसारो, विञ्चोगावसाणाह एत्थ संगथाहं ; ता न तए
संतप्पियब्बं । न विवञ्चो य एम तुञ्च ; अवि य मञ्चं ति २ ।
तत्थो नियडिप्पहाणाए वाहजलभरियल्लोथणं जंपियं लच्छीए ।
तए जीवमाणंमि को महं संतावो त्ति । तत्थो अदक्कन्तेसु
कहवयदिणेसु गाणवत्तमंठियं ३पङ्कयं सुवणमवलोरज्जण ४
चित्थियं सुवयणेणं । विवञ्चो खु मो तवस्सी, ५पभूयं च एयं
दविणजायं, तरुणा य से भारिया क्ववई य, संगथा य मे
चित्तेण ; ता किं एत्थ जुत्तं ति । अहवा इयमेव जुत्तं, जं
दमीए गहणं ति । को नाम अवालिसे मयमेवागयं लच्छिं
परिच्चयद । ता गेण्हामि एयं । तत्थो ६परिहामसञ्जा ७
इत्थिय ८ त्ति विद्युत्तनायगाणक्खा कथा परिहासा, आवज्जियं
से हिययं । निविट्ठो घरणिसद्दो ९अत्तट्ठियं सुवण्यं ॥

१ CDE om. २ A om. ३ D inserts here the following
passage, which in B is added on the margin, with many corrup-
tions : मा अहं महापुरिस सच्चिदाब(से)च दसाउ अच्चिययंरं सुहं पविसुत्त नि न
वेरद वेत्तिउं देवो । मा किमणेच अईयवत्तुपीयणेव । तत्थिउ य अहमञ्जुत्तणेव ।
संपावेमि तस्स वचयं परावेमि एथा रित्तयं च सयवसमोव । ४ CE वङ्कयं ।

५ A अचित्ठियं ।

अदकन्ता कदवि दियहा । समागयं कूखं जाणवत्तं । मइया
दरिसण्णिज्जेण दिट्ठो सुवयणेण नरवई । परितुट्ठो एसो ।
'उस्सुंकमेव तुह जाणवत्तं' ति कम्मो से पमाओ । गओ
जाणवत्तं ॥

- ५ एत्यन्तरंमि 'सौण्णदौवाओ आगयं जाणवत्तं' ति सुणि-
ज्जण निग्गओ धरणो । दिट्ठो य णेण सुवयणो लक्खौ य ।
परितुट्ठो हियएणं, दूमिया लक्खी सुवयणो य । दिन्नं से
आसणं, पुच्छिओ वुत्तन्तं, साहिओ णेणं । तओ सुवयणेण
१ चिन्तियं । अहो मे कम्मपरिणई, अहो मे पडिक्कलया
१० देवस्स । केवलं कथमकज्ज. न मंपन्नं समौहियं ति ।
चिन्तिज्जण भणियं । अज्ज, मोहणं मंजायं, जं तुमं जौविओ ।
ता गण्हाहि एयं निययरित्यं ति । धरणेण भणियं । सत्य-
वाइपुत्त. पाणा वि एए तुह मन्तिया, जेण १ लक्खौए सह
समागमो कम्मो । किमङ्ग पुण रित्यं ति ॥ अदकन्ता काद
१५ वेला । भणियं च णेण । एहि, नयरं पविमन्ह । लक्खौए
भणियं । अज्जउत्त, कम्मं पविमिस्सामो. अज्ज उण अज्ज-
उत्तेणावि इहेव वमियव्वं ति । पडिस्सयमणेण । अम्मज्जिओ
एसो । आलोचियं च लक्खौए सुवयणेण य । जहा, अज्जव एयं
कथपाणभोयणं केणद उवाएण रयणौए वावाइस्सामो ति १ ।

१ CE भविष्यं, om. all down to सोचनं । २ CE लक्खोसमागमो ।

३ D adds कथं चिन्तिवाचद्वानं ; B i. marg. see. m.

मव्विओ एमो, पाइओ महुं, काराविओ^१ पाणवित्तिं ।
 अइक्कन्तो वासरो, ममागया रयणी, अत्युयं मयणिव्वं ।
^२निवलो एमो लच्छी य । तओ मयपराहीणस्स सिमिणए
 विय ^३अव्वत्तं चेदमणुव्वन्तस्स दिओ इमीए ^४गले पामओ,
^५वल्लिओ य एमो । परिओमवियमियच्छीए लच्छीए सुवयणेण ५
 य विमूढो धरणो मओ त्ति काऊण उज्झिओ जलनिहि-
 तडे । गयाइं जाणवत्तं । जलनिहिपवणमंगमेण य^६ समासत्थो^७
 एमो । चिन्तियं च णेणं । हन्त किमेयं ति । किं ताव
 सुविणओ आओ^८ इन्दजालं आओ^९ मदविषमो आओ^{१०}
 सच्चयं चेव^{११} त्ति । उवल्लुं जलनिहितडं । सच्चं चेव त्ति ११
 जाओ मे विनिच्छओ । उट्ठिऊण चिन्तियमणेण । अहो
 लच्छीए चरियं, अहो सुवयणस्स पोइमं । अहवा ददुगुंठो^{१२}
 विय उमग्गपत्थिया, किंपागफलभोगो विय मज्जुलावसाणा,
 दुस्साहियकिच्च व्व दोसुप्यायणी, कालरत्ती विय तमो-
 वल्लिन्ता, ईदमा चेव महिलिया होइ । अवि य १४

जलणो वि घेप्यइ सुहं पवणो भुयगो ^{१५}य केणइ नएण ।

महिलामणो न घेप्यइ बज्जणहि वि नयमहस्सेहिं ॥

१ B A कारिओ ।

२ CE सुवओ. B सुवओ pr. m.

३ DB अचत्तं, CE अचत्तं । ४ CE om. ५ B om. next three words

६ A om यः ७ ABD add य । ८ D उयाओ ।

९ B (i. marg.) रयाओ. A चार । १० D उयाओ । ११ CE add रथं

AD मुंठो ।

१२ CE वि ।

ता किं इमीए। सुवयणस्स न जुत्तमेयं ति । अहवा
महरा धिय मयरायवडुणी चेव इत्थिया हवद त्ति ।
विमयविम'मोहियमणेणं तेणवि एयं ववमियं ति ।

एवं च चिन्तयन्तो सेट्टिनिउत्तेहि कहवि पुरिसेहिं ।

५ सूरुग्गमवेलाए दिट्ठो बाहोक्कनयणेहिं ॥

भणिओ य णेहिं । मत्तवाहपुत्त, रयणीए न आगशं
तुमं ति संजायासङ्केण रयणीए चेव तुण्ण अक्केमणमिमिचं
पेमिया अक्के टोप्पसेट्टिण त्ति । कहकहवि दिट्ठो मि मंपयं ।
ता एहि, गच्छन्हः निव्वेहि अण्येचिन्ताणलपल्लित्तं
१ सेट्टिहियं । तओ 'अहो पुरिमाणमन्तरं' ति चिन्तिऊण
पयट्ठो धरणो, पविट्ठो नयरि, दिट्ठो य णेण सेट्ठी ।
पदरिक्कमि भणिओ सेट्टिणा । वच्छ, कुओ तुमं, किं वा
विमणदुक्कणो ढोममि त्ति । तओ 'लज्जावणिक्कयं अणा-
चिक्कणीयमेयं' ति चिन्तिऊण बाहोक्कलायणेण १न जंपियं
५ धरणेण । सेट्टिणा भणियं । वच्छ, सुयं मए, जहा आगयं
जाणवत्तं 'चौणाओ, ता तं तुमए उवक्कं न व त्ति । तओ
मगगयत्करं जंपियं धरणेण । अक्क, उवल्लं त्ति । भोगाद-
रेणेण य पवत्तं बाहसल्लित्तं । तओ 'नूणं विवन्ना से भारिया,
अअहा कहं ईदमो भोगपमरो' त्ति चिन्तिऊण भणियं

१ CE 'साचियं ।
चाचिक्कचौयं ति ।

२ A 'एवं'

३ ACE read जंपियं न किञ्चि

४ A om. all down to न व त्ति ।

टोप्यसेट्टिणा । वष्क, 'अवि तं चैव तं जाणवन्ति ति ।
 धरणेण भणियं 'आमं' । सेट्टिणा भणियं । अवि कुसलं ते
 भारियाए । धरणेण भणियं । अज्ज, कुसलं । सेट्टिणा
 भणियं । ता किमञ्चं^१ ते उव्वेवकारणं । धरणेण भणियं ।
 अज्ज, न किञ्चि आचिखियव्वं ति । सेट्टिणा भणियं । ता ४
 किं विमणो सि । धरणेण भणियं 'आमं' । सेट्टिणा भणियं
 'किमामं' । धरणेण भणियं 'एयं' । सेट्टिणा भणियं
 'किमेयं' । धरणेण भणियं 'न किञ्चि' । सेट्टिणा भणियं ।
 वष्क, किमेएहिं सुसभासिएहिं । आचिस्स मग्गावं । न य
 अहं अजोगो आचिखियव्वस्स, पडिवसो य तए गुरु । १०
 तसो 'न जुत्तं गुरुआणाखण्डणं' ति चिन्तिऊण जंपियं
 धरणेण । १अज्ज, 'अज्जस्स आण' ति^४ करिय ईदसं पि
 भासोयइ ति । सेट्टिणा भणियं । वष्क, नत्थि अविमसो
 गुरुयणाणवन्तोए । धरणेण भणियं । अज्ज, जइ एवं, ता
 कुसलं मे भारियाए जौविणं, न उण सीलेणं । सेट्टिणा १५
 भणियं । कइं विद्याणसि । धरणेण भणियं 'कज्जसो' ।
 सेट्टिणा भणियं । कइं विय । तसो आचिखिओ ५से
 भोयणाइओ जलनिहिं^६ तउपज्जवमाणो मयलवुत्तन्तो । ५तं
 च सोऊण कुविओ १०टोप्यसेट्टी सुवयणस्स । परिसंठविय

१ BD आगमं चैव जाण-; in B आगमं appears corrected from अविमं

२ CE विमण्य । ३ B om., D i. marg. ४ ADCE ति ।

५ CE om. next three words. ६ D तीरपडवावसाओ ।

७ CE om. दोष ।

धरणं गन्धो नरवदसमौवं । विभक्तो जेण सुवयणं पद
 जहद्वियमेव नरवई । सद्वाविशो रादणा सुवयणो । भणिश्रो
 य एसो । सत्यवाहपुत्त, पभूखं ते रित्यं सुणीयइ । ता पुञ्जं
 जंपसु, कहमेयं तए विठत्तयं^१ ति । तश्रो अजायामक्केण
 ४ भणियं सुवयणेण । देव, कुलक्कमागयं । रादणा भणियं ।
 भारिया कहं ति । तेण भणिय । गुहविदला । तश्रो
 २पुल्लदश्रो टोप्पसेट्ठी । भणियं च जेण । देव, मव्वं अस्सियं
 ति । सुवयणेण भणियं । किं पुण एत्थ सच्चयं । सेट्ठिणा
 भणियं । धरणमन्नियं रित्यं भारिया यः एयं सच्चयं ति ।
 १० तश्रो संखुद्धियएणं जंपियं सुवयणेण । भो भो अउव्व-
 जोइसिय, को एत्थ पच्चश्रोः रायकुलं खु एयं । ^२टोप्पसेट्ठिणां
 भणियं । माहारणं रायकुलं पच्चश्रो पुण, सो चैव औवद
 त्ति । सुवयणेण भणियं । महाराय, न मए धरणस्स नामं पि
 आर्यास्सियं ति । परिस्सुउ देवो । रादणा भणियं । भो भो
 ४ सेट्ठि, आणेहि धरणं, तुमं पि तं मज्झिस्सियं ति । पेमिया
 जेहि^३ सह रायपुरिसेहिं निययपुरिमा । आणिश्रो य जेहिं
 हियएणाणिक्कमाणो वि सेट्ठिउवरोहभावियचिन्तो धरणो,
 इयणेहि य भव^४हियहियया लक्खि त्ति । ^५पुल्लदयाइं
 रादणा, भणियं च जेण । सुन्दरि, टिट्ठी तए एम कहंपि

१ DCE चेह । २ BCE विठत्तं । ३ A पुजोइउ, B पासोईउ ।

४ CE om. डोष । ५ A adds हेवस्स, B om, all down to पुरिमा ।

६ B ०भिह् । ७ DCE पुजो० ।

सत्यवाहपुत्तो । तीए भणियं । देव, न दिट्ठो त्ति । तन्नो
 पुच्छिन्नो धरणो । सत्यवाहपुत्त, अवि एसा ते भारिया ।
 धरणेण भणियं । देव, किमणेण पुच्छिण्ण ; सुयं^१ चेव
 देवेणं, जं जंपियमिमीए । राइणा भणियं । सत्यवाहपुत्त,
 अन्नो चेव पुच्छामि । धरणेण भणियं । देव, जइ एवं देवस्स^२
^१अणुबन्धो, ता आसि भारिया, न उण मंपयं ति । राइणा
 भणियं । एमो सत्यवाहपुत्तो दिट्ठो तए आसि । धरणेण
 भणियं । देव, एमो चेव जाणद त्ति ।^३राइणा भणिन्नो
 सुवयणो । सत्यवाहपुत्त, किं दिट्ठो तुमए एस कश्चिंपि ।
 सुवयणेण भणियं । देव, मए ताव एमो न दिट्ठो त्ति ।^४
 राइणा भणियं । होउ, किं एइणा ; साहेह^५ तुम्हे, किं एत्य
 रित्यमाणं^६ । सुवयणेण भणियं । देव, एत्य खलु दममहस्साणि
 सोवस्सिगाण दट्ठामंपुडाण, अन्नं पि येवयं खु^७ सुरित्तं भणं
 ति ।^८पुच्छिन्नो इयरो वि । धरणेण भणियं । देव,
 एवमेयं । राइणा भणियं । भो किंपमाणा खु ते मंपुडा ।^९
 धरणेण भणियं । देव, न-याणामि । राइणा भणियं । कहं
 निययभण्डप्पु वि पमाणं न-याणामि । धरणेण भणियं । देव,
 एवं चेव ते कथा, जेण न जाणामि । तन्नो पुच्छिन्नो
 सुवयणो । भइ, तुमं साहेहि । तेण भणियं । देव, अहमवि

१ A च ।

२ CE om.

३ CE om. all down to सुवयणव ।

४ D तुम्हे ।

५ B °पमानं. CE °परिमाणं ।

६ BD चिरिभंछंति

CE परिभंछं ।

७ CE om. these three words.

८ B याणामि

निस्संभयं न-याणामि । रादणा भणियं । भो एवं ववत्थिए
किं मण कायव्वं ति । धरणेण भणियं । देव, थेवमियं^१
कारणं । किं बङ्गणा जंपिएणं । अविवाउगो अहं एयस्सुः
ता गिण्हउ^२ रित्यं भारियं च एमो त्ति । सुवयणेण भणियं ।
४ भो महापुरिस, एयं पि भवओ^३ पङ्कयमेव, जं मे आलो न
दिओो त्ति । धरणेण भणियं । ^४पमिड्डो ^५अहं आलदायगो ।
सुवयणेण भणियं । जइ न आलदायगो, ता किमेयं पत्तुयं
ति । टोप्पसेट्टिणा भणियं । अरे रे निस्सज्ज पावकस्स, एवं पि
ववहरिउं एवं जंपमि त्ति । ^६पुणो वि अमरिसादसण भणियं
१० टोप्पसेट्टिणा । महाराय, किं बङ्गणा जंपिएण । जइ एयं न
धरणमन्तियं रित्यं एमा य ^७भारिया, ता मज्झ मव्वस्स-
महिया पाणा नियरणं ति । आणावेउ देवो मयले दिव्वे त्ति ।
धरणेण चिन्तियं । अवहरिओो खु एमो मह मिणेहाणवन्धेण ;
ता न जत्तं संपयं पि उदामौणयं काउं ति । जंपियमणेण ।
११ देव, जइ एत्थ अणवन्धो तायस्सु, ता अलं दिव्वेहिं : अओो
वि एत्थ उवाओो अत्थि चेव । रादणा भणियं । कहेहि,
कौदमो उवाओो त्ति । धरणेण भणियं । देव, ते मण संपुडा
मनामेणं चेव अङ्किय त्ति^८ । रादणा भणियं । किं तुण्ण नामं ।
धरणेण भणियं । देव, धरणो त्ति । इयरो वि पुच्छिओो ।

१ A ०मेयं. B pr. m. २ CE om. these three words ३ CE बङ्गण ४

५ CE transpose these words. ६ CE om. all down to महाराय ।

७ DD इत्थिया ।

८ CE om.

तेषु भणियं । देव, सुवयणो न्ति । राहणा भणियं । जद
 एवं, तो छिन्नो रतु ववहारो ; नवरं एत्येव आणेह 'करवि
 संपुडे न्ति । 'तन्नो पेसियं' पञ्चउल्लं, आणिया संपुडा.
 निहासिवा राहणा 'बाहिं, न दिट्टं धरणनामयं । भणियं च
 णेण । भो नत्थि एत्य धरणनामयं । सुवयणेण भणियं । देवो
 पमाणं ति । अन्नं च । 'देव, देवस्स पुरन्नो 'एस महन्तं पि
 अन्नियं अंपिऊण अन्नं वि पाणे धारेइ न्ति । जाणियं देवेण,
 अं एएण पमाणौकयं । राहणा भणियं । भो धरण, किमेयं
 ति । धरणेण भणियं । देव, न अन्नहा एयं ; फोडाविऊण मग्गं
 'निह्वेउ 'देवो । तन्नो एयमायलिऊणं मंखुड्डो सुवयणो,
 हरिभिन्नो टोप्पसेट्ठी । सहाविया सुवयणारा, फोडाविथा
 संपुडा, दिट्टं धरणनामयं । कुविन्नो राया सुवयणस्स लच्छीए
 य । भणियं च णेणं । हरे वावाएह एयं वाणियगवेमधारिणं
 महाभुयंगं, निव्वामेह 'य एयं मम रज्जाओ विवन्नसौल-
 जीवियं अलच्छि, समप्पेह य ममत्यमेव रित्त्यं धरणमत्य-
 वाहस्स । अन्नं च । भण. भो महापुरिस, किं ते अवरं
 'कौरउ । धरणेण भणियं । देव, अलं मे रित्त्येण । करेउ
 एव ते पमायं सुवयणस्स अभयप्पयाणेणं । तन्नो 'अहो मे
 सुवयणो 'भावय' न्ति चिन्तिऊण भणियं राहणा । सत्ववाहपुत्त,

१ A च D करवसंपुड B ककरउ, D कर रउ ।

२ CE om. the next

३ D तुप्पेbrds.

४ B पोसकह ।

५ A om.

६ B ररुवेसंपि ।

(E पुरिभंउ) निह्वेदि ।

७ CE om.

८ ACE om.

९ A करौउ ।

न जुक्तमेयं, तद्वावि अस्मिन्नीयवयणो 'तुमं तिः ता तुमं
 चेव जाणसि। धरणेण भणियं। देवपसाओ न्ति, अणुग्गिणीओ
 अहं देवेण। राहणा भणियं। भो सत्यवाहपुत्त, गेवहाहि
 निचयरित्यं। धरणेण भणियं। जं देवो आणवेद। तओ
 ५ नरिन्दपसुउलाहिट्टिओ मह सुवयणेणं गओ वेसाउल्लं धरणो,
 उवगणियं सुवण्यं पसुउलेण, ममप्पियं धरणम्म। तओ
 धरणेण भणियं। भो सुवयण, परिच्चय विसायं, अङ्गीकरेहि
 पोहमं, देव्वोवरोहेण कम्म वा खलियं न आयइ न्ति।
 अन्नं च। भणियो मए तुम्म सुवणल्लखो, तए पुण
 १० 'महाभावत्तणेण अहमेव वज्जमस्सिओ, न उण सुवणल्लखो।
 भणियं च तए आमि ' किं सुवणल्लखेण, तुमं चेव मे वज्जगो'
 न्ति। अणग्गेयं च एयं संभमवयणं। ता गेवहाहि मंपयं, जं ते
 पडिहायइ'। एवं च भणियो ममाणो लज्जिओ सुवयणो।
 न जंपियं च णेण। तओ दाऊण अट्ट सुवणल्लखे मंपइऊण
 १५ नरवइं तओ' काउं मयल्लसुत्तं' भणुम्म गओ टोप्पसेट्टिगेहं।
 ठिओ कंचि वेसं मह सेट्टिणा। उवगयाए भोयणवेलाए
 कथमज्जणा पभुत्ता एए। भुत्तन्तरकाले य चलणेसु निवडिऊण
 भणियो धरणेण टोप्पसेट्टी। जाएमि अहं किंचि वत्तुं तायं,
 जइ न करेइ मम पणयभङ्गं ताओ। तओ हरिषवसुप्फल-
 २० लोयणेण ' अहो अहं कयत्थो, अहो अहं धओ, अहो मम

१ CE om. next three words. २ D 'भाग'। ३ AB 'मह'।

४ CE add न्ति।

५ A om.

६ D चत्तं।

सुजीवियं, अहो मम सुखद्वो जम्भो त्ति, जम्भो ईद्वेषेणावि
 महाणभावेण सयलभन्तकप्पतरुक्केण तिङ्गयणचिन्तामणी-
 भूएण वि अहं पत्थिज्जामि' त्ति चिन्तिज्जण भणियं टोप्प-
 सेट्ठिणा । वक्क, जइ वि सकलत्तं सपुत्तपरियणं^१ दासत्तनिमित्तं
 ममं जाएमि^२, तहावि अहं तुह महापुरिससेट्ठिएण^३ आकर-
 मियच्चित्तो न खण्डेमि ते पत्थणापणयं^४ । धरणेण भणियं ।
 ताय, जइ एवं ता^५ देहि तिमि वायाओ । ईमि विहसिज्जण
 'जाय, ओ एगं वायं लोप्पइ^६, सो तिमि वि लोप्पयन्तो किं
 केणावि^७ धरिउं पारीयइ' त्ति भणिज्जण टोप्पसेट्ठिणा कयाओ
 तिमि वायाओ । 'ताय, अण्णग्गिहीओ' त्ति भणिज्जण
 हेमकुण्डलविज्जाहरविदिक्क^८ महग्गेयपुब्बसमप्पि^९ यरयणसहसं
 मग्गिओ टोप्पसेट्ठिभण्डारिओ । तेण वि य 'जं अज्जो
 चाणवेद' त्ति भणिज्जण समप्पियाइं गहिज्जण रयणाइं ।
 तओ ताण मज्जे^{१०} अइं गहेज्जण टोप्पसेट्ठिम्हा चलणपृथं
 काज्जण पुणो विण्णिवडिओ पाएसु 'ताय, एसा सा पत्थण' त्ति^{११}
 भणमाणो धरणो । तओ 'अह^{१२} कहं कलिओ अहमणेण'
 ति सुइरं चिन्तिज्जण 'अगहिण य विल्लक्कीभविस्सइ एओ,
^{१३} निवारिओ अहं इमिण अणागयं चैव' उट्टविओ धरणो
 'वक्क, पडिवक्का ते पत्थणा' भणमाणेण^{१४} टोप्पसेट्ठिणा ॥

१ CDE सकलत्तपुत्तं । २ CE जावसि, D pr. m. ३ A आकरिस्सिय-

४ D वयसं, CE वयससं । ५ D कडुव, A देहि, CE तदेह । ६ A लोप्पेइ

७ CE धारिउं = A मयग्गे । ८ A वयं । ९ AD अइं ।

१० A om., CE अओ । ११ A निवारइ, B pr. m. १२ CE om.

१ तत्रो बज्रमन्त्रिनो^१ सेट्टिणा^२ ३ महया सत्येण समागत्रो
 निययनथरिं । आवासिनो बाहिं । जात्रो लोयवात्रो, जज्ञा
 आगत्रो धरणो त्ति । निग्गत्रो राया पच्चोणिं । ४ [पवेसिन्त्रो
 णेण महाविभूईए नेऊण निययभवनं, पूइत्रो मज्जणाइणा^५
 ५ निथाभरणपक्खवसानमुवथारप्पयाणेणं] । ६ गत्रो निययभवनं ।
 तुट्ठा ७ य मे जणणिज्जणया । विइणं महादाणं, कया मव्वा
 ययणेसु पूया । ८ अइक्कन्ता काइ वेला । तत्रो उवणिमन्तिय^९
 महारायं पूइत्रो अणेण मविसेमं । मग्गाणिथा १० य जह्जारह
 पडिवत्तीए पउरचाउवेज्जाइया, पडिपूइत्रो ११ य तेहिं ।
 १० तत्रो पुच्छिन्त्रो जणणिज्जणएहिं । वच्छ, अत्रि क्हं ते घरिणि
 त्ति । धरणेण भणियं । अलं तौए कहाए । चिन्तियं च
 णेहिं । हन्त कथं तौए, जं इत्थिउत्थियं^{१२} । ता अल इमस्स
 मग्गघट्टणेण इमिणा जंपिएणं । अल्लत्रो अत्रगच्छिक्कम् त्ति ।
 एत्यन्तरंमि १३ महापुरिमयाखित्तहिइयो विक्कयवसेणुप्फुल्ल-
 १४ लोयणो १५ कयमुट्टङ्गसामणावणनिमित्तं पुणो वि धरणममौव
 समागत्रो राया । १६ कत्रो धरणेण समुच्चिन्त्रोवथारो^{१७} । पुच्छिन्त्रो

१ D om. २ CE वज्रोत्रो । ३ CE om. ४ A om महया सत्येण ।
 ५ D पविट्टो महाविभूईए and omits all down to पुच्छिन्त्रो जणणि ।
 ६ CE मज्जव । ७ CE समागत्रो । ८ CDE om. ९ B अइकन्ता
 कार कालो । १० A उवणिमन्तिय महाराय ११ CE om. १२ ACE om
 १३ E अत्थियं । १४ D has instead of the following words only
 धरणंउवणनिमित्तं (पुत्रो वि i. marg.) आगत्र उवथारो । १५ B करउह न
 वेवेवावद् । निमित्तं । १६ D has only परिमुट्टा से अत्थिज्जणया नउ
 कयमनेहिं राइयो उत्थियं करविक्कं धरणेव etc १७ A समुच्चिउ उवथारो

य आगमणपञ्चोयणं । मिट्टो से नियथाहिष्णाओ राहणा ।
 तओ चक्षणेसु निवडिऊण भणियं धरणेण । देव, अक्षं
 सुइङ्गेहिं: किं तु 'माणणीओ देवो' ति करिय पत्येमि
 पत्यणीयं । राहणा भणियं । भणाउ अक्को । तेण भणियं ।
 पयच्छउ देवो 'नियरक्के मव्वसत्ताणं' १ बन्दिमोक्खणं २ मव्व- ।
 सत्ताणमभयपयाणं च ३ । तओ 'अहो से महाणभावया, अहो
 महापुरिमचेट्टियं मत्यवाहपुत्तस्स' ति भणिऊण आणत्तो
 पडिहारो । हरे कारवेहि चारयघण्टपञ्चोएण मम रक्के
 मयलबन्दिमोक्खं, मव्वसत्ताणमभयपयाणं च द्वावेहि ति ।
 तओ 'जं देवो आणवेद' ति भणिऊण संपाडियं देव- ।
 मामणं । मप्पुरिसचेट्टिएण य परितुट्ठा से जणणिजणया ।
 ४ परिओमविथमिथच्छेहिं ५ कयमणेहिं राहणो उचियं
 करणिज्जं । तओ धरणेण सह कंचि वेक्षं गमेऊण
 निग्गओ राया ॥

धरणो वि चिरयालमिलियवयंसयसमेओ गओ मल्ल- ।
 सुन्दराभिहाणं ६ उक्काणं । उवल्लुओ य नागलयामण्डवमि
 कौलानिमित्तमागओ कुवियं पियपणहणिं पसायन्तो रेविल्लगो ७
 नाम कुलउत्तगो । मुमरियं लच्छीए । चिन्तियं च णेणं ।

१ CE निययं । २ B मव्वसत्तोक्कं । ३ CE om. मव्वसत्तावम् ।

४ B om. all down to द्वावेहि । ५ CE कयं उचियं करविक्कं ।

६ B कयं वेहि । ७ CE सुदरं । ८ A ररं, CE करेविल्लयो D pu

m., corrects in ररं ; CE continue कोवि क्वावओ तओ सुपरियं etc.

अहो णु खलु एवमपरमत्यपेच्छीणि कामिजणहिथयाइं
हवन्ति । समागन्तो संवेगं । गन्तो य उज्जाणोक्कदेशसंठिं
असोयवीहिंयं ।

- दिट्ठो य णेण तहिंयं फासुयदेशंमि वियस्सियवियारो ।
 ५ मौसगणसंपरिवुडो आयरिओ अरहदत्तो ति ॥
 असन्तसुद्धचित्तो नाणो विविहतवसोसियसरीरो ।
 निक्खियमयणो वि दढं 'अणङ्गसुहसिद्धितल्लिच्छो ॥
 तं पेच्छिज्जण चिन्ता जाया धरणस्स एस लोयंमि ।
 जीवद मफलं एक्को चत्तो जेणं घरावामो ॥
 १० घरिणो अत्यो सयणो माया य पिया य जीवलोयंमि ।
 माइन्दजालसरिसा तहवि जणो पावमायरइ ॥
 जा वि उवयारबुद्धी घरिणोपमुहेसु मा वि मोहफलं ।
 मोत्तुण जओ धम्मं न मरणधम्मोणमुवयारो ॥
 सो पुण संपाडेउं न तौरण आसवानिथत्तेहिं ।
 १५ आसवविणिवित्ती वि य गिह्वासमं आवसन्तेहिं ॥
 निथमा तत्यारम्भो आरम्भेणं च 'वडुई हिंमा ।
 हिंसाअ कओ^१ धम्मो न देसिओ मत्ययारेहिं ॥
 पच्चन्ते वि य एसो सव्वेणं सेव जीवलोयंमि ।
 नियनेणमुज्झियव्वो ता अल्लनेएण पावेणं ॥
 २० एवं च चिन्तयन्तो पत्तो संगायवरणपरिणामो ।

१ D) अर्थतः ।

१ or ३६६ ।

२ BCE हिंसाअ उव ।

गुरुपायमूत्रमणहं सवयंसो निम्बुदपुरं व ॥
 अह वन्दिश्रो य णेणं भगवं सवयंसएण साह्ण य ।
 तेहिं चिय धयलाहो दिशो सव्वेसि विहिपुव्वं ॥
 उवविट्ठा य सुविमले सुणीण पुरशो उ उववणुच्छङ्गे ।
 अह पुच्छिथा य गुरणा कत्तो तुभे न्ति मज्जरगिरं ॥ १
 एवं च पुच्छिए समाणे अंपियं धरणेण । भयव, इश्रो
 चेव अन्हे । अशं च; अत्थि मे गिहासमपरिञ्चायवुट्ठी । ता
 आइसउ भयवं, अं मए कायव्वं ति । तश्रो 'अहो से
 आगिरे, अहो' विवेगो' न्ति चिन्तिऊण आसयपरिस्करण-
 निमित्तं अंपियं अरहयत्तेणं । वच्छ, परिचत्तगिहासमेणं १
 निभच्छिऊण नियनियविसयसाससाइं इन्दियाइं विञ्जविय
 कसायाणं निरीहेणं चित्तेणं सयससोस्सनिहाणभूश्रो संजमो
 कायव्वो । अशहा परिचत्तो वि अपरिचत्तो गिहासमो न्ति ।
 सो पुण अणाइविसयभावणाभाविथस्स जीवस्स अस्सन्नदुक्क-
 यरो । पवञ्जिऊण वि एयं पुव्वकयकसदोसेण केइ न तरन्ति १५
 परिवासिउं, सुञ्जन्ति निथयकञ्जे, परिकप्पेन्ति असया-
 लम्पणाइं; विसुक्कसंजमा य ते, आउसो, न गिहो न पव्वइ-
 थगा उभवसोगविहसं नासन्ति मणयत्तणं । एवं ववत्थिए
 असुणिऊण हेओवाएयाइं अत्तुच्छिऊणमप्पाणयं न जुत्तो
 गिहासमपरिञ्चाश्रो न्ति । धरणेण भणियं । एवमेयं, अं तुभे १०
 आणवेइ । किं तु

श्रेष्ठो गिहासमो मे बुद्धी समलक्षणं उवाचयं ।

तुलणा वि विवेगो स्थि किलेषवसयाण सन्नाषं ॥

भयवया चिन्तियं । अहो ये सउलया, मुणिश्रे णेण

जहड्डिओ संसारो, समुपपन्ना जिणधम्मबोही । ता पसंवेमि

५ एयं साहेमि य इमस्स इमीए दुल्लहत्तणं, जेण वयंसगाण वि

मे संबोहो समुपपज्जइ । भणियं च णेण । वच्छ, धम्मो तुमं,

नायं तए जाणियव्वं, संपत्ता १सयल्लसोयदल्लहा जिणधम्म-

बोही । ता २जहड्डियासेवणेण एयं चेव सफलं करेहि,

मंसिण्णइ य ३तुह समीहियं । न खलु अणभत्त्यनिरदयार-

१० कुसलमग्गा एवंविहा हवन्ति, अवि य अपरमत्यपेष्किणो

विसयसोलुया य । एयवदयरं च निमुणेहि मे चरियं ।

धरणेण भणियं 'कहेउ भयवं' । अरहदत्ताथरिएण

भणियं । सुल ।

अत्थि इहेव ४वासे अयल्लउरं नाम नयरं । तत्थ जिय-

१५ सत्तू राषा, ५पुत्ता य से अवराजिओ समरकेज य । अव-

राजिओ जुवराया, इयरो य कुमारो । दिस्सा इमस्स

कुमारभुत्तीए उज्जेणी । एवं च अरहन्तो कोद कासो ।

अस्यथा ६य विथल्लो समरकेषरी नाम पसल्लनरवई । तओ

अवराजिओ तप्पसाहणनिमित्तं गओ । पसाहिओ एषो ।

१ CE असल्लसोयव०, B ते लोड० । २ ED जहड्डिव० ।

३ A तुच्छ ।

४ D adds भारणे. B i. marg.

५ MSS पुत्तो ।

६ D om.

आगच्छमाणेण य मुत्तिमन्तो विय पुणोदश्रो संपत्तो इमेण
 धम्मारामसन्निवेशे सयलमणोरहचिन्तामणी १राहो नाम
 आयरिश्रो त्ति । तं च दट्टुण समुप्पन्नो एयस्स संवेगो ।
 पुच्छिश्रो णेण जहाविहं २ धम्मं । कहिश्रो ३जहोवदट्टो परम-
 गुरूहिं । पडिवुट्टो य एसो । खभ्रोवसममुवगयं चारित्त- ४
 मोहणीयं । तश्रो माइन्दजालसरिसं जीवलोयमवगच्छिय
 पव्वइश्रो एसो । करेइ तवसंजमुज्जोयं ॥ अन्नया य गुरुपाय-
 मूलंमि अहासंजमं विहरमाणो गश्रो तगरासन्निवेशं । एत्य-
 न्तरंमि समागया तत्य उज्जेणीश्रो ५राहायरियस्स अन्ने-
 वासिणो अज्जराज्जसमासमणसन्तिया गुरुसमीवं साज्जणो
 त्ति । कथा से ६ उचियपडिवत्ती । पुच्छिया निइवसग्ग-
 विहारमुज्जेणीए । कहिश्रो य णेहिं । सुन्दरो विहारो ;
 केवलं रायपुत्तो पुरोहिियपुत्तो य अभइया, ते जहोवल-
 ड्डीए खलियारेन्ति माज्जणो, तन्नमित्तो उवसग्गो त्ति ।
 तश्रो ७ एयमायल्लिय चिन्तियमवराजिएण । अहो पमत्तया ८
 समरकेउणो, जेण परियणं पि न निघमेइ । ता अणुन्नविय
 गुरुं गच्छामि अहमुज्जेणिं । उवसामेमि ९ते कुमारे, मा
 संक्षिणन्तु अबोहमूलाइं । संसारवट्टुणे य साज्जपन्नोसो । अत्थि

१ CE रोहा ।

२ D •विही, ACE •विहीए भयो।

३ CE भयववा अहिंसाइल्लयो भयो पडिवुट्टो ।

४ CE रोहायरियसन्निवेशिणा ।

५ BCE वेत्तिं ।

६ A adds च ।

७ CE ह्वे ।

ने तद्वशामणसन्ती । तन्मो अणुसविय गुरुं पेसिन्मो गृहणा,
 समागन्मो उज्जेणिं, पविट्ठो य अज्जराज्जमासमणगच्छे ।
 'कथं से उचियकरणिज्जं । समागया भिस्कावेला । पयट्ठो
 एसो । भणिन्मो य साह्मिं । पाऊणया तुभे, ता अच्छह
 ४ न्ति । तेण भणियं । न अच्छामि, अत्तल्लद्धिन्मो अहं, नवरं
 ठवणकुलार्हणिं^१ दंसेह । तन्मो दिन्मो से चेत्तन्मो, दंमियाणि
 कुलाणि, वारिन्मो य णेणं 'एयं^२ पडणीय'गेहं; मा पवि-
 मेज्जसु' न्ति भणिज्जण नियत्तो चेत्तन्मो । पविट्ठो य एसो
 पढममेव कुमारगेहं । महया सट्ठेण धम्मलाहियमणेणं ।
 ५ 'तं च दट्ठूण भौयान्मो अन्तउरिद्यान्मो । 'हा कट्ठं, इमी
 कथत्थिज्जिस्सह' न्ति चिन्तिज्जण मत्तिन्मो य णाहिं 'लज्ज
 निग्गच्छसु' न्ति । 'तन्मो अवहौरिज्जण बहिराविडं^३ च
 काऊण महया सट्ठेण धम्मलाहियमणेणं । एत्यन्तरंमि धम्म-
 लाहसट्ठं सोऊण हम्मियतलान्मो पट्टट्ठमुहपट्ठया समागया
 ६ कुमारवा । ठक्कियं^४ द्वारं । अदमएणं वन्दिन्मो णेहिं माह्म ।
 कथं धम्मलाहणं । भणिन्मो य णेहिं । भो पव्वइयगा^५,
 नच्चसु' न्ति । तेण भणियं । कहं गौयवाइएण विणा
 नवामि । कुमारेहिं भणियं । अन्हे गौयवाइयं करेमो ।

१ CE om. this sentence. २ CE = कुलासोभो । ३ D इमं ।

४ B पडणीयं ।

५ CE om. नं च दट्ठू ।

६ CE have only अवहौरिज्जमणेण D pr. m.

७ A = विडुं, B बहिरावहिरोविडं । ८ A adds नं । ९ CE = न ।

साङ्गणा भणियं 'सुन्दरं' ति । ^१विषमतासं कथं गौध-
 वाइयमणेहिं । अकुड्डो वि हियएणं कुड्डो साङ्ग । भणियं च
 णेण । अरे रे गोवासदारया, इमिणा विक्काणेण ममं
 नचावेहं ति । एयं सोऊण कुविद्या कुमारा, साङ्गताडण-
 निमित्तं च धाविद्या अभिसुहं । तेण वि य 'न अन्नो ^१
 उवाओ' ति कलिऊण करणापहाणसित्तेण निजुड्डावावार-
 कुसत्तेणं मणियं चैव घेत्तूणं सव्वसंधीसु ^२विओइओ एक्को,
 तओ धाविओ दुइओ. ^३ओ वि तहेव । तओ दुवारसुग्घाडि-
 ऊण गओ माङ्ग । एगत्ते ठिओ सञ्जायओगेणं । इयरे वि
 निच्चेट्टा तहेव चिट्ठन्ति । दिट्टा परियणेणं, उदएण सिद्धि- ^४
 ऊण समंभमं वाहित्ता ^५ । जाव न जंपन्ति, तओ निवेइयं
 रायपुरोहियाणं, जहा इमिणा वुत्तन्तेण केणइ साङ्गणा
 कुमारा एवं कय ति । तओ ते निरुविऊण आचरिय-
 समीवं गओ राया । पणमिओ य णेणायरिओ, भणिओ
 य । भयवं, खमेहं ^६ एयमवराहं वासयाणं । आचरिएण ^७
 भणियं । किमेयं ति नावगच्छामि । कहिओ से वुत्तन्तो
 'राइणा । तओ आयरिएण भणियं । वीथरागसासणसंपा-
 यणं ^८रइपहावओ विइयपरमत्या परक्कोयभौइयत्तणेण य इह-

१ D adds तओ ।

२ CE विओइया तओ दुमारयो etc.

३ A विइओ ।

४ CE वाचरिता ।

५ A adds मे; B खम ।

६ CE om. all down to तओ आचरिएण पुच्छि ।

७ B रओ तयहावच D corr. रवाच in रच ।

स्योयसरीरे दृढमपडिबन्धयाए^१ खमेन्ति सयसवत्ताणं साङ्गणो
 न पुण पाणभएणं ति । तद्वावि कारणं पद् समायरिचं
 जइ केणावि भवे, तन्नो पुष्कावेमि साङ्गणो । तन्नो
 आयरिएण पुष्किया साङ्गणो^२ । तेहिं भणियं । भयवं, न
 ५ अन्ने वियाणामो त्ति । आयरिएण भणियं । महाराय,
 नेयमिह^३ माह्महि ववसियं । राइणा भणियं । भयवं,
 साङ्गण न एत्य मंदेहो । आयरिएण भणियं । महाराय,
 जइ एवं, ता एवं भविस्सइ । अत्थि एगो आगन्तुगो साङ्गः
 तेण्यमणुचिद्विद्यं भवे । राइणा भणियं । भयवं, कहिं पुण
 १० सो साह्म । आयरिएण भणियं । दंसेह से तयं । दंमिन्नो
 एगेण साङ्गणो नाइदूरंमि सेव सासतइवरममीवे ज्ञाण-
 मंठिन्नो । पच्चमिस्साओ^४ य राइणा । कुमारावराहलक्खिएणं
 पणमिन्नो य णेणं । दिन्नो से धम्मसाहो । भणिन्नो य पच्छा ।
^५भो महामावग, जुत्तमेयं अं तुण्ण मन्तिए रज्जे इमीणं
 १५ कयत्यणा कुमाराणं अणाइत्तणं च । 'तन्नो वाइज्जभरिय-
 स्योयणेण राइणा भणियं । भयवं, लक्खिन्नो न्दि^६ अहियं
 इमिणा पमायचरिएणं । अत्थि मम एस दोमो; तद्वावि

१ A ०र्धयाए । २ B साङ्ग । ३ CE नेयं । ४ CE om. ५ AD सो ।

६ CE om, next words. The text in D is in some confusion, it runs thus तच्च (i. marg. वाइज्जभरोयसोयसेवं) अहियं राइणा भियं भयवं लक्खिन्नो न्दि । पुच्छोइत्त राया साङ्गसो तच्च वाइज्जस्य संवधिदुपंतं रमस्य मिथा पिनायचरिएचं । अत्थि etc. ७ A ति, CE om. अहियं ।

भयवं करेह अनुग्रहं, संजोएह ते कुमारे । साञ्जणा
 भणियं । संजोएमि चरणगुणविहाणेणं न उण अन्नहं त्ति ।
 रादणा भणियं । भयवं, अणुमयं ममेयं, नवरं कुमारा
 पुच्छियव्वं त्ति । साञ्जणा भणियं । लज्जं पुच्छेह^१ । रादणा
 भणियं । भयवं, न सक्केन्ति ते जंपिउं^२ । साञ्जणा भणियं ।
 एहि, तत्त्वेव वञ्चामो; अहं जंपावेमि त्ति । आगया कुमा-
 राण समीवं । दिट्ठा य णेहिं परमजोगिणो व्व निहद्धसयस-
 चेट्ठा कुमारा । आयत्तीकयं च तेषिं साञ्जणा वयसमेत्तं ।
 पुच्छिया य णेणं । भो कुमारया, इधिकयत्तयापमायजणिय-
 ककमतहकुसुमुग्रमपुव्व^३रुवमेयं, फलं तु निरयाइवेयणा । ता
 जद भे अत्थि पक्खायावो, ता पवज्जह ककमतहमाकुहाडं
 पव्वज्जं । मोएमि अहं इमाओ उवह्वाओ, भवामि य पर-
 लोयसाइणज्जयाणं महाओ त्ति । कुमारेहिं भणियं । भयवं,
 अणुग्रहो त्ति । लज्जिया अण्हे इमिणा ^४पमायसरिणं,
 अत्थि ^५णे महन्तो अणुथावो, पवज्जामो य पव्वज्जं जद गुरू ^६
 अणुजाणन्ति । ^७तओ अणुजाया गुरूहिं । संजोइया साञ्जणा
 अणुसंघाएण परमगुणसंघाएण य । तओ पवज्जा पव्वज्जं ।
 परिणया ^८य तेषिं समणगुणा । ^९एवं जज्जत्तकारीणं अदक्कन्तो

१ CE पुच्छह । २ AD जंपियं । ३ A ०४७०, D ०४७० ।

४ B ससरिण for पमाय । ५ CE ओ, B सस्यार for से ।

६ B inserts सुलोइउ रावा साञ्जओ । तउ साणिकव संसिपित्तं न दवस्य ।

७ CE om. च वेसिं । ८ CE continue ताजं च ।

कोइ कालो । ताणं च पुरोहितकुमारस्स ककोदएणं विहय-
जिण्धक्खारस्स वि 'बला इमिणा पव्वाविय' त्ति समु-
प्पन्नो गुरुपन्नोसो, न निन्दिन्नो णेणं नालोइन्नो गुरुणो ।
१ तन्नो मरिज्जणं अहाउयत्तएण समुप्पन्नो ईसाणदेवलोए
४ मुञ्जेइ दिव्वभोए । अइक्कन्तो कोइ कालो रइसागराव-
गाठस्स ।

अस्यया य वरच्छरापरिगयस्स मिलाणाइं सुरहिकुसुम-
टामाइं, पयग्गिन्नो कप्पपायवो, पणट्टात्तो हिरिखिरीत्तो,
२ उवरत्ताइं देवदूसाइं, समुप्पन्नो दीणभावो, उत्थरियं
१० निहाए, विउड्डिन्नो कामरागो, भमच्चिया दिट्ठी, समुप्पन्नो
कम्पो, वियग्गिन्ना अरइ त्ति । तन्नो तेणं चिन्तियं 'हन्त,
किमेयं' ति । वियाणियाइं चवणल्लिङ्गाइं, विमलो हियएणं,
विहाणो परिणो, विल्लवियं अच्छरात्तिं । तन्नो 'किमिणा
मोहचेट्टिएणं ; पुच्छामि ताव भयवन्तं पउमनात्तं तित्ययरं,
१४ कच्चिं मे उववात्तो, सुल्लहवोहिन्नो वा न व' त्ति समागत्तो
पुव्वविदेहं । पणमिन्नो तेलोक्कनाहो पुच्छिन्नो य । सिट्ठं
भयवया । उववात्तो ते जम्बुहीवदाहिणं दुभरहं कोसम्बीए
नयरीए । दल्लहवोहिन्नो तुमं । मंचिणियं तुमए गुरुपन्नोमेण
इमिणा पगारेण अबोहिबोयं । नीजेममाच्चिक्किन्नो पुव्व-
भववद्दयरो । तन्नो तेणं चिन्तियं । हन्त एइहमेत्तस्स वि

१ CE om.

२ AD ईसाचं ।

३ B चव० ।

४ B चवेह ।

५ ACE ०कु० ।

गुरुपडणीयभावस्तु दारुणो विवागो ण्ति । भयवथा भणियं ।
 भो देवाणुप्पिया, ने १ एम येवो । इह खलु इहल्लोगोवयारी
 वि कयस्सुणा वज्जमस्सियव्वो, किमङ्ग पुण परल्लोगोवयारी ।
 परल्लोगोवयारिणो थ गुरवो ; जन्मो फेडन्ति मिच्छन्तवाप्तिं,
 पलासेन्ति अन्नाणतिमिरं, १ ठवेन्ति परमपयससहिद्याए
 किरियाए, चोदन्ति खल्लिएसु, २ संयवेन्ति गुणरथणे । एवं
 च, देवाणुप्पिया, मोएन्ति जस्रजरामरणरोयसोयवज्जलान्मो
 संसारवासान्मो, पावेन्ति सासयं सुहं सिद्धिं ति । ता एवं-
 विहेसु वि पन्नोमो गुणपन्नोसभावेण नासेद् सम्मत्तं, जणेद्
 अन्नाणं, ३ चालेद् साज्जकिरियं । तन्मो य से जीवे ४ तहा-
 विहकिलिट्टपरिणामपरिणए खणमेत्तेणावि, देवाणुप्पिया,
 तहा वन्हेद् कम्मं, जहा पावेद् अण्णगभवियं मिच्छन्तमोहं
 ति । अन्मो चेव वेमि ।

सम्पत्तनाणसहिद्या एगन्तपमायवक्खिणो १ पुरिसा ।

२ इहपरभवनिरवेक्का तरन्ति ३ नियमेण भवजलहिं ॥ १५

न उण सेस ण्ति । देवेण चिन्तियं । एवमेयं, न अस्सहा ।
 ता न-याणामि, किंपप्पवसाणो मे एसो अबोहिस्सामो ण्ति ।
 भयवथा भणियं । येवनिघाणो खु एणो ; ता अणन्तरभवे
 चेव भविस्सद् अवघाणं ति । देवेण भणियं । भयवं, कुन्मो

१ CE स । २ B इषियंति, D उवेति । ३ BCE संयवेति ।

४ CE चावेद् । ५ AD जीवो । ६ B i. marg., CE om

७ BCE उभवसोवविरवेक्का विवरंति भवद्वयं न तुय वेस ति ।

सयासाओ । भयवया भणियं । मूयगावरनामाओ नियभा-
 उणो त्ति । देवेण भणियं । भयवं, किं पुण तस्स पढमनामं,
 केण वा कारणेण इमं से दुइयं ति । भयवया भणियं । सुण ।

पढमनामं से असोगदत्तो ; मूयगो पुण इमेणं कारणेणं ।

- ५ इमीए चेव कोसम्बीए अईयसमथंमि तावसो नान सेट्ठी
 अहेमि । सो य दाणाइकिरिवासमेओ वि पमाई, वड्डविह-
 वसंपओ वि निच्चवावडो । तओ अट्टम्हाणदोसेण मरिऊण
 समुप्यओ निययगेहंमि चेव सूयरो । जायं से पुब्बोवभुत्त-
 पएसावसोयणेणं जाईसरणं । अक्षया य उवट्टिए पिइद्विसए
 १० सिट्ठपाए भोयणे समामन्नाए १परिवेसणवेलाए अवहरिय-
 मञ्जारमंसाए सूवथारीए २वेलाइक्कमगिहवइभएणं मंम-
 निमित्तं पच्छममेव वावाइऊण विममिओ कोलो ३ । तहा ४
 कोहाभिभूओ य मरिऊण समुप्यओ तंमि चेव गेहे भुयत्तम-
 त्ताए त्ति । तत्थ वि तं चेव दट्ठूण ५इत्थियं तं च सुवथारिं
 १५ भयसंभमाभिभूयस्स परिणामविसेसओ समुप्यओ से जाई-
 सरणं । विचिन्तयाए कम्मपरिणामस्स न गहिओ कमाएहिं
 १अणुगन्धियं च णेणं । एत्थन्तरंमि उवत्तड्डो सूवथारीए । तओ
 णाए कओ कोसाहलो 'मप्यो मप्यो' त्ति । २तं च सोऊण

१ AD परिभोयव० । २ CE वेलाइक्कमगिहवइभयमि भयसं ।

३ A om, B i. marg ४ CE om.

५ BCE om. next 4 words, ६ CE अचुत्तमियं ।

७ B तत्त मी० चावया क०, CE om. त च सोऊण, D om च ।

समागया भोगरवावडगहत्या कणधरा । वावाइओ णेहिं ।
 समुप्यओ य तथा अकामनिअराए मरिऊण निधयपुत्तस्स
 चेव नागदत्ताभिहाणस्स बन्धुमईए भारियाए कुच्छिंसि
 पुत्तत्ताए त्ति । आओ उच्चियसमएणं । कयं च से नामं
 असोगदत्तो त्ति । तओ अदक्कनासंवच्छरस्स तं चेव सूवधारिं १
 पेच्छिय जणणिजणए य अचिन्त्याए कणसामत्यस्स समुप्यओ
 'से जाईसरणं । चिन्तियं च णेणं । वड्डया जणणी, सुओ
 चेव य पिया । 'अओ 'पेच्छणयसमाणस्स धिरत्यु संसार-
 वासस्स । ता कहमहं वड्डयं चेव जणणिं सुयं च तायं वाह-
 रेमि त्ति । पडिवन्नं मयगवयं । आओ लोयवाओ 'अहो १०
 एम मूथगो' त्ति । एवं १च अदक्कना द्वाल्लम संवच्छरा ।
 समागओ १तत्य चउणाणाइसथसंपओ मेहनाओ नाम मुणि-
 वरो । मुणिओ य से अणेण हिययभावो । पेसिओ वयण-
 विक्खासकुसलो १सुमङ्गलाभिहाणो दसौ नागदेवगेहं, भणिओ
 य एसो । १वत्तव्वओ तए तत्य गिहाल्लिन्दगनिविट्ठो असोग- १५
 दत्तो । जहा । भो कुमारया, पेसिओ ण्हि गुहणा, सो १य
 एवं भणाइ १ ।

१तावस किमिणा मूलव्वएण पडिवव्व जाणित्तं धमां ।

मरिऊण सूअरोरग आओ पुत्तस्स पुत्तो त्ति ॥

१ BCE om.

२ CE om, B i. marg.

३ CE om.

४ A adds च ।

५ BCE वत्तव्वो ।

६ A भवर ।

७ Perhaps तव किं इमिहा ।

'तश्चो 'जं भयवं आणवेद' त्ति भण्णिऊण गश्चो सो
 रिखी । माहिश्चो गुरुसंदेशश्चो । पणामपुब्बयं भणियं च
 णेणं । भयवं, कत्थं सो गुरु । इसिणा भणियं । कुमार.
 मक्कावयारे चेदयंमि । तेण भणियं । एहि, गच्छन् ।
 १ विन्धिश्चो मूयगपरियणो । चिन्तियं च णेणं । अश्चो सामत्तं
 भयवश्चो ; ता जाउ एसो, कयाइ सोहणयरं भवे । गश्चो
 मेहनायगुरुममीवं । वन्दिश्चो गुरु । धम्मसाहिश्चो गुरुणा ।
 पुच्छिश्चो अमोगदत्तेणं । भयवं, कहं पुण तुमं मईयं बुत्तन्तं
 जाणामि । तेण भणियं । नाणबलेणं ति । 'अहो ते'
 १० नाणादसश्चो' त्ति विन्धिश्चो अमोगदत्तो । ११ तश्चो भयवथा
 'पडिबुद्धिस्सइ' त्ति नाऊण कहिश्चो से धम्मो । पडिबुद्धो
 एसो । पुब्बवामणाए च नावगयं से मयगाभिहाणं । ता एण
 कारणेण इमं से दइयं नामं ति ।

एवं च सिद्धे ममुप्पश्चो से पमोश्चो । पुच्छिश्चो य
 १ भयवं । अइ कहिं केण वा पगारेणं अहं संबुद्धिस्सं ति ।
 भयवथा भणियं । वेद्यडुपप्पए नियसुण्डस'जुवल्लयदरिमणेणं
 २ भविस्सइ ते पडिबोहो । तश्चो वन्दिऊण भयवत्तं गश्चो
 कोसमिं नयरिं । टिट्ठो मयगो साहिश्चो से वत्तन्तो, 'अहा

१ BCE om, next 6 words B adds the first five l. marg.

२ B सं. ३ CE से । ४ CE om, next 5 words. B l. marg.

५ D ०जिह्वइ, B ०उज्जइ । ६ D corrects this in क्यसय ।

७ CE om, next 3 words. B i. marg. ८ BCE om, next 2 words.

उष्णस्त्रियो भयवया । सवज्जमाणं हत्ये गेषिहज्जण^१ भस्त्रियो
 य एषो । 'ता श्रवस्त्रमहं तए पडिबोहियव्वो त्ति । तेण
 भणियं । जइस्त्रमहं जहासत्तीए । तन्नो तेण नौन्नो वेयडु-
 पव्वयं, दंसियं सिद्धाययणकूडं । भणियो य एषो । भो मम
 दुवे चेव अन्नपियाणि एत्थ जणमि, इमं सिद्धाययणकूडं
 रथणावयंसगाभिहाणं च कुण्डलजुवलं^२ ति । ता चिट्ठ उ इमं
 इहं, कायव्वं तए पुव्वसाहियं ति । निमित्तं सिद्धासंघायविव-
 रेगदेसे कुण्डलजुवलं^३, ममपियं च इमस्स चिन्तामणिरयणं ।
 भणियो य एषो । एयं खु चिन्तामेत्तपडिवससहायभावं
 साहेइ इहलोवपडिवड्डं एगदिवसे एगपन्नोयणं । ता एय-
 वामत्यन्नो वेयडुग्गमणमणुचिट्ठियव्वं ति । पडिवसमणेण ।
 आगया कोसमिं । गन्नो देवो निययविमाणं । वावन्नो
 कासकमेणं । समुप्पन्नो वन्धुमईकुण्डीए । जात्तो^४ से सरय-
 वमयंमि सहयारेसु दोहलो । अंसंपव्वमाणे य तंमि समु-
 प्पन्ना से अररं, पव्वायं वयणकमलं, पौडिन्नो गन्नो, संजायं ।
 किसत्तणं । एत्थन्नरंमि पयहो सोयवात्तो । अहो एसा
 'अंसंपादयदोहला न जीवइ त्ति । तन्नो माइनेइमोहिएणं
 असोगदत्तेणं 'न तित्थघरभासियं निप्फलं', 'ता भविसुइ न
 अन्नहा वि वेयडुग्गमणं' ति चिन्ताज्जण चिन्तियादं

१ GE वेपिचय ।

२ A जो, D हसो ।

३ GE कुण्डलं, AD acc. m. ।

४ D कुंडलं ।

५ A adds च ।

६ CH om, B i, marg. ।

७ D adds अवर त्ति ।

८ A om. .

चिन्तामणिरथणसन्निहाणमि सहयाराद् । समुप्यजाणि य
दमाद् । संपाञ्चिओ दोहलो । पसूया एसा । जाओ य से
दारओ । कथं च से नामं अरहदत्तो त्ति ।

पत्तो य बालभावं । तओ सो असोगदत्तो नेद तं साञ्ज-
५ समीवं, पाउेद चणेषु, रुधर य तओ । एवं च अरहन्तो
कोद कासो । पत्तो कुमारभावं । साहिओ षेण जिण-
भासिओ धओ, न परिणओ 'य तस्स । पुणो वि साहिओ,
पुणो वि न परिणओ त्ति । एवं च अरहन्तो कोद कासो ।
पुणो वि कहिओ असोगदत्तेण पुव्वभवदयरौ, न परिणओ
१० य अरहदत्तस्स । भणिओ य षेणं असोगदत्तो । किमिमाणा
पलविणं ति । तओ मो एयवरदरेणेव 'अहो मामत्यं
कथपरिणईए' त्ति चिन्तिऊण समावसं समणसिङ्गं । अरह-
दत्तेण वि य परिणीयाओ चत्तारि वेट्टिदारियाओ ।
भुञ्जमाणस्स पवरभोए अरहन्तो कोद कासो ॥

१५ 'तओ परिवालिऊणमणदयारं सामणं अहाउयस्सं
अण देवलोयसुवगओ असोयदत्तो । सुथं च णेणं, जहा
असोगदत्तसमणगो पसूतसुवगओ त्ति । तओ समुसूओ
अरहदत्तस्स सोगो । कथं उट्टुदेहियं । समुप्यओ य मो
बन्धओए । दिओ उवओगो, विजाओ य ओहिषा अरह-
२० दत्तवरदयो । आभोदयं च षेणं 'न एस एवं पडिबुण्णर'

१ A om.

१ GE om. this sentence, B i. marg

२ A अहाउयस्स ।

त्ति । पत्नुओ उवाओ । अयण्डमि सेव समुप्यादओ से
वाही । संजायं जलोवरं, परिसुक्ताओ भुयाओ, सूणं चलाण-
जुयलं, मिलाणादं सोयणादं, जडिया जीहा, पण्डा निहा,
उवगया अरई, समुभूया महावेयणा । विसणो य एसो ।
महाविथा वेष्सा । उवसत्थं सव्वसारं । भणियं च णेण ।
अवहर एयं वेयणं । पउत्तादं ओसहादं ; न जाओ से
विसेओ । पसुक्ताओ वेष्सेहिं । तओ वेयणादसयमोहिण
भणियं । न चएमि एयं अणेगतिव्ववेयणाभिभूयं दिवसमेत्त-
मवि^१ मरौरगं धारेउं । ता देह मे कट्टाणि, पविषामि
जलणं ति । एयं सोऊण विहाणा बन्धवा, सुच्छियाओ ।
पत्तोओ, परोविओ^२ परियणो । एत्यन्तरंमि सो देवो सबर-
वेष्सेव्वं काऊण गहियगोणत्तओ^३ आगओ कोसमिं । उग्घो-
मियं च णेणं अरहत्तघरसमीवे । अहं खु सबरवेष्को फेडेमि
सौमवेयणं, सुणावेमि बहिरं, अवणेमि तिमिरं, पणासेमि
खसरः उअस्सेमि मल्लवाहिं, ^४समेमि सूलं, नासेमि ^५उयरं ।
ति । एयं^६ सोऊण सहिओ सबउमाणं । भणियो य मे
परियणेणं । भइ, अवणेहि इमस्स महोवरं ; जं मग्गियं
दिक्खइ त्ति । तेण भणियं । धम्मवेष्को अहं, न उण अत्य-
सोऊओ ; ता अलं मे अत्येणं । किं तु किच्छयण्णो एस

१ CE - वेयणासमेत्तपलं, B - वेयणासमित्त ।

२ CE - पवदिओ, B - पवदित्त । ३ B - मोचत्तवत्त, D - मोचवत्त, E - मोरत्तवो ।

४ A - पस्सेमि D - soc. m, B - समामि । ५ B - जलोवरं । ६ B - addi - च ।

वाह्यी, न सुहेणं अवेदं । एत्य खलु परिहरियव्वं नियणं,
 सेवियव्वो पडिवरको । नियणं च द्विहं हवद, इहलोदयं
 पारलोदयं च । तत्य इहलोदयं अपक्कासेवणजणिमां वायाद-
 'धाउरकोहो, पारलोदयं पावकमं । तत्य 'इहलोदयं पि न
 ५ पारलोदयमंबन्धमन्तरेण' ति पारलोदयं परिहरियव्वं ति ।
 तत्य वि^१ पहाणभावओ मिच्छत्तं । परिहरिए य तंमि
 ममुपन्नमत्तभावेण पददिवममेव आसेवियव्वाइं नाणचरणाइं,
 कायव्वो पढमचरिमपोरुमीसुं चित्तमल्लविमोहणो जिणवयण-
 मज्जाओः मांयव्वो विदयपोरुमीए हियाहियभावदंमगो तमा
 १० अत्यो, मणवयणकायजोगिहं न हिंमियव्वा पाणिणो, न
 जंपियव्वमल्लियं, न गणियव्वमदत्तयं, न सेवियव्वमवमं, न
 कायव्वो 'मुक्काइपरिग्गहो, न भुञ्जियव्वं रयणोए, स्वायव्वा
 खन्तो, भावियव्वं महुवं, वज्जणिज्जा माया, निहणियव्वो
 लोहो, हिण्डियव्वं अपडिबद्धेणं, वमियव्वं सेलकाणुक्काणेसु,
 १५ वज्जियव्वो आरमो, भवियव्वं निरौत्तेणं । एवं च, भो
 देवाणुप्पया, 'अवेद भवजलोयरं पि, किमङ्ग पुण एयं
 'इहलोयमेत्तपडिबद्धं । 'तओ परियणेण चिन्तियं 'मरणाओ
 वरमिमं' ति । भणिओ य एमो परियणेण' । 'भो 'अरहदत्त,
 अलं मरणेणं, एयं करेहि त्ति । 'तओ 'मरणाओ वि एयम-

१ D inserts दोच, B i. marg.

२ BCE add च ।

३ A मुक्काव. CE om. मुक्काइ, B i. marg

४ D चविय, A चवेदय ।

५ CE om., B i. marg

द्विधयरं, तद्वावि का अन्ना गद्' त्ति चिन्तित्तुण अंपियमणेणं
 'अं वो रोयद्' त्ति । सवरवेक्केण भणियं । अद् एवं, ता
 पेक्क मे वेक्कसत्तिं । इयाणिं चेव पञ्चवेमि; किं तु
 निष्किणण होयव्वं, न दायव्वो मोहपसरो, न सोयव्वम^१-
 क्कणाणमित्ताणं, न कायव्वो कुमीलमसग्गी, न वड्डमस्त्रियव्वं ५
 इहलोयवत्तुं, न मोत्तव्वो अहं, न खण्डियव्वो मम आणत्ती ।
 पडिस्सुयमणेणं । तन्नो आल्लिहियं वेक्केण मन्तमण्डलं,
 मिल्लिन्नो नयरिजणवन्नो, ठाविन्नो मण्डलंमि अरहदत्तो,
 मव्वजणसमस्समेव अहिमन्तिजण पउत्तादं ओसहादं, ठहओ
 धवलपडणं, सुमरिया मादत्याणविष्वा, देवमत्तीए १०
 कोलाहल्लोकन्नो एमो । तन्नो मोयावेजणं अक्कन्दभेरवे.
 लोडाविजण महियल्लंमि, भञ्जाविजण अङ्गमङ्गादं^२, ११गमिउं
 विचिन्तमोहे जम्वालकल्लमल्लन्नो अद्भीसणो रूवेणं अमोय-
 व्वभासो^३ (सवणपन्थाओ वि य पुट्टो किं पुण दंमणस्स)^४
 दरुद्धिगन्धिणा^५ देहेण नियरूवसरिसअट्टत्तर^६वाहिसयपरि- १५
 वारिन्नो विवागसव्वस्सं पिव पावकल्लस्स निष्फेडिन्नो से
 सुत्तिमन्नो चेव मायावाहि त्ति । टिट्ठो य लोएणं । तन्नो
 विन्धिन्नो लोओ । कन्नो णेणं कोलाहलो । अहो महानु-
 भावया सवरवेक्कस्सु, अउव्ववेक्कमग्गेण अदिट्टपुव्वेण अन्ना-

१ A adds वचच, D i. marg. २ BD सुवाविकवकं ।

३ BCE संवृषंमार । ४ CE भणियं, D pr. m. ५ B लोओविचिव्व ।

६ A om., B i. marg. ७ CE अवेह ८ BCE ण्म. वाहि ।

रिभेहिं निष्केडिभो मुत्तिमत्तो चेव वाहिं त्ति । अ
 अच्छरियं; पडणो अरहदत्तो, वाहिविगमेण ममागथा
 निहा । येववेत्ताए पडिबोहिभो मवरवेक्खेणं । भणिभो यणे
 भइ, पेक्खणोच्चयं महापावकसवाहिं । १ ता तहा करेव्जा
 ५ न उणो जहा इमेणं घेप्पसि त्ति । दिट्ठो अरहदत्तेण
 विन्दिभो एसो । जायं से भयं । भणिभो २ य मवरवेक्खे
 भइ, मोघाविभो ताव ३ तुमं मए इमाभो पावकसवा
 किलेसाभो, पाविभो आरोग्गसुहेक्कदेमं । अओ परं भइ
 मयमेव तहा कायव्वं, जहा मयलपावकसवाहिविगमो हो
 १० तव्विगमे य संपक्खिस्सुद ते अज्जजरामरणविरहियं एगम
 निष्पच्चवायं आसंभार ४ मपत्तपुव्वं आरोग्गसुहं ति । अहं
 गहिभो चेव इमिणा पावकसवाहिणा ; अवणीया य भव
 विथ ५ काइ मत्ता इमस्स मए, सेभावणयणत्थं च ६ अजो
 उत्तमोवायस्स ७ त्ति पयट्ठो इमिणा पयारेणं । ता तुमं
 १५ उत्तमोवायं वा पडिवव्व एयं वा मज्झ सन्नियं चेट्ठियं ति
 लोएण भणियं । को उण एत्थ उत्तमोवाओ । मवरवेक्खं
 भणियं । जिणसासणंमि पव्वव्जापवक्कणं । तत्थ ८
 ९ पडिवक्खाए पव्वव्जाए परिवाल्लिक्खमाणीए जहाविहिं
 संभवइ एस वाही, सिग्घमेव य अवेइ अवसेमं ति । ईइ

१ A नो. D sec. m. २ AB om. ३ A ता। ४ CE ०
 ५ ए. B ० नेवसप. D pr. m. ६ B काच. A काइमताइमता ।
 ७ B om., CE एवक्खाए ।

य मे जाई, जेण न होइ सा इमौए मयलदुखसेलवज्जासणौ
महापव्वज्जा । तुमं पुण भइ उत्तमजाइगुणओ जोगो इमौए
महापव्वज्जाए । ता एयं वा गेण्ह, गहियगोणत्तओ मए वा
मह विहरसु त्ति । लोएण भणियं । भो सुन्दरमिमं तुज्झ
भाया त्रि पव्वइओ चेव ; ता एयं ववमसु त्ति । तओ ५
अरहटत्तेण अणिच्छमाणेणावि चित्तेणं पडिवन्नमेयं । आगओ
कोइ तहाविहो माइ । तओ पडिवन्नो एयस्स ममौवे
पव्वञ्चं ढव्वओ. न उण भावओ त्ति । गओ मवरवेज्जो ।
अइक्कन्ता कइवि टियहा । मिच्छत्तोदएणं च ममुप्पन्ना इमस्स
अरई । तओ परिच्चइय पोइसं, अणवेत्तिकऊण निययकुल,
अगणिकऊण वर्याणज्जं, अणालोदऊण आयइं परिच्चत्तमणेण
ढव्वलिङ्गं । आगओ मगिहं । १पवत्तो १पडिकूलमेवणे । गया
कइवि वामरा । आभोइयं ढेवणे । कओ मे पुव्ववाहौ ।
विसणो एमो । निन्दिओ लोएणं । संसारमिणेहेणं गविट्ठो मे
बन्धवेहिं मवरवेज्जो । लट्ठो ढेव्वजोएणं । भणिओ थ गेहिं । १५
भइ, कुविओ भो तस्स वाहौ । ता करेहि मे अणुगहं,
उवमामेहि एयं ति । मवरवेज्जेण भणियं । किं कथमपव्वं
त्ति । बन्धवेहिं भणिय । भइ, लज्जिया अन्हे तस्स चरिएणं :
तहावि करेह अणुगहं ति । मवरवेज्जेण भणियं । जइ एवं
पुणो १वि पव्वइइ १ । तओ अणिच्छमाणो वि हियएण १०

१ CE om. १ D adds ता । ० CE पव्वइउ पव्वइओ तरेवओ मवर
वेज्ज, D पव्वइउ t. marg. इ तमो च० वि० हि० प० । B पव्वइउ पव्वइउ तरेव ।

पव्वदञ्चो । तहेव ^१उवमामिऊण ^२वाहिं गञ्चो मवरवेज्जो ।
 अदकन्तेसु कदवयदिणेसु तहेव उप्पव्वदञ्चो । आहोदयं
 देवेणं । कञ्चो से तिञ्चयरवेयणो वाहौ । भणिञ्चो य बन्ध-
 वेहिं । किं पुण तुमं एवं पि अत्ताणयं न लक्खमि । ता
 ५ परिञ्चयसु वा जौवियं, करेहि वा तस्म नयणं ति । तेण
 भणियं । करेमि मंपयं, जइ तं ^३पेक्कामि त्ति । गवेमिञ्चो
 मवरवेज्जो ^४बन्धवेहिं, दिट्ठो य देव्वजोएणं । लज्जावणयवयणं
 भणिञ्चो य^५ णेहिं । अज्जुत्तं चैव ववमियं ते पुत्तएण,
 गहिञ्चो य एमो तिञ्चयरेण वाहिणाः ता को उण इह
 १० उवाञ्चो त्ति । मवरवेज्जण भणियं । नत्थि तस्म उवाञ्चो ;
 तिमयल्लोणञ्चो खु एमो पुरिमयाररहिञ्चो य । ता थंविम-
 यमेयस्स, बज्जययराञ्चो ^६य अग्गञ्चो तिरियनारणस्स
 विडम्बणाञ्चो । तहावि तुन्हाण उवरोहञ्चो चिक्खिक्कामि
 एक्कमिं, जइ मए चैव मइ ह्णिणउद त्ति । पडिवन्नमणेहिं
 १५ माहिंयं च अरहटत्तस्स । ^७मंगवुड्डो य एमो । तहावि 'का
 अन्ना गद' त्ति चिन्तिऊण ^८पडिवन्नमणेण । आणिञ्चो
 मवरवेज्जो । भणिञ्चो य णेणं । भट्ट, पक्खिमा ख्विड्ठियाः
 ता सुन्दरेण होयव्वं । मब्बहा जमत्तं करेमि, तं चैव ^९तुमए
 काथव्वं ; न मोत्तव्वो य अहत्थं ति । पडिवन्नं अरहटत्तंणं ।

१ B u. matz.

२ CE पेक्कामि ।

३ BCE om.

४ A om.

५ DCE om.

६ D मंयुवो, B सेवो

७ B om. all down to पडिवन्नं अरहटत्तंणं ।

८ CE om.

तिगिच्छिञ्चो य एसो । भणिञ्चो य लोएणं । भो सत्यवाह-
 पुत्त, मा संपथं पि कुपुरिमचेट्टियं करिस्समि^१ । ममप्पिञ्चो
 से गोणत्तञ्चो । निग्गथा नयरीञ्चो, गया य गामन्तरं । कथा
 देवेण माथा । दिट्ठं च जेहिं धूमन्धयारियं नहयलं, सुञ्चो
 हाहारवगम्भिणो वंसफुट्टणसद्दो, पुल्लदथा दिट्ठिदस्सया
 जालावली । विस्सायं च जेहिं, जहा पलित्तो एस गामो
 त्ति^२ । तञ्चो विण्णवणमिच्चं चेतून तणभारयं धाविञ्चो
 देवो । भणिञ्चो य जेणं । भो किं तणभारणं पलित्तं
 विण्णविव्जर । देवेण भणियं । किमेत्तियं विद्याणामि । तेण
 भणियं । कहं न-याणामि । देवेण भणियं । जइ जाणमि, १०
 ता कहमसाणपवणमधुक्कियं अणेगदेहिन्धणं कोहाइसंपलित्तं
 गहियदेहिन्धणो पुणो वि गिहवासं पविसमि । ठिञ्चो
 तुण्हिक्को, न संबुद्धो य ॥ गया कंचि भूमिभागं । पयद्दो देवो
 तिरककण्टयाडलेणं अटविमग्गेणं । दयरेण भणियं । भो किं
 पुण तुमं पयं मोत्तून अडविं पविससि । देवेण भणियं । १५
 किमेत्तियं जाणमि । तेण भणियं । कहं न-याणामि ।
 देवेण भणियं । जइ जाणमि, ता कहं मोक्कमग्गं मोत्तून
 अणेगवसणमावयसंकुलं^३ संसाराडविं पविससि । ठिञ्चो
 तुण्हिक्को, न संबुद्धो य ॥ गया कंचि भूमिभागं । आवासिथा
 गामदेवउले । तस्य पुण वाणमंतरो लोएण अस्सिक्कमाणो २०

१ A • छर जि. B करेच्छर जि ।

२ BCE om.

३ CE om. संकुलं. B + marg.

- हेट्टामुहो पडइ ; पुणो वि ठविओ, पुणो वि पडइ । तेण भणियं । अहो वाणमंतरस्स अहसथा, जो अस्सिओ उवरि-
 ऊत्तो १ य कओ हेट्टामुहो पडइ । देवेण भणियं । किमेयं
 विद्याणासि । तेण भणियं । किमेत्य जाणियव्वं । देवेण
 ५ भणिय । जइ एवं, ता कौम तुमं अस्सणिज्जट्टाणे देवगर-
 मिद्धिगईओ पडुच्च उवरिऊत्तो वि किज्जमाणो परिणाम-
 दाहणगिहवासपवज्जणेण निरयंगदतिरयगइगमणभावओ
 हेट्टामुहो पडमि । ठिओ तुण्हक्को, न संबुद्धो य ॥ गया
 कंचि भूमिभागं । दिट्ठो य नाणापथारे कणियकुण्डए
 १० चइऊण ०अस्सन्तदरहिगन्धअसुइयं भुञ्जमाणओ सूयरो ।
 तेण भणियं । अहो अविवेगो सूयरस्स, जो कणियकुण्डए
 चइऊण ०असुइयं भुञ्जइ त्ति । देवेण भणियं । किमेत्तियं
 विद्याणमि । तेण भणियं । किमेत्य विद्याणियव्वं । देवेण
 भणियं । जइ एवं, ता कौम तुमं अस्सन्तसुइइव्वं ममणत्तणं
 १५ चइऊण असुइए विमए बूद्धमज्जमि त्ति । ठिओ तुण्हक्को,
 न संबुद्धो य ॥ गया येवं भूमिभागं । कथा देवेण माथा ।
 दिट्ठो य णेहिं छेत्तन्तरोवारिया ०दूरदंमट्टियविमुक्कजुंजमय-
 थारी सुक्ककूवतडेक्कदेमंजायदुग्गव्यापवाकलववद्धाहिसामो
 तस्सिमिस्समेव ०अग्गवमाणं ०कुत्रपडणेणं अणामाइऊण

१ BD om

२ A om नर ।

३ CE ०अंथं अहुरं, D om.

अचंतदुररिअंथं ।

४ CE अहुरं, DE अहुरं B अचंतदुररिअंथंअहुरं

५ CE ०धारिया ।

६ BCE ०मिहकं

७ A कुपयं, D see m

दृश्यापवात्सल्यं विषमपडिक्रुवेकदेसेस संचुण्णियङ्गोवङ्गो बहसो
 त्ति । तं च दद्रुणं भणियं अरहदत्तेणं । अहो मूढया बहसस्य,
 'जेण मोत्तूण जुंजुमयचारिं कूवतडभंठियं दृश्यात्सल्यमहिलमन्तो
 तत्येवं पडिओ' । देवेण भणियं । किमेत्तियं वियाणमि ।
 तेण भणियं । क्वं न-याणामि । देवेण भणियं । जइ ५
 जाणमि, ता क्वं केत्तन्तरोवारियं^१ जुंजुमयचारिकप्यं महसं
 सुरभोस्कुमुञ्जिय दृश्यापवात्सल्यवत्तुमे तुक्के माणुममोक्कमि
 बद्धाहिलामो पाडेमि अप्पाणयं सुक्कूवमरिभौए^२ टोग्गईए
 त्ति ॥ एयमायणिक्रण वियलिओ मे कम्मरामौ । चिन्तियं
 च णेणं । अहो अमाणमो एमो । क्वमन्नहा एवं वाहरद । १०
 मोहणं च एयं । भाया त्रि मे एवं चेव क्हियव्वं ति । ता
 पुक्कामि ताव, को उण एत्य परमत्यो त्ति । पुक्किओ य ।
 भो को उण तुमं अमोयदत्तो विय मम वक्कलो त्ति ।
 देवेण भणियं । परियायन्तरगओ^३ मो चेव अमोयदत्तो
 ण्हि । इयरेण भणियं । को पच्चओ । देवेण भणियं । १५
 'तुमए मए य पडिबोहनिमित्तं आमि^४ जहा वेयद्वपवए
 कुण्डलज्वलयं ठनियं^५, ता तं चेवं दंसेमि त्ति : किमन्नेण

१ CE om. all down to देवेण । २ D transposes. ३ CE अप्परियं ।

४ ACE अप्पर, B अप्पर, D अप्परियं । ५ CE अप्पर ।

६ CE भणियं तर अप्परि जहा etc. B मए अप्परि जहा and adds i. marg.
 तुमए मए पडिबोहनिमित्तं । ७ A अप्परिमेव । ८ CE add तं मे
 दंशियेव पडिबोहो कायव्वो त्ति । ९ D adds पच्चयनिमित्तं तर, B i. marg.

पञ्चणं ति । पडिस्समणेणं । तन्नो दिव्वरुवेण होऊणं नौओ
वेयडूपव्वथं, दंसियं से सिद्धायथणकूडंसि रयणावथंसयं
कुण्डलज्वलयं^१ । तं चेव पेक्किऊण विचित्तयाण कम्मपरिणामस्स
ममुप्पन्नं जाईमरणं । पडिबुद्धो एसो, पव्वदओ य भावओ ।
५ खामिओ देवेणं । गओ देवो^२ ॥

ताणं च ^३अहयं, भो धरण, प्रोहियकुमारो त्ति ।
ता न एवं, देवाणुप्पिया, अणअत्यकु मलमूलाण विराहयाणं च
बुद्धो हवद, न य अविराहयाणं विणिज्जियमहामोहमत्तूणं
अणुट्ठाणं न^४ निव्वहद, न य इमाओ अन्नं मन्दरयरं ति ।
१० ता ममौहियमंपायणेण^५ करेहि मफलं मणुत्तणं । धरणेण
भणियं । जं भयनं आणवेद^६, किं तु माहेमि जणणि-
जणयाणमेयवदयरं, कयाद^७ मंउज्झन्ति । भयनया भणियं ।
जुत्तमेयं^८ । तन्नो पडिबुद्धवथंसयममेओ पविट्ठो नयरिं ।
कहिओ य^९ णेण जणणिजणयाण^{१०} वदयरो । पडिबुद्धा य
१५ एण । मल्लहिओ गिहाममपरिच्चाओ । कयं उच्चियं
करणज्जं । पवओ जहाविहोए मरु जणणिजणणहिं वथंस-
णहि य अरहदत्तगुरुममौवे ममणत्तणं ॥

१ CE जुवळं, B जुगळं, D जुयळं २ D adds मविमाणं ।

३ D हंओ धरह चहं, B हंओ धरह (marg., see. 10) CE om. भो धरह ।

४ B om. ५ A संपाडणव । ६ CE add ति । ७ D adds ताचि ।

८ B adds i. marg. मा पडिबंधं करेह, D inserts चचातुह देवाणुप्पिया

मा पडिबंधं करेह । ९ BCE om. १० D inserts हस ।

अदकन्तो कोइ कालो । अहिञ्जियं सुत्तं, आशेविशो
 किरियाकलावो । संपत्तो एगल्लविहारपडिमापडिवत्तिजोग्गयं ।
 ससुप्पन्ना से दक्खा । पुच्छिया य^१ णेण गुरवो, 'उच्चिन्नो' त्ति
 कल्लिऊण अणुजाणिन्नो य णेहिं । भाविथान्नो भावणात्तो ।
 पडिवन्नो एगल्लविहारपडिमं । गामे एगर।एण नगरे पञ्चराएण ५
 य विहरमाणो समागत्तो तामलित्तिं । ठिन्नो पडिमाए ॥

इत्तो य मा लच्छौ देवउरनिन्वासिया गवेसाविया
 सुवयणेण, दिट्ठा य नन्दिवड्डणाभिहाणसन्निवेसे, धडिया य
 णेणं । तन्नो मो तं गहेऊण गत्तो निययदीवं ॥ अदकन्तो
 कोइ कालो । पुणो आगत्तो तामलित्तिं । ठिन्नो बाहिरियाए । १०
 दिट्ठो य मो रिसौ उज्जाणसुवगयाए कइवि लच्छौए,
 पञ्चभिन्नात्तो य णाए । तन्नो गइययाए^२ कम्मपरिणामस्स^३
 विथम्भिन्नो से कोवाणलो । आइया विय वज्जेणं । चिन्तियं
 च णाए । अहो से पावपरिणई, पुणो वि एसो दिट्ठो त्ति ।
 ता इमं एत्य पत्तयासं । ठवेमि एयस्स समीवे छिन्नकड्डणं १५
 कण्ठाहरणं, 'अहो सुट्ठा सुट्ठ' त्ति करेमि^४ कोलाहलं ।
 तन्नो विवित्तयाए उज्जाणस्स दरिषणेण कण्ठाहरणस्स
 संभावियत्तोरभावो चण्डसामणेण राइणा वावाइज्जिस्सइ त्ति ।
 गइया य सुए भिक्खुवधारिणो मल्लोत्ता तक्करा वावाइया

१ AB om.

२ D prefixes भरत्तं, B i. marg

३ D अचयपवाद ।

४ A पायककड्ड ।

५ BCE add च ।

य । ता 'ल्लिङ्गिणो वि चोरियं करेन्ति' ममुष्यन्ता पविद्धि
 न्ति । चिन्तिक्षण संपादियमिमीए । धाविद्या आरस्त्रिया ।
 गहिचो भो रिमी । बोक्ताविचो तेहि 'द्य जाव न जंपद
 न्ति, गवेसियं कण्ठाहरणं; दिद्धं च नाइदूरे । तचो
 १५ 'क्षिप्तकङ्कणं' ति 'महिद्या 'नायरजणवया' । माहियं
 नरवइस्म । 'अहो अडव्वो तक्करो' न्ति विन्धिचो राया ।
 भणियं च षेणं, 'मिक्कविज्जण वावाण्ह' न्ति । पुक्किचो
 दण्डनामिएहिं । जाव न जंयइ न्ति, तचो 'अहो से कवडवेसो'
 न्ति अहिययरं^१ कुविण्हिं पाविचो वण्णयामं ति । निहया
 १० सूलिया । उस्सिन्तो मुणिवरो । आघोमियं चण्डालेणं ।
 भो भो नायरा, एएण ममणवेसधारिणा परदब्बावहारो कचो
 न्ति वावाइस्सइ एमो^२; ता अचो वि जइ परदब्बावहारं
 'करिस्सइ, तं पि राया सुत्तिक्केणं दण्डेण एवं चेत्तं^३
 वावाइस्सइ न्ति । 'भण्णज्जण मुक्को [एमो भययं]'^४ चण्डा-
 १५ लेहिमुवरि^५ सूलियाए^६ । तत्रय्यहावेण धरणिजलमुवगया
 सूलिया, न विद्धो र्हु एमो । अहामन्निहियदेवयानिचोएणं
 निवडिया कुसुमवुड्ढो । 'जयइ भयवं धचो' न्ति उट्टाइचो

१ BCE om, next three words. A om. तेहि, D om. च ।

२ A महाविद्या, CE महहिद्या B pt. m. ३ A अयरि, B मयर० ।

४ A adds इचिउ चलोणउ । ५ BCE अयर । ६ AB om

७ CDE करइस्सइ ८ A om. ९ D adds इवं ।

१० BD om ११ A om, चंडालेहिद्, CE om. १२ CE om

कलयसो । गार्ह्यं नरवदस्म । मंजायपमोश्चो य आगश्चो
 राया । वन्दिश्चो णेण भयवं । पुच्छिश्चो विन्दिह्यमणेण ।
 भयवं, कर्हं पुण इमं वत्तं ति । न जंपियं भयवया । भणियं^१
 मन्तिणा । देव, वयविसेममंगश्चो खु एमो, कर्हमियाणिं पि
 मन्तइस्सइ । ता तं चैव सत्यवाहघरिणिं ^२मद्वावेऊण पुच्छेह ।
 तश्चो पेमिया दण्डवामिया । ^३जणरवाश्चो इमं वदयरं
 आयल्लिऊण पलाणा एमा, न दिट्ठा दण्डवामिएहिं । निवेदयं
^४च रादणो । देव, पलाणा खु एमा, न टौमए गंहमादएसुं ।
^५भणियं च णेणं । ^६अरे मक्षं गवेमिऊणं आणेहं । गया
 दण्डवामिया । गविट्ठा शारामसुन्नदेवउलादएसुं । न दिट्ठा
 एमा । दिट्ठो य कुश्चोइ ^७एयमायल्लिय एयवदयरणेव
 पलायमाणो सुवयणो । गहिश्चो दण्डवामिएहिं । आणोश्चो
 नरवदममोवं । निवेदयं रादणो । देव, नत्थि मा तामलि-
 त्तौएः एमो य किल्ल तौए भत्तारो ति । दिट्ठो ^८य
 पलायमाणो, गहिश्चो अक्केहिंः मपयं देवो पमाणं ति ।
^९निरुविश्चो सुवयणो, भणिश्चो य एमो । भइ, कर्हिं ते घरिणि
 ति । तेण भणियं । देव, न जाणामि । रादणा भणियं ।
 ता कौस तुमं पलाणो ति । सुवयणेण भणियं । देव भएण ।

१ ABCE भणियो ।

२ CE भद्ररस्सइ ।

३ CE सदावेह, om पुच्छेह ।

४ BD insert च य ।

५ BCE om. ।

६ B (i marg) and D

add पुणो ति ।

७ CE हरे ।

८ BD add मे समोर्व ।

९ A ख० ।

१० CE om

- रादणा भणियं । कुओ निरवराहस्य भयं । सुवयणेण भणियं ।
 देव, अत्यि अवराहो । रादणा भणियं । को अवराहो ।
 सुवयणेण भणियं । देव, तहाविहकलत्तसंगहो त्ति । रादणा
 भणियं । भो अभयमेव तुह्ण । ता माहेहि अवितहं, को
 * उण भयवओ तौए य^१ वइयरो त्ति । निरुविओ
 सुवयणेण भयवं, पञ्चभिन्नाओ य जेणं । तओ महापुरिस-
 चरियविन्दयस्सिक्कत्तहियएणं बाहोअलोयणं जंपियमणणं । देव,
 अणाच्चिरकणौओ वइयरो, ता ण मक्कुणोमि आचिरिकउं ।
 रादणा भणियं । भइ, ईदओ एम संमारो, किमेत्य अपुब्बयं
 १० ति : ता माहेउ भट्टो । सुवयणेण भणियं । देव, जइ एवं, ता
 विनित्तमाइमउ देवो । तओ रादणा पुलोदओ परियणो
 ओमरिओ य । तओ धरणदंमणमंजायपञ्जायावेण जंपियं
 सुवयणेणं । देव, पावकओ अहं पुरिसमारसेओ, न उण
 पुरिमो त्ति । निवेदयं देवस्स । पुरिमो खु देव^२ अकज्जाय-
 १५ रणविरओ मञ्जाहिमन्थौ कयसुओ परलोयभौरु परोवथार-
 निरओ य हवइ, जहा एम भयवं ति । रादणा भणियं ।
 कइमेवंविहो पुरिसमारसेओ हवइ त्ति, ता पत्युयं भणसु ।
 तओ माहिओ सुवयणेणं दौवदंमणादओ अट्टन्नस्सपयाण-
 पञ्जावमाणो धरणवइयरो । तुट्टो य मे राथा । सुट्टो य
 २० णेण सुवयणो । वन्दिऊण भयवन्तं मञ्जापराणीणयाए

तुरियमेव गच्छो सुवयषो । घरणगुराएण य अज्जमज्जुसमीवे
 सोऊण धम्मं परिद्याणिऊण मिच्छन्तं पच्छाणुयावाणसदडु-
 कस्सिन्धणो पवन्नो समणत्तणं । राया वि पूइऊण भयवन्तं
 पविट्ठो नयरिं ॥

लच्छी वि महाभयाभिभूया पलाइऊण तामलित्तीओ ५
 अत्रहरियवसणासंकारा तक्करेहिं जामसेत्ताए सन्नरीए पत्ता
 कुसत्यसाभिहाणं^१ सन्निवेसं । तत्थ पुण तौए चेव रथणौए
 पारड्डं पुरोहिणं^२ रायमहिमीए सन्नविग्घविघाअयं चरकसं ।
 पज्जालिओ सन्निवेसवाहरियाए चउप्पइयण्डिलंमि जलणो,
^३विइसा निमित्तकड्डियासिणो दिसावासा. समारोविओ १०
 नहभिसत्तन्दुलससेओ चरू, पत्थओ मन्तजावो । एत्थन्तरंमि
 जलन्तमवल्लोइऊण 'सत्थो भविस्सुद' त्ति आगया लच्छी.
 सिवारावसमणन्तरं च दिट्ठा दिसावालेहिं । पेच्छिऊण 'अहो
 एसा^४ मा रत्तसि' त्ति भौया य एए, सुक्काइं मण्डलग्गाइ,
 थम्भिया ऊइया, पयन्पियाओ भुयाओ, विमुक्का विथ १५
 जौविणं निवडिया धरणिवट्ठे । एत्थन्तरंमि 'भो भो मा
 बौइसु^५, इत्थिया अइ' ति भणमाणौ समागया पुरोहिथ-
 समीवं । दिट्ठा विगयवसणा । तओ पोइसमवल्लिऊण
 'रत्तसौ एस' त्ति केसेसु गहिया अण्णं । 'अरे मा बौइसु'
 त्ति विबोहिया दिसावासा । 'उट्ठिया य एए । बट्ठा खु २०

१ BCE • वाच ।

२ CE रायमहिमीपसवविग्घ • ।

३ CE डिरडा ।

४ CE om.

५ D बौचच ।

६ CE कड्डिया इए ।

एसा । पेसिथा सन्निवेशं । साहित्यं नरवदस्सु । तेण वि य 'न
 पीइसण्णा रक्कसि' त्ति खाविज्जण नियथमंसं, विट्ठासिज्जण
 असुरणा, कथत्थिज्जण नाणाविउम्भणाहिं, निबभ्झिज्जण 'य
 सरोसं तन्नो निव्वासिय त्ति' । अलभमाणो गामाइसु पवेसं
 ५ परिभमन्ती अउवीए पुम्भकथकणपरिणामेण विथ घोररुवेणं
 वावाइथा मरन्देणं । समुप्पन्ना य एसा धूमप्पहाए निरथ-
 पुठवीए सत्तरससागरोवमट्ठिई नारगो त्ति ॥

धरणो वि भगवं अहासंजमं विहरिज्जण पवडुमाणसुह-
 परिणामो काज्जण मंलेहणं पवन्नो पायवगमणं, विवन्नो
 १० कालक्कमेणं, समुप्पन्नो आरणाभिहाणे देवलोए चन्दकन्ने
 विमाणे एक्कवीससागरोवमाज वेमाणिअो त्ति ॥

वस्कायं जं भणियं धरणो लच्छी य तह य पइभज्जा
 एत्तो खेणविसेणा पित्तियपुत्त त्ति वोष्कामि ॥

कृदं भवग्गहणं समत्तं ॥

॥ सत्तमो भवो ॥

१ अत्यि इहेव जम्बूद्वीवे दीवे भारहे वासे सेसफणाभोय-
मन्निहेण पायारेण हिमगिरिमिहरसरिसेहिं भवणेहिं लङ्ग-
इयनन्दणवणेहिं उववणेहिं विणिक्खिमाणसमरेहिं मरेहिं
चम्या नाम नयरी । जीए अहिट्टाणं१ विय रूवस्स वीयं विय
सुन्दरयाए जोणी विय विणयस्स चेद्वियं विय२ मयरकेउणो ४
संमारंमि वि रमणीयवुद्धिजणओ इत्यियायणो । जीए य
अपिसुणो अमच्छरौ कयन्नू दरको सुहाभिगमणीओ३
पुरिमवग्गो । तौए य दरियारिमदुणो अमरंसेणो नाम
नरवई होत्या ।

जो माणविकमधणो पमाहिियासेमटिमिवज्जभएण । १०

ईमानडियाए न निच्चमेव लक्खीए अवज्जठो ॥

तस्स मयलन्तेउरपहाणा जयसुन्दरी नाम भारिया ।

१० इमौए मह विमयसुहमणहवन्तो चिट्ठइ १ ।

इओ य सो आरणकप्पवामी देवो अहाउयं पाल्लिज्जण

तओ चुओ समणो जयसुन्दरीए गम्भंमि उववओ ण्णि । १४

१ AD add वमो जिवाणं । २ A om. all down to बुद्धिजणओ ।

३ D पिय । ४ CE add च । ५ CE तस्स सह रमौए ।

६ CE ०णदवमस्स चरकणो कोर काली ; B ०चरमिसु णि ।

- दिद्वो य णाए सुविणयंमि^१ तीए चेत्र रथणीए पहायसमयंमि
 कणयमयत्तुङ्गदणो^२ अणेयरथणभूसिओ देवदूसावसम्मिय-
 पडाओ मज्जरपवणन्दोलिरो निवामो व्व रस्ययाए भूसणं
 विय नहयससु उप्पत्ती विय विन्धयाणं चक्करयणचूडामणी
 * महाधओ वयणेणमुयरं पविसमाणो त्ति । पासिऊण तं
 सुव्विउड्डा एसा । मिद्वो य णाए जहाविहिं^३ ददयसु
 हरिमवसपयट्टपुल्लण भणिया य णेणं । सुन्दरि, मयल
 नरिन्दकेउभूओ ते पुत्तो भविस्सइ । पडिस्सुयमिमोए ।
 अहिययरं परितुड्डा एसा । तओ य मविसेमं तिवग्गमपाय
 १० णरयाए पत्तो पसूदसमओ । पसूया एसा । जाओ से दारओ ।
 निवंदयं च रादणो अमरसेणसु हरिममइनामाए चेडियाए,
 जहा 'महाराय देवी जयसुन्दरी दारयं पसूथ' त्ति ।
 परितुड्डो राथा । दिअं इमीए पारित्तेमियं । कयं उचिय-
 करणिअं । अइक्कन्तो मामो । पइट्ठाविथं^४ नामं दारयसु
 १४ मणो त्ति । अइक्कन्तो संवक्करो ।

एत्यन्तरंमि मो लक्खौजीवनारओ तओ णरयाओ
 उव्वट्ठिय पुणो य संमार^५माहिण्डिय अणन्तरभवे^६ तहाविहं
 किंपि अणुट्ठाणं काऊण मसुप्पओ अमरसेणभाउणो हरिसेण-
 जुवरायसु तारप्पहाए भारियाए कुच्चिमि पुत्तत्ताए त्ति ।

१ BCE विमिचयंमि ।

२ BCE •उंङ्ग।

३ BCE •विहिं।

४ B adds च से and omits दारयसु ।

५ CE •विच विं० ।

६ BCE insert च ।

जात्रो उच्यते मम एणं । पदद्वयं च से नामं विशेषो न्ति ।
अदक्ष्णो कोद कासो । वद्धिश्च कुमारसेणो देहोवचणं
कलाकलावेण य । अत्यि य इमस्स पीई विशेषकुमारे, न
उण तस्स इयरंमि ।

अस्यथा य समुद्राहश्चो नयरीए जयजयरवो, अहिद्वियं १
नहयसं सुरमिद्धविक्राहरेहिं, निवडिया कुसुमवुट्टी । तश्चो
राहणा भणियं । भो भो किमेयं ति गवेसिऊण लक्षुं संवाएह ।
तश्चो गवेसिऊण निवेदयं से पडिहारेणं । देव, समुप्यसमेत्य
भूयभविस्सवत्तमाणत्यगाहयं मयललोयालोयवमयं माऊणौए
केवलनाणं ति आणन्दिया नयरी, पमुदया सुरमिद्ध- १०
विक्राहरा युणन्ति मऊरवगूहं । एवं सोऊण देवो पमाणं
ति । तश्चो हरिमिश्चो राया पयडो वन्दणनिमित्तं भयवईए ।

पत्तो य मो कमेणं पडिस्सयं धम्मनिहियत्तित्तो ।

वरमिप्पिमिप्पमव्वस्सनिश्चियं सुरविमाणं वा ॥

निष्कलफलिहक्कायं^१ कञ्चणकथवाल्लिकयपरिखेवं । ११

पायडियविक्खवत्तथं मरयम्भुरस्स मिहरं वा ॥

विप्फुरियजञ्चकञ्चणकिङ्किणकिरणणुरञ्चियपडाय ।

रययमयगिरिवरं पिव पञ्चल्लियमहोमहिमणाहं ॥

कयविमलफलिहनिष्कलकोट्टिममंकन्तकञ्चणत्यम्भं ।

यम्भोविथविहुमकिरणरत्तमुत्ताहल्लोऊलं ॥ २०

श्रोकलसगमरगयमऊहहरियायमाणसियशमरं ।

सियचमरदण्डचामीयरप्यहापिस्ररहायं ॥

अहायगयविरायन्तपवरमणिरयणहारनिउरुम्भं ।

हारनिउरुम्भलम्बियकस्रणमयकिङ्किणीजालं ॥

१ जालन्तर^१निन्तपरिप्फुरन्तदौसन्तविविहमणिकिरणं ।

मणिकिरणञ्जलमउडाहि कणथपडिमाहि ^२पञ्जुत्तं ॥

दिट्ठा य तेण ^३तेहि य नित्यस्यभवस्यवा तद्धिं गणिणौ ।

मिरिसरिसञ्जवसोहा गुणरयणविभूसिया भोष्सा ॥

आधीणा समणोवासियाहि तह साउणौहि परिकिष्सा ।

१० संपुञ्जमुहमियद्धा निमिं व्व नरुत्तपन्तोहिं ॥

^४विष्कूढरोसतिमिरा फुरन्तविम्बाहरासणष्काया ।

उज्जियताराहरणा रयाणविरामे व्व पुब्बदिमा ॥

धवलपडपाउयङ्गी तिव्वतवोलुगमुद्धमुहयन्दा ।

जलरहिद्यतलिणजलहरपडलपिहिय व्व मरयनिमा ॥

१५ अहिणन्दिया राहणा भयवई । विमुक्कं कुसुमवरिभं,

उग्गाहिओ धूवो । करयलकयञ्जलिउडं निवडिओ चलणेसु,

उवविट्ठो कुट्टिमतले । पत्युथा धम्मकहा ॥

एत्यन्तरंमि समहिलिया सेव ममागया बन्धुदेवभागर-

नामा सत्यवाहपुत्ता । पणमिऊण भयवदं भणियं मागरेण ।

२० महाराय, न एत्य खेवो^५ कायब्बो त्ति । दिट्ठं मण अस्सभयं

१ C विमय, E विम ।

२ AD पञ्जुत्तं ।

३ ABD चियं ।

४ BCE निष्कूढ = विचित्र ।

५ CE खेवा, B खेवो ।

असंभावणीयं^१ महारायस्स वि एगन्तविन्ध्यजनयं किंश्चि वत्थुं ।
^२विन्ध्यरिक्तत्तहियञ्चो असुणियतयत्थो न चएमि चिट्ठिं ।
 ता किं तथं ति पुष्कामि भयवदं । रादणा भणियं । भो
 सत्यवाहपुत्त, किं तमच्चभुयं असंभावणीयं च । सागरेण
 भणियं । देव सुण ।

अत्थि इञ्चो कोइ कालो पणहणीए मे पणट्ठस्स हारस्स ।
 विसुमरिञ्चो एभो । गञ्चो य अहमञ्ज भुत्तत्तरसमथंमि
 चित्तसालियं, जाव अयण्डंमि चेव चित्तन्नरात्तगएण ऊसमियं
 मोरेण उच्चामिया गीवा विज्जयं परत्तजालं^३ पमारिञ्चो वरह-
 भारो । तञ्चो ओयरिऊण तञ्चो विभागाञ्चो कुसुम्भरत्तवमण-^४
 मंगयंमि पडलए विसुद्धो णेण हारो । गञ्चो नियययामं^५, ठिञ्चो
 निययरूवेणं । समुप्पञ्चो य मे विन्ध्यञ्चो 'हन्त किमेयं' ति ।
 तञ्चो थेववेलाए चेव समुद्धादञ्चो^६ जयजयारवो^७, विभूसियम्बरं^८
 सुरसिद्धविज्जाहरेहि, पवुट्ठं कुसुमवरिसं । आयसियं च
 लोथाञ्चो जहा समुप्पञ्चं भयवदंए केवल्लनाणं ति । तञ्चो^९
 भत्तिविन्ध्यरिक्तत्तहियञ्चो समागञ्चो इहदं ति ।

रादणा भणियं : अञ्चो मच्चमच्चभुयं असंभावणीज्जं च^१ ।

१ D adds च । २ CE om. all down to रादणा भणियं ।

३ B आसियं । ४ CE चित्तसामं. B निययययामं ।

५ C समुद्धादच । ६ CE जयजयारवो । ७ CE विज्जियं चंवरयलं ।

८ D adds पुष्कामि य लेव. B adds it i. marg.—CE repeat here
 the passage above, l. 1—3, विन्ध्य down to भयवदं, and continue
 राणा पुई ।

- भयवद, किमेयं ति । भयवईए भणियं । सोम, किमश्चद्युयं
 असंभावणिष्णं च कक्षपरिणईए । नियमा फलदाणसमुज्जयंमि
 एयंमि नत्थि तं, जं न होइ त्ति । तत्थ असुहंमि ताव जलं
 पि उयासणो, चन्दो वि तिमिरहेऊ, नओ वि अणओ,
 ५ मिन्नो वि वेरिओ, अत्यो वि अणत्यो, भवणोथरगयस्स वि
 य मव्वस्सुपाणनामयं ^१अप्पतक्कियं चेव निवउइ नहयाओ वि
 असणिवरिसं । सुहंमि विवज्जओ । तं जहा । विमं पि
 अमयं, दव्वणो वि^२ मज्जणो, कुचेट्टा वि फलहेऊ, अयसो
 वि उ जसो, दव्वयणं पि सुवयणं, गिरिमत्ययगयस्स वि य
 १० मयन्नत्रणपीडकारयं मयराहमेव लोयन्तरे वि सुहावह कुओ
 वि संपज्जए महानिहाणं ति । राइणा भणियं । भयवद,
 अह कस्स पुण एमा कक्षपरिणई । भयवईए भणियं । सोम,
 मज्जेव आमि त्ति । राइणा भणियं । कं किंनिमित्तस्स
 वा कक्षस्सं । भयवईए भणियं । सुण ।
- १५ अत्थि इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वासं संखवट्ठणं नाम
 नयरं । तत्थ संखवालो^३ नाम नरवई अहेमि । तस्स अच्चन्त-
 वज्जमओ धणो नाम मत्यवाहो, धणा मे भारिया, धणवद-
 धणावहा पुत्ता ^४गुणमिरी य धृत्य त्ति । मा पुण अहमेव,
 परिणौया तस्सयरिवत्यएणं सोमदेवेणं । अविस्सार्थावमयसङ्गाए
 २० य उवरओ मे भत्ता । जाओ मे निव्वेओ । चिन्तियं मए ।

१ AD चयत०. CE चयंत०. B चत० ।

२ A adds य ।

३ B कक्षयस्स ।

४ D ०पाओ ।

५ B धवविरो ।

एवमवसाणो रतु एम सयणसंगमो ; ता अलं एत्य पडिवन्धेणं ।
रया तवविहाणंमि । अदक्कन्तो कोद कालो । अस्सया य समागया
तत्य चन्दकन्नाभिहाणा गणिणी । साहिया मे सहियाहिं ।
गया तौए वन्दणनिमित्तं जिणहरं । दिट्ठा य एसा ।

इदरा वि निव्वियारा कलामु कुमला वि माणपरिहीणा । १

सुयदेवय अ धम्मं साहेन्ती साविधानं तु ॥

आओ य मे विन्धो । अहो मे ह्वसोमया । पविट्ठा
जिणहरं । सालियाओ घण्टाओ । पक्कालिया दीवया । विमुक्कं
कुसुमवरिसं । पूढयाओ वीयरायपडिमाओ । उग्गाहिओ
धूवो । वन्दिया परमगुरवो । समागया गणिणीसमीवं । १०
पणमिया एसा । धम्मालाहिया य^१ णाए उवविट्ठा तौए
पुरओ । भणियं च णाए 'कत्तो तुम्मे' त्ति । मए भणियं ।
भयवद, इओ चेव । एत्यन्तरंमि जंपियं मे महौए । भयवद,
एसा रतु धम्मसत्यनाहधूया गणसिरौ नाम । इमौए य
विचित्तयाए कम्मपरिणामम्म विवाहममणन्तरमेव पच्चत्तमुव- ११
गओ भत्ता । वेरगिया या एसा खवेद अत्ताणयं नियमो-
ववासेहिं । सुयं च णाए, जहा भयवई आगय त्ति । तओ
भत्तिनिम्भारा अणुअविय जणणजणए तुह चत्तणवन्दण-
निमित्तमागय त्ति । गणिणौए भणियं । साउ कयं जमागया
वेरगिया य । ईदसो एम संसारो, दुक्कभायणं चेव एत्य १०

पाणिणो न्ति । कश्चिश्चो से^१ धस्यो, परिणश्चो^२ पुष्यपश्चोएण ।
 पडिवञ्जा देसविरदं । अदक्कन्तो कोइ कालो । ^३तश्चो पञ्चत्त-
 मुवगएसु जणणजणएसु जाया य मे चिन्ता । अलं गिहा-
 ससेणं, पवञ्जामि समणस्सिङ्गं । पुष्किया य भायरो,
^४ नाणुमयमेएसिं । भणियं च जेहिं । एत्येव ठिया अहाममी-
 हियं कुणसु न्ति । तश्चो कारावियं जिणहरं, ^५कारावियाश्चो
 पडिमाश्चो, फुल्लवलिगन्धचन्दणाइएसु पारहुो महावश्चो ।
 कुहुरेन्ति^६ भाइजायाश्चो । तश्चो मण चिन्तियं । पेञ्जामि
 ताव भाइचिन्तं^७ । किं ममेयाहिं ति । अस्सया आममेत्ताए
^८ जामिणीए वामहरमुवगए धणवदंमि आलोचिऊण नियडोए
 सोवणयपवेमकालंमि चेव अहा सो सुणेइ तथा धस्यदेसणा-
 पुष्यथं भणिया से भारिया । सुन्दरि, किं वड्डणा जंपिणं ;
 साडियं रक्केस्सु न्ति । तश्चो एवं भणिऊण पविट्ठा
 वामगेहं । चिन्तियं च से भत्तारेणं । नूणमेसा^९ दस्सारिणो ;
^{१०} कहमन्नहा मे मसा एवं जंपद न्ति ; ता अल्लमिमोए । कथं
 पसुत्तवेड्डयं^९ । उवविट्ठा य एमा मयणोए^{१०} । मवाहिया से
 चलणा । उस्सिङ्गश्चो दीवश्चो । निरुवियं तम्मोक्कपडल्यं ।
 तश्चो निवञ्जमाणो वारिया दइएणं 'मा निवञ्जसु' न्ति ।

१ D adds जिबभासिचो । २ CE add य । ३ CE om, next 4
 words. ४ ACE भरविचाड । ५ B corrects it in कुहुरिन्ति, CE
 कुहुरेन्ति, D -त्रिन्ति । ६ D -चिन्तियं । ७ B adds भारिया ।
 ८ D नृचचिरो । ९ CE -वेड्डयं । १० BCE om.

तीए चिन्तियं । हन्त किमेयं,^१ परिहासो भविस्सइ त्ति ।
 नुवन्ना एसा । उट्ठिओ से ढइओ । 'कहं कुविओ^२' खुट्ठा^३
 एसा । भणियं च^४ णाए 'अज्जउत्त, किमेयं' ति । तेण भणियं ।
 न किंचि, अवि य नौसरसु मे गेहाओ । तओ सा 'किं
 मए दक्खं कय' ति चिन्तयन्तो उट्ठिया मयणीयाओ ।
 नुवन्तो एओ । ^५येववड्ढचिन्तावमाणे य उवगया से निहा ।
 इयरी वि उवविट्ठा मसूरण । न सुमरिओ अत्तणो दोओ ।
 गहिथा महामोएणं । चिन्तियं च णाए । को मे गुणो
 अज्जउत्तस्स वि उव्वेवकारणं जौविणं । ता परिच्चयामि
 एयं । अहवा दज्जणो खु लोओ । एवं पि मा अज्जउत्तस्स
 १० लाघवं संभावदस्सइ^६ त्ति । न किंचि एएणं । दस्सहं चिमं
 पढमं दक्खं । ता न-याणामि, किमेत्य जत्तयं^७ ति । अहवा
 सभाविणी 'वड्ढबुद्धिमंगया य मे नणन्दा^८ । ता तयं
 पुच्छिय जहाजुत्तमणचिट्ठिस्सं ति । चिन्तयन्ती अणवरथपयट्ट-
 बाहसल्लिा माणमदस्सादरेएणं खणं पि अल्लड्ढनिहा ठिया
 १५ तय रथणोए । पहायममए य विहाणवयणकमला ओल्लग-
 मज्जसुव्वहन्ती निग्गया वामगेहाओ । दिट्ठा सा मए भणिया
 य । सुन्दरि, कीस तुमं अज्ज अप्पोयगा विय कुमुइणी
 पव्वाया दौसमि । तओ परहणवयणाए जंपियं धणमिरीए ।

१ BCE add ति । २ BCE add कु रसो ति । ३ BCE संक्षेपे ।

४ B भविच य । ५ CE चव । ६ BD संभावति । A संभाविस्सइ ।

CE संभावतिस्सति । ७ BCE जत्तं । ८ CE om. वड्ढ । ९ CE षट् ति ।

न-याणामि अवरारुं, रुद्रो य मे भक्ता । कोवादसयमंभमेण^१
 भक्षियं च णेणं 'नीसरसु मे गेहाओ' त्ति । तओ मए
 भणियं । सुन्दरि, धीरा होहि^२ : अहं ते भलिस्सामि ।
 पडिस्सुयमिमीए । भणिओ य भाया 'भो किमेयमेवं^३'
 १ ति । तेण भणियं । अलं मे एयाए द्दुमौलाए । द्दुमौला
 खु इत्थिया विणासेद मंतइं, करेइ वयणिज्जं, मदलेइ
 कुलहरं, वावाएइ द्दयं । ता किं उभयलोथगरहणोएणं
 तौए परिग्गहेणं ति । मए भणियं । कहं विथाणमि, जहा
 एमा द्दुमौल त्ति । तेणं भणियं । किमेत्य जाणियव्वं । सुयं
 १० मए तुज्जु चैव मयामाओ दमोए टंसणापुव्वयं निवारणं ।
 मए भणियं । अहो ते पण्डियत्तणं, अहो ते विचारकमया,
 अहो महत्थत्तणं, अहो मिणेहाणवन्धो, अहो लोदयत्तणं ।
 मए सामन्नेण 'बज्जटोसमेयं भयवया भणियं' ति उवइदुं,
 न उण टोसटंसणेण निवारिया एमा । ता किमेइहमेत्तणं
 १४ चैव द्दुचारिणो हवइ त्ति । तओ विल्लओ खु एमो ।
 'हन्त असोहणं अणुचिट्ठिय ति' जाओ मे ^४पक्कायाओ ।
 पमाइया तेणं । तओ चिन्तियं मए । एम ताव कसणधवल्ल-
 पडिवज्जओ त्ति । विइओ वि एवं चैव विक्कामिओ । नवरं
 भणिया य से भारिया । किं बज्जणा जंपएणं : हत्थं ररके-
 १० ज्जसु त्ति जाव एमो वि कसणधवल्लपडिवज्जओ चैव ।

१ CE संनवेचं, B संनयं ।

२ D adds सेवमेयं ।

३ B किमेयं ।

४ D चणुयाओ ।

एत्यन्तरंमि वद्धं मए नियतिअभस्त्राणदोसओ तिब्बकसं।
 अदक्कन्तो कोइ कालो । पव्वइया अहयं सह भाउआयाहिं
 भाउएहि य । पालियं अहाउयं । गयाणि परल्लोयं । तत्थ वि
 य अहाउयं पाजिऊणं पढममेव चया मे भायरो, समुप्पन्ना
 इभौए सेव चन्वानयरीए पुत्तयत्तस्स^१ इवस्स संपयाए^२ ।
 भारियाए कुच्छिंमि पुत्तत्ताए त्ति । कयाइं च से^३ नामाइं
 बन्धुदेवो मागरो य । अदक्कन्तो कोइ कालो । तओ चया
 अहयं । समुप्पन्ना^४ गयउरे संखस्स इवस्स सुइकन्ताए
 भारियाए कुच्छिंमि इत्थियत्ताए^५ । जाया कालक्कमेणं,
 पइट्ठाविथं च मे नामं सम्बङ्गसुन्दरि त्ति । एत्यन्तरंमि^६ ।
 ताओ वि भाउआयाओ चविऊण देवलोगाओ कोमलाउरे
 नयरे नन्दणाभिहाणस्स इवस्स देविलाए भारियाए कुच्छिंमि
 इत्थियत्ताए उववन्नाओ त्ति । जायाओ कालक्कमेणं, पइट्ठा-
 विथाइं च नामाइं मिरिमई कन्निमई य । अदक्कन्तो कोइ
 कालो । मावयकुल्लप्पन्तीए य पाविओ मए जिणिन्दभासिओ^७
 धसो । पत्ता जोव्वणं । दिट्ठा य अहमिओ गयउरगणं
 लौलावणुक्खाणाओ सभवणसुवागक्कमाणौ बन्धुदेवेण । पुच्छिंयं
 च षेणं 'कस्स एमा कजय' त्ति । माहिंयं च से^८ 'वट्ठणाधि-
 हाणेणं 'संखस्स धूया सम्बङ्गसुन्दरि' त्ति । मग्गिथा षेणं ।

१ CE •भइस्स । २ CE संपाए, B pr. m ३ A मिं B तेसि ।

४ BCE add य । ५ ACE add त्ति । ६ BCE वट्ठणेणं, D nr. m.

भणियं च ताएणं । जोग्गो तुमं, किं तु न साहसिअो त्ति ।
 अभिग्गहो स मण्णं 'न संजोएमि अवचं 'अससाहसिएणं' ।
 बन्हुदेवेण भणियं । करेहि^१ साहसियं । ताएण भणियं ।
 सुणसु जिणवरपणीयं धम्मं, पखिवज्जसु य भावओ । तओ
 ५ मण्ण लोभेण गओ साउसमीवं, आयसिओ धओ. भाविओ
 नियत्तिभावेणं न उण भावओ त्ति । पारहुं अणुट्ठाणं, पवत्तियं
 दाणादयं । अइक्कन्तो कोइ कालो । गओ 'तायसमीवं' ।
 भणियं च णेणं । अज्ज, न असहा तए घेत्तव्वं । धओ तु
 अहं, जस्स मे अज्जेण उवएओ दिओ त्ति । तुह पमाएण मए
 १० पाविओ जिणभामिओ धओ । ता तुमं मण्ण परलोयबन्धवो
 देवया गुरु, न कोइ 'ओ 'ओ न होहि त्ति । विइय-
 संसारमहावस्सु य मण्णं थेवमियाणिं कसयाए पओयणं ति ।
 पयट्ठो मंपयं अहं निययदेसं । ता दिट्ठो तुमं । 'वहिइयव्वो
 मण्ण मासणाणुराएण वावारो, थिरौकरेयव्वो धओ,
 १५ 'आइसियव्वं 'उत्थियकरणिक्क, दट्ठव्वो निययवुट्ठीए त्ति ।
 भणिकुण निवडिओ चसणेसुं । सुट्ठमहावत्तणेण वज्जमहिओ
 ताएणं, भणिओ य णेणं । वक्क, धओ तुमं, जेण मयसते-
 लोक्कदक्कहा कट्ठा 'जिणधम्मबोही, पावियं परमत्यपावियव्वं ।

१ BCE यथा ।

२ B करेह. CE करेह. A करेहिहि ।

३ CE add य ।

४ A यथा. ५ CE मेव होसि ति ।

६ A विइयव्वो ।

७ D आवापियव्वो उत्थियकरणिक्कं ।

८ CE add लं ।

९ D जिपवयवधमे बोधो ।

ता एतत् अप्यमत्तेण होयत्वं ति । पडिस्तुयमणेण । निग्गञ्चो
 गेहाञ्चो । ताएण वि^१ मयणमेलयं काऊण साहिञ्चो एम
 वदयरो । सुद्धसहावयाए^२ जंपियमणेण । उच्चिञ्चो खु एमो
 सब्बज्जसुन्दरीए भत्तारो त्ति पडिहाइ मज्झं । संपयं तुञ्चे
 पमाणं ति । सयणेण भणियं । तुमं चेव जाणमि त्ति । ४
 सुन्दरो य एमो सत्यवाहपुत्तो अन्हाणं पि बज्जमञ्चो चेव ।
 तञ्चो विदखा अहं । वत्तो विवाहो । दीणाणाहाण कयं
 उच्चियकरणिज्जं । तञ्चो अदक्कन्तेसु कइवयदिणेसु अणुअविय
 तायं ममागञ्चो निययटेमं । अदक्कन्तो कोइ कालो । आगञ्चो
^३विमज्जावञ्चो पविट्ठो गेहं । संपाडिञ्चो से ^४विह्वमंभवाणुक्खो १०
 उवयारो । अदक्कन्तो वामरो, मज्जियं वामगेहं, पज्जासिथि^५
 मङ्गलदीवा^६, विमुक्कं कुसुमवरिसं, ^७पत्युथा मेज्जा, उच्चाम्बियाइं
 कुसुमदामाइं, टिन्नाञ्चो धूववट्ठीञ्चो^८, पणामिया पडवामा,
 ठोवियं उवगरणपडलय, पविट्ठो बन्धुदेवो । एत्थन्तरंमि उदयं
 मे नियडिबन्धणं पढमं^९ कथं । तञ्चो अचिन्तिसामत्ययाए कथ- १५
 परिणामस्स आगञ्चो कइवि तत्थ खेत्तवालो । दिट्ठं च णेण तं
 वज्जवरं^{१०} । ममुप्पञ्जा य से चिन्ता । पेक्कामि ताव^{११} खेडुयं ।

१ A adds मे, D से । २ D adds य । ३ CE वि स चावचो-
 क्खानचो = चानयनार्थं ४ CE •संभसा • । ५ D पज्जासिथि, B पज्जा
 सिथि । ६ BCE •पदीवा ७ CE चत्तुया । ८ CE •वहिवाचो,
 D •वडिवाउ, B •वट्ठी adds चाचो i. marg. ९ CE पढम
 १० AD वज्जवरं । ११ A om., B i. marg.

- विष्णुभोमि बन्धुदेवं, मा होउ एएसिं समागमो ति । अञ्ज-
पुरिसरूवेण दंभेमि एत्य अष्णाणयं बन्धुदेवस्स, भविसयजाया-
वाहरणेण य जणेमि आसङ्कं^१ ति । चिन्तिऊण मंपाडियं जहा
चिन्तियमणेण । दिट्ठा^२ य बन्धुदेवेण वायायणनिमित्तवयणा^३
- ५ 'कहं अञ्ज एत्य मव्वङ्गसुन्दरि' ति जंपिरौ ढइविगी पुरिसा-
गिई । समुष्पन्नो य से वियप्पो, अवगथा आलोचना, वियम्भिया
अरई, गहिओ कमाएहिं । चिन्तियं च णेण । दट्टुसौला मे
महिलिया ; अञ्जहा कहं कोइ अवलोइउं एवं च वाहरिउं
गओ ति । विगल्लिओ नेहाणुबन्धो, जाया से अनेत्तौ ।
- १० एत्यन्तरंमि समागया अहं वामभवणं । कयमणेण पसुत्तवेडुयं^४ ।
तओ 'सामिणि निवज्जसु' ति भणिऊण निग्गयाओ
महौओ । विइखं भवणदारं । कहकहवि उवविट्ठा मयणीएग-
टंमे । तओ झन्ति उट्टिओ बन्धुदेवो । ममज्जमा य अहयं ।
तओ मए चिन्तियं 'हन्त किमेयं' ति । ^५मज्जसेण न
- १५ पुच्छिओ^६ एमो । अजंपिऊण निमित्तं सयणीयसुवगओ ति ।
जाया से मिच्छावियप्पा, अट्ठाणखेएण य समागया कहवि
निहा । अहं पि कम्मपरिणामाणरूवेण गहिया महामोएणं ।
मंपत्ता अणाचिक्खणीयमवत्यन्तरं । उवविट्ठा धराए । तओ
नारयस्स विय अहाउयट्ठा कहकहवि विवोल्लिया मे रयणी ।

१ D आनक्तिं । २ CE दिट्ठो । ३ CE -ओ । ४ CE -वेडुयं ।

५ A समवज्जसार, D sec. m. ।

६ D inserts मए ।

समागयाओ^१ सहीओ^२ । निग्गओ बन्धुदेवो । तओ मं
 अत्याणसंठियं तथा पेच्छिऊण जंपियं मे सहीहिं 'सामिणि,
 किमेयं' ति । तओ उल्लडयाए सोगणल्लसु निबडुयाए
 मरणीणं पणडुयाए 'मईए अकहणीयया^३ पओयणसु न
 जंपियं मए त्ति । विहाणाओ सहीओ । सगगयस्करं पुणो^४ ।
 जंपियमिमौहिं 'सामिणि, किमेयं' ति । तओ तव्वयण-
 समागयमईए जंपियं मए । हला, न-याणामि, भागधेयाणि
 मे पुच्छह त्ति । साहिओ रयणिवदयरो । चिन्तियं च णाहिं ।
 किमेत्य कारणं ति । न ताव इहल्लोयदोसो सामिणोए, न
 यावि सो अकुसलो मत्यवाहपुत्तो ; ता भवियव्वं एत्य^५ ।
 कअपरिणईए त्ति । एत्यन्नरंमि 'अपुच्छिऊण सयणवग्गं
 निग्गओ बन्धुदेवो 'महन्तं मे पओयणं' ति साहिऊण
 सुरिल्लसु समागओ चणं । अवचमिणेहाणबन्धेण कुविया य मे
 जणणिजणया बन्धुदेवसु । कओ असंववहारो । अदकन्तो
 कोइ कालो । जाया य मे चिन्ता । ईइसो एस संसारो ।^६
 सुलहाणि एत्य दुस्काणि, दुल्लहा चरणपडिवत्तौ, चञ्चलं
 जौविद्यं । ता अलं मे^७ किलेमायामकारणं समारहेउणा
 गिहाममेणं ; पवक्खामि पव्वज्जं ति । एत्यन्नरंमि समागया
 अहामंजमविहारेणं विहरमाणौ जममई^८ नाम पवत्तिणि त्ति ।

१ A inserts मे ।

२ D सविचाओ ।

३ B मुतोए, D डईए ।

४ BCE add च ।

५ A adds वि ।

६ D चचपु० ।

७ A च ।

८ A ०वई ।

साहिन्त्रो मए निघथाहिप्यात्रो जणणिजणयाण, बज्जमन्त्रो य
तेसिं । अणुसासिया य णेहिं पवन्ना जहाविहोए पव्वज्जं ति ॥

इत्रो य परिणीया बन्धुदेवेण कोसलाउरे मन्धस्स धूया
सिरिमई, भाउणा य से तीए चैव भरणी कन्निमइ त्ति ।

५ अइल्लन्तो कोइ कासो । समुप्यन्त्रो पणन्त्रो, आणीयात्रो चम्पं,
पवूढो घरवामो ॥ एत्यन्तरंमि अहं अहामंजमं विहरमा १^१
समं पवत्तिणीए ममागया चम्पं । अणुमायत्रो पणट्टपुम्ब-
वइयरसइया^२ पविट्ठा गोयरं । तत्थ वि गया बन्धुदेवंगहं ।
दिट्ठा सिरिमइकन्निमईहिं । पुव्वभवन्नामन्त्रो^३ जाया ममो-

१० वरि पौई । पडिक्काहि्या फासुयटाणेण । ममागया पडिक्कथं ।
साहिन्त्रो ४तासिं धम्मो, परिणन्त्रो य । तत्रो जायात्रो
सावियात्रो । भणियं च णाहिं । कायव्वो तए अण्ण गहा-
गमणेण पसात्रो, जेण परियणो वि णे उवममइ त्ति ।
अणुन्नाया पवत्तिणीए समारट्ठा जाइउं ।

१५ एत्यन्तरंमि ओइसं मे निघडिनिबन्धणं बोयं कम् ।
तत्रो^४ सिरिमइकन्निमईणं ममोवरि असाहारणभत्तिवज्ज-
माणेहिं विन्धिन्त्रो एयासिं भवणवाणमंतरो । चिन्तियं च
णेणं । पेक्कामि ५ताव अत्यावहारेण^५ एयासिं कीइसं
माज्जणीए उवरि चित्तं ति । अणुया गया अहमिमौण गहं ।

१ CE विहरिउव । २ BD अणुमाय । ३ CE अणुमाय, B अणुमाय ।

४ MSS. अणुमाय । ५ A चिं. CE चिं । ६ D adds च ।

७ A om.

८ BD अणुमाय, A अणुमाय ।

दिद्रा य कन्तिमई वासभवर्णमि पञ्चलयद्वियं हारं पोयमाणी ।
 अशुद्धिया अहमणाए, कयं विद्विन्दणयं, उवणीयाइं आम-
 णाइं, उवविद्रा अहयं माञ्जणीओ य । कथा धस्यदेमणा ।
 पयद्वा अहयं पडिस्सयं । तओ तौए भणियं । अज्जे, अज्ज
 तुह पारणयं ति ; ता गेण्हावेहि एयं फासुयपहेणयं । तओ ५
 मए भणियाओ माञ्जणीओ 'गेण्हह' ति । निग्गयाओ
 माञ्जणीओ कन्तिमई य । एत्यन्तरंमि वाणमंतरपओएण
 चित्तयस्साओ चेव ओयरिओ मोरो । गहिओ णेण हारो,
 पखित्तो उयरंमि, ठिओ य नियययामे । तओ मए
 चिन्तियं । किमेयमच्छरीयं, अहवा मयहरियं^१ पुच्छिस्सामि १०
 ति । निग्गया वामगेहाओ, संखुद्वा हियणं । आगयाओ
 माञ्जणीओ कन्तिमई य । तओ गया अह्हे । पविद्रा कन्तिमई
 वामभवर्णं । तयणन्तरमेव निरुविओ हारो, जाव नत्थि ति ।
 तओ तौए चिन्तियं । किमेयं^१ वडुखेडुं । पुच्छिओ परिचणो ।
 तेण भणियं । न-याणामो, न य कोइ एत्य अज्जं मोत्तण १५
 पविद्रो ; ता तयं निरुवेहि^१ । कन्तिमईए भणियं । किमेव-
 मसंबद्धं पलवह । समतणमणिसुत्तलेट्टुकसणा भयवह ति ।
 अम्माञ्जिओ परिचणो, फुट्टं च लोए । मए वि आगन्तूण
 साहियं पवत्तिणीए । भणियं च णाए । वच्छे, विचित्तो
 कस्यपरिणामो, नत्थि किंचि एयस्स अमंभावणिज्जं ति । २०

ता अहियथरं तवचरणसंगयाए होयव्वं । न गन्तव्वं च तं^१
 सत्यवाहगेहं । न-थाणामि^२ कम्मविथमणिदं ति । अन्नं च ।
 दहा वि पवचणल्लाघवं, रत्तिकयव्वं च^३ एयं महापयत्तेणं ।
 अरस्कमाणे य जीवे जणेद एयस्स सरयचन्दचन्दिमास^४हस्स
 ५. माल्लिञ्जं, आवाएद परमपयहेउणो अहस्सवुद्धिं, विपरिणामेद
 अह्णिणवधम्मसंगयं जणं, लहेद अल्लङ्घणिज्जं परमगुरुआणं
 ति । तन्नो य से जीवे अण्येयसत्ताण पडिविज्जिऊण संमार-
 हेउभावं मुज्झिऊण कम्माकज्जेसु पडस्मिऊण गुणाणं बड्ड-
 मञ्जिऊणमगुणे सञ्चिऊणमवोहिमूलाद दौहमद्धं संमारमायरं
 १० परिउद ति । एयं सोऊण समुप्पन्ना मे संवंगभावणा,
 पत्युयं गुरुवयणं, अङ्गौकन्नो तवविसेमो. परिचत्तं बन्धुदेव-
 गिहगमणं । आमद्धियं परिचणेणं । न सद्धियान्नो सावि-
 यान्नो । चिन्तियं च णाहिं । उवलद्धं एत्य किंपि अज्जाए,
 तेण नागच्छद 'मा मे संकडं भविस्सद'त्ति । जुत्तं च एयं
 १५ इहल्लोयनिप्पिवाभस्स मुणिजणस्स । अण्येयदोमो^५ परघर-
 पवेशो । पडिवन्नो य णाए धम्माणुराएण । ता अलं णे एत्य
 अणुबन्धेणं । अन्हे सेव तत्य गच्छिस्सामो ति । चिन्तिऊण
 संपाडियं समीहियं ॥ अरक्कन्ता^६ कदवि दियहा । परिणथा
 मे भावणा, विसुद्धं चित्तरचणं, नियत्तो अग्गहो, आवडियं

१ A तद । २ B inserts च; D reads कस्सदवि, A कस्सवि इय० ।

३ A तद चत्तवाचवं instead of सथे । ४ A adds च ।

५ A वेद, D करवच ।

परमञ्चाणं, वियन्तिओ कम्परासी, जायं अपुञ्चकरणं, समु-
 प्पन्ना खवगसेढो, उल्लसियं जौववौरिएणं,^१ वड्डिओ सुह-
 परिणामो, समुप्पन्नं केवलं । खविञ्जमाणे य तस्सिबन्धणभूए
 कम्पए अभावेण^२ य निमित्तस्स मंजायपच्छायावेण वाण-
 मंतरपओगेण विमुक्को मोरेण हारो । ता एवं जञ्जत्त- ।
 निमित्तस्स कम्पणो एम विवागो त्ति ।

एत्यन्तरंमि विन्धिया परिमा । अहो एहएमेत्तस्स वि
 दुक्कडस्स ईदसो विवागो त्ति चिन्तिऊण जंपियं नरिन्दबन्धु-
 देवेहिं । अहो दारुणं महन्नं दुक्कमणुभूयं भयवईए । तीए
 भणियं । सोअ, केत्तियमिणं^३ ति । सुण । १०

सुरनरनरयतिरिखेसु वट्टमाणामेत्य जीवाणं ।

को मंखं पि समत्यो काउं तिस्काण दुक्काणं ॥

अच्छन्तु तिरियनरएसु ताव अददस्सहाद दुक्काहं ।

मणुयाण वि जाइ हवन्ति ताण को वच्चए अन्नं ॥

जं होइ जियाण दुहं कल्लमल्लभरिदंमि गम्भवासंमि । १५

^४एल्लं पि य वच्चइ नवरि ^५तस्स नरणे सारिच्छं ॥

जायाण वि जम्भजराभरणेहि अहिहुयाण किं सोखं ।

पियविरहपरम्भत्यणपमुहमहावमणगहियाणं ॥

जं पि सुरयंमि सोखं जायइ जौवस्स जोव्वणत्यस्स ।

१ D •वौरियं ।

२ CE अभावतो ।

B •नियं ।

३ D एकं चिय विज्जइ य ववरि । A को तस्स ववरि वहर उवमं तं येव सारिच्छं ।

४ B तस्स तं येव सारिच्छं । CE तस्स वरवस्स सारिच्छं ।

तं पि ऊ चिन्निञ्जन्तं दुक्कं चिय ^१केवलं नूणं ॥
 पामागहिहयस्सु जहा कण्डुयणं दुक्कमेव मूढस्सु ।
 पडिहाइ सोक्कमतुल्लं एवं सुरयं पि विकेयं ॥
 वच्चिञ्जइ एम जणो अचेयणो पमुहमेत्तरमिएहिं ।

५ खल्लमंगएहि व सया विरामविरसेहि भोएहिं ॥
 ता उञ्जिऊण एए अणवच्चं परममोक्कसंजणयं ।
 तित्ययरभामियं खलु पडिवच्चइ भावओ धम्मं ॥

एत्थन्तरंमि संविग्गा महा । भणियं रायबन्धुदेवेहिं ।

भयवद, एवमेथं जं तए आणत्तं ति । पडिवज्जामो अणे

१० गिहाममपरिच्चाएण तित्ययरभामियं धम्मं । भयवईए
 भणियं । अहासुहं देवाणुप्पिया, मा पडिवन्धं करेह । तओ
 द्वावियं रायबन्धुदेवेहिं घोमणापुब्बयं महाटाणं, ^१कारा-
 विया जिणाययणाइसुं अट्टाहिया महिमा, मक्खाणिओ
 पणइवग्गो, अहिणन्दिया पउरजणवया । दिहं हरिसेणजुव-
 १५ रायस्स रच्चं । पवच्चा मयल्लपहाणपरियणममेया पुरिम-
 चन्दगणिसमौवे समणत्तणं ति^२ ॥

अदक्कन्तो कोइ कालो । इओ य पउत्ता अहिमरया
 विसेणेण सेणस्सु । न कल्लिओ य णेहिं । अजया य अत्य-
 सुवगयप्पाए दिणयरंमि पुप्फिया तत्य अयाल्लपुप्फिणो

१ A केवलं मिउचं. D केवल्लिचिचणं ।

२ CE add वि ।

१ ACE कणा० ।

४ A ०वारवह ।

५ CE om

रायभवणुञ्जाणपायवा । दिट्ठा उञ्जाणपालेणं । साहिया
 अमञ्चस्स । निह्वविद्या णेणं, तथेवोवलद्धा य । पेञ्चमाणाण
 ष निह्वविद्याणं पुणो पयदभावमुवगय त्ति । निवेइयं अम-
 च्चस्स । चिन्तियं च णेण । कस्स पुण एए निवेइया^१ । एत्व-
 न्तरंमि समागञ्चो तत्थ अट्ठङ्गमहानिमित्तपारञ्चो अञ्जण्डो १
 नाम सिद्धपुत्तो । सुञ्चो य मन्तिणा । सहाविजण पुञ्चिञ्चो
 एगदेशंमि । भो किंविवागो पुण एस वइयरो त्ति । तेण
 भणियं । भो न तए कुप्पियञ्चं, सत्ययारवयणं खु एयं ।
 मन्तिणा भणियं । अञ्ज, को कोवो देव्वपरिणईए; ता
 साहेउ अञ्चो । तेण भणियं । भो सुण । रञ्जपरिवत्तण- १०
 विवाञ्चो अकालकुसुमुग्गमो, खौणवेलावलेण य पङ्कयकाल-
 फलञ्चो, थेवकालोवलक्षेण य न चिरयालट्ठिई । एस सत्य-
 याराहिप्पाञ्चो त्ति । मन्तिणा भणियं । अञ्ज, एवं ववत्थिए
 को उण उवाञ्चो । नेमित्थिएण भणियं^२ । अत्यपयाणाइयं
 षन्तिकम्भं । ता देह दीणाणाहाण दविणजायं, पूएह गुह- १५
 देवए, परिच्चयह अहाउयमेव किंचि सावञ्जं, पवञ्जह
 अहिए गुणट्ठाणे त्ति ॥

एत्यन्तरंमि य समागञ्चो रायपडिहारो । भणियं च
 णेणं । भो भो अमच, महाराञ्चो आणावेद 'सिग्धमागन्नाञ्चं'

१ A निवेइयन्ना, CE निवेइयन्त्ति ।

२ B adds चत्ति, CE add चञ्च चत्ति उवाचो ।

- ति । तेण भणियं । जं देवो आणावेद त्ति । 'वच्च 'तुमं,
 एष आगच्छामि । पुच्छिओ नेमित्तिओ । अज्ज, किं पुण
 आहवणनिमित्तं । नेमित्तिएण भणियं । संखेवओ ताव एयं ।
 ५ समागओ रायपुरमाणिणो सयासओ एत्य रायपुरिषो,
 आणन्दहेज्ज य सो नरवदस्सु । ता तन्निमित्तमाहवणं ति ।
 मन्तिणा भणियं । अज्ज, कहमाणन्दहेज्ज त्ति । नेमित्तिएण
 भणियं । जइ एवं, ता पठसु किंचि त्ति । मन्तिणा भणियं ।
 जय तिजयलच्छिनिअओ । अवगयं नेमित्तियस्सु । भणियं
 च णेण । सोम, समागओ खु 'एसो कुमारण कन्नयाप-
 १० याणनिमित्तं ; महापुरिमध्वन्नेण य महन्तो आणन्दो त्ति ।
 अज्जं च । ईदमं एत्य लग्गं, जओ एयं पि सुणिअइ 'जो
 चेव कुमारण एयं कन्नयं परिणदस्सइ, सो चेव एयं विवअं
 पि राजधुरमुअ्हिस्सइ' त्ति । आणन्दिओ मन्तो । पूइओ
 नेमित्तिओ । तओ आइसिय^१ मन्तिकअं गओ रायउत्तम-
 १५ मओ । दिट्ठो णेण राया दूओ य । अअुट्ठिओ राइणा,
 पणामियं आमणं, उवविट्ठो अमओ । भणियं नरिन्देण ।
 अज्ज, एसो खु रायउरमाणिणा पेसिओ मङ्कराएण । भणियं
 च णेणं । अत्थि मे दइया मन्तिमई नाम जीवियाओ वि
 अइिययरी^२ । मा मए अणमएण भवओ तुइ अणुमयस्सु
 २० अअयरकुमारस्सु पडिवाइय त्ति । अमसेण भणियं । देव,

१ ACE om., B i. marg.

२ CE सं ।

३ BCE ०थं ।

४ ACE ०त् ।

सुन्दरमेयं^१ । अणुर्वो रतु एस संबन्धो ; ता कौरव इमस्स
वयणं । राइणा भणियं 'तुमं पमाणं' ति । अमञ्जेण
भणियं । ता आइसउ देवो कुमारणमञ्जयरं ति । राइणा
भणियं । किमेत्थ आइमियञ्चं ; कुमारसेणस्स एसा पढम-
घरिणि न्ति । अमञ्जेण भणियं । देव, मोहणमिणं ; ता ५
पयाधीयउ मामन्तनायरयाणं । राइणा भणियं । जमेत्थ
अणुर्वं, तं मयमेव अणुचिट्ठउ अञ्जो । तञ्चो पयाभियं
सामन्तनायरयाणं, करावियं वड्ढावणयं, पइयाइं मङ्गलत्तराइं.
नच्चियं अन्तेउरेहिं, जाञ्चो महापमोञ्चो न्ति ॥

एथवइयरणेणं च दूमिञ्चो विसेणकुमारो । चिन्तियं च १०
षेणं । ^२अवञ्जो मे एम जौवमाणो ; न मक्खणोमि ^३एयं संपयं
सोउं पि, किमङ्ग पुण पेच्छिउं । अहवा नत्थि दक्करं कम्म-
परिणइए । अदक्कन्तेसु य रुदवयटिणसु मन्तिमईविवाह-
निमित्तं महया चडयरेण पत्ताणामच्च^४मंगञ्चो रायपुरमेव
पेसिञ्चो सेणकुमारो । पत्तो कालक्कमेण । निवइयं मङ्गल - १५
रायस्स^५ । परितुट्ठो य एमो । टिकं पारिञ्चोमियं^६ । ममाइट्ठं

१ CE - मियं, B pr. m. २ D - रिचाहिं

३ A - अवन्धो D - अपउओ CE - अवञ्जो, B - अवन्तो ।

४ B - यस्स D inserts - यः

५ CE add सामन्तपायवृत्त, B i. marg. ; A adds जण ।

६ D adds निउत्तपुरिचेहिं, B i. marg.

७ D adds रायकुमारवराजमच्चमिरेववत्त, B i. marg.

च णेणं । हरे, भोयावेह सव्ववन्धणाणि, द्वावेह महादाणं,
 सोहावेह रायमग्गे,^१ करावेह हट्टभोहाओ, पयट्टेह सयल-
 पायमूलादं, वायावेह हरिमजमलमङ्गे, सज्जेह मङ्गलादं,
 द्वावेह परमाणन्दत्तरं,^२ ढोयावेह वारुयं; निग्गच्छामो
 १० कुमारपच्चोणि^३ त्ति । संपाडियं रायमसणं । निग्गओ
 राया । दिट्ठो थ णेण रईममागमूसुओ विय^४ ॥ पच्चबाणो
 कुमारसेणो त्ति । पणमिओ कुमारेण । अहिणन्दिओ
 राहणा । पवेमिओ महाविभूर्देए । दिओ जज्जावासओ ।
 कयं उच्चियकरणिञ्जं । समागओ त्रिवाहदिवसो । निवत्तं
 १० णवणयं । एत्यन्तरंमि मङ्गलाहणामद्दगभोरत्तरनिग्घोसव-
 हिरियदिसामण्डलो गहियवरकणयदण्ड^५ धयवडुग्घायनसल-
 तरणनिवहो मङ्गलपहाणगायन्तनारणवियडूपेच्छणयसंघाय-
 संकुलो पदणपडवामधूलिधूमरियमणहत्तलानसत्तवेमतिओ
 महया गइन्दपौढेण समागओ विवाहमण्डवं कुमारसेणो
 १५ त्ति । कयं उच्चियकरणिञ्जं । पेमिओ^६ कोउयहरं । दिट्ठा ह
 णेण वज्जया पमाहिया सुरदिवणणहं विभूर्मया दिव्वालं-
 कारेण^७ परिहिया खोमज्जयलं पडिदन्ना कुसुमदामेहिं^८
 समोत्थया महिणटवदूसेणं । तं च दट्ठणमणाइभवत्तामदोसेण

१ ACE •सयं । २ CE ढोवेह । ३ A •जिं वि ।

४ A विव. D transposes प-विय ।

५ B corrects this in सव्ववन्धाय D सलपसव्ववन्धाय ।

६ B पवेमिह । ७ D •रहं । ८ CE •सवधि ।

वियभिन्नो कुमारस्तु पेक्षसाथरो । चिन्तितं च षेण । अहो
 से क्वसोक्षया, संसारंमि वि ईदृशा भाव त्ति । कराविन्नो
 कोउयाहं । पूदृथा देवगुरवो । निवत्तो हृत्यग्गहो । सखा-
 णिया मामन्ता, अहिणन्दिया नायरया, परिन्नोसिन्नो तक्कु-
 यजणो त्ति । भमियाहं मण्डलाहं । वत्तो विवाहजको ।
 अमरकुमरोवमं च भोक्कमणुहवन्तस्तु अदक्कन्ता कइवि
 दियहा । समुप्पन्नो पणन्नो । तन्नो 'कक्कप्पहाणा राइणो'
 त्ति सखाणिन्नो नरिन्देण, पूदृन्नो मामन्नेहिं, अहिणन्दिन्नो
 नयरिजणवणं, घेत्तूण सन्तिमहं महया उडयरेण समागन्नो
 नियनयिं । आणन्दिन्नो राया, हरिमियाहं अन्नेउराहं, १०
 तुट्ठो नयरिजणवन्नो, दूमिन्नो विषेणो, कया अयाल्लमहिमा,
 पविट्ठो महाविभूर्देण । पणमिन्नो राया, अहिणन्दिन्नो षेण,
 गन्नो निययावासं । तत्थ वि १थ अदक्कन्तो कोइ काणो
 विसयसुहमणुहवन्तस्तु ।

अज्ञथा य समागन्नो वसन्तसमन्नो । सो उण उहाम- १५
 कामिणीयणवियभिन्नमयणपसरु मज्जरपरज्जयासह्वित्तासि-
 यपहिथयणनिवहो पिथयमामाणकलिकेउभूयवियभिन्नमल-
 याणिल्लो १कुसुममज्जमत्तभमिरभमरउल्ल२कथवमालो विय-
 भियमहयाररेणधूलिधूसरियनहयल्लो कुदवयकुसुमामोयहरि-

१ CE om २ D inserts चण्णेरयधूयं ।

३ A om. this and the next words.

४ CE explain = उचरित्तोः : D उचरं० ।

- सिधसुद्धमज्जघरिगणो सुदसुहसुव्यन्तससरीमज्जरनिग्घोषो
 भवणकृणुव्वद्धु विविह्विडवह्विण्डोलायाडलो, मज्जमहो व्व मज्ज-
 यररिष्कोलिसामलष्काओ लष्किपडिवसवष्को य, पसाहि-
 यवारविलयानिवहो व्व तिलउज्जलो जणियमयणपसरो य,
 ५ मुणियपरमत्यजोइनाहो व्व अइमुत्तयासकिओ दढमसोय-
 चित्तो य, सुरासुरमहिज्जन्तदद्धोयहि व्व वियन्भियसुरा-
 परिमलो विइल्लभुवणलष्की य ॥ १ अवि य
 नलिणौष्ठ बद्धुराओ न्ति जंमि मुणित्तं व दक्खिणदिमाए ।
 विष्कुव्वद दियसयरो मलयाणिल्लसुक्कनीसामं ॥
 १० वियसियपङ्कयनयणा जंमि य वोलेन्ति मन्थरं दियहा ।
 उउसिरिदंसणमंभमपहरिमहौरन्नाहियय व्व ॥
 जंमि सहयारपरिमलखित्तो भरियावर।ह्विणियत्तो ।
 अन्दोलइ दोलासु व माणो गरुओ वि विलयाणं ॥
 सुष्कानिमौलियस्के जंमि य पहिण २ विमंथुल्लोअओ ।
 १५ विसकुसुमाण व गन्धो पसरन्तो कुणइ वउल्लाणं ॥
 ३ दट्टुं नवमज्जरिण चूण गुञ्जन्तभमरपरियरिण ।
 जंमि अइमच्छरेण व धणियं फुट्टन्ति अक्कोवा ॥
 वज्जन्तभमरवंसं कोइलकलमह्वद्धुसंगीयं ।
 पवणधुयपल्लवकरं नसन्ति व जत्य रत्ताइं ॥
 २० जंमि य गयणनिलग्गा सहन्ति पत्रियसियकुसुमपभारा ।

१ D om.

२ D बोसाओ ।

३ A विसंयकम्पिवा. CE दिमं पलोथंती ।

५ MSS बहू.

मद्ययवद^१गह्रिओल्लोसोसोभारा इव पलासा ॥

जंमि य स्रहन्ति किंसुयकुसुमाद थसौण^२ पवणपडियारं ।

तस्काणसमागयादं मङ्गण मह नहवयाद व्व ॥

जत्य थ पियन्ति तरुणा पवरमङ्गं कामिणीण अहरे थ^३ ।

वहन्ति थ खेडुादं सुरयादं वडवियारादं ॥

एवंगुणाहिरामे थ पवत्ते वसन्तममए सो सेणकुमारो
 कौलानिमित्तमेव विसेसुज्जलनेवच्छेण मंगओ परियणेणं
 पयडो अमरनन्दणं उज्जाणं । दिट्ठो थ पामायतल्लगएणं
 विशेषकुमारेणं निष्कलविचित्तदेवङ्गनिवमणो वहल्लहरिय-
 न्दणविल्लित्तदेवो विमलमाणिककडयभूमियकरो पउमराय- १०
 थवियकेकरपडिवस्रवाङ्ग थुवणमारकडिसुत्तउच्छरयकडि-
 यडो वच्छयलाभोयविरदयवररयणपालम्बो निष्कलकवोस-
 घोसन्तभवणकुण्डलो विविहवररयणकलियमउडपमाह्तिउत्ति-
 मङ्गो आळुटो धवल्लवारणं पवज्जमाणेणं वसन्तवसरीदूरेणं
 नच्चमाणेहिं किङ्करगणेहिं एरावणगओ विथ तियमकुमार- १५
 परियरिओ देवराओ त्ति ।

मन्तिमई वि थ भूमियमहियणपरिवारिया विमलस्रौ ।

पवरदुग्गलनिवमणा चन्दणनिष्कलियसररीरा ॥

नियकन्तिसच्छेण थ कुङ्कुराएण पिच्चरियदेहा ।

१ (E) पामविद्योन्नयोव० । २ A च्छौर, CE चसौण ।

३ B चहरेव । ४ CE om. ५ BD हुरयवसार ।

६ BD चारपासंभो ।

सुरहिषकुवषवलयकवोलकयपत्तलेहा य ॥

मणहररदयविसेमयविसेमभङ्गुरकयालयमणाहा ।

मविसेमपेच्छणिज्जा मोहियसंजमित्यधमेका ॥

नेउररसणामणिवलयहारकुण्डलविभूमणेहिं च ।

१ पडिवन्नचलणतियहृत्यकण्ठसवणा मियङ्गमुहौ ॥

धरियमिहिपिच्छविरदयकञ्चणमयदण्ड'मःडल्लिसमेया ।

बङ्गरयणभूमियं दन्तघटियजग्याणमारुढा ॥

तत्रो तं दट्टूण पुव्वकयकम्पगरुययाए समुप्पन्नो विसेणस्स
मच्छरो, ^२वड्डियं ^३अहमज्जाणं । चिन्तियं च णेणं । वावएमि

१० एयं दरायारं । पउत्ता वावायगा । पत्तो य सेणकुमारो
अमरणन्दणं उज्जाणं । तं "पुण सुसिणिद्धपायवं उहाममाह-
वौलयालिङ्गियमहयार^१ बउल्लतरुकुसुमसुरहिगन्धायड्डियभ-
मन्तभमरोलिमञ्जुगुञ्जियरवाऊरियदिमं महल्लपाडलावडिय-

१५ यउज्जलं अमोयपल्लवकयावरुंमयं च, माहवपणइणीसरौरं
पिव दौहियाकमलोवमोहियं भमन्तमुहलालिउल्लजालपरि-
गयं च, रिद्धिमन्तं पिव मच्छायं मउणजणसेवियं च, नव-
जोव्वणं पिव उम्मायजणणं विल्लोहणिज्जं च, कामिणौपयो-
हरज्जुयलं पिव परिमण्डलं ^४चन्दणपण्डरं च, वामहरं पिव

१ BCE साङ्गल (हेमप्रमिडा मोरपिच्छा ।

२ CE बहियं ३ A चरुंम० । ४ D पि ।

५ D adds निवरं. B i. mare ६ CE चंडया

अणङ्गपणदणौए, 'संगमो विद्य उडलच्छीणं, कारणं पिव
आणन्दभावस्स, सहोदरं पिव सुरल्लोयदेसाणं । तं च ददूण
अभहियजायहरिसो ओदणो करिवराओ पविट्ठो अमर-
गन्दणं । 'कौलियं 'विचिन्तकीलाहिं । परिणओ वासरो ।
पविट्ठो नयरिं । एवं च अदक्कन्ता ५कदवि दिवहा । ५

अस्यथा य नियमवणगयस्स चैव गयणयलमण्णसंठिए
दिणयरंमि विरल्लोहए परिद्यणे नियनियनिओयवावाजेसु
निओयपुरिसेसु समागया तावसवेषधारिणो गहियनल्लिया-
'पओगखग्गा विसेणकुमारसन्धिया चत्तारि महाभुयङ्ग ति' ।
दिट्ठा सेणकुमारेण । भणियं च णेण 'भो पविसह' ति । १०
पविट्ठा एए । सेणकुमारेण भणियं । भो किंनिमित्तमागया ।
तेहिं भणियं । अत्यि किंश्चि गुरुनिदेसवन्तव्वं ; ता विविच-
देसमहिट्ठह° । तओ परत्यसंपायणसुट्ठचित्तयाए 'गुरुवच्छला
तवस्सिणो, येवो य न एत्य दोभो' ति चिन्तिज्जण गओ
भवणव्वाणभूसणं एल्लालयावणं । तत्य पुण तरक्कणा चैव १५
अवहडा से कुरिया, कड्डियादं मण्डलगादं, परहओ एगेण
खन्धदेसे° । तओ 'हा किमेयं' ति चिन्तिज्जण आसुरक्तो
कुमारो वल्लिओ वामपासेण । तओ १६अचल्लियथाए सन्तस्स

१ CE समादभो । २ B कौलिउ, A पवसो कौलिउ । ३ B चिन्त०, D pr. m.

४ D कववय । ५ AD कालिया० ; CE om. पओम. B i. marg.

६ D adds पडिहारिया पडिहारेच पविट्ठा कुमाराचक्रहा ।

७ A ५हाह, D see m. ८ BCE om. ९ BCE अचल्लियाए ।

- उद्धृत्याए पुरिषथारम्भ संखुद्ध्याए वावायगाणं जेऊण ते
 गश्चिथाइं मण्डलगाइं । १दिट्ठं चिमं उज्जाणवाञ्छियाए^१ ।
 २ओसियं च णाए । 'किमेयं' ति उद्धादञ्चो कल्लयलो ।
 समागया अट्ट पाहरिया । कड्डियाइं करवासाइं । ३उद्धादथा
 ४परिहरिउं । निवारिया कुमारेण । हरे किमेएण मय-
 मारणेण । ५खुद्धा खु एए तवस्मिया । वावञ्चो य एएमिं
 पुरिषथारो । परिचत्ता ६एए सफलजीवियनिवासेणमहि-
 माणेणं । पडिवक्का ७विसयभावं दयाए, अद्धासिया निरत्त्व-
 यजीयलोहेण । ता अलं मे एएमिं वावायणेणं । एत्यन्तरंमि
 १० इमं चेव वदयरमायल्लिऊण समागञ्चो राथा । बन्धाविया
 णेण वावायगा । भणिञ्चो य कुमारसेणो 'वच्छ, किमेयं'
 ति । तेण भणियं 'ताय, न-याणामि' । पुच्छिया चायगा ।
 हरे, किं पुण तुझेहिं एयं ववमियं ति । तेहि भणियं ।
 देव्वं पुच्छइ ति । राइणा भणियं । नेण देव्वो सोदञ्चो ।
 १५ तेहिं भणियं । देव, न-याणामो ति । राइणा भणियं ।
 नाणिमित्तं वावायणं ति । ता किं पुण निमित्तं, कुञ्चो वा
 तुझे, कस्स वा सन्निथ ति । तञ्चो न जंपियमेएहिं । पुणो
 पुच्छिया, पुणो वि न जंपन्ति । कुविञ्चो राथा । अच्छोडा-

१ D inserts एत्यन्तरंमि, B i, marg.

२ D वासोए ।

३ B अश्चियं, CE उद्धोसियं, D तञ्चो चा किमियं ति चिन्तित्तव विस्वासियं ।

४ ACE om., B i, marg.

५ D तुच्छा ।

६ B om.

७ D इजे ।

८ AB विषाच, D sec. m.

विद्या कसेहिं । तत्रो कायरयाए भावस्स दुब्बिमहयाए
 'कसप्यहाराणं सावेस्करयाए जीवियाए कुविययाए नरिन्दस्स
 अंपियमणेहिं । देव, न किंचि एत्थ निमित्तं; अवि थ एत्थेव
 अन्हे कुमारविसेणसन्तिया,^१ तस्सेव सासणेणं इमं अन्हेहिं
 ववसियं । संपयं देवो पमाणं ति । कइं कुमारविसेणसासणं^२ ५
 ति कुविओ राया विसेणस्स । 'भणियं' च सेणेण । ताय,
 न खल्ल इमं एवं चेवावगन्तव्वं ति । कइं पुण भो महाणु-
 भावो अमच्छरिओ^३ मयणवग्गे^४ 'दइओ माड्डवाए' खोल्लओ
 निक्खलजसे अचं तायस्स इमं ईइसं उभयल्लोयविस्सुं
 'मन्तइस्सइ । ता जहा कइंचि जीवियभीरुययाए इमं १०
 अंपियमिमेहिं । करेउ ताओ पसायं, मोयावेउ एए
 जीवियभीरुए त्ति । तत्रो 'कस्स सन्तिय' त्ति गवेसाविथं
 राइणा । सुणियं पहाणपरियणाओ, जहा कुमारसन्तिय
 त्ति । तत्रो 'न अन्नहा एयं' ति कुविओ राया विसेणस्स ।
 समाणत्तं च णेणं । हरे, निव्वासेइ तं मम रक्खाओ कुल्ल- १५
 दूसणं विसेणं ति । वावाएइ एए महासामिसाकवच्छे
 सुभिन्हे । एत्थन्तरंमि चल्लणेसु निवड्डिऊण अंपियं सेणेण ।
 ताय, मा साहसं मा साहसं ति । कच्चमाणे य एयंमि

१ BCE कषाणं. B adds t. m. - चाया +. D corrects चायाणं in पचाराणं ।

२ ACE add यः । ३ CDE •सेषं । ४ D inserts यत्तन्तरंमि ।

५ A ५m. ६ ABCE •तोउ । ७ CE चइओ. not explained.]

८ A पाड्डवाए । ९ CE परच्छइ ।

- पावेमि अहं नियमेणं तायसोगकारिणिं अत्रत्यं ति निवेदयं
 तायस्स । तत्रो अहो पुरिमाणमन्तरं' ति चिन्तिऊण जंपियं
 नरिन्देण । वच्छ, जइ एवं, ता तुमं चेव जाणमि; न उण
 जुत्तमेयं ति । सेणेण भणियं । ताय, अणुग्गिह्मो' ण्दि
 १५ एण्णि 'अवावायणेण कुमारमंगणेण य । मोयाविया वावा-
 यगा; थेवावराह त्ति पूइऊण पेमिया सेणेण । एत्यन्तरंमि
 वणसुत्थमाइमिऊण निग्गमो राया । जाम्मो लोयवाओ ।
 अहो विसेणेण अमोहणमणचिद्धियं' । ममागमो सेणकुमार-
 कखविषयं । चिन्तियं च णेण । अहो निरवराहा वि नाम
 १० पाणिणो एवं अयसभायणं हवन्ति । अस्सहा कहं कुमारो,
 कइमौइसममञ्जणचरियं । अमभावणीथमेयं । निरकुषो य
 लोओ, न जुत्ताजुत्तं वियारेइ । अहवा नत्थि दोओ जणस्स ।
 कुमारस्सु चेव पुब्बकयकमपरिणई एम त्ति । निमित्तं चाह-
 मेत्यं ति दूमिओ निययचित्तेणं ।
- १५ अइक्कन्ता कइवि वामरा । १पउणो वणो । पहाओ
 सोहणदिणे । कयं राइणा जहोचियं करणिज्जं । वायाविया
 चारयकालघण्टा । दवावियं महादाणं । पूइयाओ नयरिदेव-
 याओ । आहणाविया आणन्दभेरो । ममागया विसेसुज्जने-
 वच्छधारिणो रायमायरा । तत्रो वज्जन्तमङ्गलत्तरवाऊरिय' १

D ० चरिच ।

१ BCE मोयाविया वायगा थेवावराहय ति ।

१ D adds ति ।

४ A पउणे वणे. D -cc. m

५ D ० पूरिच, A ० दूरि, B ० चरिच, CE ० पूरिच ।

द्विषामण्डलं नक्षन्तराधनायरत्नोयं 'द्विरियविद्वज्जमाणकडि-
सुत्तयकण्डथं विद्वलपडवासधूसरियनहयलं सयलनयरिजण-
श्चेरयभूयं कथं वद्धावणथं ति ॥ 'इओ य सो विसेणकुमारो
'तप्पभूइमेव 'हा न मंपन्नमहिलसियं' ति अन्नन्तदक्षणे
अपेष्कमाणो नरवई अंसपाययन्तो उच्चियकरणिज्जं अणिग्ग- ५
ष्कमाणो निययगेहाओ अजंपमाणो सह परियणेणं ठिओ
एत्तिए दिवसे, नागओ य वद्धावणए । सुणिओ एस वइ-
यरो 'धणगुणभण्डारियाओ सेणकुमारेण । चिन्तियं च णेण ।
'अुत्तमेव एयं कुमारस्स । दस्सओ अयन्ताभिओगो । मह
सिणेहमोहिएण य दाहणमणुचिड्डियं ताएणं, जमेत्तियं पि १०
कासं कुमारदंसणं परिहरियं ति । ता विअवेमि ताथं, जेण
कुमारं इइ आणेइ त्ति । कौइसो तेण विणा आणन्दो ।
तओ चलणेसु निवडिऊण विअत्तो नरवई । ताथ, आणेइ
इइ विसेणकुमारं' । तदंसणूसुओ अहं । कौइसो तेण विणा
पमोओ' । राइणा भणियं । अलं तेण कुलदूसणेणं । कुमा- १५
रेण भणियं । ताथ, परिइय इमं मिच्छावियप्पं । कइं
कुमारो अकज्जमणुचिड्डिस्सइ त्ति । राइणा भणियं । सुइ-
यहावो तुमं, न उण सो एरिसो त्ति । कुमारेण भणियं ।
ताथ, कइं न ईइसो जो इमीए वयणिज्जसक्खाए उण्णिऊण

१ D इरिय ।

२ CE तयो ।

३ BCE तयसभिरनेव ।

४ CE अचत्तण० ।

५ B कृतनेयं ।

६ B adds ति ।

७ Δ एनोओत्ति ।

कुमारभावोचितं पावसं अवलम्बिऊण गम्भीरयं अपसायमन्तं
 वि तुमंमि असंपाययन्तो उचितकरणञ्जं अपरिचयन्तो
 कुलहरं एवं चिद्दृष्टं त्ति । राहणा भणियं । वच्छ, जद एवं
 तुञ्ज निम्बन्तो, ता पेसेहि मे आहवणनिमित्तं कंचि निधयं
 ५ ति । कुमारेण भणियं । ताय, अहमेव गच्छामि । राहणा
 भणियं । एवं करेहि त्ति । गम्भीरं सेणकुमारो । पविट्टो
 विशेषमन्दिरं । दिट्टो 'तन्मदयराचिन्ताए चेव असन्तद्व्यसो
 उज्ज्वलएहिं आभरणएहिं परिमल्लाणेणं वयणकमलेणं विम-
 लपरियणसमेस्रां असुन्दरं मयणौयमुवगम्भीरं विशेषकुमारो
 १० त्ति । चिन्तियं च णेणं । अहो मच्चयमिणं ।

सन्तगुणविष्णुणासे अमन्तदोसुभवे य जं दुरकं ।

तं सोसेद ममुदं किं पुण हिययं मणस्माणं ॥

अत्रहा कहं कुमारस्स ईदमो अवत्य त्ति । उवसपिऊण
 भणियं च णेणं । कुमार, किमेयं वानचेट्टियं । तेण भणियं ।
 १५ पावपरिणदं मे पुच्छसु । सेणकुमारेण भणियं । अलं पाव-
 चिन्ताए । धम्मो तुमं, जेण ताथस्स पुत्तो त्ति । ता करेहि
 रायकुमारोचितं किरियं, जेण ताथममौवं गच्छामो त्ति ।
 तस्रो अजिच्छमाणो विभूमिओ मत्त्येण विणित्तो मलय-
 चन्दरसेण परिहाविओ सोमजत्रलयं^१ गण्हाविओ तम्बोणं
 २० नौओ नरवरसमौवं । पाडिओ चसण्णेषु । वोलियं वद्धाव-

१ CDE स्वपरं ।

२ D adds वि ।

३ D -जयसं ।

णयं । अदकान्तो कोइ कालो वीषभगन्निणं परमसुहमणुह-
वन्तस्स सेणकुमारस्स, मंकिलिट्टचित्तस्स य अणभिन्नसुह-
सरूवस्स विशेषस्स ।

अस्यथा य पवन्ते कोमुदमहमवे उज्जाणगएसु^१ नायरएसु
निग्गए नरवइंमि भरमुवगए कौलापमोए^२ अप्पतक्किओ १
चेव वियरिओ मत्तवारणो, तोडियाओ अन्दुयाओ, दल्लिओ
आलाणखओ, भग्गा महापायवा, ^३गालिओ आहोरणो,
धाविओ जणवयाभिसुहं, उट्टादओ कल्लयलो, भिस्सादं
आवाणयाइं, पणट्टाओ चचरीओ, 'हा 'कहमियं' ति
विसलो नयरिओओ । एत्यन्तरंमि दमं चेवावगण्णिय १०
अपिंभं नरिन्देण । हरे गेपहह लउ दट्टवारणं, कयत्थिओ
णेणं लोओ ति । तओ गहणूसुओ वि नरवदअणाएसभौक
आएससमणन्तरमेव पुलोदज्जमाणो भयविषममाहियविभु-
सियाहिं पुरसुन्दरीहिं धाविओ सेणकुमारो । सौहकिओरओ
विय दिट्ठो मत्तवारणेणं । तं च दट्टूण अचिन्नणौयथाए १५
पुरिससामत्यक्षु वियलिओ^४ से मओ । निरुट्टमणेण गमणं ।
चित्तगओ विय ठिओ पयइभावे । अहो कुमारस्स सामत्यं
ति विन्दिथा नायरया, हरिसियाओ पुरसुन्दरौओ, परि-
तुट्ठो नरवई । एत्यन्तरंमि सिस्काइमयकोविओ विक्काहर-
कुमारओ विय नहगमणेणं समारूढो मत्तवारणं, निवड्डं १०

१ CE संश्लेषु. B pt. m.

२ B पउय ।

३ B भाषित्त आरोहणो ।

४ D किमेथं ।

५ D inserts विच ।

आसणं, गहिओ चारु अङ्गुमो, अप्फालिओ कुम्भभाए, गुल्लु-
गुल्लियमणेणं । 'जयद कुमारो' त्ति समुद्धादओ कलयल्लो,
आहयादं त्तराद, नौओ आल्लाणखम्भं । एयवदयरेण दूमिओ
विसेणो । चिन्तियं च णेणं । न चएमि ईदमे दमस्स सन्ति ए
५ अणत्थे सोउं पि किमङ्ग पुण पेच्छिउं । ता जं होउ, तं
होउ । वावाएमि मयमेव एयं ति ।

अन्नया य मन्तिमईसमेयंमि उज्जाणसंठिए कुमारे'
परिणयप्पाए त्रामरे कसाओथएण अणालोचिऊण परिणदं
अणवेस्किऊण निययवल्लं अचिन्तिऊण कुमारमत्तिं 'कुमार-
१ वावायणनिमित्तमेव कदवयपुरिमपरिवारिओ गओ तमु-
ज्जाणं । कुमारचित्तवित्तौए अपडिहारिओ चैव पविट्ठो
चन्दणल्लयाहरयं । दिट्ठो य णेण केवल्लो चैव कुमारो सन्ति-
मई य । नौसत्थो त्ति कड्डियं मण्डल्लगं । दिट्ठ मन्तिमईए ।
भणियं च णाए । अज्जउत्त, परिन्तायहि परिन्तायहि । तओ
१५ 'किमेयं' ति उट्ठिओ कुमारो । दिट्ठो य णेण विसेणो ।
कूढं तेणोहरणं । सिक्खादसएण वच्चियं कुमारेणं, 'किमेयं'
ति चिन्तासुन्नहियएणावि^१ भुयं रुम्भिऊण अवहउं से खग्गं ।
भणिओ य एमो 'कुमार, किमेयं' ति । तओ निरुम्भमाणेण
^२कड्डिया कुरिया । दरविहणे पद्दारे वाहं^३ 'वाल्लिऊण

१ D adds वेण. B + marg

० D adds वेण० ।

२ D adds चिन्तिऊण ।

३ A ० चिययस ।

४ A inserts कड्डं D कड्डु ।

५ CE चा० ।

अवहता य णेणं । 'बाहवस्यपीडाए निवडिओ विसेणो ।
 उट्ठाविओ णेणं, निवेसिओ सयणिओ, पुच्छिओ संभनेणं
 'कुमार, किमेयं' ति । तओ अदाऊण उत्तरं निग्गओ
 चन्दणसयाहराओ ॥ भणियं च मन्तिमईए । अज्जउत्त,
 किमेयं ति । कुमारेण भणियं । 'सुन्दरि, अहं पि न
 सुणेमि । एत्तिएण पुण एत्य होयव्वं, रज्जसुद्धिमिऊण
 पथारिओ केणइ कुमारो ति । 'ता अलं मे इहत्थिएणं,
 जत्थ पहाणमयणस्स कुमारस्स वि ईदमो उव्वेवो । अवत्याणे
 य अवस्समेव केणइ निज्जेण जाणइ कुमारचेट्ठियं ताओ ।
 तओ य' घेप्पइ उवाहएणं, निव्वामइ य कुमारं, आवहइ १
 सोधमव्वा 'लाघवं कुलहरस्स कुपुरिमो' ति । अज्जत्य 'वि-
 ल्लिज्जियं जौवइ कुमारो । परत्थसंपायणाणगयं च कुलवथ-
 णिज्जरक्खणामेत्तफलं सुपुरिमाणं चेट्ठियं, एत्य पुण उभय-
 विवज्जओ ति । सन्तिमईए भणियं । अज्जउत्त, एवमेयं ;
 किं तु कहं पुण गुरू अज्जउत्तं विसज्जिस्सन्ति । कुमारेण १५
 भणियं । अइपण्डिए, को गुरूणं कहेइ । अत्थि ईदमो
 माओ 'वज्जयरगुणे कज्जे नेहकायरथाए विग्घकारिणो गुरू
 अपुच्छिऊण वि पथट्ठिज्जइ' ति । सन्तिमईए भणियं ।
 अज्जउत्तो पमाणं । कुमारेण भणियं । सुन्दरि, जइ एवं,

१ D adds सो वि CE read अलह० ।

१ CE place सुन्दरि after

वि. D adds सुइ, after पि. B i. marg.

१ B om. मा. CE om. मे ।

५ D om

५ B विवज्जय, D उज्जय ।

ता अकञ्जिऊण परियणस्स इओ चेवावक्कमामो । अलं
काळहरणेणं । मा इमं चेव कुमारो संपाउदस्सइ ; सञ्जिओ
खु ओ वि इमिणा चेड्डिणण । मन्निमईए भणियं ।
अञ्जउत्तो पमाणं ।

- १ एत्यन्तरंमि अत्यमिओ सूरिओ । कयं पओमावस्सुयं ।
भणिओ य परियणो । अञ्ज मए एत्येव वमियय्यं ति ।
तओ सञ्जियं^१ उज्जाणवासभवणं । मीमं मे दस्सइ ति
भणिऊण लळं चेव विमञ्जिओ परियणो । अदक्कन्ता काइ
वेळा । तओ पसुत्ते परियणे^२ अडयणाए विय अडिवरण-
१० गमणंमि कमणपडणण विय तिमिरनिवहेण ओत्येवाए
रयणौए उड्डिओ कुमारो मन्निमई य । भणियं च जेण ।
सुन्दरि, दौहाणि देसन्नराणि, विचिन्ता कम्मपरिणई,
आवयाभायणं च एत्य पाणिणो । बाहेइ य मं कुमार-
नेहाणबन्धो, उप्पेस्कामि^३ य इहअवत्याणंमि तस्स आवयं,
११ अणिब्बुईए य चित्तस्स न मक्कणोमि इइ चिड्डिउं, अणुचिया
य तुमं किलेमायामस्स । ता न-याणामि, किमेत्य जुत्तं
ति । मन्निमईए भणियं । अञ्जउत्तचित्तनिब्बुइमंपायणं ति ।
को य मम अञ्जउत्तमहिंयाए किलेमायामो ति । तओ
भविद्यव्वयाए निओएण मन्निमईममेओ घेत्तूण^४ अडिवरं

१ CE add निओदरहिं D वेचिण्णिं. B i marg सोविरय ।

२ A om. D अडयया ।

३ B उअइया रचवो ।

४ BCE add वि ।

५ BCE अडिवरं ।

अलक्षिकश्चो परिचयेण निगमश्चो उज्जाणाश्चो । गमो रयणीप
चेव चम्पावाशयं सञ्जिवेसं ।

एत्यन्तरंमि अदक्कन्ता रयणी, उगमश्चो अंसुमाली ।
परिस्सन्ता मन्निमइ त्ति ठिश्चो एगंमि वणनिगुञ्जे । दिट्ठो
य^१ तत्थ तामल्लित्तिपत्तिण्ण रायउरनिवामिणा साणुदेव- ५
नामेण मत्थवाहपुत्तेण, पच्चभिन्नाश्चो य णेण^२ । जाया य
से चिन्ता । किं पुण एमो रइदुइश्चो विय मयरकेज
रायधूयानेत्तपरियणो एवं वड्डइ । किं राइणा निवामिश्चो
त्ति । अहवा न संभवइ एयं रायधूयापयाणाणुमाणमुणि-
यमिणेहाइसयस्स राइणो हरिसेणस्स । गुणायरो य एमो, १०
गुणेगन्तपक्खवाइ य राया । अश्चो ^३अपक्खो चेव एमो
त्ति । न य अश्चो कोइ निव्वामणममत्थो । एत्थ एहह-
नेत्तपरियणो य एमो । ता भविथव्वमणेणं नियनिव्वेय-
निगुणं । त्रिचित्ताणि य विहिणो विल्लमिथाणि । ता इमं
एत्थ पत्तयालं, पणमिऊण पुञ्चामि एयं ति । चिन्तिऊण १५
पणमिश्चो कुमारो सन्निमइ य । भणियं च णेणं । देव,
अमुणियवुत्तन्तो त्ति विञ्चविस्सं देवं । तश्चो न कायव्वो
खेश्चो । कुमारेण भणियं । भइ, को एत्थ अवसरु खेयस्स ;
ता भणाउ भइो । साणुदेवेण भणियं । देव, अहं खु
रायउरवत्थव्वश्चो साणुदेवो नाम मत्थवाहपुत्तो, पथट्ठो मत्थेण २०

तामल्लित्तिं । आवाशिञ्चो य णे सत्यो एत्य सञ्जिवेत्ते ।
 आथमणनिमित्तं च समागञ्चो इञ्चो नाददूरदेसवत्तिणं सरं^१ ।
 उवत्तञ्चं च एयं वणनिउञ्चं । तञ्चो समुप्पञ्चो मे पमोञ्चो ।
 आचिस्सियं विय हियएणं, जहा एत्य कल्लानं ते भविस्सइ
 १ त्ति । तञ्चो भवियव्वयानिञ्चोएण समागञ्चो इहइं । उवत्तञ्चो
 य देवो सामिधूया य । रायउरोवत्तञ्चो^२संगथाणुस्सरणगुणेण
 २ य समुप्पञ्चं पचाभिञ्चानं । तञ्चो आणन्दियं पि विसञ्चं
 विय मे चित्तं, 'कहिं देवो, कहिं एइहमेत्तपरियणो' त्ति ।
 ता आइमउ देवो, जइ अकहणोयं न हवइ । कुमारेण
 ३ चिन्तियं । अहो वत्तलया सत्यवाहपुत्तस्स, अहो मिभ-
 राणुराञ्चो, अहो वयणकोसञ्चं ति^४ । चिन्तिऊण जंपियं च
 णेणं । सत्यवाहपुत्त, अत्य एत्य कारणं । किं तु अहं पि
 तामल्लित्तिं चेव पत्थिञ्चो । ता पुणो माइइस्सं माणुदेवेण
 भणियं । देव, पमाञ्चो त्ति^५अणुग्गिहोञ्चो देवेणं । तहावि
 ४ सत्यगमणेण आणन्देउ मं देवो । कुमारेण भणियं । सत्य-
 वाहपुत्त, अत्य एयं । किं तु कथाइ तत्य तायपेभिया
 अस्सेमयपुरिमा पेस्सन्ति^६ । तञ्चो न मंपज्जइ मे समीहियं ।
 माणुदेवेण भणिय । देव, जइ एवं, ता चिट्ठामि ताव एत्य
 कइवि दियहे । वोल्लोणेषु पुरिसेसु पयत्तगोविएणं देवेणं

१ CE सरवरं ।

२ (E) संगथा ।

३ ACE om. ।

४ D om. ।

५ D अणुग्गिहियं ।

६ A पुत्थेति ।

सह पुणो गमिस्सं ति । कुमारेण भणियं । सत्यवाहपुत्त,
 अस्सं इमिणा निम्बन्धेण, गच्छ तुमं । माणुदेवेण भणियं ।
 देव, मा एवमाणवेह । समुप्पज्जइ मे दुक्कं, निरत्ययं च
 मन्नेमि देवस्स^१ दंमणं । कुमारेण भणियं । जइ ते निम्बन्धो,
 ता एवं हवउ त्ति । माणुदेवेण भणियं । देव, पयाओ ।
 कुमारेण भणियं । जइ एवं, ता गच्छ मिथयसत्थं । न
 जंपियब्बो एस वइथरो, 'मागन्तव्वमिहइं' । तओ 'जं देवो
 आणवेद' त्ति जंपिऊण माणुदेवो गओ सत्थं ॥ थेववेत्ताए
 य आगया आसवारा । पुच्छिथा 'य जेहिं सत्थिया । भो
 न तुओहिं एवंविहजायामनेओ एवंविहो पुरिओ समुवत्तइओ'^२
 त्ति । तेहिं भणियं 'नोवत्तइओ' । मिहो जंपियमणेहिं ।
 हरे, भणियं मए 'अवदिमा खु एमा कुमारस्स'; ता
 एहि, राथउरवत्तिणौए नग्गामो त्ति । जियत्ता आस-
 वारा । थेववेत्ताए य पच्चइयपुरिमत्तयंमि पेसिऊण भोथणं
 आगओ माणुदेवो । निवेइओ आसवारवुत्तन्तो । कराविन्धी^३
 पाणवित्तिं ।

अइक्कन्ते य वामणे अत्यमिए दिणयरंमि नक्कत्तमात्ता-
 पमाहियाए नइयलसिरौए आणिओ मत्यनिवेवं । कओ
 उच्चिओवयारो । जामावसेसाए जामिणीए कुमाराएसेक
 विदिस्सं पयाणयं । ममप्पियं पहाणजग्घाणं सन्तिमईए^४ १०

१ CE देव ।

२ CE om.

३ BD न आसंतव्वं वेधर इह ।

४ A adds चह ।

कुमारस्य य^१ । गद्या कंचि भूमिभागं । आवासिभ्यो सत्यो ।
निविष्टं चेलहरयं । ठिया तत्य मन्तिमई कुमारसेणो य ।
नंपाडियं उचियकरणिष्णं ।

एवं च अणवरयपद्याणएहिं वसमाणाणमदङ्गन्ता कइवि
१ वासरा । पत्ता दन्तरत्तियाभिहाणं महाडविं । आवासिभ्यो
सत्यो । 'भयाणया अडवि' त्ति निविष्टादं ^२थाणयादं ।
पहायसमए य विसंभरिएसुं थाणएसुं ^३सत्यलहणवावडेसु कस-
यरेसु आवसमयकरणज्जएहिं ^४आडियत्तिएहिं अप्पतक्किया सेव
विमुक्कवाणवरिमा निवाडिया मबरधाडी । वादयादं सिक्कादं,
१० हण हण त्ति उट्टाडओ कलयलो. विमला कम्माराया, बुष्णो
इत्थियायणो । पइट्टिया 'आडियत्तिया, पवत्तमाओहणं ।
'सुन्दरि, धौरा होहि' त्ति परिसंठवेज्जण मन्तिमई
धाविभ्यो कुमारसेणो, कइयं मणउल्लगं । तओ केमरि-
किमोरएण विथ हरिणज्जुहं भगं मबरसेणं । अअदिमाए य
१५ भेत्तिओ^५ मत्यो, विल्लुत्तं मारभणं, पाडिया ^६आडियत्तिया
नट्टो इत्थियायणो । 'कहं इओ विनिष्कओ' त्ति वलिओ
कुमारसेणो । पलाणा मबरपुरिमा । तओ एगागौ अवेत्ति-
ज्जण कुमारसेणं उवट्टिओ पण्णोवई, मिलिओ य तस्स । कूडं

१ A om

२ D adds साणदेवेव. B, C, mang

३ CE वाच० ।

४ D सज्जव, B see. m

५ BCE चारव०

६ A चारत्तिया. see last note.

७ A भेत्तिव. D भत्तिव ।

८ D चारत्तिया, see note 5.

च शेषोहरणं। वञ्चियं कुमारेणं। परिकूढं च तस्म। पाडिभ्रो
 पक्षीवई, मुष्किभ्रो य एसो। वीजिभ्रो कुमारेणं, जाव न
 चेतइ त्ति। १ तभ्रो आसन्नवत्तिसराभ्रो घेत्तूण नल्लिणिपत्तण
 दिस्सं से मल्लिलं। तभ्रो चेइयमणेणं०। दिट्ठो कुमारो।
 चिन्तिथं च षेणं। को पुण एमो महापुरिसो, सुकुमारदेहो १
 वि दढप्पहारो, अमहाभ्रो वि ववसायजुत्तो, केमरी २ विय
 परक्कमेणं, मुणिकुमारो ३ विय दयाए, कुसुमाउहो ४ विय
 रुवेण, मत्तूण ५ वि अमत्तू। ६ ता आगिईभ्रो चेवावगच्छामि,
 जहा परमेमरो खु एसो। ता न जुत्तमन्हेहिं ववमियं ति।
 एत्यन्तरंमि भणियं कुमारेणं। भइ, वीमत्यो होहि। तेण १
 भणियं। अज्ज, कौडसी अन्हारिसाणं वीमत्यया। एत्य-
 न्तरंमि कहियमेगेण १ मवरेण सेणाए, जहा पक्षीवई पाडिभ्रो
 त्ति। अमरिसावेमेणं ० 'इण हण हण' त्ति अंपमाणा धाविया
 मवरपुरिसा। 'विणिच्चिभ्रो अहं, महापुरिसो य एसो,
 न पहुरियव्वं तुम्हेहिं' ति मन्नासंपायणत्थं २ चेट्ठियं पत्तिणा ३
 हेणं। कथमणेण गोमाउवासियं। तभ्रो तमवगच्छिज्जण

१ BCE om तभ्रो and continue आसन्नमेव घत्तूह ।

२ D adds उक्किस्सियं लोयणजुयइ, B marg ३ BCE om, विय ।

४ D कयंतो ता आगिइ यवगच्छामि । भविशब्दमणेव परमेसरेव वा ।

५ CE om, all down to पर, so B pr m, but corrects the pas-
 sage and adds r marg the reading of last note

६ B मवरसेवाए, D om सेवाए ।

७ B अमरिसवसेव ।

८ AB संवायवत्थं ।

- विमुक्कवावपरस्स^१ मिरकयञ्जलिउडा ममागया सवरपुरिषा ।
 भणियं च णेहिं । अज्ज, अभयं देहिं त्ति । कुमारेण
 भणियं । ^२अभयं मुक्काउहाणं । एत्यन्तरंमि चलणेसु निवडिञ्चो
 पत्तीवई । भणियं च णेण । अज्ज, स्वमियव्वो एस अवरारहो ।
 ५ कुमारेण भणियं । भइ, को एत्य अवरारहो । तेण भणियं ।
 जं मत्यो लूडिञ्चो त्ति । कुमारेण चिन्तियं । हन्त किमेयं
 ति । एत्यन्तरंमि जंपियं पत्तिष्ठाहेणं । अणे करेह आघो-
 मणं, निवारेह आओहणं । आणेह जं जेण गहियं; पुणोव-
 लद्धे^३ य न खमेमि अहयं ति । आएमममणन्तरं च संपाडिय-
 १० मणेहिं । भणियं च पत्तिवदणा । अज्ज, निरुवेहि एयं,
 किं एत्य नत्थि त्ति । कुमारेण भणियं । भइ, असाभिञ्चो
 अहं एयस्स; ता निरुविज्जण मत्यवाहपुत्तं पुष्कसु त्ति ।
^४निरुवाविञ्चो मत्यवाहपुत्तो, उवलद्धो वणनिउञ्चे, चाणोञ्चो
 य णेहिं । भणिञ्चो पत्तिवदणा । अज्ज, न विस्सायं अणेहिं,
 १५ जहा एसो महापुरिमो इह गच्छइ त्ति । विणिज्जिया य^५णण
 अणे । महाणभावयाण पडिवसो य एम अणेहिं मामो ।
 अओ संबन्धिओ तुमं ति । अटोहया णे तुण्ण रित्यस्स ।
 ता निरुवावेहि एयं, किं एत्य नत्थि त्ति । तओ 'अओ
 महाणभावया कुमारस्स, एयादणा विणिज्जिया सवरसेणा,

१ D inserts सर before परस्स

२ D inserts दिङ्गमेव B a marg

३ CED ०कवेच, CE om च ।

४ A निरुविज्ज

५ BD om य ।

भिन्नभावसुवगत्रो पक्षीवर्द; अहवा थेवभियभिमस्स; किं
 करेन्ति हरिणया केसरिकिमोरयस्स' न्ति चिन्तिऊण अंपियं
 साणुदेवेण । भद्द, मामिमालंमि अज्जउत्ते तुमंमि य संबन्धिए
 'किं ममं नत्थि न्ति' । तेण भणियं । तहावि निरुवावस
 न्ति, न मे अस्सहा चित्तनिव्वुई होइ । तत्रो निरुवाविय- ५
 मणेणं, जाव 'पुज्जइ' न्ति साहियं पत्तिणाहस्स । परितुट्ठो
 य एमो । चिन्तियं कुमारेणं । अहो महाणुभावया एयस्स ।
 एहहमेत्तेणावि एवं चिट्ठइ न्ति । अहवा सुगेण्णाणि सज्जण-
 हिययाणि । भञ्जावित्रो मे पहारो, विदसं कडिसुत्तयं ।
 महापमात्रो न्ति भणिऊण गहियं पत्तिवइणा । निरुवाविथा १०
 १पडिहयपुरिमा । कयाइं वणपरिकम्माइं । भणियं च
 णेण । अज्ज, पचासस्सा चेव एत्य अन्हाण पक्षी; ता तीए
 दंसणेण अणुग्गहेउ मं अज्जो न्ति' । कुमारेण भणियं ।
 सत्यवाहपुत्तो पमाणं । माणुदेवेण भणियं । भद्द, दिट्ठे
 तुमंमि दिट्ठा चेव पत्ति न्ति । १५

एत्यन्तरंमि १बाह्मण्णल्लोयणो ममागत्रो माणुदेवसुवयारो ।
 भणियं च णेण । अज्ज, परिन्तायाहि परिन्तायाहि । पण्डं
 मव्वमारं, न दौमण रायधूय न्ति । तत्रो आउल्लीह्मत्रो
 कुमारो । तिसणो माणुदेवो । 'किमेयं' ति मूढो पक्षीवर्द ।

१ CE त. B किमेयं ।

२ BCE add अं न संपञ्जर ।

३ CE पडिहय ।

४ CE om

५ CE पाहपुषः

- भणियं च णेण । अज्ज, का एसा रायधूय त्ति । साणुदेवेण
 भणियं । भइ, रायउरसामिणो मङ्करायस्स धूया, कुमारं
 उद्दिस्सिज्जण देवस्स घरिणौ मन्तिमइ त्ति । तेण भणियं ।
 कहं न दीमइ त्ति । सूवयारेण भणियं । सुण । पवत्ते
 १ आओहणे मवरसेणामसुप्पे गए रायउत्ते अज्जदिमाए य^१
 भेणिए मत्थे विलुप्पमाणे मारभण्डे पाडिएहिं 'आडियत्ति-
 एहिं 'हा अज्जउत्त अज्जउत्त' त्ति भणमाणौ निग्गया
 चेलहराओ, पहाविथा अडविज्जत्तं । 'न मोत्तव्व एम' त्ति
 मत्थवाहपुत्तस्स वयणमणुमरन्तो लग्गो अहं तौए मग्गओ ।
 २ अओ थेवं भूमिभागं । आहओ 'लउडेण मवरजुवाणेण ।
 निवडिओ धरणिवट्ठे । ममागया सुच्छा । अइक्कन्ता काइ
 वेला । पडिलद्धा चेत्या । उट्ठिओ संभसेणं । पवत्तो
 गवेमिउं । तओ ग्गविल्लयाए रणस्स मूढयाए दिमाविभायाणं
 'अन्नेसमाणेणावि न दिट्ठा 'रायधूया मए । मंपयं तुभे पमाणं
 ३ ति । तओ 'हा देवि' त्ति भणमाणो सुच्छिओ कुमारसेणो ।
 ममासासिओ पक्खिणाहेणं । भणियं च णेणं । देव, अज्जं
 विसाएणं । कत्तियमियमरणं, येवा य वेला मत्थविक्कमस्स,
 'अणुत्तियधरणिपरिमक्खणा य देवो, पवणवेगगमणा' य
 सुणियमयसरस्सभावा य मवरपुरिमा । ता कहिं गमिस्सइ

१ Bom २ CE आतिवत्तिएहिं, B आयत्तिएहिं, D आडवत्तिएहिं ।

३ CDE अणुत्तियधरणिपरिमक्खणा य देवो, BDE om ४ BCE om

५ CE अणुत्तियधरणिपरिमक्खणा य देवो, BDE अणुत्तियधरणिपरिमक्खणा य देवो, D pr. m.

त्ति । गवैसिज्जण संजोएमि देवं रायधूयाए । विसम्पिया णेण
 दिसो दिमिं निययपुरिसा । भणिओ य साणुदेवो । अज्ज,
 अइक्कन्तो ताव कासो पत्तोदंसणस्स । ता ममासासेउ देवं
 अज्जो । अहं पुण देविं चेव अस्सेसामि त्ति । पडिस्सुयं
 साणुदेवेण । तओ कुमारममौवंमि निरुविज्जण कइवय- ४
 निययपुरिसे पयट्ठो पक्खिणाहो । भणियं च णेणं । देव,
 परिच्चय विसायं । अवल्लम्हेहि उच्छाहं, गवेषामो देविं ति ।
 पडिस्सुयं कुमारेणं । पयट्ठो मवरपुरिममसेओ गवेषिउं ।

इओ य सा रायधूया 'कहिं अज्जउत्त'त्ति गवेममाणो
 निवडिया कन्तारमज्जे । मूढाओ दिसाओ । अपेच्छमाणी १०
 दइययं भमिया महाडवौए^१ । परिणयप्पाए वासरे ममागया
 गिरिनहं । न दिट्ठो अज्जउत्तो त्ति विसणा हियएणं ।
 चिन्तियं च णाए । अलं मे अज्जउत्तविरहियाए जौविएणं ।
 ता एयंमि असोयपायवे उक्कल्लम्हेमि अत्ताणयं । निबट्ठो
 'वत्तोए पासओ । निमिया मिरोहरा । भणियं च णाए । १४
 भयवईओ वणदेवयाओ, न मए अज्जउत्तं मोत्तूण अओ
 मणसा वि चिन्तिओ । इमिणा सञ्चेण जमान्तरंमि वि
 अज्जउत्तो चेव भत्ता हवेज्ज त्ति । कयं नियाणं । पवाहिओ
 अप्पा, तुट्ठो पासओ, निवडिया धरणिवट्ठे, गया सुक्कं ।

१ BCE ०दविं ।

२ D उक्क. B उक्क० ।

३ A वत्तोपासउ. CE पत्तोपासओ ।

दिद्धा आसन्नतवोवणवासिणा संज्ञोवासणनिमित्तमागएणं
 मुणिकुमारएणं । चिन्तियं च णेणं । हा का उण एसा
 वणदेवथा विव इत्यिया निर्वाडिया धरणिवट्ठे । अहवा किं
 मम इत्यियाए । अन्नञ्चो गच्छामि । वारियं खु ममए
 १ इत्यियादंसणं । भणियं च तत्य । अवि य अञ्जियव्वाहं
 तत्तलोहसखायाए अञ्छौणि, न दट्ठव्वा १य अङ्गपच्चङ्ग^१-
 संठाणेणं इत्यिया ; अवि य भस्सियव्वं विमं, न सेवियव्वा
 विमया ; छिन्दियव्वा जीहा, न जंपियव्वमणियं ति । ता
 किं मम इमोए ; अण्हियारो य एमो मुणिजणस्स । अहवा
 १० दौणजणअभुद्धरणं पि ममसत्तूमित्तयाए पडिवाइयमेव ।
 भणियं च तत्य । अत्ताणनिव्विसेमं दट्ठव्वा मव्वपाणिणो,
 पवत्तियव्वं हिए जहामत्तोए, अभुद्धरेयव्वा दौणया ; न
 खलु अहिंसाञ्चो अन्नं धम्ममाहणं ति । दौणा य एमा । अन्नहा
 कच्चिं रत्तं, कच्चिं एगागिणो १इत्यिया । ता पेच्छामि ताव,
 ११ का उण एसा ; मा नाम विज्जाहरी पसत्ता भवे । पुल्लइया
 मुणिकुमारेणं^२ । दिद्धो से पासञ्चो । विमलो मुणिकुमारो ।
 चिन्तियं च णेण । अहो एसा आगिई, एमो य पासञ्चो त्ति
 विरुद्धमेयं । अहवा नत्थि कम्मपरिणईए विरुद्धं ति ।
 चिन्तिऊण अभुत्थियया कमण्डलुपाणिणं । १समागथा

१ CE om

१ B om. पचंम ।

२ D inserts सा

३ DCE २२२८ ।

४ A adds तत्र महथा किञ्चैवेवं भञ्जोविद्यव्यथानिउत्तं च ।

चेषणा, ऊमभियं मणागं, उच्चिन्नियादं लोथणादं, दिट्टो
 मुणिकुमारओ । संतत्या य एसा । भणिया य जेण^१ । वच्चे,
 अलं संतासेणं, मुणिकुमारओ अहं । तओ पणमिओ इमौए ।
 'अविहवा हवसु' ति भणिया अणेण । 'भयवं, कहिं तुमं
 एत्यं' ति पुच्छिओ^२ मन्तिमईए । भणियं य जेण । आसकं ।
 मे तवोवणं । पयट्टो मज्झोवामणनिमित्तं गिरिनदं, अन्नराले
 य दिट्टा तुमं ति वल्लिओ वत्तिणौओ । ता माहेहि, अज्जे,
 का तुमं, कहं वा एसादणो, किं वा ते इमस्सु ववसायस्स
 कारणं ति । तओ चिन्तियं मन्तिमईए । ^३इट्टो मुणि-
 कुमारओ खु एमो, न जुत्तं च अण्णणा अण्णायं कहेउं ।
 एमो य एवं वाहरइ; ता किमेत्य उचियं । अहवा माणणीया
 तवस्सिणो । वरं अत्तणो लज्जत्तणं ति । भयवओ माहिण^४ न
 एत्यं अत्तणो वि लाघवं । आवया खु^५ एसा, देवयाकंणो य
 भयवं ति । चिन्तिज्जणं जंपियमिमौए । भयवं. राखउरसा-
 मिणो^६ सङ्गरायस्स धूया अहं. मत्थभङ्गविद्यमेण एगानिखी : १५
 अण्णउत्तो न दोसइ ति इमस्सु ववसायस्स कारणं ति^७ ।
 भणिज्जणं रोविउं पयत्ता । भणिया य जेण । अज्जे, मा इय ।
 ईइसो एस संसारो. त्रिचिन्तियाए कस्सपरिणामस्स अणुगरेइ

१ B यसा ।

२ CE पुच्छियं ।

३ CDE चचओ ।

४ साचिच only in D.

५ D य ।

६ A : विवाचिओ ।

७ MSS om. ति

नडपेडयं । स्वप्नेण विश्रोगो, तेणेव संगमो ; स्वप्नेण सोगो,
 तेणैव पमोश्चो ; स्वप्नेण आवया, तेणेव संपथ त्ति । एवंविहे
 य एथंमि बुद्धिमन्तेण सत्तेण आवडिए वि विममदसा-
 विभाए न सेवियव्वो विमाश्चो, न कायव्वमणुच्चियं, न मोत्तव्वं
 ५ मत्तं, न उच्चियव्वो उच्छाहो । एवं च वट्टमाणो सत्तो^१
 पुरिसयारजेयं कम्मं खविऊण लहेइ आवयं । ता सुद्ध अस्से
 ६ ष्ठायं । पुणो वि य कइणापवस्सत्तिणेण 'कालोच्चियमिणं'
 ति विसेसश्चो निरुविऊण भणियं सुणिकुमारएणं । अस्सं च ।
 लक्खणश्चो 'वगच्छामि, न तिवस्सो ते भत्ता, जश्चो सुह-
 ७ फलोदश्चां आभोगो, कणगावदाया देहस्सव्वी, परज्जया-
 लवियमणहरो महो, सुपदट्टिया चलणा, वियडं नियम-
 फलयं, दाह्णिणावत्तभंगया नाही, अभिस्साणकान्तिमोहा करा,
 ८ परिमण्डलं वयणकमलं, मज्जुसुत्तियासरिमाहं कांयणारं,
 सुपर्दाट्टियानिद्धतिलयभूमियं निडालं, मिहणिकण्हक्खड्डिला
 ९ मिरोरुहा । ता १० एवंविहेइ अस्सकजेहि न नारौ वेव्वदुक्क-
 मणुहवद. पुत्तभाइणी य होइ त्ति । ता एहि वस्से,^{११}
 कुलवहं वन्दसु त्ति । तश्चो 'जं भयवं आणवेइ' त्ति भणि-
 १२ ऊण गया तत्रोवणं । वन्दिश्चो कुलवहं, अहिणन्दिया थ^{१३}
 णेण । माहिश्चो वदयरो सुणिकुमारएणं । समासासिद्या

१ D संतो. B संतो. D adds पाचो ।

२ BCE चव०

३ AD insert संपुचकलामियंको व्व, D 1. marg

४ A एवंविहव० ।

५ CE add तत्रोवणं ।

६ CE om.

कुलवदणा भणिया य णेणं । वच्छे, न संतप्पियव्वं । नाणओ
 'वगच्छामि, धेवदियहेहिं' चेव एत्थं तवोवणे भविस्सुइ ते
 समागमो पियथमेणं ति । तओ 'न अस्सहा रिस्सिवयणं' ति
 पडिस्सुयमिमोए । समप्पिया तावधीणं कुलवदणां ॥

इओ य अस्सेममाणणं सबरपुरिमपक्किणाहकुमारणं ।
 अइक्कन्तो वामरो । 'न दिट्ठा देवि' त्ति विमल्ला एए.
 मिल्लिया एगओ, समागया मत्थं । भणियं पक्किणाहेणं ।
 देव, न कायव्वो विमाओ, अवस्सुमेव जुज्जइ देवो देवोए ।
 कस्स वा विममटमाविभागो न होइ । ता 'गरिसंथवेउ देवो
 परिथणं, 'कालमज्झं चिमं पओयणं' ति करेउ मयलपरिथण ।
 साहारणं पाणवित्तिं तओ 'जुत्तमेयं' ति चिन्तिऊण परि-
 थणाणरोहेणं कया पाणवित्ती । अत्थुयं^१ मयणिज्जं, एवओ
 एओ, तओ नाइदूरंमि पणोवई य । तओ बडवोल्लियाए
 रथणोए^२ थाणयनिविट्ठा तुरियतुरियमागया सबरपुरिसा ।
 भणिओ णेहिं पणोवई । सामि, परो 'मरइ, परो 'मरइ'^३
 त्ति । तओ उट्ठिओ एओ, अडावियं धणवर,^४ निवट्ठा^५
 नाहला । पुच्छिया य एए । हरे किमेयं ति । तेहिं
 भणियं । सामि, न निस्सुंसयं विद्याणामो । एत्तियं पुण
 तस्सेमो 'महन्तो सत्यो पविट्ठो' त्ति । अवगच्छिय अवस्सु

१ A अथ० ।

२ CE om

३ CE परिमंथवेउ ।

४ D अ० ।

५ CE डाअय०

६ CE सरति ।

७ CE अचरं ।

८ A निवडा. B विपुडा. CE निवडा. D विविडा ।

नेत्य नौमरद 'द्रोणो'श्चो पक्षौवद त्ति मंपहारिऊण वीस-
 उरसामिणा धाडौ पेसिय त्तिः 'ज'श्चो ममागथं साहणं ।
 पल्लिणाहेण भणियं । अहो न साहियं मामिकज्जं ति ।
 अविसाई वि विऊरेसु विसणं मे चित्तं । अहवा न एम
 ५ कालो विसायस्सु । एह तत्येव गच्छामोः मा इह मामि-
 मत्यपौडा भविस्सुद । साहि'श्चो एम वदयरो माणुदेवस्सु ।
 भणि'श्चो य एमो । कुमारे अण्णमत्तेण होयव्वं । कक्खगह्य-
 याए पडिस्सुयमणेण । त'श्चो दूर'श्चो चेव पणमिऊण कुमारं
 पयट्ठो पक्षौवई । सु'श्चो एम वदयरो कुमारेण । 'चिन्निथं
 १० च णेणं । अहो महानुभावया पल्लिणाहस्सु । पडिवसिभिस्सु-
 भावो य एमो । ता अइवि अजुत्तयारो । तहावि न जुत्त-
 मेथंमि पयट्ठे उयामौणय भाविउं ति । उट्ठि'श्चो कुमारो,
 गहियं खग्गरयणं । करंमि घेत्तूण भणि'श्चो माणुदेवो ।
 मत्यवाहपुत्तं, न मे पणयभज्जो काथव्वो त्ति पत्यंमि मत्य-
 १५ वाहपुत्तं । माणुदेवेण भणियं । आणवउ देवो । कुमारेण
 भणियं । तए इहेव चिद्धियव्वं कासं वा नाऊण पयाणयं
 दायव्वं । अहं पुण पेष्कामि ताव, किमेयस्सु पडिवदणे
 मंजायं ति । किंकायव्वमूढे य माणुदेवे अइणपडिवयणे थ
 'अल्लमल्लहावियप्पेणं' ति भणिऊण धावि'श्चो कुमारसेणो ।
 २० जाव आवडियमा'श्चोहणं मवरधाडौणं । हण हण त्ति उट्ठा-

इन्द्रो कलयलो । कादयं १गहं १मायएहिं । एत्यन्तरंमि
मिस्त्रिओ कुमारो, टिट्टो पक्षिवदणा, भणिओ य णेण ।
देव, किं बज्जणा जंपिएण ; कालोचियमियं पेक्खउ देवो
भिच्चावथवपरक्कमं ति । तओ कुमारेण कड्डियं मण्डलगं ।
केसरिकिमोरओ विय अणवेस्किऊण रिउबल्लं पविट्टो मवर- ५
मज्जे । अहां देवस्स परक्कमो त्ति हरिसिओ पक्षीवई ।
आवडियं पहाणजुज्झं, पाडिया कुलउत्तया, भग्गा धाडौ,
वाणरेहि विय १वुक्कारियं मवरेहिं । तओ अमरिसेण
नियन्ता ठकुरा । येवा मवर त्ति १वेडिया १आससाहणेणं ।
संपलगं जुज्झं । महया विमहेण निच्चिया मवरा । पाडिया १०
कुमारपक्षीवई, गहिया य णेहिं । कुमारचरिएण विन्धिया
ठकुरा । को उण एमो त्ति चिन्तियमणेहिं । नीया वीस-
उरं, कुमारचरियमणाहं च निवेइया मवरकेउणो, परक्कम-
वक्कहत्तणेण टिट्टु । य णेणं । कुमाररूवाइसएण विन्धिओ
राथा । चिन्तियं च णेण । अहो को उण एमो महाणु- १५
भावो । अहवा भवियम्मणेण नरवइसुएणं । अक्कहा कहं
ईइसा रूवपरक्कम त्ति । ता गवेसिस्सामि ताव एयं, इमं
पुण तक्करं वावाएमि त्ति । आइट्टं च णेणं । हरे वावाएह
एयं दरायारं तक्कर. इम पुण महाणभावं पडियग्गह त्ति ।

१ B नचंजलं ।

२ D सररहिं ।

३ ACE पुक्कारियं, D sec. m.

४ D adds वासिक्कच ।

५ D adds हरिया, B i. marg.

- कुमारेण भणियं । अहो मे महानुभातया, जो एयंमि
वावाइञ्जमाणे पाणे रक्खेमि । ता कि 'इमिणाः ममं सेव
वावायसु त्ति । तन्नो 'अहो से धौरगतन्नो आस्सावो । अहवा
उच्चियमेव एयं इमाए आगिईए' त्ति चिन्तिऊण जंपियं
१ नरिन्देणं । भो महानुभाव, कं पुण भवन्तमवगच्छामि ।
तन्नो कुमारेण निरुविथाइं पासइं । एत्यन्तरमि सुणिय-
कुमारवुत्तन्तो कइवयपुरिसेहिं^१ घत्तूण दरिमणिक्कं कुमार-
वुत्तन्तसहणत्यमेव राइणो समागन्नो माणुदेवो । 'पडि-
हारिअओ पडिहारेणं । अणुमन्नो राइणा' । पविट्ठो य एमो ।
१० दिट्ठो नरवई । समप्पियं दरिमणिक्कं । बड्डमन्नो राइणा ।
दवावियं आमणं । भणिअओ य णेणं 'उवविमसु' त्ति । सो
य तहा अणेयपहारपौडियं पेच्छिऊण कुमारं गहिअओ महा-
सोएणं, निवडिअओ धरणिवट्ठे । तन्नो राइणा 'हा किमेयं'
ति सिञ्चाविअओ उदएणं वीथाविअओ सेल्लकल्लेहिं । समागया
१५ से सेयणा । भणिअओ य राइणा । भइ, किमेयं ति ।
आणुदेवेण भणियं । देव, ससुमेयं रिमिवयणं 'अमारो
संसारो, आवयाभायणं च एत्य पाणिणो', जेण चत्थाहिव-
सुयस्स कुमारसेणस्स ईइसो अतय्य त्ति । तन्नो 'न अक्खहा
मे वियप्पियं' ति चिन्तिऊण जंपियं नरिन्देणं । भइ, कइं
२० पुण एम एहइमेत्तपरियणो इमं अरलमुत्तगन्नो त्ति । माण-

१ BCE ररवा ।

१ Budds. हरियरिउ. D बइ ।

१ D om

४ ACE बो ।

देवेण भणियं । देव, न-याणामि परमत्यंः मए वि एम
 रायउराओ तामलिचिं पत्यणं चप्पावामए सच्चिवेमे
 कलत्तमेत्तपरिवारो वणनिउञ्जे उवलद्धो त्ति । रायउरदम-
 णाणमरणेण पच्चभिन्नाओ थ एमो । जाया थ मे चिन्ता ।
 किं पुण एस रद्दद्दओ विय मयरकेऊ रायधूयमेत्तपरि ५
 यणो एवं वट्टद त्ति । एवमाई माहिओ पत्यणापञ्जलो
 मयज्जवदयरो । तओ^१ देव चायाणयं मए मवरपुरिसेहितो,
 जहा देवाएसागयाए धाडौए नीया कुमारपत्नीवदणो । एयं
 थ भोऊण दमस्स च्चैव वदयरस्स विञ्जवणनिमित्त आगओ
 देवममीवं । मंपयं देवो पमाणं ति । रादणा भणियं । भट्ट, १०
 माऊ कयं ति । जत्तमेव एयं तएजारिमाणं महाणुभावाणं ।
^१ममाणत्तो थ परियणो । हरे एयाणं जत्तं ^२करेहि त्ति ।
 तओ आएमाणन्तरमेव पेमिया कच्छन्तरं^३ । ^४निमित्थिओ
 पवरमेज्जाओ । महाविद्या वेज्जा । पत्युयं वणकम्मं । पेमिया
 थ रायधूयागवेमणनिमित्तं निययपुरिसा । १५

अदक्कन्तेसु^१ कदवर्यादणेसु^२ 'विममभूमिसंठिओ मे मत्थो'
 त्ति अवरगच्छिऊण सहाविओ माणुदेवो । भणिओ थ
 रादणा । भट्ट, विममभूमिसंठिओ ^३ते मत्थो । दूरं च^४ गन्तव्यं,

१ CE add थ । २ D inserts दथ भविण्ण रादया, B, marg

३ D करेच्छि, B करेच । ४ A-रंमि । ५ CE निमित्थि ।

६ A adds थ ।

७ A-दिययेसु

८ D दथ, Bom, CE add ति after सत्तो । ९ Bom

- पञ्चामशो य घणममशो ; याणे य रायपुत्तो, ता गच्छ तुमं
ति । माणुदेवेण भणियं । देव, रायपुत्तं वज्जिय न मे पाथा
वहन्ति । 'कुमारेण भणियं । भद्द, अलं इमिणा अधौर-
पुरिमोचिणं चेद्विणं । कज्जपहाणा खु पुरिसा हवन्ति ।
५ ता कौरउ महारायवयणं । अकौरमाणे य एयंमि अहिया
मे अणिव्वुई । माणुदेवेण भणियं । देव, जं त्मं आणवेमि
त्ति । गशो माणुदेवो । 'अदक्कन्तो घणममशो । 'पलणा
कुमारपत्तौवई । कथं वद्धावणयं । भणिशो राइणा कुमारो ।
वच्छ, किं ते पियं करेमि । पेमिया ताव मए तुह
१० जायागवेमणमिमत्तं निययपुरिसा । तत्य उण केद आगथा
अवरे न व त्ति ।

- एत्यन्तरंमि विदयकुमारवुत्तन्नेणेन भणियं सोमसुरेण ।
देव, सुमरियं मए कुमारया पिययमामंशोयकारणं ति ।
राइणा भणियं । कहेउ अज्जो, कोइम । सोमसुरेण भणिय ।
१५ देव, अत्थि कायम्भरीए अरवौए 'पियमेलयं नाम
तित्यं । तस्स किल एमा उट्टाणपारियावणिया । इमोए चेत्र
कायम्भरीए विमाहवद्धुणं नाम नथरं अहेमि । अजियवलो

१ A inserts मए माणुदेवो मेघकुमारममोनें माचियं मे अरवइयायणं

२ A adds ततो पवमिक्कव कुमारं ।

३ A मनाइउ ।

४ A adds ततो पूरिक्कव काययमधोरदे विष्णारक्कव मज्जससुं अरइणो
अवसमउ । ५ D adds ति । ६ CE add य । ७ A पियय० ।

८ D adds अरवौइ. B see m

राथा, वसुंधरो सेट्टी, पियमित्तो से सुभ्रो । लड्डा य जेण
 तन्नयरवत्यव्ययस्स ईसरखन्दस्स धूया 'नौलुया नाम कन्नया ।
 अरक्कन्तो कोइ कालो । अवत्ते विवाहे पत्ताणि जोव्वणं ।
 एत्यन्तरंमि विचिन्तयाए कम्मपरिणामस्स, 'चञ्चला मिरि'
 न्ति मञ्जयाए लोयपवायस्स वसुंधरसेट्टिणो नित्यभिन्नो विहवो । ५
 'बुद्धो चेव अहयं; ता अलं मे परमत्यमंपायणरहिणं
 औविणं' ति चिन्तिऊण विष अहिमाणेक्करमिययाए
 परिचत्तमणेण औविणं । पियमित्तो वि य 'अमाणणौया
 दरिइ' न्ति परिभूओ परिचणेणं 'करेन्तस्स वि य अणुट्टाणं
 विहसं संपज्जइ' न्ति गहिओ विभाएणं । तओ 'किमिह १०
 अत्तणा विडम्मिणं' ति अमाहिऊण परिचणस्स निग्गओ
 मयराओ । निव्वेयगरुययाए अचिन्तिऊण गन्तव्वं अविथा-
 रिऊण टिमिवहं पयट्टो उत्तराहिसुहं । गओ येवभूमि-
 भागं । दिट्टो य जेण पियवयंमओ नागदेवो नाम पण्डर-
 भिखू । वन्दिओ मविणयं । कहकहवि पच्चभिन्नाओ १५
 भिखुणा । भणिओ य जेण । वच्छ पियमित्त, कहं ते
 ईइमौ अनत्या, कहं वा एयारि^० पत्यओ मि न्ति ।
 पियमित्तेण भणियं । भयवं, परोप्परविहड्डकारिणं देव्वं
 पुच्छसु न्ति, जेण तायपुत्तो करिथ निरवराओ चेव ईइसं
 अवत्यं^१ पाविओ न्हि । नागदेवेण भणियं । वच्छ, अवि १०

१ B नौलुया, CE नौलुया ।

२ B उत्तरावचं ।

३ B inserts तं ।

४ D अवत्तंतरं ।

- कुसुमं ते तायस्सु । पियमिन्नेण भणियं । भयवं, परि-
 वालियमप्पुरिसमग्गम्सु सुरलोयमणुगयस्स वि^१ कुसुलं; अकुमलं
 पुण तायवंसविडम्बयस्स जेज्जणपुरिमाणुधारिणो पियमिन्तस्सु,
 जस्स उभयलोयफलमाहणे असमत्या ईदसो अवत्य त्ति ।
 १५ नागदेवेण भणियं । वष्क, अवि अत्यामन्ना भो बन्धवकुसु-
 यायरससो । अहो दाहणया संभारस्स, अहो निरवेत्तथा
 मच्चुणो । अहवा सुरासुरमाहारणो अप्पडियारो खु एमो ।
 ता किं एत्य करौयउ । अणुवाओ खु एमो, उवाओ य
 धम्मो, जओ जेज्जण धम्मण मच्चुं अयरामरगदमुवगथा मुणओ
 १० त्ति । अन्नं च । वष्क, कलं ते उभयलोयफलमाहणे असमत्या
 अवत्या ; जओ पुरिसयारमज्जं फलं, विवेगउष्काहमलो य
 पुरिसयारो, उभयमंपन्नो य तुमं । पयदनिग्गणं य संसारे
 परलोयफलमाहणं चव सुन्दरं, न उण इहलोदयं ति ।
 १ जोगो य तुमं धम्ममाहणं ; ता कहमममत्यो त्ति^२ । पिय-
 १५ मिन्नेण भणियं । भयवं, जइ जोगो, ता आइसउ किं मए
 कायव्वं ति । नागदेवेण भणियं । वष्क, इमं चव भिस्कु-
 त्तणं । पडिस्सुयमणेण । माहिओ मे गोरसपरिवज्जणाइओ
 निययकिरियाकल्लावो । परिणओ य^३ एयस्स । अदक्कन्ता
 कहवि दियहा । टिस्सा य से^४ टिस्का । करेइ विहियाणु-

१ D अवि, B अस्साधि ।

० B अचच्च

३ CE कओ ।

४ D om

५ A om.

४ A adds समसपविचोय ।

ट्टाणं ॥ इत्थो य सा नौलुया कुत्थोवि एयमवगच्छिऊण
 'भत्तारदेवया नारि' त्ति धम्मपरा जाया विमथनिप्पिवासा
 वि तइंसणसुया, विरहदुम्भलङ्गी दढं खिच्चर त्ति । अद-
 क्तानो कोइ कालो । 'विहरमाणो य समागत्तो से भत्ता
 तस्यरपञ्चामसं तत्रोवणं । सुत्तो नौलुयाए । तत्तो अणुस्रविय ५
 अणणजणए गया वन्दणनिमित्तं । दिट्ठो य णए ज्ञाणे
 जोयसुवगत्तो पियमित्तो । समुप्पसं सज्जसं, वेवियाइं अङ्गाइं,
 विमृढा चेतणा, संभमाइमएणं सुच्छिया एसा । 'परित्तायह
 परित्तायह' त्ति अक्कन्दियं परियणेणं । 'करुणापहाणा^१ सुणि'
 त्ति परिच्छदय ज्ञाणजोय उट्ठित्तो पियमित्तो । 'किमेयं २
 किमेयं' ति पुच्छियमणेणं । माहियं से महियाहिं । एसा
 खु ईमरखन्दधूया नौलुया नाम कस्यया देवयागुहविट्ठि
 भवन्तमेव भत्तारं एयावत्यमवल्लोदऊण मोहसुवगय त्ति ।
 तत्तो सुमरियमणेणं । 'अहो मे पणदणौण दढाणरागय^३' त्ति
 गह्मित्तो सोएणं । 'वियलित्तो ज्ञाणासत्तो, उक्कसित्तो ५
 सिणेहो । 'समासम समासम' त्ति अश्रुत्तिया कमण्डलु-
 पाणिएणं । सद्धा य^४ णए चेतणा । उक्किलियं लोथण-
 जयं^५ । दिट्ठो य एसो । सज्जसपवेविरङ्गी^६ उट्ठिया एसा ।
 हरिसविसायगग्धिणं नौमभियमिमौए, फुरियं विम्बाहरेणं ।

१ D adds अहया. B i marg

२ D •मारवा ।

३ B inserts व ।

४ CE •राचो ।

५ CE विलोचो ।

६ B om व ।

७ B •जयसं ।

८ B •वेविरत्तो ।

पुल्लिङ्गात् अङ्गात्, ईसिवलियतारयं च 'पुल्लोदउमारङ्गा ।
 एत्यन्तरंमि द्वायथाए' मयणस्स रणयाए विलासाणं
 विविचियाए काणणस्स आवञ्जियं से चिन् । चिन्तियं च
 णेण । हन्त किमेत्य जुत्तं ति । एगओ गुरुवयणभङ्गो, अञ्जओ
 ५ अणुरत्तजणवञ्जणं ति । उभयं पि गदयं । अहवा सुयं मए
 भयवओ मयासे, जहा अखण्डियवयाणं जयन्तरिओ हियय
 दक्खियवत्युलाभो हवद^१ : हिययदक्खिओ य दओण ममा-
 गमो । ता अखण्डिऊण वयं परिषएभि औविर्, जेण
 उभय पि गदयं अविचलं संपज्जद त्ति । अहवा दमं सेव
 माहेमि एयाए । पेक्कामि ताव किमेमा जंपद त्ति ।
 चिन्तिऊण भणिया ^२अणण । सुन्दरि, अलं जिञ्जिणणं ।
 आवञ्जियं से हिययं तुह षिण्णेषेण । किं तु अणुचिओ
 अङ्गौकय^३परिञ्चाओ, अजुत्तो गुरुवयणभङ्गो । सुय च मए
 भयवओ मयासे, जहा अखण्डियवयाणं अखन्तरिओ हियय-
 ५ दक्खियवत्युलाओ, हिययदक्खिओ य से दमिणा मभावा
 संभमेणं तुमए 'मह ममागमो । ता अचिस्क, किं मए कायस्वं
 ति । नौलयाए भणियं । अज्जउत्त, जहा उभयं पि संपज्जद
 आसन्नं च अज्जन्तरं अण्वमयाणं वज्जमओ य से दमस्स
 किलेमायामहेउणो टेहस्स चाओ, ता एवं ववत्थिए अज्जउत्तो

१ CE पुल्लिङ्गात्, B pr. m. २ MSS. दुष्काराए । ३ BCE om

४ MSS. वधेव । ५ BCE insert वधेव । ६ BCE om

पमाणं ति । पियमित्तेण भणियं । सुन्दरि, अभिन्नचित्ता मे
तुमं । ता किं एत्य अवरं भणौयद । पडिवन्नं मए अणमणं ।
द्विययदच्छिओ य मे जयन्तरंमि वि तुमए सइ^१ ममागमो
त्ति । नौलुयाए भणियं । अज्जउत्तो पमाणं । पुज्जन्त ते
मणोरहा । अन्नं च । अणुजाणेउ मं अज्जउत्तो द्वियय- ५
दच्छियमणोरहावूरणेण । अहवा भन्तारदेवया इत्थियाः
जं सो करेद, तं तौए अणुचिद्वियव्वं । कयं सेयं तुमए,
अओ अत्यओऽणुमयसेवं ति । आपुच्छियाओ महौओ^२,
स्वामिया अणणिजणया । 'मा माहमं मा माहसं' ति
नारिज्जमाणो महौहिं पडिवन्ना अणमणं । जयन्तरंमि वि १०
इमिणा सेव भत्तुणा अविउत्ता हवेज्ज त्ति मंपाडिओ
पणिही । ठियाइ 'अइमुत्तल्लयाणिज्जियस्स असोयपायवस्स
हेट्ठे ॥ एत्यन्तरंमि मोऊण नौलुयासद्वियणकोलाहलं आगओ
नागदेवो । टिट्ठो पियमित्तेण^३ । विल्लिओ य एमो । अणु-
द्विओ जेहिं, वन्दिओ य अइवविल्लिएहि^४ । 'अहिल्लिमियं १५
मंपज्जउ' त्ति अहिणन्दियाइं नागदेवेण । चिन्तियं च
जेणं । का उण एमा इत्थिया । ममाणकवा उच्चियवया य
पियमित्तस्स । वयणवियारेणं मिणेहनिक्खरा एथंमि ल्लिक्ख-
णए, विल्लिओ य एमोः ता किं पुण इमं ति । एत्यन्तरंमि

१ BCE om.

२ D adds तस्सिद्वियाए सेव. B i. marg.

३ ACE •मुत्तव• ।

४ A adds सो, D i. marg

५ CE om.

- सगग्यस्करं अपिचं सहीहिं । भयवं, एसा खु ईमरखन्दधूया
 नौसुया नाम कशया, 'विदन्ना पियमिन्तस्स, पडिक्खुसुयाए
 देव्वस्स न परिणीया य जेणं । 'पव्वदन्तो एषो' त्ति कुञ्जोवि
 वियाणियमिमीए । तन्तो 'भन्तारदेवया नारि' त्ति धक्का-
 ५ परा जाया विसयनिप्पिवामा वि य 'पिययमदंमणूसुया
 विरहदुब्बलङ्गो दढं खिञ्जद त्ति । एवमाह साहियमणक-
 षावमाणं । चिन्तियं नागदेवेण । अहो टाकणया मयण-
 विथारस्स, जेण पियमिन्तेणावि 'एयं ववसिथं ति । अहवा
 ईदमो एस मयणो मोहणं विवेयस्स तिमिरं दंमणस्स
 १० ओच्छायणं चरित्तस्स । एणमभिभूया पाणिणो नत्थि तं
 जं न 'समाथरन्ति त्ति । 'तेण अविशन्तो उवएसस्स । ता
 इमं एत्थ पत्तयालं, ज किंचि भणिय अरक्कमामि इमाओ
 विभागोओ; अणभिप्पेयकारावओ' माणणोओ वि दढ-
 सुव्वेयजणओ त्ति । चिन्तिऊण अपियमणेणं । वक्क पियमिन्त,
 १५ जाणामि अहमिणं, नत्थि दक्करं मिणहस्स, सभावगंज्जाणि
 य मक्खणहिययाणि । एयावत्थेण वि न कओ अङ्गो'कथ-
 परिञ्जाओ । ता कौम तुमं खिञ्जामि त्ति । परिञ्चय विमायं ।
 ईदमो एस ममारो, किमेत्थ करोथउ । तहावि तत्तभावणा
 षायव्व त्ति भणिऊण गओ नागदेवो । इयरो वि पिय-
 २० मित्तो 'तप्पभूरमेव पूइक्कमाणो मयणवग्गेण अहिणन्दिक्ख-

१ B विद्या । १ CE पियदं । ३ B दवं । ४ B चाथरन्ति ।

५ ACE वेष । ६ CE 'कारणं' । ७ CE मयकं, B pr m.

माणो रादणा अपरिवडियतहाविहपरिणामो जीविऊण
दुमासमेत्तं काळं चदऊण देहपञ्जरं सह नौलुयाए उववन्नो
किसरेसु । पउत्तो ओही, विहन्नो पुव्ववुत्तन्तो, समागन्नो
सह पियथमाए तमुज्जाणं । कथा उज्जाणपूया । निश्चियं
अभोयपायवासन्नंमि देउलं । निविट्ठो 'आणन्ददेवो निव्वुडे ।
य 'तस्स महचरौ देवया । गयाणि नन्दणवणं । दिट्ठा य
तय एगा विज्जाहरौ पियथमविन्नोयदुत्तेण अन्नदुब्बला
दौहदौहं नौसमन्तो इन्नो तन्नो परिअममाणि त्ति ।
पुच्छिया य जेहिं । सुन्दरि, का तुमं किनिमित्तं वा एव-
मेयादणी परिअमसि । तौए भणियं । मयणमञ्जुया नाम ।
विज्जाहरौ अहं । पियथमाणुरायनिअराए य खण्डिअो मए
विज्जादेवन्नोवयारो । अहिमत्ता य णाए^१ । आ दरायारे,
दमिणा अत्रज्जाविलसिणं क्कामिअो तेण भत्तुणा सह
विअोअो भविस्सइ । तंनिमित्तं विउत्ता पियथमेणं, समा-
उत्ता अरईए, गहिया रणरणणं, अट्टमुक्का पाणेहिं^२ ।
'भमिभि त्ति । भणऊण तुण्हक्का ठिया भयवई । तन्नो मए
भयसंभन्नाए चलणेसु निवडिऊण 'विअत्ता भयवई । देवि,
कथं मए अपुल्लभायणाए 'ससमेथं, दिट्ठो 'थ कोवो । ता
करेउ पसायं भयवई 'अणुग्गहेणं ति । भणमाणौ 'पुणो 'वि

१ A अचं० । १ CE om. next 3 words, B pr. m. ३ GE अचं० ।

२ BD भमिभि, CE om. all down to तन्नो अचं० । ४ B भविषा ।

५ AD अचं० । ६ B om. ७ B समाण० । ८ A om.

निवर्द्धिया चलणेसु । तत्रो अणुकम्पिया भयवर्द्धे । भणियं
 च णाए । वक्के, आयदअपेच्छयाणि अणुरादहिययाणि
 ह्वन्ति । ता न सुन्दरमणुचिद्वियं तए । तहावि एष ते
 अणुगहो । गच्छ नन्दणवणं : तत्य अमुगदेमंमि 'मिणिङ्क-
 ५ माह्वीलयालिङ्गिओ धवलजमलकुसुमो^१ पियमेसओ नाम
 रक्को । तस्स अहोभायमठियाए भविस्सइ ते पिययमेणं
 ममागमो त्ति । तओ ममागया नन्दणवणं तं च उद्देसयं ।
 न पेच्छामि य तं^२ रक्कथं : "अओ परिव्रामामि त्ति ॥
 किञ्चरेण भणियं । सुन्दरि, धीरा होहि : अहं ते निरु-
 १० वेमि । निरुविओ लद्धो य । माहिओ विज्जाहरौए ।
 ममागया तस्स हेट्टं । तओ तरुणमेव^३ अचिन्तमामत्ययाए
 पायवस्स घडिया पिययमेणं । माहिओ 'अणाए वुत्तन्तो
 पिययमस्स, बड्डमन्निओ य तेणं । जाया विज्जाहरकिञ्चराणं
 पौई । अओअनेहाणुबन्धणं गमिऊण कच्च वेण गयादं
 ५१ विज्जाहरादं । किञ्चरौए य भणिओ पिययमो । अज्जउत्त,
 दुब्बिमहं पियविओयदुक्कं, परत्यमंपायणफलो य जीवाणं
 जओ पसंमौयइ । ता नेहि केणइ उवाएण एयं तत्य पायवं,
 जत्य मे अज्जउत्तेण मइ दंमणं मजायं^४ ति । निवेसेहि
 निययनिविट्टदेवउल्लसमौवे । माहेहि य इमस्स माहण्यं

१ B om. विविद ।

२ B om. जमल ।

३ D तथं नववर ।

४ A ममो. B om.

५ D तच्छया चय ।

६ BCE चार ।

७ A जायं. om ति ।

अणां, जेण पियविउत्ता वि पाणिणो एयं समासाहकण
पणट्टपियविरहदुक्ता सुहभादणो इवन्ति । अणुचिट्ठियं च तं
किञ्चरेणं । निविट्ठो नियदेवउल्लसमीवे पायवो । साहिअो
अणवयाणं । विन्नासिअो षेगेहिं जाव तत्तेव त्ति । जाया य
से पबिट्ठो, अहो पियमेलअो त्ति । समुप्यन्नं तित्यं, कयं च ५
से नामं पियमेलथं ति ।

अअो अवगच्छामि, तहिं गयस्स अचिन्तसामत्ययाए
कप्पपायवाणं नियमेण पिययमा^१मंजोअो जायद त्ति । ता
इमं एत्य कारणं । मंपद देवो पमाणं ति ॥ एयं भोजण
हरिमिअो राया कुमारसेणो य । चिन्तियं च राहणा । १०
एवमेयं, न एत्य मंदेहो । अचिन्तसामत्या^२ कप्पपायवा ।
ता इमं एत्य पत्तयालं, पेसेमि विदन्ननिचपुरिसपरिवारं
^३तहिं कुमारं । अवि नाम पुञ्जन्तुं से मणोरह त्ति ।
समालोचिअो पबिणाहो । भणियं च णेण । देव, सुयपुब्बं
मप, विद्याणामि य अइयं तवोवणामन्नं तमुद्देसं । मंपयं १५
देवो पमाणं ति ॥ तअो पेमिअो महया उडयरेणं कुमारो ।
^४इत्ये गहिउण भणिअो राहणा । वच्छ, मंपाविउण पत्तिं
अवस्समिहेवागन्तव्वं ति । पडिस्सुयं कुमारेणं ॥

तअो पणमिथ ^५रायाणं अणवरयपयाणेहिं पत्तो कइ-

१ B •साह २ A •त्त्या ३ CE transpose कु • तहिं ।

४ CE om. all down to पत्तो करवव •, B supplies this passage
i. marg. see. m. ५ BD रायं

वयद्वियसेहिं तवोवणं । तावसजणोवरोहभौरुथाए थ येव-
 पुरिसपरिवारिओ चैव पविट्ठो एसो । वन्दिया तावसा ।
 अणुसासिओ जेहिं । नीओ य पण्णिणाहेण अणेयतहसकुलं
 तमुहेसं । दिट्ठो^१ जिषदेवउलं । भणिओ कुमारो । देव,
 एसो खु सो उहेसो, न-याणामि थ विससओ कप्पपायवं
 ति । तओ विससो कुमारो । सुमरियं सन्निमईए । सा उण
 तावसिसमेया विणिग्गया कुसुमसामिधेयस्सु । गेपिहऊण थ
 तं समागण्णमाणौ तवोवणं विचिन्तयाए कम्मपरिणामस्सु
 भवियव्वथाए निओएण उवविट्ठा पियसेलयसमौवे । दिट्ठो
 १० य णाए नागवल्लीलयाल्लिङ्गिओ अओओ । सुमरियं कुमारस्सु,
 उल्लप्पिड्यं से चित्तं, फुरियं वामसोयणेणं । तओ हियथ-
 निग्गओ विय परिभमन्तो दिट्ठो इमीए कुमारो । तओ
 सा 'अज्जउत्तो' त्ति हरिसिया, 'चिराओ दिट्ठो' त्ति
 उल्लप्पिड्या, 'परिक्कामो' त्ति उल्लिग्गा, 'विरहंमि जौविथ'
 ११ त्ति लल्लिया, 'कुओ वा एत्थ अज्जउत्तो' त्ति सवियल्ला,
 'सिविणो हवेज्ज' त्ति विससा, 'थरो पच्चओ' त्ति समा-
 सत्था संकिररसनिच्चरं अङ्गमुव्वहन्तौ अविभावियपरमत्था
 नेहनिच्चरयाए मोहमुवगय त्ति । तओ 'हा किमेयं' ति
 विससाओ तावसीओ । समासामिया 'य णाहिं, जाव न
 १० अंपह त्ति । तओ वप्पपज्जाउल्लसोयणाहिं परिचिन्ता

१ CE add च वेव । १ A अणु० । २ A अणुहिं, CE अणुहिं ।

कमण्डलुपाणिएणं, तहावि न सेयइ त्ति । तन्नो अक्कन्दिय-
मिमौहं । तं च 'अदकलुणमक्कन्दियरवं सोऊण 'न भाइ-
यव्वं न भाइयव्वं' ति भणमाणो धाविन्नो कुमारो । दिट्ठाओ
तावसीओ, न दिट्ठं भयकारणं । पुच्छियाओ षेण । कुओ
भयं भयवईणं । ताहिं भणियं । महासत्त, संसाराओ । ५
कुमारेण भणियं । ता किं इमं अक्कन्दियं । तावसीए
भणियं । एसा खु तवस्सिणो रायउरसामिणो सङ्गरायस्स
धूथा सन्निमई नाम । एसा च देव्वनिओएण विउत्तभत्तारा
पाणपरिच्चायं ववसमाणी कइंशि सुणिकुमारएणं^१ धरिऊण
कुत्तवइणो निवेइया । अणुसासिया च षेणं । समाइट्ठो च से १०
एत्येव तवोवणंमि भत्तारेण समागमो । जाव एसा कुत्तवइ-
समाएसेणोव कुत्तमसामिधेयस्स गया तं गेण्हऊण वसमाणी
तवोवणं वीसमणनिमित्तं एत्य उवविट्ठा, न-थाणामो कारणं,
अथण्डंमि सेव मोहमुवगय त्ति । तन्नो अक्कन्दियं अन्नेहिं ।
एयं सोऊण हरिसविसायगन्धिणं अवत्तमण्हवन्नेणं पुत्तो- १५
इया^२ कुमारेणं । वीइया तावसीहिं । कमण्डलुजक्कविच्च-
णेण^३ समासत्या एसा । दिट्ठो च षाए पञ्चासओ कुमारो ।
^४संभन्ना एसा, भणिया^५ षेण । सुन्दरि, अलं संभनेण ; न
अअहा कुत्तवइसमाएओ, अमोहवयणा खु तवस्सिणो इवन्नि ।
कुत्तसोइएण संपन्नं तं भयवओ वयणं । ता एहि, गण्हामो २०

१ A om. चइ ।

२ CE -रच ।

३ B पुलइय ।

४ CE add च ।

५ CE संभंता ।

६ CDE add च ।

- तवोवणं, निवेएहि एयं कुलवरस्स, जेण सो वि अकारण-
 वच्छलो एयं सुण्णिज्जण णिब्बुओ होइ । तावसोहिं चिन्तियं ।
 नूणमेषो चेव 'से भत्ता; कहमअहा एयं अंपइ न्ति ।
 कल्लाणागिई य एसो । अहो णु खलु जुत्तयारी विहो,
 १ हरिसमेयं जुवलयं ति । एत्यन्तरंमि आणन्दवाहजलभरिय-
 लोयणा अणाचिक्खणोयं अवत्यन्तरमणुहवन्तो पथउपुलया
 उट्ठिया सन्निमई । निळविया पल्लिणाहेण । हरिसिओ
 एसो । विण्णयाखिन्तियण्ण चिन्तियं च णेण । अहो देवस्स
 घरिणीए ह्वसंपया । अहवा ईइमस्स पुरिसरयणस्स ईइसेणं
 १० चेव कलत्तेण होयव्वं ति । सयलसुन्दरमंगथा चेव महा-
 पुरिसा ह्वन्ति । ता किमेत्य अक्खरियं^१; न वच्चिअइ सूरो
 दिवसलच्छोए न्ति । अओ मेइणिं पिव सयलरज्जसुहहेउभूयं
 देवस्स^२ पणमामि एयं ति । तओ सविणओत्तिमङ्गेण अपिय-
 मणेणं । सामिणि, अघेत्तव्वनामो देवस्स भिष्ठावयवो ते
 ११ पणमइ । तओ तौए 'सामिसालाणुह्वे पमाए पावसु' न्ति
 भण्णिज्जण पुसोइयं^३ कुमारवयणं । भणियं च णेण । सुन्दरि,
 नत्थि एयस्स संभमाणुह्वो पमायविमओ न्ति । तओ
 लळ्ळिओ पल्लिणाहो ॥ एत्यन्तरंमि 'अह किंनिमिसं पुण
 एसा अणथा बुट्ठि' न्ति निळविओ कुमारेण पायवो, जाव
 १० अच्चलसुन्दरो अदिट्ठपुब्बो य । तओ हरिमिण्ण पुच्छिओ

१ BCE om.

१ ACE •सौर्य ।

२ D adds चचरथो ना, B l. marg

३ B पुकरव CE चकोर्ये ।

पल्लिणाहो । भद्र, किं नामधेः खु एषो पायवो । तेण
 भणियं । देव, न-याणामि, अदिट्टपुम्बो य एषो । तन्नो
 पुच्छियाओ तावसौओ । ताहि वि इमं चैव संलत्तं ति ।
 कुमारेण भणियं । क्वं तवोवणासन्नो वि न दिट्ठो भयवईहिं ।
 तावसौहिं भणियं । कुमार, नाइवज्जकालागया अन्हे, जम्मा- ५
 पुम्बो य एषो पएषो त्ति । कुमारेण चिन्तियं । नूण्णेषो
 खु सो पियमेल्लओ ; कइमन्नहा एवमेयं हवइ । निरुविद्याइं
 कुसुमाइं ; दिट्ठाणि य घणपत्तसाहाविवरन्तरेणं, जाव धव-
 खाइं जमळाणि य । दंसियाइं पल्लिणाहस्स । तेण भणियं ।
 देव, सो चैव एषो जहाइट्ठकुसुमो । कुमारेण भणियं । ता १०
 पूएमि एयं कप्पपायवं ति । समाइट्ठो भिक्खणाहो । भद्र,
 उवणेहि मे पूओवगरणं, पूएमि एयं अचिन्तसामत्यं कप्प-
 पायवं । तन्नो तेण समाज्जओ परियणो, उवणीयं फुल्लचन्द-
 णाइयं पूओवगरणं । कुमारेण वि सुद्धचित्तयाए पसत्यग्गाण-
 मणुहवन्तेण पूरओ कप्पपायवो । महापुरिसगुणावज्जियाए १५
 य अहासन्निहियाए १पायउक्खाए चैव होज्जणं अंपियं
 खेत्तदेवथाए । वक्ख, परितुट्ठा ते अहं इमाए सुद्धचित्तयाए ।
 पूरओ देवाणुप्पिएणं पियमेल्लओ । आवज्जियं मे चिन्तं,
 अमोहदंसणाणि य देवयाणि हवन्ति । ता भण, किं ते
 पियं करौयउ । कुमारेण भणियं । भयवइ, तुह दंसणाओ २०
 वि किं अवरं पियं ति । देवथाए चिन्तियं । अहिमाणधणो

- रु एसो, कर्हं किंपि पत्येइ । ता सयमेव उवणेमि एधं
 सव्वरोगविसनिग्घायणसमत्थं आरोग्गमणिरयणं ति । चिन्नि-
 ऊण भणिओ कुमारो । अणुक्खो ते विवेगो असुद्धथा य ;
 तद्दहावि परोवयारनिमित्तं मण्णु बज्जमाणेण गेण्हाहि एधं
 ५ आरोग्गमणिरयणं ति । तओ 'माणौयाओ देवयाओ' ति
 चिन्निऊण 'अं भयवई आणवेइ' ति भणिऊण सबज्जमाण-
 मेव पडिच्छियं आरोग्गमणिरयणं कुमारेण । वन्दिया
 देवथा । 'चिरं जीवसु' ति भणिऊण तिरोहिया एषा ।
 तावसीहिं चिन्तियं । अहो कुमारस्स पद्दावो, जेण देव-
 १० याओ वि १एवं बज्जमन्नन्ति ति । भणियं च णाहिं । कुमार,
 अइक्कमइ णे मण्णुण्हसमयविहिबेला ; ता गच्छामो ति ।
 कुमारेण भणियं । मए वि भयवं कुलवई वन्दियथो ति ;
 ता समगमेव गच्छन्ह । तओ परिणसमेओ गओ कुलवइ-
 समीवं । वन्दिओ १य णेण भयवं कुलवई । तेण वि विइक्का
 ११ समसयपसिद्धा आसीमा । दवावियं आमणं । उवविट्ठो
 कुमारो १मइ परिणणेण । निवेइओ से १कुमारवुत्तन्तो
 तावसीहिं । तओ १दत्तावहाणो कुमारं निकविऊण परि-
 तुट्ठो कुलवई । सबज्जमाणं १समप्पिया से भारिया । भणिओ
 कुलवइणा । कुमार, किमवरं भणीयइ । एषा रु मे

१ CE एत्वं ।

२ BCE om

३ CE य मइपरिणयो ।

४ BCE om. कुमार ।

५ BCE om.

६ CE समासात्किञ्च समासात्थिया ।

१धससुया । परिच्छिन्नसंसारस्तु वि य गुणपस्तुवाएण महन्तो
 मम इमीए पडिवन्धो; ता^१ अणुक्खं दट्ठव्वं त्ति । कुमारेण
 भणियं । जं भयवं आणवेद ॥ एत्यन्तरंमि 'कहमियाणिं न
 दट्ठव्वो भयवं' ति १मञ्जुमिया सन्तिमई । परिसंघविद्या
 कुलवदणा, भणिया य णेण । वञ्जे, अलं उव्वेवेणं, परिसंघ
 विसायं । धम्मनिरया तुमं; ता निच्चसन्निहिओ ते अहं ।
 उवएसपडिवन्ती दंसणं मुणियणस्स; सा य अवियञ्जा तुण्णं
 ति । तओ पणमिओ इमीए कुलवई, आउच्छिन्नाओ ताव
 सीओ, समागया कुमारसमीवं । सो वि पूरुज्जण^२ सपरिवारं
 कुलवइं ममं सन्तिमईए निग्गओ तवोवणाओ । कइवय- १०
 दिणेहिं च समागओ वीसउरं । निवेइओ सन्तिमइसाओ
 राइणो । परितुट्ठो राया । काराविद्यं वड्ढावणयं । कथ-
 सग्गाणो विमज्जिओ 'भिल्लणाओ । कुमारस्तु वि पेइए विद्य
 रज्जे ममं सन्तिमईए विसयसुहमणुहवन्तस्तु अइक्कन्ता कइवि
 वासरा ॥ अञ्जया १य विचिन्तयाए कम्मपरिणामस्तु असार- ११
 याए संसारस्तु महारायंसमरकेउणो कथन्तो विव आव-
 डिओ सञ्जघाई १आमओ; उअल्लयन्तं विद्य अन्ते समुट्ठा-
 इयं सुल्लं, उक्खणन्तो विद्य ज्ञोयणाइं जाया सीसवेयणा;

१ BCE धससो । २ CE add ययं । ३ CE मञ्जुमिया (= उडिवा) ।

४ A परिसंघविद्या । ५ A adds तावसजओचिवेच दाआइया ।

६ B पडिवाओ । ७ A om. = CE ०सवर० ।

८ A आर्यओ, D sec. m., CE prefix आर्य ।

- १ 'आद्यग्नियाश्चो सन्धीश्चो, पयस्त्रिधा दग्ना, समुद्रादश्चो
 चाक्षो, भग्नाहं लोचणाहं, निहृद्वा वाणौ । समागथा वेज्या,
 पञ्चानाहं नाणाविहाहं ओसहाहं, न आश्चो य से विसेषो ।
 तश्चो विसलं वेज्जमण्डलं, पद्दद्याश्चो अन्तेउरियाश्चो । निवे-
 ५ दश्चो एष वुत्तन्तो पञ्चिहारेणं कुमारस्स । सो उच 'मए
 जौवन्तयंमि परमोवयारिणो दृष्टियसत्तवच्छलस्स महा-
 रायस्स ईदसो अयत्या : अममत्यो य अद्यं पञ्चिविहाणे ;
 ता धिरत्यु मे जौविणं' ति 'चिन्निऊण मोहसुवगश्चो म्ति ।
 वीदश्चो 'वायचीराए, समाषामिश्चो मन्तिमईए । भणियं च
 १० णाए । अज्जउत्त, न सुमरेसि तं देवयाविद्वं आरोगमणि-
 रयणं । ता तस्स एष कालो, परिच्चय विसायं, उवणेहि तं
 महारायस्स । तश्चो 'सुन्दरि, साऊ सुमरियं' ति^१ हरि-
 सिश्चो कुमारो । गहियं आरोगमणिरयणं ।^२ निग्गच्छन्तस्स
 भवणाश्चो केणह मंलत्तं निए अत्ये 'चिरं जीवसु' म्ति ।
 १५ तश्चो 'अणुकूलसउणो' म्ति 'हरिसिश्चो लउ चैव गश्चो
 नरिन्दभवणं, पविट्ठो नरवइसमीवं । तश्चो मांसिऊण हत्य-
 पाए आरोगमणिरयणेण अमिच्छिश्चो राया । अचिन्त-
 सामत्यथाए मणिरयणस्स उवमन्तं सुलं, पण्डा लीसवेयणा,

१ B आद्यविहाह ।

२ CE विधि ।

३ A वायवीर, D चंदहरससिन्तालिउंटेच वायवीयाच ।

४ D adds मचिच्छ ।

५ E om. this sentence, C om. all down to अयत्या अरेसि ।

६ BE उचचहरिसिश्चो ।

घञ्जियाओ मन्वीओ, थिरीङ्गया दन्ता, उवसन्तो साओ,
 उम्भिल्लियाहं लोयणाहं 'अहो किमेयं' ति पयहा वाणी ।
 येववेस्साए य पुब्बसामत्यओ वि अहिययरसामत्यजुत्तो
 उट्ठिओ राया । 'अहो कुमारस्स पहवो' ति जंपियं
 वेज्जेहिं । हरिसिथा मन्तिणो । 'पणञ्जियाओ देवीओ । ५
 राइणा भणियं । भो पणट्ठसरणा मे अवत्या अरेषि; ता न
 विस्सायं मए, किमेत्य मंजायं ति । साहेह तुभे । 'साहियं
 जीवाणन्देण । हरिसिओ राया । भणियं च णेण । कइं ए
 खलु अमयभूए कुमारे पहवन्तंमि मसुणो अवयाओ ति ।
 लज्जिओ कुमारो । भणियं च णेण । देवयागुरुपसाओ एओ १०
 ति । राइणा भणियं । वच्छ, तुह सन्तिया इमे पाणा; ता
 जहिष्णं जोएयव्वं^१ ति । कुमारेण भणियं । गुरू तुभे^२ ।
 राइणा भणियं । कुमार, अलङ्गणीयवयणा^३ गुरू; ता मण्ण
 वज्जमाणेण अणुचिट्ठियव्वमेयं देवाणुप्पिणं । कुमारेण
 भणियं । आणवेउ ताओ । राइणा भणियं । न मोत्तव्वो १५
 अइं ति । कुमारेण भणियं । जं तुभो आणवेह । राइणा
 भणियं । वच्छ, गुरुवज्जमाणणुकुवं फलं पावसु ति ।
 'निधयावासे होहि' ति भणिकुण विमज्जिओ कुमारो ।

१ D adds आरहुं पदावययं मंतीचिं, B i. marg.

२ D adds वेज्जसंजसपसावरेज्जेच, B i. marg.

३ CE ०च्चं ति । ४ MSS. वृष, D तुभे । ५ CE ०वी ।

६ CE om. next four words, B i. marg.

सहाविऊण भणिस्रो से निउत्तपरिचणो । न तुभोहिं मम
अणिवेरिऊण समागओ वि कुमारसन्निओ कोर कुमारस
पेसिअब्बो त्ति । तेण भणियं । अं देवो आणवेइ ।

- अरहणतो कोर कालो । अअया य 'कहिंषि विधाधि-
५ ऊणमेयं वुत्तन्तं समागओ पहाणामसपुत्तो अमरगुह' ।
निवेइओ राइणो' । सहाविऊण पुरओ षेण, भणिस्रो य
नेइसारं । भइ, किं वज्जणा अंपिएणं; जीविधाओ वि
अधिस्रो ने कुमारो । पउवअं च एएण, जहा मए तुमं न
मोत्तब्बो । ता तहाणुचिट्ठियब्बं, जहा दो वि अन्हे सुअं
१० चिट्ठामो त्ति । मन्निपुत्तेण भणियं । देव, धओ कुमारो,
असु देवो वि एवं मन्नेइ । ता अमाणत्तं देवेण; एत्थ
भयवं विही विय, उवउत्तो अहं । राइणा भणियं । वड्ढावेइ
कुमारं एयसु समागमणेण । गथा वड्ढावया । भणिस्रो य
एओ । भइ, कुमारं पेक्कसु त्ति । निग्गओ मन्निपुत्तो ।
१५ चिन्तियं च षेण । इमं सेव एत्थ पत्तयात्तं, जसेम राथा न
परिअईयइ त्ति' । अओ वसीकयं रज्जं विसेणेण, माणुक्कोओ
य कुमारो । तमन्तरेण पवज्जमाणेण य पव्वज्जं भणिस्रो
अहं ताएण । 'हारविस्सुइ विसेणो रज्जं, पणट्ठं च एयं सेणो
उट्ठरिस्सुइ' त्ति नेमित्थियाएओ । पारट्ठं च तं विसेणेण,
२० अओ अवमाणिया सामन्ता, पीडियाओ पयाओ, कडि'ओ

१ A कर्षि, B कर्षि ।

२ B adds वाम i. marg

३ B adds अमरवेउह i. marg.

४ ACE om ५ CE add जहा ।

उचिथाधारो, वज्रमन्त्रो लोहो । ता इहेव अवत्याणं
 सोहणं ति ॥ एत्यन्तरंमि निवेदयं कुमारस्स^१, जहा देव
 अमच्चपुत्तो अमरगुरू आगन्तो^२; संपद् देवो पमाणं ति ।
 कुमारेण^३ 'वज्रावयस्स दाउं जहोचियं भणियं । लज्जं पवे-
 सेह । हरिसवसेण उट्ठिओ कुमारो, पविट्ठो अमरगुरू, १
 समारच्छिओ णेण, पुच्छिओ सबज्जमाणं 'अज्ज, कुसलं
 ताथकुमारणं' । तेण भणियं । देव, कुसलं । अज्जं च । देव,
 'तुमं न दिट्ठो' त्ति संजायनिव्वेओ विसेणस्स रज्जं दाऊण
 ताथप्पमुह्वप्पहाणपरियणसमेओ पव्वरओ महाराओ । 'तओ
 'अहो ममोवरि सिणेषाणुवन्थो ताथस्स' त्ति चिन्तिऊण १०
 जंपियं कुमारेण । अज्ज, वज्रमया विय मे ताथपव्वजा
 कुमाररज्जपयाणेण । अज्जं च । कुलट्ठिरे एसा अण्हाणं, जं
 रज्जं^४ भरधुरस्समे जुवरायंमि पव्वज्जापव्वज्जणं ति । अमच्च-
 पुत्तेण भणियं । जं देवो आणवेह । कुमारेण भणियं । अवि
 सुन्दरो पयाणं कुमारो । अमच्चपुत्तेण भणियं । देव, ११
 सुन्दरो; किं तु 'देविग्गमणेणं महारायपव्वज्जाए थ
 पीडिथाओ पयाओ असामिसालं चिय अन्ताणयं मज्जन्ति ।
 कुमारेण भणियं । कइं विसेणकुमारे जीवमाणंमि असामि-
 साकाओ । एत्यन्तरंमि क्किक्कियं पडिहारेण । 'देवो जीवउ'

१ D adds पडिहारेण । २ B adds इह पिररज्जाउ मंनिपुओ सवाउण ।

३ CE om, next 3 words. ४ ACE om: ५ B om. भर, D i. marg.

६ B तुच instead of इय ।

न्ति भणियं अमरगुहणा । फुरियं च वामलोचणेण कुमारस्तु ।
 तश्चो चिन्तियमणेणं । हा किमेयमनिमित्तं ति । अहवा
 अलमनिमित्तासङ्गाए; देवयाश्चो सिवं करिस्तुन्ति । भणिया^१
 सन्तिमई । सुन्दरि, संपाडेहि कालोचियं अञ्जस्तु । तौए
 १ भणियं । अं अञ्जउत्तो आणवेह । काराविया सरौरडिई ।
 समप्पिश्चो निययाहियारो । पडिष्किश्चो णेण । पडत्ता
 विसेणरञ्जंमि पण्हिँ । पददिणं च ^२नियपरियणेण पवकु-
 माणस्तु कुमारस्तु अइक्कन्तो कोद कासो ।

^१इश्चो य सन्तिमई अणेयमउणगणनिसेविद्यं कलथं
 १. विवोलेण सवणसुहयं^३ कप्पयकुलवडुसंगीयं पुप्फफलनिमित्तिय-
 सयसाहं तमालघणभमरञ्चणसरिसं वषेण ^४पत्तयपयरेण
 निम्बिवरं—किं वड्डणा वायाउमरेण—तेसोक्कस्तु वि गयण-
 मणाणन्दधारिणं गयणयलमणुलिहन्तं चिन्तामणिकप्पं^५ कप्प-
 पायवं ^६वयणेणमुयरं पविममाणं सुमिणथंमि पाभिकण
 १५ पडिबुद्धा । “हरिसवमपुलहयङ्गौए मिट्ठो दइयस्तु सुमि-
 णश्चो^७ । तेण वि य पफुलवयणकमलेण भणियं । सुन्दरि,
 सयल^८तरलोक्कपिहणीश्चो ते पुत्तो भविस्तुइ ति । पडि-
 स्सुणेऊण अहिययरं तिवग्गसंपायणरथाए अइक्कन्तो कोद

१ CE add च ।

२ CE वचिच० ।

३ CE om. all down to कमेव पक्खया . D has this whole passage
 i. marg. ४ B० सुहं । ५ B वल० । ६ AD om. कप्पं ।

७ B वचचंमि उवरं । ८ B om. वल । ९ B om. १० B० वेहवेसोक्क० ।

कालो । तत्रो सोहणे तिद्धिमुञ्जत्तनस्कत्तकरणजोए^१ कमेण
पसूया सन्निमर्दं । जात्रो से दारत्रो । कथं उच्चियकरणिञ्जं ।
१रादणा समरनेउणा कुमारेण य पदट्टाविथं से नामं
पियामहसन्निथं अमरसेणो त्ति ॥

अज्ञया य^१ आगत्रो चण्णात्रो अमरगुरुपउत्तो पण्हि^१ ।
निवेदयं च णेण, जहा विरत्तमण्डलं विसेणं जाणिकण
अयलउरसामिणा सुत्तावौढेण सयमेवागच्छिय येवदियहेहिं
चेव गहिया चण्णा^२, नट्टो विसेणो, गहियं च णेण भण्डा-
चारं, वसोकथं रज्जं; मंपइ अज्जो पमाणं ति । तत्रो
कुवित्रो अमरगुरु । साहियमणेणं कुमारस्स । 'पेदयं ने
रज्जमवहरियं'^३ ति जात्रो से अमरिसो । भणियं च णेण ।
अज्ज, को मए जीवमाणंमि 'कुमारं परिहवइ । कस्स वा
विसमदसाविभात्रो न होइ । ता न संतप्पियञ्जं अज्जेण ।
पदट्टावेमि येवदियहेहिं चेव कुमारं नियरज्जे । एत्यन्तरंमि
गुलुगुलियं मत्तवारणेण, 'जयउ देवो' त्ति जंपियं अमर-^४
गुहणा, कुरिअो दक्खिणभुअो कुमारस्स । तत्रो चिन्तिय-
मणेणं । जिअो कुमारपरिहवणसौलो अयलउरसामो ।
भणिया य अमरगुरु । अज्ज, निवेएहि एथं वुत्तन्तं महा-

१ B om करव ।

१ CE om. all down to चत्तिहाविथं (sic); D has these words in
marg. १ CE om. ४ B adds नवरौ, CE add उरौ ।

५ ACDE •चचित्थं ।

६ BD विसेच कुमारं ।

- रायस्सु । विस्सवेहि एयं, जहा एवं ववत्थिए तुष्णं समाएसेण
 अस्सुं मए गन्तव्वं ति । ^१निवेदयं अमरगुहणा । कुविणो
 समरकेज्ज । भणियं च णेणं । भद्द, न एस कुमारस्स परिहवो,
 अवि थ मज्झं ति । ता अस्सं तमन्तरेण संरंभेणं । विस्सोव-
 ५ सज्झो खु एसो । पेसेमि थ ^१अज्जेव तत्थ विस्सोवं ति ।
 अमच्चपुत्तेण भणियं । देव, एवसेयं, तहावि गहिणो कुमारो
 अमरिसेणं । ता सो चेव विस्सोवसामी पेसीयत्त ण्ति । समर-
 केज्जणा भणियं । भद्द, जं वज्जमयं कुमारस्स । दिणो पहाण-
 विस्सोवो । तणो अमरिसवसेण राथाणं पणमिय तंमि चेव
 १० दिवसे चलिणो कुमारो । कहं ।

- चलिणो चसन्तसामरगमणन्दोसन्तकुण्डलसणणाहो ।
 जसियसियायवत्तो रायगरन्दं समाहूढो ॥
 सियवरवसणनिवसणो सियमुत्ताहारभूषियसरीरो ।
 सियकुसुमसेहरो सियसुयन्महरियन्दणविसिक्तो ॥
 १५ सामन्तेहि समेणो दोघइत्तरङ्गरहवरसएहिं ।
 नौसरिणो नयरान्णो इन्दो व्व सुरोहपरिवारो ॥
 त्तरववहरियदिंसं ^२वन्दिसमुग्घुइविविहजयसहं ।
 अहिवन्दिऊण पुरणो कच्चणकलसं सलिसापुष्णं ॥
 सोऊण पडहसहं विस्सयायणहिययदूसहं तुरियं ।
 २० आयसिद्धं च वयणं एस कुमारो पयट्ठो ण्ति ॥

१ BD add जं देवो आसवेद ण्ति भणिकव तणो अमरगुह रायसज्जोयं ।

१ B om.

१ CE वन्दिसमुग्घुइ० ।

तो भरिद्या निवमग्गा निरन्तह्विचसिद्यायवन्नेहिं ।
 खयकालखुहियखीरोयसखिखनिवहेहि व बलेहिं ॥
 'पत्तेसि अरतुरन्तो कौस ममं किं न पेच्छसि खेय' ।
 गहयगयगण्डिउपित्यसुखतुरयं रहं पुरन्तो ॥
 मह हम्भिऊण पन्थं 'उससोत्तेन्तस्स हससे कौस ।
 एन्तमणुमगखगं न पेच्छसे मत्तमायङ्गं ॥
 खच्चियखलीणतुरयं खणन्तरं कुणसु सारहि रहं ता ।
 जा जाह एम पुरन्तो निखरमयमन्थरं इत्यौ ॥
 इय निम्माणं ताहे रायपहेसु विडलेसु वि नराणं ।
 करिरहसंकउपडिथाण पायडा आसि आखावा ॥ १०
 अह बल्लसमुदयसच्चियस्स तस्स मथराउ 'निष्फिडन्तस्स ।
 निग्घोसपूरियदिसं गुल्लुगुल्लियं वारणिन्देणं ॥
 जयह कुमारो न्ति तन्तो हरिसभरिक्खन्तसव्वगन्नेहिं ।
 भणियमह सेणिएहिं अइवा को एत्य संदेहो ॥
 'पत्तो घ विसयसन्धिं अणवरयपथाणएहि इयरो वि । १५
 दरिन्तो मुत्तावीडो समागतो नवर तत्येव ॥
 एत्यन्तरंमि दून्तो पट्टविन्तो तस्स अह कुमारेण ।

१ CE पत्तेसि (= महेसि), B पत्तेसि, A पत्तेसिदि । २ AD खेय, B खेव ।

३ CE उरसो, D उरसो, B उरसोत्तेन्तस्स, A हरिवाले. CE = उरसता ।

४ B = च व । ५ B निष्फ ।

६ BD have the following three lines instead of this one: तो दीवारवरं खच्चियपथावरहि सो भोरो: पत्तो उ विसयसंधिं मुमासनेतेव काखेव । माउ सेवानसं खवरवपथावरहि अंपाओ । हरिओ etc.

- भण्डिऊण भण्डिऊणसको वयणमिणं नीदसारेणं ॥
 मोत्तूण पेदयं मे रक्कं निययं १च जाहि किं बड्डणा ।
 इय मण्ण होइ पौई ठायसु १वा जुण्णसक्को ण्ति ॥
 गन्तूण तेण भण्डिओ सुत्तावीढो समंभमं एयं ।
 ५ भण्डियं च तेण वि इमं सकक्कसं वंकभण्डिए ॥
 एवं चिय तुह पौई होइ वियाणामि निच्चियं एयं ।
 किं पुण मए न गहियं रक्कमिणं मोयणट्टाए ॥
 जुण्णेण उ अण्णीई तुण्णं तुह १जाइयाण य भडाणं ।
 जमसोयदंसणभया तहवि ठिओ जुण्णसक्को ण्ति ॥
 १० कुविओ च तओ दूओ जमसोयं पत्थिओ तुमं नूणं ।
 रोडिचि जो कुमारं इय भण्डिउं निग्गओ चैव ॥
 आगन्तूण य सिट्ठं सयराहं चैव अमरिसवसेण ।
 पहरिक्के नरवइणो जड्ठियं चैव दूएण ॥
 सोऊण इमं वयणं विरमं दूयसुहनिग्गयं तसु ।
 १५ चिययंमि तक्कणं चिय अहियं कोवाणसो १जाओ ॥
 धीरधरिओ १ वि रोसो १कहवि पयत्तेण निययचिययंमि ।
 विसमफुरियाहरोट्ठं पायडभिउडीउ पायडिओ ॥
 जायं च पयइसोमं पि भौसणं तक्कणंमि ये वयणं ।
 कोवाणसदुप्येण्णं पसयंमि मियइविम्वं व ॥

१ CE ववाहि ।

१ D वाड्डण- . B वाड्डणसको . ।

१ CE तह जाडवाच = समवाचा ।

५ B जडिउ ।

३ AD चरिउ ।

१ CE चच

वृन्तूण करेण करं कश्कहवि खल्लनवणसंचारं ।
 भणियं च षेण अण्व वि मणोरहो चेव एसो त्ति ॥
 विहयदियहंमि घुट्टो दोसु वि च बल्लेसु तह च संगामो ।
 गहया कथा पसाथा दोहि वि सुहजेहि भिञ्जाणं ॥
 दाणं च बज्जविथय्यं दिञ्चं दौणस्स अत्तिनिवहस्स । ५
 रणदिखसंठियाणं तुरियं रथणो अहक्कन्ता ॥
 ताव च विशासमथगल्लगल्लनमथसल्लसपसमियरयाहं ।
 पुच्छयतरत्ततुरङ्गमगमणविसंवदयचन्द्राहं ॥
 पढमपरट्टियवारहिरहरवसाकूढपत्तियवसथाहं ।
 निञ्जियासिक्कुत्तपट्टिसमज्जहविक्कोविथदिसाहं ॥ १०
 धुम्मन्धवत्तधयवड^१चत्तिरवत्ताओल्लिजणियसक्काहं ।
 उहामसहवन्दिणवत्तसमुग्घुट्टुनामाहं ॥
 पच्चयपनुपडहपत्तिरवभरियदिसायक्कवहिरियजयाहं^२ ।
 यामिपसायपसाहय^३पत्तिसमुत्थिसपुत्तयाहं ॥
 सुहग्गमवेत्ताए धणियं अणोक्कबद्धवेराहं । १५
 आवत्तियाह चहरिसं परोप्परं दोत्ति वि वत्ताहं ॥
 जायं च महासमरं सरनियरोत्त्वदयलहयत्ताभोयं ।
 निञ्जियासिपहरदारिथपत्तनवरदरिथपाहक्कं ॥
 तुरसाकूढमहाभडवेत्तसमुत्थिसमत्तमायङ्गं ।
 मायङ्गचत्तणचमडणभोयविसिह्मभोहजयं ॥ २०

१ CE चत्तिव ।

२ A दिसाहं ।

३ CE चत्तिसु ।

रहसारसिधुणुपेसियरुहप्यद्विज्जन्तकत्तधयनिवहं ।
 निवहद्विधयनिवसाहणसरहससंमिलियनरणाहं ॥
 एहि इओ किं इमिणा हक्कारिज्जन्तवसियभउनिधरं ।
 अओजगन्धजिह्णमष्करियपहावियगदन्दं ॥

५ परितुडुसुहउपुसदयरुहिरारुणविममनसिरकबन्धं ।
 अओसरहसपरिणयगदन्दवियजिन्तभउदन्धं ॥
 आमिसगन्धवसागयवउरावाराववहिरिधदियन्तं ।
 वउकङ्कगिदुवायससहस्रसंकादयनहग्गं ॥
 एवंविहंमि समरे सुत्तावौठेण दप्पियं पि दठं ।

१० उठ्ठेऊण १य निहयं सेणवसं अमरिमवसेण ॥
 भग्गंमि सेणराया बन्दिमसुग्गुदुपवरनिधगोत्तो ।
 समुवद्विओ ममाहयत्तररवप्फुषमव्वदिमं ॥
 आवडियं तेण ममं तो समरं सुक्कतियसक्कुसुमोहं ।
 पडिभउसंघडियभउोहसंकुलं तयकणं सेव^१ ॥

१५ आयत्तायडियजीवकोडिचक्कलियचावमुक्केहिं ।
 अप्फुसं गयणयसं मरेहि चणजलहरेहिं व ॥
 वरतुरयस्सररुहकयधरणरओहेण ठइयसुरसिद्धं ।
 संजणिय बहसतिमिरं भरियाद २नहन्तरासाहं ॥
 अओआवडणखणस्कणन्तकरवासनिवहसंजणिओ ।
 तडिनिधरो व्व समन्ता विप्फुरिओ सिद्धिफुलिज्जोहो^३ ॥

१ CE चिहयं । २ AD वापुं, B वुप्फुं, CE वापुं ।

३ AD सेव ४ CDE मरंम- ५ D किंसा क्क ।

रणद्वररवायक्षणदूरद्वयघोलिरग्घोरकरा ।
 मेह व्व गुणुगुलिन्ता रसिंसु वरमन्तमायङ्गा ॥
 तिक्खरुसुप्पुक्खुडिया रहाण धुव्वन्ताया सिरं नट्टा ।
 सरषणआलन्तरिया धवलधया रायहंस व्व ॥
 सुहडासिवियडदारियकुम्भयडा गह्यजल्लयनिवह व्व । ५
 वरिसिंसु वरगहन्दा जलं व मुत्ताफकुग्घायं ॥
 निहयहयहत्थिपादक्कचक्कवणविवरनिभरपलोट्टा^१ ।
 वरभउसौसुक्कत्तियधिरयसमुक्कसियसेवासा ॥
 मायङ्गकरफाणविसमसमुत्तयत्तहत्तितरत्ता ।
 गय^१दन्तावरवडिया^१ लोसन्तुत्तियडिण्डोरा ॥ १०
 कुञ्जरवरवियडयडा विउडियभउ^१विउवपायडियकुसा ।
 करिमयपक्खुकरा रुहिरवसावाहिणौ वूडा ॥
 इय भौसणसंगमे जल्लहरसमए व्व निहयनियसे^५ ।
 गाठं मुत्तावीडो शेषकुमारेण पडिहट्टो ॥
 आधारेज्जेण दढं काउं सुरसिद्धवज्जमयं जुण्णं । १५
 परिपहरं पहरन्तो पहरन्तो तिक्खेण खग्गेण ॥
 तत्तो ष विसम^१दट्टोड्डभिउडिरत्तन्तनेत्तदुप्पे^५ ।
 आधकुन्तो पडिओ^१मुक्खाविहलो महीवट्टे ॥

१ or पलोट्टा ?

१ B डन्ता ।

५ B वल्लिया, CE वडिया, D वडिडिया ।

५ CE विहयि, D वियह ।

५ D वियहसे ।

१ CE पलोट्टा; D pr. m., B दट्टोड्डि ।

५ A मुत्तावीडो ।

उग्वुद्धो जयसहो जियं कुमारेण पेक्ष्यजणेहिं ।

जयसिरिपवेसमङ्गलत्वरं व समाहयं त्वरं ॥

कुमारेण वि च सुत्तावौढपोरुमायञ्जियद्वियएण 'ताल-
यष्टवाएण 'चन्दणसलिलभुक्खणेण सयसेवासिञ्चो सुत्ता-
५ वौढो । सङ्गा णेणं चेषणा । भणिञ्चो कुमारेण । साङ्ग भो
नरिन्द, साङ्ग अणुचिद्वियं तुमए नरिन्दाणुक्खं, न सुद्धो
पुरिसयारो, न पडिवसं दीणत्तणं, उज्जासिथा पुम्भपुरिस-
द्विई । गहियं मए इमं रज्जं, न उण तुण्ण किन्तौ । ता न
संतप्पियसं तुमए । विशेषराःणो वि अहिञ्चो भाया तुमं
१० ममं ति । सवङ्गमाणमेव नेयाविञ्चो आवासं । बद्धा वणपट्टया
पूरुज्जण पेसिञ्चो निययरज्जं ।

भणिञ्चो अमरगुक्ख । अज्ज, गवेसिज्जण पेसेहि चम्पाए
विशेषमहारायं । तेण भणियं । जं देवो आणवेद । अवि
य, देव, अन्हाणं^१ पि जुत्तमेव चम्पागमणं । तहिं गञ्चो
१० सयमेव^२ पेसरस्सर महाराञ्चो । सेणकुमारेण भणियं ।
अज्ज, गच्छामो चम्पं । महाराञ्चो पुण विशेषो, जसु
ताएण अहिसेञ्चो कञ्चो त्त । मन्तिणा भणियं । जं देवो
आणवेद । पेसिया णेण विशेषममौवं केद पुरिसा,
भणिया य एए । वत्तञ्चो तुम्भेहिं^३ कुमारो, जह देवो

१ CE om., Di marg

२ CE वाच read वाच, सलि, D pr m. AB सलिलामु

३ A तुम्भेहिं । ४ D अन्नेसरस्सर । ५ B तुम्भेहिं, D चम्भेहिं ।

आणवेद 'एहि, पिरपियामहोवञ्जियं रक्कं कुणसु त्ति ।
गथा ते विशेषसमौवं ।

कुमारसेणो वि अणवरथपयाणएहिं समागमो चत्थं ।
परितुट्ठा पउरजणवया, निग्गया पच्चोणिं, पूरथा कुमारेण ।
विन्नत्तो य णेहिं । देव, पविससु त्ति । कुमारेण भणियं । ५
अपविट्ठे महारायविसेणंमि न जुत्तं मे पविसिउं । 'तेहि
वि य विरत्तचित्तेहिं होऊण विसेणं पद कुमारसेणसु
महाणुभावयं नाऊण 'अन्हाणं सेव भवियव्वया, जं कुमारो
एवं मम्मद' त्ति चिन्निऊण अभिप्पेय' भणियं । देवो सेव
बड्ड जाणद त्ति । आवामिन्नो वाहरियाए । अदक्कन्ता १०
कहवि वासरा । समागया ते विशेषसमौवमणुपेसिया
पुरिसा । निवेदयं च णेहिं अमरगुत्तणो, जहा कयक्कलाए
'नयरोए दिट्ठो कुमारो त्ति । विस्साओ णेणं कुओवि एसो
देवपरक्कमो । निवेदओ य से अन्हेहिं अज्जसंदेशओ । तओ
कूमिओ विसेणो, पयदविहाणं पि मिक्काणं से वयणं । १५
पावेण वि य गहिओ मच्छरेण । निहट्ठा से भारही ।
कहकहवि जंपियमणेण । नाहमेवं परभुयवसोवञ्जियं करेमि
रक्कं । ता गच्छह तुम्हे, 'न य पुणो वि आगन्तव्वं 'ति ।
'भणिऊण अबड्डमाणं च नौसारिया अन्हे । संपद अज्जो

१ CE have only वेहिं भणियं । १ A adds चि । ३ ACE om

४ BCE च पुणो वा० । ५, BD add सम समौवं । ६ CE om.

पमाणं ति । अमञ्जेण चिन्तियं । अभवो रतु सो इमीए
 संपथाए, अमन्तरवेरिओ वि य महारायस्सु । ता इमं चेव
 निवेएमि देवस्स त्ति । निवेइयं च जेण 'निप्फसो 'ने
 परिस्समो' ति । विससो कुमारो । भणियं च जेण । अज्ज,
 १० अन्धधारनच्चियं रतु एयं ; विणा ताएण महारायविसेणेण य
 को गुणो रज्जेणं ति । अमञ्जेण भणियं । 'एवमेयं, तद्वावि
 एसा जीवसोयट्ठिइ त्ति । परिस्सयउ विसायं देवो । पथा-
 परिरस्सकणं पि फलं चेव महापुरिमाणं ति । कुमारेण
 भणियं । अज्ज, सपुल्लपरिरस्सिकयाओ धम्माओ पसाओ ॥

- १० एत्यन्तरंमि १ कुओद कुमारवुत्तन्तं २ आथविषय 'महा-
 पुरिसो रतु एमो, उच्चिओ संजमधुराए, कसं च जेण
 निरत्ययं चट्ठिगरणं ; ता उट्ठरेमि एयं संघाराओ' ति
 करुणापवसच्चियओ परियरिओ अणेयमाळ्ळहिं समागओ
 कुमारस्सं सुल्लवप्पो ३ हरिसेणाथरिओ त्ति । ठिओ नट्ठसोए
 ११ काणणे । विस्साओ लोएण, जहा एमो भयवं हरिसेणाराथ-
 रिमि त्ति । सवणपरंपराए य समागओ लोयपउत्तिपरि-
 याणणापउत्ताणं सवणगोयरं । गवेमिओ जेहिं जाव दिट्ठो
 त्ति । तओ निवेइयं पडिहारौए, तौए वि य कुमार-
 सेणस्सु । हरिमिओ कुमारो । विइअं परिओमियं पडि-

१ ACE om.

२ B पसाओ ।

३ CE om. B adds देव ।

४ A om

५ B आथविस्सकण ।

६ E = पयो ।

चारीए निवृत्तपुरिसाण य । भण्णिओ षेण अमरगुरु ।
 अज्ज, अणव्हा अमथवुद्धी १तायागमणं । तेण भण्णियं । देव,
 धम्मो तुमं, भायणं कक्काणाणं । कुमारेण भण्णियं । ता एहि,
 वन्दामि ताथं, करेमि सफलं जीवस्सोयं ति । अमचेण
 भण्णियं । जं देवो आणवेह । २गओ नट्टसोयं काणणं । दिट्ठो ५
 य षेण सारओदथं विय विसुद्धचित्तो विरहिओ मोह-
 तिमिरेणं संगओ नाणमंपयाए निरहयारवम्भथारी परिणओ
 सुद्धभावणाहिं सङ्खविसेसो विय निरञ्जणो अपडिबद्धो
 उभयस्सोएसुं ३निदंसणं धम्मनिरयाणं चिन्तामणी सिस्स-
 वग्गस्स सुत्तिमन्तो विय सुत्तिमग्गो भयवं हरिसेणाथरिओ १०
 त्ति । ४वन्दिओ अच्चन्तसोहणं घ्राणमणुहवन्तेणं ५ कुमारेणं ।
 धम्मसाहिओ य षेणं । तओ भयवन्तमवस्सोडकण रोमच्चिओ
 कुमारो । समागतं आणन्दवाहं । भण्णिओ य भयवथा ।
 वच्छ, भावधम्मो विय सयलचेट्टासुन्दरो तुमं, जेण तुह
 निग्गमणनिब्बेयायासिएण ६ मए पत्तं समणत्तणं । उवाएयं च १५
 एयं पथरनिग्गणे संसारवामंमि, न पुण किंचि अस्सं । किले-
 सायासवक्कलं रवु मणुथाण जीवियं । संपयासंपायणत्वं पि
 अहोपुरिसिथापायं निरत्ययमणुट्ठाणं, जेण परपीडाथारी
 दुहावहा संपया । अयणउमणोरहभङ्गसंपायणुक्खओ पहर

१ ACE om

२ B तथा ।

३ D चिदरिचथं ।

४ B संदिक्कलं ।

५ CE • कम्पयंवेह ।

६ AD निब्बेयाहरस्य ।

निम्बिचसुरासुरो मसू । वञ्जयाणत्वफलं चैव घेवं पि
पमायचेट्टियं । एत्य सुगिहीयनामधेयगुरुसाहियं मे सुणसु
वक्तयं ति ॥

- अत्यि इहेव जन्हुहीवे दौवे भारहे वासे उत्तरावहे
४ विषए वङ्गणाउरं नाम मयरं, अजियवङ्गणो राथा । तत्य
सङ्गडो नाम गाहावई होत्या, चन्दा य से भारिया,
सुओ य से मग्गो । पुव्वकयकणपरिणामओ दारिदाणि य
एथाणि । अन्नया य मरणपञ्चवसाणयाण जीवलोयस्स विवणो
सङ्गडो । कयं उट्टदेहियं । अरक्कन्नो कोर कालो । अजीव-
१० माणा य चन्दा उयरभरणनिमित्तं परगिहेसु कणं करिउ-
माठत्ता, मग्गो वि अउवौए सागिन्धणादयं आणेउं ति ।
अरक्कन्नो कोर कालो । अन्नया आगमणवेलाए चैव मग्गसु
पासण्डसेट्टिगेहे १जामाउओ आगओ ति । उयथाणयण-
निमित्तं हक्कारिया चन्दा । पुत्तो मे भुक्खिओ आगमिस्सुइ
१४ ति ठविज्जण सिक्कए भोयणं साणाइभएणं च बन्धिज्जण
किडिवादुवारं गथा तत्य एमा । येववेलाए य समानओ
मग्गो । विमुक्कं सागिन्धणं । निरुविया जणणो । जाव नत्यि
ति खुहापिवामासिभूयत्तणेण कुविणो एमो । न निरु-
विथमणेण सिक्कयं । येववेलाए य वूठे वि पाणिए वावडथाए
१० सेट्टिमाणसेहं न किंचि वि टिअं ति १पडिवक्का दौणयाण

१ A विपिनं. BCE वनं ।

१ CE पूमड०. B ईमड०. D ईसर० ।

२ BD कामाउ ।

३ BCE om. next 4 words, D i. marg.

अवदुद्धा महाविषाएणं विद्वाणचित्ता समागया चन्दा । तं च
तद्वा पेच्छिऊण कोइवसएणं^१ जंपियं सग्गेणं । तहिं गया
चेव सूलियाए भिन्ना तुमं ति । वीसरिया वेला अन्हाणं
कुहाभिभूयाणं । तौए वि किविणभावेण तद्वा दुक्खपीडि-
याए जंपियमिणं । तुज्झ पुण क्खिन्ना इत्यं त्ति, जेण चिक्क-
याओ वि गेपिहऊण न भुञ्जसि ॥

एत्यन्तरंमि एवंविहवयणदुच्चरियपच्चयं बद्धमिसेहि कम्मं ।
अरक्कन्तो कोइ कालो । अन्नया य विचित्तयाए कम्मएरि-
णामस्स भवियब्बयाए^२ य एएसिं विसिट्ठफलघाहगन्तणेण
जीववौरियस्स^३ माणतुज्जगणिसमीवे पत्ता इमेहिं जिणधम्म-
बोही, गहियं सावयत्तणं, पालियं कंसि कालं । पवडुमाण-
दुहपरिणामाण य जाओ चरणपरिणामो ।^४ पवक्खाणि
पब्बज्जं । पालियं चारित्तं । चरिमकाले य काऊण संलेहणं
आगमभणिणण विहिया चइऊण देहपच्चरं समुप्पसाणि^५
देवलोए । तत्थ वि य अहाउयं पालिऊण पढमयरमेव^६
सुओ सग्गदेवो । समुप्पओ^७ इहेव जम्बुहीवे दीवे भारहे
वासे तामल्लिन्तीए नयरौए कुमारदेवस्स सेट्ठिस्स^८ जिज्जुयाए
भारियाए कुब्बिसि पुत्तत्ताए त्ति । जाओ कालक्कमेणं ।
पइट्ठावियं च से नामं अरुणदेवो त्ति । पत्तो कुमारभावं ।

१ A चवमयणं

२ BCE om

३ CDE विरिचच्च .

Ms. B breaks off after सावतुंन ।

४ D adds चव

५ F सु० ।

६ F adds च ।

७ A ज्जिज्जुयाए. F जिज्जुयाए

- एत्यन्तरंमि शुभो चन्द्राजीवदेवो । समुप्यसो पाउलावहे
 नथरे जसादचसेट्टिस्स ईउलाए^१ भारियाए कुञ्चि
 इत्यियत्ताए । जाया काणकमेणं । परट्टावियं च से नामं
 देरणि न्ति । पत्ता कुमारिभावं । भवियव्ययानिचोणेण
 १ दिक्षा अरुणदेवस्स । ^२अवत्ते सेव विवाहे जाणवत्तेण ववह-
 रणनिमित्तं महाकडाहं गभो अरुणदेवो । समागच्छमाणस्स
 विचिन्त्याए कम्मपरिणामस्स विवसं जाणवत्तं । ^३महेसरदु-
 इओ फलहएण लङ्घिऊण जलनिहिं लग्गो समुहतीरे ।
 कङ्गाणयविसेसेण^४ समागभो पाउलावहं । भणिओ थ^५
 १० महेसरेण । कुमार, एत्य भवओ समुरकुलं ति ; ता तधिं
 पविसन्ह । अरुणदेवेण भणियं । अज्ज, न जुत्तो मे एथा-
 वत्यगयस्स समुरकुलपवेभो । महेसरेण भणियं । कुमार, जइ
 एवं, ता षिट्ठ ताव तुमं एत्य देवउले, जाव आणेमि इहाओ
 अहं किंश्चि भोयणजायं ति । पडिस्सयमरुणदेवेणं । तओ
 १५ महेसरो पविट्ठो पाउलावहं । नुवओ अरुणदेवो 'तत्य
 'देवउले । अट्ठाणस्सेएण य समागथा से निहा ।

एत्यन्तरंमि उइलं देरणीए पुम्भभवमंचियं^६ 'तुम्हा पुण
 द्विक्खा इत्य न्ति, जेण सिक्कयाओ वि गिण्हऊण मयं न
 शुञ्चमि' न्ति एवंविहवयणदुच्चरियपत्तयं मंकिस्सिट्ठकम्मं ।

१ CE उलाए, AF ईउलाए

१ A चविने ।

२ AF add तह्वयरवत्तमयं ।

३ F adds च । ४ F om. च ।

५ DCE om., F before चवहं ।

६ DF add जं भविष्यं चाधि ।

भवण्वाणसंठिया गहिया तक्करेण । दिट्ठं से महामहज्वं
 माणिककडयजुवसं^१ । अट्ठगहियमणेणं आव अरुगाठत्तणेणं
 न तौरद गेपिहउं, कड्डिया षेण कुरिया । 'णुच्चियं से
 वयणं, हिम्मा य हत्था । गेपिहउण कडयजुवसं^२ पसाइउ-
 मारट्ठो । दिट्ठो उच्चानवालीए । अक्कन्दिथं च णाए ।^३
 धाविया ^४दण्डवासिया । पसाणो तक्करो । दिट्ठो य दण्ड-
 वामिएहिं । धाविया ^५एए तक्कराणुसारेण । तक्करो वि
 'दयगमणखौणसत्ती साससमावूरियाणणो 'न चएमि अओ
 परं पसाइउं' ति पुब्बभण्डियं सेव पविट्ठो तं जिष्णदेवउलं,
 जत्य अरणदेवो त्ति । एत्यन्तरंमि य उइसं अरणदेवस्स^६ ।
 पुब्बभवसंघियं, जहा 'तहिं गया सेव सूलियाए भिम्मा तुमं,
 वीसरिया वेला अन्हाणं कुशाभभूयाणं' एवंविहवयणदुस-
 रियपच्चयं संकिलिट्ठकम्मं । तक्करो वि य 'एस एत्य उवाओ'
 त्ति अरणदेवसमीवे मेण्णउण कडयजुवलयसणाहं कुरियं
 पुब्बभण्डियं सेव अहिट्ठिओ अन्धयारसंगयं^७ सिहरदेसं ।^८
 उट्ठिओ अरणदेवो । दिट्ठमणेण कडयजुवसं कुरिया य ।
 कम्मपरिणइवसेण गहियं च षेण । 'नूणमेयं देवद्याविइसं' ति
 संगोविथं उड्डियाए^९ । गहिया कुरिया । 'एसा पुण कइं'
 ति निक्खवयन्तास्स समागया दण्डवामिया । ते पेच्चिउण

१ CEF • जुवसं । २ CEF दुच्चियं = मुच्चियं । ३ A • जुवसं ।

४ Frequently spelt दंड• । ५ CE य ते । ६ CE कुर• ।

७ F • संघियं । ८ F बोहिवाए ।

संखुद्धो अरुणदेवो । १भणियो य णेहिं । अरे दुराचार,
 कहिं वच्चसि । तन्नो हत्यान्नो सेव निवडिया कुरिया ।
 गहियो दण्डवासिएहिं । भणियं च णेण । अज्ज, किं मए
 कथं । दण्डवासिएहिं भणियं । अं देव्यचोदया करेण्णि ; ता
 ५ समप्पेहि तं कडयजुयसं । अरुणदेवेण भणियं । अज्ज, न-
 याणामि कडयजुयसं^१ ति । तन्नो कुतिया दण्डवासिथा ।
 ताडिन्नो य णेहिं । भयाभिभूयस्स अज्जत्तगोविद्यं पडियं
 कडयजुयसं । गहियं दण्डवासिएहिं । नियमिन्नो एषो ।
 नीन्नो नरवदसमीवं । साहिन्नो एम वदयरो नरवदस्स ।
 १० १अरित्यं १पेच्छिज्जण अजायमङ्गेण भणियं राइणा । नेह,
 सूखाए भिन्दह त्ति । तन्नो नरवदसमाएसाणत्तरमेव नीन्नो
 वण्णत्यामं ति । भिन्नो सूखियाए ।

एत्यत्तरंमि घेत्तूण भोयणं आगन्नां महेसरो । निहविद्यं
 देवउसं । न दिट्ठो अरुणदेवो । गवेसिन्नो आसज्जदेसेसु ।
 ११ तहवि न दिट्ठो त्ति । आउलीह्णो महेसरो । पुच्छिथा
 णेण देवउससमीवारामवासिणो मास्सिया । भो एवंविहो
 खेट्टिपुत्तो इमात्तो देवउसात्तो कुत्तोद गच्छमाणो १न दिट्ठो
 भवन्नेहिं । तेहिं भणियं । अज्ज, न दिट्ठो ; गहियो एत्य
 चोरो, संपयं वावाइत्तो य । ता न-याणामो जइ कोडएण
 १ तत्य गन्नो त्ति । तन्नो संखुद्धो महेसरो । भणियं च णेण ।

१ D भविद्यमणेहिं ।

० CE १क.चकथं

१ CE om.

३ A om.

भहा भहा, कर्हिं १तं वण्णयामं । साहियं मालिएहिं ।
 विसल्लचित्तो गम्भो महेसरो । दिट्ठो य णेण सूलियाविभिन्न-
 देसो दाहणं अवत्यमणुहवन्तो अरुणदेवो । 'हा खेट्ठिपुत्तो'^१
 त्ति भणमाणो निवडिअो^२ महेसरो; सुच्छिअो य एसो ।
 कोडयाणुयग्माहिं समासासिअो पेच्छयअणेहिं । पुच्छिअो^३
 ४य णेहिं । अज्ज, को एसो खेट्ठिपुत्तो त्ति । तअो सगग्गं
 भणियं^५ महेसरेण । इत्त, किमेयाए कहाए । 'निवुत्तं
 कहाणयं । एसो खु तामल्लित्तितिल्लयभूयस्स पुत्तो कुमार-
 देवस्स इह नयरवत्यव्वयस्स जामाउअो जसाहसस्स वण्ण-
 भण्णेण विउत्तपरियणो अज्जेव इमं नयरमागअो त्ति । १०
 भणिअो य मए । कुमार, एत्य भवअो ससुरकुलं ति; ता
 तर्हिं पविसन्ध । तअं अंपियमणेण । अज्ज, न जुत्तो मे
 एयावत्यगयस्स ससुरकुलपवेसो । मए भणियं । कुमार, जइ
 एवं, ता चिट्ठ ताव तुमं एत्य देवउल्ले, जाव आणेमि इट्ठाअो
 अहं किंपि भोयणजायं ति । तअो पडिस्सुयमणेण । गअो ११
 य अहयं पावकसो । १समागअो घेत्तूण भोयणं । निरुवियं
 देवउल्लं, जाव न दिट्ठो त्ति । तअो पुच्छिया मालागारा ।
 पिसुणियमणेहिं, जहा 'गहिअो संपयं सेव देवउल्लाअो चोरो
 वावाइअो य; ता निरुवेहि तत्य, जइ कोडगेण गअो' त्ति^८ ।

१ A om., CE नं कर्हिं । २ D twice. ३ F adds धरचौषट्ठे ।

४ CEF om ५ F अणियं । ६ AF निव्वयं ।

७ CE om — all down to अअो परं दिट्ठो ।

८ DF read तस्स वावाइया थिकविच ति निरुविच य मए अउ पर ।

निर्वृत्तिश्चो वञ्चयामे । अत्रो परं 'एष दिद्वो' त्ति भणिकञ्च
 निवृत्तिश्चो धरणिवद्वे तत्तवाञ्चुयागञ्चो विच मञ्चश्चो
 तडकडिञ्चो धराए । उट्टिकण सिलाञ्चो अष्पाणथं वद्विड-
 माडन्तो त्ति । धरिञ्चो पेक्कयजणेहिं । फुट्टो थ एष वदयरो
 ५ लोए । तञ्चो आयलिञ्चो जमादञ्चण । देइणिं घेक्कण आगञ्चो
 एसो । दिद्वो' णेण अरुणदेवो पञ्चभिन्नाञ्चो य । 'अहो मे
 अरुणय' त्ति मुच्छिञ्चो मह देइणौए । समासासिञ्चो परि-
 यणेण । भणियं जमादञ्चण । कट्टाणि मे नीसारेइ । न
 सङ्कुणोमि एयं सोथसंतावं विवद्विडं : ता परिअएमि जीविथं
 १० ति । १सवणपरंपराए १एयं भोजण कुविञ्चो दण्डवासिधाण
 राया । भणियमणेहिं । देव, मञ्चोत्तञ्चो एष दिद्वो, न उण
 १अन्हे जोइसिणो त्ति । पञ्चाइञ्चो णेहिं राया' । समागञ्चो
 जसादसपञ्चाथणनिमित्तं वञ्चुत्यामं राया' । भणिञ्चो
 य णेण सेट्टी । अञ्च, देव्यं एत्य अवरण्णइ, न उण
 ११ अन्हाण बुट्टी । ता अस्सं इमिणा नवसाएणं । एवंविहा
 देव्यपरिणइ त्ति' ।

एत्यन्तरंमि 'एयवदयरेणं पडिबुण्णत्ति एत्य बहवे
 पाणिणो' त्ति मुणिकण समागञ्चो भयत्रं ससणाणी देव-
 साङ्गसनेञ्चो अमरेसरो नाम गणइरो । तप्पहावेण महेस-

१ CE व ।

२ ACE om.

३ CE om

४ A अन्वेहि आसिच त्ति. D see m

५ D विवो, F om

६ A adds- उयारिड कुलिथाउ पाडमण्णवन्तो अरुणदेवा ।

रार्द्रं विचक्षिन्मो सोद्याणुवन्मो । अहो अउज्ज्वदंसणो भयवं
 पसन्तो तिथसपूदन्मो १ध । जाया धम्मसवणवुद्धी । कथं भय-
 वन्मो तिथसेहि उचियकरणिज्जं, सोहिन्मो धरणिभाण्मो,
 २वरिसियं गन्धोदयं, विमुक्कं कुसुमवरिसं, विउज्ज्वियं कस्यण-
 पणमं । उवविट्ठो तत्थ भयवं अमरेसरो, पत्युथा धम्मकहा । ३
 भणियं च णेण । भो भो देवाणुप्पिया, परिचयह मोहनिहं,
 जग्गेह धम्मजागरेणं, परिहरह पाणवहारए पावट्ठण्णे,
 अङ्गीकरेह खन्निपसुहे गुणे, उज्ज्जेह भाववेरियं पमायं ।
 पमायवसन्मो हि जौवो येवेण वि अणाधारदोसेण विवाय-
 दाहणाहं ४पभूयकालवेयणिज्जाहं बन्धेह कम्माहं, तच्चिवाएणं ५
 च पावेह सारीरमाणसे दुक्खे, जहा एस अरणदेवो देहणी
 थ । तन्मो नरवइपसुहेहि पुच्छिन्मो गणहरो । भयवं, किं
 कथमणेहिं । एत्यन्तरंमि साहियं भयवथा नाणसूरेण पुज्ज-
 कहियं कहाणयं । अहो एहमेत्तस्स वि दुक्कउत्तस्स ईरसो
 विवागो त्ति संविग्गा परिमा । ६मुच्छिन्मो अरणदेवो देहणी ७
 थ । सट्ठा चेयणा, समुप्पन्नं जाइसरणं, अवगन्मो संकिलेसो,
 आवडिन्मो सुहपरिणामो । भणियं च णेहिं । भयवं, एवमेयं,
 जं भयवथा आइहं ति । संभरिया अन्हेहिं ८पुज्जआहं ।
 पाविथा ९ जिणधम्मसोही १० । एवंविहा कम्मपरिणह त्ति

१ A त्ति, D adds त्ति sec. m.

२ CEF वरसियं ।

३ DF वज्जव. CE वज्जव ।

४ D adds एत्यन्तरंमि ।

५ CEF om पुज्ज. D i, marg.

६ F adds अचिन्तचित्तानधिकथा ।

- अवगथं अहृण्णाणं, समुप्यञ्जो संवेगो । ता पञ्चस्त्रिंशद्भिः भयवं
 अन्धाणामणसणं ति । अवणेहि जादृजराभरणरोगसोगभयं^१ ।
 भयवया भणियं । अणुह्रवमेथं इमाए अवत्याए । विसुह्र-
 पञ्चस्त्राणं हि अवणेह^२ भवपरंपरं, उष्णाएह दोग्गहं, चजेह
 १ सोग्गईए, साहेह सुरनरसुहाइं, अणेह परमनिष्णाणं । तन्नो
 नरवदसेट्टिसंमएण पञ्चस्त्रायमणसणं, अहिणन्दिओ षेहिं
 भयवं अमरेसरु । भणियं च षेहिं^३ । भयवं, सुसुह्रं षे
 माणसत्तणं, जत्य तुमं धम्मसारहो । विचिन्तकस्सपरिणाम-
 वसयाणं च जं किंचि वसणमेथं । ता आदसउ भयवं, किं
 १० अणेहिं कायस्सं ति । भयवया भणियं । कयं कायस्सं ।
 तहावि ^४कृतेह सम्भभावेसु दुक्कमूळं ममत्तं, भावेह निरवसे-
 सेसु जीवेसु परमपथकारणं मेत्तिं, ^५दुग्गहेह सुह्रभावेणं
 पुब्बदुक्कडाइं, वज्जमस्सेह तित्थयरपणीए नाणदंसणसरित्ते,
 चिन्नेह पमायवज्जणेण परमपथमरुवं ति । पडिस्सुयमणेहिं ।
 ११ पारहं च एयं जहायत्तीए ।

एत्यन्तरंमि संवेगमागएणं^१ जंपियं गरिन्देणं । भयवं,
 अह एहमेत्तस्स वि दुक्कउस्स ईदमो विवाओ, ता किं पुण
 अणुह्रविस्सन्ति एए उहामपमायवमथा अणवेत्थियकारिणी
 अन्धारिमा पाणिणी न्ति । भयवया भणियं । महाराथ,

१ CE = रोवणोने D pu m F = रामकोमो ।

२ CE = अरणेति ।

३ CDEF वेहिं ।

४ CE = कृतेह, D चिहेह ।

५ A दुग्गहेह ।

६ CE = ईदमावयव ।

ईदृशौ चैव एषा कक्षपरिणई, एहमेत्तपमाथजणियस्सु चैव
 एवमाइयं फलं; अहिययरसंचियस्सु उ तिरियनारएसुं ति ।
 तत्थ तिव्वाओ विडम्भणाओ 'पङ्कथकालाओ थ । तथवेस्काए
 य अं किंचि एयं ति । एएणं चैव कारणेणं जंपियं 'तिसोय-
 गुरुणा । सुहाहिल्लामिणा रतु चैवो वि वञ्जियव्वो पमाओ । १
 अवि य । भविकथव्वं विसं, संतप्पियव्वो वाहौ, कौल्लियव्वं
 जल्लणेणं, काथव्वा सत्तुसंगई, वमियव्वं^२ भुयङ्गेहिं; न उण
 काथव्वो पमाओ । इहसोयावगारिणो विसाई, उभय-
 लोयावगारी थ पमाओ न्ति । अविथ । पमाथशामत्यओ,
 महाराथ, परिच्चयन्ति जौवा सथत्थं, पथट्टन्ति सरहसमकज्जे, १०
 न जोएन्ति आयदं, न पेच्छन्ति पत्युयं,^३ न सुण्णिन्ति गुरु-
 ल्लाघवं, न वड्डमज्जन्ति गुरुं, न भावेन्ति सुहामियं । तओ
 थ ते वन्धिज्जण पावककथायादं विवाएण तेभिं नारयाइएसु
 परमासुइट्टाणेसु नत्थि तं किलेसट्टाणं, अं न पावेन्ति न्ति ।
 राइणा भणियं । भयवं, अत्थि उण कोइ उवाओ इमस्सु १५
 आशेविघस्सु^४ । भयवया भणियं । अत्थि । राइणा भणियं ।
 कौइसो । भयवया भणियं । सव्वारअपरिग्गहवाएण अरिक्त-
 मेत्तधणेहिं अप्पमाथाराइणं ति । अप्पमाओ हि नाम,
 महाराथ, एगन्थियं कक्षवाह्मिओसहं, अण्णिन्दियं सव्वलोए,
 आणन्धियं बुहाणं, सव्वस्सुं महाणभावस्सु, जिप्पसवाथं १०

१ D वड्डयं. CE वड्डयं । २ CEF लोयं, D pr. m.

३ CE add सच । ४ A तत्तं. F वत्त । ५ read आशेविघस्सु ?

- उभयलोएसुं, उष्णायणं मिच्छन्तस्स, संवडुणं नाणपरिणईए,
 जणयं अप्पमायादसयस्स, माहणं सयलकक्काणणं, निम्बन्तयं
 परमारोगसोक्खस्स । पडिवक्कापमाथा खु पाणिणो तयप्प-
 भूहमेव अप्पमायसामत्थेण 'पवडुमाणसंवेगा निरदयारसौल-
 १ थाए ख्वेन्ति महापमायसंघियादं कक्कादं, अभावसो निमित्तस्स
 न बन्धन्ति नवाइं । तसो य, देवाणप्पियथा, स्वविज्जण कक्का-
 जालं संपाविज्जण केवलं अपुणरागमणं जाइजरामरणरोग-
 भोगरहियं निरवमसुहसमेयं मोक्खमणुगच्छन्ति, न सेवन्ति
 ते पुणो पमायं ति । रादणा भणियं । भयवं. किञ्च पडि-
 १० वसो अप्पमासो एएहिं, जेण एहहमेत्तं पि पमायचेट्ठियं
 एएभिमेवं^१ परिणयं ति । भयवथा भणियं । मयाराय,
 पडिवक्को; किं तु विममा कक्कापरिणई; न अप्पमायमेत्तेण
 निरवसेसा खवीयद, अत्रि य अप्पमायादसणं; न पडिवक्को
 य एसो इमेहिं । अप्पमायमेत्तेण त्रि य खत्रियादं एवंविहाइं
 ११ 'वडुविहाइं वडुयादं एएहिं, क्विसो य पुणो वि एवंविह-
 दुसरियहेज्ज अपुवन्धो सेमकक्काणं', भावियं वीथं अप्प-
 मायादसयस्स । ता धक्काणि एयाणि । एहहमेत्तो चेव
 एएहिं एस किलेसो । असो चेव भणियं भयवथा विदय-
 संसारसोक्खसक्खेण । पदसमयमेव कायसो अप्पमासो, तिमं-
 १० सेण संभरियव्वाइं पुब्बदुक्कडाइं, संवेगादसएण निन्दियव्वाणि,

१ D य व० । १ CDE नेयं । ३ CE om.

४ A कक्कायाव, D कक्कायाव F कक्कायाव ।

अप्यथा विसृष्टविरहभावेण निवेदयन्वाणि गुरुणो, निम्बिद्य-
 प्येण कायम्बं विद्धिपुम्ब्यं पच्छित्तं । एवं विवक्तभूयविशिष्ट-
 सुहपरिणामनिन्दणादजक्षणदङ्गुणं कक्षबौथाणं अप्यमाथाद-
 सयसमुभूयसुहस्राणवणदवाणुप्यन्नाण वा न होद नियमेण
 विवागङ्गुरप्यसूरि, न उण सेमयाणं । ता एवं ववत्यिए पत्ते ।
 वि अप्यमाए पमायचेद्वियसंजायकक्षपरिणर्द अविहृद्ध त्ति ॥
 तन्त्रो पडिबुद्धो राया । १करावियं सव्वबन्धणविमोयणादयं
 उचियकरणिज्जं । पवन्नो पव्वज्जं मह जसादसमसेसरेहिं ।
 एयं च वरधरमायखिज्जण संजायपच्छायावो समागन्त्रो २से
 कउयचोरो । निम्बेयसारं भणियं च णेण । भयवं, पावकक्षो १०
 अहं । मए कयमिणं निसंसचरियं, नावेस्तिन्त्रो उभयलोय-
 साहारणो धम्मो, वड्डमन्निन्त्रो अहम्मो, दूमियं माणुसत्तणं,
 अत्तौकया दुक्कपरन्परा । ता किं दमिणा वयणमेत्तफलेणं
 वायावित्थरेणं । भयवं, अवस्समहं पाणे परिस्सएमि । ता
 एवं ववत्यिए जहाजुत्तमादससु त्ति । तन्त्रो दिन्नो भयवया ११
 उवन्नोगो, आहोदन्त्रो से नियमकरणाणवन्धो निच्छन्त्रो ।
 चिन्तियं च णेणं । न तीरए इमो अहिययरगुणभायणं
 काउं, १अक्कन्तो मोहपरमवन्धुणा सोएण, पण्डा सुद्धधीरया,
 समागयं लोहयसुन्दरत्तणं । ता इमं एत्थ पत्तयालं ति ।
 समासोखिज्जण साह्मिन्त्रो अणसणविहो । पडिवज्जं चोरेण १०

१ CE om. this sentence.

१ CE om. से कउय ।

अणसणं । दिक्षो से नमोक्षारो । पंडिच्छिभो चोरेण ।
 निन्दिभो बद्धविहं अण्णा । वन्दिभो भयवं । अहाउयस्काएणं
 च कासगभो अरुणदेवो देदणो 'य तद्धरो य, समुप्यकाणि
 सुरसोए^१ ॥ ता एवं ववदि ए अमाररजसंभाहणत्वं महासंगामो
 १ ति अमोहणमणुचिद्धियं भवया^२ । एवं सोऊण समुप्यक-
 चरणपरिणामेण भणियं सेणकुमारेण । भयवं, कुलपरिह-
 वामरिसिएणाणुचिद्धियमिणं, असुन्दरं च त्ति^३ अगयमि-
 थाणिं । सुभो "भयवभो मयासे इमस्स उवममोवाभो । ता
 किमञ्जेण ; अइ उचिभो अहं पव्वज्जाए, ता करेह अणुगहं,
 १० देह मम एयं ति । भयवया भणियं । साऊ, भो देवाणु-
 प्पिया, साऊ, सोहणमणुवमियं । हेभो सेव एष संमारो ।
 विवेगसंपन्नो गुरुगुणबद्धमाणि^४ त्ति उचिभो तुमं पव्वज्जाए ।
 ता कऊं संपाडेहि ममीहियं । पव्वद मणोरहाचसवज्जासणो
 अणिस्यया ॥ तभो कुमारेण भणिभो^५ अमच्चो । अज्ज, सुयं
 १५ तए भयवभो वयणमेयं । संपाडेमि अहमेयं किरियाए ।
 हियचित्तभो य मे तुमं^६ । ता अणुमससु तुमं ति । अम-
 च्चेण भणियं । अविग्घं देवस्स । किं तु विक्खवेमि^७ देव^८,
 अइ दिवसाणि इमिणा सेव समुदाचारेण अणुगहेउ मं

१ AF om.

२ F adds : सु चोरो पइमे रयरादि चउत्थे ति ।

३ D भयवया ।

४ DF असुन्दरपरियं ।

५ D adds च ।

६ D : चित्त ।

७ F adds चमरगुह ।

८ D adds ति ।

९ ACE om.

देवो । तत्रो परिचत्तमेव मए^१ यावज्जं । 'एमो वि चिर-
 थालोवउत्तो सुही होउ' त्ति चिन्तिऊण पडिस्सुथं कुमा-
 रेण । तत्रो द्वावियममञ्जेणाघोसणापुव्वथं महादाणं, करा-
 विथा अट्टाहिया महिमा, ठावित्रो रज्जे कुमारपुत्तो अमर-
 सेणो, अहिणन्दिथात्रो पयात्रो, सम्भाणिया मामन्ता, निउत्ता १
 महन्तया । तत्रो पसत्ये तिहिकरणमुज्जत्तजोए अणुकुलेणं
 सउणसंधाएणं पवयणवखिएणं^२ विहिएणा समं सन्निमईए
 अमरगुरुपसुहपहाणपरियणेण य पव्वइओ हरिसेणगुह-
 समीवे कुमारो ।

अइक्कन्तो कोइ कालो । अहिज्जियं सुत्तं, अवहारिओ १०
 तथत्तो, आसेविया किरिया । उचिओ जिणकप्पपडिवत्तीए
 त्ति अणुअविय गुरयणं वज्जमन्निओ तेण^३ अहाविहीए
 पडिवत्तो जिणकप्पं—कहं

^१तवेण सुत्तेण अत्येणं एगन्तेण बलेण य ।

तुल्लणा पच्चहा वुत्ता जिणकप्पं पडिवज्जओ ॥ ११

पढमा उवस्सथंमी वीया बाहिं तइया चउक्कंमि ।

सुअहरंमि चउत्वी तह पच्चमिया सुसाणंमि ॥—

^२एवमाइ तुल्लिऊणं अप्पाणं ॥

१ D adds वि ।

२ F पवयिएव ।

३ DF have instead of this passage ततो तुल्लिउमारओ । अयावयं
 चउत्ता । ४ CE om. both verses. D सुत्तेणं अत्येणं तवेअंतपलेव य ।

५ CE om., DF एवमाइ तुल्लया तुल्लिऊव अहाविहीए पडिवत्तो जिणकप्पं ।

तन्मो गामे ऽगरायं नगरे पञ्चराएण विहरमाणो अर-
 क्कन्ते पङ्कथकाले ससागन्धो कोलागमन्निवेसं । ठिन्धो एगत्य
 पडिमाए । दिट्ठो य भट्टरक्केणं करवयपुरिससहाएण परि-
 भमन्तेण विसेणेण दरक्तपुब्बकथकअदोसेण^१ । जाओ य से
 ५ कोवो । चिन्तियं च णेण । अओ मे पावपरिणई, पुणो वि
 एस दिट्ठो त्ति । अहवा सोहणमिणं, जओ एस एयाई
 मुक्काउओ विवित्तदेसट्ठिओ य । ता वावाएमि एयं पावककं,
 पूरेमि अत्तणो मणोरहे । अहवा न जुत्तमेएमिं नियमुक्क-
 उत्तयाण पुरओ वावायणं ति । ता पुणो वावाइस्सं ति ।
 १० चिन्तिऊण पयट्ठो तयासअदेवउल्लममौवं । मा विद्याणिसुत्ति
 'एएण वावाइयं' ति, न साहिउं नियपुरिसाणं गओ तया-
 सअमेवावासयामं देवउल्लं । येववेक्काए य अरक्कन्तो वाधरो,
 समागया रयणी । पसुत्तो देवउल्लपीडियाए विसेणो ।
 अड्डुरत्तसमए घेत्तूण मण्डलग्गं एक्कओ सेव गओ सेणमुणि-
 १५ वर^३समौवं । दिट्ठो य^४ णेणं ज्ञाणनिच्चल्लमणो मुणो ।
 १६ वियम्मिया से अरई, वड्डिओ मोहो, अवगया विधारणा,
 पक्कलिओ कोवाणलो, फुरियं दाहिणभुयाए, कड्डियं मण्ड-
 लग्गं, भणिओ य भयवं । अरे दुरायार, सुदिट्ठं जीवलोथं
 करेहि ; विवओ मंपयं मम हत्याओ । परमज्जाणट्ठियमणेण^१

१ DF add विविचतवसोमियदंओ वि य अभिवाउ वेच ।

२ D spells देउल्ल ।

३ D adds राउ

४ AF om.

५ DF insert तत्त ।

६ CE जोष instead of ट्ठिच ।

मायस्थियं भयवया । आयस्थियं च भयवभो गुणाणुराहणौए
 'खेत्तदेवयाए । कुविया एसा विसेणस्स । वाहियमणेण
 मण्डल्लग्गं भयवभो, अवरुडं खेत्तदेवयाए^१, यन्निभो एसो,
 भणिभो य णए । अहो ते पावककथा, अहो संकिलेभो,
 अहो अणञ्जत्तणं, अहो विवेयसुत्तया, जो एवं वासीचन्दण- ।
 कप्पस्स भयवभो वि एवं वत्तसि । ता गच्छ, अट्ठब्बो तुमं
 ति । 'भणिय उत्त्यन्निभो 'मदयं देवयाए' । तिच्चकसाभो-
 दएणं च अवगणित्ठण देवयाए वयणं पयट्ठो पुणो वि धाहउं^२
 भयवन्तं । 'तल्लप्पहारिभो देवयाए, विण्णिन्नइहियग्घारं
 निवडिभो धरणिवट्ठे, सुच्छिभो^३ वियणाए । 'भयवभो ।
 ओग्गहो' त्ति मंरुड्ढा देवया । आसामिभो सकरुणं, अव-
 णीभो ओग्गहाभो, सुक्को 'नेत्तण वणनिउत्तं । तिरोहिथा
 देवया । चिन्तियं च णेणं । अहो मे पावपरिणरं । कहं पुण
 न एस वावाहभो^४ । गहिभो अमरिसेण । भावियं रोह-
 ञ्जाणं । बद्धं नरयाउथं, पोमियं अभिणिवेसेण । अट्ठन्तो ।
 कोइ कालो । अन्नया विउत्ते परियणे वाहियमाणो कुहाए
 एगारं चैव वत्तमाणो 'वोप्पिलाडवीमञ्जयारंमि गिद्धाव-

१ A योस०, CE ०देवताए ।

२ CE ०देवभाए ।

३ D भणिकथ, CE भणित्ठं । ४ DF एसो । ५ A om., A inserts च ।

६ D inserts कुरियार । ७ D inserts तत् । ८ CE सुच्छिभो ।

९ CEF om.

१० F adds ति ।

११ CE योपि०, DF मुक्किला०, A ०नीर, ACEF कञ्जभावकि ।

दरुणनिमित्तं पिच्छसंपाथणञ्जएहि सवरेहिं पयम्पमाषो
 दीणविस्मरं वावाहञ्चो विशेषो । समुप्यञ्चो तमाभिहाणाए
 नरथपुठ्वीए बावीससागरोवमाऊ नारगो त्ति ॥

भयवं पि सेणाणगारो विहरिऊण मंजमुप्योएण
 ५ भाविऊण उवममसुहं काऊण संलेहणं वन्दिऊण वीथराए
 पडिवञ्जिऊणमणसणं 'काऊण 'सगंडसाहत्तं चाराहिऊण
 भावणाञ्चो चरऊण देहपञ्जरं समुप्यञ्चो नवमगेवेञ्जे एगतौ-
 ससागरोवमाऊ देवो त्ति ॥

+ + + +

वक्कायं अं भणियं सेणविसेणा उ पिप्पियसुय त्ति ।

गुणचन्दवाणमन्तरपत्तो एयं पवक्कामि ॥

॥ समत्तो सत्तमभवो ॥

॥ अट्टमो भवो ॥

अत्वि इहेव अम्होवे दीवे भारहे वाचे महामह-
 ल्लुत्तुभवणसिद्धरूपनिर्द्धरविरहमग्गा देवउल्लविहाराराम-
 संगथा निच्चुत्तवाणन्दपमुद्दयमहाजणा निवासो तिच्छयण-
 सिरीए निदरिसणं देवनयरोए विस्सकम्मविणिस्सिया^१
 अञ्जोन्ना नाम नयरी । औए उप्पत्ती विव स्यायस्सु आगरो ५
 विव विलासाणं कोसल्लपगरिसो विव पयावदस्स जल्लभूमौ
 विव विन्दयाणं विमुद्धसोलसमाचारो इत्थियाजणो । औए
 य गुणेगन्तपरक्खवाई^२ अच्चुयारचरिओ निवासो परमल्लओए
 पियंवओ पणइवग्गस्स संपाडओ ममीहियाणं पुरिसवग्गो
 त्ति । तीए य अइसदयपुम्पत्थिवचरिओ पयावसरिसपसा- १०
 यवसीकयसयलसत्त, रायसिरीए वि य अविउत्तो कित्तीए,
 नीईए वि य अविरहिओ दयाए, अच्चन्तपयाहियपीई^३
 मेत्तीबल्लो नाम राया । तस्स सयलन्तेउरप्पहाणा पउमावई
 नाम देवी । स इमीए मह विमयसुहमणुहविंसु त्ति ॥ इओ
 य सो नवमगेवेज्जयनिवासी देवो अहाउयं पाल्लिकण चुओ १५
 समाणो समुप्पओ पउमावईए कुष्िंसि । दिट्ठं च णाए
 सुमिण्णंमि तौए चेव रथणौए पहायसमयंमि विमलमहा-

१ A •विचिह्विवा । २ CDE चचहार. F चचदरे । ३ CE •रती ।

मल्लिपडि^१स्य^१ समद्वामिचं मल्लिणिसपडेणं विरायमाणं
 'विउडुकमल्लायरसिरीए हंसकारणउवचक्कवाओवसोहिचं झण-
 झणन्तेणं भमरजासेणं समन्निचं कप्पपायवराईए समासक-
 दिव्वोववणसोहिचं पणसमाणं पिव कल्लोसलीलाकरैहिं
 ५ महन्तं सरवरं वयणेणमुयरं पविसमाणं ति । पासिज्जणं^२ च
 तं सुहविउड्ढा एसा । साहिओ य तौए जहाविहिं दरयस्सु ।
 हरिसवसग्घवियपुलएणं भणिया य तेणं । सुन्दरि, सयल-
 नेइणीसरनरिन्दकमल्लाय^३रभोयलालसो महारायहंसो ते
 पुत्तो भविस्सुइ । पडिस्सुयं तीण । अहिययरं परितुड्ढा
 १० एसा । तओ मविसेमं तिवग्गसंपायणरयाण पत्तो पसूइ-
 समओ । तओ पसत्यतिहिकरणमुज्जत्तजोए सुहं सुहेणं
 पसूया एसा । दसदिमि उज्जोयन्तो सुकुमालपाणिपाओ
 जाओ से दारओ । निवेइओ रादणो सेत्तीबलस्सु पमोय-
 मञ्जूसाहिहाणाए सेडियाए, जहा 'महाराय, देवो पसमा-
 १५ वई दारयं पसूय' ति । परितुड्ढो राया । दिचं तौए
 पारिओसियं । करावियं बन्धणमोयणाइयं उचियकरणिज्जं ।
 हरिमिओ नयरिजणवओ । ऊमियाओ भवणेसु आणन्द-
 धयवडायाओ । कयाओ आययणेसु मणहरविसेसपूयाओ
 'पडत्ताइं च पइभवणेसु वज्जन्तेणं परमपमोयत्तरेणं गिज्ज-
 २० णेणं जसमङ्गलगेएणं नचन्तीहिं तइणरामाहिं पेण्णनीहिं

१ D पडवत्तं ।

२ A विउडु, D विउडु ।

३ DF om

४ DF 'राओ' ।

५ CEF पसताइं ।

सहरिसं बुद्धादिं पिप्पमाणपवरासवारं वडुमाणहस्यफलयादं
 उल्लासन्नेणं त्तरियसंघाएणं 'फलं पावेन्नेणं वेयाल्लियसमूहेणं
 अद्दुदारविच्छेद्दारं महापमोयपिसुणयादं 'वड्ढावणयादं ति ।
 उच्चियवेलाए थ सव्वभवणेहिंतो निग्गया नयरिजणवथा
 पयहा थ रायभवणसंसुहं । ते थ तहा पेच्छिज्जण हरिस- ५
 वसपयट्टपुल्लओ संभमाइसएण सहरिसनच्चन्तवारविलयासमेओ
 नयरिजणाभिसुहमेव निग्गओ राया । वड्ढाविओ पुत्तजम्म-
 म्मुदएणं नयरिजणवएहिं । भणिया थ राइणा । तुन्हाणं सेव
 एसा बुद्धिं ति । अहिणन्दिज्जण सब्रजमाणं पेच्छिज्जण तेसिं
 विच्छेद्दं सक्काणिज्जण जहोच्चियं^१ पविट्ठो सभवणंमि^२ । एवं १०
 च पइदिणं महन्तमाणन्दसोत्कमणुहवन्तस्स ममइच्छिओ
 पढममाओ । पइट्ठाविथं नामं दारयस्स 'उच्चिओ एथ एयस्स'
 कल्लिज्जण पियामहसन्तिथं गुणचन्दो ति । ओ थ विसिद्ध-
 पुल्लफलमणुहवन्तो पत्तो कुमारभावं । अच्चन्ताइसएण गहि-
 थाओ कलाओ । तं जहा । लेहं गणियं आल्लेरकं नहं गीयं १५
 बाइयं सरगयं पुत्तरगयं 'समताल्लं जूयं जणवायं 'होरा कव्वं
 दग्गमहिथं^३ अट्ठावयं^४ अअविही पाणविही मयणविही अज्जा
 पहेल्लिया^५ मागहिया गाहा गौइया सिलोगो मज्झित्यं

१ CEF पुष्पावेवेथं, पुष्पात्तुत्तयतां । १ D om. १ D •चियं ।

४ D •चति । ५ CE समताल्लित्तल्लं ६ D होरं ।

७ DE इवमहहिथं । ८ D चडां, A >6c. m. CE add पत्तिविह ।

९ A adds गाहा ।

- गन्धजुक्तौ आहरणविहो तरुणौपडिकम् इत्यौलक्षणं पुरिष-
 लक्षणं इयलक्षणं गयलक्षणं गोणलक्षणं कुक्कुडलक्षणं
 मेखदलक्षणं चक्रलक्षणं कृत्तलक्षणं 'दण्डलक्षणं अशि-
 लक्षणं मणिलक्षणं 'कागणिलक्षणं चमलक्षणं चन्द्रचरियं
 १ सूचरियं राज्जचरियं गहचरियं^२ सूयाकारं दूयाकारं
 विष्वागयं मन्तगयं "दृस्सुगयं संभवं चारं पडिचारं वृषं
 पडिवृषं खन्धावारमाणं नगरमाणं वत्युमाणं खन्धावारनिवेशं
 नगरनिवेशं वत्युनिवेशं ईमत्यं तत्तप्पवायं^३ आसखिलं
 इत्यिसिलं धणुवेयं चिरसवायं सुवसवायं मणिवायं धाडवायं
 १० "वाङ्गजुङ्गं दण्डजुङ्गं सुट्टिजुङ्गं अट्टिजुङ्गं जुङ्गं निजुङ्गं
 जुङ्गनिजुङ्गं सुत्तखेडुं वट्टखेडुं वण्णखेडुं मालियाखेडुं पत्त-
 खेडुं^४ कडयखेडुं^५ पयरखेडुं^६ मज्जीवं निज्जीवं
 सउणहयं चेति । सो य मंपत्तविषयपसङ्गसमओ वि आसख-
 याए सिद्धिभावस्स उवसन्तयाए किलिट्टकम्पुणो अथासपर-
 ११ याए कलाकलावमि अदंसणयाए कम्मगाहवपगरिसम्प
 विषयपसङ्गविमुहो तौए सेव नयरौए ओसियनन्दणवणेसु
 उज्जाणेषु कलाकलावभासतज्जिष्को आणन्दयन्तो गुरुपया-

१ A चङ्गव०, CE चङ्ग० ।

२ A कानिचि० ।

३ CE add विवाचपवसं जत्तापवसं नुट्टिभेदं चित्ताभेदं and read *मारं ।

४ D चङ्ग, F डङ्ग ।

५ CE add जलपरिमाणं चक्रपत्तपरिमाणं धूमिपरिमाणं ।

६ F *वाहवं शिखिचं : ७ D om = CE add चरिदुवं ।

८ A om.

१० A *ई, D *ई ।

११ D *चं ।

श्चियथाहं पूरयन्तो पणदमणोरहे संवद्धयन्तो भिष्यणसंघातं
अणुहवन्तो विषिट्टपुष्पफलाहं सुहं सुहेण अश्विवसद ॥

इओ य सो^१ विशेषजीवनारओ तओ नरथाओ उव्व-
ट्टिजण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तहाविहं किंपि
अणुट्ठाणं काजण समुप्पओ वेयडुपव्वए रहनेउरचक्कवाकउरे ५
नथरे विज्जाहरत्ताए त्ति^२ । कथं से नामं वाणमन्तरो त्ति ।
अइक्कन्तो कोइ कालो । अन्नया समागओ अओज्जातिलय-
भूयं मयणमन्दणं नाम उज्जाणं । दिट्ठो य णेण तंमि चेव
उज्जाणे आलेखविणोयमणुहवन्तो कुमारगुणचन्दो त्ति । तं
च दट्ठूण उदिसपावकओ अभाससामत्येणं अकुसलजोयस्स १०
गहिओ^३ परमारईए । चिन्तियं च णेणं । को उण एसो
मह दुक्कहेज । अहवा किमणेण^४ जाणिएणं ; वावाएमि एयं
दुराधारं ति । कसायकलुभियमई गओ तस्स समीवं । जाव
न चएति तस्सोग्गहं अइक्कमिउं, तओ चिन्तियमणेणं । इह-
ट्टिओ चेव अदिसमाणो विज्जासत्तोए भेसेमि भीषणसहेणं । १५
तओ सयमेव जोवियं परिच्चइस्सइ । कओ णेण वज्जप्पहार-
फुह्मन्गिरिसइभीषणो महाभेरवसहो । न संखुद्धो कुमारो ।
ईधि संखुद्धा वि विहभिज्जण^५ धीरविथा वयंसया । अश्चिय-
थरं कुविओ वाणमन्तरो । चिन्तियं च णेणं । अहो से
दुराधारस्स धीरथा. अहो अवज्जा ममोवरिं । ता दंसेमि २०

१ D om

२ A adds जाउ कालकमेणं ।

३ D परमार चरईए ।

४ D om.

५ D adda च ।

से अत्तणो परक्कमं, निवाडेमि एयं महत्तं कच्चणपायव^१ ।
 तन्नो णेण संबुल्लियङ्कुवङ्गो नौमंमयं चेव न हविस्सुहं ति ।
 सयरहमेव पाडिअो कच्चणपायवो । कुमारपुष्पहावेण
 निवडिअो अत्तय । न छिक्को वि मपरिवारो कुमारो ।
 ५. ^१दूमिअो वाणमन्नरो । चिन्तियं च णेणं । अहो से महा-
 पावस्सु सामत्यं ति । ^२अहिययरं मंक्लिट्ठो चिन्तेणं ।
 एत्यन्नरंमि कुअोइ ममागअो गमणरई नाम खेत्तवाण-
 वाणमन्नरो । तं च दट्टूण येवयाए सत्तस्स अप्पयाए विज्जा-
 बलस्स पलाणो विज्जाहरवाणमन्नरो । कुमारो वि उच्चि-
 १० समए पविट्ठो नयरिं ॥

इअो य उत्तरावहे विमए मङ्गल्ले पट्टणे मङ्गलयणो
 नाम राया । कन्निमई से भारिया । धूया य से रयणवई
 नाम । मा य क्वाइसएण सुणौण वि मणहारिणी कक्का-
 वियक्कणत्तेण अमरिमी अन्नकस्ययाण । तन्नो विमणा से
 १५ जणणी । न इमौए तिज्जयणे वि उच्चियपुरिसरयणं तक्केमि ।
 अहवा बज्जरयणभरिया भयवई मेइणो । ता निक्वावेमि
 ताव नियनिज्जणपुरिसेहिं, को उण इमौए क्वविज्जाणेहिं
 उच्चिअो, जअो आसअो से विवाहसमअो ति । चिन्तिज्जण
 पेसिया दिसेदिसें रायउत्तक्वविज्जाणपरियाणणनिमित्तं
 २० विथड्ढा नियपुरिमा । भणिया य एए । आणेयव्वा तुअेचि

१ A ओ and omits the two next sentences.

२ D दुमिड ।

३ D om.

रथणवईरुवजोगा^१ राथउत्तपडिच्छन्दथा कलाकोसलपिसु-
 णयं च किंचि अच्चभुयं^२ ति । [अं देवी आणवेह ति]^३
 गथा दिसोदिसं । दिट्ठा य षेहिं वइवे राथउत्ता, न उण
 रथणवईरुवजोग्ग ति । तहावि जे मणागं सुन्दरबरा, ते
 आलिहिथा तेहिं । गहियं च कलाकोसलपिसुणयं पत्त- ५
 ष्छेयाह । समागथा अन्ने अन्नोन्माउरिं । दिट्ठो य तेहिं
 राहावेहेण धणुब्बेयमभसन्तो गुणचन्दो । विन्दिया चित्तेण ।
 पविट्ठो नयरिं कुमारो । चिन्तियं च षेहिं । अहो से रुवं,
 अहो कलापगरिसो । सब्बहा अणुरुवो एस राथधूयाए ।
 किं तु न तौरए एयस्स संपुल्लपडिच्छन्दयाल्लिणं, विसेसओ १०
 सहदंषणंमि । जंपियं चित्तमदणा । अरे भूसणेय, दिट्ठं
 तए अच्चरियं । तेण भणियं । सुट्ठु दिट्ठं, किं तु विसल्लो
 अहं । चित्तमदणा भणियं । अरे केण कम्मेण । भूसणेण
 भणियं । असमत्यो^४ जेण देवीसंदेसयं संपाउउं । चित्तमदणा
 भणियं 'कहं विय' । भूसणेण भणियं । अरे कहमन्हेहिं १५
 एयस्स पडिच्छन्दओ लिहिउं तीरइ^५ ति । चित्तमदणा
 भणियं । अरे सब्बसाहारणो एस विमाओ, अक्खेणावि एस
 न तौरए चेव । भूसणेण भणियं । किं अन्हाण सेसचिन्ताए,
 जिउत्ता एत्थ अन्हे । चित्तमदणा भणियं । अरे उवसप्पन्ह

१ F adds एहेसु लिहिउव ।

२ A •ववतन्नेयाहयं and om. ति ।

३ CDEF om. passage in brackets.

४ ACE •आ ।

५ A om., D omits the four last sentences.

ताव एयं । 'तत्रो अणवरयदंसणेण रायधूयपडिच्छन्दयं पिव
 किंसिवाहणेण छिद्विस्सामो 'एयपडिच्छन्दयं ति । भूमणेण
 भणियं । जुत्तमेयं, ता कहं पुण एस दट्ठो न्ति । चित्त-
 मरुणा भणियं । अरे रयणवदरूवमभिलिद्विय चित्तयर-
 १ दारयववएसेण पेक्कासु एयं ति । भूमणेण भणियं । अरे
 साज्ज साज्ज, सोहणो एस उवाचो । एवं च कए समाणे
 'रायधूयाए उवरि केरिसो' एसो' न्ति एयं पि विक्कायं
 भविस्सइ न्ति । मन्निऊण पविट्ठा नयरिं । आलिद्विओ
 अद्विमयपडो । चेत्तूण तं गथा^१ कुमारभवणं भणियो थ
 १० पडिहारो । भो महापुरिस, चित्तयरदारथा अन्हे अत्थिणो
 कुमारदंसणस्स । पडिहारेण भणियं । सिट्ठह ताव तुन्हे^२,
 निवेएमि कुमारस्स । निवेदयं पडिहारेण । समारट्ठं च णेण,
 जहा पविस्सन्तु न्ति । पविट्ठा चित्तमरभूमणा । पणमिओ
 कुमारो । 'उवविसह' न्ति भणियमणेण । 'पसाओ' न्ति
 ११ भणिऊण उवविट्ठा एए ।

उवणोओ य अह पडो हरिमियवयणेहि तेहि सपणामं ।
 भणियं च देव अन्हे सङ्खउराओ इहं आया^३ ॥
 देवं गुणाण निक्कयं पणरियणवक्खलं च 'मुणिऊण ।
 ता अन्हे कयउवा जेहि तुमं अक्ख दिट्ठो मि ॥

१ A om.

२ D वयस्स ।

३ A कोरवा, CE कोरवी ।

४ CDE वविट्ठा ।

५ CEF तुम्हं

६ F इवावावा ।

७ ACEF कुणवव ।

सयलपुहईष्ट नाहो तं नरवर तहवि भणिमो एवं^१ ।
 अन्हाण तुमं नाहो निभरभत्तीपहावेणं ॥
 ता देव्हह आणत्तिं चित्तकलाए सगुणलवं अन्हे ।
 जाणामो परमेश्वर इय भणिउं लज्जिया जाया ॥
 अह तं दडूण पडं पीरभरिज्जन्तलोयणजुएण । ५
 भणियं गुणचन्द्रेणं अहो कलाकवगुणो तुभं^२ ॥
 जइ एस कलाए लवो ता संपुसा उ केरिसौ होइ ।
 सुन्दरअसंभवो सिय अओ-वरं^३ चित्तयमस्स ॥
 अन्हेहि अदिट्ठउब्बो अन्हेहि वि नूणमेत्य लोएहिं^४ ।
 एवंविहो सुकूवो रेहानासो न दिट्ठो त्ति ॥ १०
 जइ वि य रेहानासो पत्तेयं होइ सुन्दरो कहवि ।
 तहवि समुदायमोहा न एरिसी होइ अन्नस्स ॥
 एसा विसासनयणा दाहिणकरधरियरम्मसयवत्ता ।
 क्वि व्व मयणघरिणी चित्तगथा हरइ चित्ताइं ॥
 जइ पुण मणयसुरासुरलोएसु हविज्ज एरिसी कावि । १५
 विग्गहवई सुकूवा निज्जिय^५जयल्लच्छिलायसा ॥
 ता^६ नसिज्जण इमीए मयणो नियकज्जभारसुहामं ।
 ऐसाविणिज्जियजओ भुवणंमि सुवेज्ज वीसत्थो ॥
 ता अइसयकोसलं तुन्हाण इमं दडं महं चित्तं ।
 अहहरइ^७ अहियउब्बं निउणगुणा कं च न हरन्ति ॥ २०

१ DE एवं । २ D तुमं । ३ CE लोपरं, A लउपरं ।

४ CE लोचंमि । ५ A ०२६० । ६ AD विणिज्ज । ७ CE अदिट्ठ० ।

- एवं पर्यपिरंमौ^१ गुणचन्द्रे तेहि निउणपुरिसेहिं ।
 भणियं न एत्य अन्हं अइसयनिउणत्तणं नाह ॥
 अइसयनिउणत्तं पुण एत्यं सुण भयवञ्चो पयावइणो ।
 जेण अयसुन्दरमिणं लउहं रुवं विणिग्गवियं ॥
- ५ अहेहिं लिहियमेत्तं नरवर दट्टूण किमिह निउणत्तं ।
 अण्हाण रुवसोहं संपुणमणालिहन्ताणं ॥
 इय तच्चयणं सोउं हरिमियवयणेण तो कुमारेणं ।
 भणियं तुहेहिं कहिं एयं आलोइयं रुवं ॥
 संसारसारभूयं नयणमणणन्दधारयं^२ परमं ।
- १० तिउणयणविन्दयजणयं विहिणो वि अउव्वनिष्ठाणं^३ ।
 भणियं च तेहि नरवर सुण मङ्गलउरंमि गुणनिहाणंमि ।
 दरियारिमइणरई राया मङ्गलायणो नाम ॥
 तस्सेसा गुणखाणौ ओहामियतियमसुन्दरिविलासा ।
 धूया पाणवच्चिया रयणवई नाम नामेण ॥
- १५ अहेहिं वक्काहमहे दिट्ठा एम त्ति कण्ठया नाह ।
 नयराओ^४ निक्कमन्ती दिव्वं जग्गाणमारुढा ॥
 धरियधवलायवत्ता महियणपरिवारिया विमासञ्चो ।
 उव्वाणं गन्तमणा दाहिणकरं^५ निमित्तमयवत्ता ॥
 अहेहिं तओ लिहियं गेत्तं गन्तूणमइ पडं धेत्तुं ।
- २० लिहिया सुद्धमयञ्चो दंसणमणसञ्चरन्तोहिं ॥

१ MSS. अलि । २ CDE. अरिणं । ३ CE विष्ठाणं ।

४ A निष्ठा । ५ F अरियं ।

न य तौए सुन्दरत्तं रूवस्माराहित्यं इहहेहिं ।
 मजे न विस्मयस्यो वि अविताहं १तं समो लिहिउं ॥
 दहुं पि अं न नज्जर अवुहेहिं साहिउं१ च वायाए ।
 दिहुं पि चित्तयस्ये तं आराहिज्जए कह णु ॥
 सोऊण इमं वयणं गुणचन्दो मयणगोथरं पत्तो ।
 रायाणभावओ च्चिय आलम्बणपगरिमाओ य ॥
 गूहन्तेण तहावि य नियमागारमह१ अंपियं तेण ।
 भण भो वित्युयवुद्धी अस्सं पसिणोत्तरं किंवि ॥
 अं आणवेद देवो भणिउं परिओसविचसियच्छेण ।
 अणुसरिऊणमिणं तो पढियं पसिणोत्तरं तेण ॥ १०
 किं देत्ति कामिणीओ ? के हरपणया ? कुणन्ति किं भुयगा ? ।
 कं१ च मज्जेहि ससो धवलेद सिग्घमेवोवसहिऊण ? ॥
 भणियं कुमारेण ' नहंगणाभोयं ' । चित्तमदूणा भणियं ।
 अहो देवस्स लक्षणवेगो । कुमारेण भणियं । पढसु किंपि
 अस्सं ति । विसासवुद्धिणा पढियं । ११
 किं होद रत्तस वरं ? बुद्धिपसाएण को जणो जियद ? ।
 किं च कुणन्ती वाला नेउरसहं पयासेद ? ॥

ईसि विहसिऊण भणियं कुमारेण ' चक्कमन्ती ' । ' अहो
 अरसओ ' त्ति अंपियं भूसणेण । भणियं च णेण । देव, मए

१ F तच ।

१ D •थं, F पि ।

१ F मिच ।

१ AF किं. The metre in the fourth pāda is wrong.

वि किंपि पशिणोत्तरं चिन्तियमासि, तं सुणउ^१ देवो ।

कुमारेण भणियं 'पठसु' त्ति । पठियं भूसणेण ।

किं पियह^२? किं च गेणहह पठमं कमलसु^३? देह किं
रिवुणो^४ ? ।

भववज्जरमियं भण किं ? 'उवहसरं केरिसं वड्ढं ? ॥

- ४ 'दमदमहो का दिष्णइ परलोए' का दड्डा वाणरेण ?
कं जाइ वड्ढं ? अमियमहणंमि नड्डा सुरासुरा केरिसे व्व
दमदिसिञ्जत्ता ? किं इष्णइ मयलं चिय तेसोक्कं ? केरिसं
च अवईहि 'सया दाविज्जइ नियवयणं ? ॥

कुमारेण भणियं 'पुणो पठसु' त्ति । पठियं भूसणेण ।

- १० अणन्तरमेव लहिऊण भणियं कुमारेण । 'कण्णालंकारमण-
हरं सविसेसं'^५ । चित्तमइणा भणियं । अहो देवस्स वुड्ढि-
पगरिसो, जमेयं लड्ढं ति । देव, महन्तो एयस्स एत्य अहि-
माणो आसि, न लड्ढं च एयमस्सेणं । भूसणेण भणियं । अरे,
तुण्णं पि अज्ज अहिमाणो अवेइ । कुमारेण भणियं 'कहं
१५ विय' । भूसणेण भणियं । देव, एएण वि एवविहं सेव चिन्तियं ।
कुमारेण भणियं 'पठसु' त्ति । पठियं चित्तमइणा ।

१ D सुवउ ।

२ CE अरिचणं, F चिय रिवूणं ।

३ AD लप० ।

४ I have not been able to find the name of this metre. If we omit दमदमहो, the meaning of which is not clear, the rest consists of ४+४+११ gāṇas, the sixth gāṇa in each line being an amphibrachys. लड्ढं ५ D om.

५ viz. कं वासं कार मचररं सविसेसं. and कड्डा कड्डा रमचररं सविसे सं ।

के कठिणा गरिन्द ? का कमणा ? तेओ कासु सासओ ? ।
 उच्छू केरिस व्य ? के 'य अरहिया ? का उयहिगामिणौ ? ।
 के धणुपरसुनहरमायाविस^१ ... प्पहाणया जाणसु ॥

कुमारेण भणियं 'पुणो पढसु' त्ति । पढियं चित्तम-
 इणा । अणन्तरमेव लहिऊण भणियं कुमारेण । 'पत्थरा- ५
 मसौहासुरसप्पवराह्लावया'^४ । भूसणेण भणियं । अहो
 अक्खरीयं, नज्जइ देवेण चैव कियं ति । विन्दिथा चित्तमइ-
 भूसणा । भणिओ कुमारेण धणदेवाहिहाणो भण्डारिओ^५ ।
 भो धणदेव, देहि एयाण दीणारल्लखं ति । धणदेवेण
 भणियं । जं देवो आणवेइ । चिन्तियं च णेण । अहो १०
 सुद्धया कुमारस्स । अल्लखं दाणमेव नत्थि । नूणं न-याणइ
 एसो, किंपमाणो ल्लखो । ता इमं एत्थ पत्तयाल्लं । मंपाडेमि
 एयमेएसिं कुमारपुरओ चैव, जेण विन्नायल्लखमहापमाणो
 न^६ पुणो वि थेवकज्जे एवमाणवेइ त्ति । चिन्तिऊण आणा-
 विओ तेण तत्थेव दीणारल्लखो, पुञ्चिओ कुमारपुरओ । १५
 भणियं कुमारेण । भो धणदेव, किमेयं ति । धणदेवेण
 भणियं । देव, एसो मो दीणारल्लखो, जो पसाईकओ

१ Metre uncertain.

२ ? CE अयरहिया. D वयरयरहिया ।

३ The omitted passage reads in A वसविसय, in D वसमाव, in F माववस, in CE वल्लवसमाव ।

४ viz. पत्थरा मसौ इहा सुत्थप्यवरा वहा आवया, and पत्थ राम सोच चहुर
 वय वराव आवया । ५ CDE भण्डारिओ । ६ A has न after 'अहो' ।

दिवेष एएसिं चित्तचरदारयाणं । कुमारेण चिन्तितं ।
 हन्त किमेयं^१ अञ्ज संपयादंशणं । नूनं पभूओ खु एष
 एयस्स पडिहायद,^२ ता मं सुहित्तणेण किल पडिबोहिज्जण
 एयप्पथंसणेण नियत्तेह इमाओ सपरिगप्पथमहादाणाओ,
 १ "नेच्छद य मञ्ज संपयापरिद्वंसं" ति । अओ मूढया धण-
 देवस्स, अस्स एगन्तवञ्जे अणाणगामिए सह जीवेणं साहारणे
 अग्गितक्कराईणं पयाणमेत्तफले परमत्यओ अवयारकारए
 पयारन्तरेण थेत्ये वि पडिबन्धो त्ति । केत्तिओ वा एष
 लरको । न खलु एएण एत्थं पि जसो^३ एए वि^४ चित्तचर,
 १० दारया परिमिएण वि वएण^५ एयनिमित्तं पि 'असंकल्लेस-
 भाइणो ह्योत्ति । न य असंपयाणेणं अपरिद्वंसो संपयाए-
 अवि य पुल्लसंभारेण । खीणं य पुल्लसंभारे अदिक्खमाणा
 वि अन्नेमिं अपरिमुक्खमाणा वि अत्तणा गोविक्खमाणा वि
 पच्छन्ने रक्खिक्खमाणा वि महापयत्तेणं असंसयं न जायद ।
 १५ किं वा दाणपरिभोगरहियाए अणवयारिणोए उभयलोएसु
 ओहमणिज्जाए पण्डियज्जाणं अवित्तीकस्मारथमेत्ताए तत्त-
 चिन्तासु केवलाणत्यफलाए सल्लहा^६ 'मन्नामकप्पाए त्ति ।
 ता पडिबोह्दमं अहमिणं पत्यावेणं । इमं पुण एत्थ पत्त-

१ CE add ति । २ CE संपयादं, DE संपयादं, A संदरिभवं ।

३ A पडिहाद । ४ D वेच्छद । ५ D सवं । ६ D adds वि ।

७ CEF om. ८ DE add सुद्विबो हवन्ति । ९ D व सं ।

१० A संतासं, CEF संतासदं, D संतासदं, CE explain संथासमसं ।

शाकं, जमन्नमवि सखं एएसिं द्वावेमि; एसो वि एयस्स
 पड्डिमोहणोवाओ चोव त्ति । चिन्तिऊण भणियं च णेणं ।
 अज्जधणदेव, किनेसो सखो त्ति । धणदेवेण भणियं । देव,
 एसो त्ति । कुमारेण भणियं । अन्नं दोणहमेयमेत्तेणं; ता
 अन्नं पि देहि त्ति । धणदेवेण भणियं । अं देवो आणवेद । ५
 विन्धिया चित्तमदभूमणा, चिन्तियं च णेहिं 'अहो, उदारया
 'आसयस्स' । निवडिऊण चलणेसु नेयावियं नियमावासं ॥

एत्यन्तरंमि समागओ मज्झणहसमओ ः पठियं काक-
 निवेद्यएण ।

मज्झत्यो चिय पुरिसो होइ दढं उवरि सव्वञ्चोयस्स । १०

एवं कहयन्तो विद्य सूरु नहमज्झमारुढो ॥

वारविल्लामिणिसत्यो तुरियं देवस्स मज्जणनिमित्तं ।

इत्तुकत्तकणयकलसो मज्जणभूमिं समालियद ॥

एवं सोऊण उट्ठिओ कुमारो, गओ मज्जणभूमिं ।

मज्जिओ अणेगेहिं गन्धोदएहिं^१ । कयं करणिञ्जसेसं । १५

रयणवदसाहिलासो य ठिओ विचित्तसयणिञ्जे । चिन्तियं च

णेणं । अहो से ह्वं सङ्गायणनरिन्दधूयाए । कसया य एहा ।

ता अविदुहो संपओओ^२ इमीए त्ति । चिन्तयन्तस्स

समागया अत्यादयावेला । ठिओ अत्यादयाए । समागया

१ DF इयस्स. om. next sentence.

१ F अंधदणेहिं ।

२ AD संपच ।

- विद्यालवुद्धिष्यमुहा वयंसया । पत्युश्चो चिन्तयन्मविणोश्चो ।
 आशिहिश्रो कुमारेण सुविहन्तुज्जलेणं वक्ष्यकक्षेण चक्षिक्ख-
 माणेहिं गुक्षियावएहिं अणुक्खाए सुऊमरेहाए पयउदंसणेण
 निष्कुञ्जयविभाएणं विसुद्धाए वहुणाए उचिएणं भूसणकसावेणं
 १५ अहिणवनेहसुयत्तणेणं परोप्परं हासुप्फुक्खवद्धदिट्ठी आरूढ-
 पेक्खत्तणेणं लद्धिओचियनिवेसो विज्जाहरसंघाहओ ति ।
 एत्यन्तरंमि समागया चिन्तमदभूसणा । दिट्ठो य णेहिं
 'गुक्षियावावउग्गहत्थो तं चैव विज्जाहरसंघाउयं पुत्तोएमाणो
 कुमारो ति । पणमिऊण सह्रिमं भणियं च णेहिं । देव,
 १० किमेयं ति । तओ ईमि विहमियमणाहं 'निरूवेह तुभे
 सयमेव' ति भणिऊण समप्पिया चिन्तवट्ठिया । निरूविया
 चिन्तमदभूमणेहिं । निरूविया एए । भणियं च णेहिं । अहो
 देवस्स सव्वत्थ अप्पडिहयं परमेसरत्तणं । देव, अउम्मा एसा
 चिन्तयन्मविच्छिन्ती साहेइ विय नियभावं फुडवयणेहिं ।
 १५ चिन्तयन्मे देव दुक्करं भावाराहणं । पमंमन्ति य इणमेव एत्य
 आयरिया । अहिणवनेहसुयत्तणेण विय परोप्परं हासुप्फुक्ख-
 वद्धदिट्ठित्तणं तथा आरूढपेक्खत्तणेण विय लद्धिओचिय-
 निवेसयं च एत्य अमाहियं पि देव जाणन्ति वाक्खया वि,
 किमङ्ग पुण इयरे जणा । एवं च देव चिन्तयत्ये पडिक्खइ ।
 १० जहा विणा चरियाइणा^० अहियारेण जहा कर्हचि किस्स

१ DE सक्षिक्खिहिसचिन्तवट्ठियावावउग्गहत्थो ;

१ CE explain

‘आरिषयभावजुत्तं चित्तयस्यं निष्कञ्जर, तारिषयभावसंपत्ती
नियमेण चित्तयारिणो । ता देव, आसन्नो देवस्स पियदंसणेणं
ईदसो भावो त्ति निवेदयं देवस्स । ईसि विहसियं कुमारेण ॥

एत्यन्तरंमि समागन्नो संज्ञासमन्नो । पडियं कालनिवे-
यएण ।

संज्ञाप्र वड्डुरान्नो व्य दिणयरो तुरियमत्यसिहरंमि ।

संज्ञेयट्ठाणं पिव सुरगिरिगुञ्जं^१ समल्लियइ ॥

वित्थरइ कुसुमगन्धो^२ ‘अणहं दिक्कन्ति’^३ मङ्गलपईवा ।

पूरुञ्जर रइणाहो रामाहिं रमणभवणेषु ॥

एथमायसिज्जण ‘गुरुचलणवन्दणाममन्नो’ त्ति उट्ठिन्नो १०
कुमारो, गन्नो जणणिजणयाण सयामं । वन्दिया तेसिं चलणा ।
वड्डमल्लिन्नो णेहि । ठिन्नो कंचि कालं गुरुसमीवे । उच्चिय-
समएणं च गन्नो वासणेहं । अणुसरन्तस्स रयणवईरूवं वोल्लिए
उच्चियसमए समागया निहा । पहायसमए दिट्ठो णेण
सुमिणन्नो । जहा किल उवणौया नेणावि सोमरूवेण दिक्ख- १५
कुसुममाला । भणियं च णेण । अहिमया एसा कुमारस्स ;
ता गिणहउ इमं कुमारो । गहिया य णेण, घेत्तूण निहिया
कण्ठदेसे ।

एत्यन्तरंमि पहायाइं ‘पाहाउयत्तराइं । विउड्डो कुमारो ।
पडियं कालनिवेयएणं ।

११

१ A आरिंसं ।

२ F चित्तमधि ।

३ CEF सुरतवज्जुं ।

४ D अहसंदि० ।

५ A संमसप० ।

६ D प० ।

अहं निष्ठासिद्यतिमिरो विभोद्यविज्जराण सङ्गवाद्याण ।

संगमकरणेक्षरसो विद्यम्भिओ अरुणकिरणोहो ॥

पविद्यसिद्यकमलवथणा मज्जघरगुञ्जन्तवद्भुसंगीथा ।

पवणधुयपत्तहत्या^१ जाया सुहदंशणा नलिणी ॥

५. एयं सोऊण हरिसिओ चित्तेण । चिन्तियं च लेण ।

भविद्यब्बं रथणवईलाहेण । न एस सुमिणओ अन्नहा परि-

णमह, उववूहिओ^२ पाहाउयत्तरेणं, नियमिओ मङ्गलसदेहिं,

पहाए य दिट्ठो । ता आसन्नफलेण इमिणा होयब्बं ति ।

चिन्तिऊण उट्ठिओ मयणीयाओ, कथं गुहचलणवन्दणार

१०. आवस्सयं । ठिओ अत्याइयाए । समागया विद्यालवुद्धिप्पमुष्ठा

वथंसथा । समारद्धा गूढसउत्थयगोट्ठी । पठियं विद्याल-

वुद्धिणा ।

सुरयमणस्स रइहरे नियम्भभमिरं वड्ढ धुयकरग्गा ।

तय्क्खणवुत्तविवाहा

१५. कुमारेण भणियं । पुणो पठसु न्ति । पठियं विद्याल-

वुद्धिणा । तओ कुमारेण ईमि विहमिऊण भणियं ।

वरयस्स करं निवारेइ ॥

विद्यालवुद्धिणा भणियं । अहो देवेण लड्ढं ति । चित्त-

मइणा पठियं ।

२०. भावियरइमाररसा समानिउं मुक्खवइलसिह्वारा ।

न तरह विवरीघरयं

कुमारेण भणियं । पुणो पठसु त्ति । पठियं चित्तमरुणा ।

खड्डं कुमारेण । भणियं च णेण ।

णियंभभाराखसा सामा ॥

भूसणेण पठियं ।

विउल्लंमि मउल्लियच्छी घणवीसभस्स सामली^१ सुदरं ।

विवरीयसुरयसुहिया

कुमारेण भणियं । पुणो पठसु त्ति । पठियं भूसणेण ।

खड्डं कुमारेणं । भणियं च णेण ।

वोममह उरंमि रमणस्स ॥

एवं च जाव कंचि वेळं चिट्ठन्ति, तावागन्नुण निवेइयं पडिहारेण । कुमार, आसपरिवाहणनिमित्तं वाइयालिं^१ पडट्टो देवो कुमारं सहावेइ त्ति । कुमारेण भणियं । जं ताओ आणवेइ त्ति^२ । उट्टिऊण परियणससेओ निग्गओ भवणाओ^३ । आरूढो जच्चवोक्काहं; मिल्लिओ रायमग्गे नरवइस्स, गओ^४ वाइयालिं^५ । वाइिया बइवे 'वल्लीयत्तुइक्कवक्कराइया आसा । उचियसमएण पविट्टो नयरिं । कयं करणिज्जसेसं । एवं च विमिड्डविणोएण सह चित्तमइभूसणेहिं अइच्छिया कइवि दियहा । असइया य काऊण रयणवईक्कवगुणकित्तणं निभइक्कपुट्टापराहीणयाए असन्तल्लाससेणं तौए दंसणंमि^६ ।

१ D सामली; AF सामिनी ।

२ AF वाचि० ।

३ AF om

४ A वेवाओ ।

५ AF वाचि० ।

६ CDEF वल्लोच ।

‘एवं पि ताव पेष्कामि’ न्ति समत्पिऊण^१ निययद्वियएणं
समालिहिया चित्तवट्टियाए रयणवई । पुणोइया विणेइसां
अण्णिससोयणेण, लिहिया य हिट्ठे^२ गाहा ।

द्वियए वि ठियं बासं पेष्कए दिट्ठं पि चित्तयथांमि ।

५ इष्कए तहावि दट्ठं समूसुओ अन्नरप्पा मे ॥

एत्यन्तरंमि समागया चित्तमइभुसणा । ‘कुमारवत्तए’
न्ति न धरिया पडिहारेण । पविट्ठा कुमारममीवं । दिट्ठा
चित्तवट्टिया । ‘देव, किमेयं’ ति जंपियमणेहिं । ईसि
३ इमिऊण भणियं कुमारेण । तुथां^४ वयपडिष्कन्दयालिहणं
१० ति । तेहिं भणियं । देव, महापसाओ न्ति । तओ घेत्तूण
निह्विया चित्तवट्टिया । विह्विया एए । वाचिया गाहा ।
चिन्तियं च णेहिं । धन्ना खु मा रायधूया, जा कुमारे-
णावि एवं वज्जमन्निज्जद । अहवा किमेत्य अष्करियं,
विसओ खु मा एवंविहाए वज्जमाणणाए । ता इमं एत्य
१५ पत्तयासं, जं मिग्घमेव एयं देवोए निवेइज्जद न्ति
चिन्तिऊण भणियं चित्तमइण्णा । देव, अउओ एम पडि-
ष्कन्दओ । अहो इयमेत्य अष्करियं, जमदिट्ठं पि नाम
एवमारोहिज्जद । भुसणेण भणियं । देव, एरिसा सेव मा
रायधूया, न किंचि अन्नारिमं । धन्ना य मा, जा देवेण
२० एवं वज्जमन्निज्जद ।

१ CE समारप्पिउण ।

२ CEF देइओ ।

३ F वि० ।

४ CE अच०, DF इय० ; perhaps भुष० ? ।

एत्यन्तरंमि पविट्टो पडिहारो । भणियं च णेण ।
 कुमार, समागन्त्रो देवधन्तिओ विस्सुभूर्दे नाम गन्धर्व्विओ
 कुमारदंसणसुहमणुहविउमिच्छद्^१ । कुमारेण भणियं 'पवि-
 सड त्ति । गन्त्रो पडिहारो । पविट्टो विस्सुभूर्दे । पणमि-
 ज्जण कुमारं भणियं च णेण । देवो आणवेद् ।^२ "अत्थि ५
 अन्धाणं पत्युए गन्धर्व्ववियारे मरे विष्ममो त्ति; ^३तमा-
 गन्तणमवणेउ कुमारो" । तन्त्रो ईसि विहसिज्जण जंपियं
 कुमारेण । अहो तायस्स अरुच्चंमि बड्डमाणो । विस्सुभूर्देणा
 भणियं । कुमार, गुणा एत्थ बड्डमाणहेयवो, न अरुच्चमेत्तं ।
 चित्तमद्भूसणेहिं भणियं । एवमेथं^४, सयल्लगुणपगरिसो १०
 कुमारो त्ति । तन्त्रो 'जं ताओ आणवेद्' त्ति भणिज्जण
 उट्ठिओ कुमारो, गन्त्रो नरिन्दभवणं ।

इथरे वि चित्तमद्भूसणा विन्दिया कुमारविष्णाणादस-
 एण गया सभवणं । भणिओ थ चित्तमर्दे भूसणेण । अरे
 चित्तमद्, संपन्नमन्धाण समौहियं । ता इमं एत्थ पत्तयात्तं । १५
 आसिहिज्जण जहाविष्णाणविष्णेण कुमाररूवं अरुच्चसिज्जण
 कुमारस्स दुयं गच्छन्द्, जेण दट्टूण कुमाररूवाइसयं चिय
 इमस्स विष्णाणादसयं ^५च देवी लज्जं संजोएद् रायधूयं
 कुमारेण सह^६ । एवं च कए समाणे सा सेव रायधूया
 सयल्लगुणसंजुया महादेवो संजायद् त्ति । चित्तमद्दणा १०

१ F adds त्ति ।

२ D inserts ता ।

३ D corrects this in सवसथं ।

४ ACEF om.

५ CEF om

- भणियं । अरे भूसणय, मंसिऊण कुमारस्स गच्छन्ताणं को दोसो त्ति । भूसण्णेण भणियं । अरे पत्युयविघाओ, जओ न पेसेह लळं अहे कुमारो त्ति । चित्तमइणा भणियं । अरे अत्थि एयं, ता एवं करेह । आलिहिओ कुमारो ।
- १ तओ घेत्तूण तं कुमारालिहियचित्तवट्ठियादुयं^१ च घेत्तूण निग्गया अओज्जाओ । गया कालक्कमेण सङ्खउरं ।^२पविट्ठा निथयभवणेषु । वीयदियहे य गया देवीभरणं । दिट्ठा^३ णेहिं देवी । माहिओ^४ धणुव्वेयगुणाइओ^५ गन्धव्वसर-मंसयावणोयणपञ्चवसाणो मयल्लवुत्तन्नो । दंसिओ से कुमारो
- १० कुमारालिहियचित्तवट्ठियादुयं च ।^६तओ मपरिओसं निरु-विऊण कुमाररूवं कल्लाकोसल्लं च परितुट्ठा एमा । द्वाविथं चित्तमइभूसणाण पारिओमियं ।^७निरुत्तिओ कुमारो देवीए । चिन्तियं च णए । अहो से रूवमंपया, अहो अव-त्याणगइओ मंठाणविसेमो । तओ अइमयकोउएण^८अजाय-
- ११ संतोसाए कुमारदंसणस्स निरुत्तिवाओ^९ "अजाओ^{१०} वि-चित्तवट्ठियाओ । 'अहो से रूवपगरिमाणरूवो विक्काणपग-रिसो' त्ति विन्दिया देवी । वाचिथा य णए मा धूष-पडिअन्दयहेट्ठओ कुमारलिहिया गाहा । हरिमिया

१ F° चित्तवट्ठियं । १ CEF om. the next two sentences, D i. marg.

२ D adds च । ३ CEF om., D i. marg.

४ CEF om. all down to परितुट्ठा । (A adds पुओ वि ।

५ A संजाय०. D see. manu । ६ A om.

चिन्तेण । चिन्तियं च तौए । धन्ना खु मे धूया, जा
कुमारेण एवमहिलसौयद^१ । पेसिओ य णाए मयणमञ्जुया-
इत्यमि कुमारपडिच्छन्दओ रयणवईए । भणिया च एसा ।
इसा, भणाहि मे जायं, जहा लळं एयं सिस्केहि । गया
मयणमञ्जुया । दिट्ठा रयणवई । उवणीया चित्तवट्टिया । ५
भणियं रयणवईए । ^१इस्से किमेयं ति । तौए भणियं ।
भट्टिदारिए, पेसिओ खु एस पडिच्छन्दओ देवीए, आणत्तं
च तौए, जहा लळं सिस्काहि एयं ति । रयणवईए भणियं ।
इसा, को उण एस आत्तिहिओ । मयणमञ्जुयाए^२ भणियं ।
न-याणामि निस्संसयं । एत्तियं पुण तक्केमि, एस भयवं १०
पुरन्दरो । रयणवईए भणियं । इसा, सइस्ससोयणदूमिओ
खु एसो सुणीयद । मयणमञ्जुयाए भणियं । जइ एवं, ता
नारायणो । रयणवईए भणियं । इसा, सो वि न एवं
कणयावयायच्छवी । जइ एवं, ता सव्वजणमणाणन्ददारी^३
चन्दो । रयणवईए भणियं । इसा, न सो वि एवं १५
निक्कलङ्को । मयणमञ्जुयाए भणियं । ता कामदेवो भवि-
स्सइ । रयणवईए भणियं । इसा, कुओ उ तस्स वि ^४उ
इरउंकारउयवइसिहापयं गयस्स ईइसो लायल्लसोहावयारो ।
मयणमञ्जुयाए भणियं । जइ एवं, ता सयमेव निरुवेउ

१ A •सिन्दर ति ।

१ DF संत ।

२ CE spell here and afterwards •संजुया. F •संजुया ।

३ AF •चारी ।

४ CEF om.

भट्टिदारिया । तन्नो चिरं निष्णादन्नो रयणवर्दे । भणियं
 च णाए । इत्था, तक्केमि एस माणसो । जन्नो पवडुमाण-
 वयविसेसस्स पुव्वरूवं पिव इमं सख्कीयद, अवट्टियवय-
 विसेसा^१ य अमाणसा । तद्दा निसेमोच्चियं इमस्स निद्धं
 १५ लोयणजुयलं, अणिमिसं च एयममाणसाणं । मयणमञ्जुयाए
 भणियं । सुट्टु जाणियं भट्टिदारियाए । एवमेयं, न संदेहो
 त्ति । अहं पुण तक्केमि, भट्टिदारियाए चेव एसो वरो
 भविस्सुद ॥ एत्यन्तरंमि नियकज्जसंगयं जंपियं सिद्धाएस-
 पुरोहिणण । को एत्य संदेहो, असंसयं भविस्सुद । एयं
 १० सोज्जण हरिसिया रयणवर्दे । भणियं मयणमञ्जुयाए
 भट्टिदारियाए सुयं मिद्धाएसवयणं । तन्नो हरिसपराह्ठीण-
 याए ईसि विहमिज्जणं^२ वज्जमसिज्जण तीए वयणं समारद्धा
 पुलोदउं । भणिया य चित्तसुन्दरी । इत्था, उवणेहि मे
 चित्तवट्ठियं वट्ठियासमुग्गयं च, जेण संपाडेमि अम्भाए सासणं
 १५ ति । 'जं भट्टिदारिया आणवेद' त्ति जंपिज्जण संपाडिय-
 मिणं चित्तसुन्दरीए । समारद्धा समालिहिउं । तन्नो मइया
 अहिणिवेसेण निरुविउं पुणो पुणो तद्दाकवो चेवाल्लिहिन्नो
 तीए पडिच्छन्दन्नो । भणिया य मयणमञ्जुया^३ । इत्था, उव-
 णेहि एयमम्भाए, भणाहि य अन्नं 'किसेस आराहिन्नो न व'

१ CDE •वेत्तो । २ CEF add ति । ३ A •एव वयवकमवेव ।

४ CEF also spell here and below •संजुण ।

त्ति । मयणमञ्जुयाए भणियं । जं भट्टिदारिया चाणवेद ।
 गया मयणमञ्जुया । विज्जन्ता य णाए देवी । भट्टिणि, भट्टि-
 दारिया रयणवर्दे विज्जवेद 'निरूवेह एयं चित्तपडिच्छन्दयं,
 किमेष आराहिओ न व' त्ति । समप्पिया चित्तवट्टिया,
 गहिया देवीए । निरूविज्जण चिन्तियमिमीए । अहो मे
 धूयाए चित्तयक्कचउरत्तणं । 'ओहणयरो खु एसो पडि-
 च्छन्दयाओ । आणाविद्या य णाए कुमारलिहिया रयण-
 वदचित्तवट्टिया, आमञ्जीकथा कुमारपडिच्छन्दस्स, जाव
 'अञ्जन्ताणरूवं मिज्जणयं' ति हरिसिया देवी । भणियं च
 णाए । हत्ता मयणमञ्जुए, भणाहि मे जायं, जहा सुट्टु १०
 आराहिओ; अञ्जं च, सब्बकालमेव तुमं एयाराहणपरा
 हवेज्जसु^१ त्ति; एयं च ते पारिओसियं, तुमं पि एएण एवं
 चेवाराहिय त्ति; निरूवेहि एयस्स चित्तकोमञ्जं ति ।
 भणिज्जण समप्पियं से चित्तवट्टियादयं । 'जं मए वियप्पियं,
 तं तह' त्ति हरिसिया मयणमञ्जुया । गया रयणवर्दे- १५
 समीवं । भणियं च णाए । भट्टिदारिए, परितुट्ठा ते देवी;
 भणियं च णाए, जहा सुट्टु आराहिओ त्ति । पेसियं च ते
 पारिओसियं । तं पुण न अञ्जपारिओसियप्पदाणमन्तरेण
 समप्पिउं^१ जुज्जइ । रयणवर्देए भणियं । हत्ता, देस्सामि ते
 पारिओसियं । पेस्सामि ताव, किं पुण अन्वाए पेसियं १०

पारिश्रोत्रियं । मयणमञ्जुयाए भणियं । जं भट्टिदारिया
 आणवेद । उवणीया से कुमारलिहिया चित्तवट्टिया ।
 दिट्ठा रयणवईए^१ । चिन्तियं च णाए । हन्त अहं पिव
 एत्थ आलिहिय त्ति । भणियं च णाए । हला मयण-
 मञ्जुए, किमेयं ति । तौए भणियं । भट्टिदारिए, देवीए
 अहा सुट्ठु आराहिसं त्ति आणवेऊण इमं आणन्तं ; “अस्स
 च, सव्वकालमेव तुमं एयाराहणपरा हवेज्जासु” त्ति ;
 एयं च ते परिश्रोत्रियं ; तुमं पि एएण एवं सेवाराहिय
 त्ति निरुवेहि एयस्स^२ चित्तकोमलं ति,” तथा जं मए
 तत्कियं, ‘भट्टिदारियाए एमो वरो हविस्सइ,’ तं तह त्ति
 तक्केमि । तओ अचन्तसाहिलासं पुणो चित्तपदगिई^३
 पुल्लोइय वाचिऊण य गहं हरिमवसुव्वेणपुल्लयाए जंपियं
 रयणवईए । हला मयणमञ्जुए, किमहं एमा आलिहिय
 त्ति । अणुहरइ चित्तपदगिई^४ । तओ अचन्तं निरुविऊण
 भणियं मयणमञ्जुयाए । सुट्ठु अणुहरइ त्ति । न नण्णइ,
 किं भट्टिदारिया आलिहिया, किं वा भट्टिदारियाए सेव
 एत्थं पंडिचिम्म संकन्त ति । तओ हरिमिया रयणवई ।
 भणियं च णाए । को उण एमो भविस्सइ । मयणमञ्जु-
 याए भणियं । तक्केमि, कोइ महाणभावो भट्टिदारिया-

१ A adds निरुविहिया च दिट्ठु उव्वणलोययाए चित्तवट्टियादुयं ।

२ CE हवेज्जासि ।

३ ACE om. चित्त ।

४ D चित्तपदगिई ।

५ AF उपवई, D चित्तपदचिचिद्वती ।

णुराई मयणकलारयणायरो रायउत्तो भविस्सइ । रयण-
 वईए भणियं । हखा, न कयइ अहमणेण दिट्ठा, ता कइ
 ममाणुराइ त्ति । मयणमञ्जुयाए भणियं । भट्टिदारिए,
 तद्धेमि, तुमं पि इमिणा एमेव चित्तयणगया दिट्ठ त्ति ।
 रयणवईए भणियं । हखा, किं चित्तयणगयदिट्ठाए वि
 ञ्णुराओ होइ । मयणमञ्जुयाए भणियं । होइ आगि-
 इविसेसओ, न उण सव्वत्य । रयणवईए भणियं । कइ
 विय । मयणमञ्जुयाए भणियं । जहा भट्टिदारियाए
 इमंमि । तओ ईमि विहमिऊण नौसमियमिमौए । मयण-
 मञ्जुयाए भणियं । सामिण, मा संतप्प । 'अवस्सं'^१
 सामिणो इमिणा संजुज्जइ' त्ति साहेइ विय मे हियदं ।
 रयणवईए चिन्तियं । 'कुओ' मे 'एत्तिया भागधेया ।
 दुल्लहो खु चिन्तामणी मन्दउष्ण । एत्यन्तरंमि फुरियं
 से वामलोयणेणं, आयखिओ पुष्पाहघोषो । परिउट्ठा
 चित्तेणं । चिन्तियं च णाए । अवि नाम एयमवि एवं^२ १५
 हवेज्ज त्ति ॥ एत्यन्तरंमि ममागया पियमेत्तियाहहाणा^३
 सेडी । भणियं च णाए । भट्टिदारिए, देवौ आणवेइ,
 जहा 'आसजा भोयणवेसा, ता आवस्सथं करेहि' त्ति ।
 तओ 'जं अम्मा आणवेइ' त्ति भणिऊण कुमारमणसरणी

१ MSS कओ ।

२ D transposes.

३ AD एवं ।

४ F नाम ।

उट्टिया रथणवई । कयं गुरुदेवाहयं निश्चयम् । भुक्तं च
 विहिणा । गहिओ कुमारपडिच्छन्दओ । अहो सोहणो
 अङ्गविस्वासो, मणोहरा धीरललितययासलोणा दिट्ठौ । अदण्ण-
 गम्भो भावो, अच्चुयारं सत्तं, गम्भीरगरुओ अवत्याणो ।
 ५ अहो ईदसो वि पुरिसविसेसो इवद त्ति अच्चरियं ।
 एवं च कुमारगुणक्किन्तणपराए अदक्कन्ता कइवि वासरा ॥

इओ य तच्चिन्तवट्टियादंसणविणोएण कुमारगुणचन्दस्स
 वि एवमेव त्ति । विस्साओ य एस वदयरो कुओइ
 मेत्तीबलेण । 'उच्चिया चैव मङ्गायणनरिन्दधूया कुमारस्स'
 १० त्ति चिन्तिऊण पेमिया तेण तौए पहाणकोमक्कियममेया
 पहाणवरगा ।

इओ य कुमारपडिच्छन्दयमेत्तदंसणपरा 'न एयमन्त-
 रेण अणुवन्धो 'मुणियद' त्ति उच्चिग्गा रथणवई । परिचत्त-
 मिमौए रायकण्णगोचियं करणिकं । समद्धामिया अरईए,
 १५ गहिथा रणरणएणं. अङ्गीकथा सुक्कयाए, पडिवस्सा विथा-
 रेहिं. ओत्थया मयणअरण । तओ भा 'मौमं मे दुक्कद'
 त्ति साहिऊण सहियणत्त उवगया सयणिकं । तत्थ उण
 पवडुमाणए विरिक्कियाए अणवरदमुत्तमाणेणमङ्गणं आप-
 णुएहिं गण्डपासेहिं बप्फपञ्जाउलाए दिट्ठीए अलद्धामास-
 २० वीसम्भं जाव थेवं वेसं चिट्ठद, ताव हरिसवसुप्फुल्लोथणा

समागया मयणमञ्जुया । भणियं च णाए । भट्टिदारिए,
 चिरं जीवसु न्ति । पुष्ठा ते मणोरहा । जं मए तक्कियं,
 तं तथेव जायं ति । रयणवर्देण भणियं । हला, किं तयं
 तक्कियं, किं वा तथेव जाय ति । मयणमञ्जुयाए भणियं ।
 भट्टिदारिए. एयं तक्कियं, जहा एसो चित्तपडिच्छन्दओ ५
 भट्टिदारियाए चेव वरो भविस्सुद न्ति । जाव तं तथेव
 जायं ति । तओ कडिसुत्तयं दाऊण भणियं रयणवर्देए
 'हला. कहं विय' । मयणमञ्जुयाए भणियं । सुण ।
 अत्थि अहं दओ भट्टिदारियासमोवाओ देवौसयामं गया,
 जाव पप्फुअवयणपङ्कया सह चित्तमदभूमणेहिं मन्तयन्तो १०
 दिट्ठा मए देवौ । भणिय च णाए । हला मयणमञ्जुए,
 भणाहि मे जायं रयणवर्दं, जहा 'पुष्ठा मे मणोरहा तुह
 भागधेएहिं, दिक्खा तुमं पणयपत्यणामहग्घं अओञ्जामा-
 मिणो महारायमेत्तौवल्लसुयस्स कुमारगणचन्दस्स' । रयण-
 वर्देए भणियं । हला, किमिभिणा असंबद्धेण । मयण- १५
 मञ्जुयाए भणियं । भट्टिदारिए, नेथमसवद्धं, कहावसाणं
 पि ताव सुणेउ भट्टिदारिया । तओ देवौए भणियं
 'आराहिओ तए एम चित्तयओण; परितुट्ठो य भयवं
 पयावर्दे, जेण सो चेव ते 'अकयस्सकआरायदारियापारिग्गहो
 भत्ता विदस्सो' न्ति । एयं सोऊण हरिमिया रयणावर्दे । २०

द्विं मयणमञ्जुयाए निययाहरणं । चिन्तियं च सहरिं
 'कहं सो चेव एस गुणचण्डो' त्ति । अहो जहत्थमभिहाणं ।
 अवगमो विथ मे संतावो, तस्स गेहिणोसद्वेण समागमो
 मुत्तिमन्नो विथ परिओसो । मयणमञ्जुयाए भणियं ।
 ५ भट्ठिदारिए, तथो देवीए भणियं 'ता एहि, मञ्जिऊण
 गुरुदेवए वन्दसु' त्ति । रयणवईए भणियं । जं 'अम्वा
 आणवेद । मञ्जिऊण महाविभूईए वन्दिया देवगुरवो ।
 काराविथं महारायमञ्जुयणेण^१ महादाणाइयं उचियकर-
 णिञ्जं 'ठिइ' त्ति काऊण ।

१० अइक्कन्तेसु कहवयट्ठिणेसु महया बलममुदएणं पहाण-
 रिद्धौए संगया सहियाहिं अइट्ठिया जणणीए अओग्गानय-
 रिमेव विवाहनिमित्तं पेमिया रयणवइ त्ति । पत्ता
 य मासमेत्तेणं कालेणं । निवेइया महारायमेत्तौबलसु ।
 परितुट्ठो एसो । काराविथमणेण बन्धनमोयणाइयं कर-

१५ णिञ्जं । कथा उचियपडिवत्ती । गणाविओ वारिञ्ज-
 दियहो । ममाइट्ठा पउरमहन्तया, जहा 'कुमाराणुइयं
 मव्वं करेह' त्ति । कयं च जेहिं पुब्बकम्मनिव्वत्तियं
 चेव मव्वं । 'ममारट्ठाओ हइभवणमोहाओ, द्वाविथं
 १ पाउलाण दविणजायं, भण्डारपत्तयं वाइऊण कन्डुयाइं

१ F देवी .

१ CE add च ।

२ D समावसाव ।

३ D पायसुजाव ।

पद्मणाहरणादं, निरुविद्यं देवङ्गाद चेत्,¹ मञ्जाविद्या
 पद्मणावेद्यण्डा, भूमाविद्याश्चो आमवन्दुराश्चो,² कङ्काविद्या
 धयमालोवसोहिया रहा, द्वावियं³ नयरश्चरेसु तमोस-
 पडलादयं⁴ । तश्चो पमत्ये तिहिकरणमुञ्जजोप पसाहिश्चो
 वरनेवच्छेपं सुणेन्तो गेयमङ्गलसदं पेच्छन्तो पददपरियणं ॥
 ममन्तो गुरुदेवे थुवन्तो बन्दिलोपण पद्मणमंवच्छरियव-
 यणश्चो ममारुढो धवलकरिवरं कुमारो । ठिया य से⁵ मगश्चो
 विसालवुद्धिपमुहा वयंमया । तश्चो वज्जनेणं मङ्गलद्वारेणं
 पणहमाणाहिं वारविलयाहिं रहवराहगयरायलोचपरिय-
 रिश्चो अहिणन्दिज्जमाणो पउररामायणेण महया विमहेण ६
 पन्तो रयणवदजन्नावामयं । ओदलो करिवराश्चो । पउत्तो
 कञ्चणमुमलताडणादलरकणो विहो । पवेमिश्चो वज्जयाहरयं ।
 दिहा य णेण चित्तयम्भविम्भ पि ओहसन्तो रुवादमण
 रदं पि विसेमयन्तो⁷ मणहरविलामेहिं ईमि पलम्बाहरा
 च्छवायमिञ्जणसरिसेणं यणजुयलेण ⁸तिवलीतरङ्गमोहियमु- १५
 द्विगेण्णमञ्जा असीयपल्लवागारेहिं करेहिं वित्थिलनियम्भ-
 विम्बा यलकमल्लाणगारिणा च्छणजुयलेण मव्वागारदंसणौया
 ⁹मव्वङ्गमङ्कासिथा मयणेण कुण्डमिवा मयस्स राषी विद्य

१ D चलयं ।

२ A •मंदुराश्चो ।

३ D •विद्यार्ह ।

४ D तंभोलादं, CE तंभोलादिद्यं ।

५ A om. ।

६ D चरमयन्तो ।

७ CEF om नुद्धिगेण्ण

८ A •यमवा • ।

मुद्धानं निहाणमिव रईए आगरो विद्य आणन्दरथणां
 मुणीण वि मणहारिणिं श्रवत्यमणह्वन्ती रथणवद् क्षि ।
 हरिमिन्त्रो शित्तेणं । कथं च णेण मिद्धाएमवथणाओ
 पाणिग्गहणं । भमियाद् मण्डलाद्, पउत्ता आचारो,
 १ संपाडिया जणोवथारा । तन्नां त घेत्तूण गओ नियय-
 भवणं । कथं उच्चियकरणञ्जं । अदक्कन्ता काद वेत्ता
 मणहरविणोएण ।

पठियं^१ कालपाठएणं ।

- अह्व ह्णिडऊण दिथह्व भुवणञ्जोवणममत्तवातारो ।
 १० अवररथणागर मञ्जितं व तुरिय गओ भुरो ॥
 दिवमतिरमंमि जाया मउत्तावियकमल्लोएणा नल्लिणो ।
 अइदूमहसूरविओयजणियपमरन्तमुच्छ्व स्व ॥
 अत्यमियंमि टिणयणे दइयंमि व वड्डियाणरायमि ।
 रथणवह्व सोएण व तमेण तुरिय तन्नां गहिया ॥
 १५ अत्रहत्थियमित्ते दक्खणे व पत्ते पओममयमि ।
 चक्काइ भएण व निहडियाइ अन्नोन्निरवेक्कं ॥
 आमन्नचन्दपिययमममागमाए व नहयल्लमिरोए ।
 दिथह्वमिमाणजणयं गहियं वरतारयाहरणं ॥
 पुच्चटिमावड्डवथणं तोसेण व नियममागमकएणं ।
 २० उज्जोवेत्तो जोणह्वानिवहेण मसुग्गओ चन्दो ॥

माणंसिणीण माणो मयल्लङ्कणचन्दिमाष्ट छिप्पणो ।
 अगणिय सहितवणं गट्टो घणतिमिरनिवहो व्व ॥
 पुव्वदिमाए निवडिया ससिसङ्गाणन्दवाहविन्दु व्व ।
 आया कञ्जलकलुसा तमभरिया धरणिविवरोहा ।
 मयणधणुजौवरावो व्व मणहरो तुरियल्लणगमणेण । ४
 अहिसारियाण नेउरल्लवल्लधरवो पवित्यरिओ ॥
 उल्लसियरिखरयणं विथम्भित्तामवात्तणौगन्धं ।
 आधं मियङ्कसुहयं भुवणं खीरोयमहणं व ॥
 एवंविहे पओसे सविसेसं सज्जियं महारत्तं ।
 हरिसियमणो कुमारो समागओ नवर तासहरं ॥ १०
 ओहामियसुरसुन्दरिक्खाण वल्लण्ड मपरिवाराए ।
 पप्फल्लवयणकमल्लाष्ट सेवियं सुरविमाणं व ॥
 निउणेहि कंचि कासं गमितं छिट्ठाउ हासल्लेड्डेहिं ।
 अविस्सज्जियाउ वल्लयाष्ट निग्गयाओ महौओ से^१ ॥
 अओल्लमङ्गमङ्गेण पेत्तित्तं नेहपरिणदवसेण । १५
 सुत्तं^२ वरवड्डमित्तणं जहासुहं निज्जयणौसासं ॥
 ताव य कुपुरिसरिद्धि व्व झिज्जित्तं तुरियमेव चाठत्ता ।
 रयणी^३ सरिसित्त्यौण वि अणवेत्तिकयपिययमविओयं ॥
 पसूसमारण व गौओ महकोट्टिमाउ अवरन्तं ।
 तारानिवहो सुपओसरियमियकुसुमपयरो व्व ॥ २०

१ F सचिवाओ

२ CE तं वरमित्तं ।

३ D विरसि० ।

दियहपियविरहकायररामायणजणियहिययनिब्धेयं ।

भुवणंमि सुहलकुक्कुडवन्दिणसहो पवित्यरिओ ॥

१ होन्तनिमावङ्कडूसहविओयचिन्ताडलो व्य निमिणाहो ।

जाओ भुवणुओवणनियकञ्जनियत्तवावारो ॥

५ षालियलवङ्कचन्देण^१निमेरुसुरदाहगन्धमंवल्लिओ ।

अवहियसुरथायासं विलयाण विद्यन्निओ पवणो ॥

खेडुमहिसारियाओ विद्यदूपिययमकयं भरन्तोओ^२ ।

नियगेहाड महरिमं गयाउ रोमञ्चियङ्गौओ ॥

उञ्चियताराहरणा पुब्बदिमा मञ्चरेण वायमा ।

१० जाया अवरदिमासुहल्लगं दट्टूण व मियङ्कं ॥

उययधराहरमिहरं सूरुओ अह विद्यडत्तुङ्गमाकडो ।

आरत्तमण्डलो तिमिरनिवहसंजायरोओ व्य ॥

घडियाड विममवियडियविओयदरकाह चक्कवाथादं ।

दहियमह^३ कं व न कुणद उयओ सुहियं सुमित्तस्स ॥

१५ पत्रियमियकमल्लनयणा मङ्कयरगञ्जन्तबडुमंगौया ।

, पवणधुयपत्तहत्या जाया सुहदंसणा नल्लिणो ॥

कुमारगणचन्दो वि य उचियरयणिविरामसमण गौय-

मङ्कलुओसेण पहाउयठ्ठरमट्टेण विबोह्मिओ ममाणो काऊण

तस्सणोषियमावस्सयं उचियवेलाए चेत निग्गओ उप्पाण-

१ CE कानि .

२ A सरन्तोड ।

३ CDEF सुवेद ।

४ MSS बंशव .

दंसणवडियाए । ठिओ तत्य मणोहारिणा विणोएण
कंसि काळं । तओ पविट्ठो नयरिं । कयं उचिय-
करण्णं । एवं च पट्टदिणं रयणवईए सह पवड्डुमाणाणु-
रायं मोक्कमणुहवन्तस्स अदक्कन्तो कोद कासो ॥

अस्यथा राहणो मेत्तीबलस्स विथक्को^१ पच्चन्तवासी ५
विग्गहो नाम राया । पेसिओ तस्सवरिं विक्खेवो ।
दप्पदुरत्तणेण अकयथाणयपयाणादनौदमग्गो ससमवगच्छि-
ऊण अवसरविदल्लविग्गहेण परादओ विग्गहेण । जाणा-
वियमिणं राहणो मेत्तीबलस्स । कुविओ राया, मयमेव
पयट्ठो अमरिसेणं । विञ्जत्तो कुमारेण । ताय, न खलु १०
केसरौ भियाले कमं विहेइ । सियाल्लप्पाओ विग्गहो ।
ता अलं तंमि संरम्भेण । आणवेळ मं ताओ, जेण पावेइ
ओ तायकोवाणल्लपयङ्गत्तणं ति । राहणा भणियं । जइ
एवं, ता गेण्हऊणमग्गसेअमंठिए नरवई लळं गच्छसु ।
कुमारेण भणियं । महापसाओ । अलं च तस्सिमित्तं १५
खेइएहिं सेसनरवईहिं । खुहो^२ खु मो तवस्सौ । ता
अलं तंमि सइए त्ति । भणिऊण अहासच्चिहियसेअ-
संगओ 'अलं तायपरिह्वलेससवणे अणवणीए एयंमि
विसयसेवणाए वि' मोत्तूण रयणवहं गओ विग्गहोवरिं
कुमारो, पत्तो य मासनेत्तेण कालेण तस्स विसयं । २०

१ A विथक्को, (C) विथक्को explained चरमवच ।

२ AD खो ।

- विग्गहो वि य 'कुमारो मयमागश्चो' त्ति वियाणिकुण
 ममस्सिओ दुग्गं । ठिओ रोहगसंजत्तोए' रोहिओ कुमा-
 रेण । विदयदियहे य उक्कडयाण अमरिसस्स अणभत्तयाए
 नोईणं भिच्चयाए विग्गहस्स सच्चिहियाए मामिणो 'अच्चिय-
 ५ णियाववएसेण अमाहिकुण कुमारस्स ममारद्धो समंत-
 हरो' । पयट्टमाओहणं । विसमयाए दग्गस्स पौडिक्क-
 माणं पि कुमारसेक्कं अभग्गमाणपसरं ति अहिययरमाडत्तं
 ज्जुण्णुं । जाओ महामंगामो । वियाणिओ कुमारंण ।
 निमामिओ णेणं । निवत्तियं कक्कहवि सेक्कं । भणिया
 १० य गयउत्ता । अजुत्तमिमं अयत्तमओ पओयणे अत्ताण-
 मायामिउं । ममस्सिओ ताव एमो दुग्गं । रोहिंयं षिमं
 अत्तेहिं । न एत्थ अत्रमरो पलाइयव्वस्स । इट्ठा य मे
 कुलउत्तया, न वज्जमओ तेमि नामो । मामो य पढमो
 नोईणं । अण्णो य एमो विग्गहो 'भुत्तो य ताएणं
 १५ ठिओ संवत्थिपक्के । ता न ज्जत्तमेयमि' एगपण पोहसं
 दंसेउं । आढत्तो य अविणयनामणोवाओ । अओ मम
 मरीरदोहयाए मानिया त्थे, ज्जहा पुणो त्रि एरिमं न
 कयव्वं ति । तेहिं भणियं । अं देवो चाणवेद ।
 विषाक्खवुद्धिणा उवत्तद्धो विमओ । विदत्ताइं गामागर-
 २० मत्तत्ताइं गयपुत्ताणं । निदत्ताइं गाढगुप्पयाइं, निदत्तो य
 पण्णोहारो । अदक्कन्ता कइवि दियहा ॥

एत्यन्तरं कर्षचि परिष्मन्तो समागन्तो तमुद्देशं वाण-
मन्तरो । दिट्टो य णेण वाहयालीगन्तो कुमारो ।
गहिन्तो कसाएहिं । चिन्तियं च णेण । एसो सो दुरा-
यारो । अहो से धीरगतयया, न तीरण एस अन्हारि-
सेहिं वावाइउं । आठत्तं च णेणिमं दुग्गं । ता एध- १
सामिणो सहायत्तणेण अत्रगरेभि एयस्स त्ति । चिन्तिज्जण
दिट्टो य णेण पासायतल्लमंठिन्तो विग्गहो । बज्जमन्निन्तो
विग्गहेणं । भणियं च णेण । किमत्थं पुण भवं इहा-
गन्तो त्ति । वाणमन्तरेण भणियं । तुह सहायनिमित्तं ।
वेरिन्तो वि य मे एस दुरायारगुणचन्दो, न सकुणोमि एयस्स १०
उद्ययं पेच्छिउं । अट्टवावाइन्तो य कुट्टो महं एस अन्तो-
ज्जाए सनिन्तो गवावडत्तणेण । न दिट्टो अन्तरान्ते, दिट्टो
य संपयं मल्लयपत्तिएण । ता अल्लं ताव मम मल्लय-
गमणेणं । समाणेभि अन्तरे भवन्तो विग्गहं ति । विग्गहेण
भणियं । अइ एवं, ता थेवमियं कारणं । किं बज्जणा १५
जंपिएणं । नेहि मं अज्ज रथणीए गुणचन्दसमीवं, जेण
अज्जेव समाणेभि विग्गहं ति । वाणमन्तरेण भणियं ।
सायत्तमेयं, तन्तो पयक्कवित्तिकास्सो सेव एतो त्ति ।
संपहारिज्जण मह पहाणपरियणेणं ठिन्तो गमणसज्जो
विग्गहो । अइक्कन्तो वासरो, समागया मज्जरथणी । २०

भणियं वाणमन्तरेण 'एस देसयासो' त्ति । अप्पपच्चमो
उच्चलिच्चो विग्गहो । विज्जापह्वेण नौच्चो वाणमन्तरेण
पवेसिच्चो गुणचन्दवासभवणे । दिट्ठो य णेण पसुत्तो कुमारो ।
भणिच्चो य धीरगहथं । भो भो गुणचन्द, मए सह
५ विग्गहं काऊण वीसत्यो सुवमि' । ता उट्ठेहि संपथं.
'करेहि हत्थियारं ति । 'माऊ साऊ, भो विग्गह, माऊ.
सोहणो ते ववसाच्चो' त्ति भणमाणो उट्ठिच्चो कुमारो ।
गहियमणेण खगं । एत्थन्तरंमि इमं वदयरमायल्लिऊण
धाविया अङ्गरत्ता, निवारिया कुमारेण । भणिया य
१० णेण । भो भो माविया मम सरोरदोहयाए; न एत्थ
अक्केण पहरियव्वं । किं न' आवज्जिया तुम्भे इमस्स
इमिणा ववसाएण । ता तुम्भे सेव एत्थ विग्गहसत्तामयः,
विग्गहो उण ममं सह इमेण । एत्थन्तरंमि वाणमन्तरेण
'अरे खुइपुरिस, कौइमो तुह इमिणा विग्गहो' त्ति
१५ भणमाणेण समाहच्चो खगलट्ठीए कुमारो । 'हण हण' त्ति
भणमाणो य सपरियणो उवट्ठिच्चो विग्गहो । कूडाइ
ओहरणाहं । सिक्काइमएण पायं वच्चियाइं कुमारेण ।
जाच्चो य से भासुरभावो । तच्चो उक्कडयाए पुणस्स
पणिट्ठयाए वौरियपरिणईए दप्पधरिसयाए मामिभावस्स
२० हीणयाए विग्गहादीणं केसरिकिसोरएण विथ भिन्दिऊण

१ D adds ति ।

० A का० ।

१ A इ D वा ।

गथपौठ^१ विस्त्रिविथ विग्गहपुरिसे 'उवयारि' ति अदाऊण खग्गय्यहारं केसायद्धुणेण पाडिओ विग्गहो । कओ से उवरि पाओ । एत्यन्तरंमि कुमारपरियणेण पाडिया विग्गहपुरिसा. 'जयद कुमारो' ति समुद्धादओ कल्लयलो । पण्हो वाणमन्तरो । चिन्थिं च णेण । अहो से ५
 यावकअस्स अणाउल्लत्तणं, अहो माहप्पपगरिसो, अहो कयल्लुया^२, अहो एगमारत्तणं; अहो मे अहल्लया, जमेव-
 मवि एमो न वावाइओ ति । ता इमं एत्य ताव पत्तयालं, जमओज्झाउरि गन्नूण निवेएमि एथस्स त्रिणिवायं, जणेमि एथपरियणस्स सोयं । एवमवि कए १०
 समाणे अत्रगयं चैव एयस्स ति । चिन्तिऊण पय्हो अओज्झामन्तरेण ।

इओ य 'उट्टेहि^३ भो महापुरिम उट्टेहि^४, कुणस हत्थियारं' ति भण्णिऊण सुक्को कुमारेण विग्गहो । न उत्थिओ एमो । भण्णियं च णेण । देव, कौइमं देवेण सह १५
 हत्थियारकरणं । अजुत्तमेयं ^५पुव्विं पि, विसेसओ मंपयं । विणिक्खिओ अहं देवेण । पत्ते वि वावायणे 'न वावाइओ' ति अहिययरं वावाइओ ति । ता किं इमिणा ^६असिल्लिट्ठ-
 चेट्टिएणं । कुमारेण भण्णियं । उच्चियमेयं तुह महाणुभाव-

१ A ओठः ।

२ D कयल्लया. A कयल्लया F कयल्लया ।

३ D उट्टेहि ।

४ A पुव्वं ।

५ CE किल्लिट्ठ० ।

थाए । अहवा किमेत्य अष्करोयं, ईदसा चैव महावीरा
 ह्वन्ति । विग्गहेण भणियं । देव, कौदसा मम महाणुभावथा
 महावीरथा थ ; किं वा इयाणिं वज्जणा जंपिएणं ।
 विक्खवेमि देवं । देउ देवो समानत्तिं नियनरिन्द्याणं,
 ५ वावाएन्नु मं एए, पेखुउ य देवो ममावि कावुरिसचेद्विद्यं
 ति । कुमारेण भणियं । सोहणो कावुरिसो, जो एव-
 मण्णवसइ पसुत्तं च सत्तुं विणा प्हारेण बोउइ । ता किं
 एइणा असंबद्धपलावेणं । दिस्सा तए मम पसुत्तावायणेण
 पाणा, मए वि भवओ एस विमओ त्ति । गच्छउ
 १० भवं । विग्गहेण भणियं । जइ एवं, ता अस्सं पि देवं
 जाएमि । कुमारेण भणियं । माहौणं भवओ, जं मए
 आयत्तं ति । विग्गहेण भणियं । करेउ देवो पमायं
 मम ओलगाए । कुमारेण भणियं । मा एवं भण ;
 ताथभिच्चो तुमं मम जेदुभाउगो^१ । ता जइ भवओ वि
 १५ वज्जमयं, ता तायमयासं चैव गच्छसु त्ति । पडिवकं
 विग्गहेण । काराविद्यं च जेण वद्धावणयं ति । तद्विद्य-
 हमेव उक्कोद्वियं दुग्गं । पयट्ठो मह विग्गहेणमओण्णा-
 उरिं कुमारो ॥

एत्यन्तरंमि समागओ तत्थ भयवं समतणमणिसुत्त-
 १० लेदुक्कणो दयालू मव्यज्जीवेसु अणुवेगियपरहियरओ

१ D मम ।

१ A adds ति

१ CDE add वमं ।

विस्तुद्धेहिं चउहिं नाणेहिं 'पडिवोहममत्रो गुणचन्दस्स' त्ति
 विद्याणिऊण ममन्नित्रो लद्धिमन्तसाद्धिं पुव्वपरिथाय-
 मिहिंसाहिंवि विजयधम्मो नामायरिन्धो त्ति । ठिन्धो
 गुणसंभवाहिंसाणे उव्वाणे । दिट्ठो कुमारपरियणेणं ।
 निवेदयं कुमारस्स । देव, महातवस्सो इत्थो नाइदूरे ५
 तवोवणे सिट्ठइ । एयं सोऊण देवो पमाणं ति । महा-
 तवस्सि त्ति हरिसिन्धो कुमारो । गन्धो तस्स वन्दण-
 निमित्तं मह विग्गहेण पहाणपरियणेण य ।

दिट्ठो य णेण तद्धिवसमेव गुणसंभवंमि उव्वाणे ।

धम्मो व मुत्तिमन्तो आयरिन्धो विजयधम्मो त्ति ॥ १०

सुमणाणन्दियविवुहो बद्ध'सउणनिसेविन्धो अमयसारो ।

चत्तभवस्सोरमायरनिलयरई तियसविउवो व्व ॥

उयहिं व्व धौरगत्तुत्थो सूरो व्व पणासियाखिलतमोहो ।

चन्दो व्व सोमलेसो जिणिन्दवयणं व अकलङ्को ॥

भवट्ठिदनिसाए जेण य त्रियलियतावेण भव्वरुमलाए । १५

मिष्ठासिन्धो असेसो अउव्वसूरेण तमनिवहो ॥

ददूण य तं आत्थो सुइपरिणामो दढं कुमारस्स ।

परिचिन्तियं च णेणं अहो णु खल्लु एस कयउत्थो ॥

ओ मव्वसङ्गुचार्इ ओ परपौडानियत्तवावारो ।

ओ परविद्यकरणरई ओ संसाराउ निव्विन्धो ॥ २०

- ता वन्दामि अहमिणं भयवन्तं तद् य पञ्जवासामि ।
 साहस्य दंभणं पि ऊ नियमा दुरियं पणासेह ॥
 एवं च चिन्तित्तुणं विहिणा सह विग्गहेण तो भयवं ।
 अहिवन्दिअओ य णेणं आयरिअओ सपरिवारो त्ति ॥
 ५ तेण वि य धम्मलाहो तस्स कअओ मोक्खोक्खलाहस्स ।
 जो १ निहवमसुहकारणमउव्वचिन्तामणौ कप्पो ॥
 उवविमसु त्ति य भणिअओ गुरुणा चरणन्तिण तअओ तस्स ।
 उवविट्ठो उ कुमारो विग्गहपरिवारपरियरिअओ ॥
 एत्थन्नरंमि महमा गयणाअओ दिव्वरुवमंअओ ।
 १० तत्यागअओ पहट्ठो जुदमं विव्जाहरकुमारो ॥
 १ अह वन्दिऊण य गरुं भणियमणेण भयवं महन्तं मे ।
 कोडुं तुह वुत्तन्तं कहिअओ जो संपथं तुमण ॥
 कणगउरमामिणो तंमि चेव नयरे दढप्पहारिस्स ।
 मग्गपडिवत्तिमाई इहभवपञ्जायपञ्जन्तो ॥
 १५ ओहेण मण एमो तन्नयरजणाउ विन्हयं दट्ठु ।
 ते पुष्किऊण नाअओ तअओ य अहमागअओ इहथं ॥
 ता जद न अन्नरायं जायद अन्नस्स कुमभजोयस्स ।
 साहेदि तअओ भयवं तं मज्झमणुग्गहट्ठाए ॥
 भणियमह कुमारेणं अह वि भयवं अणग्गहो एम ।
 २० कौरउ इमस्स वयणं अहवा भयवं पमाणं ति ॥

तो जंपियं भयवया निसुणह जइ तुभ एत्य कोडुं ति ।
 मग्गपडिवत्तिमार्ह सुन्दर जो मग्ग वुत्तन्तो ॥
 अत्थि इह भरह्वासे मिहिला नथरी^१ जणंमि विस्काया ।
 तीउ अहमासि राया नामेणं विजयधम्मो त्ति ॥
 इट्ठा य अग्गमहिमी देवी नामेण चन्दवम्मा^१ त्ति । ५
 सा अजया य मइया इत्यौरयणं ति काऊणं ॥
 मन्तविहाणनिमित्तं हरिया केणावि मन्तमिद्धेण ।
 अन्नेउरमग्गगया मइ हिययमयाणमाणेण ॥
 कहिओ य मग्ग एसो वुत्तन्तो कहवि विजयदेवोए ।
 सोऊण य मोहाओ गओमि अइयं महामोहं ॥ १०
 परिवौजिऊण य तओ चन्दणरसमित्तताजियण्टेहिं ।
 पडिबोहिओ न्हि दुक्कं मंविंरं वारविल्लयाहिं ॥
 गहिओ य महादुक्केण तइ जहा विस्किउं पि न चएमि ।
 तइ दुक्कत्तस्स य मे वोलौणा तिष्णिऽहोरत्ता ॥
 नवरं चउत्यदिथे सभागओ तिब्बतवपरिस्कोणो । १५
 भूइपमाहिथदेहो जडाधरो मन्तमिद्धो त्ति ॥
 भणियं च णेण नरवइ कम्मण विणाउलो तुमं कौस ।
 मन्तविहाणनिमित्तं नणु जाया तुइ मए नीया ॥
 कप्पो य तत्य एसो जेण तुमं जाइओ न तं पढमं ।
 न य तीउ बोल्लभेओ जायइ देहस्स पौडां वा ॥ २०

- ता मा संतप्य दढं कृष्णाया आरभ्यो तुमं तौए ।
 जुञ्जिह्वि^१ निधमभ्यो इय भणिऊणमदंशणो जाभ्यो ॥
 अहमवि य गभ्यो मोहं तहेव आसासिभ्यो परिचणेण ।
 हा देवि दीहविरहो कत्य तुमं देहि पखिवयणं ॥
- ४ मोहवसयाण जे जे आसावा होन्ति तंमि कालंमि ।
 परिचत्तरञ्जकञ्चो ठिभ्यो अहं तत्य विसवन्तो ॥
 दद्रूण भवणवावीरयाह विलमन्तहंसमिऊणाइं ।
 परिचणपीडाजणयं मोहं बज्जसो गभ्यो अहयं ॥
 किं बज्जणा नरयसमं मण्ण तथा दुक्कमणुहवन्तस्स ।
- १० वोल्लोणा पलिभ्योवमत्तुआ मामा कहवि पस ॥
 कइवयदिणेहि नवरं सुक्को अनिमित्तमेव दुक्केण ।
 परिचणहिथयाणन्दं जाभ्यो य महापमोभ्यो मे ॥
 जाया य महं चिन्ता अभ्यो विथ मण्ण अन्नरप्या मे ।
 जाभ्यो पसञ्चिन्तो ता किं पुण कारणं एत्य ॥
- १४ एत्यन्तरंमि सहसा मिट्टं पविथमियल्लोयणऊण ।
 वद्धावएण मण्णं अहागभ्यो देव तित्यथरो ॥
 सोऊण इमं वयणं हरिमवमपयइपयइपुल्लएणं ।
 वद्धावथस्स रहसा दाऊण अहोचिथ किंपि ॥
 गन्तूण भूमिभायं थवं पुरभ्यो जिणस्स काऊण ।
- १० तत्येव नमोक्कार परिचरिभ्यो रायवक्केहिं ॥

१ CE • चिन्ति ।

२ F • वसुभिन्नपथक • ।

दाऊण य आणत्तिं करेह करितुरयजुग्गजाणाइं ।
 मयराहं मज्झाइं वच्चाओ जिणवरं नमिउं ॥
 भूसेह य अप्पाणं वत्थाहरणेहि परमरम्भेहिं ।
 मयमवि य जिणमयामं जाओ अह गमणजोग्गो^१ ति ॥
 भुवणगुहणो वि ताव य पारहुं तियमनाहभणिण्णिं । ५
 देवेहि ममोमरणं नयरौए उत्तरदिमाए ॥
 वाउकुमारेहि मयं चालियनन्दणवणेण पवणेण ।
 जोयणसेत्ते खेत्ते अवहरिओ रेणुतणनिवहो ॥
 मेहकुमारेहि तओ सुरहिजलं मीयलं पवुहुं ति ।
 उउदेवेहि य महमा दमद्धवणाद कुसुमाइं ॥ १०
 पायारो रयणमओ निम्भविओ कप्पवामिद्वेहिं ।
 बौओ य कञ्चणमओ जोदमियसुरेहि मयराहं ॥
 तहओ कलहोयमओ निम्भविओ भवणवामिद्वेहिं ।
 वन्तरसुरेहि य कयं एक्केके तोरणाईयं ॥
 मण्णे अमोयहस्को गन्धायड्डियममन्तभमरउलो । १५
 कुसुमभरनिमियडालो निम्भविओ वन्तरसुरेहिं ॥
 मौहामणं च तम्म य रयणमयमहो य पायपौडं तु ।
 विविहमणिरयणखणियं तेहिं चिय भत्तिजुत्तेहिं ॥
 पडिबुद्धकुन्दधवलं मणहरविलमन्तमोत्तिओऊलं^२ ।
 कन्तत्तयं च गुहणो तिड्डयणनाहत्तणप्फालं^३ ॥ २०

१ MSB जोओ ।

२ AD तिउजलं

३ A • पावणाविम्भविं ।

- हेममयचिन्तदण्डे^१ पवणपणसन्तधयवडसणाहे ।
 गयणतलमणुलिहन्ते^१ निष्कविण मीहचक्कधण ॥
 हंसउलपण्डुराओ गयणंमि कयाउ चामराओ य ।
 जलहरयणियमराओ मणहरसुरदन्दुहोओ य ॥
- ५ तहणरविमण्डलनिहं निमियं वरकणयपोण्डरोधंमि ।
 पुरओ धम्मचक्कं निष्कवियं वन्तरसुरेहिं ॥
 भामण्डलं च वियडं निष्कवियं दिक्कदिणयरक्कायं ।
 तेहिं चिय जयगुहणो^१ क्विन्तवनेयवण्डं न ॥
 इय तियसेहिं विरदण तिक्कयणनाहस्स अत्त ममोभरणे ।
- १० पुब्बहारेण तओ तत्य पविट्ठो जिणो भयवं ॥
 काऊण नमोक्कारं तित्यस्स पथाहिणं च उवविट्ठो ।
 पुव्वाभिमुहो तहियं पडिपुणो भारयममि व्व ॥
 सेसेसु वि तिसु पासेसु भयवओ तत्य तिण्ण पडिमाओ ।
 देवेहिं निष्कयाओ जिणविम्मममाउ दिव्वाओ ।
- १५ इन्दा य निमलचामरमणहरपरिभ्रुमिणक्ककरकमन्ना ।
 उभओ पासेसु ठिया जिणाण वेउव्वियमरोरा ॥
 सौहामणंमि विमले टाहिणपुव्वेण नाददुरंमि ।
 तित्ययरस्स निमलो सुणिनमिओ गणहरो जेट्ठो ॥
^१पुब्बहारेण पविमिय मुणिणो तह कप्पनामिदंवेओ ।

१ In AD the word ends in O. The sentence does not construe.

१ ? CE क्विन्तर, explained क्वपितर

१ ACF read पुब्बहारेण पविमियममम तस्स ममन्ना उट्ठिया चामरा
 वेवाविचदेवो वाक्कवोओ य ।

अस्मा उद्वृत्ति तर्हि नमिउं अग्नेयदिसिभाए ॥
 दाहिणदारेणं पविसिञ्जणमह दाहिणावरविभाए^१ ।
 भवणवणजोदमाणं देवोउ ठियाउ अदनिञ्जयं ॥
 अवरदारेणं पविसिञ्जणमवरुत्तरेण निमणा ।
 जोदमिया वन्तरिया देवा तह भवणवाभी य ॥ ५
 उत्तरदारेणं पविसिञ्जण पुञ्जुत्तरेण उ निमणा ।
 वेमाणिया सुवरा नरनारिगणा य संविग्गा ॥
 अहिनउल्लमयमथाहिवकुङ्कुडमञ्जारमादथा मव्वे ।
 ववगयभया निमणा पायारवरन्तरे वीए ॥
 तियमेहि वि जाणाइं मणिरयणविह्वसियाइ रम्माइं । १०
 ठवियाइ मणहराइं पायारवरन्तरे तइए ॥
 एवं च निरवसेसं सिद्धं तत्तो ममागएण मह ।
 कक्काणएण नवरं देवो तत्येव दिट्ठ त्ति ॥
 तत्तो य मंपयट्ठो जिणवन्दणवत्तिथाए मयराहं ।
 सिङ्गारियमुत्तुङ्गं धवलगदन्दं ममाकूढो ॥ १५
 त्तरवप्फुल्लदिसं दिट्ठो नयरोउ निग्गओ नवरं ।
 जम्पाणजग्गरहवरगएहि राईहि परिथरिओ ॥
 धेवमिह भूमिभायं त्तरियं गन्तूण करिवराउ अहं ।
 ओदलो तियमकयं दट्ठूण य तं ममोमरणं ॥
 हरिसवसपुल्लदयङ्गो तत्य पविट्ठो य परिथणसमेओ । २०

- दारेण उत्तरेण दिङ्गो य जिणो जयस्काभो ॥
 दद्रूण थ जिणयन्दं हरिभवसुलभियवहसरोमञ्चो ।
 धरणिनिमित्तमङ्गो इय नाहं युणिर्षमाठको ॥
 जय तिङ्गयणेकमङ्गल जय नरवर लक्ष्मिवल्लह जिणन्द ।
 ५ जय तवसिरिसंभेविय जय दृक्खयनिष्पियाणङ्ग ।
 जय घोरजियपरौमह जय लडहभुयङ्गसुन्दरौममय ।
 जय सयल्लमुणियतिङ्गयण जय सुरकयसुहममोरण ।
 जय भवियकमल्लदिणयर जय असुरनरामरौमपणवइय ।
 जय तिङ्गयणचिन्तामणि जय जौवपथामियसुइय ॥
 १० जय संमाहत्तारय जय जिण गयरागरोमरयनिवह ।
 जय सयल्लजौववच्छल जय सुणिवइ परमनीसङ्ग ।
 जय रागभोगवच्छिय जय जय नौमेमवन्धणविकुक्क ।
 जय भयवं अपुणभव जय निरुवममोक्कमपत्त ॥
 जय गुणरहिय महागुण जय परमाणु जय गुरुअणन्त ।
 १५ जय जय नाह सयंभुव जय सुङ्गम^१ निरञ्चण सुणीस ॥
 इय थोऊण महारिम जिणयन्द परमभत्तिसंजुत्तो ।
 गणहरपमुहं य तभो नमिऊणं माङ्गणो मन्ते ॥
 तियसाईण थ तहिं नमिऊण जहारिहं मण ठाण ।
 उवविट्ठो भुवणगुहं नमिऊण पुणो मपरिवारो ॥
 २० अह भयं पि जिणवरो नियठाणठियाण मन्वमत्ताण ।

भवजसहिपोयभूयं इय धम्मं कहिउमाठत्तो ॥

१ओवो अणादनिहणो पवाहसो नादकम्मसंजुत्तो ।

पावेण मया दहिओ सुहिओ उण होइ धम्मण ॥

धम्मो चरित्तधम्मो सुयधम्मो तसो य नियमेण ।

कसञ्चेयतावसुद्धो सो च्चिय कणयं व विस्सेओ ॥ ४

पाणवहाईयाणं पावट्टाणाण जो उ पडिसेहो ।

झाणज्जयणाईणं जो य विही एस धम्मकमो ॥

बज्जाणुट्टाणेणं जेण न वाहिञ्जद^१ तय नियमा ।

संभवइ य परिसुद्धं सो उण धम्मंमि केओ त्ति ॥

ओवाइभाववाओ बन्धाइपमाहसो इहं तावो । १०

एएहि सुपरिसुद्धो धम्मो धम्मत्तणमुवेइ ॥

एएहि जो न सुद्धो अन्नयरंमि व न सुट्टु निव्वडिओ^२ ।

सो तारिमओ धम्मो नियमेण फले विम्वयइ ॥

एमो य उत्तमो ज पुरिमत्यो एत्थ वज्जिओ नियमा ।

वञ्चिञ्जद मयलेसुं कल्लाणेसुं न संदेहो ॥ १५

एत्थ य अवज्जिओ न हि वञ्चिञ्जद तेसु जेण तेणेसो ।

सम्मं परिकरुव्वो बुहेहि मइनिउणदिट्ठीए^३ ॥

सुद्धमो^४ असेमविसओ मावज्जे अत्थ अत्थिय पडिसेहो ।

रायाइविउउणससं झाणाइ य एस कससुद्धो ॥

१ Cf. Kalukācārya Kathanaka 2-9 ZDMG, vol. 34, p. 258.

२ CE वाहिञ्जद = वापायते ।

३ CE निव्वडिओ = नेव हिमः !

४ A बुद्धोइ ।

५ CE असेम... च खवा !

- अह मणवदकाएहिं परस्स पीडा दठं न कायव्वा ।
 झाएयव्वं च सया रागादविपक्कजालं तु ॥
- यूखो न ख्व्वविसओ भावज्जे जत्य होद पडिसंहो ।
 रागादविउडणसहं न थ झाणाद वि तथासुद्धो ॥
- ५ अह पञ्चहि वज्जएहि वि एगा हिंसा 'मुमं भिमंवाए ।
 इच्चाई झाणंमि थ झाएयव्वं अगाराई^१ ॥
^१सद अप्पमत्तयाए मंजमजोएसु विविहभेएसु ।
 जा धम्मियस्स वित्ती एयं वज्जं अणत्थाणं ॥
 एएण न वाहिज्जद संभवद य तं दुगं पि नियमेण ।
- १० एएण जो विसुद्धो मो खलु क्केण सुद्धो चि ॥
 अह पञ्चसु ममईसं तौसु य गत्तौसु अप्पमत्तेणं ।
 मव्वं चिय कायव्वं जइणा मद^१ कादगाई वि ॥
 जे खलु पमायज्जणया वमहाई^२ ते वि वज्जणीया उ ।
 मज्जयरवित्तीण तहा पालेयव्वो थ अप्पाणो ॥
- १५ जत्य उ पमत्तयाण मंजमजोएसु विविहभेएसु ।
 नो धम्मियस्स वित्ती अणत्थाणं तथं होद ॥
 एएणं वाहिज्जद^३ संभवद य तं दुगं न नियमेणं ।
 एएण जो ममेओ मो उण क्केण नो सुद्धो ॥

१ CE तथा मुसंवादो । २ D) ०राई (CE कम्मरामः अर्भारानि + वेरी ।

३ A सच. CE अति ।

४ CE explain यदि नञ्जाति ? ।

५ CE वरावाही = (पराभायते । D) विसवाह

६ CE वावि० ।

अह देवाणं संगीथगादकव्यं मि उच्चमो जहणो ।
 कन्द्यार्दकरणं असभयवयणाभिहाणं च^१ ॥
 तह अस्रधमियाणं^२ उच्छेओ भोयणं गिहे गमणं^३ ।
 असिधारगाह एयं पावं बण्णं^४ अणुट्टाणं ॥
 औवाहभाववाओ जो दिट्ठे^५ ठाह नो खलु विहट्ठो । ५
 बन्धाहसाहगो तह एत्य इमो होह तावो त्ति ॥
 एएण जो विसुट्ठो सो खलु तावेण होह सुट्ठो त्ति ।
 एएणं चासुट्ठो असुट्ठओ होह नायव्वो ॥
 सन्नासन्ते जीवे निञ्चाणिञ्चे य^६ णेगधमो य ।
 अह सुहबन्धाईया जुञ्जन्ति न अस्सहा नियमा ॥ १०
 सन्तस्स मरुवेणं पररुवेणं तहा अमन्तस्स ।
 हंदि विमिट्ठत्तणओ^७ हंन्ति विमिट्ठा सुहाईया ॥
 इहारा सत्तामेत्ताहभावओ कह विमिट्ठया तेमिं ।
 तदभावमि तदत्यो हंदि पयत्तो महामोहो ॥
 निञ्चो वेगमहावो मह्हावभूर्यमि कह नु मो दुक्के । १५
 तस्सुच्छेयनिमित्तं अमंभवाओ पयट्ठेक्का ॥
 एगन्ताणिञ्चो वि य^८ संभवसमणन्तरं अभावाओ ।
 परिणामिहेउविरहा अमंभवाओ य तस्स त्ति ।

१ A वा । २ CE दायव्वा । ३ A गंतुं । ४ D वळं ।

५ CE इासको खलुविसको F दिट्ठिडा भो । ६ D विवादिवाउ

७ D •नेणउ । ८ CE विवाहणसो सुक्को F •भूर्यमि कह न सुहदुक्के ।

९ CE •विचनको य ।

- न विमिदृकञ्जभावो अणर्द्यविमिदृकारणत्तामि ।
 एगन्तभेयवत्के नियमा तह भेयपत्के य ॥
 पिण्डो पडो य न घडो तप्फलमणर्द्यपिण्डभावाश्चो ।
 तदर्द्यत्ते तस्म उ तह भावादन्नयादित्तं ॥
- ५ एवंविहो उ अष्पा मिच्छन्तादौहि बन्धु कथं ।
 मन्नात्ताईएहि य सुच्च परिणामभावाश्चो ॥
 सकदुवभोगे सेवं कश्चिदेगा'हिगरणभावाश्चो ।
 इहुरा कत्ता भोत्ता उभयं वा पावद मया वि ॥
 वेदेह जुवाणकथं बुड्डो चोरादफलमिह कोद ।
- १० न य सो तश्चो न अश्चो पञ्चकादप्पमिद्वौश्चो ॥
 न य नाणश्चो मोऽहं किं पत्तो पावपरिणहवमण ।
 अणह्वमंधाणाश्चो लोगागममिद्विश्चो सेव ॥
 इय मणयादभवकयं वेधद तेवादभवगश्चो अष्पा ।
 तस्सेव तहा भावा सव्वमिणं होद उववणं ।
- १५ एगन्तेण उ निच्चो ऽणिच्चो वा कह नु वेयण मरुडं ।
 एगमहावत्तणश्चो तदणन्तरनामश्चो सेव ॥
 जीवमरीराणं पि उ भेयाभेश्चो तहोवन्नभाश्चो ।
 सुत्तामुत्तत्तणश्चो क्किंमि पवेयणाश्चो य ।
 उभयकडोभयभोगा तदभावाश्चो य होड नायव्वो ।
- २० बन्धादविमयभावा तेमिं तह संभवाश्चो य ।

एत्थ सरौरेण कडं पाणवहासेवणए अं कथं ।
 तं खलु चित्तविवागं वेएद भवन्तरे जीवो ॥
 न उ तं चेव सरौरं नरगादसु तस्स तह अभावाओ ।
 भिन्नकडवेयणंमि य अदप्पसङ्को बला होइ ॥
 एवं जीवेण कथं क्रूरमणपयट्टएण अं कथं । ५
 तं पइ रोद्धविवागं वेएद भवन्तरसरौरं ॥
 न उ केवलओ जीवो तेण विमुक्कस्स वेयणाभावे ।
 न य सो चेव तयं खलु लोगादविरोहभावाओ ॥
 एवं नियटेहवहे उवथारे वा वि पुणपावाइं ।
 इहरा घडाइभङ्गाइनायओ नेव ज्ज्वन्ति ॥ १०
 तथभिन्नंमि^१ य नियमा तन्नासे तस्स पावद नासो ।
 इहपरलोगाभावा बन्धादौणं अभावाओ^२ ॥
 देहेणं देहंमि य उवघायाणग्गहाद बन्धादौ ।
 न पुण अमुत्तो मुत्तस्स अप्पणो कुणद किंचिटवि ॥
 अकरेन्तो य न बण्णइ अदप्पसङ्गा मटेव भावाओ । १५
 तन्ना भेयाभेए जीवसरौराण बन्धाई ॥
 मोय्को वि य बन्धस्सा^३ तयभावे स कह कौम वा न मया ।
 किं वा हेऊहि तहा कहं व सो होइ पुरिसत्थो ॥
 तन्ना बड्ढस्स तओ बन्धो वि अणाइमं पवाहेण ।
 इहरा तदभावओ पुवं चिय मोय्कमंसिद्धी ॥ २०

१ A •भेयंमि ।

० A अमभाओउ. CE पभाओओ ।

२ A बड्ढस्सा. CDEF •स्स ।

- अणुभूयवत्तमाणा बन्धो कथगत्तणादमं कह न् ।
जह उ अर्दश्रो कालो तहाविहो तह पवाहेण ।
दौमद कस्योवचश्रो संभवर्द तेण तस्स विगमो वि ।
कणगमलस्स १य तेण उ सुक्को सुक्को त्ति नायस्वो ॥
५. एमाद् भाववाशो जत्य तश्रो होद तावसुद्धो त्ति ।
एस उवाणश्रो खलु पुट्टिमया धौरपुरिमेण ॥
एयस्स उवायाणं का उ आमेविऊण भावेण ।
पत्ता अणन्तजौवा मामयमोक्के लऊ मोक्के ॥
ता पडिवज्जह मयं धम्ममिणं भावश्रो मए भणियं ।
१०. अचन्तदुक्कं खलु करेह मफलं मणुयजयं ॥
इय भणिकुण जाए त्तिण्हेक्के तरकणं जिणवरमि ।
परिमा कयञ्चलिउडा धणियं परिश्रोममावस्रा ॥
धरणिमिउत्तिमङ्गा इच्छामो मामणं ति जपन्तो ।
उन्नामियसुहकमला पुणो वि ठाणं गया निययं ॥
११. तत्य य केद पवस्रा मयत्तं देमविरदवयमस्रे ।
अस्से उ चत्तमङ्गा जाया ममणा ममियपावा ।
एत्यन्तरमि य मए दिट्ठा देवा तहिं ममोसरणे ।
जाया य मज्झ चिन्ता हन्त कुश्रो एत्य देवि त्ति ॥
१मरियं च मन्तमिदुस्स तं मए पुक्वमन्तियं वयणं ।
१०. परिचिन्तियं च एत्यं पुक्कामि जिणं जियाणं ति ॥

१ A वि. read व ?

० D परिमं, read भरियं ?

किं पुण मए कथं परभवंमि जस्सोदसो विवागो त्ति ।
 देवीविरहंमि दढं अणुह्णयं दाहणं दुखं ॥
 परिपुच्छिओ य एयं नमिऊण मए जिणो निरवसेसं ।
 पुम्बकयकमदोसं तओ वि इय कहिउमाठत्तो ॥

अत्यि इहेव गिरिवरो जम्बुद्वीवंमि भारहे वासे । ५
 विञ्जो त्ति सिहरसंचयपञ्जलियमहोसहिषणाहो ॥
 दरियगयदलियपरिणयहरियन्दणसुरहिपसरियाओओ ।
 फलपुट्ठतरुवरट्टियविहङ्गणविहयसद्दालो ॥
 नामेण १सिहरसेणो तत्य तुमं आसि सवरराओ त्ति ।
 बज्जसत्तघायणरओ असन्तविमयगिद्धो य ॥ १०
 तत्य अणेगणि तुमे वराहं वसपसयहरिणजुयलाहं ।
 रणे विओइयाहं भीयाह सुहाभिलासीणि ।
 देवी वि य ते एसा तुह जाया आसि मिरिमई नाम ।
 वल्ललदुगुल्लवषणा गुञ्जाफलमालियाहरणा ॥
 स तुमं इमौए सद्धिं सच्छन्दं गिरिनिउञ्जदेसेसु । १५
 विमयसुहमणुहवन्तो चिट्ठसि काले निदाहंमि ॥
 एत्यन्तरंमि एहो गच्छो साहण पहपरिअट्टो ।
 परिखौणो हिण्डन्तो तं देसं आगओ नवरं ॥
 दट्टूण साज्जगच्छं अणुगम्पा तुह मणंमि उप्पन्ना ।
 हा किं भमन्ति एए अहविषमे विञ्जकन्तारे । २०

- गन्तूष पुष्किया ते किं ह्यिडइ एत्य विष्कररत्नमि ।
 माङ्गहि तन्नो भणियं सावथ पन्थाउ पम्पट्टा ॥
 भणियो थ सिरिमईए तं मामि महातवस्सुणो एए ।
 उत्तारेहि सपुष्से भीमाओ विष्कररत्नाओ ॥
 १ पीणेहि थ फलमूलादएहि अदविसमतवपरिस्सोणे ।
 नूणं निहाणल्लओ एस तुह पणामिओ विहिणा ॥
 इय भणिएण समंभमहरिसवमपयट्टपयड्डपुण्णणं ।
 उवणोयाह सविणथं पेमल्लफल्लमूलकन्दाइ ॥
 साङ्गहि तन्नो भणियं सावथ नेयाणि कप्पाणक्काणि ।
 १० अन्धाण जिणवरेहिं जन्हा समए निमिद्धाणि ॥
 भणियं तुमए तह वि य तुओहि अणग्गहो उ काथब्बो ।
 अन्नहकएण गाठं निब्बेओ होइ अन्धाणं ॥
 परियाणिक्कण भावं नवरं मद्धाजुयाण गुणजुत्त ।
 तेहिं अणग्गहत्थं कक्कं हियथंमि काज्जणं ॥
 ११ साङ्गहि तन्नो भणियं जइ एवं विगयवल्लगन्धाइं ।
 ता अन्न देह नवरं फल्लाद सिरकाणगहियाइं ॥
 इय भणिएणं तुमए मिग्घं गिरिकन्दराउ घेत्तूण ।
 पड्डिलाहिथा तवस्सो परिणथफल्लमूलकन्देहि ॥
 पन्थंमि पाडिथा तह जायासहिणण सुद्धभावेण ।
 १० मक्कन्तेण कथत्थं अप्पाणं जीवन्तोगंमि ॥

तेहि वि य 'तुम्ह धम्हो कहिओ जिणदेसिओ सुसाहहिं ।
 पडिवन्ना इय तुम्हे कम्मोवसमेण तं धम्मं ॥
 दिस्सो य नमोक्कारो मासयस्सिवमोस्सकारणभूओ ।
 भन्तिभरोणयवयणेहि मो य तुम्हेहि गहिओ त्ति ॥
 सुणिज्जण तह य तुम्हं जम्हं कम्माणुहावचरियं च । ५
 साहहि ममादट्टं कायन्वमिणं ति तुम्हेहिं ॥
 पक्खस्सोगदिणंमो आरक्षं वज्जिज्जण सावज्जं ।
 पहरिक्कमंठिण्हिं अणमरियव्वो नमोक्कारो ॥
 तंमि य दिणंमि तुम्हं जइ ति सरौरविणिवायणं कोइ ।
 चिन्तेज्ज तह करेज्ज व तहानि तुम्हेहिं खभियव्वं ॥ १०
 एवं सेवन्ताणं तुम्हं जिणभामियं दमं धम्मं ।
 अचिरेण होहिइ धुवं मणहरसुरमोस्सकमंपत्तो ॥
 तुम्हेहिं वि भत्तीए सोज्जणमिणं सुमाज्जवयणं ति ।
 एवं ति अब्भुवगयं गएहिं माह्हहिं चिणं च ॥
 तह चेव कांचि कालं अन्नोन्नवडूमाणसडूहिं । १५
 अह अन्नया य तुम्हं पोमहपडिमं पवन्नाणं ॥
 तुज्जंमि विज्जसिहरे गयकुम्भत्यलविथारणेक्करमो ।
 धुयपिज्जकेमरसठो दरियमदन्दो समकौणो ॥
 तं दट्टूण तुमए^१ तम्भायं सिरिमदं निएज्जण^२ ।
 वामकरगोयरत्य गहियं कोदण्डसुहामं ॥ २०

१ F तुम्ह ।

२ D सडूहिं ।

३ ACDE तुम्हाय ।

४ CE निरेणव - इत्था ।

भणियं च भौह मा भायसु त्ति एयसु मं समल्लोणा ।

एसो 'ऊ पमवराया मनेकसर'वायसङ्गो त्ति ॥

तो मिरिमईप्र भणियं एवं एयं ति कोऽत्य' मदेहो ।

किं तु गुरुवयणमेयं 'पामुक्कं होद अन्नेहिं ॥

५ अन्हा गुरुहि भणियं मरीरविणिवायणं पि तुभाण ।

जइ कोद तंमि दियहे करेज्ज तुभोहि खमियञ्चं ॥

ता कह गुरुण वयणं सुमरन्नेहि गुणभूमियं नाह ।

परलोयबन्धुभूयं कौरद विवरोयमन्नेहिं ।

अह मोत्तून धणुवरं तुमए' तो मिरिमई इमं भणिया ।

१० मच्चं गुरुण वयणं कह कौरद अन्नहा सुयणु ॥

तुह नेहमोहिणं मण वि एयमिह ववमियं आमि ।

ता अलमेणण पिण गुरुवयणे आयरं कुणसु ॥

एत्यन्तरंमि 'रुद्धियमहेण नहङ्गणं म पूरेन्तो ।

महिदिअतलपहारो उवट्ठिओ तुज्ज मौहो त्ति ॥

१५ परिचिन्तियं च तुमए गुरुवएमपरिवालणान्हमो ।

उवयारि च्चिय एसो अन्हाणं पमवनाहो त्ति ॥

इय चिन्तितो य तुमं नहरेहि वियारिओ सुतिस्कोहिं ।

कुविणण अकुवियमणो जायामहिओ मइन्देण ॥

अहियासिओ थ तुमए जायामहिणण सो उवसग्गो ।

१० जो कुपुरिसाण सवय अस्त्यं दुरहियाओ त्ति ॥

१ CE व ।

२ CEF • वाच • ।

३ ADF वल ।

४ AD प • ।

५ AD तुमाह

६ AD दुंणिव • ।

चदऊण तन्नो देहं विसुद्धचित्ताद् दो वि ममकालं ।
 सोऽथो उववस्त्राद् इद्धिमन्ताद् सधराहं ॥
 पलिभ्रोवमाउयाद् तत्त्वं य भोए जहिष्णिए भोत्तुं ।
 स्त्रीणाउयाद् तत्तो चदऊण इहेव दौवंमि ॥
 जायाद् अत्य जह वा संजोयं सुन्दरं च पत्ताद् । ५
 जह पाविभ्रो य दुक्कं विरसं तद्द संपयं सुणसु ॥
 अवरविदेहे खेत्ते चक्कउरं नाम पुरवरं रसं ।
 उत्तङ्गधवलपायारमण्डियं नित्यमनयरं व ॥
 तत्यामि पत्तियवो वासवो अ चरपुरिसलोयणसहस्सो ।
 सद्द १वद्धियविसयसुद्धो नामेणं कुहमियद्धो त्ति ॥ १०
 तस्सामि अग्गमहिमी देवो नामेण बालचन्द त्ति ।
 तीसे गसंमि तुमं चदऊण रुहंमि उववस्त्रो ॥
 देवो वि य ते रसो मालस्स सुभूसणस्स गेहंमि ।
 उववस्त्रा कथउणा कुहमद्देवोऽप कुष्किंसि ॥
 ताण वज्जएहि दोणह वि मणोरहमएहि १दिणपमत्त्यंमि । १५
 जायाद् तथा तुभे ह्वाद्दगुणेहि कलियाद्दं ॥
 तत्त्वं य समरमियद्धो नामं तुह ठावियं गृहयणेण ।
 देवोए वि य नामं असोयदेवि त्ति संगीयं ॥
 कालेण दोषि वि तन्नो मयलकलागहणदुब्बियद्धाद्दं ।
 कुसुमाउहवरभवणं ओम्भणमह तत्त्वं पत्ताद्दं ॥ २०

- दिक्षा असोद्यदेवौ तदया तुङ्गं सुभ्रमणनिवेश ।
 परिणीया य तए वि य सुपसत्याववाहजोएण ॥
 भुञ्जन्ताए पद्यामं विषयसुहं नवर वषए कालो ।
 तुङ्गाए सपरिश्रोसं अश्रोसं बद्धूरायाणं ॥
- ५ अह अन्नया पिथा ते पल्लियं दद्रूण जायसंवेशो ।
 दाऊण तुङ्ग रक्खं देवौप्र समं स पञ्चरओ ॥
 जाओ य तुमं राया निष्पियनियमण्डलो सरक्खंमि ।
 चिट्ठमि विषयपसत्तो भुञ्जन्तो मणहरे भोए ॥
 अह तिरियविसंजोयणनिहयतग्घायजणियकम्मस्स ।
- १० एत्यन्तरंमि विरसो सावय जाओ विवाओ त्ति ॥
 आभि तहिं चिय ^१विजए बभ्भानयरंमि मिरिबलो राया
 तेण सह तुङ्ग जाओ अणिमित्तो विग्गहो कहवि ॥
 तुह जे पहाणओहा ते मल्ले मिरिबलं समझौणा ।
 अणुवगओ तुमाए तेण समं तह वि संगामो ॥
- १५ ^१जाए य तंमि तदया महाविमहेण मिरिबलेण तुमं ।
 वावाहओ सि सावय विणिहयनियसेअसेसेण ॥
 मरिऊण य उववओ रोहण्णाणेण नवर निरयंमि ।
 संत्तरससागराऊ नेरहओ कम्मदोसेण ॥
 सोऊण तुङ्ग मरणं असोद्यदेवौ वि उवगया मोहं ।
- २० ^१हित्येण परिषण्णेणं नवरं आसामिया सन्ती ॥

रोह्यणाणोवगथा काऊणं धम्मविग्घमच्चत्यं ।
 तुह नेहमोहियमई नियाणमेवं महापावं ॥
 राया ममरमियङ्को उप्पन्नो नवर जत्य ठाणंमि ।
 तत्येव मन्दभग्गा जाणञ्ज अहं पि नियमेण ॥
 तो ऊयवहं पविट्ठा किल्लिट्ठच्चिन्ता य नवर मरिऊण । ५
 जत्येव तुमं नरण इमो वि तत्येव उववन्ना ॥
 मत्तरममागराऊ गमिञ्चो दुक्खेण कहवि तुभेहिं ।
 तत्य अहाउयकालो निच्चुम्बिग्गेहि भौएहिं ॥
 उव्वट्ठिऊण य तुमं निरयाञ्चो पुक्खरद्धभरहंमि ।
 जाञ्चो मि गह्वरदसुञ्चो वेत्थाअ दरिहगेहंमि ॥ १०
 एमा वि तुञ्ज जाया तत्येव य भारहंमि वामंमि ।
 जाया दरिहधूया नवरं तुञ्जं मजाईए^१ ॥
 कात्थेण दोलि वि तञ्चो ^२तुञ्जे अह जोव्वणं उवगयाइं ।
 जाञ्चो य कहवि नवरं तत्य वि तुन्नाण वीवाहो ॥
 नेहवसेण य तुभे तत्य वि दारिहदुक्खविमुहाइं । १५
 चिट्ठह जहासुत्थेणं अन्नोसं बद्धरायाइं ॥
 अह अन्नया य दिट्ठा नियए गेहंमि अण्णमाणेहिं ।
 तुभेहि साऊणौञ्चो ममुयाणकए पविट्ठाञ्चो ॥
 दट्ठूण तञ्चो ताञ्चो सट्ठासवेगपयउपुलएहिं ।
 पत्तिव्वाहियाउ पासुयभिक्खादाणेण विट्ठिपुञ्जं ॥ २०

१ A धयाय, D विवाह, CE वैवाह, F चित्तार

२ (E) सज्जानोया ।

३ D तुञ्जे ।

- कत्थ द्वियाउ तुभे इय पुट्टाओ य 'ताहि वि य सिद्धं ।
 वसुधेद्विघ्नसमीवे^१ पडिस्तए नयरमञ्जलि ॥
 घेत्तूण फुल्लमिथरं वासरविरमंमि तो पयडाइं ।
 पुव्वकहिंयं सहरिमं पडिस्तयं भन्तिजुत्ताइं ॥
 १५ पत्ताइं च कमेणं पदसमयं वड्डुमाणसद्धाइं ।
 दिट्ठा य तत्य गणिणो सुपमन्ता सुव्वया नाम ॥
 पुरओ मंठियपोत्थय^२निविट्ठदिट्ठी नमन्ततण्णासा ।
 सोयणभमरभरोणयसुवयणकमला कमलिणि व्व ॥
 वित्थिल्लमहत्थाइं ठियाइ एक्कारमं पि अङ्गाइं ।
 १० कमलदलकोमलंमि वि त्रीए जौहाए अग्गंमि ॥
 सा वन्दिया य नवरं गणिणो तुब्बेहिं विन्धियमणेहिं ।
 करयलकयञ्जलिउडं हरिमवसुधिमन्नपुव्वणहिं ॥
 तीए वि धवन्नपडन्तरविणिग्गउत्ताणिएक्ककरकमलं ।
 अट्टुन्नामियवयणाए^३भाणियं धम्मल्लाओ त्ति ॥
 १५ भणियाणि य जिणयन्दे वन्दे क काऊण कुसुमवुट्ठिं ति ।
 पुरओ जिणाण जेणं सुव्वह मंमारवामाओ ॥
 काऊण कुसुमवुट्ठिं गम्भड्डं कुट्ठिममि जिणयन्दे ।
 अह वन्दिऊण य तओ गणिणिममौवे निमजाइं ॥
 गणिणीए तओ भणियं निक्खणपरिणिक्कटमणकिरणोह^४ ॥
 २० परिवसह कत्थ तुभे इहेव 'इय जंपमाणेहिं ॥

१ CEF तेहि ।

२ F जिह for घर ।

३ CE निक्ख ।

४ CE चमपिथं ।

५ D किरणेहिं ।

६ AD इह ।

तुभेहि साङ्गणीए जीए दिङ्गार गोघरगयाए ।
 भणियं अक्केवन्ने वसहिं 'पुट्टाउ ए-एहि ॥
 गोघरगयाउ धणियं सङ्गावन्नाए तह य एयाइं ।
 तित्यथरवन्दणत्थं भन्तीए दहागयाइं ति ॥
 गणिणीए तन्नो भणियं साङ्ग कथं धम्मनिहियच्चिन्नाइं । ५
 अं एत्थ आगयाइं किञ्चमिणं नवर भविद्याण ॥
 जन्हा जयंमि सरणं धम्मं मोत्तूण नत्थि जीवाणं ।
 सारौरमाणसेहिं दुक्खेहि च्हिहुयाणं ति ॥
 न य सो तौरइ काउं जहट्टिओ वज्जिऊण मणुयत्तं ।
 तं पुण च्छं अमारं सुविणयमाइन्दजालसमं । १०
 लङ्गूण माणुमत्तं धम्मं न करेइ जो विसयकुट्टो ।
 दहिऊण चन्दणं सो करेइ अङ्गारवाणिज्जं ॥
 धम्मोण मयलभावा सुहावहा होन्ति जीवलोयंमि ।
 धम्मोण मासयसुहं लब्धइ अचिरेण परमपयं ॥
 सो उण विथलियराएहि भावन्नो जिणवरिन्दचन्देहिं । १५
 होइ परिचिन्तिएहि वि अल्लाहि किं ता पुलइएहिं ॥
 ता सुट्टु कथं एयं अं दट्टु आगयाइ जिणयन्दे ।
 जिणसाङ्गदंमणाइं इदि वियारेमि दरियाइं ॥
 कहिओ य तौण धम्मो तुभेहि वि नवर सुट्टुचिन्तेहिं ।
 पडिवओ जिणभणिओ कथा य मज्जमंसविरेइ य १ ॥ २०

- गमिऊण कंचि कासं गमिऊण जिणे सुसाऊणोओ थ ।
 गेहमह पत्तियारं भणियाणि य नवर गणिणीए ॥
 'एक्खह इह परदियहं एवं सिथ तह सुणेक्खह य धम्मं ।
 दुक्खविरेयणभूयं पक्कत्तं वीयरगेहिं ॥
- ५ पखिवक्खिऊण य तओ गणिणीवयणं गयाणि नियगेहं ।
 सिद्धहिययाद धणियं धम्मंमि कयाणुरायादं ॥
 कइवयदिणेसु य तहा आयादं परमभन्तिजुत्तादं ।
 उक्खिद्धमावयादं विमयसुहनिथत्तचित्तादं ॥
 अणुवालिऊण पवरं मावयधम्मं अहाउयं जाव ।
- १० मरिऊण बम्भसोए कप्पंमि तओ ऽववन्नादं ॥
 आउं च तत्थ तुष्मं अहेमि मत्ताहियाद अयरादं ।
 तत्तो चदऊण इहं नरवदगेहेसु जायादं ॥
 तिव्वं च सवरज्जे कम्मं तुमए कयं इमोए वि ।
 अणुमोइयं ति तम्म उ परिणामो निरयवामंमि ॥
- १५ अणुओ सिथ तुष्मेहि तह य भरहंमि खुहुमणुयभवं ।
 तक्कम्मसेमयाए अणुहयमिणं तए दुक्कं ॥
 ता सुणिऊण विवायं एवंविहमेत्थ पावकस्साणं ।
 तह 'अयह अहा पावह एणिहं पि पुणो न दुक्कादं ॥
 इय कच्चियंमि नियाणे सवित्तरे तत्थ जोयमाहेण ।
- २० पडिहद्धमोइपमरं जाओ मे परमभवेणो ॥

भणितो य तिष्ठयणगुरु भयवं भिवसोस्तकारणं परमं ।

गेष्णामि तुह उमौवे पव्वज्जं तुह वयणेण ॥

देवोष् परियणेण य एवं बज्जमज्जिज्जण मे वयणं ।

विज्जन्तो दणमेव उ नियकज्जकएण सुवणगुरु ॥

भणियं च सुवणगुरुणा अहासुहं मा करेह पडिवब्भं । ५

भवगहणंमि अमारे किच्चमिणं नवर भविद्याण ॥

सोज्जण इमं वयणं भावेण पवज्जिज्जण सयराहं ।

काज्जण लोथमग्गं पडिवज्जं टव्वञ्चो ताहे ।

एसो मे वुत्तन्तो कणथउरे साहिञ्चो मए रञ्चो ।

मग्गपडिवत्तिमादो इहभवपज्जायपज्जन्तो ॥ १०

एयं सोज्जण मसुप्पञ्चो मव्वेसिं मवेञ्चो । चिन्तियं च
णेहिं । एवं विवागदारुणं मोहचेट्ठियं, अरकयं च जाणवत्तं
भवससुट्ठे गुरुवयणनिष्कञ्चो त्ति-। वन्दिञ्चो भयवं, 'अणुग्ग-
हिया अन्हे भयवया नियवुत्तन्तकहणेणं' अहिणन्दिञ्चो
सबज्जमाणं, करयलकयञ्चल्लिउडं विज्जन्तो गुणचन्देण । भणियं १५
च । जाणित्तो मए भयवञ्चो पहावेण जहट्ठञ्चो धञ्चो, पणट्ठा
मिष्कावियप्पा, संजाया भयवन्तचलणाराहणिष्का ; ता देहि
ताव मे गिहिधञ्चोचियादं वयादं । विग्गहेण भणियं ।
भयवं, ममावि । दिञ्चाहं भयवया सावयवयादं । गहियादं
जहाविहोए । जाया भावसावया । भत्तिबज्जमाणेहिं २०
वन्दिञ्चो भयवं । धञ्चलाहिज्जण भणिया य णेणं । कुमार,
विद्याणिज्जण भवञ्चो पडिवोहसमयं रयणउराञ्चो अहं एत्य

आगन्धो, समुप्यसं च मे जहाहिकसियं । ता तर्हिं चैव
 गच्छामि । षिट्टन्ति तस्य मह दंसणसुया बहवे साङ्गो ।
 पुणो 'अओण्णाए' मण्ण भवया टमणं । सम्बसा टढ्बएण
 होयस्सं । कुमारेण भणियं । अं भयवं आणवेद । आगाम-
 १ गमणेण समं सेससाह्मिं पयट्ठो गुरु । वन्दिओ कुमार-
 विग्गहेहिं पुल्लओ य भत्तिनिषरेहिं । अटमणौल्लए य
 वन्दिऊण परमभत्तीए पयट्ठा अओण्णाउरिं ॥

इओ य तद्वियहमेव गओ अओण्णं वाणन्तरो । कथा
 णेण कुमारपरियणामन्ने कवडवत्ता, जहा 'विग्गहेण
 १० वावाइओ कुमारो' ति । समागया एमा सवणपरम्पराए
 मेत्तीबलकणगोयरं, न मह्हिया य णेण । सुया रयणवईए ।
 मुक्किया एमा, समागमिया परियणेण । निवेइयं च रओ ।
 समागओ राया, बाह्मंलोयणं चण्णेसु निवडिऊण
 विस्सत्तो रयणवईए । ताथ, अणजाणाहिं मं मन्दभाइणिं,
 २५ पविमामि जलणं, परिच्चएमि एए अज्जउत्ताकुमलसवणं वि
 मंठिए निअज्जपाणे, पावेमि लउं सुरलोयमंठियं अज्जउत्तं ।
 राइणा भणियं । अविह्वे, अलामिणा मोएण । अमह्ह-
 णौयमेयं । न खलु केमरौ गोमाउणा वावाइज्जइ । ममाइडो
 कुमारस्स भिड्ढाएणेण तुह पुत्तजओः अत्रितहाएओ य
 १० षिट्ढाएओ । अणाउल्लं च मे हिययं । टिट्ठो य मए कुमल-
 सुविणओ । कुमारमन्तरेण न जाया उप्पाया । अविवसा

य तुह अविह्वामिरी । ता न एयममङ्गलं एवं ह्वद ।
 जम्भान्तरवेरिएण केणावि एसा कवडवत्ता कया भविस्सुद ।
 ता परिचय्य तुमं दणमसव्ववसायं । अहावि कहंवि अचिन्त-
 साम < याए देव्वस्स इयमेवं चेत । तन्धो मव्वेसिं चेत अन्हा-
 णमिय पत्तकालं । कौस तुमं आउल्लो । पेसिन्धो य मए १
 अञ्ज १पवणगदनामो लेहवाहन्धो । सो अत्रस्सं पञ्चदियहभान्तरे
 आगच्छद । तन्धो ममागए १तस्सिं जहाजुत्तं करेस्सामो । न
 तात्र अन्तरे संतप्पियव्वं ति । रहणवर्दए भणियं । जं ताधो
 आणवेद । तहावि विन्नवेमि तायं । तायाएमेण करेमि अहं
 मन्तियसं, देमि महादाणं, प्रएमि देवयाधो, परिचणमि १०
 अञ्जउत्तकुसलपउत्तिकालादारधो आहारगणं ति । रादणा
 भणियं । करेहि वच्छे, न १एत्य दोमो त्ति । रयणवर्दए
 भणियं । ताय. महापमाधो । तन्धो 'अविह्ववा ह्वसु' त्ति
 भणिकुण गन्धो मेत्तोवल्लो । पारदुं च णाए जहोचियं
 मन्तियसं । १दिट्ठा य सव्वसंपया १ संपयणगयाए विथार- १४
 भूमिपडिणियत्ता अदकक्काणाए आगिर्दए परिचत्ता विथादेहिं
 संगथा नाणाजोएण समद्धामिया तवसिरीए गन्धिया उत्रसमेण
 परिणया भावणाए १ परियरिया साज्जणौहिं विग्गहवर्द विद्य
 चरणसपया सेवविद्याहिवस्स धूया कोसक्काहिवस्स पत्तो

१ CE सचमति । १ C तसिं. F तसि १ A adds अञ्ज उपमि
 (read उवरि) । ४ A वच्छा. CE वस । ४ D inserts एत्ततरमि ।
 ५ A adds वचव । ५ CE भाववाधो

गिहृत्यपरिधायण सुसंगथा नाम गणिणो । तं च दद्रुक
 पण्डो विय रयणवईए सोओ, आणन्दिया चिणेण, उल्लसिथं
 अन्नवीरिथं, वियभिओ धम्मवसाओ । चिन्धिं च णए ।
 अहो भयवईए ह्वसंपया, अहो विषयविराओ, अहो
 ५ परिच्छेयकुसलया, अहो कयत्यत्तणं ति । ता धमा अहं,
 जीए मए अन्नं अउब्बदंसणा संपिण्डया विथ गुणममिड्ढौ
 विग्गहवई विथ मम्मसंपया दंसणनेत्तेणावि पावणामणो
 भयवई दिट्ठ ति । पवड्डुमाणसुहण्णसंगयाए य गन्तूण
 सत्रिण्यं गणिणीममौवं वन्दिया गणिणो । धम्मसाहिया य
 १० णए । पुणो य मायरं वन्दिऊण अपियं रयणवईए ।
 भयवद्, 'दुहियमत्तवच्छला तुमं' ति त्रिअवेमि भयवद् ।
 जइ न कोट्ट विरोहो, ता करेहि मे पमायं गंहागमणेणं
 ति । अन्नदुक्खिया अहं, जाओ य मे ईमि दुक्खोवममो
 तुह दंसणेणं, 'वियभिओ' 'पमोओ, विदयधम्मसत्ता' य
 १५ भयवई । ता इच्छामि तुह ममौवे किंश्चिं मोउं ति ।
 गणिणीए भणियं । धम्मसौखे, धम्मदंसणानिमित्तं नत्थि
 विराओ, किं तु रत्थियत्तं सेमजणा^१पत्तिघाद । रयणवईए
 भणियं । भयवद्, धम्ममट्ठापरो मे सुदयणो, न तत्थ
 अप्पत्तियाह^२ संभवद् । गणिणीए भणियं । जइ एवं, ता
 २० तुमं पमाणं^३ ति । रयणवईए भणियं । भयवद्, महापसाओ ।

१ CEF om.

२ CEF सत्ता ।

३ D adda ति

४ CE चत्तिवारं = चत्तवारः

५ D = चारिथं

ता हृदि, गच्छन्तः । गथा सह रयणवर्द्धे गणिणी, पविट्टा
रयणवर्द्धे । कश्चो य णाए मंभमाइसएणमुच्चिओवचारो ।
उवविट्टा गणिणी पुरओ य से भपरिथणा रयणवर्द्धे न्ति ।

गणिणीए भणियं । वच्छे, संसारसमावन्ना खु पाणिणो
सञ्जे दक्खतस्सवौयज्जमंगया अहिहवौयन्ति अणुममयं जराए, ४
ओत्थारिञ्जन्ति मोहतिमिरेण, वाहिञ्जन्ति विसयतण्हाए,
कथत्थिञ्जन्ति इन्दिएहिं, पञ्चन्ति कोहग्गिणा, अवट्टभन्ति
माणपव्वएणं, मोहिञ्जन्ति मायाजासियाए, पञ्जाविञ्जन्ति
ओहमायरेण, खण्डिञ्जन्ति इट्टविओएहिं, भमाडिञ्जन्ति
कालपरिणर्द्धे, कवल्लिञ्जन्ति मच्चुण न्ति । परमत्थओ न केइ १०
सुद्धिया मोत्तूण तप्पडिवरकुञ्जए महाणुभावे । ते उण, जहा केइ
महावाहिगहिया पौडिञ्जमाणा महावेयणाए ममावन्ननिव्वेया
गवेमिऊण कुमल्लवेज्जं निवेइऊण अप्पाणयं तस्स वयणेण
पडिवन्ना जज्जत्तकिरियं वाहिञ्जमाणा वि तव्वेयणाए विमुच्च-
माणा वाहिणा अन्तो-आरोग्गलाहधिर्द्धेए अगणेमाणा तं १४
वज्जदुक्खं ईसि अविमुक्खा वि वाहिणा मंजायविमोस्सनि-
व्वयमर्द्धे आरोग्गसमेया विथ न खल्लु नो सुद्धिया वव्हारेण;
तहा जे इमे भयवन्तो सुणिवरा ते संसारमहावाहिगहिय न्ति
पौडिञ्जमाणा जम्माइमहावेयणाए ममावन्ननिव्वेया गवेमिऊण
भावओ कुमल्लवेज्जं भयवन्तं वीयरायं तद्वएणमुट्ठियं वा गुहं १०

१ AE उच्छा० F उत्थारिञ्जन्ति ।

० F निव्वे० ।

२ F संभाविय० ।

४ D वेडियं, F संविद्यं ।

निष्पेक्षकमप्याण्यं तस्स वयणेण पडिवक्का मन्वदस्सनिवारणिं
 संजमकिरियं वाहिञ्जमाणा वि परीसहोवमग्गवेयणाए
 विमुञ्जमाणा महामोहवाहिणा अन्नो पममारोग्गलाभधिईए^१
 अण्णेमाणा तं परीमहादिबन्धदस्सं ईमि अविमुञ्जा वि
 ५ संकिलेसवाहिणा परमगुरुवौधरागणासोवणाए संजायविमोक्क-
 निष्कयमई सयलाबाहाखयससुभूयपरम^२पणिहाणभावारोग्ग-
 मनेयवीथराया विद्य न खलु नो सुहिया निष्कएण । जञ्चो
 पण्डं तेषिं मोहतिमिरं, आविभूयं सञ्जनाणं, निद्यत्तो
 ६ अमग्गहो, परिणयं संतोसामयं, अवगया असक्किरिया,
 १० तुट्टपाया भववत्तौ, थिरीङ्गयं झाणरयणं, आमञ्चं परमसिव-
 सुहं । ता एवं परमत्यसिन्नाए थेवा एत्थ सुहिया बह्वे
 उण दस्सियं त्ति । लोयदिट्ठोए उ^४ वक्के अस्सारिसे सुहदस्सके
 कोएहि जमजराभरणघत्था वि पाणिणो आहारादसंपत्ति-
 मेत्तेण कूरवाह^५सरगोयरगया विद्य हरिणया जनमादसपत्तीए
 १५ चेव सुहियं त्ति बुष्सन्ति । अन्नहा दस्सियाण य^३ इमं
 दिट्ठिमगिहि^६ अ तुह दस्सियन्ते कारणमवगच्छामि ।
 साहेहि वा, जइ अकहणीयं न होइ ॥ ९गुणचन्दपडिवक्कं
 माहिंयं रयणवईए । भणियं च णाए । भयवइ, जहा तए

१ A om. वि •

२ D विमोह ।

३ CEF परिहाव ।

४ CEF अमग्गहो •

५ AD •सउ. CE om उ । ६ D सरावेडो •

७ D •साया । •

८ CE महिभि explained अहसमा इव ।

९ CE add रयणवईए अर्थिकं किं भयवतोए वि अकहणीयं मङ्गलमि

समाहट्टं, तद्देव परमत्यो । तद्वावि अञ्जलत्ताकुसलसुमरणा^१
वि पीडेह मं मन्दभादणिं । गणिणीए भणियं । वच्छे, न तस्स
संपयमकुसलं ति, धौरा होहि । रयणवईए भणियं । कइं
भयवई विद्याणद । गणिणीए भणियं । तुइ सरविसेसाओ ।
रयणवईए भणियं । कीइसो मण्ण सरविसेसो । गणिणीए ५
भणियं । जारिसो अविहवाए परमाणन्दओए भन्तुणो हवद ।
रयणवईए भणियं । भयवद, न तए कुप्पियध्वं, भणामि
किंचि अहमाउल्लयाए । गणिणीए भणियं । वच्छे, अक्कोवणो
चेव तवस्सिजणो होइ, किमेत्यमभत्यणाए । रयणवईए भणियं ।
भयवद, जइ एवं ता को एत्य पच्चओ, अं भयवईए आहट्टं १०
ति । गणिणीए भणियं । वच्छे, अलमेत्य पच्चएण । न य
वीथरागवयणमअहा होइ । वीथरागवयणं च सरमणउल्लं ।
तदाएसेण यं अंपियमिणं, न उण अअहा; तद्वावि एत्य
पच्चओ त्ति भिग्घं तुहावगमणनिमित्तं भणामि किंचि अहयं ।
न तए खिक्खियध्वं । रयणवईए भणियं । आणवेउ भयवई । ११
गणिणीए भणियं । सुण, एवंविहभरवईए नारोए गुण्णपएसे
मसो हवद त्ति सरमणउल्ले पठियं । एत्य य तुमं पमाणं
ति । रयणवईए भणियं । एवमेयं; किं तु मरिसेउ भयवई,
अं मए आउल्लाए वियप्पियं । गणिणीए भणियं । न एत्य
दोसो, नेहाउल्ला हि पाणिणो एवंविहा चेव हवन्ति । किं तु १०
तए वि मरिखियध्वं, अं मए तुइ खिग्घपड्डित्तिनिमित्तमेवं

जंपियं ति । रथणवईए भणियं । भयवद. अणग्गहे का
 मरिभावणा । अवणौओ मम महारोओ भयवईए इमिणा
 जंपिएण । किं तु पुष्कामि भगवहं, कस्स उण ककस्स
 ईदसो महारोहो विवाओ ति । गणिणौए भणियं । वण्हे,
 १ धेवस्स अण्णण्णेड्डियस्स । कीरसौ वा इमस्स रोहया । सुण,
 धेवेष कक्यणा जं मए पाविथं ति । रथणवईए भणियं ।
 भयवद, महन्तो मे अणग्गहोः द्ढमवहिय ण्हि । गणिणौए
 भणियं ॥

अत्यि 'कोसलाहिवो नरसुन्दरो नाम राया । तस्साह-
 १० मिमं जसपारियाथं पडुच्च धसपत्तौ अहेमि । सो य एगया
 गओ आसवाहणियाए । अवहिनो दप्पियतरणण त्रिच्छूढो
 महाउवौए । दिट्ठा य जेण मज्झणइदेमयाले तीए महाउवौए
 एगमि वणनिउञ्जे अउब्बदंमणा इत्थिया । भणिओ य
 तीए । महाराथ, मागयं, उवविषसु ति । रादणा भणियं ।
 १५ कासि तुमं को वा १एस पएसो ति । तीए भणियं ।
 मणोहरा नाम अक्खिणी अहं, विच्छरुणं च एयं । रादणा
 भणियं । कोस तुमं एत्य एगागिणी । तीए भणियं । अहं
 खु मन्दणाओ मलयं गया आसि मह पिथयनेण । तओ
 आगण्णमाणीए इह पएसे निमित्तमन्तरेण कुविओ मे
 २० पिथयमो, गओ य मं उण्णित्तं । अओ एयाइथि ति ।
 रादणा भणियं । न सोहणमणुचिड्डियं दुवेहिं पि तुण्णेहिं ।

तीए भणियं । कहं विद्य । रादणा भणियं । जमुष्णिधा
 पियथसेषं । तुमं पि जं तेण सह न गय त्ति । तीए भणियं ।
 अलं तेणमविसेसज्जणा । रादणा भणियं । भद्दे, न एस धम्मो
 सईण । तीए भणियं । कीदसं तस्स सदत्तणं, जो अणुरत्तं
 जणं परिच्चयद । रादणा भणियं । भद्दे, को ऽणुरत्तं विणा
 दोसेण परिच्चयद । तीए भणियं । जो अथाणुओ । एवं च
 भण्णिऊण मविन्नाममवल्लोदुं पयत्ता । अवहोरिया रादणा ।
 मोहदोसेण विगयलज्जं भणियं च णाए । महाराय, इयाणिं
 चेव जंपियं तए, जहा 'कोऽणुरत्तं विणा दोसेण परिच्चयद' ।
 अणुरत्ता य अहं भवओ । ता कीस तुमं अवहीरेसि । १०
 रादणा भणियं । भद्दे, मा एवं भण ; परित्यथा तुमं ।
 तीए भणियं । महाराय, पुरिसस्स सव्वा परा चेव इत्यिया
 होद । रादणा भणियं । किमिणिणा जादवाएण ; १ परिच्चय-
 मिमं परलोयविरुद्धमात्तावं । तीए भणियं । अलियवयणं
 पि य परलोयविरुद्धमेव । रादणा भणियं । किं मए भलियं १५
 जंपियं ति । तीए भणियं । जहा 'कोऽणुरत्तं विणा दोसेण
 परिच्चयद' । रादणा भणियं । किमेत्य अलियं ति । तीए
 भणियं । जं परिच्चयसि मं अणुरत्तं । रादणा अणियं ।
 नाणुरत्ता तुमं, जेण मं च्हिए निउअसि । अओ चेव न
 दोमवज्जिया, जेष 'न' परलोयं अवेत्थसि । तीए भणियं । १०

किमिच्छिषा अंपिण्ण । अरु न माणेमि मं, तन्नो अहं निष्-
 लेष भवन्तं वावाएमि^१ । रादणा भणियं । भहे, को तए
 वावाइयद ।^२ जो रण्डाए पुरिषो वावाइयद, तस्स अण-
 ण्णसिदाणं पि न जुञ्जइ त्ति^३ । तन्नो पउट्ठा^४ विष पद्दा-
 ५ विद्या राथसम्भुहं । हुंकारिया य णेण । जाया अहंसणा ।
 तन्नो किमिमीए त्ति पयट्ठो राथा मनयराभिस्सुहं । समा-
 गन्नो येवं भूमिभायं, जाव अयण्डमि सेव निवडिन्नो
 कञ्चणपायवो । न लग्गो रादणो । जोइयं च णेणोवरिञ्जत्तं ।
 दिट्ठा य सा गथणमन्ने । भणियं च णाए । रे दुराधार,
 १० केत्ति ए वारे^५ एवं कुट्टिच्चिसि^६ । रादणा भणियं । आ
 पावे, अगोयरत्या तुमं ; अण्णहा अवस्समहं तुमं निग्गहेमि ।
 अदंसणीह्वया एसा । देव्वजोएण^७ तुरयमग्गाणुल्लगेण^८ दिट्ठो
 १५ निचसेणेण, समागन्नो राथा मनयरं । कयं वट्ठावण्यं ।
 'सव्वत्यावीसत्यो चिट्ठइ' त्ति पुच्छियं मए 'अञ्जत्त, किं
 निमित्तं' । तेण भणियं । न किंचि । मए भणियं । हा
 कहं न किंचि ; कच्चिं अञ्जत्तो, कहमीइथी अवोसत्यथ
 त्ति । ता कहेच्चि कारणं, पञ्जाउत्तां मे हिययं ति । तेण

१ CE add जो रंडाए वावाइयद तस्स पियरा वि पाणिय न पय-
 ञ्जति ।

२ CE om. the following sentence. ३ A अतिजुत्तं ।

४ D पउवेच द्वाचरा । ५ AD वारे ।

६ A पु०, D दु०, CE ०चि । ७ ACE om. ८ CEF वाचिचि ।

भणियं । अक्षं पञ्जाउल्लयाए । निम्बन्त्^१पुच्छिएण साह्मिओ
मणोहरा^२जस्किणिवुत्तन्तो । मए भणियं । अज्जलत्त, कह
ए एयं, अह्मिणिविद्धा खु एसा । राहणा भणियं । देवि,
येवमियं कारणं । किं तीए अह्मिणिवेसेण । अह पावेमि^३तं
इत्यगहणे संपयं, ता तह कयत्येमि, अहा ह्मुदे अहि- १
णिवेसं ति ॥ अन्नया 'वासभवणत्तो राय' न्ति सोऊण पयद्दा
अहं वासभवणं । गया एगं कच्छन्तरं, जाव दिट्ठो मए
राथा मम ममाणह्वाए इत्थियाए सह सयणोयसुवगओ
न्ति । तओ 'हा किमेयं' ति संखुद्धा अहं, नियत्तमाणी
य दिट्ठा राहणा । भणियं च णेण । आ पावे, कहिं १०
नियत्तसि । सुणिओ ते मायापओओ । देवि, पेच्छ पावाए
धट्टत्तणं ति । भणिकण धाविओ मम पिट्टओ । वेवमाण-
सरौरा गहियाहमणेण केसेसु । संभमाउल्लं अंपियं मए ।
अज्जलत्त, किमेयं ति । तेणावहरिकण मज्झ वयणं समा-
हया सा इत्थिया । देवि, पेच्छ पावाए मायाचरियं । १५
जारिमं तए मन्निथं ति, तारिसं चेव इमौए संपाडियं ।
कओ किल तुह मन्तिओ वेसो । तीए भणियं । अज्जलत्त,
अन्नमिमौए दंसणेण, निम्बासेहि एयं महापावं ति । तओ
राहणा सहाविथा अट्टपाहरिया । समागथा बहवे, भणिया
य णेण । भो भो एयं देवौह्वधारिणिं दुट्टजस्किणिं २०

१ CE - चं, D - चत्तु ।

२ CEF om. जस्किणि, D i marg.

३ ACEF om. तं इत्यनन्तरे ।

कथत्यज्जण निहयं लभुं निम्बासेह । तन्नो तेहिं 'अं देवो
 आणवेह' त्ति भण्णज्जण पुब्बवेरिएहिं विच्च 'आ पावे, आ
 पावे' त्ति भण्णमाणेहिं गहिया अहं केणावि केसेसु, अवरेण
 उत्तरीए, अक्षेण बाह्वाहिं, कथत्यिया नरवंइपुरअो,
 ५ नौणिया बाहिं । तह वि 'य अहिययरं कथत्यज्जण, जहा
 काह दुट्ठसीळा निम्बासियह, तहा निम्बासिय णि । विमुक्खा
 नयरकाणणममौवे, भणिया य णेहिं । आ पावे, जह पुणो
 रायभवणं पविषसि, तन्नो मुया अन्हाण हत्यन्नो त्ति ।
 नियन्ता रायपुरिमा । तन्नो चिन्तियं मए । हन्त किमेयं
 १० ति । अन्नो मे पावपरिणई, पेच्छ किं पावियं ति । अन्नो
 णु खल्लु निरवराहा वि पाण्णो पुब्बदुच्चरिएहिं एवं कथ-
 त्यज्जन्ति । ता अन्नं मे जीविण्ण, वावाएमि अत्ताणयं ।
 न अन्नो वावायणोवाअो त्ति गन्नूणमेथमदुरोवक्खिज्ज-
 माणपव्वयं भञ्जेमि अत्ताणयं ति पयट्ठा गिरिंसमुहं, पत्ता
 १५ थ महया ५परिकिलेसेण । समाठत्ता थ आरुचिउं । डिट्ठा
 गिरिगुहागएहिं माह्वाहिं । समागअो थ तन्नो अणेयगुण-
 रयणभूमिअो दिप्पमाणो तवतेएण सुट्ठिअो परल्लोथपक्के
 वक्खल्लो दुच्चियसत्ताण ममुप्पन्नदिब्बनाणो देमअो संमारा-
 उवीए चिन्तामणौ समौहियसुहक्ख अणेयमाज्जपरियरिअो
 २० सुगिहोयनामो भयवं गुरु त्ति । तं थ दट्ठूण अवगअो विच्च

१ A om.

२ DF किमे ।

३ CE insert वर ।

४ CE om. परि, A has only व ।

ने किलेशो, समद्राधिया विथ धमणे । वन्दिओ सविण्यं,
 धमणाहिया १य णेण भणियां^१ सबलमाणं । वच्छे सुसंगए, न
 तए संतप्पियव्वं । ईदसो एस संसारो, आवयाभायणं खु^२
 एत्य पाणिणो ; अहिहया महामोहेण न पेच्छन्ति परमत्यं,
 न सुणन्ति परमभित्ताणं वयणं, पद्यन्ति अहिएसु, बन्धन्ति^३
 तिब्बकण्ठयादं, विउडिप्पन्ति तेहिं, न कुट्टन्ति पुब्बदुक्कडाए
 विणा वीयरगवयणकरणेणं ति । तन्नो मए भणियं । भयवं,
 एवमेयं ; अह किं मए कथं पावकथं, जस्सु ईदसो विवाओ
 न्ति । भयवथा भणियं । वच्छे सुण, जस्सु विवागसेसमेयं ।
 मए भणियं । भयवं, अवहिय न्दि । भयवथा भणियं ।^४वच्छे,^५
^६सुण ।

अत्थि इहेव भारहे वासे उत्तरावहे^६ विषए^७ बन्धउरं
 नाम नयरं । तत्थि^८ बन्धसेणो नाम नरवई अहेसि । तस्सु
 बल्लमओ विषरो नाम माहणो, पुरन्दरजसा से भारिया ।
 ताणं तुमं इओ अईयमवमभवमि चन्दजसाहिहाणा धूषा^९
 अहेसि न्ति, बल्लहा जणणिजणयाणं । जिणवयणभाविथत्तणेण
 ताणि देसन्ति ते धमं, निवारन्ति अहियाओ ; अणाहि-
 भवभावणादोसेण बालयाए थ न परिणमइ ते सथं । ससु-
 ष्णया थ ते पीई जसोदाससेट्ठिभारियाए बन्धुसुन्दरीए

१ DF om.

२ A ०यं, CEF add य ।

३ A चत्तु ।

४ A om.

५ ACEF om.

६ A ०वाक्का ।

७ A om.

८ A चत्तव थ ।

सह । सा च^१ अदसंकिञ्चिद्विचिता संसाराह्णान्दिषी गिद्धा
 कामभोएसु निरवेस्ता परलोचमग्ने । तन्नो वारिषा तुमं
 जण्णिजण्णएहिं । वञ्चे, अलमिमीए सह सङ्गेण, पावमि-
 न्त्तथाणीया खु एसा, पडिषिद्धो य भयवया पावमिन्त्त-
 ५ सङ्गो^२ । न पडिवन्नं च तं तए गुरुवयणं । अण्णया गया
 तुमं बन्धुसुन्दरिसमीवं । दिट्ठा विमणदण्णया बन्धुसुन्दरी ।
 भण्णिथा य एसा । हला, कीष तुमं विमणदण्ण नि ।
 तीए भण्णियं । पियसहि, विरत्तो मे भत्ता गाठरत्तो
 महरावईए, अजायपुत्तभण्डा^३ य अहयं । ता न-याणामो,
 १० कहं भविस्सइ न्ति दढं विमण्ण नि । तए भण्णियं । अलं
 विसाएण, उवाए जत्तं कुणसु न्ति । तीए भण्णियं । न-
 याणामि एत्युवायं, सुयं च मए, अत्थि इह उप्पणा
 नाम परिव्वाइया, सा एवंविहेसु कुमसा, न य जे तं पेक्खिउं
 अवसरो न्ति । तए भण्णियं । कहिं मा परिवसइ, साहेहि
 १५ मण्ण्यु ; अहं तमाणेमि न्ति । माहिंयं बन्धुसुन्दरीए, जहा
 किल्ल पुब्बवाहिरियाए^४ । तन्नो गया तुमं^५, दिट्ठा परिव्वा-
 इयां । बन्धुसुन्दरी तुमं दट्ठमिच्छइ न्ति भण्णिकण्ण आणिया
 तुमए, आणिकण्ण गया तुमं मगिहं । पृइया सा बन्धुसुन्द-
 रीए, माहिंन्नो से नियवुत्तन्नो । भण्णियं परिव्वाइयाए ।

१ D om. २ (E) यममं ।

३ D चंडा A दंडा ।

४ D inserts नवरं ।

५ D adds परिवसइ ।

६ D adds परिगुण्णामो तीए जेहं । पुब्बमाणी नाम जेहं ।

अविह्वे, धौरा होहि । घेवनेयं कञ्जं । करेमि अहमेत्य
 जोयं^१, जेण सो तीसे^२ पओसमावज्जर त्ति^३ । बन्धुसुन्दरीए
 भणियं । भयवद, ^४अणुग्गिहीय ण्हि । गया परिव्वारहा,
 कओ य णाए असोदाससेट्ठिणो महरावदं पर विह्वेषण-
 जोओ : पउत्तो विह्विणा । अचिन्तमामत्ययाए ओसहौणं ^५
 विचिन्तयाए कम्मपरिणामस्स विरत्तो तीए सेट्ठी । परि-
 चत्ता महरावदं, गहिया^६ ओएण । एघनिमित्तं च बद्धं तए
 किलिट्ठकम्मं ॥ परिवालिज्जण अहाउयं मया समाणी तक्कम-
 दोसेणेव समुप्यन्ना करेणुयत्ताए अप्पिया जूहाहिवस्स;
 गहिया वारिमज्जे । तओ तत्य महन्तं किलेसमणुहविय ^{१०}
 मया समाणी तक्कमदोसेणेव समुप्यन्ना वाणरित्ताए त्ति ।
 तत्य वि य अच्चन्तमप्पिया जूहाहिवस्स । ^{११}विष्कूढा जूहाओ
 गहिया जरठकुरेण, निबद्धा खोहसद्धसाए । महदुख-
 पौडिया अहाउयं पाण्डिज्जण मया समाणी तक्कमदोसे-
 णेव समुप्यन्ना कुक्करित्ताए । तत्य वि य ^{१२}रिष्काले वि^{१३}
^{१४}अण्हिमया सब्बकुक्कराणं कौडानियरखयविणट्ठदेहा महन्तं
 किलेसमणुहविय मया समाणी तक्कमदोसेणेव समुप्यन्ना
 मज्जारिगत्ताए त्ति । तत्य वि य अमणोरमा सब्बमज्ज-
 राणं गेहाणसदकुदेहा अहाउयस्सए मरिज्जण तक्कमदोसेणेव

१ A संयोचं ।

२ CEF तीर ।

३ A •ज्जि D ज्जार ।

४ AD •य० ।

५ D adds य ।

६ D हूदा ।

७ A om.

८ A गहियया ।

- समुप्यन्ना चक्रवाद्यत्ताए त्ति । तस्य वि मथा पियथमपरि-
 वञ्चिथा किलेभसंपादयवित्ती^१ महन्तं दुःखमणुषविष मथा
 समाणी तक्कथदोसेणेव समुप्यन्ना चण्डालइत्यिगत्ताए त्ति ।
 तस्य वि थ द्ढं अमणोरमा पियथमस्स मथणदुःखपौडिथा
 १५ अहाउयक्खएण मरिऊण तक्कथदोसेणेव समुप्यन्ना सबर-
 इत्यिगत्ताए । तस्य वि थ अमणोरमा सबसवराणं विञ्छूढा^२
 णेहिं पत्तीओ परिष्ममन्तो विषम^३मण्णकन्नारे किलेभ-
 संपादयमरीरठिरे परिक्खीणकाथा अट्टाणपडिवक्खपणपरि^४
 अट्टेहिं दिट्ठा तुमं साङ्गहिं, ते वि थ तुमाए त्ति । ते थ
 १० दडूण समुप्यन्तो ते पमोओ । पुञ्चिथा थ णेहिं । धम्मसौले,
 को लण इमो पएसो केदूरे वा इओ वत्तणि त्ति । तए
 सबड्डमाणमाइत्तिकयं । मण्णकन्नारमेयं, इओ माइदूरे
 वत्तणी । साङ्गहिं भणियं । धम्मसौले, कथरीए दिसाए
 वत्तणी । तए भणियं । अवरमगेण इओ वालिऊण इमं
 १५ तरुलयागहणं । अह्वा एह, अहं सेव दंसमि त्ति । दंसिथा
 वत्तणी^५ । चिन्तियं थ सुद्धचित्ताए । अओ इमे अमक्करिथा
 पियेभाणिणो पसन्तुवा अभिगमणीया; धम्मणमेवंविहेहि
 सह मंगमो भवइ । एवं विमथविसुद्धचिन्तणं जविओ
 कम्मसंघाओ आसगल्लियं बोधिबौयं । एत्थन्तरमि धम्म-
 २० ज्ञाहिथा साङ्गहिं सुहयरपरिणामा थ एडिथा तेसिं चल-

१ F पाठवित्ती । २ AD विञ्छूढा । ३ CE मक्क । ४ AD add थ

५ AD वत्तणी । ६ AF om. विमथ, D has विदुहायवेत्तिं ।

शेषं । एत्यन्तरंमि अप्यारम्भपरिग्रहणत्वेण सहावमहव्यव-
 थाए साङ्गसन्निहिषामत्यत्रो सुद्वुभावथाए च वद्धं सुमाणुसा-
 छयं । गथा भयवन्तो साङ्गणो । गएसु वि थ न तुडो ते
 तथणुसरणसंगत्रो सुद्वुभावाणुवन्तो । अहाउवपरिस्फरणं च
 मया समाणी तक्कसदोससेसंगथा सेव समुप्यन्ना सेयविधा-
 चिवस्स धूय न्ति । पत्तवया च परिणीथा कोसलाहिवेण;
 तक्कससेसयाए थ अक्किणीरूवविप्यसद्धेण कयत्याविथा णेणं ।
 ता एवं वच्चे दुट्टपरिम्माइथाहवणकस्यविवागसेसमेयं ति ॥

एयमायणिकण अवगथं चिय मे मोइतिमिरं, आत्रो
 भवविरात्रो, उप्यन्नं जाइसरणं, वड्डिओ संवेगो । वन्दिऊण १
 भणिओ भयवं गुरू । भयवं, एवमेयं; अह कथा उण तक्क-
 स्यविवाओ नीसेसीभविस्सइ । भयवया भणियं । वच्चे,
 इमिणा अहोरत्तेण । मए भणियं । भयवं, कथा कहं वा तं
 अक्किणिं विद्याणिसुइ अव्वउत्तो । भयवया भणियं । वच्चे,
 अज्जेव रयणौए तुह सहावासरिसयाए समुप्यन्नासद्धो निवेइ- १
 ऊण मन्तिणो तक्कयवीथरायपडिमासङ्गणपओएण नीसंसयं
 'विद्याणिकण, अहा न एसा देवि न्ति; तत्रो 'इण इण'
 न्ति २ भणमाणो खग्गं गहेऊण उट्टिओ राया, जाव तस्सणं
 अइंसणा ३ जाय न्ति । मए भणियं । भयवं, न तीए किंचि

१ DF नाऊण ।

२ CE भणिकण सेजुव संडकणायं A इव इया

विजण विजण संडकणायु० ।

३ D संजाय ।

अङ्गस्यं करिस्सद् अङ्गउत्तो । भयवथा भणियं । वष्के, न
 चि, किं तु कयत्थिया तुमं ति अहियं संतप्पिस्सद् । मए
 भणियं । भयवं, को एत्थ दोसो अङ्गउत्तस्स, कणपरिणरए
 स त्ति । भयवथा भणियं । वष्के, एवमेयं ; तद्दावि मोह-
 ५ दोषेण दढं संतप्पिस्सद् महाराओ । सुए आगमिस्सद् इहदं,
 पेक्किस्सद् तुमं । तओ सह तए अञ्जन्तसुहियो ह्विस्सद् त्ति
 विद्याणिक्कण न तए संतप्पियञ्चं । मए भणियं । भयवं, अ-
 गओ मे संतावो तुह दंसणेण, विरत्तं च मे चित्तं भवचार-
 गाओ । ता किं महारायागमणेण । पुणो वि विओगावसाणा
 १० संगमा । कौदसं वा जरामरणपीडियाणं सुहियत्तणं । भय-
 वथा भणियं । वष्के, एवमेयं, किं तु सह तए अञ्जन्त-
 सुहियो ह्विस्सद् त्ति । भणियं मए^१ । अञ्जन्तसुहियो
 जीवो न वीयरायवयणाणुट्ठाणमन्तरेण^२ इवद । ता^३ भयवथा
^४ भणियं । सह तए जराइदोमनिग्वायणसमत्थं दुक्करं कावु-
 १५ रिखाण वीयरगवयणाणुट्ठाणं करदस्सद् ।^५ एएण कारणेण
 अञ्जन्तसुहियो होहि त्ति । भणिक्कण तुण्हक्को ठिओ
 भयवं ।^६ एथमायसिक्कण 'अहो धक्को महाराओ' त्ति हरि-
 सिया अहं । हिययत्थं^७ विद्याणिक्कण भणिया य^८ भयवथा ।

१ DF add न तुहापुत्तिभिमिभित्तं जोगणोइए अवि य तणदिदोए, after
 this F has again भणियं मए । २ CEF om.

३ CDEF om. ४ A om. all down to चो ।

५ D has instead of this मए भणियं । ६ AF om. ७ A om.

वच्छे, तुमं पि गेष्हि ताव सव्यमन्तपरममन्तं अरदुक्तं
 जीवलोप विणासणं भयाणं साहणं परमपथसु पूथणिञ्जं
 १भयाणं अचिन्तसत्तिजुत्तं गाहणं सयल्लगुणाणं उवमाईय-
 कक्षाणकारणं भयवथा वीयरगेण पणीथं पञ्चनमोक्कारं ति ।
 मए भणियं । भयवं, अणुगिहोय ण्हि । भयवथा भणियं ।
 २ठायसु मे वामपासे पुव्वाहिसुहं ति । ठिया ईमि अरणथा,
 वन्दिओ भयवं । ३कथं भयवथा परमगुरुसरणं । तओ उव-
 उत्तेण अक्खलियाद्दगुणसमेओ दिओ नमोक्कारो, पडिच्छिओ
 मए सुद्धभावाद्दमएण । तयणन्तरं च पणड्डमिव भयं, समा-
 गथं विय सुत्तिसुहं ति । भयवथा भणियं । वच्छे, इणमेव १
 अणुसरन्तीए ४गमेयन्वा तए इमाए एगपासट्टियाए गिरि-
 गुहाए रयणी, न वीहियव्वं च । संपथं गच्छामि अहथं,
 सुए पुणो अन्हाणं दंसणं ति । मए भणियं । भयवं, अणु-
 गिहोय ण्हि । गओ भयवं ॥

नमोक्कारपराए य परमपमोयमंगथाए येववेत्ता ५ विय १
 अरदुक्कन्ता रयणी । पहायसमए य चाससाहणेण अक्खेसणत्थं
 समागओ राथा । पत्ता य णे समीवे कइवि आसवारां ।
 दिट्ठा य णेहिं, हरिस ६निक्खरेहिं साहिया राइणो । आगओ

१ F सयाजयेथं ।

२ CE ठाय, D ठाहि F ठाहिहुं ।

३ A has instead of this sentence : भयं समागथं विय सुत्तिसुहं ति ।

४ F नयन्वा ।

५ D येवा, CEF वेत्रेत्ताए ।

६ A inserts भर ।

- ने^१ समीवं राया । बाहोऽल्लोचणेणं भणियं च षेणं । देवि,
 न मे कुप्पियध्वं, अस्मान्मेत्यमवरण्णर । मए भणियं । अज्ज-
 उत्त, को एत्थ अवसरो कोवस्स; नियदुच्चरियविवागशेष-
 मेयं । राइणा भणियं । देवि, अहमेत्य निमित्तं । मए
 १ भणियं: अज्जउत्त, अस्मान्तेरे विओयपडिबडुनिधदुच्चरिय-
 सामत्थेण पल्लयथरमणभूयं । तत्थ किं तुमं निमित्तं ति ।
 सम्बहा मए कओ एस दोषो त्ति । राइणा भणियं । देवि,
 सामत्थेण विद्याणामि अहमिणं, जमणादी मंसारो कम्मवसगा
 थ पाणिणो । देवी उण विसेसपरिक्काणसंगथा विथ मन्नेइ ।
 १० मए भणियं । अज्जउत्त, एवं । राइणा भणियं । देवि, कथं
 विथ । साहिओ मए मरणववसायगुहदंसणाइओ नमोऽकार-
 लाइपज्जवमाणो परिकहिथवुत्तन्तो । 'अहो भयवओ माणा-
 इसओ' त्ति विन्दिओ राया । 'अहो असारया मंसारस्स,
 एइहमेत्तस्स वि दुक्कडस्स ईइसो विवाओ' त्ति संविग्गो
 २५ राया । भणियं च षेण । देवि, केदूरे इओ भयवं गुह त्ति ।
 मए भणियं । अज्जउत्त, इओ थोवन्तेरे । राइणा भणियं ।
 ता^१ एहि, गच्छन्ह भयवन्तदंसणवडियाए । मए भणियं ।
 अज्जउत्त, जुत्तमेयं ति । गओ मं घेत्तूण मह परिचणेण
 राया । दिट्ठो भयवं, वन्दिओ । हरिमिथमणेण, धम्मसाहिओ
 १० भयवया । भणियं च षेण । भयवं, साहिओ ममं भयवन्त-

दंशणादत्रो सयस्युत्तमो चैव देवीए । जात्रो य मे संताषो,
 'अहो एहमेत्तस्स वि दुक्कउस्स ईदसो विवात्रो' ति ।
 अणोयदुक्कउसमन्निओ 'य अहयं । ता न-थाणामो, किमेत्थ
 कायव्वं ति । भयवथा भणियं । महाराय सुण, जमेत्थ
 कायव्वं । राइणा भणियं । आणवेउ भयवं । भयवथा
 भणियं । सुप्पणिहाणं वट्टमाणसयसलसावज्जजोयविरमणं संवि-
 म्मयाए अईयपडिक्ककणं अच्चन्तमणियाणमणागयपच्चत्ताणं
 ति । एवं च कए ममाणे महन्तकुसलासयभावेण महामेह-
 बुद्धिहयाणि विय खुइजलणुहित्तथाइ' पसमन्ति दुक्कडाइं ।
 तत्रो वित्थरइ' कुसलासओ, उल्लसद जोववीरियं', विसुज्जए
 अन्नरप्पा, परिणमद अप्पमाओ, गियत्तए मिच्छावियप्पणं,
 अवेद कम्माणवन्धो, खिज्जद भवसंततो, पाविज्जद परमपयं ।
 तत्थ उण मव्वकासं न होन्ति दुक्कउजोया, अच्चन्तियं च
 निहवमसुहं । ता इमं कायव्वं । राइणा भणियं । भयवं,
 एवमेयं, अणुग्गिहीओ अहं भयवथा, कुसलजोएण करेमि
 भयवओ आणं ति । भणिकुण पुल्लइया अहं भणिया य ।
 देवि, दुक्कहो भयवन्ततुल्लो धम्मसारहो । उवाएओ य सव्वहा
 धम्मो, सव्वमन्नं संकिलेसकारणं । न होइ धम्मो गुहमन्नरेण,
 ता संपाडेमि भयवओ आणं ति । मए भणियं । अज्जउत्त,
 ज्जुत्तमेसं । तत्रो द्वावियं राइणा महादाणं, काराविया ।

अट्टाहिया महिमा, सखाणिया पत्तरजणवया, ठाविओ रत्ते
 सुरसुन्दरो नाम^१ जेट्टपुत्तो । तत्रो अण्येयसामकामसपरि-
 यरिओ^२ सह मए सयल्लन्तेउरेण य सुगिहीयनामधेयगुह-
 समीवे सुत्तभणिएण विहिणा पवडुमाणेणं सुहपरिणामेणं
 ४ पव्वइओ राया । ता एवं, वच्छे, येवेण कसुणा इयं 'मए
 पाविथं ति । अत्रो अत्रगच्छामि; येवस्स अन्नाणचेड्डियस्स,
 वच्छे, एसो विवाओ, पल्लयस्स उ तिरियाइएसु^३ ह्वइ । एवं
 च कस्यपरिणईए समावड्डियाए वि^४ अस्ता उदए 'पुव्वकडमेयं
 ति न संतप्पियव्वं जाणएण ॥

- १० एयमायल्लिऊण आविभूयससन्तदेसविरइपरिणामाए
 जंपियं रयणवईए । भयवइ, महकं दुक्कमणुभूयं भयवईए ।
 अहवा ईइसो एस संसारो । सव्वहा कयत्या भयवई, जा
 समुत्तिष्ठा इमाओ 'किलेसजम्मासाओ । अहं पि धम्मा चेव,
 जीए मए तुमं दिट्ठा । न अण्णपुत्ताणं चिन्तामणिरयण-
 १५ संपत्ती ह्वइ । ता आइसउ भयवई, जं मए कायव्वं ति ।
 तत्रो विद्याण्णिऊण तौए भावं साहिओ सावथधम्मो गण्-
 षीए । "एयमहं षएमि काउं" ति हरिषिया रयणवई ।
 गमोक्कारपुव्वयं सिद्धन्तविहाणेण गहियाइं अणुव्वयगुहव्वय-
 सिक्खावथाइं । वन्दिया गण्णिणी, पुच्छिया रयणवईए ।

१ F सुरसुन्दराधिवाचं । २ AF ० परियउ, D पयउ । ३ AD अ ।
 ४ D ० चारउं । ५ A समाव (sic), CE समावड्डिय ।
 ६ D पुव्वकडदुक्कडमेयं । ७ D संकिंसे । ८ F इयं च वे कायव्वं ।

भयवद्, 'कीदृशो मन्त्र सरविशेषो' ति । पुष्कियाए जं तए
समाणत्तं "आरिषो परमानन्दजोए भक्तुणो हवद्" ति ता
कीदृशो अञ्जउत्तस्स परमानन्दजोओ, किं सुयं कुओद्
अञ्जउत्तेण वीयरायवयणं । गणिणीए भणियं । वक्के, एमहं
तस्सेमि ॥ एत्यनरंमि 'गुलुगुलियं गन्धहृत्तियाणा, समाहयं
संघामङ्गलत्तरं, पठियं च वन्दिणा ।

धम्मोदएण तं नत्तिय जं न होद् ति 'सुन्दरं जोए ।

इय जाणिकण सुन्दरि संपद् धम्मं दढं कुणस्स ॥

ढोदयाणि 'य से नन्दाभिहाणाए' भण्डारिणीए महा-
नाथगसंजुत्ताणि' कउयाणि, समागओ सिथकुसुमहृत्यो
पुरोहिओ । भणियं च णेण । देवि, देवगुहवन्दणसमओ
वट्टद् ति । हरिमिया रथणवद् । चिन्तियं च णाए । न एत्य
संदेहो, अणुकूलो सउणसंघाओ ति मम्ममायलियं वीयरग-
वयणं अञ्जउत्तेण, पावियं पावियव्वं, उवलद्धो सिद्धिमग्गो ।
कहं च अन्नहा परमाणन्दसहो सुयदेवयाकप्पाए भयवद्ए
सुहाओ निस्तमद् । अम्महियजायहरिमाए वन्दिया गणिणी,
भणिया य सविणयं । भयवद्, किं कप्पद् एत्य भयवद्ए
'रयणीए चिट्ठिउं, न हि' । गणिणीए भणियं । धम्मभौले,

१ D गुलु, A गुलुगुलुयं । २ A एत्य जोयंमि F एत्य इह जोए ।

३ CE om. ४ A चंदार । ५ CE om., A महानाथगसंजुयाणि केल-
याणि । ६ DF add अणुपुण्यं अचंतियसुद्धं, F om. पावियव्वं ।

७ D ०-इय ।

८ D adds ति ।

जत्य तुमं, तत्य नत्य विरोहो । तद्वावि गच्छामि ताव
 संपथं । अदूरे चैव अन्धाण पडिस्तुभ्यो । ता पुणो आगमि-
 स्सामि न्ति । रथणवईए भणियं । भयवद्, अणुगहो ।
 वन्दिऊण^१मभुट्टिया गणिणी । अणुवदथा य णाए । वन्दि-
 ५ ऊण य नियत्ता उच्चियदेसाओ ।^२ कथं पओसकरणिसं ।
 नमोक्कारपराए य अद्गया रथणी । पद्दाए य आउक्कऊण
 ससुरमणुआया य णेण गया गणिणीममौवं । ^३वन्दिया
 गणिणी । ^४सुआ धम्मदेसणा । ^५समागया मगिहं । बीध-
 दिथहे धम्मणुरायओ मगिहत्थियाए चैव समागया
 १० गणिणी । एवं पददिणं गणिणीपञ्जवामणपराए अद्दङ्गना
 चत्तारि दिवसा । समागओ पञ्चमे दिणे कुमारो । निवे-
 दओ चन्दसुन्दरौए गणिणीममौवमंठियाए रथणवईए, जद्दा
 देवि, न अच्चद्दा भयवईवयणं ति; समागओ ते चियथा-
 णन्दो' । एयमायसिऊण परितुट्ठा रथणवई । दिणं तौए
 १५ परिओसियं ॥

एत्यन्तरंमि कुमारो वि सह विग्गहेण द्दूण नरवहं
 साहिऊण विग्गहवुत्तनं रादणो सबुद्धमाणं मक्काणिओ णेण
 समागओ रथणवदसमौवं । द्दूण य 'कहं कयत्था चैव देवो
 संगया गणिणीए' न्ति हरिसिओ चित्तेणं । वन्दिया णेण

१ CE मनुजुट्टिया ।

२ F adds समागत पत्रमो ।

३ DF insert वन्दिया परममुरयो पुणो ।

४ F adds धम्मल्लहिया चाए । ५ F adds उच्चियममणय ।

गणिणी । धम्मसाहिओ गणिणीए । भणियं कुमारेण ।
 भयवद्, पेक्क मम पुणोदयं, जेष पडिबोहिओ अहं भव-
 वया सुगिहोयनामधेएण गुरुणा बौधधिययभूया य मे तए
 देवि न्ति; दिट्ठा य भवसयदुल्लहदंसणा^१ भयवद् । गणिणीए
 भणियं । कुमार, नत्थि असण्णं कुसलाणुबन्धिपुणोदयस्स । ५
 एएण पाणिणो पावन्ति सुहपरंपराए मुत्तिमुहं पि, किमङ्ग
 पुण अणं । कुमारेण भणियं । एवमेयं । जइ वि पुणपाव-
 खाएण सुत्तो, तस्मावि तस्स कुसलाणुबन्धिपुणमेव कारणं ।
 न कुसलाणुबन्धिविवागमन्तरेण तारिखा भावा सखन्ति,
 आरिखेसु पुणपावखयनिमित्तकुसलजोयाराहणं ति । गणि- १०
 णीए भणियं । साउ, सखमवधारियं कुमारेण । अहवा न
 एत्थ अण्णरीयं । निमित्तमेतं चेत्त देसणा तत्तोवल्लभे
 कुसलाणं । एवं धम्मकहावावारेण कंसि वेसं गमेऊण गया
 गणिणी पडिस्सयं । अणोअधम्मसंपत्तीए परितुट्ठं मिऊणयं ।
 मुत्तुत्तरकासं च साहिओ परोप्परमि[नि]हिं धम्मवुत्तन्तो । १५
 गयारं गणिणीसमीवं, सुया धम्मदेसणा । समागयाणि उचिय-
 समएण । एवं च परदिणं धम्मजोगाराहणपराए अहकन्तो
 कोइ कासो । भावियाणि धम्मो । कासल्लमेवेव समुप्पणो
 रयववद्दिए पुत्तो । नत्तुयमुहदंसणकयत्यत्तणेणं च कुमारं
 रणे अहिचिहिय पम्बरओ नेत्तोवन्तो । कुमारे वि जाओ १०

हाराधो ण्ति । तस्मै च धनगुण्यहावेण अचुरत्तं सामन्त-
मण्डलं रक्षिष्यं कष्टएहिं अलं कियं रज्जगुणेहिं समद्वारिषं
सन्धीए निचपसुदयजणं सुट्टियाए तिवग्गणीरेए^१ सचलजण-
पसंसणिक्कं देवगुहपक्खुवासणपरयाए रज्जमणुपालेत्तस्स अर-
५ क्कन्तो कोर कासो ॥

अथवा समागमो जलथकासो, अत्यरिथममरं जल-
हरेहिं, पवारया कलमवाया, विथन्धिओ गज्जिघरवो,
उल्लसिया वलायपन्तो, विप्फुरिया विक्खुलेहा, हरिसिया
१ वप्पीहया, आथं पवरिसणं, पणसिया सिहण्डिको, पण्डा
१० रायहंसा, २ पम्वालिया वसुमर्द, भरिया कुवारा, पर्वन्तो
ददुररवो, उभिन्ना कन्दसा, उल्लण्डियाओ पहिचकायाओ,
निम्बुयं गोमाहिसक्कं । पवकुमाणाणवन्धे च जलथकाले सर-
सरियापूरदंषणत्थं समं अहासन्धिहियपरियणेण निग्गओ
राया । दिट्ठा सरिया कट्टतणकल्लिणेण पूरिया जलोहेह
१५ वित्थरन्तो सन्नओ, निवाडयन्तो कूलाणि, विणासयन्तो
आरामे, कल्लुमयन्तो अप्पाणयं, संगया कूरजलथरेहिं,
रक्षिया वज्जजलथेवणिक्केण जलेण, अरिहिया कल्लोलेहिं,
वज्जिया मज्जायाए, असन्नभीसणेणं महावत्तमंवाएणं वाकार-
भयजणंणि ण्ति । तं च कंचि वेसं ५ पुल्लरथ पविट्ठो
१० नवरिं राण ॥ अरक्कन्ता कइर दिवहा । सरयसमए चास-

१ D ० गि० ।

२ D ५०, A वप्पहयाव ।

३ D पचा, CE add कूरयं कोरकाहिं । ४ A पुलोदय ।

परिवाहणनिमित्तं बाह्य्यालिं गच्छमाणेषु पुणो पथदभाव-
 द्विधा संगथा सञ्चोदण वज्जिया कूरजलयरेहिं विधिङ्क-
 जणोवभोयसंपाथणसमत्या 'स च्चेव दिट्ठं ति । तं च दट्ठुण
 सुमरिषपुब्बवुत्तन्तस्स राहणो तद्वाक्यपरिणरवसेणं समु-
 प्पन्नो संवेत्तो । चिन्तियं च णेण । अहो णु खलु असारो ५
 बण्णरिद्धिवित्थरो, सपरावगारन्नो य परमत्थेण । एसेव
 सरिया एत्थं निदंसणं ति । जहा इमा वित्थरन्तो सच्चो
 अप्पपरावगारिणी पुब्बोवल्लड्डवुत्तन्तेण, तद्वा पुरिषो वि
 वित्थरन्तो बण्णवित्थरेण; सो खलु महारन्नपरिग्गहयाए
 निवाडेह सुहभावकूलाणि, विणासेह धम्मसरणारामे, कलुसेह १०
 कम्पुणा अप्पाणयं, संजुक्खए कूरसत्तेहिं, विउक्खए निरौह-
 साञ्जजणेण, सेविक्खए उम्मायकल्लोलेहिं, वज्जिक्खए किच्च-
 मक्खायाए । एवं च महामोहावत्तमण्णवत्तौ निरत्थियाए
 असोपुरिसियाए अविद्यारिज्जण परमत्थं, अण्णसोचिज्जण
 आयदं, अपेच्छिज्जण तस्स भङ्गुरत्तं, माहन्दयाल्लविश्वमे १५
 तंमिं असह पत्ते वि ११ अपरिषिए अवयारए नियमेण
 अच्चन्तगिद्धो सपरावयारए ति । रहिन्नो य णेणं, जहा
 इमौ सरिया पथदभावे वट्ठमाणौ सोहणा, तद्वा पुरिषो वि
 विक्खमाणे विवेए निरत्थयपरिकिल्लेसरहिन्नो संगन्नो सुद्धा-
 सएह वज्जिन्नो पावमिन्नेहिं जीवलोन्नोवयारोवभोयसंपाथक-

सो ।

१ D चिदरिसत्तं ।

०मं तेहिं, D.नेहिं तमि ।

४ MSS. यपरि० D० चिए ।

- समत्यो हवद्, अविज्जमाणे अवायगमसपडिबन्धे बण्णविहव-
 वित्थरभावो उण विवेदणो वि महन्तं परलोचनरायं
 निबन्धणं मिच्छादिमाणस्स उच्छायणं चित्तनिष्कुरेए संपायणं
 परिकिलेसाण पणासणं नाकपरिणरेए वेरियं संतोसामणस्स
 १ वन्धवं असम्भवसायाणं अयाणयं वियम्भसुहस्स वियाणयं कवच-
 नौरिणं वज्जियं कुसलजोएण संगयं पावाणुमरेए । तथा जद्द वि
 केमिंसि दब्बोवयारसंपायणसमत्यमेयं, तद्दवि 'इत्तरोः तन्नो
 न अन्नपीडाए विणा परमत्यन्नो सो वि संभवद् । पणाणो
 य भावोवधारो न-यापरिचत्तारम्भपरिग्गहो सम्बद्दा तं संपा-
 १० उदे । जुत्तं च मणयभावं तस्स संपायणं, किमञ्जेण निर-
 त्यएणं ति । चिन्तयन्तस्स समुप्पन्नो मयलदत्तविउडणेक्कप-
 च्चलो कुमलपरिणामो । पवडुमाणसुहपरिणामो य निघण्णो
 राया । छाहिन्नो जेण एम वदधरो रयणवईसहियाण
 मन्तीणं । भणियं च णेहिं । देव, एवमेयं, न अन्नहं ति ।
 १५ करेउ समीहियं देवो । अलं एत्थ कालभेवेण । अरचसुला
 जीवल्लोयठिई, सुज्जत्तमेत्तं पि 'य तं पसंसिञ्जणं तं परमत्य-
 साइणपराणं । तन्नो 'किच्चमेय' ति चिन्तिऊण राइणा
 द्वाविद्यमाओसणापुब्बयं मत्ताटाण, काराविद्या सम्भायणोसु'
 पूया, सम्भाणियाओ पयाओ, निवेमिओ रज्जं धिइवओ ॥

१ F इवद्दो. CE इततोयचं. D इवत्तरो. F om. तन्नो ।

० D om.

० AD सम्भायणोसु ।

तत्रो य पञ्चनिपुरिषेहिंतो कासिषाविसयसंठियं विद्या-
 णिज्जण भयवन्तं विजयधक्षाचरियं पद्दाणसामन्तामससंगसो
 समं रथणवरैए पयट्टो गुहसमीवं राथा । पत्तो^१ कालकनेण ।
 दिट्ठो वाणारसोनयरिसंठिसो भयवं विजयधक्षो । वन्दिओ
 पद्दुववणकमखेणं । धससाहिओ गुहणा, पुष्किओ आग- ५
 मणपओयणं । साहियं राहणा । परितुट्ठो^२ गुह, उववूहिओ
 य षेण । तत्रो पसत्येण तिद्धिकरणमुज्जंतओएण वाणारसो-
 नयरिसामिणा संपाडियमहाट्ठोवयारो समं पुब्बभणिय-
 परिणयेणं महाविभूर्हए विसुज्जमाणेण परिणामेणं संजाय-
 चरणपरिणामो पम्बहओ राथा ॥ १०

अरुक्कन्तो कोर कालो । अहिष्णियं सुत्तं, अथत्यो
 किरियाकत्तावो । उचियसमए य जाया से इच्छा 'पव-
 ज्जामि अहयं एगलविहारपडिमं' । पुष्किओ गुह, अणु-
 आओ य षेणं । ^३कया सत्ताइतुलणा । निब्बूडेण पवओ
 सिद्धन्तविहिणा एगलविहारपडिमं ति । निरइयारकप्पेण १५
 य विहरमाणस्स अरुक्कन्तो कोर कालो ॥

अथथा य गओ कोलामसज्जिबेसं ठिसो य तत्य^४ पडि-
 माए । दिट्ठो मज्जयपत्थिएणं वाणमंतरेण । आओ से कोवो ।

१ A adds व । २ D has instead of these words, F after them तउ य निष्ठाउ । ३ । सुत्तेषं अत्तेषं अत्तेषं अत्तेषं त etc. (see the two verses near the end of the seventh Bhava) काज्ज रवसाइहिं सत्तुलणं ।

४ F विवित्तय्यसे पडिमाए अ रत्तन्तरंमि ।

- चिन्तितं च ज्ञेयं । पेच्छ सो पावो पावपरिषद् ई कौरसो
 जाओ णि । वावाएमि संपथं, एषो च एत्युवाओ । एवं सेव
 संठियत्स सुएमि उवरिं महामहन्ति^१ सिं ति । तीए
 संचुखियज्जुवज्जो वज्जपहारभिओ विष गिरौ सधसिद्धरो
 ४ गमिस्सुद । वावारए च एधंमि कयत्थो अहं, सपत्तं विज्जा-
 वत्तं । ता सज्जं समीहियं करेमि त्ति । चिन्तित्तस अदरो-
 इण्णाणसंगएणं अदूरदेसवत्तिगिरिवराओ 'गहिया महा-
 सिला, उप्पदकण दूरमम्मरं भयवओ उवरि मुक्खा च ज्ञेय ।
 पौडिओ तीए भयवं काएण, न उण भावेण । निहविओ
 १० वाणमंतरेण । जाव 'न वावादओ' णि, कुविओ वाणमंतरो ।
 चिन्तितं च ज्ञेय । अहो से महापावत्तं सामत्तं, अहो
 जीवणसत्ती, अहो ममोवरि अवत्ता, अहो परलोचपत्ता-
 वाओ । ता तद्दा करेमि, जहा मब्बं^२ से अवंद । गहिया
 महत्तयरी सिला, विमुक्खा । तद्देव, पौडिओ तीए वि भयवं
 १५ काएण, न उण भावेण । निहविओ वाणमंतरेण । जाव न
 वावादओ णि । अत्ता विमुक्खा^३, तीए वि न वावादओ
 णि' । विषओ वाणमंतरो । चिन्तितं च ज्ञेय । न एष महा-
 पावो वावादत्तं तीरद । ता करेमि से धम्मज्जारायं । विज-
 ज्वेमि सोए । कंचि गेह^४ सुसिज्जण सुएमि एधसमौवे मोसं
 २० पयासेमि थ, सोए, जहा इमिणा महापाणेण इयमणुचिद्धि

१ AE ०महती, F महंतं ।

२ D adds विज्जावत्तं च ।

३ CE om. ४ F adds तत्तं ।

५ F adds एवं

ति । एवं च कए समाणे पाविस्सुद महापावो महदं कथ-
 त्थणं ति । चिन्निऊण संपाडियमणेणं । साहियं दण्डवासि-
 चाणं । गया दण्डवासियां । दिट्ठो णेहिं भयवं । जाओ
 तेसिं वियप्पो । अओ इमस्स पसन्ना सुत्तौ, तवसोसियं
 वरीरं, उवभोयरहिओ आगारो, अणाउसं चित्तं । ता कहं
 एस एवं १ करिस्सुद । अहवा विचिन्ना गई कवडाण । ता
 २ निरुवेसु ताव मोसं । निरुविओ ३ निरुवदेसे दिट्ठो थ
 णेहिं । समुप्पन्ना सङ्गा । पुच्छिओ भयवं । जाव न ४ जंपद
 त्ति, ताडिओ एक्केण । तहावि न जंपद त्ति । कूरयाए
 हरिओ वाणमंतरो । बड्डं निरयाउथं ५ निकाचियं रोह- १०
 ण्णाणाहिणिवेसेण । चिन्तियं दण्डवासिएहिं । किमन्हाण-
 मेइणा, राइणो साहेमो त्ति । साहियं वीससेणराइणो ।
 समागओ राया । दिट्ठो णेण भयवं, पसन्निओओ थ ।
 वन्दिओ परमभत्तौए । भणिया दण्डवासिया । भो भो न
 तुओहिं भयवओ किंशि पडिक्कमासेवियं ति । दण्डवासि- १५
 एहिं भणियं । न किंशि तारिसं । राइणा भणियं । भो एस
 भयवं अन्हाण मामी महारायगुणचन्दो निरुवसगं भहिं
 पाखिऊण थथसमङ्गणार्इ संपत्तन्नाणओओ अपडिबड्डो सव्व-
 भावेसु विहियाणुडाणसंपाडणपरो एगलविहारसेवणेण करेइ

१ AD ०६, F ०तो. CE ०६ ।

२ F adds मुचिसीव ।

३ CEF कररस्सर । ४ A निरुवेसि; D om. the next three words

५ MSS. ०७ ।

६ F adds किंशि ।

७ A निहा० ।

सकलं मण्ड्यत्तणं ति । दण्डवासिएहिं भणियं । देव, धक्को
रुह एषो । १ खामिओ तेहिं । रादणा भणियं । २ श्रेण
तुन्हाण एयं साहियं । दण्डवासिएहिं भणियं । देव,
इहेव सो सिट्टइ न्ति । रादणा भणियं । कहिं कहिं,
५ आणेह^१ सिग्घं । एयं सोऊण अदंसणीभूओ वाणमंतरो ।
न दिट्ठो दण्डवासिएहं, भणियं च लेहिं । देव, संपयं
चेव दिट्ठो, इयाणिं न दोसइ न्ति । रादणा भणियं ।
भो जइ एवं, ता अमाणसो सो भयवओ उवसग्गकागो
भविस्सइ । ता अलं तेण किलिट्ठसत्तेण । निवेएह तुभे
१० अन्नेउराणं सयसजणवयस्स य, जहा 'समागओ भयवं
तुन्हाण परमसामो, ठिओ उत्तमवए सुत्तिमनो विष
धक्को, पाव^५पसमणो दंसणेण, वन्दणिको सयाणं, निबन्धणं
परमनिब्बुदए महारायगुणचन्दोः ता एह, तं अत्तको
ऽणुगाहट्टाए^६ भत्तिविहवाणकवेणमुवयारेण वन्दइ न्ति । दण्ड-
१५ वासिएहिं भणियं । जं देवो आणवेइ । गया दण्डवासिया ।
निवेइयं रायसामणं अन्नेउरजणाणं । आणन्धिया एए,
पर्यट्टा भयवन्तवन्दणवडियाए, पत्ता महाविष्णुए ण । पूरओ
भयवं वन्दिओ हरिसनिभरेहिं, यओ सन्तगुणदोत्रणाए^६ ।
विन्धिया तस्स दंसणेण ॥

१ DF add भणिकण :

२ F केवमिय, and om. ग्रयं ।

३ AD •हि >

४ D •सको, CEF •सामको ।

५ F •ताए ।

६ D •वाए ।

एत्यनरंमि निवेदयं राहणो सिखावडणानेग्वायमोह-
 पडिवुद्धेणं कट्टवाहेणं, जहा 'महाराव, एयस्स भयवञ्चो उवरि
 केणावि गयणचारिणा विमुक्खा महन्ती सिखा; 'न चालिञ्चो
 भयवं तञ्चो विभागाञ्चो; तच्चिवडणनिग्वायञ्चो समागया
 ने सुक्खा; तञ्चो परं न-याणामि, किं कयं तेण भयवञ्चो; १
 एत्तियं पुणो 'जाणामि, एयं पि सिखादयं तेषेव महा-
 पावकण्ठेण सुक्कं' ति। एयं सोज्जण उच्चिग्गा अन्नेउरजणा।
 'पीडिञ्चो राया, भणियं च णेण। अहो महादुक्खमणुद्धयं
 भयवथा, अहो किलिद्धत्तणं खुडुजीवाणं, अहो विवेयसुजया,
 अहो जहन्नत्तणं, अहो निमंसया, अहो अलोदयत्तं, अहो १०
 गुणपञ्चोसो, अहो अकल्लाणभायणया, अहो कक्कपरिणाम-
 सामत्तं, जेण भयवञ्चो वि परिचत्तसव्वमज्जस्सु सव्वभावसम-
 भाववत्तिणो सव्वलज्जणोवचारनिरयस्सु अपडिवडुविहारिणो
 एवमुवसग्गकरणं ति। सव्वहा नत्थि नामाकरणिज्जं मोह-
 परतन्ताणं। एवं 'विल्लविज्जण 'अहो भयवञ्चो वि १५
 उवसग्गो' त्ति गहिञ्चो महाधोएण। तं च तहाविहं
 विथाणिज्जण अभिप्पेयज्जाणसमत्तोए 'अणाढविज्जणमक्कज्जाण

१ CEF add अ चलिञ्चो भयवं भायाञ्चो जहा पडमं तथा वि तिणि वाराञ्चो
 तथावि ।

२ F reads तद्धेमि चत्तपि सव्वं तेसव महापावेस ववत्तियं ति ।

३ F reads चत्तविसदो राया ।

४ F वडु रोरज्ज ।

५ AD चहाडिज्ज ।

शोषरिक्तं कायचेदं भणियं भववया । महाराय, अक्षमेत्य
शोएष । सकथकथाफलमेयं, केत्तियं वा इमं । अणादि-
कथासंताणवसवत्तिणो जीवस्स दुक्खरूवो सेव संसारो ।

अथं च सुणसु जीवा सकथापरिणामथो विचिन्नाइं ।

१. शारीरमाणसाइं दुक्खाइ भमन्ति भुञ्जन्ता ॥
जेणेव उ संसारे जक्खजरामरणरोगजणियाइं ।
पियविरहपरभत्यणहीणजणोमाणसाइं च ॥
तेणेव उ सम्पुरिसा किलेसवज्जलस्स भवसमुहस्स ।
धणियं विरत्तभावा धक्खतइवरं^१ पवज्जन्ति ॥
१०. सक्खान्तमूलमन्तं महन्तसुयणाणवद्भुञ्जन्ति^२ ।
इद्धइमाइं^३ वित्थियपवरतवचरित्तसाशाणं ॥
सौलङ्गवरट्टारससइस्सुअणपत्तवइस्सइडाइं ।
तियसिन्दमणुयवज्जविहपायउइइरिद्धिसुसुमाणं ॥
अम्भावाज्जप्पेइउनिइवमखयरइयधुवणमहिणं ।
१५. सुणिजणकमणिज्जेणं शिवसोत्कफलेण फलवन्तं ॥
जिणजलथकेवलामलजलधारा निवइइइरिसिक्खन्तं ।
विविहसुणिविहगसेवियमणुदियइमकिक्खसंताणं ॥
^१ते एण तियसविलासिणिमुहपइयभमरभावमणुइविउं ।
धक्खतइसुसुमभूयं पावन्ति फलं पि सुत्तिसुहं ॥

१ D नचंते, A वचं ।

२ A वत्थिय, CE वित्थिय ।

३ CE ते पुच ADF तेचउ ।

कावुरिसा चण बन्धवनेहृत्कथल्लक्ष्णिस्रवेहीण ।
 मूढा तुष्णाण कए दढं किलिस्सुग्नि भोयाण ॥
 नीयजणपज्जुवासणमणभिमयाणेष्यवेसकरणं च ।
 उभयउसमरपवेसं नियबन्धवघायणं चवे ॥
 वित्थिखजलहितरणं सभाविद्यमित्तवच्चणं तह थ ।
 तं नत्थि जं न बज्जसो करेन्ति विसयाहिल्लासेण ॥
 तह वि थ पुम्बस्सियविविहककपरिणामओ उ संपत्ती ।
 परिणामदारुणेहि वि न होद भोएहि सव्वेहिं ॥
 पेच्चन्ता वि थ धणियं विज्जुलयाडोवचच्चलं जीवं ।
 अथरामरं व मुणिकण तहवि अप्पाणयं मूढा ॥
 कामं विसयासेवणपमुहेहि सककइत्तमूसादं ।
 कल्लसेहि भिच्चिकणं फलाद परिणामविरसादं ॥
 निरयगमणाइयादं मुच्चन्ता णेवभेयभिसादं ।
 हिण्डुग्नि अकथपुष्ठा घोरे संसारकन्तारे ॥
 ता एवंविहुरूवे संसारे पथरनिग्गुणे सोम ।
 ककवसयाणमेवंविहाद को पुच्छए इहदं ॥
 निरएसु ककवसएण दारुणं सुणसु जं मए दुक्कं ।
 पत्तं अणन्तरुत्तो परिभमन्नेण संसारे ॥
 अपरदुट्ठाणे नरए तेत्तीमं सागराद अणवरयं ।
 वव्वसिखापउमेसुं भिओ उप्पिण्णपउणेहिं ॥
 भौमन्तयंमि थ तहा पक्को निरयग्गिसंपलित्तासु ।
 कग्गूसु थ कुम्भूसु थ सोहकवल्लीसु थ घण्णसु ॥

१०

१५

१०

- शेषेषु विं नरएसुं पञ्चयजन्नेहि करगर्हं च ।
 वहिश्चो णि मन्दभग्गो अञ्जेहि य तिब्बसत्येहिं ॥
 भिञ्जो खरश्चो य अहं अररोइतिसूक्कवक्कतुण्डेहिं ।
 तत्तजुयरहवरेसु य भिन्नत्यो^१ वाहिश्चो बज्जसो ॥
 १ कप्पेज्जण य स्रहसा तिसं तिसं तत्य निरयपालेहिं ।
 परहिंसादोसेण कञ्चो बल्लिं फुरफुरन्तो ऽहं ॥
 छस्सणिज्जण य जौहं विरमं वोस्साविश्चो बला भौश्चो ।
 अल्लियवयणदोसेण दुस्सन्तो कण्ठगयपालो ॥
 अस्सिचक्कभिन्नदेहो बज्जसो परदब्बहरणदोसेण ।
 १० विस्सिन्तो केत्तूणं दिसो दिसं गिड्ढवन्धेण ॥
 परदारगमणदोसेण सिम्मलिं निरयजल्लणपप्प्याल्लियं ॥
 अवगूहाविद्यपुब्बो जन्नेसु य ^२पाडिश्चो धणियं ॥
 वायसमुणहयठिक्काइएहि करुणं समारउन्तो य ।
 खरश्चो बज्जएहि दढं परिग्गहारभदोसेणं ॥
 १५ उल्लन्तिज्जण बज्जसो त्रिरसादं स्वाविश्चो समंसाद ।
^३मंसंमि लोत्थयत्तणदोसेणं आमपक्काइं ॥
 तहं पाइश्चो रमन्तो तत्ताइं तउयतम्भोसादं ।
 मंडासधरियसुहो मक्करमासङ्गदोसेणं ॥
 तिरिएसु वि संसारे अमदं पत्ताइ तिब्बदुक्काइ ।
 वहवाहण^४नेल्लउक्कणट्ठणरूणभेयभिन्नाइ ॥

१ CE explain भिन्नाः ।

० CE दोडिच्चा, १^१ दोलिउ ।

२ F अररुदो समानित्तमि तो चाम० ।

४ CE निज्ज०

महाएसु वि च मराहिव परवसदारिद्र्यपण्डगादीणि ।
एवं न किंचि एयं ति चयसु निष्कारणं शोधं ॥

राहणा भणियं । भयवं, असोयणिक्यो तुमं, कश्चो तए
सफक्तो मणयजयो, पत्तं विवेयाउहं, निउत्तो ववसाओ. धिरी-
कश्चो अण्णा, विजिओ भावसत्तू, वसोकया तवधिरौ, उण्णिक्यो ५
पमाओ, वोखिचं भवगहणं, पत्तण्णाओ मोखो त्ति । सोथ-
णिक्यो उण सो क्खिलिठ्ठसत्तो^१, ओ भयवओ उवसग्गकारि
त्ति । भयवया भणियं । महाराय, ईदसो एस संसारो;
ता किमअचिन्नाए, अण्णाणयं चिन्तेहि । राहणा भणियं ।
आदसउ भयवं, कस्स उण समीवे अहं मयससङ्गचायं^२ १०
करेमि । भयवया भणियं । भयवओ विजयधम्मगुरणो त्ति ।
पडिस्सुधं राहणा^३, अण्णुचिद्धियं विहाणेण । विहरिओ भयवं ।
अरहण्णो कोद कालो ।

इओ च वाणमंतरस्स खीणप्पाए इहभवाउए उदयाभि-
सुहोइयं रिसिवहपरिणामसंघियं असुहकम्मं, समुप्यओ तिव्वो १५
वाओ, उवहयाइ इन्दियाई. पणट्ठो निचसहावो, उरहणा
असुअवेयणा । तओ ५थ उवयरिअमाओ पडिड्ढोवक्खमैण
सहावविवरीयथाए अहिययरमक्खन्दमाओ अरनिउणवेअ-

१ D • चिन्ती ।

२ F परिचायं ।

३ CEF add सयसंतेउरसमेएअ अवेयसामंतपरिवारिएअ मयया विधुरंए ।

४ A om.

वद्येषु अप्सिद्धोवक्ष्येण विद्वारविद्वालयारु^१कष्टयस्यस्यो-
 द्यसंगश्चो महामोहमणेण परिचक्तन्दसद्दो गमिज्ज कञ्चि
 कासं अदरोह्ण्णदोसेण मञ्चो समाणो समुप्यञ्चो महात-
 माहिहाणाए निरयपुडवीए तेत्तीससागरोवमाज्ज नार-
 १ गत्ताए त्ति ।

भयवं पि विहरिज्जण विसुद्धविहारेण सेविज्जण^१परम-
 संगमं खविज्जण कप्परारिं काऊण भावमंलेहणं भाविज्जण
 भावणाञ्चो खामिज्जण मव्वजौवे गन्तूण पहाणयच्छिं
 वन्दिज्जण वीथरागे हम्भिज्जण चेट्टाञ्चो काऊण महापथत्तं
 १० पवञ्चो पायवोवगमणं ति । अणुपालिज्जण तमेगन्तनिरहयारं
 वन्दिज्जमाणो सुणिगणेहिं पूरज्जमाणो सोएण उवगिज्ज-
 माणो अक्कराहिं युव्वमाणो देव^२संघाएण चरऊण देहं
 समुप्यञ्चो मव्वसिद्धे महाविमाणे तेत्तीससागरोवमाज्ज
 देवत्ताए त्ति ॥

१५ + + + +

गुणचन्दवाणमंतरं अं भणियमिहामि तं गयमिथाणिं ।

वोह्णामि जमिह सेसं गुक्वएसणुसारेणं ॥

॥ समत्तो अट्टमभवो ॥

॥ नवमो भवो ॥

अत्यि इहेव जम्बुहीवे दीवे भारहे वासे उत्तुङ्गभवण-
संरुद्धरविरहमग्गा माणिकसुत्ताहिरण्यधन्नाउलहन्दहृद्मग्गा
सुसन्निविट्टतियचउल्लचसरदेवउल्लविहाराराममण्डिया उल्लेणी
नाम नयरौ ॥

जा तिलयकयच्छाया वियङ्गुवेसाहिरामसुहकमला ।
पायारेण पिण व पिथ व्व गाढं समवगूढा ॥
अधिरत्तणकुविण व दद्रुणं कव्वि महियसोदला ।
फलिहारञ्जुनिबद्धा तिञ्जयणरिद्धि व्व जा विधिणा ॥
सव्वो जौप्र सुह्वो सव्वो गुणरयणभूसिओ निच्चं ।
सव्वो सुवित्तयधणो सव्वो धणुञ्जुओ लोओ ॥ १०
रेहन्ति जौप्र सोमा सरहेहि नलिणौवणेहि थ मराहं ।
कमलेहि थ नलिणौओ कमलाद थ भमरवन्देहिं ॥
तौप्र थ राथा पण्यारिवन्दमामन्नसयलविहवो वि ।
नवरमसामन्नजसो नामेणं पुरिससौहो त्ति ॥
किप्ति व्व तस्स जाया निष्पलवंसुभवा ऽकलहा थ । १५
सव्वङ्गसुन्दरी सुन्दरि त्ति नामेण ससिवयणा ॥
धम्मत्य'भग्गपसरं तौए मह सोत्तमणुहवन्नस्स ।
पणइयणकचारुहं वोल्लोणो कोड कासो त्ति ॥

- इन्द्रो य सो महासिद्धिमहाविमाणवाधौ देवो अहाउय-
मणुपाखिऊण तन्नो चुन्नो समाणो समुण्णको सुन्दरौए
कुच्छिंशि । दिट्ठो य तीए सुविण्णंमि तीए चैव रवणीए
पहायसमयंमि पणासयन्तो तिमिरं मण्डयन्तो नहसिदिं
५ विषोइयन्तो कमलायरे पगासयन्तो जीवलोथं वन्दिक्कमाणो
लोएहिं थुब्बमाणो रिस्सिगणेहिं उवगिक्कमाणो किक्करेहिं
अग्निक्कमाणो लच्छीए अन्नपसन्तमण्डलो निवत्थणं सम्ब-
किरियाण चूडामणौ उदयधराहरस्स सम्बत्तमतेयराधौ
दिणथरो वयणेणसुयरं पविसमाणो न्ति । पासिऊण य
१० तं सुहविउट्ठा^१ । सिट्ठो य तीए अहाविहिं दइयस्स ।
हरिसवसुब्बिक्कपुण्णणं भणिया य तेणं । देवि, तेसोक्क-
विक्काओ ते पुत्तो भविस्सइ । तन्नो वा 'एवं' ति भन्ना-
वयणमहिणन्दिऊण हरिसिया चित्तेण । तन्नो विशेषओ
तिवग्गसंपायणरथाए संपाडियसयलमणोरहाए अम्मगमाणप-
१५ सरं पुण्णकलमणुवन्तीए पत्तो पसूइममओ । तन्नो पसत्थे
तिस्सिकरणसुज्जन्तओए विणा परिकिस्सेण पसुथा एसा ।
जाओ थे दारओ । निवेइओ राइणो पुरिसभौइस्स हरिम-
निकाराए सिद्धिमइनामाए सुन्दरिच्छेडियाए । *परितुट्ठो
२० हारौ, अहा समादससु णं मम वयणेण^२ अहासिदिहिण

१ CE add यथा ।

२, A पडिउट्ठो ।

३ CEF 'वाओ' ।

पडिहारे, अहा 'मोघावेह मम रज्जे कासपच्यडापओएण
सम्बन्धणाणि, द्वावेह घोसणापुम्बयं अणवेखियाणुक्कं
महादाणं, विसज्जावेह पडमरायपमुहाणं नरवईणं मम
पुत्तपडन्ति', निवेएह देवीपुत्तजम्बुदणं पडराणं, कारवेह
अथासकण्णभूयं नयरमङ्गसवं, ति । समाहट्ठा य तीए अहाहट्ठं
पडिहारा । अणुचिट्ठियं रायसासणं पडिहारेहिं ।

१ कारावियं च तेहिं बज्जविहवरदूर^२अणियनिग्घोसं ।

लौलाविलासविधम^३मग्गपणसन्तजुवइजणं ॥

वेत्तहसवाज्ज^४सदयाविलोलवत्तउत्तसन्तमंकारं ।

हेलु^५सन्तकरकमसधरियविमज्जव^६रद्वन्तं ॥

कप्पूरकुहुमुप्यरूपरूपूरियमइक्कणाभोयं ।

बहसमयणाहिकइमरुप्यन्तपडन्तमायरयं ॥

करकलियकणयसिक्कयसलिसपहाहससन्तसिद्धारं ।

मयवस^७विमङ्गलुक्कलियगीयसयजणियजणसासं ॥

लौलासवविसमसलन्तललियपयरणणन्तमञ्जीरं ।

चसनेहसाकसावुत्तसन्तकसकिक्किणिकसावं ॥

असोअसमुत्तिन्तुत्तरीयदौसन्तयणयवित्यारं ।

हलहसयमिलियमायरयसोयहद्वन्तसंसारं ॥

१ CE पुत्तजम्बुदणं F पुत्तजम्बुदणं ।

२ D adds ता ।

३ A om. all down to आचदिया पडर.—CE कटा० D सत्तं करहं कयं ।

४ DF तासपडियसया ।

५ DF सक्क०, CE, have only चवंते ।

६ D हलिया ।

७ One moræ is wanting.

८ CF विसंमुत्तु० ।

द्वरिद्यज्जणामणवरयचित्तक्लिष्यन्तमहरिद्वाभरणं ।

विजिद्यसुरसौद्यविहवं वद्वावण्यं मणभिरामं ॥^१

आणन्दिया ^१पञ्चजणवया । संपाञ्चियं वद्वावणादयं
उचिद्यकरणञ्जं । एवं च पददिपं महन्तमाणन्दसोक्लमणु-
५ ह्वन्तस्स समदक्खिञ्चो पठमो मासो । पदद्वाविद्यं नामं
दारयस्स 'उचिञ्चो एम एयस्स' त्ति कलिज्जण सुमिणय-
दंसणेण पियामहसन्तियं ममरादसो त्ति ॥

एत्यन्तरंमि सो वि वाणमंतरजीवो नारञ्चो तञ्चो
नरथाञ्चो उच्चद्विज्जण नाणाविहतिरिएसु अहिपिडज्जण
१० पाविज्जण दुक्कादं तद्वाकम्पपरिणदवसेण गोमालञ्चत्ताए
मरिज्जण इमीए सेव नयरीए पाणवाडयंमि गण्ठिगाभिच्चा-
णस्स पाणस्स जस्सदेवाभिच्चाणाए भारियाए कुच्चिंमि
५ समुप्यञ्चो सुचत्ताए त्ति । जाञ्चो काक्कमेण । पदद्वाविद्यं
से नामं गिरिसेणो त्ति । सो य कुक्कवो जडमई दक्खिञ्चो
१५ दरिद्दो त्ति दुक्केण काक्कं गमेइ ॥

समरादसो य विमिद्दं पुण्णकलमणुह्वन्तो पुम्बभवसुकथ-
वासणागुणेण वासभावे वि अवासभावचरिञ्चो मयकसत्त्व-
कक्कासंपत्तिसुन्दरं पत्तो कुमारभावं । पुम्बभवभासेण अणुरत्तो
सत्येसु चित्ताए अहिणिवेसेण, उच्चैस्सए चित्तभावे,^२
२० निरुवेइ सक्क, चउइइ तत्तज्जत्तीए, भावए धमभावेण, वक्कुए

१ CE add अणुचिद्वियं रायकसच पठिद्वारिचं ।

२ CE चचरा and om. all down to एवं च । C भावेच ।

सद्भाए, पञ्चए गोघरंमि, गच्छए संवेयं । एवं च १मत्य-
संगयस्स तत्तभावणाणसरणबलेणं जायं जादसरणं । न विस्वायं
जणेण । तत्रो सो अमत्ययाए कुसलभावस्स^१ पहीणयाए
कम्मणो विसुद्धयाए नाणस्स चेतयाए विमयाणं उवाएययाए
पसमस्स अविज्जमाणयाए २दुक्कडाणं उक्कडयाए जीववौरियस्स ५
आसअयाए सिद्धिसंपत्तोए न बज्जमअए रायकस्सिं, न उज्जओ
सरीरसक्कारे, न कीलए चित्तकौलाहिं, न सेवए गामधम्मो,
केवलं भवविरत्तचित्तो सुह^३आणजोएणं कालं गमेद त्ति ॥

तं च तद्वाविहं द्दूण समुप्यथा पुरिसमोहस्स^४ चिन्ता ।
अओ णु खलु एम सुमारो अणअमरिसे वि चित्ते सुन्दरो वि १०
रूवेण पत्ते वि पठमजोव्वणे संगश्रां वि कलाहिं पेच्छन्तो वि
रायकअयाओ १निरुवहओ वि देहेण जुत्तो वि इन्द्रियसिरीए
रहिओ वि मुण्णिदंसणेणं न क्खिपए २जोव्वणविचारेहिं, न
पेच्छए अद्दुक्खिपेच्छिणएण, न जंपए खलियवयणेहिं, न सेवए
मेयारकलाओ, न बज्जमअए भूसणाइं, न घेपए मएण, न १५
सुअए अज्जवयाए, न पत्यए विमयसोक्कं । ता किं पुण इमं
ति । पुअसंभारजुत्तो थ एसो, जेण दिट्ठो देवोए एयसंभव-
काले पसत्यसुविणओ; गवसंगए एयंमि नत्थि अं ने न

१ A सख० ।

२ F •जोयस्स ।

३ F पुअदु० ।

४ A •भाववा ।

५ F adds राएया ।

(१ D instead of निरुवहओ the following passage : ताहिं च विवा-
चार उयं निरुवहयपंचदियसरीरो F निरुवहयपंचदियसरीरो । ७ A D जोयस० ।

- संजायं । अथो भवियव्यमेथस्स महापहट्टाए, पाविथव्यमेथ-
 संबन्धेणमन्धेहिं पारत्तियं । ता एस एत्युवाओ । करेमि वे
 दुक्कलियगोट्टिसंगए निष्साए कत्ताहिं विथक्कणे ररकौलासु
 आराहए परत्तिसु अट्टामिए मयणेण विसिट्टकुलसमुप्यक्के
 १० पहाणमित्ते । तओ तेसिं संभग्गौए संपाडिस्सइ मे परमपमोथं
 ति । चिन्तिऊण कया कुमारस्स दुक्कलियगोट्टीचूडामाणभूया
 सुत्तिमन्ता विथ मज्झमयणदोगुन्दुगार्दं असोयकामकुरत्तलि-
 यङ्गयप्पमुहा पहाणमित्ता । भणिया य राइणा । तहा
 तुष्सेहिं जइयव्वं, जहा कुमारो वि पिट्टल्लोयमग्गं पवक्कइ ।
 १० तेहिं भणियं । जं देवो आणवेइ ।

अरक्कन्ता कइइ दिथहा । उवगथा वौमत्यथं । आठत्तो
 य णेहिं मज्जरोवक्कमेण कुमारो, गायन्ति मणहरं, पढन्ति
 १ गहाओ, पुच्छन्ति वौणापओए, पसंघन्ति नाइयाइं, विथा-
 रेन्ति कामसत्थं, २ दंसेन्ति चिन्ताइं, वणेन्ति सारममिऊणयाइं,
 ३ निन्दन्ति चक्काइं, कुणन्ति इत्थिकइं, ४ दंसेन्ति सरवराइं,
 ५ कारेन्ति जल्लकौडं, ६ निवेशन्ति उक्काणेसु, पसाहिन्ति सुन्दरं,
 ७ कौलन्ति उँलाहिं, ८ रएन्ति कुसुमसत्थरे, ९ युणन्ति विषमबाणं
 ति । कुमारो उण पवक्कमाणसंवेओ 'अहो एएसिं मूढथा ।
 कइं पुण एए पडिबोहिथव्वं'न्ति उवायचिन्तापरो उवरोह-

१ D चिंमारजाचाउ ।

२ D .ने ।

३ F चक्कायावाइ ।

४ D दंसेन्ति ।

५ D निवासन्ति, F निवसन्ति ।

सीक्याए पडिकूलमभणमाणो चिदुद । एवं च अहङ्कानो
कोद काको । तेषिं पडिबोहणत्यं तु किंचि नाडयपेष्णार
अमुवगथं कुमारेण, वड्डिया पीई, नीया य परमवीसत्यं ।

अक्या य 'एस एत्य विसयाहिञ्चो उवाञ्चो' ति मन्निऊण
परोप्परं कञ्चो अमोएण कामसत्यपसङ्को । भणियं च णेण । ५
भो किंपरं पुण इमं कामसत्यं । कामङ्कुरेण भणियं । भो
किनेत्य पुष्कि्यब्बं; अविगलतिवग्गसाहणपरं ति । कामसत्य-
भणियपअोयसुणो हि पुरिससु सदारचिन्ताराहणसंरक्खणेण
सुद्धसुयभावञ्चो विसुद्धाणारकिरियापसिद्धीए^१ य महन्तो
धसो । अणुरत्तदारासुद्धसुएहिंतो य तयाणुवन्धकलसारा १०
संपज्जन्ति अत्यकामा; विवज्जाए उण तिपहं पि विवज्जाञ्चो ।
अञ्चो अणाराहणेण दारचिन्तसु न परमत्यञ्चो संरक्खणं,
असंरक्खणे य तसु असुद्धसुयभावञ्चो तेषिं 'निरयाइजोयणाए
विसुद्धाणाइकिरियाभावञ्चो' महन्तो अहसो, अणणुरत्त-
दाराविसुद्धसुएहिंतो य पणसुन्ति अत्यकामा, न य काम- १५
सत्यभणियपअोयपरिआणरहिञ्चो नियसेण सदारचिन्तं
आराहेइ ति । एएण कारणेणं तिवग्गसाहणपरं कामसत्यं
ति । कल्लियङ्गएण भणियं । सोहकमिणं, न एत्य कोद दोसो ।
एथं तु सोहणवरं, धसत्थाण साकल्लयानिदरिसवणपरं^२ ति; न

१ A-E •दोष य ।

१ C E चिरताए • F निररवारजीयवेच ।

२ D adds च ।

३ C E F •दरिचं ति ।

जन्मो कामाभावे धनत्यागमन्त्रं फलं, न च निष्कलत्ते तेषिं
 पुरिषत्यथा । न च भोक्ताफलसाहस्यगणेषु सफला इमे, जन्मो
 अन्तोदन्मो भोक्ता समाधिभावणाप्राणपगरिसफलो यः । तन्वा
 धनत्याग साफल्यानिदरिसणपरमेयं ति । एवं चैव सोहृत्-
 ५ यरं । अन्तोएण भणियं । कुमारो एत्य पमाणं ति । कामकुरेण
 भणियं । सुदु पमाणं । सलियङ्गण भणियं । जर एवं, ता
 करेड पसायं कुमारो ; साहेड, किमेत्य सोहृत्परं ति ।
 कुमारेण भणियं । भो न तुभोहिं कुप्पियव्वं, भणामि अहमेत्य
 परमत्यं । सम्बेहिं भणियं । कुमार, अन्नाणनासणे को कोवो ।
 १० ता करेड पसायं कुमारो, भणउ परमत्यं ति । कुमारेण
 भणियं । भो सुणह । काममत्यं तु परमत्यन्मो करेणसुणेण-
 याणमन्नाणपयासणपरं, जन्मो कामा असुन्दरा पयईए
 विरम्भणा जणाण विमोवमा परिभोए^१ वक्खला कुचेट्टियस्स ।
 एएहिं अहिस्सया पाणिणो महामोहदोषेण न पेक्खन्ति
 १५ परमत्यं, न सुणन्ति चियाहियाइं, न विचारन्ति कच्चं, न
 चिन्तन्ति आयदं । जेण कामिणो सथा सुसुरएणु असुरनि-
 वन्धणिसु कलमलभरिएणु महिसायणजेणु चन्धकुन्देन्दीवरे-
 षिंतो वि अचिययरंरकपुद्धीए अहिसासादरेणु असुरए
 विथ १गङ्गसुररा धणियं पयइन्ति ; जन्मो न पेक्खन्ति

१ A D परसोर ।

२ A -संदर्भः, D nec. m. ।

३ F नवाः, C संधेसा ।

परमत्यं । जश्चो यं दक्षणे मणुयज्जमे लद्धे कक्षपरिणईए
 साहए सुद्धधमत्त चञ्चले पर्यईए संसारवद्धणेसु निष्वाणवेरिएसु
 बालवद्धमएसु बृहयणगरहिएसु सञ्जन्ति कामेसु ; अश्चो न
 सुणन्ति हियाहियाइं । जश्चो य अमन्तेसु वि इमेसु
 कामसंपाङ्कणनिमित्तं निष्कसं उभयलोएसु कुणन्ति चित्त- ५
 चेद्वियं, खमन्ति अक्कमाए, किलिस्सन्ति अतवं, थुण्णि
 अद्योयव्वाइं, झायन्ति अञ्झाइयव्वाइं ; अश्चो न वियारेन्ति
 कक्कं । जश्चो य उवहसन्ति सच्चं, कुणन्ति कन्दप्पं, निन्दन्ति
 गुरुयणं, चयन्ति कुसलमगं, हवन्ति ओहमणिज्जा, पावन्ति
 उम्यायं, निन्दिज्जन्ति लोएणं, गच्छन्ति नरएसु ; अश्चो न १०
 पेच्छन्ति आयइं । अश्चं च । इहलोए चेव कामा कारणं
 बह्वन्धणाण, कुलहरं इस्साए, निवासो अणुवसमस्स, खेत्तं
 विषायभयाण ; अश्चो चेव निन्दिया धम्मसत्थेसु । एवंवद्विए
 समाणे निरुवेह मण्ण्यत्थभावेण, कह णु कामसत्यं अविगल्लति-
 वग्गसाहणपरं ति । जं च भणियं 'कामसत्यभणियपञ्चोयसुणो १५
 हि पुरिसस्स सथारचित्ताराहणसंरक्खणेण सुद्धसुयभावश्चो
 विसुद्धदाणाइकिरियापसिद्धीए थ^५ मइन्तो धम्मो त्ति, एयं पि
 न जुत्तिसंगथं । जश्चो न कामसत्यभणियपञ्चोयसू वि पुरिसो
 निथमेण सदारचित्ताराहणं करेति ।^५ दीथन्ति खलु इमेसिं

१ C E सुयन्ति अद्योयव्वाइं ।

२ C E चज्जमेयं ।

३ C D E F कक्काकक्कं ।

४ MSS - रौय य ।

५ D F add जन्ता ।

पि वहिचरन्ता दारा । न-यामस्यपश्रोयजणिश्रो तश्रो.
 वहिचारो त्ति जुत्तमामाङ्कितं, न जश्रो एत्य निष्कए पमाणं ।
 दीसइ य तप्यश्रोयसू एगदाराचित्ताराहणपरो वि अक्षसू
 तमणाराहयन्तो, अपश्रोयसू वि-याराहयन्तो त्ति । तन्वा जं
 ५ किंचि एयं । जं वेज्जगोदाहरणेण एत्य 'जाइजुत्तिं भणन्ति.
 मा वि य पयइनिग्गुणत्तणेण कामीण जीवियत्थिणो खग्ग-
 शिरच्छेयकिरियाविहाणजुत्तितुल्ल त्ति न वज्जमया बुषाणं ।
 एवं सुद्धसुयभावो विसुद्धाणाइकिरियापमिद्धी य वभिचा-
 रिणी दौषन्ति । कामसत्यपराणं पि सुया अकुलउत्तया
 १० पयईए भुयङ्गपाया चेद्धिणण । अणुरत्तदाराइं पि य निर-
 वेक्खाणि दाणाइकिरियासु, तुच्छयाणि पयईए, अहिंयं
 विवज्जयकारौणि । अश्रो जं पि जंपियं 'अणुरत्तदारासुद्ध-
 सुएत्तितो य तथणुबद्धफलमारा संपज्जन्ति अत्यकाम' त्ति,
 तं पि य असमस्यमेव । एवं च ठिण समाणे जं पि भणियं
 १५ 'विवज्जए उण तिण्हं पि विवज्जश्रो' त्ति इत्थेवमाइ, तं पि
 परिहरियमेव, वभिचारदोसेण समाणो खु एमो । इत्थं न
 हिं न कामसत्यभणियपश्रोयसूणो वि एमो न होइ । अश्रो
 न तव्विवज्जयनिमित्तो खलु एमो, अत्रि य अकुमसाणुबन्धि-
 कसोदयनिमित्तो, विवज्जश्रो वि य 'कुमसाणुबन्धिकसोदय-

१ C. जाइइ, E. जीइइ Di marg. जात्यत्तर ।

२ A D F अङ्ग, A F-om य ।

निमित्तो ऽति निरत्ययं कामसत्यं । तथा जं च भणियं 'एवं
 तु सोहृण्ययं, धनत्याण साफल्यानिद्विरिषणपरं कामसत्यं ति
 न जन्तो कामाभावे धनत्याणमज्ञं फलं, न य निष्फलते तेषिं
 पुरिषत्यथा, न य मोक्षफलसाहगन्तेण सफला रने, जन्तो
 अलोहजो मोखो समाहिभावणाद्याणपगरिषफलो य' ऽति, ५
 एवं पुण असोहृण्ययं । जन्तो पामागह्यिकण्डुयसपाया कामा
 विरसधरा अवसाणे भावन्धवारकारिणो असुहकसफलभूया
 कश्च धनत्याण फलं ति, कश्च वा तद्वाविहाणं धनत्याण
 पुरिषत्यथा, जे अणेति कामे नासेति उवसमं कुणन्ति
 अमित्तसंगमाणि अवणेति सञ्चवसायं संपाडयन्ति अणाथइं १०
 'अवपूरन्ति सोयं विहेन्ति लाघवाइं' ठावेन्ति अप्यस्यं
 हरन्ति अप्यमायप्यमाणे १कारेन्ति अणुवाएयं ति । जं पि य
 'सरीरद्विद्वेष्टभावेण आहारसधस्याणो' कामा' परिहरियन्वा
 य एत्य दोष ऽति मोहदोषेण भणन्ति मन्ववृद्धिणो, तं पि
 न उ बुद्धजसमणोहरं । जन्तो विषा वि एएहिं सुणियतन्ताणं १५
 पेण्णमाहाण जहाभावमेव बोदिविरन्ताण तीए सुद्धन्त्याण
 रिषीण दौसइ सरीरद्विइ ; सेवमाणाण वि य ते तज्जण्णि-
 यपावमोहेण अन्नसेवसंपराण खयादिरोगभावज्जो विषासो
 ऽति । ता कश्च ते सरीरद्विद्वेष्टयो, कश्च वा आहारसधस्याणो

१ C E F अणुवरन्ति ।

२ C E वं ।

३ A-F करेति ।

४ C E F ०२२० ।

* Kāmasāstra, p. 25.

न्ति । न च एवसंगत्या दोषा अपरिच्छतेहिं एएहिं अभिज्ञ-
 निबन्धनेण तौरन्ति परिहरिउं । न खलु मोक्षण मोहं
 कामाणमणवसमाईण च अन्नं निमित्तं ति चित्तेह चित्तेण ।
 एवंवड्डिए समाप्ते न हि 'हरिणा विष्मन्ति' जवा न पद-
 १० 'रिष्मन्ति', एवमादि पदसणप्पायं कामसत्यवयणं । तन्वा न
 कामफलाण धमत्याण पुरिसत्यया, अवि य मोक्षफलाणमेव ।
 न च अलोदधो मोक्षो ; जधो विविदुमुणिलोयलोदधो,
 रहिधो जवाहएहिं, वस्मिधो आवाहाए, समत्तौ सम्बकज्जाणं,
 पगरिधो सुहस्स । समाहिभावणाज्ञाणादधो वि न हि न
 १० धम्मसूवा^१, अवि य ते सेव भावधमो । इयरो वि निरौहस्स
 तप्फलो सेव हवद, अज्जहा 'गरहियाणि इट्टुपूयाणि' न्ति
 भाविद्यम् सत्यवयणं । न य कामा अणिन्दिया पयहन्ति ।
 पयईए पयिद्धा तिरियाणं मज्जुक्का मरुवेणं । १० ता किमेएहिं
 सत्येण । जं पि भणियं 'वासासंपन्नोओ पराहौणो न्ति उवाचं
 ११ अवेस्सह उवाचपडिवत्तौ य कामसत्याओ, तिरियाणं तु
 'अणिवारिया इत्थिजाई रिउकाले य निद्यमिया पविन्तौ
 अनुट्टिपुम्मा य' न्ति, एयं पि मोहपिसुणयं ; जधो उवाएथा
 सेव न हवन्ति कामा असुन्दरा पयईए विउत्तका जज्जाण
 विसोवमा परिभोए वक्कसा कुचेट्टियस्स न्ति दंसियं मए ।

१ A adds न्ति । २ D adds मोक्षो । ३ A F धम्मपया ।

४ D om. all down to हवन्ति कामा । ५ C E अवापरिया ।

* Kāmasāstra, p. 25. † Ibidem, p. 16 f.

अश्रो अदत्तादाणगहणविषयसत्यकण्यं खु एयं ति । करेन्त-
सुणेन्तयाणमन्नाणपयाणपरं कामसत्यं । भणियं च सुद्धुचिन्तेहिं ।

तं नाम होइ मत्यं जं हियमत्यं जणस्स देसेइ ।

जं पुण अहियं ति सथा तं नणु कत्तोच्चयं सत्यं ॥

अहिया तश्रो पवित्तो होइ अकज्जंमि मन्दुवुद्धौणं । ४

असुषोवएसकूवं जत्तेण तयं पयहियव्वं ॥

इहरा पज्जलिअो व्विय वम्महज्जणो जणस्स हिययंमि ।

किं पुण अणत्यपण्डयकुक्कव्वहविहोमिअो सन्तो ॥

ता जं कामुद्धोरणसमत्यमेत्यं न तं बुद्धजणेण ।

सुमिणे वि जंपियव्वं पसंसियव्वं च दुव्वयणं ॥ १०

पसमाइभावजणयं हियमेगन्तेण सव्वसत्ताण ।

निडुणेण जंपियव्वं पसंसियव्वं च सुविसुद्धं ॥

एवंवट्टिए ममाणे अलं दुव्वयणंगयाए कामसत्य-

चिन्ताए न्ति ।

एयं सोजणे विन्हिया असोयादौ । चिन्तियं च णेहिं । १५

अहो विवेगो कुमारस्स, अहो भावणा, अहो भवविराअो, अहो
कथकुया । सव्वहा न ईइसो सुण्णिजणस्स वि परिणामो होइ,

किं तु कुडं जंपमाणो दूनेइ एस अणे न्ति । चिन्तिजण

जंपियं अशोएण । कुमार, एवमेयं, किं तु सव्वमेव लोथ-

मग्गाइयं जंपियं कुमारेण । ता अल्लमिमीए अइपरमत्य-

चिन्ताए । न.अणासेविए लोथमग्गे इमीए वि अहिगारो^१

न्ति । ता लोचमगं पडुच्च किंपरं पुण कामसत्यं ति साहेउ
कुमारो । कामकुरेण भणियं । सोहणं भणियं असोएण । लजि-
यङ्गएण भणियं । न असोओ असोहणं भणितं जाणइ । कुमा-
रेण भणियं । भइ, अपरमत्यपेच्छो पाएण लोओ भिन्नइई
५ य । ता न तंमगेण इमस्स अहं किंपि परयं अवेमि । मव्वहा
कन्दप्पियाण वालाण^१मविणोयविणोयपायं एयं ; अओ काम-
सुहाइं पि कम्मपरिणामनिबन्धणाइं जीवाणं, तिउणे य तंमि
न परमत्येण इमिणा पओयणं ति । उत्तरपयाणासामत्येण
'एवमेयं' ति अणुवगयं असोआईहिं ।

- १० अरक्कन्ता करइ दियहा । आलोचियमणेहिं । तवस्सि-
प्पाओ कुमारो, कहं अण्णारिसेहिं तिसएसु पयहाविउं
तीरइ । तहावि अत्थि एको उवाओ । उवरोहमौलो खु
एसो. पडिवक्खा य अण्णे इमेण मित्ता । ता अशत्यंण्ण एयं
कलत्तसंगहमन्तरेण, कथाइ संपाडेइ अण्णाणं समौहियं ति ।
- १५ ठविज्जण सिद्धन्तं समागए अवमरे भणियं असोएण । भो
कुमार, पुच्छामि अहं भवन्तं, किमेत्य जीवलोए सुपुरिसेण
मिण्णवक्खलेण होयव्वं किं वा नहिं । कुमारेण भणियं । भो
वाउ पुच्छिं, साहेमि भवओ^२ । एत्थ खलु तिविहो मिणो
इवइ । तं अहा । अहमो मज्झिमो उत्तिमो ण्णि । जो^३ खलु
२० संजोइओ अण्णणा^४ दिस्सुमाणो अण्णाहिं^५ 'अणुयत्तिज्जमाओ

^१ C E om, मविणोय ।

^२ F adds सुवह अवहिया^१ ।

^३ A खु ।

^४ C E add णि ।

^५ A D अणव^२ ।

र्वरिए सेविज्जमाणो परदिणं साखिज्जमाणो जत्तेण विज्जोइए
 वेज्जरंमि, नावेखार सुकयादं, न रखार वथणिज्जं, परिचयद
 हणेष; एस एयारिखो अणुसमयसेविथपरिचरारि नाम
 मज्झमिन्तो । ओ उण जहाकहंसि संगघो दिक्खमाणो
 वत्तबुद्धीए अणुयन्तिज्जमाणो अजत्तेण सेविज्जमाणो विभाए ५
 ताखिज्जमाणो जसवारएसु तखणं न विसंवरद, विज्जरे
 आवेखार ईसि सुकयादं, रखार मणागं वथणिज्जं, परिचयद
 विजावपुज्जयं विलम्बेण; एस एयारिखो कणसेविथपरिचरारि
 नाम मज्झमिन्तो । ओ उण अजत्तेण^१ दिट्ठावट्ठो बज्जमअए
 सुकयं, उवगच्छए मेत्तिं, पयइए उव्यारे, मोयावए दुहाओ, १०
 जणेर गोरवं, वक्केइ माणं, करेर संपयं, विहेइ सोखं, न
 परिचयद आवथाए; एस एयारिखो 'ओसक्कारमेत्तेण'^२
 सेविथापरिचरारि नाम उत्तिममिन्तो ति । एवंवट्ठिए
 समाणे सुपुरिसेणाओचिज्जण नियमरिए सम्वहा उत्तिममिन्त-
 वच्छलेण होयज्जं ति । कामक्कुरेण भणियं । भो को उण १५
 रराशिप्पाओ । पखिड्ढसेवेयं, जं जहज्जमज्झिमे चरज्जए
 उत्तिमो सेविज्जर । कुमारेण भणियं । मणु एवमेव एत्ता-
 शिप्पाओ, जं जहज्जमज्झिमे चरज्जए उत्तिमो सेविज्जर ति ।
 कखिणक्कएण भणियं । भो न 'एथमुज्जवं, गभौरं खु एयं न

१ C E F^३ अचनेवापि ।

२ A F ओका०, D ओका० ।

३ C E F^३ अचि ।

४ F अवं चरज्जवं ।

- विशेषश्चो अविवरिचं जाणीयद् । ता विवरेहि संपयं, के लण
इमे तिषि मित्ता । कुमारेण भणियं । भो जद् नावगधं
तुन्नाणं, ता सुणह संपयं । एत्य खल, परमत्यमित्ते पडुल
पसिणो उत्तरं च जुळ्ळर ति जंपियं मए । पसिद्धं तु लोदणं,
५ को वा सचेद्यणो तयत्यं न-याणद् । ता इमे मित्ता देह-
सयणधम्मा । तत्य जहम्ममित्तो देहो, मण्डिममित्तो सयणो,
उत्तमो धम्मो ति । जेण देहो तद्वा तद्दोवचरिज्जमाणो वि
अणुसमयमेव दंसेद्द वियारे, अहिचपस्कमंगयं अणुयत्तद् जरं,
चरिमावथाए य उज्जद्द निरालम्भं ति; एस जहम्ममित्तो ।
- १० सयणो लण ममत्ताणुक्कवं करेद्द, पडिममत्तं किलिखद्द
गिळाणद्द कज्जे, परिचयद्द गयजौयमारं, सुमरद्द य पत्यावेसु,
एस मण्डिममित्तो ति । धम्मो लण 'मंगञ्चो जहाकहंणि
वच्छलो एगन्तेण अविशार्हं भएसु निव्वाहण मित्तयं ति; एस
उत्तमो । एवं च नाऊण अधुवे विमयसोक्के अणारे पयईए
- १५ मोहणे परमत्यस्स दाहणे विवाए^१ अवहीरिए धीरेहिं, पाविण
माणुसत्ते उत्तमे भवाण दुक्कहे भवाडवीए सुक्कत्ते^२ गुण-
धंणाए वाहए^३ निव्वाणस्स उज्जिऊण मोहं चिन्तिऊणायहं
अचिन्तिन्नामणिसिद्धिहे वीथरायण्णोए उवादेए मिथत्तेण
^४ होह वच्छला सप्परिससेविए उत्तममित्ते धम्मो ति ॥ एत्थं

१ A संमनञ्चो ।

२ D F विवायकलियण ।

३ F adds दुक्कहे अउववाभिणरत्ता ।

४ A ने० ।

५ D F मोह. C चह E वेह ।

सुणमाणाण तहाभव्याए असोयारिण विविक्तयाए कक्षपरि-
 णामस्स कुमारसन्निहाणसामत्येण विमुद्धयाए जोद्याण उक्कड-
 याए वीरियस्स विथन्निओ कुसलपरिणामो, विथलिओ
 किलिड्डकम्मराभी, अवगथा मोहवासणा, तुहा असुहाणुवन्धा,
 आओ कक्षगण्डिभेओ, खओवसमसुवगयं मिच्छन्तं, ^१आविहओ ५
 सन्नपरिणामो । तओ समुप्पन्नसंवेगेण जंपियं असोएण ।
 कुमार, एवमेयं, न एत्य संदेहो, सोहणं समादट्टं कुमारेणं ।
 कामङ्कुरेण भणियं । सोहणाओ वि सोहणं । अहवा इथमेव
 एहं सोहणं, नत्थि अन्नं सोहणं ति । लल्लियङ्गएण भणियं ।
 किं बज्जणा, अन्नाणनिहापसुत्ता पडिबोद्धिया अन्हे कुमारेण, १०
 दंसियादं हेओवादेयादं? । ता पयट्टन्ह सहिए, संपाडेओ
 कुमारसासणं । असोएण भणियं । कुमार, साज्ज जंपियं
 लल्लियङ्गएण; ता समादसड कुमारो, जमन्हेहि काथव्वं ति ।
 कुमारेण भणियं । ओ संखेवओ ताव एयं । उज्जियव्वओ
 विसथराओ, चिन्तियव्वं भवसह्वं, वज्जियव्वो कुसंसग्गी, सेवि- १५
 यव्वो साज्जणो; तओ जहासत्तीए दाणसीलतवभावणापहाणेहिं
 होथव्वं ति । असोयारिहिं भणियं । साहु कुमार साज्ज,
 पडिवन्नमिणमन्हेहिं । कुमारेण भणियं । ओ धक्का रउ तुम्मे;
 पावियं तुम्हेहिं फलं मणुषजक्कस्स । तेहिं भणियं । कुमार
 साज्ज, एवमेयं; धक्का रउ अन्हे, न खलु अहक्काण कुमारदंसणं १०

संपञ्जद । एवं चाह्निणन्दिऊण कुमारं संप्रदया त्रिसेषेण
कुमारेण उचियाए वेलाए गया मट्टाणादं असोयाई । पारङ्गं
अहोचियमणुट्टाणमेएहिं । अदकन्ता कदद दियथा ॥

- एत्यन्तरंमि समागन्तो मज्जसमन्तो, विद्यन्मिया वणसिरी,
५ मञ्जरिओ चूयनियरो, कुसुमिया तिल्लयाई, उल्लसिया अद-
मुत्तया, पवत्तो मलयाणिलो, मुदयं भमरजासं, पसरिओ
परञ्जयारवो ; जहिं च मम मित्तरञ्जमिमं ति' उत्तणो कथत्येइ
वाल्लुडुं पि मयणो, भिमिरमत्तुविगमेण विद्य विद्यमियक-
मल्लवथणा कमलिणी, मज्जसमागमसुहेण पणट्टतमाओ जन्नि
१० जामिणीओ, उल्लच्छिदंसणपमत्ता विद्य तथा परिमन्थरगमणा
वासरा ; जहिं च अग्घए नवरङ्गयं, वज्जमया पमन्ना ह्वन्ति
डोलाओ, सेविञ्जन्ति काणणादं, मणहरो चन्दो, अहिमओ
गेयविही, 'वहन्ति पेरणादं, पिथाओ कामिणीओ ; जहिं च
विसेसुञ्जलनेवञ्जादं कील्लन्ति तरुणवन्नादं, भमन्ति महा-
१५ विभूरीए देवथाण पि रहवरा, मयणवाहभएण विद्य सरणादं
अल्लियन्ति पिद्यमेसु पिथाओ ॥ एवंविहे य मज्जसमए
रुदणो पुरिमसीहस्स मयरिञ्जणदंसणनिमित्तं समागथा
मयरिमहन्ताया । विक्कन्तो जेहिं राथा । देव, देवे नरवदंमि
निञ्जणो मयरीए ; तथावि समागन्तो मज्जसमन्तो प्ति
२० विविहचचरीदंसणेण देवपसायल्लामियाणं पथाणं ल्लयाओ

वि गह्यं ह्यन्तरं करेण देवो नाथरायाणं ति । राहणा
 चिन्तियं । अहो सोहणसुवत्थियं, मयणमित्तो खु मञ्ज-
 मन्त्रो । ता कुमारं एत्य निउच्छामि, जेण तद्वा विचिन्त-
 संसारविद्यारदंसणेण संजायरमन्तरो संपाडेइ मे परिचणसु
 य समीहियाहियं^१ सोरुत्तं ति । चिन्तज्जण भणिया मह- ५
 न्ता । भो संपाडिया मम तुभेहिं वज्जसो नियविभूइ-
 दंसणेण निम्बुई, अहं पुण तुन्हाण कुमारदंसणेण अहियं
 संपाडेमि । अस्सं च । संपयं कुमारो एत्य कारणपुरिमो ;
 ता तंमि सेव वज्जमाणो काथव्वो त्ति । मएन्तएहिं भणियं ।
 जं देवो आणवेइ । अस्सं च । देवपसायाओ वि एसो महा- १०
 पसाओ जहिं कुमारदंसणं ति । निग्गया महन्तया । राहणा
 वि सहाविओ कुमारो, भणियो य सवज्जमाणं । वच्छ, ठिई
 एसा इमीए मयरीए, जं मयणमङ्गसवे द्दुव्वाओ मयरि-
 चचरीओ राहणा, दिट्ठाओ य मए अणेगसो । संपयं पुण
 अणुगन्तव्वो गुहसमणुगओ मग्गो त्ति तेणेव विहिणा तुमं १५
 ँपि पेच्छाहि । एवं च कए समणे ममं परिचणसु नाथर-
 याण य महन्तो पसाओ इवइ । कुमारेण भणियं । अं
 ताओ आणवेइ । तओ हरिषिओ राया, दिक्खा समाणत्ती
 पडिचाराण । इरे भणइ मम वयणाओ नाणगणपसुहे २०
 पदावसथिवे, जहा मयरिच्छणचचरीदंसणसुहं संजत्तेइ २०

रहवराहयं कुमारस्तु, मम वयणाशो मायराहपरिशोम-
 निमित्तं रक्ष्यपथवन्निषा गन्तव्यमञ्ज खेप हृष्यचरौदंसण-
 निमित्तं' ति । 'जं देवो आणवेद नि' भक्तिजण
 'कुमारो अञ्ज हृष्यचरौशो 'पेक्लिस्तुह, भवियञ्जमन्थां
 ५ पि 'कक्षाणेणं' ति हरिसिधमणेहिं । तुरियतुरियं निवे-
 दया समान्तो पडिहारेहिं । अहो भवियञ्जनेत्य परमाण-
 न्देणं ति आणन्दिया सचिवा । भणियं च णेहिं । जं देवो
 आणवेद । तयणन्तरं च सञ्जिओ रहवरो, कथा जन्तजोया^१,
 निवेसियं आयवत्तं, दिक्काओ वेजयन्तीओ, निवहुं
 १० किद्धिणीजाहं, ^२निविट्टाहं रयणढामाहं, 'ओलन्धिया सुत्ता-
 हारा, विरदयाओ मणितारयाओ', उवगणियं आयणं,
 लन्धिया चामरोजला^३ ॥ एत्यन्तरंमि इमं वदयरमवयञ्जि-
 जण विसेसुञ्जसनेवञ्कारं महारिमं समागयाहं 'पाथमूलाहं,
 कुकुमस्योयभरिएहिं कस्योलेहिं वमन्तनेवञ्कारो मण्डयन्तो
 १५ विद्य हणं मिलिओ भुयङ्गलोओ, विचिन्तजाहाडडा संग-
 एणं परिचणेणं पमोयविद्यमन्तसोयणं कुमारदंसणसुवन्ते^४
 उवत्तिया रायउत्ता, धवलहरनिञ्जुहएहिं कषाहसयदंसणस्यं
 ओहसियथलनलिसोहाहं विचिगायवयलकमसं ठिघारं

१ DF सुत्ताहं लय. A has लयेच instead of खेच । १ A परि. ।

२ AD कक्षाणं । ३ A ओहा । ४ CE विचिघारं, DF विचिघार ।

५ CE तुहं, DF उवहं, A उहं । ६ A नाराह ।

७ DF रज्ज्या । ८ CE पाद. । ९ DF लयेच ।

अन्नेउराइं । एत्यन्तरंमि पवत्तो नयरीए ऊसवो । निवेइय
 राइणो सच्चिवेहिं । देव, संपाडियं 'कुमारमन्त्रेण देव-
 सासणं; संपयं देवो पमाणं ति । 'हरिसिन्धो राधा ।
 भणिन्धो य णेण कुमारो । वञ्छ, करेहिं' महापुरिसकर-
 णिञ्जं, वडुहिं ऊसवं नायरथाणं । कुमारेण भणियं । जं ५
 ताओ आणवेद । 'पणमिऊण मह अमोयाइएहिं' पयट्टो
 रहाइसुहं अहिणन्दिक्कमाणो अन्नेउरेहिं पणमिऊमाणो
 रायउत्तेहिं थुब्बमाणो भुयङ्गलोएण पुणइक्कमाणो 'पाय-
 मूलेहिं पत्तो 'रहसमौव, आरूढो रहवरे, उवविट्टो
 पहाणासणंमि । निवेसिया अमोयाई 'जहाजोग्गजाणेसु । १०
 भणियं च णेण । अञ्ज मारहि, सोएहि अहिमयदेमगमणं
 पर तुरङ्गमे । जं देवो आणवेद त्ति भणिऊण सोइया
 तुरङ्गमा । एत्यन्तरंमि समुद्धाइओ जयजयारवो, पइयं
 गमणत्तरं, सलिया रायउत्ता, पणच्चियाइं 'पायमूलाइं,
 उज्जसिया भुयङ्गा, खुहिओ पेक्कयजणो, पवत्ता नेली, १५
 वियन्निओ कुङ्कुमरओ । एवं च महया विमहेण पेक्कमाणो
 मन्वनेथं संबेगभाविषमई समोइणो रायमगं कुमारो-
 पवत्तो पेक्कउं ससरीओ नाणाविहाओ रिद्धिविसेससोहि-
 याओ कुप्ता वियडुविन्निमेहिं तियसससरीसमाओ मंगथाओ

१ DF add सोज्जसियं ।

२ A om.

३ CEF 'यारंहि ।

४ CE पाइ० ।

५ DF रहवर० ।

६ A om. DF तहाजोवजाचेहिं ।

७ CE पाइ० ।

- हरिषेण वज्रन्नेहिं विविहद्वरेहिं मणहराश्चो लोचसु 'संवेग-
जण्णोश्चो बुहाण । पेक्कमाणो 'अहो मोहसामत्थं, अहो
अकम्पधीरया, अहो पमाथषेद्धियं, अहो अदौहदरिषियां,
अहो अणालोयगत्तं, अहो असुहभावणा, अहो अमित्तजोश्चो,
५ अहो संसारविस्समियं' ति विन्तथन्तो पवडुमाणेण संवेएण
वियारथन्तो कम्माइं भावथन्तो कुसलजोए विमुण्णमाणेण
नाणेण 'पुसदज्जमाणो चच्चरौहिं जणित्तो तासि तोस
निह्वथन्तो पेरणाइं 'देव पेक्क एयं' ति भणिक्कमाणो
सारहिणा अइगश्चो कंचि भूमिभागं ।
- १० दिट्ठो य एण देवउल्लपीठियाए' अइवौहक्कडंसणो
असुरणा देहेण गलन्तभासुरवयणो मंक्खुविएहिं हत्वेहिं
उत्सूणचलणजुयलो पणट्ठाए नासियाए विणिग्गयतम्भनचणो
परिगश्चो मक्खियाहिं महावाहिगहिश्चो कोइ पुरिसो त्ति ।
तं च दट्ठूण 'अहो कम्मपरिणद'त्ति करुणापवक्कहिथएण
- १५ पडिबोहणनिमित्तं जणसमूहस्स भणिश्चो मारहौ । अज्ज
सारहि, अह किं पुण इमं पेरणं ति । तेण भणियं । देव,
न ख्खु एयं पेरणं, एमो खु वाहिगहिश्चो पुरिसो त्ति ।
कुमारेण भणियं । अज्ज, अह को उल्ल इमो वाहौ' । सार-
हिणा भणियं । देव, जो सुन्दरं पि सरीरं अयासेण एयं
- १० विणासेइ । कुमारेण भणियं । अज्ज, इट्ठो खु एयो चहिणो

१ ADF संवेगवौच ।

१ A वल्लो, CE वल्लो । .

२ A adds चंठि ।

४ P adds नाच ।

कौशस्त; ता कौश ताभो एवं विवहद । सारहिणा
 भणियं । कुमार, अवज्जो एस तायस्त । कुमारेण भणियं ।
 आ कइमवज्जो नाम । लोचपडिवोहणत्थं च मग्गिथं^१अग्गं ।
 'अरे रे दुट्टवाहि, सुच्च सुच्च एथं, 'ठाहि वा कुण्डुयज्जो'
 ति' भणमाणो उट्टिओ रइवराओ, पयहो तस्स संसुहं ।
 'हा किमेथं' ति उवसन्नाओ चत्तरीओ, मिसिवा नाथ-
 रथा । पयंपिओ सारही । देव, न खलु वाही नाम कोद
 दुट्टपुरिओ निग्गहारिओ नरवईण, अवि थ जीवाणमेव
 सकणपरिणामणिओ मंकिसेवविसेओ । ता अण्ण एथस्त
 राइओ, साहारणो खु एसो सम्भजीवाण । कुमारेण
 भणियं ।^२ 'ओ नाथरथा, किमेवमेथं । नाथरएहिं भणियं ।
 देव, एवमेथं' । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, एएण
 गहिओ वि एसो चइज्जण नियवसं अमणोरमाए एयमव-
 त्थाए कौश एवं चिडुद । सारहिणा भणियं । देव, ईइओ
 चेव एसो वाही; जेण एएण गहिथस्त पणसुइ वसं, अओ-
 हणा अवत्था, दुखापसं चेट्ठियं ति । कुमारेण भणियं ।
 अज्ज सारहि, कस्त उण एसो न पइवइ । सारहिणा
 भणियं । देव, परमत्थेण धक्कपच्छेविणो अइथापच्छविद-
 यस्त कस्तइ मयाभागस्त । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि,
 अइ एथं, ता को उथं इइ उवांओ । सारहिणा भणियं । १०

१ D वि चवैस्त उचर; F उविच विउचर । . . . २ ADF वाधि ।

३ D om. all down to चण्णसारहि । . . . A, एवं ।

देव, खेत्तं वाचिणो ^१पाणिणो, परमत्येण नत्थि उवाचो
 मोत्तूषं धम्मतिगिच्छं । कुमारेण भणियं । भो नाधरचा,
 किमेवमेयं । नाधरएहिं भणियं । देव, एवमेयं^२ । कुमारेण
 भणियं । भो अइ एवं, ता सम्मसाहारणे एयंमि असोहणे
 ५ पघईए अद्यारए एगन्नेण विज्जमाणोवाए अचिन्तिज्ज
 एयं अल्लमिणिणा नत्थिएण, उवाए सेव खलु जुत्तो जत्तो
 त्ति । नाधरएहिं भणियं । देव, एवमेयं, तद्वावि खोषट्ठिई
 एसा; ता न जुत्तं देवस्स सद्यल्लनाधरचाण पवत्ते मङ्गलये
 अत्थाणे रसभङ्गकरणं । धारहिणा भणियं । देव, जुत्तं
 १० भणियमेएहिं; ता विविचपेरणाइ ताव पेक्खअ देवो त्ति ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज, एवं^३ । तन्नो पवत्ताओ चरतीओ,
 पेक्खमाणो थ कुमारो गन्थो कंचि भूमिभागं ॥

दिट्ठं च खेण निधधरोवरिड्ढियं निधधं सम्मङ्गएसु
 अल्लमसिद्धिसगत्तं पणट्ठेहिं विरोवहेहिं पगल्लमसोयणं कम्प-
 १५ माणेण देहेण वज्जियं दसणावलीए संगयं कासवावेहिं
 परिज्जयं परियण्णेण जरापरिणयं वेट्ठिमिज्जययं त्ति । तं च
 दंढूण 'अहो असारया संसारस्स'त्ति पवकुमाअसंवेएण
 पण्डितोहणनिमित्तमेव भणियो धारही । अज्ज धारहि, अह
 किं सुख इमं पेरणं त्ति । तेण भणियं । देव, न खलु एयं
 २० पेरणं, एयं खु जरापीडियं वेट्ठिमिज्जययं त्ति^४ । कुमारेण

^१ A om. ,

^२ A एवं ।

^३ CF एवोवाहे ।

^४ F adds एवच जइ सुअमवुपपी ।

^५ D om. ति ।

भणियं । अज्ज, अह का उण एसा जरा भणइ । सारहिणा
 भणियं । देव, जा अजिणं पि मरीरं कालेण^१ एवं करेइ ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज दुट्ठा खु एसा अहिद्या बोयस्सु;
 ता कौष ताओ एथं उवेखाइ । सारहिणा भणियं । कुमार,
 अणायत्ता खु एसा तायस्सु । कुमारेण भणियं । आ कह- ५
 मणायत्ता नाम । जणपडिबोहणत्थं च मग्गिज्जण खम्मं 'आ
 पावे दुट्ठजरे, मुच्च मुच्च एथं वेट्ठिमिज्जणयं, इत्थिया तुमं,
 किमवरं भणियसि'त्ति भणमाणो समुट्ठिओ रहवराओ,
 पयट्ठो तथभिसुहं । 'हा किमेयमवरं' ति उवसन्ताओ
 चचरौओ, मिसिद्या पुणो^२ जणा । पभणिओ सारहिणा । १०
 देव, न हि जरा नाम काइ विग्गहवई इत्थिया, जा एव-
 सुवल्लभारिहा देवस्सु, किं तु सत्ताणमेवोरात्थियमरीराण^३
 कात्थवसेण^४ परिणई एसा । अओ न उवल्लभारिहा देवस्सु,
 साहारणा थ एसा एएसिं देहौणं । कुमारेण भणियं ।
 भो भो नयरिजणा, किमेवमेयं ति । तेहिं भणियं । देव, १५
 न^५ संदेहो । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, अओ परं
 अवगओ मए इमीए भावत्थो अवणविहौ थ, ता भणांमि
 अज्जं नयरिजणं च । न कायवो खेओ, किं जुत्तमेथाए
 पणासणीए पोइसस्सु अवचारिणीए धम्मत्थकामाण जणणीए

१ CE add वि ।

२ F वि जचवया ।

३ CE ०रीच, A ०रिचं ।

४ DF prefix चरीर ।

५ F adds रत्त ।

परिह्वस्त संवद्वृणीए^१ ओहसणिञ्जभावाण पश्वन्तीए वि
 मोक्षूण धम्मरमायणं इयमेवंविहं असमञ्जसं वेद्वियं ति ।
 एथं च सोऊण 'अहो कुमारस्स विवेओ, अहो परमत्थ-
 दरिसिया; न एत्थ किंचि अस्सारिमं, केवलं पश्वद्द महा
 ५ मोहो'त्ति चिन्निऊण समं नयरिअणवएण मंविग्गो
 मारही । भणियं च णेण । देव, साऊ जंपियं देवेण ।
 तहावि अणादिभवत्थया मोहवासणा न तीरेण चइउं ति ।
 कुमारेण भणियं । अञ्ज, एवं ववत्थिए अलं मोहवासणाए ।
 दाहणविवाओ वाही रोद्धा य पावजरा, ह्वन्ति निधसेण
 १० किलेसावयाओ^२ पाणिणो; भणियमञ्जेण, 'अत्थि य पडि
 वस्को एयामि धम्मचरणं' ति । ता दिट्ठविवायाण वि न
 तंमि जत्तो ति अउव्वा मोहवासणा ॥

एत्थन्तरंमि दिट्ठो कुमारेण नाददूरेण नौयमाणो
 समारोविओ^३ जरखट्ठाए समोत्थओ ज़ुषवत्थेण उस्कित्तो
 १५ दौणपुरिमेहि मद्दककइवयवन्धुमंगओ^४ ह्वमाणो इत्थि-
 याजणेण^५ अक्कन्दमाणाए पत्तौए पुत्तोइअमाणां जणेण
 पञ्चत्तसुवगओ दरिदपुरिमो ति । तं च दट्ठूण जंपिय-
 मणेण^६ । अञ्ज मारहि, अलं ताव मोहवासणाणिणाए;
 साहेहि मञ्ज, किं पुण इमं पेरणं ति । मारहिणा

१० DF adds कुमाइमयास । ० AF किलेसाउ । ३ D जरा० ।

४ AF नय० । ५ DF add चहिययरं । ६ DF ० च कुमाइण ।

चिन्तितं । अहो निम्नकारणपरंपरा, अहो असारया
 संसारस्तु । ता किमेत्य साहेमि । न थ न-थाणह इमं
 पवञ्चनेषो । अणभिणस्तु कश्चनौदसी वासो । अन्धारिष-
 जणविबोद्धणत्वं तु तज्जेमि एस एवं चेद्धइ । ता इमं एत्य
 पत्तयासं, साहेमि एयं जहद्धियं ति । चिन्तित्तण जंपियं ५
 सारहिणा । देव, न खल्लु एयं पेरणं, एसो खु मच्चुघत्तो^१
 पुरिसो न्ति । कुमारेण भणियं । अज्ज, अह को उण इमो
 मच्चू । सारहिणां भणियं । देव, जेण घत्तो पुरिसो बन्ध-
 वेहिं पि एवं परिच्छइयइ^२ । कुमारेण भणियं । अज्ज, दुट्ठो
 खु एसो अहिणो सोयस्तु ; ता कीम तासो एयं न वहेइ । १०
 सारहिणा भणियं । कुमार, अवण्णो एस तायस्तु । कुमारेण
 भणियं । आ कश्चमवण्णो नाम^३ तायस्तु । सोयपडिबोद्धणत्वं
 च मग्गियं खग्गं । 'अरे रे दुट्ठमच्चु ; सुच्च सुच्च एयं, ठाहि
 वा जुण्णासज्जो' न्ति भणमाणो उट्ठिणो रत्तवराणो, पयट्ठो
 तस्तु ५संसुहं । भणिणो थ सारहिणा । देव, न खल्लु मच्चू १५
 नाम कोइ दुट्ठपुरिसो निग्गहारिहो रारिण, अवि थ
 जीवाणमेव सकस्यपरिणामजणिणो देहपरिच्चायधसो । ता
 अप्पइ एयस्तु रायाणो, साहारणो खु एसो सब्बजीवाण ।
 कुमारेण भणियं । भो नाथरथा, किमेवसेयं । नाथरएहिं
 भणियं । 'देव, एवं । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, १०

- एएण चत्थं पि कीस एए बन्धवा एयं परिचयन्ति । सार-
 ह्मिणा भणियं । देव, 'किमेइणा संपचं, गन्धो खु एसो एत्थ
 कारणभूओ' । कउवेरमिणं केवसं चिट्ठमाणमवगाराए^१ ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं, ता कीस एए
 ५ बन्धवा विसवन्ति । सारहिणा भणियं । कुमार, पिओ खु
 एसो एएहिं गन्धो दौएजत्ताए^२ अदंसणमियाणिं । एएण
 सरिऊण सुकयाहं मोयभरपीडिया अचयन्ता^३ निवन्निउं
 अविज्जमाणोवायन्तरा य एवं विसवन्ति । कुमारेण भणियं ।
 अज्ज सारहि, जइ पिओ, कीस इमं माणुगच्छन्ति । सार-
 १० हिणा भणियं । देव, असक्कमेयं; न कएइ गच्छन्तो, नावे-
 क्कए सिण्णं, न दीसइ अण्णया, न गज्जए धामं, विचिन्ता
 कणपरिणई, अणवाट्ठया संजोयां, न ईइसो अणुबन्धो; अओ
 माणुगच्छन्ति । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं,
 ता निरत्यया तंमि पिई । सारहिणा भणियं । देव, परम-
 १५ त्यओ एवं । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं, ता
 को उण इहोवाओ । सारहिणा भणियं । देव, जोमिगन्धो
 उवाओ, न अन्धारिसेहिं गज्जइ । कुमारेण भणियं । भो
 माघरया, किमेवमेयं । माघरएहिं भणियं । देव, एवं ।
 कुमारेण भणियं । भो जइ एवं, ता सम्मसाक्षारके एयंमि
 २० असोइणे, पयईए अवधारए एगन्नेउ विज्जमाणोवाए

१ DF किमिइया, CE किं इमिया ।

२ F कारवपुरिची ।

३ MSS. •रात्र ।

४ AD •यत्ताए ।

५ CE •संता ।

अचिन्तिऊण एयं अलमिमिणा नच्चिण, एत्त्रोवाए सेव
खल, एस जुत्तो जत्तो त्ति । एयमायखिऊण संविग्गा
नाथरथा, पवन्ना केद मग्गं, निबद्धाहं वोह्वीयाहं ।
अवेस्किऊण कुमारस्स महाणुभावं विन्धिया चित्तेण पडिवद्धा
कुमारे, उवरथा नच्चियव्वाओ, वावडा^१ साऊवाए, पथट्टा ५
अहोषिय करणिळ्ळं ॥

एत्यन्तरंमि देवसेणमाहणाओ इमं वदथरमायखिऊण
अच्चिययरभौएण रादणा कुमाराहवणनिमित्तं पेसिओ पडि-
हारो । समागओ एसो, भणियं च णेण । कुमार, महाराओ
आणवेद, अहा कुमारेण सिग्घमागन्तव्वं ति । कुमारेण १०
भणियं । जं गुरू आणवेद । भणिओ य मारही : अज्ज
मारहि, नियत्तेहि रहवरं । जं कुमारो आणवेद त्ति^१
नियत्तिओ मारहिणा रहवरो । गओ नरवदसमीवं । पण-
मिओ णेण राथा । उवविट्ठो तयन्तिए, भणिओ य णेण ।
कुमार, भणिस्सामि किचि अहं कुमारं : ता अवस्समेव तं १५
काथव्वं कुमारेण । कुमारेण भणियं । ताथ, अलहणौयवथणा
गुरवो, न एवं सतन्त^२भारारोवणे कारणमवगच्छामि । अहंवा
किमेहणा, अमौमंसा गुरू ; सव्वहा जं तुओ आणवेह । रादणा
भणियं । वज्ज, एरिसो सेव तुमं ति केवसं मम नेहो

^१ F adds कुमार पर ।

^२ DF add, भणियण ।

^३ AE ०भावा०, E ०भीरा० ।

अवरण्णद । ता भणिसं अवसरेण; संपथं करेहि उचियं
करणिज्जं । कुमारेण भणियं । जं गुरु आणवेद त्ति ।
पणमिज्जण सविण्णं निग्गञ्चो कुमारो, गञ्चो नियथगंघं,
कथं उचियकरणिज्जं । अरुक्कन्ता करद दिथहा ॥

- ५ अक्षया सम असोथार्दिहि^१ धम्मकहावावडस्स नियभवण-
सेविणो विसुद्धभावस्स समागञ्चो पडिहारो । भणियं च लेण ।
कुमार, महाराञ्चो आणवेद, जहा 'आगया एत्थ त्थ
माउलसयासाञ्चो केणापि पञ्चोयणेण अब्भहिथा' मच्चन्तया ;
ता कुमारेण भिग्घमागन्तव्वं'ति । 'जं गुरु आणवेद' त्ति
- १० भणिज्जण उट्ठिञ्चो कुमारो, गञ्चो मह असोथार्दिहिं राय-
समीवं । दिट्ठो राया । पणमिज्जण उवविट्ठो तथन्निए ।
भणिञ्चो य रादण । वच्छ, पेमिथा त्थ मामएणं मधा-
रायखग्गसेणेणं सबड्डमाणं आमत्त^२वेणिविसुद्धाञ्चो नियसु-
थाञ्चो विवमवदकामलथाहिहाणाञ्चो औवियाञ्चो वि इट्ठ-
- १५ यरौञ्चो^३ मयंवराञ्चो द्वे कन्नयाञ्चो । एयाञ्चो य बड्डमाणेण
तस्स रादणो अणवत्तमाणेण^४ विमिड्डलोयमग्गं अणुराएण
कन्नयाणं आणाए गुरुयणस्स अवस्स कुमारेण 'इट्ठत्यसंपत्तीए
आणन्दिथस्वाञ्चो । एवं च कए ममाणे तस्स रादणो विमि-
ड्डलोयस्स कन्नयाणं गुरुमयणस्स य नियसेण निव्वुई संजा-

१ A ०रदि ।

० ACE चअदया, GE explain अभ्यधिकः ।

२ A वेचि०, D वचिमु० ।

३ DF add हि इति काज्ज । ४ D ०यन० ।

५ D अचिलनियरदुत्तम०, F अभिलसियात्तिस०, CE इट्ठम० ।

यद्^१ । एयमायश्चिय चिन्तियं कुमारेण । अशो न सोह-
 णमिणं । दुस्सहेयवो संजोगा, निशोघववणं च एयं, अश-
 त्थिओ च पुब्बिं^२ । तं पि मन्ने इमं चेव । अश्लणीया
 गुरवो, 'इद्वत्तसंपत्तीए नियमेण निब्बुद' ति सोहणा च
 वाणो, न यावि भावओ 'गुहआणापराण संजायए असोहणं' ।
 एवमभिचिन्तयन्तो सासङ्गेण विय भणिओ महाराएण ।
 वक्क, अशमेत्य चिन्ताए, सुमरेहि मम पत्यणं । ता सा चेव
 एसा । न एत्य भवओ कक्काणपरंपरं मोत्तूण अकारिसो
 परिणामो । अशो अवत्तमेव कायव्वं एयं कुमारेण । तओ
 एयमायश्चिय 'अशो सोहणधरा वाणि' ति हरिश्चिय-
 मणेण । जंपियं कुमारेण । ताय, जं तुभे आणवेह । एयं
 सोज्जण हरिश्चिओ राणा । भणियं च णेण । साउ वक्क
 साउ, उचिओ ते विवेओ, सोहणा गुहभन्ती, भायणं तुमं
 कक्काणण । अशं च । जाणामि अहं भवओ 'विसुद्धधम्म-
 पक्खवाचं, जुत्तो च एसो सयाण । असारो संसारो, निथाणं'^३
 निब्बेधस्स; तद्वावि कुसलेण अणुचन्तियव्वो लोचधओ,
 कायव्वा कुसलसंतती^४, जइयव्वं परोवयारे, अणुचन्तियव्वो
 कुसलमो । एवं च अथत्ये लोचधओ परिणए एगन्तेण
 निष्फन्ने पोहसे परट्टिए वंसंमि जाणिए लोचसारे परिणए

१ D adds ति ।

२ F adds आरुड चे पुब्बं ।

३ F गुहवववपरायवेस्स ।

४ A विदुसं ।

५ D संस्यी ।

वर्धमि अवगएहिं उवहवेहिं गुणभायणीकए अघ्याणे कुत्तं
 विमुद्धधकाशेवणं । ता सोहणमणुचिद्वियं कुमारेण । एवमेव
 भवन्धो परिणामसुन्दरं हविस्सुद ॥ एत्यन्तरंमि कण्ठकरम-
 एण हरिसविसेसन्धो महया सहेण अंपियं सिद्धत्वपुरोहि-
 ५ एण । भो अक्षं संदेहेण, अवस्समेव भविस्सुद । अण्णर च
 वियम्भिन्धो मङ्गलत्तरसद्दो, गुणुगुत्तियं मत्तहत्तियणा, उग्घुट्टो
 जयजचारवो वन्दिस्सोएण । 'अणुगूलो सलणसंघाओ' ति
 हरिसिन्धो राथा । भणियं च णेण । कुमार, अवस्समेव एयं
 एवं हविस्सुद, 'अणुगूलो सलणसंघाओ' । अक्षं च । विमुद्ध-
 १० धन्धो विय कारणं सेव तुमं परमसुन्दराण । गहियसलणत्थो
 हरिसिन्धो कुमारो । भणियं च णेण । नत्थि ताथामीवा-
 णमसण्णं । एत्यन्तरंमि पठियं कालजिवेचणण ।

निष्ठासिद्धण तिमिरं मोहं च जलस्सु संपयं सुरो ।

गहमज्जत्थो 'वेड्डाअ' धक्ककिरियं पवन्नेइ ॥

१५ मज्जन्ति जणा केई देवाण करेन्ति केइ पूयाओ ।

दाणाइ देन्ति केई गुवसुक्खुमापरा केइ ॥

मोत्तूण ज्ञाणजोयं बुद्धओ वि जलस्सुऽज्जमहड्डाए ।

पिप्लगहत्तयमसं जोयन्तरमो पवज्जन्ति ॥

इय गधरीअ नराहिव जणसमुदाओ विमुद्धकिरियाए ।

२० तुह मज्जयज्जकारं परमं सुएइ कक्काणं ॥

संजन्तिं कुमारस्त । तेहिं भणियं । देव, धन्नो कुमारो,
 कथा चैव संजन्ती । किमेत्यमवरं^१ कायव्वं । तद्वावि जं
 देवो आणवेद । आइड्डो णेहिं भण्डारिओ । भइ, रघणा-
 यरं^२, निह्वेहि पहाणमुहपन्तीओ^३, समप्पेहि देवीण,
 ४ नीणेहि नाणाहरणं, निउञ्जेहि दायए । तेण भणियं । जं
 अमच्चा आणवेन्ति^४, न एत्य विक्कम्भो । भणिओ चेल-
 भण्डारिओ^५ । भइ, देवङ्गनिहिं पयडेहि^६, देवङ्गाइं संपा-
 डेहि परियणस्स, संजन्तेहि रायदेवीण^७ जोग्गाइं, करावेहि
 उक्कोवं । तेण भणियं । जं अमच्चा आणवेन्ति, सव्वं स-
 १० मेयं^८ । भणिओ महाउहवई । भइ महामायसि, निह्वेहि
 महापहाणाउहाइ, समप्पेहि नरकेमरीण^९, नीणेहि रइवरे,
 निउञ्जेहि विविहसोहाण^{१०} । तेण भणियं । जं अमच्चा
 आणवेन्ति, संपक्कमेवेयं । भणिओ महापीसुवई । भइ गय-
 चिन्तामणि^{११}, पयडेहि वेयण्डे, सपाडेहि परिचयस्स, संज-
 १५ न्तेहि वाइयाओ, करावेहि सव्वसुचियं । तेण भणियं । जं
 अमच्चा आणवेन्ति, न एत्य विक्केवो । भणिओ महासवई ।
 भइ केकाणधूसि^{१२}, १३ गच्छ निह्वेहि वन्दुराओ, भूसेहि

१ CEF अवरं ।

२ AD रं ।

३ CE मुहपन्तीओ ।

४ A om all down to भइ महामायसि ।

५ CE चेलकमतिओ ।

६ D पयडोच F संजन्तेहि ।

७ D •देवो ।

८ F adds न एत्य चमाओ

अन्नाच ।

९ DF चकेमरियमुहाइ तसवयोच (F •मियाचं)

१० AF •हाइ ।

११ DF add कयलियासळी करंजच ।

१२ CEF •सूचि ।

१३ DF om., A चन्नाहिबदुरा ।

'तुरए, पेसेहि उचियाए, ठावेहि नरिन्दगोधरे' । तेण
 भणियं । अं अमञ्जा आपवेन्ति, सिद्धमेवेयं ॥ एवं च
 आएससमणन्तरं जाव एयं संपज्जर, ताव अत्रेहि महया
 रिद्धिसमुदएण वज्जयाज्जावासे संपाडियं उचियकरणिज्जं,
 निज्जन्तिओ महाउल्लोवो, ज्जसियारं मणितोरणारं, निवड्ढा ५
 कञ्जवधया, ठविया कणथवेई, कथा कञ्जणमज्जककससा,
 संजोरयं पइवणयं, पउत्तो कुलविहो, पढावियाओ वज्ज-
 याओ', पूयाविद्याओ मयणं, कराविद्याओ रति', भूसा-
 विद्याओ मणहरं ॥ एत्यन्तरंमि 'आसअं पसत्यं लगं'ति
 पहाणजोरसियवयणाओ संपाडिया सयलकुलविहो पूजि- १०
 जण कुलदेवयाओ' वन्दिजण गुरुयणं संमाणिजण मिन्ते
 पेच्छिज्जण मज्जकाणि विवाहगमणनिमित्तं ममं अशोयार्हिं
 समाहूठो रइवरं कुमारो । उट्ठिओ आपन्दकसयलो, पइ-
 याहं मज्जसत्तराहं, पणसियाओ वारविलासिणीओ, पढार-
 याहं मज्जसमनेउराहं, ससिया महाराधाओ, पवियन्निओ १५
 भुयज्जओओ, आपन्दिथा नयरी, हरिसिओ राया । तओ
 महया विमहेण संवेगभावियमई चिन्तयन्तो भवसह्वं दुध-
 माओ वन्दोहिं पसंखिज्जमाओ लोएण पत्तो विवाहभवणं,
 'ओरओ रइवराओ, संपाडिओ से विहो, कथमणेओचियं ।

१ F पणवतुरवकाहयं ।

२ F नीवरपूलीए ।

३ DF वज्जउ ।

४ F वज्ज संनिचियरेहं ।

५ CE •देवता ।

६ CE उचियो ।

दिद्वाभो^१ वह्नो^२ अद्सुन्दराभो^३ कवेण । तस्य विभामवई
 कणयावदाया, कामलया उण सामला^४, सिण्डुदंसणाभो
 य दो वि नियवखेहिं । विभामवई गयदन्तमई विच धीउ-
 क्षिया^५ कुङ्कुमकयङ्गराया अन्नन्त विरायए, कामलया उण
 ५ धोरन्दणौलमणिमई विच भरमहरियन्दणविलेवण ति ।
 ताभो^६ य द्दूण चिन्तिय कुमारेण । अहो एयासिं कलाणा
 आगई, पमत्याइं अङ्गाइं,^७ निक्कलळं लायणं, विमुद्धो आभोभो,
 उवसन्ता मुत्ती, सुन्दराइं लक्खणाइं, अणहा धोरया, उच्चिभो
 विणयमग्गोः अन्नो भवियव्वमेयाहिं पत्तभूयाहिं ॥ एत्थ-
 १० न्तरंमि वित्तो^८ हत्यग्गहो, जालिभो अग्गी, कथं जहोच्चियं,
 भमियाइं मण्डलाइं, संपाडिया जणोवयारा, टिक्कं महाटाणं,
 घोमिया वरवग्गिया, वत्तो विवाहजन्तो, संपाडिया सरौर-
 ट्ठिइं । परिणभो वामरो, सौयल्लौह्णं रविभिन्निं, मंहरिभो
 किरणनियरो, समागया संझा, कणयरसरच्चियं पिव जायं
 १५ नच्चङ्गणं, विचम्भिया पुव्वटिमा, समुग्गसं चन्दो, उच्चसिया
 नच्चभिरौ, उवाळ्ढो पन्नोभो ॥

एत्थन्तरंमि समं अन्नोयाईहिं विरायन्तमणिपटौवं मंग्गं
 कुसुमोवयारेण सेवियं भमरावक्खौए पल्लव्वमाणचण्णयद्दामं

१ A om.

२ CE om चर ।

३ A अजया ।

४ CE विउज्जिमा explained पुनलिका ।

५ CE add विमवचण्डियाभो ।

६ D adds संपुष्य मन्वायवेहिं ।

७ D मन्वाया पलोण्ण वत्तो ।

८ CE add वे ।

९ F उदयमाळ्ढो ।

वासिधं पडवासेहिं संगयं पवरसयणीएण^१ विद्यममाणसुर-
 हिधूवं^२ विद्धसियं^३ सपरिवाराहिं वद्धहिं वासभवणमइयओ
 कुमारो । ससंभमाहिं^४ अणुद्धिओ वद्धहिं । निसणो सयणीए ।
 जहाइहं च निसणा असोयाई^५ वयंसया । उवविट्ठा सयपोट्ट-
 सन्निहे चित्तावडिमसूरयंमि विद्यमवई कामलया य ।^६
 कुन्दलयामाण्णोपसुओ तेमिं सहियणो । जहाइहं नवरं
 विद्यमवईए कुन्दलया कामलयाए य माण्णो सन्निहाणे
 उवविट्ठाओ । इत्थियागारकुमलाहिं^७ मुणियकालकायब्ब-
 थाहिं उवणीयमेथाहिं कुमारसु तम्बोळं, समप्पिया य
 कुन्दलयाए वडलकुसुममाळा^८ । भणियं च णाए । कुमार. ^९
 असन्नाणुरायओ ससत्यगुत्या खु एमा तुह पिययमाए त्ति
 भणिकण समप्पिया कुमारसु । पडिच्छिया य तेणं^{१०} । माणि-
 णोए वि उवणीयं माहवौकुसुमदामं । भणियं च णाए ।
 "कुमार, एयं पि एवं सेव ; ता निहेउ एयाइं जहाजोयं
 कुमारो, करेउ एयामिं सफलमणुरायं ति । कुमारेण ^{११}
 भणियं । भोईओ, ममोवरि एयासिमणुरायो त्ति चित्ति-

१ A वयरसयबोरहिं । २ AF धूवं. D धूयवडियाधूवं । ३ F विद्धसिय ।

४ CE have instead of the words at the text the following passage: सधिया विद्यमवईए कुन्दलया कामलयाए य माण्णो इत्थियाकारकु-
 मलाहिं etc. ५ CE कायब्बनिउथाहिं ।

६ A वडलकुसुममाळा D वडलकुसुममाळ(कु)माळा, CEF ०कुसुमकुसुममाळा ।

७ A om. this sentence.

८ D reads सान्निहोए वि एयं सेव मायब्बं ता etc.

यम् । कुन्दलयाए भणियं । चिन्तियमिणं ति । सुणेळ
 कुमारो । 'अयप्यभौदमेव बन्दिणा समुग्घोसिक्कमाणं सुथं
 कुमारनामथं रायधूयाहिं, 'तयप्यभौदमेव गहियाओ पमोएण
 . विसाएण य थुण्णन्ति रायकन्नथा जम्मं निन्दन्ति य, 'अक्क-
 ५ मन्ति' कल्लाकल्लावं चयन्ति 'य, कुणन्ति कुमारसंकहं 'न
 कुणन्ति य, झिक्कन्ति देहेण, वडुन्ति विम्ममेहिं, सुच्चन्ति
 लक्खाए, घेप्पन्ति उव्वेएण' । एयं च पेष्कुकुण 'किमेयं'
 ति विमथो राया । निउणमहियायणाओ थ 'निसुओ एम
 वइयरो । तओ 'थाणे अहिलामो' ति हरिममिभरेण
 १० पेसियाओ इहं । आगच्छमाणोओ थ 'संपन्नान्णाण समो-
 द्वियम्महिय' ति मयणगोयरा'दीयविदारसुहसमेथाओ पत्र-
 डुमाणेण सुहादमएण इह संपन्ताओ ति । चिन्तियं च
 एयासिमणुरायमन्तरेण । कुमारेण चिन्तियं । इन्न 'अत्थि
 एयासि ममोवरिमणुराओ, अणुरत्ता थ पाणिणो 'आयइ
 १५ न गणेन्ति, आयलन्ति' वयणं, गण्हन्ति निम्बिद्यम्,
 पथइन्ति भावेण, संपाडन्ति किरियाए । ता इमं एत्थ
 पत्तयासं । करेमि एयासिं धम्मदेमणं ति' । चिन्तियुण

१ A अहय्यभौदमेव, (CE ०मन्ति) । ० A तयप्यभौदमेव, CE तयप्यभौदमेव ।

२ D adds कल्लाकल्लावं, A om. all down to कुणन्ति कुमारसंकहं ।

४ D adds अहियथर । ५ DF अणाओ मकहाओ । ६ CE ०वय ।

७ F अयवरयं न कुणन्ति कुमारसंकह महियथमथे जक्खादमएण ।

८ CE मुचिणो । ९ CE ०इयं, F रिजयाउ । १० A चवि ।

११ CE om. next 3 words. १२ A adds नो । १३ AD om.

जंपियं कुमारेण । भोईओ, किमेवमेयं, अत्थि तुन्हाण
 ममोवरि अणुराओ त्ति । एयमायखिऊण हरिसविषाथ-
 सारं 'हन्त किमेयं' ति गभौरं मन्थियं ति चिन्तिऊण
 वामचलणकुट्टयालिहियमणिकोट्टिमं सविसेमबन्धुराहिं न
 जंपियमिमौहिं । कुन्दलयाए भणियं । कुमार, अभण- ५
 माणौहिं पि वायाए साहियमिमौहिं कुमारम् अहिप्पेय-
 मिमिणा संभेणे, दिव्वुद्धीए अवहारेण कुमारो । कुमारेण
 भणियं । भोईओ, जद एवं, ता सुणेह । जस्स जं पद
 अहियपवत्तणिष्का, तस्स तं पद कौदमो अणुराओ त्ति ।
 माणिणोए भणियं । कुमार, कहमियमहियं ति नाव- १०
 गच्छामि । कुमारेण भणियं । भोद, सुण एत्थ नायं ॥

अत्थि कामरूवविमए मयणउरं नाम मयरं । तत्थ
 पक्कञ्जाहिहाणो राया । रई नाम से भारिया । ताणं च
 विसयसुहमणुहवन्ताण अइक्कन्तो कोद कान्तो । अन्नया य
 गओ राया आसवाहणियाए । रईए य विदत्तनिक्खहट्टि- १५
 याए दिसावलोयणसमयंमि दिट्ठो रायमग्गवत्तौ ^१देवयाय-
 यणपत्थिओ विमलमहसत्यवाहपुत्तो सुहंकरो नाम सेट्ठी^३
 जुवाणओ त्ति । तं च दट्ठूण अविवेथमामत्यओ अभत्यथाए
 गामधक्काण समुप्पणो तौए तस्सोवरि अहिलामो । पुल्लहओ
 सविबभं । एषा वि य समागया तस्स दिट्ठिगोथरं, मोह- २०

१ CEF विपिन०. D ० विक्खहय० ।

२ D देवायच० ।

३ CEF सेट्ठी ।

दोषेण निरुविद्या. अञ्जोवतञ्चो तीए । अहो चिन्तुञ्चो
 त्ति परिउट्टा रई । ठिञ्चो सो एगदेसे मोहदोसेण । दञ्चि-
 वारणोञ्चो मयणपसरो त्ति. 'हला, आणेहि एयं जुवह-
 मणसुहं जुवाणयं' ति भणिकण पेमिया रईए 'अभिञ्च-
 रहस्सा जालिणी नाम चेडो । सुवुञ्जावयाणि एत्य वइयरे
 कामिहियथाइं ति पयारिऊणमाणोञ्चो' य णए पेमिञ्चो
 वासहरे^१, उवविट्टो पळ्ळे । पणाभियं मे रईए तळ्ळोळं,
 अट्टगहियमणेण । एत्यन्तरंमि सुञ्चो वन्दिकलयलो । 'समा-
 गञ्चो राथ' त्ति भोया रई । 'न एत्य अञ्चो उवाञ्चो' त्ति
 १० पेमिञ्चो वच्चहरण । पविट्टो राया, उवविट्टो पळ्ळे. ठिञ्चो
 कंचि वेळं । भणियं च णेण । अरे महावेह वारिय^२,
 पविसामो 'पावस्सालयं ति । महिञ्चो' वारिञ्चो । सुयमिणं
 सुहंकरेण । 'नियमञ्चो वावइञ्जामि' त्ति अचलभोएण^३
 जीवियाभिल्लामिणा अगाहे वच्चकूवे 'निच्चन्धवारमि अचल-
 १४ दरहिगन्धे निवासे किमिउल्लण पवाहिञ्चो अप्पा । निव-
 डिञ्चो 'वच्चहरयाञ्चो कण्ठए'^४, भरिञ्चो 'असुइएण,^५ पाविञ्चो
 किंमोहिं, निरुद्धो दिट्ठिपसरो, ^६संकोडियं अट्टं, ^७उदका

१ CEF जुवहअणमणगिरिरकण ।

२ ADF भिय० ।

३ C पथा०, A ०णिञ्चो ।

४ A ०हर ।

५ A वारियमियं ।

६ F मरारठिइए त्ति ।

७ CE महाविञ्चो ।

८ D ०भीरकण ।

९ AD निरं० ।

१० D om.

११ A केचए ।०

१२ A असुइया, CE अचलितण ।

१३ CE मरारठिइए त्ति ।

१४ D संकोडियं ।

१५ F उववप्रा ।

वेद्यणा, आउलीह्मो दढं, गहिओ संमोहेण । इओ य सो
 राथा पञ्चवेक्खियं अङ्गरखोहिं पविट्ठो वच्चहरयं । कथा
 सरौरट्ठिई । निग्गओ वच्चहराओ, ठिओ रईए मह चित्त-
 विणोएण । अदङ्कन्तो वासरो । ठिओ अत्याइयाए । एत्य-
 न्तरंमि निह्वाविओ सुहंकारो रईए । न दिट्ठो य तहियं ।
 भणियं च णाए । हला जालिणि, कहं पुण सो भविस्सइ ।
 तौए भणियं । देवि, भयाहिह्मो नूणं पवाहिज्जण अण्णाणयं
 वच्चकूबे मओ भविस्सइ । रईए भणियं । एवमेयं, कहमअहा
 अदंसणं ति । अवगया तज्जिन्ता । इओ य सो सुहंकारो
 तंमि वच्चकूबे तहा दुखपीडिओ भवियब्बयानिओएण विह- १०
 त्तकणवसवत्ती असुच्चिरसपाणभोयणो गमिज्जण कंचि कालं
 विमोहणनिमित्तं १फोडिए वच्चहरए असुइनिग्गमणमग्गेण
 वावअटेह्मवी पणट्टनहरोमो निग्गओ रयणौए । पक्खा-
 लिओ कहंचि अण्णा । महया परिकिलेसेण गओ नियय-
 भवणं । 'को एसो अमाणुसो' त्ति भौओ से परियणो । १५
 भणियं सुहंकरेण । मा वोहेह, सुहंकारो अहं । विमल-
 मदणा भणियं । पुत्त, किं तए कयं, जेण ईइसो जाओ;
 किं वा तुण्ण विमोक्खणं कीरउ । सुहंकरेण भणियं ।
 ताय, अणं मण्ण मरणासइयाए । सो सेव अहं । तं च कयं,
 जेण ईइसो जाओ णि; तं साहेमि मन्दभग्गो ताथस्सु । २०

किं तु विविक्तमादसञ्च ताश्चो । अथगश्चो परिचणो । 'न
 एत्य अश्चो उवाश्चो, जहद्वियमेव साहेमि'त्ति चिन्तिऊण
 साहियमणेण [पवेसाद निग्गमणपञ्चवसाणं नियथवुत्तन्]१ ।
 'अहो अकञ्जासेवणसंकप्पफलं' ति संविग्गो से पिया । पेसिश्चो
 णेण गेहं । कश्चो निवायथामे, संतप्पिश्चो महस्सपागाईहिं,
 कालपरिधाएण समागश्चो पुब्बावत्थं । उच्चियसमएण पयड्डो
 देवथाययणं, २ ओइसो रायमग्गे, दिड्डो रईए । तथेव साम-
 पुब्बयं पेसिया से३ जालिणो४ । मोइडोमेण५ समागश्चो
 सुहंकारो । आगत्यमेत्ते य समागश्चो राया । तथेव 'आयादं'
 १० वच्चकूवे पडणनिग्गमणादं । पुणो पडणो पुणो दिड्डो पुसो०
 पेसिया पुणो वि हस्सिश्चो । एवं पुणो वज्जुसो त्ति ॥

तश्चो पुञ्चामि तुभे, किं तौए रईए तंमि सुहंकरे
 अणुराश्चो अत्थि किं वा नत्थि त्ति । माणिणीए भणियं ।
 कुमार, परमत्थश्चो नत्थि । बुद्धिरहिया य सा रईः जेण
 १५ न निह्वेद वत्थं, न निहालए नियभावं, न पेञ्चए मपर-
 तन्तयं, न चिन्नेद तस्सायदं ति । कुमारेण भणियं । भोइ,
 जैइ एवं, ता 'ममंमि वि नत्थि एयासिमणुराश्चो, बुद्धि-
 रहियाश्चो य एयाश्चो । जेण असुंदरे पयईए निवन्थे

१ CEF om. the passage in brackets. D supplies it i. marg.

२ CE उतिषा ।

३ CEF om. वेः ।

४ D add. भविउ ताए सामवयवेहिं ।

५ D inserts पुसोवि ।

६ CE आयातादं, A आयायादंआयादं ।

७ D om. ८ CDE मं ।

इत्यादीं चक्षुषेण चक्षुषेण इच्छन्ति तुच्छगोए त्ति; अत्रो न
 निरुवेन्ति वत्युं । तथा चक्षुत्तमं माणुत्तं दृष्ट्वा भवसमुद्धे
 पसाहणं^१ नेव्वाणस्सु न निउञ्जेन्ति धम्मो त्ति; अत्रो न
 निहालेन्ति नियभावं । तथा भुवण्डामरो मच्चू अहकूरो
 पयईए, गोयरे तस्सुं एयात्रो न चिन्तयन्ति^२ अत्तयं ति;
 अत्रो न पेच्छन्ति अपरतन्तयं । तथा सुन्दरं विमयविमं
 अहमोहणं जीवाणं हेऊ गम्भनिरयस्सु, निउञ्जेन्ति मं तत्य
 त्ति; अत्रो न चिन्तेन्ति मञ्जायइं । ता एवं ववत्यिए
 अहियपवत्तणेण भण कइं एयासिं परमत्यत्रो ममोवरि
 अणुरात्रो त्ति । एयमायखिऊण मंविगात्रो वड्ढात्रो, जाया
 विउद्धभावणा, खवित्रो कम्मरासो, पाविद्यं देमचरणं । तत्रो
 सद्धाहमएण सबड्डमाणं पणमिऊण कुमारचलणजुयलं जंपि-
 यमिनोहिं । अञ्जउत्त, एवमेयं, न एत्थ किंचि अस्सारिसं ।
 विवमवईए भणियं । अञ्जउत्त, मम उण इमं सोऊण
 अवगत्रो विद्य मोहो, समुप्पसमिव सक्कंणाणं, नियत्तो^३
 विद्य विमयरात्रो, मंजायमिव भवभयं ति । कामलयाए
 भणियं । अञ्जउत्त, ममावि मव्वमेयं तुल्लं । ता एवं
 ववत्यिए अङ्गीकयज्जणोचियं^४ मरिसं नियाणुरायस्सु आणवेउ
 अञ्जउत्तो, जमन्हेहि कायव्वं ति । कुमारेण भणियं ।

१ CEF चि० ।

२ DF add चक्षुषाचिपो ।

३ A om., CE य तयं ति ।

४ D अङ्गीकर अङ्गीचिण ।

- साङ्ग भोईशो साङ्ग, 'उचिशो'विवेशो सुलङ्गं तुम्हाण मणयत्तं,
जेण ईदमो कुमलवुद्धिं ति । ता इमं एत्थ जुत्तं । एए
खु विषया मोहजणिया मोहहेयवो मोहसकवा मोहाणबन्धा.
संकलेमजणिया संकलेमहेयवो संकलेमसकदा संकलेसा-
१ एवन्ध ति^१ परिचयह जावञ्चौव, ङुह मोहचेट्टियादं.
अङ्गीकरेह पसमं, भावेह कुमलवुद्धिं, निरुवेह भवविद्यारे,
आलोचेह चित्तेण^२, मंतप्पेह गुरूणं, उज्जमेह धम्मो ति ।
एयमायणिकण विमुद्धयरपरिणामाहिं निञ्चडियभावमारं
अपियमिमोहिं । जं अज्जउत्तो आणवेह । परिचत्ता जाव
२० ञ्चौवमेव अहेहिं अज्जउत्त तुम्हाणमईए विमया, ^३सेम
उ मत्ती पमाणं । एयमायणिकण हरिसिओ कुमारो ।
चिन्तियं च णेण । अहो एयासिं धम्मया, अहो सुधौरत्तणं^४,
अहो निरवेक्कया इहलोथं पइ^५, अहो ममुयायारो, अहो
इल्लयकम्मया^६, अहो उवममो, अहो परमत्यङ्गया, अहो
१५ वयणविस्सामो, अहो महत्त्यत्तणं, अहो "गम्भीरय ति ।
चिन्तिज्जण अपियमणेण । साङ्ग भोईशो साङ्ग कयत्या
खुं तुम्हो, अणुमयं ममेयं तुम्ह कुसल्लाणुट्टाणं । परिचत्ता

१ A om.

० D adds मा ।

२ F adds विषयसुहपरमय ।

३ A संमं, (CE) संमंओ अट्टामणा

explained प्रपित्तु ।

४ F adds गम्भीरय ति ।

५ DF इहलोदयं पइ, (CE) om.

६ DF add ङुहउ तेमिं पि कुमलपरिचामो ।

७ F om.

मए वि जावञ्जीवं विमया, अङ्गीकयं वषधेरं । 'अहो
 मोहणं अहो सोहणं' ति जंपियं असोयार्हं । वड्डुओ^१
 कुसलपरिणामो । अहासन्निश्चियदेवथाए^२ निओएण निव-
 डिया कुसुमवुट्ठी । आणन्दिया सम्भे । एत्यन्तरंमि 'अहो
 धम्मया एयासिं, अहो ममोवरि सुहत्तणं' ति पवड्डुमाण-^५
 सुहपरिणामस्स तयावरणकम्मलओवसमओ^३ वड्डुमाणयं
 समुप्पन्नमोहिनाणं कुमारस्स । 'पविस्किओ तौयाइभावो ।
 मंविग्गो अइसएण । सुओ एस वइयरो आणन्दपडिहाराओ
 राइणा देवीए य । विमलो राथा । भणियं च षेण । हा
 हा अजुत्तमणुच्चिट्ठियं कुमारेण । देवीए भणियं । हा जाय,^{१०}
 परिचत्तं भवसुहं ॥

एत्यन्तरंमि गहियखग्गरयणा टिप्पमाणेण मउडेणं
 कुण्डलास्यविङ्गसियमुहो^४ एक्कावल्लोविराइयसिरोहरा हार-
 लयासगएणं यलजएणं^५ मणिकडयजुत्तबाङ्गलया रोमावल्लो-
 सणाहेणं मओएण रसणादामसंगयनियम्भा^६ परिहिएणं देव-^{१५}
 दूसेणं मणिनेउरसणाइचलणा चच्चिया हरियन्दणेण सुरतह-
 कुसुमधारिणी महया आभोएण परिहवन्ती मणिपदीवे
 अचल्लमोमदंसणा समागथा तत्थ देवया । 'अहो किमेय-

१ D adds तेसिं पि ।

२ F has only निवाडिया ।

३ D पव० ।

४ D चवे० ।

५ CEF add ता कीच जायव चरदुत्तरं ववसियं । ६ DF मुत्तावल्लो० ।

७ CEF ०जयणेच ।

८ CEF ०संभतेच चियंवेच ।

- मच्छरीयं' ति विन्ध्यमणेहिं हरिसविषायगक्षिणं पणमिषा
 एएहिं । भणियं च णाए । महाराय, अलमलं विभाएण ।
 जुत्तमणुचिद्धियं कुमारेण । परिचत्तं विमं, गहियममयं ;
 उण्णिया किलौवघा, पयडियं पोरुसं; अवहत्तिया खुड्डया,
 ५ अङ्गीकयमुयारत्तं: छिन्नो भवो, 'संधिओ मोखो ति ।
 ता कयत्तो कुमारो । देवि, तुमं पि ऊडुहि षोयं, चओष-
 णिओ कुमारो । परिचत्तमणेण भवदुखं, अङ्गीकयं मासय-
 सुहं । तुमं पि धन्ना, जीए ईदमो सुओ समुप्यओ ।
 निवन्धणं एम 'वड्डयाण निवुडुए । ता परिचय विषायं,
 १० आलोचेहि कज्जं ति । रादणा भणियं । भयवद, का
 तुमं । देवयाए भणियं । महाराय, खग्गपहरणोवखत्तिया
 'सुदरिमणा नाम देवया अहं, तुह पुत्तगुणाणुरादणौ इहं
 भवणे परिवमामि । रादणा चिन्तियं । अहो पुत्तस्स गुणा,
 जेण देवयाओ वि^१ अणुरायं करेन्ति । हरिमिया देवौ ।
 १५ भणियं च णाए । महाराय, ईदमो कुमारस्स पहावो, जेण
 देवयाओ वि एवं मन्तेन्ति । ता एहि, गच्छन्ह तस्स
 अन्तियं, पेष्कामो, धम्मपिण्डं करेमो, तयणुचिद्धियं मव्वथा
 जुत्तमेयं ति । रादणा भणियं । एहि, एवं करेन्ह । तओ
 पणमिऊण देवयं विसुअण्णमाणपरिणामाहं गथाहं कुमार-
 ममीवं । सुणियं कुमारेण, अणुडुट्टियादं महरिमं, पणमि-

१ CE संविधो ।

० CE वड्डयाण, A वड्डयाण ।

३ CEF सुदंसया ।

४ A adds एवं

याहं विणएण, निविट्ठादं आसणादं, कञ्चो आसणपरिग्गहो ।
 पणमिक्कण जंपियं कुमारेण । ताय, किमेयमणुच्चियमित्राणु-
 च्चिट्ठियं^१ अन्नाए^२ वि^३, कौस न सहाविञ्चो अहं । राइणा
 भणियं । कुमार, नेयमणुच्चियं । साहिञ्चो^४ देवयावुत्तन्तो ।
 देवौए भणियं । कुमार, गुणपगरिओ तुमं अणहहो ।
 आएसस्स । कुमारेण भणियं । अम्म, मा एवं भण । गुरवो
 खु तुभे, गुरुआएससंपाडणमेव कारणं गुणपगरिसस्स ।
 राइणा भणियं । कुमार, अइदक्करं कथं तए । कुमारेण
 भणियं । ताय, किमिह दक्करं । सुणाउ ताञ्चो ।

अत्थि खलु केइ चत्तारि पुरिसा । ताणं देव अच्चन्तमत्थ- १०
 गिट्ठा अचरे विसयसोलुया । पवन्ना एगमट्ठाणं । दिट्ठा य
 णेहिं कहिंचि उट्ठेसे मणिरयणसुवल्लपुष्पा देवे महानिहो
 तियससुन्दरिसमाञ्चो य दो जेव इत्थियाञ्चो । पावियं जं^५
 पावियब्बं ति पइट्ठा चित्तेण, धाविया अहिमुहं । सुञ्चो य
 णेहिं^६ कुञ्चोइ सहो । भो भो पुरिसा, मा माहसं मा ११
 साहसं ति । निरुवेह उवरिञ्जत्तं^७, निवडद तुम्हाण उवरि
 महापब्बञ्चो, एयगोचरगयाणं च अलमेइणा चेट्ठिएण । तञ्चो
 निरुवियमणेहिं । दिट्ठो य नाइदूरे ममट्ठामियनसक्कणो
 रोहो दंसणेण अक्कमन्तो जहाससज्जीवे अणिवारणिक्को

१ D. • चियमिहापुत्रमयेणाच्चिट्ठियं । २ CEF अंब ।

३ A य, CEF om. ४ A inserts य, CE have देवयाण ।

५ CEF om. ६ A • ऊत्ता, D adds ति

- 'सुराणं' 'पि' 'सामत्येण' दुयं निवडमाणो पक्को न्ति ।
 तन्नो जंपियमणेहिं । भो एवं ववत्त्ये को उण इह
 उवाचो । आयणियं कुच्चोद । न खु संपयं उवाचो ।
 किं तु इच्छन्ति जे अत्यविमण, ते संपत्तेहिं असंपत्तेहिं
 १ वा जहामन्नयाए अवट्ठम्भन्ति एएण; तद्वा अवट्ठ्हा य
 पावेन्ति पुणो पुणो एवमेवावट्ठहणं^१ ति । जे उण निरौहा
 अत्यविमणसु भावेन्ति तथमारयं, ते वि जहामन्नयाए
 अवट्ठम्भन्ति एएण; तद्वा अवट्ठ्हा य न पावेन्ति पुणो
 पुणो एवमेवावट्ठहणं ति, अवि य मुच्चन्ति कालेण इमाचो
 १० उवट्ठ्वाचो । तन्नो एगंहिं चिन्तियं । किमन्हाणमिमौए
 दीहचिन्ताए । मव्वहा पयट्ठक अत्यविमणसु, जं होउ तं
 होउ न्ति । संपहारिऊण पयट्ठा महरिमं । अस्से" उ 'हा
 हा एवं परिपण्णिए एयंमि नियमनस्सरेहिं असुन्दरेहिं
 विवाए 'किमेत्य विमणहिं' ति चिन्तिऊण नियत्ता अत्य-
 १५ विमयाहिं, भावेन्ति तथसारयं, ज्जन्ति नियनियफलेहिं ।

ता एवं 'ववत्त्येण' निरुवेउ ताचो, के एत्य दक्कर-
 कारया के वा नहि । राहणा चिन्तियं । जे पयट्ठन्ति
 अत्यविमणसु, ते दक्करकारया; जन्नो तद्वा परिपण्णिए
 पव्वए नियमणस्सरेहिं असुन्दरेहिं विवाए 'किमेत्य विमणहिं';

१ CEF om.

२ CE add वा तेहि ।

३ F °इमंभन्ति ।

४ D उण । °

५ CEF किमत्त० ।

६ AD वत्त्येण ।

७ D किमत्त चत्त० ।

कौदशी वा तद्वा भए पवन्तौ? अणालोचयन्तमेगन्तेण^१ किं
 वा तीए तद्वादिद्वपञ्जन्ताए उवहासद्वाणयाए^२ अत्यविसय-
 द्दञ्जाए^३? परमत्येण निम्बेयकारणमेयं ति । चिन्तिऊण
 जंपियं रादणा । कुमार, जे पयइन्ति, ते दुक्करकारथा :
 अपवन्तणं तु जुत्तिजुत्तमेव, किमेत्य दुक्करं ति । कुमारेण^४
 भणियं । ताय, जइ एवं, ता पडन्ते मच्चुपव्वए वावायए
 तिऊणणस्स अइभौसणे पयईए दुक्कए पथारन्तरेण अवि-
 भाविञ्जमाणसक्खे^५ विओजए इद्वभावाण मयापडणसंगण
 कारण असमञ्जसाण^६ किलेसायासकारगा अत्यविसया विम-
 विवायसरिसा य . विसयथाओ य अवावाहो पयईए कारणं १०
 अमयभावस्स मलाहणिऊो मयाण अकिलेमसेवणिऊो
 मेविक्खइ त्ति किमेत्य दुक्करं^७ । कहं वा एवंविहे जीव-
 लोए न दुक्करं अत्यविसयाणवन्तणं ति^८ । रादणा भणियं ।
 वक्क, एवमेयं, जया मममालोइज्जइ । कुमारेण भणियं ।
 ताय, असमालोचणं पुण न होइ आलोचणं । रादणा^९
 भणियं । वक्क, एवमेयं, किं तु दूरन्तो महामोहो त्ति ।
 कुमारेण भणियं । ताय, ईइओ एस दूरन्तो, जेण एंय-

१ DF adds तेसिं ।

२ A ०पायमेत्ताए, D ०इणचिन्ताए ।

३ DF ०पत्तथाए ।

४ ACE वियोयए, D विउजोअए, F विजउतोअए ।

५ CDEF किलेसायासकारजत्तविसविवायसरिसविसयपुओ अत्ता ० ।

६ A adds ति ।

७ D om. ति ।

८ CEF चय ।

- सामत्येण पाणिणो एवंविहे जीवलोए पइवन्ते वि 'उहाम-
 मसुंमि पेष्कमाणा वि एयसामत्यं गोचरमद्या वि एयस
 घेष्यमाणा वि जराए विउज्जमाणा वि इट्ठेहिं परिगल्लन्ते
 वि वीरिए चोदज्जमाणा वि धीरेहिं 'न अन्धाण वि एवमेयं
 १ परिणमइ, 'असो व अन्ह चिन्तसो, जं किंचि वा एयं
 अचिन्तणोयं च धौराणं, अत्यि वाचत्तमुवाचत्तर'^१. मोहव-
 वसायमग्गं वा इमं. अवहीरणा वा उवाचो. असन्निथा वा
 अत्यविषय' त्ति^२ अगणउण जराइदोसजासं सव्वावत्यास
 बासा काउण गयनिमौलियं परिचइय मव्वमसं कुमसपत्त-
 २० चेट्ठियं महया पयत्तेण निव्वडियभावसारं पयइत्त अत्य
 विषएसु, न पयइत्त जराइदोसनिग्घासणसमत्यं हिए
 मव्वजौवाण अचिन्तचिन्तामणिससिहे माइए 'मेव्वाणसु
 वीयरगदेसिए भस्से त्ति । एयमायणउण मंजायसुइयर-
 परिणामेण जंपियं राइणा । वक्क, एवमेयं^३, न एत्य किंचि
 १५ अक्कइ त्ति । देवीए^४ भणियं । वक्क, 'मव्वमेवमेयं मोह-
 निहाविगमेण परिणयप्यायमन्नाणं । किं तु न सपसं बासाण

१ A om., CEF उहाम । २ D reads च अन् चिन्तसो वा अन्तो चिन्तइ
 ओ एयं चिन्तित्तण चवचेइ चन्ते मक्कित्तमा चइवा ज किंचिमिय etc.

३ DF add मव्वसुपणोयमव्वविरइमव्वमनपरिणायत्ताइय अंजय जंय ।

४ CE add चचंतनिहा ।

५ (CE) वि० ।

६ D om. the rest of this sentence.

७ A सव्वमेयं, CI) मच० ।

अहिलसिधं ति^१ उव्विग्गा विद्य णि । कुमारेण भणियं ।
 अम्म, अल्लमुव्वेएण ; संपन्नपायमेयासिं अहिलसिधं । धन्नाओ
 इमाओ, सफलं माणुसत्तणमेयाणं, संगयाओ मोक्खबीएण ।
 तओ देवोए^२ पुल्लोद्वयं तासिं वयणं । पणमिऊण गुरुयणं^३
 जंपियमिमीहिं । अम्म नेह^४ निमित्तो खु उव्वेवो अम्माए^५ । ५
 अन्नहा^६ अहा उवदट्टमञ्जउत्तेण, तहेव एयं ; सफलं माणु-
 सत्तमन्हाण, पाविओ अञ्जउत्तघरिणिसहो गुरुयणाणुहावेण
 तयणुह्वं च सेसं पि । ता संपन्नमन्हाण^७ अहिलमियाहियं
 ति, परिच्छयउ उव्वेवमम्मा । तओ देवोए चिन्तियं ।
 अहो एयासिं ह्वं, अहो उवसमो, अहो परमत्यन्नुया,^८
 अहो वयणविन्नामो, अहो गुरुभत्ती, अहो महत्यत्तणं, अहो
 गभौरया, अहो समुयायारो ति । चिन्तिऊण जंपिय-
 मिमीए । उचियमेयं खग्गसेणधूयाण, जमेवं गुरुयणो
 अणुवत्तीयइ^९ ॥

एत्यन्तरमि नाइदूरे पुरन्दरभट्टगेहंमि समुट्ठादओ^{१०}
 अल्लन्दो पवित्थरिओ भरेण । हा किमेयं ति संभन्तो
 राया । भणियं च णेण । अरे विद्याणइ, किमेयं ति ।
 कुमारेण भणियं । ताय, अल्लं कम्मइ गमणखेएण, विया-

१ CEF add एयं कारणेण चवरं ।

२ CE पुल्लं

३ F जुषवथथामिमुहं ।

४ AE insert नेत्त ।

५ F जुषववत्सु ।

६ CE लट्ठादइ० ।

७ CE अहिलसिधयति ।

८ CE ०यत्तियइ ।

णियमिणं । रादणा भणियं । वच्छ, किमेयं ति । कुमारेण
 भणियं । ताय, संभारविलसियं । रादणा भणियं । वच्छ,
 न विशेषश्चो ऽवगच्छामि । कुमारेण भणियं । सुणाउ
 ताश्चो । अद्दुउवरश्चो पुरन्दरभट्टो त्ति 'तन्निमिणं पवन्तो
 १ तस्स गेहे अक्कन्दो' । रादणा भणियं । वच्छ, चो अज्जेव
 दिट्ठो मए । कुमारेण भणियं । ताय, अकारकमिणं मरण-
 धम्मौणं । रादणा भणियं । वच्छ, न कोइ एयस्स वाहौ
 अहेमि; ता कइं पुण एम उवरश्चो । कुमारेण भणियं ।
 ताय, अवत्तब्बो एम वइयरो गरहियश्चो एगन्ते' । रादणा
 १० भणियं । वच्छ, ईदमो एम संसारो, किमेत्य अगरहियं
 नाम । महन्तां च 'मे कोउयं ति साहेस वच्छो । न य
 एत्य कोइ अमज्जणो' । मज्जणकहियं च गरहियं' न
 वित्थरइ पाएण; संपयं वच्छो पमाणं ति । कुमारेण
 भणियं । ताय, मा एवमाणवेइ; जइ एवं निव्वन्धो,
 १५ ता सुणाउ ताश्चो । अद्दुवावाइश्चो एम' निथमहिस्सिआए
 नक्कयाभिहाणाए विसप्पश्चोएण । ता पेसेहि ताव तत्य'
 विसनिग्घायणसमत्ये वेज्जे, औवइ तश्चो ओसहिपश्चोएण ।
 अशं च । तग्गेहपश्चोलिडक्खिणावरदिशाभाए' इमिणा

१ C E F om.

२ CE add ति ।

३ D F add इह परसंति य ।

४ C E F add ति ।

५ C E F add पि ।

६ C E F add पुरंदरभट्टो ।

७ D places तत्त्वं before वेज्जे ।

८ C E दिशाव ।

चेव विसृज्यभोएण तीए द्रघादभो कुकुरो । तस्स वि
 दमो चेव ओसहविही पउञ्चियव्वो^१; जीविसुह सो वि
 इमिणा । राइणा चिन्तियं । अहो नाणाइसभो कुमारस्स ।
 जहाभणियमाइमिज्जण पेसिया वेक्खा, भणियं च राइणा ।
 कुमार, किं पुण तीए इमस्स असव्ववसायस्स निमित्तं ।
 कुमारेण भणियं । ताय, अविवभो निमित्तं; तहवि
 पुण विशेषभो इमं ॥

वक्तव्यौ सा पुरन्दरस्स मोहदोसेण पसन्ता^२ अञ्जुणाभि-
 हाणे निघटासे । सुयमणेण भवणपरंपराए, न सहद्वियं
 सिणेहभो । अदह्कानो कोइ कालो । अन्नया य 'मा ।
 संताणविणामो हवड' त्ति माद्वियं से जणणीए । पुत्त,
 न सुन्दरा ते महिल्लिया; ता मा उवेक्खसु त्ति ।
 चिन्तियं पुरन्दरेण । न खलु एयमेवं भवट । अभिन्न-
 विन्ता मे पिथयमा, अन्ना य एवं वाहरइ । निवड्ड-
 वेराभो य पायं सासुयावड्डभो । अमच्छरिणी य अन्ना^३,
 पिथयमा उण पगरिसो गुणाण । चच्चत्ताभो य इत्थियाभो
 त्ति सिधिवया^४, "न च अक्कहा हवड । विवमा य मयथी-
 वाणा^५ । ता परिक्खामि ताव एयं ति । चिन्तिज्जण

१ C E F add ओ पुरंदरभस्स ।

२ D adds ण, C F च, F य सा ।

३ C E F add अन्नसत्तेसु च चितियं कासं सासुयवड्डवच वरवरो कविचो ।

४ C E F om. rest of the sentence, D i. marg.

५ A C E •वाणा ।

- परिक्लामि भणिया नक्षया । सुन्दरि, रावाएशेसं गन्तव्यं
मए माशेसरं, आगन्तव्यं च सिग्धमेव । ता सुन्दरीए कइवि
दिवशे बन्धमासिवयं ति । नक्षयाए भणियं । अञ्जुत्त,
अहं पि गच्छामि; कौदसं मम तए विषा यमं ति ।
- १ भणमाषी पइरया एसा । भणिया च पुरन्दरेण ।
सुन्दरि, अहं भिणेशकायरयाए, न मम तत्य खेवो ति ।
नक्षयाए भणियं । अञ्जुत्तो पमाणं ति । विरघदिवशे
च निग्गन्धो पुरन्दरो, गन्धो मायापणोएण । अइवाधि-
ऊण कइहं चि वासरं पविट्ठो रयणीए । गन्धो अइरत्तवमए
- २० निवयभवणं, पविट्ठो वासगेहं । दिट्ठो च षेण सुरवावा-
वखेयसुइपसुत्ता समं अञ्जुणएण नक्षया । कुविणो सु
एषो, पण्डा विवेयवान्णा । चिन्तियं च षेण । सुहा-
चारत्ताणो इत्थियाणो; जत्तेण एतासिं भोणो पासणं
च । दुट्ठो च दुरायारो अञ्जुणणो, जो मे कण्ठं
- २१ अइल्लवद; ता एयं वावाएमि ति । चिन्तियं च षेण ।
सुइपसुत्तो वावाइणो षेण अञ्जुणणो । वावाइऊण च
निग्गन्धो वासगेहाणो । चिन्तियं च षेण । पेच्छामि,^१
किं मे पिचयमा करेइ ति । ठिणो एगदेसे । तहा-
विइइरिअसेण विउट्ठो नक्षया । दिट्ठो च काए दौच-
- २० निहापसुत्तो अञ्जुणणो । चिन्तियं च काए । हा हा

१ C E F अंभलाषी ।

१ C E om.

१ D इत्थ ।

१ D adda ताव ।

विवक्षो मे पिययमो, हा ह्य णि मन्दभादणी । अह
 षेण उच्य एवं ववसियं; कूरो रसु 'सो पावो । कौम
 वा अहं न वावाहया, किं वा ममं जीवद् अवणीयं
 शिययवन्धनं । नियन्ता ररसुहकहा । मन्वहा ईरसो
 एम मंमारो न्ति । चिन्तिऊच्य वासगेहभिनिमूखे अथा ४
 दीहखड्डा, निहभो तहिं अक्कुणभो । एयमवलोहऊण
 अवक्कन्तो पुरन्दरो, गभो अहिमयपएसं । कथा 'य
 णाए तहिं पएसे यल्लहिया, कप्पिया 'तस्स बोन्दी,
 पूएह^१ पहरदिणं, करेह^२ वल्लिविहिं, निहेह नेहदीवं, अल्लि-
 क्कुर विणेहमोहेण । उचियसमएणं च चागभो पुरन्दरो । १०
 न दंसिभो तेण विचारो, न लल्लिभो नमयाए । अरक्कन्ता
 कहर दिथहा । दिट्ठा पुरन्दरेण^३ यल्लहियासुसूसा^४ ।
 चिन्तियं च णेण । अहो से मूढया, अहो अणुराभो ।
 अहवा 'अणहोयसन्तो ईरसो चेव इत्थियायणो होह ।
 किं मनेदणा । सुहाहारतुभाभो इत्थियाभो न्ति रिशि- १४
 वयणं । ता करेउ एसा, जं .से पडिहायह^५ । पुब्बं
 व तीए मह विमयसुहमणवन्तस्स अरक्कन्ता दुवासिअ

१ CE कोर, F कोर रक ।

२ F नमयाए ।

३ F अक्कुणभ ।

४ F adds अणुच रारहिं ।

५ F adds विचियववारिहिं ।

६ F adds अक्कुणभनिचियपदेसे ।

७ F अल्लिया कीरकीयो च तीए सुसूसा, A सुसूसाहरा ।

८ F न इत्थ अणुचरिं ।

९ D F insert एमक्क

- श्वंश्वरा । इत्यो य पञ्चमदिणे पत्युथाए पञ्चावाहयाए^१
 उवगप्पिए विविहदियभोयणे अभुत्तेसुं दिएसुं समासकाए
 भोयणवेसाए दिट्ठा पुरन्दरेण तीण चकहिथाए पिण्ड-
 विहाणसुवगप्पयन्तो नक्याया । तस्यो ईसि विहसिज्जण
 ५ अंपियमणेण । हला, किमणेण अज्जावि । एवमायसिय
 भिज्जमिमौए हिययं । चिन्धियं च णाए । इत्त एएण
 ने पियथमो वावाइसो, अज्जा कइ एस एवं अंपइ ।
 असो से कूरहियथया । ता इमं एत्य पत्तवात्तं ;
 वावाएमि एयं हिययमन्दणमत्तुं,^२ करेमि वेरमिज्जाथणं ।
 १० एसो य एत्युवाप्पो, देमि से विसभोयणं ति । चिन्धि-
 ज्जण आणाविधं विधं । अवमरो ति कथमज्ज विसभोयणं
 पत्तत्तं च णाए^३ । एस एत्य वदथरो ॥ राइका भजियं ।
 वण्ड, कुम्भुरवदथरो कइ ति । कुमारेण भजियं । ताथ,
 तस्सु वि इमौए सेव^४ यकहिगामंजिदिट्ठपियथमोवहवगारौ
 १५ इमो ति तं सेव विसभोयणं पत्तत्तं ।

^१ तस्येहमोहियाए तस्सोवहवमिमिससेयाए ।

^२ सो सेव सत्त वारे एस इत्थो अज्जो ताथ ॥

१ C E पञ्चावाहयाए, A य पञ्चमदिहयाए ।

२ C E हिययां, A हिययं, D हियययंथ ।

३ D F add इमेच ।

४ D F read : निवमरंय समासो न निवसमासो द्दुष पियथमो ।

^५ C E F have the following passage : अवि य मां यं अज्जुथो
 मज्जमदीयेथ तत्तेव त्रेथ अज्जुथयणकावट्ठिवाए सोइकाहिथायाए विपत्तदुत्तरो

अं यो मरिक्कण तद्वा अचिन्तासामत्यकणदीपेण ।

एत्येव सप्त वारे लववचो हीणअण्येसु ॥

किमिगिह्कोदसमूसयभेगाससप्यसाधभावेण ।

निधमरणायामपडिबन्धदोमचो पाविचो मरणं ॥

धी संसारो अहियं जुवाणचो परमरूवगवियचो ।

मरिक्कण जायद किमी तत्येव कळेवरे निथए ॥

चाद्वार मूडेणं मूढो तळेहमोहितमणेण ।

अहियं तहिं चिय रई एयं पि उ मोज्जामत्यं ॥

ता एष सुद्धुरवदयरो ति ॥ एषमावखिज्जण सविग्गो

राथा । चिन्तियं च षेण । अहो दादणया संसारसु, १०

अहो विचित्तया कणपरिणईए, अहो विषयलोकुषणं

जीवाणं, अहो अपरमत्यकया; मव्वहा महागहणमेयं ति ॥

एत्यन्तरंमि समागया वेळा । भणियं च षेहिं ।

देव, देवपसाएण जीवाविचो पुरन्दरभट्टो सुद्धुरो च ।

एषमावखिय हरिखिचो राथा । भणियं च षेण । कहं ११

जीवाविचो ति । वेळ्ळेहिं भणियं । देव, दादण १३

वव्वारं सुद्धाविचो विधं, तचो जीवाविचो ति ॥

कुञ्चिदि उय्यज्जमाओ अणेमि ताव जाव इह कणपज्जवसेव चवि य एयाव वेव
वव्ववार च्चवाचदेसेव इमिया चेव पचोएव जणे जणे तसेवमोदिधार....एण
वारे सुवचजानौवदुवईए एव चओ चज्जओ ताव एयं च सुवचओ जनेणु मारिचो वव्व-
वार सो दरचो वज्जणे उव मणे अह मचो तथा मिसानेहि । Then follow the
four verses अं यो etc.

१ D तहिं चिंतयिं चेष रई A तव विचयिं चेष रतौ F तव चिंतयि
चेष रई । १ A om. १ A om., D वज्जवारं ।

- एत्यन्तरमि बाल्मायवसरिसो पयासथक्तो नयरिं विय-
 क्ष्मिन्तो वज्जोन्तो, पवज्जिथात्तो 'देवदुन्दुहीन्तो, पसरिन्तो
 'पारिथायामोन्तो, 'सुव्वण दिव्वगेयं, वज्जुन्तो वरिसविसेसो ।
- ३ रादणा भणियं । वज्ज, किमेयं 'ति । कुमारेण भणियं ।
 ताय, देवप्यात्तो । रादणा भणियं । वज्ज, को उण
 एस देवो, किंनिमित्तं वा अयण्डे उण्यात्तो । कुमारेण
 भणियं । ताय, एस खलु गुणधक्कसेट्ठिपुत्तो जिणधक्को
 नाम सेट्ठिकुमारो अज्जेव देवत्तमणुत्तो । मित्तभारि-
- १० याविवोद्धणत्तं च आगन्तो इहामि । पडिबोडियाणि य
 ताणि । तन्तो देवलोयगमणनिमित्तं 'दंसेमि एयामिं
 नियसरिद्धिं'ति उप्पदन्तो 'इयाणि । रादणा भणियं ।
 वज्ज, कहं पुण एम अज्जेव देवत्तमणुत्तो, कहं 'वा
 विवोद्धन्तो णेण मित्तो भारिया य । कुमारेण भणियं ।
- ११ ताय, एषो वि वड्यरो कम्मपरतन्तमत्तसेट्ठाणुक्को ; तन्नावि
 ताएण पुष्किन्तो त्ति मात्तैयद । अज्जहा कहं ईदममेव
 इहल्लोयपरल्लोयविद्धं साहिसं पारियद । रादणा भणियं ।
 वज्ज, ईदसो एस संसारो, किमेत्य नो कयं'ति । कुमा-
 रेण भणियं । ताय, जह एव^२, ता सुण ।

१ C E -यु दिव्वदुन्दुही । २ D पारिथायपारिमलामोत्त ।

३ A C E सुव्वण । ४ C E एयामि ।

५ C E om, वा वि । ६ D वा क्कयं, A नो क्कय, F 'अयण्डे'

७ D एव विवंधो F एव ते निवंधो ता सुव्वण ताय ।

एष खलु जिणधम्मो जिणवयणभावियमई विरत्तो संसार-
 वासाओ निरौहो विमएसुं भावए कुमलपखं । भित्तो य से
 धणयत्तो नाम^१, भारिया वन्हुला^२ । मा एण अविचेय-
 सामत्यओ संगया धणयत्तेण ।^३ अदङ्गन्तो कोइ कात्तो ।
 अक्ख एण जिणधम्मो निरवेक्खयाए ^४इहल्लोचं ^५पर असा-
 दिज्जणं परिचणस्स नियगेहासक्खसुअगेहे ठिओ सव्वराइय^६
 पडिमं । न-याण्णिओ वन्हुलाए । एसा वि विदएधणयत्त-
 संकेया चेत्तूण ^७लोहखीलयसणाहपायं पक्कइं गया तं सुअ-
 गेहं । अन्वयाइसेण जिणधम्मपाओवरि ठाविओ पक्कइो ।
 विट्ठो तओ ^८खीलएण । समागओ धणदत्तो, निवओ ^९
 पक्कइे, निवसा वन्हुला, आल्लिक्रिया धणयत्तेण, पवत्तं
 मोहणं । भारायासेण पौल्लिओ ^{१०}खीलओ ताव, जाव
 पायतत्तं^{११} भिन्दिज्जण निमिओ धराए । वेयणाइसएण
 मुक्खिओ जिणधम्मो, ओयओ^{१२} भित्तिकोणे, न लखिओ
 इयरेहिं । समागया चेयणा, आभोइओ वइयरो, वड्ढिया ^{१३}
 कुसलवुट्ठो । चिन्तियं च णेण । अहो खलु ईइसा इमे
 विसया मोहेन्ति कुसलवुट्ठिं, नासेन्ति बीलरयणं पाडेन्ति

१ C E F add बीचदिययभूओ ।

२ D F add नाम ।

३ D F insert एवं ।

४ C E om.

५ C E राइ ।

६ A D •बीलि• ।

७ D बीलि• ।

८ A om.

९ D पाचं तस्स, A adds वि, F adds विधि

१० A D •ओ, C E •ओ ।

दुग्गईए, म्बहा दुच्चिगिष्ठा एए जीवाण भाववाहिणो ।
ता धम्मा महासुणी^१ तहोवसमसद्धिजुत्ता तिऊयणेकुरवो
भयवन्तो तित्थणाहा, जेसिं सन्निहाणधो वि जोग्गदेखा-
वत्थिथाणं अविसेसेण पायं न होइ पावबुद्धौ पाणिणं ति ।

५ अहं पुण अधम्मो अस्सन्तसंगयाण पयत्तेण वि म्बहा न
एएमि भावोवयारं काउं मित्तभारियाणं पि. किमङ्ग पुण
अप्पेसिं। अहो जे अप्पंभरित्तणं, अहो दुक्कहेउथा,
अहो अकयत्तत्तणं,^२ अहो^३ कम्मपरिणई; जेण मए वि
संगयाणं ^४एएमिं ईइमं किल्लिट्ठेत्थिं उवहासपायं जोए

१० निबन्धणं कुगइवासस। म्बहा विराहिंयं मए सुहाणिध-
रथणं^५, जमेवं सुणीयइ, 'न च्चक्क, निप्पक्को कक्काणमित्त-
जोधो' ति। कीइसी वा मम कक्काणथा, जेण एवमेयं
इवइ। अत्थि एयाणमुवरि^६ मम^७ पक्कवाधो। इमं
पुण भयवन्तो केवसौ विद्याणन्ति। म्बहा परममन्त-

१५ सुमरणे करेमि पयत्तं ति। तमेव चिन्तिउमाढत्तो। नमो
वीथरायाणं नमो गृहयणसस ति।^८ चिन्तयन्तो विमुक्को
जीविणं, उप्पणो बभसोए। दिक्को अणेजोवधोधो।

९कोऽहमिमो किं दाणं का दिक्खा को व मे तवो चिणो ।

जेण अहं कथपुणो उप्पणो देवजोगमि ॥

१ C E ०चिणो। २ A ०त्तं। ३ D adds ने। ४ C E ग्गामौ, D ग्यामि।

५ C E ०वयत्तं।

६ A इममि, C E य इमेजिमुवरि।

७ A C E om.

८ A adds एवं भावधारं।

९ C E F om. all down to चाभोइत्तं, D i. marg.

एवं चिन्तयन्नेष श्रोहिणा आभोदयं सव्यं । अकाञ्चल
 देवकिञ्चं पद्मणकदण्डासंगश्रो विबोद्धनिमित्तं मित्तभारि-
 याण सद्यरहमेव समागश्रो रहदं । न एवंविहाण अर्ह-
 वरायपडिवन्नाणं विणिवायदंसणमन्तरेण संभवद 'बोहो ति
 पञ्चत्ता देवमाथा, कथा बन्धुत्ताए विसुद्धया । गच्छिया ४
 महावेणणाए, वेत्तम्वियं असुद्धजन्मासं अरुचिक्कणं फासेण^१
 पगिद्धुरहिगन्धं अमणोरमं असुद्धभक्कणरयाणं पि । सव्वहा
 तेण एवंविहेण भिन्ना उभयपासश्रो^२ । हा हा मरामि ति
 अक्कम्मए धणयत्तं । भिक्खए पुणो पुणो धणयत्तो वि तेण
 पावेण विद्य खिप्पमाणो जन्वाल्लेण । गच्छिओ सो य वेय- १०
 णाहिं; जाया महाअरई । चिन्तियं च णेण । अहो
 कौरमं जायं ति । उव्विग्गो मणागं^३ अोरद बन्धुत्ताश्रो ।
 तीए चिन्तियं । अहो एवस्स नेहो संपयं सेव उव्वियद ।
 भणियं च णाए । हा हा मरामि ति, मरई मे वेयणा,
 भक्कन्ति अण्णारं । तेण भणियं । किमहमेत्थ करेमि, १५
 अण्णं रहु एयं । तीए भणियं । संवाहेहि मे अण्णं । सग्गो
 संवाहिउं उवरोहमेत्तेण । खेसिया हत्या, न चएद वावरा-
 विड । तश्रो चिन्तियमणेण । अहो किंपि एयं अरुद्धपुव्वम-
 न्नेहिं सुत्तिमत्तं विद्य पावं, पगरिखो असुन्दराणं । भणियं च
 सकद्वणं । पिए, किमहमेत्थ करेमि, न वहन्ति मे २०

१ D विबोहो ।

२ D पजिच., C E परिड. ।

३ D भिन्नाउ उभयपासाउ ।

४ D उररिउमाउतो ।

- इत्या । गहिषो य अरईए 'सव्यहा पावविल्लमियमिळ' १
 वन्धुल्लयाए चिन्तियं । एवमेयं न अजहा । महत्तमे-
 वेयं पावं, जं परमदेवयाकण्ठो सिण्णेहाणू वस्सिणो
 भत्तारो, कथमिणं उभयलोयविहट्टं । ममागया संबेयं १,
 ४ 'हा अज्जउत्त'त्ति रोविउं पयत्ता । धणदत्तेण चिन्तियं ।
 हा अज्ज धणयत्त, एवंविष्ठे जीवलोए एहत्तमेणे अघारे २
 सरौरंमि सोज्जण पियवयंमवयणं उवजीविल्लण तप्पसाए
 किमियसुच्चियं ति । ३ एवंविहाण वेट्टियाण ईहया चेव
 परिणह ति । हा पियवयंसं दूढो मए 'तुमं ति । चिन्ति-
 १० ज्जण संवेगसारसुवगणो मोहं ॥ एत्यन्तरंमि एष एत्थ
 पडिबोहणसमणो ति जालिज्जण ओहिणा तेसिं विप्पलोह-
 णेण दिव्वरूवधारिणा संवेगवुड्ढिमिन्तं ३ सवपूयणाववएसेण
 दिव्वं दरिसणं । निवत्तिया मवपूया । अवहरिणा
 वेयणा ४ द्धवरस्स य सोयाणलो । दिहो तेहिं देवो ।
 १५ वन्दिषो भावेण । चिन्तियं च जेहिं । अहो जे एयप-
 भावेण अवगया वेयणा, अहो से मत्तो, अहो कवं,
 अहो दित्ती, अहो कम्मो । विन्दिहं पणमिणो वविषयं ।
 भवियं च जेहिं । भयवं, को तुमं, किंनिमित्तं वा इहा-

१ C E F add ति ।

३ C F भत्ता ।

४ C F ममागयासंबेया and repeat हा अज्जउत्त ।

५ C F •नेत्तमारं, D सारं ।

६ D F add अघरा । ।

७ D reads संदुपुणेच तुमं मए चिन्तियं ति चिन्तियत्त etc.

८ A •पूयव• ।

९ C E om. rest of the sentence.

गन्धो सि । तेण भणियं । देवो अहं जिणधम्मपडिमापूयणत्वं
 समागन्धो णि । तेहिं भणियं^१ । कहिं जिणधम्मपडिमा ।
 दंसिया देवेण 'एसा पडिम'त्ति । दिट्ठा व णेहिं । हा^२ जि-
 णधम्मविवक्कपडिमा विद्य दौसर त्ति संसुद्धाणि हियएण ।
 भणियं च णेहिं^३ । भयवं, विगयज्जीवा विद्य एसा लखीयर, ^४
 ता को एत्थ परमत्थो, साहेउ भयवं ति । भणमाणदं निव-
 डिथारं चणणेसु । भणियं च णेहिं^५ । कहिं जिणधम्मो ।
 देवेण भणियं । देवत्तोह्मो^६ । तन्नो^७ निह्वमाणेहिं
 दिट्ठो मच्चखीलवेहो । 'हा कयमकच्चमण्हेहि' ^८ भणमाणाणि
 उवगथाणि मोहं । समासासियाणि देवेण । लज्जाइस- ^९
 एण समारद्धाणि अत्ताणयं वावाइउं । निवारियाणि
 देवेण । भणियं च णेण । भो भो किंनिमित्तं ह्मे
 अत्ताणयं वावाएह । तेहिं भणियं । भयवं, अल्लमन्हाण
 निमित्तसवणेण । दिम्बणाणनयणो भयवं किं वा न-याणइ ।
 ता इमं सेव अन्हाण पत्तयाळं । देवेण भणियं । अल्लं ^{१५}
 मरणमेत्तेण, तदुवएसपाळणं तुण्ण पत्तयाळं । तेहिं भणियं ।
 भयवं, ^{१६} अन्नोग्गाणि अण्हे तदुवएससु, गन्धो एथ सो भयवं

१ C E F add भयवं ।

२ C E om. जिणधम्म ।

३ A C have here कहिं जिणधम्मो । A om. all down to कहिं जिण-

४ D कचं ।

५ A F^{१६} वी C E F add रसो ।

६ C E F add विसेसणो ।

७ A om; Com. all down to चणसरवारं ।

८ E F चणोयाणि, D चउयाणि ।

९ E om.

- अन्त्याणमदंसणीयमवत्यं ति । देवेण भणियं । ता ओम्नाणि
 तुम्हे, जेषेवं परितप्पह । न खलु किलिद्रकक्षाण आषेविए वि
 अकञ्जे कथाद^१ पञ्चायावो होइ, सुन्दरो य एमो, पञ्चा-
 क्षणं पावमलक्ष्ण । न यावि मो गञ्चो तुन्त्याणमदंसणीय
 ५ मवत्यं ति, अञ्चो सो चेव अइयं ति । न खिञ्जियच्चं च
 तुम्हेहिं । ईइसी एसा कक्षपरिणई, टाहणं मोहचेट्टियं,
 रोहा विषयवत्तणी^२ । सव्वहा किमेइणा^३ । संपयं पि
 धम्ममेत्तसरणादं होइ, परिचयह सव्वमसं । तेहि भणियं ।
 जं भयवं आइसर । किं तु अवसामेव उण्णियत्वा अणेहिं
 १० पाणा, न ^४मकुणेमो ^५अकञ्जायरणकलहदूमियं बोदिं तुह
^६वयणाञ्चो जणियपञ्चायावारं संपयं धारेउं । एवं ववत्थिए
 समाइसउ भयवं ति^७ । माहिञ्चो ढंवेण^८ धम्मो, परिणञ्चो^९
 भावेण । कथा सव्वविरई, पञ्चस्कायमणमणं, आञ्चो विसुद्ध-
 परिणामो, निन्दियादं पुव्वदुक्कतादं, परिणञ्चो संवेञ्चो.
 १५ भावियं भवसकूवं, ^{१०}पडिबुद्धाणि त्ति । कयकिसभावेण
 पक्खिविय नियकउेवरं उप्पइञ्चो देवो त्ति ॥

१ E F add एवंविधो । °

° E °वलिधो, D वलिधो ।

२ A किमेतीय ।

४ A चरमो ।

५ C E अकञ्जायरणबोदिं D अकञ्जापरिचवुदिं ।

६ A वयं च ।

° A adds चरमेव ।

७ D F add नाञ्च तेमि भावं ।

९ D F add सव्वंभुभान्ति ।

१० D F add तेमि ।

११ C E add एसा विवेकभावियसमाधीणि

एथमाद्यजिज्ञासु संविग्गो राया । भणियं च षेण ।
 चहो न किंचि एथं माइन्दजाससरिं भवणेद्वियं । दुक्कहो
 खलु इहं कल्लाणमिन्नजोओ हियो एगन्नेण; न इओ
 किंचि हिययरं, जेण एयाण वि एवं पद्दाणगुणल्लाहो ण्ति ।
 खम्भेहिं भणियं । महाराय, एवमेथं । संविग्गाणि खम्बाणि, ४
 विरत्ताणि भवाओ । राइणा भणियं, ५ वच्छ, कहिं
 पुण एयाण उववाओ भविस्सुइ । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, सोइओ । राइणा भणियं । विरुद्धयारीणि एयाणि ।
 कुमारेण भणियं । ताथ, खसमेथं; १ विरुद्धयारीणि,
 किंतु पडिवसमेणहिं पच्छायावओ धम्मसरणं, जाया १०
 १भावओ विरइपरिणई । तीए थ एवविहं चैव सामत्थं,
 जमविराइयाए पडिवन्तिकालओ न दोग्गई पाविज्जइ ।
 राइणा भणियं । १ तद्दवि विरुद्धयारीणि एयाणि, कइं
 देवलोयसंपत्ती एयाण जुज्जइ ण्ति १ । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, सुन्दरा विरइपरिणई संगया अण्णमाएण छेदणी १५
 दुक्काण जण्णो सुइपरंपराए । इमीए संगया पाणिणो नत्ति
 नं कल्लाअं अं न पाउणन्ति । राइणा भणियं । वच्छ, इथमेव
 कइमेयारियाणं संजायइ, कइं वा इमीए पडिवन्तिजोग्गा १

१ A reads : अउ विरइरावि किंतु विरइयारीवि वि पडिवंन० ।

२ A om. C E F add च ।

३ C E add किमेथ, A reads वच्छ किमेवमेथं कुमारेण etc.

४ C E read देवलोयसपरंर जुज्जंति ।

५ C E F add सोज्ज च ।

- एवंविहेसु ^१अकुसलेसु पथदृग्नि । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, विचिन्ता कस्यपरिणई । किं तु न एणसि अर-
 संकिलेसधारा अकुसलपवित्तौ तद्वाविहकस्यपरिणामस्यो^२
 पवित्तमेत्तं ^३रहिया अणुबन्धेण, कुसलपस्त्रे उ अस्सन्नभावा-
 ४ धारा रहिया अरयारेहिं संगया आगमेण निरवेस्सा
 भवपवस्से ण्ति । रादणा भणियं । वच्छ, एवमेयं कइमकहा ;
^५ईदसो पवित्तौ भवं छिन्दइ । कुमारेण भणियं । ताथ,
 एवमेयं, सस्यमवहारियं ताएण । अत्तं च । विस्सवेमि
 तायं । न खलु मे रई एयंमि नउपेउओवमे असुन्दरे
 १० पयईए अणवट्टियसिणेहविषमि निहाणभूए सव्वावथाण^६
 महाघोरसंसारंमि^७ । ता इच्छामि तायाणुत्ताओ एथ-
 मन्तरेण जरउं । ^८संसिञ्ज्जन्ति नियमेण पाणिणो^९ गइ-
 समाइट्ठाइं विहिया पवन्तमाणस्स कुसलसमीहियारं ।
 ता करेउ ताओ पसायं, अणुजाणउ म एयवरयरंमि ।
 १५ भणमाणो निवडिओ चसणेसु । ^{१०}रादणा भणियं । वच्छ,
 नणु सव्वेसिमेव अन्हाणमयं^{१०} निच्छओ, ता अणुजाणिओ

१ C E F परिणामेसु ।

१ A •सकंम० ।

२ D रहियामवु०, C E रहियमवु० ।

३ C E F अचौरसो, A कइमचौरसो ।

४ C E •वायाच ।

५ F संसारमहासमुत्तंमि ।

६ C E सस्यञ्जन्ति ।

७ C E पाणिणो, A D •पं ।

८ C E F add तसो उधारणच (उचैः क्त्वा) विरं दोहिं चमेदि

(करेदि F) । of. संशेय ३४१ ।

१० F •नेचमि ।

मए । अहवा तुमं चैव अन्वाण विमलनाणभावन्नो भावोव-
थारमंपाषणेण कारणपुरिसयाए गुरु, किमेवं पुच्छमि । ता
करेहि कारवेहि य, अं एत्य उच्चियं ति । कुमारेण
भणियं । ताथ, महापमाओ; उच्चियं च ववमियं ताएण ॥

एत्यन्तरंमि गलियपाया रथणौ, पहादाइं पाहाउयाइं ०
दूरारं, विथम्भिओ वन्दिमहो, पवारया पञ्चसपवणा,
उक्कखिओ अइणो, पणट्टमन्थयारं, समागथा दिवसलच्छौ,
विउट्टं गल्लिजिमण्डं, मिल्लियारं चङ्गावायारं । 'पविट्टा
अमथा । माहियं तेसिं कुमारपरियं, जाणाविओ
निययाहिप्पाओ' । वज्जमओ अमथाण । भणियं च १-
तेहिं । देव, जत्तमेयं, २सिण्णइ य एयं देवस्स । अचिन्त-
चिन्तामणिभूओ कुमारो एत्य मज्जकं' । राइणा भणियं ।
अज्जा, एवमेयं; ता करेह' उच्चियकरण्णिज्जं, अलं
विलम्बेण । अमसेहिं भणियं । ३ अं देवो आणवेइ । ४
घोसाविद्या वरवरिया, पयट्टियं महादाणं, कराविद्या ५
६मन्वाययणपूया, संमाणियो पउरजणवओ, पूजिया वन्दि-
मादौ, संमाणिया सामन्ता, पूजिया गुरवो, ठाविओ'

१ F समागथा D adds तउ । २ F adds राइणा कुमाराकुभावउ ।

३ C E F अण्णियर । ४ F has only 'मविभूए कुमारमि ।

५ C E करेउ, D F add तुज्ज ।

६ D F add कयं चैव देवस्स निययपुचसंभारिच के कणे सायणस्स तदापि ।

७ D F insert मणिल्लय । ८ C E F सन्नायतवेणु पूया ।

९ D F add राइणा ।

रक्षामि नियभादणेशो पसत्यजोएण उचिचो खण्णिवंससु
 सुण्णिचन्दकुमारो त्ति । तसो य पसत्ये तिष्ठिकरणमुञ्जत्त-
 जोए समं गुरुयणेण भित्तवन्द्रेण धम्मपत्तौहिं अमच्चसोएण
 • पहाणसामन्तेहिं पुरन्दरेण^१ उयत्तसेट्ठौहिं उचिचिनायरेहिं
 ५ महया रिद्धिसमुदएण समाकूढो दिव्वभिवियं; वज्जन्तेहिं
 मङ्गलत्तरेहिं नच्चन्तेहिं पायमूलेहिं थुम्भमाणो वन्धीहिं
 पूरन्तो य पणइमणोरहे संगसो रायसोएण अणुहवन्तो
 कुसलकसं पुलइज्जमाणो नायरएहिं जणेन्तो तेमिं विन्दयं
 वड्डयन्तो भवेगं विहिनो बोद्धिबौयाहं विसुज्जमाणपरिणामो
 १० खवेन्तो कम्मजालं महया विमहेण निग्गसो नयरौचो गसो
 पुप्फकरण्डयं उज्जाणं ॥ एत्थन्तरंमि समागथा देवा,
 पत्युयं पूयाकसं, जासो महभुयसो, आणन्दिया नयरौ ।
 गसो य भयवसो मौलङ्गरयणायरस्स अउणाणधारिणो
 पहाभायरियस्स पायमूले, जञ्जत्तसिद्धन्तविहिणा पवसो
 ५ पव्वज्जं ति । वन्दिचो देवराईहिं, पजिचो सुण्णिचन्देण ।
 कराविथा णेण नयरौए अट्टाहिथा, सोसाविथा अमारौ ।
 हरिहिथा जणवथा, पयट्टा धम्ममग्गे ॥

इमिणा वरयरेण धूमिचो गिरिसेणो, मदिचो
 कसाएहिं । चिन्तियं च जेण । असो मुडया जणस्स,
 जनेयस्सिं अप्पिउयरावउत्ते एवंविधो बड्डमाणो । अवसेमि

एषिं बद्धमाणभायणं, वावाएमि एथं दुराचारं । समागन्नो
इथाणिं एम अन्वारिसाणं पि दंशणगोचरं । ता निम्बवेमि
चिरयासपलित्तं एयमन्तरेण हिययं । पयड्डो किह्वेषणे ॥

भयवं च समराहस्यो जडुत्तसंजमपरिवासाणरई भयवन्नो
पहासायरिषसु पायमूले परिवसइ ॥ अहकन्नो कोद
कासो । पुब्बभवसासओएण विमिदुखओवसमभावन्नो येव-
कालेणेषाहिज्जियं दुवासासङ्गं, आसेविन्नो किरियाकस्सावो,
ठाविन्नो वायगपए ॥

अज्जघा य सौमगणसंपरिवुडो विहरमाणो अहाकप्पेण
विबोहयन्नो भविथारविन्दे गन्नो अन्नोण्णाउरिं, तत्थ वि य १०
वन्दणनिमित्तं साज्जसावगससेन्नो रिसभदेवसंगथ महाविभूईए
सक्कावथारं नाम चेइयं ।

दिट्ठं च तेण तच्चियं विचउं उज्जाणमण्णभायंमि ।

आहरणं नयरीए आययणं भुवणनाइत्तु ॥

वियसङ्गकुमुयगोखोरहारसरयसमुन्दचन्दनिहं । १५

कप्पतइनियरपरिवयमुपेइउभयवडारसं ॥

मरगयमयरमुज्जभउमऊहसविरोहतोरणसणाहं ।

उत्तुणं सुरसोए तिससाहिववरविमाणं व ॥

वित्थिअमरगथसिक्कासंचयसंजणिववियउदुपौडं ।

रवससवसोहविरइवनिक्कलमणिकोड्डिमाभोयं ॥ १०

विलसन्नसालिहस्त्रियमणिमयचम्पासिनिमित्तयोद्दितं ।

कच्छन्नरोरुमणहरपरिलम्बितमोक्षिञ्चोक्तं ॥

गङ्गाहरभित्तिविरदयजलनारयणोद्दौवयसकाचं ।

तियसतदकुसुमजलरूपधरस्त्रियमणियदुष्कृतं ॥

वेवागयसुरचारणवरविलयारद्रुमङ्करसंगोथं ।

दङ्गल्लागहपरिमलघणवासिद्यदिसिवहाभोथं ॥

विविधतवतेयदिप्यन्तमुणियपरमत्सुदुभावाणं ।

चारणमुष्णीण युद्धरवनिसुणकसंसुदयसिद्धयणं ॥

धन्यवरसकवट्टिस भयवन्तो तियसनाहममित्यस्स ।

१०. मुणिवरणो पडिमाए विङ्गसियं उसहसामिसस ॥

तं पेष्किऊण ससं मणिमथ'सोमाणविमलपत्नीए ।

आहृदिऊण मतोसं भुवणगुह वन्दिओ तेण ॥

वन्दिऊण थ निससो एगदेसे । समागथा तत्थ चारण-

मुणिविङ्गारा सिद्धा थ । वन्दिओ णेहिं भयवं ॥ एत्थ-

११. नारंमि मुणियसमराहसागमणो समं परिचण्णेण पमोथ-

विलसन्नसोचसो भयवन्तो वन्दननिमित्तं अञ्चोङ्गानधरि-

सामी'समागन्तो पससचन्दो । कथा भयवन्तो पूया । तन्नो

वन्दिऊण सेरए समराहसावाचगं उवविट्ठो तस्स पुरन्तो ।

भसियं च षेण । भयवं, एस एत्थ नादिनन्दणो पठमधस-

१०. चसवट्ठो 'सुष्णीधर । ता किं परेण नापि धसो; चह

नासि, कश्चिन्नेष पठमध्याचक्रवट्टि त्ति । भयवथा भणियं ।
 सोष्, सुण । र्ह भरहवासे इमौए ओसप्पिणीए एस
 भयवं पठमध्याचक्रवट्टी । न उण परेण नासि धम्मो, किं
 तु अणारमन्ता तित्थयरा, तत्थरुविओ य धम्मो अणारमं
 चेव । रादणा भणियं । भयवं, किनेष्ठा ओसप्पिणी सम्बत्थ
 ह्वद । भयवथा भणियं । सोष्, नहिः अवि थ पच्चसु
 भरहेसुं पच्चसु एरवएसु, विदेहेसु पुण अविट्टिओ कालो ।
 तेषु सम्बकालमेव ह्वन्ति धम्ममायगा तित्थयरा चक्रवट्टिणो
 वासुदेवा बलदेवा थ, तद्वा मिञ्चन्ति पाणिणो । भरहेरव-
 एसु अणवट्टिओ कालो, न सम्बकालमेव एयमेवं ह्वद । १०
 किंतु पवत्तए कालचक्रं । तं पुण पमाणओ वीमसागरोवम-
 कोडाकोडिमाणं । एत्थ ओसप्पिणी उस्सप्पिणी थ एक्केक्काए
 ष्विष्ठा 'कालपद्धवणा । तं जद्दा । सुसमसुसमा सुसमा
 सुसमदुस्समा दुस्समसुसमा दुस्समा दुस्समदुस्सम त्ति ।
 एथाओ थ एयपमाणाओ ह्वन्ति । सुसमसुसमा पवाहद्धेण १५
 चत्तारि सागरोवमकोडाकोडिओ, सुसमा तिष्णि, सुसम-
 दुस्समा दोष्णि, दुस्समसुसमा एगा सागरोवमकोडाकोडि
 ज्जणा बायालीषेहिं वरिससहस्सेहिं । इगवीसवरिससहस्समाणा
 दुस्समा, इगवोसवरिससहस्समाणा चेव दुस्समदुस्सम त्ति ।
 तत्थ सुसमसुसमाए पारस्यमर्थमि तिपस्सिओवमाज्जया १०.
 लोया, पमाणेण तिष्णि गम्बथाणि ।

- उवभोगपरौभोगा जस्यन्तरसुकथवीथजाघाश्रो ।
 कप्यतरसमूहाश्रो ह्योन्ति किलेसं विणा तेसिं ॥
 ते पुण दसप्यगारा कप्यतर समणसमयकेज्जहिं ।
 धीरेहि विणिहिद्धा मणोरहापूरगा एए ॥
- ५ मत्तज्जया य भिक्खा तुडियज्जा दौवजोदचिक्खा ।
 चित्तरसा मणियज्जा नेहागारा १अकियणा य ॥
 मत्तज्जएसु मज्जं सुहपेज्जं भावणाणि भिक्खेसु ।
 तुडियज्जेसु य संगयतुडियाणि वज्जप्यगाराणि ॥
 दौवविहा जोदसनामया य निच्चं करेन्ति उज्जोयं ।
- १० चित्तज्जेसु य मज्जं चित्तरसा भोयणट्टाए ॥
 मणियज्जेसु य भूषणवाराणि भवणाणि भवणरत्तेसु ।
 आदसेसु य पत्तिय वत्याणि वज्जप्यगाराणि ॥
 एएसु य अज्जेसु य नरनारिगणाण ताणमुवभोगो ।
 भविय पुणभ्रवरहिया इय सम्भू जिणा वेन्ति ॥
- १५ न खलु एयाणं विमिद्धा धम्माधम्मसक्का । ज्ञीयमाणाणि
 य आउयपमाणाणि हवन्ति जाव सुममारम्भकालो । सुस-
 मारम्भकाले उण दुपल्लिओवमाउया, पमाणेण दोक्खि
 गाउवाहिं । उवभोगपरिभोगा ५वि जहाणुहावेण उणाणु-
 हावा ५ । न खलु एयाण वि विमिद्धा धम्माधम्मसक्का ।

१ D F य चारणा ।

२ D adds तंनि कालं । •

३ C E यवूयधि ।

४ D F om. वि, add वेदु चेष तवदु किं तु ।

५ C E om. जहा•, A reads जहावुहावा ।

स्त्रीयमाणाणि य आउचपमाणाणि हवन्ति जाव सुसम-
 दुस्समारम्भकालो । सुसमदुस्समारम्भकाले उण एणपलि-
 ओवमाउथा, पमाणेण एणं गम्भुयं^१ हवर । उवभोगपरि-
 भोगा वि जणाणुभावेण जणाणुभावा^२ । न खलु एयाण ।
 वि विधिद्धा धक्काधक्कसक्का हवर । स्त्रीणपायाए य इमीए^३
 ओयरर एत्य भयवं पठमपुहरवर्दं सयसककसासिप्पदेसओ
 वन्दणिओ सुरासुराण^४ जयगुह तेओह्वन्धू अक्काणतिमिर-
 नासणो भविचकुमुयायरससी पठमधक्कचक्कवट्टौ आदितित्य-
 गरो न्ति । तओ पवत्तए वारेज्जारकिरिया दानओलतव-
 भावणामओ य विधिद्धधक्को । स्त्रीयमाणाणि य आउचप-^५
 माणाणि हवन्ति जाव दुस्समसुसमारम्भकालो । दुस्सम-
 सुसमारम्भकाले^६ उण चउरासी पुव्वखखाउथा, पमाणेण
 पद्धधणुसयाणि । उवभोगपरिभोगा^७ उण जणाणुहावेण
 जणाणुहावा । अरक्कमर कप्पतक्कप्पो,^८ अवि य पवरो-
 सदिमारएहिंती हवन्ति जणाणुहावा य । हवर य विधिद्ध-^९
 धक्काधक्कसक्का, जओ इमीए हवन्ति तित्ययरा चक्कवट्टिणो
 वासुदेवा बल्लदेवा य । स्त्रीयमाणाणि य आउचपमाणाणि^{१०}
 हवन्ति जाव दुस्समारम्भकालो । दुस्समारम्भकाले^{११} य^{१२} पायं

१ A om.

२ C E om. जणा०, A reads जणाणुहावा ।

३ A om all down to ०ससी ।

४ A D om.

५ C E add उचपं ।

६ A उ, om. all down to पवरो ।

७ D ० नक्कसक्को ।

८ A आउचपमा० D आउचमा० ।

९ A C E om.

१० A om.

- वाससयाउथा, पमाणेण वत्तवत्या । उवभोगपरिभोगा य
 श्रोसहिमारएहिंती हवन्ति ऊणाणुहावा य । हवर तथा य
 शीथमाणविसिट्टा धक्काधक्कसन्ना, जओ इमोए वि अणुवत्तए
 तित्थं, पइवन्ति य भिच्छत्तकोइमाणमायाओहा । शीथ-
 ४ माणाणि य आउपमाणाणि^१ हवन्ति जाव दस्समदस्स-
 मारम्भकालो । दस्समदस्समारम्भकाले^२ वीसवरिशाउथा
 पाएण दुहत्थपमाणेण पज्जन्ते य शोसमवरिशाउथा पमाणेण
 एगहत्था । उवभोगपरिभोगा अमणोरसेहिं मंसमाईहिंती
 हवन्ति ऊणाणुहावा य, धणियं न हवर य विसिट्टा धक्का-
 १० धक्कसन्ना । एवमेमा ओमप्पिणी । उस्सप्पिणी वि पक्काणु-
 पुब्बीए एवंविहा सेवे हवर । एवमेयं पवत्तए कालसक्कं ।
 एवं च इह भरहवामे इमोए ओमप्पिणीए एम भयवं पढम-
 धक्कसक्कवट्ठी, न उण परेण नासि धक्को त्ति ॥ राइणा
 भणियं । भयवं, एवमेयं, अवणोओ अन्नाण मोहो ;
 १५ भयवथा अणुगिहीओ अहं इक्कामि अणुमट्ठिं ॥

- एत्यन्तरमि ममागओ तत्थ अञ्जन्तमज्जत्थो संगओ
 बुद्धीए परलोयभौरु परिणओ वओवत्थाए इन्दसक्काहिहाणो
 माहणो त्ति । वन्दिऊण भयवत्तं गुहं च उवविट्ठो गुह-
 सभोवे । भणियं च णेण । भयवं, जमेयं तुह्ण वमए
 १० नाणावरणिक्काइल्लक्कणं अट्ठप्पगारं कम्मसुत्तं, एयं विसेसओ
 ऋहमेस जीवो वन्धति । भयवथा भणियं । सोम, सुण ।

१ C D E आउमाणाणि । २ C E F om. all down to शोसम ।

[वं^१ समए पठिञ्जर^२ । नाणपण्णोयथाए नाणनिणहणयाए^३
 ।।अन्नराएणं नाणपण्णोयेणं^४ नाणव्वासायथाए नाणविसंवायथ-
 गोएणं नाणावरणिञ्जं कथं बन्धइ । एवं दंसणपण्णोयथाए
 गान दंसणविसंवायणजोएणं दंसणावरणिञ्जं कथं बन्धइ ।
 ।।आणुकम्पणयाए भूयाणुकम्पणयाए औवाणुकम्पणयाए^५
 ।।नाणुकम्पणयाए बह्णं पाणाणं भूयाणं औवाणं सत्ताणं
 प्रदुक्कणयाए असोयणयाए अञ्जूरणयाए^६ अपरियावणयाए
 ।।आयावेयणिञ्जं कथं बन्धइ ।^७परदुक्कणयाए आव परिया-
 ।।णयाए असायावेयणिञ्जं कथं बन्धइ ।^८तिव्वकोहयाए^९
 तेव्वमाणयाए तिव्वमाथयाए तिव्वसोहयाए तिव्वदंसण-^{१०}
 गोहणिञ्जयाए तिव्वचरित्तमोहणिञ्जयाए मोहणिञ्जं कथं
 बन्धइ । महारम्भयाए महापरिग्गहयाए पञ्चेन्द्रियवहेणं
 णिमाहारेणं औवो^{११} निरघाउयं कथं बन्धइ । माइत्तयाए
 प्रलियवयणेणं कूडतुल्लकूडमाणेणं तिरिस्तजोणियाउयं कथं
 बन्धइ । पगइविणीयथाए साणुक्कोसथाए अमच्छरिञ्जयाए^{१२}
 मणुक्काउयं कथं बन्धइ । सरागसंजमेणं संजमासंजमेणं वासत-
 तोकम्भेणं अकामनिञ्जाराए देवाउयं कथं बन्धइ । कायउक्कथं-

१ D F add चण् ।

२ A सुणिञ्जर ।

३ D •ववायाए C E •वयवायाए । ४ D वाचंवा•, C E F वाचस्सावायववायाए ।

५ C E F add चत्तिपववायाए चपिइववायाए ।

६ C E पावाचं परम० ।

७ A om. all down to पनइविणीयथाए ।

८ D •हववायाए ।

९ C E चे० ।

१० C E मा० ।

- द्याए भावुञ्जुयथाए^१ भासुञ्जुयथाए अविस्वा-यकजोएणं सुहनामं
 कसं बन्धइ । कायअणुञ्जुयथाए जाव विस्वायजोएणं असुह-
 नामं ति । जाइकुल्लवतवसुयबल्ललाभइस्सरियामएणं उच्चा-
 गोयं कसं बन्धइ । जाइमएणं जाव इस्सरियमएणं नौया-
 ५ गोयं कसं बन्धइ । दाणल्लाभभोगउवभोगवीरियन्तराएणं
 अन्तरायं कसं बन्धइ । एवं, भो देवाणुप्पिया. एयं विशेषओ
 एस जीवो अट्टप्पगारं कसं बन्धइ ॥ इन्दमसेण भणियं ।
 भयवं, एवमेयं; अह एवं वनत्थिए किं पुण मोक्खवीयं,
 कहं वा तथं पाविञ्जइ । भयवया भणियं । सोम, सुण ।
 १० मोक्खवीयं ताव एयं । पारओ सुहस्म पसमनंवेगाइल्लिङ्गं
 उच्चायणं कसंपरिणइए पावणं एगक्केणं कसिन्धणत्स
 सुहायपरिणामस्सकणं अचिन्तचिन्तामणिसिद्धं मक्खत्तं ।
 एयं च एवं पाविञ्जइ वीयरगदंसणेण विसुद्धकसवणाए^२
 गुणाहियसंगसेणं पक्खवाएणं गुणेषु तद्वाभस्वयानिओएण
 १५ अणुगम्पाइभानणाए विभिद्धकसस्सओवसमेणं ति ॥ इन्दमसेण
 भणियं । भयवं, एवमेयं; अह एवं वनत्थिए एगन्तसुहस-
 क्खो मोक्खो कहं दक्खसेवणाकवाओ मंजमाणुट्टाणाओ^३
 त्ति । भयवया भणियं । सोम, सुण । अद्वा विगिञ्जा-
 सेवणाओ सुहसकवा आरोग्गया, ^४तद्वा मंजमाणुट्टाणाओ^५

१ A D F om.

२ D F चेत्त ।

३ A om. rest of this sentence.

४ A C E om.

५ D F add पाविञ्जइ ।

६ C E मंजमाणी ।

एगन्नसुहृद्वो मोक्षो न्ति । न चावि परमत्यञ्चो दुःख-
 सेवणाह्वं संजमाण्ड्राणं 'परमसुहृपरिणामजोगञ्चो विमु-
 ह्वलेषाणुभावञ्चो य । एवं च समए पठिज्जइ । 'अवि य
 न वि' अत्ति रायरायस्स तं सुहं नेय देवरायस्स ।
 अं सुहमिहेव साहो' लोचञ्जावाररहियस्स ॥

अक्षं च । जे इमे अज्जत्ताए समणा निग्गन्वा, एए णं कस्स
 तेओलेसं 'वौदवयन्ति? मासपरियाए समणे निग्गन्वे वाण-
 मन्नराण देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, एवं दुमासपरियाए
 समणे निग्गन्वे असुरिन्दवज्जियाणं भवणवासीणं देवाणं
 तेओलेसं वौदवयइ, तिमासपरियाए समणे निग्गन्वे असुर- १०
 कुमाराणं देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, चउमासपरियाए
 समणे निग्गन्वे गहगणनस्कत्ताराह्वणं जोरसियाणं
 तेओलेसं वौदवयइ, पञ्चमासपरियाए समणे निग्गन्वे चन्दि-
 मसुरियाणं जोरसिन्दाणं' तेओलेसं वौदवयइ, ऋष्यासपरि-
 याए समणे निग्गन्वे सोहणीसाणं देवाणं तेओलेसं वौदव- १५
 यइ, सत्तमासपरियाए समणे निग्गन्वे सणकुमीरमाहिन्दाणं
 देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, अट्टमासपरियाए समणे निग्गन्वे
 वक्खलोगल्लनगाणं देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, नवमासपरि-
 याए समणे निग्गन्वे महासुहृसहस्साराणं देवाणं तेओलेसं

१ C E F पञ्चम० ।

२ A om. all down to जे इमे ।

३ C E व ।

४ D F साह, read साहस्स, लोचञ्जावार? ।

५ F has everywhere वौदवयन्ति ।

६ D F जोरसरातीचं ।

वीरवचद, दसमासपरियाए समणे निग्गन्हे आरणकुषाणं
 देवाणं तेओलेसं वीरवचद, एक्कारसमासपरियाए समणे
 निग्गन्हे गेवेज्जाणं देवाणं तेओलेसं वीरवचद, वारसमास-
 परियाए समणे निग्गन्हे अणुत्तरोववाइयाणं देवाणं
 तेओलेसं वीरवचद : तेणं परं सुक्के सुक्काभिज्जाई' भविता
 सिग्गद वुग्गद सुग्गद सम्बदरत्ताणमनं करेद ॥ एवं, भो
 देवाणुप्पिया, न यावि दुक्कसेवणाणुक्कं संजमाणुट्ठाणं ति ।
 इन्दसणेण भणियं । भयवं, एवमेयं, इच्छामि अणुसट्ठिं ॥

एत्यन्तरंमि पुब्बागएणेव पणामपुब्बयं भणियं चित्तङ्ग-

१० एण । भयवं, के पुण पाणिणो किं-करप्पगारं किंठिरयं
 वा कस्यं बन्धन्ति । भयवथा भणियं । सोम, सुण ।

सन्तविह्वबन्धगा होन्ति पाणिणो आउवज्जगणं तु ।

तए सुज्जमसंपराया क्व्विह्वबन्धा मुणेयव्वा ॥

मोहाउयवज्जाणं पगडीणं ते उ बन्धगा भणिया ।

१४ उवसन्तस्त्रीणमोहा केवल्लणो एगविह्वबन्धा ॥

ते उणं दुसमयठिदयस्स बन्धया न उण संपरायस्स ।

सेल्लेसीपडिवथा अबन्धया होन्ति विज्जेया ॥

अपमत्तसंजयाणं बन्धठिई होद अट्ट उ सुज्जता ।

उल्लोसेण जइया भिक्कमुज्जत्तं तु विज्जेया ॥

१० जे वि पमत्ताऽणाउट्टियाए बन्धन्ति तेसि बन्धठिई ।

१ read 'भिज्जाई' ?

२ D बन्ति, C E F चिन्ति ।

संवच्छरार अद् [उ] उल्लोचिऽधरा सुञ्जतन्ता ॥

सञ्चिद्दोषं पि उ गण्डं न कयार वोसए^१ बन्धो ।

मिच्छिद्दोषं पुण उल्लोसो सुत्तभणियो उ ॥

चिन्तकण भणियं । भयवं, एवमेयं; अवणीओ •

अन्नाण मोहो; भयवया अणुग्गिहीओ^२ दठं इच्छामि ५
अणुसट्ठिं ॥

एत्यन्तरंमि समागया कालवेला, अवगया नरिन्दारं,
कथं भयवया उच्चियकरणिञ्जं । विदधदियहे तंमि सेव
चेदए अवट्टियत्सु भयवओ समागओ अग्गिभूर्दे नाम
माहणो । वन्दिकण भयवन्तमारदेवं समराहस्यवायगं च १०
उवविट्ठो तयन्तिए । सत्रिणयं जंपियमणेण । भयवं,
माहेहि मज्झ देवयाविसेसं तदुवासणाविहिं उवासणाफलं च ।
भयवया भणियं । सोम. सुण । देवयाविसेसो ताव सो^३
वीयरगो वज्जिओ दोसेण परमनाणो पूजिओ सुरासुरेहिं
परमदेसगो हिओ सब्बजीवाण अचिन्तमाहण्यो रहिओ १५
अक्षमरणेहिं कयकिओ परमण्यं^४ ति । तदुवासणाविही
उण जहामत्तौए निरीहेण चित्तेण अचन्तभावसारं उच्चिएणं
कमेणं रहियमदयारेहिं तदुवएससारं^५ अणुदुणं टाणत्स
पासणं विरदए आसेवणं तवत्स भावणं भावणाणं ति ।

१ (E) वोसर् ।

२ MSS •या ।

३ A F ओ ।

४ F परमवयवणः ।

५ A om. all down to सब्बजीवाणं ति ओ एत्थ ।

उवाचसाफलं पुण 'हविस्तर सुन्दरं देवतं महाविमाणां
 अचरसाथो दिव्या कामभोया कुसलपञ्चादयार्' सुन्दरं हवं
 विशिष्टा भोया विद्यकणत्तं धम्मपडिवत्तो परमपवगमणं
 ० ति । एयमायणिकुण हरिमिन्धो अग्निभूर् । भणियं च
 ५ णेण । भयवं, जो वीथरागो, सो परममज्जत्ययाए न
 कम्पद उवयारं करेइ 'मा अन्नेमिं पौडा भविस्तर' ति ;
 अकरेन्तो य तं सम्भज्जीवाणं ति को एत्य हेज्ज । भयवथा
 भणियं । सोम,^१ सुण । न खलु परमत्यदेमणाओ "महा-
 मोहनासणेण अओ कोइ उवयारो"^२ । करेइ य तं भयवं
 १० अन्नपौडाचाएणं ति । एषेव एत्य हेज्ज । अग्निभूरणा
 भणियं । भयवं, एवमुवामणाए को तस्म उवयारो, अवि-
 ज्जमाणे य^३ तंमि कइं भणियफलसिद्धौ, कइं वा सा तओ
 ति । भयवथा भणियं । सोम, सुण । न खलु तद्व-
 गाराओ एत्य फलसिद्धौ, किं तु तद्वामणाओ । दिट्ठा च
 १५ एसा तद्वगाराभावे °वि विहिओवासणाओ चिन्तामणिमन्ना-
 जलणेहिं; न य तेहिं तिप्पन्ति, किं तु तद्वगणसरणजवणा
 वेवणेण^४ अहिप्पियत्यस्स होइ थपत्ती, न य सा न तेहिंती
 ति । एयमायणिकुण पडिबुद्धो अग्निभूर् । भणियं च

१ D E om.

२ D F add दुइ पुणियं ।

३ C E add चवद ।

४ A D om.

५ C E दुक्कलपदुयादं, F दुक्कलपुचपेयादि ।

६ A adds महामोहनासणात् ।

७ C E om.

८ C E F °जववच, A D °जववा० ।

णे । अहो भयवथा मन्मत्वावेदयं, अथगन्तो मोहो, इच्छामि
अणुसासणं ति ॥

एत्यन्तरंमि अहिणवसावगो संगणं वेसेणं सपरियणो
समागन्तो धणरिद्धिसेट्टो । कथा भयवन्तो पूथा । तन्तो
वन्निजण भयवन्तं वायगं च उवविट्टो तदन्ति । भणियं ५
च णेण । भयवं, साङ्गण कथकारणाणुमर्भेयभिन्ना सावज्जजोव-
विरई; ता कहमेतेसिं सावथाण थूलगपाणादवाथाहिहना-
णुव्यथप्याणे इयरंमि अणुमर्भे न होइ । भयवथा भणियं ।
सोम, अविहिणा होइ, न उ विहिप्याणेण । सेट्टिणा
भणियं । भयवं, केरिसं विहिप्याणं । भयवथा भणियं । १०
सोम, सुण । संभिजण संवेगसारं अहविहिणा भवयह्वं
अणवट्टियं एगन्नेण कारणं दुखपरंपराए, तन्निग्वाथणममत्वं
च अचन्तियरमायणं जीवन्तोए अस्सेवेण साधणं मोक्खस्स
अहट्टियं माङ्गधणं, जणिकण सुद्धभावपरिणरं वन्निजण
संवेगं तन्नाविहकणोदएण १अपखिवज्जमाणेसु तं सावएसु ५
उज्जएसु अणुव्यथगणंमि मज्जन्त्यस्स सुणिणो पसत्यखेत्ताइमि
आगारादपरिसुद्धं पवण्णन्त्यस्स विहिप्याणं ति । सेट्टिणां
भणियं । भयवं, एवं पि कहं तस्स इयरंमि अणुमर्भे न
होइ । भयवथा भणियं । सोम, सुण । गाहावदपो-
रग्गणविमोक्खणथाए १ दिट्टन्तो ॥ अत्थि इहेव वधन्ताउरं १०

१ C E समराहिक० ।

२ A adds साङ्गणं अहिण ।

३ D पठि० ।

४ D om. अहव ।

नवरं, जियवन्तू राधा, धारिणी देवी । नट्टारसण परिउट्टा
 वे भन्ता । भणिया य जेण । भण, किं ते पियं करीयउ ।
 तीए भणियं । अज्जउत्त, कोसुरेए अन्नेउराण जहिष्णापया-
 ० रेण 'जसवपसाओ न्ति । पडिस्सुयमणेण । समागओ सो
 १ दियहो । करावियं राहणा ओसणं, जहा 'ओ अज्ज एत्थ
 पुरिओ वसिह्हिद, तस्स मए सारौरो निग्गओ कायन्तो' ।
 उग्गदण्डो राध न्ति निग्गया मव्वपुरिमा. नवरं एगस्सु सेट्ठिणो
 क-स्सुया संववहारवावउयाए लणुं न निग्गया । उट्ठियाओ
 पओस्सोओ । भएण तत्थेव 'मिल्लुक्का । वत्तो रथणीण'^१
 १० जववो । विहयदियहे राहणा पउत्ता चारिणा^२ । हरे
 गवेसह, को एत्थ न निग्गओ न्ति । तेहिं निउणवुट्ठीए
 गवेसिउज्ज षाहियं रओ । महाराय, अमुगसेट्ठिम्स क-स्सुया
 न निग्गय न्ति । कुविओ राधा । भणियं च जेण ।
 वावाएह^३ ते दुराथारे । गहिया रायपुरिसेहिं, उवणोथा
 १५ वण्णयामं । एयमाषण्णिकण भौओ^४ तेमिं पिया । समागओ
 नरवहसभौवं । विक्कतो राधा । देव, अमसु 'मनेक्कमवराहं
 मुण्ह एक्कवारमेए । 'मा अणे वि एवं करेस्सणि' न्ति न नेक्केह
 राधा । पुणो पुणो भसमाणेण 'मा कुल्लओ भवउ' न्ति
 मुक्को वे जेट्ठपुत्तो । वज्जमण्णिओ सेट्ठिणा । वावाहया इथरे ।

१ C E पयापं ।

१ C E मिल्लुक्का ।

२ A रथणी, D om.

३ A D चारिता ।

४ A D •धि, ।

५ C D add कंठु अरवववववववव मंचातायां ।

० C E वज्जम० ।

न य समभावस्तु मन्वेसु एगवज्जमन्त्रणे अणुमर्दं सेसेसु त्ति ॥
 एम दिट्ठन्तो, इमो इमस्तु उवणन्तो । रायतुत्तो वावन्तो,
 वावाइज्जमाणवाणियगसुयतुत्ता जीवनिकाया, वाणियगतुत्तो
 साह्ण, विस्वणतुत्ता अणुव्यथगहणकाले साह्णधम्मदेमणा । एव
 च 'सुज्जमजीवनिकायअमुयणे वि मावयस्तु न तेसु साह्णो ५
 अणुमर्दं, इयरहा होर अविहिनिप्फणा । एवं सम्बत्थ
 अविहिनिप्फणो दोसो । अन्तो चेव भयवया भणियं । पढमं
 नाणं तन्तो टथ त्ति । नाणपुब्बयं सम्बन्नेव मन्नाणुट्ठाणं ति ।
 एयमायखिज्जण हरिभिन्तो धणरिद्धौ । भणियं च णेण ।
 भयवं, एवमेयं, अहो सुदिट्ठो भयवन्नेहिं धन्तो ॥ १०

एत्यन्तरंमि पुब्बागएणेव पणमिज्जण भयवन्तं भणियं
 अमोयचन्देण । भयवं, जे खलु इय येवस्तु वि पमाव-
 चेड्ढियस्तु दाइणविवागा सुणीयन्ति, ते किं तहेव उदाह
 अकहा । भयवया भणियं । सोम, सुण । जे आगमभणिया,
 ते तहेवः अन्तो न अकहावारणो अिणा । जे उण आगम- १५
 वाहिरा, तेस अइच्छ त्ति । अमोयचन्देण भणियं । भयवं,
 अइ एवं, ता कोम केभिंचौ पाणवहाइकिरिवापवन्ताणं
 अइन्तविहङ्गकारौण वि इड्ढत्यसंपत्ती विडल्ला भोगा दीह-
 माइयं अतुट्ठो य तयणुवन्तो ; अन्नेभिं १८ येवे वि अवरारहे
 मन्वविव्वन्तो त्ति । भयवया भणियं । सोम, सुण । १०
 विचिन्ता कम्मपरिणई । जे खलु अणुसक्काणवन्धिकसजुत्ता

संसारविह्वलिषो सुहृत्ता- दोग्गदनामिषो कलापरंतुषा
 भायसं अत्तासं, तेषिं क्लु अकुसुपवत्तीए 'पावभव-
 संपूरणत्वं 'इद्वत्वार संजाषए,' विवरीयासं तु भविषभाव-
 विवरीयभावयो सव्यविवज्जो न्ति । अयोसचन्हेस भविषं ।
 ५ भयवं, एवमेवं । अहो मे अवलौचो मोहो भयवथा ॥

एत्यन्तरंमि पुब्बागएणेव पचमिऊस भयवत्तं भविषं
 तिसोयणेस । भयवं, अभयदाणोवडुभदाणास चोचयो किं
 पहाणवरं ति । भयवथा भविषं । सोम, सुस । अभयदाणं ।
 रासपन्निचोरग्गहसविमोक्कणथाए एत्थ दिडुत्तो । अत्थि
 १० इथेव वभउरं नयरं, कुसुडुओ राधा, कमकुवा महादेवो,
 तारावलिप्पसुहाओ अणदेवोओ । अणथा च राधा वाया-
 यणोवविट्ठो ससं कमकुवापसुहासिं चउत्तिं^१ अग्गमहिओत्तिं
 अक्कजुथविणोएण चिट्ठर, जाव अणेयकपाचावडूमिचदिओ
 वडुओ 'पचउरञ्जुए दप्पवासिएण आलोओ तण्णरो । भविषं
 १५ च णेस । देव कवमणेस परदम्भावहरणं ति । रासका
 भविषं । वायाएहि एयं । पचहाविओ दप्पवासिएण
 वज्जुभूमिं^२ । तओ पाणवत्तथाए^३ अवलोदणस दीसववणेस

१ C E पावभर० ।

२ F इद्वत्तवंपराए ।

३ C E add च उ परमत्तओ इद्वत्तवंपत्ती ।

४ Only in C E and in Samkṣepa. ५ C E चउत्तिं, A चउत्त० ।

६ A D F om., A adds here चवलोदणस दीसववणेस दिवाच and
 om. it afterwards.

७ A adds वज्जुभूमिं ।

दिशाञ्चो अह्निद्वयमणेण । अहो पडमचोरकारौ असंपत्त-
मचोरहो वावाहव्यामि 'अह्नो न्ति' । एयमाथखिज्जण
सोगियाञ्चो देवीञ्चो । विज्जन्तो ताच्चिं राथा । अज्जउत्त, मा
असंपत्तमचोरहो वावाहव्यउ, अज्जउत्तपसाएण करेमो किंपि
एयस्सु । अणमघं राहणा, भणियं 'करेह' । तञ्चो एगीए मोथा-
विज्जण अथाप्राविञ्चो सहस्सुपाणेण, महाविञ्चो मज्जञ्चोयं, पहा-
वीविञ्चो गन्धोयगार्दिचिं, दिक्कं खोमजुयसं । 'सग्गा दसमहस्सा ।
भणिञ्चो थ तौए । एत्तियगो मे विहवो न्ति । 'अन्नाए
'कराविञ्चो आसवपाणं, 'भक्ताविञ्चो विल्लंके, 'विल्लिम्माविञ्चो
अक्ककहमेणं, दिक्कं कडिसुत्तयं । परिच्चाञ्चो^१ वीमं सहस्साइं ।^२
भणिञ्चो थ तौए । एत्तियगो मे विहवो न्ति । अन्नाए^३
सुच्चाविञ्चो कामियं, पायाविञ्चो दक्कापाणगारं, भूसाविञ्चो
दिम्माहरणेच्चिं, दिक्कं तम्मोसं । सग्गो एत्य सत्तो । भणिञ्चो
थ तौए । एत्तियगो मे विहवो न्ति । मडल्लिया कमलुथा,
भणिया नरिन्देण । न देचि तुमं किंचि । तौए भणियं ।^४
अज्जउत्त, नत्थि मे विहवो एयस्सु सुन्दरधरदाणे^५ । राहणा
भणियं । जीवकोयसारभूया मे तुमं, पव्वसि ममं पाणरणं
पि; ता कसं नत्थि । तौए भणियं । अज्जउत्त, महाप-

१ C E F om.

२ A D F add चंनार भुंजाविउ कामियं ।

३ C E add च ।

४ A D वक्का० ।

५ C E explain विल्लंके=भीष्मजानि ।

६ A D ०चउ ।

७ C E ०चरे दाचे ।

- शान्तोः जह एवं, ता देमि किंश्चि अहं अज्जवत्ताणुमरुए ।
 राइणा भणियं । एवं करेहि । भणित्तो 'य तीए चोरो ।
 भइ, दिट्ठो तए अकक्यबौयतइकुसुमुग्गमो । तेण भणियं ।
 • सामिणि, सुट्ठु दिट्ठो, अण्णो सेव संजायपण्णायावो विरण्णो
 ५ अहं जावज्जौवमेवाकज्जायरणस्स । देवौए भणियं । जह एवं,
 ता दिस्सं मए इमस्स अमय । राइणा भणियं । सुदिस्सं
 ति । हरिसिण्णो चोरो, मोइयं सुन्दरयरं ति । परितुट्ठा
 कमक्यया । इमियं सेमदेवौहिं । महादेवौए भणियं ।
 किमिमिणा इमिणणः । एय सेव पुच्छइ, किमेत्य सुन्दरयर
 १० ति । पुच्छिण्णो चोरो । भणियं च णेण । मरणभयाइभुएण
 न नायं मए सेमं ति न-याणामि त्रिसेमं । मपयं पुण सुद्धिण्णो
 ण्हि । एवमेयं ति पडिवन्नं सेमदेवौहिं । एसेव एत्थुवणणो
 ण्णि ॥ हरिसिण्णो तिलोयणो, भणियं च णण । भयत्रं,
 एवमेयं ॥
 १५ एत्थन्तरंमि समागया काण्वेला, गण्णो शात्रयजणो, पारइ
 भयवया उच्चियकरणिक्कं । एवं च नाणादेसेसु सफसं विह-
 रमाणस्स 'अरुणो कोइ काणो । अज्जया य समागणो
 अन्नित्तजणवयं । जाया सिक्खनिप्फत्ति णि' विविट्ठजोधा-
 राइणत्थं भावणाविहाणंमि 'रकवाइअज्जिवेसाणो नाइरुंरंमि

१० C E om.

१ C E इम ।

३ C E अइयणो ।

४ A D F om.

५ C E एण्णोः ।

खेव विविन्ने अशोषसुखाणे ठिन्ने समराहस्यवाचगो पञ्चिं
 ति । दिट्ठो च किञ्चिद्दकस्यसंगएण 'गिरिवेण्णेष 'वङ्गयं
 कासं चिच्छाविन्ने' ति अचनत्तुविण्ण रोद्धुञ्जाणवन्निष्ठा,
 'चिन्निधं च खेष । एष एत्थ पत्तावो न पुण एयारिणो ।
 संजावर; ता वावाएमि एयं दुरायारं, पूरेमि चनको ५
 मणोरहे; तथा च वावाएमि, जहा मचनं दुस्समणुएवर
 पावो ति । तन्नो सिग्गमेव कुञ्चोद चाञ्जिज्जण वेड्ढिणो
 जरणीरेहिं, भित्तो अयथितेण्णं, सारन्नो अग्गी । भयवया
 पवकुमाणजोघारदणएण न वेदयं मच्चमेयं । पवत्ते च दाहे
 जाणो ज्ञाणसंकमो १ । चिन्निधं च खेष । इत्त किमेयं ति । १०
 अहो दावणो भावो १ । पञ्चिक्को 'कस्सुह 'अहं अणत्थहेच-
 भावं । अहवा अन्नमिणिणा चिन्निणं । यामादयं एत्थ
 पवरं । निधमिणा चिन्ना, ठिन्नो विस्सुञ्जाणे, परिण्णो
 जोणो, 'जायं २ महायामादयं, पवत्तमंउच्चकरं, उच्चमिणा
 खवगसेट्ठो, विचमिधं जीववीरियं, जिहया ककसत्तो, १५
 वड्ढिणो ज्ञाणाण्णो, दकुं मोहिन्धं, 'पाविणाणो सद्धीणो,
 जायं जोगमादयं, १० विचोहिणो अण्णा, ठाविणो परमणीए,
 खविधं चारककं, उण्णादिधं केवकणाहं ११ ति ॥

१ C E om.

१ C E add गिरिवेण्णेष ।

२ D •संगमो ।

५ C E •चे भवा, F भूवी ।

५ D transposes.

६ D जादयं ।

७ A संसा० ।

८ C E F •सुत्त ।

९ D om. all down to रत्तन्नरणि ।

१० C E F विचोहिणो अण्णा संसा० ।

११ C E केवकं ति ।

- एत्वन्तरंमि भयवन्तो पहावेण 'अहासकक्षेत्रवन्ती
 चक्षिवावन्तो समावो आहोदज्ज अहिंका जेत्तु कुसुम-
 निघरं जइणधरीए गर्हए अणेगदेवयापरिधरिन्तो' मइया
 * पमोएण आगन्तो वेत्तन्धरो । पकमिन्तो भयवं, पाडिथा
 ५ कुसुमबुद्धो, विण्णविन्तो उयावन्तो, 'अवचीवारं चीराइं ।
 इत्त किमेधं ति संखुद्धो गिरिसेधो । भणिन्तो वेत्तन्धरेण ।
 अरे रे दुरावार महापावकञ्च अणञ्च पुरिवाहम अइइञ्च
 सोषणिञ्च, किं तए इमं ववमिधं ॥ एत्वन्तरंमि च तन्तो
 नाइदूरदेववन्ती समागन्तो सुखिचन्द्रावा नञ्चयापसुहावो
 १० देवीन्तो महासामन्ता च । दिट्ठो च खेहिं भयवं, वन्धिन्तो
 परमभन्तीए । पुण्डिन्तो वेत्तन्धरो । अञ्च, किमेधं ति ।
 वेत्तन्धरेण भणियं । महाराय, अण्णो उवगाराय इमिणा
 अण्णोण अजायवत्तुणो अमयभूयस्स भयवन्तो एवं जल्लण-
 दाणपन्तोएण पाकमित्थं अण्णवसियं । राइका भणियं ।
 १५ अइइ अहो मोहसामत्थं, अञ्च अइदाइणमण्णवसियं ।
 अइ किं पुण इमस्स अण्णववायस्स कारणं । चन्धोमलो
 भयवं वण्णो सव्वजोवाण निवन्धणं पमोयस्स अण्णुयावन्तो
 पीडाए णि । वेत्तन्धरेण भणियं । महाराय, न कञ्च
 अइमेत्थ कारणमवगण्णामि, एत्थिं पुण तल्लेमि । असुइ-
 १० कसोदयन्तो अणेयदुस्सइएण कुगइनिवायवन्धो अल्लसंवार-

१ D मइ०, A has only जेत्तो ।

२ C E •परिचन्तो, F •परिच ।

३ D उव० ।

कारणं एवम् । अक्षया कहमौरसमन्वयस्तु । रारणा
भणितं । अक्ष, १ एवमेयं ; तद्वावि भयवन्तं पुच्छन् ।
वेत्तन्धरेण भणितं । महाराय, एवं ॥

एत्यन्तरंमि भयवन्तो केवलमहिमानिमित्तं महथा देव-
वन्द्रेण एरावणाकूटो वज्रन्तेण^१ दिव्यतूरेण^२ गायन्तेहिं ५
किन्नरेहिं मन्त्रेण अक्षरालोपणं महापमोयसंगन्तो आगन्तो
देवराया । मोहिं धरणिपौढं, संपाडिया समया, सिन्त
गन्तोदणं, कन्तो कुसुमोवथारो. निविट्टं कणधपलम,
आणन्दिया देवा, हरिसियान्तो देवोन्तो । उवविट्टो भयवं ।
वन्दिन्तो देवराहणा । भणितं च । कथन्तो सि भयवं. १०
ववगन्तो ते मोहो, नियन्ता संक्रिलेसा, विणिञ्चिन्तो
कक्षयन्तू, पाविया केवलसिरौ, उवगियं भविद्याण, तोडिया
भववन्तो, पावियं सिवपथं ति । एवं संयुन्तो भावसारं ।
एयमाद्यस्त्रिय 'अहो भयवन्तो सिद्धमहिंसिसं' ति
आणन्दिन्तो मुणिसन्दो देवोन्तो सामन्ता य । वन्दिन्तो य २५
णेहिं पुणो पुणो भन्तिवज्रमाणसारं ॥ एत्यन्तरंमि
पगहथा किन्नरा, पण्डियान्तो अक्षरान्तो, पवन्ता केवल-
महिमा, जान्तो महापमोन्तो, समागन्ता जणवथा ॥

एत्यन्तरंमि 'अहो महापभावथा एयस्तु, असोहणं च
मए कथं' ति चिन्तित्तण अस्त्रिविध कुसुमपत्तवीयं १०
अवगन्तो गिरिसेणपाणो । एस समन्तो न्ति पत्युथा भय-

- देवणा । भणियं च भयवया । भो भो देवाणुष्यिषा,
 अणादमं एष जीवो कञ्जणोवको व्य संगणो कक्षमलेण,
 तद्दोसभो पावेद चित्तवियारे. उष्यञ्जद बज्जओणीसु,
 कथन्थिञ्जद जराभरणेहिं, वेएद असुएवेदणं. दूमिञ्जए^१
 १ संजोयविचोएहिं, वाहिञ्जए मोहेण. सन्निवारचो विष
 न-याणद हिवाहियं. बज्जमञ्जए चपञ्जं. परिहरद हिवाहं,
 पावद महावयाओ । ता एवं ववत्थिए परिचयह मूढयं.
 निळवेह तत्तं. पएह गुहदेवए, देह विहिदाणं. उण्णोए
 किञ्जदं.^२ अङ्गीकरेह सेत्तिं, पवञ्जह सोत्तं. अक्षमसह
 २ तवजोए, भावेह भावणाओ. कट्टेह अग्गयं. छाएह
 सुहण्णाणादं, अवणेह कक्षमन्नं ति । एवं, भो देवाणुष्यिषा,
 अवणीए मक्षमक्षमि कक्षणीरुए जीवे विसुद्धे एगन्नेण न
 होन्नि केद 'दुक्खयजणिया वियारा. होद "चिन्तियं
 परमसोत्तं ति । ता अक्षमन्तोए करेह उच्चमं उवददुग्गेषु ॥
 ३ एषमाचल्लिय संविग्गा परिमा । भणियं च णाए । भयवं,
 एवमेयं ति । पडिवक्का गुणन्तरं पूजिज्जण भयवणां गओ
 देवराथा ॥

अंपियं सुणियन्तेण । भयवं, किं पुण तस्स पुरिवाहमसु^४
 भयवओ वि उवमग्गकरणे निमित्तं । भयवया भणियं ।

- ४ सोम. सुण । गुहओ अक्षुसक्काणवओ, ओ य एवं संजाओ^५

^१ D दुमिञ्जद । ^२ C E F कृष्णिवार । ^३ C E दुहहं, Fom.

^४ C E F चचल्लियं । ^५ A पुरियस्स । ^६ D जाण ।

ति । शार्दिषं गुणशेषमिषकारकहास्यं । एवं च शोडश
 संविम्बो राधा देवीशो वेद्यन्तरो सामन्ता य । चिन्तिषं
 च षोडं । अहो न किंचि एयं, सम्बन्हा दादणं अन्नाणं
 ति । वेद्यन्तरेण भणियं । भयवं, कौरुशो इमस्स परिणामो
 भविस्सुर । भयवथा भणियं । अनन्तरं निरवगमणं १
 तिष्ठाशो वेदणाशो । परंपरेण उ अणन्तो संसारो ति ॥

नक्षत्राण भणियं । भयवं, केरिषा उण नरथा इवन्ति,
 केरिषा नारथा कौरुशोशो वा तत्त्व वेद्यणाशो 'इवन्ति ।
 भयवथा भणियं । भयवथौले, सुष । ते षं नरथा अन्तो
 वहा शार्दिं चउरंसा अहे खुदुप्पसंठाणसंठिया निष्पन्थार- १०
 तमसा ववगय'चन्दसूरनत्तनजोरुसपसा मेयवसाहद्विरपूय-
 पडकचिक्खत्तिनाहकवणतला' असुरविस्सा परमदुरभि-
 गन्था' 'कोउअगणिवसाभा कत्तउत्तमा दुरद्विषासा असुभा
 नरथा । अवि थ चिन्तिषिमेन्तसारोदथा चसचलेन्तदिम-
 सस्सरा अरअरेन्तवसकहमा फिणिक्रिणेन्तपूषासला शोग्व- १५
 एन्तद्विरोक्कुरा चिन्तिषिन्तकिमिवित्थरा जसजलेन्त-
 उक्कासला कसकणेन्तअधिपासवा पुफुएन्तभीमोरगा सुसु-
 एन्तअरमादथा भगधनेन्तदिनासला करकरेन्तजन्तासला ।
 अवि° थ° ।

१ C E, ०रं ।

१ C E om.

२ C E F add अच ।

३ C E - क्लित्तसः ।

४ C E इन्तिषंथा ।

५ C E F काच० ।

६ A om.

धसप्तुतिस्तुगोस्तुद्वयकष्टयारुषविषमपद्मम्मा ।
 अखिसन्निपक्षकप्यिषकुन्तिसुसाददुप्येष्ठा ॥
 दुष्यथा दुग्न्था दुरथा दुष्पासदुद्गुहजुषा ।
 धोरा नरथावासा अत्युष्यन्मि नेरदथा ॥

नेरदथा उष काला कालोदासा गम्भीरसोमहरिषा
 भीमा उन्नासकथा परमकिपदा वक्षेण । ते षं तस्य निषं
 भीषा निषं तत्या निषं तसिया निषं उम्बिगा निषं परमासुष-
 संवद्धा निरथभयं पक्षणहवमाषा षिट्टमि । वेषणाओ उ इष
 विषिप्तकक्षजिषाओ विषिप्ता^१ इवमि दादणा उणि-
 १० मङ्गुष्ठा करवन्तदारणं सुखवेष्टणाणि विषमजौहारोगा
 अशम्बिष्ठेषणाणि तप्ततन्नादपाणं भस्मणं वज्जतुष्ठीणि
 अङ्गुलिकरणाणि दरिद्यसावथभयं अत्युद्गुरणाणि धोर-
 निस्तुपवेसा पलिप्तसोहित्यथासिङ्गणाणि यम्बओ मत्य-
 ओगो जलन्तसिषापडणाणि मोहपराथन्तथ षि एव-
 ११ भादथाओ महन्तीओ वेष्टणाओ । निहवमा य साहाविगो
 उषहसीयवेष्टण षि ॥

^१ सुखममशरौए भलिथं । भयवं, केरिषाणि सुर-
 विमाणाणि, केरिषा देवा, कीरुषी वा तस्य 'साता-
 वेष्टणाओ । भयवथा भलिथं । धमसीष्ठे, सुष । ते षं
 १० विमाणा 'विषिप्तसंठाषा सम्मरथसामथा' अष्ठा मष्ठा

१ CE - नाओ ।

२ A धारा, CE om. •

• ३ C om. here all down to साहावि उषवथाणि विषिप्त मोह, but has this passage later on.

'सपहा घट्टा मट्टा नौरवा निष्पत्ता निष्पत्ता निष्पत्ता
 मप्यहा सखिरौया सउज्जोवा पामादौया दरिसणिव्वा
 अभिरूवा पडिरूवा खेमा मिवा 'अमरदण्डोवरख्लिया
 'लाउज्जोवियमहिया गोभोससरसचन्दण'दहरदिक्कपञ्चकृत्ति-
 तत्ता उवचियचन्दणकलसा चन्दणघणसुकयतोरणपडिदुवार- ५
 देसभागा आमत्तोसत्त'विउल्लवट्टवग्घारियमत्तदामकत्तावा
 पञ्चवत्तसरससुरभिसुक्कपुप्फपुञ्जोवयारकलिया कात्तागुहकुन्दु-
 दत्ततुदत्तधूम'मघमघेत्तगन्धुद्धयाभिरामा सुगन्धवरगन्धिया
 गन्धवट्टिभुवा अच्चरगणसत्तसंक्रिया दिव्यतुडियमहसंपत्तय
 त्ति । देवा उण मणहरविचित्तचिन्धा° सुक्का महिज्जुया १०
 महज्जुइया महायसा महम्बला महाणुभावा महासोक्का
 चारविराइयवत्ता कउयतुडियचम्भियमुया मंगयसुण्डलमट्ट-
 गण्डयलकण्ठपौठधारी विदत्तहत्थाहरणा विचित्तमाला-
 मडली कल्लाणगपवरवत्तपरिचिया कल्लाणगपवरमत्ताणु-
 लेवणधरा भासरबोन्धी पलम्बवणमालाधरा दिव्वेणं वसेणं १५
 दिव्वेणं गन्धेणं दिव्वेणं फासेणं दिव्वेणं संघयणेणं दिव्वेणं
 संठाणेणं दिव्वाए इड्डीए दिव्वाए जुईए दिव्वाए पहाए
 दिव्वाए हायाए दिव्वाए अचीए दिव्वेणं तेएणं दिव्वाए

१ C E लडा ।

* २ A F prefix किंकर ।

३ D F क्षीउत्ता० ।

४ D दररय ।

५ E om. विउज्जु ।

६ D adds घष । .

७ D चरविचित्तेचिन्धा, F •विचित्तचिन्धा ।

लेभाए दस दिभाओ उज्जोवेमाणा पहासेमाणा महथा
 हयनङ्गुगौयवाइयतन्नीतलतालतुडियघणसुरङ्गपडुपडहवारय-
 रवेण दिव्वाहं भोगभोगाहं भुञ्जमाणा विहरन्ति । अवि च ।

सुरसौ पवणो विमलं नहङ्गणं निहकालमुज्जोओ ।

५ अतिरहियपङ्कथाहं जलाइ मइ पुण्णिया वप्पा^१ ॥

^१अव्वायावज्जीवसकंभतालयविवाञ्चकंठेणं ।

वरसुरवाणं च रवो नेव य गेयस्स वोञ्चन्तौ^२ ॥

इडा इन्दियविमथा सहपरिसरसकवगन्धु ।

मंघियधूण अणङ्गो सुमंगयाओ य देवौओ ॥

१० निच्चं च ताहि मइया भिङ्गारागारचाइक्काहिं ।

नङ्गुणगौयवाइयनिउणाहि मणाहिरामाहिं ॥

कौलन्ता मविलामं रदरमचइराहि जणियपरिओमं ।

रइसागरावगाढा^३ गयं पि काक नयाणन्ति ॥

सुलोयणाए भणियं । भयव, देवा देवसुहं च एथं

१५ भयवया सुन्दरमावेदयं ; ता किं दओ^४ वि सुन्दरसरा

सिङ्गा भिङ्गुसुहं च । भयवया भणियं । धम्मनीले, अर-

महन्तं खु एत्य अन्नरं । किं देवाण सुन्दरत्तं, माहं

जोओ अधुवसरौरेण, दाहणं कम्मवन्धपारतन्तं, उल्ला

कसाया, पइवइ महामोहो, अवभाणिइन्दियाणि, गहई

१ C E वप्पा = वप्पाः ।

२ D reads this line thus :

३ योमंविज्जंभेहि योमोच। तच्च जावओहि संजुण ।

३ C E . विञ्चन्तौ ।

४ C E . मात्रो ।

५ C E कित्तयो ।

विषयतश्चा, विचिन्ता उद्धरिष्यावगरिष्या, उद्दामं माणसं,
अभिवारिष्यो मधु, विरसमवशात् त्रि । कौदुषं वा एवंविहाणं
सुहं । गन्धव्याहजोगो वि परमत्वञ्चो दुःखमेव ;

अञ्चो । “सम्भं गौधं विज्ञाविधं, सम्भं नहुं विडन्निधं ।

सम्भे आहृरणा भारा, सम्भे कामा दुःहावहा ” ॥

सुन्दरा, धक्कशौले, परमत्वञ्चो सिद्धा, सुहं पि तेस्मिन्नेव ;
जेह ते विद्याणियसद्वा^१ सुद्धा कक्कवन्धणेण परिणिट्ठिष-
पञ्चोयका वक्खिवा मणोरहेहिं^२ खौलभवसत्तो^३ जाणन्ति
सम्भभावे पेक्खन्ति परमत्त्वेण अपरोवथाविणो^४ नेव्वाणकारणं
बुद्धाणं विरहिवा अक्कमरणेहिं त्रि । किं वा न ईदसाणं सुहं, १०
अञ्चो निषयत्ता^५ सम्भवाहाञ्चो परमाणन्दजोएण । अवि य ।

सिद्धसु सुहो राषी सम्भडा पिण्डिञ्चो अह हवेव्वा ।

बोऽक्कन्तवग्गभइञ्चो सम्भागासे न माएव्वा ॥

^६न वि अत्थि माणसाणं तं सोखं न वि य सम्भदेवाणं ।

अं सिद्धाणं सोखं अम्भावाहं उवगघाणं ॥ ११

^१अहं पि । अत्थि ^२नाथं, तं सुएउ धक्कशौका । सुसोयकाए
भणियं । ता अक्कग्गहेउ भयवं अण्णे । भयवथा भणियं ।

अत्थि विरह्यहट्ठियं नाम नयरं, अं उक्कज्जेहिं भवस-

१ A D ०.स्वे, F विधा निषयचरने ।

२ A ०.भव०. D ०.नथ० ।

३ C D E ०.रिचो ।

४ A C E अवाहा, F पम्भवाचो ।

५ A om. this verse.

६ F om. tLe following

story, all down to इवमावधिक्क ।

७ C E उवाचं ।

चिन्तितं । अहो एयस्स अकारणवच्छसया, अहो विणओ,
 अहो वयसविष्वाओ, अहो ममोवरि भत्तिवज्जमाणो, अहो
 महापुरिसषेट्ठियकायव्वुत्तया,^१ अहो सज्जणपगरिओ त्ति ।
 ता करेमि एयस्स 'अहं आहारगहणेण धिरं । मा से °
 वद्धमणस्सं' संभाविस्सुइ त्ति । पडिस्सुयं राइणा । महा-^५
 पसाओ त्ति काज्जण पुणो वि पडिओ पाएसु सबरो ।
 उवभुत्तारं पसाइ राइणा । एत्यन्तरंमि परिणओ वासरो ।
 अत्यसुवगओ 'सुरो, जाओ सञ्झाकाओ, कथं उषिय-
 करणिव्वं राइणा । संपाडिओ से सबरेण वरदूखिं अइस-
 यन्तो कुसुमसत्थरो । संजमिज्जण दूणौरथं^५ कोदण्डवग्गहत्थो °
 समागओ नरवइसमीव । "देव सुवसु वौसत्थो" त्ति
 भणिज्जण °पारइं पासेसु भमिउं । काज्जण गुरुदेवथा-
 नमोद्धारं पसुत्तो राथा चिन्तयन्तो सबरमहानुभावयं । तओ
 परिणथा सव्वरौ, उइओ अंसुमात्थी ॥

एत्यन्तरंमि तुरथपयमग्गेणं समागयं राथसेसं । विउड्ढो °
 राथा बन्दिबोलेण । तओ 'डोइओ महासवरणा पसवज्ज-
 हाए'^६ पहाओ तुरुत्ततुरओ । आइडो तंमि राथा ।

१ C E °चेद्विचं अहो कयसुया ।

२ C E om.

३ C E अवथा ।

४ C E दिववरो ।

५ D सूचौर, C E तुरयं ।

६ C E add विचन्तो नरवरं ।

७ D has चारवं after भमिउं ।

८ C E °देवओसु वुः ।

९ A उषिय ।

१० A D °वु ।

षष्ठाविक्रण 'वस्त्रीए सवरनाहं गन्धो सनधरं । पविट्टो
 महावद्भावणएहिं । 'मस्मिन्धो नरवई सह पत्तिनाहेण ।
 कथं गुरुदेवयाणं उचियकरणिञ्जं । तन्धो अग्गासणे
 निवेसिज्जण पत्तिनाहं भुत्तं राइणा । भुत्तुत्तरवेसाए
 सहत्थेण विलिम्पिज्जण सवरनाहं परिहाविक्रण देवङ्गजुयल
 दिञ्जं से अणग्घेयं ममत्थं नियमाइरण । एत्थन्तरंमि
 समागथा अत्थावेसा । सुइयं कालनिवेयण राइणो ।
 उवविट्टो अत्थाइयामण्डवे सह सवरनाहेण । तन्धो पुष्किन्धो
 अमच्चमामन्नेहिं । देव साहेहि,^१ को एम पुंरिभो, जो
 १० एवं देवेण संपूइधो ति । तन्धो साहिन्धो राइणा
 आसावहाराइधो^२ पसुत्तदरिसणपञ्जवमाणो पत्तिनाह-
 वेट्टियवुत्तन्तो । तन्धो अत्थाइयपुरिसेहिं पसंमिन्धो एम
 बज्जपगारं । ठिया कंथि कालं नाइयपेक्कणयविणोएणं ।
 ममप्पिन्धो राइणा रायसुन्दरोए पहाणकखियाए^३ । तज्जिया
 १५ य णेण । अहो रायसुन्दरि, उवचरियळो तए एम
 'सम्भावसारं' मम पाणदायगो । तीए भणिय । जं देवो
 अग्गावेद । गहेज्जण य 'तं पत्तिनाहं 'करंमि गथा
 नियभवणं एसा । आइहा सत्तमवाउत्कम्भं^४ रइहरे ।

१ C E दोलाइए ।

२ A D ०५ ।

३ A D ०.ने० । Sam. कखिया ।

४ C E om.

५ C E add अग्गावरेसाए य ।

६ C E ०.राधो ।

७ C E भावसारं ।

८ D ०.वाउ०, C E ०.वाउ० ।

तं च 'मोउल्लोरयं देवज्ञादवत्तपुवाए वचिन्नकमुज्जसं' बट्टेण
 वरचिन्नावडिचचन्दोदएण^१ चोलमिएहिं पञ्चवधियसुरवि-
 कुसुमदामेहिं पञ्चखियाहिं मज्जिपट्टीविद्याहिं धुम्मन्तोहिं
 अकवरसधुम्ममाणकासागहकप्परपणराहिं^२ धूवचडियाहिं
 गण्डोवहाकयालिङ्गलिममेयाए त्थुखियाए 'योविचो दत्तमव- ५
 पत्तहे । कश्चो उचिचोववारो । पादचो मज्जमाहवारपवरा-
 ववारं । एवं च^३ पञ्चविहं विमयसुहमकुहवन्तस्स चरुत्ततो
 कोर कात्तो । अन्नया च विक्कतो चयेक राया । देव,
 गण्णामि । राहणा भणियं । अं रोचर देवाणुण्ययस्स । तश्चो
 दाउकमणग्गेयं दविजजायं चेलारयं च महग्घसुत्तं दिक्का वे १०
 सहाथा पञ्चदसपुरिवा । भणिया^४ ते राहणा । चरे पत्तिवहं
 पत्तिपएसे मोलूसागण्णह नि । तेहिं भणियं । अं देवो
 आणवेद । तश्चो पणमिउत्तस नरवहं गचो सवरणाचो
 पत्तो करववदियहेहिं निचपत्तिं । विचज्जिवा राचपुरिवा ।
 पविट्ठो निचगंहे । समागश्चो तस्स समीवं सवरणोचो । १५
 पुण्णिको पेहिं । कत्थ तुमं गचो वि, कहिं वा ठिचो

१ C E सुरकोरय ।

२ C E •कण्णयसं ।

३ A •विज्जवरियंहीवरयं, D •विज्जवरियं, C E •वतिच ।

४ A चराचि, D pr. m. adds •व ।

५ A om. all down to कोर कात्तो ।

६ C E add समाचचन्तो, but leave it out in the chāyā.

७ C E add च ।

वि एभिषं काशं, किं वा तए कड्डं । तन्नो वाहिन्नो तेण
राजदरिषकारन्नो पत्तिपवेसपज्जावसाको निवमुत्तमो । तन्नो
अहिषयरं यकोउत्तमो पुत्तर तं जज्जमूहो ।

- ० केरिषन्नो सो राधा कीरसह्वं च सोर तज्जवरं ।
- १ केरिषन्नो तत्थ जसो किंविस्सिट्ठो च^१ परिभोगो ॥
सो वाहिउं न बह्हर उवमारहिषंमि^२ तत्थ रत्तंमि ।
^३ते दिमि तत्थ उवमा पत्तरगुह्वरत्तमासेसु ॥
भक्काणं च फल्लारं जुवईसु पुत्तिन्वयाव जुवईसो ।
आभरणेसु च गुत्ता विलेवणं गेवयईसु ॥
- १ सो साणेउं^४ वंफर नयरसु गुणे जज्जट्टिए तेमिं ।
निज्जाएज्जण^५ सुहं पुत्तो वि तुप्पिहत्तन्नो ठार ॥
एवं उवमारहिन्नो न तीरण एत्थ वाहिउं मोत्तो ।
नवरं भइहियम्मो न अज्जा भणर सज्जु ॥
^६न वि अत्थि माणुषाणं तं सोत्तं न वि च सज्जदेवाणं ।
नं सिट्ठारं सोत्तं ज्जमावाहं उवगयाणं ॥
^७[एवं आयत्तिज्ज 'एवमेयं' ति संविग्गा सन्ने । वेत्तन्व-
रैण भविषं । भयवं, कीरसं पुत्त बह्वं सिट्ठसु । भयवसा
भविषं । सोम, सुत्त । से न दीहे न रत्तसो^८ न वडे न

१ C E add तत्थ ।

२ C E वत्त ।

३ C E तु देमिन्नो उवमासो ।

४ C E न वत्तर ।

५ C E सुहं ।

६ C D E om. this verse.

७ The passage in parenthesis is wanting in the Samkhepa.

८ F बह्व ।

तंशे^१ न चक्रंशे न परिमण्डले ; वशेण न कियहे न नीले
 न खोहिण न हाखिहे न सुक्खिले ; गन्धेणं न सुरहिगन्धे
 न दुरभिगन्धे ; रसेणं न तिप्ते न कडुए न कसाए न
 अम्बिले न खवणे न मऊरे ; फसेण न कङ्कडे न मउए^२
 न गहए न खऊए न खीए न उवहे न गिठ्ठे न खुरके न
 सङ्गे न हहे न काउ न इत्थी न पुरिसे न अन्नहा ।
 परिखा सखा उवमा सेव न विखर । अरुवी सत्ता
 अपयस्स पयं नत्थि । 'से न सदे मासहे, से न रुवे मारुवे,
 से न गन्धे मागन्धे, से न फासे माफासे, से न रसे
 नारसे । इमेयं थिडूसरुवं ति । अवि थ वयखपवच्चरथियं^३
 सत्तामत्तसरुवं^४ अण्णाणन्द^५ परमपयं ति ॥ एवमायण्ण
 खणोवसममुवगयं चारिक्तभोइणीयं सुण्णिणन्दस्स देवीणं
 वामणाण थ । भण्णिणं थ जेहिं । भयवं अण्णुग्गिणीयाणि
 अन्हे भयवथा इमिणा धक्कदेशणेण । समुप्पन्नो थ अन्णाणं
 भयवन्नो चरिक्कसवणेण संसारचारयान्नो निम्बेन्नो । ता^६
 चारुवउ भयवं, किमन्हेहिं कायब्बं ति । भयवया भण्णिणं ।
 धक्काणि तुब्भे । पाविणं तुब्भेहिं संसारचारवविभोयणसमत्थं
 जेइणियणाणं पक्खाण्णं मोइधूसोए^७ परमनेव्वाणकारणं

१ D om.

१ C D E add भारिच ।

२ F स नू. वहे न रुवे न मंधे न रवे न फासे इत्थिवावति ति उम्भावं पेनि
सयल • etc.

३ A F सत्तापयं जोर ।

४ A F •इंचप• ।

५ A D धरतं ।

अङ्गं 'नाणपगरिषस्तु पञ्हायसं' भावेण संकिञ्चेत्साहच्यार-
 विरहितं भावश्चो सुङ्गचरणं ति । 'तन्वा कथं काव्यं, नवरं
 दम्बो वि एवं पञ्चिञ्जसु ति । तेहिं भणियं । अं भयसं
 आणवेद् । वेत्तन्धरेण चिन्तियं । अहो एएधिं धक्कया,
 ५ पत्तं मणयल्लोचस्यारं भावचरणं ति । वन्दिञ्जण सहरिसं
 कथं उच्चिथकरखिञ्जं' भयवचो । पविट्ठो नयरिं राया
 सुण्णिचन्दो । द्वावियं आघोमणपुब्बयं महादाणं, काराविथा
 सन्नाययणोसु पूया, पद्दटाविचो जेट्ठपुत्तो चन्दजचो नाम
 रज्जे । "निग्गचो महाविभूर्हए 'नयरचो पहाणसामन्ता-
 १० मच्चवेट्ठिल्लोचपरियचो' नक्कयापसुहल्लोउरेण सह । पम्भरयाणि
 एयाणि भयवचो पहाणसौयस्तु सीलदेवस्तु समीवे ॥

कोउगाणगत्याहिं पुण्डियं वेत्तन्धरेण । भयसं, किं
 चो पुरिसाहमो भयवन्तसुहिस्तु अत्तणोवसग्गकारी भविचो
 अभविचो ति । भयवथा भणियं । भविचो । वेत्तन्धरेण
 २५ भणियं । पत्तवीचो अपत्तवीचो ति । भयवथा भणियं ।
 अपत्तवीचो । वेत्तन्धरेण भणियं । पाविस्सुद्द 'नहि ।
 'भयवथा भणियं । अमल्लेज्जेसु पोम्मल्लपरिचट्ठेसु समदण्डिएसु

१ D F prefixes चयंत ।

२ F prefixes चयंत ।

३ A F om.

४ A om. all down to पम्भरयाणि एयाणि ।

५ C E तचो ।

६ C E om.

७ D F • पहाणसपहाणवेदि • and adds नक्कया विभूर्हए F

८ F कथं ।

तिरिचगईए सहस्रशेणरारणो पशाचतुरङ्गमो होऊण
 पाविस्सुद, जणो 'अहो महाणुभावो' त्ति मं उद्दिशिय
 चिन्तियमणेष । एएणं च पमत्यविषयचिन्तणेष आसगच्छियं
 गुणपक्खवाचवीथं ; कारणं च तं परंपरथाए सम्मतस्सु ।
 अईएसु च असंखेज्जभवेसु सङ्गनाममाइणो होऊण सिण्णिसुद ५
 त्ति ॥ एयं सोऊण हरिसिण्णो वेखन्धरो । वन्दिऊण भयवत्तं
 गणो जियययामं । भयवं पि विहरिणो 'वेवकविहारेण ॥

अरुक्कलो कोद कासो । अक्कथा च चौरवदयरेण
 उज्जेणीए सेव गहिणो गिरिशेणपाणो, वावाइणो कुम्भि-
 पाएण । तहाविहभयवत्तपणोसदोसणो समुप्पणो सत्तम- १०
 महीए ॥ भयवं पि विहरमाणो कासकमेण गणो
 उवहत्तियं । नाऊण कणपरिणइं कणो वेवसिसमुग्घाणो,
 पडिवणो सेखेसिं, खविथाइं भवोवग्गाइककाइं । 'तणो
 सम्पणगारेण चरऊण देहपण्णरं अफुसमाणगईए गणो
 एक्कसमएण तेसोक्कचूडामणिभूयं अप्पत्तपुब्बं तहाभावेण १५
 परमवक्कासयं उत्तमं सम्पणामाण सिवं एगण्णेण अचसमइजं
 चाहयं परमाणन्दसुइस्सु जणजरामरणविरहियं परमं
 सिद्धिपणं' ति । कथा तियथेसिं महिमा, पुजिया बोन्दी,
 गहिथाइं पशाचङ्गाइं, नीवाधि सुरखोयं, 'ठविधाधि

१ D F केवधि ।
 in the Saṅkṣepa. .

२ The remaining part is left out

३ D •संपवं ।

४ C E वा०, D om. all down to च वेधिं ।

विचिन्तये, सावित्र्याणि ^१देवाण, समागया देवा, दिङ्गाणि
तेहिं, पूजियाणि भन्तौण, पञ्चमियाणि सहरिमं, अविरेषिं
च तेहिं पञ्चवन्तौण करेन्ति आथाण्णग्गहं ति ॥

वखायं जं भणिंयं समरादङ्गगिरिसेणपाणे उ ।

५ एगस्स तन्त्रो मोस्को ऽणन्तो वीयस्स मंसारो ॥

गुरुवयणपङ्क्याओ मोऊण क्कहाकयाणराण ।

अनिउणमदणा वि द्दं बालादङ्गणग्गद्दाण ॥

अत्रिरिचियनाणदंसणचरियगुणवरस्स विरद्वं एयं ।

जिणदत्तायरियस्स ^२उ ^३सौमावयवेण चरियं ति ॥

१० जं विरद्वऊण पुसं मह्माणभावचरियं मए पत्तं ।

^४तेण इहं भवविरहो^५होउ मया भविण्णोयस्स ॥

गन्थग्गमिमौण इमं कन्देणणद्दुहेण गणऊण ।

पाणण दममहस्सा इन्दिमिस्सोवाण मठविथं ॥^६

१ C E prefix मयम् ।

२ C E om

३ D अवयवेस्येण चरियमिण ।

४ A D F तेष गुणावगाओ ।

५ A अविरेषिओ होउ सोयस्स । D F होउ इह मय्यणोयस्स ।

६ A adds पचसीण (read मए) पचसीण विहमकाणाउ अणणि^७अवमिण ।

७ इतिमहस्सिमुरो विचरिउ (read -रिओ) दिमउ विवमोण्ण ।

